

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

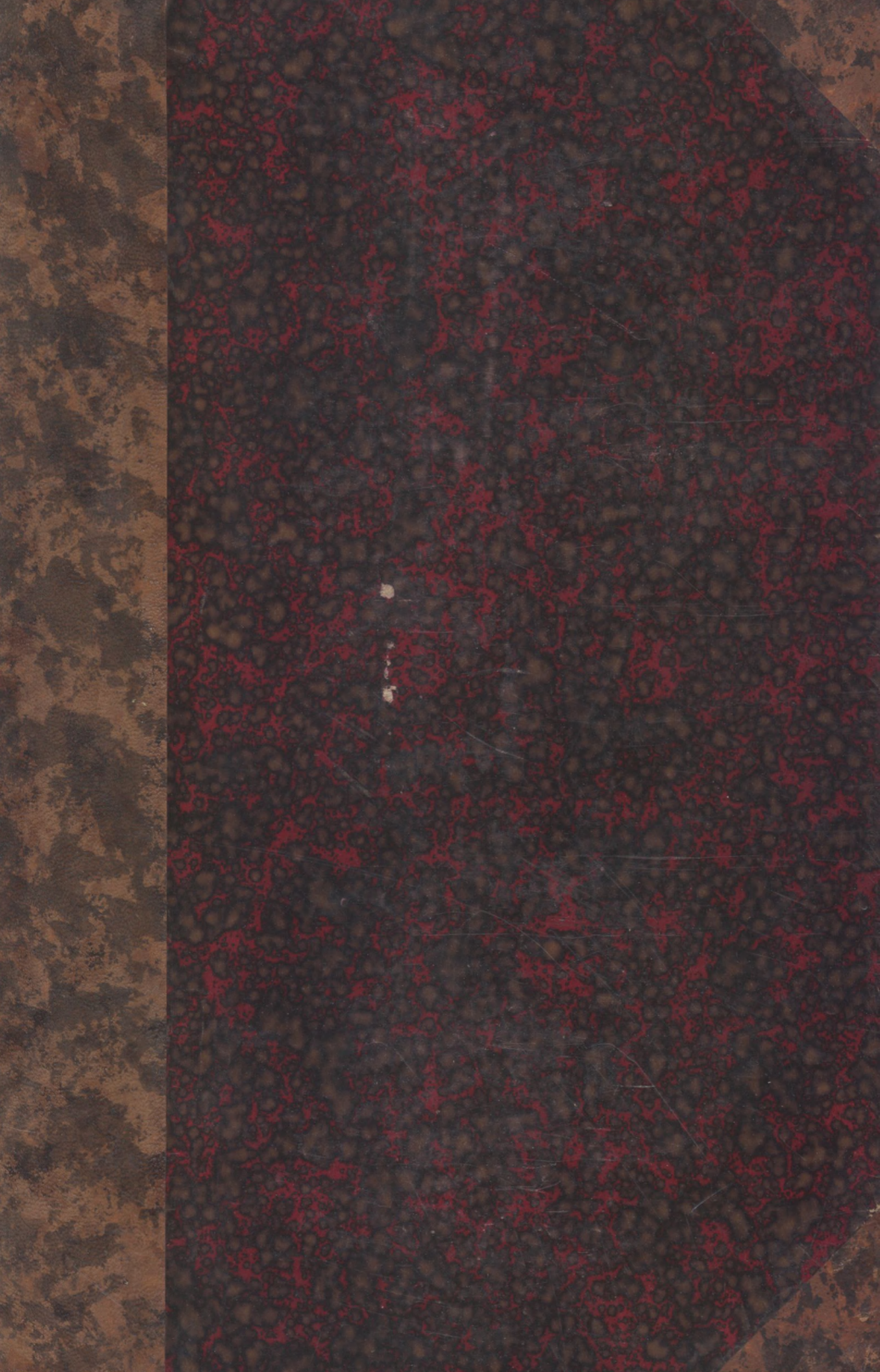
Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Højesteretstidende

udgiven af

Højesterets Protokolsekretærer.

Højesteretsaaret 1915.

59. Aargang.

København.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkø).

1916.

NAVNEREGISTER.

Civile Sager.

	Pag.		Pag.
Aarhus Trælasthandel, Aktieselskab	844	Andresen, Chr., Skibsreder	688
Abelmann, H. L., Repræsentant.	246	Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring	364
Adler, D. B. & Co., Bankfirmaet,	32, 146, 330	Arentoft, Chr. Jensen, fhv. Uddeler	527
Ahlin, Joh., Direktør, af Stockholm	786	Bähnccke, W. & Co., Firmaet, som Repræsentanter for Frankfurter almindelige Forsikrings-Aktie-Selskab, Frankfurt am Main, og La Fédérale Compagnie anonyme d'assurances, Zürich	249
Alsing, H. G. A., pensioneret Marineoveringeniør	473	Bang, Vilhelm, Fabrikant	48
Amtmanden over Aarhus Amt ..	898	Bartels, P., Pastor, som Superintendent og Kirkeværge for De mæhriske Brødres Kirkesamfund paa St. Croix ...	141
Amtmanden over Randers Amt paa det Offentlige Vegne ..	811	Bech, H., fhv. Godsejer	268
Amtmanden over Ringkøbing Amt paa det Offentlige Vegne ..	461	Bengta, Aktieselskab	808
Andersen, Carl, Lærer	545	Berthelsen, Harald, Restavratør ..	885
Andersen, Emil Julius, Avlsbruger	325	Bierfreund, F., Grosserer	13
Andersen, H. J., Godsejer	902	Bigum, G. E., Snedkermester ...	804
Andersen, Julie Vilhelmine	325	Birkerød og Omegns Bank, Aktieselskab	487
Andersen, Karen, Frk.	545	Borum, Søren Andreas Nicolaj Christensen, Smed af Tromsø	798
Andersens, Martinus, fhv. Købmand, Konkursbo	354	Boruplund, Interessentskabet Andelsmejeriet	827
Andersen, Otto, Grosserer	209	Brander, Kottmeier & Co., Kommanditbolag i Malmø	298
Andersen, Otto, Grosserer, og dennes Konkursbo	839		
Andersen, Peter Vilhelm	325		
Andersen, R. G.	255		
Andersen, Th., Etatsraadinde ...	839		
Andersen, Thorvald	325		
Andersen, Valdemar, Sagfører ..	516		
Andersson, Frederikke, Enke ...	252		

	Pag.		Pag.
Bredlund, Rasmus Sørensen, Maa- lerkontrollør	323	Degras, Aktieselskab	274
Breinholt, C., Konsul	496	Den københavnske Sø-Assurance- forening	171, 639, 659
Brockenhuus-Schack, Enkegrev- inde, Besidderinde af det Thygesonske Fideikommis.	898	Den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidationsaf- deling	157, 807
Brorson, Chr. F., Overretssagfører	243	Det kongelige oktroierede almin- delige Brandassurance Com- pagni for Varer og Effekter, Aktieselskab	126
Brown, P., junr. & Co., som kor- responderende Reder for S/S. »Canada«	605	Det østasiatiske Kompagni, Aktie- selskab	594
Bruun, H. H., Ingeniør	81	Dietrichson, H., Højesteretssag- fører	457
Buch, Direktør	133	Digmann, H. F., Gaardejer	820
Buchtrup, H. Th., Maskinfabrikant	48	S/S. »Dowlais«s Rederi	138
Buschhardt, Peter, Violonist	816	Dreyer, Fr., Sagfører	468
Bærentzen, Johan	243	Duus, H. P., Handelsfirmaet	836
»Canada«, S/S.	605	B eg, Peder Nielsen, Sagfører	559
Carl Lunds Fabrikker, Aktiesel- skab	876	Emmery, J., Konditor	800
Carl Stenders Kunstforlag, Aktie- selskab	882	Enge, P., Restavrator	401
Christensen, A. M., Grell, Enke- frue	203	»Ermelunden«, Interessentskab	655
Christensen, Chas. H., Firmaet	535, 808	Eskesen, N. Meldgaard, Gaard- ejer	36
Christensen, Hans Christian, Gaardejer	890	Eskildsen, Frands, Auktionsinkas- sator	442
Christensen, Peter, Trikotagefa- brikant	133	Evensen, Sofus, afdøde Købmand, Boet efter	579
Christoffersen, N., Proprietær	204	F axe Kalkbrud, Aktieselskab	457
D ahl, N. M. Nielsen, Gaardejer	879	Felten & Guillaume-Lahmeyer- werke Actien Gesellschaft i Mühlheim am Rhein	618
Dalby-Stubberup Kommune, Sog- neraadet for	739	Finansministeriet paa Statskas- sens Vegne	579
Dalskov, H. C., Gartner	615	»Flaskekroens Villaby«, Bygge- foreningen	839
Dam, Chr. P., Detailhandler	173	Forsing, Jul., Filialbestyrer	144
»Danmarks Landmænds Smør- eksportforening«	157	Frandsen, F., Kaptajn	655
Dansk Filtvarefabrik, Aktieselskab	274	Frankfurter almindelige Forsik- rings-Aktie-Selskab, Frank- furt am Main	249
Dansk Krigs-Søforsikring for Varer	249	Frederiksberg Kommune	766
Dansk Træexport, Aktieselskab	904	Frederiksberg Kommunalbesty- relse	816
Daugaard, Peter Nielsen	223	Frederiksberg Renovationsselskab	636
De danske Bomuldsspinderier, Aktieselskab	249	Freilev, P. A., Overretssagfører, som Kurator i Grosserer Otto Andersens Konkursbo	209
De danske Spritfabrikker, Aktie- selskab	501		
»De mæhriske Brødres Kirke- samfund«	141		
»De private Assurandører«, Sø- forsikringsforeningen	605		

	Pag.		Pag.
Had, V., Overretssagfører	398	Hansen, J. Frk.	491
Gaffney, Thomas, Planter	141	Hansen, Johs., Redaktør, Direktør	609
»Garanti«, Dansk Andelsanstalt for Kautionsforsikring	896	Hansen, Kr., Avlsbruger	325
General Accident Fire- & Life As- surance Corporation lmt., Forsikringselskabet	252	Hansen, Maren, f. Nielsen, Enke- frue	73
Gjerstrup, Th., Ingeniør	699	Hansen, P., fhv. Portør	144
Gleerup-Hansen, M., Fru	412	Hansen, P., Kortforlægger . . 759,	882
Glud & Marstrands Fabrikker, Aktieselskab	661	Hansen, Peter, Gaardejer	890
Gluud, N.	325	Hansen, Poul, Konsul og Gros- serer og efterlevende Hustru, Maren, født Nielsen, Fælles- boet efter	73
»Godthaab«, Byggeforeningen, Be- styrelsen for	804	Hansen, Ulf, Højesteretssagfører.	786
Graae, Helga, Frøken	852	Hassel, Holger, Grosserer	149
Graaes, Frederik, Elisabeth og Birgitte, Familielegat, Legat- bestyrelsen for, fhv. kgl. Fuld- mægtig F. G. J. Graae og Hustru Thygine, født Lund.	852	Heerfordt, K. K., Overretssagfører	337
Gram og Stilling Forbrugsfor- ening	527	Hellenberg, Vald., Hovedbogholder	426
Groschopf, Carl, Støbemester . . .	551	Hertel, H. Chr., Ingeniør	636
Grøn, Niels, Ølbrygger	278	Hey, Fr. L., Konsul, Landstings- mand	677
Grønnow, P., Gaardejer	54	Hildebrandt & Houmølle, Ingeniør- firmaet	71
Grüner, G., Ingeniør	255	Hoffmann, Assistent	816
Guttesen, Samuel	579	Holbæk Dampmølle, Handels- og Fabrikationsfirmaet, Aktie- selskab	415
Haandværkerbanken, Aktiesel- skab	32	Holm, Johanne Kirstine, f. Broch- mann	325
Hagensen, H. P., Proprietær	754	Holmen, C., Cigarfabrikant	126
Halling, N. Larsen, Gaardejer . . .	57	Holstebro Byraad paa Holstebro Kommunes Vegne	720
Hammer, Viggo O. P., Firmaet, og Søns Konkursbo . . . 554,	559	Holstebro Trælasthanlø, Aktie- selskab	120
Hansen, Alb. B. C.	255	Holstebro, Chr. Ad., Handlende	653
Hansen, Brix & Co., Firmaet, som Redere for Dampskibet John	171	Hørstedt, E., Konsul, af Malmø.	90
Hansen, C. K., Firmaet, som Re- præsentanter for S/S. »Dow- lais«s Rederi	138	Høyer, Edgard, Overretssagfører	348
Hansen, Charles, Malermester . . .	841	Jacobsen, Johannes Jul.	579
Hansen, Chr. A., Grosserer	246	Jacobsen, Peder, Gaardejer	39
Hansen, Chr. Møller, Direktør . . .	120	Jansen & Co., Firma	594
Hansen, Frants	26	Jensen, fhv. Ølhandler	212
Hansen, H. P., Vognmand, forhen- værende Parcellist	382	Jensen, Anna Elisabeth, Enke . . .	325
Hansen, Hans, fhv. Gaardejer, nuværende Husejer	491	Jensen, August E., Broncestøber	551
Hansen-Jacobsen, N., Billedhugger	759	Jensen, Edith Marie Margrethe . .	620
		Jensen, Hans Jørgen, Gaardejer af Lejbølle, Dødsboet efter . . .	26
		Jensen, J. Chr.	325
		Jensen, Jens Hans, Arrestant . . .	356
		Jensen, K. V., Smedemester	219
		Jensen, Lars, Vognmandskusk . . .	423

	Pag.		Pag.
Jensen, P., Husmægler	588	Københavns Spritfabrikker, Ak-	
Jensen, Richard August.....	248	tieselskab.....	501
Jespersen, A., Gaardejer	527	Kvandløse Andelsmejeri, Besty-	
Jespersen, J., Grosserer	81	relsen for.....	807
Jessen, J., Grosserer.....	491	Kvandløse og Nørre Jernløse li-	
Jessen, Marie, [Fru, født Orla-		kviderende Andelsmejerier .	157
mundt i Forening med sin		La Fédérale Compagnie anonyme	
Mand, Grosserer J. Jessen .	491	d'assurances, Zürich	249
Indenrigsministeriet	484	Laier, Mads, Grosserer.....	209, 839
Johansen, Caroline Kirstine, født		Landbosparekassen for Fyn (tid-	
Hansen, Restauratrice, Ser-		ligere Svendborg Amts Land-	
gent Johansens fraskilte Hu-		bosparekasse).....	677
stru.....	173	Langelands Herreders Skifteret,	
Johansson, A. G., Handlende ...	278	der behandler Dødsboet efter	
John, Dampskibet	171	Gaardejer af Lejbølle Hans	
Johnsen, Overretssagfører, som		Jørgen Jensen	26
Mandatarius for D. Kristen-		Larsen, Andreas, Husmand ...	872
sen	827	Larsen, H. J., Købmand	39
Johnsen, Bjarne, Overretssag-		Larsen, J. P., fhv. Portør Nr. 547	532
fører	887	Larsen, Jens, Gaardejer	902
Jordan, Pauline	335	Larsen, Julius, Smedemester ...	219
Jørk, Birkedommer	491	Lassen, Georg, Restauratør, og	
»Josey«, Dampere, Rederi, Damp-		Hustru Caroline Bertha Ma-	
skibsselskabet Myren	298	rie Lassen	566
Iversen, Chr., Tømmermester ...	800	Lauritsen, Anna, Enkefru	522
Iversen, Mathias, Gaardejer ...	527	Laursen, Carl, Bagermester ...	171
Jürgensen, Carsten, fhv. Værk-		Laursen, Søren, Gaardejer	754
fører	661	Lawaetz, Carl, Godsejer	679
Jørgensen, Ane Marie, Enke efter		Lerche, Karen Elise, Frue.....	893
Gaardejer H. Jørgensen ...	491	Levin & Salomonsen, Firmaet ..	499
Jørgensen, Chr., Købmand	437	Ljungberg, Fanny Kathrine Ste-	
»Kamper, Niels Peter, Parcellist .	291	fanie som Væрге for hendes	
Kappel, P., Gaardejer.....	51	umyndige Datter Edith Marie	
Kjær, Harald & Co., Firmaet... 120		Margrethe Jensen.....	620
Kofoed, Elise Dorthea, Enke.... 325		Lolland-Falsters Industri-og Land-	
Krabbe, Th., Ingeniør.....	270	brugsbank A/S.	51, 54, 57
Krak, H.	325	Lorentzen, Helga Christiane.... 291	
»Krigsforsikringen for danske		Lundt, Emma Nielsine, født Han-	
Skibe«, Forsikringsselskabet		sen, Politibetjent Hans Joa-	
605, 639, 659		chim Lundts Enke	173
Kristensen, D.	827	Lux, Ingeniørforretningen	860
Københavns Grundejerbank, Ak-		Lyhne, Hotelejer	212
tieselskab.....	868	Løvengreens, H. P., Garveri, Ak-	
Københavns Kommune	323	tieselskabet	766
Københavns Laane og Diskonto-		Løyché, Fritz Georg, Handels-	
bank, Aktieselskab	32	rejsende.....	149
Københavns Magistrat 276, 615,		»Madsen, M. P., Sagfører	588
621, 723		Madsen, N. P., Sagfører	860

	Pag.		Pag.
Madsen, Niels, Husejer	872	Nielsen, Søren, Gaardejer	294
Malling, Gustav, Overretssagfører, Executor testamenti i Konsul og Grosserer Poul Hansen og efterlevende Hustru, Maren, f. Niensens Fællesbo	73	Nørager Hesteavlforening	335
Marcus & Co., Handelsfirmaet	304	Nørre-Jernløse Andelsmejeri, Be- styrelsen for	807
Marcussen, Carl, cand. pharm.	166	Nørskov, Gjertrud Sofie, f. Jacob- sen, forladt Hustru	798
Marineministeriet paa Statskas- sens Vegne	473	Øchse (Ochs), F. H. H., Stentrykker	607
Maschinenbau-Actiengesellschaft, vormals Breitfeld, Danek & Co., Prag - Karolinenthal i Østrig	679	Olesen, J. H., fhv. Direktør for Andelsanstalten »Tryk«	337
Melchior, Johan Adolf, Grosse- rer, Konkursbo	32	Olsen, Alfred, Grosserer	868
Meyer, Chr., Overretssagfører	609	Olsen, W., Arkitekt	401
Meyer, Theobald Johannes Alfred, Vognmand og Jernhandler	620	Oppenheims, Frank Marcus, af- døde Grosserer, og efter- levende Enkes Fællesbo	146
Mikkelsen, Mikkel Peter, Gaard- ejer	754	Orf, Heinrich, Stadssekretær af Frankfurt am Main som Med- formynder for den umyndige Pauline Jordan	335
Ministeriet for Kirke- og Under- visningsvæsenet	720	Ottesen, C. A., Fabrikant	487
Ministeriet for offentlige Arbejder	532	Pallesen, Fritz Christian, Post- pakmester	419
Mouritsen, Chresten, Fabriksbe- styrelser	461	Pedersen, Anders Diderik, Gaard- ejer	39
Murphy, Vincent & Co. af Liver- pool	554, 559	Pedersen, Peder	442
Myren, Dampskibsselskabet	298	Petersen, A., Prokurist	330
Møller, Chr., Forpagter	423	Petersen, C. F., Tømrer- og Sned- kermester	364
Møller, G. W., Købmand	841	Petersen, Peter Holger Nedergaard	243
Møller, Vigand, Sten- og Billed- hugger	412	Petersen, Poul, Husejer	588
Nathan, Wulff, Veksellerer 86, 90,	94	Petersen, R. Chr., Sædhandler	566
»National Automobil Interessent- skab«	81	Petersen, S. P.	203
Nationalbanken, Aktieselskab	32	Petri, M. Enkefrue	166
Nedergaard-Hansen, M., Sagfører	621	Petterson, Gustav Adolf, Gaard- ejer	811
Nielsen, Chr., Vognmand	204	Pingel, Heinrich & Co., Handels- firmaet, Aktieselskab	415, 688
Nielsen, Christine, Enkefru	85	de Place, P. C., Husmand	223
Nielsen, Harald, fhv. Inspektør	426	Politidirektøren i København	248, 356
Nielsen, Harald	484	Poulsen, kst. Assessor i Køben- havns Kriminal- og Politiret	248
Nielsen, Jens Christian, Gaard- ejer	754	Poulsen, Adam, fhv. Direktør for Dagmar-teatret i København, Skuespiller	348
Nielsen, Jens Peter, Husmand	820	Privatbanken i København, Ak- tieselskab	32
Nielsen, N. L., Urmager	171	Pupin, Michael J., Professor, af New York	618
Nielsen, N. P., fhv. Konduktør under Københavns Sporveje	723		

	Pag.		Pag.
Rasmussen, J. Peter, Garver og Handlende	304	Skifteforvalteren i Kronborg østre Birk	491
Rasmussen, Marie, født Vangberg, Enke	39	Slagelse Andels-Svineslagteri ...	13
Rasmussen, R., Ejendomskom- missionær	382	Smidth, Signe, Enkefru	816
Rathlev, Henni Marie	419	Sommer, Lærer	857
Ravn, Fr., Købmand	487	Sorø Akademi	204
Ravnkilde & Co., Handelsfirmaet	733	Sorø Byraad	71
Reddersen, S., Direktør	814	Spøare- og Laanekassen for Haand- værker- og Arbejdsklassen i Assens	588
Reykjavik Byraad	270	Spørring, Jens Poulsen, Gaard- ejer og Sognefoged	335
Reykjavik Købstads Havnekom- mission	270	Søndergaard, C. W., Kaptajn ..	839
Riis, H. M.	325	Sørensen, Carl Hedeviso, Fabri- kant	554
Rin, købing Amtsraad	36	Sørensen, Chr., Skræddermester	522
Rosen, Elisabeth Marie, født Kierke- gaard, Enkefru	824	Sørensen, Jens Christian, Gaard- ejer	754
Ruus, R. L., Sagfører	468	Sørensen, Ole & Co., Firmaet ..	325
Rø Kommune, Sogneraadet for .	857	Sørensen, Thora Michaeline Chri- stine, født Mikkelsen, Enke.	739
Rønn, Sagfører, Kurator i fhv. Købmand Martinus Ander- sens Konkursbo	354	Staffeldt, Carl, Overretssagfører.	281
Sand, Rudolf, Overretssagfører .	885	Statsanstalten for Livsforsikring	607
Sander, M., Overretsassessor, Executor testamenti i Konsul og Grosserer Poul Hansen og efterlevende Hustru Maren, f. Niensens Fællesbo	73	Steen & Kaufmann af Elmshorn, Firmaet	330
Scavenius-Nielsen, Læge	824	Steffensen, J. F., Dr. phil., Direktør	426
Scheffmann, August	499	Strakosch, Carl, Impresario ...	348
Schmit, Sagfører, Kurator i fhv. Købmand Martinus Ander- sens Konkursbo	354	Svendborg Amts Landbospare- kasse (nu Landbosparekas- sen for Fyn)	677
Schweder & Andersson, Handels- firma i Malmø	904	Svensson, Anders, fhv. Arbejds- mand	276
Schonebecks, Fr., Købmand, Li- kvidationsbo	468	Svitzers, Em. Z., Bjergningsentre- prise	138, 496
Sehested, Hannibal, Besidderen af Stamhuset Broholm, Kam- merherre, Hofjægermester ..	39	Swan Brothers, Firma, i Midd- lesborough	535
Seidel, Otto, Bagermester	547	Syd- og vestjysk Handelsfor- enings Forretningskontors Konkursbo	437
Seldorf, Politiasistent	516	Sylvan, O., Direktør, Helsingborg	94
Siljans Søgverks Aktiebolag i Sve- rige	844	Taarupgaard Stiftelse, Direktio- nen for	887
Sjøberg, A., Konsul, af Malmø .	86	Thamsen, Sigurd, Overretssag- fører	73
Skaftø, J. Helletoft, Godsejer ...	263	The farmers of Denmark butter- export association	157
Skattedepartementet paa Stats- kassens Vegne	281, 876	Therkildsen, Chr., Gaardejer ...	862
		Therkildsen, Th. P., Dyrlæge ...	294

	Pag.		Pag.
Thomsen, Chr., Købmand.....	879	værge, Højesteretssagfører	
Thomsen, Elna.....	243	Ulf Hansen.....	786
Thuesen, A., Vogtmand, m. Fl.	326	Warburg, Alexander, Grosserer.	699
Thygesen, Skifteforvalter, Soren-		Wedel, C. P., Direktør.....	814
skriver i Thorshavn, der be-		Weimann, Joh., Grosserer.....	733
handler Boet efter afdøde		Welling, Cathrine, Frøken.....	398
Købmand Sofus Evensen ..	579	Wendt, Carl Johan Martin Hen-	
Toft, Jens, Grosserer.....	896	rik Christian Vilhelm, Murer	
Toldbodmøllen, Fabrikantfirmaet	547	af Alameda, Californien ...	154
Trochmann, Laura, Frue.....	893	Wendt, Henrik Daniel Frederik	
Tulinus, Thor E., Grosserer ...	653	Wilhelm, afdøde Partikulier,	
Tulinus, Thor E., & Co., Han-		Boet efter.....	154
delsfirmaet.....	886	•Victoria Dampmølle«, Aktiesel-	
•Tuxham«, Firmaet, ved dets an-		skab.....	468
svarlige Indhavere R. G.		Vilain, Thorvald Peter, Slagter-	
Andersen og Alb. B. C. Hansen	255	mester.....	419
Wall, Boel Isaksdatter, Enke, med		Winther, Poul, fhv. Kommiss. .	335
sin beskikkede faste Lav-		Vitting, P. Pedersen, Fodermester	862
		Wium, C., Overretssagfører....	354
		Wæver, N. M., Sagfører.....	85

Kriminelle Sager.

	Pag.		Pag.
Almü, Georg Vilhelm, Tugthus-		Christensen, Peder, Bager.....	731
fange.....	718	Christensen, Thorvald Johannes	483
Andersen, Alfred.....	444	Christensen, Viggo Laurits.....	430
Andersen, Christian Gustav....	510	Christiansen, Christian Frederik	60
Andersen, Jens Julius Edvard..	258	Christiansen, Robert Fredag ...	377
Andersen, Otto Frederik Bjørn.	307	Cohn, Harald Emil, Fabrikant..	795
Andersen, Valdemar, Sagfører..	787	Colstrup, Maren, f. Nielsen....	268
Backe, Christian August Victor .	742	Dam, Ditlef.....	30
Brockdorff, Sophus Nicolai....	311	Eriksen, Johan Edvard (eller	
Brøchmann, Johan Frederik Ras-		Evald).....	178
mussen.....	312	Erlund, Jørgen Nielsen.....	210
Bærentsen, Christian Hannibal .	571	Fisker, Anders Peder Jensen... .	589
Christensen, Georg Anker Arnold	906	Frantzen, Anna Louise Alfrida .	729
Christensen, Gerhard Lauritz		Frederiksen, Carl Ludvig Alexan-	
Christian.....	109	der.....	702
Christensen, Karl Otto Emil....	306	Frederiksen, Lars Peder.....	12
Christensen, Konrad.....	770	Friedrich, Emil.....	1
Christensen, Lars Peter Martinus	342	Friis, se Pedersen, Christian.	
Christensen, Magnus.....	357		
Christensen, Martin Christian ..	538		
Christensen, Niels Christian....	342		

	Pag.		Pag.
Gliese, Marie Augusta	524	Kristensen, Rudolf Frederik Høyer	43
Gronemann, Nanny Marie, f. Nielsen	433	Kristiansen, Frands Karl Peter .	44
Hansen, Erik Michael	287	Kristiansen, Hans Peder	785
Hansen, Esmeralda Emilie Johanne	151	Kristiansen, Karl Peter	833
Hansen, Hans Peter	849	Larsen, Christian	775
Hansen, Hans Sejrup	514	Larsen, Christian Alfred	168
Hansen, Hans-Sørensen	569	Larsen, Johan Joseph Saltofte..	68
Hansen, Hans Vilhelm Numann	716	Larsen, Olaf Frederik	453
Hansen, Henrik Aage	17	Lewis, Edward	397
Hansen, Jens Peter	5	Ludvigsen, Hans Harald Constantin	320
Hansen, Jørgen Frederik	808	Lund, Anna Johanne Olivia, f. Hansen	151
Hansen, Laurids	506	Madsen, Marius	5
Hansen, Niels Peter	648	Madsen, Søren	651
Hansen, se Nielsen Robert Henrik		Martinussen, Georg Martinus... 8	
Hansen, Valdemar Laurids	117	Matras, Anton Elieser	693
Hansen, Vilhelm Thorvald Christian	476	Mortensen, Poul Andreas Emil .	118
Helmer, Jens Peter	670	Mouritsen, Niels	583
Henriksen, Niels Christjan	239	Nathanson, Nathan	283
à Heygum, Olaf Johannes	180	Nielsen, Alfred Hjalmar	403
Hofverberg, Johan Gustav	708	Nielsen, Anders Christian Andreas	541
Jacobsen, Alfred Herman'	573	Nielsen, Anna Margrethe Meiner	227
Jacobsen, John Alvin Beugger..	130	Nielsen, Charles Arnold Jørgenius	391
Jensen, Carl Marius	589	Nielsen, Edvard Charles Anton Leopold	123
Jensen, Christian Bernhard	538	Nielsen, Harald Christian Storm	760
Jensen, Hans Peter	464	Nielsen, Jens Peter	542
Jensen, Jens Christian Nikolaj .	379	Nielsen, Joachim Valdemar	360
Jensen, Johan Daniel	446	Nielsen, Johannes	905
Jepsen, Nis Michael	633	Nielsen, Maren, Colstrups Hustru	268
Johansen, Carl Gustav	289	Nielsen, Nicoline Sophie Cathrine, f. Jensen	683
Johansen, Johannes Kristian ..	101	Nielsen, Niels Christian	233
Johnsen, Niels Sofus Hansen	628	Nielsen, Niels Peter	612
Juhl, Theodor Kristiansen	405	Nielsen, Robert Henrik, kaldet Hansen	375
Jørgensen, Heinrich Sigfred Aktor	612	Nielsen, Stella Tekla Hedvig ...	573
Jørgensen, Karlo Martin Kristian Marinus	384	Nielsen, Valdemar Christian ...	727
Kaas, Jens Jørgen Valentin	66	Nollin, Valdemar Julius	377
Kierulf, Carl Emil	371	Olah, Helena, f. Sobieraj	386
Knudsen, Herman	540	Olesen, Anton Andreas	856
Knudsen, Jens Martinus	168	Olsen eller Olsson, Hans	354
Knudsen, Knud Asbjørn With, Dr. polit.	667	Olsen, Maren Kirstine Hansine f. Andersen	696
Kofoed, Bothilda, født Mårtensdotter	214, 598		

	Pag.		Pag.
Olsen, Samuel Jacob, Købmand	778, 780	Schmidt, Jens Skavenius	697
Ottosen, Svend Hjalmar Johannes	670	Schulz, Julius	394
Pedersen, Alfred Christoffer Andreas	742	Schøndorff, Matthias	600
Pedersen, Anders Peter	849	Sietan, Carl Heinrich	770
Pedersen, Christian, kaldet Friis	20	Sjøberg, Carl Nielsen	266
Pedersen, Elvin	519	Storgaard, Holger Søren	628
Pedersen, Hugo Valdemar	350	Svendsen, Laurits Emil Theodor	623
Pedersen, Julius Gotfred	261	Svendsen, Oscar	97
Pedersen, Niels Christian	221	Svendsen, Oscar Christian Vilhelm	268
Petersen, Albert Peter Christian	123	Svensson, Emma Theresia, kaldet Saghe (Saghæ)	85
Petersen, Betty Kamilla Aurelia	714	Sørensen, Anders	63
Petersen, Christian Edmund Charles	453	Sørensen, Søren	596
Petersen, Simon Petrus	693	Thastum, Laurits	287
Pors, Christian Mathiesen	641	Thelin, Albert Viggo	61
Poulsen, Anders Martinus	448	Thomsen, Thomas	312
Poulsen, Christen Emil Lorents	106	Trillingsgaard, Christian Johannes Christensen	5
Rasmussen, Niels Johannes	503	Tørnblom, Carl David	910
Rasmussen, Peder Christian	235	Vilhelm, Alexander Nordenskjold	22
Rasmussen, Rasmus	10	Villadsen, Hans Henrik	691
Rasmussen, Rasmus	686	Villemoes, Harald	111
Rømer, Peter Nilius	631	Westphal, Ernst Ludvig Heinrich	512
Saghe (Saghæ), se Svensson, Emm. Theresia		Wolder, Niels Otto Olaf	312
Schepler, Frits Christian	713	Wulff, Marius	516

Fortegnelse

over

de i Sagregistret benyttede Rubriker.

Afpresning.	Forsikring.
Afvisning.	Forsøg.
Aktieselskåber.	Forudsætning.
Aktionens Omkostninger.	Fuldmagt.
Angivelse (falsk).	Færdselsret.
Arbejderforhold.	Gader.
Arrest.	Gaver.
Arv.	Gentagelse.
Auktion.	Hjemvisning.
Bedrageri.	Hæleri.
Betaling.	Hævd.
Betingede Straffedomme.	Indiciebevis.
Betleri.	Indirekte Tyvs- og Hælerbevis.
Bevis.	Interessentskab.
Bjergning (se Søfartsforhold).	Island.
Blodskam (se Sædelighed).	Jagt.
Brandstiftelse.	Kaution.
Dommere.	Kirker.
Drab.	Kommissionsforhold.
Dyrplageri.	Konkurrence (uhæderlig).
Ed.	Konkurs.
Ejendomshandel.	Konventionalbøde.
Ejendomsret.	Kontrakt.
Embeds- og Bestillingsmænd.	Kost og Tæring.
Eneret.	Kumulation (af Straf).
Erstatning (i Kontraktsforhold).	Køb og Salg.
— (udenfor Kontraktsforh.)	Laan.
Falsk.	Leje.
Forbud.	Levnedsmidler.
Forfatter- og Kunstnerret.	Lotteri.

Mageskifte.
 Meddelagtighed.
 Medicinalvæsen.
 Mened (og andre dermed beslægtede
 Forbrydelser).
 Militære Forbrydelser.
 Misligholdelse.
 Modregning.
 Myndighed (Forbrydelse mod den
 offentlige).
 Navneloven.
 Næringsadkomst.
 Næringsbrug (ulovligt).
 Næringsvæsen.
 Pant.
 Patent.
 Pension.
 Polititilhold.
 Politivedtægter.
 Privilegier.
 Processuelle Mulkter.
 Ran.
 Rettens Pleje.
 Røveri.
 Sagførere.
 Salær.
 Sameje.
 Separatistkrav.
 Servituter.
 Sikkerhedsforanstaltninger.
 Skatter og Afgifter.
 Skel.
 Skoler.
 Skolelærere.
 Skov.
 Stadfæstelsesdomme.

Statens Sikkerhed (Forbrydelse
 imod.)
 Stempel.
 Straffens Udmaaling.
 Strafferetsforhold i Almindelighed.
 Sundhedsvedtægter.
 Sædeligheden (Forbrydelse imod).
 Søfartsforhold.
 Testamente.
 Tiende.
 Tilbagesøgning.
 Tilregnelighed.
 Tjenesteforhold.
 Transport.
 Trusler.
 Tyendeforhold.
 Tyveri.
 Udbringelse af Riget.
 Udeblivelsesdomme.
 Ulykkesforsikring.
 Underholdsbidrag.
 Unødigt Trætte.
 Varemærker.
 Varetægtsfængsel.
 Varetægtsfængsel (Erstatning her-
 for).
 Veje.
 Vejvæsen.
 Vestindien.
 Vidner.
 Vold.
 Voldgift.
 Værgemaal.
 Værnepligtsloven.
 Ærefornærmelser.

SAGREGISTER.

Afresning (se Trusler).	Pag.
Afvisning.	
En Grosserer indankede for Højesteret til Stadfæstelse en Kendelse afsagt af Auktionsretten i København under en efter Rekvisition af ham afholdt Tvangsauktion over en til ham haandpantset af en Byggeforening udstedt Panetobligation, hvilken Kendelse gik ud paa, at et af Grosserereren gjort Bud paa Obligationen bekræftedes med Hammerslag, samt til Annullation og Ophævelse den senere af Auktionsretten brugte Behandling. Da den omtalte Byggeforening, der under Auktionssagen havde protesteret mod, at der gaves Grosserereren Hammerslag paa hans Bud, ikke var indvarslet ved nogen, der efter det foreliggende kunde anses berettiget til at repræsentere Foreningen og ikke gav Møde for Højesteret, blev den udtagne Højesteretsstævning afvist	209
Aktieselskaber.	
Et Firma dømt til overensstemmende med et derom givet Tilsagn at betale et Aktieselskab, med hvilket det stod i Forretningsforbindelse, et vist Beløb mod at erholde udleveret et Parti Aktier i nævnte Aktieselskab	120
Aktionens Omkostninger.	
En for Overtrædelse af Straffelovens § 73 tiltalt Person frifunden, dog saaledes at han i Medfør af Lov 5 April 1888 § 8 fandtes at burde tilsvare Aktionens Omkostninger	667
Angivelse, (falsk).	
Straf herfor idømt	742
Arbejdsforhold.	
Antaget, at de af en industriel Virksomhed i det Øjemed at gøre deres Arbejdere delagtige i Fabrikkenes Driftsudbytte givne Bestemmelser ikke kunde forstaas saaledes, at en Arbejder skulde fortabe sin i Bestemmelserne grundede Ret til et ham tilskrevet Kapitalbeløb i et Tilfælde, hvor han inden sit fyldte 60 Aar var	

ophørt at arbejde for Fabrikken efter af ham givet behørig Opsigelse, og hvor det maatte anses for uomtvistet, at han havde udfyldt sin Plads hos Fabrikken paa tilfredsstillende Maade 661

Arrest.

En ifølge Panteobligation skyldig Kapital anset forfalden, da Pantedebitor havde paadraget Pantet Restancer ved ikke rettidig at betale de Ejendommen paahvilende Statsskatter og Termindydelse til en Kreditforening, og han end ikke efter en af Kreditor foretagen Arrestforretning sørgede for, at de nævnte Præstationer berigtigedes uden Ophold.

Den nævnte Arrestforretning blev derimod ophævet, da Pantekreditor efter det foreliggende ikke havde haft tilstrækkelig Grund til at gaa ud fra, at hans Panteret i Ejendommen med Tilbehør ikke længere gav fuld betryggende Sikkerhed for hans Fordring . 263

I et Tilfælde, hvor der var gjort Arrest i en Del Gods, der ikke tilhørte Rekvisitus, blev det overensstemmende med en derom nedlagt Paastand statueret, at Arresten var ulovlig foretaget. 800

Arv.

I et Tilfælde, hvor en Testator i et Testamente, bortset fra lidet betydende Undtagelser, havde raadet til Fordel for en enkelt Person over alt, hvad han (Testator) maatte efterlade sig, og hvor der desuden var tillagt den i Testamentet indsatte Person Testationsret over det efterladte antoges det at have Formodningen for sig, at det havde været Afdødes Hensigt at indsatte den Paagældende til egentlig Arving og ikke alene til Legatar. Da der ikke under Sagen iøvrigt var fremkommet Oplysninger tilstrækkelige til at afkræfte denne Formodning, anerkendtes Paagældende som Universalarving i Afdødes Bo 154

Auktion.

En Grosserer kendt berettiget til at faa Hammerslag paa et af ham paa en Tvangsauktion gjort Bud paa en Panteobligation. 839

Kreditor efter en Panteobligation, der af en Haandpanthaver var stillet til Tvangsauktion, paastod den stedfundne Auktionsforretning annulleret bl. a. under Paaberaabelse af, at der ikke havde været givet ham den i Konkurslovens § 155 foreskrevne Frist til at indløse den pantsatte Obligation. De fremsatte Indsigelser fandtes at være uden Betydning 902

Bedrageri, (frifindende Domme).

En Hestehandler, der var sigtet for Bedrageri ved en Byttehandel om Heste, frifunden. 63

En Kvinde, der var tiltalt for Bedrageri, frifandtes, derunder ogsaa for en Sigtelse for Assurancesvig 214

En Person, der var tiltalt for Bedrageri med Hensyn til det af ham udviste Forhold ved at sælge belaante Klasselotterisedler, frifandtes. 233

	Pag.
(§ 251).	
En Tiltalt, der under urigtigt Foregivende af at være Bud for en Person fik dennes Fader til at udbetale sig et Beløb, anset efter § 251	312
En for Berigelsesforbrydelser tidligere straffet Person dømt efter § 251 idet det antoges, at hans Hensigt med at indlade sig i en Handel om Kartofler havde været ikke at levere Kartoflerne, men at frararre Køberen Penge	357
En Tiltalt, der til en Købmand solgte Eneretten til et Middel mod Gigt skønt han var paa det rene med, at han ikke var i Stand til at hjemle Købmanden det omkontraherede, anset efter § 251.	571
En for Bedrageri oftere straffet Person, der efter at have indlogeret sig i Kroer m. v. uden at være i Stand til at betale for sit Ophold fjærnede sig for at unddrage sig sin Betalingspligt, anset efter § 251	583
Tvende Tiltalte mod deres Benægtelse ansete efter § 251 for ved svingagtigt Forhold at have forledet en Mand til at indgaa en Byttehandel om Heste	589
En Tiltalt, der for at skaffe sig kontante Penge engagerede Folk som »Inkassatorer« og lod disse indbetale Deposita i den Tro, at de virkelig fik en Plads, anset efter § 251	775

(§ 252).

En Tiltalt, der i et Dødsbo anmeldte et opdigtet Krav paa Husleje, anset efter § 252	12
En Tiltalt mod sin Benægtelse anset for Bedrageri efter Analogien af § 252 med Hensyn til en Barberkniv, som han havde taget til sig, hvad han, der tidligere havde laant Kniven, paa Ejerens Forespørgsel benægtede	506

(§ 253).

Arrest foretoges hos en Gartner paa en Herregaard bl. a. i hans Ret til Afgrøden af en Kartoffelmark, som hørte til Herregaarden, men hvoraf Brugen var overladt Gartneren i denne hans Stilling. Da Gartneren trods Arresten opgravede Afgrøden og disponerede over den, tiltaltes han for Bedrageri og blev for det af ham udviste Forhold betinget dømt efter § 253	68
En Tiltalt, der til egen Fordel disponerede over et Ur, han havde købt af en Urmager, der havde forbeholdt sig Ejendomsretten, indtil hele Købesummen var betalt, ansaaes efter § 253	384
En Tiltalt, der pantsatte forskellige Ting, som han udtog af en Kommode, der var ham betroet til Transport, ansaaes efter § 253	631

(§ 257).

En færøisk Købmand, der benyttede sig af forskellige Færingers manglende Indsigt til at formaa dem til at underskrive Kautionsdokumenter til hans Fordel, anset efter § 257.	
Tiltaltes Benyttelse af Kautionsdokumenterne overfor sine Forretningsforbindelser, overfor hvilke han fortav, at et betydeligt Antal af Underskriverne var nmyndige, henførtes ligeledes under § 257	180

	Pag.
En færøisk Købmand, der overfor Forretningsforbindelser benyttede en hans Bedrift vedrørende Vurderingsforretning og Status, hvilke Dokumenters væsentlige Urigtighed maatte antages at have været ham vitterlig, anset efter § 257	180
En Tiltalt, der forskaffede sig et Pengelaan ved at stille en ugyldig Vexel som Sikkerhed for Laanet, mod sin Benægtelse anset efter § 257	210
En Tiltalt, der hemmelig uden at betale forlod det Hotel, hvor han havde haft Ophold, anset efter § 257	221
En Tiltalt, der ved et usandfærdigt Angivende forskaffede sig et Pengelaan, anset efter § 257	589
En Tiltalt, der hemmelig forlod de Hoteller hvor han havde logeret, naar han ikke var i Stand til at betale de for hans Ophold dér skyldige Beløb, anset efter § 257	775
(§ 258).	
Et tiltalt Postbud mod sin Benægtelse bl. a. paa Grundlag af en Postbudformands Vidneforklaring, dømt efter § 258 for at have tilvendt sig et Brev med en deri værende Pengeseddel	44
(§ 259).	
Tvende Tiltalte dømt for Assurancesvig	742
(§ 260).	
En Tiltalt, der paa en Tid, da han indsaa, at den af ham drevne Skomagerforretning snart vilde gaa fallit, anvendte ca. 300 Kr. til en Fornøjelsesrejse, ansaa efter Straffelovens § 260	178

Betaling.

Et Andels Svineslagteri frifunden i en Sag angaaende Størrelsen af en Leverandørs Vederlag for Svin	13
En Vexellerer dømt — med Forkastelse af forskellige Indsigelser — i Henhold til en af ham afgiven Erklæring til at betale en i Sverrig hjemmehørende Person et vist Beløb imod, at denne til Vexellereren transporterede et i Erklæringen nærmere angivet Krav	86, 90
En Vexellerer dømt — med Forkastelse af forskellige Indsigelser — i Henhold til en af ham afgiven Erklæring til at betale en i Sverrig hjemmehørende Person et vist Beløb	94
»The farmers of Denmark butter-export association« (»Danmarks Landmænds Smørexportforening«) dømt til at betale »den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidationsafdeling« et Beløb af ca. 827,000 Kr., som udgjorde den paa tvende under nævnte Smørexportforening hørende Mejerier faldende Andel af det Foreningen efter Standsningen af dens Virksomhed paahvilende Tilsvær overfor Sparekassen	157
Spørgsmaal om Fastsættelse af Vederlaget for et for Reykjavik Byraad af en »til Assistance for Regeringen og Kommunalbestyrelser« antagen Ingeniør udført Arbejde til Forberedelse af Licitationen over et Havneanlæg	270

	Pag.
Tvende af en Debitor fremsatte Indsigelser den ene gaaende ud paa, at hans Forpligtelse som en Kautionsforpligtelse var bortfaldet derved, at Kreditor havde givet Hoveddebitor Henstand med Betalingen, den anden gaaende ud paa, at hans Forpligtelse var bortfalden — helt eller delvis — derved, at Hoveddebitor helt eller delvis havde betalt det hos Kautionisten indtalte Beløb forkastedes begge, idet det antoges, at Debitor havde paataget sig ikke en Kautionsforpligtelse, men derimod en selvstændig Forpligtelse til at betale et nærmere angivet Beløb	278
En Restauratør dømt — med Forkastelse af forskellige Indsigelser — til at betale en Arkitekt Honorar for Udarbejdelse af Bygningstegninger m. m.	401
En Mand, der af en Auktionsinkassator sagsøgte til Betaling af en Auktionsregning, fremsatte for Højesteret efter dertil erhvervet Bevilling den Indsigelse, at han kun én Gang paa Auktion havde afkøbt Auktionsinkassatorens Varer, og for disse Varers Betaling var der under Sagen fremlagt Kvittering. Manden frifandtes, da hans Fremstillings Rigtighed under Auktionsinkassatorens Udeblivelse fra Højesteret var ubestridt og derfor maatte lægges til Grund ved Afgørelsen af Sagen, under hvilken Auktionsinkassatoren hverken havde fremlagt nogen Auktionsregning eller paa anden Maade nærmere præciseret sit Krav	442
En fhv. Uddeler ved en Forbrugsforening dømt til at betale Foreningens et Beløb, han i sin Egenskab af Uddeler efter Foreningens Regnskaber var denne skyldig, idet der intet Hensyn kunde tages til de af ham under Sagen fremsatte, almindelig holdte Indsigelser mod Regnskaberne	527
Antaget, at Indholdet af en Overenskomst vedrørende Overførelse til et Aktieselskab af en Redaktørs Gæld ikke gav tilstrækkelig Anledning til at antage, at en Kreditor, der havde overværet Overenskomstens Afslutning, havde frafaldet sit Krav overfor Redaktøren	609
En Sagfører dømt til at betale forfaldne Afdrag paa Købesummerne for 2 af ham købte Diktafoner	860
Betinget Dom.	
Arrest foretoges hos en Gartner paa en Herregaard bl. a. i hans Ret til Afgrøden af en Kartoffelmark, som hørte til Herregaarden men hvoraf Brugen var overladt Gartneren i denne hans Stilling. Da Gartneren trods Arresten opgravede Afgrøden og disponerede over den, tiltaltes han for Bedrageri og blev for det af ham udviste Forhold betinget dømt efter § 253	68
Betleri.	
Straf herfor idømt	354, 379, 476, 512, 770
Bevis.	
Under Hensyn bl. a. til nogle Dokumenters ubehjælpssomme Affattelse og delvis urigtige Angivelser antoges det, at der ikke kunde til-	

lægges dem hver for sig den stærke Beviskraft, der som Regel maa tillægges det enkelte Gældsbevis.....	491
--	-----

Brandstiftelse.

En Tiltalt, der satte Ild paa Spaaner og Papir i Kældrene til to Ejendomme, hvorved i det ene Tilfælde Ilden bredte sig til en Tremmedør, ansaas efter § 281, 1 St., jfr. tildels § 46.....	261
En Tiltalt mod sin Benægtelse anset efter § 281, 2 St., for at have sat Ild paa sit Hus (bl. a. under Hensyn til, at Tiltalte umiddelbart før Brandene og paa Tidspunkter, hvor ingen uvedkommende kunde antages at have været i eller i Nærheden af Huset, forlod dette).....	405
En Bestyrer af en Tagpapfabrik havde i Fabrikslokalet tændt en Tændstik for at se, om et Rør var rigtigt anbragt, og foranledigede derved, at noget Tjære kom i Brand. Anset efter Brandpolitiloven af 2 Marts 1861 § 25 jfr. § 21.....	461
En Tiltalt, der ved Ugatsomhed forårsagede, at en Halmstak brændte, anset efter § 284.....	512
En tiltalt Tjenestepige, der under sit Herskabs Fraværelse havde tilegnet sig Penge fra sin Husmoders Skrivebord og anvendt dem til Brug i Husholdningen, satte for at undgaa Opdagelse Ild paa Huset. Tiltalte ansaas efter § 281 I.....	729

Dommere.

En Underdommer idømt Bøde i Medfør af Fr. 3 Juni 1796 § 35 for at have undladt i en Dom at give Attestation om Sagførelsens Lovlighed for Underretten.....	63
--	----

Drab.

En tiltalt tysk Kvinde havde haft til Hensigt at dræbe en Mand, med hvem hun havde samlevet; da det fandtes betænkeligt at forkaste hendes Forklaring om, at hun opgav sin Drabshensigt, da hun saa ham komme ud fra den Fabrik, hvor hun havde indfundet sig for at skyde ham, blev der i Medfør af Straffelovens § 45, 2 St. ikke paalagt hende Straf for Forsøg paa Drab.....	386
En Kvinde fremtog ophidset bl. a. ved den afvisende Behandling, der var bleven hende til Del fra hendes Mands Side, en af hende købt Revolver for med den at dræbe Manden, men forhindredes i at fuldføre sit Forsæt derved, at han greb hende om Haandleddet. Medens de derefter brødes, affyrede hun 2 Skud, hvoraf det ene ramte Manden i Benet. Tiltalte ansaas efter § 191, 2 Punktum, jfr. § 46.....	433
En Karl, der i hadefuld Stemning mod sin Husbond overfaldt denne i den Hensigt at dræbe ham og herved tilføjede ham Læsioner, der tilsammen maatte anses livsfarlige, ansaas efter § 186, jfr. § 46.....	464
Tvende Tiltalte, der i røverisk Øjemed havde indfundet sig hos en gammel Kone medbringende tvende Jernstænger, hvormed de efter deres Forklaring vilde bedøve hende, dræbte hende — som det	

maatte antages — forsættlig, idet de dels tilføjede hende flere Slag i Hovedet med den ene af Stængerne, og den ene af de Tiltalte yderligere med en Kniv overskar Pulaaeren paa Konens ene Arm. Begge Tiltalte ansaas efter § 186 med Tugthusarbejde paa Livstid 742

Dyrplageri.

En Tiltalt anset etter § 297 for sit Forhold ved Forsendelse paa Jernbane af en Kasse med Hunde 106

Ed.

En Paternitets-sags Udfald gjort afhængig af Indklagedes Ed..... 335
 En Paternitets-sags Udfald gjort afhængig af Barnemoderens Ed ... 419

Ejendomshandel.

En Smedemester købte en Ejendom, men betingede sig Ret til at træde tilbage fra Handelen, naar han tilkendegav dette inden et vist Tidspunkt. Det antoges, at en af Køberen gennems Hustru til en Kommissionær, der havde medvirket ved Handelen, afgiven mundtlig Meddelelse om, at han ikke vedstod Handelen, ikke var tilstrækkelig til at fritage Køberen for at vedstaa denne Statueret, at der ikke var Føje til at antage, at de under Salgsforhandlingerne om en fast Ejendom faldne Udtalelser om dennes Skatteforhold, om hvilke intet blev optaget i Sluttedlen eller Købekontrakten, havde været af afgørende Betydning for Handelen. Køberen, der ikke rettidig havde opfyldt Kontrakten, dømtes i Overensstemmelse med denne til at tiltransportere Sælgerne en til dem haandpantset Obligation og til at betale dem et derpaa erlagt Afdrag. Derimod fandtes det ikke tilstrækkelig beviset, at Handelens Misligholdelse havde paaført Sælgerne yderligere Tab. 219 754

Ejendomsret.

Statueret, at Sorø Akademi efter de foreliggende Oplysninger hverken kunde kendes ejendomsberettiget til en Vej eller eneherrettiget til Brugen af den og at Eneretten ikke uden videre fulgte af, at Akademiet havde anlagt Vejen og var forpligtet til at vedligeholde den 204

Embeds- og Bestillingsmænd.

En Politibetjent, der paa en Trappe havde Samleje med en Pige, med hvis strafskyldige Forhold han var bekendt, ansaas efter Straffelovens § 144 I sammenholdt med § 141, idet det antoges at maatte have staaet ham klart, at Pigens Villighed til at føje ham i al Fald i væsentlig Grad skyldtes hans Stilling som Politibetjent og hans Forhold saaledes fandtes at have indeholdt et Misbrug af denne Stilling 239
 En under Københavns Kommune ansat Maalerkontrollørs Krav paa Beregning af Lønningsanciennitet fra et tidligere Tidspunkt, end Kommunen havde anset hjemlet, tages ikke til Følge 323
 Statueret, at der ved Beregningen af Alderstillelæge som Marineover-

ingeniør, hvilken Embedsbetegnelse indførtes ved Lov 30 Septbr. 1909, medtages den Tid, i hvilken Vedkommende har været udnævnt til Maskinmester af 1. Klasse	473
---	-----

Eneret.

En Kortforlægger kendt uberettiget til fremtidig Forhandling af Eftergørelser af et af et Kunstforlag fremstillet, til Eneretsbeskyttelse anmeldt og anerkendt Postkort. Den Paagældende blev endvidere anset med en Bøde samt tilpligtedes at udrede Erstatning til Kunstforlaget	882
--	-----

Erstatning, (i Kontraktsforhold).

Et af en Partialobligationsejer rejst Krav paa Erstatning i Boet efter en afdød Formand for et Aktieselskabs Bestyrelse i Anledning af paastaet tilregneligt retstridigt Forhold fra dennes Side forkastet Antaget, at en Sælger af en Husejendom, der viste sig at have mindre Areal end af Sælgeren opgivet, ved Salget havde kendt Arealets virkelige Størrelse. Han tilpligtedes derfor at betale Køberen Erstatning for det manglende Areal	73
Ved en Række Kontrakter solgte et engelsk Firma til et dansk flere Partier Raajern, der for Størstedelen skulde leveres med visse Kvanta indenfor et fælles Tidsrum. Det antoges, at Købernes Undladelse af at betale for et enkelt af Partierne indeholdt et saadant Brud paa de indgaaede Kontrakter, der maatte betragtes som en Helhed, at dette Kontraktsbrud maatte berettigede Sælgerne til enten at fastholde Kontrakterne eller hæve og kræve Erstatning	223
Enken efter en Læge dømt til at betale Erstatning i Anledning af Misligholdelse fra hendes afdøde Mands Side af en Kontrakt angaaende Overdragelse til en anden Læge af hans Praxis m. v.	824
Antaget, at det for en væsentlig Del skyldtes en fra Sælgerens Side stedefunden Misligholdelse af nogle Handeler om Levering af islandsk Klipfisk, at Køberen maatte lade det til disses Afhentning udsendte Skib afsejle fra Island med en betydelig mindre Ladning end den, Skibet kunde have ført med sig. Erstatning tilkendtes Køberen	836
En Gaardejer, der ved en Fogedforretning ulovligt havde ladet sin Fodermester udsætte af en ham overladt Lejlighed, tilpligtet at udrede Erstatning til Fodermesteren	862

Erstatning, (udenfor Kontraktsforhold).

I et Tilfælde, hvor der af en Direktør, der var Ejer af en fast Ejendom, var bygget noget ind paa Naboejendommens Grund, blev der under Hensyn til, at Omkostningerne ved en delvis Nedrivning af den opførte Bygning vilde blive uforholdsmæssig store i Sammenligning med Naboejerens Interesse i at beholde sit Areal, og til, at Direktørens Anbringende om ved Overskridelsen af Grænseskellet at have været i god Tro ikke kunde forkastes, givet

	Pag.
Direktøren Valget mellem at foretage Ryddeligggørelse af Naboejerens Areal eller at udrede Erstatning for de Naboejeren ved Grænseoverskridelsen forvoldte Tab og Ulemper	133
Antaget, at en Maskiningeniør ved Indrykkelse i forskellige Blade af et Avertissement om Salg af et Lokomobil — hvilket Avertissement Lokomobilets Leverandør forment at indeholde en nedsettende Udtalelse om vedkommende Fabrikat — ikke efter Avertissementets hele Form og Indhold kunde anses at have overskredet Handlefrihedens Grænser	255
En Kvinde, der ved en Politiret var blevet dømt til at betale en Tjenestekarl et Beløb, betalte dette til en Overretssagfører, som havde givet Møde ved Politiretten for Tjenestekarlen og havde ladet Dommen forkynde for Domfældte samt anmodet hende om at indbetale Beløbet til sig. — Nogen Tid efter blev Dommen paany forkyndt for Domfældte, denne Gang paa Foranledning af Domhaveren, og for at undgaa en Udlægsforretning betalte Domfældte atter det ifølge Dommen skyldige Beløb samt Omkostninger, idet det oplystes, at Overretssagføreren havde afregnet det af Domfældte 1ste Gang betalte Beløb til en Sagfører, der havde Fuldmagt fra Tjenestekarlen til at erhverve Dom for hans Krav, og for hvem Overretssagføreren havde mødt under Sagen, at denne Sagfører kort efter var afgaaet ved Døden uden at have afregnet med Tjenestekarlen, samt at hans Bo formentlig var insolvent.	
Statueret, at Overretssagføreren, der ikke havde Fuldmagt til at oppebære og kvittere for det Domhaveren ved Politiretten tilkendte Beløb, vilde have at indestaa Domfældte for enhver Udgift, der uden hendes egen Skyld var forvoldt hende ved, at hun ikke ved den til Overretssagføreren stedfundne Betaling opnaaede Fri-gørelse overfor Domhaveren.....	398
Tvende Likvidatorer dømt til at betale Erstatning i Anledning af deres Vægning ved at tilbagelevere et Aktieselskab nogle af dette i Konsignation givne, under Likvidationsboet hørende Varer	468
En Grosserer, der for at modarbejde en Konkurrent rettede Hen-vendelser af urigtigt Indhold til sidstnævntes Kunder, ansaas herved at have udvist et retstridigt Forhold, og tilpligtedes at be-tale Erstatning	699
En Restauratør, der havde ladet en Overretssagfører føre en Sag for sig saavel ved Underret som ved Overret, men var utilfreds med Udfaldet, dømtes til under en af Overretssagføreren mod Restaura-tøren anlagt Sag at betale Salær m. m for Førelsen af Sagen for begge Retter. — Restauratøren anlagde nu Sag mod Overrets-sagføreren til Betaling af Erstatning for det Tab, han havde lidt ved Overretssagføreren's uforvarlige Sagførelse og ved, at han ifølge Dom havde maattet betale Salær m. m. Sagen afvistes ex officio forsaavidt angik Salær m. m. der maatte anses endelig fastslaaet ved den ikke appellerede Dom, og Overretssagføreren frifandtes iøvrigt, da Rigtigheden af Restauratørens Anbringender ikke fandtes godtgjort.....	885

Falsk.

Pag.

En paa en Gaard tjenende Fodermester, der forfalskede den fra Gaarden til et Mejeri leverede Mælk ved at iblande Mælken Vand, hvorved han efter den for ham gældende Lønningsmaade skaffede sig økonomisk Fordel, anset efter § 278.....	60
En Mand havde formaaet en Del Personer til at udbetale sig Beløb i Abonnement paa et Blad »Hjemmet«, idet han i hvert enkelt Tilfælde overleverede de Paagældende Kvitteringer, falskelig underskrevne »pr. Hjemmet O. Knudsen«. Tiltalte, der maatte antages ved Navnet »O. Knudsen« ikke at have sigtet til nogen bestemt eksisterende Person, ansaas efter § 275, jfr. § 268....	221
En Tiltalt, der søgte at narre Penge fra en Dame, i hvis Tjeneste hans Kæreste havde været, ved at forevise hende et af ham affattet, med sin Kærestes Navn falskelig underskrevet Brev om Pengehjælp, anset efter § 270.	
Samme Paragraf anvendt paa et under samme Sag foreliggende beslægtet Tilfælde.....	312
En Proprietær mod sin Benægtelse anset for Mælkeforfalskning efter § 278, 1 Stykke, jfr. Lov om Undersøgelse af Levnedsmidler m. m. af 18 April 1910 § 5.....	641
En Tiltalt, der udfærdigede et falsk »Købebevis« paa en Cykle og underskrev det med en bestemt Persons Navn, anset efter § 270	727
En Tiltalt dømt efter §§ 268 og 275, jfr. § 268.....	742
En Tiltalt, der udgav falske Penge, han havde modtaget af en Falskmøntner, hvem han traf i Færd med at lave de falske Mønter, anset efter § 264, jfr. § 47.....	742
En Tiltalt dømt for Falskmøntneri efter § 264.....	742
En Tiltalt anset efter § 268, idet der vel ikke kunde tillægges hans Tilstaaelse afgørende Betydning, men det dog efter Sagens øvrige Oplysninger fandtes utvivlsomt, at Tiltalte — hvad enten han egenhændig havde skrevet falsk Navn under vedkommende Dokument eller ej — havde gjort Brug af Dokumentet med Bevidsthed om, at det var falskt.....	833
En Tiltalt, der falskelig kvitterede en Check paa en Bank og lod Checkens Paalydende udbetale af Banken, anset efter § 268....	856

Forbud.

En Tilskærer i en af en Enke dreven Skrædderforretning hvem det efter Kontrakt med Enken var forbudt under Konventionalbøde i en vis Tid efter sin Fratræden at paabegynde Skrædderforretning i samme By, handlede i Strid hermed, hvorfor Enken lod nedlægge Forbud hos Tilskæreren. Det antoges, at en Bestemmelse som den anførte efter Retsforholdets Beskaffenhed ikke kunde medføre større Indskrænkning i den Forpligtedes Handlefrihed, end Bestemmelsen med Nødvendighed tilsiger, og at den Forpligtelse, Bestemmelsens Overtrædelse kunde medføre, maatte anses udtømt ved Erlæggelse af Konventionalbødens Beløb. — Fogedforbudet ophævedes fra det Tidspunkt, da Konventionalbøden blev erlagt.....

522

Forfatter- og Kunstnerret.

Pag.

Antaget at en Bearbejder af et fransk Teaterstykke ikke ved den med Forfatterens Repræsentant indgaaede Aftale havde erhvervet en stedsevarende og udelukkende Dispositionsret med Hensyn til Opførelsen af Stykket	348
---	-----

Forsikring.

Antaget at en af en Cigarfabrikant, der tillige drev Detailhandel, tegnet Forsikring af Varer, færdige og under Arbejde, Materiale, Værktøj og Inventar, beroende Burmeistergade Nr. 14 Stuen omfattede samtlige ham tilhørende Varer og Effekter i den nævnte Lejlighed og at der derefter delvis forelaa Selvforsikring fra hans Side	126
Antaget, at de i § 12, 3. Pkt., i Lov om Livsforsikringsanstalten af 18 Juni 1870 indeholdte Bestemmelser om Betaling af Tillægspræmie i Tilfælde af, at den Forsikrede træder i aktiv Krigstjeneste, maa forstaas saaledes, at den Forsikrede, der tager Del i aktiv Krig udenfor den danske Hær eller Flaade uden dertil at være beordret af den danske Regering, vil have at betale Tillægspræmie uden Hensyn til, hvornaar Forsikringen er tegnet.....	607
Et Kautionsforsikringssselskab dømt til at betale den Garanterede Erstatning i Anledning af Tab ved Besvigelser udøvet af en i hans Tjeneste værende Person, idet det af forskellige Grunde fandtes betænkeligt at statuere, at den Omstændighed, at den sidst nævnte Person ved Tegningen af Forsikringen havde besvaret de ham af Forsikringssselskabet forelagte Spørgsmaal paa væsentlig urigtig Maade, havde kunnet give Selskabet Ret til at ophæve Kontrakten.....	896

Forsøg.

En for Tyveri tidligere straffet Person, der paagrebes i et Kælderrum, mod sin Benægtelse dømt efter § 232, jfr. § 46, for med Vold at have skaffet sig Adgang til Kælderrummet i den Hensigt dersteds at begaa Tyveri.....	368
En tiltalt tysk Kvinde havde haft til Hensigt at dræbe en Mand, med hvem hun havde samlevet; da det fandtes betænkeligt at forkaste hendes Forklaring om, at hun opgav sin Drabshensigt, da hun saa ham komme ud fra den Fabrik, hvor hun havde indfundet sig for at skyde ham, blev der i Medfør af Straffelovens § 45, 2 Stk., ikke paalagt hende Straf for Forsøg paa Drab	386
En Kvinde fremtog ophidset bl. a. ved den afvisende Behandling, der var bleven hende til Del fra hendes Mands Side, en af hende købt Revolver for med den at dræbe Manden, men forhindredes i at fuldføre sit Forsæt derved, at han greb hende om Haandleddet. Medens de derefter brødes, affyrede hun 2 Skud, hvoraf det ene ramte Manden i Benet. Tiltalte ansaas efter § 191, 2. Punktum, jfr. § 46	433

Forudsætning.

Antaget som en væsentlig Forudsætning for en mellem 2 Aktiesel-	
---	--

skaber truffen Aftale, om at regulere deres Mellemværende ved Veksler, der ved Forfaldstid kunde omsættes, at det ene Aktieselskab, der til Brug for sin Handelsvirksomhed gjorde betydelige Indkøb hos det andet, vedblev at drive denne Handelsvirksomhed	274
Fuldmagt se Erstatning (udenfor Kontraktsforhold)	398
Færdselsret.	
Antaget, at der ikke for et Kirkesamfund paa St. Croix som Ejer af en Ejendom, dersteds ved Hævd var erhvervet Færdselsret til en Kirke og et Skolehus paa Ejendommen ad en Vej over en tilstødende Plantage	141
Gader.	
Antaget, at en vis fast Ejendom maatte anses som stødende til den gamle Allégade paa Frederiksberg og derfor var pligtig til i Henhold til Bestemmelserne i den af Indenrigsministeriet under 18 Oktober 1900 stadfæstede Vedtægt at yde Bidrag til Gadens Asfaltering. Det statueredes endvidere, at den Omstændighed, at Frederiksberg Kommune i Henhold til særlig Overenskomst med Frederiksberg Sporvejselskab fra dette havde modtaget Tilskud til Asfalteringsanlægget, ikke kunde paavirke den den paagældende Ejendom efter Vedtægten paahvilende Forpligtelse	816
Gaver.	
En gammel svagelig Mand lod ved en anden Mands Hjælp i en Sparekasse indsætte en Kapital paa en tredie Mands Navn og lod derefter Sparekassebogen opbevare af sin Hjelper, som fremtidig skulde besørge Renten af Sparekassebogen hævet paa Førstnævntes — Giverens — Vegne. Efter at den gamle Mand var afgaaet ved Døden, udleverede Sparekassebogens nævnte Indehaver Bogen til den, paa hvis Navn den efter det anførte lød. Den paagældende Disposition antoges ikke at kunne opretholdes overfor Dødsboets Protest, idet den den Vedkommende tiltænkte Gave maatte anses bestemt til først at opfyldes ved Giverens Død og det saaledes ved Indsættelsen af Kapitalen i Sparekassen paa Gavemodtagerens Navn ikke kunde antages at have været tilsigtet at skabe nogen endelig Ret for denne før hint Tidspunkt	26
Gentagelse.	
Udtalt, at der iflg. Anordn. 6 Januar 1852 § 2 ikke kunde tillægges en en Vestindianer tidligere overgaaet Ekstraretsdom, hvorved han var anset bl. a. efter Fr. 11 April 1840 § 1 med Fængsel paa Vand og Brød i 8 Gange 48 Timer Gentagelsesvirkning	397
Hjemvisning.	
En Sag hjemvist, forsaavidt en nærmere angiven Paastand angaar, idet en ved Overrettens Dom sket Afvisning antoges ikke at burde have fundet Sted	862

Hæleri.	Pag.
En Tiltalt, der mange Gange havde afkøbt samme Personer stjaalne Metalgenstande af betydelig Værdi, mod sin Benægtelse dømt for Hæleri	61
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Hæleri med Hensyn til et stjaalet Seletøj, som han købte og atter solgte for forholdsvis lav Pris	106
En for Ejendomsindgreb tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Hæleri med Hensyn til en fra et Varehus bortstjaalen Erakke, som han forsøgte at pantsætte	258
En Tiltalt dømt i Henhold til det ekstraordinære Hæleri bevis for Hæleri med Hensyn til et Sæt Tøj	506
En tiltalt Kvinde anset for Hæleri med Hensyn til Varer stjaalne af en Kommis i den Forretning, hvori han var ansat	683
En Kvinde dømt for Hæleri med Hensyn til en Kurv med Fødevarer, skænket hende af hendes Datter, der af sin Husmoder havde faaet den overleveret til Afsendelse	696
Tvende for Ejendomsindgreb oftere straffede Personer mod deres Benægtelse dømte for Hæleri med Hensyn til et Jakkesæt	906
Straf herfor idømt	354, 742

Hævd.

Antaget, at der ikke for et Kirkesamfund paa St. Croix som Ejer af en Ejendom dérstedes ved Hævd var erhvervet Færdselsret til en Kirke og et Skolehus paa Ejendommen ad en Vej over en tilstødende Plantage	141
En Gaardejer kendt berettiget til Færdsel ad et Vejstykke allerede som Følge af, at det maatte anses oplyst, at han havde Hævd paa Ejendomsretten over Vejstykket	820

Indiciebevis.

Et tiltalt Postbud mod sin Benægtelse bl. a. paa Grundlag af en Postbudsformands Vidneforklaring dømt efter § 258 for at have tilvendt sig et Brev med en deri værende Pengeseddel	44
En tidligere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Indbrudstyveri bl. a. under Hensyn til en Erklæring fra Forstanderen for Centralbureauet for Identifikation	101
En Tiltalt mod sin Benægtelse, bl. a. paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring, dømt for at have stjaalet Kugleflint fra nogle paa Stranden liggende Bunker af opsamlede Sten	235
En for Ejendomsindgreb tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Hæleri med Hensyn til en fra et Varehus bortstjaalen Frakke, som han forsøgte at pantsætte	258
To Brødre, der begge tidligere var straffede for Tyveri mod deres Benægtelse dømt for Tyveri af et Faar fra Marken en Nat, da de begge var fraværende fra deres Hjem	342
En Tiltalt mod sin Benægtelse anset efter § 281, 2. Stk., for at have sat Ild paa sit Hus, bl. a. under Hensyn til, at Tiltalte umiddelbart før Brandene og paa Tidspunkter, hvor ingen uvedkommende	

	Pag.
kunde antages at have været i eller i Nærheden af Huset, forlod dette.....	405
Tvende for Tyveri tidligere straffede Personer mod deres Benægtelse dømte for i Forening at have stjålet en Cykle.....	670
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt bl. a. for Forsøg paa Indbrud i et Værelse, i hvis Dør en fremmed Nøgle fandtes siddende, og udenfor hvilket han befandt sig, indtil han, da han overraskedes, og udenfor hvilket han befandt sig, indtil han, da han overraskedes, tog Flugten.....	708
En for Tyveri oftere straffet Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af et Ur med Kæde fra et Værksted, i hvis Nærhed han var iagttaget.....	808

Indirekte Tyvs- og Hælerbevis.

En Tiltalt dømt i Henhold til det ekstraordinære Hælerbevis for Hæleri med Hensyn til et Sæt Tøj.....	506
---	-----

Interessentskab.

Antaget, at to Personer, der i Forening havde forpagtet tvende faste Ejendomme, var bundne overfor hinanden til at vedblive Forpagtningsforholdet, saalænge Forpagtningskontrakterne var uopsigelige fra Udlejerens Side.....	144
Antaget, at de tilbageblivende Medlemmer af et Andelsmejeri havde været ubeføjede til ved en Generalforsamlingsbeslutning at overføre en Del af Overskuddet til næste Aars Regnskab til Dækning af Udgifter, som det ikke paahvilede de udtrædende Medlemmer at tilsvare, og saaledes berøve dem Andel i Overskudet.....	827

Island.

Spørgsmaal om Fastsættelse af Vederlaget for et for Reykjavik Byraad af en »til Assistance for Regeringen og Kommunalbestyrelser« antagen Ingeniør udført Arbejde til Forberedelse af Licitationen over et Havneanlæg.....	270
--	-----

Jagt.

Tvende Tiltalte, der fangede Raager i en til et Stamhus hørende Skov, ansaas efter Jagtlovens § 23, 1., 2. og 4 Stk.	538
---	-----

Kaution.

Efter at en Bank, hos hvem en Møller havde diskonteret en Række Veksler, var bleven bekendt med, at Mølleren ved Udstedelsen af nogle af Vekslerne havde gjort sig skyldig i Falsk, henvendte Banken sig til forskellige Personer af Mølleren Bekendtskabskreds og fik disse til at underskrive et Dokument, hvorved de indestod Banken for Betaling af et for hvers Vedkommende nærmere adgivet Beløb til »Sagens Ordning«. To Dage efter meldte Mølleren sig selv til Politiet, og han blev derefter straffet for sine Falsknerier. Statueret, at der ved »Sagens Ordning« maatte være ment en Ordning, hvorefter Mølleren kunde undgaa Straf for de af ham begaaede Falskforbrydelser, og da en saadan Ord-

	Pag.
ning blev umuliggjort ved Møllerens Selvanmeldelse, fandtes Banken ikke at kunne støtte noget Krav paa det nævnte Dokument 51, 54 og	57
Tvende af en Debitor fremsatte Indsigelser, den ene gaaende ud paa, at hans Forpligtelse som en Kautionsforpligtelse var bortfaldet derved, at Kreditor havde givet Hoveddebitor Henstand med Betalingen, den anden gaaende ud paa, at hans Forpligtelse var bortfalden — helt eller delvis — derved, at Hoveddebitor helt eller delvis havde betalt det hos Kautionisten indtalte Beløb, forkastedes begge, idet det antoges, at Debitor havde paataget sig ikke en Kautionsforpligtelse, men derimod en selvstændig Forpligtelse til at betale et nærmere angivet Beløb.	278
Udtalt, at en Købmand, der i et Dokument havde erklæret personlig at hæfte for en et Handelsselskab af en Bank indrømmet Kassekredit efter dette Dokument indtog en Stilling, der rettest maatte opfattes som en Kautionists, men at det under denne Forudsætning maatte være en Følge af Konkurslovenes §§ 18 og 19, at Købmanden, som først, efter at Selskabets Konkurs var indtraadt, i Henhold til Dokumentet til Banken havde indbetalt et Beløb, der kun udgjorde en Del af Bankens hele Fordring i Boet for ydet Kassekredit, var udelukket fra at kræve Beløbet betalt af Boet, der i modsat Fald vilde komme til at udrede Dividende af samme Beløb 2 Gange	437
Statueret, at en Sparekasse, der havde ydet en Redaktør et Laan, ikke ved sin Unkladen af at meddele en Kautionist, at en i det af Redaktøren udstedte Gældsbrief omtalt Deponering af Aktier ikke havde fundet Sted, havde udvist nogen saadan Forsømmelse, at en Kautionist for Laanet derved var bleven frigjort for sin Kautionsforpligtelse	677
Kirker.	
Ejeren af en Kirketiende frifunden for Forpligtelse til at vedligeholde et ved Kirken indrettet Kapel og deriværende Epitafium, da det ikke ved de tilvejebragte Oplysninger kunde anses godtgjort, at saadan Forpligtelse paahvilede Kirketiende-ejeren, hvis Skøde, der var tinglæst uden Retsanmærkning, heller ikke indeholdt noget herom	887
I et Tilfælde, hvor en Enkegravinde i Henhold til Lov 15 Maj 1903 § 23 havde begæret Afløsning af de Forpligtelser, der overfor vedkommende Sognekirke paahvilede det af hende besiddende Fideikommis som Ejer af Sognets Kirketiende, og hvor Ministeriet havde gjort det til Betingelse for Approbation af Afløsningen, at en mulig Udsættelse fra Provstesyndet om Fornyelse af Kirkens Stolestader toges til Følge, blev Enkegravinden, der havde vægret sig ved at efterkomme den skete Udsættelse, under en af det Offentlige anlagt Sag dømt dertil.	898

Kommissionsforhold.

Statueret, at en Handlende ikke kunde anses som Køber af et Vare-

parti, men at hans Retsstilling maatte betragtes som en Kommissionærs. Da Kommittenten ikke overfor Kommissionærens Benægtelse havde oplyst Omstændigheder, der kunde berettige ham til uden Tilslutning fra Kommissionæren til Skade for denne at frafalde Opretholdelsen af den om Varepartiet med en Udlænding indgaaede Handel, dømtes Kommittenten til at betale Kommissionæren det Beløb, han vilde have haft Krav paa, om Handelen var bleven opretholdt.....

653

Konkurrence (uhæderlig).

En Smørhandler udleverede gratis Albums og Samlermærker med Regler for Uddeling af visse Præmier til enhver Person, der i hans Udsalg til visse Tider fremsatte Begæring derom, men uden at det var nogen Betingelse, at Vedkommende købte Varer i Forretningen. Smørhandleren frifandtes for en stædfunden Tiltale for Overtrædelse af § 13 i Lov af 8 Juni 1912, idet den omtalte Uddeling ikke fandtes at kunne henføres under Lovbestemmelsens Forbud mod Tilgift.

713

Konkurs.

Udtalt, at en Købmand, der i et Dokument havde erklæret personlig at hæfte for en et Handelsselskab af en Bank indrømmet Kassekredit, efter dette Dokument indtog en Stilling, der rettest maatte opfattes som en Kautionsists, men at det under denne Forudsætning maatte være en Følge af Konkurslovens §§ 18 og 19, at Købmanden, som først, efter at Selskabets Konkurs var indtrædt, i Henhold til Dokumentet til Banken havde indbetalt et Beløb, der kun udgjorde en Del af Bankens hele Fordring i Boet for ydet Kassekredit, var udelukket fra at kræve Beløbet betalt af Boet, der i modsat Fald vilde komme til at udrede Dividende af samme Beløb 2 Gange

437

Statueret, at en i et Firmas Konkursbo anmeldt Fordring ikke kunde anerkendes, da der ved Sagens Paadømmelse fandtes at maatte gaas ud fra, at Fordringshaveren havde været passiv Deltager i Firmaet og som saadan hæftede for dettes Gæld med en Kapital, der langt oversteg den af ham anmeldte Fordring.....

554 og 559

Konventionalbøde.

En Grosserer sagsøgte sin tidligere Rejsende til i Henhold til en Bestemmelse i en mellem dem indgaaet Kontrakt at betale Konventionalbøde, fordi den Rejsende efter af Grossereren at være afskediget havde taget Ansættelse hos et konkurrerende Firma. Da Tjenesteforholdet maatte anses ophørt som Følge af et væsentligt Kontraktbrud fra Grossererens Side og da den af ham paaberaabte ovennævnte Kontraktbestemmelse bl. a. efter Forholdets Natur ikke kunde anses anvendelig i et saadant Tilfælde, blev den Rejsende frifunden.....

246

En Tilskærer i en af en Enke dreven Skrædderforretning, hvem det efter Kontrakt med Enken var forbudt under Konventionalbøde i

en vis Tid efter sin Fratræden at paabegynde Skrædderforretning i samme By, handlede i Strid hermed, hvorfor Enken lod nedlægge Forbud hos Tilskæreren. — Det antoges, at en Bestemmelse som den anførte efter Retsforholdets Beskaffenhed ikke kunde medføre større Indskrænkning i den Forpligtedes Handlefrihed end Bestemmelsen med Nødvendighed tilsiger, og at den Forpligtelse, Bestemmelsens Overtrædelse kunde medføre, maatte anses ud-tømt ved Erlæggelse af Konventionalbødens Beløb. Fogedforbudet ophævedes fra det Tidspunkt, da Konventionalbøden blev erlagt..... 522

Kontrakt.

Antaget, at et Interessentskab til Udnyttelse af et Generalagentur efter Sagens Oplysninger havde manglet Føje til at foretage en Suspension af den af det antagne Direktør samt, at der ikke fra Direktørens Side forelaa noget Brud paa hans Kontrakt med Interessentskabet. Da der heller ikke isøvrigt var oplyst nogen Grund, som kunde berettige til at afskedige ham, anerkendtes det, at der tilkom Direktøren et Lønkrav 81

En fhv. Øhandler dømt til at betale en Hotelejer et Beløb, han havde lovet denne sidste for Bistand ved Salg af Øhandlerens Ejendom og Forretning, idet Hotelejeren fandtes at have opfyldt de for Udbetalingen af det udlovede Beløb stillede Betingelser... 212

Ifølge en Overenskomst mellem en Dyrslæge og en Proprietær, var den førstnævnte under visse Betingelser, derunder at en Kaution i Anledning af en Ejendomshandel blev stillet, forpligtet til at betale sidstnævnte et vist Beløb. En Tvist bl. a. om, hvorvidt den nævnte Betingelse var opfyldt, afgjort derhen, at en stillet Kaution var sket i Henhold til og i Forbindelse med Overenskomsten 294

Antaget, at en Godsejer havde haft Føje til at gaa ud fra, at et østrigsk Selskab ikke vilde kræve sit Arbejde for ham med Udarbejdelse af Planer m. m. til Anlæg af en Sukkerfabrik betalt, omend det ikke fik nogen Leverance til Fabriken, i hvilken Henseende navnlig fremhæves, at der var truffet særlig Aftale om, at Godsejeren under sidstnævnte Forudsætning skulde betale Selskabet et Beløb af højst 500 Rmk. til Dækning af de Udgifter, der var forbundet med Selskabets Overingeniørs Rejse her til Landet 679

En Malermester, der havde givet en af en Bygnings-Entreprenør og hans Leverandør indgaaet Overenskomst om visse Udbetalinger til Leverandøren en Tiltrædelsespaategning med tilføjet Bemærkning om, at han — Malermesteren — ordnede Entreprenørens Pengesager, dømtes til at betale Leverandøren et ham efter Overenskomsten tilkommende Beløb, idet Malermesteren ved Paategningen antoges at have paataget sig af Entreprisesummen at tilbageholde det ommeldte Beløb til Fordel for Leverandøren 841

Antaget, at en i en Kontrakt mellem en Trælasthan del og et svensk Savværk indeholdt Reservation med Hensyn til visse mulige Hin-

	Pag.
dringer for Leveringen af det i Kontrakten omhandlede Parti Brædder maatte forstaas saaledes, at de i Kontrakten nævnte Forhold kun kunde indvirke paa Leveringspligten saa langt og i det Omfang, som det paagældende Forhold maatte indvirke paa Leveringsmuligheden	844
Køst og Tæring.	
p. 85, 171, 335, 759.	
Kumulation (af Straf).	
En Tiltalt anset med en samlet Straf af Forbedringshusarbejde for Overtrædelse af §§ 185 og 210 samt for Gadeuorden	430
Køb og Salg.	
Antaget, at en af en Garver og Handlende ved Afleveringen til den fastsatte Tid af et Antal solgte Kalveskind fremsat Indsigelse mod det i Køberens Stadfæstelsesskrivelse angivne Tal paa Skindene ikke var for sent fremkommen	304
Køberne af et Tærskværk dømt til at betale Købesummen for dette, idet der ikke af dem var ført Bevis for den af dem fremsatte Indsigelse, at Værket ikke tilfredsstillede de Fordringer, Køberne efter Sluttedlen kunde stille	325
Statueret, at et foretaget Indkøb af islandsk Klipfisk under de givne Forhold ikke var at anse som et Dækningskøb	836
Et Aktieselskab i København havde af et svensk Firma købt et Parti Planker, der ved Leveringen i København viste sig — efter Køberens Udsagn — ukontraktmæssigt, hvorfor Aktieselskabet stillede Plankerne til det svenske Firmas Disposition og foretog Dækningskøb. Aktieselskabet dømtes til at betale den aftalte Pris, idet det udtales, at det indenfor visse Grænser maa betragtes som Skik og Brug, at Køberen af hertil fra Udlandet ankomende Ladning Træløst beholder disse — eventuelt mod en Godtgørelse — selv om de lider af Mangler, som forringer Varens Værdi	904
Laan.	
Antaget, at nogle af en Kvinde, hvis egne Kaar ikke var særlig gode, til hendes Brodersøns Uddannelse til Skolelærer afholdte Udgifter var — som af hende hævdet — ydet ham som Laan, der skulde tilbagebetales, naar han efter endt Examen var kommet i lønnet Stilling	545
Leje.	
I en af en »opsynshavende Lejer« mod en Bagermester anlagt Sag om Husleje frifandtes Bagermesteren	171
Antaget, at § 12 i Lov Nr. 87 af 23 Maj 1902 ikke forbyder at udleje Bolig til en Person, som staar i Udlejerens Tjeneste, paa saadanne Vilkaar, at Lejeforholdet kun kan opsiges med længere Varsel end det for Tjenesteforholdet gældende	423
En Konditor dømt til at betale forfalden Husleje m. v.	800

Levnedsmidler.

En Slagter og hans Kompagnon ansete for Overtrædelse af § 4 i Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908, jfr. Landbrugsministeriets Bekendtgørelse af 23 November 1908. 849

Lotteri.

En Tiltalt fandtes at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af § 3 i Lov 6 Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning m. m. ved i stort Omfang at opkøbe Klasselotteriets Lodsedler, som han derefter pantsatte, og ved efter selv at have spillet paa Lodsedlerne i de første Trækninger at sælge Laanebeviserne paa Lodsedlerne, saaledes at Køberne ved at betale Prisen for Fornyelsen til 6te Trækning, hvilken Tiltalte paatog sig, fik Ret til at spille paa Lodsedlerne og, hvis de vilde, indløse og raade over dem 283

En tiltalt Kvinde solgte efter sin Forklaring de af hende hos en Kollektør indkøbte Klasselotterisedler til sine Kunder til samme Pris, som hun havde købt dem for, idet hun søgte sin Fortjeneste paa Sedlerne ved at paaregne, at Kunderne vilde belaae Sedlerne hos hende, og overdrage hende dem til Fornyelse mod et derfor beregnet Gebyr. Tiltalte ansaas efter § 3 i Lov om Klasse- lotteriets Ordning af 6 Marts 1869 714

Mageskifte.

Den ene Part i en Mageskiftehandel vægrede sig ved at opfylde de ham ifølge den paagældende Slutseddel paahvilende Forpligtelser bl. a. under Henvisning, at det til den ham afstaaede Tørfabrik hørende Areal var mindre end i Slutsedlen opgivet, og til, at Fabrikkens Tilbehør var mangelfuldt. De tvende nævnte Indsigelser fandtes at være uden Betydning navnlig henset til det om Ejendommens Beskaffenhed oplyste og til, at Erhververen tidligere havde beset Ejendommen 879

Møddelagtighed.

En færøisk Købmand, der søgte at forlede nogle Personer til at afgive falsk Forklaring for Retten i en mod ham indledet Under- søgelse, anset efter § 146, jfr. § 52, 3die Punktum 780

Medicinalvæsen.

Tvende Redaktører, der i deres Blade havde optaget en Annonce fra en Udlænding om en Bog, der omhandlede visse Sygdomme samt reklamerede med et Middel derimod, hvilket Middel Udlæn- dingen, som det endvidere fremgik af Bogens Indhold, søgte at afsætte ved direkte Detailsalg til Patienter fra sin Bopæl i Ud- landet, blev, idet de Tiltaltes Forhold antages at være i Strid med § 19, 2det Stk., i Lov af 29 April 1913 om Apothekervæ- senet, anset efter nævnte Lovs § 38, 2det Stk. 287

Mened og andre dermed beslægtede Forbrydelser.

En færøisk Købmand, der søgte at forlede nogle Personer til at af- give falsk Forklaring for Retten i en mod ham indledet Under- søgelse, anset efter § 146, jfr. § 52, 3die Punktum 780

Militære Forbrydelser.

Tvende Personer, der havde opklæbet Opraab af antimilitaristisk Indhold paa Bygninger, Træer m. v. og som i den Anledning var tiltalte for Overtrædelse af Straffelov for Krigsmagten §§ 98 og 112, frifandtes, idet den af de Tiltalte udøvede Virksomhed efter sin Beskaffenhed ikke fandtes at kunne anses som andet og mere end en Offentliggørelse af Skriftet, der falder ind under Reglerne i Lov 3die Januar 1851 § 3 628

Misligholdelse.

Køberne af et Tærskæværk dømt til at betale Købesummen for dette, idet der ikke af dem var ført Bevis for den af dem fremsatte Indsigelse, at Værket ikke tilfredsstillende de Fordringer, Køberne efter Sluttedlen kunde stille 325

En Forretningsdrivende tilpligtet at tilbagebetale en Del af den modtagne Købesum for nogle Kalveskind paa Grund af disses delvise Ukontraktsmæssighed 499

Ved en Række Kontrakter solgte et engelsk Firma til et dansk flere Partier Raajern, der for Størstedelen skulde leveres med visse Kvanta indenfor et fælles Tidsrum. Det antoges, at Købernes Undladelse af at betale for et enkelt af Partierne indeholdt et saadant Brud paa de indgaaede Kontrakter, der maatte betragtes som en Helhed, at dette Kontraktsbrud maatte berettigge Sælgeren til enten at fastholde Kontrakterne eller hæve og kræve Erstatning 535

Statueret, at et Handelsfirma havde solgt et Parti Skind som svenske Skind, at en meget betydelig Del af Skindene ikke var svenske samt at Køberen ikke ved en stedfunden Undersøgelse af Skindene havde afskaaret sig fra at paaberaabe sig den omtalte væsentlige Mangel, hvorfor Køberne ansaas at have været berettiget til at hæve Handelen 733

Modregning.

Statueret, at en Kreditor i Henhold til et indgaaet Forlig ikke under Henvisning til D. L. 5—14—6 kunde fordre Spørgsmaalet om, hvorvidt Forliget var afgjort ved visse Modkrav, holdt udenfor Sagen, idet der maatte antages at have foreligget Enighed mellem Kreditor og Debitor om, at Modkravene skulde afskrives paa Forliget 814

Myndighed (Forbrydelse mod den offentlige).

En Tiltalt dømt efter § 100, jfr. § 98 for Vold mod en Brand-assistent 446

En Tiltalt, der i Vestre Fængsel overfaldt en Opsynsbetjent, dømt efter § 100 573

En Bagermester dømt efter § 101 for fornærmelig Tiltale mod en Kompagnichef 596

En Tiltalt mod sin Benægtelse anset efter § 100 for at have sparket en Betjent, af hvem han var bleven anholdt 651

En Sagfører i Anledning af Fornærmelser mod en Amtmand og en

	Pag.
som Sættedommer beskikket Herredsfoged anset efter § 101 jfr. § 39	787
Havneloven.	
En Tiltalt, hvis Daabsnavn var Brockdorff, fandtes ved Benyttelsen af Slægtsnavnet von Brockdorff at have overtraadt § 8 i Lov Nr. 89 af 22 April 1904 og ansaas derfor med en Bøde	311
Næringsadkomst.	
En Værtshusholder, der havde overtraadt Lov 10 Maj 1912 § 36, dømt til at have sin Næringsadkomst paa Beværtning forbrudt ..	233
Næringsbrug (ulovligt).	
En Person, der var tiltalt for Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke paa Færøerne, frifandtes, da det ikke af de foreliggende Oplysninger fremgik, at Tiltaltes Forhold til den under Sagen omhandlede Forretning havde været et saadant, at han kunde være strafferetlig ansvarlig for de Forseelser, som maatte have fundet Sted under Forret- ningens Drift	22
En Tiltalt, der for sin Broder »som Kelner« passede et Gæstgiveri i en Ejendom, han havde overdraget sin nævnte andetsteds boende Broder, blev betragtet som Medindehaver af den paagæl- dende Beværtning og, da han manglede Næringsadkomst dertil, anset efter § 34, 2det Stk., i Lov af 10 Maj 1912	117
En Kvinde, der uden Borgerskab i sin Lejlighed for Betaling serve- rede Vin m. v. for Selskaber af Mandspersoner, anset efter Lov af 10 Maj 1912 § 34, 2det Stk.	227
En Værtshusholder, der havde overtraadt Lov 10 Maj 1912 § 36, dømt til at have sin Næringsadkomst paa Beværtning forbrudt ..	233
Tvende Tiltalte i Egenskab af Bestyrelse for et Aktieselskab idømte Bøder efter § 34, 2det Stk., i Lov om Beværtning m. v. af 10 Maj 1912, idet det nævnte Aktieselskab ikke kunde anses for en vir- kelig Fortsættelse af et Aktieselskab, der havde Adkomst til at drive Beværtning	453
En færøisk Købmand, der dels mod dels uden Betaling udleverede og udskænkede spirituose Drikke i den af ham drevne Forretning, og som havde forskrevet berusende Drikke til andre, anset med Bøde for Overtrædelse af Lov Nr. 99 af 10 Maj 1912 § 1, § 22, 1ste Stk., og § 23, 1ste Stk. — En Beholdning af berusende Drikke konfiskeredes	778
Næringsvæsen.	
Antaget, at en Mand, der af Gissfeldt Kloster havde faaet over- draget som Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte en under Klosteret hørende Kro, saaledes at Retten ifølge den Klosteret i sin Tid meddelte Bevilling til Krohold medfulgte i Handelen, ikke ved Købet af Ejendommen havde erhvervet Ret til at drive Be- værtning sammesteds	484

	Pag.
En Gaardejer frifunden i en Sag, hvorunder han var tiltalt for uberegtiget Møllernæring	514
Udtalt, at den Landbagere efter de hidtil gældende Regler tilkommende Ret til paa »Landet« at omføre Brød til Salg ialfald maatte antages at indbefatte Franskrød, fremstillet udelukkende af Hvedemel, og Sigtebrød, der indeholdt en Trediedel Hvede og 2 Trediedele Rug	731

Pant.

I Kontrakter oprettede mellem en Grosserer og Bestyrerne af nogle til Detailforhandling af Grossererens Varer oprettede Filialer, der udadtil gik for selvstændige Forretninger, var det bl. a. bestemt, at Bestyrerne var forpligtede til at akceptere de Veksler, Grossereren trak paa dem, dog at denne skulde drage Omsorg for Vekslernes Fornylse og — i Tilfælde af Bestyrerforholdets Ophør — deres Indfrielse; i 5 af Kontrakterne tillagdes der derhos de paagældende Filialbestyrere Tilbageholdelsesret og Sikkerhed i de respektive Varelagre til Dækning af Krav, der maatte blive rejst mod dem som Følge af Vekselengagementet.

Statueret, at Filialbestyrerne ikke kunde betragtes som Salgskommissionærer og at der følgelig ikke kunde tillægges dem den Sikkerhedsret, som en Salgskommissionær efter Stillingen maatte kunne hævde, men at derimod de ved de ovennævnte 5 Filialer beroende Varelagre havde været undtagne Grossererens saavel faktiske som retlige Raadighed i tilstrækkelig Grad til at anerkende Bestyrerne som fortrinsberettigede til Dækning i Lagrene eller deres Provenuer for Krav hidrørende fra de af disse Filialers Bestyrere akcepterede Veksler

En senere afdød Mand havde til et Bankierfirma udstedt et Sikkerhedsdokument, ifølge hvilket han som haandfaaet Pant overlevere Firmaet et paa hans Navn lydende, af Statsanstalten for Livsforsikring udstedt Indtegningsbevis. Firmaet nedlagde i Boet, i hvilket Arv og Gæld ikke blev vedgaaet, Paastand paa at anerkendes berettiget til som Separatist at erholde forlods Dækning af den ved Dødsfaldet forfaldne Forsikringssum. Det anmeldte Krav blev ikke anerkendt som Separatistkrav, men kun som simpel personlig Gæld

En ifølge Panteobligation skyldig Kapital anset forfalden, da Pantedebitor havde paadraget Pantet Restancer ved ikke rettidigt at betale de Ejendommen paahvilende Statsskatter og Terminsydelse til en Kreditforening, og han end ikke efter en af Kreditor foretagen Arrestforretning sørgede for, at de nævnte Præstationer berigtigedes uden Ophold.

Den nævnte Arrestforretning derimod ophævet, da Pantekreditor efter det Foreliggende ikke havde haft tilstrækkelig Grund til at gaa ud fra, at hans Panteret i Ejendommen med Tilbehør ikke længere gav fuld betryggende Sikkerhed for hans Fordring . Antaget, at en i et Gældsbevis indeholdt Bestemmelse om, at Laantageren som Garanti for Laanet stillede en Del af sit Varelager

	Pag.
indtil et Beløb af Laanets Størrelse, ikke tilsigtede at forpligte Laantageren til at give Pant i sit Varelager men kun til at holde et Varelager af Værdi lig Laanets Størrelse ubehæftet	412
Antaget, at den Omstændighed, at den til en Landejendom hørende Svinebestand paa det Tidspunkt, da en Kreditor lod foretage Udlæg, ved Tillæg paa Ejendommen var bragt op til et Antal, der oversteg det sædvanlige, ikke kunde bevirke, at de udlagte, til Salg bestemte Ungsvin og Grise, saalænge de dog endnu som uafsatte var til Stede paa Ejendommen, maatte betragtes som ikke henhørende til dennes Besætning. Paagældende Kreditor ansaas derfor at have været uberettiget til ved den af ham overfor Ejendommens Ejer iværksatte Retsforfølgning til Skade for en Pant-haver at have ladet gøre Eksekution i og ved Tvangsauktion bort-sælge de paagældende Ungsvin og Grise, uanset at de udgjorde en Del af den Besætning, der som Tilbehør til Ejendommen var indbefattet under Panteretten	415
En Mand, der havde tiltraadt en Ejendom for at gennemføre den ham som Brugspanthaver tilkommende Ret, havde paa Ejendommen ladet opføre nogle Skure. Det antoges, at en efterfølgende Panthavers Ret ikke var til Hinder for, at Brugspanthaveren borttog Skurene	487
Antaget, at en Grosserer ved Indfrielsen af nogle et Aktieselskab paa hvilende Forpligtelser havde erhvervet den til de paagældende Fordringer knyttede Søpanteret til Fordel for de Personer, paa hvis Vegne han foretog Indfrielsen, at denne Søpanteret gik forud for den en Bank i Aktieselskabets Skib til Sikkerhed for et ydet Laan indrømmede Panteret og at der ikke forelaa Forhold, som berettigede Banken til at anse Søpanteretten for ugyldig eller op-givet i Forhold til den	868
Patent.	
Under Hensyn bl. a. til en afholdt Skønsforretning samt til en af Patentkommissionen afgiven Erklæring om Kommissionens Opfattelse af Rækkevidden af et en Maskinfabrikant meddelt Patent paa en Roesaa- og Roerensemaskine antoges det, at det ikke var godtgjort, at der ved en anden Fabrikants Forfærdigelse og Salg af Roerensemaskiner var gjort Indgreb i Førstnævntes Ret efter Patentet	48
En Patenthaver paastod, at et ham meddelt Patent, mod hvis Gyl-dighed der rejstes Indsigelse, kun delvist erklæredes ugyldigt. Statueret, at denne Paastand ikke kunde tages til Følge allerede af den Grund, at det ikke kunde antages, at det senest paastaede Patent var indeholdt i det Patenthaveren i sin Tid meddelte . . .	618
Pension.	
Statueret, at en Arbejdsmand under Københavns Vandforsyning havde gjort sig skyldig i en saa grov ham tilregnelig Tjenstfor-sømmelse, at Magistraten efter den Arbejdsmanden tidligere til-	

	Pag.
delte alvorlige Advarsel havde været berettiget til at afskedige ham uden Pension	276
Udtalt, at en Portør ved Statsbanerne ved trods Advarsel at hengive sig til overdreven Nydelse af Spiritus og ved trods fornyede Advarsler i saa Henseende at møde beruset til Stationstjeneste havde udvist et ham tilregneligt Forhold, der berøvede ham den for Udførelse af Tjeneste af den omhandlede Art fornødne Tillid, og at Ministeriet for offentlige Arbejder derfor havde været berettiget til at bestemme, at han skulde afskediges uden Pension .	532
Statueret, at en Driftsbestyrer ved Frederiksberg Renovationselskab ikke havde Pensionsret efter Kommunens Pensionsvedtægt	636
Københavns Magistrat dømt til at yde en forhenværende Sporvognskonduktør Pension, idet det ansaas bevist, at denne var kommet til Skade under Udførelsen af sin Tjeneste, ligesom der fandtes tilvejebragt et efter Forholdets særlige Beskaffenhed tilstrækkeligt Bevis for, at den Svaghedstilstand, der havde nødvendiggjort Konduktørens Afskedigelse, var forårsaget ved hans Tilskadekommen i Sporvejenes Tjeneste	723

Polititilhold.

En svensk Kvinde anset efter Lov 15 Maj 1875 § 22, jfr. § 2, for Overtrædelse af Polititilhold om ikke at lade sig finde her i Landet	85
En Kvinde anset for Overtrædelse af Polititilhold.....	151
Straf idømt for Overtrædelse af Opholdspaalæg	512
En Kvinde dømt for Overtrædelse — i fremmed Jurisdiktion — af et Polititilhold	524

Politivedtægter.

En Tiltalt, der i et af ham bestyret Hotel i Middelfart lod opføre en dramatisk Forestilling og afholde Dans, hvortil Enhver, der tegnede sig paa en offentlig fremlagt Liste, havde Adgang mod Betaling, uden at Tiltalte dertil havde erhvervet de efter Politivedtægten for Middelfart Købstad af 14 September 1893 §§ 50 og 51 fornødne Tilladelser, ansaas for Overtrædelse af de nævnte Bestemmelser efter § 6 i Lov om Politiet udenfor København af 4 Februar 1871	289
En Tiltalt anset med en samlet Straf af Forbedringshusarbejde for Overtrædelse af §§ 185 og 210 samt for Gadeorden	430

Privilegier.

Antaget, at en Mand, der af Gissfeld Kloster havde faaet overdraget som Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte en under Klosteret hørende Kro, saaledes at Retten ifølge den Klosteret i sin Tid meddelte Bevilling til Krohold medfulgte i Handelen, ikke ved Købet af Ejendommen havde erhvervet Ret til at drive Beværtning sammesteds	484
--	-----

	Pag.
Processuelle Mukter.	
Tvende Underretssagførere idømte Bøder for en Sags Forhaling....	173
En Underretssagfører idømt Forhalingsmukt.....	325
Tvende Overretssagførere idømt Bøder for utilbørligt Ophold af en Sag for Underretten.....	890
Ran.	
En for Ejendomsindgreb tidligere gentagne Gange straffet Person mod sin Benægtelse dømt efter § 237 for Ran af Penge fra en polsk Arbejder.....	360
En Tiltalt for Ran af en Haandtaske anset efter § 237.....	394
Rettens Pleje.	
I en Sag om Straf for Overtrædelse af Polititilhold misbilligedes det, at Aktor i Strid med det ham i Sagen overdragne Hverv havde paastaet Tiltalte frifunden.....	85
Røveri.	
En Tiltalt anset efter § 243 for paa en Landevej ved Vold at have aftvunget en Person Penge.....	30
En tidligere for Vold og Ejendomsindgreb straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Røveri af et Ur.....	448
En Alfons og hans Kæreste dømte for Forsøg paa Røveri overfor en Skibstømrer, der havde indlædt sig med denne sidste.....	573
En for Ejendomsindgreb tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for i tvende Tilfælde at have forsøgt Røveri.....	702
Straf herfor idømt.....	742
Sagførere.	
I en Sag om Straf for Overtrædelse af Polititilhold misbilligedes det, at Aktor i Strid med det ham i Sagen overdragne Hverv havde paastaet Tiltalte frifunden.....	85
Tvende Underretssagførere idømte Bøder for en Sags Forhaling....	173
En Underretssagfører idømt Forhalingsmukt.....	325
En Overretssagfører og en Underretssagfører idømt Forhalingsmukter.....	527
Udtalt Misbilligelse af en Højesteretssagførers Forhaling af en Sag for Hof- og Stadsretten.....	618
Tvende Overretssagførere idømte Bøder for utilbørligt Ophold af en Sag for Underretten.....	890
Salær.	
Statueret, at en Hotelejer havde opfyldt de af en fhv. Ølhandler stillede Betingelser for Udbetaling af et Ejendomskommissionssalær	212
Salær m. v. i Anledning af Forhandlinger om Salg af en fast Ejendom tilkendt en Overretssagfører.....	243
Antaget, at der fra en Kommissionærs Side ved Salg af en Ejendom ikke forelaa en saadan Virksomhed, som kunde fyldestgøre de i	

	Pag.
det udstedte Salærbevis stillede Betingelser, hvorfor Ejendommens Salger frifandtes for det rejste Krav om Salær.....	382
Sameje.	
Statueret, at det bestaaende Fællesskab med Hensyn til Gudme Sø, der antoges at have sin Oprindelse fra det før Udskiftningen i 1801 bestaaende Fællesskab mellem Gudme Bys Lodsejere, i Mangel af Hjemmel dertil i Lovgivningen eller dennes Analogi ikke kunde fordres ophævet af nogen Parthaver	39
Separatistkrav.	
En senere afdød Mand havde til et Bankierfirma udstedt et Sikkerhedsdokument, ifølge hvilket han som haandfaaet Pant overlevere Firmaet et paa hans Navn lydende, af Statsanstalten for Livsforsikring udstedt Indtegningsbevis. Firmaet nedlagde i Boet, i hvilket Arv og Gæld ikke blev vedgaaet, Paastand paa at anerkendes berettiget til som Separatist at erholde forlods Dækning af den ved Dødsfaldet forfaldne Forsikringssum. Det anmeldte Krav blev ikke anerkendt som Separatistkrav, men kun som simpel personlig Gæld.....	146
Servituter.	
Statueret, at Sorø Akademi efter de foreliggende Oplysninger hverken kunde kendes ejendomsberettiget til en Vej eller eneberettiget til Brugen af den, og at Eneretten ikke uden videre fulgte af, at Akademiet havde anlagt Vejen og var forpligtet til at vedligeholde den.....	204
Efter de Forhold, der forelaa ved Oprettelsen af en Deklaration om Indkørselsret, antoges det, at Formodningen maatte være for, at der derved var stiftet en Indkørselsret til Fordel for de daværende og efterfølgende Ejere af den paagældende Ejendom....	566
Et Garveri-Aktieselskab, der i Strid med en Servitut paa et det tilhørende Jordstykke havde anbragt en Del nedgravede Garvekar og et til Tørring af garvet Læder benyttet Skur, dømtes til at opføre med den omhandlede Benyttelse af Grundstykket og til at bringe dets Benyttelse og Bebyggelse i Overensstemmelse med paagældende Deklaration	766
Statueret, at et i Stueetagen i et Byggeforeningshus indrettet Bageri var at anse som et almindeligt Værkstedstokale, og at der ved dets Indretning var handlet i Strid med Byggeforeningens Love .	804
En Gaardejer kendt berettiget til Færdsel ad et Vejstykke allerede som Følge af, at det maatte anses oplyst, at han havde Hævd paa Ejendomsretten over Vejstykket.....	820
Antaget, at det ved en mellem nogle Ejere af faste Ejendomme indgaaet Overenskomst havde været Meningen at paalægge — mod en aarlig Afgift — 2de Ejendomme en stedsevarende Færdsels-servitut	872
Udtalt, at Retten til Græsning og Retten til Tørveskær i en vis Fællesmose fra gammel Tid havde, ialtfald i stort Omfang, været	

adskilt, og at der ved en foretagen Udskiftning af Mosen ikke deri var sket Forandring.

Det ansaas derhos navnlig ved forelagte Adkomstdokumenter og afgivne Vidneforklaringer godtgjort, at en Mand, der ikke var Ejer af en fra Mosen udstykket Lod, var berettiget til Tørveskæret paa denne Lod

890

Sikkerhedsforanstaltninger.

En Person, der var tiltalt for Vold mod sin Moder samt til Behandling efter Straffelovens § 299, dømtes efter § 201, medens der ikke fandtes Hjemmel for § 299

371

Skatter og Afgifter.

Udtalt, at efter § 1 i Fr. af 8 Juli 1840 om Amtstueoppebørseler m. v. i Forbindelse med de dagældende Bestemmelser om amtskommunale Skatter er disse hvert Aars 1 April og 1 Oktober forfaldne Skatter blevne udredede henholdsvis for 1ste og 2den Halvdel af Kalenderaaret samt at den senere Lovgivning ikke kan anses at have medført Forandring i denne Ordning

36

Statueret, at en Bestyrer af et Hotel ikke ved at undlade at søge Politiets Tilladelse til visse af ham i Hotellet afholdte offentlige Forlystelser havde kunnet unddrage sig Erlæggelsen af den ved Lov Nr. 112 af 13 Maj 1911 paabudne Afgift af offentlige Forestillinger og Fremvisninger m. m. Bestyreren dømtes derfor til at afgive den i nævnte Lovs § 7 foreskrevne Anmeldelse om Afgift.

289

Antaget, at nogle Drivhuse efter deres Beskaffenhed og Størrelse maatte henregnes til de i Fr. 1 Oktober 1802 omtalte Bygninger, af hvis Nytte og Brug der ifølge dens § 27 og følgende Paragraffer skal svares Afgift. Det udtaltes særligt, at der ikke fandtes Føje til paa Drivhusene at anvende de for Loftsrum i Forordningens § 29, jfr. Lov 23 December 1861 givne Regler

615

Antaget, at en i Henhold til Lov 14 December 1857 § 10 nedsat Kommission ikke havde overskredet sin Kompetence ved at træffe Bestemmelse om, efter hvilken Gades Beliggenheds-Procent en Hjørneejendom skulde ansættes

621

Antaget, at den Fremgangsmaade, der var fulgt af en i Henhold til Lov 14 December 1857 § 9 udnævnt Taksationskommission ved dens Ansættelse af nogle Ejendommers Beliggenhedsværdi, hvilken Fremgangsmaade var godkendt af en i Henhold til samme Lovs § 10 nedsat Kommission, ikke var i Strid med Lovens Regler, og at Kommissionens Afgørelse følgelig ikke kunde tilsidesættes af Domstolene

621

Antaget, at en Lærer, der tillige var Kirkesanger, ikke kunde henregnes til Sognemændene, og at han derfor ikke var pligtig at deltage i Tilskud til Kirken efter D. L. 2—22—64

857

Skel.

I et Tilfælde, hvor der af en Direktør, der var Ejer af en fast Ejendom, var bygget noget ind paa Naboejendommens Grund,

blev der under Hensyn til, at Omkostningerne ved en delvis Nedrivning af den opførte Bygning vilde blive uforholdsmæssig store i Sammenligning med Naboejerens Interesse i at beholde sit Areal, og til at Direktørens Anbringende om ved Overskridelsen af Grænsekellet at have været i god Tro ikke kunde forkastes, givet Direktøren Valget mellem at foretage Ryddeligggørelse af Naboejerens Areal eller at udrede Erstatning for de Naboejeren ved Grænseoverskridelsen forvoldte Tab og Ulemper 133

Skoler.

Udtalt, at Bestemmelsen i 1ste Stykke, 1ste og 2det Punktum af § 33 i Lov Nr. 61 af 29 Marts 1904 maa forstaas saaledes, at det paa hviler Statskassen, lige indtil de i Bestemmelsen omtalte Laan er tilbagebetalte, at tilskyde Halvdelen af de til Laanenes Forrentning og Afbetaling medgaaende særlige Udgifter, dog at Tilskudet ikke i noget Aar kan beregnes i Forhold til et højere Beløb end 15,000 Kr. og ikke overstige 3 pCt. af sidstnævnte Beløb 720

Skolelærere.

Antaget, at det, naar den i Adg. 29 Juli 1814 § 64 a indeholdte Grundsætning skal bringes i Anvendelse ved Fordeling mellem Formand og Eftermand — i det foreliggende Tilfælde mellem en Lærerenke og vedkommende Sogneraad — af Forpagtningsafgift af den et Skolelærereembede tillagte Jordlod, ifølge Forholdets Natur maa formodes, at Afgiften erlægges for det Kalenderaar, indenfor hvilket Forpagtningsaarets Høstperiode falder. 739

Skove.

En Tiltalt dømt for Overtrædelse af § 20 i Fr. af 27 September 1805. 66
 En tiltalt Kvinde dømt for ulovlig Hugst i den til hendes Gaard hørende Skov i Medfør af Fr. 27 September 1805 § 20 598

Stadfæstelsesdomme 786

Statens Sikkerhed (Forbrydelse imod).

En tiltalt Person fandtes ved at have offentliggjort et Skrift vedrørende Danmarks Neutralitetspligter under saa farlige Forhold som de ved Begyndelsen af den evropæiske Krig foreliggende at have handlet retsstridigt, men Tiltalte antoges dog ikke at kunne straffes efter Straffelovens § 73. Tiltalte fandtes nemlig ikke i Skriftet at have udtalt sig for fjendtlige Forholdsregler mod den danske Stat eller uberettiget Indblanding i dens Anliggender fra fremmede Magters Side. Ej heller kunde det antages, at han ved Skriftets Udsendelse havde virket for at fremkalde saadanne Forholdsregler eller saadan Indblanding. I Medfør af Lov 5 April 1888 § 8 paalagdes det Tiltalte at tilsvare Aktionens Omkostninger 667

Stempel.

Antaget, at der ved en i en Lejekontrakt optagen Bestemmelse var overdraget Lejeren en af Ejerens Villie uafhængig Ret til indenfor et nærmere angivet Tidsrum at faa Ejendommen overdraget for en vis Betaling, og at denne Bestemmelse — jfr. Stempelovens § 7, 1ste Stk. — maatte gøre Dokumentet stempelpligtigt efter Reglerne for Kontrakter om Overdragelse af fast Ejendom .	281
Udtalt, at da Sammenlægning af to af et Aktieselskab købte Grundstykker havde fundet Sted, inden Købekontrakten om disse blev oprettet, maatte Reglerne i Stempelovens § 67 komme til Anvendelse	876

Straffens Udmaaling.

En Kvinde fremtog ophidset bl. a. ved den afvisende Behandling, der var bleven hende til Del fra hendes Mands Side, en af hende købt Revolver for med den at dræbe Manden men forhindredes i at fuldføre sit Forsæt derved, at han greb hende om Haandleddet. Medens de derefter brødes, affyrede hun 2 Skud, hvoraf det ene ramte Manden i Benet. Tiltalte ansaas efter § 191, 2 Punktum, jfr. § 46 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar	433
En Færgekarl, der i hadefuld Stemning mod sin Husbond overfaldt denne i den Hensigt at dræbe ham og herved tilføjede ham Læsioner, det tilsammen maatte anses livsfarlige, ansaas efter § 186, jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 6 Aar.	464
Tvende Tiltalte, der dræbte en gammel Kone, hos hvem de havde indfundet sig i røverisk Øjemed, ansete efter § 186 med Tugthusarbejde paa Livstid	742

Strafferetsforhold i Almindelighed.

Straf fastsat tildels under Hensyn til Straffelovens § 64	476
---	-----

Sundhedsvedtægter.

Udtalt, at Ordet Røgmasser i et af en Sundhedskommission givet Tilhold maatte antages ogsaa at omfatte Udsendelse af Kulpartikler fra en Fabriksskorsten.	795
En Fabrikant idømt Mulkt for Overtrædelse af et ham af en Sundhedskommission meddelt Tilhold om Anbringelse i en Fabrik af en Reservekedel.	795

Sædeligheden (Forbrydelse imod).

En Tiltalt, der udviste uterligt Forhold dels mod sin Datter og dels mod sin Steddatter, anset efter § 176, jfr. dels § 161, sammenholdt med §§ 173 og 174 og dels § 162, sammenholdt med §§ 173 og 174	109
En Tiltalt for sit Forhold overfor sin Tjenestepige anset for Voldtægtsforsøg efter § 168, jfr. § 46	111
En Kvinde anset efter Lov 30 Marts 1906 § 3 for mod Vederlag at have overladt en Mandsperson og hans Ledsagerske et Værelse til der at drive Utugt	151

	Pag.
Tvende Kvinder, der i et offentligt Blad havde indrykket Avertissementer, der omend i tilsløret Form indeholdt Opfordringer til Utugt, ansaas at have givet offentlig Forargelse og straffedes hver især efter Lov 30 Marts 1906 § 2, 1. St — Samme Kvinder ansaas tillige efter Straffelovens § 181.....	151
En Kvinde, til hvis Omsorg en Mand havde betroet sin Datter, ansaas for Forførelse af Datteren til Løsagtighed efter § 183, 1. St., uanset at Pigen tidligere havde haft Samleje med forskellige Mandspersoner — Samme Tiltalte anset efter Lov 30 Marts 1906 § 3, 2 St., jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 4, 1. St.....	227
En Kvinde, der dels selv dels ved sit Personale udlejede Værelser for en Nat i det af hende drevne Hotel til Mænd i Følge med Kvinder, uagtet hun var paa det rene med, at de Paagældende kun indfandt sig for at drive Utugt, anset efter Lov af 30 Marts 1906 § 3, 2. St.	268
En Mandsperson, der opfordrede en ung Pige til for Betaling til fælles Fordel at drive Utugt med Mandspersoner, hun mødte paa Gaden, ansaas efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4, 1. Stykke	306
En for uterligt Forhold tidligere straffet Mandsperson mod sin Benægtelse anset efter § 176 jfr. § 173 for uterlig Behandling af et 6aarigt Pigebarn	391
En Tiltalt for sit Forhold overfor en ung Pige anset efter § 185. Samme Tiltalt dømt for Voldtægtsforsøg overfor en anden Kvinde	394
En Tiltalt for sit Forhold overfor forskellige Drengene anset efter §§ 185 og 210	430
En Alfons anset efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4... To Tiltalte for det af dem mod tvende polske Piger udviste Forhold ansete efter § 185, den ene Tiltalte tillige efter § 210.....	612
En Tiltalt anset efter § 176, jfr. 173 for uterligt Forhold overfor et formentlig ca. 5-aarigt Pigebarn	633
En Tiltalt anset efter § 173.....	742
En Tiltalt for sit Forhold overfor sin 5-aarige Sønnedatter anset efter § 176 jfr. §§ 161 og 173	785

Søfartsforhold.

Statueret, at en af en Skibsfører med Em. Z. Svitzers Bjergningsentreprise truffen Aftale om, at Bjergelønnen for det af ham førte, strandede Skibs Bjergning skulde fastsættes af de københavnske Søforsikringsselskabers permanente Voldgiftskommission, paa Grund af Kommissionens Sammensætning ikke var stemmende med Billighed og derfor i Henhold til § 8 i Lov af 29 April 1913 maatte tilsidesættes	138
Statueret, at nogle efter Udbrudet af den europæiske Krig af den danske Regering trufne Foranstaltninger, bestaaende i Slukning af Fyr m. v., ikke havde medvirket til et Skibs Stranding paa en saadan Maade, som maatte kræves for i Henhold til Konventionen af 2 April 1850 § 78 at fritage de paagældende Forsikringssel-	

	Pag.
skaber for at erstatte Ladningsejerne den dem ved Strandingen tilføjede Skade	249
Et svensk Selskab havde tidsbefragtet en et dansk Rederi tilhørende Damper, som det svenske Selskab derefter benyttede til Transport af sin egen Ladning. En i Anledning af Skibets Grundstødning opstaaet Tvist mellem Rederiet og Tidsbefragteren angaaende, hvorvidt Tidsbefragteren kunde forlange, at Rederiet deltog i det Fragten paahvilende Havaribidrag, afgjordes derhen, at Havaribidraget i første Række paahvilede Tidsbefragteren, men at Rederiet, der efter Kontrakten ikke havde Krav paa Maanedsfragt fra den Dag, Fartøjet gik tabt, var pligtigt at deltage i Havaribidraget	298
En Prokurist og hans Selvskyldner dømt til Betaling for et af et tysk Firma til et Dampskib leveret Maskinanlæg, idet der ikke fandtes tilvejebragt Bevis for fremsat Indsigelse om en Fabrikationsfejl ved Anlæget	330
Antaget, at et Bjærgningssselskab havde medvirket paa en saadan Maade til Bevaringen og Bjærgningen af de fra et Dampskib redede Værdier, at Selskabet, uanset at det traadte tilbage fra det omkontraherede Bjærgningsforetagende, inden det var fuldført, i Medfør af Sølovens § 224 maatte have Krav paa Vederlag for sin Virksomhed	496
Nogle færøiske Fiskere, der var »forhyrede« med nogle Fiskefartøjer saaledes, at de som Vederlag fik Ejendomsret over en Del af det indfiskede Udbytte, havde overladt Rederen at sælge deres Part deraf. Det antoges, at Fiskernes Krav paa af Rederens Dødsbo at faa Købesummerne udbetalt ikke kunde anses for en Fordring paa Hyre og at Fiskerne saaledes ikke havde Søpanteret for disse Krav, der maatte anses for almindelige Gældskrav og følgelig i det Omfang, hvori Købesummerne ikke forelaa individualiserede, vilde være at dække som simple personlige Fordringer	579
En Erklæring om Indestaaelse for Omkostningerne ved Reparation af Skade foraarsaget ved et Dampskibs Kollision med et andet forstaaet saaledes at Erklæringens Udsteder havde paataget sig en Forpligtelse til uafhængig af, hvorledes Skyldspørgsmaalet stillede sig, at betale det forholdsvis ringe Beløb, hvorom der, efter hvad der forelaa, vilde blive Spørgsmaal	594
Et dansk Dampskib, der var kaskoforsikret mod Krigsfare i »Krigsforsikringen for danske Skibe«, blev under den evropæiske Krig stoppet af en engelsk Krydser og maatte efter Ordre fra dennes Chef, der sendte en Søofficer og nogle Orlogsmatroses ombord, sætte Kurs mod en engelsk Havn. Under den fortsatte Sejlads, ved hvilken den engelske Officer traf Afgørelsen om Kurserne, grundstødte Skibet og blev Vrag. Det antoges, at Skaden paa saadan Maade var en Følge af de herskende Krigsforhold, at den efter § 78 i Konvention af 2 April 1860 ikke kunde forlanges dækket af det almindelige Forsikringsselskab, hvori Skibet ligeledes var forsikret, hvorimod Krigsforsikringen blev dømt til at betale Forsikringssummen	605
Statueret, at et dansk Skibs Forlis ikke paa saadan Maade var	

	Pag.
godtgjort at skyldes de med den europæiske Krig følgende ekstraordinære Forhold, at det kunde paalægges Krigsforsikringen for danske Skibe at betale Erstatningen.....	639
Antaget, at den paa Grund af den europæiske Krig stedfundne Slukning af Fyrene langs den engelske Kyst ikke kunde anses som Aarsag til et dansk Dampskibs Stranding paa en saadan Maade, som maatte kræves for i Henhold til § 78 i Konventionen af 2 April 1850 at fritage den københavnske Sø-Assuranceforening for at erstatte den ved Strandingen bevirkede Skade.....	659
Et Aktieselskab havde befragtet en Damper til at indtage en Ladning Hvede, der efter Certepartiet skulde leveres ved Skibets Side. Det antoges, at Aktieselskabet var pligtigt at levere Hveden paa en saadan Maade, at den var færdig til at hejses op i Skibet Statueret, at der under Hensyn til en lovlige varslet Strejke af en Hyrekontrakts Bestemmelse om et Opsigelsesvarsel af 12 Timer inden Skibets Afgang fra sidste udenlandske Havn ikke kunde flyde nogen Forpligtelse for en Forhyret, der opsigde Hyren ved Ankomsten til dansk Havn overensstemmende med Sølovens § 82, og som forblev ombord indtil de i § 84 nævnte Arbejder var afsluttet, til yderligere at fortsætte Hyren efter Strejkens Begyndelse. Den paagældende Sømand frifandfes derfor for en stedfunden Tiltale for Rømning.....	688 693

Testamente.

I et Tilfælde, hvor en Testator i et Testamente, bortset fra lidet betydende Undtagelser, havde raadet til Fordel for en enkelt Person over alt, hvad han (Testator) maatte efterlade sig, og hvor der desuden var tillagt den i Testamentet indsatte Person Testationsret over det efterladte, antoges det at have Formodningen for sig, at det havde været Afdødes Hensigt at indsætte den Paagældende til egentlig Arving og ikke alene til Legatar. Da der ikke under Sagen iøvrigt var fremkommet Oplysninger, tilstrækkelige til at afkræfte denne Formodning, anerkendtes den Paagældende som Universalarving i Afdødes Bo.....	154
Statueret, at en Legatnyder ikke ved at faa tildelt en Portion af et Familielegat havde ifølge de paagældende Fundatsbestemmelser opnaaet en af Legatbestyrelsens Skøn uafhængig Ret til at forblive i Nydelsen af Legatportionen.....	852

Tiende.

Ejeren af en Kirketiende frifunden for Forpligtelse til at vedligeholde et ved Kirken indrettet Kapel og deriværende Epitafium, da det ikke ved de tilvejebragte Oplysninger kunde anses godtgjort, at saadan Forpligtelse paahvilede Kirketiende-ejeren, hvis Skøde, der var tinglyst uden Retsanmærkning, heller ikke indeholdt noget herom.....	887
--	-----

Tilbagesøgning.

En Dampmølle satte ved den evropæiske Krigs Udbrud gennem Udsendelse af Cirkulærer sine Salgskontrakter ud af Kraft og for-

højede Priserne paa Mel. En Bagermester, der havde Kontrakt med Møllen, betalte den højere Pris, men søgte senere det erlagte tilbagebetalt. Udtalt, at Bagermesteren, der uden at have bevist at have taget noget Forbehold efterhaanden og i flere Gange rekvirerede Varepartier og betalte dem med de i Henhold til Cirkulærerne beregnede Priser, derved maatte have afskaaret sig fra at kræve nogen Del af de af ham erlagte Beløb tilbagebetalt. 547

Tilregnelighed.

En Tiltalt, der var stærkt arveligt nervøst disponeret, og hvis Nervesystem yderligere var svækket ved vanemæssig Alkoholnydelse, for Voldtægtsforsøg anset under Hensyn til § 39 efter § 168, jfr. § 46.	111
En Tiltalt, hvis Ildpaasættelser af paagældende Overlæge betegnedes som pyromane Impulsioner under Alkoholpaavirkning, dømtes som fuldt tilregnelig	261
En efter vedkommende Overlæges Erklæring degenereret Person, der led af betydelig Affektpirrelighed, dømt efter § 201 som fuldt tilregnelig	371
En efter vedkommende Overlæges Erklæring aandssvag Mandsperson dømt som fuldt tilregnelig for Voldtægtsforsøg m. v.	394
§ 39 anvendt paa en efter § 176, jfr. § 173 dømt Person.	633
En tiltalt Tjenestepige, der under sit Herskabs Fraværelse havde tilegnet sig Penge fra sin Husmoders Skrivebord og anvendt dem til Brug i Husholdningen, satte, for at undgaa Opdagelse, Ild paa Huset. Pigen, der efter vedkommende Overlæges Erklæring var af en udtalt mangelfuld aandelig Udvikling, ansaas efter § 281 I som fuldt tilregnelig.	729
En Sagfører, der bl. a. efter Retslægeraadets Erklæring led af Sindssygdom (Forrykthed), anset efter § 101 jfr. § 39	787

Tjenesteforhold.

En Handelsrejsendes Krav om Gage efter et vist Tidspunkt forkastet, idet det antoges, at det i betimelig Tid var tilkendegivet ham af Principalen, at deres indbyrdes Forhold maatte ophøre til bemeldte Tidspunkt	149
Udtalt, at en Pharmaceut, der havde udleveret en Kvinde Opiumsdraaber uden Recept, vel havde overtraadt en ham som ansat paa et Apothek paahvilende vigtig Pligt, men at det dog fandtes betænkeligt at statuere, at Overtrædelsen havde været af saadan Beskaffenhed, at den havde givet Føje til Bortvisning uden Varsel af Apothekets Tjeneste	166
En Broncestøber tilpligtet at betale Løn til en Støbemester han uberettiget havde afskediget til øjeblikkelig Fratræden	551
Indehaveren af en Broderiforretning, der ulovlig havde bortvist Forretningens Bestyrerinde af sin Tjeneste, dømt til at betale Sidstnævnte et af hende indtalt Lønbeløb.	893

Transport.

Antaget, at tvende Transporter, der gav et Aktieselskab Ret til for- lods Dækning af et Beløb, som tilkom en Murmester ved Priori- teringen af en af ham opført Villa, sigtede til det Overskud af Prioritetslaanet, der maatte fremkomme, efter at alle med Byggearbejdets Fuldførelse og den derefter stedfindende Priori- tering forbundne Udgifter var afholdte.....	457
---	-----

Trusler.

En Pengeudlaaner fandtes ved den Maade, hvorpaa han til egen økonomisk Fordel havde søgt at udnytte den Magt, som Kend- skabet til et af hans Skyldner begaaet Falsk havde skaffet ham over denne, at have gjort sig skyldig i et efter § 245 strafbart Forhold. Det udtaltes, at Tiltaltes mulige Tro paa, at en saadan Udnyttten var retmæssig, ikke kunde fritage ham for Straf.....	600
--	-----

Tyendeforhold.

En Gaardejer, der ulovlig afskedigede en Fodermester af sin Tje- neste, dømt til at betale Fodermesteren et af ham indtalt Løn- beløb.....	862
--	-----

Tyveri (frifindende Domme).

En ikke tidligere straffet 15aarig Person, der havde opsamlet Kobber- ringe, Blykugler m. v. fra Artilleriets Skydebaner paa Amager, frifandtes for Tiltalen for Tyveri, idet det efter samtlige forelig- gende Omstændigheder fandtes betænkeligt at antage, at han havde været paa det rene med, at Tilegnelsen af nævnte Genstande var ulovlig.....	377
---	-----

Tyveri (simpelt).

Tvende Tiltalte, der tilegnede sig Kugleflint ovenfor daglig Vandstands- linie, mod deres Benægtelse ansete efter § 228.....	5
En for Ejendomsindgreb tidligere straffet Person mod sin Benæg- telse dømt for Hønsetyveri.....	10
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Pengeseddel fra en Person, med hvem han sad sammen i en Beværtning. Samme Tiltalte dømt for Tyveri af en Del Dørhaandtag m. v., som han tog hjem fra en under Ombyg- ning værende Ejendom, hvori han arbejdede, idet der ikke toges Hensyn til hans Forklaring om at have haft til Hensigt at opbe- vare Kosterne for Ejeren.....	17
En Tiltalt dømt for Cykletyveri.....	43
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Cykler.....	98
En Tiltalt dømt for Tyveri af Beklædningsgenstande m. v. fra snart aflaasede snart uafklaasede Jernbanevogne.....	118
En tidligere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Cykletyverier.....	130
En Tiltalt dømt for Cykletyveri.....	221

	Pag.
En Tiltalt mod sin Benægtelse, bl. a. paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring, dømt for at have stjaalet Kugleflint fra nogle paa Stranden liggende Bunker af opsamlede Sten.....	235
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have stjaalet et Sæt Drengetøj	350
En tidligere for Tyveri straffet Tiltalt dømt for Tyveri af Kobberringe, Blykugler m. v. fra Artilleriets Skydebaner paa Amager uanset sin Forklaring om, at han ikke vidste, at Militæretaten gjorde Krav paa disse Genstande ..	377
En oftere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt for tvende Tyverier	379
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt bl. a. paa Grundlag af forskellige Vidneforklaringer for Tyveri af Klædningsstykker udhængte som Skilt udenfor Butikker	403
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri fra en Automat bl. a. paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring	476
En Tiltalt dømt for Tyveri af Penge fra en Gasautomat	483
En Tiltalt dømt for at have frastjaalet en Person, sammen med hvem han svirede, et Pengebeløb	503
En Tiltalt, der ved 2 forskellige Lejligheder satte sig i Besiddelse af Cykler, som han benyttede og derefter satte fra sig, anset efter § 228	510
En tiltalt løsagtig Kvinde dømt for at have stjaalet Penge fra en Mand, der havde indladt sig med hende	524
En Tiltalt dømt for Tyveri af Kødvarer fra en paa en Vej holdende Slagtervogn	540
En Tiltalt, der som Formand paa et Røgeri forestod dette, tilegnede sig en Del af Kunderne til Røgning indleveret Flæsk. Han ansaas efter § 228	541
En Tiltalt dømt for Tyveri af Penge fra sine Medtjenende	569
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Cykletyveri	623
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Cykletyveri	648
Tvende for Tyveri tidligere straffede Personer mod deres Benægtelse dømte for i Forening at have stjaalet en Cykle	670
En Tiltalt dømt for Tyveri af en Regnfrakke fra en Jernbanestation	686
En tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Køjesæk med Indhold fra et Lukaf i et Skib, hvor han havde indfundet sig	697
En for Tyveri oftere straffet Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af et Ur med Kæde fra et Værksted, i hvis Nærhed han var iagttaget	808
Straf herfor idømt	pag. 1, 5, 342, 377, 506, 541, 742

Tyveri (Grænsetilfælde til § 235).

Tvende Tiltalte, der opsamlede Kugleflint ovenfor daglig Vandstandsline, mod deres Benægtelse ansete efter § 228	5
En Tiltalt dømt for Tyveri af Kobberringe, Blykugler m. v. fra Ar-	

Transport.

Antaget, at tvende Transporter, der gav et Aktieselskab Ret til forlods Dækning af et Beløb, som tilkom en Murmester ved Prioriteringen af en af ham opført Villa, sigtede til det Overskud af Prioritetslaanet, der maatte fremkomme, efter at alle med Byggearbejdets Fuldførelse og den derefter stedfindende Prioritering forbundne Udgifter var afholdte.....	457
--	-----

Trusler.

En Pengeudlaaner fandtes ved den Maade, hvorpaa han til egen økonomisk Fordel havde søgt at udnytte den Magt, som Kendskabet til et af hans Skyldner begaaet Falsk havde skaffet ham over denne, at have gjort sig skyldig i et efter § 245 strafbart Forhold. Det udtaltes, at Tiltaltes mulige Tro paa, at en saadan Udnyttten var retmæssig, ikke kunde fritage ham for Straf.....	600
---	-----

Tyendeforhold.

En Gaardejer, der ulovlig afskedigede en Fodermester af sin Tjeneste, dømt til at betale Fodermesteren et af ham indtalt Lønbeløb.....	862
--	-----

Tyveri (frifindende Domme).

En ikke tidligere straffet 15aarig Person, der havde opsamlet Kobberringe, Blykugler m. v. fra Artilleriets Skydebaner paa Amager, frifandtes for Tiltalen for Tyveri, idet det efter samtlige foreliggende Omstændigheder fandtes betænkeligt at antage, at han havde været paa det rene med, at Tilegnelsen af nævnte Genstande var ulovlig.....	377
--	-----

Tyveri (simpelt).

Tvende Tiltalte, der tilegnede sig Kugleflint ovenfor daglig Vandstandsline, mod deres Benægtelse ansete efter § 228.....	5
En for Ejendomsindgreb tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Hønsetyveri.....	10
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Pengesedel fra en Person, med hvem han sad sammen i en Beværtning. Samme Tiltalte dømt for Tyveri af en Del Dørhaandtag m. v., som han tog hjem fra en under Ombygning værende Ejendom, hvori han arbejdede, idet der ikke toges Hensyn til hans Forklaring om at have haft til Hensigt at opbevare Kosterne for Ejeren.....	17
En Tiltalt dømt for Cykletyveri.....	43
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Cykler.....	98
En Tiltalt dømt for Tyveri af Beklædningsgenstande m. v. fra snart aflaaede snart uafaaede Jernbanevogne.....	118
En tidligere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Cykletyverier.....	130
En Tiltalt dømt for Cykletyveri.....	221

	Pag.
En Tiltalt mod sin Benægtelse, bl. a. paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring, dømt for at have stjaalet Kugleflint fra nogle paa Stranden liggende Bunker af opsamlede Sten	235
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have stjaalet et Sæt Drengetøj	350
En tidligere for Tyveri straffet Tiltalt dømt for Tyveri af Kobberringe, Blykugler m. v. fra Artilleriets Skydebaner paa Amager uanset sin Forklaring om, at han ikke vidste, at Militæretaten gjorde Krav paa disse Genstande	377
En oftere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt for tvende Tyverier	379
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt bl. a. paa Grundlag af forskellige Vidneforklaringer for Tyveri af Klædningsstykker udhængte som Skilt udenfor Butikker	403
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri fra en Automat bl. a. paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring	476
En Tiltalt dømt for Tyveri af Penge fra en Gasautomat	483
En Tiltalt dømt for at have frastjaalet en Person, sammen med hvem han svirede, et Pengebeløb	503
En Tiltalt, der ved 2 forskellige Lejligheder satte sig i Besiddelse af Cykler, som han benyttede og derefter satte fra sig, anset efter § 228	510
En tiltalt løsagtig Kvinde dømt for at have stjaalet Penge fra en Mand, der havde indladt sig med hende	524
En Tiltalt dømt for Tyveri af Kødvarer fra en paa en Vej holdende Slagtervogn	540
En Tiltalt, der som Formand paa et Røgeri forestod dette, tilegnede sig en Del af Kunderne til Røgning indleveret Flæsk. Han ansaas efter § 228	541
En Tiltalt dømt for Tyveri af Penge fra sine Medtjenende	569
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Cykletyveri	623
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Cykletyveri	648
Tvende for Tyveri tidligere straffede Personer mod deres Benægtelse dømte for i Forening at have stjaalet en Cykle	670
En Tiltalt dømt for Tyveri af en Regnfrakke fra en Jernbanestation	686
En tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af en Køjesæk med Indhold fra et Lukaf i et Skib, hvor han havde indfundet sig	697
En for Tyveri oftere straffet Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af et Ur med Kæde fra et Værksted, i hvis Nærhed han var iagttaget	808
Straf herfor idømt pag. 1, 5, 342, 377, 506, 541, 742	

Tyveri (Grænsetilfælde til § 235).

Tvende Tiltalte, der opsamlede Kugleflint ovenfor daglig Vandstandsline, mod deres Benægtelse ansete efter § 228	5
En Tiltalt dømt for Tyveri af Kobberringe, Blykugler m. v. fra Ar-	

	Pag.
tilleriets Skydebaner paa Amager, uanset sin Forklaring om, at han ikke vidste, at Militæretaten gjorde Krav paa disse Genstande.....	377
Tyveri (Grænsetilfælde til Bedrageri).	
En Tiltalt, der som Formand paa et Røgeri forestod dette, tilegnede sig en Del af Kunderne til Røgning indleveret Flæsk. Han ansaas efter § 228	541
Tyveri (§ 235).	
Trende Tiltalte, der ovenfor daglig Vandstandslinie opsamlede Kugleflint — uvist i hvilket Omfang — mod deres Benægtelse ansete efter § 235	5
Tyveri , (groft).	
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt bl. a. for flere Indbrudstyverier	1
En tidligere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Indbrudstyveri bl. a. under Hensyn til en Erklæring fra Forstanderen for Centralbureauet for Identifikation	101
Tvende for Tyveri tidligere straffede Personer dømte for Forsøg paa groft Tyveri, idet det mod deres Benægtelse ansaas tilstrækkelig godtgjort, at de i tyvagtig Hensigt havde skaffet sig Adgang til en Kælder, ved Indstigning gennem et Vindu, medens det ikke fandtes bevist, at de dér havde stjaalet noget.....	123
En Tiltalt, der skaffede sig Adgang til to af et Skurs til Smedie benyttede Rum ved voldelig at opbryde to aflaaede Døre, og som fra Rummene stjal en Del Værktøj og Metal, anset efter § 229, 4. Stk.....	266
En for Tyveri tidligere straffet Mandsperson mod sin Benægtelse dømt for at have deltaget som Medgerningsmand i et Indbrudstyveri bl. a. under Hensyn til nogle Medskyldiges Forklaringer ..	307
En Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for Delagtighed i groft Tyveri bl. a. under Hensyn til en Medtiltalts Forklaring samt til en Erklæring fra Centralbureauet for Identifikation	312
Tvende Tiltalte straffede for forskellige af dem under deres Omstrefen paa Landet begaaede Tyverier	312
En tidligere for Loftskammertyverier straffet Person mod sin Benægtelse dømt for at have opbrudt en Hængelaas anbragt for et Pigeværelse, udenfor hvilket han erkendte at have været	320
To Brødre, der begge tidligere var straffede for Tyveri, mod deres Benægtelse dømt for Tyveri af et Faar fra Marken en Nat, da de begge var fraværende fra deres Hjem	342
En for Tyveri tidligere straffet Person, der paagrebes i et Kælderrum, mod sin Benægtelse dømt efter § 232, jfr. § 46, for med Vold at have skaffet sig Adgang til Kælderrummet i den Hensigt dersteds at begaa Tyveri	368
En Tiltalt dømt for Indbrud i en Guldsmedeforretning	384
En Tiltalt dømt for Indbrud i en Restauration, hvor han stjal Spise- og Drikkevarer	444

	Pag.
En Tiltalt mod sin Benægtelsg dømt for Forsøg paa Indbrudstyveri bl. a. paa Grundlag af en Medskyldigs Forklaring.....	476
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt for Tyveri af Penge fra et Loftskammer i en Ejendom, hvori han var set	506
En tidligere for Tyveri straffet Person mod sin Benægtelse dømt bl. a. paa Grundlag af nogle Medtiltaltes Forklaringer for Forsøg paa Indbrudstyveri	519
En for Tyveri tidligere straffet Person mod sin Benægtelse dømt bl. a. for Forsøg paa Indbrud i et Værelse, i hvis Dør en fremmed Nøgle fandtes siddende, og udenfor hvilket han befandt sig, indtil han, da han overraskedes, tog Flugten	708
En tidligere for Tyveri straffet Tiltalt mod sin Benægtelse dømt for i tyvagtig Hensigt at have skaffet sig Adgang til et Værelse, hvori han blev paagrebet	716
En Tiltalt dømt for Indbrud i en Cigarforretning.....	718
En Tiltalt dømt for indbrudsvis at have stjaalet en Cykle fra et Skur	727
En Tiltalt dømt for en Række Indbrudstyverier forøvede dels her i Landet, dels i Udlandet	760
Tvende Tiltalte dømte for en Del grove og simple Tyverier forøvede under deres Omstrejfen	770
En Tiltalt dømt for Forsøg paa Indbrud i et Veksellererkontor	910
Straf herfor idømt..... 375, 573 og	742
 Udbringelse af Riget.	
Straffelovens § 16 anvendt..... pag. 1, 386,	910
 Udeblivelsesdomme.	
pag. 203, 243, 354, 516, 588, 620, 807, 808,	816
— med mødende ubeneficeret Indstævnt 85, 171, 335	759
— — — beneficeret Indstævnt	491
 Underholdsbidrag.	
En Parcellist dømt til at udrede til en Kvinde og det af hende fødte Barn de i Lov af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 nævnte Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse	291
En Paternitetssags Afgørelse gjort afhængig af Indklagedes Ed.....	335
En Paternitetssag Udfald gjort afhængigt af Barnemoderens Ed....	419
En Smed, der havde erkendt at have haft Samleje med en gift Kone paa en saadan Tid, at han kunde være Fader til et af hende født Barn, og som sagsøgte af Konen til at betale Underholdsbidrag til Barnet, frifunden, da de foreliggende Oplysninger ikke udelukkede Muligheden af, at Barnet var avlet ved Konens Mand	798

Ulykkesforsikring.

Et Ulykkesforsikringselskab dømt til at betale Erstatning i Anledning af et Ulykkestilfælde, der havde Døden til Følge, idet tvende af Selskabet fremsatte Indsigelser om, at dets Forpligtelse

	Pag.
var bortfalden som Følge af Overtrædelse af nogle i Policen indeholdte Regler, ikke toges til Følge.....	252
Statueret, at en Tømrer- og Snedkermester ikke kunde anses at have begært alle de Arbejdere, han beskæftigede i sin Virksomhed som Tømrer- og Snedkermester forsikret i et Ulykkesforsikringsselskab eller overhovedet at have begært en videregaaende Forsikring end den, om hvilken han havde givet Oplysning gennem saakaldte Mandtalslister, og for hvilken han havde erlagt Præmie, samt at der heller ikke var tilstrækkelig Grund til at antage, at han efter Modtagelsen af Forsikringspolicen, der lød paa, at Selskabet forsikrer »alle de Arbejdere«, som han »beskæftiger ved sin Virksomhed som Tømrer- og Snedkermester« havde anerkendt, at Forsikringen havde dette Omfang.....	364
Unødig Trætte.	
p. 85, 171, 243, 335, 491, 759, 814, 882,	885
Varemærker.	
En Spritfabrik, der af en anden Spritfabrik var sagsøgt, fordi den formentes at have handlet retsstridigt ved at forhandle en Vare udstyret med Etiketter, der skulde være en Efterligning af sidstnævnte Fabriks Varemærke, frifandtes.....	501
Varetægtsfængsel.	
En Paastand om Ophævelse af en Fængslingskendelse forkastet 248 og	356
Varetægtsfængsel (Erstatning herfor).	
En Paastand om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel toges ikke til Følge, idet Sagens Oplysninger i deres Helhed ikke gav skellig Grund til at antage, at den Paagældende var uskyldig i det Indbrudstyveri, i Anledning af hvilket han var fængslet.....	248
Statueret, at Betingelserne for at tilkende Erstatning ifølge Lov 5 April 1888 § 1 ikke kunde anses at være tilstede.....	811
Veje.	
Antaget, at forskellige Forsømmelser fra en Vejers Side med Hensyn til den ham paahvilende Vedligeholdelse af nogle Villaveje ikke var af en saadan Beskaffenhed, at han, — til hvem Grundejerne ingensinde havde rettet Krav om Afhjælpning af bestemte nærmere angivne Mangler — derved havde forbrudt sin Ret til Vejafgift.....	655
Vejvæsen.	
Udtalt, at det henstod usikkert, hvilke nærmere Aftaler et kommunalt Vejudvalgs Formand med eller uden Tilslutning af Udvalgets andre Medlemmer havde truffet med en Ingeniør om Udarbejdelse af et Projekt om Anlæg af Veje og Kloaker men at det — selv bortset derfra — under Hensyn til Omfanget og Beskaffenheden	

	Pag.
af det paagældende Projekt, hvis Udarbejdelse paa Forhaand maatte vides at ville medføre betydelige Udgifter, maatte ligge udenfor Vejudvalgets Kompetence i saa Hensende at træffe en Byraadet forbindende Aftale. Idet en Pligt til at betale for Projektets Udarbejdelse ejheller kunde udledes af den Maade, hvorpaa Byraadet havde forholdt sig overfor det af Ingeniøren fremsatte Krav, blev Byraadet frifundet	71
Vestindien.	
I Medfør af Fr. 3 Juni 1796 § 42 blev der ikke tillagt en Sagfører, der havde været beskikket til at føre Sagen for Appellanten for den vestindiske Underret, Salær, da Appellanten tabte Sagen	141
Antaget, at der ikke for et Kirkesamfund paa St. Croix som Ejer af en Ejendom dersteds ved Hævd var erhvervet Færdselsret til en Kirke og et Skolehus paa Ejendommen ad en Vej over en tilstødende Plantage	141
Udtalt, at der ifølge Anordn. 6 Januar 1852 § 2 ikke kunde tillægges en en Vestindianer tidligere overgaaet Extraretsdom, hvorved han var anset bl. a. efter Fr. 11 April 1840 § 1 med Fængsel paa Vand og Brød i 8 × 48 Timer, Gentagelsesvirkning. Tiltalte ansaas for det af ham begaaede Tyveri af Sukkerrør fra en Mark efter Fr. 11 April 1840 § 1 jfr. Anordn. 8 Juni 1912 § 1, sidste Stykke ..	397
Vidner.	
Statueret under en af en Andelsanstalt anlagt Injuriesag, at Anstaltens nuværende administrerende Direktør og dens Hovedbogholder var pligtige at besvare forskellige Vidnespørgsmaal, idet Direktøren ikke kunde anses som Part i Sagen, og idet ingen af dem havde godtgjort Tilstedeværelsen af saadanne særlige Forhold, som kunde fritage dem i al Almindelighed for at afgive Vidneforklaring i Sagen.....	426
Vold.	
(§ 188).	
En Alfons tilføjede i Forstaaelse med sin Kæreste en Skibstømrer, der havde indladt sig med hende, nogle Slag i Hovedet med en Gulvskruppe, hvilket havde til Følge, at Skibstømreren, som det var Hensigten at bedøve og udplyndre, afgik ved Døden. Begge de Paagældende ansaas efter § 188.....	573
(§ 201).	
En Tiltalt dømt efter § 201 for at have øvet Vold imod sin Moder.	371
(§ 203).	
En Ladefoged, der efter et Mundhuggeri med en Tjenestekar, slog denne med et Knojern paa Siden af Hovedet, anset efter § 203 .	8
En Tiltalt, der med Træskospark tilføjede en Mand, der havde rettet Bebrejdelser imod ham og slaet efter ham, forskellige Læsioner i Ansigtet, anset efter § 203.....	20

	Pag.
En tysk Kvinde, der i Ophidselse kastede Saltsyre i Ansigtet paa en Mand, med hvem hun havde samlevet og af hvem hun var besvangret, ansaas efter § 203.	386
En Tiltalt, der øvede Vold mod sin Hustru, anset efter § 202, 1. St., jfr. § 203.	691

(Midlertidig Straffelovs § 1).

Tvende Tiltalte, der med Lægter overfaldt nogle paa Vejen forbi-passerende Karle, og derved tilføjede dem bl. a. forskellige Saar i Hovedet, ansaas efter § 203, jfr. midlertidig Straffelovs § 1, 2. og 3. St.	168
En Tiltalt, der tilføjede en Person uden Anledning fra dennes Side 2 Slag i Ansigtet med et Knojern, anset efter midlertidig Straffelovs § 1, 2. Stykke, 1. Punktum.	542

Voldgift.

Statueret, at en af en Skibsfører med Em. Z. Svitfers Bjergnings-entreprise truffen Aftale om, at Bjergelønnen for det af ham førte, strandede Skibs Bjergning skulde fastsættes af de københavnske Søforsikringselskabers permanente Voldgiftskommission, paa Grund af Kommissionens Sammensætning ikke var stemmende med Billighed og derfor i Henhold til § 8 i Lov af 29 April 1913 maatte tilsidesættes.	138
--	-----

Værgemaal.

Under en Sag anlagt af en Umyndiggjorts Arvinger imod dennes Værgе udtaltes det, at det ikke kunde lægges Værgen til Last, at han ikke aarlig havde aflagt Regnskab for sit Værgemaal, hvorhos han bl. a. under Hensyn til, at Skifteretten ikke saas at have haft noget at erindre i Anledning af de af ham nogen Tid inden den Umyndiggjortes Død afgivne Regnskaber, ansaas at have gjort tilstrækkeligt Rede for Værgemaal.	173
--	-----

Værnepligtsloven.

En Tiltalt, der uden lovlig Forhindring udeblev fra Session, anset efter Værnepligtslovens § 13, 2. St.	503
--	-----

Ærefornærmelser.

En fhv. Direktør for en Forsikringsanstalt for forskellige fornærmelige Udladelser mod en Overretssagfører anset efter §§ 216 og 217 med en Bøde af 2000 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 3 Maaneder, samt idømt en Erstatning af 5000 Kr.	337
En Journalist anset efter Straffelovens § 216 for Ærefornærmelser mod en Herredsfoged i Anledning af dennes Behandling af en kriminel Sag.	516

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 1.

Første ordinære Session.

Torsdag den 4 Marts.

Nr. 174. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Emil Friedrich (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Straffelovens § 16.

Kriminal- og Politirettens Dom af 29 December 1914: Arrestanten Emil Friedrich bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2½ Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Damm og Johansen, 30 Kr. til hver. Han bør derhos efter udstaaet Straffetid paany udbringes af Riget. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Emil Friedrich til Højesteretssagførerne Asmussen og Stein 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Emil Friedrich tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Straffelovens § 16. Hans opgivne Alder af 25 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende. Han er anset ved nærværende Rets Dom af 9 September 1913 efter Straffelovens §§ 228 og 229 Nr. 4 og § 16 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og Udbringelse af Riget.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestanten, som, inden han efter Udstaelsen af fornævnte Straf i Henhold til Dommen den 9 Maj 1914 blev oversendt til Kiel, i Nyborg Købstads Politiret til Retsprotokollen var advaret om Følgerne af en ulovlig Tilbagevenden her til Landet, rejste ikke desto mindre den 3 Juni s. A. uden Tilladelse gennem Landet til Sverige og vendte den 13 s. M. ligeledes uden Tilladelse tilbage her til Byen, hvor han derpaa opholdt sig til Anholdelsen under denne Sag den 8 Juli s. A.

I Tiden fra den 19 Juni 1914 til den 3 Juli s. A. frastjal han i 3 Gange Hansine Christine Jacobsen, Larsens Enke, Tjener Hans Peter Mortensen og Oline Frandsen, Jensens Hustru, hos hvilke han havde lejet Logis, to Lommeure, en Portemonnæ med Indhold, 3—4 Kr., og et Taffelur, hvorhos han hos sidstnævnte Bestjaalne i en Buffet, hvis Nøgle sad i, bemægtigede sig en aflaaaset Pengekasse i den Hensigt at undersøge, om den indeholdt noget, han brød sig om at stjæle; da dette ikke var Tilfældet, idet dens Indhold var Sparekassebøger og Laanesedler m. m., som han ikke brød sig om, satte han den fra sig i Lejligheden. Samtlige de stjaalne Koster beroede dels frit fremme, dels i uafaaaset Gemme i Værelser, til hvilke han havde uhindret Adgang; det Stjaalne er fraset de rede Penge vurderet til ialt 26 Kr. 50 Øre.

Endvidere opbrød Arrestanten den 22 Juni 1914 om Aftenen Gasautomatbeholderen i Tjener Mortensens Køkken, hvortil han ligeledes havde uhindret Adgang, og stjal dens Indhold, ca. 7 Kr.

Arrestanten er dernæst sigtet for nedennævnte Tyverier:

Sergent Olaf Alfred Hansen har anmeldt og som Vidne forklaret, at der den 20 Juni 1914 Kl. 2—3 Eftermiddag i hans Lejlighed, Aalborggade Nr. 15, 4de Sal, er stjaalet et Pletarmbaand, et Nikkelur med Kæde og en Sparebøsse, indeholdende ca. 4—6 Kr., som alt havde beroet frit fremme eller i uafaaaset Gemme. Efter det Oplyste maa Tyveriet antages at være begaaet indbrudsvis, idet Tyven med falsk Nøgle eller Dirk har lukket sig ind ad Lejlighedens Dør til Hovedtrappen.

Medens der ingen Oplysning er tilvejebragt om de øvrige Koster, har Sergent Hansen og hans Hustru, Anna Marie Sofie Hansen, forklaret, at de genkende det stjaalne Ur i et Ur, som Arrestanten har skænket til en lille Søn af fornævnte Tjener Mortensen, hvor han logetrede i Dagene fra den 20 til den 22 Juni 1914.

Endvidere har Sergent Hansens Hustru forklaret, at hun genkender Arrestanten som en Mand, der, da hun lige før Tyveriets Begaelse gik ud af Lejlighedens Dør til Hovedtrappen, stod ved Naboens, nedennævnte Anna Elisabeth Jacobsens, Nielsens Hustrus Dør, hvor han havde ringet paa, og nu spurgte, om Vidnet ikke kunde sige ham, naar disse Mennesker var at træffe; Vidnet gik derpaa efter at have forvissat sig om, at dets Dør var forsvarlig lukket, og blev borte i ca. 3 Kvarter; da hun kom tilbage, var Tyveriet begaaet, uden at det da faldt hende ind, at Arrestanten var Tyven.

Nielsens Hustru, der som anført bor ved Siden af Sergent Hansen, har dernæst anmeldt og som Vidne forklaret, at der den 26 Juni 1914 i Tiden fra Kl. 7³/₄ Formiddag til Kl. 4 Eftermiddag fra hendes Lejlighed indbrudsvis er stjaalet en brun Haandtaske, som tilhørte hende, et blaat Jakkesæt, som tilhørte hendes Broder, Bud Carl August Ja-

cobsen, og et brunt Jakkesæt, som tilhørte hendes Broder, Forretningsrejsende Alfred Jacobsen, samt at hun endvidere savnede en Papæske; alt det Stjaalne havde beroet frit fremme. Efter Resultatet af Politiets Undersøgelse maa Tyven antages at have lukket sig ind ad Lejlighedens Dør til Hovedtrappen med Dirk eller falsk Nøgle.

Sergent Hansens Hustru har forklaret, at hun atter den 23 Juni 1914 saa Arrestanten paa Trappen ved 4de Sal, hvor han havde ringet paa og igen spurgte hende om, naar Vedkommende var hjemme, samt at hun den 26 s. M. ved 11¹/₂-Tiden om Formiddagen hørte Nielsens Dør smække i, og, da hun derpaa gik ud paa Trappen, nogle Trapperlængere nede, saa Arrestanten gaa ned ad bærende en brun Haandtaske og en Papæske; først nu fattede hun Mistanke til ham, men gjorde dog ikke Anskrig, da hun tænkte sig Muligheden af, at han logerede hos Nielsens.

Pantelaanerne Niels Peter Jørgensen og Hansen har fremlyst to Jakkesæt som pantsatte hos dem henholdsvis den 26 Juni 1914 Kl. 1¹/₂ Eftermiddag og den 27 s. M. Kl. 4³/₄ Eftermiddag. Disse Jakkesæt er genkendte af Nielsens Hustru og hendes fornævnte Broder, Bud Jakobsen, som de stjaalne, og Nielsens Hustru har endvidere genkendt en Papæske, hvori det ene Sæt Tøj efter Ekspeditrice Ingeborg Larsens Forklaring blev bragt til Laaneforretningen. Ekspeditrice Larsen og Pantelaaner Jørgensens Hustru, Agnes Josefine Frederikke Rasmussen, har derhos edelig forklaret, at de genkende Arrestanten som Pantsætterten af henholdsvis det blaa og det brune Sæt Tøj. Forretningsrejsende Jakobsen har ikke kunnet afhøres, da hans Opholdssted ikke kendes.

Arrestanten nægter at have begaaet Tyverierne eller at have pantsat Tøjet; om sin Adkomst til det af Sergent Hansen genkendte Ur har han forklaret at have købt det i Maj 1913; hans Forklaring om, at det var til Stede under hans forrige Sag, maa efter hans Hustru, Carla Petersens, og Politibetjent Nr. 481, Bystrups, Forklaringer — Sidstnævnte gjorde Tjeneste ved vedkommende Kriminalkammer, hvor Sagen behandlede — antages at være urigtig. Derimod har Arrestanten forklaret, at han to Gange har efter Avisbekendtgørelse været at se paa et Værelse til Leje paa 4de Sal i et Hus, som han ikke nærmere kan betegne, men som efter hans Beskrivelse af dets Beliggenhed kan være det, i hvilket Tyverierne er begaaede, samt at han ikke traf nogen hjemme og derfor ringede paa hos Familien ved Siden af for at spørge, naar den Familie, han søgte, var hjemme, og at han, da han kom 3die Gang, traf vedkommende Familie, men at Lejemaalet ikke kom i Stand, idet han ikke syntes om Værelset. Anmelderinden, Fru Nielsen, har paa sin Side forklaret, at Arrestanten, antagelig i den første Halvdel af Juni 1914, har set paa Værelse hos hende, der havde averteret et saadant til Leje, men at Lejemaalet strandede paa, at Arrestanten angav kun at have tyske Penge. Arrestanten har erklæret ikke at genkende Fru Hansen, hvorimod han mener en Gang, han kan ikke sige hvor, at have talt med Fru Nielsen, og har erklæret ikke at tvivle paa, at det var med hende, han forhandlede om Værelset. Han har derhos forklaret, at den Kone, som han forhandlede med om Lejemaalet, fortalte, at en tidligere Lejer havde beholdt Nøglen til Værelset, og Fru Nielsen har erklæret, at hun mulig har

sagt dette til Arrestanten, idet en tidligere Lejer hemmelig havde forladt Logiet. Denne Lejers Udseende var efter hendes Forklaring vidt forskelligt fra Arrestantens, og hun mener ikke at have Grund til at mistænke ham for Tyveriet. Han har ikke kunnet findes under Sagen.

Sergent Hansen har, uden at have set det under Sagen tilstede-komne Ur indvendig, angivet, at hans Ur havde en Fejl ved Optræk-
ket; en lignende Fejl, af hvilken Arrestanten iøvrigt har afgivet en endnu nøjagtigere Beskrivelse, er derpaa fundet ved det tilstede-komne Ur, og Urmager Carl Wildschjødtz har forklaret, at han ikke med Be-
stemthed kan genkende Uret som Sergent Hansens, men at han for denne har repareret et Ur af samme Art.

Arrestanten er ikke fundet i Besiddelse af Nøgler, som kan op-
lukke Laasene i de paagældende Døre, men efter Viceværtens, Lars Peter Petersens Forklaring er disse almindelige Smæklaase, som han kan aabne med et Stykke bøjet Staaltraad.

Sergent Hansen, dennes Hustru, Fru Nielsen og August Jacobsen har beediget deres Forklaringer.

Efter det saaledes foreliggende findes det ikke betænkeligt at sta-
tuere, at Arrestanten indbrudsvis i Fru Nielsens Lejlighed har stjaalet de af hende angivne Koster, der ialt er vurderede til 36 Kr. Naar fremdeles henses til, at det efter det Anførte maa anses bevist, at det oftnævnte Nikkelur, af hvilket Arrestanten har været i Besiddelse, er det fra Sergent Hansen stjaalne, og at Arrestantens Forklaring om sin Adkomst dertil er usandfærdig, til, at det ligger overordentlig nær at antage, at det er samme Person, der har begaaet begge de her om-
talte Tyverier, og til Fru Hansens Forklaring, der tildels støttes ved Arrestantens egen Fremstilling, om hans Nærværelse umiddelbart før Tyveriet ved den Dør, ad hvilken Tyven maa antages at have skaffet sig Adgang, findes det ligeledes tilstrækkeligt godtgjort, at Arrestanten indbrudsvis i Sergent Hansens Lejlighed har stjaalet Uret, der er vur-
deret til 2 Kroner, hvorimod det ikke skønnes tilstrækkelig bevist, at han har stjaalet de andre af Sergent Hansen som savnede anmeldte Genstande.

Arrestanten har tilstaaet, at han den 6 Juli 1914 ved Middagstid fra Smed Carl Christian Emil Nielsens Lejlighed, Blegdamsvej Nr. 40, Stuen over Gaarden, har stjaalet nogle Beklædningsgenstande, et Ur, en Broche og nogle Gaffer og Skeer, hvilket beroede dels frit fremme, dels i uafaaaset Gemme og er vurderet til ialt 50 Kroner. Efter Arre-
stantens Forklaring havde han indfundet sig ved Lejlighedens Indgang fra Hovedtrappen for at faa en Anbefaling fra Nielsens Hustru, Camilla Alvilda Madsen, i hvis Tjeneste han tidligere havde været, og da der efter hans gentagne Ringen ikke blev lukket op, tog han i Dørens Haandtag og trykkede til, hvorved den sprang op, hvorpaa han efter at have ventet endnu 10 Minutter for at se, om der var Nogen hjemme, gik ind og først derpaa bestemte sig til at begaa Tyveri.

Arrestanten har yderligere forklaret, at han fra tidligere Tid vidste, at Laasen havde en Fejl, og i et Reassumptionsforhør har han erklæret, at han, da han tog i Haandtaget, og Døren gik op, hørte

Laaseriglen smækkede ud, som om den havde staaet paa Laaseblikkets Rand.

Bestjaalnes Hustru har edelig forklaret, at hun og hendes Mand ikke pleje at være hjemme om Dagen og derfor har sørget for en solid Laas, at hun har Erfaring for, at Døren, naar Laasen er lukket, ikke kan trykkes eller skubbes op, at hun, der var den sidste, som før Tyveriet forlod Lejligheden, lukkede Døren i Laas og forvissede sig om, at den var aflaaet, samt at der intet særligt er mærket ved Laasen efter Tyveriet. Politibetjent Nr. 568, Ottesen, der straks anstillede Undersøgelse paa Stedet, har i sin Rapport anført, at Døren maa være aabnet med Dirk eller falsk Nøgle, og i Retten har han edelig forklaret, at han foretog en nøje Undersøgelse af Dørlaasene, og at der ingen Tvivl er om, at Resultatet heraf har været, at de ikke kunde aabnes uden ved falsk Nøgle eller Dirk.

I Arrestantens Besiddelse fandtes en Nøgle, som har vist sig at kunne aabne Hoveddørens Laas; om denne har Arrestanten forklaret først, at han havde den før det her omhandlede Tyveri, derpaa, at han først senere har faaet den, og sluttelig, at han vel havde den i sit Logis ved Tyveriets Begaaelse, men ikke havde den med sig.

Efter alt saaledes Foreliggende findes det uden Betænkelighed at antage det for bevist, at Arrestanten indbrudsvis har forøvet det her ommeldte Tyveri.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stykke, samt efter dens § 16, 2det Stykke, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 $\frac{1}{2}$ Aar.

Fredag den 5 Marts.

Nr. 171. Højesteretssagfører Møller
mod

Marius Madsen, Jens Peter Hansen og Christian Johannes Christensen Trillingsgaard (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri.

Møens Herreds Ekstrarets Dom af 15 Juni 1914: De Tiltalte, Fiskerne Marius Madsen, Christian Johannes Christensen Trillingsgaard . . . bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver i 10 Dage og Tiltalte Fisker Jens Peter Hansen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. Samtlige de Tiltalte vil in solidum have at udrede alle af denne Sag flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Wognsen, 25 Kr. og Defensor, Justitsraad Schwenzen, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 14 Oktober 1914: De Tiltalte, Marius Madsen, Jens Peter Hansen og Chri-

stian Johannes Christensen Trillingsgaard bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, de to Førstnævnte hver især i ti Dage og Sidstnævnte i fire Dage, og bør disse Tiltalte, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underrettsdommen fastsatte Salærer til Aktor og Defensor for Underretten samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Bang og Wolff, 25 Kr. til hver samt til Sidstnævnte i Godtgørelse for hafte Udlæg 13 Kr. 70 Øre. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for de Tiltalte M. Madsen, J. P. Hansen og Chr. J. Christensen Trillingsgaards Vedkommende anførte Grunde vil den forsaauidt disse angaar være at stadfæste, dog at Straffen for Tiltalte Trillingsgaard findes at burde bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffen for Tiltalte Christian Johannes Christensen Trillingsgaard bestemmes til simpelt Fængsel i 8 Dage. I Salarium for Højesteret betaler nævnte Tiltalte og de Tiltalte Marius Madsen og Jens Peter Hansen, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagførerne Møller og Stein 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Møens Herreds Ekstraret efter de Tiltaltes Begæring hertil indankede Sag er Fiskerne Marius Madsen, Jens Peter Hansen, Christian Johannes Christensen Trillingsgaard, Jens Christian Hansen og Hans Hansen satte under Tiltale for Tyveri.

De Tiltalte er fødte henholdsvis den 16 Maj 1878, den 30 December 1880, den 15 April 1883, den 25 Juni 1873 og den 23 Oktober 1888. Medens de øvrige Tiltalte ikke er fundne straffede, har Tiltalte Jens Peter Hansen ved Stevns Fakse Herreders Ekstrarets Dom af 19 April 1902 været anset efter Straffelovens §§ 228 og 224, jfr. § 62, med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 4 Dage, hvilken Straf var udstaaet i hvert Fald den 9 September s. A.

Ved de under Sagen tilvejebragte Oplysninger, tildels i Forbindelse med de Tiltaltes egen Erkendelse, er der angaaende de Tiltaltes Forhold godtgjort Følgende:

I. Den 4 Marts 1914 om Eftermiddagen, paa hvilket Tidspunkt Vandstanden maa antages at have været lidt under den almindelige, var de Tiltalte Madsen og Jens Peter Hansen paa Stenfiskeri ved Møens Nordkyst. Efter at de først havde opsamlet en Del Kugleflint ude i Vandet, trak de den Pram, som de medførte, op i Strandkanten, hvor-

paa Tiltalte Jens Peter Hansen gik i Land og paa den under Nordfeld Gods hørende Strandbred yderligere opsamlede en Del Kugleflint, som han og Tiltalte Madsen, der ogsaa gik i Land, derefter aflæssede i Prammen, hvorfra det atter overførtes til deres Fartøj. Den samlede Mængde af opsamlet Kugleflint er af de Tiltalte opgivet til $\frac{3}{4}$ Tons eller ca. 500 kg til en Værdi af 8 à 10 Kr., hvoraf de har anslaaet den paa Strandbredden opsamlede Kugleflint til ca. 100 kg til en Værdi af ca. 1 Kr. 60 Øre.

Den Strækning, hvor den sidst ommeldte Opsamling fandt Sted, der er nærmere konstateret ved et afholdt Aastedsmøde, maa efter de tilvejebragte Oplysninger antages at have ligget indtil 16 Alen over den daglige Vandstandslinie, og selv om der ikke vil kunne gaas ud fra, at de Tiltalte har været nøje paa det Rene med, hvor den daglige Vandstandslinie, der maa antages vanskelig at lade sig ganske nøjagtig beregne, var beliggende, kan det ikke antages, at de har haft Føje til at tro, at den paagældende Strækning laa udenfor daglig Vandstand.

Herefter samt under Hensyn til Karakteren af den ommeldte Opsamling af Kugleflint vil de Tiltaltes Forhold med Hensyn til Tilegnelsen af denne ovenfor daglig Vandstand være at henføre under Straffelovens § 228.

II. Den 12 s. M. om Eftermiddagen var de samme to Tiltalte i Forening med Tiltalte Trillingsgaard paa Stenfiskeri ved Møens Nordkyst udfor Klosterskovgaard.

Efter de Tiltaltes Forklaring tog de ved denne Lejlighed alle tre, gaaende paa Strandbredden, Kugleflint lige i Vandkanten — hvorved bemærkes, at Vandstanden maa antages ved den paagældende Lejlighed at have været noget under det normale — og samlede den i Bunker, ca. 1 Alen over Vandkanten. Ved de af tre Vidner afgivne beedigede Vidneforklaringer maa det imidlertid anses tilstrækkelig godtgjort, at Tilegnelsen har fundet Sted paa Strandbredden indtil et af Vidnerne straks paa Stedet afsat Mærke, der maa antages at ligge ca. 7 Alen over daglig Vandstand. Herefter findes der ikke nogen Grund til at antage, at de Tiltalte ikke skulde have været paa det Rene med, at den paagældende Strækning laa udenfor daglig Vandstand; men under Hensyn til Manglen af nærmere Oplysninger om Omfanget af de Tiltaltes Tilegnelse af Sten ved den ommeldte Lejlighed findes deres Forhold kun at kunne henføres under Straffelovens § 235, hvorved bemærkes, at de Tiltalte af Strandgrundens Ejer er begært tiltalte for deres Forhold.

— — — — —

. . . som Følge . . . vil de Tiltalte, Madsen og Jens Peter Hansen, være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, samt efter Straffelovens § 235 og Tiltalte Trillingsgaard alene efter sidstnævnte Lovbestemmelse med Straffe, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost for de Tiltalte, Madsen og Jens Peter Hansen, hver især i 10 Dage og for Tiltalte Trillingsgaard i 4 Dage, hvorhos disse tre Tiltalte vil have in solidum at betale Aktionens Omkostninger, der-

under de ved Underrettsdommen fastsatte Salærer til de for Underretten beskikkede Sagførere samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver og til Defensor i Henhold til hans derom nedlagte Paastand 13 Kr. 70 Øre i Godtgørelse for hafte Udlæg. I Overensstemmelse hermed vil Underrettsdommen, ved hvilken samtlige de Tiltalte er anset efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fængselkost, Tiltalte Jens Peter Hansen i 20 Dage og de øvrige Tiltalte hver især i 10 Dage.

Nr. 165.

Højesteretssagfører Møller

mod

Georg Martinus Martinussen (Def. Stein),

der tiltales for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Wedellsborg Birks Ekstrarets Dom af 25 Juli 1914: Tiltalte Georg Martinus Martinussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fængsel i 20 Dage, men Fuldbyrdselen udsættes og Straffen bortfalder efter 5 Aars Forløb under de i midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 20 indeholdte Betingelser. I Erstatning til Tjenestekarl Rasmus Jørgen Rasmussen af Søndergaarde udreder Tiltalte 25 Kr.. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger, derunder i Salærer til Aktor og Defensor, Sagfører William Hansen og Overretssagfører Hj. Jensen, 20 Kr. og 15 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 September 1914: Tiltalte, Ladefoged Georg Martinus Martinussen, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fængsel i to Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger og den idømte Erstatning bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor her for Retten, Overretsprokurator Nissen og Overretssagfører Oskar Johansen, betaler Tiltalte 25 Kr. til hver. Ovennævnte Erstatning vil være at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Georg Martinus Martinussen til Højesteretssagførerne Møller og Stein 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Wedellsborg Birks Ekstraret efter Tiltalte, Ladefoged Georg Martinus Martinussens Begæring hertil indankede Sag tiltales denne, der er født den 30 Januar 1890 og ikke tidligere funden straffet, for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Under Sagen er Følgende oplyst:

Den 12 Juni d. A. gav Tiltalte, der tjener paa »Søndergaard«, Gaardens Forkarl og nogle Tjenestekarle, deriblandt Rasmus Jørgen Rasmussen, Ordre til at flytte Køerne til et nyt Græsningssted. Forkarlen spurgte da Tiltalte, hvor lang Tid Flytningen vilde tage, og da denne dertil udtalte, at de bare skulde gaa, vendte Rasmussen sig om og spurgte Tiltalte, om han ikke syntes, det var hurtigt nok, hvortil Tiltalte bemærkede, at han skulde passe sig selv. Tiltalte besluttede nu at give Rasmussen Prygl paa Grund af dennes nævnte Ytring og for at være alene med ham ved dette Opgør, beordrede han 1 Times Tid senere Rasmussen til Arbejde paa Kornloftet. Kort efter indfandt Tiltalte sig her, og efter at have vekslet nogle Ord med Rasmussen angaaende dennes fornævnte Optræden slog han med højre Haand, hvori han havde et Knojern med udstaaende stumpe Pigge, Rasmussen et Slag paa venstre Side af Hovedet. Rasmussen kastede nu sin Kornskuffe og flygtede, men faldt, og Tiltalte tildelte ham nu flere Slag med Knojernet, men standsede, da der paa Rasmussens Raab kom Nogen tilstede. Rasmussen gik til sit Værelse og afvaskede Blodet, men var her efter hans Forklaring lige ved at besvime.

I en den 14 Juni 1914 udstedt Lægeerklæring udtales, at Rasmussen paa venstre Øre havde et Par mindre Rifter bedækket med Blodskorper, paa venstre Kind 2, i Haarbunden 1 og paa venstre Skulder 1 Saar; disse Saar var ca. $\frac{3}{4}$ ctm lange, noget trekantede og ca. et Par mm dybe. Endvidere havde han en ca. 5 ctm lang Hudrift paa Brystet.

Han blev ikke underkastet nogen Lægebehandling og udførte den første Dag noget lettere Arbejde, men derefter det Arbejde, han plejede at udføre; de første Dage følte han Ømhed paa de i Lægeerklæringen nævnte Steder, men kan ikke antages at ville faa varig Mên af Overfaldet.

For det anførte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 203 efter Omstændighederne med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder. Med denne Strafforhøjelse vil Underrettens Dom, ved hvilken Tiltalte efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 1, 2det Stykke, er anset med lige Straf i 20 Dage, men saaledes, at Fuldbyardelsen er udsat i Medfør af fornævnte Lovs § 20, og hvorved Tiltalte er tilpligtet at betale Rasmussen i Erstatning 25 Kroner og Aktionens Omkostninger, være at forandre og at stadfæste.

Nr. 167. Højesteretssagfører Lunn

mod

Rasmus Rasmussen (Def. Møller),

der tiltales for Tyveri eller anden ulovlig Tilegnelse af fremmed Gods.

Baag Herreds Ekstrarets Dom af 22 August 1914: Tiltalte Rasmus Rasmussen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fængeskost i Et Hundrede og Tyve Dage og udrede de af Aktionen lovligt flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Jensen, og til Defensor, Sagfører Jørgensen, Kroner 20 til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 Oktober 1914: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til firsindstyve Dage. I Salær til Overretssagførerne O. Bing og M. A. Meyer betaler Tiltalte Rasmus Rasmussen 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, mod hvilke intet Væsentligt findes at erindre.

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Rasmus Rasmussen til Højesteretssagførerne Lunn og Møller 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Baag Herreds Ekstraret hertil indankede Sag er Tømrer Rasmus Rasmussen, der er født den 13 Maj 1860, sat under Tiltale for Tyveri eller anden ulovlig Tilegnelse af fremmed Gods.

Tiltalte, som den 29 April 1902 inden en Politiret har vedtaget en Bøde for ulovlig Omløben med Varer, og som har været anset 5 Gange for Betleri, senest i Forbindelse med Overtrædelse af Polititilhold, ved Assens Købstads Politirets Dom af 16 Marts 1910 dels efter Lov 3 Marts 1860 § 3, sammenholdt med Lov Nr. 129 af 1 April 1905 § 8, 2det Stykke, dels efter sidstnævnte Lovs § 8, 3die Stykke, med Tvangsarbejde i 72 Dage, har derhos været anset ved Randers Købstads Ekstrarets Dom af 6 Juni 1905 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage og ved Vends Herreds Ekstrarets Dom af 21 Marts 1907 i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stykke, efter dens § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri med lige Straf.

Tiltalte har under Sagen bl. a. været sigtet for, at han, der ifølge en af Slagter J. P. Jørgensen, Pejrup, edelig afgiven, af Tiltalte uimod-sagt Forklaring fra Juletid 1913 til ca. Midten af Maj 1914 har solgt ham ialt 12 à 14 Høns, hvoraf han ifølge det Oplyste solgte 2 Stykker om Morgenen den 18 Maj, har stjaalet disse 2 Høns fra Røjsmosegaard. Af de til Jørgensen solgte 12 à 14 Høns er 4 Stykker bragte tilstede under Sagen og tagne i Øjesyn af Forpagter Mathiasens Hustru, Røjsmosegaard, der edelig har forklaret, at hun og hendes Mand i Foraaret 1914 ved Eftersyn af deres Hønsbesætning, der bestaar af ca. 100 Stykker og i det Væsentlige passes af hende, opdagede, at der var Svind i Besætningen, samt at de ovennævnte under Sagen tilvebragte 4 Høns er af saadanne nærmere angivne Racer, der findes paa Røjsmosegaard, hvilken Forklaring stemmer med det iøvrigt Oplyste. Det fremgaar dernæst af Sagens Oplysninger, at Tiltalte den 18 Maj ca. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ om Morgenen, kommende fra Røjsmosegaard og medhavende i en Sæk de to Høns, som han senere paa Morgenen solgte til Slagter Jørgensen, blev antruffen af to Personer.

Ligesom nu den ene af disse, Ungkarl Hans Larsen, Ellemosehave, der hørte den ene Høns skrigte, og som spurgte Tiltalte, hvor denne havde Hønsene fra, har forklaret, at Tiltalte svarede undvigende og vaklende herpaa, saaledes har de af Tiltalte under Sagen afgivne Forklaringer angaaende hans Hjemmel til de 2 Høns været vaklende og indbyrdes modsigende. Det findes efter det Anførte, samt naar henses til, at der efter det Oplyste fra den offentlige Vej, der fører forbi Røjsmosegaard, er let Adgang til Gaardens Hønsesus, samt til, at Tiltalte, der af Befolkningen paa den paagældende Egn almindelig anses for delvis at ernære sig ved Tyveri af Høns, tidligere gentagende har været dømt for Ejendomsindgreb, ubetænkeligt at statuere, at Tiltalte ved Tyveri er kommet i Besiddelse af de 2 Høns, som han den 18 Maj solgte til Slagter Jørgensen. Derimod er der med Hensyn til de øvrige af ham til Jørgensen solgte Høns — derunder 2 Stykker, som Tiltalte efter sin Forklaring solgte han ca. 14 Dage før den 18 Maj — ikke oplyst Omstændigheder, der kan give tilstrækkelig Føje til at statuere, at Tiltalte paa ulovlig Maade er kommet i Besiddelse af dem.

Forsaavidt dernæst Tiltalte under Sagen iøvrigt har været sigtet for Tyveri af Høns og endvidere har været sigtet for Tyveri af nogle Asketræer og af en Humlestang, er det mod Tiltaltes Benægtelse ikke godtgjort, at han i saa Henseende har gjort sig skyldig i noget Forhold, der kan tilregnes ham til Straf.

Tiltalte vil efter det Anførte være at anse efter Straffelovens § 230 for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri eller i Medfør af dens § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med en Straf, der efter Omstændighederne findes i Medfør af midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

En af Tiltalte, der under Sagen har været underkastet Varetægtsfængsel, nedlagt Paastand om i den Anledning i Medfør af Lov Nr. 52 af 5 April 1888 at faa tilkendt Erstatning, bliver der efter det Ovenanførte ikke Spørgsmaal om at tage til Følge.

Underrettsdommen, hvorved Tiltalte er bleven anset med Fængsel

paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, og hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der er paalagte Tiltalte, billiges, vil herefter med den af det Foranførte følgende Nedsættelse af Straffetiden kunne stadfæstes.

Nr. 164. Højesteretssagfører I. Kondrup
 mod
Lars Peder Frederiksen (Def. Hansen),
 der tiltales for Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 13 Oktober 1914: Tiltalte Lars Peder Frederiksen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Godskesen, 20 Kroner. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kunne føre til andet Resultat end det i Dommen antagne,

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Lars Peder Frederiksen til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Hansen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Lars Peder Frederiksen, der tiltales for Bedrageri, er født den 26 Maj 1860 og anset ved nærværende Rets Dom af 24 September 1907 efter Straffelovens § 251, jfr. tildels § 46 og jfr. Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

I Aaret 1902 har han derhos erlagt en Bøde af 150 Kroner for Mælkeforfalskning.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Kommunelærerinde, Frøken Martha Fugl, der havde beboet en Lejlighed hos Tiltalte, opsagde denne paa lovlig Maade til Fraflytning April Flyttedag 1911, idet hun inden Opsigelsesfristens — 3 Maaneders — Forløb sendte ham Opsigelse, antagelig med Posten. Hun be-

talte Lejen til nævnte Flyttedag og fraflyttede Lejligheden. Efter længere Tids Sygdom døde hun den 19 August 1913.

Da Tiltalte erfarede dette, lod han Kommissionær N. P. Nielsen forsøge at inddrive en Fordring for Husleje af Afdødes Lejlighed for Tiden fra i Maj 1911 til Oktober Flyttedag s. A., 154 Kr., hos Afdødes Søster, Frøken Karen Hilleborg Fugl, der som eneste Arving havde overtaget Boet til privat Skifte. Nielsen tilskrev den 14 Januar 1914 Frøken Fugl, at Afdøde skyldte den nævnte Husleje, og afkrævede hende Beløbet, og da hun ikke betalte, anlagde Overretssagfører Vilhelm Holm Sag mod hende ved hendes Hjemting, Holsteinborg Birk, under hvilken Sag Nielsen mødte for Holm og overfor Frøken Fugls Benægtelse erklærede, at Tiltalte fastholdt, at Lejligheden ikke var lovligt opsagt. Under den derpaa indledede kriminelle Undersøgelse nægtede Tiltalte først, men tilstod derpaa at have modtaget behørig Opsigelse til nævnte Flyttedag, samt at han ikke havde mindste Krav paa Husleje overfor Frk. Fugls Bo. Til hans Forklaring om, at han ikke var paa det Rene med, at han gjorde sig skyldig i Bedrageri, idet han har forstaaet af Kommissionær Nielsens Udtalelser og af en Opsats i en Avis, at han godt kunde kræve Lejen, naar Opsigelsen ikke var underskrevet af ham, kan der efter alt Foreliggende intet Hensyn tages.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 252, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Onsdag den 10 Marts.

Nr. 51. Grosserer F. Bierfreund (Overretssagfører Pürschel)
mod

Slagelse Andels-Svineslagteri (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Tilgodehavende hidrørende fra Leverance af Svin til Indstævnte.

Slagelse Købstads ordinære Rets Dom af 16 September 1912: De Indstævnte, Slagelse Andels-Svineslagteri, bør til Citanterne, Grosserer i Nyborg F. Bierfreunds Konkursbo, betale 3197 Kroner 84 Øre med Renter heraf à 6 pCt. p. a. fra den 1 Februar 1908, til Betaling sker. Processens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 25 August 1913: Hovedappellanterne, Slagelse Andels-Svineslagteri, bør for Tiltale af Kontraappellanterne, Grosserer F. Bierfreunds Konkursbo, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Appellantens Indbringelse for Højesteret af Sagen er sket i Henhold til en paa en Skiftesamling i hans Konkursbo vedtagen Beslutning og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde godtgøre Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer F. Bierfreund, til Indstævnte, Slagelse Andels-Svineslagteri, med 500 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Af Oplysningerne i nærværende efter Hoved- og Kontraappelstævning fra Slagelse Købstads ordinære Ret hertil indankede Sag fremgaar, at der i Oktober 1906 blev indledet Forhandlinger mellem Hovedappellanterne, Slagelse Andels-Svineslagteri, og Grosserer F. Bierfreund, der den Gang var bosat i Nyborg, angaaende Levering af Svin fra Fyn. Den 13 April 1907 skrev Slagteriet til Bierfreund, at det indtil videre var villigt til at modtage hans og samtlige i Omegnen af Nyborg værende Producenters Svin paa Betingelse af, at Bierfreund lod sig repræsentere ved en Mand, der indtraadte som Andelshaver. Saavel i denne Skrivelse som i en Skrivelse af 6 Maj 1907 præciserede Slagteriet Vilkaarene for Leveringsforholdet med Bierfreund. Heri tilbød Slagteriet bl. a., at Bierfreund — foruden et kontant Forskud, der skulde betales straks ved Leveringen og skulde svare til den jysk-fynske Noterings 1ste Klasse, omregnet til levende Vægt efter 25 pro Cent Svind + 1 Kr. pr. Svin samt Vejerpengge — ved Aarets Slutning skulde erholde det ham eventuelt tilkommende Restbeløb udbetalt paa Basis af Overskudsfordelingen til Slagteriets øvrige Andelshavere i Forhold til det af ham leverede Antal Svin. Det udtaltes derhos, at da Forskudet formentlig aldrig vilde overstige Svinenes Gennemsnitsværdi som Andelssvin, vilde der ikke være noget at tilsvare fra Bierfreunds Side ved Aarets Slutning, i hvilken Henseende Slagteriet iøvrigt gav ham bestemt Tilsagn om, at det ikke under nogensomhelst Form vilde gøre Krav gældende mod ham. Den 13 Maj 1907 tilskrev Bierfreund Slagteriet som Svar herpaa, at han betragtede Aftalerne som afsluttede, hvorhos han »for det lettere Overblikks Skyld« samlede Betingelserne for Samarbejdet. Opkøbet af Svin paa Fyn skulde foretages af Bierfreund, saaledes at denne overførte Svinene til Slagteriet gennem en Mand, som han foranledigede indtraadte som Andelshaver. For Svin af Vægt 150--200 Pund skulde Slagteriet betale den Pris, der den nærmest foregaaende

Fredag (Lørdag) noteredes for den jysk-fynske Fællesnoterings 1ste Klasse, omregnet til levende Vægt efter 25 pro Cent Svind; for overvægtige Svin indtil 230 Pund levende Vægt med Fradrag af 1 Øre pr. Pund, for undervægtige Svin indtil 130 Pund levende Vægt med Fradrag af 1 Øre pr. Pund for hver 5 Pund, dog ikke over 2 Øre. Slagteriet kunde aldrig under nogensomhelst Form gøre Krav paa Tilbagebetaling eller Refusion, men Svinene skulde indgaa paa Andelshaverens Konto som afregnede fuldt ud som andre Andelssvins første fuldstændige Afregning, og Overskudsfordelingen skulde foregaa ved Aarets Slutning efter samme Regler som til de øvrige Andelshavere. Slagteriet skulde endvidere betale 1 Kr. pr. Svin, Vejer- og Samlerpenge samt den Præmiebetaling, der ydedes andre Andelshavere for Levering af Svin af en bestemt Vægtnorm. I Skrivelse af 16 Maj 1907 erklærede Slagteriet, at ihvorvel det i alt Væsentligt gik conform med Indholdet af Bierfreunds Brev af 13 s. M., bad det ham dog være indforstaaet med, at Slagteriets Skrivelser af 13 April og 6 Maj s. A. dannede Grundlaget for deres fremtidige Forbindelse.

Da de Forhandlinger, som Bierfreund havde indledet med en Mand paa Fyn om at indtræde som Andelshaver, ikke førte til noget Resultat, besluttede Bierfreund selv at indtage Stillingen som Andelshaver og afgav den 11 Juni 1907 Deklaration herom; samme Dag begyndte han Leveringen med Afsendelse af den første Ladning Svin til Slagteriet. Der opstod imidlertid senere hen paa Sommeren s. A. Uenighed mellem Bierfreund og Slagteriet angaaende Indholdet af de trufne Aftaler, og i Februar 1908 blev Leveringsforholdet afbrudt.

Under Anbringende af, at det Forskud, han fik for de til Slagteriet leverede Svin, forsaavidt var en endelig Afregning, som han, uanset om dette Beløb oversteg den Dagspris, Slagteriet betalte de øvrige Andelshavere, havde Krav paa Aars-Overskudet ubeskaaret, søgte Bierfreund derefter Slagteriet endelig til Betaling af 5743 Kr. 56 Øre med Renter heraf 6 pro Cent aarlig fra Beløbets Forfaldsdag den 1 Februar 1908. Det nævnte Beløb fremkom saaledes:

1) For 1754 Andelssvin 3 Kr. i Overskud	
pr. Svin	5262 Kr. 00 Øre
2) Præmiebeløb ifølge Slagtesedlerne	499 — 84 —
	<hr/>
	5761 Kr. 84 Øre
Med Fradrag af et anerkendt Modkrav	18 — 28 —
	<hr/>
Til Rest	5743 Kr. 56 Øre

Slagteriet paastod principalt Sagen afvist som henhørende under Voldgift og sig tilkendt Kost og Tæring. Subsidiært paastod det sig frifundet. Begge Parter nedlagde derhos forskellige subsidiære Paa-stande.

Ved Slagelse Købstads ordinære Rets Dom af 1 August 1910 blev Slagteriets Afvisningspaa-stand tagen til Følge, saaledes at Kost og Tæring bestemtes til 50 Kr.; men ved Højesterets Dom af 28 Juni 1912, der stadfæster nærværende Rets Dom af 3 April 1911, blev Sagen hjemvist til Underretten til Paakendelse i Realiteten. Ved bemeldte Underrets Dom af 16 September 1912 er Slagteriet tilpligtet at

betale til Kontraappellanterne, Grosserer Bierfreunds Konkursbo — der, efter at Bierfreunds Bo var taget under Konkursbehandling, er indtraadt i Sagen — et Beløb af 3197 Kr. 84 Øre med Renter heraf 6 pro Cent aarlig fra den 1 Februar 1908; Sagens Omkostninger, som begge Parter havde paastaet sig tilkendt, ophævedes.

Den ommeldte Sag er derefter af Slagteriet indanket her for Retten, hvor det har paastaet sig frifundet for Kontraappellanternes Tillæge, medens disse har paastaet Underrettsdommen ændret i Overensstemmelse med deres i første Instans nedlagte Paastande. Begge Parter har derhos paastaet sig tillagt Sagens Omkostninger for Overretten.

Til Støtte for sin Frifindelspaastand har Slagteriet gjort gældende, at Bierfreund med Hensyn til sin Andel i Aars-Overskudet var stillet som de øvrige Andelshavere, saaledes at han kun fik Krav paa ubeskaaren Andel i dette, saafremt Forskudet ikke havde overskredet Afregningsbeløbet, medens han i modsat Fald ved Aarets Slutning maatte finde sig i, at det for meget udbetalte blev fradraget i det ham tilkommende Overskud; derimod indtog han en Særstilling, forsaavidt der var givet ham Tilsagn om, at Slagteriet ikke af ham vilde fordre tilbagebetalt, hvad der maatte være udbetalt ham i Forskud mere, end der kunde dækkes af Overskudet, medens Slagteriet havde en saadan Ret overfor andre Andelshavere. Da de til Bierfreund udbetalte Forskud udgør et større Beløb end den ham ifølge Slagteriets Afregninger tilkommende Betaling med Tillæg af Overskudet pr. Svin ved Aarets Slutning, har han efter Slagteriets Formening intet Krav paa det ovennævnte Beløb, 5262 Kr.

Det maa nu antages, at den endelige Aftale om den Bierfreund tilkommende Betaling for den omhandlede Svineleverance er truffen paa Møder den 12 April og den 4 Maj 1907, og Slagteriets Forstaaelse af de trufne Aftaler fremgaar af dets Skrivelser af 13 April og 6 Maj s. A. Efter disse Breve var det kun ved Beregningen af det kontante Forskud, der betaltes ved Svinenes Levering, at den jyskfynske Notering skulde lægges til Grund; den endelige Kreditering af Svinene maa antages at have skullet foregaa efter de sædvanlige Regler for Andelssvin (Slagteriets Notering efter slagtet Vægt).

I sit Brev af 13 Maj 1907 tog Bierfreund ikke med Hensyn til Betalingen Afstand fra Slagteriets Brev af 6 s. M., men indledede Brevet paa en saadan Maade, at Slagteriet maatte gaa ud fra, at han var enig i dets Bemærkninger. Herimod kan det ikke komme i Betragtning, at Bierfreund senere i Brevet benytter Udtryk, der kunne forstås som af ham hævdede, navnlig ikke, da disse Udtryk er uklare og ikke uforenelige med Slagteriets Forstaaelse af Aftalerne. I saa Henseende maa det ogsaa være afgørende, at Slagteriet i dets Brev af 16 Maj 1907, overfor hvilket Bierfreund ikke reklamerede, benyttede Udtryk, der maatte gøre ham det klart, at det opfattede hans udførlige Bemærkninger som en Stadfæstelse af de i Brevene af 13 April

Færdig fra Trykkeriet den 18 Marts 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 2.

Onsdag den 10 Marts.

og 6 Maj nævnte Aftaler — hvilke Aftaler Slagteriet stadig fordrede lagte til Grund for Forbindelsen — og ikke som en saadan fuldstændig Forandring, som Bierfreunds Forstaaelse vil medføre. De i Sagen afgivne Vidneforklaringer støtte Slagteriets Standpunkt; og ligeledes støttes dette derved, at Bierfreund — som de andre Andelshavere — hver Uge modtog Slagteriets Afregning efter slagtet Vægt og efter dets egen Notering.

Med Hensyn til det ovennævnte, af Kontraappellanterne fordrede Præmiebeløb, 499 Kr. 84 Øre, har Slagteriet anført, at de paagældende Præmier er tillagte ved hver Afregning, saa at Bierfreund har faaet, hvad der tilkom ham i saa Henseende; og da Bierfreund ikke har godtgjort, at der ud over den første Afregning tilkom ham en særlig Præmie, vil hans Paastand om Betaling af det her omhandlede Præmiebeløb ikke kunne tages til Følge.

I Henhold til det Anførte vil Hovedappellanterne være at frifinde.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Nr. 180.

Højesteretssagfører Bülow

mod

Henrik Aage Hansen (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 30 Januar 1915: Arrestanten Henrik Aage Hansen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerene Damm og Amdrup, 20 Kroner til hver. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde er Tiltalte rettelig anset efter de i Dommen anførte Bestemmelser,

men under Hensyn til den ham overgaaede langvarige Varetægts-arrest findes Straffen at kunne forkortes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 20 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Henrik Aage Hansen, til Højesteretssagførerne Bülow og Liebe, 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Henrik Aage Hansen, der tiltales for Tyveri, er født den 9 Maj 1889 og tidligere anset: ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 10 August 1905 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., sammenholdt med §§ 37 og 21, med 10 Slag Rotting og ved nærværende Rets Dom af 15 Januar 1909 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med simpelt Fængsel i 8 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I. Snedker Louis Vilhelmsen har som Vidne edelig forklaret, at Arrestanten en Eftermiddag i Juli Maaned 1914, mens de i en Beværtning sad sammen ved et Bord, efter at Vilhelmsen havde taget 6 Tikronesedler op af Lommen og forevist dem for Arrestanten, rev alle Sedlerne fra ham; efter at Vilhelmsen havde sagt, at Arrestanten skulde lade være med de Narrestreger, kastede Arrestanten nogle Pengesedler tilbage til Vilhelmsen, der stak Pengene til sig og derpaa forlod Beværtningen for at gaa op paa sit Værelse i samme Ejendom. Mens Vilhelmsen opholdt sig paa sit Værelse, opdagede han, at der manglede en af de 6 Pengesedler, og han gik derefter ned i Beværtningen, hvor han for ikke at vække Opsigt vinkede ad Arrestanten. Inden Vilhelmsen havde faaet sagt noget til Arrestanten sagde denne til Vilhelmsen: »Jeg ved godt, hvad det er; det har ikke noget Jag med Dig.« Snedker August Emil Julius Kellermann, der var tilstede i Beværtningen, kom nu til og spurgte, hvad der var i Vejen, og efter at Vilhelmsen havde sagt, at Arrestanten havde beholdt en af hans Tikronesedler, udtalte Kellermann, at Arrestanten, hvis han havde taget en Tikroneseddel, maatte aflevere den. Da Arrestanten sagde, at han ikke havde stjaalet Sedlen, men fundet den paa Gulvet, sagde Vilhelmsen, at Arrestanten havde tyvstjaalet Sedlen ud af Haanden paa ham. Da Arrestanten vægrede sig ved at levere Pengesedlen tilbage, forlangte Kellermann, at Arrestanten skulde gaa med paa Stationen, hvilket Arrestanten ikke modsatte sig, og først da de var komne udenfor Politistationen, tog Arrestanten Tikronesedlen frem og afleverede den til Vilhelmsen, efter at denne havde sagt, at han ikke ønskede Arrestanten straffet, og at Arrestanten, hvis han vilde, gerne kunde beholde Sedlen.

Arrestanten har forklaret, at han ved den omhandlede Lejlighed, da Vilhelmsen viste Tikronesedlerne frem, i Kaadhed slog til Vilhelm-

sens Arm, hvorved Vilhelmsen tabte Sedlerne paa Bordet; efter at Arrestanten havde haft alle Sedlerne i Haanden og kastet dem tilbage til Vilhelmsen, tog Vilhelmsen Sedlerne op, men kort efter, mens Vilhelmsen og Arrestanten endnu sad ved Bordet, saa Arrestanten, at der paa Gulvet eller Bordet laa en Tikroneseddel, hvilken Arrestanten, der var paa det Rene med, at Sedlen tilhørte Vilhelmsen, straks tog op og efter først at have holdt den i sin lukkede Haand puttede i sin Lomme.

Om hvad der passerede, efter at Vilhelmsen paany var vendt tilbage til Beværtningen, har Arrestanten forklaret overensstemmende med Vilhelmsen.

Arrestanten, der saaledes har erkendt, at han i Beværtningen vægrede sig ved at tilbagelevere 10-Kronesedlen til Vilhelmsen, har imidlertid gjort gældende, at det ikke har været hans Hensigt at beholde den, men at han, der vilde have tilbageleveret Sedlen, umiddelbart forinden han blev sigtet for at ville stjæle den, blev fornærmet over Vilhelmsens Tyverisigtelse og derfor indtil videre nægtede at aflevere Sedlen.

Kellner Edvard Lars Vilhelm Hansen har som Vidne forklaret, at Arrestanten snappede alle Pengesedlerne ud af Vilhelmsens Haand.

Under Hensyn til, at Arrestanten lod Vilhelmsen forlade Beværtningen uden at meddele denne, at han var i Besiddelse af Tikronesedlen, at Arrestanten under Vilhelmsens Fraværelse fra Beværtningen undlod at fortælle nogen af de Tilstedeværende, at han havde Sedlen, samt i Betragtning af, at Arrestanten tidligere er straffet for Tyveri, findes det uden Betænkelighed ved Sagens Paadømmelse at gaa ud fra, at Arrestanten har tilegnet sig Sedlen i tyvagtig Hensigt, og han vil herefter for sit omhandlede Forhold være at dømme for Tyveri.

II. Ved Arrestantens egen Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt under Sagen Oplyste er det godtgjort, at Arrestanten, mens han i Løbet af det sidste halve Aars Tid før hans Anholdelse under nærværende Sag den 5 November 1914 arbejdede som Snedker paa den Grosserer Ole John Julius Gissemann tilhørende Ejendom, Absalonsgade Nr. 30, der var under Ombygning, fra den ommeldte Ejendom har borttaget 32 Dørhaandtag og 28 Stykker Laaseblik, der laa frit fremme i et Lokale, hvor Arrestanten arbejdede, og derefter bragt Kosterne hjem til sit Logis, Godthaabsvej Nr. 20 D, hvor de ved en under Sagen foretagen Visitation blev fundne liggende i en ovenpaa et Klædeskab henstaaende Hatteæske, hvor Arrestanten havde gemt dem.

Arrestanten har nægtet, at det har været hans Hensigt at tilegne sig Kosterne, idet han har anbragt, at han tog Kosterne hjem for at opbevare dem for Ejeren, Grosserer Gissemann, da han var bange for, at de skulde blive stjålet, samt at det var hans Mening at bringe Kosterne tilbage, naar han var færdig paa Bygningen.

Til dette i sig selv usandsynlige Anbringende, der strider mod Sagens øvrige Oplysninger, kan der imidlertid ikke tages Hensyn, hvorimod det findes ubetænkeligt forsaavidt at forkaste Arrestantens Forklaring og anse det for bevist, at Arrestanten i tyvagtig Hensigt

har borttaget Kosterne, der som gammelt Metal er vurderet til ialt 4 Kroner.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Nr. 177. Højesteretssagfører Harboe

mod

Christian Pedersen, kaldet Friis (Def. Aagesen),

der tiltales for Vold.

Nakskov Købstads Ekstrarets Dom af 24 November 1914: Tiltalte, Arbejdsmand Christian Pedersen, kaldet Friis, bør hen-sættes til Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, betale i Er-statning til Overfaldne Peter Jørgensen 16 Kr. 12 Øre og tilsvare alle af Aktionen flydende Omkostninger, derunder til Aktor, Sagfører Bruun, 15 Kr. og til Defensor, Sagfører Kjersgaard, 12 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 De-cember 1914: Tiltalte Christian Pedersen, kaldet Friis, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i tresindstyve Dage. Iøvrigt bør Underretsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og De-fensor for Overretten, Overretssagførerne Alf. Christensen og Wolff, betaler Tiltalte 20 Kroner til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christian Pedersen, kaldet Friis, til Højeste-retssagførerne Harboe og Aagesen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Nakskov Købstads Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Christian Pedersen, kaldet Friis, for Vold.

Tiltalte er født den 14 September 1879 og tidligere anset:

1) Ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 19 Juni 1897 efter Straffelovens § 228 og § 229, 4de Stykke, jfr. tildels § 46, samt Lov 3 Marts 1860 § 3, samtlige disse Lovbestemmelser sammenholdte med Straffelovens §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fængselkost i 60 Dage,

2) Ved Højesterets Dom af 10 Juni 1898 efter Straffelovens § 245 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage,

3) Ved Nakskov Købstads Ekstrarets Dom af 1 Oktober 1898 efter Straffelovens § 237, sammenholdt med § 235, med en Statskassen tilfaldende Bøde, stor 20 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 4 Dage,

4) Ved Højesterets Dom af 18 Oktober 1899 efter Straffelovens § 235 med simpelt Fængsel i 8 Dage.

Ved Tiltaltes egen med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse er det godtgjort, at han den 21 Oktober 1914 har voldelig behandlet en Arbejdsmand Peter Jørgensen, i hvis Pensionat i Nakskov Tiltalte plejede at spise, under følgende nærmere Omstændigheder:

Efter at Tiltalte og Jørgensen havde siddet i Sidstnævntes Lejlighed og drukket nogle Tepunche sammen, hvorved Jørgensen var bleven meget beruset, Tiltalte noget beruset, dog ikke mere, end at han vidste, hvad han foretog sig, forlod Jørgensen ca. Kl. 9 Aften Værelset, hvor Tiltalte blev tilbage og talte med Jørgensens Hustru. Jørgensen, der var vred paa Tiltalte, fordi denne, som Jørgensen mistænkte for at staa i Kæresteforhold til Hustruen — uden at denne Menings Rigtighed bekræftes ved Sagens Oplysninger — altid blev i Lejligheden, efter at de andre Pensionærer var gaaede, kom kort efter tilbage og bebrejdede nu Tiltalte denne hans Sædvane, greb fat i ham og sagde, at nu skulde han »have Tæsk«. Da han samtidig slog nogle Gange efter Tiltalte, dog uden at ramme, gav Tiltalte ham et Skub, saa at han faldt om paa Gulvet. Han kom imidlertid paa Benene igen, og da Tiltalte vilde gaa forbi ham, greb han paany fat i Tiltalte, der derpaa gav ham en Lussing, saa at han i sin stærkt berusede Tilstand atter faldt om paa Gulvet.

Nu bibragte imidlertid Tiltalte ham med sin Træsko et Spark i Ansigtet, hvorved der tilføjedes Jørgensen nogle Læsioner, der i en under Sagen fremlagt Lægeattest af 22 Oktober 1914 beskrives saaledes:

»Venstre Næsevinge er løsreven. Spidsen af Næsen og Skillevæggen flænget fra hinanden. Selve Spidsen af Næsen ogsaa flænget. Saarene vil formentlig læge i Løbet af 3—4 Uger uden varig Mén udover et noget deformt Udseende af Næsen. Saarene ser ud til at være opstaaede ved Spark med en Træsko.«

I en senere ligeledes fremlagt Lægeattest af 10 November 1914 hedder det dernæst:

»Paa Næseskillevæggen fortil i venstre Side findes en Indkærvning, men da Væggen iøvrigt er intakt og Næsen iøvrigt uden Deformitet, har dette ikke Betydning udover æstetisk.«

Tiltalte har nu vel villet gøre gældende at have handlet i Selvforsvar ogsaa forsaavidt Sparket angaar; men da han samtidig har erkendt, at Jørgensen var saa beruset, at han ikke kunde foretage noget virkeligt Angreb paa Tiltalte, og da den Jørgensen tilføjede Vold er af den ovenfor beskrevne alvorlige Natur, findes der ikke at kunne lægges nogen Vægt paa, hvad Tiltalte saaledes har anført.

For det af Tiltalte saaledes udviste Forhold med at sparke Jørgensen i Ansigtet vil han være at anse efter Straffelovens § 203 med en Straf, der findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fængselkost i 60 Dage, og i Overensstemmelse hermed vil Underrettsdommen, der efter samme Lovbestemmelse har anset Tiltalte med Straf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, være at forandre.

Nævnte Dom vil derimod, forsaavidt den har paalagt Tiltalte at udrede i Erstatning til Jørgensen for Udgifter til Læge og Medicin 16 Kr. 12 Øre, og forsaavidt den har paalagt Tiltalte at udrede Aktionens Omkostninger, være at stadfæste.

Torsdag den 11 Marts.

Nr. 163. Højesteretssagfører Harboe
mod

Alexander Nordenskjold Vilhelm (Def. Bache),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 108 af 19 April 1907 og Anordning Nr. 274 af 6 December 1912.

Færøernes Sorenskriveris Politirets Dom af 12 Marts 1914: Tiltalte Alexander Nordenskjold Vilhelm bør betale en Vaag Sogns kommunale Understøttelseskasse tilfaldende Bøde af 300 Kr. Han bør derhos udrede denne Sags Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Færø Amts Overpolitirets Dom af 30 Juli 1914: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Af de Højesteret foreliggende Oplysninger fremgaar ikke, at Tiltaltes Forhold til den i Sagen omhandlede Forretning har været et saadant, at han kan være strafferetlig ansvarlig for de Forseelser, som maatte have fundet Sted under Forretningens Drift. Han vil derfor være at frifinde for det Offentliges Tiltale.

Thi kendes for Ret:

Alexander Nordenskjold Vilhelm bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Om-

kostninger, derunder i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Harboe og Bache 50 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, mod hvilke der intet Væsentligt er at erindre, navnlig med Hensyn til Bødens Størrelse, i Betragtning af Tiltaltes Stilling som Medlem af Forstanderskabet.

Underrettsdommens Præmisser er saalydende: Under denne Sag tiltales Alexander Nordenskjold Vilhelm af Vaag for Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

Med Hensyn til Sagens Oplysninger skal bemærkes:

Fisker Hans Henrik Olsen af Vaag, der har anmeldt Tiltalte for Overtrædelse af den nævnte Lovgivning, har som Vidne under Sagen edelig forklaret, at han en Helligdag i Maj 1912, formentlig Kristi Himmelfartsdag, har faaet udleveret en $\frac{3}{8}$ l Flaske med Brændevin af Tiltalte, der tappede Brændevinen fra et Anker, som laa i den til hans Faders, Købmand Vilhelms Butik i Vaag, hørende Kælder. Da Vidnet ved Aarets Udgang betalte, hvad han ifølge sin Konto i Forretningen var skyldig, saa han efter sin Forklaring, at der omkring den 10 Maj var opført 75 Øre for Drikkevarer, hvilket han mener maa være den omhandlede Flaske Brændevin.

Nævnte Vidne har endvidere forklaret, at han engang i Efteraaret 1912 uden Betaling har faaet udleveret $\frac{1}{2}$ Flaske Brændevin af Tiltalte i eller ved dennes Faders Butik.

Joen Asger Olsen af Gøtebjerg, ovennævnte Vidnes Broder, har som Vidne edelig forklaret, at han engang i Oktober 1912 indfandt sig i nævnte Handel, hvor han anmodede Tiltalte om at faa en Flaske Brændevin til Købs, hvortil Tiltalte var villig, idet han dog anmodede Vidnet om at være forsigtig, hvilket denne opfattede som et Paalæg om at hemmeligholde Købet. Tiltalte leverede herefter Vidnet en $\frac{3}{4}$ l Flaske Brændevin, som Vidnet betalte med godt 1 Kr. Vidnet trakterede bl. a. Fisker Jacob Juel Joensen af Vaag af Flasken og fortalte ham, at han havde købt den af Tiltalte.

Joen Asger Olsen har endvidere forklaret, at han en Dag, vistnok i 1913, inde i Butikken spurgte Tiltalte, om denne ikke havde noget til Salg, der virkede berusende, at Tiltalte bekræftede dette, og at han derpaa blandede Saft og Bitteressents sammen i en $\frac{3}{8}$ l Flaske, som han derpaa solgte til Vidnet, der drak Indholdet udenfor Butikken og mener, at det virkede let berusende.

Jacob Jul Joensen af Vaag har som Vidne under Sagen bekræftet, at Joen Asger Olsen i Efteraaret 1912 har trakteret ham af en Flaske Brændevin, og at Olsen har fortalt, at han havde Brændevinen fra Tiltalte. Efter Vidnets Forklaring fortalte Olsen dette som Svar paa en Forespørgsel af Vidnet.

Jacob Thomsen af Porkere har som Vidne forklaret, at han i Efteraaret 1912 i et Værelse ved Vilhelms Butik fik en Helflaske Brændevin udleveret af Tiltalte som Laan, saaledes at han senere har tilbageleveret Tiltalte en lignende Flaske.

Joen Pauli Julius Vang af Frodebø, der fra Februar til November 1913 var ansat i Handelen, har som Vidne edelig forklaret, at der i den Tid blev solgt en ikke ringe Mængde Bitter i Forretningen, bl. a. til en Person, der i Almindelighed var noget beruset, naar han kom der, samt at der ligeledes blev solgt en Del denatureret Spiritus, ikke alene i den første Tid, han var der, men ogsaa hen paa Sommeren. I det nævnte Tidsrum mener han, at der kom to Ankre à 20 l Brændevin, der opbevarede i Kælderen under Butikken; han har dog ikke bemærket, at der af denne Brændevin er bleven solgt eller udskænket i Handelen, hvilket imidlertid, efter hvad han forklarede, meget vel kan være sket uden hans Vidende; derimod har han lagt Mærke til, at Tiltalte selv har fortæret af Brændevinen.

Tiltalte har med Hensyn til Hans Henrik Olsens Vidneudsagn forklaret, at dette er det rene Opspind, bortset fra, at Vidnet i Efteraaret 1912 af ham har faaet lidt Brændevin, dog ikke $\frac{1}{2}$ Flaske, men kun $\frac{1}{2}$ Pægl, hvilken Tiltalte vil have udleveret fra sin private Bolig — denne er i samme Bygning som Butikken — og som Medicin, idet Vidnet angav at være utilpas. Vidnet har overfor Tiltaltes Benægtelse og under gentagen Konfrontation med Tiltalte fastholdt sin med Hensyn til de nærmere Omstændigheder ret detaillerede Forklaringes Rigtighed.

Med Hensyn til Joen Asger Olsens Udsagn har Tiltalte ligeledes forklaret, at den er ganske usandfærdig, forsaavidt den gaar ud paa, at han skal have leveret Vidnet Brændevin og Saft blandet med Bitteressents; derimod anser han det nok for muligt, at han har solgt Saft til Vidnet, hvorved han har tilføjet, at han undertiden har givet Kunder, der absolut vilde have Noget, der kunde svie i Halsen, Saft med stødt Peber iblandet. Sandheden af Jacob Juel Joensens Forklaring har Tiltalte ikke draget i Tvivl, men derimod hævder han, at hvad Joen Asger Olsen ved den paagældende Lejlighed har fortalt Joensen, er Usandhed.

Med Hensyn til de to Brødre Olsen gør Tiltalte særlig gældende, at de er ildesindede overfor ham og hans Fader, hvilket skal hidrøre fra, at der mellem Hans Henrik Olsen og hans Fader, i hvis Tjeneste bemeldte Olsen har været, er Uenighed om det fra Tjenesteforholdet hidrørende Pengemellemværende.

I denne Anledning skal allerede her bemærkes, at omend det efter det Oplyste kan antages, at Hans Henrik Olsen nærer Uvillie mod Tiltalte og dennes Fader, er der efter alt Foreliggende ikke nogen Grund til herfra at slutte til, at de to Brødres edelige Vidneforklaringer skulde være mindre sandfærdige.

Overfor Jacob Thomsens Forklaring har Tiltalte udtalt, at han ikke mindes noget herom, men at han, hvis han har laant Thomsen Brændevin, saa i alt Fald har udleveret denne fra sin private Bolig eller mulig fra Forretningens Kælder, men ikke fra selve Forretningslokalet.

Hvad endelig angaar Joen Pouli Julius Vangs Forklaring, har Til-

talte udtalt, at der, saavidt han erindrer, ikke er blevet solgt denatureret Spiritus i Forretningen siden Begyndelsen af April Maaned 1913, ved hvilken Tid Anordning Nr. 274 af 6 December 1912 om Salg af denatureret Spiritus traadte i Kraft. Paa Foranledning af Vidnets Forklaring har Tiltalte erkendt, at han lod Køberne af den nævnte Vare skrive i en dertil bestemt Bog, at Spritten skulde anvendes til Kogeapparater, men Tiltalte vil have taget denne Forholdsregel allerede inden anførte Anordnings Ikrafttræden, idet han troede, at den traadte i Kraft allerede den 1 Januar 1913. Efter Anordningens Ikrafttræden vil Tiltalte derimod ikke have solgt denatureret Spiritus. Vidnet har under Konfrontation med Tiltalte fastholdt sit Udsagns Rigtighed, idet han nærmere har forklaret, at Udsalget fortsattes hen paa Sommeren, men ophørte samtidig med, at Tiltalte indsendte Andragende om Tiltalelse til saadan Handel.

Tiltalte har gjort gældende, at han anser sidstnævnte Vidne for indskrænket, hvilket imidlertid ikke stemmer med det Indtryk Vidnets Opræden i Retten har givet af ham, ligesom de af Tiltalte til Støtte for hans Anskuelse anførte Omstændigheder synes ret intetsigende.

Naar henses til, at de anførte Vidneforklaringer set under Et, allerede gør det ganske overvejende sandsynligt, at Tiltalte, der man antages at være Handelens virkelige Leder, i nogen Grad har drevet ulovlig Trafik med Udlevering af berusende Drikke, samt derhos til, at Tiltalte, samtidig med energisk at benægte de to Brødre Olsens Forklaringer, stadig under Forhørene har skudt sig hen under, at han ikke huskede rettere, medens han overhovedet næppe kan siges at have benægtet Thomsens Forklaring, hvilken Ubestemthed i Tiltaltes Benægtelser iøvrigt ogsaa har lagt sig for Dagen under en Underhaandshenvendelse til Retten angaaende Sagens Afgørelse i Mindelighed — i en under Forhøret fremlagt Skrivelse fra Tiltalte af 15 Februar d. A. — skønnes der ikke at være nogen Betænkelighed forbunden med at lade Sagens Paadømmelse foregaa paa Grundlag af de afgivne Vidneudsagn med Tilsidesættelse af Tiltaltes Forklaringer.

Idet de af de to Vidner Olsen og Vidnet Thomsen omforklarede Forhold indeholder Overtrædelser af § 21 i Lov Nr. 108 af 19 April 1907, og det af Vidnet Vang omforklarede Forhold med Hensyn til denatureret Spiritus en Overtrædelse af Anordning Nr. 274 af 6 December 1912, vil Tiltalte være at anse dels i Henhold til § 24 i Lov Nr. 108 af 19 April 1907, dels i Henhold til § 28 i Lov Nr. 99 af 10 Maj 1912, jfr. tildels samme Lovs § 31, det Hele sammenholdt med Analogien af Straffelovens § 62, med en Vaag Sogns kommunale Understøttelseskasse tilfaldende Bøde, der, idet Tiltalte, som af ham under Sagen erkendt, til paagældende Tider var Medlem af Forstanderskabet for nævnte Sogns Kommune, under Hensyn til forstanførte Lovs § 29 og sidstanførte Lovs § 30 passende findes at kunne bestemmes til 300 Kr. Han bør derhos udrede Sagens Omkostninger.

Fredag den 12 Marts.

Nr. 58. **Frants Hansen (Bülow)**

mod

Langelands Herreders Skifteret, der behandler Dødsboet efter Gaardejer af Lejbølle **Hans Jørgen Jensen (Henriques)**,

betræffende Spørgsmaalet, om en Gave maatte anses som en Døds gave eller en Livsgave.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Januar 1914: Indstævnte Frants Hansen af Virket bør inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse enten til Citanterne, Langelands Herreders Skifteret, til Inddragelse under Dødsboet efter Gaardejer af Lejbølle Hans Jørgen Jensen udlevere den ham efter Jensens Død af Proprietær Christian Peter Krogh tilstillede, paa Indstævntes Navn lydende, Kontrabog med Langelands Sparekasse i den Stand, den ved hans Modtagelse af Bogen var, eller til Citanterne paa bemeldte Dødsbos Vegne indbetale 4000 Kr. med Renter heraf 4 pCt. p. a. fra den 11 December 1911 til den 29 Oktober 1912 og 5 pCt. p. a. fra sidstnævnte Dag, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, hvorved bemærkes, at en af Appellanten her for Retten fremsat Paastand om, at Afdødes Disposition i alt Fald opretholdes som Døds gave under Hensyn til, at dens Gyldighed som saadan ikke tidligere er behørig bestridt, maa lades ude af Betragtning, allerede fordi Indstævnte har modsat sig denne Paastand som liggende udenfor Proceduren i foregaaende Instans.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde tilsvare Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Frants Hansen, til Indstævnte, Langelands Herreders Skifteret, der behandler Dødsboet efter Gaardejer af Lejbølle Hans Jørgen Jensen, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Gaardejer af Lejbølle Hans Jørgen Jensen den 2 Marts 1912 var afgaaet ved Døden, blev hans Bo taget under Behandling til Skifte og Deling af Langelands Herreders Skifteret, for hvilken det oplystes, at Afdøde havde været ugift og ikke efterlod sig Livsarvinger eller noget af ham oprettet Testamente, medens hans Intestatarvinger var hans to Brødre, Gaardejerne Niels Peder Jensen af Lejbølle og Frederik Jensen af Ennebølle, hans to Søstre, Gaardejer af Virket Peter Hansens Hustru Antonia og Gaardejerske Laura Jensen af Ennebølle, samt hans afdøde Søster Ane Mathilde Hansen, født Jensens seks Børn. Under Behandlingen af Boet, i hvilket Arv og Gæld blev vedgaaet, oplyste Proprietær Christian Peter Krogh af Bukkegaard, der var gift med en Datter af Afdødes sidstnævnte Søster, at Afdøde i August 1911 havde henvendt sig til ham og anmodet ham om at overføre nogle Afdøde tilhørende i Langelands Sparekasse indstaaende Penge paa Afdødes Arvingers Navne, og at han — Krogh — i Henhold hertil den 11 s. M. i Sparekassen hævede 60,000 Kr. og atter indsatte disse Penge i samme Sparekasse paa 11 Kontrabøger, saaledes, at der paa tre henholdsvis paa Gaardejer Niels Peder Jensens, paa Gaardejer Peter Hansens Hustrus og paa Gaardejerske Laura Jensens Navne lydende Bøger indsattes 12,000 Kr. paa hver, at der paa seks Bøger lydende paa afdøde Ane Mathilde Hansen f. Jensens seks Børns Navne indsattes 2000 Kr. paa hver, altsaa ialt 12,000 Kr., og at der af de resterende 12,000 Kr. indsattes 8000 Kr. paa en Bog, lydende paa Gaardejer Peter Hansens og Hustrus Datter Martine Jensen født Hansens Navn og 4000 Kr. paa en Bog, lydende paa Sidstnævntes Broders, Indstævnte Frants Hansens Navn. For Skifteretten oplyste Proprietær Krogh endvidere, at det havde været Mening, at Renterne af disse 60,000 Kr. skulde oppebæres af Afdøde, saa længe han levede, medens Kapitalerne skulde tilfalde de Personer, paa hvis Navne de nye Bøger lød, som en dem af Afdøde skænket Livsgave, hvorfor han, der havde haft Bøgerne i sin Besiddelse, men ikke var anmodet om i Afdødes levende Live at give de Paagældende Meddelelse om Gaverne, efter Hans Jørgen Jensens Død havde tilstillet dem, hver især, de paa deres Navne lydende Kontrabøger.

Afdødes ovennævnte Broder, Gaardejer Frederik Jensen, der var den eneste af Afdødes Intestatarvinger, der var forbigaaet ved den ommeldte Disposition, gjorde imidlertid paa Skiftet gældende, at den samlede Kapital paa 60,000 Kr. med Urette var undraget Boet, idet de paa de 11 Sparekassebøger indsatte Beløb ikke af Afdøde var endelig bortskænkede i levende Live, og han nedlagde derfor Paastand paa, at samtlige disse Bøger, af hvis Paalydende Renterne til den 11 December 1911 var hævede og udbetalte til Afdøde, skulde — tilligemed de fra den nævnte Dag paaløbne Renter — tilbageleveres til Boet, eller at Bøgernes Paalydende med Renter som ommeldt eventuelt, forsaavidt de i Boet Arveberettigede angaa, skulde betragtes som et dem ydet Arveforskuud. I Henhold til en i en den 10 Oktober 1912 afholdt Skiftesamling truffen Bestemmelse har derefter Skifteretten ved sin antagne Medhjælper, cand. jur. H. Hinrichsen, anlagt nærværende, her for Retten i første Instans som vedtaget Værneting indbragte Sag, under hvilken Skifteretten paa Boets Vegne har nedlagt Paastand paa,

at Indstævnte Frants Hansen af Virket tilpligtes, enten at udlevere til Boet den ham efter Hans Jørgen Jensens Død, af Proprietær Krogh tilstillede, paa hans Navn lydende Kontrabog med Langelands Sparekasse i den Stand, den ved hans Modtagelse af Bogen var, eller at indbetale til Boet dens daværende Paalydende 4000 Kr. med Renter heraf 4 pCt. p. a. fra den 11 December 1911 til Forligsklagens Dato den 29 Oktober 1912 og 5 pCt. p. a. fra den sidstnævnte Dato, til Betaling sker, samt i alle Tilfælde at betale Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har paastaaet sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han har gjort gældende, at han er bleven Ejer af Bogen efter dens Paalydende i Henhold til en fuldkommen gyldig Livsgave, ikkun saaledes, at han af Kapitalen vil have at svare Afgift i Overensstemmelse med Bestemmelserne i Lov Nr. 136 af 27 Maj 1908 § 5 b.

Spørgsmaalet drejer sig herefter alene om, hvorvidt Dispositionen, forsaavidt angaar den paa Indstævntes Navn i Sparekassen indskudte Kapital, efter Omstændighederne maa antages at falde ind under de i Arveforordningens § 30 indeholdte Bestemmelser om Gaver, der først skulle opfyldes efter Giverens Død, i hvilket Fald den for hans Vedkommende vil savne Gyldighed paa Grund af Ikke-lagttagelsen af Testamentsformerne.

Foreløbig bemærkes med Hensyn til Legitimationen til at hæve paa Sparekassebøgerne, at det i § 4 i de for Langelands Sparekasse gældende Vedtægter er bestemt, at Tilbagebetaling af en Kontrabogs Paalydende eller Dele deraf uden Ansvar for Sparekassen kan ske til Bogens Ihændehaber, men at Sparekassen, forsaavidt Ihændehaven er en anden end »Bogens Ejer«, er berettiget til at fordrø, at Vedkommende skal godtgøre sin Ret til at forlange Bogens Paalydende eller noget deraf udbetalt.

Bortset fra Proprietær Kroghs Formening om, at Dispositionen havde Karakteren af en Livsgave og ikke af en, Bestemmelserne i Arveforordningens § 30 underkastet, Dødsgave, er det til Støtte for en saadan Opfattelse anført, at Afdøde ikke har truffet Foranstaltning til at holde Dispositionen skjult for de Paagældende, saalænge han levede; med Hensyn hertil maa det saaledes ifølge de i Sagen afgivne Vidneforklaringer antages, at Afdøde ikke har paalagt Proprietær Krogh Tavshed om Pengeanbringelserne eller givet ham at forstaa, at ingen af dem, paa hvis Navn der var indsat Penge, maatte faa noget at vide derom i Afdødes levende Live, at Krogh ogsaa efter Formuens Fordeling paa de 11 Sparekassebøger, men før Hans Jørgen Jensens Død har givet Gaardejer Hans Hansen af Stoense, der er gift med en Søster til Kroghs Hustru, Meddelelse om, at der var indsat 2000 Kr. for Hansens Hustru og forskellige Beløb for Andre, at Afdøde gentagne Gange har udtalt sig om Sagen overfor sin Søster, Gaardejerske Laura Jensen, og navnlig efter Kapitalens Fordeling paa de 11 Bøger har fortalt hende, hvor store Beløb der var indsat paa hver enkelt Bog, og særlig, at der var indsat 4000 Kroner for Indstævnte, og at Afdøde til en Kvinde, der i en Aarrække havde tjent ham, har omtalt, at han agtede i levende Live at bortskænke en Del af sin Formue, men ikke noget Beløb til sin Broder Frederik Jensen, og sønere har

fortalt hende, at han nu, med Proprietær Krogh som Mellemand, havde ladet indsætte forskellige Beløb paa Sparekassebøger, uden dog at nævne Beløbenes Størrelse eller paa hvis Navne Bøgerne lød. Ligesom Afdøde ikke har ladet hæve nogen Del af de paa Sparekassebøgerne indsatte Kapitaler, men kun de i December Termin 1911 faldne Renter af disse, saaledes foreligger der ej heller i Sagen Oplysning om, at han udtrykkelig skulde have forbeholdt sig om fornødent til eget Brug at udtage noget Kapitalbeløb eller eventuelt at fordele Kapitalerne anderledes end sket.

Paa den anden Side er det ubestridt under Sagen, at Afdøde ikke har meddelt Indstævnte noget om, at der paa hans Navn var indsat en Kapital i Langelands Sparekasse, at han ej heller har anmodet Proprietær Krogh eller nogen Anden om at give Indstævnte Meddelelse herom, og at Indstævnte først efter Hans Jørgen Jensens Død er kommet til Kundskab om Dispositionen. Fremdeles er det oplyst, at Grunden til, at Afdøde benyttede Proprietær Krogh som Mellemand, maa antages at have været den, at Afdøde ved Sygdom var forhindret fra selv at færdes ude, ligesom det maa anses for at være in confesso, at Afdøde ikke har givet Krogh noget særligt Mandat til at opbevare vedkommende Sparekassebog for Indstævnte eller til iøvrigt at foretage Noget paa dennes Vegne i Afdødes levende Live, at Krogh ikke havde nogen anden særlig Grund til at optræde som Varetager af Indstævntes Interesser, end at han var gift med en Søsterdatter af Indstævntes Moder, og at Afdøde hverken ved nogen overfor Krogh udtalt Forpligtelseserklæring eller ved nogen i Sparekassen sket Notering paa Folierner har fraskrevet sig Ejendomsraadigheden over nogen af de indskudte Kapitaler.

Naar henses hertil samt til, at Kroghs Besiddelse af Sparekassebøgerne finder sin naturlige Forklaring i, at han for Afdøde i hvert Fald skulde besørge Renterne hævede i Sparekassen, findes det betænkeligt at statuere, at Krogh — uden at have noget særligt Mandat hertil — har været Besidder af vedkommende Sparekassebog paa Indstævntes Vegne og ikke som Afdødes Tillidsmand, og at Afdøde skulde have afskaaret sig fra naarsomhelst at forlange sig Bogen udleveret til fri Raadighed. Proprietær Krogh har da ogsaa som Vidne forklaret, at han intet bestemt har at støtte sin Opfattelse af Dispositionens Karakter af en Livsgave paa, og at han aldrig nærmere havde tænkt over, hvorvidt han var forpligtet til at udlevere Sparekassebøgerne, være sig til Afdøde eller til »Arvingerne«, og naar han under en den 11 April f. A. afholdt Vidneførsel i Tilslutning hertil har udtalt, at naar Spørgsmaalet den nævnte Dag stilledes til ham, var han nærmest tilbøjelig til at tro, at han vilde have været forpligtet til at efterkomme en »Arving«s Krav paa vedkommende Bog og til at vægre sig ved at udlevere den til Afdøde, samt under en den 12 August næstefter afholdt fornyet Vidneførsel har erklæret, at han bestemt vilde have nægtet paa Afdødes Begæring at udlevere Bøgerne til ham, kan der ingensomhelst Vægt lægges paa disse Erklæringer, der — skøndt de fremtræde under Form af Vidneforklaringer — alene grunde sig paa den Opfattelse af Transaktionernes retlige Betydning, som Vidnet under Sagens Drift havde dannet sig, og hvis Rigtighed det her er Opgaven

for Indstævntes Vedkommende at prøve paa Grundlag af de under Sagen oplyste Fakta.

Da i Henhold til alt det Foranførte den Indstævnte tiltænkte Gave maa antages først at have været bestemt til at opfyldes ved Hans Jørgen Jensens Død, og det saaledes ved Indsættelsen af Kapitalen i Sparekassen paa Indstævntes Navn ikke kan antages at have været tilsigtet at skabe nogen endelig Ret for Indstævnte før hint Tidspunkt, vil Dispositionen overfor den fra Boets Side fremsatte Protest ikke for hans Vedkommende kunne opretholdes, og den fra Citanternes Side nedlagte alternative Paastand — mod hvilken der, forsaavidt Renteberegningen angaar, ikke er fremsat nogen særlig Indsigelse — vil herefter være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at ophæve.

Nr. 186. Højesteretssagfører Møller

mod

Ditlef Dam (Def. Winther),

der tiltales for Røveri eller Pengeafpresning.

Kolding Herreds Ekstrarets Dom af 8 Januar 1915: Arrestanten Ditlef Dam bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar samt udrede denne Sags Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Buus, 15 Kr. og til Defensor, Justitsraad Jacobsen, 12 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Februar 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførererne Johnsen og Sørensen, betaler Arrestanten 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Ditlef Dam til Højesteretssagførererne Møller og Winther 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Kolding Herreds Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Ditlef Dam, der er født den 30 Marts 1882, og som afsat fra, at han den 17 Marts forrige Aar i Politiretten har vedtaget en Bøde af 80 Kroner til Statskassen for Dyrplageri, ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Røveri eller Pengeafpresning.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i nedennævnte Forhold.

Da Fodermester Anders Frederiksen af Vonsild den 9 December forrige Aar sent paa Aftenen i noget beruset Tilstand var paa Vejen fra Kolding til sit Hjem med et større Pengebeløb hos sig, blev han omtrent et Par km fra nævnte By antastet af Arrestanten, der forlangte Penge af ham, først en »Daler«, og da han nægtede at have Penge, en Krone og tilsidst 50 Øre. Medens dette gik for sig, havde Arrestanten for derved at true Frederiksen til at efterkomme hans Forlangende drukkert ham 2 à 3 Skaller og tilføjet ham nogle Slag med knyttede Hænder, og Frederiksen, som ikke var i Besiddelse af Smaapenge, udtog derpaa af en indvendig Lomme i Vesten en Pengeseddel, som efter hans Formening var en Femkroneseddel, men som viste sig at være en Tikroneseddel. Arrestanten tog Sedlen til sig, men begyndte derefter paany at slaa Frederiksen. Denne kastede dog nu Arrestanten til Side og fortsatte derefter Vejen hjem uden yderligere at blive forulempet.

Forsaavidt et ikke edfæstet Vidne, Cathrine Rudebech, har forklaret, at hun saa Frederiksen tage sin Tegnebog op af Lommen og vise den til Arrestanten og denne derefter »rapse« Noget ud af Tegnebogen, vil der overfor Frederiksens og Arrestantens med den ovenstaaende Fremstilling stemmende Forklaringer ikke kunne tillægges dette Vidneudsagn nogen Betydning.

De modtagne Penge har Arrestanten forbrugt til Svir, og Frederiksen, hvem der ved den ham overgaaede Vold tilføjedes et mindre Saar paa Næsen, som dog efter nogle Dages Forløb var lægt uden — som det maa antages — at efterlade blivende Følger, har frafaldet Krav paa Erstatning hos Arrestanten.

For sit anførte Forhold er Arrestanten ved Underrettsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 243 med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende bestemt til Forbedringshusarbejde i et Aar, og bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger det vil kunne have sit Forblivende, vil saaledes være at stadfæste.

Mandag den 15 Marts.

Nr. 3. Aktieselskaberne **Københavns Laane- og Diskontobank, Haandværkerbanken, Privatbanken i København og Nationalbanken** samt Bankfirmaet **D. B. Adler & Co. (Liebe)**

mod

Grosserer Johan Adolph Melchiors Konkursbo (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Fortrinsret i det indstævnte Konkursbo med Hensyn til nogle af dem i Boet anmeldte Fordringer.

Frederiksberg Birks Skifterets Decision af 26 August 1913: De omdisputerede af Aktieselskaberne Københavns Laane- og Diskontobank, Haandværkerbanken, Privatbanken og Nationalbanken samt Bankfirmaet D. B. Adler & Co., alle af København, i Boet anmeldte Fordringer anerkendes til Fyldestgørelse som upriviligerede Krav af Boets almindelige Masse. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til Stemplingen af følgende under Sagen i Genpart fremlagte Dokumenter:

Kontrakt af $\frac{20}{3}$ 1911	mellem A. Melchior & Co. og U. Betack,	—	—	—	—
— - $\frac{20}{3}$ 1911	—	—	—	—	E. Graeser,
— - $\frac{26}{7}$ 1911	—	—	—	—	Carl Hansen.
— - $\frac{1}{9}$ 1911	—	—	—	—	Viggo Hansen.
— - $\frac{2}{9}$ 1911	—	—	—	—	A. Wöhlk.
Lejekontrakt af $\frac{22}{2}$ 1911	—	—	—	—	P. Rasmussen.
— - $\frac{29}{8}$ 1911	—	—	—	—	Laur. Larsen.
— - Septbr. 1911	—	—	—	—	N. P. Nielsen.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Marts 1914: Den indankede Decision bør ved Magt at stande. I Sagsomkostninger for Overretten betale Appellanterne, Aktieselskaberne Københavns Laane- & Diskontobank, Haandværkerbanken, Privatbanken i København, Nationalbanken og Bankfirmaet D. B. Adler & Co., En for Alle og Alle for En, til de Appelindstævnte, Grosserer Johan Adolph Melchiors Konkursbo, 200 Kroner. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det af de dér anførte Grunde retteligt antaget, at Fialbestyrerne ikke kunne betragtes som Salgskommissionærer, og at der følgelig ikke kan tillægges dem den Sikkerhedsret, som en Salgskommissionær efter Stillingen maatte kunne hævde.

Færdig fra Trykkeriet den 25 Marts 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 8.

Mandag den 15 Marts.

Hvad derimod angaar de 5 Filialer, hvis Bestyrere der ved Kontrakterne for Krav mod dem i Anledning af de af dem akcepterede Veksler udtrykkelig var tillagt Tilbageholdelses- og Sikkerhedsret i Varelagrene, maa de ved disse Filialer beroende Varelagre anses at have været unddragne Melchiors saavel faktiske som retlige Raadighed i tilstrækkelig Grad til at anerkende Bestyrerne — eller nu Appellanterne — som fortrinsberettigede til Dækning i Lagrene eller deres Provenuer for Krav hidrørende fra de af disse Filialers Bestyrere akcepterede Veksler.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Med Hensyn til de af de ovennævnte Veksler, som er akcepterede af Bestyrerne for Filialerne i Aalborg, Nykøbing F., Silkeborg, Odense og Aarhus, anerkendes Appellanterne, Aktieselskaberne Københavns Laane- og Diskontobank, Haandværkerbanken, Privatbanken i København og Nationalbanken samt Bankfirmaet D. B. Adler & Co., indbyrdes sideordnet, berettigede til forlods Fyldestgørelse af de ved de vedkommende Filialer foreliggende kontante Beholdninger og af de ved Varelagrenes Salg og de udestaaende Fordringers Inkassation udkomne Nettoprovenuer. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanterne 10 Kroner og Indstævnte, Grosserer Johan Adolph Melchiors Konkursbo, ligeledes 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Grosserer Johan Adolph Melchior i Maj 1910 havde — tildels i Forening med en umyndig Broder — overtaget den faktiske Ledelse af Firmaet Ad. Melchior & Co. — der drev en gros Manufakturhandel, og hvilket

Firma han formelt overtog i Marts 1911 — oprettede han i den følgende Tid Filialer til Detailforhandling af Firmaets Varer bl. a. paa Østerbrogade, Amagerbrogade og i Valby Langgade her i Byen samt i Aarhus, Odense, Aalborg, Silkeborg og Nykøbing p. F. Udadtil gik disse Filialer i Overensstemmelse med Melchiors Plan for selvstændige Forretninger. I Virkeligheden skulde deres Bestyrere — hvis Navne var henholdsvis Chr. Hansen, Post, Schiellerup, Betack, Graeser, Wøhlk, Carl Hansen og Viggo Hansen — efter deres Kontrakter stille hele deres Arbejdskraft til Melchiors Tjeneste og havde i deres Forretningsførelse i enhver Henseende at rette sig efter hans Ordre; de en Filial tilstillede Varer kunde saaledes efter Melchiors Fordgtbefindende naarsomhelst beordres oversendte til en anden Filial. Bestyrerne lønnes dels med en fast Gage, varierende fra 2000 til 3000 Kr. aarlig, dels med en vis Tantième. Medens det dernæst i samtlige Kontrakter med Undtagelse af Viggo Hansens og Wøhlks var udtrykkeligt bestemt, at Bestyrerne skulde anbringe de kontant indkommende Beløb efter Melchiors Ordre, og Proceduren ingen Grund giver til at antage, at Forholdet var et andet for Viggo Hansens og Wøhlks Vedkommende, havde Bestyrerne forpligtet sig til at acceptere de Veksler, Melchior trak paa dem, dog at Melchior skulde drage Omsorg for, at Vekslerne fornyedes, og i Tilfælde af Bestyrerforholdets Ophør sørge for deres Indfrielse; i Betacks, Graesers, Wøhlks, Carl Hansens og Viggo Hansens Kontrakter tillagdes der derhos disse Bestyrere Tilbageholdelsesret og Sikkerhed i de respektive Varelagre til Dækning af Krav, der maatte blive rejste mod dem som Følge af Veksleengagementet; Lokalerne, i hvilke de 5 nysnævnte Filialers Varelagre opbevaredes, var lejede af Firmaet, ligesom Melchior betalte den Leje, der svaredes af dem.

Efter at Melchiors Bo den 20 November 1911 var blevet taget under Konkursbehandling af Frederiksberg Birks Skifteret, nedlagde Appellanterne, Aktieselskaberne Københavns Laane- & Diskontobank, Haandværkerbanken, Privatbanken i København, Nationalbanken og Bankfirmaet D. B. Adler & Co., Paastand om, at nedennævnte af dem i Boet anmeldte Fordringer, hidrørende fra Fallentens Diskontering af Veksler trukne af ham paa og accepterede af de ovennævnte otte Filialbestyrere, anerkendtes som Separatistkrav til Fyldstgørelse af de ved Konkursens Indtræden paa vedkommende Filialer beroende kontante Beholdninger samt Varelagre og udestaaende Fordringer eller — efter at Varelagrene og tildels de udestaaende Fordringer med Appellanternes Samtykke er blevne realiserede — af Nettoprovenuet heraf:

Anmeldt af Laane- og Diskontobanken:

1)	Ifølge Veksel pr.	$\frac{25}{1}$	1912	accepteret af Graeser	Kr. 4613,82
2)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Betack — 3897,14
3)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	— — 2113,18
4)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Carl Hansen..	— 4781,13
5)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Chr. Hansen..	— 3091,38
6)	—	$\frac{25}{12}$	12	—	Chr. Hansen..	— 713,60
7)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	Chr. Hansen..	— 1091,17
8)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Schiellerup...	— 705,22
9)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	—	... — 1814,37

10)	Ifølge Veksel pr.	$\frac{25}{1}$	1912	akcepteret af Schiellerup...	Kr.	914,66
11)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	D. Post	592,26
12)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	—	1209,11
13)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	—	816,69

Anmeldte af D. B. Adler & Co.:

14)	Ifølge Veksel pr.	$\frac{25}{11}$	1911	akcepteret af Graeser	Kr.	993,88
15)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Schiellerup...	501,21
16)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	D. Post	301,04
17)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	—	329,13
18)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Betack	514,61
19)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Carl Hansen..	497,89
20)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Viggo Hansen.	519,47

Anmeldte af Haandværkerbanken:

21)	Ifølge Veksel pr.	$\frac{25}{11}$	1911	akcepteret af Schiellerup...	Kr.	494,91
22)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	— ...	1264,46
23)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	— ...	382,63
24)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Betack	1160,25
25)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	—	1480,11
26)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	—	211,29
27)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Viggo Hansen.	814,61
28)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Chr. Hansen..	1213,69
29)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	— ..	1823,09
30)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Post	1331,41
31)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	—	1714,25
32)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Graeser	1960,69
33)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	—	916,12
34)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	Carl Hansen..	1001,05
35)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	— ..	813,67
36)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Wøhlk	1119,14

Anmeldte af Privatbanken:

37)	Ifølge Veksel pr.	$\frac{25}{12}$	1911	akcepteret af F/M. D. Post..	Kr.	2269,50
38)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	— ..	1218,64
39)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Chr. Hansen..	3484,69
40)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Graeser	11812,27
41)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Betack	6402,83
42)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	—	4219,03
43)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	Carl Hansen..	1480,12
44)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	— ..	2285,05
45)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Viggo Hansen.	5210,48

Anmeldte af Nationalbanken:

46)	Ifølge Veksel pr.	$\frac{26}{11}$	1911	akcepteret af Betack	Kr.	6771,11
47)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	—	2489,18
48)	—	$\frac{25}{11}$	11	—	Graeser	5781,13
49)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	—	3014,62
50)	—	$\frac{25}{12}$	11	—	Carl Hansen..	4511,13
51)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Viggo Hansen.	4963,49

52)	Ifølge Veksel pr. $\frac{25}{1}$	1912	akcepteret af Wøhlk	Kr. 5112,11
53)	—	$\frac{25}{13}$	11	—	Post
54)	—	$\frac{25}{13}$	11	—	Chr. Hansen..
55)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	— ..
56)	—	$\frac{25}{1}$	12	—	Schiellerup ...

alt med Tillæg af Protestomkostninger, Provision og Vekselrenter efter nærmere Anmeldelse i Boet.

Da de nævnte Fordringer imidlertid ved Skifterettens Decision af 26 August 1913 i Overensstemmelse med den af Kuratorerne for de Appellindstævnte fornævnte Melchior's Konkursbo, Overretssagførerne Axel Simonsen og Axel Olsen, nedlagte Paastand kun anerkendtes som upriviligeret Gæld til Fyldestgørelse af Boets almindelige Masse, har Appellanterne nu indanket Sagen for Overretten, hvor begge Parter har gentaget deres i 1ste Instans nedlagte Paastande samt procederet til Tilkendelse af Sagens Omkostninger her for Retten.

Appellanterne gør til Støtte for deres Paastand gældende, at Filialbestyrerne saavel ifølge almindelige Retsgrundsætninger som for de ovenfor særlig nævnte fem Bestyreres Vedkommende i Henhold til den refererede udtrykkelige Bestemmelse i deres Kontrakter har Haandpant eller Tilbageholdelsesret i de paa de respektive Filialer beroende Varer m. v. til Sikkerhed for deres Regres til Fallenten for de ommeldte Vekselforpligtelser, og at Bestyrerne — som det er in confesso — har overdraget Appellanterne de dem saaledes tilkommende Sikkerhedsrettigheder.

Det ganske afhængige Forhold, hvori Bestyrerne efter det Foranførte stod til Fallenten, og som væsentlig adskiller sig fra en Salgskommissionærs Forhold til sin Kommittent, maa imidlertid udelukke saavel, at der i almindelige Retsgrundsætninger kan findes nogen Hjemmel for at tillægge dem den paastaaede Sikkerhedsret, som at de paa de ovenomhandlede fem Filialer beroende Varer kan anses at have været Fallentens Besiddelse unddragne i den Forstand, hvori dette maa kræves til en gyldig Stiftelse af en kontraktmæssig Tilbageholdelses- eller Haandpanteret.

Den indankede Decision vil som Følge heraf være at stadfæste, hvorhos Appellanterne vil have in solidum at tilsvare de Appellindstævnte Sagens Omkostninger for Overretten efter Omstændighederne med 200 Kroner.

Nr. 16. **Ringkøbing Amtsråd (Aagesen)**

mod

Gaardejer N. Meldgaard Eskesen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Udredelse af Amtsfondsbidrag af Ejendomme i Herning.

Herning Købstads og Hammerum Herreds Fogedrets Kendelse af 17 Oktober 1913: Den fremsatte Protest mod Udpantningens Fremme tages til Følge.

Viborg Landsoverrets Dom af 2 Marts 1914: Den paaankede Fogedkendelse bør ved Magt at stande.

Højesterets Dom.

Efter § 1 i Fr. af 8 Juli 1840 om Amtstueoppebørseler m. v. i Forbindelse med de dagældende Bestemmelser om amtskommunale Skatter er disse hvert Aars 1 April og 1 Oktober forfaldne Skatter blevne udredede henholdsvis for 1ste og for 2den Halvdelen af Kalenderaaret. I denne Ordning kan den senere Lovgivning ikke anses at have medført Forandring, og navnlig kan en saadan Forandring ikke udledes af de i den indankede Dom paaberaabte Bestemmelser i den kommunale Skattelov af 1903, særligt naar disse Bestemmelser ses i Forbindelse med det øvrige Indhold af de paagældende 2 Paragrafer, og naar tillige samme Lovs § 23, 1ste Punktum, sammenholdes med Lov af 15 Maj 1903 om Ejendomsskyld § 1, 4de Stykke, § 11, 1ste og 2det Stykke, og § 14, 1ste Punktum, efter hvilken sidste Bestemmelse Ejendomsskylden til Staten forfalder til Indbetaling med Halvdelen den 1 April og Halvdelen den 1 Oktober, henholdsvis for Aarets første og sidste Halvdelen.

Idet Indstævnte, hvis Indbetalinger af tidligere forfaldne Afgifter til Amtsrepartitionsfonden af de i Dommen ommeldte Ejendomme herefter ikke kan have indbefattet Afgift for Januar Kvartal 1913, saaledes maa anses pligtig at betale den ham til Betaling den 1 April 1913 paalignede Afgift for dette Kvartal, vil hans Protest imod, at Udpantningen for denne Afgift nyder Fremme, overensstemmende med Appellantens Paastand være at forkaste.

Processens Omkostninger for Landsoverretten og for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Den af Indstævnte, Gaardejer N. Meldgaard Eskesen, nedlagte Protest imod, at den ovenommeldte, af Appellanten, Ringkøbing Amtsraad, begærede Udpantningsforretning nyder Fremme, kan ikke tages til Følge. Processens Omkostninger for Landsoverretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 4 September f. A. paabegyndtes der efter Begæring af Holstebro Amtstue paa Tingstedet i Herning en Fogedforretning til Foretagelse af Udpantning for

kgl. Skatter og Afgifter m. m. for April Termin s. A. paahvilende følgende, Appelindstævnte, N. Meldgaard Eskesen i Herning, tilhørende, i nævnte Købstad beliggende Ejendomme, nemlig:

Skatte-Nr. 99 Lillelund, for hvilket Restancen var opgjort til	118 Kr. 64 Øre
Omkostninger ved Forretningen	8 — 53 —
tilsammen	127 Kr. 17 Øre
Skatte-Nr. 104 Herning, for hvilket Restancen var opgjort til	56 Kr. 25 Øre
Omkostninger ved Forretningen	» — 99 —
tilsammen	57 Kr. 24 Øre
Skatte-Nr. 326 Herning, for hvilket Restancen var opgjort til	7 Kr. 07 Øre
Omkostninger ved Forretningen	» — 66 —
tilsammen	7 Kr. 73 Øre
Skatte-Nr. 1019 Herningholm, for hvilket Restancen var opgjort til	52 Kr. 04 Øre
Omkostninger ved Forretningen	» — 99 —
tilsammen	53 Kr. 03 Øre

For Appelindstævnte mødte Sagfører Valeur, som under Henvisning til, at de opgjorte Restancer indbefattede Amtsfondsbidrag, nemlig

for Skatte-Nr. 99	59 Kr. 31 Øre
- — 104	23 — 58 —
- — 326	3 — 86 —
- — 1019	41 — 04 —

gjorde gældende, at Appelindstævnte, idet Herning Kommune ved Loven af 6 December 1912 var oprettet til Købstad fra den 1 April 1913 at regne, ikke var pligtig at betale Amtsfondsbidrag for Tiden efter den nævnte Dag. Derimod betalte Sagfører Valeur i Retsmødet kontant de øvrige Appelindstævnte affordrede Beløb. Forretningen blev derefter flere Gange udsat, og den 22 September f. A., da den paany foretoges, gav Sagfører Deigaard Møde og bemærkede, at Holstebro Amtstue, da Disputen nu udelukkende drejede sig om Amtsfondsbidrag, var udtraadt som Rekvirent, men at han gav Møde for Appellanterne, Ringkøbing Amtsråd. Han bemærkede fremdeles, at de Appelindstævnte affordrede Amtsfondsbidrag, efter hvad det havde vist sig, omfattede Tiden fra den 1 Januar til den 1 Juli, men at der kun kunde affordres Appelindstævnte Bidrag til Amtsrepartitionsfonden for Tiden indtil den 1 April 1913, da Herning blev Købstad, hvorfor han nedsatte Kravet til Halvdelen af de opgjorte Amtsfondsbidrag, nemlig de paa Januar Kvartal faldende Beløb. Sagfører Valeur hævdede imidlertid, at Amtsfondsbidraget for April Termin angik Halvaaret fra den 1 April til den 1 Oktober, hvorfor han protesterede mod den begærte Udpantning, og ved den af Fogden afsagte Kendelse blev Appelindstævntes Protest tagen til Følge. Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de har nedlagt Paastand om, at Udpantningen fremmes. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for deres Paastand har Appellanterne gjort gældende, at Amtsfondsbidraget efter Pl. 31 December 1819 udredes for Kalenderaaret, og at denne Regel ikke kan antages at være bleven ændret hverken ved Fdg. angaaende Amtstue Oppebørsler m. v. af 8 Juli 1840 § 1 eller ved Loven om Landkommunernes Styrelse af 6 Juli 1867 § 52 eller ved Loven om Ændringer i og Tillæg til de nugældende Regler for den kommunale Beskatning m. m. af 15 Maj 1903 §§ 22 og 38.

Da Amtskommunernes Skatteaar ifølge § 38 i den kommunale Skattelov af 1903 er Finansaaret, samt da Overgangen fra Ligning paa Hartkorn til Ligning efter Værdi ifølge § 22 i samme Lov har taget sin Begyndelse med Skatteaaret 1905—06, findes der ikke at kunne blive Spørgsmaal om, at de amtskommunale Skatter angaa et andet Tidsrum end Tiden fra den 1 April til den 31 Marts. Herefter maa det imidlertid billiges, at den fremsatte Protest ved Fogdens Kendelse er tagen til Følge, og bemeldte Kendelse vil derfor være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen samt da Appelindstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Nr. 44. Besidderen af Stamhuset Broholm, Kammerherre, Hofjægermester Hannibal Sehested (Lunn)

mod

Gaardejer Anders Diderik Pedersen, Gaardejer Peder Jacobsen, Møller Rasmussens Enke, Marie, født Vangberg, og Købmand H. J. Larsen (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til at kræve Ophævelse af et med de Indstævnte bestaaende Sameje over en Sø.

Sunds-Gudme Herreders ordinære Rets Dom af 23 Januar 1913: Til Opløsning af det mellem Citanten, Kammerherre Hannibal Sehested som Besidder af Stamhuset Broholm og paa dettes Vegne, og de Indstævnte, Gaardejer C. Andersen, Stubshoved, Møller Helge Rasmussens Enke, Marie Vangberg, Gaardejerne Peder Jacobsen, Peder Hvidkjær og Anders Diderik Pedersen, ligeledes Alle af Gudme, om den fornævnte Ejendom, Matr. Nr. 63 Gudme By og Sogn, bestaaende Sameje, er Citanten berettiget til for Samejernes fælles Regning at lade Ejendommen bortsælge ved offentlig Auktion efter Konditioner affattede i Overensstemmelse med Lovgivningens Regler for Tvangsauktion. Sagens Omkostninger godtgør de Indstævnte in solidum Citanten med 25 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Februar 1914: Appellanterne, Gaardmand Anders Diderik Pedersen, Gaardmand Peder Jacobsen, Møller Helge Rasmussens Enke, Marie, født Vangberg, og Købmand H. J. Larsen, Alle af Gudme, bør for Tiltale af Appelindstævnte, Kammerherre Hannibal Sehested som Besidder af Stamhuset Broholm, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for Underretten ophæves. Sagens Omkostninger her for Retten bør Appelindstævnte inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse betale til Appellanterne i Forening med 100 Kr. under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Kammerherre, Hofjægermester Hannibal Sehested som Besidder af Stamhuset Broholm, til de Indstævnte, Gaardmændene Anders Diderik Pedersen og Peder Jacobsen, Møller Rasmussens Enke, Marie, født Vangberg, og Købmand H. J. Larsen, med 300 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved den den 5 Juni 1801 foretagne Landvæsenskommissions-Forretning til Udskiftning af Gudme By i Svendborg Amt blev Gudme Sø, der nu angives at have et Areal af 30—40 Tdr. Land, og som til Ejendomsskyld er vurderet til 8000 Kr., ikke gjort til Genstand for Udskiftning. Samtlige Lodsejere erklærede, »at de derudi herefter som hidindtil forbeholdt sig Fiske-Rettighed og iøvrigt fuldkommen fornøjede med det, som Delings Planen indeholder denne Sø betræffende«; da ikke alle Lodsejerne fik Jord, der grænsede til Søen, bestemtes det derhos, at der langs dennes østlige Side skulde udlægges en Strimmel Grund af ca. 20 Alens Bredde mellem Søbredden og de tilstødende Lodder. I Aaret 1810 blev Søen matrikuleret under Matr. Nr. 63 som »en i Henseende til Græsningens og Rørskærets Benyttelse fælles Ejendom for Gaardene Nr. 4—5, 7—33, 34 a, 35 og 36 — saaledes, at Enhver nyder $\frac{1}{32}$ deel deraf«, og efter hvad der foreligger oplyst har Parthaverne stadig i Fællesskab udøvet deres Ret til Græsning, Høslet og Rørskær i Søen, navnlig saaledes, at Retten til Rørskær stilledes til offentlig Auktion, og Provenuet fordeltes mellem Parthaverne i Forhold til Antallet af deres Parter, medens derimod Fiskeriet — og, som det maa antages, ogsaa Jagten — er udøvet af de enkelte Parthavere efter deres Skøn, bortset fra, at der med Hensyn til Fiskeriets Udøvelse i

1889 og 1903 har været udfærdiget Regulativer, der senere er bortfaldne.

Under nærværende i første Instans ved Sunds-Gudme Herreders ordinære Ret anlagte Sag er det af Appelindstævnte, Kammerherre Hannibal Sehested som Besidder af Stamhuset Broholm uimodsagt anbragt, at bemeldte Stamhus nu er Ejer af Søen, forsaavidt angaar $\frac{27}{32}$ af samme, og at de for Underretten indstævnte, Gaardejerne C. Andersen, Peder Jacobsen, Peder Hvidkær og Anders Diderik Pedersen samt Møller Helge Rasmussens Enke, Marie, født Vangberg, hver især ved Sagens Anlæg var Ejer af $\frac{1}{32}$. Under Anbringende af, at det saaledes bestaaende Fællesskab for Fiskeriets Vedkommende havde affødt væsentlige Ulemper, navnlig for Stamhuset som Hovedparthaver, nedlagde Appelindstævnte for Underretten Paastand paa, at han som Besidder af Stamhuset Broholm og paa dettes Vegne kendtes berettiget til at faa Samejet med Hensyn til Gudme Sø opløst paa den Maade, at han for Samejernes fælles Regning bortsolgte Ejendommen ved offentlig Auktion i Henhold til Konditioner, affattede efter Reglerne for Tvangsauktion, hvorhos han paastod de i første Instans Indstævnte tilpligtede in solidum at betale ham Sagens Omkostninger skadesløst. De nævnte Indstævnte, der erklærede, at de ønskede at beholde deres Søparter som hidtil, paastod sig frifundne, men ved Underrettens den 23 Januar f. A. afsagte Dom blev Appelindstævntes Paastand taget til Følge, saaledes dog, at Sagens Omkostninger bestemtes til 25 Kr.

Efter at fornævnte C. Andersen af Stubshoved — Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 34 a, 36 og 60 af Gudme By og Sogn — ved et den 18 Januar f. A. udstedt, den 23 s. M. tinglæst Skøde havde overdraget den ham hidtil tilhørende $\frac{1}{32}$ af Gudme Sø til Købmand H. J. B. Larsen af Gudme, har Sidstnævnte i Forening med Gaardejerne Anders Diderik Pedersen og Peder Jacobsen samt Møller Helge Rasmussens Enke indbragt Sagen her for Retten, hvor de, hvem der under 25 April f. A. er meddelt Novabevilling, har paastaaet den indankede Dom forandret derhen, at Appelindstævnte kendes uberettiget til paa den angivne Maade at stille Gudme Sø til offentlig Auktion, og at Sagens Omkostninger for Underretten tilkendes Appellanterne. Appelindstævnte procederer til den indankede Doms Stadfæstelse, saaledes, at Appellanten Larsen træder i Stedet for C. Andersen; begge Sagens Parter har derhos paastaaet sig tilkendt Appelsagens Omkostninger.

Foreløbig bemærkes, at Appelindstævnte i Skrivelse af 10 September 1906 til Sunds-Gudme Herreders Skifteret fremsatte Begæring om, at denne vilde foretage det til Ophævelse af dette fra før Udskiftningens Tid bestaaende Samejeforhold nødvendige Skifte og Deling af den fælles Ejendomsgenstand Gudme Sø, saaledes, at denne ved Skifterettens Foranstaltning bortsolgtes ved offentlig Auktion, og Netto-provenuet af Salget fordeltes mellem Parthaverne i Forhold til deres Lodder i Søen, men at den paagældende Sag ved nærværende Rets Dom af 17 Juni 1907 afvistes fra Skifteretten, idet Afgørelsen af Spørgsmaalet om Appelindstævntes Krav paa Opløsning af Samejet og Foretagelsen af saadan Opløsning maatte antages at ligge udenfor Skifterettens Omraade.

Til Støtte for sin Paastand har Appelindstævnte her under Sagen gjort gældende, at en Fortsættelse af Fællesskabet med Hensyn til

Søen vil være ødelæggende for dennes Fiskebestand, at der ingen anden Udvej er til Fællesskabets Ophævelse end den af ham angivne Fremgangsmaade, og at det nuværende Samejeforhold maa henregnes til de saakaldte tilfældige Samejeforhold, som det er den enkelte Parthavers Ret at forlange opløst. Med Hensyn til Samejets nuværende Karakter har han navnlig henvist til, at forsaavidt Søen paa Udskiftningstiden har henligget i almindeligt Fællesskab, maa dette Forhold allerede anses for ophørt i Tiden mellem Udskiftningen i 1801 og Matrikuleringen i 1810, idet det af Matrikulsforretningen fremgaar, at Præstegaarden Matr. Nr. 1 a, Kirkesangerembedets Lod, Matr. Nr. 2, Skolelærerembedets Lod, Matr. Nr. 3, og en under Stamhuset hørende øde Gaard, Matr. Nr. 6, ikke da havde nogen Søpart, at den til Matr. Nr. 34 hørende Søpart ved Udstykningen af denne Gaard ikke forblev ved Hovedparcellen, Matr. Nr. 34 a, men sammen med Matr. Nr. 34 e, der nu ejes af Appellanten Rasmussens Enke, er bleven fraskilt Hovedparcellen, at den i første Instans medindstævnte Gaardejer Hvidkær, der er Ejer af Matr. Nr. 4 a, den 3 Februar f. A. har udbudt sin Part af Søen til Salg, og at den tidligere til Matr. Nr. 36 hørende Søpart, der sammen med nævnte Ejendom ejedes af den i første Instans medindstævnte C. Andersen, som foran anført inden Underretsdommens Afsigelse er overdraget til Appellanten Larsen, hvilket alt efter Appelindstævntes Formening tyder paa, at der ikke længere foreligger et Samejeforhold, der hviler paa det gamle Jordfællesskab fra Tiden før Udskiftningslovgivningen, hvilket saaledes ikke kan være til Hinder for Gennemførelsen af Appelindstævntes Krav paa Samejets Ophævelse.

Da det imidlertid efter det Foreliggende ikke kan betvivles, at Fællesskabet med Hensyn til Søen har sin Oprindelse fra det før Udskiftningen i 1801 bestaaende Fællesskab mellem Gudme Bys Lods ejere, under hvilken Udskiftning Søen, som foran anført, ikke blev inddraget, og da det ikke ved det af Appelindstævnte til Støtte for en modsat Antagelse Anførte er godtgjort, at Samejeforholdet senere i dets Helhed er undergaaet en saadan Forandring, at de gældende Regler om Opløsning af tilfældigt Sameje kan finde Anvendelse paa Søen, i hvilken Henseende der ikke kan tillægges den Omstændighed, at Søen i 1810 er bleven matrikuleret som tilhørende Ejerne af de i Matrikuleringsforretningen nærmere betegnede Ejendomme, nogen Betydning, vil det bestaaende Fællesskab med Hensyn til Søen ikke i Mangel af Hjemmel dertil i Lovgivningen eller dennes Analogi kunne fordres ophævet af nogen Parthaver med mindre der hertil foreligger Samtykke i hvert Fald fra Ejerne af de Ejendomme (eller deres Hovedparceller), til hvilke der ved Matrikuleringen i 1810 knyttedes nogen, til vedkommende Ejendom endnu hørende Søpart, hvilket efter det i Sagen Oplyste maa antages at være Tilfældet bl. a. med de Appellanterne Peder Jacobsen og Anders Diderik Pedersen tilhørende Ejendomme, Matr. Nr. 5 og 35 af Gudme.

Idet endnu bemærkes, at det ikke kan anses bevist under Sagen, at der ikke findes Andre end Sagens Parter, der har Partsrettigheder med Hensyn til Søen, vil den indankede Dom i Henhold til det Anførte være at forandre saaledes, at Appellanterne frifindes for Appel-

indstævntes Tiltale, hvorhos Sagens Omkostninger for Underretten vil være at ophæve.

I Sagsomkostninger her for Retten findes Appellindstævnte at burde betale Appellanterne i Forening 100 Kr.

Nr. 188. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Rudolph Frederik Høyer Kristensen (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 9 Februar 1915: Arrestanten Rudolph Frederik Høyer Kristensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Tegner og Kaae, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Rudolph Frederik Høyer Kristensen til Højesterets-sagførerne Asmussen og Henriques 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Rudolph Frederik Høyer Kristensen, der tiltales for Tyveri, er født den 10 Marts 1876 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 15 August 1914 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han den 11 November 1914 har stjaalet en Malermester Lauritz Faaborg tilhørende, til 15 Kr. vurderet Cykle, der var midlertidig henstillet paa Gaden.

Arrestanten har under Sagen været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i Erklæring af 19 Januar d. A. har udtalt, at Arrestanten ikke har frembudt Tegn paa Sindssygdом, samt at Arrestanten, der er kronisk Alkoholist med en ganske ringe Svækkelse af Evnerne, vel nok har udført sit Tyveri i en Drikkeperiode, men at der ingen Grund er til at antage, at Arrestanten har handlet i nogen stærkere omtaaget Bevidsthedstilstand.

Arrestanten vil herefter være at anse som fuldt tilregnelig.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Onsdag den 17 Marts.

Nr. 168. Overretssagfører Vilh. Pürschel

mod

Frands Karl Peter Kristiansen (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 1 Oktober 1914: Arrestanten Frands Karl Peter Kristiansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder samt udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Sebbelov, 50 Kr. og til Defensorerne, Overretssagfører Secher, Sagfører Christiansen af Sæby og Sagfører O. Jensen, Frederiksborggade 18, København, 40 Kr. til Førstnævnte og 10 Kr. til hver af de Sidstnævnte. Saa bør Arrestanten og til Murer Alfred Frederiksen, hjemmehørende i Hugdrup pr. Dybvad, betale fem Kroner i Erstatning. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 2 November 1914: Arrestanten Frands Karl Peter Kristiansen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførererne Jørgensen og Johnsen, 40 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Efter de i den indankede Dom fremstillede Oplysninger maa det anses afgjort, at det i Dommen omhandlede Brev er borttaget paa Postkontoret, kort efter at det var forsynet med Ankomststempel, og efter kun at kunne have været under Behandling af Postbudformand Rasmussen og Tiltalte. Og at Tiltalte er den Skyldige, herfor taler med afgørende Vægt ikke blot Rasmussens edelige Forklaring, men ogsaa Sagens øvrige Oplysninger, derunder at Tiltalte kort efter at have lagt den Pakke Breve fra sig, hvori det forsvundne Brev burde have været, forlod Lokalet en kort Tid, og at Rasmussen, allerede inden Tiltalte gik bort, og uden at kunne vide, at han vilde gaa bort, betroede Postbudformand Hansen, at han havde Tiltalte mistænkt for at have til-

vendt sig Brevet. Naar dertil kommer, at Rasmussen i Modsætning til Tiltalte af sin Foresatte skildres som en absolut paa-lidelig og hæderlig Mand, og at Tiltaltes Forklaringer for en Del i sig selv er usandsynlige og ubestemte, findes det ikke at kunne betvivles, at Tiltalte er skyldig i den Tilegnelse af Brevet, hvorfor han sigtes. Han vil herefter være at anse efter Straffelovens § 258 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og da Underrettsdommen har samme Resultat og dens Bestemmelse om Erstatning og Aktionens Omkostninger tiltrædes, vil den kunne stadfæstes.

Tiltalte vil derhos have at udrede Salærer til Aktor og Defensor for Overretten og for Højesteret som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Bytingsdommen bør ved Magt at stande. I Salarier betaler Tiltalte Frands Karl Peter Kristiansen til Overretssagførerne Jørgensen og Johnsen for Lands-overretten 40 Kroner til hver og til Overretssagfører Pürschel og Højesteretssagfører Liebe for Højesteret 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Frands Karl Peter Kristiansen, der er født den 22 September 1872, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Tyveri.

Efter at der i længere Tid til Aarhus Postkontor var indløbet ret hyppige Reklamationer over bortkomne Breve, der havde indeholdt uangivne Pengebeløb, samt efter at der var opstaaet Mistanke mod Arrestanten for at tilegne sig saadanne Breve, gav Postbudformand Christen Rasmussen, der af Postmester Nagel i Aarhus havde faaet Ordre til at holde et vaagent Øje med Arrestanten, den 10 Juni d. A. Postmesteren Meddelelse om, at han nu forment at have Bevis for, at Arrestanten havde gjort sig skyldig i det anførte Forhold. Der blev derfor gjort Anmeldelse til Politiet, og under den mod Arrestanten derefter indledede Undersøgelse har Rasmussen edelig forklaret Følgende:

Efter at han den 10 Juni d. A. om Morgenen ved Firetiden af en saakaldet Ladekasse havde udtaget de den foregaaende Aften med Toget nordfra indgaaede Breve og Brevkort og paa Postkontorets Brevstemplingsmaskine forsynet dem med Stempel, bragte han dem ind i Brevstuen og lagde dem paa et Bord til Foretagelse af en foreløbig Sortering med det Formaal at udskille de Breve, der var adresserede til Personer og Institutioner, der selv afhentede deres Postsager. Under denne Sortering, i hvilken Arrestanten og Rasmussen deltog, lagde Sidstnævnte Mærke til, at Arrestanten befingrede og gned paa et Brev, som om han vilde føle efter, om det indeholdt en Pengeseddel, hvad som Regel kan mærkes derved, at Folk, der uretmæssig afsende Penge

i almindelige Breve, som det erfaringsmæssig har vist sig, indpakke Pengene i flere Lag Papir. Da Arrestantens Adfærd vakte Rasmussens Mistanke, saa han, der stod ved Siden af Arrestanten i omtrent en Arms Længde fra denne, paa Konvolutten og bemærkede, at Adressaten var betegnet som Dragon, og at der paa Konvolutten yderligere stod »1ste Eskadron, Aarhus«, hvorhos han opfattede Soldatenummeret som 339; endvidere bemærkede han, at Adressen var skrevet med blaåt Blæk. Det ommeldte Brev henhørte til dem, der skulde frsorteres, og som under Sorteringen indkastedes i en Reolhylde, men i Stedet for at gøre dette udtog Arrestanten den paa Reolhylden liggende Brevbunke og stak Brevet ind i Bunken, hvorefter han gik hen og lagde Bunken paa et i Brevstuen staaende Bord, hvor der foretoges en Eftersortering med det Formaal at udskille de Breve, der vedrører samme Adressat, og som derpaa indlægges i Vedkommendes Boks. Kort efter kom Postbudformand Jens Hansen, der foretager nævnte Eftersortering, tilstede i Brevstuen, og Rasmussen anmodede ham derefter om at efterse, hvorvidt der i den paa Bordet liggende Bunke fandtes noget Brev med de ovenanførte Kendetegn, og da det ved Gennemsyn viste sig, at der ikke var noget saadant Brev i Bunken, betroede Rasmussen ham den Mistanke, han nærrede til Arrestanten. Hansen foreslog derpaa, at de paa Stedet undersøgte Arrestanten, men Rasmussen udtalte, at det vilde vække for megen Opsigt, og foreslog, at de iagttog Arrestanten lidt endnu. Kort efter forlod Arrestanten Brevstuen, og da han ca. 5 Minutter efter kom tilbage, gik Rasmussen ud i Gaarden og ind paa en af de i Gaarden værende Retirader, hvor han i Latrintønden fandt nogle Stumper af et iturevet Brev og tvende sønderflængede Konvolutter.

Paa Forsiden af den ene af disse Konvolutter fandtes Adressen skreven med blaåt Blæk, men da en Del af Konvolutten var bortreven, og Adressen herved delvist fjernet, lød denne paa »Hr. Frederi . . . Dragon Nr. . . . 1ste Eskadron Aarhus«. Paa Bagsiden fandtes som Poststempel paatrykt »Aarhus 1 OMB 10. 6. 14.«, nemlig det Poststempel, der samme Morgen var paatrykt Brevforsendelserne. Den anden Konvolut, der fandtes inden i den førstnævnte, var paaskrevet nogle Bemærkninger med samme Haand som Adressen og med samme Blæk, hvorhos Brevet var forsynet med Overskriften »Kære Harald« og bl. a. indeholdt Følgende: »her sender jeg dig en lille Lap, ikke mere denne Gang, jeg lovede dig ganske vist mere . . . Jeg fik bare 8 Kr. denne Uge det lader sig ikke gøre at sende mere næste Uge kommer der en til.«

Efter at have fundet Brevstumperne, bragte Rasmussen dem efter sin videre Forklaring op i Brevstuen og gemte dem i en Skuffe, idet han gav Hansen Meddelelse om sit Fund, hvorhos han ved Syvtiden samme Morgen, da Postmesteren kom tilstede, underrettede denne om det Passerede.

Postbudformand Hansen har dernæst afgivet en edelig Forklaring, der er i Overensstemmelse med den af Rasmussen givne Fremstilling, forsaavidt den vedrører ham, idet han har tilføjet, at Rasmussen ikke nærmere foreviste ham Brevstumperne, som han bar i sin lukkede Haand.

Endvidere har Postbud Lars Hansen, der deltog i Sorteringen sammen med Rasmussen og Arrestanten, forklaret, at han ikke her-

under lagde Mærke til, at Arrestanten befalte noget Brev paa mistænkelig Maade, hvorhos saavel han som Rasmussen har forklaret, at ingen af Brevstuens Personale den nævnte Morgen forlod Brevstuen, forinden Arrestanten gik i Gaarden.

Endelig har Murer Alfred Frederiksen af Hugdrup edelig forklaret, at han den 9 Juni d. A. til sin Broder Harald, der laa inde som Dragon ved 1ste Eskadron i Aarhus under Nr. 329, og hvem han havde lovet at sende 10 Kr., med Posten afsendte en Femkroneseddel, som han i lukket Konvolut sammen med et Brev indlagde i en almindelig Konvolut uden Angivelse af Pengeindholdet, hvorhos han har genkendt det i Latrintønden fundne Brev og tilhørende Konvolutter som identiske med de af ham afsendte.

Arrestanten, der ved sin Anholdelse var i Besiddelse af to Femkronesedler, uden at det har kunnet oplyses, at nogen af dem var identisk med den af Murer Frederiksen afsendt, har erkendt, at han nævnte Morgen deltog i Brevsorteringen, under hvilken han dog ikke vil have befalt noget Brev for at mærke, om der var Penge i det, eller have lagt Mærke til det ovenomhandlede Brev. Endvidere har han erkendt, at han, efter at have lagt Brevbunken hen paa Hansens Bord, forlod Brevstuen og gik ud i Gaarden, hvor han forrettede sin Nødtørft paa en af de derværende Retirader, saavel som at han ikke har set nogen af Brevstuens Personale forlade Stuen, forinden han gik i Gaarden. Han har imidlertid vedblivende benægtet at have tilegnet sig det omhandlede Brev, hvorhos han har forklaret, at han ikke var inde paa den Retirade, hvor Brevstumperne efter Rasmussens Forklaring blev fundne, men paa en Retirade ved Siden af denne, samt at han under sit Ophold her lagde Mærke til, at der paa førstnævnte Retirade befandt sig et Menneske, idet han hørte Rasløn af Papir og Skraben paa Gulvet, uden at han dog saa vedkommende Menneske.

Murer Frederiksen har under Sagen paastaet sig tilkendt en Erstatning af 5 Kr. hos Arrestanten.

Efter Sagens Oplysninger maa det vel anses usandsynligt, at der samtidig med Arrestanten har opholdt sig nogen anden Person paa Retiraderne, men selv om der endvidere gaas ud fra, at Brevet efter at være stemplet nævnte Morgen har været tilstede paa Brevstuen, og at ingen af Personalet paa Stuen har forladt denne, forinden Arrestanten gik i Gaarden, kan det dog ikke anses udelukket, at Brevet kan være tilegnet af en anden end Arrestanten, saalidt som det ved det af Rasmussen afgivne enlige Vidnesbyrd kan anses tilfulde godtgjort, at Brevet var blandt de Breve, som Arrestanten sorterede, eller at det, da Rasmussen indfandt sig paa Retiraden, henlaa i Retiradetønden, og idet det herefter findes betænkeligt at anse Arrestanten, der som meldt ikke tidligere har været straffet, for skyldig i det ham paasigtede Forhold, vil han være at frifinde for Aktors Tiltale i denne Sag, hvorefter der ikke bliver Spørgsmaal om at tage den nedlagte Erstatningspaastand til Følge.

Mandag den 22 Februar.

Nr. 25. **Fabrikant Vilhelm Bang (Møller)**

mod

Maskinfabrikant H. Th. Buchtrup (Hansen),

betræffende Spørgsmaalet om Krænkelse af en Patentret.

Nykøbing M. Købstads Politirets Dom af 29 November 1911: Indklagede, Fabrikant Vilhelm Bang, bør for Tiltale af Klageren, Maskinfabrikant H. Th. Buchtrup, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 9 December 1912: Indstævnte, Fabrikant Vilhelm Bang, bør til Nykøbing paa Mors Købstads Kæmnerkasse bøde 200 Kr. og til Appellanten, Maskinfabrikant H. Th. Buchtrup, betale 1200 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 10 Marts 1911, indtil Betaling sker, samt i Sagsomkostninger for begge Retter 100 Kroner. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger — deriblandt en i Nykøbing paa Mors afholdt Skønsforretning og en af Patentkommissionen den 11 Januar 1915 afgiven Erklæring om Kommissionens Opfattelse af Rækkevidden af det Kontraappellanten den 24 Juli 1895 meddelte Patent — kan det ikke anses godtgjort, at der ved Hovedappellantens i Dommen nævnte Forfærdigelse og Salg af Roerensemaskiner er gjort Indgreb i Kontraappellantens Ret efter det nævnte Patent.

Allerede som Følge heraf vil Hovedappellanten være at frifinde, og da Underretsdommen er kommen til samme Resultat, vil den overensstemmende med Hovedappellantens Paastand kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret findes Kontraappellanten at burde erstatte Hovedappellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Politiretsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsoverretten og for Højesteret betaler Kontraappellanten, Maskinfabrikant

Færdig fra Trykkeriet den 30 Marts 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 4.

Mandag den 22 Marts.

H. Th. Buchtrup, til Hovedappellanten, Fabrikant Vilhelm Bang, med 800 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 24 Juli 1895 meddeltes der Appellanten, Maskinfabrikant H. Th. Buchtrup i Randers, et fra den 14 Juli 1894 beskyttet Patent paa en Roesaamaskine med Kamdanner og Rilleapparat, tillige anvendelig som Hakke- og Renseapparat, i Hensigt til Patentkrav gaaende ud paa:

1) En Maskine til Radsaaning af Roer, karakteriseret ved Kombinationen af tallerkenformede Legemer, der to og to er anbragte paa vinkelformede Aksler, Skiver, der to og to danner en spids Vinkel, og mellem hvilke Spiralrør fra en Radsaamekanisme fører ned, og Tromler, der bevæger sig bag Saamekanismen i den Hensigt at opnaa, at der først dannes Kamme af de tallerkenformede Legemer, og derpaa af Skiverne i Kammenes Toppe frembringes Riller, i hvilke Frøet saas, hvorpaa Jorden klemmes sammen om Frøet af de smaa Tromler, og

2) Anordningen af den i Krav 1 angivne Maskine til Hakke- og Renseapparat, efter at Rilleapparatet og Saamekanismen er borttagne, karakteriseret ved, at der indenfor de tallerkenformede Legemer anbringes Ringe eller Slutskiver, ved hvilke Legemerne fjernes saa meget fra hinanden, at de gaa fri af de unge Roeplanter og rensede Siderne af Kammene for Ukrudt.

Idet Appellanten har anbragt, at Indstævnte, Fabrikant Vilhelm Bang i Nykøbing paa Mors, i de senere Aar har forfærdiget og solgt et stort Antal Roerensemaskiner, hvorved der er gjort Indgreb i Appellantens ovennævnte Patent, har han under nærværende fra bemeldte Købstads Politiret indankede Sag i 1ste Instans paastaet Indstævnte dels tilpligtet at betale ham i Erstatning 20,000 Kr. tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Politiretsklagens Dato, den 10 Marts 1911, indtil Betaling sker, dels anset med Straf efter Patentlov 13 April 1894 § 25. Ved Politiretsdommen er Indstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden for Appellantens Tiltale, og Sagen er nu af denne indanket her for Retten, hvor han, efter at der

mellem Parterne er bleven Enighed om, at de Tilfælde, i hvilke Indstævnte skal have krænkede Appellantens Patentret, har fundet Sted i Tiden fra den 10 Marts 1908 indtil den 1 Oktober 1909 og bestaaet i Afhændelse af 110 smaa og 58 store af Indstævnte selv forfærdigede Maskiner, næst at gentage sin Paastand om Straf iøvrigt har nedlagt endelig Paastand om, at Indstævnte tilpligtes at betale ham i Erstatning 5040 Kroner eller et ved Skøn af Retten, subsidiært uvillige Mænd, fastsat Beløb med Renter deraf som ovenanført. Indstævnte har derimod procederet til Politiretsdommens Stadfæstelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at de af Indstævnte afhændede Maskiner paa lignende Maade, som det er Tilfældet med den af Appellanten patenterede Maskine, naar den overensstemmende med den i Patentkravens Punkt 2 beskrevne Anordning er indrettet til at benyttes som Radrensemaskine, til Rensningen anvende jævnsides anbragte tallerkenformede indstillelige Legemer, men at de adskille sig fra den sidstnævnte Maskine ved, at der paa dem kun er anbragt et enkelt Par saadanne Legemer, hvilke under Arbejdet føres frem mellem Roeraderne, og at Legemerne er anbragte paa hver sin af tvende Aksler, der er fastgjorte til hver sin Side af en fjedrende Ramme, ved hvis Udvidelse eller Sammentrækninger Legemerne kan henholdsvis fjernes fra eller nærmes til hinanden.

Efter det Foreliggende findes nu den af Indstævnte afhændede Rensemaskine at frembyde en saa væsentlig Lighed med den af Appellanten patenterede Maskine, naar denne overensstemmende med Patentkravens Post 2 er indrettet til at benyttes som Radrensemaskine, at han maa anses ved sammes Forfærdigelse og Afhændelse at have gjort Indgreb i Appellantens Patentret. Forsaavidt Indstævnte nu har gjort gældende, at Appellantens Paataleret i Henseende til de her under Sagen omhandlede Patentkrænkelser i Medfør af Bestemmelserne i Patentlovens § 26, 3die Stykke, er bortfalden som Følge af, at Indstævnte, som det ses af en af Appellanten under 5 December 1907 til ham rettet Skrivelse, allerede paa dette Tidspunkt har krænkede Appellantens Patentret, og at denne har været bekendt dermed, vil der ikke heri kunne gives ham Medhold, og Indstævnte vil herefter i Medfør af Patentlovens § 25 dels for bemeldte Indgreb, der navnlig under Hensyn til, at det fremgaar af nysnævnte Skrivelse, at Indstævnte er gjort bekendt med Appellantens Patentret, maa antages at være sket forsætligt, være at anse med en Bøde til Nykøbing paa Mors Købstads Kæmmerkasse, der findes passende at kunne bestemmes til 200 Kr., dels være at tilpligte at erstatte Appellanten den ham ved Indgrebet tilføjede Skade med et Beløb, der efter samtlige Oplysninger bliver at fastsætte til 1200 Kr., hvoraf han vil have at svare Renter som paastaet.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte efter Omstændighederne at burde godtgøre Appellanten med 100 Kr.

I Henseende til de under Sagen fremlagte Dokumenter er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Nr. 5. Gaardejer P. Kappel (Liebe)

mod

Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, A/S. (Ingen),
betræffende Fortolkningen af et Garantitilsagn.

Stubbekøbing Herreds ordinære Rets Dom af 15 April 1913: Indstævnte, Gaardejer P. Kappel, Torkildstrup, bør til Citanten, A/S. Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, betale Kr. 1311,78 med Renter 5 pCt. p. a. af Kr. 1456 fra den 14 Juli 1910 til 30 December 1912 og af Kr. 1311,78 fra 30 December 1912 til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Januar 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold under Sagen her for Retten.

Højesterets Dom.

Ved det i den indankede Dom omhandlede Dokument af 6 Juni 1910 forpligtede Appellanten sig til at betale Indstævnte indtil 1456 Kroner til »Sagens Ordning«. Herved maa efter det Foreliggende antages at være ment en Ordning, hvorefter Johnsen kunde undgaa Straf for de af ham begaaede Falskforbrydelser, og idet en saadan Ordning blev umuliggjort ved hans Selvanmeldelse, der maa forudsættes foretagen uden Paavirkning fra Appellantens Side, findes Indstævnte allerede som Følge heraf ikke at kunne støtte noget Krav paa Dokumentet. Da Indstævnte derhos ej heller har paavist noget andet Grundlag for sin Fordring paa Appellanten, vil denne være at frifinde.

Processens Omkostninger for alle Retter findes Indstævnte at burde erstatte Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer P. Kappel, bør for Tiltale af Indstævnte, Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, Aktieselskab, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at de Appellindstævnte, A/S. Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank i Nykøbing paa Falster, hos hvem Møller L. Johnsen af Torkildstrup havde diskonteret en Række Veksler, var blevne bekendte med, at Johnsen ved Udstedelsen af forskellige af disse Veksler havde gjort sig skyldig i Falsk, henvendte de sig til forskellige Personer af Johnsens nærmere Bekendtskabskreds, deriblandt til Appellanten, Gaardejer P. Kappel af Torkildstrup, hvem de foreslog at bidrage til en Ordning af Johnsens Forhold til Banken. Der oprettedes derpaa den 6 Juni 1910 et Dokument, der indeholdt en Fortegnelse over de af Johnsen hos de Appellindstævnte diskonterede Veksler, og hvori det dernæst bl. a. hedder:

>I Anledning af, at Møller L. Johnsen, Thorkildstrup, har diskonteret Veksler i Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank for et Beløb af Kr. 17,478, i Henhold til omstaaende Fortegnelse, hvoraf Nr. 1—7, 9—12, 14 og 18 er falske, medens Nr. 8, 13, 15, 16 og 17 af L. Johnsen angives at være ægte, indestaar vi Undertegnede herved Banken for skadesløs Betaling af et Beløb til Sagens Ordning, hvilket Beløb dog ikke maa overstige det ved vor Underskrift anførte. Til Sikkerhed for Betaling af Gælden, giver Møller L. Johnsen Pant i Møllen med Bygninger, Besætning og Inventar næst Kr. 4000°.

Dette Dokument blev underskrevet af Appellanten sammen med 2 andre Garanter, idet Appellanten for sit Vedkommende ved sin Underskrift paatog sig at hæfte for 1456 Kr. Den 8 s. M. meldte Johnsen sig imidlertid selv til Politiet, hvorhos hans Bo blev taget under Konkursbehandling, og han blev derefter, som det maa antages, under en Justitsags anset med Straf for sine ovennævnte Falsknerier.

Under nærværende Sag, der er indanket hertil fra Stubbekøbing Herreds ordinære Ret, hvor Sagen procederedes efter Hoved- og Kontinuationsstævning, paastod derefter de Appellindstævnte i første Instans Appellanten dømt til Betaling af det ovennævnte Beløb af 1456 Kr., hvilken Fordring de, efter at Behandlingen af Johnsens Konkursbo var sluttet med Udbetaling af en Dividende af 8,82 pCt., under Kontinuationssagen nedsatte til 1311 Kr. 78 Øre, hvorhos de paastod sig tilkendt Renter 5 pCt. aarlig af 1456 Kr. fra Hovedforligsklagens Dato den 14 Juli 1910 til Udloдningens Dato den 30 December 1912 og derefter af 1311 Kr. 78 Øre. Appellanten paastod sig frifundet, subsidært frifundet f. T., men ved Underrettens Dom af 15 April 1913 tilpligtedes Appellanten at betale 1311 Kr. 78 Øre med Renter, som paastaaet, medens Sagens Omkostninger, som begge Parter havde paastaaet sig tilkendte, ophævedes. Her for Retten paastaar Appellanten sig frifundet, hvorimod de Appellindstævnte procederer til den indankede Doms Stadfæstelse, hvorhos hver af Parterne har nedlagt Paastand om Tilkendelse af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for sin Paastand gør Appellanten gældende, at han kun indgik paa at paatage sig en Garantiforpligtelse overfor Banken under den Forudsætning, at Johnsen derved vilde undgaa Tiltale og Straf, at Bankens administrerende Direktør, med hvem han og de andre Garanter forhandlede angaaende Sagen, var bekendt med denne For-

udsætning, at nævnte Direktør i forskellige Henseender har brudt de ved Forhandlingerne truffne Aftaler, idet han ikke, som han havde lovet, har henvendt sig til nogle nærmere angivne Slægtninge af Johnsen og dennes Hustru for at faa disse til at overtage en Del af Garantien, ligesom han ikke forskaffede Appellanten og de 2 andre Underskrivere af Dokumentet af 6 Juni 1910 den dér stipulerede Sikkerhed i Johnsens Ejendele, samt at Direktøren derhos i Strid med Sandheden under Forhandlingerne foregav, at Appellanten og de 2 Medgaranter vilde komme til at hæfte for de af Johnsens Veksler, paa hvilke denne falskelig havde tegnet deres Navne, samt derhos mod bedre Vidende gav Appellanten urigtige Oplysninger om Størrelsen af Johnsens Vekselgæld, som han opgjorde med et for ringe Beløb, ligesom han foregav, at Johnsen ikke i andre Banker havde diskonteret falske Veksler.

Til Oplysning om det nærmere Indhold af de med Banken truffne Aftaler er der under Sagen afhørt forskellige Vidner, men ved disses Forklaringer kan det ikke mod de Appelindstævntes Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, at Bankens Direktør har vildledt Appellanten ved de ovenfor paaberaabte urigtige Oplysninger, saalidt som, at det fra Appellantens Side har været opstillet som en Betingelse, at Johnsens og Hustrus Slægtninge skulde overtage en Del af Garantien. Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Undladelse af kriminel Forfølgning mod Johnsen, maa der vel gives Appellanten Medhold i, at det maatte være en kendelig Forudsætning for hans Garantitilsagn, at der ikke fra Bankens Side blev gjort Anmeldelse til Politiet om det af Johnsen udviste Forhold; men da saadan Anmeldelse — som det er in confesso — heller ikke er sket, kunde den Omstændighed, at Johnsen selv meldte sig til Politiet, ikke bevirke, at de Appelindstævntes Ret ifølge Dokumentet af 6 Juni 1910 bortfaldt. Endelig findes Appellanten ikke at kunne paaberaabe sig som Ophørsgrund for sin Forpligtelse, at den i Dokumentet omhandlede Sikkerhed i Johnsens Ejendele ikke er givet ham, idet han maatte være paa det Rene med, at en saadan Aftale kun med Retsvirkning kunde træffes med Johnsen personlig eller dog maatte være afhængig af dennes Samtykke, i hvilken Henseende bemærkes, at det ikke mod de Appelindstævntes Benægtelse er godtgjort, at de i saa Henseende har paataget sig nogen Garanti. Herefter findes Appellanten ikke at kunne rejse nogen Indsigelse mod at opfylde den af ham paatagne Garantiforpligtelse, og det maa som Følge heraf billiges, at han ved den indankede Dom er tilpligtet at betale den ham paahvilende Restandel af Johnsens Skyld med Renter som paastaet. Bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelse med Hensyn til Sagens Omkostninger det maa have sit Forblivende, vil herefter være at stadfæste, medens Sagens Omkostninger her for Retten efter Omstændighederne vil være at ophæve.

Nr. 6. Gaardejer P. Grønnow (Liebe)

mod

Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, A/S. (Ingen),

betræffende Fortolkningen af et Garantitilsagn.

Falsters vestre Herreds ordinære Rets Dom af 3 April 1913: Indstævnte, Gaardejer P. Grønnow af Oustrup, bør til Citanten, A/S. Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, betale 7686 Kr. 88 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 8532 Kr. fra den 14 Juli 1910 til 30 December 1912 og af 7686 Kr. 88 Øre fra 30 December 1912, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Januar 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold under Sagen her for Retten.

Højesterets Dom.

Ved det i den indankede Dom omhandlede Dokument af 6 Juni 1910 forpligtede Appellanten sig til at betale Indstævnte indtil 8532 Kroner til »Sagens Ordning«. Herved maa efter det Foreliggende antages at være ment en Ordning, hvorefter Johnsen kunde undgaa Straf for de af ham begaaede Falskforbrydelser, og idet en saadan Ordning blev umuliggjort ved hans Selvanmeldelse, der maa forudsættes foretagen uden Paavirkning fra Appellantens Side, findes Indstævnte allerede som Følge heraf ikke at kunne støtte noget Krav paa Dokumentet. Da Indstævnte derhos ej heller har paavist noget andet Grundlag for sin Fordring paa Appellanten, vil denne være at frifinde.

Processens Omkostninger for alle Retter findes Indstævnte at burde erstatte Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer P. Grønnow, bør for Tiltale af Indstævnte, Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, Aktieselskab, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at de Appelindstævnte, A/S. Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank i Nykøbing p. F., hos hvem Møller L. Johnsen af Torkildstrup havde diskonteret en Række Veksler, var blevne bekendte med, at Johnsen ved Udstedelsen af forskellige af disse Veksler havde gjort sig skyldig i Falsk, henvendte de sig til forskellige Personer af Johnsens nærmere Bekendtskabskreds, deriblandt til Appellanten, Gaardejer P. Grønnow af Oustrup, hvem de foreslog at bidrage til en Ordning af Johnsens Forhold til Banken. Der oprettedes derpaa den 6 Juni 1910 et Dokument, der indeholdt en Fortegnelse over de af Johnsen hos de Appelindstævnte diskonterede Veksler, og hvori det dernæst bl. a. hedder:

»I Anledning af, at Møller L. Johnsen, Thorkildstrup, har diskonteret Veksler i Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank for et Beløb af Kr. 17,478, i Henhold til omstaaende Fortegnelse, hvoraf Nr. 1—7, 9—12, 14 og 18 er falske, medens Nr. 8, 13, 15, 16 og 17 af L. Johnsen angives at være ægte, indestaar vi Undertegnede herved Banken for skadesløs Betaling af et Beløb til Sagens Ordning, hvilket Beløb dog ikke maa overstige det ved vor Underskrift anførte. Til Sikkerhed for Betaling af Gælden, giver Møller L. Johnsen Pant i Møllen med Bygninger, Besætning og Inventar næst Kr. 4000«.

Dette Dokument blev underskrevet af Appellanten sammen med 2 andre Garanter, idet Appellanten for sit Vedkommende ved sin Underskrift paatog sig at hæfte for 8532 Kroner. Den 8 s. M. meldte Johnsen sig imidlertid selv til Politiet, hvorhos hans Bo blev taget under Konkursbehandling, og han blev derefter, som det maa antages, under en Justits sag anset med Straf for sine ovennævnte Falsknerier.

Under nærværende Sag, der er indanket hertil fra Falsters vestre Herreds ordinære Ret, hvor Sagen procederedes efter Hoved- og Kontinuationsstævning, paastod derefter de Appelindstævnte i første Instans Appellanten dømt til Betaling af det ovennævnte Beløb af 8532 Kroner, hvilken Fordring de, efter at Behandlingen af Johnsens Konkursbo var sluttet med Udbetaling af en Dividende af 8,32 pCt., under Kontinuationssagen nedsatte til 7686 Kroner 88 Øre, hvorhos de paastod sig tilkendt Renter 5 pCt. aarlig af 8532 Kroner fra Hovedforligsklagens Dato den 14 Juli 1910 til Udlodningens Dato den 30 December 1912 og derefter af 7686 Kroner 88 Øre. Appellanten paastod sig frifundet, subsidiært frifundet for Tiden, men ved Underrettens Dom af 3 April 1913 tilpligtedes Appellanten at betale 7686 Kroner 88 Øre med Renter, som paastaaet, medens Sagens Omkostninger, som begge Parter havde paastaaet sig tilkendte, ophævedes. Her for Retten paastaar Appellanten sig frifundet, hvorimod de Appelindstævnte procederer til den indankede Doms Stadfæstelse, hvorhos hver af Parterne har nedlagt Paastand om Tilkendelse af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for sin Paastand gør Appellanten gældende, at han kun indgik paa at paatage sig en Garantiforpligtelse overfor Banken under den Forudsætning, at Johnsen derved vilde undgaa Tiltale og Straf, at Bankens administrerende Direktør, med hvem han og de andre Garanter forhandlede angaaende Sagen, var bekendt med denne For-

udsætning, at nævnte Direktør i forskellige Henseender har brudt de ved Forhandlingerne truffne Aftaler, idet han ikke, som han havde lovet, har henvendt sig til nogle nærmere angivne Slægtninge af Johnsen og dennes Hustru for at faa disse til at overtage en Del af Garantien, ligesom han ikke forskaffede Appellanten og de 2 andre Underskrivere af Dokumentet af 6 Juni 1910 den dér stipulerede Sikkerhed i Johnsens Ejendele, samt at Direktøren derhos i Strid med Sandheden under Forhandlingerne foregav, at Appellanten og de 2 Medgaranter vilde komme til at hæfte for de af Johnsens Veksler, paa hvilke denne falskelig havde tegnet deres Navne, samt derhos mod bedre Vidende gav Appellanten urigtig Oplysning om Størrelsen af Johnsens Vekselgæld, som han opgjorde med et for ringe Beløb, ligesom han foregav, at Johnsen ikke i andre Banker havde diskonteret falske Veksler.

Til Oplysning om det nærmere Indhold af de med Banken truffne Aftaler er der under Sagen afhørt forskellige Vidner, men ved disses Forklaringer kan det ikke mod de Appelindstævntes Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, at Bankens Direktør har vildledt Appellanten ved de ovenfor paaberaabte urigtige Oplysninger, saa lidt som, at det fra Appellantens Side har været opstillet som en Betingelse, at Johnsens og Hustrus Slægtninge skulde overtage en Del af Garantien. Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Undlagelse af kriminel Forfølgning mod Johnsen, maa der vel gives Appellanten Medhold i, at det maatte være en kendelig Forudsætning for hans Garantitilsagn, at der ikke fra Bankens Side blev gjort Anmeldelse til Politiet om det af Johnsen udviste Forhold; men da saadan Anmeldelse — som det er in confesso — heller ikke er sket, kunde den Omstændighed, at Johnsen selv meldte sig til Politiet, ikke bevirke, at de Appelindstævntes Ret ifølge Dokumentet af 6 Juni 1910 bortfaldt. Endelig findes Appellanten ikke at kunne paaberaabe sig som Ophørsgrund for sin Forpligtelse, at den i Dokumentet omhandlede Sikkerhed i Johnsens Ejendele ikke er givet ham, idet han maatte være paa det Rene med, at en saadan Aftale kun med Retsvirkning kunde træffes med Johnsen personlig eller dog maatte være afhængig af dennes Samtykke, i hvilken Henseende bemærkes, at det ikke mod de Appelindstævntes Benægtelse er godtgjort, at de i saa Henseende har paataget sig nogen Garanti. Herefter findes Appellanten ikke at kunne rejse nogen Indsigelse mod at opfylde den af ham paatagne Garantiforpligtelse, og det maa som Følge heraf billiges, at han ved den indankede Dom er tilpligtet at betale den ham paahvilende Restandel af Johnsens Skyld med Renter som paastaaet. Bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser med Hensyn til Sagens Omkostninger det maa have sit Forblivende, vil herefter være at stadfæste, medens Sagens Omkostninger her for Retten efter Omstændighederne vil være at ophæve.

Nr. 7. Gaardejer N. Larsen Halling (Liebe)

mod

Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, A/S. (Ingen),

betræffende Fortolkningen af et Garantitilsagn.

Stubbekøbing Herreds ordinære Rets Dom af 15 April 1913: Indstævnte, Gaardejer N. Larsen Halling, Torkildstrup, bør til Citanten, A/S. Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, betale Kr. 3670,46 med Renter 5 pCt. p. a. af 4074 Kr. fra 14 Juli 1910 til 30 December 1912 og af Kr. 3670,46 fra 30 December 1912 til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Januar 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold under Sagen her for Retten.

Højesterets Dom.

Ved det i den indankede Dom omhandlede Dokument af 6 Juni 1910 forpligtede Appellanten sig til at betale Indstævnte indtil 4074 Kroner til »Sagens Ordning«. Herved maa efter det Foreliggende antages at være ment en Ordning, hvorefter Johnsen kunde undgaa Straf for de af ham begaaede Falskforbrydelser, og idet en saadan Ordning blev umuliggjort ved hans Selvanmeldelse, der maa forudsættes foretagen uden Paavirkning fra Appellantens Side, findes Indstævnte allerede som Følge heraf ikke at kunne støtte noget Krav paa Dokumentet. Da Indstævnte derhos ej heller har paavist noget andet Grundlag for sin Fordring paa Appellanten, vil denne være at frifinde.

Processens Omkostninger for alle Retter findes Indstævnte at burde erstatte Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer N. Larsen Halling, bør for Tiltale af Indstævnte, Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank, Aktieselskab, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at de Appelindstævnte, A/S. Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank i Nykøbing p. F., hos hvem Møller L. Johnsen af Torkildstrup havde diskonteret en Række Veksler, var blevne bekendte med, at Johnsen ved Udstedelsen af forskellige af disse Veksler havde gjort sig skyldig i Falsk, henvendte de sig til forskellige Personer af Johnsens nærmere Bekendtskabskreds, deriblandt til Appellanten, Gaardejer N. Larsen Halling af Torkildstrup, hvem de foreslog at bidrage til en Ordning af Johnsens Forhold til Banken. Der oprettedes derpaa den 6 Juni 1910 et Dokument, der indeholdt en Fortegnelse over de af Johnsen hos de Appelindstævnte diskonterede Veksler, og hvori det dernæst bl. a. hedder:

»I Anledning af, at Møller L. Johnsen, Thorkildstrup, har diskonteret Veksler i Lolland-Falsters Industri- og Landbrugsbank for et Beløb af Kr. 17,478, i Henhold til omstaaende Fortegnelse, hvoraf Nr. 1—7, 9—12, 14 og 18 er falske, medens Nr. 8, 13, 15, 16 og 17 af L. Johnsen angives at være ægte, indestaar vi Undertegnede Banken for skadesløs Betaling af et Beløb til Sagens Ordning, hvilket Beløb dog ikke maa overstige det ved vor Underskrift anførte. Til Sikkerhed for Betaling af Gælden giver Møller L. Johnsen Pant i Møllen med Bygninger, Besætning og Inventar næst Kr. 4000«.

Dette Dokument blev underskrevet af Appellanten sammen med 2 andre Garanter, idet Appellanten for sit Vedkommende ved sin Underskrift paatog sig at hæfte for 4074 Kroner. Den 8 s. M. meldte Johnsen sig imidlertid selv til Politiet, hvorhos hans Bo blev taget under Konkursbehandling, og han blev derefter som det maa antages under en Justits sag anset med Straf for sine ovennævnte Falsknerier.

Under nærværende Sag, der er indanket hertil fra Stubbekøbing Herreds ordinære Ret, hvor Sagen procederedes efter Hoved- og Kontinuationsstævning, paastod derefter de Appelindstævnte i 1ste Instans Appellanten dømt til Betaling af det ovennævnte Beløb af 4074 Kroner, hvilken Fordring de, efter at Behandlingen af Johnsens Konkursbo var sluttet med Udbetaling af en Dividende af 8,82 pCt., under Kontinuationssagen nedsatte til 3670 Kroner 46 Øre, hvorhos de paastod sig tilkendt Renter 5 pCt. aarlig af 4074 Kroner fra Hovedforligsklagens Dato den 14 Juli 1910 til Udlojdningens Dato den 30 December 1912 og derefter af 3670 Kroner 46 Øre. Appellanten paastod sig frifundet, subsidiært frifundet for Tiden, men ved Underrettens Dom af 15 April 1913 tilpligtedes Appellanten at betale 3670 Kroner 46 Øre med Renter som paastaet, medens Sagens Omkostninger, som begge Parter havde paastaet sig tilkendte, ophævedes. Her for Retten paastaar Appellanten sig frifundet, hvorimod de Appelindstævnte procederer til den indankede Doms Stadfæstelse, hvorhos hver af Parterne har nedlagt Paastand om Tilkendelse af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for sin Paastand gør Appellanten gældende, at han kun indgik paa at paatage sig en Garantiforpligtelse overfor Banken under den Forudsætning, at Johnsen derved vilde undgaa Tiltale og Straf, at Bankens administrerende Direktør, med hvem han og de andre Garanter forhandlede angaaende Sagen, var bekendt med denne Forudsætning, at nævnte Direktør i forskellige Henseender har brudt de ved

Forhandlingerne truffe Aftaler, idet han ikke, som han havde lovet, har henvendt sig til nogle nærmere angivne Slægtninge af Johnsen og dennes Hustru for at faa disse til at overtage en Del af Garantien, ligesom han ikke forskaaffede Appellanten og de 2 andre Underskrivere af Dokumentet af 6 Juni 1910 den der stipulerede Sikkerhed i Johnsens Ejendele, samt at Direktøren derhos i Strid med Sandheden under Forhandlingerne foregav, at Appellanten og de 2 Medgaranter vilde komme til at hæfte for de af Johnsens Veksler, paa hvilke denne falskelig havde tegnet deres Navne, samt derhos mod bedre Vidende gav Appellanten urigtig Oplysning om Størrelsen af Johnsens Vekselsgæld, som han opgjorde med et for ringe Beløb, ligesom han foregav, at Johnsen ikke i andre Banker havde diskonteret falske Veksler.

Til Oplysning om det nærmere Indhold af de med Banken truffe Aftaler er der under Sagen afhørt forskellige Vidner, men ved deres Forklaringer kan det ikke mod de Appelindstævntes Benægtelse anses tilstrækkelig godtgjort, at Bankens Direktør har vildledt Appellanten ved de ovenfor paaberaabte urigtige Oplysninger, saa lidt som, at det fra Appellantens Side har været opstillet som en Betingelse, at Johnsens og Hustrus Slægtninge skulde overtage en Del af Garantien. Hvad dernæst angaar Spørgsmaalet om Undladelse af kriminel Forfølgning mod Johnsen, maa der vel gives Appellanten Medhold i, at det maatte være en kendelig Forudsætning for hans Garantitilsagn, at der ikke fra Bankens Side blev gjort Anmeldelse til Politiet om det af Johnsen udviste Forhold; men da saadan Anmeldelse — som det er in confesso — heller ikke er sket, kunde den Omstændighed, at Johnsen selv meldte sig til Politiet, ikke bevirke, at de Appelindstævntes Ret ifølge Dokumentet af 6 Juni 1910 bortfaldt. Endelig findes Appellanten ikke at kunne paaberaabe sig som Ophørsgrund for sin Forpligtelse, at den i Dokumentet omhandlede Sikkerhed i Johnsens Ejendele ikke er givet ham, idet han maatte være paa det Rene med, at en saadan Aftale kun med Retsvirkning kunde træffes med Johnsen personlig eller dog maatte være afhængig af dennes Samtykke, i hvilken Henseende bemærkes, at det ikke mod de Appelindstævntes Benægtelse er godtgjort, at de i saa Henseende har paataget sig nogen Garanti. Herefter findes Appellanten ikke at kunne rejse nogen Indsigelse mod at opfylde den af ham paatagne Garantiforpligtelse, og det maa som Følge heraf billiges, at han ved den indankede Dom er tilpligtet at betale den ham paahvilende Restandel af Johnsens Skyld med Renter som paastaaet. Bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser med Hensyn til Sagens Omkostninger det maa have sit Forblivende vil herefter være at stadfæste, medens Sagens Omkostninger her for Retten efter Omstændighederne vil være at ophæve.

Nr. 183.

Advokat Halkier

mod

Christian Frederik Christiansen (Def. Lunn),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 278.

Merløse-Tudse Herreders Ekstrarets Dom af 24 Oktober 1914: Tiltalte Christian Frederik Christiansen bør hensættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Overretssagfører Holm, 15 Kr. og til Defensor, Justitsraad Svantemann, 12 Kr. I Erstatning til Gaardejer Karl Hansen, Skellingsted, betaler Tiltalte 50 Kroner. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 December 1914: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Mich. Carlsen og J. Krabbe, betaler Tiltalte Christian Frederik Christiansen 20 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christian Frederik Christiansen til Advokat Halkier og Højesteretssagfører Lunn 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Merløse og Tudse Herreders Ekstraret indankede Sag tiltales Christian Frederik Christiansen for Overtrædelse af Straffelovens § 278.

Tiltalte er født den 4 Januar 1874 og er — foruden i 1905 at have vedtaget en Bøde til Statskassen, stor 50 Kr., for Forfalskning af en Skudsmaalsbog — tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 3 Juli 1908 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, hvilken Straf ved kgl. Resolution af 5*) November s. A. blev ham eftergivet paa Vilkaar af 5 Aars efter Justitsministeriets Skøn ulastelig Vandel fra Resolutionens Dato at regne.

* Skal være 7.

Ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er Tiltalte overbevist om at have i Tiden fra engang i Juli 1913 til en Ugestid ind i Juli 1914, medens han tjente som Fodermester hos Gaardejer Carl Hansen af Skellingsted, i stort Omfang forfalsket den fra Hansens Gaard til et Mejeri leverede Mælk ved i den anførte Tid at iblande Mælken gennemsnitlig ca. 40 Pd. Vand daglig, hvorved han, der var lønnet bl. a. ved at oppebære 25 Øre pr. 100 Pd. til Mejeriet leveret Mælk, forøgede sin Indtægt med ca. 3 Kr. om Maanedes.

For sit saaledes udviste Forhold er Tiltalte ved den indankede Dom anset efter Straffelovens § 278, 1ste Stykke, sammenholdt med midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, hvorhos han efter derom nedlagt Paastand er tilpligtet at betale Gaardejer Carl Hansen 50 Kr. i Erstatning.

Da denne Afgørelse tiltrædes, og da Underrettsdommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at udrede, ligeledes billiges, vil Dommen i det Hele være at stadfæste.

Tirsdag den 23 Marts.

Nr. 176.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Albert Viggo Thelin (Def. Halkier),

der tiltales for Hæleri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 22 December 1914: Tiltalte Albert Viggo Thelin bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. De Tiltalte Jens Christian Hansen og Hans Christian Hansen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 120 Dage og hver for sit Vedkommende betale Aktionens Omkostninger, dog at Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Cortsen og Krabbe, 30 Kr. til hver, udredes af dem med Halvdelen hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret foreligger Sagen kun til Paakendelse for Tiltalte Thelins Vedkommende.

Under Hensyn til Beskaffenheden og Værdien af de af Tiltalte købte i den indankede Dom nævnte Metalgenstande, til det store Antal Gange, i hvilket hans Køb har fundet Sted, og til de vakkende og usandsynlige Forklaringer, som han, der har erkendt aldrig at have spurgt Sælgerne om, hvorfra de havde Metallet, har givet med Hensyn til, hvad han vil have tænkt sig om Sælgerens Adkomst til det Solgte, findes hans Forklaring om ved Købet af Metallet at have været i god Tro at burde forkastes.

Han vil derfor være at anse efter Straffelovens § 238, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, hvorhos han vil have at betale Aktionens Omkostninger som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Albert Viggo Thelin bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og betale Aktionens Omkostninger for sit Vedkommende samt in solidum med de i forrige Instans Medtiltalte Halvdelen af de dem hver især paalagte Andele af Aktionens Omkostninger, derunder de ved Kriminal- og Politirettens Dom fastsatte Salarier. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte derhos til Højesterets-sagfører Liebe og Advokat Halkier 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Jens Christian Hansen, Hans Christian Hansen og Albert Viggo Thelin, der tiltales, Jens Christian Hansen og Hans Christian Hansen for Tyveri og Thelin for Hæleri, er fødte henholdsvis den 3 April 1871, den 8 Juni 1890 og den 1 December 1878.

Ingen af de Tiltalte er funden forhen straffet.

Ved Tiltalte Jens Christian Hansens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han i Tiden fra November Maaned 1913 til Slutningen af August Maaned d. A. i mange Gange har frastjaalet A/S. Burmeister & Wain Metalflanger, afhuggede Kobber- og Messingstænger og andet Metal af samlet Værdi circa 300 Kroner.

Paa samme Maade er det for Tiltalte Hans Christian Hansens Vedkommende bevist, at denne — antagelig i Tiden fra Oktober eller November Maaned 1913 i mange Gange har frastjaalet bemeldte Aktieselskab Tinhamre, Pander, Kobber- og Messingstænger og andet Metal af samlet Værdi circa 300 Kroner.

Alt det stjaalne beroede dels frit fremme, dels i Brokkassen i et Maskinværksted, hvor de nævnte Tiltalte arbejdede.

De Tiltalte Hansen, der ifølge deres Forklaringer ikke begik Tyverierne i Forening, har hver for sig forklaret, at de, der begyndte at sælge Kosterne i Tiltalte Thelins Forretning i April Maaned 1914, har solgt det meste af det Stjaalne til Tiltalte Thelin og dennes Hustru uden dog at gøre dem bekendt med, at Kosterne var stjaalne.

Tiltalte Thelin har erkendt Rigtigheden af de Medtiltaltes Forklaringer ham vedrørende og saaledes vedgaaet, at han dels personlig, dels gennem sin Hustru har købt en Del af det stjaalne Metal, hvoraf under Sagen er kommet til Stede en Del Metalflanger, Kobber- og Messingstænger, Tinhamre m. v. af Værdi ialt circa 300 Kroner. Han har imidlertid nægtet, at han, der siden 1911 har drevet Forretning

som Jærnhandler, har tænkt sig, at Metallet, han købte af de Medtiltalte, hidrørte fra Tyveri.

Efter det Oplyste maa det antages, at den af Tiltalte Thelin ydede Betaling for Kosterne ikke er særlig ringe.

Tre under Sagen afhørte Jærnhandlere har forklaret, at det vilde vække Mistanke, om en Person uden Legitimation flere Gange vilde udbyde Koster som de tilstedekomne.

Endvidere har Ingeniør Alfred Grønning, Forvalter Georg Braade og Undermester Charles Viggo Petersen, der alle er ansatte ved det bestjaalne Selskab, som Vidner under Ed forklaret, at det om en Del af de tilstedekomne, hos Tiltalte Thelin forefundne Koster, derunder de ommeldte Flanger, Kobber- og Messingstænger, gælder, at det er ganske udelukket, at den Jærnhandler, der har købt det, kan have været i Tvivl om, at det maa være stjaalet og ikke kan være kasserede Ting.

Det findes dog mod Tiltalte Thelins Benægtelse betænkeligt efter det Foreliggende at anse det for tilstrækkelig godtgjort, at han har været vidende om, at de af de Medtiltalte købte Koster var stjaalne, og han vil herefter være at frifinde.

De Tiltalte Jens Christian Hansen og Hans Christian Hansen vil som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 120 Dage.

Nr. 158.

Advokat Halkier

mod

Anders Sørensen (Def. Møller),

der tiltales for Bedrageri.

Skanderborg Købstads og Hjelmslev-Gjern Herreders Ekstrarets Dom af 20 November 1913: Tiltalte Anders Sørensen bør til Statskassen bøde 100 Kr. eller i Mangel af fuld Betaling hen sættes til simpelt Fængsel i 14 Dage og udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Lauesen, og Defensor, Overretssagfører Rosen, henholdsvis 15 og 12 Kr. Saa udreder han og i Erstatning til Anmelderen eller nu hans Hustru, Enkefru Ingeborg Knudsen, »Jensensminde«, 80 Kr. Den idømte Bøde og den tilkendte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 2 Februar 1914: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Erstatning bortfalder. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten. Overretssagførererne Heise og Jørgensen, betaler Tiltalte 20 Kr. til hver,

Herredsfoged Givskov bør til vedkommende Amts Fattigkasse bøde 40 Kroner. De idømte Bøder at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende tildels efter den indankede Doms Af-sigelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at Tiltalte ved den i Dommen ommeldte Byttehandel har gjort sig skyldig i noget svigagtigt Forhold. Det bemærkes herved, at det maa antages, at Tiltaltes urigtige Angivelse af Købesummen er fremkommen før Salgsforhandlingerne, og at Tiltalte, efter at Knudsen henimod Midten af Maj 1913 havde indbragt Sagen for en Voldgift, under Voldgiftsforhandlingerne tilbød Knudsen at lade Handelen gaa tilbage, hvilket Knudsen imidlertid afslog, samt at der i Sagen savnes paalideligt Holdepunkt til Bestemmelse af Lamhedens Betydning for Hestens Værdi. Tiltalte vil derfor være at frifinde, hvorhos Aktionens Omkostninger findes at burde paalægges det Offentlige. I Henseende til den Underdommeren idømte Bøde maa det have sit Forblivende ved Overrettsdommens Bestemmelse.

Thi kendes for Ret:

Anders Sørensen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsoverrettens Dom fastsatte Salarier, samt i Salarium for Højesteret til Advokat Halkier og Højesterets sagfører Møller, 50 Kroner til hver, udredes af det Offentlige. I Henseende til den Underdommeren ikendte Bøde bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Skanderborg Købstads og Hjlemslev-Gern Herreders Ekstraret indankede Sag er Anders Sørensen, der er født den 4 November 1865, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Bedrageri.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Efter at Tiltalte, der er Vognmand i Aarhus, den 8 April f. A. paa Herning Marked for et Beløb af 390 Kr. havde købt en Hest, om

Færdig fra Trykkeriet den 8 April 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 5.

Tirsdag den 23 Marts.

hvilken Sælgeren opgav ham, at den var lam og havde været det periodisk i lang Tid, kom han paa Hjemrejsen til at køre i Jernbanekupé sammen med tre af sine Bekendte, hvoriblandt Vognmand M. Knudsen af Reginehøjgaard, der paa samme Marked havde købt en Hest for 395 Kr. Under en mellem de Paagældende opstaaet Samtale bemærkede Tiltalte, medens de endnu befandt sig paa Herning Banegaard, at den Hest, han samme Dag havde købt paa Markedet, havde kostet 540 Kr., og da Knudsen under Rejsens Forløb ytrede Lyst til at tilbytte sig Hesten i Stedet for den, han som meldt selv havde købt, undlod Tiltalte at omtale sin Hests Lamhed, og fastholdt derhos sit anførte usandfærdige Anbringende om Købesummens Størrelse, idet han endog udtalte, at han havde givet 540 Kr. for Hesten, men at den »viste til at være en Hest til 700 Kr.« Der kom derpaa en Handel i Stand saaledes, at Tiltalte solgte oftnævnte Hest »reel og fri for skjulte Fejl« med Mønstring i Aarhus imod for Hesten at modtage dels den af Knudsen paa Markedet erhvervede Hest, dels en kontant Byttesum af 125 Kr. Da Toget kom til Skanderborg, kunde man imidlertid indse, at det, naar Aarhus naaedes, vilde blive for mørkt til, at en Besigtigelse af Hesten kunde foretages, og Knudsen afgjorde derfor Handelen paa Skanderborg Banegaard, idet han der udbetalte Byttesummen til Tiltalte.

Tiltalte, om hvem det ikke er oplyst, at han har paavirket Knudsen til at frafalde den aftalte Mønstring af Hesten, har udsagt, at naar han ikke overfor Knudsen omtalte Hestens Lamhed, var det, fordi han, der ikkun solgte Dyret fri for skjulte Fejl, forment, at Lamheden maatte henhøre til de Fejl, som det herefter var Køberens egen Sag at sikre sig imod. Da imidlertid Lamhed maa anses som en Fejl, der væsentlig forringer en Hests Værdi, og da Tiltalte maa have indset, at Knudsen er gaaet ud fra, at en saadan Fejl ikke har været til Stede, findes han ved sin ommeldte Fortielse at have gjort sig skyldig i svigagtigt Forhold, ligesom han ej heller vil kunne undgaa Strafansvar for at have opgivet den foranførte Købesum til et væsentlig højere Beløb end det af ham erlagte, uagtet han har maattet indse, at dette Opgivende var en medvirkende Aarsag til, at Knudsen indlod sig paa Byttehandelen.

Oftnævnte Knudsen er, medens Undersøgelsen stod paa, afgaaet ved Døden, og hans Enke har derefter paastaaet sig tillagt i Erstat-

ning hos Tiltalte et Beløb af mindst 75 Kr., hvilken Paastand ved Underrettsdommen er tagen til Følge, saaledes at der er tilkendt hende 80 Kr., men idet der ikke foreligger tilstrækkelig bestemte Oplysninger til Fastsættelse af det lidte Tabs Størrelse, vil Erstatningspaastanden ikke kunne paakendes under denne Sag, og Bestemmelsen om Erstatnings Udredelse i den indankede Dom findes derfor at burde bortfalde.

For sit ovenommeldte Forhold er Tiltalte iøvrigt ved Underrettsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 257 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til en Bøde til Statskassen af 100 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 14 Dage, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger ligeledes tiltrædes, vil saaledes med den af det Foranførte flydende Forandring være at stadfæste. . . .

Underdommeren, Herredsfoged Givskov, som har undladt at give Attestation om Lovligheden af Sagførelsen for Underretten, vil i Medfør af Forordning 3 Juni 1796 § 35 til vedkommende Amts Fattigkasse have at bøde 40 Kr. Iøvrigt har Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter været lovlig.

Onsdag den 24 Marts.

Nr. 173. Højesteretssagfører Møller
mod

Jens Jørgen Valentin Kaas (Def. Bagger),

der tiltales for Overtrædelse af § 20 i Frdn. af 27 September 1805.

Bornholms Nordre Herreds Ekstrarets Dom af 14 Oktober 1914: Tiltalte Jens Jørgen Valentin Kaas bør have den foran under 1 omhandlede Stamme og de foran under 4 omhandlede Grene og Toppe eller, saafremt disse Effekter ikke forefindes, deres Værdi, respektive 30 Kr. og 60 Kr., forbrudt til Bornholms Amtsfattigkasse samt til samme Kasse betale Værdien af de foran under 2 og 3 omhandlede Effekter, tilsammen 568 Kr. 53 Øre. Saa bør han og betale alle med Aktionen forbundne Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Overretssagfører Alfred Olsen, og til Defensor, Sagfører Hjort, 30 Kr. til hver. De idømte Beløb at udredes og Dommen i det Hele at efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende Oplysninger maa der gaas ud fra, at alt det i den indankede Dom under Nr. 2 ommeldte Træ har været Genstand for egentlig Salg til det paagældende Træskæreri,

hvorfor Tiltalte ikke har Krav paa det i Dommen under dette Punkt skete Fradrag af 137 Kroner i hans Tilsvar. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den kunne stadfæstes med Forhøjelse af det i Dommen nævnte Beløb af 568 Kroner 53 Øre til 705 Kroner 53 Øre.

Thi kendes for Ret:

Herredstingsdommen bør ved Magt at stande, dog at Summen 568 Kroner 53 Øre forhøjes til 705 Kroner 53 Øre. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Jørgen Valentin Kaas til Højesteretssagførerne Møller og Bagger 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Ifølge Bornholms Amts Ordre af 1 December f. A. sættes Jens Jørgen Valentin Kaas under Tiltale for Overtrædelse af § 20 i Forordningen af 27 September 1805.

Tiltalte, der ejer Ejendommen »Raagelundsgaard« Matr. Nr. 10 a, 47 a og 96 i Rø Sogn ifølge Skøde af 18, tinglæst 29 Marts 1911, har erkendt, at han uden foregaaende Udvisning fra Skovtilsynets Side har paa den nordøst for Rø Kirke liggende, til Gaarden hørende Skovlod, Nr. 10 a, ladet fælde 11 Stkr. Egetræer og 10 Stkr. Aske-træer, og er det oplyst, at han med Hensyn til disse Træer har forholdt sig saaledes:

1. En Egestamme blev af Tiltalte solgt for 30 Kr. til Avlsbruger Marcher i Rø, der imidlertid undlod at betale Købesummen, hvorfor Handelen gik tilbage. Stammen, der antagelig endnu henligger i Tiltaltes Skov, og som af tvende inden Retten udmeldte Mænd er vurderet til 30 Kr., maa herefter anses ulovlig hugget, og Tiltalte har som Følge heraf forbrudt den eller, hvis den ikke forefindes, dens Værdi til Bornholms Amtsfattikkasse.

2. Resten af det Fældede med Undtagelse af Toppe og Grene er af Tiltalte leveret til Rønne Træskæreri, der ifølge produceret Opgørelse herfor har krediteret ham 677 Kr. 03 Øre og bl. a. for tvende Cheque debiteret ham henholdsvis 200 Kr. og 250 Kr. Med Hensyn til disse Transaktioner gaar Tiltaltes Forklaring ud paa, at Træet ikke af ham blev solgt til Skæreriet, men at det alene blev leveret dette til Opskæring til Gaardens Brug. Hertil paaregnede han, at alt Træet vilde medgaa, idet han dels skulde have Staldstøtter og Brikser i Svinstalden samt en ny Bjælke i Svinehuslængen, dels skulde have forfærdiget nogle Møbler, men paa Grund af Pengetrang maatte han imidlertid anmode Skæreriet om at forstrække sig med de anførte Cheque-beløb, og da han ikke senere saa sig i Stand til at refundere disse, fik han af det leverede Træ alene forfærdiget 26 Staldstøtter og 1 Skrivebord. Af Indehaveren af Skæreriet, Anton Kofoed og dennes Søn, der forhandlede med Tiltalte angaaende Træet, er det imidlertid edelig forklaret, at der vel havde været Tale om, at noget af Træet

skulde leveres Tiltalte tilbage i forfærdiget Stand, men at den endelige Aftale gik ud paa et rent og skært Salg, saaledes at Cheque-Udbetalingerne ikke var Laan, men a. ct. Udbetalinger paa Købesummen, og denne Forklaring, med hvilken det ogsaa stemmer, at Tiltalte har erkendt, at der ikke med Hensyn til Chequebeløbene blev truffet nogen Aftale om Tilbagebetaling eller Forrentning, og som i det Hele har Formodningen for sig, bliver at lægge til Grund for Bedømmelsen. I Overensstemmelse hermed bliver Hugsten af de heromhandlede Træer at anse som ulovlig, men da Tiltaltes Forklaring om, at han af Træet fik tilbage i forfærdiget Tilstand 26 Staldstøtter og 1 Skrivebord, ikke findes at kunne forkastes, i hvilken Henseende bemærkes, at Forklaringen bestyrkes ved den af Skæreriet fremlagte Opgørelse, paa hvilke bemeldte Effekter er debiterede ham med henholdsvis 52 Kr. og 85 Kr., vil der i Tiltaltes Tilsvær være at fradrage 137 Kr. Da nu Værdien af det til Skæreriet solgte Træ skønnes at maatte sættes lig Købesummen, 677 Kr. 03 Øre, hvilken efter Skæreriejerens Søns Forklaring blev beregnet dels pr. Kbfd., dels over en Bank, vil Tiltalte herefter have at tilsvare 540 Kr. 03 Øre, der tilfalder Bornholms Amtsfattigkasse.

3. Af de til fornævnte hørende Grene og Toppe har Tiltalte til Snedker Johs. Pihl og Husmand Haakon Hansen, begge af Rø, solgt for henholdsvis 12 Kr. og 16 Kr. 50 Øre, og Værdien af disse Effekter, som kan sættes lig Salgssummen, har Tiltalte derfor forbrudt til Bornholms Amtsfattigkasse med 28 Kr. 50 Øre.

4. Resten af de paagældende Grene og Toppe, vurderet af udmeldte Mænd til 60 Kr., havde Tiltalte ved Forhørets Begyndelse ikke disponeret over, og de henlaa da i hans Skov. Med Hensyn til disse Effekter har Tiltalte ment sig ansvarsfri under Paaberaabelse af, at de ville medgaa til Brændsel paa Gaarden, men da de vedkommende Træer er huggede for at udnyttes ved Salg, og Grenene og Toppene saaledes er Udbytte af ulovlig Hugst, maa Tiltalte ogsaa have forbrudt dem, eller, hvis de ikke mere forefindes, deres Værdi til Amtsfattigkassen.

Torsdag den 25 Marts.

Nr. 169.

Højesteretssagfører Winther

mod

Johan Joseph Saltofte Larsen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Bedrageri.

Ulfborg-Hind Herreders Ekstrarets Dom af 13 Maj 1914:
 Johan Josef Saltofte Larsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i tyve Dage og betale i Erstatning til Købmand Anders Christian Mortensen i Vem 100 Kr., men Straffens Fuldbrydelse udsættes

og bortfalder efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse paa Betingelse af, at den idømte Erstatning udredes i rette Tid, og at de i midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 20 iøvrigt fastsatte Vilkaar opfyldes. Saa betaler Tiltalte og Aktionens Omkostninger og derunder i Salarium til Aktor, Sagfører Hammersøe, 30 Kr. og til Defensor, Overretssagfører Grove, 25 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 13 Juli 1914: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Straffens Bortfald fastsættes til 5 Aar fra denne Doms Afsigelse. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Sørensen betaler Tiltalte 20 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde er Tiltalte rettelig anset efter Straffelovens § 253. Straffen vil i Medfør af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage., og efter de foreliggende Oplysninger findes der ikke tilstrækkelig Grund til her under Sagen at paalægge Tiltalte nogen Erstatning. Straffens Fuldbyrdelse bliver derhos at udsætte som nedenfor bestemt, saaledes at Straffen bortfalder, saafremt de i fornævnte midlertidige Lov fastsatte Betingelser overholdes. Endelig vil Tiltalte have at udrede Aktionens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Johan Joseph Saltofte Larsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage, dog at Fuldbyrdelsen af Straffen udsættes, og at Straffen efter 5 Aars Forløb fra denne Højesteretsdoms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. Tiltalte betaler derhos Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsoverrettens Dom fastsatte Salarier, og i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Winther og I. Kondrup, 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Ulfborg-Hind Herreders Ekstraret indankede Sag er Johan Joseph Saltofte Larsen, der er født den 10 Juni 1886, og som ikke

ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Bedrageri.

Ved Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold.

Den 16 August forrige Aar blev der paa Begæring af Købmand A. C. Mortensen i Vemb afholdt en Arrestforretning hos Tiltalte, der da var ansat som Garner paa Herregaarden Nørre Vosborg. Under Forretningen blev der af Fogden til Sikkerhed for Mortensens Tilgodehavende, som opgjordes til ialt 258 Kroner 37 Øre, dekreteret Arrest dels i nogle Kreaturer og en Vogn, hvilket alt senere viste sig ikke at være Tiltalte tilhørende, dels i Tiltaltes eventuelle, til et Beløb af 100 Kroner vurderede Ret til Afgrøden af en ca. 1 Td. Land stor Kartoffelmark, som tilhørte Ejerinden af den ovennævnte Herregaard, men hvoraf Brugen maa antages at have været overladt Tiltalte i hans foranførte Stilling. Under Arrestens Foretagelse var Tiltalte ikke til Stede, men Dekretets Retsvirkning blev hans Hustru tilkendegivet, og han har saavel af hende som af den Sagfører, der under Forretningen var optraadt for Rekvirenten, modtaget fornøden Besked om Arresten og dens Følger, hvorhos han i Anledning af Arrestens Forfølgning til Stadfæstelse har givet Møde i vedkommende Forligskommission og dér erkendt den for lovlig gjort og forfulgt. I Løbet af de nærmeste Uger efter Arrestens Foretagelse har Tiltalte derpaa opgravet hele Afgrøden af den omhandlede Kartoffelmark, som efter hans Forklaring udgjorde ca. 50 Tdr. Kartoffler; af det Opgravede bortsolgte han 25--30 Tdr. og anvendte til Kreaturfoder ca. 16 Tdr. Salget af Kartofflerne skete for en Pris af 2 Kr. 50 Øre pr. Td. til en Købmand, med hvem Tiltalte stod i Handelsforbindelse, og for det Solgte modtog han ikke kontant Betaling, men dels Fødevarer, der er medgaaede til hans eget og Familiens Underhold, dels Foderstoffer, hvilke han ligesom de fornævnte 16 Tdr. Kartoffler anvendte til sine Kreaturer.

Tiltalte, der udtrykkelig har vedgaaet at have været klar over, at han ikke havde Lov eller Ret til at sælge af det arresterede Gods, hvorunder Kartofflerne, har iøvrigt anført, at han ikke paa anden Maade var i Stand til at skaffe sig de til hans Families Underhold nødvendige Varer og tilstrækkeligt Foder til sin Besætning.

Under Sagen har Købmand Mortensen nedlagt Paastand om en Erstatning af ialt 293 Kroner 62 Øre, men ved Underrettsdommen er det antaget, at det Tab, han har lidt ved at blive berøvet Adgangen til at søge Fyldestgørelse i Kartoffelafgrøden, ikke har kunnet overstige 100 Kroner, og Erstatningen er derfor ikkun tilkendt med dette Beløb.

For sit ommeldte Forhold er Tiltalte ved den indankede Dom rettelig anset efter Straffelovens § 253, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, og idet de i Dommen indeholdte Bestemmelser om Udredelse af den foranførte Erstatning samt om Udsættelse af Straffens Fuldbyrkelse og om dens eventuelle Bortfald ligeledes tiltrædes, vil bemeldte Dom, ved hvilken det rettelig er paalagt Tiltalte at udrede Aktionens Omkost-

ninger, og ved hvis Bestemmelse af de Aktor og Defensor for Underretten tillagte Salærer det vil kunne have sit Forblivende, være at stadfæste, saaledes at Fristen for Straffens Bortfald fastsættes til 5 Aar fra denne Doms Afsigelse.

Fredag den 26 Marts.

Nr. 43. **Sorø Byraad (Trolle)**
mod

Ingeniørfirmaet Hildebrandt & Houmølle (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Byraadets Forpligtelse til at betale de Indstævnte for Udarbejdelsen af Projekt til et Vej- og Kloakanlæg.

Sorø Bytings Dom af 13 Februar 1913: De Indstævnte, Sorø Købstads Byraad, bør for Tiltale af Citanterne, Ingeniørfirmaet Hildebrandt & Houmølle, Hellerup, under nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 Februar 1914: De Appelindstævnte, Sorø Købstads Byraad, bør til Appellanterne, Ingeniørfirmaet Hildebrandt & Houmølle, Hellerup, betale 2579 Kr. 97 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 24 September 1912, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Indstævnte ikke gentaget den i den indankede Dom ommeldte Paastand om, at Byraadet skulde betragtes som udebleven ved Sagens Inkamination.

Efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger henstaar det usikkert, hvilke nærmere Aftaler Vejudvalgets senere afdøde Formand med eller uden Tilslutning af Udvalgets andre Medlemmer har truffet med Indstævnte om Udarbejdelse af det i Dommen ommeldte Projekt. Men selv bortset herfra maatte det under Hensyn til Omfanget og Beskaffenheden af det paagældende Projekt, hvis Udarbejdelse paa Forhaand maatte vides at ville medføre betydelige Udgifter, ligge udenfor Udvalgets Kompetence i saa Henseende at træffe en Byraadets forbindende Aftale.

Som Følge heraf og idet en Betalingspligt ej heller kan udledes af den Maade, hvorpaa Byraadet har forholdt sig overfor det fremsatte Krav, vil Byraadet efter sin Paastand være at frifinde.

Da Bytingsdommen har samme Resultat, vil den kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Bytingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte, Ingeniørfirmaet Hildebrandt & Houmølle, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Sorø Købstads ordinære Ret hertil indankede Sag har Appellanterne, Ingeniørfirmaet Hildebrandt & Houmølle, Hellerup, i første Instans paastaet de Appelindstævnte, Sorø Købstads Byraad — der er indstævned ved Byraadets Formand, Borgmester F. A. H. Kalko —, tilpligtede at betale 2579 Kr. 97 Øre for af Appellanterne udarbejdede Planer og Projekt til Sorø Bys Udvidelse mod Vest ved Anlæg af Veje og Kloaker tilligemed Rente af Beløbet 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 24 September 1912, indtil Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst. De Appelindstævnte paastod sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger, hvorhos de nedlagde forskellige subsidiære Paastande, og da de ved den den 13 Februar f. A. afsagte Underrettsdom er frifundne for Appellanternes Tiltale, medens Sagens Omkostninger ophævedes, har Appellanterne nu indanket Sagen her for Retten, hvor de har gentaget deres ovennævnte Paastand og derhos paastaet sig tillagt Sagens Omkostninger skadesløst for Overretten. De Appelindstævnte har derimod procederet til Stadfæstelse af Underrettsdommen med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det fremgaar af Underrettsakten, at Sorø Byting den Dag, Sagen blev inkamineret, beklædtes af Borgmester Kalko i dennes Egenskab af Byfoged i Sorø, at denne ved Inkaminationen — samtidig med at han beklædte Dommersædet — gav Møde for de Appelindstævnte og forbeholdt sig senere at erholde Anstand for at procedere Sagen paa Byraadets Vegne, at han derefter afsagde en Kendelse gaaende ud paa, at han veg sit Sæde i denne Sag, at Appellanterne dernæst begærede Sagen udsat for, at der kunde beskikkes en Sættedommer, samt at Sagens videre Behandling er foretaget for en saadan.

Under Henvisning til det ved Sagens Inkamination for Underretten saaledes passerede har Appellanterne i første Række gjort gældende, at de Appelindstævnte ikke har givet behørigt Møde ved Inkaminationen, og at de derfor maa betragtes som udeblevne under Sagen. Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives dem Medhold, i hvilken Henseende bemærkes, at om det end maa anses for mindre korrekt, at Borgmester Kalko, forinden han havde veget sit Sæde som Dommer i Sagen, gav Møde paa Byraadets Vegne, saa findes dette efter Omstæn-

dighederne dog ikke at kunne medføre, at de Appellindstævnte maa betragtes som udeblevne ved Sagens Inkamination.

Medens nu Appellanterne til Støtte for deres Paastand videre har anført, at det paagældende Projekt er udarbejdet efter Bestilling af Byraadets Udvalg for Mark-, Bro-lægnings- og Vejvæsen, og at Byraadet efter i 1910 at have faaet overgivet de udarbejdede Planer og Overslag har beholdt disse Dokumenter uden at tage nogen Reservation mod at betale derfor, har de Appellindstævnte bestridt Rigtigheden af disse Anbringender, hvorhos de har hævdet, at det under alle Omstændigheder har ligget udenfor det nævnte Udvalgs Kompetence at bestille udarbejdet et Projekt som det foreliggende, hvis Gennemførelse langt vil overstige Kommunens Kræfter. Efter de under Sagen fremkomne Oplysninger om de Forhandlinger, der er førte mellem Appellanterne og Udvalget, forinden Udarbejdelsen af Projektet paabegyndtes, samt naar henses til Indholdet af den efter Projektets Aflevering førte Korrespondance mellem Appellanterne og Udvalgets Formand, findes det imidlertid at maatte statuere, at Udvalget eller i hvert Fald dets Formand som dets Repræsentant i sin Tid har givet Appellanterne Føje til at gaa ud fra, at Udvalget bestilte det omtommeldte Projekt udarbejdet af dem. Da nu Udvalget findes ved at afgive en saadan Bestilling at have handlet indenfor Omfanget af sit Omraade — der efter Vedtægten for Styrelsen af de kommunale Anliggender i Sorø Købstad bl. a. omfatter Tilsyn med Byens Jorder, dens Gader og Veje samt Indgivelse af Forslag til Grundforbedringer — maa de Appellindstævnte anses forpligtede ved det af Udvalget foretagne, og da de ikke har godtgjort, at den af Appellanterne fordrede Betaling er ubillig, vil de være at tilpligte at betale det af Appellanterne indtalte Beløb tilligemed Rente heraf som paastaaet.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 4. Overretssagfører **Sigurd Thamsen (Selv)**

mod

Executores testamenti i Konsul og Grosserer **Poul Hansen** og efterlevende Hustru **Maren, f. Nielsens Fællesbo**, Overretsassessor **M. Sander** og Overretssagfører **Gustav Malling**, samt fornævnte Enkefru **Maren Hansen, f. Nielsen (Ingen)**,

betræffende Spørgsmaalet om Erstatning for retsstridigt Forhold.

Københavns Amts nordre Birks Skifterets Decision af 6 Juni 1913: Den af Overretssagfører Thamsen i Skrivelse af 24 December 1908 anmeldte Fordring i Konsul, Grosserer P. Hansen og efterlevende Ægtefælle Maren, født Nielsens Bo kan ikke anerkendes.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 December 1913: Skiftedecisionen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet dels sit Anbringende om, at alle Aktier i Aktieselskabet Hotel Kongen af Danmark var samlede paa en Haand, da den i den indankede Dom omtalte Generalforsamling den 29 Marts 1898 fandt Sted, dels sin Paastand om, at han overfor de Indstævnte er berettiget til at kræve Tilbagegang af den Retshandel, som hans Moder ved Tegningen af Partialobligationerne indgik med det nævnte Selskab i 1898.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Overretssagfører Sigurd Thamsen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 29 Marts 1898 afholdtes ordinær Generalforsamling i det daværende Aktieselskab »Kongen af Danmark«. Efter at Dirigenten havde erklæret Generalforsamlingen for i alle Henseender beslutningsdygtig, meddelte Selskabets Direktør, at man havde modtaget Tilbud om Køb af de umiddelbart op til Selskabets Ejendom Matr. Nr. 301 og 314 i Stadens Øster Kvarter stødende, Restauratør Wittmack tilhørende Ejendomme Matr. Nr. 322 A og B i Øster Kvarter for en Købesum af 530,000 Kr., hvoraf Sælgeren skulde have kontant ca. 124,400 Kr. og 60,000 Kr. i Aktier i et eventuelt udvidet Aktieselskab »Hotel Kongen af Danmark«. Direktøren meddelte dernæst, at man fra Aktieselskabet »Dronninggaard«s Bestyrelse havde modtaget Tilbud om Køb af Ejendommen Matr. Nr. 1 e af Dronninggaard, hvorpaa bl. a. Næsseslottet er beliggende. Af Købesummen 500,000 Kr. skulde ingen Del udbetales kontant, men Selskabet »Dronninggaard« skulde overtage Partialobligationer og Aktier i et eventuelt udvidet Aktieselskab »Hotel Kongen af Danmark« for et Beløb af henholdsvis 150,000 Kr. og 150,000 Kr. Endelig meddelte Direktøren, at der samtidig var fremkommet et Tilbud, hvorefter det blev tilbudt de nuværende Aktionærer at sælge deres Aktier — til samlet Beløb 230,000 Kr. — mod at faa udbetalt 170,000 Kr. kontant og et Beløb stort 300,000 Kr. i Aktier i et eventuelt udvidet Aktieselskab »Hotel Kongen af Danmark«.

Ved den derefter foretagne Afstemning vedtoges det enstemmig at akceptere de tre fremkomne Købetilbud.

Efter at Direktøren derpaa havde ytret, at det paa Grund af Virksomhedens Forøgelse var nødvendigt, at Selskabet omorganiseredes, og

at Aktiekapitalen udvidedes, fremlagde han Udkast til nye Love, i Henhold til hvilke Aktiekapitalen udvidedes til 800,000 Kr. Efter at dette Forslag var bleven vedtaget, valgte man 4 Bestyrelsesmedlemmer, der — som det hedder i Generalforsamlingsprotokollen — konstituerede sig som Bestyrelse med Konsul P. Hansen som foreløbig Formand. Generalforsamlingen vedtog derpaa et af Konsul Hansen fremsat Forslag om, at Bestyrelsen bemyndigedes til at underskrive de med Hensyn til Erhvervelsen af Wittmacks Ejendomme og af Dronninggaard fornødne Dokumenter, og efter at Konsul Hansen derefter havde meddelt, at en nærmere angiven Bankdirektør, der var personlig til Stede, paa sig for Selskabet at ordne et andet Prioritetslaan à 5 pCt. paa visse angivne Vilkaar, blev Generalforsamlingen hævet.

Den 30 April s. A. anmeldtes Aktieselskabet »Hotel Kongen af Danmark« til Handelsregistret, i hvilket det med Hensyn til Kapitalens Størrelse og Fordeling hedder, at den udgør 800,000 Kr. i Aktier paa 1000 Kr., og med Hensyn til, »om Aktierne er fuldt indbetalte, eller med hvormeget, og naar Resten kan indfordres«, hedder »fuldt indbetalt«.

Den 9 Maj 1898 tinglæstes som Hæftelse dels paa Ejendommen Matr. Nr. 301 og 314 Øster Kvarter (Hotelejendommen Kongen af Danmark) og dels paa Wittmackskomplekset Matr. Nr. 322 A og B med Wittmacks Samtykke en Hovedobligation henhørende til et Partialobligationslaan paa 350,000 Kr., og den 11 Juni s. A. udstedtes en offentlig »Indbydelse til Tegning af Kr. 350,000 Kr. 5 pCt. Partialobligationer amortisable til 102 pCt. i Aktieselskabet Hotel Kongen af Danmark«. Det hedder dernæst i Indbydelsen bl. a.:

»I Anledning af Købet bl. a. af Ejendommen Matr. Nr. 322 a, Øster Kvarter, Gade Nr. 3 A i Havnegade her i Staden, og Matr. Nr. 322 b, Gade Nr. 3 B i Havnegade og Nr. 17 ved Holmens Kanal, ligeledes her i Staden, og i Henhold til den paa Generalforsamlingen givne Bemyndigelse, indbyder undertegnede Bestyrelse for

Aktieselskabet Hotel Kongen af Danmark
til Tegning af

Kroner 350,000 5 pCt. Partialobligationer
paa 1000 Kroner Stykket til pari Kurs.

Til Sikkerhed for Laanet gives Prioritet og Panteret, næstefter Kr. 825,000 offentlige og private Midler med statutmæssige Forpligtelser samt en aarlig Livrente af Kr. 800, i følgende Aktieselskabet tilhørende Ejendomme Matr. Nr. 301 og 314 i Øster Kvarter her i Staden, Niels Juelsgade Nr. 2 og Holmens Kanal Nr. 15 og Matr. Nr. 322 A og 322 B i samme Kvarter, Holmens Kanal Nr. 17 og Havnegade Nr. 3 A og B, det til den i disse Ejendomme førte Hotel- og Restaurantvirksomhed hørende Inventar, det Pantsattes Assurancesummer og al af Ejendommene gaaende Leje og Interesse«.

Laanet, der iøvrigt maa antages at have været fast overtaget af den ovenfor omtalte Bankdirektør til en Kurs af 90 pCt., tegnedes herefter og maa antages at være kommen Selskabet tilgode med ialt 315,000 Kr. Blandt de oprindelige Erhververe af Partialobligationerne i Henhold til den paa Grundlag af Indbydelsen stedfundne Tegning var

Appellanten Overretssagfører Sigurd Thamsens senere afdøde Moder, Enkefru Oluffa Thamsen, der blev Ejer af Partialobligationer til samlet Paalydende 30,000 Kr., hvoraf 5 Stk. à 1000 Kr. paa Skiftet efter hende tilfaldt Appellanten som Arv.

Selskabet traadte straks i Drift og maa antages i det Væsenlige at være bleven ledet af Konsul Hansen, saalænge han havde Sæde i Bestyrelsen. Af det Restbeløb — 290,000 Kr. — af den nominelle Aktiekapital, hvorover der ikke var disponeret paa den ovenfor anførte Maade, lykkedes det i Løbet af det første Aar at afsætte 63,000 Kr., medens Resten — Aktier til Beløb 227,000 Kr. — ingensinde er bleven afsat. Regnskabet for det første Driftsaar 1 Maj 1898 — 30 April 1899 opgjordes med et Overskud af 40,292 Kr. 64 Øre, og paa Grundlag heraf blev der med Tilslutning af Selskabets den 22 Juli 1899 afholdte Generalforsamling, der gav Decharge for Regnskabet, udbetalt 4 pCt. til Ejerne af den overtagne Del af Aktiekapitalen, 573,000 Kr., ialt 22,920 Kr., medens der til en »Reserve- og Fornyelsesfond« henlagdes 13,343 Kr. 38 Øre. I Overensstemmelse med en Meddelelse paa samme Generalforsamling nedlagde Konsul Hansen fra den 1 August s. A. sit Mandat som Formand for og Medlem af Bestyrelsen for Selskabet, i hvis Ledelse han maa antages derefter ingen Del at have haft.

Selskabet havde imidlertid stadig Vanskeligheder, der maa antages i hvert Fald til Dels at have hidrørt fra, at det manglede tilstrækkelig disponibel Kapital, idet Aktiekapitalen kun i ringe Grad forelaa kontant og Partialobligationslaanet medgik dels til de kontante Udbetalinger og øvrige Omkostninger ved Erhvervelsen af de nye Ejendomme, dels til den stipulerede Udredelse til Dronninggaardsselskabet. De for de følgende Aar opgjorte Regnskaber udviste, at Driften medførte et — iøvrigt varierende — Underskud. I 1902 lykkedes det, om end med Tab, at afhænde Dronninggaardsejendommen, og det følgende Aar dannedes et nyt Selskab, der overtog Hotelkomplekset. Selskabet Hotel Kongen af Danmark førte derefter en hensygnende Tilværelse.

I 1905 afhændedes Hotelkomplekset ved Tvangsauktion, og i Efteraaret 1906 blev Selskabet, der havde standset sin Virksomhed den 30 Juni 1905 og som iøvrigt synes da ikke at have haft andre Kreditorer — i hvert Fald af Betydning — end Partialobligationsejerne, erklæret Fallit paa Foranledning af disse. Ved Mellekomst af Københavns Laane- og Diskontobank, der ifølge Hovedobligationen for Partialobligationslaanet stod som Repræsentant for Partialobligationsejerne, var der — bl. a. gennem Provenuet af Hotellets Inventar, hvori der ved en begaaet formel Fejl ikke var bleven givet Partialobligationsejerne Panteret — bleven tilvejebragt Dækning for 22 pCt. af den resterende Del af Partialobligationslaanet (nemlig 320,000 Kr., idet Laanet ved de successive Udtrækninger var nedbragt med 30,000 Kr.), og dette Beløb blev stillet til Disposition for Partialobligationsejerne med de 20 pCt. den 18 November 1905 og de 2 pCt. den 4 September 1906. Det maa antages, at der i Selskabets Fallitbo ingensomhelst Dividende herudover vil fremkomme til Partialobligationsejerne, til hvem der ej heller er bleven udbetalt Renter for Tiden efter den 11 Juni 1905.

Den 3 September 1908 afgik Konsul Hansen ved Døden, og hans og hans efterlevende Hustrus, Appelindstævnte Fru Maren Hansen, f. Nielsens Fællesbo blev taget under Behandling af de Appelindstævnte,

Overretsassessor M. Sander og Overretssagfører Gustav Malling, som Testamentseksekutorer i Henhold til kgl. Bevilling af 7 s. M.

Efter at der af Eksekutorerne var bleven udstedt Proklama i Boet, i hvilket Appelindstævnte Fru Hansen som Afdødes Universalarving havde vedgaaet Arv og Gæld, anmeldte Appellanten dels for sig selv som Ejer af de fornævnte 5 Stk. Partialobligationer à 1000 Kr. — de samme som han havde arvet efter sin Moder, afset fra, at han havde byttet en enkelt af disse med en af en af hans Brødre ligeledes efter Moderen arvet Obligation — dels for forskellige andre Partialobligationsejere et Krav paa Boet gaaende ud paa Betaling til hver enkelt Partialobligationsejer af 1000 Kr. pr. Partialobligation med Fradrag af de ovenfor nævnte tidligere til Disposition stillede 22 pCt., men med Renter 5 pCt. aarlig af det til enhver Tid skyldige Beløb fra den 11 Juni 1905.

Eksekutorerne bestred saavel Rigtigheden af denne Fordring som af lignende Fordringer, der fra forskellige andre Partialobligationsejere blev anmeldt af Overretssagfører Damkier og af Højesteretssagfører Harboe. Det blev dog ved Forhandlinger med Sidstnævnte og med Appellanten vedtaget, at Disputen med de øvrige Partialobligationsejere skulde stilles i Bero efter Udfaldet af en Sag, der allerede tidligere var bleven anlagt her ved Retten som vedtaget Værneting mod Konsul Hansen af Højesteretssagfører Harboe for en anden af Partialobligationsejerne, nemlig Grosserer Peter Haas, og i hvilken Boet var indtraadt efter Konsul Hansens Død. Ved Rettens den 17 Oktober 1910 afsagte Dom i denne Sag blev Konsul Hansen eller nu det ovennævnte Fællesbo frifunden, og denne Dom blev efter af Grosserer Haas at være bleven indanket for Højesteret stadfæstet ved Højesterets Dom af 24 April 1912. Efter at dernæst en i Mellemtiden af Overretssagfører Damkier for en anden Partialobligationsejer rejst Skiftedisput, hvis Udfald man ligeledes var enedes om at oppebie, atter var bortfalden ved den paagældende Anmeldelses Tilbagetagelse, blev der, da Appellanten imidlertid ønskede en særskilt Afgørelse med Hensyn til de af ham rejste Krav, indledet Dispute mellem ham og Eksekutorerne samt Appelindstævnte Fru Hansen angaaende det Krav, som Appellanten havde anmeldt i Boet for sig personlig, saaledes at Udfaldet af denne Disput skulde være afgørende for de øvrige af ham for Partialobligationsejere anmeldte Krav. Under denne Disput nedlagde Appellanten Paastand om Betaling i Boet af 3900 Kr. — nemlig 5000 Kr. med Fradrag af de ovenfor omtalte 22 pCt. — samt Renter à 5 pCt. aarlig af 5000 Kr. fra 11 Juni 1905 til 18 November s. A., af 4000 Kr. fra 18 November 1905 til 4 September 1906 og af 3900 Kr. fra 4 September 1906, til Betaling sker, medens de Appelindstævnte nedlagde Paastand om, at den af Appellanten anmeldte Fordring nægtedes Anerkendelse i Boet.

Ved Københavns Amts Nordre Birks Skifterets den 6 Juni 1913 afsagte Decision blev Disputen afgjort derhen, at den anmeldte Fordring ikke kunde anerkendes. Appellanten har derefter indanket Sagen her for Retten efter Stævning dels til Eksekutorerne dels til Fru Hansen, og han har her for Retten nedlagt Paastand om, at den af ham, for ham selv personlig anmeldte Fordring anerkendes som uprivilegeret Krav i Boet principalt for 3900 Kr. med Renter som under Disputen

i første Instans anført, subsidiært for forskellige af ham nærmere specificerede mindre Beløb. Han har derhos paastaaet sig tilkendt Sagens Omkostninger her for Retten skadesløst.

De Appellindstævnte har, skønt lovlig stævned, ikke givet Møde her for Retten.

Foreløbig bemærkes, at forsaavidt der under Sagen har været Uenighed om, hvorvidt samtlige Aktier paa det Tidspunkt, da den fornævnte Generalforsamling blev afholdt, har været samlede paa een Haand, saaledes at der mulig i Virkeligheden ikke eksisterede noget »Aktieselskab« Kongen af Danmark, er der ikke i saa Henseende tilvejebragt noget Bevis. Det bemærkes derhos, at der ikke af det Foreliggende med Sikkerhed har kunnet sluttes noget om, hvorvidt der ved det paa Generalforsamlingen den 29 Marts 1898 passerede er dannet et nyt Aktieselskab, hvorfor dette i Mangel af Bevis ikke kan antages, og der maa derfor gaas ud fra, at der paa Generalforsamlingen kun er sket det, at Selskabet fik sin Aktiekapital udvidet. Der vil derfor ved Sagens Paadømmelse ikke kunne tages noget Hensyn til de paa de fornævnte ikke godtgjorte Forhold baserede Anbringender.

Appellanten har iøvrigt til Støtte for den af ham anmeldte Fordring i første Række gjort gældende, at han maa være beføjet til at kræve Tilbagegang af den Retshandel, som hans Moder ved Tegningen af Partialobligationerne har indgaaet med Selskabet, da denne Tegning har fundet Sted under Forudsætninger, der er bristede, idet de har vist sig ikke at stemme med de virkelige Forhold, at Bestyrelsesmedlemmerne, og da navnlig Konsul Hansen som Bestyrelsens Formand og Selskabets egentlige Leder, ved Fortielser og usandfærdige Opgivelser til Handelsregistret har vakt de saaledes skuffede Forventninger, og at de derfor maa være pligtige at stille Appellantens Moder eller nu Appellanten som dennes Arving, som om hun ikke havde tegnet Obligationerne, og som Følge heraf nu maa tilbagebetale ham Obligationernes Paalydende med Fradrag af de modtagne 22 pCt.

Da det paaberaabte Synspunkt imidlertid i hvert Fald kun vilde kunne berettiget Appellanten til at anfægte den af hans Moder indgaaede Retshandel overfor den Modkontrahent, med hvem hun i sin Tid har kontraheret, nemlig Aktieselskabet, medens det ikke kan gøres gældende overfor Bestyrelsesmedlemmerne personlig, og altsaa heller ikke overfor Konsul Hansen eller dennes Bo, vil Appellantens paa den angivne Betragtning støttede Paastand ikke kunne tages til Følge, og der findes herefter ikke Anledning til at gaa nærmere ind paa denne Side af Proceduren.

Spørgsmaalet bliver herefter alene dette, om der, som af Appellanten dernæst gjort gældende, fra Bestyrelsens Side — in casu Konsul Hansen — i sin Tid er udvist et Forhold, der kan betegnes som et tilregneligt retsstridigt Forhold, og om det Tab, som Partialobligationsejeren, derunder Appellanten, led ved Selskabets Sammenbrud, i retlig Forstand kan anses for en Følge af Konsul Hansens Forhold.

Idet nu Konsul Hansen som nævnt fratraadte som Medlem af Bestyrelsen den 1 August 1899, vil Appellanten ikke til Støtte for sit Erstatningskrav kunne paaberaabe sig noget efter dette Tidspunkt liggende Forhold, i hvilket Hansen ikke kan antages at have haft Del, og Appellanten vil derfor navnlig ikke i Forhold til de Appellindstævnte

kunne høres med sin Paastand om, at de i Selskabet Interesserede vilde have lidt et betydeligt mindre Tab, hvis Selskabets Virksomhed var standset nogle Aar tidligere.

Appellanten har imidlertid gjort gældende, at der ved den ovenfor nævnte — bl. a. af Konsul Hansen underskrevne Indbydelse til Tegning af Partialobligationer var givet Tilsagn om Panteret ikke alene i de faste Ejendomme, men ogsaa i det til den i disse Ejendomme førte Hotel- og Restaurationsvirksomhed hørende Inventar, men at denne Panteret ikke er givet dem ved Hovedobligationen.

Vel fremgaar det nu af det Foreliggende, at Appellanten har Ret i sit nævnte Anbringende. Men da det paa den anden Side af Proceduren fremgaar, at det ved Salg af Inventaret indvundne Provenu er kommet Partialobligationsejerne tilgode, og at den Appellanten tilkommende Andel i ethvert Fald er stillet til hans Disposition, vil Appellanten ikke paa den fornævnte Omstændighed kunne støtte noget Krav paa Erstatning.

Appellanten har dernæst anbragt, at Konsul Hansen har gjort sig skyldig i et til Erstatning forpligtende Forhold ved sin Deltagelse dels i de fornævnte paa Generalforsamlingen den 29 Marts 1898 vedtagne Transaktioner, dels i den i Sammenhæng dermed staaende Anmeldelse af 30 Marts *) s. A. af Aktieselskabet som havende en fuldt indbetalt Aktiekapital paa 800,000 Kr. og den ligeledes i Sammenhæng dermed staaende Indbydelse af 11 Juni s. A. til Tegning af Partialobligationslaanet.

Ved disse Foranstaltninger fremkaldtes der nemlig efter Appellantens Anbringende overfor Publikum et falsk Billede af, at det Selskab, der indbød til Obligationstegningen, var et kapitalstærkt Selskab, medens det virkelige Forhold var, at intet af Aktiekapitalen var tegnet eller indbetalt, at Selskabet overtog Hotelejendomme i Forfald til overdrevne Vurderingspriser, at Selskabet var ganske uden Midler til at bringe disse Ejendomme paa Fode, bortset fra Partialobligationslaanets Provenu, og at endog omtrent Halvdelen af dette var bestemt til og ogsaa medgik til en uforsvarlig Udbetaling til ældre Aktionærer. Appellanten har i Forbindelse hermed særlig fremhævet, at en væsentlig Grund til Selskabets økonomiske Ruin netop skyldtes Mangel paa Driftskapital, der lammede enhver Bevægelse og umuliggjorde Foretagelse af de nødvendige Reparationer, medens en Sum endog blot svarende til de 227,000 Kr., som Selskabet beholdt i Portefeuille, ganske vilde have ændret Forholdene og bevirket Muligheden af en rolig Drift.

Der maa nu ogsaa gives Appellanten Medhold i, at Konsul Hansens Forhold i de angivne Rejninger, og da navnlig med Hensyn til Anmeldelsen af 800,000 Kr. Aktiekapital som fuldt indbetalt, har været uforsvarligt. Men paa den anden Side maa dog fremhæves, at selve den Omstændighed, at Aktieselskabet indbød til Tegning af et Partialobligationslaan paa de angivne Vilkaar, tydede paa, at Aktieselskabet netop ikke var kapitalstærkt, at der fra deres Side, der tegnede sig for de udbudte Partialobligationer, derunder Appellantens Moder, maa antages at være taget et fortrinligt Hensyn til den tilbudte reelle Sikkerhed, der ogsaa udelukkende omtales, i den udstedte offentlige Indbydelse til Tegning, samt at Appellantens Moder og senere Appellanten som hendes Arving, i mere end 6 Aar har udøvet de til Obligationerne

*) Skal være 30 April.

knyttede Rettigheder. Endvidere tør det efter det Foreliggende, og særlig henset til, hvad der ved fornævnte Højesterets Dom er statueret, ikke antages tilstrækkeligt godtgjort, at Selskabets senere Sammenbrud og det deraf følgende Tab for Partialobligationsejerne er foranlediget udelukkende eller overvejende ved Konsul Hansens og de øvrige Bestyrelsesmedlemmers foran omtalte Forhold. Det maa tværtimod antages, at en Række andre Omstændigheder har været væsentlig medbestemmende ved Selskabets Sammenbrud, i hvilken Henseende navnlig skal henvises til, at Sammenslutningen med Dronninggaard viste sig tabbringende, og at Driften maa antages delvis at være bleven svækket Aar for Aar ogsaa ved andre Omstændigheder, for hvilke Selskabet ikke bærer noget Ansvar.

Forsaauidt Appellanten i denne Forbindelse yderligere har henvist til, at det ovennævnte i Konsul Hansens Bestyrelsestid aflagte Regnskab for Aaret 1898—1899 er urigtigt, og at den paa Grundlag af dette Regnskab foretagne Udbetaling af Udbytte til Aktionæerne paa en ganske uforansvarlig Maade har unddraget Selskabet en for Driften højst fornøden Kapital, da maa det vel anses tilstrækkeligt oplyst, at et paa rette Maade opgjort Regnskab vilde have udvist Underskud, og at der saaledes ikke burde have været udbetalt noget Udbytte til Aktionæerne; men selv afset fra Spørgsmaalet om, hvorvidt der i saa Henseende kan siges at foreligge et Konsul Hansen tilregneligt retsstridigt Forhold, kan det paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger ikke statures, at Selskabet ved hin Udbetaling til Aktionæerne blev insolvent.

End mindre kan det antages at have medført noget Tab for Partialobligationsejerne, at der — hvad Appellanten ligeledes har villet lægge Konsul Hansen til Last — ved December Termin 1898 hos den oftere nævnte Bankdirektør blev optaget et midlertidigt Laan, der atter berigtigedes i April 1899, som det maa antages i Forbindelse med Salg til Kreditor af 25,000 Kr. Aktier i Selskabet, ligesom det ej heller under de foreliggende Omstændigheder findes at kunne betegnes som et retsstridigt Forhold fra Konsul Hansens Side i Relation til Partialobligationsejerne, at han ikke — som Appellanten har forment at han burde — forinden sin Afgang i 1899 foranledigede, at Selskabet traadte i Likvidation eller erklæredes fallit.

Det maa herefter billiges, at der ved den indankede Skiftedecision er nægtet den af Appellanten anmeldte Fordring Anerkendelse, og bemeldte Decision vil som Følge deraf være at stadfæste, medens Appellens Omkostninger findes at burde ophæves.

Færdig fra Trykkeriet den 14 April 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frønkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 6.

Tirsdag den 30 Marts.

Nr. 36. Grosserer J. Jespersen (Hansen)

mod

•National Automobil Interessentskab• og Ingeniør H. H. Bruun (I. Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten er uberettiget afskediget af det indstævnte Interessentskabs Tjeneste og om Appellantens Tilgodehavende i den Anledning.

Sø- og Handelsrettens Dom af 27 December 1912: De Indstævnte, Interessentskabet National Automobil Interessentskab og Ingeniør H. H. Bruun, bør for Tiltale af Citanten, Grosserer J. Jespersen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Citanten til de Indstævnte med 75 Kr., der udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende Oplysninger har det indstævnte Interessentskab ikke haft Føje til at foretage den i den indankede Dom ommeldte Suspension af Appellanten, og den Suspensionen givne Begrundelse — at det var blevet klart for Interessentskabet, at Appellanten ikke egnede sig til at lede en saadan Forretning — maatte berettigede Appellanten til at gaa ud fra, at Suspensionen vilde drage hans Afskedigelse efter sig. Under disse Omstændigheder kan det ikke betragtes som et Brud paa Kontrakten fra Appellantens Side, at han, som det maa antages, ved sin Henvendelse til den belgiske Fabrik har forhandlet om mulig Overdragelse til ham af Agenturet for Norge og Sverrig, hvis Interessentskabet afskedigede ham, og det saameget mindre som det findes at maatte lægges Interessentskabet til Last, om det ikke har været paa det Rene med, at Appellanten uanset de i Kontraktens § 1 herom brugte Udtryk kun for Danmarks Vedkommende havde Eneret til at repræsentere den belgiske Fabrik. Da der heller ikke iøvrigt er oplyst nogen Grund, som kunde berettigede Interessentskabet til Afskedigelsen, har Appellanten et

Lønkrav, der saaledes som han for Højesteret har ændret sin Paastand dog ikkun udgør 399 Kroner 43 Øre. Som Følge heraf vil Interessentskabet være at tilpligte at betale Appellanten nævnte Beløb med Renter, hvorimod Indstævnte Bruun, der uimodsaft har anbragt, at han ikke er ansvarlig for Interessentskabets Gæld, og for hvis Vedkommende Appellanten ikke har paaberaabt nogen særlig Ansvarsgrund, i Overensstemmelse med den af ham nedlagte Paastand vil være at frifinde.

Processens Omkostninger for begge Retter findes Interessentskabet at burde betale Appellanten med 400 Kroner, medens disse i Forhold til Indstævnte Bruun vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Ingeniør H. H. Bruun, bør for Tiltale af Appellanten, Grosserer J. Jespersen, i denne Sag fri at være. Indstævnte, National Automobilinteressentskab, bør til Appellanten betale 399 Kroner 43 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 30 Oktober 1912, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Interessentskabet til Appellanten med 400 Kroner, medens de iøvrigt ophæves. Saa betaler Interessentskabet og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Citanten, Grosserer J. Jespersen, i Begyndelsen af indeværende Aar — efter Avertissement i Bladene om en Mand med Kapital — havde faaet stiftet et Interessentskab ved Navn »National Automobil Interessentskab« med en Kapital af 15,000 Kr. til Udnyttelse af et ham af det belgiske Selskab »Fabrique Nationale d'Armes de Guerre« overdraget Generalagentur for de tre skandinaviske Lande, antoges han ved Kontrakt af 7 Marts d. A. til Direktør for nævnte Interessentskab. Han skulde efter Kontrakten have en Gage af 3000 Kr. det første Aar, at udbetale med 250 Kr. maanedlig, samt en nærmere fastsat Tantième. Kontrakten var uopsigelig fra Selskabets Side indtil 1 April 1917, idet Selskabet dog var berettiget til uden Varsel at hæve Kontrakten, hvis Virksomheden i det første Aar gav et saa stort Underskud, at Interessenterne ikke ønskede at fortsætte denne. Forøvrigt hedder det i Kontrakten:

Under § 1.

»Jeg J. Jespersen overdrager til Fabrik National Automobil-Interessentskab det mig af »Fabrique Nationale d'Armes de Guerre« i Liège overdragne Generalagentur for Danmark, Norge og Sverrig, saaledes at Generalagenturet vedblivende skal være nævnte Interessentskabs, selv om jeg maatte opsigte nærværende Kontrakt, og jeg fremskaffer fra »Fabrique Nationale d'Armes de Guerre« Bekræftelse herpaa«.

Under § 2.

»Hr. Jespersen er pligtig at stille sin fulde Arbejdskraft til Interessentskabets Tjeneste og maa derfor ikke arbejde for noget andet Firma eller for egen Regning.

Han leder Selskabets Virksomhed med Salg af Automobiler og andre Effekter, som Interessentskabet maatte overtage Forhandlingen af. Det er dog en Forudsætning, at han i alle Forhold, hvor det drejer sig om Beslutninger af videregaaende Betydning, som for Eks. Salg paa Kredit, Leje af Lokaler, Deltagelse i Udstillinger, Køb af større Vareposter og lign. forelægger Sagen for Interessenterne og retter sig efter den Beslutning, som tages af dem. Over alle saadanne Forhandlinger føres en Protokol og detagne Beslutninger skal omhyggeligt indføres og underskrives af dem, der tager Beslutningen. Jespersen er ansvarlig for Protokollens Førelse«.

Og under § 6.

»I Tilfælde af, at Hr. Jespersen paa noget væsentligt Punkt overtræder de ham ved denne Kontrakt paalagde Forpligtelser og ikke efterkommer et ham med passende Varsel givet Paalæg om at holde sig Kontraktens Bestemmelser efterrettelig, er Selskabet berettiget til at forlange, at han straks, uanset den nedenfor stipulerede Uopsigelighed, fratræder Stillingen, og han erholder da kun Gage til Fratrædelsesdagen«.

Interessentskabet traadte straks i Virksomhed med Citanten som Direktør, og der anskaffedes for en Pris af 10,000 Francs 2 Vogne til Prøvekørsel. Da Resultatet af Citantens Ledelse af Forretningen imidlertid ikke svarede til Interessenternes Forventning — i hele Sommeren solgtes kun nogle faa Cykler og en eneste Vogn, der endda, fordi Chassiset havde en for stor Bredde, maatte tages tilbage, ligesom en af Selskabet efter Citantens Foranledning optaget Forretning med Salg af Automobilgummi skuffede — opstod der forskellige Rivninger mellem Citanten og Interessenterne, der førte til, at Bestyrelsen for Interessentskabet den 16 September d. A. suspenderede og den 5 Oktober d. A. afskedigede Citanten, om hvilken Afsked han sattes i Kundskab ved en ham tilstillet saalydende Skrivelse:

»Herr J. Jespersen

København.

Idet vi henholde os til hvad vi tidligere ofte har meddelt Dem, at vi anse Resultatet af Deres hidtidige Virksomhed som Direktør for N. A. I. som ganske negativ, og derfor som Kapital Indskydere og ansvarlige for nævnte Selskab ikke fortsat tør betro Dem Ledelsen af samme Forretninger, hvorfor vi under 15 September har meddelt Dem Suspension fra Deres Stilling, skal vi herved tilkendegive Dem, at Bestyrelsen yderligere har besluttet og hermed meddeler Dem Deres definitive Afskedigelse.

Vore Motiver til dette Skridt er, at det af alt hvad der foreligger, senest ved Konferencen med Direktionen for »Fabrique Nationale« i Liège, er os klart, at hele den Basis og de Forudsætninger, under hvilken De fik os til at gaa med til Dannelsen af Selskabet har vist sig at være ganske i Uoverensstemmelse med, hvad der senere er fremkommet.

Saaledes er bl. a. den i Deres Kontrakt Paragraf I indeholdte Forpligtelse for Dem: At De overdrager vort Selskab Generalagenturet for Fabrique Nationale for Danmark, Sverige og Norge — ganske virksomhedsløse — idet det har vist sig, at De aldrig har haft og ej heller vilde kunne fremskaffe noget Agentur for Sverige og Norge — hvad der betyder en væsentlig Værdiforringelse af hele Agenturet.

Endvidere er de Resultater, som De har opnaaet for Interessentskabet i den Tid, De har været Direktør, saa daarligere, at Bestyrelsen maa anse Dem for aldeles at mangle de Evner til at lede en saadan Forretning, som maa være Forudsætningen for Deres Stilling. Det er os endvidere klart, at De under Deres 6 Maaneders Virksomhed som Direktør ingenlunde har holdt Selskabets Bestyrelse loyalt a jour med de Dispositioner som De har truffet med den Dem til Disposition stillede Prøvevogn, men har brugt denne til planløs Lystkørsel med personlige Venner og Bekendte.

Endvidere har vi erfaret, at De, efter at være suspenderet af Deres Stilling, uden at underrette Bestyrelsen derom og indhente dennes Samtykke dertil, privat har sat Dem i Forbindelse med Direktionen for Fabrique Nationale i Liége og ført Forhandlinger med denne, som efter vor Formening i høj Grad har kunnet skade Selskabets Forhold til Fabrikkenes Direktion.

Endelig anføres, at De har forbrudt Deres Stilling ved at De, uagtet at De er suspenderet og det er Dem tilkendegivet, at De ikke maa indfinde Dem paa Selskabets Kontor, i Dag har indfundet Dem paa Kontoret og trods Opfordring af Direktør Lange, nægtet at fjerne Dem derfra, samt har sagt til Direktør Lange, at han, Lange, ikke havde noget paa Kontoret at gøre, med mindre De kaldte paa ham.

Ærbødigst

Bestyrelsen for National Automobil Interessentskab.

H. H. Bruun. Jens Lange.

Da Citanten formener, at han uberettiget er bleven afskediget, har han under nærværende Sag paastaet de Indstævnte tilpligtede, En for Begge og Begge for En, at betale ham i Gage for Maanederne Oktober dette Aar til Marts 1913, begge inklusive 1500 Kr.
 med Fradrag af Selskabets Tilgodehavende hos
 ham ifølge Opgørelse 584 Kr.
 samt af 100 —
 der med hans Samtykke af Selskabet er
 udlagt til hans fraseparerede Hustru. _____ 684 —
 altsaa til Betaling af 816 Kr.
 tilligemed Rente heraf 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den
 30 Oktober d. A., til Betaling sker.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne.

Det fremgaar af den mundtlige Procedure, at Citanten, medens han var suspenderet fra sin Direktørstilling, og medens den fornævnte Kontrakt altsaa endnu var bindende for ham, har forhandlet med »Fabrique Nationale d'Armes de Guerre« om at faa sig personlig tildelt Agenturet for Norge og Sverrig, og da der maa gives de Indstævnte Medhold i, at han derved har paa et væsentligt Punkt overtraadt de ham ifølge Kontraktens § 1 paahvilende Forpligtelser,

maa hans Afskedigelse allerede af denne Grund anses hjemlet ved Kontraktens § 6.

Citanten har herefter kun Krav paa Gage til Afskedigelsesdagen eller, da han har faaet Gage for September, paa Gage for de 4 første Dage af Oktober, men da Selskabet har et af Citanten anerkendt større Modkrav, vil de Indstævnte være at frifinde for hans Tiltale i denne Sag, hvorhos han findes at burde godtgøre dem Sagens Omkostninger med 75 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 100. Sagfører N. M. Wæver (Ingen)

mod

Enkefru **Christine Nielsen (Levy).**

Højesterets Dom.

Appellanten, Sagfører N. M. Wæver, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv ere betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør han og da betale til Justitskassen for unødigt Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. I Kost og Tæring betaler han til Indstævnte, Enkefru Christine Nielsen, som har ladet møde, 200 Kroner.

Onsdag den 31 Marts.

Nr. 208. Højesteretssagfører Bache

mod

Emma Theresia Svensson, kaldet Saghe (Saghæ)
(Def. Henriques),

der tiltales for Overtrædelse af Tilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Marts 1915: Arre stantinden Emma Theresia Svensson, kaldet Saghæ, bør straffes med

Tvangsarbejde i 90 Dage og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste. Det maa misbilliges, at Aktor i Strid med det ham i Sagen overdragne Hverv har paastaet Tiltalte frifunden.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Emma Theresia Svensson, kaldet Saghe (Saghæ) til Højesteretssagførerne Bache og Henriques 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Da Arrestantinden Emma Theresia Svensson, kaldet Saghæ, hvis opgivne Alder af 38 Aar er skønnet stemmende med hendes Udseende, og som senest er anset: ved Højesterets Dom af 27 Juli 1914 efter Lov af 15 Maj 1875 § 22, jfr. § 2, med Tvangsarbejde i 60 Dage og ved Højesterets Dom af 27 November 1914 efter Lov af 15 Maj 1875 § 22, jfr. § 2, med Tvangsarbejde i 72 Dage, ved sin egen Tilstaaelse og det isøvrigt Oplyste er overbevist om at have overtraadt et hende den 12 Februar 1915 ved hendes Oversendelse til Malmø til Københavns Politis Protokol over hjemsendte Personer under sædvanlig Straffetrusel givet Tilhold om ikke paany at lade sig finde her i Landet, idet hun den 17 s. M. uden Tilladelse er vendt tilbage her til Staden, hvor hun har opholdt sig til sin Anholdelse under nærværende Sag den 20 s. M., vil hun være at anse efter Lov af 15 Maj 1875 § 22, jfr. § 2, efter Omstændighederne med Tvangsarbejde i 90 Dage og have at betale Sagens Omkostninger.

Nr. 10. Veksellerer **Wulff Nathan** (Harboe)

mod

Konsul **A. Sjøberg** af Malmø (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten var bunden ved en af ham afgiven Skylderklæring.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Juni 1914: Imod at Citanten, Konsul A. Sjøberg, til Indstævnte, Veksellerer

Wulff Nathan, transporterer hele sit Krav mod Jacob Nathan og Firmaet Knud Iversen & Co., bør Indstævnte til Citanten betale 1000 Kr. med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 26 April 1913, til Betaling sker. Iøvrigt bør Indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag for Tiden fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til den af Citanten den 25 November 1913 fremlagte Transport fra Ivar Aspegren og Carl G. Johnsson til Gerson Nathan paa en Fordring, stor c. 2500 Kr.

Højesterets Dom.

Efter den skete Indstævning foreligger Sagen alene Højesteret til Paakendelse, forsaavidt Indstævntes Paastand ved den indankede Dom er tagen til Følge. Medens Appellanten for Højesteret har frafaldet de i forrige Instans mod Søgsmålet fremsatte Indsigelser: at det under Sagen omhandlede Moratorium ikke er tiltraadt af alle Firmaet Knud Iversen & Co.s svenske Kreditorer eller af Jacob Nathans svenske Kreditorer, har han fastholdt de øvrige i Dommen nævnte Indsigelser.

Af de under denne Del af Sagen i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten er anset bunden ved Erklæringen af 28 Oktober 1912, uagtet Moratoriet først er bragt i Stand efter den i nævnte Erklæring fastsatte Forfaldsdag for det første Afdrag, og uagtet det i Moratorieerklæringen er betinget, at Likvidationsudvalget under Maratoriets Forløb skal kunne erklære Firmaet fallit, i hvilken sidste Henseende tilføjes, at Appellanten, hvis han ikke har været bekendt med Moratorieerklæringens Indhold og den deri optagne Betingelse, har haft baade Anledning og Lejlighed til at gøre sig bekendt hermed, inden han underskrev sin nævnte Erklæring.

Forsaavidt Appellanten dernæst til Støtte for sin Paastand om Frifindelse har henvist til, at to af Firmaets Kreditorer kun har tiltraadt Moratoriet under Betingelse af, at ingen Kreditor erholdt nogen Fordel fremfor andre, og at dette desuagtet skal være sket, hvoraf skulde følge, at Moratoriet ikke blot for disse To's, men for alle Kreditorers Vedkommende maatte anses ugyldigt, findes det saaledes Anførte, som i Dommen rettelig antaget, at være uden Betydning. Og vel har Appellanten til Støtte for, hvad han saaledes har gjort gældende med Hensyn til ulige Behandling af Kreditorer, her for Retten anført, at der foruden til de Kreditorer, som omtaltes i forrige Instans, er ydet særlige Fordele til Indstævnte og tvende andre Kreditorer, nemlig ved den ovenfor nævnte af Appellanten selv den 28 Oktober 1912 udstedte Erklæring og en ligeledes af Appellanten udstedt Erklæring af 18 s. M., men da dette ligger udenfor den tidligere Procedure og først nu er indbragt i Sagen, hvorunder Indstævnte ikke har givet Møde, vil der allerede af den Grund ikke kunne tages Hensyn hertil. Idet Dommen efter det Anførte vil kunne stadfæstes,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Vekselerer Wulff Nathan, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Vekselererfirmaet Knud Iversen & Co., af hvilket Knud Iversen var ansvarlig Indehaver, medens Jacob Nathan, der er en Broder til Indstævnte, Vekselerer Wulff Nathan, var Kommanditist, i Aaret 1912 var kommet i Vanskeligheder, som havde bragt Knud Iversen til at forlade Landet, blev der indledet Forhandlinger med Firmaets Kreditorer om Tilvejebringelse af et Moratorium for Firmaet til Fordel for Jacob Nathan. Tre af Firmaets svenske Kreditorer, hvoriblandt Citanten, Konsul A. Sjøberg, var imidlertid uvillige til at gaa ind paa et Moratorium, og Sagen ordnedes derfor for disse tre Kreditorers Vedkommende saaledes, at Indstævnte købte deres Fordringer, hvilket, forsaavidt Citanten og en Medkreditor angaar, fandt sit Udtryk i følgende af Indstævnte den 28 Oktober 1912 udstedte Erklæring:

»Underskrevne Vekselerer Wulff Nathan af København, tilsiger herved overfor Konsul Sjøberg af Malmø, at jeg, mod at han transporterer sit Krav mod min Broder Jacob Nathan og Firmaet Knud Iversen & Co. her af Staden, er villig at betale ham 5000 Kr. — fem Tusinde Kroner — at betale med 500 Kr. — Fem Hundrede Kroner — hver tredie Maaned, første Gang den 4 Januar 1913, og giver jeg overfor Konsul Hørstedt af Malmø ganske samme Garanti paa samme Vilkaar, alt dog under Forudsætning af, at samtlige svenske Kreditorer hos Knud Iversen & Co. indgaar paa det foreslaaede 2 Aars Moratorium«.

Under Anbringende af, at samtlige Firmaets svenske Kreditorer har tiltraadt det omhandlede Moratorium, men at Indstævnte har vægret sig ved at opfylde sin Forpligtelse, søger Citanten, der herefter anser hele det i Erklæringen nævnte Beløb af 5000 Kroner for forfaldent, under denne Sag Indstævnte til at betale bemeldte 5000 Kr. med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 26 April 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig principalt frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger og har nedlagt subsidiære Paastande.

Den af Citanten paaberaabte Moratorieerklæring lyder saaledes:

»Underskrevne, der er Kreditorer hos Vekselererfirmaet Knud Iversen & Co. samt Herr J. Nathan af København, indrømmer herved nævnte Firma samt Herr J. Nathan et Moratorium paa 2 Aar fra Dato, dog saaledes, at der til at varetage samtlige Kreditorers Interesser som Likvidationsudvalg vælges følgende Herrer, nemlig: Herr Murmester Osvald og Herr Overretssagfører Just-Lund, hvilket Udvalg

det til enhver Tid skal staa frit at erklære Firmaet i Konkurs eller begære dets Forhold kriminelt undersøgte.

Erklæringen er tiltraadt af en Del i Sverige boende Personer, dels under 12 Oktober 1912, dels (for tre Personers Vedkommende) under 4 November og 18 December s. A.

Omtrent samtidig med nærværende Sags Anlæg rømte Jacob Nathan af Landet.

Indstævnte gør nu i første Række gældende, at han ikke, førend han underskrev sin Erklæring af 28 Oktober 1912, har kendt Moratorieerklæringen eller dens Indhold, idet det kun omtaltes for ham, at det var foreslaaet, at Firmaet og Jacob Nathan skulde have et 2 Aars Moratorium, og at de tre af de svenske Kreditorer ikke vilde være med dertil. Den anførte Moratorieerklæring er efter Indstævntes Mening slet ikke noget Moratorium, idet Tilføjelsen om, at Likvidationsudvalget skal have Myndighed til at begære Firmaet erklæret fallit eller begære dets Forhold kriminelt undersøgte, gør Erklæringen betydningløs, som Moratorium betragtet.

Da der imidlertid maa gives Citanten Medhold i, at den anførte Erklæring giver det paagældende Firma et virkeligt Moratorium, omend kun et betinget, og da Indstævnte ikke mod Citantens Benægtelse har bevist, at han har forlangt eller paa kendelig Maade forudsat, at der skulde indrømmes et ubetinget Moratorium, kan der ikke tages Hensyn til Indstævntes her omhandlede Indsigelse.

I anden Række indvender Indstævnte, at Moratoriet ikke er tiltraadt af samtlige Firmaets svenske Kreditorer.

Det fremgaar imidlertid af Sagens Oplysninger, at Moratoriet er tiltraadt af alle de i Firmaets Hovedbog opførte Kreditorer, om hvilke det efter deres Navne og Adresser kan antages, at de er svenske. Vel maa det nu antages, at Firmaets Bøger ikke har været førte med Nøjagtighed; men da der intet foreligger om, at der under Firmaets Likvidation har meldt sig andre svenske Kreditorer end de, der har tiltraadt Moratorieerklæringen, og Indstævnte ikke har været i Stand til at paavise andre svenske Kreditorer hos Firmaet end disse, maa der gaas ud fra, at Firmaet ikke havde andre svenske Kreditorer.

Med Hensyn til, at to af bemeldte Kreditorer har betinget deres (under 18 December 1912 stedfundne) Tiltrædelse af, at ingen af Firmaets eller Jacob Nathans Kreditorer erholder nogen Fordel fremfor nogen anden Kreditor, har Indstævnte specielt villet gøre gældende, at Tiltrædelsen er ugyldig, fordi to Kreditorer skulde have faaet særskilte Fordele. Dette kan dog ikke komme i Betragtning, da Indstævnte, forsaavidt angaar den ene af de efter hans Mening begunstigede Kreditorer, ikke imod Citantens Benægtelse har godtgjort, at der overhovedet er ydet ham nogen særskilt Fordel, og da det Forhold, hvortil Indstævnte for den anden Kreditors Vedkommende sigter, ligger over $\frac{3}{4}$ Aar forud for Tiltrædelseserklæringen af 18 December 1912.

Naar Indstævnte fremdeles har indvendt, at Firmaet bestod af Knud Iversen og Jacob Nathan, og at Indstævntes Erklæring af 28 Oktober 1912 derfor maa forstaas som betinget af, at samtlige Jacob Nathans svenske Kreditorer, ogsaa de private Kreditorer, tiltraadte Moratoriet, bemærkes, at Erklæringen efter Sammenhængen kun kan

forstaas som sigtende til Firmaets Kreditorer, altsaa ikke til Deltager-nes private Kreditorer, og at Indstævnte intet har oplyst, der kan tale for, at Erklæringen dog af Parterne blev opfattet anderledes.

Endelig har Indstævnte anbragt, at han i alt Fald maa være løst fra sin Forpligtelse, fordi Moratoriet ikke var bragt i Stand inden Forfaldsdagen for det første-Afdrag, den 4 Januar 1913; men da han ikke mod Citantens Benægtelse har bevist, at det mellem Parterne har været aftalt eller forudsat, at Forhandlingerne om Moratoriet skulde være tilendebragte inden den nævnte Dag, kan der ikke lægges Vægt paa denne Indsigelse.

Idet Indstævntes Indsigelser imod Søgsmålet saaledes maa be-
tragtes som ubeføjede, maa han anses pligtig at efterkomme den af
ham overfor Citanten i Erklæringen af 28 Oktober 1912 paatagne
Forpligtelse; men der vil dog imod Indstævntes Protest under denne
Sag kun kunne gives Citanten Dom for de to før Sagens Anlæg for-
faldne Afdrag, tilsammen 1000 Kr., hvoraf der bliver at tillægge ham
Renter, som af ham paastaet, medens Indstævnte iøvrigt bliver at fri-
finde for Tiden. Indstævntes Betalingspligt bliver derhos, som af ham
subsidiært paastaet, overensstemmende med Erklæringen af 28 Ok-
tober 1912, at gøre afhængig af, at Citanten til ham transporterer hele
sit Krav imod Jacob Nathan og Firmaet Knud Iversen & Co.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 11. Veksellerer **Wulff Nathan** (Harbøe)

mod

Konsul **E. Hørstedt** af Malmø (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten var bunden ved en af ham
afgiven Skylderklæring.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Juni
1914: Imod at Citanten, Konsul E. Hørstedt, til Indstævnte, Veksellerer
Wulff Nathan, transporterer hele sit Krav mod Jacob Nathan og Fir-
maet Knud Iversen & Co., bør Indstævnte til Citanten betale 1000 Kr.
med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 26 April 1913, til Betaling
sker. Iøvrigt bør Indstævnte for Citantens Tiltale i denne Sag for
Tiden fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at
udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under
Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter den skete Indstævning foreligger Sagen alene Højeste-
ret til Paakendelse, forsaavidt Indstævntes Paastand ved den ind-
ankede Dom er tagen til Følge. Medens Appellanten for Højeste-

ret har frafaldet de i forrige Instans mod Søgsmålet fremsatte Indsigelser: at det under Sagen omhandlede Moratorium ikke er tiltraadt af alle Firmaet Knud Iversen & Co.s svenske Kreditorer eller af Jacob Nathans svenske Keditorer, har han fastholdt de øvrige i Dommen nævnte Indsigelser.

Af de under denne Del af Sagen i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten er anset bundet ved Erklæringen af 28 Oktober 1912, uagtet Moratoriet først er bragt i Stand efter den i nævnte Erklæring fastsatte Forfaldsdag for det første Afdrag og uagtet det i Moratorieerklæringen er betinget, at Likvidationsudvalget under Moratoriets Forløb skal kunne erklære Firmaet fallit, i hvilken sidste Henseende tilføjes, at Appellanten, hvis han ikke har været bekendt med Moratorieerklæringens Indhold og den deri optagne Betingelse, har haft baade Anledning og Lejlighed til at gøre sig bekendt hermed, inden han underskrev sin nævnte Erklæring.

Forsaavidt Appellanten dernæst til Støtte for sin Paastand om Frifindelse har henvist til, at to af Firmaets Kreditorer kun har tiltraadt Moratoriet under Betingelse af, at ingen Kreditor erholdt nogen Fordel fremfor andre, og at dette desuagtet skal være sket, hvoraf skulde følge, at Moratoriet ikke blot for disse To's, men for alle Kreditorers Vedkommende maatte anses ugyldigt, findes det saaledes Anførte, som i Dommen rettelig antaget, at være uden Betydning. Og vel har Appellanten til Støtte for, hvad han saaledes har gjort gældende med Hensyn til ulige Behandling af Kreditorer, her for Retten anført, at der foruden til de Kreditorer, som omtaltes i forrige Instans, er ydet særlige Fordele til Indstævnte og tvende andre Kreditorer, nemlig ved den ovenfor nævnte af Appellanten selv den 28 Oktober 1912 udstedte Erklæring og en ligeledes af Appellanten udstedt Erklæring af 18 s. M., men da dette ligger udenfor den tidligere Procedure og først nu er indbragt i Sagen, hvorunder Indstævnte ikke har givet Møde, vil der allerede af den Grund ikke kunne tages Hensyn hertil. Idet Dommen efter det Anførte vil kunne stadfæstes,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Veksellerer Wulff Nathan, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Veksellererfirmaet Knud Iversen & Co., af hvilket Knud Iversen var ansvarlig Indehaver, medens Jacob Nathan, der er en Broder til Indstævnte Veksellerer Wulff Nathan, var Kommanditist, i Aaret 1912 var kommet i Vanskeligheder, som havde bragt Knud Iversen til at forlade Landet, blev der indledet Forhandlinger med Firmaets Kreditorer om Tilvejebringelse af et Moratorium for Firmaet til Fordel for Jacob Nathan.

Tre af Firmaets svenske Kreditorer, hvoriblandt Citanten, Konsul E. Hørstedt, var imidlertid uvillige til at gaa ind paa et Moratorium, og Sagen ordnedes derfor for disse tre Kreditorers Vedkommende saaledes, at Indstævnte købte deres Fordringer, hvilket, forsaavidt Citanten og en Medkreditor angaar, fandt sit Udtryk i følgende af Indstævnte den 28 Oktober 1912 udstedte Erklæring:

»Underskrevne Veksellerer Wulff Nathan af København tilsiger herved overfor Konsul Sjøberg af Malmø, at jeg, mod at han transporterer sit Krav mod min Broder Jacob Nathan og Firmaet Knud Iversen & Co. her af Staden, er villig at betale ham 5000 Kr. — fem Tusinde Kroner — at betale med 500 Kr. — Fem Hundrede Kroner — hver tredie Maaned, første Gang den 4 Januar 1913 og giver jeg overfor Konsul Hørstedt af Malmø ganske samme Garanti paa samme Vilkaar, alt dog under Forudsætning, at samtlige svenske Kreditorer hos Knud Iversen & Co. indgaar paa det foreslaaede 2 Aars Moratorium«.

Under Anbringende af, at samtlige Firmaets svenske Kreditorer har tiltraadt det omhandlede Moratorium, men at Indstævnte har vægret sig ved at opfylde sin Forpligtelse, søger Citanten, der herefter anser hele det i Erklæringen nævnte Beløb af 5000 Kr. for forfaldent, under denne Sag Indstævnte til at betale bemeldte 5000 Kroner med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 26 April 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig principalt frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger og har nedlagt subsidiære Paastande.

Den af Citanten paaberaabte Moratorieerklæring lyder saaledes:

»Underskrevne, der er Kreditorer hos Veksellererfirmaet Knud Iversen & Co. samt Herr J. Nathan af København, indrømmer herved nævnte Firma samt Herr J. Nathan et Moratorium paa 2 Aar fra Dato, dog saaledes, at der til at varetage samtlige Kreditorers Interesser som Likvidationsudvalg vælges følgende Herrer, nemlig: Herr Murmester Osvald og Herr Overretssagfører Just-Lund, hvilket Udvalg det til enhver Tid skal staa frit at erklære Firmaet i Konkurs eller begære dets Forhold kriminelt undersøgte«.

Erklæringen er tiltraadt af en Del i Sverige boende Personer, dels under 12 Oktober 1912, dels (for tre Personers Vedkommende) under 4 November og 18 December s. A.

Omtrent samtidig med nærværende Sags Anlæg rømte Jacob Nathan af Landet.

Indstævnte gør nu i første Række gældende, at han ikke, førend han underskrev sin Erklæring af 28 Oktober 1912, har kendt Moratorieerklæringen eller dens Indhold, idet det kun omtales for ham, at det var foreslaaet, at Firmaet og Jacob Nathan skulde have et 2 Aars Moratorium, og at de tre af de svenske Kreditorer ikke vilde være med dertil. Den anførte Moratorieerklæring er efter Indstævntes Mening slet ikke noget Moratorium, idet Tilføjelsen om, at Likvidationsudvalget skal have Myndighed til at begære Firmaet erklæret fallit eller

begære dets Forhold kriminelt undersøgte, gør Erklæringen betydningsløs som Moratorium betragtet.

Da der imidlertid maa gives Citanten Medhold i, at den anførte Erklæring giver det paagældende Firma et virkeligt Moratorium, omend kun et betinget, og da Indstævnte ikke imod Citantens Benægtelse har bevist, at han har forlangt eller paa kendelig Maade forudsat, at der skulde indrømmes et ubetinget Moratorium, kan der ikke tages Hensyn til Indstævntes her omhandlede Indsigelse.

I anden Række indvender Indstævnte, at Moratoriet ikke er tiltraadt af samtlige Firmaets svenske Kreditorer.

Det fremgaar imidlertid af Sagens Oplysninger, at Moratoriet er tiltraadt af alle de i Firmaets Hovedbog opførte Kreditorer, om hvilke det efter deres Navne og Adresser kan antages, at de er svenske. Vel maa det nu antages, at Firmaets Bøger ikke har været førte med Nøjagtighed; men da der intet foreligger om, at der under Firmaets Likvidation har meldt sig andre svenske Kreditorer end de, der har tiltraadt Moratorieerklæringen, og Indstævnte ikke har været i Stand til at paavise andre svenske Kreditorer hos Firmaet end disse, maa der gaas ud fra, at Firmaet ikke havde andre svenske Kreditorer.

Med Hensyn til, at to af bemeldte Kreditorer har betinget deres (under 18 December 1912 stedfundne) Tiltrædelse af, at ingen af Firmaets eller Jacob Nathans Kreditorer erholder nogen Fordel fremfor nogen anden Kreditor, har Indstævnte specielt villet gøre gældende, at Tiltrædelsen er ugyldig, fordi to Kreditorer skulle have faaet særskilte Fordele. Dette kan dog ikke komme i Betragtning, da Indstævnte, forsaavidt angaar den ene af de efter hans Mening begunstigede Kreditorer, ikke imod Citantens Benægtelse har godtgjort, at der overhovedet er ydet ham nogen særskilt Fordel, og da de Forhold, hvortil Indstævnte for den anden Kreditors Vedkommende sigter, ligger over $\frac{3}{4}$ Aar forud for Tiltrædelseserklæringen af 18 December 1912.

Naar Indstævnte fremdeles har indvendt, at Firmaet bestod af Knud Iversen og Jacob Nathan, og at Indstævntes Erklæring af 28 Oktober 1912, derfor maa forstaas som betinget af, at samtlige Jacob Nathans svenske Kreditorer, ogsaa de private Kreditorer, tiltraadte Moratoriet, bemærkes, at Erklæringen efter Sammenhængen kun kan forstaas som sigtende til Firmaets Kreditorer, altsaa ikke til Deltagerne private Kreditorer, og at Indstævnte intet har oplyst, der kan tale for, at Erklæringen dog af Parterne blev opfattet anderledes.

Endelig har Indstævnte anbragt, at han i alt Fald maa være løst fra sin Forpligtelse, fordi Moratoriet ikke var bragt i Stand inden Forfaldsdagen for det første Afdrag, den 4 Januar 1913; men da han ikke mod Citantens Benægtelse har bevist, at det mellem Parterne har været aftalt eller forudsat, at Forhandlingerne om Moratoriet skulde være tilendebragte inden den nævnte Dag, kan der ikke lægges Vægt paa denne Indsigelse.

Idet Indstævntes Indsigelser imod Søgsmålet saaledes maa betragtes som ubeføjede, maa han anses pligtig at efterkomme den af ham overfor Citanten i Erklæringen af 28 Oktober 1912 paatagne Forpligtelse; men der vil dog imod Indstævntes Protest under denne Sag kun kunne gives Citanten Dom for de to før Sagens Anlæg forfaldne Afdrag, tilsammen 1000 Kroner, hvoraf der bliver at tillægge ham

Renter som af ham paastaet, medens Indstævnte iøvrigt bliver at fri-finde for Tiden. Indstævntes Betalingspligt bliver derhos, som af ham subsidiært paastaet, overensstemmende med Erklæringen af 28 Oktober 1912 at gøre afhængig af, at Citanten til ham transporterer hele sit Krav imod Jacob Nathan og Firmaet Knud Iversen & Co.

Segens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 12. Vekseller **Wulff Nathan** (Harboe)

mod

Direktør **O. Sylvan**, Helsingborg (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten var bunden ved en af ham afgiven Skylderklæring.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Juni 1914: Indstævnte, Veksellerer Wulff Nathan, bør til Citanten, Direktør O. Sylvan, betale de paastævnte 1000 Kr. med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 3 Maj 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til den i Forligsklagen anførte Skylderklæring fra Indstævnte til Citanten af 18 Oktober 1912.

Højesterets Dom.

Medens Appellanten for Højesteret har frafaldet de i forrige Instans mod Søgsmålet fremsatte Indsigelser: at det under Sagen omhandlede Moratorium ikke er tiltraadt af alle Firmaet Knud Iversen & Co.s svenske Kreditorer eller af Jacob Nathans svenske Kreditorer, har han fastholdt de øvrige i den indankede Dom nævnte Indsigelser.

Af de under denne Del af Sagen i Dommen anførte Grunde maa det billiges, at Appellanten er anset bundet ved Erklæringen af 18 Oktober 1912, uagtet det i Moratorieerklæringen er betinget, at Likvidationsudvalget under Moratoriets Forløb skal kunne erklære Firmaet fallit, i hvilken Henseende tilføjes, at Appellanten, hvis han ikke har været bekendt med Moratorieerklæringens Indhold og den deri optagne Betingelse, har haft baade Anledning og Lejlighed til at gøre sig bekendt hermed, inden han underskrev sin nævnte Erklæring.

Forsaauidt Appellanten dernæst til Støtte for sin Paastand om Frifindelse har henvist til, at to af Firmaets Kreditorer kun har tiltraadt Moratoriet under Betingelse af, at ingen Kreditor erholdt nogen Fordel fremfor andre, og at dette desuagtet skal være sket, hvoraf skulde følge, at Moratoriet ikke blot for disse

To's, men for alle Kreditorers Vedkommende maatte anses ugyldigt, findes det saaledes Anførte, som i Dommen rettelig antaget, at være uden Betydning. Og vel har Appellanten til Støtte for, hvad han saaledes har gjort gældende med Hensyn til ulige Behandling af Kreditorer, her for Retten anført, at der foruden til de Kreditorer, som omtaltes i forrige Instans, er ydet særlige Fordele til Indstævnte og tvende andre Kreditorer, nemlig ved den ovenfor nævnte af Appellanten selv den 18 Oktober 1912 udstedte Erklæring og en ligeledes af Appellanten udstedt Erklæring af 28 s. M., men da dette ligger udenfor den tidligere Procedure og først nu er indbragt i Sagen, hvorunder Indstævnte ikke har givet Møde, vil der allerede af den Grund ikke kunne tages Hensyn hertil. Det samme gælder om den af Appellanten ligeledes først for Højesteret fremsatte Indsigelse, at han ogsaa af den Grund, at det i Moratorieerklæringen af 12 Oktober 1912 indeholdte Tilbud ikke er akcepteret af Kreditorerne inden en passende Tid, ikke kan være bundet ved sin Erklæring af 18 Oktober 1912. Idet Dommen efter det Anførte vil kunne stadfæstes,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Veksellerer Wulff Nathan, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Veksellererfirmaet Knud Iversen & Co., af hvilket Knud Iversen var ansvarlig Indehaver, medens Jacob Nathan, der er en Broder til Indstævnte, Veksellerer Wulff Nathan, var Kommanditist, i Aaret 1912 var kommen i Vanskeligheder, som havde bragt Knud Iversen til at forlade Landet, blev der indledet Forhandlinger med Firmaets Kreditorer om Tilvejebringelse af et Moratorium for Firmaet til Fordel for Jacob Nathan. Tre af Firmaets svenske Kreditorer, hvoriblandt Citanten, Direktør O. Sylvan, var imidlertid uvillige til at gaa ind paa et Moratorium, og Sagen ordnedes derfor for disse tre Kreditorers Vedkommende saaledes, at Indstævnte købte deres Fordringer, hvilket, forsaavidt Citanten angaar, fandt sit Udtryk i følgende af Indstævnte den 18 Oktober 1912 udstedte Erklæring:

»Jeg Undertegnede forpligter mig til at udbetale Herr Direktør Sylvan Kr. 1000 — af S. Fordring paa Knud Iversen & Co. paa Betingelse af, at samtlige svenske Kreditorer tiltræder Moratoriet«.

Under Anbringende af, at samtlige Firmaets svenske Kreditorer har tiltraadt det omhandlede Moratorium, men at Indstævnte har vægret sig ved at opfylde sin Forpligtelse, søger Citanten under denne Sag Indstævnte til at betale de i Erklæringen ommeldte 1000 Kr.

med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 3 Maj 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig principalt frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger og har nedlagt subsidiære Paastande.

Den af Citanten paaberaabte Moratorieerklæring lyder saaledes:

»Underskrevne, der er Kreditorer hos Veksellererfirmaet Knud Iversen & Co. samt Herr J. Nathan af København, indrømmer herved nævnte Firma samt Herr J. Nathan et Moratorium paa 2 Aar fra Dato, dog saaledes, at der til at varetage samtlige Kreditorers Interesser som Likvidationsudvalg vælges følgende Herrer, nemlig: Herr Murmester Osvald og Herr Overretssagfører Just-Lund, hvilket Udvalg det til enhver Tid skal staa frit at erklære Firmaet i Konkurs eller begære dets Forhold kriminelt undersøgte«.

Erklæringen er tiltraadt af en Del i Sverige boende Personer, dels under 12 Oktober 1912, dels (for tre Personers Vedkommende) under 4 November og 18 December s. A.

Omtrent samtidig med nærværende Sags Anlæg rømte Jacob Nathan af Landet.

Indstævnte gør nu i første Række gældende, at han ikke, førend han underskrev sin Erklæring af 18 Oktober 1912, har kendt Moratorieerklæringen eller dens Indhold, idet det kun omtales for ham, at det var foreslaaet, at Firmaet og Jacob Nathan skulde have et 2 Aars Moratorium, og at de tre af de svenske Kreditorer ikke vilde være med dertil. Den anførte Moratorieerklæring er efter Indstævntes Mening slet ikke noget Moratorium, idet Tilføjelsen om, at Likvidationsudvalget skal have Myndighed til at begære Firmaet erklæret fallit eller begære dets Forhold kriminelt undersøgte, gør Erklæringen betydningsløs som Moratorium betragtet.

Da der imidlertid maa gives Citanten Medhold i, at den anførte Erklæring giver det paagældende Firma et virkeligt Moratorium, om end kun et betinget, og da Indstævnte ikke imod Citantens Benægtelse har bevist, at han har forlangt eller paa kendelig Maade forudsat, at der skulde indrømmes et ubetinget Moratorium, kan der ikke tages Hensyn til Indstævntes her omhandlede Indsigelse.

I anden Række indvender Indstævnte, at Moratoriet ikke er tiltraadt af samtlige Firmaets svenske Kreditorer.

Det fremgaar imidlertid af Sagens Oplysninger, at Moratoriet er tiltraadt af alle de i Firmaets Hovedbog opførte Kreditorer, om hvilke det efter deres Navne og Adresser kan antages, at de er svenske. Vel maa det nu antages, at Firmaets Bøger ikke har været førte med Nøjagtighed; men da der intet foreligger om, at der under Firmaets Likvidation har meldt sig andre svenske Kreditorer end de, der har tiltraadt Moratorieerklæringen, og da Indstævnte ikke har været i Stand

Færdig fra Trykkeriet den 21 April 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 7—8.

Onsdag den 31 Marts.

til at paavise andre svenske Kreditorer hos Firmaet end disse, maa der gaas ud fra, at Firmaet ikke havde andre svenske Kreditorer.

Med Hensyn til, at to af bemeldte Kreditorer har betinget deres (under 18 December 1912 stedfundne) Tiltrædelse af, at ingen af Firmaets eller Jacob Nathans Kreditorer erholder nogen Fordel fremfor nogen anden Kreditor, har Indstævnte specielt villet gøre gældende, at Tiltrædelsen er ugyldig, fordi to Kreditorer skulle have faaet særskilte Fordele. Dette kan dog ikke komme i Betragtning, da Indstævnte, forsaavidt angaar den ene af de efter hans Mening begunstigede Kreditorer, ikke imod Citantens Benægtelse har godtgjort, at der overhovedet er ydet ham nogen særskilt Fordel, og da det Forhold, hvortil Indstævnte for den anden Kreditors Vedkommende sigter, ligger over $\frac{3}{4}$ Aar forud for Tiltrædelseserklæringen af 18 December 1912.

Naar Indstævnte fremdeles har indvendt, at Firmaet bestod af Knud Iversen og Jacob Nathan, og at Indstævntes Erklæring af 18 Oktober 1912 derfor maa forstaaes som betinget af, at samtlige Jacob Nathans svenske Kreditorer, ogsaa de private Kreditorer, tiltraadte Moratoriet, bemærkes, at Erklæringen efter Sammenhængen kun kan forstaaes som sigtende til Firmaets Kreditorer, altsaa ikke til Deltagernes private Kreditorer, og at Indstævnte intet har oplyst, der kan tale for, at Erklæringen dog af Parterne blev opfattet anderledes.

Idet Indstævntes Indsigelser imod Søgsmålet saaledes maa betragtes som ubeføjede, vil der være at give Dom efter Citantens Paa-stand, dog at Sagens Omkostninger bestemmes til 150 Kr.

Nr. 181.

Højesteretssagfører Lunn

mod

Oscar Svendsen (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 30 Januar 1915: Arrestanten Oscar Svendsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1

Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Hvass og Becker, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Oscar Svendsen til Højesteretssagførerne Lunn og Aagesen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Oscar Svendsen, der tiltales for Tyveri, er født den 17 Februar 1891 og foruden 2 Gange forinden sit fyldte 18de Aar at være straffet for Tyveri tidligere anset: ved Amager Birks Ekstrarets Dom af 12 Juli 1911 efter Straffelovens § 228, jfr. § 47, 1ste Stykke, og Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og ved nærværende Rets Dom af 10 Maj 1913 efter Værnepligtsloven af 8 Juni 1912 §§ 41 og 13, 1ste Stykke, med en Bøde af 20 Kr. til Statskassen, men iøvrigt frifunden for Aktors Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I. Den 28 Oktober 1914 ved Middagstid anmeldte Pantelaaner Niels Jørgen Rasmussen, at han den 26 s. M. om Aftenen havde givet Laan paa en Cykle, der nu var efterlyst i Politi-Efterretninger. Samtidig meddelte Pantelaaner Rasmussen, at han paa Vejen til Politistationen havde set Pantsætterten komme trækkende med en Cykle og gaa ind i Ejendommen St. Hansgade Nr. 24 sammen med en gammel Kvinde. Da Mistanken herved henledtes paa Arrestanten, hvis Plejemoder boede i den nævnte Ejendoms Opgang D, indfandt Politiet sig straks efter i Plejemoderens Lejlighed, hvor Arrestanten blev antruffen og anholdt. I Ejendommens Gaard fandt Politibetjentene, der paagreb Arrestanten, en Cykle staaende ved Opgang D.

Arrestanten, der af Pantelaaner Rasmussen blev genkendt som den af ham omforklarede Person, har benægtet at have været i Besiddelse af den i Gaarden fundne Cykle.

Arrestanten har erkendt, at han kort før sin Anholdelse havde været i Besiddelse af en Cykle, men denne vil han samme Dags Formiddag paa St. Hans Torv have laant af en Person, som han tror hed Harald Petersen, hvem han kendte fra Dansesalonerne, og som skulde bo paa Mariendalsvej. Den saaledes laante Cykle, som Arrestanten kun vil have benyttet til at køre et Ærinde ud i Nørre Allé, havde Arrestanten ifølge sin Forklaring afleveret til Harald Petersen i

Porten til Ejendommen St. Hansgade Nr. 24, og Harald Petersen var straks efter kørt sin Vej. Arrestanten har derhos forklaret, at han var alene, da han kom kørende hjem paa Cyklen, og han vil først have truffet sin Plejemoder i Ejendommens Gaard.

Samme Dags Formiddag Kl. 8 $\frac{1}{2}$, var det af Gasværkernes Ingeniørkontor ved Mekaniker Frans Hornstrøm paa Politistation Nr. 2 bleven anmeldt, at der den foregaaende Dags Eftermiddag var bleven Kontoret frastjaalet en Cykle, der henstod uafaalet i et Cyklestativ i Lønporten, samt at der paa Cyklen var anbragt en Hornstrøm tilhørende Arbejdstaske med Indhold: 3 Rørtænger, 2 Mejsler, 1 Skruetrækker samt Søm, Hager og Tvist m. m., der tilhørte Ingeniørkontoret.

Den i Gaarden til Ejendommen St. Hansgade Nr. 24 forefundne Cykle er under Sagen bleven genkendt som en Cykle, der af Cyklehandler Lars Bendixen var udlejet til Ingeniørkontoret.

Den 28 Oktober 1914 om Aftenen afleverede Arrestantens Halvbroder, Lygtetænder Carl Levin, en Læderhaandtaske, indeholdende nogle Muffer og Propper til Gas- og Vandrør, 2 Rørtænger, samt 1 Fil, hvilke Koster han angav var fundne under Sengene i Arrestantens Plejemoders Lejlighed.

Disse Koster er af Mekaniker Hornstrøm genkendte som Gasværkernes Ingeniørkontor tilhørende og stjaalne ved den i Anmeldelsen omhandlede Lejlighed.

Arrestanten har ogsaa nægtet at kende nogetsomhelst til disse Koster og vil ikke være vidende om, hvorledes de er kommen i Plejemoderens Lejlighed.

Arrestantens Plejemoder, Enke Mette Marie Jensen, født Petersen, har som Vidne forklaret, at Arrestanten den 27 Oktober 1914 kom hjem til hende med Tasken og Værktøjet, at hun den 28 s. M. om Formiddagen i St. Hansgade traf Arrestanten, der medførte en Cykle, og fulgte hjem sammen med ham, at Arrestanten da ikke var i Følge med Andre, at hun ikke saa, hvor Arrestanten satte Cyklen, samt at hun ikke saa, at Arrestanten talte med Nogen i Gaarden.

Pantelaaner Rasmussen, der har bekræftet sin Vidneforklaring med Ed, har som Vidne forklaret, at han den 28 Oktober 1914 ved 12-Tiden i St. Hansgade mødte Arrestanten, der trak en Cykle og gik sammen med en Kone, i hvem han har genkendt Arrestantens Plejemoder, at han fulgte efter dem og saa, at de gik ind i Porten til St. Hansgade Nr. 24, at Arrestanten og dennes Plejemoder var forsvundne, da han naaede hen til Ejendommen, at han er vis paa, at ingen Person i Mellemtiden er kommet ud fra Ejendommen med en Cykle, samt at han er sikker paa, at der, da han kom til Stede, ikke opholdt sig nogen Mandsperson hverken i Gaarden eller Porten.

Der er ikke fundet nogen Person ved Navn Harald Petersen boende paa Mariendalsvej.

II. Den 26 Oktober 1914 Kl. 5 $\frac{3}{4}$ Eftermiddag anmeldte Grosserer Chr. Eriksen, at der samme Eftermiddag ved 3-Tiden var frastjaalet ham en Cykle, der henstod uafaalet paa Hjørnet af Læderstræde og Højbroplads.

Fornævnte Pantelaaner Rasmussen har udleveret en Cykle, der under Sagen er genkendt som den Grosserer Eriksen frastjaalne, og

under Ed forklaret, at Cyklen af Arrestanten er pantsat hos ham for 8 Kr. den 26 Oktober Kl. ca. 8 Eftermiddag. Pantelaaner Rasmussen har derhos forklaret, at Arrestanten, hvem han med Sikkerhed genkender, efter Pantsætningen gik hen til sin Halvbroder, Lygtetænder Carl Levin, der stod lige udenfor Pantelaanerens Gadedør.

Arrestanten har benægtet, at det er ham, der har pantsat Cyklen, og nægtet, at han den nævnte Dag har været i Besiddelse af nogen Cykle, og han vil slet ikke have set sin Halvbroder den 26 Oktober.

Rigtigheden af Pantelaaner Rasmussens Forklaring er imidlertid bestyrket ved den af Lygtetænder Levin som Vidne afgivne Forklaring, ifølge hvilken Arrestanten den 26 Oktober 1914 om Eftermiddagen indfandt sig i Levins Hjem, medførende en Cykle, som han bad Levin om at pantsætte, idet han fortalte, at han havde vundet den i Billard; efter at Levin og Arrestanten i Følge med hinanden havde forladt Levins Hjem, prøvede Levin først forgæves at pantsætte Cyklen, hvorefter de Kl. 8 fulgtes hen til den Ejendom, i hvilken Pantelaaner Rasmussen har Forretning, og mens Levin ventede udenfor, gik Arrestanten ind i Ejendommen, medførende Cyklen, og da han kort efter kom tilbage, havde han ikke Cyklen med, men fortalte, at han havde pantsat den for 8 Kr.

III. Efter at Arrestanten var bleven anholdt under Sagen, har Lygtetænder Levin til Politiet afleveret en Cykle, om hvilken han har forklaret, at Arrestanten den 18 Oktober 1914 bragte den til Levins Hjem, at Arrestanten bad Levin om at prøve paa at sælge Cyklen, om hvilken han fortalte, at han havde købt den, samt at Levin efter forgæves at have forsøgt at sælge Cyklen laante Arrestanten 5 Kr. og beholdt Cyklen som Sikkerhed.

Den 21 s. M. var det af Karetmager Georg Rasmussen til Politiet bleven anmeldt, at der den 18 s. M. mellem Kl. 4 $\frac{1}{2}$ og 8 Eftermiddag var bleven ham frastjaalet en Cykle, der stod uafloaset i Gaarden til Ejendommen Nørrebrogade Nr. 58.

Den af Levin udleverede Cykle er under Sagen bleven genkendt som den ifølge Anmeldelsen stjaalne.

Arrestanten, der til den ved hans Anholdelse optagne Politirapport nægtede, at han i de sidste 3 Aar havde haft nogen Cykle, har under Sagen erkendt Rigtigheden af Levins Forklaring.

Arrestanten har imidlertid nægtet at have stjaalet Cyklen og med Hensyn til sin Adkomst til denne forklaret, at han den 18 Oktober havde købt Cyklen for 8 Kr. af et ungt Menneske — om hvem han kun ved, at han hedder Aage og bor i Dybbølgade Nr. 44 eller 64 — der fortalte, at Cyklen var hans egen.

Arrestanten har ikke kunnet gøre Rede for, hvorledes han har tjent de 8 Kr., og der er under Sagen ikke fremkommet nogen Oplysning om den af Arrestanten omforklarede Person ved Navn Aage.

Ved de under Sagen tilvejebragte Oplysninger maa det anses for tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten har været i Besiddelse af samtlige de ifølge de omhandlede Anmeldelser stjaalne Koster, og under Hensyn til, at Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig samt til det korte Tidsrum, der er hengaaet mellem Tyverierne, og det Tids-

punkt, paa hvilket det efter det Oplyste maa antages konstateret, at Arrestanten har været i Besiddelse af Kosterne, findes det uden Betænkelighed ved Sagens Paadømmelse at statuere, at Arrestanten har stjaalet de ommeldte 3 Cykler og den samtidig med den ene Cykle stjaalne Taske med Indhold, hvilket alt er vurderet til 101 Kr. 50 Øre, hvorved bemærkes, at Mekaniker Hornstrøm har forklaret, at de ikke tilstedekomne Koster er værdiløse.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i Aar.

Onsdag den 7 April.

Nr. 175. Højesteretssagfører Henriques

mod

Johannes Kristian Johansen (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Januar 1915: Arrestanten Johannes Kristian Johansen bør straffes med Tugthusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Paludan og Salomonsen, 35 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Johannes Kristian Johansen til Højesteretssagførerne Henriques og Bache 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Johannes Kristian Johansen, der tiltales for Tyveri, er født den 23 April 1880 og tidligere — foruden 3 Gange før sit fyldte 18 Aar at være straffet for Tyveri senest med Forbedringshusarbejde i 2 Aar — ved Dom bl. a. anset: ved nærværende Rets Dom af 12 August 1899

efter Straffelovens § 228, jfr. § 48, og efter § 238 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 11 Juni 1901 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., kfr. § 46 eller i Medfør af § 241, 2det Stykke, efter § 238, kfr. § 46, som Forsøg paa 2den Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 19 April 1902 dels efter Straffelovens §§ 100 og 101, dels efter Straffelovens § 228, kfr. § 46, eller i Medfør af Straffelovens § 241, 2det Stykke, efter § 238, kfr. § 46, som Forsøg paa 2den Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i et Aar, ved nærværende Rets Dom af 3 November 1903 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stykke, eller i Medfør af § 241, 2det Stykke, efter § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 5 Aar og ved nærværende Rets Dom af 10 Juli 1909 efter Lov af 1 April 1905 § 4, jfr. § 18, med Tvangsarbejde i 1 Aar og senest ved Højesterets Dom af 26 Juni 1914 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, jfr. § 46, med Tughusarbejde i 2 Aar.

Han har isørigt adskillige Gange været arresteret her ved Retten som sigtet for Berigelsesforbrydelser, uden at der rejstes Tiltale mod ham, og ved Højesteretsdom af 31 Juli 1912 frifandtes han for en mod ham rejst Tiltale for Tyveri eller Meddelagtighed heri.

Nærværende Sags Omstændigheder er følgende:

Den 3 August 1907 anmeldte Skibsfører Christian Windeleff, at der i en Lejlighed paa 2den Sal i Ejendommen Ringstedgade Nr. 7, med hvilken Lejlighed han under Beboeren, Styrmand Hans Lunds Fraværelse førte Tilsyn, var begaaet Indbrud i Tiden fra den 1 s. M.; han kunde ikke opgive, hvad der var stjaalet, men Lejligheden bar Spor efter, at der var søgt efter Værdisager.

Efter den den følgende Dag paa Stedet af Politiet foretagne Undersøgelse maatte det antages, at Tyven med fremmed Nøgle eller Dirk havde oplukket den med almindelig indstukken Smæklaas aflaaede Indgangsdør fra Hovedtrappen og derefter havde haft fri Adgang til Lejligheden, hvor en Buffetskuffe, og et Dækketøjsskab fandtes oplukket; der fandtes derhos paa et i en Sofa formentlig af Tyven henflyttet Messingskrin Fingeraftryk.

Ved en den 5 s. M. i Politiets anthropometriske Bureau foretaget Undersøgelse viste det sig ifølge Rapport fra Bureauets Leder, daværende Politibetjent Bugge, at der paa Messingskrinet fandtes afsat to temmelig tydelige Fingeraftryk, der uden Tvivl hidrørte fra en højre og venstre Haands Tømmefinger, hvilke Aftryk fandtes at være identiske med højre og venstre Haands Tømmefingeraftryk af et i Bureauet den 11 Juli 1905 optaget daktyloskopisk Signalement af Arrestanten.

Samme Dag anmeldte Styrmand Hans Lund ved sin Hjemkomst, at der fra Lejligheden var stjaalet et Sølvblommeur, en Sommeroverfrakke, en Sølvspiseske og 70 Øre i rede Penge.

Samme Dag blev Arrestanten anholdt, men nægtede sig skyldig i Tyveriet; han forklarede, at han ikke kunde erindre, hvor han havde opholdt sig i de Dage, Tyveriet var begaaet, at det ikke var umuligt, at han havde været i Ringstedgade, men at han i alt Fald ikke havde været i nogen Ejendom der.

Han, der tillige sigtedes for Overtrædelse af Polititilhold an-

gaaende Anmeldelse af Forandring af Bolig, kunde eller vilde ikke gøre Rede for, hvor han havde boet i de Dage, Tyveriet maa være sket; han angav at leve af Handel paa Auktioner og Opkøb af brugt Tøj.

Der fremkom under Undersøgelsen intet nærmere til Oplysning om Tyveriet, i hvilket Arrestanten fremdeles nægtede sig skyldig, ingen af de stjaalne Effekter kom ved Efterlysning tilstede, og den 16 September s. A. sluttedes Undersøgelsen, uden at der for Tyveriet rejstes Tiltale mod Arrestanten.

Den 30 Maj f. A. blev Sagen af Politidirektøren atter henvist til Undersøgelse af Retten.

Under denne har Arrestanten fastholdt, at han ikke har begaaet Tyveriet, og at Fingeraftrykkene derfor ikke kan være hans, og han vil intet nærmere kunne huske om den i 1907 indledede Undersøgelse udover, at der paa Politistationen blev forevist ham et Messinglaag noget lignende det, der hører til Skrinet, der atter er bragt til Stede under Undersøgelsen.

Ved de af Skibsfører Christian Windeleff, Frøken Anna Windeleff, Styrmand Hans Lund og Hustru Maja Skou samt af Assistent paa Københavns Politikontor (i 1907 Opdagelsesbetjent) Julius Christensen og Politibetjent 574, Bohn, under den genoptagne Undersøgelse edelig afgivne Forklaringer maa det anses godtgjort, at der i de ovenanførte Dage i 1907 er begaaet Indbrudstyveri i den nævnte Lejlighed, hvis Døre da har været aflaaede, og til hvilken kun Familien Windeleff havde Nøgle, at Tyven har skaffet sig Adgang ved Hjælp af falsk Nøgle eller Dirk, at der fra Lejligheden blev stjaalet de ovennævnte Effekter og Penge, der beroede frit fremme eller i uafaaede Gemmer, at det nævnte Messingskrin forinden havde henstaaet i Lejligheden og fandtes flyttet fra dets sædvanlige Plads, at det blev taget i Bevaring af Politiet og afleveret til det daværende anthropologiske Bureau, og at Arrestanten, hvem i alt Fald Laaget maa antages at være forevist paa Politistationen, efter at de derpaa fundne Fingeraftryk Identitet med Arrestantens var konstateret, ikke i det mellemliggende Tidsrum har haft Lejlighed til at berøre Skrinet.

Forstander for Politiets Centralbureau for Identifikation Jens Bugge har under Ed bekræftet sin Erklæring i den fornævnte af ham i 1907 afgivne Rapport med Tilføjende, at der paa Skrinet fandtes flere Mærker eller Fingre, der ved deres Stilling angav det Greb, som maa have paatrykt Skrinet de identificerede Tømmelfingeraftryk, men som dog var saa utydelige, at de ikke lod sig identificere.

Politibetjent 460, Søllested, har under Ed forklaret, at han deltog i Identificeringen af de forefundne Fingeraftryk, der fandtes paa Siden af Skrinet, og at det konstateredes, at de var identiske med Arrestantens i Bureauet forefundne originale Fingeraftryk.

Forstander Bugge har derhos givet en af Politibetjent Søllested tiltraadt Fremstilling til nærmere Paavisning af Overensstemmelsen mellem et i 1907 optaget Fotografi af det paa Skrinet fundne venstre Tømmelfingeraftryk — det højre Tømmelfingeraftryk blev ikke fotograferet — og en Gengivelse af Arrestantens den 22 Maj d. A. optagne venstre Tømmelfingeraftryk, og begge de nævnte Vidner, der har gjort Tjeneste ved Identifikationsvirksomheden ved Fingeraftryk hen-

holdsvis i ca. 12 Aar og i 3 Aar, har edelig bekræftet, at den givne Fremstilling er nøje i Overensstemmelse med det i Identifikationsvirksomheden anvendte videnskabelige System, og at de herefter er overbeviste om, at det paa Skrinet forefundne Fingeraftryk er identisk med Arrestantens.

Arrestanten har ogsaa under den fornyede Undersøgelse fastholdt sin Uskyldighed i det ham paasigtede Forhold.

Under den ved Højesteretsdommen af 26 Juni 1914 paadømte Sag var et væsentlig Indicium mod Arrestanten et Fingeraftryk, som fandtes paa Gerningsstedet og identificeredes som hidrørende fra hans højre Tommelfinger. I et Brev, der maa antages at være lagt i Postkasse i Tiden fra den 23 Juli s. A. Klokker 9 $\frac{1}{2}$ Aften til næste Morgen Klokker 4, fremsendte en Anonym, som underskrev sig Maleren, et Stykke af en Avis for den 23 Juli s. A., paa hvilken fandtes et Fingeraftryk, ligesom Brevet var forsynet med flere saadanne, hvilke Brevskriveren erklærede for sine Fingeraftryk, idet han meddelte, at det var ham, som havde begaaet det Tyveri, for hvilket Arrestanten var dømt, og at det Fingeraftryk, der havde tjent som Indicium mod Arrestanten, maatte hidrøre fra Brevskriveren. Endvidere gav denne en Beskrivelse, der vel i store Træk passede paa den Maade, paa hvilken Tyveriet maa antages udført, men i Detaillerne røbede Mangel paa Kendskab til Tyveriets Udførelse. Med Brevet fulgte et Stykke af en Armlænke af Plet, som af Bestjaalne er genkendt som hende tilhørende og mulig ved den Lejlighed bortkommen, men ikke savnet. Senere sendtes med samme Underskrift et Brevkort, og da Arrestanten havde erklæret, at den Anonyme vilde besvare et Avertissement i Folkets Avis, indrykkedes et saadant og herefter modtoges et nyt Brev, ligeledes underskrevet Maleren. Disse sidste Skrivelser indeholdt ingen Oplysninger, men var begge forsynede med Fingeraftryk.

Fornævnte Forstander Bugge har erklæret, at Fingermærkerne paa de ovennævnte Skrivelser og Aviser i store Træk har en Del Lighed med Arrestantens højre Tommelfingeraftryk, at der er nogen Sandsynlighed for, at de hidrører fra dette, hvilket paa Grund af Mærkernes Utydelighed dog ikke kan fastslås, men at de ikke er Fingeraftryk, men tarvelige Gengivelser af et Fingeraftryk, som efter hans Mening er fremstillede ved Hjælp af en Cliché, hvorpaa tyder baade deres Udseende, idet de alle synes at vise de samme Konturer, og for fleres Vedkommende deres Plads paa Papiret, idet det vilde være saa godt som umuligt med en enkelt Finger at anbringe et saa stort Aftryk saa langt fra Papirets Sammenbøjning eller Kant, ligeledes kunde Mærkerne se ud, som om de hidrørte fra samme Cliché, og denne efterhaanden var bleven mere og mere slidt, idet de senere Mærker er mindre tydelige end de første. Efter Forstander Bugges Erklæring er der en iøjnefaldende Forskel, noget lignende som mellem en original Underskrift og en med Kautschukstempel anbragt, mellem paa den ene Side de Fingeraftryk, som fandtes paa Skrinet i Lunds Lejlighed, og det, som tjente til Bevis i Arrestantens sidst paadømte Sag, og paa den anden Side de indsendte Fingermærker.

Hvem den Anonyme er, er ikke blevet oplyst, og Arrestanten nægter at vide noget derom eller om Fingermærkerne. Han har derimod forklaret, at han kender mange Maader, paa hvilke man kan

overføre Fingeraftryk, for Eksempel med en Kautschukcliché, og at han efter sin Arrestation under nærværende Sag i 1907 har eksperimenteret meget dermed sammen med to Mænd, hvoraf den enes Navn var ham ubekendt, medens det har vist sig, at den anden er død.

Hvorledes de omtalte Fingermærker er frembragte er ikke bestemt godtgjort; imidlertid er det oplyst, at Arrestantens Moder og Hustru, undertiden begge paa en Gang, mange Gange har besøgt ham i Fængslet, ligesom han under sine Ophold, medens han ventede paa at blive fremstillet i Forhør paa Domhuset, har været i Berøring med andre Arrestanter paa en saadan Maade, at han ukontrolleret har kunnet tale med dem og stikke Ting til dem, ligesom han i Fængslet vil for Eksempel, naar han gav Haanden til Afsked, have kunnet stikke Smaating i Haanden paa sin Hustru og Moder. Fremdeles er det oplyst, at han i Fængslet til Brug ved sit Arbejde har haft Mølklister, og da det er lykkedes Forstander Bugge af dette at fremstille Forme af Fingre, i hvilke han i Gibs har støbt Clichéer brugelige til at frembringe Fingeraftryk, er det nærliggende, at Arrestanten har lavet lignende Forme, som han har listet sig til at give til en Hjælper, som enten samtidig eller tidligere er underrettet i grove Træk om Udførelsen af det Tyveri, for hvilket Arrestanten som anført er idømt Tugthusstraf, som det gjaldt at fri ham for ved at svække Tilliden til Fingeraftrykkenes bevisende Kraft, en Svækkelse, som ogsaa maatte paavirke nærværende Sag.

At den Anonyme har handlet efter Aftale med Arrestanten, bestyrkes i høj Grad ved, at han straks besvarede det efter Arrestantens Anvisning indrykkede Avertissement.

De oftnævnte Skrivelser og Fingermærker har ikke kunnet svække det Indicium, der ligger i, at Fingeraftryk identificerede som Arrestantens er fundne paa Gerningsstedet.

Da der efter de tilvejebragte Oplysninger ikke kan være Tvivl om, at det fotograferede, paa Messingskrinet forefundne Fingeraftryk hidrører fra Arrestantens venstre Tommelfinger, og da det ved de af Forstander Bugge og Opdagelsesbetjent Søllested afgivne beedigede Vidneforklaringer er bevist, at der endvidere paa samme Sted fandtes Aftryk af Arrestantens højre Tommelfinger, findes der under Hensyn til, at Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, og til, at han tidligere er dømt for Tyveri, udført paa tilsvarende Maade som det her under Sagen foreliggende, ikke at være nogen Betænelighed ved at dømme ham som Gerningsmand til dette, der vil være at tilregne ham som groft.

Som Følge heraf vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, eller i Medfør af dens § 241 efter § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med en i Henhold til dens § 64 lempet Tillægsstraf efter Omstændighederne af Tugthusarbejde i 1 Aar.

Torsdag den 8 April.

Nr. 162.

Højesteretssagfører Lunn

mod

Christen Emil Lorents Poulsen (Def. Dietrichson),

der tiltales for Hæleri og Dyrplageri.

Odense Købstads Ekstrarets Dom af 3 Juni 1914: Arresterne Jørgen Peter Thorkild Madsen og Robert Marius Andersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i henholdsvis 18 og 8 Maaneder, Arrestanten Hjalmar Victor Nielsen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, Tiltalte Christen Emil Lorents Poulsen med lige Fængsel i 20 Dage og Tiltalte Søren Anders Petersen med lige Fængsel i 20 Dage, dog at Fuldbyrdselen af Straffen for hans Vedkommende findes at kunne udsættes, og at Straffen i Medfør af Lov Nr. 63 af 1 April 1911 efter 5 Aars Forløb bortfalder, saafremt Lovens Betingelser overholdes. Saa udreder de og en for alle og alle for en Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Kiørboe, 30 Kr., og til Defensor, Overretssagfører Hagen, 20 Kr., dog at Tiltalte Petersen ikke udreder mere end $\frac{1}{5}$ af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 September 1914: Tiltalte Christen Emil Lorents Poulsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i Tredive Dage. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen saavidt paaanket er ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne Chr. Winther og Munch-Petersen betaler Tiltalte 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrke det i Dommen antagne Resultat

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christen Emil Lorents Poulsen til Højesteretssagførerne Lunn og Dietrichson 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Odense Købstads Ekstraret saavel efter Tiltaltes Begøring som af det Offentlige hertil indankede Sag — der i 1ste Instans tillige angik efternævnte Domfældte, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret:

Jørgen Peter Thorkild Madsen, Robert Marius Andersen, Hjalmar Victor Nielsen og Søren Anders Petersen — tiltales Christen Emil Lorents Poulsen for Hæleri og Dyrplageri.

Tiltalte er født den 20 November 1878 og har tidligere efter sit 18de Aar været anset ved fornævnte Rets Dom af 28 September 1898 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 4 Dage.

Tiltalen for Hæleri har Hensyn til følgende Forhold:

Tiltalte, der er Slagter og Handelsmand har afkøbt Meddomfældte Andersens følgende Ting, som denne kort i Forvejen havde stjaalet:

i December 1913 en Kørepisk, vurderet til 1 Kr., for hvilken Tiltalte betalte 60 Øre;

i Slutningen af Januar 1914 et Automobilur, som er vurderet til 8 Kr., og som Tiltalte betalte med 1 Kr.;

midt i Februar s. A. en til 85 Øre vurderet Kørepisk, for hvilken Tiltalte betalte 50 Øre;

til samme Tid et gammelt Gevær, som Tiltalte betalte med 1 Kr., til hvilken Værdi det ogsaa under Sagen er ansat.

Endvidere har Tiltalte den 20 Februar 1914 for 2 Kr. afkøbt Meddomfældte Nielsen en Hovedstol til et Seletøj, hvilken Nielsen samme Dag havde frastjaalet Bagermester F. Meyer. Nielsen, som Tiltalte vidste var Skrædersvend af Profession, foregav overfor Tiltalte at have i Kommission for en Mand paa Landet at sælge Hovedstolen. Den følgende Dag stjal Nielsen Resten af Seletøjet og solgte det om Aftenen for 5 Kr. til Tiltalte, der ikke denne Gang spurgte, hvorfra Nielsen havde det Falbudte. Seletøjet er, Hovedstolen iberegnet, vurderet til 50 Kr.

Tiltalte har fastholdt, at han ikke vidste eller havde nogen Formodning om, at de nævnte Ting var stjaalne.

Nielsen har imidlertid nærmere forklaret, at han Dagen efter, at han havde solgt Tiltalte Hovedstolen, var ude paa en Køretur med Tiltalte og da spurgte ham, om han vilde købe en god Sele, samt, da Tiltalte svarede, at han vilde give ham 5 Kr. for den, fortalte, at han vidste, hvor der hang et Seletøj, tilhørende Bagermester Meyer, som sikkert ikke vilde opdage, at det blev taget, da han ikke brugte det for Tiden. Hertil svarede Tiltalte efter Niensens videre Forklaring: »Ja, bliver du taget, saa siger jeg, at det er Løgn; jeg har ingen Sele købt!»

Tiltalte har benægtet Rigtigheden af denne Forklaring, men har dog erkendt, at han den 21 Februar 1914 var ude paa en Køretur med Nielsen, og at denne, der var beruset, da »vrøvlede« om, at han kunde skaffe Tiltalte et Seletøj, hvortil Tiltalte vil have svaret, at det »godt kunde være«, at han vilde købe det.

Det er oplyst, at Tiltalte Mandag den 23 Februar 1914 henvendte sig til Handelsmand Niels Hansen af Hudevad og spurgte, om han vilde købe en pæn Sele, hvortil Hansen svarede ja, uden at der blev Tale om Prisen. Samme Dags Eftermiddag fandt Hansen den heromhandlede Hovedstol henlagt i sin Vogn i Postgaarden, og da han den følgende Mandag paany ankom der, laa Resten af Seletøjet til ham hos Staldmesteren. Samme Dag kom Tiltalte til ham, og paa Hansens Forespørgsel om Prisen svarede Tiltalte, at Hansen kunde give ham

en Hundehvalp og to Tikronesødler. Hansen spurgte, hvorfor Tiltalte vilde sælge saadan en Sele, og Tiltalte svarede, at den var for stor til hans Heste.

Naar henses til den Iver, Tiltalte saaledes har udvist for at faa det omhandlede Seletøj bragt ud af sin Besiddelse og til det betydelige Misforhold mellem dettes Værdi og den Pris, Tiltalte gav — og tog — derfor, maa det efter alt Foreliggende, særlig Nielsens foranstaaende Forklaring, antages, at Tiltalte har vidst eller i alt Fald praktisk er gaaet ud fra, at Seletøjet var stjaalet. Hvad derimod de øvrige ovennævnte Ting angaar, tyder vel meget paa, at Tiltalte ved Købet af dem har maattet gaa ud fra, at de var stjaalne, men de foreliggende Oplysninger afgiver dog ikke tilstrækkeligt Grundlag til forsaavidt at anse ham skyldig i Hæleri.

Nogen Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

Hvad Tiltalen for Dyrplageri angaar, maa det ved de af Inspektionsbetjent ved Københavns Politi Arnt, Overportør ved Statsbanerne Andreasen og Portør sammesteds Ketelsen afgivne Vidforklaringer anses godtgjort, at Tiltalte den 2 Marts 1914 om Aftenen har fra Odense til København afsendt 5 levende Hunde nedpakkede i en Kasse med tætte Sider, fastsømmet Laag og — fraset en Sprække i dens ene Ende, ikke større, end at et Brev kunde stikkes ind — uden anden Luftaabning end et Hul, der maalte 4 cm i den ene Ende og i en Længde af 28 cm gik spidst til i den anden. Førstnævnte Vidne har desuden udtalt, at der ingen Beholder til Drikke fandtes i Kassen, og efter de usandfærdige Forklaringer, Tiltalte iøvrigt maa anses overbevist om at have afgivet under Sagen, findes hans modstaaende Anbringende om at have sat en Blikbeholder med Vand i Kassens Bund ikke at kunne staa til Troende. Ved Kassens Aabning paa Statsbanernes Station i København den følgende Dags Morgen ved Ottetiden stod der en varm Damp op af Kassen, og var saa stærk en Varme i denne, at Dyrene, der laa døsiges hen, efter Vidernes Skøn maatte have lidt meget.

For sit i de anførte Henseender uviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 238, jfr. Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13, og efter Straffelovens § 297 med en Straf, der findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage. Overensstemmende hermed vil Underrettsdommen, ved hvilken Tiltalte er fri-funden, forsaavidt Sigtelsen for Dyrplageri angaar, og iøvrigt anset efter Straffelovens § 238, jfr. Lov 1 April 1911 § 13, med samme Art Fængsel i 20 Dage, være at forandre, medens den, saavidt paa-anket er, vil være at stadfæste i Henseende til Aktionens Omkostninger — derunder de i Dommen nævnte Salærer — som det rettelig er paalagt Tiltalte at udrede, for en Femtedels Vedkommende in solidum med samtlige øvrige Domfældte og for Restens Vedkommende in solidum med de 3 førstnævnte af disse.

Nr. 190. Højesteretssagfører Henriques
mod

Gerhard Lauritz Christian Christensen (Def. Dietrichson),

der tiltales for uterligt Forhold dels mod sin Datter og dels mod sin Steddatter.

Kriminal- og Politirettens Dom af 16 Februar 1915: Arrestanten Gerhard Lauritz Christian Christensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 4 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Wolff og Schmidt, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Gerhard Lauritz Christian Christensen til Højesteretssagførererne Henriques og Dietrichson 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Gerhard Lauritz Christian Christensen, der tiltales for uterligt Forhold mod sin Datter Amalie og sin Steddatter Jenny, er født den 1 Februar 1873 og senest anset ved nærværende Rets Dom af 4 Februar 1905 efter Straffelovens § 228, jfr. § 54, med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage.

Jenny Andrea Florander-Rasmussen, der er født den 31 Januar 1900 i Arrestantens nuværende Hustrus Metty Marie Jensens første Ægteskab, har forklaret, at Arrestanten fra for ca. 7 Aar siden til Jul 1913 har, undertiden med lange Mellemlum, til andre Tider jævnlig, behandlet hende uterligt, idet han enten, hvis hun var paaklædt, opfordrede hende til at klæde sig af og lægge sig i hans Seng — han gik tidlig til Sengs — eller, hvis hun var i Seng, opfordrede hende til at komme over i hans Seng, hvorpaa han befølte hende paa Benene og i Skridtet og i Begyndelsen ogsaa lod hende beføle hans Penis og senere foretog Samlejebevægelser liggende over hende, hvilket undertiden endte med, at hun blev vaad mellem Benene, medens han ved andre Lejligheder holdt op forinden og vendte hende om, hvorpaa hun kort efter mærkede, at hun blev vaad. Efter hendes Forklaring anbragte Arrestanten sit Lem mellem hendes Laar saaledes, at det berørte hendes Kønsskel, medens hun aldrig følte Smerte derved og ikke tror, at han forsøgte at føre Lemmet op i Kønssdelen.

Arrestantens Datter Amalie Nielsine Kristensen, der er født den 11 September 1899 i hans første Ægteskab, har forklaret, at Arrestanten, fra hun var ca. 6 Aar, indtil Julen 1913 har behandlet hende uterligt, hvorom hun har afgivet en Forklaring, der i det væsentlige gaar ud paa det samme som Jennys. Begge har forklaret, at de af Frygt for Arrestantens Trusler om Prygl fandt sig i hans Behandling og ikke turde omtale Sagen til andre, men at de jævnlig indbyrdes talte derom, og Amalie har forklaret, at hun Gang paa Gang har hørt Arrestanten kalde Jenny over i sin Seng og derovre har hørt Jenny græde, medens Jenny har forklaret, at hun kun en Gang har bemærket noget tilsvarende med Amalie, men at hun dog en anden Gang for flere Aar siden, da hun kom hjem, fandt en Dør lukket i Laas, og at Amalie noget efter kom ud og fortalte, at Arrestanten havde behandlet hende uterligt.

Endvidere har Arrestantens nuværende Hustru forklaret, at hun, der ikke havde Mistanke om noget, en Gang før Jul 1913 pludselig kom hjem og da fandt Jenny liggende paa Knæ fuldt paaklædt i Arrestantens Seng, og at Arrestanten paa Vidnets Spørgsmaal om, hvad der foregik i Mørket, slog Jenny et Par Slag, saa at hun tumlede ud af Sengen, hvorpaa Arrestanten sagde, at han havde forlangt, at Jenny skulde komme op og varme sine Ben; Jenny græd efter Arrestantens Hustrus Forklaring meget, men vilde ikke sige Grunden, men under denne Sag har hun forklaret, at Arrestanten da havde været uterlig ved hende.

Fremdeles maa det antages oplyst, at Arrestanten en Gang i Oktober 1914 i Overværelse af en Mand, som var i Besøg, forlangte, at Jenny skulde gaa i Seng og klæde sig helt af, saa at han kunde se, at hun kun havde Chemise paa og ikke, som hun efter hans Sigende havde gjort flere Nætter, laa med Benklæder og Skørt paa. Det var iøvrigt dette Optrin, som gav Anledning til, at Jenny betroede sig til Moderen om Forholdet.

Endelig har Moderen forklaret, at Arrestanten altid var ængstelig, naar Pigerne hviskede indbyrdes eller med hende.

Ifølge foreliggende Lægeerklæringer viser Jennys Genitalia ikke Spor af Vold eller Følger deraf, medens Amalies Hymen bagtil ved en dyb nu helet Rift er spaltet i to Flige, saa at Adgangen til Vagina er let. Efter Lægens Erklæring kan Riften være opstaaet ved Samleje eller Forsøg derpaa eller ved Onani. Pigen har imidlertid erklæret ikke at vide noget om Riftens Oprindelse.

Arrestantens Forklaringer har været væklende. Han forklarede først, at han uden at berøre dem har undersøgt Børnenes Kønsele for at se, om de ikke havde kønsligt Samkvem indbyrdes. Børnene nægter imidlertid, at han har undersøgt dem. Han erkendte derhos, at han havde haft Børnene hos sig i Sengen for at varme dem, men senere har han forklaret, dels at han under Leg uforvarende er kommet til at berøre deres Kønsele — han har dog senere tilbagetaget denne Forklaring — dels at han ikke tør nægte Rigtigheden af Børnenes Forklaringer, men ikke kan huske det Passerede, idet han da har været beruset. Ikke desto mindre har han med Bestemthed fastholdt, at han ikke har forsøgt Samleje med dem.

Arrestanten nægter fremdeles at huske noget om det af Hustruen

og Jenny omforklarede Oprtrin før Jul 1913, uagtet han efter begge Forklaringer da var fuldkommen ædru.

Amalie har forklaret, at Arrestanten af og til kunde være noget beruset ved de omforklarede Lejligheder, men som Regel var ædru, og Jennys Forklaring gaar ud paa, at Arrestanten tit kom fuld hjem, men da stedse gik i Seng og sov, og at det, naar han derefter vaagne, jævnlig skete, at han behandlede Børnene uterligt, samt at hun da ikke kunde mærke noget til, at han var fuld, ligesom han mange Gange var absolut ædru, naar han var uterlig mod dem. Efter det iøvrigt Oplyste var Arrestanten brutal og noget hengiven til Drik, men hans Hustru har forklaret, at saa vidt hun husker, er han kun en Gang kommet hjem i saa beruset Tilstand, at han Dagen efter var ude af Stand til at huske, hvad han havde foretaget sig, samt at han, naar han ellers kom beruset hjem, straks gik i Seng, men, naar hun efter blot et Par Timers Forløb vækkede ham, var fuldkommen ædru.

Efter det saaledes Foreliggende findes Pigebørnernes Forklaringer at burde lægges til Grund for Paadømmelsen.

Herefter vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 176, jfr. dels § 161, sammenholdt med §§ 173 og 174 og dels § 162, sammenholdt med §§ 173 og 174 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 4 Aar.

Fredag den 9 April.

Nr. 160. Højesteretssagfører Dietrichson

mod

Harald Villemoes (Def. Møldrup),

der tiltales for Forsøg paa Voldtægt eller dog uterligt Forhold.

Lemvig Købstads Ekstrarets Dom af 21 Marts 1914: Arrestanten Harald Villemoes bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder samt udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Esmann, 40 Kr., og til Defensor, Sagfører Buch, 30 Kr. Saa bør der og til Retsprotokollen gives Arrestanten et for 5 Aar fra hans Løsladelse gældende Tilhold efter midlertidig Straffelovs § 6. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 27 April 1914: Arrestanten Harald Villemoes bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Dahl, 30 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det af Tiltalte udviste, i den indankede Dom fremstillede Forhold, vil han være at anse efter Straffelovens § 168, jfr. § 46, og Straffen findes under Hensyn til Straffelovens § 39 at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Harald Villemoes bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Dietrichson og Møldrup 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Lemvig Købstads og Skodborg-Vandfuld Herreders Ekstraret hertil indankede Sag er Harald Villemoes, der er født den 1 September 1883, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Forsøg paa Voldtægt eller dog uterligt Forhold.

Den 22 Januar d. A. anmeldte Arbejdsmand Jens Nibe til Politiet, at hans 16aarige Datter, Maren, der siden den 1 Maj 1913 havde tjent som Barnepige hos Arrestanten, den 6 Januar d. A. havde været Genstand for et Voldtægtsforsøg fra Arrestantens Side, og under den derefter indledede Undersøgelse har bemeldte Pige, som efter sit Opgivende er født den 17 November 1897, afgivet en edelig Forklaring, gaaende ud paa Følgende:

Hun, der foranførte 6 Januar om Eftermiddagen ved 6-Tiden havde hentet sit Herskabs tre smaa Børn hjem fra Lemvig til det et Stykke Vej udenfor Byen beliggende Teglværk, som Arrestanten bestyrede, og hvor han med Familie havde Bopæl, var derefter alene i Huset med Børnene, idet Arrestanten var paa Rejse, og hans Hustru var forbleven i Lemvig paa Besøg, hvorhos hendes Medtjenende, Kokkepige Caroline Poulsen, om Eftermiddagen var gaaet bort, idet hun havde fri. Da Klokken var tyve Minutter over Elleve, og hun forlængst havde bragt Børnene til Sengs, kom Arrestanten hjem; efterat Maren havde meddelt ham, at hans Hustru var i Lemvig, gik han først ned i Kælderen og derpaa ud i Stalden, men kom saa tilbage og gav hende Tilladelse til at gaa i Seng oppe paa hendes Værelse, hvad hun straks gjorde. Lidt efter, at hun var kommen i Seng, kom imidlertid Arrestanten op i Værelset og bad hende gaa med ned til Børnene, da han havde forefundet en skriftlig Anmodning fra sin Hustru om at hente hende hjem. Arrestanten, der blev staaende lidt, gjorde først en Bemærkning om, at den anden Pige nok ikke var hjemme, og sagde derpaa, at Maren godt kunde tage Tæppet med ned

og lægge sig paa Divanen; hun skulde ikke være bange, han skulde ikke gøre hende noget. Da Arrestanten havde forladt Stuen, stod Maren op og klædte sig helt paa, fordi hun antog, at der ikke var varmt nedenunder; herefter gik hun ned i Arrestantens i Stueetagen beliggende Kontor, hvor hun lagde sig paa Divanen og læste. Arrestanten var imidlertid gaaet ud, men lidt efter hørte Maren Forstuedøren og Havestuedøren blive aflaaede, og Arrestanten kom da ind paa Kontoret efter at have afført sig Overfrakke og Støvler. Idet Yderdøren sædvanlig først aflaaes, naar baade Arrestanten og hans Hustru er hjemme, havde Maren rejst sig fra Divanen i den Tro, at hun nu kunde komme i Seng igen, men efter at være kommen ind gik Arrestanten hen til hende og tog hende om Halsen, medens hun gjorde Modstand og bad ham lade være. Imidlertid trak han hende med sig hen til Afbryderen og slukkede det elektriske Lys, hvorefter han kastede hende om paa Divanen, og idet han samlede hendes Skørter op, søgte han at faa hendes Benklæder ned, alt imedens hun skreg og sparkede om sig samt bad ham lade være. Arrestanten lagde sig nu tværs over Divanen ovenpaa Maren og tumlede med hende, idet han som Svar paa hendes Skrig sagde, at »det« skulde ske, og iøvrigt holdt hende stærkt for Munden og Næsen. Engang sagde Arrestanten, at dersom hun ikke holdt op at skringe, skulde han nok holde hende saadan for Munden, at hun aldrig skulde skringe mere. Medens de tumlede paa Divanen, gled de begge ned paa Gulvet, og der opnaaede Arrestanten endelig at faa Marens Benklæder, der holdtes oppe med Elastik, trukket nedenfor hendes Knæ; hun havde dog faaet vendt sig om paa Maven, men Arrestanten, der hele Tiden havde den venstre Haand anbragt paa hendes Ansigt, og som hidtil havde brugt den højre til at rive i Benklæderne, befølte hende nu med højre Haand paa den nøgne Krop baade forfra og bagfra, uden at det dog lykkedes ham at vende hende om paa Ryggen eller at føre Haanden højt nok op til at berøre hendes Kønsele. Da imidlertid Børnene begyndte at græde i Børneværelset, bad hun Arrestanten slippe hende, for at hun kunde se til dem, men inden hun fik rejst sig helt op, kastede Arrestanten hende atter om, saa at hun kom til at ligge paa Ryggen. Arrestanten satte derpaa sit højre Knæ ind mellem Marens Ben for at skille dem ad, men hun fik sig dog igen væltet om paa Maven, skønt hun nu var bleven meget udmattet og forstumlet, og det derhos kneb for hende at faa Luft, fordi nogle forlorne Fortænder vare gaaede løse i Munden paa hende. Nu hørtes der imidlertid Stemmer ved Forstuedøren, og Arrestanten slap da straks Maren; hvorledes hun derpaa kom ud i Forstuen og fik aabnet Døren, vil hun ikke kunne erindre, idet hun ikkun husker, at da Døren var lukket op, saa hun Arrestantens Hustru og Kokkepigens Forlovede. Den anden Pige bragte hende senere til Sengs i deres fælles Værelse, og hun kom først rigtig til sig selv, da hun vaagnede næste Morgen. Maren, der maa antages at være uberygtet, vil ingensinde have givet Arrestanten den ringeste Anledning til at tro, at hun vilde have noget med ham at gøre.

Tjenestepige Caroline Poulsen og dennes Forlovede, Landmand Peder Larsen, der i Forening kom tilstede den omhandlede Aften Kl. 12 $\frac{1}{2}$, udenfor Arrestantens Bolig, har afgivet edelige Forklaringer, der gaa ud paa, at de hørte nogen skringe inde i Huset, og at Arrestan-

tens Hustru straks efter kom hjem udefra. Medens Caroline derpaa ilede om til Husets uaflaasede Bagdør og ind ad denne, ruskede Arrestanten Hustru i den lukkede Forstuedør, som snart blev aabnet indefra, hvorefter Arrestantens Hustru, der havde anmodet Larsen om at følge sig, gik ind i Huset. Forinden Larsen, der holdt sig noget tilbage, var kommen ind, kom Maren, hvem Larsen ikke kendte, løbende ud til ham og greb fat i hans Frakke. Medens hun uafbrudt skreg og græd, klyngede hun sig til ham, men efterat Caroline, der først havde set til Børnene, som skrigende stod op i deres Senge, var kommen til, løb imidlertid Maren, der var helt fortumlet, over Gaarden ind i en Flisegang, hvor de to Vidner indhentede hende, som sagde: »I maa ikke gaa«; derefter fik Vidnerne Maren op i hendes og Carolines fælles Værelse, hvor Sidstnævnte klædte hende af. Herom har Caroline nærmere forklaret, at Marens Tøj ikke var ophægtet, men at Kantebaandet var revet løs paa Nederdelen, og at Benklæderne faldt ned af sig selv, idet hun knappede op, ligesom Marens Haar hang ned ad Nakken. Caroline har derhos udsagt, at Marens Haarsløjfe og en Kam laa paa Gulvet i Forstuen, hvor der ligeledes laa en Del Haarnaale. Medens Caroline ikke talte videre med Maren samme Aften, gav denne hende næste Morgen en Fremstilling af det Passerede, der nøje stemmer overens med det af Maren inden Retten forklarede.

Marens Fader, fornævnte Arbejdsmand Jens Nibe, har forklaret, at Datteren næste Dag kom hjem og da gav en med det Ovenanførte stemmende Beretning om, hvad der Natten forud var overgaaet hende, samt udtalte Ønske om at fratræde sin Plads hos Arrestanten. Idet Nibe imidlertid gik ud fra, at Arrestanten ikke vilde gentage en saadan Adfærd, sendte han hende dog tilbage igen og har derhos udsagt, at han helst havde set, at Forholdet ikke var kommet offentligt frem, men at han havde ment sig nødsaget til at gøre Anmeldelse til Politiet, da Sagen var bleven omtalt i Pressen.

Ifølge en af Distriktslæge Jensen i Lemvig den 24 Januar d. A. afgiven Erklæring fandtes Maren ved en samme Dag stedfunden Undersøgelse endnu at være tydelig nervøs, antagelig som Følge af den gennemgaaede sjælelige Rystelse. Iøvrigt fandtes intet Spor af Vold paa hendes Legeme og særlig ikke paa genitalia eller disses Omgivelser. Hun klagede ikke over og vilde ejheller tidligere have mærket Smerter ved Vandladning, Besvær ved Gang eller Svie i genitalia. Hymen fandtes fuldstændig ubeskadiget, og nogen immissio penis var efter det objektive Fund ikke sket.

Arrestanten har forklaret at kunne huske, at han den paagældende Aften kom hjem fra Rejse og gik ind i sit Hus ad Køkkendøren, at han har været paa Vej mod Byen igen uden at erindre, hvor langt han kom, samt at han kom ud i Forstuen og saa Maren staa grædende dér. Om hvad han samme Aften iøvrigt har foretaget sig i sit Hjem, har Arrestanten derimod forklaret, at det er ham umuligt at »finde Noget i sin Hjærne«, idet han aldeles intet erindrer derom. Han vil først have faaet sin Hukommelse tilbage, da han ud paa Natten vaagnede i en Lænestol i Dagligstuen; paa dette Tidspunkt var hans Paaklædning, efter hvad han ved med Sikkerhed, ikke i nogen Henseende i Uorden; hans Benklæder var fuldt knappede, og

hans Selestropper sad som sædvanlig, først ført igennem nogle Strop-
per i Underbenklæderne og derpaa knappede i selve Benklæderne.
Som Grund til sin ommeldte Mangel paa Hukommelse har Arrestanten
anført, at han, der om Formiddagen var taget med Jernbanen fra
Give over Herning og Skjern til Lemvig, hvorhen han først ankom om
Aftenen, og som i Dagens Løb paa nærmere angivne Steder vil have
nydt en stor Del bajersk Øl og Whisky, den omhandlede Aften var
stærkt beruset.

Togfører August Nielsen, sammen med hvem Arrestanten kørte i
Jernbanevogn fra Vemb til Lemvig, og som baade inden Togets Af-
gang fra Vemb, under Kørselen og efter Ankomsten til Lemvig drak
Spiritus i Selskab med Arrestanten, har forklaret, at hele Tiden, me-
dens Vidnet var sammen med ham, var der ikke noget Paafaldende
ved Arrestanten udover, at det nok kunde ses, at han havde nydt en
Del Spiritus.

Tjenestekarl Ejnar Nielsen, der tjente paa det Teglværk, hvor
Arrestanten havde Bolig, og som den 6 Januar d. A. var hjemkommen
Kl. ca. 12 Nat og gaaet op paa sit Værelse over Hestestalden, har
edelig forklaret, at Arrestanten lidt efter kom op paa Værelset og op-
holdt sig der 5—10 Minutter i Samtale med Vidnet, men uden at
nyde Drikkevarer. Vidnet havde ikke Indtryk af, at Arrestanten var
beruset i kendelig Grad; han handlede og talte ganske som sædvanlig,
og bortset fra, at han lugtede af Spiritus, var der intet at mærke
paa ham.

Arrestantens Hustru, Kirstine, født Knudsen, har forklaret, at
hun oftnævnte Aften kom hjem som meldt samtidig med Caroline og
dennes Forlovede; da hun naaede hen til Gangdøren, kunde hun høre
Maren græde, og da denne lukkede hende op, spurgte hun, om der
var Nogen inde i Huset, hvortil Maren blot svarede: »Aa ja« og løb
ud. Efter at være kommen ind i Forstuen saa Vidnet, der havde
tændt det elektriske Lys, Arrestanten staa i Kontordøren, og hun saa
da straks, at han havde drukket. Paa hendes gentagne Spørgsmaal
om, hvad han havde gjort ved Maren, svarede Arrestanten blot: »Ingen-
ting, lad være at skabe jer«; hun gik nu ind til Børnene, men fandt
senere Arrestanten siddende i en Stol i Dagligstuen med Hænderne
for Ansigtet; hun spurgte, om han blev siddende der, og da han intet
svarede, gik hun i Seng, om end ugærne, da man, som hun siger,
aldrig ved, hvad Arrestanten kan finde paa, naar han er fuld. Efter
at være falden i Søvn vaagnede Vidnet ved 4—5-Tiden, da Arrestanten
kom ind i Soveværelset og lagde sig i sin Seng. Om Aftenen havde
Arrestantens Hustru paa Gulvet i Kontoret fundet Marens Haarsløjfe,
Kamme og Haarnaale samt vistnok en af hendes Morgensko, men
iøvrigt var der sammesteds intet at bemærke, der tydede paa, at en
Kamp havde fundet Sted. Vidnet har derhos udsagt, at Arrestanten,
der iøvrigt er normal og flink, bliver ganske ubehersket, naar han
nyder Spiritus, at han da kan være meget raa baade i Ord og Ger-
ning, at denne Raahed navnlig kan give sig Udslag overfor hende i
erotisk Retning, og at hendes Modvilje mod at finde sig i den Be-
handling, han da lader hende blive til Del, har foranlediget stærke
Brydninger mellem dem. I Tiden mellem den 6 Januar d. A. og Ar-
restantens Anholdelse den 22 s. M. har han efter Hustruens videre

Forklaring saa godt som uafbrudt nydt Spiritus; engang midt i Ugen efter førstnævnte Dag har han uden forudgaaende Meddelelse forladt deres Hjem for at rejse til Hamborg, hvorfra han først efter Forløbet af 3—4 Dage vendte tilbage.

Ligesom Arrestantens Hustru har forklaret, at hun intet som helst ufordelagtigt har at udtale om Maren, saaledes har Arrestanten udsagt, at han ikke har nogen Grund til at tro, at hun farer med Løgn, da han aldrig har erfaret noget ufordelagtigt om hende, medens han om sig selv har gjort den Iagttagelse, at han undertiden, naar Spiritus faar Magt over ham, har foretaget Handlinger, som han, naar han senere bliver ædru, ikke kan forstaa, at han har begaaet.

Arrestantens Fader, Teglværksejer Villemoes, har forklaret, at Arrestanten allerede som halv voksen begyndte at faa Smag for spiritusøse Drikke, og at hans Drikfældighed senere er tiltagen. Medens Vidnet anser Arrestanten for ganske normal, naar han ikke er beruset, mener det, at Arrestanten mister enhver Selvbeherskelse, naar han kommer under Alkohols Indvirkning.

Paa Foranledning af Forhørsdommeren er Arrestanten bleven undergivet en Undersøgelse af ovennævnte Distriktslæge Jensen, der i Erklæring af 2 Februar d. A. har udtalt, at Arrestanten ikke er sindssyg eller aandssvag, men at Spiritus har en abnorm Virkning paa ham, mulig grundet paa eller dog støttet ved en arvelig Disposition til Sindslidelse, saaledes at der hos ham under Paavirkning af Spiritus kan indtræde en Tilstand, hvorunder han ikke er sig sine Gerninger bevidst, og disse ikke efterlade sig nogen Erindring hos ham. Endvidere har Retslægeraadet under 6 f. M. udtalt, at det kan tiltræde den af Distriktslægen afgivne Erklæring, hvorefter Arrestanten, som er stærkt arveligt nervøst disponeret, og hvis Nervesystem yderligere er svækket ved vanemæssig Alkoholnydelse, da han begik de omspurgte Voldtægtsforsøg, antagelig har befundet sig i en Tilstand, hvorunder han ikke var sig sine Handlinger bevidst. Raadet har derhos forment, at Arrestantens Angivelse af svigtende Erindring om det Passerede ikke ganske kan afvises.

Nogen Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

Idet der nu ikke efter det Foreliggende kan gaas ud fra, at det har været Arrestantens Hensigt ved Udøvelse af egentlig Vold at tilvinge sig Samleje med Pigen, samt da han maa antages i Gerningsøjeblikket ikke at have været i Besiddelse af fuld Tilregnelighed, vil han for sit ommeldte Forhold være at anse efter Straffelovens §§ 185 og 210, begge Paragraffer sammenholdte med § 39, med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Nr. 179 Højesteretssagfører Winther
mod

Valdemar Laurids Hansen (Def. Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912
§ 34, 2det Stk.

Odense Købstads Politirets Dom af 25 November 1914:
Tiltalte, Kelder Valdemar Laurids Hansen, bør til Odense Købstads
Kæmnerkasse bøde 200 Kr. samt udrede Sagens Omkostninger. At
efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under
Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 Ja-
nuar 1915: Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salær til
Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagfører Godskesen og Pro-
kurator Nissen, betaler Tiltalte Valdemar Laurids Hansen 20 Kroner
til hver. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige
Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør
ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret be-
taler Tiltalte Valdemar Laurids Hansen til Højeste-
retssagførerne Winther og Møldrup 30 Kroner til
hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra
Odense Købstads Politiret hertil indankede Sag tiltales Valdemar Lau-
rids Hansen for Overtrædelse af Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 § 34,
2det Stykke.

Tiltalte er født den 5 November 1880 og har tidligere været
anset:

1) ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 13 Maj 1909 efter
Lov Nr. 81 af 30 Marts 1906 § 3 og Næringslovens §§ 75 og 78
med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage samt en Bøde af
40 Kr. til Odense Købstads Kæmnerkasse og

2) ved samme Rets Dom af 16 Juli 1912 efter nævnte Lov af
1906 § 3, 2det Stykke, Straffelovstillægget af 1 April 1911 § 4, 1ste
Stykke, og Næringslovens §§ 75 og 78 for 2den Gang begaaet ube-
rettiget Næringsbrug og ulovlig Brændevinsudskænkning med Fængsel
paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage samt en Bøde af 60 Kr. til oft-
nævnte Købstads Kæmnerkasse.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 27 Juli 1910 fik Tiltaltes Broder, Gaardejer i Humble Georg Marius Hansen, Borgerskab som Gæstgiver i Odense, hvor han, efter at den første af de ovennævnte Domme var overgaaet Tiltalte, havde overtaget den denne tilhørende Ejendom, Nørregade Nr. 54. Som det fremgaar af Akterne til den anden af de Tiltalte overgaaede Domme, drev Tiltalte fra engang i 1910 til sin Anholdelse i 1912 Gæstgiveri-næring i denne Ejendom i Ly af sin Broders Borgerskab, men i Virkelighed for egen Regning.

Fra November 1912 har Tiltalte »som Kellner« passet Gæstgive-riet i samme Ejendom for sin Broder og vedblev navnlig ogsaa her-med, efter at Broderens Borgerskab under 1 Juli 1913 var blevet om-byttet med Bevilling som Beværter og Gæstgiver med Ret til Udskæn-ning af stærke Drikke. Tiltalte og hans Broder har overensstemmende forklaret, at Tiltalte selvstændig skulde afholde alle Indkøb til Forret-ningen — dog at han ikke maatte tage Varer paa Kredit — at han skulde føre Regnskab over Indtægter og Udgifter, at Broderen 1 à 2 Gange maanedlig kommer til Odense og gennemgaar Regnskabet, at Tiltalte og dennes Hustru som Vederlag for Forretningens Pasning faar 25 Kr. maanedlig foruden frit Ophold, og at de kun har en Køkken-pige til Hjælp. Tiltalte har derhos anslaaet sin Broders maanedlige Udbytte af Forretningen til 50 Kr. gennemsnitlig.

Efter det Oplyste maa Tiltalte i Virkeligheden betragtes som Med-indehaver af den paagældende Beværtning. Da han ikke har Nærings-adkomst hertil, vil han være at anse efter § 34, 2det Stykke, i Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 med en Odense Købstads Kæmnerkasse til-faldende Bøde, der ved Politiretsdommen findes passende bestemt til 200 Kr. Nævnte Dom, ved hvilken det rettelig er paalagt Tiltalte at udrede Sagens Omkostninger, vil saaledes være at stadfæste.

Mandag den 12 April.

Nr. 206. Højesteretsagfører Bülow

mod

Poul Andreas Emil Mortensen (Def. Hansen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 27 Februar 1915: Arre-stanterne Poul Andreas Emil Mortensen og Karl Ejner Aage Hansen bør straffes, Mortensen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og Hansen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage samt, En for Begge og Begge for En, i Erstatning til Statsbanerne udrede 83 Kr., hvorhos Arrestanten Mortensen alene i Erstatning til Statsbanerne bør udrede 50 Kroner. Saa bør og Arrestanterne, En for Begge og Begge for En,

betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagfører Repsdorph og Prokurator Nissen, 20 Kroner til hver, dog at Arrestanten Hansen ikke udreder over Halvdelen af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Tiltalte Mortensens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal-og Politirettens Dom bør saavidt paaanket er ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Poul Andreas Emil Mortensen til Højesteretssagførerne Bülow og Hansen 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Poul Andreas Emil Mortensen og Karl Ejner Aage Hansen tiltales for Tyveri.

Arrestanten Mortensen er født den 28 Juli 1895 og tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 21 Marts 1914 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Arrestanten Hansen . . .

Ved Arrestanternes Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Den 4 November 1914 har Arrestanten Mortensen frastjaalet Statsbanerne Cigarer og Regnfrakker, der beroede i en uflaaaset Jernbanevogn. Det Stjaalne er vurderet til ialt 95 Kr.

Den 13 s. M. har samme Arrestant frastjaalet Statsbanerne 2 til ialt 12 Kr. vurderede Dækkener, der beroede i en aflaaaset Jernbanevogn, til hvilken Arrestanten skaffede sig Adgang ved Indstigning gennem et Vindue.

Den 16 s. M. har begge Arrestanter i Forening frastjaalet Statsbanerne 1 Kuffert, Toiletgenstande, Beklædningsgenstande, Lommeterklæder m. m., af samlet Værdi 193 Kr. Det Stjaalne beroede i en aflaaaset Jernbanevogn, til hvilken Arrestanten Mortensen skaffede sig Adgang ved Indstigning gennem et Vindue, hvorefter han rakte det Stjaalne gennem Vinduet ud til Arrestanten Hansen, der stod udenfor Vognen.

Den 17 s. M. har Arrestanterne i Forening frastjaalet Statsbanerne en Del til ialt 204 Kr. vurderede Beklædningsgenstande, der beroede i en uflaaaset Jernbanevogn.

Efter derom nedlagt Paastand vil Arrestanten Mortensen have i Erstatning til Statsbanerne at udrede 50 Kr. og begge Arrestanter in solidum i Erstatning til Statsbanerne at udrede 83 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, efter Omstændighederne, Mortensen med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og Hansen under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Tirsdag den 13 April.

Nr. 30. Firmaet **Harald Kjær & Co.** (Graae)

mod

Direktør **Chr. Møller Hansen** eller nu Aktieselskabet **Holstebro Trælasthandel** i Likvidation som Transporthaver (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at overtage nogle Aktier.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Oktober 1913: Mod Udlevering af 2000 Kroner Aktier i A/S. Holstebro Trælasthandel bør de Indstævnte, Firmaet Harald Kjær & Co., til Citanten, Direktør Chr. Møller Hansen af Holstebro, betale de paastævnte 2000 Kr. med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 14 Januar 1913, til Betaling sker. Saa bør de Indstævnte og til Citanten betale Sagens Omkostninger med 100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter den indankede Doms Afsigelse har Direktør Chr. Møller Hansen til Aktieselskabet Holstebro Trælasthandel transporteret den ham ifølge Dommen tilkommende Ret, og Selskabet er senere traadt i Likvidation. Med denne Bemærkning vil Dommen i Henhold til de deri anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kunne føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, efter Selskabets Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Selskabet med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet Harald Kjær

& Co., til Aktieselskabet Holstebro Trælasthandel i Likvidation med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Skrivelse af 29 September 1910 tilstillede de Indstævnte, Firmaet Harald Kjær & Co., Citanten, Direktør Chr. Møller Hansen af Holstebro, saalydende Erklæring af s. D.:

»For en Ordens Skyld stadfæster vi herved vor mundtlige Samtale, ifølge hvilken vi erklærer os villige til at overtage fra Dem: Kr. 2000,00 i Aktier i A/S. Holstebro Trælasthandel, ifald dette Firma bliver stiftet med en fast tegnet Aktiekapital paa Kr. 50,000«.

I Følgeskrivelsen udtalte de Indstævnte Følgende:

»I Besiddelse af Deres ærede Skrivelse af 28 ds. fremsender vi hermed den ønskede Erklæring, idet vi dog her tilføjer, at vor Aftale i Grunden kun var 1400 Kroner, og ifald det kan lade sig gøre, saa vi helst, at vi holdt os til dette Beløb. Vi vil dog ikke gøre Sagen afhængig heraf, hvorfor vi vedlægger Erklæring paa 2000 Kr.

Endvidere er det altsaa en Betingelse ved Tegningen, at De, naar den nye Forretning træder ud i Livet, køber for 6 à 7000 Kr. norrlandsk Træ hos os, selvfølgelig til Dagsprisen, og at De i Fremtiden vil handle fortrinsvis hos os, naar vor Vare og Pris kan konkurrere.

Aktierne bliver at overtage til Pari Kurs og med Indbetaling som stipuleret.

Vi hører gerne fra Dem med yderligere Meddelelser efter Generalforsamlingen«.

Aktieselskabet blev derefter stiftet paa et konstituerende Møde i Holstebro den 8 Oktober 1910, hvor det oplystes, at Aktiekapitalen 50,000 Kroner var fuldt tegnet. Selskabets Bestyrelse rejste i Midten af November her til Byen og besøgte de Indstævnte, hvis Lager den besaa, hvorefter disse den 19 s. M. »i Tilslutning til Samtale« ved det nævnte Besøg tilbød Selskabet at levere ialt 3 Vognladninger Tømmer (2 fra de Indstævnets Lager i København og 1 fra Sverige). Paa dette Tilbud svarede Selskabet den 26 s. M. foreløbig ved at meddele, at det havde 2 Sejlere undervejs fra Halmstad og derfor vilde se, hvorledes Varen derfra faldt ud, inden de tog Bestemmelse med Hensyn til, hvad de agtede at købe fra de Indstævnte, og den 5 December gav Selskabet de Indstævnte Afsendelsesordre paa 2 Vognladninger Brædder fra de Indstævnets Lager i København. Efter at dernæst de Indstævnte havde sendt Selskabet den ene af de bestilte Ladninger (over hvilken de den 9 s. M. tilstillede Selskabet Faktura), meddelte de den 16 s. M. med Hensyn til Ordren paa den anden Ladning, at de ikke fra deres herværende Lager kunde levere 1 × 6" Brædder,

hvoraf Selskabet havde bestilt 150 Kubikfod, men foreslog Selskabet enten fra Lageret at tage noget mere af nogle andre af Selskabet bestilte Sorter eller at tage Ladningen direkte fra Sverige, hvorfra den dog kun kunde leveres af Brædder, som kløvedes af Planker. Selskabet besvarede dog den 23 s. M. disse Forslag ved at annullere Ordren paa den anden Vognladning, da det ikke kunde tiltræde Forslagene, hvorhos Selskabet reklamerede over, at nogle af de i den første Ladning sendte Brædder formentlig var ukontraktmæssige.

Samtidig med Selskabets Afsendelse af Ordren af 5 December tilskrev Citanten de Indstævnte, at Tiden nu var inde, da han gerne vilde have disse for 2000 Kr. Aktier i Selskabet afsatte til dem, idet han tillige udtalte, at han selvfølgelig gjorde, hvad der stod i hans Magt for, at de Indstævnte kunde faa saa megen Omsætning med Selskabet som muligt, og at han mente, at de Indstævnte tilfulde kunde gøre Regning paa en Omsætning med Selskabet paa 10—12,000 Kr. aarlig.

De Indstævnte svarede imidlertid den 16 s. M. afvisende paa denne Citantens Henvendelse, idet de bemærkede, at deres Løfte om at tegne 2000 Kr. i Aktier var mod Svar straks efter at Selskabet endeligt var stiftet, og derfor ikke længere kunde være bindende for dem, da der nu var gaaet meget lang Tid, uden at de havde hørt fra Citanten, saa meget mere som det var en Aftale, at Aktieselskabet straks skulde aftage et større Parti norrlandsk Træ, og endelig henviste de Indstævnte til, at Aktiekapitalen jo skulde være fuldt tegnet ved Selskabets Start. Efter at Citanten dernæst den 24 s. M. havde gentaget sin Anmodning til de Indstævnte om Aktiernes Overtagelse, fastholdt de i Skrivelse af 29 s. M. deres Vægring.

Under denne Sag søger nu Citanten de Indstævnte tilpligtede mod Udlevering af 2000 Kr. Aktier i ovennævnte Aktieselskab at betale ham 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 14 Januar 1913, til Betaling sker.

De Indstævnte paastaar sig frifundne, idet de dels støtter sig til deres i Skrivelsen af 16 December 1910 fremsatte Indsigelser, dels til, at de i deres Følgeskrivelse af 29 September 1910 havde betinget sig at blive Aktieselskabets Hovedleverandør, medens Selskabet tværtimod havde bundet sig til at tage næsten hele sit Forbrug hos en Træleverandør i Halmstad, der havde overtaget for 16,000 Kr. Aktier og straks fik en stor Trælevering til Selskabet, som derimod kun købte en ganske ubetydelig Del af sit Forbrug hos de Indstævnte.

Hvad den sidstnævnte Indsigelse angaar, maa dog bemærkes, at de Indstævnte overfor Citantens Fremstilling, der gaar ud paa, at Halmstad-Firmaet havde tegnet sig for 16,000 Kroner Aktier mod, at Selskabet straks afkøbte Firmaet et større Vareparti, ikke har bevist, at Aftalen med bemeldte Firma havde en mere fast og omfattende Karakter, og der kan allerede som Følge heraf ikke efter det Foreliggende antages at være gjort Brud paa den af de Indstævnte stillede Betingelse om, at Selskabet fortrinsvis vilde handle hos dem i Fremtiden.

Da der dernæst efter Sagens Oplysninger maa gaas ud fra, at Aktiekapitalen var fuldt tegnet ved Selskabets Stiftelse, og der endvidere

maa gives Citanten Medhold i, at de Indstævnte maa antages at have faaet rettidig og tilfredsstillende Meddelelse om Selskabets Stiftelse, dengang Bestyrelsen besøgte dem i November 1910, og at den af de Indstævnte i Skrivelsen af 29 September 1910 stillede Betingelse, vedrørende Købet af for 6—7000 Kr. norrlandsk Træ, »naar den nye Forretning træder ud i Livet«, ikke endnu kunde siges at være overtraadt paa det Tidspunkt, da de Indstævnte traadte tilbage fra deres Løfte, maa de anses for at have været uberettigede til at vægre sig ved at opfylde det, og de vil derfor være at dømme efter Citantens Paastand.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaaet sig tilkendte, vil de Indstævnte have at betale Citanten med 100 Kr.

Nr. 200. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Albert Peter Christian Petersen og Edvard Charles Anton Leopold Nielsen (Def. Bache),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 20 Februar 1915: Arrestanterne Albert Peter Christian Petersen og Edvard Charles Anton Leopold Nielsen, bør straffes, Arrestanten Petersen med Tugthusarbejde i 2 Aar og Arrestanten Nielsen med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Carlsen og Amstrup, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Albert Peter Christian Petersen og Edvard Charles Anton Leopold Nielsen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Bache 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Albert Peter Christian Petersen og Edvard Charles Anton Leopold Nielsen tiltales for Tyveri.

Arrestanten Petersen er født den 3 December 1869 og tidligere anset bl. a. ved Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 22 Oktober 1888 efter Straffelovens § 229, 4de Stykke, jfr. § 54, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 10 August 1889 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 18 April 1896 efter Straffelovens § 231, 1ste Stykke, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 6 August 1898 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 11 Maj 1901 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Højesterets Dom af 23 Marts 1909 efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri under Hensyn til midlertidig Straffelovs § 18 med Tugthusarbejde i 2 Aar, og senest ved Frederiksberg Birks Politirets Dom af 17 Februar 1914 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 §§ 8 og 11, med Tvangsarbejde i 9 Maaneder.

Arrestanten Nielsen er født den 15 Juni 1883 og tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 6 December 1904 efter Straffelovens § 229, 4de Stykke, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 30 Januar 1906 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved nærværende Rets Dom af 24 April 1909 efter Straffelovens § 243 med Forbedringshusarbejde i 4 Aar, og senest ifølge Dom ved Vends Herreds Politirets Dom af 7 Juli 1913 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 120 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Natten mellem den 14 og 15 December 1914 blev Politibetjentene 489, Svendsen, og 232, Kristrup, mens de patrouillerede i Borgergade, af en forbipasserende ubekendt Mandsperson underrettede om, at nogle mistænkeligt udseende Personer kort forinden havde staaet og pillet ved Vinduet til Hørkramforretningen i Kælderen i Ejendommen Dronningens Tværgade Nr. 31, Hjørnet af Borgergade. Da Betjentene derefter kom hen til den ommeldte Forretning, bemærkede de, at en Lem, der i Stedet for en Rude var anbragt for et af Forretningens Vinduer mod Borgergade, var af Lave. Medens Politibetjent Svendsen, der har forklaret, at han kunde høre, at der blev traadt i nogle Kul i det nærmeste Kælderrum, blev staaende udenfor det nævnte Vindue, hentede Politibetjent Kristrup Forretningens Indehaver, Hørkræmmer Frederik Hansen, sammen med hvem han ad Køkkenindgangen indfandt sig i Forretningen, hvor de i et Kulrum antraf Arrestanterne siddende paa en Trappe.

Politibetjentene Svendsen og Kristrup samt Hørkræmmer Hansen har alle edelig forklaret, at Vindueslemmen, der maatte være trykket ind gennem Vinduet, indvendig fra var stillet løst op i Vinduet, samt at der var tydelige Spor af, at der var rodet om i Forretningen; saaledes var en Skuffe taget ud af en Disk og sat op paa Disken, Penge-skuffen var trukket halvt ud, og en Skuffe i en til Forretningen hørende

Grønhandlerbutik, der staar i uhindret Forbindelse med Forretningens øvrige Lokaler, var øjensynlig gennemsogt.

Hørkræmmer Hansen har som Vidne edelig forklaret, at 2 Portere ved den omhandlede Lejlighed var flyttede fra Hørkrambutiken til Grøntbutikken.

Hørkræmmer Hansen har derhos forklaret, at en Træstang, der holder Vindueslemmen fast, var trykket i Stykker ved et Pres udvendig fra.

Arrestanterne, der efter det Oplyste satte sig voldsomt til Modværge ved Anholdelsen, har begge nægtet i tyvagtig Hensigt at have indfundet sig i Kælderen eller at have stjaalet Noget der.

Arrestanten Petersen har forklaret, at han og Medarrestanten, efter Klokkeren 1 den paagældende Nat at have forladt en Beværtning i Adelgade, gennem den aabenstaaende Lem fra Gaden gik ned i Kælderen for at sove, samt at han, der var beruset, umiddelbart efter at være kommet ind gennem Lemmen faldt om som død uden at ane Nogetsomhelst, før Politiet kom til Stede.

Arrestanten Petersen har derhos forklaret, at Forretningen var bleven Arrestanterne anvist som Sovested af en Person ved Navn Carl, samt at han ikke huskede, om denne var med nede i Kælderen, men senere ændret sin Forklaring derhen, at Kælderen var bleven Arrestanterne anvist af en Person ved Navn Jørgen Christensen, der aabnede Vindueslemmen, uden at Arrestanten rigtig ved, hvorledes han fik den op, udover at han trykkede paa den, samt at Jørgen Christensen var sammen med Arrestanterne nede i Kælderen.

Arrestanten Nielsen har forklaret, at han og Medarrestanten havde truffet en Person, der vistnok hed Søren; denne inviterede Arrestanterne med hjem for at besøge hans Søster, og Arrestanterne fulgtes da med ham — Klokkeren var da vistnok ca. 1 Nat —, og da han gik ned i Kælderen, fulgte Arrestanterne efter ham gennem Vinduet, og Arrestanterne, der var berusede, lagde sig straks til at sove.

Den af Arrestanten Petersen omfoklarede Jørgen Christensen, der har været arresteret under Sagen, har forklaret, at han den paagældende Nat var sammen med Arrestanterne i en Beværtning i Adelgade, men nægtet at have anvist Arrestanterne Hørkræmmer Hansens Kælder eller at have været nede i denne sammen med Arrestanterne.

Arrestanten Nielsen har først benægtet, at Jørgen Christensen er identisk med den Person, der var sammen med Arrestanterne nede i Kælderen, men senere forklaret, at det var Jørgen Christensen, der var med.

Arrestanten Nielsen, der ved Anholdelsen fandtes i Besiddelse af 55 Øre, har forklaret, at han har tjent disse Penge paa Halmtorvet.

Hørkræmmer Hansens Hustru har som Vidne bekræftet, at de ommeldte Portere, der er vurderet til ialt 35 Øre, har deres Plads i Hørkrambutiken, hvorhos hun har forklaret, at hun er sikker paa, at der ved den omhandlede Lejlighed har beroet nogle Kobberpenge i Pengeskuffen, men om der laa 20 Øre eller mulig 50 Øre, ved hun ikke.

Efter de afgivne Vidneforklaringer maa det antages, at Arrestanterne ved Paagrøbelsen ikke var mere berusede, end at de vidste, hvad de foretog sig.

Efter det Foreliggende findes det under Hensyn dels til de Omstændigheder, under hvilke Arrestanterne blev antrufne paa Gerningsstedet, dels til Arrestanternes indbyrdes modstridende, i sig selv usandsynlige og for Arrestanten Petersens Vedkommende vaklende, for Nielsens Vedkommende tildels løgnagtige Forklaringer, samt i Betragtning af, at begge Arrestanternes Fortid kendetegner dem som tyvagtige, uden Betænkelighed at anse det for tilstrækkelig bevist, at Arrestanterne — alene eller i Forening med andre Personer — i tyvagtig Hensigt har skaffet sig Adgang til Kælderen ved Indstigning gennem det ommeldte med en Lem tillukkede Vindue, medens det efter det Foreliggende ikke findes tilstrækkelig bevist, at Arrestanterne har stjaalet Noget, og som Følge heraf vil Arrestanterne være at anse, Arrestanten Petersen efter Straffelovens § 232, jfr. § 46, for Forsøg paa for 7de Gang begaaet groft Tyveri og Arrestanten Nielsen i Medfør af Straffelovens § 246, 1ste Stykke, efter Straffelovens § 232, jfr. § 46, for Forsøg paa for 4de Gang begaaet groft Tyveri efter Omstændighederne, Arrestanten Petersen med Tugthusarbejde i 2 Aar og Arrestanten Nielsen med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Nr. 8. Cigarfabrikant C. Holmen (Selv)

mod

Aktieselskabet »Det kongelige oktroierede almindelige Brandassurance Compagni for Varer og Effekter» (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at erstatte en Appellanten overgaaet Brandskade.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 April 1914: De Indstævnte, A/S. Det kgl. octr. alm. Brandassurance Compagni for Varer og Effekter, bør til Citanten, Cigarfabrikant C. Holmen, betale 2575 Kr. 2 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 26 Juni 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Der vil intet Hensyn kunne tages til de Højesteret af Appellanten forelagte nye Oplysninger, idet der ikke med deres Forkyndelse for Indstævnte, som ikke har givet Møde for Højesteret, er forholdt overensstemmende med Pl. af 12 Maj 1784 § 2. Med denne Bemærkning vil den indankede Dom, forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, i Henhold til de under denne Del af Sagen anførte Grunde være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Cigarfabrikant C. Holmen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag søger Citanten, Cigarfabrikant C. Holmen, de Indstævnte, A/S. Det kgl. octr. alm. Brandassurance Compagni for Varer og Effekter, til Betaling af 4969 Kr. 70 Øre, subsidiært 4820 Kr. 70 Øre, som de i Henhold til Brandforsikringspolicer Nr. 344.474 af 19 September 1907, stor 2000 Kr., og Nr. 428.384 af 1 December 1911, stor 3000 Kr., skulle være ham skyldige i Erstatning for Skade tilføjet ham ved en den 27 Marts 1913 stedfunden Ildsvaade, med Renter af det Beløb, som maatte blive ham tilkendt, 5 pCt. aarlig fra den 26 Juni 1913 og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte paastaar sig frifundne principalt pure, subsidiært mod Betaling af 2575 Kr. 2 Øre, og mere subsidiært mod Betaling af 3454 Kr. 19 Øre eller dog 3747 Kr. 89 Øre. De paastaar sig derhos tilagt Sagens Omkostninger.

Det fremgaar af Proceduren og Sagens Oplysninger, at Citanten, der har Borgerskab baade som Cigarfabrikant og som Detailhandler, ved Police Nr. 441.564, der er traadt i Stedet for de 2de foranførte Policer og traadte i Kraft den 19 September 1912, under Benævnelse »Cigarfabrikant«, har ladet forsikre for et Beløb af 5000 Kr. »Varer, færdige og under Arbejde, Materiale, Værktøj og Inventar beroende Burmeistergade Nr. 14 Stuen«. Og hedder det videre i Policen: »I Ejendommen drives Tobaksfabrik af Forsikrede uden Cigaretfabrikation, men iøvrigt intet Brandfarligt.

Skade paa de i Tørrestuen eller paa Tørreapparater værende Genstande foraarsaget ved selve den paagældende Tørringsproces erstattes ikke«.

Den af Citanten lejede Lejlighed i Burmeistergade Nr. 14 Stuen bestod af et Butikslokale til Gaden, hvori han drev Detailhandel, samt af en som Lager benyttet Kælder, der var sat i Forbindelse med Butikken ved en i samme Gulv anbragt Lem, endvidere en bag Butikken værende Korridor, et Køkken, der af Citanten benyttedes til Tilberedning af Materialier til Cigarfabrikationen og som Lager, samt en til Gaarden værende Stue, der benyttedes til Cigarfabrikation.

Den 27 Marts 1913 henved Kl. 3 om Eftermiddagen opstod der Ildløs i det fornævnte Køkken, antagelig foraarsaget ved Benyttelsen af et i Køkkenet anbragt Gasapparat, hvorved der da kogtes Lim, og ved Ildsvaaden, som blev begrændset til Køkkenet, ødelagdes saa godt som alt i Køkkenet værende Inventar og det der beroende Lager af Cigarer; Citanten tilstillede derefter de Indstævnte en specificeret Opgørelse over

det ham ved Branden tilføjede Tab, der beregnedes til ialt 4969 Kr. 70 Øre.

De Indstævntes Procedure gaar i det Væsentlige ud paa Følgende:

Ved Police Nr. 441.564 har Citanten forsikret Varer, Materiale, Værktøj og Inventar, beroende i Burmeistergade Nr. 14, Stuen, for et Beløb af 5000 Kr. og da man efter de Indstævntes Anbringende ikke fra Forsikringen kan undtage nogensomhelst af de i Forsikringslokalet beroende Varer uden udtrykkelig at have opgivet dette for Selskabet og opnaaet dettes Samtykke til Undtagelsen, og saadant Samtykke ikke er erhvervet, maa Forsikringen saaledes antages at have omfattet ikke blot Citantens Cigarforretning, men ogsaa den i samme Stuelejlighed værende Detailhandel. Denne Opfattelse formene de, at Citanten ogsaa har godkendt, idet han i en under Sagen fremlagt Skrivelse til de Indstævnte af 4 April 1913 bl. a. udtaler: »Med Hensyn til de Varer, der ikke er henhørende under Cigarfabrikationen, men dog var opmagasineret i de Rum, hvorpaa Assurancen hæfter, finder jeg ifølge Brandpolicens at være berettiget til Erstatningskrav, i det der udtrykkelig er bemærket Varer og Effekter«. Da nu Citantens Varelager efter en af ham i Februar 1913 optaget Status havde en Værdi af 10,700 Kr., hvori dog maa fragaa for Varer og Effekter beroende udenfor Burmeistergade Nr. 14 et Beløb af 1339 Kr. 50 Øre, og da han, der som anført kun havde forsikret for 5000 Kr., herefter maatte betragtes som Selvassurandør for det overskydende Beløb 4360 Kr. 50 Øre i Henhold til Policens almindelige Forsikringsvilkaar, der under VI blandt Andet bestemmer: »dersom den Forsikrede i de opgivne Forsikringslokaliteter har haft Genstande af de forsikrede Slags til en større Værdi end Forsikringssummen, anses han som sin egen Assurandør for det overskydende, og Compagniet erstatter kun sin Andel af den beviste Skade efter Forholdet mellem Forsikringssummen og den hele tilstedeværende Værdi.«, forment de Indstævnte, at der kun tilkom Citanten en forholdsvis Del af Assurancebeløbet i Erstatning. Citanten opgav det ham ved Branden tilføjede Tab til ialt 4969 Kr. 70 Øre, mod hvilket Beløb, efter at der fra samme var draget 149 Kr. for Garderobe, der ikke var indbefattet under Forsikringen, altsaa til Rest 4820 Kroner 70 Øre, de Indstævntes Repræsentanter under Hensyn til Citantens store Selvforsikring foreløbig ikke protesterede, og de Indstævnte beregnede herefter Erstatningsbeløbet efter Forholdet $\frac{9360,50}{4820,70} = \frac{5000}{x} = 2575$ Kr. 2 Øre. Efter at denne Opgørelse var bleven forelagt Citanten, gjorde han imidlertid gældende, at hans Detailforretning og det til samme hørende Lager ikke var indbefattet under Forsikringen, og at Værdien heraf derfor ikke kunde medtages ved Beregningen af det ham tilføjede Tab, og at derfor dette Tab fuldtud skulde erstattes ham; men da de Indstævnte formene at Citanten, hvad der skal fremgaa af hans foranciterede Brev af 4 April 1913, har

Færdig fra Trykkeriet den 28 April 1915.

G. E. C. Gæds Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 9—10.

Tirsdag den 13 April.

været paa det Rene med, at Forsikringen omfattede hele hans Forretning, anse de hans Benægtelse heraf som et vitterligt Forsøg paa at opnaa et højere Erstatningsbeløb, end der tilkommer ham, og da de almindelige Forsikringsvilkaar under VII bestemmer, at Forsikringen er uforbindende for Compagniet, saafremt den Forsikrede vitterlig opgiver Brandskaden højere end den i Virkeligheden er, paastaa de, at Citanten herefter ikke har noget Krav paa Erstatning. Selv under Forudsætning af, at Citantens Forsikring kun omfatter Cigarforretningen, formene de Indstævnte, at der foreligger saadant Forhold fra hans Side, at han i Henhold til sidstnævnte Stykke af Vilkaarene har mistet enhver Ret til Erstatning overfor dem, idet han paa Listen over de brændte Genstande, han fordrede erstattet, har opført ikke blot Garderobe til Beløb 149 Kr., men ogsaa Vin m. v. til et Beløb af 88 Kr., som han maatte være vidende om ikke kunde henføres under Cigarfabrikationen.

Medens det Oplyste ikke giver Føje til at antage, at Citanten har fremsat sit Krav om Erstatning af den fulde ham ved Branden paaførte Skade i ond Tro — hvorfor de Indstævntes principale Paastand ikke vil kunne tages til Følge — findes der paa den anden Side hverken i de paagældende Policer eller i de til Grund for Assurancen liggende, af Citanten den 10 September 1907 og den 1 December 1911 underskrevne Begæring Noget, der viser, at det skulde være Mening, at nogen Del af de Citanten tilhørende Varer, Inventar m. v., som maatte bero paa det opgivne Forsikringssted, Burmeistersgade Nr. 14 Stuen, skulde være undtagne fra Forsikringen. Heller ikke det iøvrigt Foreliggende findes at afgive nogen tilstrækkelig Støtte for en saadan Antagelse. Herefter maa Forsikringen anses at omfatte samtlige ham tilhørende Varer og Effekter i den ommeldte Stuelejlighed, og da de Indstævnte for dette Tilfælde har erklæret sig enige i, at Skadens Beløb ansættes til det af Citanten opgivne 4969 Kr. 70 Øre, kun med et Fradrag, hvortil de maa anses berettigede, af 149 Kr. for Garderobe-effekter, altsaa til 4820 Kr. 70 Øre, medens det efter det Foreliggende maa antages, at Værdien af samtlige forsikrede Effekter har udgjort 9360 Kr. 50 Øre, vil de Indstævntes subsidiære Paastand om Frifindelse mod Betaling af 2575 Kr. 2 Øre være at tage til Følge, dog at der bliver at tillægge Citanten Renter som paastaaet af dette Beløb, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at op-hæve.

Nr. 187. Højesteretssagfører Dietrichson
mod

John Alvin Beugger Jacobsen (Def. I. Korndrup),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 9 Februar 1915: Arrestanten John Alvin Beugger Jacobsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Godskesen og Bang, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte John Alvin Beugger Jacobsen til Højesterets-sagførererne Dietrichson og I. Kondrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten John Alvin Beugger Jacobsen, der tiltales for Tyveri, er født den 21 Februar 1892 og anset: ved nærværende Rets Dom af 29 Juli 1911 efter Siraffelovens §§ 228, 229, 4de Stykke, og § 251 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 30 Juli 1912 efter Straffelovens §§ 230, 1ste Stykke, og 253, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 21 April 1913 efter Straffelovens § 251, jfr. § 46, sammenholdt med Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, og senest ved nærværende Rets Dom af 12 Juli 1913 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 231, 2det Stykke, læmpet Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Efter at det var oplyst, at Arrestanten den 21. Oktober 1914 havde bedt en Mand om at sælge et Cyklestel for sig, blev han afhørt af Politiet og forklarede, at han en Dag i den foregaaende Uge havde faaet fire Stel til Herrecykler til Afhændelse af en tidligere Skolekammerat. Senere ændrede han dette, idet han afgav forskellige indbyrdes modstridende Forklaringer; hans sluttelige Forklaring gaar ud paa, at Skolekammeraten i Løbet af en Maanedes Tid havde givet ham 5 Stel og to hele Cykler samt nogle løse Cykledele til Afhændelse, men kun havde faaet rene Ubetydeligheder af Arrestanten.

Skønt Arrestanten vil have gaaet i Skole sammen med den omtalte Mand i fire Aar, har han dog fastholdt kun at kende ham ved

Fornavn, Axel, og ikke at kunne give andre Oplysninger om ham, end at han arbejdede hos en Mester, som gav ham de ovennævnte Koster i Stedet for Pengeløn; hvem Mesteren er, og hvor hans Værksted var, nægter han at vide, idet Axel efter Arrestantens Forklaring ikke vilde have, at Arrestanten gik med derhen; Kosterne paastaar han at have modtaget paa Gaden paa Hjørnet af Kronprinsessegade og Dronningens Tværgade.

Medens Arrestanten vil have afhændet Resten af Kosterne, hvilket for nogles Vedkommende er bekræftet ved det iøvrigt Oplyste, fandtes han ved Anholdelsen i Besiddelse af 3 Stel til Herrecykler, nemlig 2 foruden det, der gav Anledning til Undersøgelsen. Det ene af disse er ikke genkendt, men Glarmestersvend Jens Møjgaard Tonsgaard og Repræsentant Valdemar Larsen har edelig forklaret, at de genkender hver et af de to andre Stel, og at disse høre til Cykler, som er dem frastjaalne henholdsvis den 2 Oktober 1914 ved 5-Tiden om Eftermiddagen fra Hjørnet af Vandkunsten og Frederiksholms Kanal og den 17 s. M. lidt over Kl. 10 om Formiddagen fra Christiansgade, hvor den stod udenfor Børsen; Repræsentant Larsen har paa samme Maade som hørende til hans Cykle genkendt to Hjul, som Arrestanten har erkendt at have taget af Cyklen og ladet sin Broder, Thorleif Ørting Jacobsen, sælge.

Baade Larsen og Tonsgaard har godtgjort deres Ejendomsret til Kosterne.

Med Hensyn til det af Sidstnævnte genkendte Stel har Arrestanten først forklaret, at det var et af de foromtalte fire Stel, som han nu angav at have faaet den 17 Oktober af Axel, og derpaa, at det hørte til en Cykle, som han faa Dage før den 17 Oktober fik af Axel, og som han falbød til den 16aarige Hans Christian Alfred Iversen Nissen Jørgensen, men dette ændrede han straks til, at Stellet længe havde været i hans Besiddelse; sluttelig gaar hans Forklaring ud paa, at han fik Stellet sammen med to andre Stel af Axel den 16 Oktober. Imidlertid bekræftes hans Forklaring om, at Stellet længe har været i hans Besiddelse, ved hans Moders, Dorteas Rasmussen, Jacobsens Enkes Forklaring om, at hun har set det i Cykleskuret i deres Gaard i over 14 Dage, maaske en Maaned — det blev taget i Rettens Bevaring den 22 Oktober — og hans fornævnte Broders Forklaring, hvorefter denne har set Stellet i Skuret fra Begyndelsen af Oktober, og fornævnte Jørgensen har forklaret, at Arrestanten efter hans Mening den 12 eller 13 s. M. falbød ham en Cykle, til hvilket dette Stel hørte. Arrestanten har sluttelig forklaret, at Jørgensen for saa vidt har Ret, som Arrestanten har tilbudt ham en Cykle, i hvilken han havde anbragt Stellet, men Arrestanten fastholder, at han fik dette for sig af Axel og efter nogen Vaklen, at Tilbudet skete den 16 Oktober.

Med Hensyn til de af Larsen genkendte Koster har Arrestanten først forklaret, at han fik Stellet sammen med tre andre Stel af Axel den 17 Oktober ved 7-Tiden om Aftenen. Senere har han ændret dette til, at baade Stel og Hjul høre til en Cykle, som han nævnte Dag lidt før Middag Kl. 12 fik af Axel paa det fornævnte Hjørne, idet han, da Salget til Jørgensen ikke var kommet i Stand, efter Aftale traf Axel efter at være taget med Sporvogn ad Linie 6 fra Dybbøls-

gade til Kongens Nytorv og derpaa gaaet til Mødestedet, hvorhen Axel bragte Cyklen, for at Arrestanten kunde sælge den til Jørgensen. Efter det, bl. a. ved Arrestantens Erkendelse, Oplyste, falbød han derpaa Cyklen til Jørgensen, men nægtede at følge med til dennes Moder og fremkom med forskellige usandfærdige Anbringender om Cyklen og Grunden til, at han solgte den. Efter Jørgensens Forklaring opfordrede Arrestanten ham til at forhøre hos en Cyklehandler, om Cyklens Nummer var blandt de Efterlyste, og sagde, at det kunde Jørgensen godt gøre med det samme. Da Salget ikke gik i Orden, aftog Arrestanten Hjulene og lod sin fornævnte Broder sælge dem; hans Forklaring om, at han tog dem af, fordi Axel skulde have Gummien, strider mod det iøvrigt Foreliggende. Stellet er det, hvis Falholdelse gav Anledning til Sagens Opkomst. Arrestanten har ikke givet nogen fornuftig Forklaring af Grunden til, at han lod Andre sælge Kosterne. Han har sluttelig forklaret, at han ikke husker, til hvilket Klokkeslet han den 17 Oktober om Formiddagen tog hjemmefra Dybbølsgade, og om han paa Vejen har været andre Steder end anført.

Det er ikke lykkedes at finde noget Spor af Axel, og efter Forklaring af Arrestantens Moder, Broder, de Mellemænd, han brugte ved Afhændelserne, og fornævnte Jørgensen har Arrestanten ikke omtalt sin Hjemmelsmand som gammel Skolekammerat eller nævnt Navnet Axel, hvorimod han omtalte ham som en Cyklehandler, han kendte eller arbejdede hos eller lignende.

Naar nu henses til, at Arrestanten har været i Besiddelse af Larsens Cykle ganske kort efter Tyveriet, at han efter sin Forklaring har været i umiddelbar Nærhed af Gerningsstedet, i alt Fald ikke længe efter Tyveriet, at Arrestantens Forklaring om slet ingen Oplysning at kunne give til Udfindelse af, hvem Axel er, maa anses for usandfærdig, saafremt Axel ikke er en opdigtet Person, at Arrestantens Forklaringer har været vakkende og selvmodsigende og til Dels bevist løgnagtige, samt at han er flere Gange straffet for Tyveri, findes det uden Betænkelighed at antage det bevist, at han, mulig i Forening med Andre, som Gerningsmand har Ansvar for Tyveriet af denne Cykle, der er vurderet til 15 Kr. Naar fremdeles henses til, at Arrestanten maa antages at have været i Besiddelse af Tonsgaards Cykle i længere Tid end af ham erkendt, og hans Forklaring om, hvorledes han har faaet den i Hænde, ganske ligner, hvad han har forklaret om Larsens Cykle, findes det ej heller betænkeligt at fastslaa, at Arrestanten paa lignende Maade ved Tyveri er kommet i Besiddelse af denne Cykle, der er vurderet til 25 Kr.

Tiltalen omfatter kun disse to Forhold.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Torsdag den 15 April.

Nr. 61. Direktør **Buch** (Asmussen)

mod

Trikotagefabrikant Peter Christensen (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at ryddelig-gøre et af ham bebygget Indstævnte tilhørende Jordstykke.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 Juli 1914: Forsaavidt Citanten, Trikotagefabrikant Peter Christensen, har paastaet Indstævnte, Direktør Buch, tilpligtet at rejse fornødent og forsvarligt Hegn mellem ovennævnte Ejendomme, afvises Sagen. Iøvrigt bør Indstævnte under en Københavns Amts Fattigkasse tilfaldende Bøde af 20 Kroner for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, inden en Frist af 4 Maaneder nedbryde den Del af ovennævnte Byg-nings nordre Side, der er opført paa det paa fornævnte Kortskitse med rød Skravering betegnede Areal, og ryddeliggøre dette og tilstoppe den fra nævnte Bygning anbragte, med Spildøvandsledning paa Matr. Nr. 16 e forbundne Afløbsledning. Endvidere bør Indstævnte erstatte Citanten den ham ved Byggeforetagendet tilføjede yderligere Skade med 100 Kroner, men forøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelfor-behold.

Højesterets Dom.

Efter Sagens Oplysninger maa der — som i den indankede Dom antaget — gaas ud fra, at Indstævnte ved sin Erhvervelse af Matr. Nr. 16 e blev Ejer af det i Dommen omtalte Areal paa 8 □ Alen, paa hvilket Appellantens Baghus er bygget ind. Om-kostningerne ved en delvis Nedrivning af denne Bygning maa imidlertid efter de foreliggende tildels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger antages at blive uforholdsmæssig store i Sammenligning med Instævntes Interesse i at beholde det nævnte Areal. Under Hensyn hertil og til, at Appellantens An-bringende om ved Overskridelsen af Grænseskellet at have hand-let i god Tro ikke vil kunne forkastes, findes Appellanten ikke overensstemmende med Indstævntes principale Paastand at kunne tilpligtes ubetinget at ryddeliggøre Arealet, hvorimod der maa gives ham Valget mellem at foretage saadan Ryddeligggørelse inden en Frist, der passende kan bestemmes til 4 Maaneder fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse, eller at udrede en Erstatning for de Indstævnte ved Grænseoverskridelsen tilføjede Tab og Ulemper. Denne Erstatning vil efter det Foreliggende kunne bestemmes til 1000 Kr.

I Henseende til den Indstævnte ved Dommen tilkendte Er-statning af 100 Kr. samt med Hensyn til de øvrige ved Dommen

afgjorte Punkter, vil, forsaavidt Sagen efter Indstævningen foreligger til Paakendelse, Dommen i Henhold til de under denne Del af Sagen anførte Grunde, ved hvilke der intet Væsenligt findes at bemærke, efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, saaledes at Fristen for Afløbsledningens Tilstopning regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Direktør Buch, bør inden 4 Maaneder fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse enten ryddeligggøre ovennævnte Areal eller til Indstævnte, Trikotagefabrikant Peter Christensen, betale 1000 Kr. Iøvrigt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Afløbsledningens Tilstopning regnes fra Højesteretsdommens Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten til Indstævnte med 400 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Citanten, Trikotagefabrikant Peter Christensen, der er Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 16 e af Gentofte By, Hellerup Sogn, Strandvej Nr. 177 i Hellerup, anbragt, at Indstævnte, Direktør Buch, der er Ejer af den syd for hans Ejendom beliggende Naboejendom, Matr. Nr. 16 cz sammesteds, Strandvej Nr. 173 og 175 i Hellerup, i Efteraaret 1913 ved Opførelsen af en Bagbygning paa sin Grund har inddraget en Del af Citantens Grund under Bebyggelsen, at han i den nævnte Bagbygningens østlige Endegavl mod hans Ejendoms Grund indenfor den Afstand, som er foreskrevet i § 17 c i det af Justitsministeriet under 12 September 1911 stadfæstede Bygningsreglement for Gentofte Kommune har anbragt Vinduer og Døre, at han ved Nybygningens Opførelse egenmægtig har nedrevet det mellem Ejendommene værende Plankeværk og Hegn, og at han uden Hjemmel har anbragt en Stikledning til Spildevandsløb fra Nybygningen i en over Citantens Ejendom førende Spildevandsledning. Citanten har derfor, efter at der mellem Parterne forgæves har været forhandlet om at ordne Sagen ved Førlig, paastaaet de Indstævnte dømt dels til under en daglig Mulkt at fjærne den ulovlig anbragte Bygning, og tilvejebringe den tidligere eksisterende Tilstand, derunder navnlig rejse fornødent og forsvarligt Hegn mellem begge Ejendomme, at tilmure de nævnte Døre og Aabninger og at tilstoppe Afløbsledningen fra Nybygningen, dels til at betale Citanten Erstatning for den ham ved Byggeforetagendet yderligere tilføjede Skade; han paastaar sig derhos tilkendt Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har principalt paastaet sig frifunden, subsidiært at han dømmes til at betale Citanten en ved uvildige Mænds Skøn fastsat Erstatning, svarende til Værdien af den bebyggede Jordstrimmel af Citantens Ejendom, hvorhos han har nedlagt en yderligere subsidiær Paastand; i alle Tilfælde paastaar han sig tillagt Sagens Omkostninger.

Indstævnte har denuntieret lis for den tidligere Ejer af begge Ejendomme, men denne har ikke givet Møde under Sagen.

Af Proceduren og Sagens Oplysninger fremgaar, at nævnte tidligere Ejer opførte Bygningerne paa bemeldte Ejendomme, formentlig i Aaret 1905, og at det ovennævnte Plankeværk efter passeret Udstykning blev opsat mellem Ejendommene, efterat en Landinspektør havde markeret Skellinien; derefter solgte han Ejendommene, først Matr. Nr. 16 e til Citanten og i April 1913 Matr. Nr. 16 cz til Indstævnte. Begge Ejendomme maa ved den saaledes skete Afhændelse til Sagens Parter antages at have været fuldt bebyggede, hvorfor Indstævnte, da han agtede at opføre den her under Sagen ommeldte Nybygning, indkøbte et ca. 4,39 m bredt, ca. 52 m langt, paa et af Citanten fremlagt Kort over Matr. Nr. 16 cz nærmere betegnet Areal, stort 642 Kv.-Alen, ligesom ogsaa Citanten i Efteraaret 1911 maatte indkøbe 80 Kv.-Alen til sin Ejendom for paa denne at kunne opføre et Lysthus og nogle Cykleskure; efterat disse er opført, maa Ejendommen antages paany at være fuldt bebygget og nu mangle det ved den paastaade Grænseoverskridelse indtagne Areal.

Af ovennævnte Kort ses, at den ommeldte Bygning, der er bestemt til Fabriksbrug og Værksted, er 15,70 m lang og 5,35 m bred og bestaar af Stue, 1ste Sal og Kvist; den paastaade Grænseoverskridelse skal være sket af Bygningens 15,70 m lange nordlige Side.

Til Støtte for sin principale Paastand om Frifindelse har Indstævnte imidlertid gjort gældende, at der ikke foreligger nogen Grænseoverskridelse, idet Grænsen mellem Ejendommene maa bestemmes efter det af den tidligere Ejer af begge Ejendomme opstillede Plankeværk, og det anføres nærmere, at saavel Indstævnte som Citanten hver har købt sin Ejendom gaaende ud fra, at dette dannede Grænsen, og Indstævnte har ved Opførelsen af den paagældende Bygning kun bygget op til dette, der endda var fjærnet 1 Tomme fra Bygningen. Til dette Anbringende vil imidlertid intet Hensyn kunne tages, idet det af en af Citanten fremlagt, af en Landinspektør udarbejdet Kortskitse, mod hvis Rigtighed ingen Indsigelse er fremsat, fremgaar, at Bygningen er bygget ind paa Citantens Grund, i hvilken Henseende Landinspektøren har attesteret, at Nybygningens »nordre Gavli i østre og venstre Hjørne rager henholdsvis 0,18 m — 7" — og 0,21 m — 8" — ind paa Matr. Nr. 16 e, ligesom Bygningens østre Gavli i sit nordøstlige Hjørne rager 0,23 m — 9" — ind paa nævnte Matr. Nr. 16 e; paa Kortskitsen er Grænsen mellem Ejendommene vist ved en grøn Linie, og Grænseoverskridelsen ved rød Skravering.

Indstævnte maa dernæst antages at støtte sin ovennævnte subsidiære Paastand paa, at det ommeldte ved Nybygningen indtagne Areal af Citantens Ejendom ikkun andrager — hvad der er uomtvistet under Sagen — 8 Kv.-Alen, og at Værdien heraf under Hensyn til, hvad Citanten har betalt for de ovennævnte af ham købte 80 Kv.-Alen kun kan anslaaes til ca. 30 Kroner, medens Nybygningerne midlertidig er

blevet assureret til 14,000 Kroner, samt at han har opført Bygningen i god Tro.

Rigtigheden af den nævnte Værdiangivelse af det ommeldte Areal har Citanten imidlertid bestridt, hvorhos han har anført, at han ikke kan undvære det paagældende Areal.

Med Hensyn til de nærmere Omstændigheder ved Bygningens Opførelse maa det vel antages, at Indstævnte kort før — efter Citantens Paastand først Dagen før — Byggeforetagendets Paabegyndelse mundtlig har ladet Citanten underrette herom, men Citanten har uimodsagt anført, at Indstævnte ikke har givet ham den i Bygningsreglementets § 9 foreskrevne skriftlige Underretning om, at han agtede at opføre bemeldte Bygning, samt at han har paabegyndt Byggeforetagendet uden i Overensstemmelse med Bygningsreglementets § 4 skriftlig at anmelde dette til Bygningsinspektøren, for denne sidste Forseelse har han maattet indgaa paa at betale en Bøde inden Politiretten, ved hvilken Lejlighed Bygningsinspektøren oplyste, at Indstævnte, hvis han havde afventet Bygningskommissionens Tilladelse, vilde have undgaaet at bygge ind paa Citantens Grund.

Citanten maa derhos antages at have advaret Indstævntes Arkitekt mod at foretage Grænseoverskridelsen ved Opførelsen af Bygningen, og det er endelig oplyst, at Citanten, efter at Murerarbejdet var begyndt, har henvendt sig til den, der havde med dette at gøre, og besværet sig over, at man byggede ind paa hans Grund, hvilket gav Anledning til, at Muren i det paagældende Hjørne, der da var opført i 14 Tommers Højde blev rykket 1" tilbage.

Under Hensyn til det saaledes Oplyste, samt til at der ved Grænseoverskridelsen er tilvejebragt ulovligt Forhold mellem bebygget og ubebygget Areal paa Citantens Ejendom, og den Interesse, Citanten maa antages at have i at beholde det til hans Ejendom hørende Areal ubeskaaret, medens Omkostningerne ved delvis Nedbrydning af den paagældende Ejendom efter det Foreliggende ikke kan antages at være uforholdsmæssig store, findes Indstævnte at burde dømmes paa den nedenfor nærmere angivne Maade til at nedrive Nybygningen i det Omfang, som udkræves til at tilvejebringe lovligt Forhold til Citantens Ejendom.

Forsaavidt Citanten yderligere har paastaaet Indstævnte tilpligtet at rejse forsvarligt Hegn mellem de tvende Ejendomme, vil Sagen være at afvise, jfr. Lov om Hegn af 6 Marts 1869 § 15.

Hvad dernæst angaar de i Citantens Paastand omhandlede Vinduer og Døre, er det oplyst, at det nordligste Vindue, om hvilket det ved Landinspektørattest var godtgjort, at dets Afstand fra Skellet mod Matr. Nr. 16 e var mindre end foreskrevet i Bygningsreglementet, er blevet tilmuret under Sagens Gang; men selv om det var oplyst, at de øvrige Aabninger ikke er anbragt i den i Bygningsreglementets § 17 c bestemte Afstand fra Skellet til Matr. Nr. 16 e, — hvilke nærmere Oplysninger imidlertid ikke foreligger under Sagen, — vil Citanten ikke ved nærværende private Søgmaal mod Indstævnte i Henhold til denne Bestemmelse kunne faa ham tilpligtet at tilmure bemeldte Aabninger, hvorfor Indstævnte forsaavidt vil være at frifinde.

Som Hjemmel for at have forbundet Afløbsledningen fra Nybyg-

ningen med den over Citantens Ejendom førende Spildevandsledning har Indstævnte henvist til en af den tidligere Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 16 e den 30 April 1906 udstedt, den 2 Maj samme Aar tinglæst Deklaration, hvori det bl. a. hedder:

»Undertegnede Tømrermester J. Chr. Christensen som Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 16 e og 16 cz af Gentofte By, Hellerup Sogn, deklarerer herved, som forbindende for mig og efterfølgende Ejere, at den paa Matr. Nr. 16 e værende Septic Tank tillige skal tjene som Septic Tank for Matr. Nr. 16 cz og at Matr. Nr. 16 cz skal have Ret til at anbringe de i den Anledning fornødne Ledninger paa Matr. Nr. 16 e, at Matr. Nr. 16 cz skal have Ret til at føre sit Spildevandsafløb og Drænvandsafløb samt Kælderafløbsledning til de paa Matr. Nr. 16 e værende Spildevands- og Drænledninger samt Kælderafløbsledning, og at vedkommende Autoriteter skal have ubindret Adgang til Rensning m. m. af Septic-Tanken ad en 4 Alen bred Passage paa Matr. Nr. 16 e.

Alle Ledninger paa Matr. Nr. 16 e vedligeholdes og renholdes af denne Ejendom uden Udgift for Matr. Nr. 16 cz.«

Naar imidlertid henses til, at Matr. Nr. 16 cz paa det Tidspunkt, da Deklarationen blev udstedt, maa antages at have været fuldt bebygget, findes der at burde gives Citanten Medhold i, at den nævnte Deklaration, — hvad ogsaa dens Ord tyder hen paa —, kun giver Ret til at føre de daværende Afløbsledninger fra Matr. Nr. 16 cz til de paa Matr. Nr. 16 e værende Afløbsledninger og ikke alle Afløbsledninger, som maatte blive indlagt i Bygninger, der fremtidig maatte blive opført paa Ejendommen, og hvis Opførelse ligesom her ommeldte Nybygning kun bliver mulig ved Indkøb af nyt Areal til Ejendommen, og Citantens Paastand med Hensyn til dette Punkt vil derfor være at tage til Følge.

Til Oplysning om, hvilken Skade Citanten isøvrigt har lidt ved Byggeforetagendet, har han henvist til en af ham fremlagt Erklæring fra tre Mænd i Hellerup, hvori det udtales, at det ommeldte Plankeværk og de paa dette anbragte Brandredskaber af Indstævntes Arbejdsfolk blev henholdsvis ødelagt og beskadiget, ligesom Taget over Brandredskaberne blev knust; nogle ved Plankeværket anbragte Butiksreoler og andet Inventar blev under Opførelsen af Bygningen ogsaa ødelagt. Indstævnte har vel benægtet Rigtigheden af denne Erklæring, men han har ikke efterkommet Citantens derefter fremsatte Opfordring til nærmere at angive, hvad der er urigtigt i Erklæringen, og efter alt Foreliggende maa det antages, at Citanten har lidt yderligere Skade ved Opførelsen af bemeldte Bygning, hvorfor Indstævnte i den Anledning vil være at tilpligte at betale Citanten Erstatning, der efter Omstændighederne findes at kunne fastsættes til 100 Kroner.

Indstævnte vil herefter være at dømme til inden en Frist af 4 Maaneder under en Københavns Amts Fattiggasse tilfaldende daglig Bøde, hvilken findes at kunne fastsættes til 20 Kroner, at nedrive den Del af Nybygningens nordre Side, der er opført paa det paa ovennævnte Kortskitse med rød Skravering betegnede Areal, og ryddeligøre dette og til at tilstoppe den fra Nybygningen anbragte Afløbsled-

ning samt til at erstatte Citanten den ham ved Byggeforetagendet yderligere tilføjede Skade med 100 Kroner.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Fredag den 16 April.

Nr. 118. Aktieselskabet **Em. Z. Svitzers Bjærgningsentreprise** (David)

mod

Firmaet **O. K. Hansen** som Repræsentanter for SS. »**Dowlais**«s Rederi (Stein),

betræffende Spørgsmaalet, om en i en Kontrakt indeholt Bestemmelse om en Bjærgeløns Fastsættelse ved en Voldgiftskommission var bindende for Indstævnte.

Sø- og Handelsrettens Kendelse af 22 Juli 1914: Nærværende Sag vil ikke kunne afvises.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Kendelse anførte Grunde, mod hvilke intet Væsentligt findes at erindre, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Kendelse bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, A/S Em. Z. Svitzers Bjærgningsentreprise, til Indstævnte, Firmaet C. K. Hansen som Repræsentanter for Dampskibet »Dowlais«s Rederi, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Kendelses Præmisser er saalydende: Efter at Dampskibet »Dowlais« af Cardiff var strandet ved Lyshage Odde ved Samsø, indgik Skibets Fører under 8 Februar d. A. Kontrakt med de Indstævnte, A/S Em. Z. Svitzers Bjærgningsentreprise, om, at Entreprisen skulde forsøge at bjærge nævnte Skib med Ladning og føre det til Vejle. Bjærgningskontrakten, som var skrevet paa en af de Indstævntes trykte Blanketter, indeholdt bl. a. det Vilkaar, at Bjærge-

lønnen skulde fastsættes af de københavnske Søforsikringsselskabers permanente Voldgiftskommission.

Efter at Bjærgningen var fuldført, har den herværende Repræsentant for »Dowlais«s Rederi, Firmaet C. K. Hansen, ved Stævning af 19 Marts 1914 anlagt nærværende Sag, hvorunder de fordrer Spørgsmaalet om Bjærgelønnens Størrelse afgjort ved nærværende Ret. Citanterne henviser til Lov 29 April 1913 § 8 og gør gældende, at saavel Assurandører som Rederiet formener, at det omtalte Vilkaar, at Bjærgelønnen skal fastsættes af den nævnte Voldgiftskommission, strider imod Billighed.

De Indstævnte har paastaet Sagen afvist, idet de gør gældende, at Voldgiftsaftalen ikke strider mod Billighed, og at Sagen derfor hører under Afgørelse ved den nævnte Voldgiftskommission.

Citanterne gør for det Første gældende, at Bjærgningskontrakten, der blev underskrevet af Kaptajnen, inden C. K. Hansens Repræsentant kom tilstede, er indgaaet i den før det Svitzerske Selskabs Repræsentant kendelige Forudsætning, at det var Retten, der havde den endelige Afgørelse af Bjærgelønnens Størrelse, og at de udenlandske Rederier og Assurandører var repræsenterede i Voldgiftskommissionen. Citanterne gør dernæst gældende, at den her omhandlede Voldgiftskommission er sammensat paa en saadan Maade, at det vilde stride mod Billighed, om Citanterne var bundne ved den. De mener, at Voldgiftsbegrebet forudsætter, at hver af Parterne har sin Repræsentant, hvem de kan give Instruks. Nærværende Voldgift er sammensat saaledes, at Bjærgningsselskabet har sin Repræsentant, og de Redere, der har assureret hos de københavnske Assurandører, deres, men Redere, der har assureret hos udenlandske Assurandører, ingen. Kommissionen bestaar nemlig af Inspektøren i Bjærgningsselskabet, en fastlønnet Ekspert for de danske Assurandører og en uafhængig Opmand. Den ene Voldgiftsmand er ganske afhængig af Citanternes Modpart, den anden afhængig ikke af Citanterne, men af nogle med Citanternes Assurandører konkurrerende Assuranceselskaber, en Ordning, der efter Citanternes Mening er alt andet end betryggende for dem. Svitzers Inspektør har mulig i Sager, hvor de københavnske Assurandører selv er interesserede, tilstrækkelig Modvægt i en Mand, der er i disse Assurandørers Tjeneste; men der er — efter Citanternes Mening — ingen Garanti for, at denne Mand optræder med samme Eftertryk i Sager, hvor det drejer sig om andre Assurandørers Interesser.

Citanterne har til yderligere Støtte for deres Anker mod Anvendelsen af en Voldgift af den omtalte Sammensætning i Sager som nærværende henvist til, at de Indstævnte tidligere har anerkendt det Berettigede i Kravet om, at der i Voldgiftsdomstolen skulde sidde en Repræsentant for de udenlandske Assurandører. Der eksisterede i sin Tid to Afdelinger af den da her i Byen etablerede Voldgiftskommission for Bjærgningssager, een Afdeling bestemt for Sager, hvor det var de danske Assurandører, der hovedsagelig var interesserede, en anden Afdeling bestemt for Tilfælde, hvor udenlandske Rederier og Assurandører var de interesserede. Denne sidste Afdeling, i hvilken et af Medlemmerne var indvalgt netop som Tillidsmand for de udenlandske Assurandører, sprængtes for en Række Aar siden, og siden da er kun et forholdsvis ringere Antal Bjærgningssager, i hvilke udenlandske

Assurandører havde Hovedinteressen, afgjort ved Voldgift, idet Aftaler om Voldgift, der kunde være optagne i Bjærgningskontrakterne, saa godt som altid opsagdes efter den Hjemmel, der indeholdtes i Sølovens § 227 i f, saaledes som den var affattet, inden den ændredes ved Loven af 1913. Citanterne betragter det som et Overgreb, naar de Indstævnte i Ly af den nysnævnte Lov nu søger at holde et udenlandsk Rederi fast ved en af dets Kaptajn indgaaet Overenskomst, hvorved han har underkastet sig en Voldgiftskommission, som egentlig kun er bestemt for Tilfælde, hvor de danske Assurandører er Hovedinteressenterne.

Retten kaa ikke efter det Foreliggende gaa ud fra, at »Dowlais« Førers Underskrift paa Bjærgningskontrakten har været knyttet til de af Citanterne omtalte urigtige Forudsætninger.

Retten kan heller ikke med Citanterne være enig i, at det hører til Voldgiftens Begreb, at hver af Parterne udnævner een eller dog inden for Voldgiftsretten har sin Repræsentant, hvem denne Part særskilt kan give Instrukser. Det turde tværtimod være mindre heldigt, naar Voldgiftsmændene føler sig som Repræsentanter hver for sin Part. Derimod maa Retten gaa ud fra, at den Part, der underkaster sig en Voldgift, hvis Sammensætning han ikke selv har været med til at bestemme, har Ret til, hvor ikke det modsatte klart fremgaar af Voldgiftsaftalen, at forudsætte, at hver enkelt af Voldgiftsmændene er en af begge Parterne ganske uafhængig Mand, saaledes at Røglere, analoge med Reglerne om Dommerens Habilitet, i vid Udstrækning gælder for saadanne Mænd. En fremmed Kaptajn, der underkaster sig Voldgift, der skiltes med Navnet: De københavnske Sø-Assurandørers permanente Voldgiftskommission, maa være berettiget til at gaa ud fra en saadan Forudsætning, og denne Forudsætning fyldestgøres ikke af den her omtalte Voldgiftskommission, hvis ene Medlem er Funktionær i det Svitzerske Selskab, og hvis andet Medlem er i fast Tjeneste hos de københavnske Assurandører. De paagældende Medlemmers personlige Kvalifikationer uførtalt, maa Retten derfor finde det naturligt, hvis en udenlandsk Reder føler sig brøstholden ved, at man har faaet hans Kaptajn til at indgaa paa at underkaste sig Afgørelse ved denne Kommission. Retten kan ikke finde det stømmende med Billighed, at Rederne bindes ved en saadan Aftale, med mindre det kan godtgøres, at det forinden Underskriften klart er blevet Kaptajnen betydet, hvorledes Voldgiftskommissionen er sammensat.

At de Indstævnte efter nærværende Sags Anlæg har ladet Citanterne vide, at de vilde lade den hos dem ansatte Funktionær træde tilbage for en Suppleant, maa blive uden Betydning.

Herefter vil Sagen ikke være at afvise, men Spørgsmaalet om Bjærgelønnens Størrelse vil være at afgøre ved nærværende Ret.

Mandag den 19 April.

Nr. 9. Pastor P. Bartels som Superintendent og Kirkeværge for »De mæhriske Brødres Kirkesamfund« paa St. Croix som Ejer af Ejendommen Friedensfeldt Matr. Nr. 9 b og 10 a Kongens Kvarter (Winther efter Ordre)

mod

Planter Thomas Gaffney (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til Vej over Indstævntes Ejendom.

Christiansteds Bytings ordinære Rets Dom af 12 Marts 1912: Citanten, Pastor P. Bartels, som Kirkeværge og Superintendent for De Mæhriske Brødres Kirkesamfund paa St. Croix som Ejer af Ejendommen Friedensfeldt Matr. Nr. 9 b og 10 a Kongens Kvarter, bør overfor Indstævnte, Planter Thomas Gaffney, som Ejer af Ejendommen »Mon Bijou« og »Fountain« Matr. Nr. 8 ad 9, 13 og 14 og Nr. 3 i Kongens Kvarter, være berettiget til fri og uhindret Færdsel for Friedensfeldts Beboere og for Personer, der besøge den derværende Skole og Kirke, ad en Vej, der gaar fra den i Retning Nord til Syd løbende offentlige Landevej, som forbinder Nordsidevejen med den Nord for denne i Retning fra Øst til Vest løbende, fra Plantagen »Concordia« til Plantagen »Fountain« førende Landevej, over Indstævntes Plantage »Mon Bijou«s Jorder til Friedensfeldts Kirke og Skolehus, paa et under Sagen fremlagt Situationskort betegnet med Bogstaverne A C D E B, og bør Indstævnte, under en Mulkt af 10 Francs til Christiansteds Fattige for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, bortrydde alle for denne Vejs frie Afbenyttelse opførte Forhindringer; endelig betaler han til Prokurator Stakemann Francs 240,00. Iøvrigt ophæves Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Juni 1913: Appellanten, Planter Thomas Gaffney, bør for Tiltale af Appellindstævnte, Pastor Bartels, som Superintendent og Kirkeværge for De Mæhriske Brødres Kirkesamfund paa St. Croix i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger i begge Instanser ophæves. I Salær til Prokurator Stakemann betaler det Offentlige 240 Francs samt i Salær og til Dækning af Udlæg til Overretssagfører Kaae 80 Francs. Intet Stempel- forbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Bestemmelsen om Salær til den for Appellanten beskikkede Sagfører for Underretten ifølge Førordning 3 Juni 1796 § 42 bør udgaa.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Salær til den for Appellanten beskikkede Sagfører for Underretten udgaar. Til Justitskassen betaler Appellanten 3 Francs. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Winther 200 Francs og Højesteretssagfører I. Kondrup 25 Francs, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne i 1ste Instans ved Christiansteds Bytings ordinære Ret behandlede Sag har Appelindstævnte, Pastor Bartels, som Superintendent og Kirkeværge for De Mähriske Brødres Kirkesamfund paa St. Croix, paastaet nævnte Kirkesamfund som Ejer af Ejendommen Friedensfeldt, Matr. Nr. 9 b og 10 a Kongens Kvarter, i Forhold til Appellanten, Planter Thomas Gaffney som Ejer af Plantagen »Mon Bijou« og »Fountain«, Matr. Nr. 8 ad 9, 13 og 14 og Nr. 3 i Kongens Kvarter og fremtidige Ejere af denne Plantage kendt berettiget til fri og ubhindret Færdsel for Friedensfeldts Beboere og for Personer, der besøge den derværende Skole og Kirke, ad en Vej, der fører fra en paa et fremlagt Kort som Mon Bijou Vejen betegnet Vej i sydøstlig Retning over Mon Bijous Jorder til Friedensfeldts Kirke og Skolehus, hvilken Vej paa bemeldte Kort er betegnet med Bogstaverne A C D E B, samt, da Appellanten har afspærret Vejen, ham tilpligtet under en daglig Mulkt at bortrydde alle for Vejens frie Afbenyttelse opførte Forhindringer, ligesom Appelindstævnte paastod Appellanten tilpligtet at betale Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til den for Appelindstævnte beskikkede Sagfører. Appellanten paastod sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens Dom af 12 Marts 1912 blev Appelindstævntes Paastand taget tilfølg, idet Dagsmulkten bestemtes til 10 Francs til Christiansteds Fattige, dog at det med Hensyn til Sagens Omkostninger bestemtes, at Appellanten til den for Appelindstævnte beskikkede Sagfører, Prokurator Stakemann, skulde betale 240 Francs, medens Sagens Omkostninger iøvrigt ophævedes.

Denne Dom har Appellanten indanket her for Retten, hvor han har paastaet den forandret i Overensstemmelse med hans i 1ste Instans nedlagte Paastand og sig tilkendt Sagens Omkostninger ved Overretten, og hvor han efter erhvervet Novabevilling har fremlagt Erklæringer fra Ejerne af forskellige omliggende Plantager, gaende ud paa, at de for sig og Plantagernes Beboere ere uden Interesse i den omprocederede Færdselsret.

Appelindstævnte har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse og Tilkendelse af Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, idet han ogsaa her for Retten har haft fri Proces. Den for

ham beskikkede Sagfører har derhos i hvert Fald paastaet sig tilkendt Salær samt 2 Kr. for Porto-Udlæg hos det Offentlige.

Som i Underrettsdommen statueret er det ikke af Appellindstævnte godtgjort, at den heromhandlede Vej oprindelig er udlagt som Kirke- og Skolevej til Friedensfeldt. Der maa tværtimod gaas ud fra, at i alt Fald langt den største Del af Vejen i tidligere Tid, da den paa-gældende Strækning var beplantet med Sukkerrør, af Plantagen Mon Bijous Ejere eller Brugere er anlagt og brugt som en af de »Rør-Karre-Veje«, hvoraf Sukkermarkerne normalt gennemskæres i forskellige Retninger. Heraf følger, at der heller ikke kan være Spørgsmaal om, at Friedensfeldts Ejere kunne have erhvervet Færdselsret ad den ved 20 Aars Hævd, og Spørgsmaalet bliver herefter kun, hvorvidt saadan Ret er erhvervet ved Alderstidshævd.

Nu er det vel af en Mængde Vidner, derunder adskillige, der har kendt og kunne huske Forholdene i over 50 Aar tilbage, forklaret, at der har fundet en almindelig, stadig og uhindret Færdsel Sted ad den omhandlede Vej og da særlig af Personer, der søgte Kirken paa Friedensfeldt eller den offentlige Skole, der holdtes i nogle paa Friedensfeldt til Skolebrug udlejede Lokaler. Men paa den anden Side er det af enkelte Vidner forklaret, at denne Færdsel i en Periode i 1880erne af Mon Bijous daværende Forvaltere paa forskellig Maade blev forbudt og søgt hindret, og afgørende maa det i hvert Fald være, at der ikke ved hele den stedfundne vidtløftige Vidneførsel findes at være godtgjort Andet end, at Folk i Almindelighed og da særlig Personer, der søgte Kirken eller Skolen paa Friedensfeldt — ligesom de har færdedes ad andre private Veje over Mon Bijous Jorder — ogsaa i stort Omfang i Kraft af en Tolereren fra Ejers Side har benyttet den heromhandlede Vej som en Gøvej til Friedensfeldt i Stedet for at gaa den noget længere Vej ad de offentlige Veje. Derimod kan det ikke anses bevist, at denne Færdsel har haft Karakter af en til Ejendomsretten over eller Beboelsen af Friedensfeldt knyttet Raadigheds-Udøvelse. Særlig skal bemærkes, at der ikke kan tillægges den Omstændighed, at enkelte Vidner har forklaret at mindes, at en Staldkarl paa Friedensfeldt og dennes Hustru i enkelte Aar for lang Tid siden har gruset den heromhandlede Vej, nogen væsentlig Betydning, især da Intet nærmere er oplyst om, paa hvis Foranledning denne Grusen har fundet Sted.

Appellindstævntes Paastand findes herefter ikke at burde tages til Følge, hvorimod Appellanten vil være at frifinde for Appellindstævntes Tiltale. Sagens Omkostninger i begge Instanser vil være at ophæve, medens der i Salær til den for Appellindstævnte ved Underretten beskikkede Sagfører af det Offentlige vil være at udrede 240 Francs samt i Salær og til Dækning af Udlæg vil være at udrede 80 Francs til den for Appellindstævnte her ved Retten beskikkede Sagfører. Sagførelsen i begge Instanser har, forsaavidt den har været befalet, været lovlig.

Nr. 60. Fhv. Portør P. Hansen (Halkier efter Ordre)

mod

Filialbestyrer Jul. Forsing (Levy),

betræffende Spørgsmaalet om Opsigelse af et Interessentskabsforhold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Marts 1914: Indstævnte, fhv. Portør P. Hansen, bør til Citanten, Filialbestyrer Jul. Forsing, betale 1063 Kr. 58 Øre og Sagens Omkostninger med 80 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret maa Appellanten anses at have frafaldet den i den indankede Dom sidst ommeldte Indsigelse mod Søgmaalet. Efter Indholdet af de i Dommen nævnte 2 Forpagtningskontrakter maa det antages, hvad ogsaa finder Bestyrkelse ved Sagens øvrige Oplysninger, at Forpagterne har været bundne overfor hinanden til at vedblive Forpagtningsforholdet, saalænge Kontrakterne var uopsigelige fra Udlejeren, Sagfører Hammersholts Side.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den, idet der ikke for Højesteret er nogen Tvist om Erstatningens Størrelse, kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, forhenværende Portør P. Hansen, til Indstævnte, Filialbestyrer Jul. Forsing, med 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 2 Kroner. Der tillægges Advokat Halkier i Salarium for Højesteret 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Af Sagfører Hammersholt forpagtede Citanten, Filialbestyrer Jul. Forsing, i Forening med Indstævnte, fhv. Portør P. Hansen, dels — ved Kontrakt af 13 Februar 1909 — Ejendommene Jellingegade 4, 6 og 8 her i Byen for en aarlig Afgift af 6570 Kr., der skulde erlægges maanedsvis forud, hvorhos et Beløb af 2190 Kr. betaltes forskudsvis mod Refusionspligt for Hammersholt ved Forpagtningens Ophør, dels — ved Kontrakt af 25 Oktober s. A. — Ejendommene Koldinggade 16 og Randersgade 17 og 19, ligeledes her i Byen, for en aarlig Afgift af 7500 Kr., saa-

ledes at 1250 Kr. betales forskudsvis mod lignende Refusionspligt. Forpagtningerne kunde opsiges med et halvt Aars Varsel, for Jellingegadeejendommenes Vedkommende dog fra Forpagternes Side tidligst til April Flyttedag 1911 og fra Hammersholts Side tidligst til April Flyttedag 1914, og for de øvrige Ejendommens Vedkommende fra Hammersholts Side tidligst til Oktober Flyttedag 1914.

Ved Skrivelse af 27 Marts 1913 opsagde Indstævnte det saaledes mellem ham og Citanten bestaaende Interessentskab til Ophør Oktober Flyttedag s. A., og denne Opsigelse havde til Følge, at Hammersholt erklærede Forpagtningsforholdet for ophævet fra samme Tidspunkt under Paaberaabelse af, at Forudsætningerne for hans Indgaaelse af dette var bristede ved Indstævntes Udtræden.

Citanten har nu under Anbringende af, at Indstævnte efter Interessentskabets Beskaffenhed og ifølge udtrykkelig Aftale mellem Parterne var uberettiget til at bringe Interessentskabet til Ophør inden de Tidspunkter, til hvilke Hammersholt tidligst kunde opsiges Forpagtningerne, under denne Sag paastaat Indstævnte tilpligtet at erstatte ham det Tab, han har lidt ved Forpagtningernes Afbrydelse i Utide, med 1063 Kr. 58 Øre, subsidiært efter Rettens Skøn, med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 23 Maj 1913, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han for det Første benægter at have truffet nogen Aftale med Citanten som af denne anbragt, og hævder, at Interessentskabet fra begge Sider kunde opsiges med et halvt Aars Varsel til et af de Tidspunkter, til hvilke Forpagtningerne kunde opsiges.

Det er imidlertid oplyst, at Indstævnte i Slutningen af 1910 eller i 1911 har tilraadet en Trediemand at købe Citantens Part i Interessentskabet for 2000 Kr. Da et saadant Køb efter Sagens Oplysninger og Proceduren vilde være uden fornuftig Mening, saafremt Indstævnte kunde opsiges Interessentskabet — og dermed eventuelt bringe Forpagtningerne til Ophør — som af ham hævded, er det uantageligt, at han paa det daværende Tidspunkt havde Beføjelse hertil, og da det end ikke er assereret, at Interessentskabsforholdet i ommeldte Henseende siden skulde være undergaaet Forandring, maa det antages at have været aftalt eller i alt Fald bindende forudsat fra begge Parter Side, at Forpagtningerne — hvad den ovennævnte Trediemand ogsaa som Vidne har forklaret at være gaaet ud fra som en Selvfølge — af Interessenterne skulde fortsættes til de Tidspunkter, til hvilke Hammersholt kunde opsiges.

Forsaavidt Indstævnte dernæst til Støtte for sin Frifindelsespaastand gør gældende, at Forpagtningsforholdet er ophørt ved Misligholdelse fra Citantens Side, idet denne ikke har tilbudt Hammersholt den den 25 April 1913 forfaldne Forpagtningsafgift, maa denne Indsigelse efter det under Sagen Oplyste anses ganske ubeføjet.

Indstævnte maa saaledes anses pligtig at erstatte Citanten det denne ved Forpagtningernes — henholdsvis et halvt Aar og et Aar — for tidlige Afbrydelse forvoldte Tab. Da dette efter den af Citanten opstillede Beregning, som Indstævnte ikke behørigt har imødegaaet, maa antages at udgøre det paastævnte Beløb, og da det maa blive uden Betydning for Sagen — hvad Indstævnte endelig har paaberaabt sig til sin Frifindelse —, at Hammersholt til Sikkerhed for Risikoen

ved en af ham for Citanten indgaaet Kaution har erholdt Likvidationsret i det Citanten ved Forpagtningsforholdets Ophør tilkommende Beløb — eftersom denne Sikkerhed ifølge det herom oprettede Skadesløsbrev kun kan antages at være givet i Citantens Andel af den som ovenfor nævnt forudbetalte Forpagtningsafgift, hvis Beløb i det Hele er holdt udenfor Citantens Erstatningsberegning —, vil Citantens Paastand være at tage til Følge, dog at der ikke findes Føje til at tilkende ham Renter af Erstatningen.

Sagens Omkostninger vil Indstævnte have at godtgøre Citanten med 80 Kr.

Tirsdag den 20 April.

Nr. 89. Bankierfirmaet **D. B. Adler & Co.** (Winther)

mod

afdøde Grosserer **Frank Marcus Oppenheims** og efterlevende Enkes Fællesbo (Levy),

betræffende Spørgsmaalet om Gyldigheden af en Haandpantssætning af et Indtegningsbevis.

Københavns Amts nordre Birks Skifterets Decision af 22 December 1913: Den af Bankierfirmaet **D. B. Adler & Co.** i Boet efter afdøde Grosserer **Frank Marcus Oppenheim** og efterlevende Enke anmeldte Fordring anerkendes som simpel personlig Gæld.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Oktober 1914: Den indankede Decision bør ved Magt at stande, dog at Fordringen nedsættes med 149 Kr. og Renter heraf 6 pCt. p. a. fra den 2 April 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger her for Retten betaler Appellanterne, Bankierfirmaet **D. B. Adler & Co.**, til afdøde Grosserer **Frank Marcus Oppenheims** og efterlevende Enkes Fællesbo med 100 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for

Højesteret betaler Appellanten, Bankierfirmaet D. B. Adler & Co., til Indstævnte, afdøde Grosserer Frank Marcus Oppenheims og efterlevende Enkes Fællesbo, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Grosserer Frank Marcus Oppenheim af Ordrup den 28 Maj f. A. var afgaaet ved Døden, og hans og hans efterlevende Enkes Fællesbo den 10 Juni næstefter var blevet taget under Behandling af Københavns Amts nordre Birks Skifteret, anmeldte Appellanterne, Bankierfirmaet D. B. Adler & Co., i Boet, i hvilket Arv og Gæld ikke var vedgaaet, den 20 September f. A. en Fordring stor 4752 Kr. 98 Øre med Paastand om skadesløs Betaling af dette Beløb med Renter 6 pCt. p. a. fra Anmeldelsens Dato og 250 Kr. i Inkassationsomkostninger.

Under Anbringende af, at Afdøde den 8 December 1911 til Appellanterne har udstedt et Sikkerhedsdokument, ifølge hvilket han som haandfaaet Pant — til Sikkerhed for skadesløs Betaling af, hvad han til enhver Tid maatte være dem skyldig, dog ikke udover 4000 Kr. med paaløbende Renter, Morarenter, Provision og skadesløse Omkostninger — havde overleveret dem bl. a. et paa hans Navn lydende, af Statsanstalten for Livsforsikring den 9 Maj 1906 udstedt Indtegningsbevis, Litra S III Nr. 39,660 for 5000 Kr., der forfaldt til Udbetaling til ham den 9 Maj 1933 eller, i Tilfælde af hans Død forinden dette Tidspunkt, til hans Bo, har Appellanterne derhos paastaet sig anerkendt berettigede til som Separatister at erholde forlods Dækning af den ved Dødsfaldet forfaldne Forsikringssum for det fornævnte Beløb af 4000 Kr. med Renter heraf 6 pCt. p. a. fra den 1 April f. A., $\frac{1}{4}$ pCt. Provision og 200 Kr. i Inkassationsomkostninger.

Fra Boets Side blev der protesteret imod, at der gaves skadesløs Betaling af den saaledes anmeldte Gæld, at Appellanterne anerkendtes berettiget til Inkassationsomkostninger, og at Gælden for nogen Del af dens Beløb anerkendtes som andet end simpel Gæld. Den med Hensyn hertil mellem Appellanterne og Boet opstaaede Disput blev ved Skifterettens Decision af 22 December f. A. afgjort derhen, at den af Appellanterne i Boet anmeldte Fordring anerkendtes i sit fulde Omfang, dog kun som simpel personlig Gæld.

Appellanterne har derpaa efter Stævning til Skifteforvalteren i Københavns Amts nordre Birk paa Boets Vegne indbragt Sagen her for Retten, hvor de næst at bemærke, at der paa et af de ved Dokumentet af 8 December 1911 iøvrigt pantsatte Effekter den 2 April d. A. er indgaaet 149 Kr., principalt har paastaet den indankede Decision forandret saaledes, at deres for Skifteretten fremsatte Paastand paa i det i Anmeldelsen angivne Omfang at blive anerkendt berettigede til som Separatister at erholde forlods Dækning i Forsikringssummen, tages til Følge, medens de subsidiært har paastaet Decisionen stad-

fæstet, i alle Tilfælde dog saaledes, at Fordringen nedsættes med de indgaaede 149 Kr. og Renter heraf 6 pCt. aarlig fra den 2 April d. A. Endelig har Appellanterne paastaet sig tilkendt Sagens Omkostninger her ved Retten.

Til Støtte for deres Paastand har Appellanterne i første Række anbragt, at ifølge de for Statsanstalten for Livsforsikring gældende Regler den Forsikrede, hvis Forsikring ifølge et Indtegningsbevis endnu ikke er bleven virksom, formentlig er afskaaret fra at raade over Forsikringen, naar Beviset ikke er i hans Værge, at det samme maa antages at gælde, efter at saadan Forsikring er bleven virksom, og at de af ovennævnte Anstalt udfærdigede Indtegningsbeviser for Forsikringssummer saaledes maa anses for negotiable Papirer, over hvilke der ved Bevisets Overlevering kan stiftes Haandpanteret.

I anden Række har Appellanterne gjort gældende, at der ved Pantsætningsdokumentet yderligere er givet Appellanterne uigenkaldelig Fuldmagt til at forsyne de til »Pantet« hørende paa Navn noterede Effekter med Transport og Kvittering, at der er tillagt dem Ret til at betale Præmier for deponerede Policier og belaste Afdødes Konto for de hertil udlagte Beløb, og at Appellanterne i Henhold til de dem saaledes tillagte Beføjelser i Januar forrige Aar har hævet den Afdøde tilkommende Bonus og i Maj samme Aar har betalt den da forfaldne Præmie.

Boet, der, bortset fra den ommeldte Nedsættelse af Gældens Hovedstol med 149 Kr., procederer til Skiftedecisionens Stadfæstelse med Tillæg af Appellsagens Omkostninger, har til Støtte for sin Paastand om, at Gælden ikkun anerkendes som uprivilegeret, gjort gældende, at der ikke ved oftnævnte Dokument af 8 December 1911 er stiftet nogen gyldig Haandpanteret eller nogen dermed ligestillet Sikkerhedsret i den ved Indtegningsbeviset konstaterede Fordring paa Forsikringssummen, idet Indtegningsbeviset — i Modsætning til, hvad der gælder om de af Statsanstalten for Livsforsikring udstedte Policier — i Medfør af Bestemmelserne i § 6 i Lov 18 Juni 1870 om Livsforsikrings- og Forsørgelses-Anstalten af 1871 ikke er noget negotiabelt Papir, over hvilket der uden behørig Underretning til Debitor (Statsanstalten) kan stiftes nogen saadan Ret, og idet Underretning om Pantsættelsen først er afgivet til Statsanstalten ved Skrivelse af 20 September f. A., altsaa længe efter, at Forsikringssummen var forfalden til Udbetaling til Boet.

Selv om en lignende Sikkerhedsret som Haandpant har kunnet stiftes over den omhandlede Fordring, uanset at der ikke for denne er udstedt Police, men Indtegningsbevis, maatte der til Stiftelsen af en saadan Ret i alt Fald kræves, at Pantsætteren og hans Bo faktisk udelukkedes fra at oppebære Forsikringssummen, og hertil vilde der — da denne ifølge Lov 18 Juni 1870 § 6, naar der er udstedt Indtegningsbevis, udbetales af Forsikringsanstalten til den, der i Beviset er nævnt som rette Modtager, i nærværende Tilfælde altsaa den Forsikrede eller hans Bo — behøves Underretning til Anstalten om Sikkerhedsstillelsen, men saadan Underretning er i det foreliggende Tilfælde ikke rettidigt sket.

Efter det saaledes Anførte, overfor hvilket der ikke kan tillægges det af Appellanterne iøvrigt Anbragte nogen Betydning, maa det billiges,

at den af Appellanterne i Boet anmeldte Fordring ved Decisionen ikkun er anerkendt som simpel personlig Gæld.

Den indankede Decision, om hvis Forandring i Boets Favør der efter Sagens processuelle Stilling ikke bliver Spørgsmaal, vil herefter — med den Ændring, der er en Følge af det efter dens Afsigelse indgaaede Afdrag paa Gælden — være at stadfæste, hvorhos Appellanterne vil have at godtgøre Boet Sagens Omkostninger her for Retten med 100 Kr.

Onsdag den 21 April.

Nr. 117. Handelsrejsende **Fritz Georg Løyche** (Stein efter Ordre)

mod

Grosserer **Holger Hassel** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten er rettidig opsagt til Fratrædelse af sin Tjeneste hos Indstævnte.

Sø- og Handelsrettens Dom af 22 Maj 1914: Indstævnte, Grosserer Holger Hassel, bør for Tiltale af Citanten, F. G. Løyche, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Efter det i den indankede Dom gengivne Indhold af Skrivelser af 30 Juni 1913 i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det antages, at enhver af Parterne ved en inden den 1 Januar 1914 afgiven Erklæring kunde bringe deres indbyrdes Forhold til Ophør til sidstnævnte Dato. Og da Indstævnte ifølge det Oplyste i December 1913 har tilkendegivet Appellanten, at deres Forhold maatte ophøre til 1 Januar, maa det billiges, at han ved Dommen er frifunden for Appellantens Tiltale. Dommen vil herefter overensstemmende med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale til Indstævnte med 150 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handelsrejsende Fritz Georg Løyche, til Indstævnte, Grosserer Holger Hassel, med 150 Kroner.

Saa betaler han og til Justitskassen 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesterets sagfører Stein 100 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag er det uomtvistet, at Citanten, F. G. Løyche, har været antaget som Rejsende for Indstævnte, Grosserer Holger Hassel, i Henhold til en Overenskomst, hvis Indhold er bekræftet i Indstævntes Skrivelse af 30 Juni 1913, der begynder saaledes:

»Hermed bekræfter jeg vor i Dag truffne Overenskomst, hvorefter jeg antager Dem som min Rejsende fra 1 Juli til 1 Januar 1914. Er Overenskomsten ikke opsagt fra nogen af Siderne til nævnte Dato, fortsætter den stiltiende til Ophør med 3 Maaneders Varsel«.

Der er Enighed om, at Citanten hovedsagelig skulde rejse med Firmaet I. C. Thygesen & Søns i Aarhus byggede Træbearbejdningsmaskiner, for hvilket Firma Indstævnte var Hovedrepræsentant, at Indstævnte i December Maaned 1913 udtalte til Citanten, at han fra 1 Januar opgav sin Repræsentation for I. C. Thygesen & Søn, og at han saaledes fra det Tidspunkt ikke længere havde Brug for Citanten, samt at Indstævnte opfordrede Citanten til at henvende sig til I. C. Thygesen & Søn og fortsætte Engagementet med disse, og at Citanten derefter i December var i Aarhus og forhandlede med nævnte Firma om Engagement fra 1 Januar, hvilke Forhandlinger fortsattes indtil Begyndelsen af Januar, da Firmaet meddelte, at det ikke vilde faa Brug for Citanten.

Under nærværende Sag har nu Citanten, der gør gældende, at han ikke inden 1 Januar 1914 har modtaget nogen Opsigelse, paa-staaet Indstævnte tilpligtet at betale Gage for 3 Maaneder indtil 1 April 1914 efter en nærmere opstillet Beregning, hvorefter hans Krav andrager 937 Kr. 38 Øre, hvorfra dog vil være at drage modtaget Forskud til Beløb 291 Kr. 75 Øre, saaledes at hans Tilgodehavende kommer til at udgøre ialt 646 Kr. 63 Øre, hvoraf han fordrer Renter, 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 11 Marts 1914.

Indstævnte procederer til Frifindelse.

Efter Proceduren i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa Retten gaa ud fra, at Citanten efter det mellem Parterne Passerede ikke kan have været i Uvidenhed om, at det var Indstævntes Mening, at deres Forhold skulde ophøre til 1 Januar 1914, og denne Tilkendegivelse maa have samme Virkning som en udtrykkelig Opsigelse.

Et ganske andet Spørgsmaal er det, om Citanten efter den ind-gaaede Kontrakt har haft Krav paa 3 Maaneders Opsigelse ogsaa til Fratræden den 1 Januar 1914, hvilket Citanten paastaar. Indstævnte gør her gældende, at det var Meningen med den ovenfor citerede Bestemmelse i Kontrakten, at det første Halvaar skulde være en Slags

Prøvetid, for hvilken der ikke gjaldt noget Opsigelsesvarsel, idet Forholdet kunde bringes til Ophør til 1 Januar ved Meddelelse paa et hvilket som helst Tidspunkt forinden nævnte Dato.

Den omhandlede Bestemmelse er utydelig affattet, og det kan være tvivlsomt, hvilken Betydning Parterne ved Kontraktens Oprettelse har lagt deri. Men naar henses til, at Citanten i December Maaned uden Protest eller Reservation overfor Indstævnte har indladt sig paa dennes Forslag om fra 1 Januar 1914 at søge nyt Engagement hos Firmaet Thygesen & Søn, maa han anses at have godkendt, at Forholdet kunde bringes til Ophør til nævnte Dato uden noget længere Varsel.

Efter det saaledes Anførte vil Indstævntes Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaet sig tilkendte, vil efter Omstændighederne kunne ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Torsdag den 22 April.

Nr. 216.

Advokat Halkier

mod

Esmeralda Emilie Johanne Hansen og Anna Jóhanne Olivia Hansen, Lunds Hustru (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 181 og af Lov 30 Marts 1906 § 2, 1ste Stk., Førstnævnte tillige for Overtrædelse af Polititilhold og af Lov 30 Marts 1906 § 3.

Kriminal- og Politirettens Dom af 6 Marts 1915: Arrestantinden Esmeralda Emilie Johanne Hansen og Tiltalte Anna Jóhanne Olivia Hansen, Lunds Hustru, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Arrestantinden i 6 Maaneder og Tiltalte i 40 Dage og hver for sit Vedkommende betale Aktionens Omkostninger, dog at Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Schmidt og Meyer, 20 Kr. til hver, udredes af Arrestantinden og Tiltalte med Halvdelen hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Da de Tiltalte ved de i den indankede Dom nævnte i et offentligt Blad indrykkede Avertissementer, der om end i tilsløret Form indeholdt Opfordringer til Utugt, maa anses at have givet offentlig Forargelse, vil de for deres heromhandlede Forhold være at anse hver især efter Lov 30 Marts 1906 § 2, 1ste Stk.

For deres iøvrigt udviste Forhold er de rettelig anset efter de i Dommen forsaa vidt anførte Straffebestemmelser. Straffen findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, for Esmeralda Hansen i 4 Maaneder og for Anna Hansen, Lunds Hustru, i 2 Maaneder.

I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Esmeralda Emilie Johanne Hansen og Anna Johanne Olivia Hansen, Lunds Hustru, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Førstnævnte i 4 Maaneder, Sidstnævnte i 2 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Advokat Halkier og Højesteretssagfører I. Kondrup hver 50 Kroner, der udredes af de Tiltalte hver med Halvdelen.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestantinden Esmeralda Emilie Johanne Hansen og Anna Johanne Olivia Hansen, Lunds Hustru, tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 181 og af Lov af 30 Marts 1906 § 2, 1ste Stykke, Arrestantinden tillige for Overtrædelse af Polititilhold og af Lov af 30 Marts 1906 § 3.

Arrestantinden er født den 13 Juni 1894 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 1 April 1913 efter Straffelovens § 181 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder.

Tiltalte er født den 12 Januar 1894 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 4 April 1913 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1, jfr. Lov af 1 April 1911 § 8, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage.

Ved Arrestantindens og Tiltaltes Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestantinden har overtraadt et hende den 7 September 1914 til Københavns Politis 3die Afdelings Tilholds- og Meldingsprotokol i Henhold til Lov af 30 Marts 1906 § 1 og Lov af 3 Marts 1860 § 2 under sædvanlig Straffetrusel meddelt Tilhold, der bl. a. gik ud paa, at hun skulde søge lovligt Erhverv, idet hun i Tiden fra Tilholdets Meddelelse til hendes Anholdelse under nærværende Sag den 27 Oktober 1914 ikke har haft eller søgt tilstrækkeligt lovligt Erhverv.

Arrestantinden har endvidere i Tiden fra omkring den 8 til omkring den 20 August s. A. flere Gange haft Samleje med samme Mandsperson, uagtet hun, der da var under Lægebehandling for Syfilis, var paa det Rene med, at hun led af denne Sygdom, som hun vidste var en smittefarlig Kønssygdom.

Arrestantinden har erkendt, at hun i »Folkets Avis« for den 23 Oktober 1914 har ladet indrykke et Avertissement af følgende Indhold:

» Aftrædelsesværelse

for en nobel Herre.

Eskildsgade 13 A, St. t. v. ◀

og tilstaaet, at det var hendes Hensigt gennem Avertissementet at komme i Forbindelse med Mandspersoner, med hvem hun for Betaling kunde have Samleje, idet hun gik ud fra, at Avertissementet vilde blive opfattet som en Tilkendegivelse af, at der paa den opgivne Bopæl boede en Kvinde, der vilde indlade sig paa at bedrive Utugt med Mandspersoner, der indfandt sig efter Avertissementet.

Efter Avertissementet indfandt der sig samme Dag flere — efter Arrestantindens Forklaring 5 à 6 — Herrer, men Arrestantinden, der følte sig utilpas, afviste dem eller lod dem afvise og havde ikke Samleje med nogen af dem.

Efter det Oplyste havde imidlertid Tiltalte, der tilfældigvis opholdt sig i Arrestantindens Lejlighed, Samleje med en af Mandspersonerne.

Arrestantinden har erkendt, at hun var paa det Rene med, at navnlig Beboerne af den anden Lejlighed i Stueetagen, nemlig hendes Forældre og Søkende, kunde blive forulempede ved Henvendelserne efter Avertissementet.

Da det omhandlede Avertissement imidlertid ikke skønnes at have været af et saadant Indhold, at det har kunnet vække offentlig Forargelse, da de ifølge Avertissementet skete Henvendelser ikke efter det Oplyste kan antages at have været egnede til at krænke Blufærdigheden, og da det ikke er oplyst, at de stedfundne Henvendelser har været til Ulempe for Omboende, udover at Arrestantindens Moder, Gasværksarbejder Hansens Hustru, Birthe Christine, født Hansen, har forklaret, at hun, der fra sin Lejlighed hørte, at der paa Trappegangen blev spurgt, om der var Aftrædelsesværelse, følte sig forulempet ved Henvendelserne, vil Arrestantinden, forsaavidt hun er tiltalt for Overtrædelse af Lov 30 Marts 1906 § 2, 1ste Stykke, være at finde.

Ved Arrestantindens Tilstaaelse, der er bestyrket ved det iøvrigt Oplyste, er det godtgjort, at hun mod et Vederlag af 2 Kr. har overladt en Mandsperson, der henvendte sig efter det forommeldte Avertissement, et Værelse til midlertidig Ophold for ham og en Kvinde, han sagde var hans Kæreste. Arrestantinden har erkendt, at hun gik ud fra, at Mandspersonen ønskede Værelset for at bedrive Utugt, og at han, der opholdt sig i Værelset en Timestid sammen med den ham ledsagende Kvinde, dér har øvet Utugt med hende. Iøvrigt er det ikke under Sagen oplyst, hvortil Værelset ved den omhandlede Lejlighed blev benyttet.

Tiltalte, der i Tiden fra den 2 September til den 2 November 1914 var under Lægebehandling for smittefarligt Udbrud af Syfilis, og som af Lægen havde modtaget Forbud mod Samleje for den Tid, Behandlingen varede, har tilstaaet, at hun i Tiden fra den 17 til den 26 Oktober samme Aar har haft Samleje med forskellige Mandspersoner.

Tiltalte har forklaret, at hun indlod sig paa at have Samleje, fordi et Saar paa hendes Kønssdel svandt faa Dage efter, at Lægebehandling var begyndt, og hun ikke bemærkede andet Tegn paa Ud-

brud af Syfilis, men hun har erkendt, at hun desuagtet var paa det Rene med, at hun kunde være smittefarlig, idet hun vidste, at hun ikke selv kunde afgøre, om Smittefare ved Udbrud af Syfilis var til Stede. Læge Frøken Hamburger, der behandlede Tiltalte, har i en under Sagen tilvejebragt Erklæring udtalt, at hun, da de smittefarlige Symptomer, for hvilke Tiltalte var taget til Behandling, var svundne ved Udgangen af September, ikke kan paastaa, at Tiltalte var smittefarlig i Dagene fra den 17 til den 26 Oktober.

Efter det Foreliggende findes det ikke at kunne anses for udelukket, at Tiltalte i det Tidsrum, i hvilket hun har erkendt at have haft Samleje, og i hvilket hun efter den af hende afgivne Forklaring maa anses i hvert Fald at have haft Formodning om at være behæftet med venerisk Smitte, har kunnet overføre venerisk Smitte til Andre.

Tiltalte har forklaret, at hun — bortset fra den Mandsperson, med hvem hun som anført havde Samleje i Arrestantindens Lejlighed — kom i Forbindelse med de paagældende Mandspersoner gennem et af hende i »Folkets Avis« for den 17 Oktober 1914 indrykket Avertissement af følgende Indhold:

»Astrædv. hos en enlig Dame for en nobel Herre. Abel Katrinesgade 9, 1. th.«

Tiltalte har derhos erkendt, at hun, der havde bestemt sig til at skaffe Penge ved at bedrive Utugt, indrykkede Avertissementet for derved at opnaa Herrebekendtskaber.

Da det imidlertid ikke er oplyst, at de af Tiltalte modtagne Besøg har været til Ulempe for Omboende, eller at Nogens Blufærdighed derved er bleven krænkede, og da Tiltalte ikke skønnes ved Avertissementet at have givet offentlig Forargelse, vil Tiltalte, forsaavidt hun er tiltalt for Overtrædelse af Lov af 30 Marts 1906 § 2, 1ste Stykke, være at frifinde.

Som Følge af det Anførte vil Arrestantinden og Tiltalte være at anse: Arrestantinden efter Straffelovens § 181, Lov af 3 Marts 1860 § 1 samt Lov af 30 Marts 1906 § 3, og Tiltalte efter Straffelovens § 181 efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Arrestantinden i 6 Maaneder og Tiltalte i 40 Dage.

Nr. 65. Murer Carl Johan Martin Henrik Christian Vilhelm Wendt af Alameda, Californien (Stein efter Ordre)

mod

Boet efter afdøde Partikulier Henrik Daniel Frederik Wilhelm Wendt (Bache),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten var Legatar eller Universalarving i et Dødsbo.

Frederiksberg Birks Skifterets Decision af 27 Oktober 1913: Carl Wendt bør som Universalarving være berettiget til i Forening med sin beskikkede Kurator at vedgaa Arv og Gæld i Boet med deraf følgende Ret til at have Indflydelse paa Boets Behandling.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Marts 1914: Appellindstævnte, Murer Carl Johan Martin Henrik Christian Vilhelm Wendt af Alameda, California, U. S. A., kan kun anses som Legatar i det af Sagfører A. D. Berg som executor testamenti behandlede Bo efter afdøde Partikulier Henrik Daniel Frederik Wilhelm Wendt af Frederiksberg og kan derfor ikke stedes til at vedgaa Arv og Gæld i bemeldte Bo. Sagens Omkostninger her for Retten ophæves. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Da der ved det i den indankede Dom gengivne Testamente er, bortset fra lidet betydende Undtagelser, raadet til Fordel for Appellanten over Alt, hvad afdøde Partikulier Henrik Wendt maatte efterlade sig, og der derhos er tillagt Appellanten Testationsret derover, maa Formodningen være for, at det har været Afdødes Hensigt at indsætte Appellanten til egentlig Arving og ikke alene til Legatar. Idet der nu ikke under Sagen iøvrigt er fremkommet Oplysninger tilstrækkelige til at afkræfte denne Formodning, vil Appellanten overensstemmende med den af ham for Højesteret nedlagte Paastand være at anerkende som Universalarving i Boet.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Murer Carl Johan Martin Henrik Christian Vilhelm Wendt af Alameda, Kalifornien, anerkendes som Universalarving i Boet efter afdøde Partikulier Henrik Daniel Frederik Wilhelm Wendt. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Stein i Salarium for Højesteret 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Boet efter afdøde Partikulier Henrik Daniel Frederik Wilhelm Wendt af Frederiksberg, der behandlede af Sagfører A. D. Berg som executor testamenti, opstod der en Uenighed mellem Appellanten, Sagfører A. D. Berg, som Eksekutor i nævnte Bo og Appellindstævnte, Murer Carl Johan Martin

Henrik Christian Vilhelm Wendt, hvorunder Appellindstævnte gjorde gældende, at han var at anse som Universalarving efter bemeldte Afdøde og i denne Egenskab paastod sig kendt berettiget til at vedgaa Arv og Gæld i Boet med deraf følgende Ret til at have Indflydelse paa Boets Behandling, medens Appellanten, der anbragte, at Appellindstævnte kun var Legatar i Boet, modsatte sig, at Appellindstævntes Paastand toges til Følge. Efter at Disputen af Appellindstævnte med Kurator var indsendt til Afgørelse af Frederiksberg Birks Skifteret blev der ved nævnte Rets den 27 Oktober 1913 afsagte Decision decideret, at Appellindstævnte som Universalarving burde være berettiget til med sin beskikkede Kurator at vedgaa Arv og Gæld i bemeldte Bo med deraf følgende Ret til at have Indflydelse paa Boets Behandling.

Denne Decision har Appellanten indanket her for Retten, hvor han — under Indstævning af Appellindstævnte ved dennes herboende Procesbefuldmægtigede og Stedfortræder, Grosserer Martin Dyrbye, og dennes Substitut, Overretssagfører A. E. Svendsen, samt af Appellindstævntes Fader og Kurator, Fotograf Knud Martin Wendt — har paastaet Decisionen ændret derhen, at Appellindstævnte med Kurator ikke anerkendes som Universalarving i Boet, men kun som Legatar, alt forsaavidt Retten ikke maatte finde Anledning til at afvise Disputen fra Skifteretten, hvorhos han har paastaet sig tillagt skadesløse Sagsomkostninger her for Retten.

Appellindstævnte paastaar Skifteretsdecisionen stadfæstet og sig tillagt Sagens Omkostninger her for Retten.

I nævnte Afdødes under 4 April 1903 for Notarius publicus her i Staden oprettede Testamente hed det med Hensyn til Appellindstævnte:

»Alt hvad jeg efterlader mig skal være til Rentenydelse for min Brodersøn, Carl Johan Martin Henrik Christian Vilhelm Wendt, for hans Livstid. Efter hans Død tilfalder hele Arven efter mig hans lovlige Arvinger (Intestatarvinger saavelsom testamentariske Arvinger).

Rentenydelsen, som jeg saaledes har tillagt min nævnte Brodersøn, skal i Medfør af § 19 i Lov 7 April 1899 i dennes fulde Omfang være hans Særeje.

Arven efter mig opgøres paa det Skifte, som afholdes efter min Død, og indleveres fra Boet, naar dette sluttes, til Overformynderiet til dettes Bestyrelse. Hvorledes Arven skal udlægges, beror paa Skifteforvalterens Bestemmelse. Skifteforvalteren kan sælge Boets eventuelle faste Ejendomme helt eller delvis og udlægge Arven kontant eller delvis kontant eller købe faste Ejendomme eller . . .

Naar Arven er indleveret i Overformynderiet, bestyres den af dette til Rentenydelse for min Brodersøn. Hvis den helt eller delvis er udlagt i faste Ejendomme, bestyres disse altsaa ogsaa af Overformynderiet eller dog under dettes Kontrol . . .

Min Brodersøn skal være pligtig at udbetale sin Fader (min Broder) Knud Martin Wendt, 75 Kroner hvert Kvartal . . .

Der skal være offentligt Skifte efter mig, men naar i sin Tid Baandlæggelse falder bort, og Arven udbetales fra Overformynderiet, foreskriver jeg ikke offentligt Skifte, som saaledes kun behøver at finde Sted, om Loven fordrer det.

Som Executor testamenti indsætter jeg herved Sagfører August Dedenroth Berg . . .«

Appelindstævnte har hovedsagelig til Støtte for sin Paastand anbragt — hvilket ogsaa maa antages at være den til Grund for Decisionen liggende Afgørelsesgrund —, at han efter Testamentet er Af-dødes Universalarving, — da han (med Pligt til at udbetale sin Fader de fornævnte Beløb) er Rentenyder af hele Arven, da der ikke er bestemt noget udtrykkeligt om, at han ikke skal være Ejer af den i levende Live, og da den efter hans Død skal tilfalde ikke alene hans Intestatarvinger, men endog de Arvinger, som han maatte indsætte ved Testamente. — Forsaavidt Testamentet nu intet andet indeholdt med Hensyn til det heromhandlede Spørgsmaal, maatte det vel ogsaa med Hensyn til Appelindstævntes Retsstilling antages, at han straks ved Testators Død var bleven Ejer af Kapitalen, blot med den Begrænsning, at han ikke kunde raade derover i levende Live, og altsaa Universalarving, men da det desuden i Testamentet, som anført, findes bestemt, hvorledes der, naar Arven efter Appelindstævntes Død udbetales af Overformynderiet, skal forholdes med Skiftet af den, hvilket var Testator uvedkommende, saafremt det havde været hans Mening, at Appelindstævnte skulde være hans Universalarving, og ikke blot Legatar, og da Bestemmelsen om, at den Appelindstævnte tillagte Rentenydelse skal være hans Særeje i Medfør af Lov Nr. 75 af 7 April 1899 § 19 ogsaa findes stemmende med, at Testator kun har villet, at han skulde være Legatar, idet det i modsat Fald vilde have været det naturligste ogsaa at bestemme, at Kapitalen skulde være hans Særeje, samt da endelig Appellanten, der har været Testators mangeaarige Ven og Raadgiver, og som har affattet Testamentet for ham, har erklæret, at det ikke var Testators Mening, at Appelindstævnte skulde være Ejer af Kapitalen og hans Universalarving, men kun Legatar, vil den indankede Decision være at forandre i Overensstemmelse med Appellantens Paastand. Sagens Omkostninger her for Retten findes at burde ophæves.

Fredag den 23 April.

Nr. 1 og 2. 1) **Kvandløse og Nørre Jernløse likviderende Andelsmejerier** og 2) **»The farmers of Denmark butter-export association«** (»Danmarks Landmænds Smørexportforening« (ad 1: Lunn, ad 2: Henriques)

mod

Den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidationsafdeling (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om den under 2) nævnte Smørekseportforenings Gældsforpligtelser overfor den indstævnte Likvidations-Afdeling.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 December 1913: De Indstævnte, »The farmers of Denmark butter-export association« (»Danmarks Landmænds Smørexportforening«), bør til Citanterne, »Den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidations-Afdeling, betale 827,733 Kr. 11 Øre med Renter heraf 4 pCt. aarlig fra den 8 September 1908 til den 4 Marts 1911 og 5 pCt. aarlig fra sidstnævnte Dag, indtil Betaling sker. Saa betaler de Indstævnte og til det Offentlige de Retsgebyrer, der skulde have været erlagte, samt Godtgørelse for det stemplede Papir, der skulde have været forbrugt, saafremt Sagen ikke for Citanternes Vedkommende havde været beneficet, samt i Sagsomkostninger til Citanterne 400 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Sagen er indbragt for Højesteret ikke alene af den i forrige Instans indstævnte Eksportforening, men ogsaa af de i den indankede Dom nævnte 2 Mejerier Kvandløse og Nørre Jernløse Andelsmejerier, under Paaberaabelse fra disses Side af, at Dommen ogsaa har Retskraft i Forhold til dem.

I Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanterne, Kvandløse og Nørre Jernløse Andelsmejerier, 2 Kroner og Appellanten »The farmers of Denmark butter-export association« (»Danmarks Landmænds Smørexportforening«), 2 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Efteraaret 1888 dannedes efter Initiativ af P. A. Alberti »Danmarks Landmænds Smørexportforening«. Som Foreningens Medlemmer optoges Andelsmejerier i Østifterne, og dens Formaal var, som det hedder i Vedtægternes § 3, »ved direkte Salg paa Verdensmarkedet at forskaffe Andelsmejerierne i Østifterne det størst mulige Udbytte af deres Smørproduktion«.

Paa det konstituerende Møde den 6 November 1888 valgtes Alberti til Foreningens Formand, og han blev derefter stadig genvalgt til denne Stilling, som han beklædte, lige indtil han den 8 September 1908 meldte sig til Politiet som skyldig i Bedrageri og Falsk.

I hele det nævnte Tidsrum ledede han tillige — indtil Maj 1890 som Suppleant for den daværende Formand og derefter selv som Formand — den sjællandske Bondestands Sparekasse.

Da det ved Albertis Selvanmeldelse var blevet oplyst, at han

havde gjort sig skyldig i store Besvigelser overfor Eksportforeningen og Sparekassen, blev disse to Institutioner undergivne en indgaaende Revision, førstnævnte af den af Københavns Kriminal- og Politiret antagne Revisor, Prokurist Jul. Jørgensen, og sidstnævnte af den af sammes Bestyrelse antagne Revisor, daværende Bankdirektør Hassing-Jørgensen.

Paa en i Eksportforeningen den 28 September 1908 afholdt ekstraordinær Generalforsamling besluttedes det at standse Foreningens Virksomhed, hvorefter der nedsattes et Likvidationsudvalg. Ifølge den i Foreningen stedfundne Revision udgjorde Foreningens Underbalance pr. 8 September 1908 15,463,667 Kr. 91 Øre, hvoraf 14,864,055 Kr. 91 Øre udgjorde Tilsvær, der paahvilede Foreningen overfor Sparekassen. Sparekassens Virksomhed var ligeledes bleven standset, og efter at det ved den i Sparekassen foretagne Revision havde vist sig, at den havde et Underskud paa mellem 14 og 15 Millioner Kroner, blev der ved Lov Nr. 97 af 8 Maj 1909 givet Bestemmelser om Ordningen af dens Forhold, derunder Oprettelsen af en særskilt Afdeling, »den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidations-Afdeling«. Medens denne erklærede sig villig til at afgøre Sparekassens Mellemværende med Eksportforeningen paa den i nysnævnte Lovs § 9 ommeldte Maade, viste det sig derimod, at Foreningen, der skyldte 744,492 Kr. 72 Øre til sine Medlemmer (Mejerierne) for leveret Smør, hvilken Gæld fordelte sig med Beløb af meget forskellig Størrelse paa de enkelte Mejerier, navnlig paa Grund af dette Forhold ikke var i Stand til, hos sine Medlemmer at tilvejebringe det i nævnte Lovbestemmelse fastsatte Beløb af 1 Million Kroner til Indbetaling til Sparekassen. Der blev da den 23 Juli 1910 mellem »Likvidations-Afdelingen« og Eksportforeningens Likvidationsudvalg afsluttet en Overenskomst, hvorefter Sparekassen opgav ethvert yderligere Krav paa Foreningen mod, at denne betalte 550,000 Kr. samt til Fordel for Sparekassens Likvidationsafdeling gav Afkald paa sit Krav paa Dividende i Albertis under Konkursbehandling værende Bo. Det fremgaar af Overenskomsten, at nævnte 550,000 Kr. skulde udredes af samtlige Foreningens Mejerier efter et nærmere angivet Forhold, nemlig saaledes, at 1 Million Kroner fordeltes paa Mejerierne i Forhold til deres Aaret forud for Katastrofen til Foreningen leverede Smørproduktion; i det Beløb, som det efter denne Fordeling kom til at paahvile det enkelte Mejeri at betale, vilde være at fradrage 60 pCt. af det Beløb, som paagældende Mejeri den 8 September 1908 havde tilgode for leveret Smør. Det var imidlertid en Forudsætning for den nævnte Ordning, at samtlige Mejerier sluttede sig til den, men da det efter Afstemningen paa en i Foreningen den 11 Marts 1910 afholdt ekstraordinær Generalforsamling, paa hvilken Planen til den ommeldte Ordning havde været forelagt Mejerierne, kunde forudses, at flere af disse, der forment, at Eksportforeningen og dens Medlemmer ikke skyldte Sparekassen Noget, ikke vilde tiltræde Ordningen, forbeholdt Sparekassen sig ved nævnte Overenskomst af 23 Juli 1910 dels overfor Eksportforeningen, dels overfor de paagældende Mejerier, et Krav, svarende til den — efter det ovennævnte Fordelingsforhold beregnede — Del af Sparekassens fulde Fordring paa Foreningen, som under Forudsætning af, at Overenskomsten ikke var bleven indgaaet, skulde have været udredet af de Mejerier, der viste

sig ikke at ville tiltræde Overenskomsten, idet Sparekassen dog indgik paa at nedsætte Kravet med de Beløb, som disse Mejerier maatte have tilgode for leveret Smør. Størrelsen af den Fordring, der i Virkeligheden tilkom Sparekassen, maatte til Fastsættelse af nævnte Krav blive at bestemme ved Dom.

Ved Katastrofens Indtræden var Antallet af de Mejerier, der var Medlemmer af Foreningen, 52, og af disse har efterhaanden 50 tiltraadt Overenskomstens principale Indhold, for hvilke Mejeriers Vedkommende derfor, forsaavidt de nu har betalt de paa dem faldende Andele af ovennævnte 550,000 Kroner, alt videre Tilsvar vil være bortfaldet.

Paa de to Andelsmejerier, der vægrede sig ved at deltage i Udredelsen af fornævnte 550,000 Kr., nemlig Kvandløse Mejeri og Nørre Jernløse Mejeri, vilde af denne Sum, hvis de havde tiltraadt Overenskomsten, efter det ovennævnte Fordelingsforhold være faldet 55,925 Kr. 89 Øre, nemlig 35,001 Kr. 54 Øre paa det førstnævnte og 20,924 Kr. 35 Øre paa det sidstnævnte Mejeri; medens dette for leveret Smør den 8 September 1908 havde tilgode 3552 Kr. 44 Øre, havde Kvandløse Mejeri intet Tilgodehavende for Smørleverance.

Under nærværende af Citanterne, ovennævnte Likvidations-Afdeling, efter meddelt Bevilling til fri Proces mod Smøreksporforeningen anlagte Sag gaar nu Citanternes endelige Paastand ud paa, at de Indstævnte dømmes til at betale $\frac{55,925,89}{1,000,000,00}$ af det ovennævnte Beløb, 14,864,055 Kr. 91 Øre, efter Fradrag af Nørre Jernløse Mejeris ovennævnte Tilgodehavende 3552 Kr. 44 Øre eller 827,733 Kr. 11 Øre. Af det saaledes paastaaede Beløb — hvoraf det maa antages, at 520,264 Kr. 84 Øre falder paa Kvandløse Mejeri og 307,468 Kr. 27 Øre paa Nørre Jernløse Mejeri — paastaar Citanterne sig derhos tilkendt Renter 4 pCt. p. a. fra den 8 September 1908 til Forligsklagens Dato den 4 Marts 1911 og 5 pCt. p. a. fra sidstnævnte Dag, til Betaling sker, hvorhos de paastaar de Indstævnte tilpligtede at udrede Sagens Omkostninger.

De Indstævnte, der har denuntieret lis for de to nævnte Mejerier, har paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger samt nedlagt en subsidiaer Paastand. Litis Denuntiaterne har givet Møde under Sagen og har i det Hele sluttet sig til og understøttet den af de Indstævnte til Støtte for disses Frifindelsespaastand brugte Procedure.

Under Sagens Drift har Citanterne ladet foretage Arrest hos fornævnte to Mejerier til Sikkerhed for de Krav, som Citanterne paastod at have hos dem som Medlemmer af Smøreksporforeningen, og under en af bemeldte Mejerier iværksat Appel af de paagældende Arrestfølgningssager er ved tvende af nærværende Ret den 10 Juni 1912 afsagte Domme Arrestforretningerne blevne stadfæstede som lovlige gjorte og forfulgte.

Færdig fra Trykkeriet den 5 Maj 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 11.

Fredag den 23 April.

Foreløbig bemærkes, at der ved ovennævnte Overenskomst af 23 Juli 1910, som ovenfor antydet, ikke endelig paalagdes Eksportforeningen Forpligtelse til forligsmæssig Afgørelse af nogen Skyld til Sparekassen, hvorimod Overenskomsten gik ud paa, at det maatte bero paa hvert enkelt af de Mejerier, som var Medlemmer af Foreningen, om det for sit Vedkommende vilde løses fra sit Forhold til Foreningen og Sparekassen ved at betale den af Foreningens Likvidationsudvalg beregnede Andel af de 550,000 Kr., mod hvis Betaling Sparekassen var gaaet ind paa at ville afgøre ethvert Mellemværende med Eksportforeningen. Tidnævnte Overenskomst kan derfor — hvad der ogsaa maa anses at være in confesso under Sagen — ikke antages at indeholde en Eksportforeningen bindende Forudsætning om, at Sparekassen overhovedet har noget Krav paa den.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der straks efter Eksportforeningens Stiftelse skete Anmeldelse til Handelsregistret i København om, at Foreningen, der ingen Foreningskapital ejede, men hvis Medlemmer angaves at hæfte solidarisk, drev Grossererernæring og Detailhandel, hvilken Anmeldelse blev fornyet, efter at Lov om Handelsregistre, Firma m. v. af 1 Marts 1889 var traadt i Kraft. Ifølge Anmeldelsen havde P. A. Alberti som Formand Ret til alene at tegne Foreningens Firma.

I Sparekassens Forhandlingsprotokol hedder det med Hensyn til et i samme den 2 Oktober 1888 afholdt Bestyrelsesmøde, at »Bestyrelsen samtykkede i de af A. Alberti stillede Forslag om . . . at Sparekassen paa tvende i Skrivelse af G. D. til Sparekassen omhandlede Maader støtter den af ham paatænkte Smørbank«. Hvad det i Protokolltilførslen paaberaabte Forslag af Alberti har gaaet ud paa, er ikke oplyst, da den Skrivelse fra ham af 1 Oktober 1888, som skal have indeholdt Forslaget — som det maa antages — er bortkommet. Derimod fremgaar det af Sagen, at da Eksportforeningen i December 1888 traadte i Virksomhed, fik hvert Mejeri, der var Medlem af Foreningen, aabnet en Konto i Sparekassens Bøger; Foreningen tilstillede da Sparekassen ugentlige Afregninger over den af Mejerierne til Foreningen indsendte Smørproduktion med Angivelse af de Beløb, hvortil Foreningens Smørsmagere havde ansat Smørret, og disse Beløb blev derefter af Sparekassen krediterede Mejerierne paa deres respektive Konti i Sparekassens Bøger, hvorom Mejerierne fik Underretning fra Foreningen.

Der var endvidere aabnet Eksportforeningen en Konto i Sparekassens Bøger, hvilken Konto blev i samlet Sum debiteret for de samme Beløb, hvormed de enkelte Mejeriers Konto krediteredes. Det var da Meningen, at de Beløb, som Sparekassen forskudsvis krediterede Mejerierne, skulde dækkes, efterhaanden som Betalingen for Smørret indgik fra Eksportforeningens Købere, idet Foreningen skulde indbetale Beløbene til Sparekassen. Fra Begyndelsen af 1890 skete der dog en Forandring i denne Ordning, idet Alberti nu ønskede, at Mejerierne skulde have Betalingen for det af dem leverede Smør tilgode, ikke, som hidtil, hos Sparekassen, men derimod hos Foreningen selv, dog at der aabnedes Mejerierne Adgang til at hæve Betalingen hos Sparekassen, saaledes at Foreningens Konto først blev debiteret, naar saadan Hævning fandt Sted. Herom tilskrev Foreningen under 4 Januar 1890 Sparekassen saaledes:

»Den sjællandske Bondestands Sparekasse underrettes herved — i Kontinuation af mundtlig Meddelelse til Bogholderiet — om, at fra 1 ds. at regne ønskes fulgt en anden Fremgangsmaade i Sparekassens Forhold til Eksportforeningen end tidligere, idet Eksportforeningen ikke mere ved den ugentlige Levering af Lister over Smør afregnet til Mejerierne ønsker disse krediterede for de paa Listerne anførte Beløb og sig debiteret for den samlede Sum, men derimod ønsker, at hvert enkelt Mejeri . . . ikke krediteres for Beløbene, idet disse bliver et Mellemværende mellem dem og Eksportforeningen alene og at Eksportforeningen først debiteres hos Sparekassen for de Beløb, som hvert enkelt Mejeri efterhaanden hæver hos Sparekassen

De ugentlige Lister fra Eksportforeningen over Smør afregnet til Mejerierne er altsaa fra 1 ds. at regne kun at forstaa som Legitimation for, at de paagældende Mejerier kunne, naar de ville, hæve hos Sparekassen de paa Listerne for hvert især opførte Beløb.

I 1896 fik Sparekassens Bestyrelse nogen Betænkelse ved den betydelige Størrelse af den Gæld, som Eksportforeningen efterhaanden fik løbende hos Sparekassen, og Alberti afgav i den Anledning under 11 April 1896 en saalydende skriftlig Erklæring til Sparekassen:

»Paa given Foranledning undlader jeg ikke at udtale, at Eksportforeningens Skrivelse til Sparekassen af 4 Januar 1890 er saaledes at forstaa, at, naar og saa ofte Sparekassen udbetaler et Beløb for Eksportforeningens Regning til et af dens Mejerier, bliver Eksportforeningen derved Skyldner for Beløbet, hvorhos tilføjes, at Sparekassens Bøger til enhver Tid ndgør fuldt Bevis for Størrelsen af dens Tilgodehavende hos Eksportforeningen, hvilket jeg i min Egenskab af dennes Formand forpligter den til at betale kontant og skadesløst efter to Maaneders Opsigelse til enhver Tid.

Den Fordring, som Sparekassen ifølge Citanternes Anbringende har paa Eksportforeningen, er af Citanterne opgjort i store Træk saaledes:

Det Beløb, som ifølge Sparekassens Bøgers Udvisende pr. 8 Sep-

tember 1908 forskudsvis var udbetalt Mejerierne, uden at der derfor var indgaaet Dækning fra Eksportforeningen	Kr. 2,341,076.25
Beløb, der forskudsvis var udbetalt Mejerierne, men med Hensyn til hvilke Alberti ved urigtige Posteringer i Sparekassens Bøger havde givet det Udseende af, at Eksportforeningen havde dækket Beløbene, skønt dette i Virkeligheden ikke var Tilfældet, ialt	— 6,554,994.81
Beløb af Sparekassens Midler, som Alberti over en Sparekassen aabnet Separatkonto i Privatbanken havde anvendt til Dækning af Eksportforeningens Forpligtelser overfor denne Bank, ialt	— 1,080,376.29
En de sidstnævnte Beløb vedrørende Rentedifference	— 132,902.83
Tilsammen	Kr. 10,109,350.18

Herfra trækkes:

Beløb, hidrørende fra Eksportforeningen, der ved Albertis Dispositioner var komne Sparekassen til Gode, ialt	Kr. 2,718,293.82
Altsaa Gæld pr. 8 September 1908.	— 7,391,056.36

Foruden denne Gæld paahviler der efter Citanternes Anbringende Eksportforeningen overfor Sparekassen et Tilsvær af 7,472,999 Kr. 55 Øre, hidrørende fra, at Alberti uden Sparekassebestyrelsens Vidende havde til Sikkerhed for en Gæld, som Eksportforeningen gennem ham som dens Formand havde paadraget sig til Privatbanken navnlig i Anledning af Diskontering af Veksler, hidrørende fra Smørsalget i England, hos nævnte Bank deponeret Kreditforeningsobligationer, der tilhørte Sparekassen, hvilke Obligationer han derpaa sluttelig, ligeledes uden Sparekassebestyrelsens Vidende, lod bortsælge, saaledes at ved dette Bortsalg Eksportforeningens Gæld til Privatbanken likvideredes.

Eksportforeningens samlede Tilsvær til Sparekassen udgør saaledes det ovenfor nævnte Beløb af 14,864,055 Kr. 91 Øre.

Medens det i Foreningens Vedtægter i § 18 hedder i Almindelighed, at Bestyrelsen træffer »alle de Forholdsregler, den anser nødvendige for at sikre Foreningens Virksomhed et heldigt Udfald«, bestemmes det i § 12 med Hensyn til Formanden, at han »udfører Bestyrelsens Beslutninger, der dog ikke maa stride mod nærværende Love, og leder i det Hele . . . Foreningens Forretninger. Særlig er han ansvarlig for Foreningens Pengemidler, saasomt de er komne ham i Hænde«, hvorhos det bestemmes, at det er Formanden, der skal affatte Foreningens Regnskab. Medens derhos, som ovennævnt, Bestyrelsen havde tillagt Alberti Ret til alene at tegne Foreningens Firma, var det derimod for Sparekassens Vedkommende bestemt i dens Vedtægters § 4, »at Sparekassens Bestyrelses Flertal forbinder Sparekassen ved sin Underskrift«, dog at Bestyrelsen kan bemyndige Formanden eller den, der fungerer i hans Sted, til at underskrive paa Sparekassens Vegne i en eller flere Arter af Sparekassens Forretninger.

De Indstævnte har til Støtte for deres Frifindelsepaastand i første Række gjort gældende, at Alberti har manglet Kompetence til at paadrage Eksportforeningen saavel de ovennævnte Gældsforpligtelser over-

for Sparekassen som de ovennævnte Gældsforpligtelser overfor Privatbanken, der er blevne dækkede ved Sparekassens Midler. Hvad særlig angaar den Gæld, som er bleven paadraget Foreningen som Følge af den ovenfor skildrede Ordning, hvorefter Sparekassen forskudsvis gjorde Udbetalinger til Mejerierne af disses Tilgodehavender for Smørleveringen, har de Indstævnte gjort gældende, at Alberti ikke paa egen Haand har kunnet træffe denne Ordning, som ikke er bleven godkendt af Foreningens Bestyrelse, og at, selv om dette sidste havde været Tilfældet, vilde Bestyrelsen ved en saadan Godkendelse have overskredet den Myndighed, som ved Foreningens Vedtægter er tillagt den.

Ligesom det imidlertid, forinden den ovenførte Skrivelse af 4 Januar 1890 afsendtes til Sparekassen, paa et i Eksportforeningen afholdt Bestyrelsesmøde var blevet vedtaget at træffe den i Skrivelserne omhandlede Ordning, saaledes kan det ogsaa efter Sagens øvrige Oplysninger ikke være tvivlsomt, at Foreningens Bestyrelse var paa det Rene med, at Betalingen til Mejerierne præsteredes forskudsvis af Sparekassen, saaledes at denne havde Pengene tilgode hos Foreningen, indtil den blev dækket ved de fra Foreningens Købere indgaaede Beløb. Idet det dernæst i Vedtægternes § 11 er bestemt, at alle Sager — med en enkelt, ikke herhen hørende Undtagelse — afgøres af Bestyrelsen med simpel Stemme flerhed, samt naar henses til, at der ved Vedtægternes § 16 var givet Bestyrelsen Bemyndigelse til inden den paagældende Uges Udløb at tilstille vedkommende Andelsmejeri kontant eller ved Anvisning paa et Pengeinstitut, hvor Andelsmejeriet uden væsenlig Besvær kan hæve Beløbet, den samme for Smørlevering tilkommende Betaling, maa der gives Citanterne Medhold i, at Bestyrelsen har haft fornøden Kompetence til at godkende den for anmeldte Ordning med Sparekassen, og at Alberti — idet der af Bestyrelsen ikke var fastsat noget Maksimumsbeløb, som Foreningens Gæld til Sparekassen til enhver Tid maatte andrage — har været tilstrækkelig legitimeret til i hvert enkelt Tilfælde paa Foreningens Vegne, som sket, at forpligte den til at refundere Sparekassen de af samme forskudsvis udrede Beløb, hvorved endnu bemærkes, at Foreningens Vedtægter Intet indeholder, hvorefter Bestyrelsen skulde have været ubeføjet til at tillægge Formanden Ret til at tegne dens Firma.

De Indstævnte har endelig villet hævde, at selv om den tidtommeldte Ordning lovlig har kunnet træffes efter Foreningens Vedtægter, har den dog, idet Vedtægternes § 20 bestemmer, at de Andelsmejerier, der er Medlemmer af Foreningen, hæfter solidarisk for de Foreningen paahvilende Forpligtelser, maattet være udelukket som Følge af Indholdet af de Vedtægter, der galdt indenfor de Mejerier, der var Medlemmer af Foreningen. De Indstævnte har i saa Henseende nærmere gjort gældende, at der ifølge disse Vedtægter ikke til Mejeriernes Drift kunde stiftes Gæld, for hvilken disse eller de enkelte Andelshavere kom til at hæfte, hvorfor, naar det var nødvendigt at stifte saadan Gæld, Forholdet blev ordnet saaledes, at de paagældende Laan blev optagne af Bestyrelsesmedlemmerne personlig.

I Forbindelse hermed har de Indstævnte villet hævde, at Forholdet indenfor Eksportforeningen i Virkeligheden var ensartet hermed, saaledes at de Forstrækninger, som Sparekassen ydede, for at Mejerierne deraf kunde blive betalte for Smørleveringerne, ikke er blevne ydede

Eksportforeningen, men Alberti personlig, og at Sparekassen ved at yde Forstrækningerne har erhvervet et Krav mod Alberti personlig, skal efter de Indstævntes Formening ogsaa have faaet sit Udtryk deri, at Citanterne, saaledes som det fremgaar af Sagen, har anmeldt den hele her under Sagen opgjorte Fordring i Albertis Konkursbo.

Ligesom imidlertid denne sidste Omstændighed finder sin Begrundelse allerede deri, at Eksportforeningen, som ovenanført, ved Overenskomsten af 1910 til Fordel for Sparekassens Likvidationsafdeling har frafaldet sin Fordring paa Konkursboet — hvad ogsaa er paabe-raabt i Sparekassens Anmeldelse i Boet —, saaledes er der under Sagen Intet oplyst om, at nogen af de for Eksportforeningens Mejerier gældende Vedtægter indeholder Noget, der kunde være til Hinder for, at der til Afhændelsen af det til Mejeriet leverede Smør valgtes den Fremgangsmaade, at Afhændelsen skete gennem den ved Eksportforeningen etablerede Sammenslutning af Mejerier med solidarisk Ansvar, og Mejerierne maa derfor anses ved deres Indmeldelse i Foreningen at være blevne underkastede det ved dens Vedtægters § 20 hjemlede solidariske Ansvar for Foreningens Forpligtelser, hvorved bemærkes, at denne Bestemmelse maa anses at angaa ikke blot Mejerierne's gensidige Forhold indenfor Foreningen, men navnlig ogsaa Forholdet overfor Trediemand, der kontraherer med Foreningen.

Hvad dernæst særlig de Gældsforpligtelser angaar, der paahviler Eksportforeningen overfor Privatbanken, kan det efter den Stilling, som Alberti indtog som Foreningens Formand, ikke være tvivlsomt, at han gyldigt har kunnet paadrage Foreningen disse Forpligtelser, og da det er in confesso, at Gælden til Privatbanken paa den ovenanførte Maade er bleven dækket ved de Sparekassen tilhørende Midler, maa Privatbankens Rettigheder overfor Foreningen anses derved at være gaaet over paa Sparekassen, i hvilken Henseende det ikke, som af de Indstævnte forment, kan blive af Betydning til at medføre et andet Resultat, at Sparekassen maatte have været uvidende om det mellem Privatbanken og Eksportforeningen bestaaende Mellemværende, eller at det var efter Privatbankens Forlangende om at faa Eksportforeningens Gæld afviklet, at Alberti til Opfyldelsen af dette Forlangende lod Sparekassens Kreditforeningsobligationer realisere.

Efter det Foranførte kan der ikke gives de Indstævnte Medhold, naar de har villet gøre gældende, at det er Sparekassen, hvem det til Grund for Citanternes paastaede Krav liggende Tab er tilføjet ved Albertis forbryderiske Handlinger, og at Sparekassen derfor ikke kan overføre Tabet paa Eksportforeningen, men selv maa bære det. Det maa vel efter Sagens Oplysninger antages, at der i Administrationen af Sparekassens Anliggender har fundet Uregelmæssigheder Sted, for hvilke Alberti bar Skylden, men det var efter alt det Oplyste i Egenskab af Formand for Eksportforeningen, og ikke i Egenskab af Sparekassebestyrelsens Formand, at Alberti, der i førstnævnte Egenskab havde en meget vidtgaaende Myndighed, medens hans Myndighed som Sparekassens Formand var stærkt indskrænket, har foraarsaget det omhandlede Tab, og det maa med Hensyn til Spørgsmaalet om Eksportforeningens heraf opstaaede Pligt til at tilsvare Tabet — idet det er in confesso, at de øvrige af Sparekassebestyrelsens Medlemmer ikke har været vidende eller har haft nogen Formodning om Albertis be-

drageriske Transaktioner — blive uden Betydning, at Alberti tillige var Formand i Sparekassen og følgelig maatte være paa det Rene med, at Eksportforeningen paa Grund af hans Bedragerier ikke var i Stand til at opfylde sine Forpligtelser overfor Sparekassen.

Rigtigheden af den af Citanterne opgjorte Fordrings Beløb er vel benægtet af de Indstævnte, men da denne Benægtelse er fremsat ganske i Almindelighed, uden at der dertil er knyttet nogen speciel Indsigelse mod Opgørelsen enten i dens Helhed eller dens enkelte Poster, vil Citanstens Opgørelse, der støtter sig til de tvende ovennævnte, i deres Resultater samstemmende Revisionsforretninger, være at lægge til Grund. Da dernæst de Indstævnte — hvis subsidiære Paastand ligger ganske udenfor, hvad Overenskomsten af 1910 efter Sagens øvrige Omstændigheder kunde hjemle — ikke heller iøvrigt har fremsat nogen speciel Indsigelse af Betydning mod den i Henhold til Overenskomsten foretagne Beregning af den her under Sagen paastaaede Andel af den opgjorte Fordring, vil de Indstævnte i Henhold til bemeldte Overenskomst være at dømme til Betaling af denne Andel, 827,733 Kr. 11 Øre med Renter heraf som paastaet.

De Indstævnte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager og iøvrigt i Sagsomkostninger til Citanterne 400 Kroner.

Nr. 55. Enkefru **M. Petri** (Harboe)

mod

Cand. pharm. **Carl Marcussen** (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet, om Indstævnte uberettiget er bortvist af sin Tjeneste som Medhjælper paa et Apotek.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Maj 1914: Indstævnte, Enkefru M. Petri, bør til Citannten, cand. pharm. Carl Marcussen af Frederiksberg, betale de paastævnte 912 Kroner 55 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 13 September 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Enkefru M. Petri, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanten, cand. pharm. Carl Marcussen af Frederiksberg, som fra 1 November 1898 har arbejdet som Medhjælper paa Blaagaards Apotek i København, men som Natten mellem den 2 og den 3 September 1913 af Apotekets Bestyrer, Provisor Bøving, blev bortvist — efter Citantens Mening uden Føje — af Apotekets Tjeneste, søger under denne Sag Indstævnte, Enkefru M. Petri, der er Indehaver af Apoteket, til at betale ham Gage for Tiden fra 1 September 1913 til 1 Februar 1914, til hvilken Dag Citanten efter sit Anbringende tidligst lovligt kunde opsiges, med $\frac{5}{12}$ af hans Aarsgage 2200 Kr., altsaa 916 Kr. 66 Øre, med Fradrag af et ham udbetalt Beløb af 4 Kr. 11 Øre, eller 912 Kr. 55 Øre, tilligemed Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 13 September 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Som Grunde til den skete Bortvisning har Indstævnte anført, dels at Citanten, som fra Kl. 8 Aften den 2 September 1913 havde Vagt paa Apoteket, Kl. ca. 9 $\frac{1}{2}$ Aften fandtes sovende i Vagtlokalet — efter Indstævntes Mening som Følge af, at Citanten havde indtaget et kunstigt Sovemiddel, — dels at Citanten flere Gange har udleveret Opium uden Receipt, hvilket opdagedes den nævnte Aften.

Hvad det første Punkt angaar, har Citanten erkendt, at han sov paa det ommeldte Tidspunkt, og han har ikke bestridt, at han sov saa fast, at en Kunde i længere Tid forgæves ringede paa Apotekets Vagtklokke. Citanten har imidlertid anbragt, at Grunden til hans faste Søvn maa have været en almindelig Tilbøjelighed hos ham til nu og da at sove meget stærkt i den første Time af Nattevagten, hvilken Tilbøjelighed han hævder at have haft i al den Tid, han har været ansat paa Blaagaards Apotek, uden at det har givet hans Foresatte Anledning til Paatale. Citanten benægter endvidere at have taget noget Sovemiddel, idet han derimod efter sin Fremstilling en Timestid før Nattevagtens Begyndelse som Beroligelsesmiddel, fordi han var overanstrengt og nervøs, tog omtrent en Spiseskefuld Bromnatrium i Valeriana, efter Forholdet: 1 Gram Bromnatrium til 15 Gram Infus. Valerianæ.

Da Indstævnte ikke har bevist, at Citanten havde indtaget (eller var i saadan Tilstand, at han maa have indtaget) andet Medikament end af ham selv erkendt, maa hans Fremstilling paa dette Punkt lægges til Grund ved Paadømmelsen.

Efter en af Sundhedsstyrelsen afgiven Erklæring af 14 November 1913 gives Bromnatrium meget ofte i Doser paa 1 Gram 3—4 Gange daglig som et beroligende Middel ved Nervøsitet, og ved nervøse Lidelser gives det ofte sammen med Infus. valerianæ, som ikke er noget Sovemiddel. Erklæringen gaar endvidere ud paa, at Bromnatrium selv i store Doser kun er et svagt Sovemiddel, og at Doser paa 3 Gram eller mere ofte er uden Virkning, selv om der er udtalt Trang til Søvn til Stede.

Efter det saaledes Foreliggende kan Citanten ikke ved under dette Punkt omhandlede Forhold anses at have gjort sig skyldig i saadan Forseelse, som kunde berettigede til uden Varsel at bortvise ham af Apotekets Tjeneste.

Med Hensyn til det andet Punkt har Citanten indrømmet, at han til en gammel Kone, som i flere Aar til Stadighed har faaet udleveret Opiumsdraaber paa Blaagaards Apotek, saaledes at det var klart for alle paa Apoteket ansatte, at hun var Opiofag, nogle Gange har udleveret saadanne Draaber uden Recept, naar hun, der var meget fattig, tiggede om at faa Draaber uden Recept, fordi hun ikke havde Raad til at skaffe sig en saadan. Citanten vil dog altid i slige Tilfælde have givet hende Draaberne i fortyndet Dosis.

Ogsaa denne Citantens Fremstilling maa i Mangel af Bevis for Andet lægges til Grund ved Sagens Afgørelse.

I Erklæring af 18 Januar 1914 har Overlæge ved St. Josefs Hospital V. Saxild, som i det sidste Par Maaneder har behandlet den paagældende Kvinde, udtalt, at hun er meget forfalden til Brugen af Opium, og at det ikke har været livsfarligt for hende, at hun tidligere af og til har faaet udleveret 10 Gram Opiumsdraaber.

I hvorvel Citantens nævnte Handlemaade er en Overtrædelse af en ham, som ansat paa et Apotek, paahvilende vigtig Pligt, findes det dog under særligt Hensyn til Indholdet af den anførte Lægeerklæring betænkeligt at statuere, at Citantens Overtrædelse har været af en saadan Beskaffenhed, at den har givet Føje til den skete Bortvisning.

Herefter vil, idet Indstævnte ikke har fremsat nogen Indsigelse imod Størrelsen af det indtalte Beløb, Citantens Paastand være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger blive at ophæve.

Mandag den 26 April.

Nr. 189. Højesteretssagfører Bache
mod

Christian Alfred Larsen og Jens Martinus Knudsen
(Def. Møller),

der tiltales for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Nørresundby Købstads og Kjær Herreds Ekstrarets Dom af 21 September 1914: De Tiltalte, Christian Alfred Larsen af Lind-

holm og Jens Martinus Knudsen af Nørresundby, bør hensættes til Tvangsarbejde i 60 Dage, hvorhos de, En for Begge og Begge for En, bør udrede alle af denne Sag lovligt flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Møller, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Olesen 15 Kr. Tiltalte Laurits Peter Hansen af Rødsleth, nu 10de Battl. 2det Kpg. Nr. 141, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 14 December 1914: De Tiltalte, Christian Alfred Larsen og Jens Martinus Knudsen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Saa udreder de Tiltalte og, En for Begge og Begge for En, dels to Tredjedele af Aktionens Omkostninger i 1ste Instans og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer, dels med det fulde Beløb Omkostningerne for Overretten, hvorunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds, Overretssagførererne Jørgensen og B. Johnsen, 20 Kr. til hver. En Trediedel af Aktionens Omkostninger for Underretten udredes af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden for hver af de Tiltalte findes at burde forlænges til 3 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden for hver af de Tiltalte bestemmes til 3 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Christian Alfred Larsen og Jens Martinus Knudsen, En for Begge og Begge for En, til Højesterets-sagførererne Bache og Møller 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Nørresundby Købstads og Kær Herreds Ekstraret indankede Sag — der i 1ste Instans tillige angik Daglejer Laurits Peter Hansen, for hvis Vedkommende Sagen ikke er appelleret — er Christian Alfred Larsen og Jens Martinus Knudsen satte under Tiltale for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Tiltalte Larsen er født den 4 April 1892 og ikke fundet tidligere tiltalt eller straffet bortset fra, at han i Løbet af de sidste 4 Aar mangfoldige Gange har vedtaget at erlægge Bøder for Gadevorden. Tiltalte Knudsen er født den 3 Januar 1886 og har tidligere, foruden at han 2 Gange har vedtaget at erlægge lignende Bøder som nysommeldt, været anset ved Nørresundby Købstads og Kær Herreds Ekstrarets Dom af 22 Juli 1911 efter Straffelovens § 228, jfr.

midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 32 Dage.

Ved de Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at de har gjort sig skyldige i følgende Forhold.

Da de Tiltalte Lørdag Aften den 27 Juni d. A. ved Tolvtiden i Forening var komne ud fra en Beværtning i Nørresundby og stod i Samtale med to andre Personer, hvoraf den ene er Broder til Tiltalte Larsen, saa de tre Karle fra Rødslet — hvoriblandt den i 1ste Instans medtiltalte Hansen — komme gaaende ned ad Gaden, idet de trak deres Cykler, som de førte med sig. Ved at se Karlene, med hvem ingen af de Tiltalte havde mindste Udestaaende, fik Tiltalte Knudsen, der efter sin Forklaring var noget beruset, pludselig den Tanke, at de skulde »have Klø« og spurgte derfor Tiltalte Larsen, om han vilde være med hertil, paa hvilket Spørgsmaal Sidstnævnte straks gav bekræftende Svar. De Tiltalte fulgte derpaa efter Karlene, til hvem Tiltalte Larsens fornævnte Broder imidlertid var gaaet hen, saa at han kom i Følge med dem, uden at der dog mellem ham og dem opstod Misforstaaelse eller Skænderi af nogen Art. Ved en Jernbaneoverskæring indhentede de Tiltalte de oftnævnte Karle, som da stod stille og talte med Tiltalte Larsens Broder; uden at sige noget slog derpaa Tiltalte Knudsen bagfra fornævnte Hansen i Hovedet med en Lægtestump, som han i Forvejen havde brækket ud af et Stakit. Hansen kastede nu sin Cykle, vendte sig om og greb fat i Tiltalte Knudsen, hvis Hoved han fik under sin højre Arm; da Tiltalte Larsen saa dette, sprang han hen til et Stakit i Nærheden og rev en Lægte løs, hvorpaa han med denne som Vaaben gik frem mod Hansen og slog ham forfra oven i Hovedet, saa at han faldt til Jorden med Tiltalte Knudsen liggende under sig. Tiltalte Larsen gav Hansen et Par Slag til, om hvilke han ikke ved, hvor de ramte, og slog ligeledes en forbi-passerende Person, nemlig Arbejdskarl Niels Byrialsen af Rødslet, der havde været sammen med de andre Karle fra Rødslet, men som var gaaet hjemad et Stykke bagved dem; ved Slaget fik Byrialsen et blødende Saar i Nakken, hvilket Saar dog ikke har voldt ham videre Skade. Snart efter fik Tiltalte Larsen selv et Nakkedrag af en Lægte, uden at han saa, hvem der slog ham, og da Slagsmaalet, hvori ogsaa en af Hansens Ledsagere tog Del, havde været et Øjeblik, løb Tiltalte Larsen sin Vej. Tiltalte Knudsen blev derimod tilbage, liggende paa Skinnerne, idet han af Hansen, der havde værget for sig med en Kniv, var bleven saaret saaledes, at han maatte tages under Lægebehandling.

De 2de ommeldte Lægtestykker har været bragte til Stede under Sagen; i dem begge fandtes Stumper af Søm siddende, hvorhos det af Tiltalte Knudsen benyttede maalte 85 cm i Længde og 17 ctm i Omkreds, medens det andet var 86 cm langt og 16 cm i Omkreds. Oftnævnte Hansen havde, da han afgav Forklaring til en den 28 Juni d. A. optagen Politirapport, en Bule i venstre Tinding, et gabende Saar oven i Hovedet og en Hudafskrabning paa venstre Arm. Medens han afhørtes til Rapporten, blev han angrebet af et Ildebefindende og maatte føres til en Læge, der sammensyede det oftnævnte Saar, men iøvrigt

kan det ikke antages, at han har haft nogen videre Møn af det Passerede.

Under Sagen er ikke nedlagt nogen Erstatningspaastand.

For deres ommeldte Forhold vil de Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 203, jfr. midlertidig Straffelovs § 1, 2det og 3die Stykke, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes for hver især til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Nr. 116. Firmaet **Brix Hansen & Co.** som Redere for Dampskibet **John** (Ingen)

mod

Den københavnske Sø-Assuranceforening
(Asmussen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Firmaet Brix Hansen & Co. som Redere for Dampskibet John, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades det med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt det ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv ere betalte, bør det have tabt Sagen, og det ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør Firmaet og da betale til Justitskassen for unødigt Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. I Kost og Tæring betaler det til Indstævnte, Den københavnske Sø-Assuranceforening ved dens Forretningsfører, Direktør B. Dreyer, som har ladet møde, 200 Kroner.

Nr. 145. Urmager **N. L. Nielsen** (Selv)

mod

Bagermester Carl Laursen (Lunn efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Indstævnte for en Huslejefordring.

Kolding Købstads ordinære Rets Dom af 5 Marts 1913: Indstævnte, Bagermester Carl Laursen, Kolding, bør for Tiltale af Citanten, Urmager N. L. Nielsen, Kolding Nørremark, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 Maj 1914: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Procesomkostninger for Overretten betaler Appellanten, Urmager N. L. Nielsen, til Appelindstævnte, Bagermester Carl Laursen, 50 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten, Urmager L. N. Nielsen, det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, Bagermester Carl Laursens Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagfører Lunn 80 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Appellanten, Urmager N. L. Nielsen af Kolding Nørremark, i 1ste Instans ved Kolding Købstads ordinære Ret søgt Appelindstævnte, Bagermester Carl Laursen i Kolding, til Betaling af 2975 Kr., som han skal være Appellanten skyldig i Husleje, tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 4 Januar 1913, til Betaling sker. Ved Underrettsdommen er Appelindstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden for Appellantens Tiltale, og Sagen er nu af Appellanten — efter at den under en af ham iværksat Appel er bleven afvist ved Overrettens Dom af 3 November 1913 paa Grund af Mangler ved Indstævningen — paany indanket her for Retten, hvor Appellanten bl. a. har gentaget sin i første Instans overfor Appelindstævnte nedlagte Paastand. Appelindstævnte har, forsaavidt Sagen ikke maatte blive afvist ex officio, hvortil der ikke findes tilstrækkelig Føje, paastaet Underrettsdommen stadfæstet.

Forsaavidt Appellanten her for Retten overfor Appelindstævnte har nedlagt Paastande, der angaar Andet end den nævnte Huslejefor-

dring, vil de som liggende udenfor Sagens processuelle Grundlag ikke kunne tages under Paakendelse, hvilket ligeledes gælder nogle af Appellantens overfor forskellige ikke under nærværende Sag indstævnte Personer nedlagte Paastande, der iøvrigt tildels ogsaa har været nedlagte i 1ste Instans, uden at de Paagældende der har været indstævnte, og ej heller af Underretten er tagne under Paakendelse.

Den indtalte Huslejevordring støttes i det Væsentlige paa en i Appellantens Besiddelse værende, af ham den 9 November 1910 i Egen- skab af »opsynshavende Lejer« paa Ejerinden, Fru Ørum Larsens Vegne med Appelindstævnte afsluttet Kontrakt om Leje af et Bageri m. m. i Ejendommen Laasbygade Nr. 92 i Kolding. Da Appellant imidlertid ikke har godtgjort nogen Ret til at indtale det paastævnte Beløb hos Appelindstævnte, der iøvrigt efter det Oplyste maa antages at have betalt den skyldige Leje til rette Vedkommende, maa det bil- ligen, at Appelindstævnte ved Underretsdommen er frifunden for Ap- pellantens Tiltale, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkost- ninger i 1ste Instans er ophævede, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos Appellanten efter Omstændighederne vil have i Procesomkost- ninger for Overretten at betale Appelindstævnte 50 Kr.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at foreligge.

Onsdag den 28 April.

Nr. 49. Restauratrice **Caroline Kirstine Johansen, født Hansen,** Sergeant Johansens fraskilte Hustru, og Restauratrice **Emma Niel- sine Lundt, født Hansen,** Politibetjent Hans Joachim Lundts Enke (Ulf Hansen)

mod

Detailhandler **Chr. P. Dam** eller nu hans Dødsbo
(Overrettsagfører Pürschel),

betræffende Spørgsmaalet om Rigtigheden af et Værgemaals-Regnskab.

Hammershus Birks ordinære Rets Dom af 9 December 1912: Indstævnte, Detailhandler Chr. P. Dam, Allinge, bør til Citanten, Sagfører Hjorth af Rønne, som Mandatarius for Restauratrice Caroline Kirstine Johansen, født Hansen, Sergeant Peter Johansens fraskilte Hustru, Rønne, Restauratrice Emma Nielsine Lundt, født Hansen, Politibetjent Hans Joachim Lundts Enke, smstds., Entrepreneur Georg Emil Lind af København i Ægteskab med Anine Oliva Lind, født Hansen, smstds., og Hovmester Jørgen Andreas Hansen, smstds., be- tale 1222 Kr. 84 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra den 20 Juni 1907, til Betaling sker Sagens Omkostninger ophæves. Til Allinge-Sandvig Kæmnerkasse bør Sagfører Hjorth og Justitsraad, Sagfører N. C. Ol- sen, begge af Rønne, hver især bøde 40 Kr. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Februar 1914: Appellanten, Detailhandler Christian Pedersen Dam af Allinge, bør til de Appelindstævnte, Restauratrice Caroline Kirstine Johansen, f. Hansen, Sergent P. Johansens fraskilte Hustru, af Rønne, Restauratrice Emma Nielsine Lundt, f. Hansen, Politibetjent H. J. Lundts Enke, af Rønne, Entreprenør Georg Emil Lind og Hovmester Jørgen Andreas Hansen, betale 15 Kroner, men iøvrigt for de Appelindstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Den indankede Eksekutionsforretning ophæves. Sagens Omkostninger i begge Instanser betale de fornævnte Appelindstævnte, En for Alle og Alle for En, til Appellanten med 200 Kroner. Iøvrigt bør Underrettsdommen ved Magt at stande. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at Sagen kun er indbragt for Højesteret af Appellantinderne Restauratrice Caroline Johansen, fød Hansen, og Restauratrice Emma Lundt, født Hansen, at Indstævnte, Detailhandler Chr. P. Dam, efter Højesteretsstævningens Forkyndelse er afgaaet ved Døden og at hans Dødsbo, der behandles af Skifteretten i Hammershus Birk, er indtraadt i Sagen.

Som i den indankede Dom anført kan det ikke lægges Indstævnte til Last, at han ikke aarlig har aflagt Regnskab for sit Værgemaal, og derhos maa han, da Skifteretten ikke ses at have haft noget at erindre i Anledning af de af ham i Oktober 1906 afgivne Regnskaber under Hensyn til de iøvrigt foreliggende Omstændigheder anses at have gjort tilstrækkelig Rede for Værgemaal. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den overensstemmende med den af Dams Bo nedlagte Paastand være at stadfæste, dog at de Sagførerne for Underretten ikendte Bøder findes at burde forhøjes til 100 Kroner for hver.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellantinderne have in solidum at betale til Dams Bo med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at de Sagførerne for Underretten ikendte Bøder forhøjes til 100 Kroner for hver. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinderne, Restauratrice Caroline Kirstine Johansen, født Hansen, og Restauratrice Emma Nielsine Lundt, født Hansen, En for Begge og Begge for En, til Chr. P. Dams Dødsbo med 400 Kroner. Saa betaler de og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 9 November 1885 blev den da 52-aarige Skomager Jørgen Hansen af Allinge paa Grund af Aands- og Legemssvækkelse erklæret umyndig, og som Værge for ham blev hans Søstersøn, Appellanten, Detailhandler Christian Pedersen Dam af Allinge, beskikket. Til denne blev den Umyndiggjortes daværende Formue, nemlig 4 Gældsbreve, store henholdsvis 200 Kr., 700 Kr., 500 Kr. og 200 Kr., overleverede. Paa Foranledning af Værgen blev Jørgen Hansen, der led af periodisk Drikkældighed med Anfald af Ustyrlighed, og over hvem der derfor undertiden maatte holdes Vagt for at forhindre ham i at faa Spiritus, men som, bortset fra saadanne Perioder, arbejdede dels i sin Profession med Lappearbejde, dels som Daglejer, anbragt hos Appellantens Broder, Avlsbruger Hans Peter Dam, og her forblev han ca. 4 Aar, hvorefter han flyttede sammen med en Søster.

Deres Samboen varede imidlertid kun en kortere Tid, hvorefter Søsteren flyttede fra ham, og efter at det forgæves var forsøgt at faa ham anbragt andetsteds, indlogerede Appellanten ham i sin egen Ejendom, hvor han forblev boende, indtil han den 13 December 1906 afgik ved Døden nogle og halvfjerds Aar gammel.

Det maa antages, at det hverken, da Appellanten blev beskikket til Jørgen Hansens Værge, eller i de derefter følgende ca. 20 Aar er blevet tilkendegivet ham, at det paahvilede ham som Værge aarlig til Skifteretten at aflægge Regnskab, og i hvert Fald ses der ikke at være afkrævet ham noget saadant Regnskab før i 1906, idet der under nærværende Sag er fremlagt Genparten af Regnskaber for Appellantens Værgemaal over Jørgen Hansen for Aarene 1885—1905, hvilke alle af Appellanten er underskrevne og daterede den 29 Oktober 1906.

Mod disse Regnskaber ses der ikke at være rejst nogen Indsigelse fra Skifterettens Side.

Der maa herefter gaas ud fra, at det ikke kan lægges Appellanten til Last, at der ikke af ham successivt er afgivet aarligt Regnskab.

Under Registreringen af Jørgen Hansens Bo den 7 Januar 1907 opgav Appellanten, at Afdøde foruden det registrerede Løsøre ejede:

Tilgodehavende hos fornævnte H. P. Dam	100 Kr. 00 Ø.
— hos Appellanten	230 — 00 —
samt kontant forefundet hos Afdøde	226 — 90 —
	<hr/>
	tilsammen 556 Kr. 90 Ø.

men samtidig bemærkede han, at han

havde tilgode efter Værgemaalsregnskabet for 1905	104 Kr. 78 Ø.
og for Begravelsesudgifter ca. 52 Kr., senere opgjort til	51 — 37 —
	<hr/>

	156 — 15 —
og han har derefter til Boet indbetalt	400 Kr. 75 Ø.
hvertil kommer et Beløb af	214 — 00 —
	<hr/>

som Appellanten senere har fundet gemt i en Kasse i Afdødes Seng og indbetalt til Skifteretten . . . 614 Kr. 75 Ø.
Appellanten har dog tillige i Afdødes Bo anmeldt et Tilgodehavende paa 403 Kr. 97 Øre.

Den 23 Maj 1907 blev Afdødes Bo ekstraderet til privat Skifte og Deling til Afdødes Børn, de Appelindstævnte under nærværende Sag, Restauratrice Caroline Kirstine Johansen, f. Hansen, Sergent P. Johansens fraskilte Hustru, af Rønne, Restauratrice Emma Nielsine Lundt, f. Hansen, Politibetjent H. J. Lundts Enke, af Rønne, Anine Oliva Lind, f. Hansen, i Ægteskab og Formuefællig med Entreprenør G. E. Lind af København, samt Hovmester Jørgen Andreas Hansen, og som Mandatarius for disse har Appelindstævnte, Sagfører Mathias Peter Hjorth af Rønne, under nærværende i første Instans gæsteretsvis ved Hammershus Birks ordinære Ret mod Appellanten anlagte Sag anbragt, at Afdøde, der ved sin Umyndiggørelse som anført ejede en Kapital af 1600 Kr., og som, bortset fra sine kortvarige Drukkenskabsperioder, var en arbejdsom og derhos en i højeste Grad sparsommelig og pengekær Mand, nødvendigvis maa have sammensparet et betydeligt Beløb.

Appelindstævnte Hjorth har derhos paa Grundlag af et af ham konstrueret »rigtigt« Regnskab over, hvad Appellanten som Følge af sit Værgemaal og som Følge af, hvad han efter Dødsfaldet har faaet i Hænde af den Umyndiggjortes Midler, skal være Afdødes Arvinger skyldig, paastaet Appellanten dømt til at betale ham som Mandatarius for Arvingerne 8013 Kr. 80 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 20 Juni 1907, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Appellanten paastod sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved fornævnte Rets Dom af 9 December 1912 blev Appellanten dømt til at betale 1222 Kr. 84 Øre med Renter som paastaet, medens Sagens Omkostninger ophævedes. Parternes Sagførere ved Underretten paalagdes der derhos for forhalende Procedure hver især en Bøde af 30 Kr. til Allinge-Sandvig Kæmnerkasse.

Paa Grundlag af denne Dom lod de Appelindstævnte den 23 April 1913 foretage Udlæg hos Appellanten for et Beløb, der ialt opgjordes til 1616 Kr. 42 Øre, og Udlæg dekretedes derved i en Del Effekter m. m., registrerede under Nr. 1—3, 5—9 og 11—67.

Efter erhvervet Oprejsnings- og Novabevilling har Appellanten nu indanket Underretsdommen og Eksekutionsforretningen her for Retten, hvor han — med Bemærkning, at han erkender, at der i hans Værgemaalsregnskaber er glemt en Rentepost paa 15 Kr., hvilket Beløb han har erklæret sig rede til at betale — iøvrigt har paastaet Dommen forandret derhen, at han pure frifindes, og at der hos de Appelindstævnte in solidum tillægges ham et betydeligt Beløb i Sagsomkostninger i begge Instanser, ligesom han har paastaet Eksekutionsforretningen ophævet.

De Appelindstævnte har efter erhvervet Oprejsningsbevilling og udtaget Kontraappelstævning paastaet Underretsdommen forandret i

Færdig fra Trykkeriet den 12 Maj 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 12.

Onsdag den 28 April.

Overensstemmelse med den af Appellindstævnte Hjorth som Mandatarius for de øvrige Appellindstævnte i første Instans nedlagte Paastand samt sig tilkendt Appelsagens Omkostninger.

Det skal nu først fremhæves, at Appellanten med Hensyn til Værgemaal for afdøde Jørgen Hansen ikke er regnskabspligtig overfor dennes Arvinger, og naar de Appellindstævnte vil gøre gældende, at Appellanten i nævnte sin Egenskab ligger inde med Midler, der tilkommer Jørgen Hansen eller nu dennes Arvinger, eller at han har røgtet sit Værgemaal paa en saadan utilbørlig Maade, at han derved har paadraget sig Erstatningsansvar, maa derfor Bevisbyrden i saa Henseende paahvile dem. De Appellindstævnte har imidlertid desangaaende intet Bevis ført. Forholdet er tværtimod det, at der, efter hvad der er oplyst om Jørgen Hansens Person, derunder om hans Tilhøjelighed til Spiritus og svækkede Arbejdsevne, paa Forhaand ikke er noget usandsynligt i, at det har været nødvendigt at bruge en væsentlig Del af de 1600 Kr., som han ejede ved Umyndiggørelsen i 1885, til hans Underhold i de følgende 21 Aar, at de af Appellanten aflagte Værgemaalsregnskaber er saa vidt specificerede og dokumenterede, som det under de foreliggende særlige Forhold med Rimelighed kan forlanges, samt at Rigtigheden af den af de Appellindstævnte mod Regnskaberne fremsatte Kritik, bortset fra den fornævnte ubetydelige Post paa 15 Kr., ikke paa noget Punkt er godtgjort. Det hele Spørgsmaal maa betegnes som rejst paa et meget løst Grundlag og det af de Appellindstævntes Mandatar opstillede Regnskab som i det Væsentlige ganske imaginært.

Herefter vil Appellantens Paastand være at tage til Følge, saaledes at det paalægges de Appellindstævnte, Restauratrice Caroline Kirstine Johansen, f. Hansen, Restauratrice Emma Nielsine Lundt, f. Hansen, Entreprenør G. E. Lind og Hovmester J. A. Hansen in solidum at tilsvare Sagens Omkostninger i begge Instanser med 200 Kroner, hvorhos den indankede Eksekutionsforretning vil være at ophæve. For saavidt angaar de Parternes Sagførere ved Underretten paalagte Mulktter tiltrædes Underretsdommen.

Nr. 218.

Højesteretssagfører Lunn

mod

Johan Edvard (eller Evald) Eriksen (Def. Bülow),

der tiltales i Medfør af Straffelovens § 262, 2det Stk., jfr. Lov Nr. 98 af 10 Maj 1912 og tildels Konkurslovens § 148 samt i Medfør af Straffelovens § 263.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 14 Januar 1915: Tiltalte Johan Edvard (Evald) Eriksen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Sagførerne Rievers og J. V. Hansen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 Februar 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til tresindstyve Dage. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Edgar Nyholm og Hvass, betaler Tiltalte Johan Edvard Eriksen 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Johan Edvard (eller Evald) Eriksen til Højesteretssagførerne Lunn og Bülow 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret saavel efter Tiltaltes Begæring som paa det Offentliges Vegne hertil indankede Sag er Skomager Johan Edvard (eller Evald) Eriksen sat under Tiltale i Medfør af Straffelovens § 262, 2det Stykke, jfr. Lov Nr. 98 af 10 Maj 1912, og tildels Konkurslovens § 148 samt i Medfør af Straffelovens § 263.

Tiltalte, der er født den 25 December 1868, har tidligere været anset: ved 1ste Regiments Krigsrets Dom af 27 Oktober 1892 efter almindelig borgerlig Straffelovs §§ 228, 253 og 257 samt efter Straffelov for Krigsmagten § 84 med strængt Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 24

November 1896 efter Straffelovens §§ 268 og 270 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved samme Rets Dom af 23 Juni 1900 efter Straffelovens § 268, jfr. § 275, og efter dens § 253 med Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder, og ved samme Rets Dom af 31 Marts 1903 efter Straffelovens § 253 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

I Slutningen af Januar eller Begyndelsen af Februar Maaned 1914 købte Tiltalte af Skomagermester Christian Petersen den af denne hidindtil drevne Skomagereforretning i Ejendommen Falkonerallé Nr. 98 paa Frederiksberg med Inventar og Varelager. Vederlaget for Overdragelsen, ca. 2000 Kr., afgjorde han i Løbet af kort Tid dels kontant ved Hjælp af Forretningens løbende Indtægter, dels ved at Petersen fik overladt en Del af Forretningens Varelager. Samtidig med Købet laante han, der ikke var i Besiddelse af nogen Driftskapital, et Beløb, stort 500 Kr., af en Svoger, og dette Beløb er senere tilbagebetalt, ligeledes ved Hjælp af Forretningens løbende Indtægter.

Hovedvirksomheden i den af Tiltalte saaledes drevne Forretning bestod i Handel med færdigsyet Fodtøj, som Tiltalte købte paa Kredit mod Veksler, men han — der er udlært Skomagervend — har dog stedse haft Reparationsarbejde, som han i det Omfang, hvori han kunde overkomme det, selv udførte paa sit Værksted — hvor han yderligere en lille Maaned Tid har haft en enkelt Svend siddende —, men som han for Størstedelen lod foretage ude af Huset som Hjemmearbejde for andre Skomagere.

Som det maa antages i Slutningen af Maj 1914 indsaa Tiltalte, at han snart vilde gaa fallit, idet der kun var faa Dage til, at en af de største af Varevekslerne forfaldt, og han ikke havde Udsigt til at skaffe Dækning for Vekslen, som vedkommende Kreditor havde nægtet at prolongere. Tiltalte lukkede da den 30 Maj sin Forretning og foretog sammen med sin Hustru og et af sine Børn en Fornejelserejse til Jylland, der varede godt 8 Dage, og paa hvilken han brugte ca. 300 Kr., idet han — efter hvad han har forklaret — mente, at han, naar han alligevel ikke kunde klare sig længere, lige saa godt selv kunde more sig for de sidste Penge som give Kreditorerne dem. Efter at han var vendt hjem, aabnede han paany Forretningen, men den 10 Juni f. A. lukkede han den endeligt, og den 6 Juli næstefter blev hans Bo efter Begæring af nogle af hans Kreditorer taget under Konkursbehandling ved Frederiksberg Birks Skifteret. Under Konkursbehandling er Boets Aktiver udbragte til ca. 645 Kr., hvoraf ca. 350 Kr. menes at ville medgaa til Udgifter ved Behandlingen. De i Boet indtil den 16 December f. A. anerkendte Fordringer andrager ialt 6978 Kr. 3 Øre, hvoraf 471 Kr. 9 Øre er privilegeret Gæld.

Tiltalte har ikke i den paagældende Forretning ført Forretningsbøger af nogen Art, bortset fra en uautoriseret Bog over Kunder, til hvem han solgte paa Afbetaling, og han har ingensinde opgjort Status.

Efter det Foreliggende maa Tiltaltes Handel med Fodtøj antages at have sit Udspring fra hans Skomagervirksomhed, og den er saaledes omfattet af den Haandværkerne ved Næringslovens § 23 hjemlede Handelsberettigelse, men herefter, samt da Tiltalte maa antages som

Regel ikke at have beskæftiget 2 Medhjælpere, har han ikke været pligtig at føre Forretningsbøger.

Medens der derfor — som ogsaa ved Underrettsdommen statueret — ikke kan blive Spørgsmaal om at straffe ham for Overtrædelse af nogen Lovbestemmelse vedrørende Førelsen af slige Bøger, vil han for sit Forhold med Hensyn til Forbruget af de ovennævnte ca. 300 Kr. være at anse i Henhold til Straffelovens § 260, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13 — hvorfor Aktionsordren ikke findes at være til Hinder — med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, og med denne Forhøjelse af Straffen vil Underrettsdommen, ved hvilken Tiltalte er anset efter de samme Straffebestemmelser med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, og hvis Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger — som det rettelig er paalagt Tiltalte at udrede — billiges, saaledes være at stadfæste.

Torsdag den 6 Maj.

Nr. 159. Højesteretssagfører Liebe

mod

Olaf Johannes à Heygum (Def. Asmussen),

der tiltales for Bedrageri.

Færøernes Sorenskriveris Ekstrarets Dom af 31 Januar 1914: Tiltalte Olaf Johannes à Heygum bør hensættes til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage. Saa betaler han og Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Thiele, 100 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Benyttelsen af den i den indankede Dom nærmere beskrevne Vurderingsforretning af 1904 og den i Dommen omhandlede Status pr. 1 Januar 1906, hvilke Dokumenters væsentlige Urigtighed maa antages at have været vitterlig for Tiltalte, vil han ikke kunne undgaa Strafansvar efter Straffelovens § 257. Derimod findes der efter Sagens Oplysninger hverken at kunne paalægges ham Strafansvar for det Forhold, han har udvist med Hensyn til de i Dommen under I Nr. 1 og 2 ommeldte to Kautionsbeviser, eller med Hensyn til hans Fortielse overfor vedkommende Kreditorer af Sammenhængen med Vitterlighedsvidnernes Underskrift henholdsvis paa det i Dommen under I Nr. 3 omtalte Kautionsbevis af 27 Maj 1907 og paa det under II om-

handlede Kautionsbevis, med hvilken Fortielse Tiltalte ikke kan antages at have forbundet svigagtig Hensigt.

Iøvrigt vil Dommen i Henhold til de deri anførte Grunde, mod hvilke intet Væsentligt findes at erindre, og under Hensyn til de Højesteret forelagte nye Oplysninger kunne tiltrædes baade i Henseende til de Punkter, med Hensyn til hvilke der er tillagt Tiltalte Frifindelse, og med Hensyn til de Forhold, for hvilke han er funden strafskyldig, ligesom det billiges, at § 257 er funden anvendelig paa disse Forhold. Straffen findes at burde bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder. Derhos billiges det, at det ved Dommen er paalagt Tiltalte at udrede Aktionens Omkostninger, hvorunder det Aktor tilkommende Salær vil være at forhøje til 200 Kroner. Endelig vil Tiltalte have at betale Salærer for Højesteret som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Olaf Johannes à Heygum bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder. Saa betaler han og Aktionens Omkostninger, derunder i Salarium til Aktor for Underretten, Sagfører Thiele, 200 Kroner og i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Liebe og Asmussen 600 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag tiltales Olaf Johannes à Heygum for Bedrageri og Falsk. Ved Justitsministeriets Resolution af 8 Maj 1913 er det i Henhold til Straffelovens § 70 bestemt, at Tiltalen skal omfatte de i Aktionsordren ommeldte Forhold, ogsaa forsaavidt de maatte ligge over 10 Aar tilbage i Tiden.

I 1898 har der mod Tiltalte været indledet Undersøgelse for Overtrædelse af Straffelovens § 155, hvilken Undersøgelse i Henhold til Justitsministeriets Resolution af 10 Januar 1899 sluttedes uden Tiltale, mod at Sigtede erlagde en Bøde af 80 Kr. og Sagens Omkostninger; iøvrigt er Tiltalte ikke funden forhen straffet.

Tiltalte er født i Vestmanhavn den 3 August 1866; han er døbt med Efternavnet Olsen, men fik under 3 Marts 1906 Navneforandring til à Heygum.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Tiltalte, der er Søn af en Kongsbonde (Fæster af en Staten tilhørende Gaard) i Vestmanhavn, og som har faaet almindelig Folkeskoleundervisning i denne Bygd, kom 21 Aar gammel i Handelslære i Thorshavn, hvor han var $\frac{1}{2}$ Aar. I 1889 overtog han i Vestmanhavn en Filialforretning for det Firma i Thorshavn, i hvis Handel han havde været.

Kort efter overtog han Faderens Fæste.

I 1896 begyndte han at drive Forretning i Vestmanhavn for egen Regning, hvilken Forretning fra 1901 har været ført paa det da til hans Fæste hørende Heyanæs i Vestmanhavn, hvor han opførte nogle Bygninger til Brug for Forretningen. Denne omfattede, som de fleste andre Forretninger paa Færøerne, Udhandling af blandede Varer og Indhandling af færøske Produkter; den begyndte uden egen Driftskapital, men med nogle Pengeindskud fra Folk paa Færøerne.

Som almindeligt ved den Slags Forretninger, dreves den ved Forbindelse med en Hovedkommissionær udenfor Færøerne, som ydede Vækredit og solgte de gennem Handelen indgaaede færøske Produkter. Tiltalte har efterhaanden haft forskellige saadanne Kommissionærer.

I 1902 — den 25 April og den 17 Decbr. — lod Tiltalte ved udmeldte Mænd afholde Vurdering af de af ham paa Heyanæs opførte Bygninger — der væsentlig var af Træ — samt en Lossebro m. m. Vurderingerne lyder paa ialt 54,000 Kr. Bygningerne synes ansatte til højere Værdi, end hvad Opførelsen har kostet.

Samme Aar — den 21 April — afholdtes til Brug ved Andragende fra Tiltalte om Køb af Heyanæs en Vurderingsforretning, hvorved opmaales et Areal af 5182 Kv.-Alen, der af Synsmændene sattes til en Værdi af 9 Øre pr. Kvadratalen eller ialt 466 Kr. 38 Øre. Det ved denne Synsforretning opmaale Areal blev af Færø Amt under 16 Septbr. 1904 tilskødet Tiltalte for den nævnte Vurderingssum. Ved denne Synsforretning synes af Heyanæs alene at være medtaget de græsbevoksede Dele, derimod ikke langs Stranden liggende ubevoksede Dele.

Til disse sidste alene refererer sig derimod vistnok en Grandestævnebeslutning af 25 Januar 1900, ved hvilken der overdroges Tiltalte »Disposition« »for Fremtiden« over Heyanæs med visse Forbehold og mod en paa nærmere angiven Maade fastsat Leje.

I September 1904 lod Tiltalte ved udmeldte Mænd foretage en Vurdering af Heyanæs, der ved denne Lejlighed opmaales til et Areal af 15,660 Kv.-Alen, idet saavel Strandarealerne som paa visse Steder Vandarealer medtoges. Vurderingen lyder under Hensyn til Stedets gunstige Beliggenhed for Handelsdrift paa 75,000 Kr. som Minimum, efter Tilendebringelsen af visse af Tiltalte, til Fuldførelse i den kommende Vinter, planlagte Arbejder. Under denne Vurdering er Bygningerne ikke indbefattede; i Forretningen siges intet om, at Tiltalte kun har Skøde paa en Del af Arealet. (Hvorvidt Strandklipperne, som Grandestævnet forudsætter, tilhører Bygden, eller om de ikke tilhører Tiltaltes Fæste, er vistnok iøvrigt et aabent Spørgsmaal).

Vurderingsmændene har ved alle fire Forretninger været Mænd fra Vestmanhavn, en af dem, Tømmermand Ole Christian Christiansen, der har været med ved samtlige Vurderinger, havde efter sin Forklaring som Vidne, i alt Fald da den sidste Forretning foretoges, udelukkende Arbejde hos Tiltalte.

Denne sidstnævnte Forretning, der er foretaget af Arealet som Plads for Handelsvirksomhed og Lignende, synes de paagældende Mænd efter det Foreliggende at have savnet enhver Forudsætning for at afholde; efter deres Vidneforklaringer under Sagen synes de ogsaa at have fastsat Værdien, ledede, dog næppe helt bevidst, af Udtalelser af Tiltalte, og det er denne selv, der har formuleret Forretningen.

De af Tiltalte ifølge Forretningens Udtalelser planlagte Arbejder er aldrig bleven fuldførte; kun en mindre Del af dem synes udført.

Efter alt Foreliggende synes det, at Vurderingerne af $25/4$ og $17/12$ 1902 og September 1904 er stærkt overdrevne, navnlig den sidste, selv naar Hensyn tages til, at Vestmanhavnsbugten er en overmaade god naturlig Havn — af saadanne findes iøvrigt flere paa Færøerne. — Bygden Vestmanhavn har 5—600 Indbyggere, bosatte i ret spredt Bebyggelse, over en Strækning af ca. 2 Fjerdingvej.

Tiltaltes Forretning synes navnlig i Tiden efter 1900 at have haft Vanskeligheder og at være kommen i betydelig Gæld, særlig til Kommissionærfirmaet C. A. Leth & Co., København, hvis Tilgodehavende efter Tiltaltes Bøger pr. 1 September 1901 udgjorde ca. 74,000 Kr. og pr. 31 December 1904 ca. 103,000 Kr.

I 1901 blev nuværende Købmand i Thorshavn N. S. Johannesen ansat som Bogholder hos Tiltalte; efter Johannesens Forklaring skete Ansættelsen gennem C. A. Leth & Co. og, som det synes, nærmest for at dette Firma kunde have en vis Kontrol med Tiltalte.

Med Hensyn til Møllmæværendet med C. A. Leth & Co. hævder Tiltalte iøvrigt, at han anser sig urigtigt behandlet af Firmaet og mener overfor dettes ovennævnte Tilgodehavende at kunne opstille betydelige Kontrakrav.

Johannesen var ansat hos Tiltalte indtil 1906. Efter hans Forklaring har Forretningen i disse Aar givet et ikke ringe Tab.

I 1905 købte Tiltalte for en Sum af ca. 14,000 Kr. en engelsk Damptrawler, et Fartøj, som det paa Grund af dets Alder ikke lykkes at faa forsikret. Denne Trawler medførte betydelige Tab, baade gennem Reparationer og Driftstab. Efter ca. 1 Aars Forløb blev den solgt til Ophugning for 7000 Kr.

Firmaet C. A. Leth & Co. synes i 1903 at være begyndt at presse stærkt paa for at faa Møllmæværendet med Tiltalte afviklet, og i de følgende tre Aar afgjordes Forholdet ved Indbetalinger fra Tiltalte af tilsammen 35,000 Kr. til fuld Afgørelse. At Firmaet indgik paa denne Akkord, skyldes efter Grosserer C. A. Leths under Sagen afgivne Forklaring, at han da fuldstændig havde tabt Tilliden til Tiltalte og hans Forretningsdygtighed og var af den Mening, at Tiltalte hverken kunde eller vilde holde de af ham givne Løfter. — I alt Fald overfor Overretssagfører Harald Steinthal, der da var Tiltaltes juridiske Konsulent, maa han antages at have fremstillet sine Forhold saaledes, at C. A. Leth & Co., skønt de havde Pantessikkerhed i hans Ejendomme og andre Aktiver, ikke vilde kunne paaregne fuld Dækning.

Tiltalte fik ved denne Tid betydelige Dele af sin Gæld overført til Grundejersbanken i København. —

Med Benyttelse af Vurderingerne af $25/4$ og $17/12$ 1902 og September 1904 foreligger der Status i Tiltaltes Forretning pr. Januar 1904, 1905 og 1906 udvisende Nettoformue paa henholdsvis ca. 32,000 Kr., ca. 15,000 Kr. og ca. 117,000 Kr.

I de to førstnævnte Status er Tiltaltes Fæstegaard opført som Aktiv med et Nettobeløb af ca. 21,000 Kr. Ovennævnte Johannesen, der har udarbejdet disse to Status, har herom forklaret, at denne Postering skete efter Forlangende af Tiltalte. Denne har benægtet dette, idet han forklarer ganske vist at have sagt til Johannesen, at Status

wilde se bedre ud, naar man tog Hensyn til Gaarden, hvis Værdi samt Gæld til Statskassen han opgav Johannesen, medens det ikke skal have været hans Mening, at Gaarden skulde opføres i Status.

Tiltalte gør i det hele taget gældende, at Johannesen som Vidne er utroværdig, bl. a. under Hensyn til, at denne, som af ham ogsaa er erkendt, inden hans Ansættelse hos Tiltalte, har været straffet i Skotland for »Kassemangel«.

Den stærke Stigning fra Status 1905 til Status 1906 skyldes ikke Nedgang i Passiverne, der tværtimod er voksede fra ca. 186,000 Kr. til ca. 208,000 Kr., men en betydelig Tilvækst paa Aktivsiden, hidrørende bl. a. fra, at Heyanæs nu opføres til 75,000 Kr. — uanset at de planlagte Arbejder langt fra var udførte — og at den føromtalte Trawler — der ikke forekommer i de tidligere Status — i denne er opført med 57,000 Kr., en Sum der, som af Tiltalte erkendt, er fremkommen ved, at ikke blot Reparationer, men ogsaa Driftstab er beregnede som Værdiforøgelse af Fartøjet.

Tiltaltes tre Fiskekuttere er ogsaa opført med forhøjet Værdi og vistnok med mere end den virkelige Værdi.

Status for 1906 har Tiltalte selv udarbejdet; den synes delvis opgjort efter Hukommelsen. —

Det synes ikke at kunne betvivles, at disse Status, navnlig den sidste, giver et ganske urigtigt Billede af Tiltaltes økonomiske Stilling.

Efter 1906 er ikke opgjort nogen Status, og i alt Fald omkring 1908 synes Forretningen i Vestmanhavn nærmest at være gaaet i Staa.

I 1905, 1906 og 1907 lykkedes det Tiltalte at opnaa meget betydelige Laan i Grundejerbanken i København, bl. a. ved Støtte af Kongsbonde Johannes Patursson af Kirkebo, der var Folketingsmand for Færøerne indtil 1906.

Vistnok i 1906 begyndte Tiltalte at arbejde paa at faa oprettet et Elektricitetsværk i Vestmanhavn med Kraft fra en derværende Elv, Fosaa, der for en Del tilhører Staten. Ved Justitsministeriets Skrivelse af 11 April 1908 fik Tiltalte Brugsret over denne Elv, forsaavidt angaar Statens Andel.

Paa Grundlag af dette Lejemaal og Forretningen i Vestmanhavn dannede Tiltalte i 1908 et Aktieselskab »Føroya Handil & Industrie« med Kaptajn i Flaaden Brockmeyer og Veksellerer Frimodt af København som Bestyrelsesmedlemmer ved Siden af Tiltalte. Aktiekapitalen blev sat til 300,000 Kr.; heraf fik Tiltalte for sine Bygninger, Grunde og visse andre Aktiver 161,000 Kr., for hvilke udstedtes Interimsbeviser, der deponeredes hos to af hans Kreditorer, Grundejerbanken og Grosserer Thor E. Tulinus, København. Tiltaltes faste Ejendomme blev tilskødede Selskabet, der samtidig overtog 50,000 Kr. af Tiltaltes Gæld til nævnte Bank. Iøvrigt var det Meningen, at 89,000 Kr. af Aktiekapitalen skulde søges tegnet ved Udbydning.

Da det i København kun lykkedes at faa tegnet 2500 Kr. indbetalt Aktiekapital — af to Aktionærer — rejste Tiltalte samme Sommer til Norge for at søge yderligere Kapital skaffet; det lykkedes dog kun at faa indbetalt 1000 Kr.

Paa denne Rejse fik Tiltalte nogle Interimsbeviser med til Benyttelse ved den forventede Aktietegning, af hvilke han benyttede for

6000 Kr. som Sikkerhedsstillelse til Stavanger Privatbank, der fra tidligere Tid havde et Tilgodehavende hos ham.

Et lignende Beløb af Interimsbeviser har Tiltalte benyttet til Sikkerhedsstillelse overfor private Kreditorer paa Færøerne.

Disse Dispositioner vil han have anset sig berettiget til.

Selskabet kom ikke i Gang, og i November s. A. nedlagde Brockmeyer og Frimodt deres Mandater.

I 1910 opnaaede Tiltalte, der ikke havde opgivet at faa Selskabet i Drift, og hvem det var lykkedes at faa sine Planer anbefalede af forskellige Mænd i fremtrædende Stillinger, af Justitsministeriet og Finansministeriet at faa Tilsagn om et Statslaan til Selskabet paa 50,000 Kr. mod Pant i Selskabets Ejendomme under Forudsætning af, at Færøernes Lagting vilde yde et Laan paa 10,000 Kr.; Lagtinget stillede sig imidlertid køligt overfor Sagen, saaledes at Forudsætningen for Statslaanet udeblev.

Under Tiltaltes Forhandlinger i København maa det efter det Oplyste antages, at han har givet et lignende Billede af sine Forhold, som det ved de ovenomtalte Status og Vurderingsforretninger dannede. Det er dokumenteret under Sagen, at han har gjort Brug af Balancerne fra Status; hvorvidt han har benyttet selve disse, udtaler han sig med nogen Usikkerhed om, i hvert Fald vil han ikke have forevist andre Status end den fra 1906.

Han vil dog til Stadighed have taget visse Forbehold, navnlig ved Vurderingen af September 1904, med Hensyn til de ikke fuldførte Anlæg.

Omend Tiltalte synes at have set sangvinsk paa sin og sin Forretnings Stilling, maa det dog antages, at han har været paa det Rene med, at de af ham givne Oplysninger i flere Retninger har været fejltagte og vildledende.

I. Tiltalte har i meget betydeligt Omfang og under stærkt angribelige Omstændigheder formaaet Folk, bosiddende næsten alle i Nordstrøms og paa Vaagø til at underskrive Kautionsdokumenter, som han derefter har benyttet eller søgt at benytte.

Herom bemærkes:

1) Som delvis Sikkerhed for et Laan, stort 50,000 Kr. i Grund-ejersbanken i København, har Tiltalte i 1905 deponeret et Kautionsbevis paa 50,000 Kr., underskrevet af Skomager Daniel Jacob Olsen og nu afdøde Simon Jacobsen, begge af Vestmanhavn, og Hans Ole Jacobsen af Sørvaag, hvor han bestyrede en Filial for Tiltalte.

Saa vel Daniel Jacob Olsen som Hans Ole Jacobsen har som Vidner forklaret, at de ved Underskriften var aldeles ukendte med den Slags Dokumenter, men skrev under efter at have gennemlæst Dokumentet i Tillid til Tiltaltes Forsikringer om, at de ikke risikerede noget.

Da en Overretssagfører Poul Smidt i 1909 var i Vestmanhavn for at bistaa Tiltalte med Gennemførelsen af det forannævnte Aktieselskab, havde han en Afskrift med deres Navne paa. Han syntes at ville gøre Kautionsforpligtelsen gældende overfor dem, men tilbød dem Fritagelse derfor, saafremt de vilde tegne Aktier i Selskabet »Føroya Handil og Industrie«, hvilket de dog ikke vilde indlade sig paa.

Tiltalte har senere faaet Dokumentet udleveret fra Grundejerbanken, der i hvert Fald paa dette Tidspunkt ikke synes at have tillagt det synderlig Betydning. Efter at have fraklippet Underskrifterne og leveret dem til de Paagældende angiver han at have tilintetgjort Dokumentet; dettes nærmere Indhold er i det Hele taget ikke oplyst.

2) I Efteraaret 1906 opnaaede Tiltalte 23 Underskrifter paa et Dokument, saalydende:

»Undertegnede erklære herved som Selvskyldnere og Kautionister — in solidum — at ville indestaa Føroya Banki, Thorshavn, for rigtig og skadesløs Tilbagebetaling af et Laan paa indtil 30,000 — Tredive Tusinde Kroner, som Banken maatte yde Købmand Olaf à Heygum, Vestmanhavn, og er vi altid klare til at underskrive som saadanne paa et til samme Ende affattet Dokument«.

Af Underskriverne er en Del afhørte som Vidner under Sagen. Et Par af dem har nærmest været tilbøjelige til at benægte Ægtheden af deres Underskrift, Andre har udtalt ikke at erindre noget om dette Dokument, atter Andre, der mindes at have underskrevet, har forklaret, at Tiltalte havde lovet at skaffe 100 Underskrifter, saaledes at der kun faldt 300 Kr. paa hver.

I sidstnævnte Henseende har Tiltalte forklaret, at han ikke har givet noget saadant Løfte; han tør dog ikke benægte, at det kan have været paa Tale, at hver kun risikerede 300 Kr.

Dokumentet kom ikke til Anvendelse efter sin Bestemmelse, idet Banken ikke vilde inlade sig paa det ønskede Laan.

En af Underskriverne, Poul Martin Zachariasen, Vestmanhavn, har forklaret, at Tiltalte, da Overretssagfører Smidt i 1909 var i Vestmanhavn, benyttede Dokumentet til at faa Vidnet til at tegne 500 Kr. Aktier i Selskabet »Føroya Handil og Industrie« ved at foreholde ham, at Dokumentet endnu var i Kraft, men at hans Underskrift skulde blive slettet, hvis han tegnede Aktier. Dette Vidnes Navn findes overstreget med Blyant.

3) Under Sagen er fremlagt et saalydende med 41 Underskrifter forsynet Dokument:

»Herrer Thor E. Tulinius & Firma Leontio Warburgs Søn & Co. København.

Til Sikkerhed for prompt og skadesløs Tilbagebetaling af hvad Herr Købmand Olaf à Heygum, Vestmanhavn, Færøerne, efter Deres Bøger af hvilkensomhelst Skyldgrund maatte blive ovennævnte Firmaer skyldig, indtil et Beløb af Kr. 15,000, skriver Femten Tusinde Kroner, foruden Rente, Provision og skadesløse Omkostninger, indestaa undertegnede (her findes Navnene indføjede) herved som Kautionister og Selvskyldnere En for Alle og Alle for En og underkaste vi os i Søgemaalstilfælde den ved Forordning af 25 Januar 1828 hjemlede hurtige Retsforfølgning.

Til Bekræftelse har vi egenhændige underskrevet Foranstaaende i Vitterlighedsvidners Overværelse«.

og et saalydende med de samme Underskrifter forsynet Dokument:

»Fuldmagt

I Anledning af den Selvskyldnerkaution, som Undertegnede Dags Dato have udstedt for Købmand Olaf å Heygum for et Beløb af indtil Kr. 15,000, foruden Rente, Provision og skadesløse Omkostninger, med Kreditors Navn in blanco give vi herved bemeldte Oluf å Heygum eller hvem han i sit Sted maatte substituere, Fuldmagt til med fuld bindende Virkning for os at anbringe dette Dokument, hvor han eller Substitut dertil maatte finde Anledning, samt derpaa at anføre Kreditors Navn og Adresse«.

Begge disse Dokumenter er daterede Færøerne d. 27 Maj 1907. samt i Afskrift et af 8 Mænd paa Vaagø underskrevet med det førstnævnte ligelydende og ligesom dette for 15,000 Kr. gældende d. 28 Maj 1907 dateret Dokument.

Af Underskriverne paa de to førstnævnte Dokumenter var efter det Oplyste paa Dateringens Tid 13 ufuldmyndige — nogle af dem langt under Fuldmyndighedsalder — og af Underskriverne paa sidstnævnte Dokument 1.

Samtlige Underskrivere er inden Sagen afhørte som Vidner paa nær 3 af Underskriverne paa Dokumenterne af 27 Maj, der er afgaaede ved Døden.

To af Underskriverne paa Dokumenterne af 27 Maj, Thimotheus Danielsen og Chr. A. F. Hansen, der begge er Handelsmænd, maa efter deres Forklaringer antages at have underskrevet med Forstaaelse af Dokumenternes Betydning; sidstnævnte Vidne har forklaret, at en tredje af Underskrifterne M. Hansens Eftf., Lejnum, er skreven af ham, der bestyrer denne Handel.

Fire af Underskriverne, Hummeland, Halvorsen, Johannes Olsen og Daniel P. Andreasen, mener ikke at have underskrevet noget af Dokumenterne.

De øvrige Underskrivere har alle enten vedkendt sig eller ikke med Bestemthed turdet fragaa deres Underskrift paa selve Kautionsdokumentet af 27 Maj, medens adskillige af dem angaaende Fuldmagten af s. D. har forklaret, enten at de ikke mener at have underskrevet den, eller at de ikke erindrer at have underskrevet den, eller at de ikke husker mere end et Dokument.

Samtlige disse sidstnævnte Underskrivere, hvis Underskrift efter det Oplyste maa antages at være sket ved flere forskellige Lejligheder — ikke alle den 27 Maj — og af hvilken 3, nl. Kongsbonde Johannes Jacobsen, Kok J. P. Andreasen og Husmand Hans Nicolajsen, ikke, efter hvad de forklarer, kan skrive deres Navn, saaledes at Andre maatte skrive Navnene for dem, har efter deres for Enkeltes Vedkommende beedigede Forklaringer haft dels en meget ufuldstændig Forstaaelse af Kautionsbevisets Betydning, dels overhovedet ikke forstaaet denne.

I Hovedtrækkene gaar Forklaringerne — med indbyrdes Afvigelser — ud paa, for Nogle Vedkommende, at Tiltalte til dem udtalte, at Dokumentet var en anbefaling for det af ham projekterede Elektricitetsværk i Vestmanhavn og overhovedet ikke drejede sig om Penge, for Andres Vedkommende, at de nok af, hvad Tiltalte sagde til dem,

forstod, at Dokumentet drejede sig om Kaution, men at han forsikrede, at den højeste Risiko, der for hver af dem kunde blive Tale om, var 300 Kr., og at Dokumentet vilde blive brugt til at skaffe Penge til Opførelse af Elektricitetsværket.

En Del af disse Vidner har forklaret, at Dokumentet ikke blev oplæst for dem, og at de ej heller selv læste det igennem.

Nogle af Underskriverne forklarer, at de blev trakterede med Brændevin af Tiltalte ved den Lejlighed, da de underskrev. —

Af Underskriverne paa Kautionsbeviset af 28 Maj, der maa antages at have underskrevet ved, i hvert Fald to forskellige Lejligheder og efter al Sandsynlighed ikke Alle paa samme Dag, forklarer en, Jens N. Simonsen, at han ikke forstod, hvad det var for et Dokument, eller at det angik Penge, en Anden, Joen Joensen, at det angik Elektricitetsværket, og at der ikke var Tale om Pengeforpligtelse, atter Andre forklarer, at Tiltalte sagde til dem, at Risikoen højst var 300 Kr. eller 300—400 Kr. for hver, et Par af dem mindes dog ikke nogen Udtalelse herom, men husker derimod, at Tiltalte talte om, at hvad der blev at betale vilde de i hvert Fald faa tilbage, naar Elektricitetsværket var anlagt.

Dokumenterne af 27 Maj er underskrevne til Vitterlighed af to i Tiltaltes Forretning paa den Tid ansatte Personer, Simon Gudmundsen, der senere er afgaaet ved Døden, og Thomasie Thomsen. Sidstnævntes Forklaring, der dels stemmer med, dels ikke modsiges af Underskrivernes Vidneudsagn, gaar ud paa, at hun ikke har overværet en eneste af Underskrifterne; hun forklarer nærmere, at hun og Gudmundsens Dag blev anmodede af Tiltalte om at skrive deres Navn paa Dokumenterne. Tiltalte oplyste ikke, hvad Dokumenterne indeholdt, og hun saa ikke efter og gjorde sig overhovedet ingen Tanke om, hvad Underskriften betød.

Hvad angaar Dokumentet af 28 Maj synes det tvivlsomt, om Vitterlighedsvidnerne, ovennævnte Gudmundsen og Hans Ole Jacobsen af Sørvaa, har været til Stede, da Underskrifterne skete.

Tiltalte har i sine Forklaringer angaaende disse Dokumenters Tilblivelse bestemt fastholdt, at alle Underskrifterne er ægte — dog har han tilføjet, at hans Brodersøns, den ovennævnte — paa Underskriftens Tid 14-aarige — Johannes Olsens Navn, er skrevet af hans Fader, Heine Olsen, der senere er forulykket.

Han benægter at have sagt til Underskriverne, at det alene var en anbefaling, det drejede sig om, at det ikke drejede sig om Penge, at Risikoen ikke for nogen af Underskriverne vilde overstige 300 Kr., eller at Dokumentet kun skulde bruges, hvis Elektricitetsværket blev anlagt.

Derimod erkender han at have sagt til nogle af Kautionisterne, at de ingen Risiko løb — han vil hermed have tænkt, at naar han kunde gennemføre sine Planer bl. a. med Hensyn til Elektricitetsværket, vilde der ingen Risiko blive; — han har nok sagt, at det var en anbefaling, at saa mange skrev under, men ikke, at der kun var Tale om en anbefaling; han erkender endvidere at have sagt, at Dokumentet vilde tjene som et Led i hans Bestræbelser for at opføre et Elektricitetsværk, og at Pengene ogsaa skulde anvendes hertil, samt at han vilde bestræbe sig for, at Risikoen ikke skulde overstige ca. 300 Kr. for hver.

Med Hensyn til de ufuldmyndige Underskrivere gaar Tiltaltes Forklaring ud paa, at han for de Flestes Vedkommende nok vidste, hvad Alder de havde; han er paa det Rene med, at man først er fuldmyndig, naar man er 25 Aar gl., men derimod har han ikke vidst, at man overhovedet ikke kan blive kautionsforpligtet inden opnaaet 25 Aars Alder. Han tilføjer imidlertid til denne Forklaring, at han slet ikke tænkte paa Myndighedsspørgsmaalet.

Hvad angaar Vitterlighedsvidnerne har han forklaret, at han ikke er i Stand til at erindre, om de overværede Kautionisternes Underskrift eller ikke; han vil have betragtet Underskriften til Vitterlighed nærmest som en Formalitet og værende af underordnet Betydning. —

Kort efter Udstedelsen af disse Dokumenter rejste Tiltalte til København for her i Forbindelse med fhv. Folketingsmand, Kongsbonde Johannes Patursson af Kirkebo, der efter det Oplyste paa forskellig Maade har bistaaet Tiltalte og medvirket ved hans Transaktioner, og som nu tog til København i samme Anledning, at søge tilvejebragt en Ordning af sine Forhold.

Tiltalte henvendte sig her til Grosserer Alexander Warburg af Firmaet Leontio Warburgs Søn & Co. og Grosserer Thor E. Tulinius, med hvilke han allerede tidligere havde Forbindelse. Ved et Møde d. 21 Juni, hvori disse to Mænd, Tiltalte og Patursson deltog, blev der saa efter en Del Forhandling truffet et Arrangement, der skriftlig fastsloges i et af de 4 Mødende underskrevet under Sagen fremlagt Dokument, der er saalydende:

»Aar 1907 den 21 Juni mødtes paa Firmaet Leontio Warburgs Søn & Co.s Kontor i Frihavnen i København

Hr. Thor E. Tulinius her fra Byen,

Hr. J. Patursson fra Kirkebo (Færøerne),

Hr. Olaf à Heygum fra Vestmanhavn (Færøerne),

Hr. Alexander Warburg her fra Byen.

Anledningen til Mødet var, at Hr. Heygum ønskede d'Herrer Tulinius' og Warburgs Hjælp til Optagelse af 2 midlertidige Laan paa hver 15,000 Kr., der dels skulde benyttes til Betaling af løbende forfaldne Gældsposter, dels anvendes til Indkøb af Varer. Til Sikkerhed for den prompte Tilbagebetaling af disse 2 \times 15,000 Kroner, medbragte Hr. Heygum 2 Selvskyldnerkautionsbeviser paa hver 15,000 Kr., det ene undertegnet af 8 paa Færøerne bosatte Personer, det andet af 41 ligeledes paa Færøerne Bosatte. Hr. Patursson oplyste, at samtlige Underskrivere var ham bekendte som solvente og ordentlige Folk, om hvem han udtalte, at de — i Tilfælde at Hr. Heygum ikke maatte være i Stand til at opfylde Betingelserne for Laanenes Tilbagebetaling — sikkert vilde være i Stand til at opfylde deres Kautionsforpligtelser.

Tulinius og Warburg hævdede, at nærværende Laan ikke vilde være nogen Støtte for Heygum for et længere Tidsrum, men kun kunde tjene ham til midlertidig at føre sin Forretning videre. Skulde der tænkes paa en varig Ordning, da maatte Heygum lade sin Virksomhed overgaa til et Aktieselskab med en indbetalt Kapital af mindst 150,000 Kr. De foreholdt derfor Heygum det Ansvar, han paatog sig ved at gøre Brug af sine Kautionisters Tilbud, hvis han ikke var sikker paa at kunne skaffe en Aktiekapital paa 150,000 Kr. tilveje inden dette

Aars Udgang. Hr. Heygum erklærede, at han mente med Sikkerhed at kunne skaffe nævnte Kapital, og derfor ikke tog i Betænkning at optage Laanene mod den tilbudte Selvskyldnerkaution. Hr. Patursson mente ogsaa, at Hr. Heygum havde saa mange gode Forbindelser paa Færøerne, at han uden altfor store Vanskeligheder kunde faa Aktieselskabet dannet.

Warburg og Tulinius erklærede derefter, at de vilde yde Hr. Heygum de 2 Laan paa følgende Betingelser:«

her følger saa Betingelserne, blandt hvilke er en Bestemmelse om, at Patursson skal staa som Rykborgen for de to Kautionsdokumenter overfor Warburg og Tulinius.

Patursson har i denne Henseende som Vidne forklaret, at han ikke havde noget personligt Kendskab til adskillige af Underskriverne og ikke vidste, at en Del af dem var ganske unge og umyndige Personer, men ved sin Udtalelse om, at Underskriverne var gode, tog Hensyn til, at nogle enkelte af dem efter hans Mening hver for sig var gode for et større Beløb. Han var meget betænkelig ved at underskrive som Rykborgen og lagde sin Betænkighed for Dagen.

Tiltalte har erkendt, at han af Tulinius og Warburg blev advaret mod at benytte Dokumenterne, hvis han ikke ansaa Kautionisterne for gode — dette mener han dog ikke bestemt at kunne erindre — og at de til ham udtalte, at han paadrog sig et Ansvar ved at benytte Dokumenterne, hvis han ikke var sikker paa at kunne skaffe en Aktiekapital paa 150,000 Kr. tilveje inden Aarets Udgang; dette følte han sig imidlertid sikker paa og mener ogsaa, at det vilde være lykkedes, hvis ikke Warburg nogen Tid efter var gaaet fallit (traadt i Likvidation).

Overskriften paa Dokumenterne »Herrer Thor E. Tulinius & Firma Leontio Warburgs Søn & Co., København« blev ved Benyttelsen indføjet af Tiltalte, der efter sin Forklaring havde ladet Kreditors Navn staa in blanco, idet han ikke paa Forhaand vidste, hos hvem han kunde opnaa Laan.

Af de to mod Sikkerhed i Kautionsbeviserne tilsagte Laan blev det ene ydet Tiltalte i Form af Varer, det andet kontant; dette sidste under den Form, at Patursson optog det i Grundejerbanken mod Garanti af Tulinius og Warburg for Friholdelse.

Da Overretssagfører Smidt i 1909 var paa Færøerne, forhandlede han med i alt Fald nogle af Kautionisterne om Bortfald af Forpligtelsen efter Kautionsbeviserne — Sikkerheden i disse var stadig i Kraft, idet Tiltalte ikke havde tilbagebetalt de to Laan — mod Tegning af Aktier i Selskabet »Føroya Handil og Industrie«. Nogle Kautionister tegnede sig ogsaa for Aktier, men nogen endelig Ordning opnaaedes ikke.

I 1911 og 1912 har Tulinius og Warburg søgt deres Tilgodehavender inddrevne hos Kautionisterne, bortset fra dem, der paa Kautionens Tid var ufuldmyndige. De 7 af Underskriverne paa Dokumentet af 28 Maj har dels afviklet Beløb, der for Nogles Vedkommende udgør flere Tusinde Kroner, dels paa forskellig Maade stillet Sikkerhed. Størstedelen af de myndige Underskrivere paa Beviset af 27 Maj har, efter at Mellemværendet var paadømt ved Underretten, indgaaet Forlig om Betaling af Beløb, varierende fra 100 Kr. til 500

Kr., en enkelt dog 1060 Kr., til fuld Afgørelse af deres Forpligtelse. Tulinius og Warburg har langt fra opnaaet fuld Dækning. —

Tiltaltes Handlemaade med Hensyn til de her omhandlede Kautionsdokumenter saavel som de af Underskriverne afgivne Forklaringer maa for at bedømmes rigtigt ses paa Baggrund af specielt færøske Forhold.

I denne Henseende skal bemærkes, at den almindelige Folkeoplysning paa Færøerne, i hvert Fald i Bygderne, endnu langt fra har naaet et Trin, svarende til det øvrige Kongeriges. — Bygdebefolkningen har ikke let ved med fuld Forstaaelse at læse haandskrevne Dokumenter, ligegyldigt om de er skrevne paa dansk eller færøsk. Befolkningen i Bygderne har derhos, bortset fra Handelsmænd og Lignende, kun ringe Kendskab til juridiske Dokumenter, hvilke i liden Grad nødvendiggøres af Formen for deres Erhvervsliv, og særlig er den næsten ganske ukendt med Dokumenter af den ovenfor omhandlede Karakter og uden Forstaaelse af deres Retsvirkning og af de deri anvendte tekniske Udtrykks Betydning.

Alt dette er Forhold, der tør betragtes som notoriske indenfor nærværende Rets Omraade, men som iøvrigt ogsaa skinner igennem Forhørene.

Af disse fremgaar yderligere, at ialfald en stor Del af Dokumenternes Underskrivere hører til Bygdebefolkningens bredere, ret ubemidlede Lag og tilmed for en Dels Vedkommende, ogsaa af de paa Underskriftens Tid fuldmyndige, er ret unge.

Med disse Forhold for Øje skønnes det med Sikkerhed at kunne statuere paa Grundlag af de afgivne Vidneforklaringer i disses indbyrdes Sammenhæng og i Forbindelse med den af Tiltalte selv afgivne Forklaring, at Tiltalte i vidt Omfang — hvor vidt tør ikke med Sikkerhed fastslaaes — har benyttet sig af de Paagældendes manglende Indsigt til ved urigtige eller i hvert Fald villedende og tilsørende Forklaringer at formaa dem til at indlade sig paa Dispositioner, som de med klar Forstaaelse af Forholdet ikke havde været tilbøjelige til.

Derimod skønnes det, ogsaa under Hensyn til en fra en Skriftekspert indhentet under Sagen fremlagt Erklæring ikke at kunne statuere og ej heller at være sandsynligt, at Tiltalte med Hensyn til disse Dokumenter skal have gjort sig skyldig i Falsk. —

Tiltaltes Handlemaade med Hensyn til Kautionsdokumenternes Udstedelse skønnes at maatte betragtes som et bedrægeligt Forhold og som saadant i hvert Fald strafbart efter Straffelovens § 257.

Den Maade, hvorpaa Tiltalte har benyttet Kautionsdokumenterne af 27 og 28 Maj 1907, findes strafbar for det Første i Forholdet til Underskriverne forsaavidt han — hvilket efter Vidneforklaringerne tør anses godtgjort for en Dels Vedkommende — har formaaet disse til at underskrive i Tillid til, at Dokumenterne vilde blive benyttede til Etablering af Elektricitetsværk i Vestmanhavn.

Endvidere findes Benyttelsen strafbar i Forholdet til Tulinius og Warburg, navnlig under Hensyn til, at Tiltalte overfor disse dels har fortiet, at et betydeligt Antal af Underskriverne var umyndige, hvilket han ikke kunde have glemt i alt Fald for Nogles Vedkommende, da adskillige af de Paagældende var langt under Myndighedsalderen — i hvilken Henseende det ikke findes at kunne diskulperer Tiltalte, at Tu-

linius og Warburg i Erklæringer, indhentede af Defensor, har udtalt, at de ikke nærer noget Ønske om at se Tiltalte straffet, og at Antallet af Kautionister paa Dokumentet af 27 Maj ikke har været afgørende for Laanets Ydelse — dels har fortiet Sammenhængen med Vitterlighedsvidnernes Underskrift paa Dokumentet af 27 Maj; hvorved bemærkes, at Falskindsigelse er gjort gældende overfor dette, saaledes som det fremgaar af den under Sagen fremlagte Udskrift af Færøernes Sørenskriveris Dom af 5 December 1911.

Tiltaltes Forhold i de tvende nævnte Retninger skønnes ikke med aldeles tilstrækkelig Sikkerhed at kunne henføres henholdsvis under Straffelovens § 253 eller dennes Analogi og under § 251, men findes at maatte henføres under § 257. —

Af et Antal af Kautionisterne er under Sagen nedlagt Erstatningspaastande overfor Tiltalte, hvilke imidlertid under Hensyn til, at Spørgsmaalet om Kautionisternes Forpligtelser ikke for alles Vedkommende er bragt til endelig Afgørelse, ikke uden Betænkelighed skønnes under denne Sag at burde komme til Paakendelse.

II. I Grundejersbanken i København, hvor Tiltalte i 1905 havde opnaaet en Kredit, fik han i 1906 yderligere Kredit, til Sikkerhed for hvilken han deponerede dels en Panteobligation paa 80,000 Kr., dels et Kautionsbevis paa 50,000 Kr. med Underskrift af Magnus P. Magnussen, Saksen, Ole Olsen, Holdurvig, Jens Egholm, Strømnæs, Thomas Jacobsen, Kvalvig, og Johannes Oliver Olsen (Tiltaltes Broder), Vestmanhavn, samt som Vitterlighedsvidner vistnok John Olsen (Tiltaltes Broder) og Simon Gudmundsen.

Da i 1909 Overretssagfører Poul Smidt opholdt sig i Vestmanhavn for at bistaa Tiltalte med Dannelsen af Aktieselskabet »Føroya Handil og Industrie«, havde han med sig Afskrift af et Kautionsdokument med de nævnte Underskrifter. Kongsbonde Magnus Pauli Magnussen af Saksen og Odelsmand Ole Olsen af Holdurvig, der efter Tiltaltes Anmodning en Dag kom til Vestmanhavn, erklærede her, efter at have set den af Smidt medbragte Afskrift, ikke at have underskrevet noget tilsvarende Dokument.

I 1910 fik Tiltalte under et Ophold i København af Grundejersbanken tilbageleveret det der beroende Kautionsbevis, som han med et Brev af 18/5 s. A. tilsendte sin i Vestmanhavn værende Hustru. I Brevet anmoder han hende om at opbevare Kautionsbeviset til hans Hjemkomst, efter at have vist det til Johannes Oliver Olsen. Efter at være vendt tilbage fra København overgav Tiltalte en Dag sin Hustru Dokumentet, paa hvilket Underskrifterne da var fraklippede; efter hendes under Sagen afgivne Forklaring, brændte hun det derefter.

Ved samme Tid modtog Magnussen, Olsen, Egholm og Jacobsen tilsendt fra Tiltalte Udsklip, hvorpaa fandtes deres Navne.

Magnus Pauli Magnussens under Sagen afgivne beedigede Forklaring

Færdig fra Trykkeriet den 19 Maj 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkøl) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 18.

Torsdag den 6 Maj.

gaar nærmere ud paa, at han i Maj 1906 i Bygden Tjørnevig har underskrevet et Dokument, som Tiltalte nedskrev i Magnussens Paasyn paa et ret lille Stykke Papir, efter at Tiltalte havde anmodet ham om at underskrive en Erklæring om, at det da paatænkte Telefonanlæg var et gavnligt Foretagende for Færøerne, at det anbefalede, at Tiltalte overtog Anlægget, samt at dette vilde koste 50,000 Kr. Han læste Dokumentet, hvis Tekst var kort, igennem, før han underskrev, og saa det atter et Par Dage senere paa Tiltaltes Kontor i Vestmanhavn, denne Gang yderligere underskrevet af Jens Egholm, Strømnæs, Thomas Jacobsen, Kvalvig, og Ole Olsen, Haldurvig. Han føler sig vis paa, at det ikke var noget Kautionsdokument; Tiltalte talte ikke om Kaution, og en saadan Forpligtelse vilde Vidnet ikke have paataget sig.

Om den Afskrift, som Smidt viste ham, forklarer han, at dens Tekst var en Del længere end det i Tjørnevig underskrevne Dokument og indeholdt i Modsætning til dette Bestemmelse om, at Underskriverne og deres Arvinger hæftede En for Alle og Alle for En. Han benægtede ved denne Lejlighed at have underskrevet noget Kautionsbevis.

I det Hele taget forklarer han ikke at skønne bedre, end at Originalen til den nævnte Afskrift maa have været falsk. —

Ole Olsen har edelig forklaret, at han en sen Aften, vistnok i Maj 1906, i Haldurvig efter Tiltaltes Anmodning har underskrevet et Dokument, under hvilket kun Magnussens Navn stod. Det var et temmelig lille Papir med ganske kort Tekst, og Olsen opfattede efter Tiltaltes Udtalelser sin Underskrift som Anbefaling af, at Tiltalte overtog Telefonanlægget. Kaution talte Tiltalte ikke om. Olsen husker, at Dokumentet indeholdt Tallet 50,000 Kr. og er ikke absolut sikker paa, at der ikke har staaet noget om Garanti eller Sikkerhed; da det var ret mørkt, kunde han kun daarligt læse Teksten.

Angaaende Mødet med Smidt i Vestmanhavn forklarer han i alt Væsentligt overensstemmende med Magnussen, ogsaa forsaavidt angaar Forskellen mellem det af ham underskrevne Dokument og den af Smidt foreviste Afskrift.

Han føler sig forvisset om, at det Dokument, han underskrev, ikke var noget Kautionsbevis. Derimod var den Afskrift, som Smidt viste ham, »et rigtigt Kautionsbevis«.

Thomas Jacobsen har edelig forklaret, at han efter Anmodning af Tiltalte, der havde været i Kvalvig, fulgte med op i Fjældet paa Vejen til Vestmanhavn. Tiltalte fortalte, at han ønskede at overtage Telefon-

anlægget og havde Brug for nogle »Tillidsmænd«, blandt hvilke han ønskede Jacobsen. Tiltalte tog saa et Dokument frem af Størrelse omtrent som $\frac{1}{4}$ Folioark og læste det op for Jacobsen, der fulgte med i den ganske korte Tekst, uden at det forekom ham, at der deri stod Noget, der kunde paadrage ham Risiko; at det kunde dreje sig om Kaution, fik han absolut ikke Indtryk af, men han tør ikke absolut benægte, at der i Dokumentet kan have staaet 50,000 Kr. eller maa-ske 270,000 Kr. — efter hvad Tiltalte under Forhørene har opgivet den for Anlægget kalkulerede Sum. — Han var meget uvillig til at underskrive, fordi han frygtede for Pengeansvar, men Tiltalte blev ved med at bønfalde ham derom og forsikrede, at der ingen Risiko var derved; i Tillid til disse Forsikringer underskrev han saa.

Han husker ikke Indholdet nærmere, men er dog vis paa, at der ikke stod noget om Ansvar for ham og andre Underskrivere, En for Alle og Alle for En, samt for Arvinger, og husker ej heller, om der allerede fandtes andre Underskrifter.

Den af Smidt medbragte Afskrift saa han ikke.

Jens Egholm har som Vidne forklaret, at han for en Del Aar siden paa Tiltaltes Kontor i Vestmanhavn har underskrevet et Stykke Papir af Størrelse som et Ark Brevpapir — dog tør han ikke absolut benægte, at det kan have været et større sammenfoldet Papir — paa hvilket de tre forannævnte Vidners Navne fandtes. Tiltalte sagde, at Dokumentet skulde sendes til København »for at de høje Herrer kunde se, hvad for Venner han havde paa Færøerne«, men Egholm husker ikke nærmere, hvad det skulde anvendes til eller dets Indhold, idet han ikke læste det igennem, men ganske stoledede paa Tiltalte; han spurgte flere Gange denne, om det drejede sig om Betaling af Penge, hvilket Tiltalte benægtede. Han skrev det derfor under i den Tro, at det var en Anbefaling. At kautionere for Tiltalte, som han vidste sad daarligt i det, kunde aldrig være faldet ham ind. Det var halvmørkt i Kontoret, og han kunde daarligt se, hvad der stod i Papiret, men har Indtryk af, at Teksten var paa 5—6 Linier.

Han har ikke set det Dokument, Smidt havde med.

Johannes Oliver Olsen, der er Tiltaltes Broder, har som Vidne først forklaret, at han aldrig har underskrevet noget saadant Dokument som det Kautionsbevis, der blev vist ham af Tiltaltes Hustru, og at han overfor Tiltalte har benægtet at have underskrevet det, hvortil Tiltalte intet særligt havde at sige. Senere har han rettet sin Forklaring til, at han, der har underskrevet en hel Del Dokumenter i Forretningsforhold med Tiltalte, ikke kan sige, at det ikke var hans Underskrift, der stod paa Papiret, men hvis Underskriften var ægte, maa han have skrevet under i den Tro, at Dokumentets Indhold var et andet, end det virkelig var. Han vilde, mener han, ikke have paataget sig en saadan Kautionsforpligtelse, som han ikke kunde opfylde.

Lisbeth Olsen, sidstnævnte Vidnes Hustru, har som Vidne forklaret, at hendes Mand har omtalt, at hans Navn fandtes paa et Dokument lydende paa 50,000 Kr., men det brød han sig ikke om, fordi han ikke havde skrevet Dokumentet under.

Tiltalte har bestemt fastholdt, at det i Grundejerbanken deponerede Dokument var det samme som det af Magnussen og de Andre underskrevne. Han har nærmere forklaret, at han havde det med fra Vest-

manhavn til Bygden Saksen; herfra fulgtes han til Tjørnevig med Magnussen, der gennemlæste Dokumentet undervejs. Det var skrevet med hans Haand paa et Helark og Teksten fyldte, mener han, ca. $\frac{1}{3}$ Del Folioside, men maaske har der staaet et Stykke anbent til Indføjelse af Kautionisternes Navne. Han benægter, at der er foretaget nogen Forandring efter Dokumentets Underskrift undtagen maaske, at Kautionisternes Navne er indføjede i Teksten eller muligvis indføjet Bemærkning om Anvendelse af den hurtige Retsforfølgning, hvortil han dog i saa Fald forinden Indføjelsen vil have erhvervet Underskrivernes Tilladelse.

Han mener, at Underskriverne maa have været paa det Rene med, at det var et Kautionsdokument til Anvendelse ved Overtagelse af Telefonanlægget.

Han erkender, at Dokumentet er underskrevet af Vitterlighedsvidnerne, uden at disse havde været til Stede, da Magnussen, Ole Olsen og Jacobsen underskrev, derimod vil han ikke kunne erindre, om de var til Stede, da Egholm og Johannes O. Olsen underskrev, eller da Magnussen kort efter sin Underskrift saa Dokumentet i Vestmanhavn — i denne Henseende skal bemærkes, at alle de 4 Førstnævnte har forklaret, at de ved de paagældende Lejligheder var ene med Tiltalte.

Tiltaltes Forklaring om det i Grundejerbanken deponerede Dokumentets Udseende bestyrkes af det af hans Hustru som Vidne forklarede. Derimod har Vidnerne, Kongsbonde Johannes Patursson, der ved Dokumentets Udlevering saa det i Grundejerbanken, hvorhen han havde fulgt Tiltalte, og Johannes Oliver Olsen udtalt sig mindre sikkert i denne Henseende.

De af Tiltalte til Magnussen, Ole Olsen, Jacobsen og Egholm sendte Udklip, der er fremlagte under Sagen, har været Genstand for Undersøgelse i V. Steins analytisk-kemiske Laboratorium, der udtaler, at der ikke er forefundet Forhold, der taler imod, at de fire Papirstykker kan hidrøre fra samme Ark Papir. De nævnte Vidner har ikke ment at kunne bestride Ægtheden af deres paa Udklippene staaende Navne.

Der synes ikke efter det Oplyste af Grundejerbanken at være lagt stor Vægt paa det omhandlede Kautionsbevis.

De af Magnussen, Ole Olsen, Jacobsen og Egholm afgivne Vidneforklaringer synes fuldtud troværdige og har særlig for de to Førstnævntes Vedkommende været overmaade klare og bestemte — disse fire Vidner maa i det Hele taget efter deres Opræden betegnes som hørende til den mere udviklede Del af Bygdebefolkningen. Omend det saaledes er overvejende sandsynligt, at der paa dette Punkt foreligger et Tilfælde af Falsk, enten i Form af Udfærdigelse af et falsk Dokument eller i Form af falsk Udfyldning af et ægte Dokument — i hvilken Henseende henvises til Forklaringerne angaaende Bestemmelserne om solidarisk Ansvar for Underskriverne og Arvinger — har den Omstændighed, at det i Grundejerbanken som Sikkerhed stillede Dokument ikke har kunnet foreholdes Vidnerne, bevirket, at nærværende Ret ikke med aldeles tilstrækkelig Sikkerhed har turdet henføre Tilfældet under nogen af Bestemmelserne i Straffelovens Kap. 27.

Ud fra den Forudsætning, at der ikke foreligger Falsk, findes Tiltaltes Handlemaade saavel i Forhold til de fire nævnte Underskrivere — hvis Forklaringer om, ved hvilke Foregivender Tiltalte opnaaede deres Underskrift, maa siges indbyrdes at bestyrke hverandre i saa høj

Grad, at de vil kunne lægges til Grund ved Forholdets Paadømmelse — som i Forhold til Grundejerbanken under Hensyn til Sammenhængen med Vitterlighedsvidnernes Underskrift, at være af den Beskaffenhed, at det maa henføres under Straffelovens § 257.

III. I 1898 lod Tiltalte en af ham anlagt og for hans private Regning i kort Tid drevne Ophalingsbedding for Fiskekuttere i Vestmanhavn overgaa til et Aktieselskab »Vestmanna Sleipustød & kjøhalingslag vid jarn- og træmiðing«, saaledes at han selv blev Aktionær med vistnok 11,000 Kr. af den 28,000 Kr. store Aktiekapital.

1) Gennem en Aarrække stod Tiltalte som ret uindskrænket Leder af dette Selskab, hvis Pengeforhold han efter det Oplyste synes i vidt Omfang at have sammenblandet med sine egne.

Paa Grundlag af det Foreliggende skal herom nærmere bemærkes:

Tiltalte har i adskillige Tilfælde i Stedet for at lade Selskabets Folk faa deres Løn udbetalt kontant, overført deres Tilgodehavender til deres Konti i den af ham drevne Købmandshandel. Ved de i den Anledning nødvendige Posteringer i Selskabets og hans egne Bøger er ikke iagttaget den for at holde Forholdet klart fornødne Orden — i det Hele taget synes Bogføringen, forsaavidt Tiltalte selv har forestaaet den, at have været meget uordentlig.

Denne med Hensyn til Personalets Tilgodehavende ommeldte Fremgangsmaades Berettigelse er efter det Oplyste for forskellige Tilfældes Vedkommende meget tvivlsom; Tiltalte har imidlertid henvist til, at den var bleven sædvanmæssig i Forholdet, og denne Forklaring synes efter det iøvrigt Fremkomne ikke sikkert at kunne forkastes.

Der er i det Hele ikke i denne Henseende oplyst Forhold, der med fuldt tilstrækkelig Sikkerhed skønnes at maatte paadrage Tiltalte Strafskyld.

I Januar 1906 blev Fuldmægtig Joen Winther af Vestmanhavn antaget som Regnskabsfører for Beddingen i Stedet for Tiltalte, der hidtil havde haft Regnskabsvæsenet.

Efter Winthers Forklaring under Sagen var Forholdene i stor Uorden, da han tiltraadte. Han fungerede, indtil Bestyrelsen den 17 August 1907 paany valgte Tiltalte til Kasserer og Regnskabsfører — foruden til Formand.

Da Tiltalte i Begyndelsen af 1908 skulde rejse til København, vedtoges det paa et Bestyrelsesmøde den 11 Februar at overdrage »hele Repræsentantskabet og Selskabets Forvaltning til Hr. Rasmus Niclasen, der saaledes i Et og Alt under Olaf à Heygums Fraværelse fungerer i hans Sted«.

Efter den af Købmand af Midvaag Rasmus Niclasen edelig afgivne Vidneforklaring aflagde Tiltalte ikke Regnskab og afleverede ej heller nogen Kassebeholdning — denne skulde efter Bøgerne, saaledes som det ved rigtig Sammentælling oplystes, være ca. 250 Kr. — og det viste sig, da Niclasen som Kasserer indkrævede udestaaende Fordringer, at disse i betydeligt Omfang var betalte til eller paa anden Maade afgjorte med Tiltalte uden at være bogførte.

Efter at Tiltalte var vendt tilbage, ønskede han paany at overtage Kassererposten, men Niclasen nægtede at gaa ind derpaa.

I Efteraaret 1908 modtog Tiltalte to Indbetalinger til Beddingen

paa tilsammen 1713 Kr. 57 Øre, delvis saaledes, at Beløbene kom ham tilgode i Modregning. Disse Beløb, som han vil have modtaget, fordi han ønskede at hævde sin Stilling som Kasserer, har han ikke afgivet til Selskabet.

Ifølge Beddingens Hovedbog udgør dens Tilgodehavende hos Tiltalte herefter nu:

1. Vedrørende Tiltaltes egne Skibe (Arbejde m. v.)	3676 Kr. 11 Øre
2. Renter debiterede Tiltalte	2285 — 46 —
3. Beløb, som Tiltalte har indkrævet som Kasserer	2642 — 06 —
	<hr/>
	8603 Kr. 63 Øre

Tiltalte udtaler om denne Opstilling, at Post 1 mulig er noget for høj, og at Berettigelsen af Post 2 maaske er tvivlsom. Rigtigheden af Post 3 synes han ikke at ville bestride. Han opstiller imidlertid forskellige Modfordringer, som dog — deres Rigtighed forudsat — er utilstrækkelige til Dækning af Post 3, selv om de betragtedes som først kommende til Afdrag paa denne Del af hans Gæld til Beddingen; Tiltaltes Forklaringer med Hensyn til hele dette Punkt er iøvrigt overmaade vakkende og uklare.

Efter det Billede, hele Sagen giver af Tiltaltes Formuesforhold, synes han at maatte være ude af Stand til at betale sin Gæld til Beddingen.

Beddingen er i 1911 traadt i Likvidation.

Som Formand i Beddingsselskabet har Rasmus Niclasen udtalt, at der ikke fra Beddingens Side ønskes gjort Ansvar gældende mod Tiltalte med Hensyn til dennes Forbrug af Beddingens Midler.

Herefter skønnes ikke rettere, end at Spørgsmaalet om Strafskyld for Tiltalte paa dette Punkt maa bortfalde.

2) Med Hensyn til Førelsen af Beddingsselskabets Forhandlingsprotokol er Tiltalte sigtet for Misligheder paa to Punkter.

a) Af Protokollen fremgaar, at der er afholdt en ekstraordinær Generalforsamling den 1 Februar 1899 og paa denne vedtaget et af Formanden stillet Forslag, med Hensyn til hvilket Protokoltilførslen er saalydende:

»Aar 1899 den 1 Februar samledes Selskabet efter forudgaaende lovligt Varsel til en ekstraordinær Generalforsamling, hvor da foretoges:

Behandling af et af Formanden fremsat Forslag om at rejse et Laan for Selskabet i Lighed med det Beløb 4000 Kroner, for hvilke det endnu ikke var lykkedes at erhverve Aktier. Formanden tilbød Selskabet sin Forpligtelse til, inden et Aar fra Dato at have dækket Laanet med Renter, enten ved Salg af Aktier eller paa anden Maade at have indløst Laanet«.

Vidnet, Smedemester Thomas Askham, der den Gang var ansat ved Beddingen, og som desuden var Aktionær og Bestyrelsesmedlem, har i denne Henseende edelig forklaret, at han, der ikke syntes om det af Tiltalte fremsatte Forslag, som Tillæg til dette foreslog og fik vedtaget, at Tiltalte som Sikkerhed for, at Laanet blev rigtig afgjort, skulde pantsætte 8 Aktier til Beddingen, saaledes at det Udbytte, der faldt paa disse Aktier, skulde fordeles til de øvrige Aktier i Beddingen. Tiltalte førte under Generalforsamlingen en Klade, efter hvilken Protokoltilførslen skulde ske; om Protokollen blev korrekt ført, undersøgte Vidnet dog ikke, idet han stolede paa, at andre af Underskriverne havde

efterset dette. Vidnet hørte ikke selve Protokollen blive læst op og ved i det hele taget ikke om saadan Oplæsning fandt Sted. Derimod hørte han paa Oplæsningen af Kladden, og heri forekom den af Vidnet foreslaaede Bestemmelse.

Den Dag, da den næste ordinære Generalforsamling skulde afholdes (ifølge Forhandlingsprotokollen den 27 Juli s. A.), spurgte Tiltalte Vidnet, om han huskede, hvad der var besluttet paa den ekstraordinære Generalforsamling. Vidnet svarede hertil Ja, og Tiltalte sagde saa noget om, at der ikke var tilført Protokollen noget derom, og omtalte endvidere, at det jo var mange Penge, der faldt i Udbytte til de 8 Aktier, og at Vidnet som Gratiale for den Tid, han havde været ved Beddingen, kunde faa Halvdelen af dette Udbytte.

Vidnet, der opfattede dette som et Tilbud om Betaling for at tie stille med, hvad han huskede fra den ekstraordinære Generalforsamling, blev, efter hvad han har forklaret, vred og sagde, at det højeste, han kunde love, var, at han ikke skulde aabne sin Mund paa Generalforsamlingen. Ifølge sin Forklaring har han ikke modtaget nogen Del af det ommeldte Aktieudbytte.

To af de Andre ved den ekstraordinære Generalforsamling mødte har med Hensyn til Udbyttet af de 8 Aktier som Vidner udtalt sig nærmest i Tilslutning til Askhams Forklaring; dog synes de kun med Usikkerhed at kunne huske, hvad der er foregaaet.

Tiltalte har i denne Henseende forklaret, at han ikke erindrer noget bestemt om det ommeldte Laan og særlig ikke, om der blev stillet Sikkerhed. Han vil ej heller kunne huske, om de paagældende 8 Aktier tilhørte ham; eller om de tilhørte Selskabet. Med Hensyn til Vidnet Askham gør han gældende, at denne er utroværdig, hvorved han henviser til, at Askham i 1902 maatte fratæde sin Stilling ved Beddingen som Følge af Lønberegninger af mislig Natur.

Der findes herom i den ommeldte Protokol en bl. a. af Askham underskrevet Tilførsel af 1 Februar 1902.

Paa dette Punkt foreligger der ikke mod Tiltaltes Benægtelse fyldestgørende Bevis for, at han har gjort sig skyldig i nogen Handling af strafbar Natur.

b) I den omhandlede Forhandlingsprotokol findes paa Side 11 en Tilførsel angaaende en den 27 Juli 1899 afholdt Generalforsamling. Den sidste Passus — to Linier — i Referatet lyder saaledes: »Endelig vedtoges at genopføre eller erstatte Olaf J. Olsen to store Baadenøste og en Nøstegrund, som han ved Anlægget har afstaaet«. Herunder staar: »Mødet hævet« og derefter Deltagernes Underskrifter.

Hvor Navnet »Olaf J. Olsen« staar findes en Rasur i Papiret (under »f. J. Olsen«), og hele Bemærkningen ser ud til at være indføjet, efter at Ordene »Mødet hævet« er skrevne, hvad den ifølge det Oplyste ogsaa er.

Det førnævnte Vidne, Købmand Rasmus Nielsen, der har været Bestyrelsesmedlem siden 1905 og Formand siden 1909, har edelig forklaret, at han kom i Besiddelse af Protokollen efter det tidligere omtalte Bestyrelsesmøde af 11 Februar 1908, og at den ikke siden har været i Tiltaltes Besiddelse.

I Juli 1905 og Juli 1906 havde han i Anledning af Spørgsmaal opstaaede paa Beddingens Generalforsamlinger gennemset Protokollen,

i 1905 netop i Anledning af Spørgsmaal om nogle Thomas Olsen af Vestmanhavn tilhørende i det Følgende nærmere omtalte Baadenøste : Baadehuse, men han har ikke ved disse Lejligheder set den ovennævnte Passus, som han derfor, uden med absolut Bestemthed at turde sige det, er ret sikker paa maa være tilført efter Juli 1906. Han var ikke Aktionær i 1899.

I December 1907 var Tiltalte i Midvaag, hvor han forhandlede med Vidnet om sit Mellemværende med Beddingen. Tiltalte hævdede ved denne Lejlighed, at han havde et Krav paa Beddingen, hidrørende fra nogle Baadenøster. Vidnet, der som foran omtalt havde gennemset Protokollen, udtalte, at det var Løgn, at Tiltalte havde et saadant Krav, og da Tiltalte sagde, at der i Protokollen fandtes en Beslutning herom, var Vidnet mest tilbøjelig til at tro, at hvis en saadan Beslutning var taget, maatte den vedrøre ovennævnte Thomas Olsens Nøster.

Saasnart Vidnet i 1908 havde faaet Protokollen, eftersaa han den og fandt den omtalte Passus, som han straks ansaa for tilført senere end paagældende Generalforsamling; han var ret tilbøjelig til at tro, at der havde staaet »à Heygum« i Stedet for »J. Olsen«.

For at faa Sagen nærmere oplyst lod han Protokollen undersøge af V. Steins analytisk-kemiske Laboratorium. Resultatet foreligger i dettes under Sagen fremlagte Skrivelse af 31 December 1909, hvori bl. a. udtales:

»Medens det øvrige af Skriften paa Side 11 var skrevet med Jerngallusblæk, viste Blækket i de omhandlede 2 Linier sig at være Kampescheblæk. Det lod sig ikke oplyse, hvad der før den foretagne Radering har staaet paa det Sted, hvor nu »Olaf J. Olsen« er skrevet over«.

Senere har Vidnet forelagt de omtalte Linier for Tiltalte, men denne har ikke villet vedgaa, at de var indsatte efter Generalforsamlingen.

Vidnet har under Sagen forklaret, at han nu nærmest antager, at der paa det raderede Sted har staaet enten »à Heygum« eller »Thomas Olsen«.

Tiltalte har i denne Henseende forklaret, at der paa den Grund, hvor Beddingen blev anlagt — hvilken Grund hørte til hans Kongsfæste — laa 4 Baadenøster, hvoraf de to tilhørte Thomas Olsen, de to Tiltalte eller hans Fæste. Desuden laa der en Nøstetoft, der tilhørte Tiltalte. Alle disse Bygninger blev nedrevne, da Beddingen blev anlagt. Thomas Olsen fik til Erstatning opført et nyt Nøst paa en anden Plads; Tiltalte fik ikke straks nogen Erstatning, men det var hans Mening, at han vilde have Godtgørelse.

Han har under Forhørene fastholdt, at der er taget Beslutning om, at han skulde have saadan Erstatning paa Generalforsamlingen d. 27 Juli 1899 og forøvrigt ogsaa paa den første Generalforsamling den 26 August 1898 samt indenfor Bestyrelsen, — hvorom Forhandlingsprotokollen dog ikke indeholder Nogetsomhelst.

Han vil imidlertid have glemt at indføre Beslutningen under selve Generalforsamlingen d. 27 Juli 1899 og erkender at have indføjet den ommeldte Passus paa et senere Tidspunkt, hvornaar vil han ikke bestemt kunne huske, dog mener han uden sikkert at kunne sige det, at Indføjelsen er sket i det første Aar efter Generalforsamlingen af 27 Juli 1899. Han benægter, at der paa det raderede Sted skal have

staaet på Heygum«, og siger, at han føler sig overbevist om, at Tilføjelsen er sket, inden han i 1906 fik Navneforandring.

Han vil have haft i Sinde at indhente en senere Generalforsamlings Billigelse af Tilførslen, som han ikke vil have tvivlet om at faa, men paastaar, at han har glemt at udføre dette Forsæt, skønt der, som han indrømmer, ved senere Generalforsamlinger har været ret stærk Debat om hans Forhold til Beddingen.

Han mener, at Erstatningen for Nøsterne vilde andrage henimod 1000 Kr.

Med Hensyn til den Samtale om hans Mellemværende med Beddingen, som han havde med Niclasen, og som efter dennes Opgivende fundt Sted i December 1907, forklarer Tiltalte, at han ikke erindrer at have sagt, at der forelaa Protokolltilførsel, men at dette nok er muligt; derimod husker han at have sagt, at der forelaa Beslutning baade af Bestyrelsen og Generalforsamlingen.

Tiltalte erkender, at han under den senere i Niclasens Forklaring ommeldte Samtale — denne synes efter Tiltaltes Forklaring at have fundet Sted i 1911 — har udtalt sig saaledes, at Niclasen maatte faa det Indtryk, at Tiltalte ikke vilde indrømme, at den ommeldte Passus var tilføjet efter Generalforsamlingens Afslutning. Niclasen sagde ved denne Lejlighed ikke noget om, at Protokollen var bleven kemisk undersøgt; saavidt Tiltalte husker, var det nærmest ham selv, der bragte Spørgsmaalet om Erstatning for Nøsterne paa Bane.

Tiltalte hævder, at han ikke har gjort Brug af ommeldte Passus.

Af de ved Generalforsamlingen d. 27 Juli 1899 Mødte, ifølge Underskrifterne 16 foruden Tiltalte, er under Sagen 15 afhørte som Vidner. Størstedelen af dem har forklaret intet at mindes om en Vedtagelse som den af Tiltalte paastaaede. Et af Vidnerne, Jacob Marius Jacobsen af Vestmanhavn, der var Medlem af Bestyrelsen, har udtalt, at der dunkelt foresvæver ham noget om, at der har været Tale om Erstatning for Nøsterne, men ved hvilken Lejlighed mindes han ikke, ej heller mindes han, om der skete nogen Vedtagelse. Han synes nærmest, at Spørgsmaalet var paa Bane, inden Beddingen blev Aktieselskab.

En af Deltagerne, Landbrugskonsulent Effersøe, Thorshavn, mener at erindre, at der paa en Generalforsamling, hvilken husker han ikke, er sket Vedtagelse, efter hans Antagelse ret formløst, om Erstatning til Tiltalte for et Nøst. Han mindes ikke noget om, hvor stor Erstatning der skulde ydes, men mener, at det paa langt nær har været 1000 Kr.

En anden Deltager, Købmand Joen Rasmussen af Sørvaaag, tror bestemt ikke, at der er vedtaget nogen saadan Beslutning; han har forklaret, at han blev meget forbavset ved at se de indføjede Linier i Protokollen.

Endelig har førstnævnte Vidne, Thomas Askham edelig forklaret, at han aldeles intet erindrer om nogen saadan Vedtagelse, hverken paa nogen Generalforsamling eller indenfor Bestyrelsen, af hvilken han var Medlem. Generalforsamlingen d. 27 Juli 1899 mener han at huske særlig tydeligt som Følge af de ovenfor under a. ommeldte Forhold. Han er gaaet ud fra, at da Tiltalte solgte Beddingen til Aktieselskabet, solgte han den fuldt ud. Tiltalte har nok ved en Lejlighed — Vidnet mener kort inden han i 1902 fratraadte sin Stilling ved Beddingen —

talt om, at hans Nøst burde gøres i Stand, men Vidnet mener, at hverken ved denne eller ved andre Lejligheder har han indrømmet, at Tiltalte havde noget*) hertil; derimod tør han ikke benægte Muligheden af, at der mellem ham og Tiltalte kan være faldet mere eller mindre løse Bemærkninger derom.

Ihvorvel Tiltaltes Forklaring om at have anset sig berettiget til Indføjelsen af de omhandlede to Linier i Forhandlingsprotokollen under Hensyn til det Foreliggende, bl. a. hans Optræden overfor Niclasen, synes lidet troværdig, findes den dog i Betragtning af den af Landbrugs-konsulent Effersøe afgivne Forklaring ikke med tilstrækkelig Sikkerhed at turde forkastes, og Forholdet vil saaledes ikke kunne henføres under Straffelovens § 274 og ej heller under Straffelovens § 252.

Derimod vil det være at straffe efter Straffelovens § 257 under Hensyn til, at Tiltalte under Forhandlingerne med Niclasen, der ved den første Lejlighed var Bestyrelsesmedlem, ved den sidste Bestyrelsesformand, har forsøgt at hævde Erstatningskravet ved paa usandfærdig Maade at søge at bibringe Niclasen den Tro, at de to Linier ikke var indførte efter paagældende Generalforsamling, skønt Situationen burde have foranlediget ham til at sætte Niclasen ind i Sagens virkelige Sammenhæng.

IV. Under Sagen er fremlagt en med Tiltaltes Haand skreven Panteobligation, udstedt af Johannes O. Olsen (Tiltaltes Broder), dateret 12 Juni 1903 — paa den Del af Papiret, hvor der staar »Juni«, findes en Rasur, og det kan se ud, som om det udraderede Ord muligvis er »Februar« — stilet til Tiltalte, lydende paa 4000 Kr. og givende Pant i Udstederens Vaaningshus i Vestmanhavn.

I Obligationen udtales bl. a., at det skal staa Olaf J. Olsen frit for at nyttiggøre sig den efter Forgødtbefindende.

Ved Paategning $\frac{1}{7}$ 1903 har Tiltalte stillet Obligationen som Sikkerhed til Odelsbonde Ole Jacob Olsen af Sandevaag for et Beløb af 3500 Kr.

Johannes Oliver Olsen har med Hensyn til denne Obligation som Vidne forklaret ret vaklende, forsaavidt angaar de nærmere Omstændigheder ved dens Tilblivelse. Han erkender at have underskrevet en Panteobligation for Tiltalte, som efter hans Mening skulde bruges dels til Dækning af en Gæld paa 800 Kr. til Gudmund Guttesen, Vestmanhavn. Han tør ikke benægte at have underskrevet den fremlagte Obligation, men mener, at Datoen, 12 Juni 1903, er urigtig, idet Obligationen efter hans Erindring skal være underskrevet tidligere; ej heller tør han bestemt benægte, at Tallet 4000 Kr. har staaet i Obligationen, allerede da han underskrev, men han mener nærmest at erindre, at Obligationen, efter hvad der blev aftalt, kun maatte benyttes til et Laan paa 800 Kr., uanset Bestemmelsen om, at Kreditor skulde kunne benytte den efter Forgødtbefindende.

Vidnet N. S. Johannesen, der har underskrevet Obligationen som Vitterlighedsvidne, har forklaret, at Johannes O. Olsen udtrykkelig sagde til Tiltalte, at denne ikke maatte gøre Obligationen større end 800 Kr. Han mener nærmest, at Underskriften skete tidligt paa Aaret, og at Obligationens Paalydende ikke dengang var angivet.

*) I Stedet for: noget skal formentlig læses: Ret.

Lisbeth Olsen, Johannes O. Olsens Hustru, har som Vidne forklaret, at hendes Mand for en halv Snes Aar siden indvilgede i at hjælpe Tiltalte med et Laan paa 800 Kr. til at betale Guttesen med, men at denne imidlertid blev dækket paa anden Maade. Et Par Aar efter fortalte hendes Mand, at Tiltalte, skønt han ikke var berettiget dertil, havde pantsat deres Hus til Ole Jacob Olsen, Sandevaag, for nogle Tusinde Kroner.

Tiltalte benægter, at der har været Tale om nogen Begrænsning med Hensyn til Obligationens Benyttelse, hvorved han dog tilføjer, at det er godt muligt, at Gælden til Guttesen er bleven omtalt ved Obligationens Udstedelse. Med Hensyn til Dateringen indeholder hans Forklaring ingen virkelig Oplysning. —

V. Steins analytisk-kemiske Laboratorium, der har haft Obligationen til Undersøgelse, har ikke kunnet paavise nogen Forskel i Blækket i Dokumentets forskellige Dele. —

Johannes O. Olsen har ikke efter det Foreliggende maattet tilsvare noget Beløb til Ole Jacob Olsen eller nu dennes Arvinger, hvis Tilgodehavende hos Tiltalte synes at være bragt betydeligt ned. —

Efter de under dette Punkt foreliggende noget uklare og mangelfulde Oplysninger, skønnes der ikke at kunne blive Spørgsmaal om Straf for Tiltalte. —

Ligeledes er under Sagen fremlagt en af Bedstemand Thomas Olsen, Vestmanhavn, til Tiltalte for 2000 Kr. udstedt Panteobligation, der iøvrigt i alt Væsentligt ligner ovenomhandlede Obligation og ligesom denne er pantsat til Ole Jacob Olsen for 3500 Kr. ved Paategning af 7/7 1903.

Thomas Olsen har som Vidne forklaret, at han ikke har underskrevet d. 12 Juni, men engang om Vinteren. Han læste ikke Obligationen, og den blev ikke oplæst for ham, men han gik ud fra, at den angik et Beløb, som han skyldte Tiltalte; efter hans Antagelse var denne Gæld paa ca. 500 Kr. —

Yderligere Oplysning af Betydning er ikke fremkommet under Vidneafhøringerne.

Ej heller paa dette Punkt vil der kunne blive Spørgsmaal om Straf for Tiltalte. —

V. Anna Sofie, Gudmund Simonsens Hustru, Vestmanhavn, har forklaret, at hun for en Del Aar siden fik Brev fra sin Mand, der da opholdt sig paa Island, om, at han til hende havde afsendt et Beløb af 50 Kr., hvoraf dog en Del tilkom to i Vestmanhavn boende Mænd. Hun bad Jacob Hansen, Vestmanhavn, om at hente Pengene i Thorshavn, men fik herfra den Besked tilbage, at han maatte have Fuldmagt fra hende for at kunne hæve Pengene paa Postkontoret. Da han paany henvendte sig paa Postkontoret, var Pengene hævede af Tiltalte, hvem hun er sikker paa ikke at have givet Fuldmagt eller anmodet om at hæve Beløbet. Efter to Gange at have rettet Henvendelse til Tiltalte fik hun sin Del af Pengene udbetalt.

Ovennævnte Jacob Hansen har forklaret, at ved hans anden Henvendelse paa Posthuset udtalte Postekspeditøren, senere afdøde Sysselmand Müller, at Pengene var hævede af Tiltalte, som havde afleveret

Fuldmagt for Adressaten, hvilken Fuldmagt Postekspeditøren eftersaa i Jacob Hansens Nærværelse.

Tiltalte har forklaret ikke at mindes noget angaaende dette Forhold, men at hvis han har hævet Pengene, har det i alt Fald været mod Kvittering af ham og ikke paa Grundlag af nogen af ham udfærdiget Fuldmagt; forudsat at han har hævet Pengene, mener han, at de maa være komne de Paagældende tilgode. —

Hele dette Forhold er meget uklart, og det Foreliggende giver ikke tilstrækkelige Holdepunkter for den Antagelse, at Tiltalte paa dette Punkt skulde have gjort sig skyldig i noget strafbart Forhold.

For de under I, II og III som straffbare betegnede Forhold samt under Hensyn til Totalbilledet af Tiltaltes forskelligartede Transaktioner, særlig med Hensyn til Vurderingsforretningerne, Status og Benyttelsen af Interimsbeviserne, findes han at burde anses med en Straf, der skønnes at kunne bestemmes til Hensættelse til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage efter samtlige foreliggende Omstændigheder, hvorved som formildende Omstændigheder er taget Hensyn til det lange Tidsrum, over hvilken Undersøgelsen dels paa Grund af specielt færøske Forhold, dels paa Grund af tilfældige Omstændigheder, bl. a. Vakance i Sorenskriverembedet, har strakt sig med deraf følgende Ulemper for Tiltalte.

Han bør derhos udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Thiele, 100 Kr.; Tiltalte har selv ved privat antagen Sagfører varetaget sit Forsvar.

Den befalede Sagførelse har været lovlig.

Nr. 191. Enkefru A. M. Grell Christensen (Ingen)

mod

S. P. Petersen (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellantinden, Enkefru A. M. Grell Christensen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades hende med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt hun ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv ere betalte, bør hun have tabt Sagen, og hende ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 15. Sorø Akademi (Winther efter Ordre)

mod

**Proprietær N. Christoffersen og Vognmand Chr. Nielsen
(Ingen),**

betræffende Spørgsmaalet om Ejendomsretten til en Vej.

Sorø Birks ordinære Rets Dom af 3 Oktober 1912: Inter-
venienten, Sorø Akademi, kendes ejendomsberettiget til den oven-
nævnte Vej fra Landevejen mellem Sorø og Sorø Jernbanestation til
Feldskov. Indstævnte, Vognmand Chr. Nielsen af Lyngø, bær for Til-
tale af Citanten, Ejeren af Lundsgaard i Lyngø, N. Christoffersen, i
Hovedsagen fri at være. Saavel Hoved- som Intervenientsagens Om-
kostninger ophæves. Der tillægges Prokurator Deichmann i Salær
50 Kr., som udredes af det Offentlige.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Juni
1913: Appellindstævnte, Sorø Akademi, kan ikke anses ejendoms-
berettiget til den ovennævnte Vej fra Landevejen mellem Sorø og
Sorø Jernbanestation til Feldskov. Appellindstævnte, Vognmand Chr.
Nielsen af Lyngø, bær til Statskassen bøde 20 Kroner eller, i Mangel
af denne Bødes fulde Betaling, hensættes i simpelt Fængsel i 2 Dage.
Saa bær han og under en Sorø Amts Fattiggkasse tilfaldende Mulkt af
10 Kroner for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, fjærne den
ovennævnte Overkørsel, bringe den ovennævnte Grøft tilbage til dens
tidligere Tilstand samt genopsætte det ovennævnte af ham nedbrudte
Hegn. Sagens Omkostninger i begge Instanser bær begge de Appel-
indstævnte, En for Begge og Begge for En, betale Appellanten med
150 Kroner. Prokurator Deichmann og Overretsprokurator Mundt til-
lægges der hos det Offentlige i Salær henholdsvis 50 Kroner og 80
Kroner. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige
Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for
Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, som i det
Væsentlige tiltrædes, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger
ikke kunne føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, maa
det billiges, at Appellantens Paastand om at kendes ejendomsbe-
rettiget til den i Sagen omhandlede Vej ikke er taget til Følge. For-
saavidt Appellanten dernæst for Højesteret subsidært har paa-
staaet sig kendt eneberettiget til Brugen af Vejen, kan det efter
de foreliggende Oplysninger ikke antages, at der tilkommer Ap-
pellanten en saadan Eneret, hvad der ikke uden videre følger
af, at Appellanten har anlagt Vejen og er forpligtet til at ved-
ligeholde den. Indstævnte, Christoffersen, vil derfor i det Hele
være at frifinde for Appellantens Tiltale. Iøvrigt vil Dommen,
forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højeste-
ret til Paakendelse, kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Proprietær N. Christoffersen, bør for Tiltale af Appellanten, Sorø Akademi, i denne Sag fri at være. Iøvrigt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Winther 200 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende i 1ste Instans ved Sorø Birks ordinære Ret anlagte Sag søgte Appellanten, Proprietær N. Christoffersen af Frederiksberg som Ejer af Lundsgaard, Matr. Nr. 11 a i Lyngø, Appelindstævnte, Vognmand Chr. Nielsen af Lyngø, tilpligtet inden en af Retten fastsat Frist og under en daglig Mulkt at fjerne en paa et fremlagt Situationskort nærmere betegnet Overkørsel, der af Nielsen er anbragt ved hans Ejendom, Matr. Nr. 11 n i Lyngø, over en Grøft til en Vej, som fra Sorø Landevej (Vejen fra Sorø til Sorø Jernbanestation) fører til Feldskov — hvilken Vej efter Appellantens Formening tilhører ham —, at bringe den nævnte Grøft tilbage til dens tidligere Tilstand samt at genopsætte et af Nielsen delvis nedbrudt Hegn mellem Matr. Nr. 11 n og Vejen. Appellanten paastod derhos Nielsen idømt en Bøde for ulovlig Selvtægt og Sagens Omkostninger skadesløst. Nielsen paastod sig derimod frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han gjorde gældende, at den fornævnte Vej fra Sorø Landevej til Feldskov ikke tilhører Appellanten, og at denne derfor ingen Ret har til at fordre den ommeldte Overkørsel fjernet m. v. Universitetskvæsturen paa Sorø Akademis Vegne indtraadte derhos som Interventionist i Sagen med Paastand om, at Vejen tilhører Akademiet, og at der tilkendes Akademiet, hvem der var meddelt fri Proces, skadesløse Sagsomkostninger, derunder Salær til den for Akademiet beskikkede Sagfører, Prokurator Deichmann, mod hvilken Paastand Appellanten protesterede, idet han hævdede at være Ejer af Vejen.

Ved nævnte Rets Dom af 3 Oktober 1912 blev — efterat en af Appellanten nedlagt Paastand om Afvisning af Interventionssagen var forkastet ved Kendelse af 2 Maj s. A. — Sorø Akademi kendt ejendomsberettiget til den paagældende Vej, hvorhos Nielsen blev frifunden for Appellantens Tiltale. Sagens Omkostninger ophævedes, og der blev tillagt Prokurator Deichmann 50 Kr. i Salær hos det Offentlige.

Sagen er derefter af Appellanten indbragt for nærværende Ret, hvor han har gentaget sine i 1ste Instans nedlagte Paastande, idet han dog har frafaldet sin Paastand om Afvisning af Interventionssøgsmålet. Han har dernæst paastaaet sig tilkendt Sagens Omkostninger i begge Instanser hos de Appelindstævnte. Sorø Akademi, der har erholdt fri Proces for Overretten, har ved dets beskikkede Sagfører, Overretsprokurator Mundt, fastholdt sin Paastand om Ejendomsret til den

nævnte Vej og har paastaet Appellanten paalagt at udrede Sagens Omkostninger, derunder Salær til Prokurator Mundt. Appelindstævnte, Nielsen, har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for sin Paastand om Ejendomsret til den omhandlede Vej har Sorø Akademi henvist til et den 2 August 1865 udstedt og den 28 September s. A. tinglæst Dokument, der i Uddrag lyder saaledes:

»Underskrevne Jørgen Hansen, Ejer af den under Sorø Akademis Gods hørende Arvefæstegaard »Lundsgaard« Matr. Nr. 11 a i Liunge By og Sogn, Sorø Amt, gjør vitterligt, at da Sorø Akademi ifølge det under 12 Marts 1819 udfærdigede oprindelige Arvefæsteskjøde paa bemeldte Gaard har forbeholdt sig som fuldkommen Ejendom og til fremdeles at conservere den Skov, som findes paa Gaardens Jordlod uden at Skoven dog senere er bleven lovformelig skilt fra Gaarden eller findes afsat og betegnet paa Skjøddekortet, og da Akademiet nu ønsker at indtage den saaledes reserverede Skovstrækning til Fredning, saa har jeg, til dette Forholds endelige Ordning og efter foregaaende Forhandling og Overenskomst med Akademiets Bestyrelse vedtaget følgende Bestemmelse:

1) at jeg afgiver til Akademiet et tildels med Træer bevoxet Jordstykke paa circa 5 Tdr. Land, beliggende Vest for Skoven*) fra Sorø til Jernbanestationen, hvilket Jordstykke bliver at fraskille min Lod ved et Hegn, der bekostes og vedligeholdes af Akademiet, og skal dette Jordstykke, saavel med Hensyn til Træerne som Skovgrundens tilhøre Akademiet med fuldkommen og aldeles uindskrænket Ejendomsret.

2) Jeg afgiver fornøden Jord til en Vej fra Jernbanechausseen til Feldskoven, og paa denne Vej indrømmes fri og uhindret Passage. Vejen, der allerede er anlagt og indgrøftet, bliver stedse at vedligeholde for Akademiets Regning.

3) Fra den til Indfredning bestemte Skovstrækning og derfra langs Sorø Sø indtil den under 2 nævnte Vej skal Akademiet være berettiget til at anlægge en Gangsti, hvorpaa indrømmes fri og uhindret Passage. Gangstien, der saaledes paa denne Strækning danner Grændsen imellem min Lod og Sorø Sø vedligeholdes af Akademiet uden Udgift for mig.«

»8) Akademiet betaler alle med Ordningen af denne Sag forbundne Omkostninger.

Da det foran under 1. Post ommeldte Jordstykke nu ifølge Indenrigsministeriets Udstykningsapprobation af 13 Juni d. A. er formelig skilt fra min Gaard og under Matr. Nr. 11 c i Liunge skyldsats for Hartkorn 2 Skp. 0 $\frac{3}{4}$ Alb. og Gammelskat 1 Rdl. 76 Sk. og Akademiet ogsaa for sit Vedkommende har tiltraadt de ovenfor anførte Betingelser, hvorom Arvefæsteskjødet paa min Gaard bliver at forsyne med den fornødne Paategning, saa tilskjøder og overdrager jeg herved Sorø Akademi al mig ifølge mit Arvefæsteskjøde tilkommende Lod og Andel i nysnævnte Parcel Matr. Nr. 11 c i Liunge, der saaledes under de foran fastsatte Vilkaar herefter skal tilhøre Akade-

*) Skal formentlig være: Vejen.

miet som fri og uindskrænket Ejendom. Med Hensyn til det forbrugte stemplede Papir bemærkes, at uagtet nærværende Dokument nærmest gaar ud paa at ordne og endelig berigtige de ved det oprindelige Arvefæsteskjøde paa min Gaard stiftede gjensidige Rettigheder og Forpligtelser, skal jeg dog anslaa de i saa Henseende fra begge Sider gjorte Indrømmelser til en Pengeværdi af 300 Rdl. for hver, eller ialt 600 Rdl. Til Bekræftelse under min Haand i Overværelse af neden tegnede Vitterlighedsvidner og kan dette Dokument, der skal tjene som Adkomst for Sorø Akademi paa den oftmeldte Parcel Matr. Nr. 11 c, Liunge, samt den erhvervede Vej over min Lod til Feldskoven m. m. antages til Tinglæsning uden Varsel til mig.

Liunge, den 2den August 1865.

Jørgen Hansen.◀

I Henhold til dette Dokument blev der den 23 September 1865 af Godsforvalteren ved Sorø Akademi givet en Paategning paa det under 12 Marts 1819 udfærdigede, oprindelige Arvefæsteskjøde, paa Lundsgaard. I denne Paategning, der blev tinglæst den 28 September 1865, altsaa samme Dag som fornævnte Dokument, hedder det bl. a. om Vejen fra Sorø Landevej til Feldskov, at denne Vej er »tilskødet« Akademiet.

Under Henvisning hertil har Akademiet gjort gældende, at da det ovenanførte Dokument af 2 August 1865 — der i Post 1 benytter Udtrykket »afgiver« om en Ejendomsoverdragelse — umiddelbart derefter i Post 2 bruger det samme Udtryk om den nævnte Vej, maa denne antages ligeledes at være overdragen til Ejendom; og dette bestyrkes ved Ordene i Slutningen af Dokumentet, hvorefter det skal tjene som »Adkomst« dels paa Matr. Nr. 11 c i Lyng, dels paa Vejen. Appellanten hævder derimod, at der kun tilkommer Akademiet en Servitut over Vejen, ikke Ejendomsret; Vejen tilhører fremdeles ham og udgør en Del af Lundsgaards Areal. At det kun har været tilsigtet at stifte en Servitut for Akademiet fremgaar efter Appellantens Formening bl. a. af en under Sagen fremlagt Udskrift af Realregistret for Lyng Sogn, idet der paa Foliet for Matr. Nr. 11 a i Lyng under »Servituter og andre Byrder« er anført, at der ifølge Skødet af 2 August 1865 til Akademiet paa Matr. Nr. 11 c paahviler Matr. Nr. 11 a forskellige Byrder i Henseende til Skov og Vej, hvorved der skal være sigtet til den ommeldte Vej. Med Hensyn til den ovennævnte Paategning af 23 September 1865 har Appellanten dernæst gjort gældende, at denne ikke kan komme i Betragtning ved Fortolkningen af Skødet, idet den ikke er underskrevet af Skødets Udsteder, den daværende Arvefæster paa Lundsgaard, Jørgen Hansen, men alene af Godsforvalteren ved Sorø Akademi.

Som Sagen foreligger, vil Spørgsmaalet, om Appellanten eller Sorø Akademi ejer Vejen, alene bero paa, om Ejendomsretten over dette Areal, som Akademiet ved det oprindelige Arvefæsteskjøde af 12 Marts 1819 havde overdraget Arvefæsteren, igen er blevet overdraget Akademiet ved Post 2 i Dokumentet af 2 August 1865. Ved Fortolkningen af denne Bestemmelse skal først fremhæves, dels at Dokumentet efter de ovenfor citerede Ord i dets sidste Passus »nærmest gaar ud paa at ordne og endelig berigtige de ved det oprindelige Arvefæsteskjøde

paa min Gaard stiftede gensidige Rettigheder og Forpligtelser«, dels at Dokumentet ellers ikke indeholder Bestemmelser om nogen Overdragelse af Ejendomsret. Hvad saaledes Post 1 og den dér ommeldte Skov angaar, havde denne Skov stadig været Akademiets Ejendom, og naar da Arvefæsteren »afgiver« denne til Akademiet, er dette saaledes ikke Udtryk for, at han overdrager Ejendomsretten over den til Akademiet, men kun Udtryk for en Anerkendelse af, at Akademiet, uanset det oprindelige Arvefæsteskode, stadig havde været Ejer af Skoven. Ved Fortolkningen af Post 2 kan Formodningen saaledes ikke være for, at Ejendomsretten over Vejen ved denne overdrages til Akademiet, eller for at Ordet »afgive« skulde være Udtryk herfor. Da den ovenfor citerede Post 2 ikke findes at være noget klart og utvetydigt Udtryk for en Overdragelse af Ejendomsret, idet der ikke i Bestemmelsen behøver at ligge mere, end at Arvefæsteren forpligter sig til at finde sig i, at det paagældende Stykke Jord altid skal være Vej til fri og uhindret Benyttelse for Akademiet, mod at Vedligeholdelsen foregaar for Akademiets Regning, da Bestemmelsen om den Akademiet paa lagte Vedligeholdelsespligt med Hensyn til Vejen taler mod Akademiets Ejendomsret over denne, samt da Dokumentet ikke hjemler Arvefæsteren noget Vederlag for Overdragelsen, findes Post 2 ikke at afgive tilstrækkelig Hjemmel for den af Akademiet paastaaede Ejendoms-overdragelse, et Resultat, der yderligere støttes ved, at Akademiet, saaledes som det fremgaar af det Foreliggende, ikke har sørget for at faa tinglyst Adkomst som Ejer af Vejen og ikke har truffet Foranstaltninger til at faa Arealet udstykket fra Arvefæsteejendommen.

Som Følge heraf kan Akademiet ikke anerkendes for ejendomsberettiget til Vejen, og Appellanten maa derfor anses for at være kompetent til at paatale den af Appelindstævnte, Nielsen, begaaede Selvtægt, og Nielsen vil derfor være at anse efter Straffelovens § 116 efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 20 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 2 Dage. Da Nielsen dernæst ikke mod Appellantens Benægtelse har godtgjort at have nogen Ret hverken over Grøften eller over Hegnet, vil han yderligere have at træffe de af Appellanten paastaaede Foranstaltninger under en Sorø Amts Fattigkasse tilfaldende Mulkt af 10 Kr. for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig.

Endelig vil begge de Appelindstævnte have in solidum at betale Appellanten i Sagsomkostninger i begge Instanser 150 Kr., medens der i Salærer til de for Sorø Akademi beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, vil være at tillægge hos det Offentlige, Prokurator Deichmann 50 Kr. og Overretsprokurator Mundt 80 Kr.

Færdig fra Trykkeriet den 26 Maj 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frønkøl) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 14—15.

Torsdag den 6 Maj.

Nr. 24. Grosserer Mads Laier (Harboe)
mod

Grosserer Otto Andersen og Overretssagfører P. A. Freilev
som Kurator i dennes Konkursbo (Ingen),

betræffende en Tvangsauktion.

Auktionsdirektørens Kendelse af 22 August 1913: Det af Grosserer Mads Laier gjorte Bud paa den forauktionerede Panteobligation bekræftes herved efter Begæring med Hammerslag.

Auktionsdirektørens Kendelse af 2 September 1913: Nærværende Auktion continuerer den 12 September d. A. Kl. 2 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Auktionsdirektørens Kendelse af 19 September 1913: Det bør have sit Forblivende ved den ved Kendelse af 2 ds. indrømmede Adgang for Pantedebitor eller andre Lysthavende til under Auktionens Continuation at gøre Overbud.

Auktionsdirektørens Kendelse af 22 September 1913: Auktionen bliver at fremme Mandagen den 29 ds. Kl. 2 Eftm.

Auktionsdirektørens Kendelse af 24 September 1913: Kendelsen af 22 ds. bør i det Hele staa ved Magt.

Auktionsdirektørens Kendelse af 29 September 1913: Auktionen bør nyde Fremme.

Auktionsdirektørens Kendelse af 29 September 1913: Auktionen over Panteobligationen qv. hæves.

Højesterets Dom.

Appellanten, Grosserer Mads Lajer, har for Højesteret indanket til Stadfæstelse en Kendelse, der er afsagt den 22 August 1913 af Auktionsretten i København under en efter Requisition af Appellanten afholdt Tvangsauktion over en til ham haandpantset, af Byggeforeningen »Flaskekroens Villaby« udstedt Panteobligation, hvilken Kendelse gaar ud paa, at et af Appellanten gjort Bud paa den forauktionerede Obligation bekræftes med Hammerslag, samt til Annullation og Ophævelse den

senere af Auktionsretten brugte Behandling, derunder 6 i September 1913 afsagte Kendelser, af hvilke de 5 første gaar ud paa, at Auktionen skal fortsættes, medens den sidste hæver Auktionen. Da den nævnte Forening, der under Auktionssagen har protesteret mod, at der gaves Appellanten Hammerslag paa hans Bud, ikke er indvarslet ved nogen, der efter det Foreliggende kan anses berettiget til at repræsentere Foreningen og ikke har givet Møde for Højesteret, vil den udtagne Højesteretsstævning være at afvise.

Thi kendes for Ret:

Den udtagne Højesteretsstævning afvises.

Nr. 161.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Jørgen Nielsen Erlind (Def. Dietrichson),

der tiltales for Bedrageri.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 27 April 1914: Tiltalte, Jørgen Nielsen Erlind, bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage samt udrede Sagens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Thorsen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Lindberg, 18 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 8 Juli 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører Siesby, betaler Tiltalte, Jørgen Nielsen Erlind, 30 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Tiltalte ved Underretsdommen i nærværende Sag er anset efter Straffelovens § 253, jfr. Lov 1 April 1911 § 13, og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Jørgen Nielsen Erlind, til Højesteretssagførerne Liebe og Dietrichson 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Jørgen Nielsen Erlind for Bedrageri: Tiltalte er født den 28 November 1865 og tidligere anset: ved Højesteretsdom af 15 Januar 1902 efter Straffelovens § 260 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, hvilken Straf blev ham betingelsesvis eftergivet ved kgl. Resolution af

8 Juli 1902 og endelig eftergivet ved Justitsministeriets Resolution af 19 August 1907 samt ved Højesteretsdom af 18 Juni 1914 i Medfør af Straffelovens § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 9 September 1913 indfandt Tiltalte sig hos Fabrikant og Gas- og Vandmester V. Hermansen, der boede i samme Gade som Tiltalte, og hvis Børn legede med dennes, men som Tiltalte iøvrigt ikke kendte personlig, og anmodede ham om et Laan paa 200 Kr. paa kort Tid, idet han samtidigt som Sikkerhed tilbød at deponere en af ham paa L. C. Jacobsen og Chr. Schiønning den 3 Juli s. A. trukken og af disse akcepteret Tremaanedersveksel, stor 1110 Kr., som han angav, de havde udstedt for Varer, som han (Tiltalte) havde leveret dem. Hermansen, der ikke kendte noget til Akceptanterne, gik efter Tiltaltes Opgivender ud fra, at de var solvente, og ydede i Tillid hertil Tiltalte det ønskede Laan, for hvilket Tiltalte udstedte en Forskrivning, ved hvilken Kreditor fik Ret til, saafremt Laanet ikke tilbagebetaltes den 13 s. M., at skaffe sig Dækning ved at inddrive Vekslen.

Tiltalte betalte ikke Laanet ved Forfaldstid, og Hermansen henvendte sig derefter til den ene af Vekselsakceptanterne, ovennævnte Jacobsen, der erklærede, at Vekslen var ugyldig. Hermansen søgte nu Tiltalte til Betaling af Laanet, men hævdede Sagen, efter at Tiltalte var indgaaet paa et Forlig, hvorefter han skulde tilbagebetale Laanet med Omkostninger den 15 December 1913. Tiltalte betalte imidlertid ikke til den ved Forliget fastsatte Tid og har ej heller senere betalt Beløbet.

Angaaende Forholdet mellem Tiltalte og Vekselsakceptanterne er det oplyst, at disse, der agtede at gaa i Kompagniskab om Drift af en Fedevarerforretning, i Aaret 1913 henvendte sig til Tiltalte, hvorefter der den 3 Juli s. A. mellem dem og Tiltalte oprettedes en Kontrakt, ifølge hvilken Tiltalte skulde levere dem en Automobil, som kunde omlaves til Varevogn med en Kasse bagpaa til Fedt og Leverpostej, samt en Kødhakkemaskine og en Elektromotor, alt mod Betaling af 400 Kr. kontant og Udstedelse af en Veksel paa 1110 Kr., hvilken Veksel straks blev udstedt.

Jacobsen og Schiønning har begge edelig forklaret, at de senere, efter Schiønnings Forklaring i August 1913, efter Jacobsens Forklaring sikkert inden September s. A., enedes om at ophæve Kontrakten. Kontrakten beholdt Tiltalte dog tilligemed Vekslen, idet han, da Jacobsen og Schiønning forlangte Vekslen udleveret, erklærede, at den havde de ingen Brug for, da den nu var uden Betydning. Begge Akceptanterne har derhos ligeledes edelig forklaret, at Tiltalte ikke senere har krævet dem for Afdrag paa Vekslen eller for den kontante Udbetaling, de havde forpligtet sig til ved Kontrakten. Efter hvad Jacobsen videre har forklaret til en Politirapport, blev der ikke noget af det paatænkte Kompagniskab mellem ham og Schiønning, saaledes at de ikke senere har haft Brug for de Effekter, Kontrakten angik.

Tiltalte har erkendt, at han, da en Sagfører paa Hermansens Vegne henvendte sig til Jacobsen angaaende Veksels Betaling, og Jacobsen derefter meddelte Tiltalte dette, har yttret overfor Jacobsen, at

det skulde han ikke bryde sig om, og at det skulde han (Tiltalte) nok klare, ligesom han har erkendt, at han ikke har opfyldt Kontrakten, men han har iøvigt hævdet, at Kontrakten endnu staar ved Magt, og fastholdt, at han kan og vil opfylde den, hvilket han blot ikke vil have gjort, da han antog, at Køberne var ude af Stand til at præstere de forlangte Udbetalinger. Han har derhos anbragt, at han flere Gange har krævet Jacobsen og Schjønning uden Resultat.

Uanset Tiltaltes Benægtelse findes det nu ved det oplyste at være tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte, da han gav Fabrikant Hermansen Vekslen til Sikkerhed, har været klar over, at Kontrakten mellem ham og Vekselacceptanterne var fuldstændig hævet, og at Vekselacceptanterne ikke skyldte ham noget Beløb.

Nogen Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

For sit i den anførte Henseende udviste Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 257 med Fængsel paa sædvanlig Fængeskost i 60 Dage. Underrettsdommen, ved hvilken han er anset efter sidstnævnte §, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med samme Straf og rettelig tilpligtet at betale Aktionens Omkostninger, vil saaledes være at stadfæste.

Tiltalte, hvis Forsvar her for Retten er varetaget af en af ham engageret Sagfører, vil i Salær til Aktor for Overretten have at betale 30 Kr.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Mandag den 10 Maj.

Nr. 18. Fhv. Ølhandler Jensen (Selv)

mod

Hotelejer Lyhne (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at betale Indstævnte Salær for Hjælp ved Salg af Appellantens Forretning og faste Ejendom.

Vejle Købstads ordinære Rets Dom af 26 Februar 1914: Hovedcitanten, Hotelejer Lyhne af Vejle, bør til Kontraklageren, fhv. Ølhandler Jensen, ved Sagens Anlæg ligeledes af Vejle, betale 85 Kr. 00 Øre med Rente 5 pCt. p. a. fra den 19 April 1913, indtil Betaling sker, men iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Saavel Hoved- som Kontrasagens Omkostninger ophæves. Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms løvlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 3 August 1914: Indstævnte, fhv. Ølhandler Jensen, bør til Appellanten, Hotelejer Lyhne, betale 415 Kr. tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 1 April 1913,

indtil Betaling sker, og i Procesomkostninger for begge Retter 80 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, fhv. Ølhandler Jensen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under en Samtale, som Indstævnte, daværende Ølhandler Jensen i Vejle, der nu er bosat i København, den 28 Januar f. A. havde med Appellanten, Hotelejer Lyhne i Vejle, lovede han denne at betale ham 500 Kr., saafremt han, som det hedder i en af Indstævnte i hans Lommebog samtidig indført og underskrevet Bevidnelse af Løftet, »er mig behjælpelig med Salg af min Forretning og Ejendom til Partikulier M. Oxvig eller muligvis en anden Køber«. I den paafølgende Maaned oprettedes der en Slutseddel, ifølge hvilken Indstævnte solgte sin Ejendom i Vejle tillige med sin derfra drevne Forretning og derunder Retten til Oplag og Eneudsalg fra Carlsberg Bryggerierne for Vejle og Opland til Ølhandler Ladegaard i Vejle for 50,000 Kr., hvorefter Ladegaard afhændede Ejendommen til Partikulier Oxvig for 38,000 Kr. Den 14 Marts næstefter blev der, idet ikke Indstævnte, men Proprietær Christensen af Petersholm havde tinglæst Adkomst paa Ejendommen, af Christensen meddelt Oxvig Skøde paa denne, hvorimod det angaaende Forretningen m. m. oprettede Overdragelsesdokument udstedtes af Indstævnte til Ladegaard.

Idet Appellanten har anbragt, at Salget af Indstævntes Ejendom m. m. er sket ved hans Bistand, har han under nærværende Sag i 1ste Instans ved Vejle Byting søgt Indstævnte til Betaling af det af ham, som ovenmeldt, udlovede Beløb, 500 Kr., tillige med Renter deraf 5 p Ct. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 1 April f. A., indtil Betaling sker. Indstævnte har næst at paastaa sig frifunden for Appellantens Tiltale under en Kontrasag søgt denne til Betaling af 85 Kr., som han skal skyldes til Rest paa et Laan, tillige med Renter deraf 5 p Ct. aarlig fra Kontraforligsklagens Dato, den 19 April f. A., indtil Betaling sker. Appellanten har erkendt at skyldes dette Beløb, som han har paastaaet afkortet i sin Fordring. Ved Underrettsdommen er Indstævntes Paastande tagne til Følge, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har paastaaet Indstævnte tilpligtet at betale Forskellen mellem de nævnte to Beløb eller 415 Kr. tilligemed Renter deraf 5 p Ct. aarlig fra 1 April f. A., indtil Betaling sker. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Under en af Appellanten foranstaltet Vidneførsel har Partikulier

Oxvig forklaret, at han i Februar eller Marts Maaned f. A. har afkøbt Indstævnte hans Ejendom og Forretning for 50,000 Kr., at han senere med »Carlsberg«s Samtykke har solgt »Øludsalget« til Ølhandler Ladegaard for 12,000 Kr., at det er Appellanten, der først har henledet Vidnets Opmærksomhed paa Køb af Indstævntes Ejendom og Forretning, at han ikke husker, hvorledes han svarede Appellanten, da denne første Gang foreslog ham Handelen, men at Appellanten senere flere Gange har bragt Sagen paa Bane, og at Vidnet mindes, at han ved en saadan Lejlighed udtalte, at han nok vilde købe Indstævntes Ejendom, naar han kunde faa den for 45,000 Kr. — Ølhandler Ladegaard har ligeledes udsagt, at det var Oxvig, der afkøbte Indstævnte hans Ejendom og Forretning, derunder Retten til Oplag fra Carlsberg Bryggerierne, og at Oxvig derefter overdrog Forretningen til Vidnet. I Forbindelse hermed har Vidnet forklaret, at de om Handelen oprettede Papirer imidlertid vise »en anden Sammenhæng«, idet han har underskrevet en Slutseddel lydende paa, at Indstævnte har solgt ham »Ejendommen m. v.« for 50,000 Kr., hvilken Seddel i Original eller Genpart er indsendt til Carlsberg Bryggerierne, hvorhos Oxvig har afkøbt Vidnet selve Ejendommen for 38,000 Kr., uden at der derom blev oprettet Slutseddel.

Indstævnte har givet en Fremstilling, ifølge hvilken det var Ladegaard, til hvem han uden nogen som helst Hjælp fra Appellantens Side solgte sin Ejendom og Forretning. — Ved de afgivne Vidnesbyrd maa det imidlertid overensstemme med, hvad Appellanten har anført, efter Omstændighederne anses tilstrækkelig godtgjort, at den af Indstævnte foretagne Afhændelse, uanset det Salgspapirerne givne afvigende Indhold, i Virkeligheden er sket med Oxvig som Køber, og at Appellanten for at bringe Handelen i Stand har udfoldet en saadan Virksomhed som omforklaret. Da nu Appellanten findes herved at have opfyldt de af Indstævnte stillede Betingelser for Udbetalingen af det af ham, som ovenmeldt, udlovede Beløb, maa Indstævnte anses pligtig at betale Appellanten dette, og Indstævnte vil herefter være at tilpligte at betale Appellanten bemeldte Beløb, 500 Kr., med Fradrag af Indstævntes Modfordring, 85 Kr., eller til Rest 415 Kr. tillige med Renter heraf som paastaet.

Processens Omkostninger for begge Retter findes Indstævnte efter Omstændighederne at burde godtgøre Appellanten med 80 Kr.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Tirsdag den 11 Maj.

Nr. 217. Højesteretsagfører Asmussen

mod

Bothilda Kofoed, født Mårtensdotter, (Def. Winther),

der tiltales for Bedrageri.

Bornholms Vestre Herreds Ekstrarets Dom af 5 Februar 1915: Tiltalte Bothilda Kofoed, født Mårtensdotter, bær for Aktors

Tiltale i denne Sag fri at være, dog at hun udreder Aktionens Omkostninger, derunder Salærer til Aktor og Defensor, Sagfører Janus Olsen og Overretssagfører Th. Thaaarslund, 50 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsentlige kunne tiltrædes, vil Tiltalte være at frifinde. Aktionens Omkostninger for begge Retter vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Tiltalte Bothilda Kofoed, født Mårtensdotter, bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder i Salarium for Underretten til Sagfører Janus Olsen og Overretssagfører Th. Thaaarslund 50 Kr. til hver og i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Asmussen og Winther 120 Kroner til hver, udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag er ifølge Bornholms Amts Ordre af 11 December f. A. Tiltalte Bothilda Kofoed, født Mårtensdotter, der er født i Sverige den 26 Januar 1863 og ikke funden forhen tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Bedrageri.

Natten mellem den 15 og 16 Juli f. A. nedbrændte Bygningerne paa den Tiltalte tilhørende Gaard, Lille Pilegaard, i Vestermarie Sogn, ved hvilken Brand tillige saa godt som alt hendes Indbo og en Del af Udboet brændte. Tiltalte og hendes Daglejer, der var Gaardens eneste Beboere, reddede sig begge i yderste Tid ud af det brændende Stuehus. Efter den Maade, Branden opstod, formodedes Ilden at være paasat, og under den i Anledning heraf indledede Undersøgelse har Tiltalte været mistænkt for selv at have paasat Branden, men mod hendes Benægtelse har det ikke kunnet godtgøres, at hun har havt nogen Andel heri, og hun er da ej heller aktioneret for Brandstiftelse.

Med Hensyn til den mod hende rejste Sigtelse for Bedrageri er følgende oplyst:

Tiltalte, der havde tilbyttet sig »Lille Pilegaard« i Foraaret 1910, tegnede fra 1 Maj s. A. at regne en Forsikring i Bornholms Brandforsikringsselskab for det hende tilhørende Indbo, Udbo, Kreaturer og Avlsprodukter. Overensstemmende med § 11 Nr. 4 og 5 i Lovene for nævnte Brandforsikringsselskab ansatte Tiltalte i den af hende den 29 Juli 1910 underskrevne paa Ære og Samvittighed afgivne Forsikringsangivelse Løsøret fordelt i 2 Klasser. 2den Klasse igen delt i 3 Underafdelinger, saaledes at 1ste Klasse og hver af 2den

Klasses 3 Underafdelinger litr. a—c atter bestod af en Række nærmere specificerede Poster, til den Værdi, som det efter hendes Skøn havde for hver Post, hvorved tilsammen udkom Forsikringssummen 11,140 Kr. Om at bistaa sig ved Ansættelsen af Løsøret i Forsikringsangivelsen havde Tiltalte anmodet en af sine Naboer, der ogsaa var tilstede, men om hvis Indflydelse som Raadgiver der iøvrigt ikke foreligger noget bestemt oplyst.

Samme Dag, som Branden havde fundet Sted om Natten, foretoges en Erstatningsforretning over Løsøret af Forsikringsselskabets Sognekommissær og 2 Vurderingsmænd, hvilken Forretning overværedes af Selskabets fungerende Formand saavel som af Tiltalte, og foregik Vurderingen af Løsøret saaledes, at Mændene gennemgik hver Post paa Forsikringsangivelsen for sig summarisk, saaledes, at der ikke i Almindelighed var Tale om nogen Specifikation fra Tiltaltes Side af, hvilke enkelte Genstande, henhørende under de enkelte Poster, hun ejede; kun nu og da blev hun opfordret til at sætte Værdi paa en eller anden Genstand, men enten svarede hun da, at det forstod hun sig ikke paa, eller ogsaa, naar en af Mændene nævnedes en Værdi, ytrede hun, at saameget var den paagældende Genstand mindst værd. I Erstatning for Løsøret blev der derefter tilkendt hende et Beløb af 4274 Kr., hvilket var Forsikringssummen med Fradrag af det reddedes Værdi.

Under den i Anledning af Branden anstillede Undersøgelse har Tiltalte fremstillet sine økonomiske Forhold, da Branden fandt Sted, som gode og fastholdt denne Opfattelse til Trods for, at det efter det under Sagen oplyste maa antages, at hendes økonomiske Forhold har været meget nedadgaaende i de 4 Aar, hun har ejet »Lille Pilegaard«, og nu ved Brandens Udbrud nærmest var saa daarlige, at det maa antages, at hun ikke havde kunnet forblive ved Ejendommen.

Tiltalte har vel paastaet at have havt sit Løsøre lavt assureret, men efter hvad der er oplyst, maa det tværtimod formodes, at Tiltalte, da hun tegnede sin Forsikring, ansatte sit Løsøre for en Del endog ret højt, men naar henses til Størrelsen af den med Ejendommen overtagne Besætning og Udbo, samt endvidere til, at Driften af en Landejendom kan medføre ret store Forskydninger i den til Ejendommen hørende Besætning og Udbo, hvilken Omstændighed let vil medføre en noget højere Forsikring, at Forsikringsselskabet, skønt Sognekommissæren vil have udtalt til Selskabets Sekretær, at Tiltaltes Løsøreassurance var for høj og burde nedsættes, ikke har fundet Anledning til, i Henhold til Lovens § 6, Nr. 7b og § 7 at søge at faa Tiltaltes Forsikring nedsat, at Tiltalte havde en af sine Naboer til Stede ved Forsikringssummens Fastsættelse, samt at der ikke er oplyst noget, der kunde*) antage, at hendes økonomiske Forhold ikke da var ganske gode, foreligger der ikke noget, der kan lade antage, at Tiltalte ved Forsikringens Tegning har havt til Hensigt at gøre sig skyldig i svigagtig Omgang.

Tiltalte, der maa antages at have været bekendt med Indholdet af Forsikringsselskabets Love burde dog senere, da det maatte staa

*) Her mangler formentlig Ordet: lade.

hende klart, at de paa Begæringen opførte Summer langt oversteg Værdien af de hende tilhørende Løsøregenstande, have indgivet ændret Forsikringsbegæring, hvortil hun havde Pligt efter Selskabets Love, jfr. disses § 11, Nr. 1, 2det Stk. Selv om Tiltalte vil anføre, at hun ikke har kendt disse Love, maatte der dog alligevel have været en Pligt for hende til at indgive en ændret Forsikringsbegæring, da det formentlig maa siges at være almindelig Opfattelse, at man med Hensyn til Brandassurance kun dækker sig mod den virkelige Skade, i hvilken Henseende selvfølgelig de enkelte Genstandes øjeblikkelige Salgsværdi ikke altid bliver at lægge til Grund, idet man nærmest maa ansatte Værdien — under Hensyn til Forringelse ved Slid og Ælde — til Anskaffelse efter Dagspris. Den Omstændighed, at Tiltalte har undladt at nedsætte sin Forsikring, kan dog formentlig ikke tilregnes Tiltalte som strafbar Handling.

Efter de af Sognekommisæren og Taksationsmændene under Ed afgivne overensstemmende Forklaringer under Sagen maa det anses for godtgjort, at Tiltalte under Taksationsforretningen har opgivet at have ejet Sengklæder til 13 Senge. Der er vel nu af flere Vidner afgivet Forklaringer, hvorefter Tiltalte ikke kan have været i Besiddelse af tilnærmelsesvis saa mange Sengklæder, navnlig forsaavidt Overdyner angaar, og særlig har Tiltaltes Datter edelig forklaret, at efter hendes Overbevisning har hendes Moder kun været i Besiddelse af 6 Overdyner, og at hendes Moder ikke har ejet egentlige Underdyner, men kun Underlag af Sækkelærred med Klude og Halm indeni. Da imidlertid andre Vidner bestemte har hævdet, at de har set Tiltalt være i Besiddelse af mange Sengklæder, derunder 10 à 12 Overdyner, kan det mod Tiltaltes Benægtelse ikke anses for godtgjort, at hun ikke med nogen Føje har været berettiget til at udtale sig som sket ved den paagældende Lejlighed, navnlig da hun ikke til Taksationsmændene nærmere har udtalt sig om Sengklædernes Art og Beskaffenhed.

Hvad selve Opgørelsen for Brandskaden angaar, er denne foregaaet overensstemmende med Brandforsikringsselskabets Love, saaledes at der for de Genstande, der falder ind under 1ste Klasse og 2den Klasses Underafdeling a, er foretaget Fradrag i de for Forsikringen anførte Specialsummer for de Genstande, der bjergedes under Branden. I Henhold til denne Opgørelse er der for det under 1ste Klasse hørende Indbo tilkendt Tiltalte et Beløb af 2945 Kr. Under en af hende senere paa Begæring af Dommeren foretagen specificeret Værdiansættelse har hun imidlertid ikke kunnet angive Værdien for de samme Effekter til mere end 2079 Kr. 30 Øre. Tiltalte har ganske vist herefter alligevel fastholdt, at hun ejede mere Indbo, uden at hun dog vil have kunnet nærmere angive de enkelte Genstande, men denne i sig selv ganske usandsynlige Paastand er da heller ej bestyrket af noget som helst, det maa tværtimod antages, at paa den af hende opgivne specificerede Fortegnelse er dels enkelte Genstande opført, som hun ikke længere var i Besiddelse af, dels samme Genstande opført 2 Gange, ligesom de af hende angivne Værdier paa Effekterne, under Hensyn til de af forskellige med Løsøret kendte Vidner afgivne Vurderinger, gennemgaaende er meget høje.

Med Hensyn til det under 2den Klasse Underafdeling a opførte

Udbo er der tilkendt Tiltalte for Posterne Vogne, Kaner etc., Seletøj etc., — hvilke Poster er tilkendt Tiltalte med Fradrag af henholdsvis 200 Kr. og 80 Kr. i Assurancebeløbet 900 Kr. og 280 Kr. for det reddede — en Erstatning af henholdsvis 700 Kr. og 200 Kr. Af den forrige Ejer af Lille Pilegaard er det edelig forklaret, at disse Effekter fulgte med Ejendommen ved dens Salg til Tiltalte, og at Effekterne efter deres Værdi dengang i det højeste kunde ansættes til henholdsvis 410 Kr. og 38 à 50 Kr., og Tiltalte har maattet indrømme, at hun ikke havde andre eller flere Vogne etc. eller andet og mere Seletøj, da Gaarden brændte. Endvidere har Tiltaltes Daglejer edelig ansat Værdien af de samme Genstande ved Brandens Udbrud til henholdsvis 426 Kr. og 65 Kr. Endelig har Tiltalte for et Tærskværk, som hun selv kort før Branden har været villig til at afhænde for 60 Kr., fordi hun, som hun siger, ingen Brug havde for det, dog uden Hesteomgang, erholdt en Erstatning af 250 Kr., efter at 50 Kr. var fradraget for den reddede Hesteomgang og Maskindele. Dette Tærskværk er af en Nabo vurderet til 50 Kr.

For disse Posters Vedkommende maa det efter Omstændighederne anses for tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har faaet en urimelig høj Erstatning tilkendt, hvad saavel Sognekommisæreren som Taksationsmændene ogsaa har været klar over, idet de overensstemmende har forklaret, at de under Taksationsforretningen fik det bestemte Indtryk, at Tiltalte ikke ejede Værdier for de Beløb, for hvilke hun havde assureret sit Løsøre, og at de Gang paa Gang fremkom med Indvendinger og gjorde Udsættelser, men at der, da de ikke kunde faa nogen bestemt Udtalelse fra Tiltalte, ikke var andet at gøre end at tilkende hende hele Forsikringsbeløbet med Fradrag af det reddede, som Mændene søgte at sætte saa højt som muligt for derved at faa Erstatningen sat ned.

Vel fremgaar det nu af Lovenes § 13 Nr. 3a, at Erstatningssummen for Indbo og Udbo udfindes ved, at Værdien af det reddede fradrages Summen i Forsikringsangivelsen og Resten opføres som Erstatningssum, men ligesom denne Regel kun kan opfattes som angivende Fremgangsmaaden med det normale Tilfælde for Øje, at Assurancesummen svarer til det assuredes Værdi og derfor ikke kan antages at hjemle Brandlidte Erstatning for Tab, der slet ikke er lidt, saaledes paahviler der ogsaa Forsikrede i Henhold til Lovenes § 13 Nr. 2 Pligt til i al Almindelighed paa Forlangende at give de Oplysninger, han formaar, om de forsikrede Ejendele, ligesom han er pligtig at forevise sine Regnskabsbøger og Inventarielister og fremstille sine Tjenestefolk til Forklaring.

Da det nu af Sagen fremgaar, at Sognekommisæreren og Taksationsmændene, skønt de fik Indtrykket af, at Tiltalte ikke havde ejet Værdier for de Beløb, hun havde assureret sit Løsøre for, og derfor havde al Anledning til at kræve detaillerede Oplysninger, ikke opfordrede hende til at fremkomme med Specification eller begærede hendes Daglejer afhørt, og da det heller ikke ses, at den tilstedeværende fungerende Formand har gjort Brug af sin Ret til i Overensstemmelse med Lovens § 13 Nr. 5 at faa tilført Erstatningsforretningen de Bemærkninger, han maatte finde Anledning til, eller til overhovedet at tage nogensomhelst Reservation, men tværtimod skriftlig

erklærede, at han intet havde at bemærke, samt at det ikke ses, at Tiltalte er fremkommen med urigtige Oplysninger, men blot har forholdt sig passiv under Forretningen, findes det imidlertid betænkeligt at statuere, at hun ved dette sit Forhold har gjort sig skyldig i Assurancesvig.

Under Forhørene er det oplyst, at Tiltalte har købt, under Anbringende af at skulle anvende samme til Ejendommens Besaaing, en Del Saasæd hos en Købmand i Rønne, men umiddelbart derefter solgt det til en Trediemand i Rønne alene med det Formaal for Øje at rejse Penge, men under Hensyn til, at den paagældende Sæd er solgt hende paa Kredit uden nogetsomhelst specielt Forbehold kan dette hendes Forhold ikke tilregnes Tiltalte som Bedrageri.

Der er endvidere af nogle Vidner forklaret, at Tiltalte har villet haft Kreaturer af deres Besætninger paa en kortere Tid paa sin Ejendom, og Vidnerne har forklaret, at de mente, Grunden hertil har været den, at Tiltalte skulde have Ejendommen takseret til nyt Laan og derfor vilde laane deres Kreaturer, for at det overfor vedkommende Kreditforenings Vurderingsmænd kunde se ud, som om Tiltaltes Ejendom var rigelig forsynet med Besætning. Tiltalte har imidlertid bestemt benægtet, at det har været med den anførte Hensigt, at hun søgte at erholde Kreaturer tøjrede paa sine Marker, samt angivet, at Grunden var den, at hun gik ud fra, at Gaardens Jorder derved kom i bedre Gødningstilstand, og herefter vil dette Forhold heller ikke kunne tilregnes Tiltalte som Bedrageri.

Som Følge af det Foranstaaende vil Tiltalte i det Hele være at frifinde for Aktors Tiltale, dog at hun efter Omstændighederne vil have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salærer til de befalede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 50 Kr. til hver.

Nr. 23. Smedemester **Julius Larsen** (Halkier efter Ordre)

mod

Smedemester **K. V. Jensen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Opfyldelse af en Ejendomshandel.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 August 1914: Indstævnte, Smedemester Julius Larsen, bør mod at erholde kontraktmæssigt Skøde paa den ovennævnte Ejendom til Citanten, Smedemester K. V. Jensen af Hvalsø, betale 2000 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 2 September 1913 indtil Betaling sker, samt under en Københavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Mulkt af 5 Kr. for hver Dag, Dommen siddes overhørig, udstede Obligation til Citanten i Overensstemmelse med den ovennævnte Købekontrakt.

Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Den i den indankede Dom omtalte Ejendom bestaar efter Købekontrakten af 2 Parceller, Matr. Nr. 1 b — ikke, som i Dommen angivet, Matr. Nr. 1 bm — og Matr. Nr. 33 a af Hvalsø By og Sogn. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Udstedelsen af den i Dommen omtalte Obligation bestemmes til 15 Dage fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Til Justitskassen betaler Appellanten 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Advokat Halkier 100 Kroner, der uðredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Indstævnte, Smedemester Julius Larsen, i Anledning af en af ham i »Berlingske Tidende« indrykket Annonce om Køb af et Smedeværksted havde modtaget en Skrivelse fra en Ejendomskommissionær om, at denne havde 2 passende Værksteder til Salg pr. Kommission, rejste Indstævnte og vedkommende Kommissionær den 12 August f. A. til Hvalsø for at bese Citanten, Smedemester K. V. Jensen af Hvalsø's Ejendom og Smedeværksted, til hvilket Kommissionæren tidligere havde paataget sig at forsøge at skaffe en Køber. Under dette Besøg oprettedes der en Købekontrakt, hvorved Citanten for en Købesum af 8000 Kr. til Indstævnte solgte sin ovennævnte Ejendom Matr. Nr. 1bm m. fl. af Hvalsø By med paastaaende Bygninger o. s. v. samt forskellige Løsøregenstande. Efter Forlangende af Indstævnte, der ikke ønskede at være bunden, hvis hans Hustru ikke syntes om Handelen, indsattes der efter en Bestemmelse om, at Overtagelsen skulde finde Sted den 1 September s. A., følgende Passus: »og Køberen har fri Besigt med sin Hustru til Fredagen den 15 August 1913 Kl. 12 Middag«.

Under denne Sag har Citanten nu under Anbringende af, at Indstævnte har vægret sig ved at vedstaa Handelen, søgt ham tilpligtet mod samtidig at erholde Skøde paa den solgte Ejendom i Overensstemmelse med den oprettede Købekontrakt at betale Citanten det stipulerede kontante Vederlag 2000 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 2 September f. A. og under en daglig Mulkt at udstede Panteobligation for den Citanten tilkommende Del af Købesummen, 2900 Kr., der skulde forblive indestaende i Ejendommen, samt betale Citanten Sagens Omkostninger skadesløst. Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Forsaavidt Indstævnte i Slutningen af sin Procedure til Støtte herfor har gjort gældende, at den ovenfor gengivne Bestemmelse i Købekontrakten om fri Besigt for ham og hans Hustru indtil den 15 August maa medføre, at Handelen er bortfalden, da han ikke inden den nævnte Fristis Udløb har erklæret at ville fastholde den, vil dette Anbringende ikke kunne tages i Betragtning mod Citantens Protest, allerede fordi det er stridende mod Indstævntes tidligere Procedure.

Der er derimod Enighed mellem Parterne om, at Indstævnte i Medfør af den nævnte Bestemmelse har været berettiget til at træde tilbage fra Handelen, naar han tilkendegav dette inden det nævnte Tidspunkt, og forsaavidt Citanten har villet gøre gældende, at det skulde være en Betingelse for Benyttelsen af en saadan Tilbage trædelsesret, at Indstævntes Hustru virkelig forinden havde beset Ejendommen — hvad der er in confesso, at hun ikke har —, vil der ikke kunne gives ham Medhold heri. Indstævnte har nu anbragt, at han den 13 August gennem sin Hustru mundtlig har meddelt den ovennævnte Kommissionær, at han ikke vedstod Handelen. Ifølge de foreliggende Oplysninger maa det ogsaa antages, at Indstævntes Hustru under en personlig Henvendelse paa vedkommende Kommissionærs herværende Kontor har overbragt Kommissionærens der tilstedeværende Søn den ovennævnte Meddelelse, som imidlertid ikke er bleven bragt til Citantens Kundskab, forinden denne efter den 15 August f. A. indfandt sig her i Byen for at faa Salget ordnet.

Indstævnte har nu ikke overfor Citantens Benægtelse godtgjort Rigtigheden af et af ham fremsat Anbringende om, at det ved Købekontraktens Oprettelse blev aftalt, at han skulde kunne meddele en eventuel Tilbage træden fra Handelen til Kommissionæren, og da Indstævnte i Mangel af en saadan Aftale ikke har haft tilstrækkelig Føje til at antage, at Kommissionæren skulde være berettiget til at modtage denne Meddelelse paa Citantens Vegne, efter at der var oprettet formelig Købekontrakt mellem ham og Indstævnte, vil denne ikke kunne undgaa at dømmes efter Citantens Paastand, dog at Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Onsdag den 12 Maj.

Nr. 194. Højesterets sagfører Bagger

mod

Niels Christian Pedersen (Def. Winther),

der tiltales for Bedrageri, Falsk og Tyveri.

Nykøbing F. Købstads Ekstrarets Dom af 8 Januar 1915: Arrestanten Niels Christian Pedersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salær

til Aktor, Sagfører Olivarius, 50 Kr. og Defensor, Sagfører Ditlevsen, 25 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Februar 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 18 Maaneder. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sinding og Steinthal, betaler Arrestanten Niels Christian Pedersen 40 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For de af Tiltalte begaaede, i den indankede Dom ommeldte Falskforbrydelser vil han være at anse efter Straffelovens § 275, jfr. § 268. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil Dommen, idet det maa have sit Forblivende ved den valgte Straf, være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Christian Pedersen til Højesteretssagførerne Bagger og Winther, 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Nykøbing Falster Købstads Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanten Niels Christian Pedersen for Bedrageri, Falsk og Tyveri.

Arrestanten er født den 24 Juni 1872 og har ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 29 November 1910 i Medfør af Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1905 § 13, været anset med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Ved Arrestantens Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

I. Efter at Arrestanten i Dagene fra den 14 til den 18 Marts 1914 havde haft Ophold paa Hotel Danmark i Nykøbing F. og herved for Logi og Fortæring m. m. var bleven skyldig ialt 35 Kr. 08 Øre, forlod han — der fra først af vil have haft til Hensigt at betale, men som nu var uden Midler og uden Udsigt til saadanne — sidstnævnte Dag hemmelig Hotellet uden senere at have foretaget noget Skridt til at betale Beløbet, idet han dog efter at have erfaret at være efterlyst i Anledning af sit Forhold vil have tilskrevet Hotellets Ejer om sit daværende Opholdssted.

II. Den 8 August 1914 om Aftenen har Arrestanten frastjaalet Havekarl Johannes Larsen en til 80 Kr. vurderet Cykle, der midlertidig var hensat frit fremme i en aaben Port i en Ejendom i Næstved.

III. Fra December 1913 var Arrestanten i nogle Maaneder ansat som Agent ved Ugebladet »Hjemmet«, hvorfra han imidlertid afskedigedes paa Grund af nogle Besvigelser, og efter Bladets Anmeldelse indlededes der i Foraaret 1914 ved et af Københavns Kriminal- og Politirets Kriminelkamre en Undersøgelse mod ham for Bedrageri overfor Bladet, under hvilken Undersøgelse han maa antages at have siddet arresteret i nogen Tid. Efter at Undersøgelsen imidlertid var bleven sluttet uden Tiltale, og efter at Arrestanten var bleven afskediget fra en Virksomhed, han derefter en kortere Tid havde, har han i Tiden fra den 8 August 1914, indtil han den 5 November s. A. anholdtes under denne Sag, idet han optraadte under Navnet O. Knudsen og foregav at være Agent for »Hjemmet«, formaaet en stor Mængde Personer i forskellige Egne af Landet til at udbetale ham hver 1 Kr. 25 Øre som Abonnement paa »Hjemmet« i et Kvartal, idet han, der foruden Bladet lovede dem gratis Indrykkelse af en Annonce i dette, i hvert enkelt Tilfælde udfærdigede og overleverede den Paagældende en Kvittring, som han falskelig underskrev »pr. Hjemmet O. Knudsen«, idet han ved »Hjemmet« sigtede til det Firma, der udgiver fornævnte Ugeblad, medens han maa antages ved Navnet O. Knudsen ikke at have sigtet til nogen bestemt eksisterende Person. Under Sagen er det oplyst, at denne Trafik af Arrestanten er anvendt i hvert Fald i noget over 100 Tilfælde.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., § 257 og § 268 med en Straf, der findes at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, og med den heraf flydende Ændring vil Underrettsdommen — ved hvilken Arrestanten efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., § 257 og § 268, jfr. § 275, er anset med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og som rettelig har paalagt Arrestanten at udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Dommen fastsatte Salærer til Aktor og Defensor for Underretten — iøvrigt være at stadfæste.

Nr. 20. Husmand P. C. de Place (Møldrup efter Ordre)

mod

Peter Nielsen Daugaard (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Erstatningspligt for manglende Areal ved en Landejendoms Salg.

Middelsom-Sønderlyng Herreders ordinære Rets Dom af 5 Juni 1913: Indstævnte, P. N. Daugaard, Hammershøj, bør til Citantten, P. C. de Place, Bramdrup, betale 600 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra 5 September 1912, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger

med 25 Kr. At efterkommens inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 17 November 1913: Appellanten, Peter Nielsen Daugaard, bør for Tiltale af Appellindstævnte, Bolsmand P. C. de Place, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

Af de Højesteret foreliggende, tildels efter den indkandede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger fremgaar, at Indstævnte den 16 Marts 1904 har indgivet Laanebegæring til en Kreditforening, ledsaget af en Arealattest, hvorefter Ejendommens Areal udgjorde $10^{6400/14000}$ Td. Land, og at denne Arealattest indtil engang i December 1913 er forbleven i vedkommende Kreditforenings Besiddelse.

Ligesom Arealattesten herefter ikke, som af Indstævnte paastaet, kan have været mellem Ejendommens ved Salget til Appellanten overleverede Papirer, saaledes maa det efter to af de vedkommende Kreditforenings Vurderingsmænd afgivne Erklæringer antages, at Indstævnte i hvert Fald under Vurderingsforretningen, der fandt Sted den 6 Maj 1904, er bleven vidende om Arealets Størrelse.

Efter alt det saaledes Foreliggende maa det antages, at Indstævnte ved Salget til Appellanten har kendt Arealets virkelige Størrelse, og han vil derfor være at tilpligte at betale Appellanten Erstatning for det manglende Areal. Denne Erstatning findes efter Proceduren samt de foreliggende Vidneforklaringer at kunne fastsættes til det af Appellanten paastaaede Beløb af 600 Kroner med Renter.

Da Underrettsdommen er kommet til samme Resultat, og dens Bestemmelse om Processens Omkostninger tiltrædes, vil den i det Hele kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Overretten findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 50 Kroner, hvorhos han vil have at udrede Processens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Herredstingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsoverretten betaler Indstævnte, Peter Nielsen Daugaard, til Appellanten, Husmand P. C. de Place, med 50 Kroner. Saa betaler han og til det Offentlige de Retsgebyrer, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stempede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Appellantens Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Møldrup i

Salarium for Højesteret 150 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 1 Krone 50 Øre. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Appellindstævnte, Bolsmand P. C. de Place af Bramdrup, i 1ste Instans ved Middelsohm-Sønderlyng Herreders ordinære Ret søgt Appellanten, Peter Nielsen Daugaard af Hammershøj, til Betaling af 600 Kr. i Erstatning for Misligholdelse af en Handel om en fast Ejendom, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 5 September 1912, indtil Betaling sker, og da denne Paastand ved Underrettsdommen er tagen til Følge, hvorhos Appellanten er tilpligtet at godtgøre Appellindstævnte Processens Omkostninger i første Instans med 25 Kr., har Appellanten nu indanket Sagen her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifunden for Appellindstævntes Tiltale. Appellindstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Det er ubestridt mellem Parterne, at Appellanten i Aaret 1909 solgte Ejendommen Matr. Nr. 3 t og 8 d af Bramdrup, der ifølge en senere — i Maj Maaned 1912 — udfærdiget Arealattest har et samlet Areal af 145,932 □ Alen eller 10^{5932/14000} Td. Land, til Appellindstævnte, der forinden Handelens Afslutning havde besigtiget hele Ejendommen, for en Pris af 8000 Kr., uden at der i de i Anledning af Handelen oprettede Dokumenter optoges nogen Bestemmelse angaaende Størrelsen af Ejendommens Areal.

Til Støtte for sin Paastand om Tilkendelse af det indsogte Beløb har Appellindstævnte anbragt, at Appellanten ved Handelens Afslutning »forsikrede«, at Ejendommens Areal var 11½ Td. Land, endskøndt han, der nogen Tid iforvejen i Anledning af en Ansøgning om et Laan i Kreditforeningen havde tilvejebragt en Arealattest, var vidende om, at Ejendommens Areal ikke engang udgjorde 10½ Td. Land, og at Appellindstævnte, der ved Handelens Afslutning efter Appellantens Udtalelser angaaende Ejendommens Areal gik ud fra, at han i Kreditforeningen vilde kunne opnaa et større Laan i Ejendommen, end det senere har vist sig muligt, herefter maa have Krav paa, at Appellanten erstatter ham i hvert Fald Værdien af 1 Td. Land Jord af samme Beskaffenhed som Ejendommens Jord, hvilken Værdi han ansætter til det indsogte Beløb.

Appellanten har erkendt, at han forinden Handelens Afslutning har sagt til Appellindstævnte, at Ejendommens Tilliggende var ca. 12 Td. Land, hvad der var opgivet ham, da han selv købte Ejendommen, men har benægtet at have været vidende om, at Areallet ikke havde den opgivne Størrelse, idet han, der ikke personlig ordnede Laanet i Kreditforeningen, ikke har set den Arealattest, der i den Anledning blev udfærdiget, eller i alt Fald ikke bemærket dens Indhold, hvorhos han endvidere har anbragt, at den ommeldte Arealattest var mellem de

Papirer, der ved Handelen blev overleveret Køberen, saaledes at denne selv kunde have set, hvor stort Arealet i Virkeligheden var.

Under et af Appelindstævnte optaget Tingsvidne har Kommissionær Lars Jensen Nielsen af Viuf, der af Appellanten havde faaet Ejendommen i Kommission, forklaret, at han var tilstede, da Handelen fandt Sted, at Appellanten, medens der handlede om Ejendommen, opgav dens Areal til mellem 11 og 12 Tdr. Land, men at der hverken blev forlangt eller givet nogen Garanti eller Forsikring om, at Ejendommen havde det opgivne Areal, at der ikke ved Dokumenternes Udfærdigelse, ved hvilken Lejlighed Vidnet ogsaa var tilstede, blev talt noget om Arealets Størrelse, samt at Vidnet ikke ved Handelens Afslutning saa, at der var nogen Arealattest til Stede.

Tækkemand Laurits J. Lauritsen, der ligeledes overværede saavel Handelens Afslutning som Dokumenternes Udfærdigelse, har derhos under den nævnte Vidneførsel forklaret, at Appellanten ved Handelens Afslutning opgav, at Arealet var $11\frac{1}{2}$ Tdr. Land — saavidt Vidnet erindrer, udtalte han endog, at der skulde være mellem $11\frac{1}{2}$ og 12 Tdr. Land —, at der blev handlet under Forudsætning af, at Ejendommens Areal var $11\frac{1}{2}$ Tdr. Land, at Vidnet ikke mindes, at der blev forlangt eller givet nogen Forsikring eller Garanti med Hensyn til det opgivne Areal, eller at der ved Dokumenternes Oprettelse blev talt om Arealets Størrelse, samt at der ikke under Handelen var nogen Arealattest til Stede.

Da Appelindstævnte nu ikke mod Appellantens Benægtelse har godtgjort, at Appellanten mod bedre Vidende har opgivet Ejendommens Areal for højt, da der efter det Oplyste ikke ved Handelens Afslutning af Appelindstævnte er forlangt eller af Appellanten givet nogen Garanti for, at Ejendommens Areal havde den forudsatte Størrelse, samt da det — ogsaa under Hensyn til at Appelindstævnte selv før Handelen havde besigtiget Ejendommen — ikke findes at være godtgjort, at det har været en væsentlig Forudsætning for Appelindstævntes Indgaaelse af Handelen, at Ejendommens Tilliggende havde den af Appellanten opgivne Størrelse, findes der ikke at være Føje til i Anledning af, at han ved Handelens Afslutning har opgivet Ejendommens Areal som noget større, end det i Virkeligheden var, at paalægge ham i Erstatning at tilsvare Appelindstævnte Værdien af et til det manglende Areal svarende Jordstykke.

Som Følge af det Anførte, samt idet der ikke under Sagen er Spørgsmaal om Handelens Tilbagegang, vil Appellanten være at frifinde for Appelindstævntes Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Nr. 222. Højesteretssagfører Bagger
mod

Anna Margrethe Meiner Nielsen (Def. Møller),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden og for Overtrædelse af Bevæarterloven.

Esbjerg Købstads, Skads Herreds og Fanø Birks Ekstrarets Dom af 9 Januar 1915: Arrestantinden Anna Margrethe Meiner Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og Tiltalte Anders Peter Lambæk bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder. Af Sagens Omkostninger udreder Arrestantinden alene Omkostningerne ved sin Varetægt, medens de øvrige Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Nonboe, 40 Kr. og Defensor, Sagfører Hvedstrup, 30 Kr., udredes af Arrestantinden og Tiltalte in solidum, hvorhos Tiltalte Lambæk vil have at udrede en Erstatning af 500 Kr. til Amalie Hedvig Frandsen. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 1 Marts 1915: Tiltalte Anders Peter Lambæk bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Arrestantinden Anna Margrethe Meiner Nielsen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. Saa udreder Arrestantinden og Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Underretten, 25 Kr. til den Første og 20 Kr. til den Sidste, samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne B. Johnsen og Sørensen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Tiltalte Anna Margrethe Meiner Niensens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anna Margrethe Meiner Nielsen til Højesteretssagførerne Bagger og Møller 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Esbjerg Købstads, Skads Herreds og Fanø Birks Ekstraret indankede Sag er Arrestantinden Anna Margrethe Meiner Nielsen og Tiltalte Anders Peder Lambæk, der er fødte henholdsvis den 2 Oktober 1878 og og af hvilke Arrestantinden efter sit Opgivende til en

Politirapport har vedtaget tvende Bøder, men iøvrigt ingen er funden forhen tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Forbrydelse mod Sædeligheden og Førstnævnte tillige for Overtrædelse af Beværterloven.

Efter at Beboerne af Naboejendommene til Ejendommen Nr. 21 i Skolegade i Esbjerg en af de første Dage i November Maaned Nr. 21 A. havde henledet det derværende Politis Opmærksomhed paa, at der i den senere Tid og særlig Natten til Fredag den 30 Oktober s. A. hos Arrestantinden, der dengang boede paa 1ste Sal i sidstnævnte Ejendom, havde været afholdt Sviregilder, hvis Deltagere væsentlig var de Kreaturhandlere fra andre Byer, der Torsdag og Fredag søge Markedet i Esbjerg, blev der af Politiet indledet en Undersøgelse, hvorunder der er fremkommet Følgende:

Arrestantinden, der den 29 September 1907 blev gift med Restauratør og Tømmermester Christian Meiner Nielsen, drev saavel medens hendes Mand var i Live, sammen med ham, som efter hans i Januar Maaned 1911 indtrufne Død forskellige Restaurationsvirksomheder, derunder Hotel Royal i Ringkøbing, indtil hun i Juni Maaned f. A. flyttede til Skolegade Nr. 21 i Esbjerg. Allerede medens hendes Mand levede, blev for en 7 à 8 Aar siden Pigen Amalie Hedevig Frandsen, der er født den 13 Oktober 1899, af sin Fader, der rejste til Amerika, anbragt i Pleje hos Arrestantinden, hos hvem hun siden da har opholdt sig. I Esbjerg traf Arrestantinden paa en Beværtning Pigen Ingeborg Hansine Kirstine Johanne Christensen, som efter sit Opgivende til en Politirapport er født den 24 April 1893, og denne Pige, som hun ikke forhen havde kendt, tog hun med til sit Hjem. Efter Arrestantindens egen Erkendelse og det iøvrigt Oplyste har hun uden at have Borgerskab i sin ovennævnte Lejlighed i Esbjerg jævnlig serveret Portvin og Kaffe med Kognak for Selskaber af Mandspersoner. Hun har aldrig bestemt nogen Pris for Drikkevarerne, men ladet Gæsterne selv fastsætte denne. Hun har endvidere erkendt, at begge de ovennævnte Piger tog Del i Drikkelagene, hvorhos hun efter sin Erkendelse har været vidende om, at Ingeborg udenfor Arrestantindens Hjem plejede legemlig Omgang med nogle af de Gæster, som kom sammesteds, og at nævnte Pige ved Utugt havde tjent 38 Kr.

Angaaende Arrestantindens Forhold overfor de tvende Piger har Amalie som Vidne forklaret, at Arrestantinden allerede for flere Aar siden i Ringkøbing har haft med Mandfolk at gøre, idet hun saaledes bl. a. en Eftermiddag, da hun lukkede Døren op til deres fælles Soveværelse, der var uaflaaset, har set en Mandsperson ligge i Sengen hos Arrestantinden, og at denne, navnlig efter at de var komne til Esbjerg, jævnlig havde et af de Mandfolk, der besøgte dem, inde i sit Soveværelse, ved hvilke Lejligheder Vidnet maatte rykke ud af sin Seng og sove paa en Divan i Dagligstuen. Efter Amalies Forklaring sagde Arrestantinden, naar Mandfolkene var gaaede, at hun havde tjent Penge til Afdrag paa sin Gæld. Amalie har endvidere forklaret, at Arrestantinden engang, da Vidnet, som deltog i Serveringen i Hottellet i Ringkøbing, skældte ud paa nogle Gæster, som havde været nærgaaende mod hende og taget hende om Livet, havde sagt, at det maatte hun finde sig i, naar hun skulde servere. Amalies Forklaring gaar fremdeles ud paa, at hun, der allerede i Ringkøbing 3 Gange har haft Samleje med Mænd, første Gang i Sommeren 1913, før hun

fyldte 14 Aar, og senere tvende Gange for Betaling med Tiltalte Lambæk, i Esbjerg ialt 4 Gange mod Betaling, som hun hver Gang afleverede til Arrestantinden, i dennes Hjem har haft Samleje med forskellige Mandfolk, og hun har efter sin Forklaring ladet sig bestemme af Tilskyndelse fra eller Frygt for Arrestantinden. Hendes Forklaring i saa Henseende gaar nærmere ud paa, at hun i Esbjerg først havde Samleje med Kreaturhandler Peter Bollerup af Bindum, som hun kendte fra tidligere Tid, men som aldrig forhen havde forsøgt nogen Tilnærmelse overfor hende. Han kom en Aften i Juni Maaned f. A. og talte med Arrestantinden, og da denne derefter fjernede sig, overtalte Bollerup, der var fulgt efter Amalie ud i Køkkenet, hende til at tilstaa sig Samleje. Paa deres Vej tilbage til Dagligstuen standsede Arrestantinden, der stod i Soveværelset, Vidnet og sagde, medens Bollerup hørte paa det, at hun skulde være villig mod denne, og at der ingen Fare var ved det. Vidnet og Bollerup gik derefter ind i Dagligstuen og havde Samleje, for hvilket Bollerup betalte 10 Kr., som Vidnet straks efter afleverede til Arrestantinden. Amalie har tilføjet, at hun ved den paagældende Lejlighed hørte, at Arrestantinden sagde til Bollerup, at hun syntes, at han skulde give Vidnet en ny Spadsere-drugt, og at Bollerup hertil svarede, at han ikke var dum. Vidnet saa Bollerup give Arrestantinden 10 Kr. for Drikkevarer, men ikke at han gav hende flere Penge.

Efter Amalies videre Forklaring havde hun anden Gang Samleje med en Kreaturhandler, der kaldte sig Madsen. Der sad den paagældende Aften flere Kreaturhandlere om Bordet i Spisestuen. Amalie sad mellem Arrestantinden og Madsen. Da denne spurgte Vidnet, om de skulde gaa ind i Dagligstuen, puffede Arrestantinden til Amalie og blinkede med Øjnene, hvorefter Vidnet fulgtes med Madsen ind i Dagligstuen, hvor de havde Samleje, hvad Arrestantinden efter Amalies Formening maa have set, da hun sad lige ved Døren mellem Spise- og Dagligstuen, og Portieren ikke sluttede tæt. Amalie fik 10 Kr. af Madsen og afleverede straks Pengene til Arrestantinden.

Tredie Gang, Amalie havde Samleje, var det efter hendes videre Forklaring med Tiltalte Lambæk. Han kom op i en Beværtning i Esbjerg, hvor Amalie og Arrestantinden sad. Lambæk opfordrede Amalie til at gaa med i Kosmorama; men da de kom derhen, sagde han, at de skulde gaa hjem til Amalie, hvad de ogsaa gjorde. De havde derefter Samleje med hinanden, og de 5 Kroner, som Lambæk gav hende, afleverede hun til Arrestantinden, hvem hun fortalte det Passerede.

Fjerde Gang, hun havde Samleje, var der efter Amalies Forklaring ligeledes forsamlet flere Kreaturhandlere i Spisestuen hos Arrestantinden, der iforvejen havde sagt til Vidnet, at hun skulde vise sig villig. Da en Kreaturhandler, kaldet Christian, i Arrestantindens Paahør opfordrede hende til at tilstaa sig Samleje, turde hun ikke afslaa Opfordringen. Hun havde derpaa inde i Spisestuen Samleje med Christian og fik 10 Kr., som hun ligeledes afleverede til Arrestantinden. Amalie har tilføjet, at hun ikke turde modsætte sig Arrestantinden, som ofte har banket hende, hvorhos Arrestantinden ogsaa engang, da Amalie ikke vilde gaa under Armen med en ældre fremmed Mandsperson, som Arrestantinden — efter hvad Ingeborg har udsagt

— vilde have med hjem for at tjene Penge paa ham, skældte hende ud og sagde, at hun kunde blive smidt ud. Hendes Forklaring i sidstnævnte Henseende er bleven bekræftet ved Pigen Ingeborgs edelige Udsagn, idet denne har tilføjet, at Arrestantinden ved samme Lejlighed tilføjede, at de ikke kunde leve af Ingenting, hvorhos Ingeborg har forklaret, at Amalie har fortalt hende, at Arrestantinden har opfordret hende til at have Samleje med Gæsterne, og at Amalie sagde, at hun ikke turde lade være, idet hun var bange for at blive skældt ud.

Efter Ingeborgs edelige Forklaring blev hun under sit første Møde med Arrestantinden paa en Beværtning beruset og kørt hjem til Arrestantinden, hvorefter de den følgende Morgen blev enige om, at hun skulde tjene hende. Et Par Dage efter — har Ingeborg videre forklaret, og Rigtigheden heraf bestyrkes ved den af Amalie i saa Henseende afgivne Forklaring — blev det i dennes Overværelse aftalt, at Ingeborg, hvis hun blev spurgt, skulde sige, at hun skulde have 17 Kr. i Løn om Maaneden, men det var ikke Meningen, at hun skulde have disse Penge, hvorimod hun skulde søge at tjene saa meget som muligt hos de Gæster, der kom hos Arrestantinden, i hvilken Henseende denne tilføjede, at hun ikke skulde »gøre det« under 10 Kr.; thi »det gjorde Amalie ikke engang«. Vidnet har af, hvad hun har tjent, leveret Arrestantinden forskellige Fødevarer og laant hende 35 Kr., som hun vidste var erhvervede ved Utugt, og som ikke er tilbagebetalte. Den første Torsdag havde hun Samleje med fire Kreaturhandlere, af hvilke Samlejer dog kun det ene fandt Sted i Arrestantindens Hjem. Torsdagen den 5 November f. A. havde hun Samleje med Kreaturhandler Niels Oxen Brorsen. Arrestantinden opfordrede dem til at gaa ind i hendes Soveværelse, men det vilde Vidnet ikke, da der var saa mange Kreaturhandlere i Huset, hvorfor de gik ind i det bøg ved liggende Værelse, hvor Samlejet fandt Sted paa nogle Tæpper. Ingeborg har ligeledes forklaret, at Slagter Carl Mogensen om ved Begyndelsen af November Maaned f. A. kom op til Arrestantinden og efter at have drukket og spist lagde sig ind paa dennes Seng, hvor han faldt i Søvn. Arrestantinden tog da sine Sengklæder og gik ind i Dagligstuen for at lægge sig der, medens hun til Ingeborg sagde, at nu kunde hun gaa ind til Mogensen, for han betalte godt. Ingeborg gik derefter ind og havde Samleje med Mogensen, af hvem hun fik 10 Kr., som hun den følgende Morgen viste Arrestantinden. Ved denne Lejlighed spurgte hun, om hun af de 10 Kr. skulde betale de 3 Kr., som Mogensen skyldte for Vin; men det besvarede Arrestantinden benægtende.

Arrestantinden har i det første, den 6 November f. A. afholdte Forhør tilstaaet, at hun har tilladt Kreaturhandler Bollerup at have Samleje med Amalie, idet hun har forklaret, at der ved den Lejlighed ikke blev nydt Spiritus, og at Amalie derefter til hende havde afleveret 10 Kr., som hun sagde, at hun havde faaet af Bollerup. I samme Forhør har Arrestantinden erkendt at have optaget Ingeborg i sit Hjem; men hun har forklaret, at der ikke blev truffet Aftale om nogen Løn, idet Ingeborg — efter hvad Arrestantinden senere har udsagt — ikke skulde tjene hende, men kun fik Tilladelse til at blive hos hende, fordi hun ingen Plads havde. Arrestantinden har ogsaa indrømmet,

at hun har opfordret Ingeborg til at drikke med Gæsterne og faa saa mange Penge som muligt af dem; men hun har iøvrigt benægtet nogensinde at have opfordret Amalie eller Ingeborg til at bedrive Utugt. Arrestantinden har endelig benægtet at have modtaget andet Beløb end det nysnævnte af Amalie. I et. den 21 næstefter afholdt Forhør har Arrestantinden fragaaet sin Tilstaaelse af, at Bollerup bad hende om at have Samleje med Amalie. Efter hendes Forklaring i dette Forhør sagde Bollerup ikkun, at hun godt kunde gaa i Seng og lade ham alene med Amalie: »der skulde ingen Ting ske«, og Arrestantinden forklarer, at hun slet ikke har tænkt sig, at det var, fordi Bollerup vilde have Samleje med Amalie. Arrestantinden har derhos gentaget sin Benægtelse af at have modtaget mere end 10 Kr. fra Amalie. Denne Forklaring har hun i det Væsentlige fastholdt i de senere Forhør, idet hun yderligere har suppleret den derhen, at hun udtrykkelig sagde til Bollerup, at han maatte love, at der ikke skete Noget, hvorhos hun maa antages at have ændret sin Forklaring, forsaavidt som hun har givet en Fremstilling, hvorefter Bollerup nød forskellige Drikkevarer og herfor betalte hende 10 Kr. Arrestantinden har indrømmet, at hun har staaet i Forhold til forskellige Mænd, men hun har bestemt benægtet, at hun selv har bedrevet Utugt for Betaling, og naar hun — hvad hun indrømmer — efter Mandfolkenes Bortgang har sagt til Amalie, at hun havde tjent Penge til Afdrag paa Gæld, har hun efter sin Forklaring derved sigtet til de Penge, som hun havde tjent ved at sælge Spiritus. Hun har derhos vedholdende benægtet at have sagt til Amalie, at hun skulde finde sig i, at Gæsterne var nærgaaende mod hende, eller at hun har skældt hende ud, fordi hun ikke vilde gaa med fornævnte Mandsperson under Armen. Hvad særlig Ingeborgs Forklaring angaar, har hun benægtet at have modtaget de 35 Kr. til Laans og forklaret, at Ingeborg havde lovet hende dem til Hjælp ved Anskaffelse af et Fortepiano. Arrestantinden har fremdeles benægtet at have givet Ingeborg Anvisning paa at pleje legemlig Omgang med Brorsen i hendes Hjem; hun indrømmer vel, at hun har vist Vej ind til Soveværelset; men med denne Bevægelse vil hun have haft til Hensigt at antyde, at de skulde gaa ned ad Køkkentrappen, til hvilken Adgangen var gennem Soveværelset, hvorhos hun med Hensyn til det med Slagter Mogensen Passerede har benægtet, at hun har opfordret Ingeborg til at gaa ind til ham og tilføjet, at han betalte godt, i hvilken Henseende hun har forklaret, at hun ikke kendte Mogensen videre og derfor ikke vidste, hvorledes han betalte. Efter Arrestantindens Fremstilling har hun ved den paagældende Lejlighed kun sagt til Ingeborg, at hun skulde se at faa de 3 Kr., som Mogensen var bleven skyldig for Drikkevarer. Arrestantinden har dog erkendt, at hun, da Ingeborg fortalte hende, at Mogensen havde betalt 10 Kr., selvfølgelig kunde sige sig selv, at det var Betaling for Samleje.

Oftnævnte Kreaturhandler Peter Bollerup har afgivet en edelig Forklaring, hvorefter han ved den ommeldte Lejlighed sagde til Arrestantinden noget Lignende som, at nu kunde hun godt »tøfle af« og lade ham og Amalie være alene; men han har bestemt benægtet at have sagt noget om, at der ikke skulde ske Noget. Arrestantinden

kunde efter hans Formening ikke være i Tvivl om, hvad det drejede sig om, hvorhos han har henvist til, at der ikke var Dør mellem Stuen og Soveværelset. Arrestantinden forlangte først en Spadsere-dragt til Amalie, hvad han ikke var villig til at gaa ind paa; derefter betalte han mere, end hvad han var skyldig for Drikkevarer, saaledes at han mindst kom af med 20 Kr. til Arrestantinden og 10 Kr. til Amalie. Vidnet mindes ikke, at Arrestantinden ved den paagældende Lejlighed sagde Noget til Amalie.

Fornævnte Kreaturhandler Brorsen har ligeledes under Ed forklaret, at det ikke kan have været Arrestantindens Mening med at pege paa Sovekammerdøren at vise Ingeborg og ham ned ad Køkkentrappen. Saaledes som hele Situationen forelaa, maatte Arrestantinden efter hans Formening være paa det Rene med, at det var hans Hensigt at ville have Samleje med Ingeborg, og Arrestantinden erklærede selv, da Ingeborg vilde gaa med ham, at de kunde blive i Lejligheden, hvorefter Ingeborg gik foran ind i Soveværelset.

Under Hensyn til den af Bollerup afgivne edelige Forklaring og den helt igennem usandsynlige Fremstilling, som Arrestantinden selv har givet, vil det ikke kunne tillægges nogen Betydning, at hun har tilbagekaldt sin Tilstaaelse af, at hun har indvilget i, at Bollerup i hendes Hjem havde Samleje med Amalie. Efter det i Sagen Oplyste findes det dernæst, at hun ikke alene — som erkendt — har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Beværterloven, men at det desuden mod Arrestantindens Benægtelse maa statuere, at hun har tilstedet Personer af forskelligt Køn Adgang til sin Bolig for der at øve Utugt, og at hun, afset fra det Samleje, som Amalie i Esbjerg havde med Tiltalte Lambæk, i vindesyg Hensigt har tilskyndet til eller fremmet Utugt samt for Pigen Ingeborgs Vedkommende i samme Hensigt har udnyttet hendes erhvervsmæssige Utugt. Arrestantinden, til hvis Omsorg Amalie af dennes Fader er betroet, findes derhos ved sit hele Forhold at have forført hende til Løstgighed, og heri findes det ikke at kunne gøre nogen Forandring, at Amalie efter sin ovenfor ommeldte Forklaring, der stemmer med det i Sagen iøvrigt Oplyste, i Ringkøbing flere Gange forud for Tilfældet med Bollerup har haft Samleje, hvorom Arrestantinden efter sin Forklaring, hvis Rigtighed der ikke findes tilstrækkelig Anledning til at forkaste, ikke har været vidende. Hun vil derefter være at anse efter Straffelovens § 183, 1ste Stykke, og Lov Nr. 81 af 30 Marts 1906 § 3, 2det Stykke, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 4, 1ste Stykke, samt Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 § 34, 2det Stykke, med en Straf, der findes efter Omstændighederne passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Hvad dernæst angaar Tiltalte Lambæk, er det . . .

Fredag den 14 Maj.

Nr. 210. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Niels Christian Nielsen (Def. Møldrup),

der tiltrædes for Overtrædelse af Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 § 36.

Aalborg Købstads Politirets Dom af 5 December 1914: Tiltalte Niels Christian Nielsen bør have sin under 19 April f. A. erhvervede Næringsadkomst paa Beværtning forbrudt og udrede Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Februar 1915: Politiretssdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Heise, betaler Tiltalte 20 Kr. til hver.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Christian Nielsen til Højesteretssagførerne Aagesen og Møldrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aalborg Købstads Politiret indankede Sag er Niels Christian Nielsen, der er født den 6 August 1868, og som — bortset fra, hvad nedenfor er nævnt — ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 § 36.

For Tiltalte, der i Aaret 1901 var bleven Værtshusholder, blev der af Magistraten i Aalborg den 19 April 1913 i Henhold til nysnævnte Lovs § 44 udfærdiget Bevilling til at drive Beværtning med Ret til Udsækning af stærke Drikke, og da der i den af Tiltalte med denne Adkomst i Ejendommen Møllegade Nr. 9 i bemeldte Købstad drevne Beværtning jævnlig var forefaldet Drukkenskab til Ulempe for oboende, ligesom Beværtningen efter Politiets Formening drevs paa en saadan Maade, at Utugt eller Uterlighed derved fremmedes, meddelte Aalborg Politi under 21 Oktober 1913 Tiltalte Advarsel i Henhold til den ommeldte Lovs § 36. Efter at Tiltalte derpaa ved Aalborg Købstads Politirets Dom af 5 December s. A. var bleven anset med en Bøde til Politikassen af 18 Kr. for Nattesæde, blev han

ved samme Rets Dom af 23 Maj 1914 i Henhold til nysnævnte Lovbestemmelse tilpligtet at have sin Næringsadkomst til at udskænke stærke Drikke undergiven Politiets Bestemmelse, og paa Grundlag af denne Dom meddelte Aalborg Politi derhos under 17 Juni s. A. Tiltalte Paalæg om: 1) at holde sin Beværtning lukket i Tiden fra Kl. 10 Eftermiddag til Kl. 7 Formiddag, 2) ikke i Beværtningen at udskænke for eller beværte Personer af Kvindekønnet og 3) til Opvarthning sammesteds ikkun at anvende Personer, som dertil af Politiet godkendes. Under 27 s. M. har Tiltalte herefter inden Aalborg Købstads Politiret vedtaget en Bøde af 60 Kr. for at have haft Gæster siddende i sin Beværtning en Aften til Kl. 10¹/₂ og i samme Sommer — som det maa antages den 5 September — inden samme Ret en Bøde af 50 Kr. for til Opvarthning at have anvendt 2 Mandspersoner, med Hensyn til hvilke Politiets Tilladelse ikke var indhentet.

Den mod Tiltalte nu rejste Sigtelse gaar ud paa, at han atter har overtraadt det fornævnte Paalæg, og med Hensyn hertil maa det ved hans egen Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt oplyste anses tilstrækkelig godtgjort, at der i Tiltaltes Beværtning flere Gange i Oktober Maaned f. A. er udskænket Drikkevarer for løsagtige Kvinder, og at han i samme Maaned har benyttet som Opvarter en Person, som ikke dertil var godkendt af Politiet.

Af 2 Politirapporter fremgaar det derhos, at Tiltalte den 25 November 1914 og den 3 December s. A. efter Kl. 10 Aften har haft Gæster i et af sine Restaurationslokaler, og i en lignende Rapport af 27 November 1914 — der lige saa lidt som de 2 nysnævnte er foreholdt Tiltalte, idet denne under Sagens Drift er udebleven, ogsaa efter at det ved Stævning var ham tilkendegivet, at han i saadant Tilfælde maatte forvente Sagen i Medfør af Analogien i D. L. 1—4—30 og Forordningen 3 Juni 1796 § 2 paadømt paa Grundlag af de foreliggende Oplysninger og Sigtelser — hedder det, at ialt 10 løsagtige Fruentimmer, der bo i den Ejendom, hvor Tiltaltes Beværtning findes, eller i tilstødende Ejendomme, ofte ses at gaa ud og ind af Beværtningen for at kapre Mandspersoner i utugtigt Øjemed, samt at Tiltalte er et af Drik fuldstændig sløvet Individ, som ikke egner sig til at drive Beværtning. Ved en Bemærkning til Retsprotokollen har Undersøgelsesdommeren endelig — næst at tiltræde det i sidstnævnte Rapport om Tiltaltes Person anførte — udtalt, at Tiltaltes Beværtning er et Centrum for den offentlige Usædelighed i Aalborg, samt at det af talrige offentlige Undersøgelser fremgaar, at Byens Forbrydere og daarligste Individier stadig søger til Beværtningen.

Efter alt det fremkomne maa det billiges, at Tiltalte, der maa anses ansvarlig for de omhandlede Misligheder, ved den indankede Dom er i Henhold til Beværterlovens § 36 tilpligtet at have sin ovennævnte Næringsadkomst forbrudt, og bemeldte Dom, ved hvilken det rettelig er paalagt Tiltalte at udrede Sagens Omkostninger, vil saaledes være at stadfæste.

Nr. 182. Højesteretssagfører Harboe

mod

Peder Christian Rasmussen (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri.

Møens Herreds Ekstrarets Dom af 5 September 1914: Tiltalte, Stenfisker Peder Christian Rasmussen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og udrede alle af denne Sag flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører, Justitsraad Schvensen, 20 Kr. og Defensor, Sagfører Wognsen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 Januar 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til tredive Dage. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Axel Damm og E. V. L. Bentzen, betaler Tiltalte Peder Christian Rasmussen 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 40 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 40 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peder Christian Rasmussen til Højesteretssagførerne Harboe og Stein 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Møens Herreds Ekstraret hertil indankede Sag er Tiltalte Peder Christian Rasmussen, der er født den 19 August 1880 og ikke funden forhen tiltalt eller straffet, aktioneret for Tyveri.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Arbejds mændene Bernhard Levinsen, Oscar Levinsen, Hans Peter Hansen Kamph og Husmand Jens Jensen har afgivet følgende samstemmende og i Retten beedigede Forklaringer:

Tirsdag den 5 Maj d. A.*) saa Bernhard og Oscar Levinsen, der samlede Sten ved Hegneden Strand, at der ca. 500 à 1000 Alen fra

*) Skal være f. A.

Land laa en Stenfiskerbaad, og uagtet de var paa Stranden hele Dagen, saa de Stenfiskerfartøjet blive liggende paa samme Sted, uden at Mandskabet gik i Land eller tilsyneladende foretog sig nogetsomhelst. De fik Mistanke om, at Mandskabet paa Fartøjet blev liggende derude for om Natten at gaa i Land og stjæle Sten fra de Stenbunker, der laa paa Land og tilhørte forskellige Arbejdsmænd, der samler Sten og har Ret til at have deres Bunker liggende paa Stranden. Kl. ca. 5 om Eftermiddagen kom der et Stenfiskerfartøj til og lagde sig tæt op ad det andet.

Da de 2 Arbejdsmænd Kl. ca. 7 havde sejlet deres sidste Last Sten hen til det Sted, hvor de har deres Bunker, sejlede de med den tomme Pram ud forbi de 2 Stenfiskerbaade og saa, at de havde Nr. 1227 og 1321. Oscar Levinsen gik derefter til sit Hjem i Hegnedden, medens Bernhard Levinsen cyklede til Stege, hvor han bor. Om Aftenen gik han, der stadig havde Mistanke til Mandskabet paa de 2 Baade, op til en anden Stenfisker ved Navn Hans Peter Hansen Kamph, der ligeledes bor i Stege. De blev enige om at cykle derud sammen. Kl. ca. 11¹/₂, om Aftenen kom de ud til Stedet og lagde sig paa Lur ved et Dige. Ved Midnatstid hørte de noget buldre ude ved Baadene, som om nogen gik i Pramme og stødte fra Baadene, og faa Minutter efter saa de en Pram komme fra den Retning, hvor Baadene laa, ind imod Land. Da Baaden var ca. 50 Alen fra Land, løb de op til Oscar Levinsens Hjem, vækkede ham og løb derefter alle 3 til Husmand Jens Jensens Hus og vækkede denne. Alle 4 gik de nu ned til Stranden, hvortil de kom ca. ¹/₂ eller ³/₄ Time efter, at Bernhard Levinsen og Kamph var løbet derfra for at hente de andre. De listede sig alle 4 langs med Diget henimod det Sted, hvor de kunde se, at en Pram laa. Da de var naaet hen i Nærheden af Prammen, hørte de noget rasle i Stenbunkerne, hvorefter de saa 2 Mænd gaa fra Stenbunkerne ned til Stranden og kunde høre, at noget blev kastet i Prammen. De 2 Mænd gik derefter atter tilbage over Diget og hen til Stenbunkerne. De 4 Mænd vilde nu liste sig hen til Prammen for at tage den og derved fange Tyvene, men da de gik i Stenene ved Stranden, kunde det ikke gøres lydløst, og de saa nu Tyvene løbe op paa Diget og se ned efter dem, hvorefter Tyvene løb tilbage til Stenbunkerne og derefter, alt hvad de kunde, over Diget og ned til Prammen. Det forekom 2 af Arbejdsmændene, at de hørte en Lyd, som fremkommer, naar man gaar med en Spand i Haanden, og Oscar Levinsen bemærkede, at den ene af Tyvene gik foroverbøjjet, som om han havde en Sæk paa Ryggen. Arbejdsmændene var nu saa nær Prammen, at de tydeligt kunde se den. Det var en stor, sort, spejlgattet Pram, større end de Pramme, der bruges af Stenfiskerne paa Møen. Da de kom helt hen til Prammen, var Tyvene komne ud i den og var begyndt at ro. De raabte forskelligt efter dem, saasom: »Holdt, det er vist ikke jeres Sten, I runder med«, »I maa jo skamme jer at tage fattige Folks Sten«, »I tjener jer Dagløn let«, »Vi kender jeres Nr. og skal nok hævne os«, »Tyveknægte« etc., og samtidig kastede de Sten efter dem. Oscar Levinsen mener, at en af de Sten, han kastede, maa have ramt en af Tyvene, thi han hørte ikke, at Stenen faldt i Prammen eller i

Vandet. Tyvene undslap og roede ud efter den Retning, hvor de 2 Fiskerfartøjer laa.

Den næste Dag kunde det ses, at der var taget Sten fra nogle Stenbunker paa det Sted, hvor Vidnerne saa Tyvene, og som tilhørte Arbejds mændene Frede Rasmussen og Adolf Petersen, og tillige fra en Bunke, der laa ca. 200 Alen vestligere, og som tilhørte Arbejdsmand Albert Nielsen, og udfor den førstnævntes Bunke laa der i en Afstand af ca. 5 Alen fra Bunken et Par smaa Bunker Sten, som man kunde se var henkastet der eller udheldt af en Spand. Det var samme Slags Sten, der henlaa i alle tre Bunker, nemlig store Kugleflint.

De Bestjaalne, der efter deres Forklaring faar 30 Øre pr. 100 Pund Kugleflint, har anslaaet det stjaalnes Mængde til ca. 2500 Pund.

Den næste Dag sejlede Oscar Levinsen og Frede Rasmussen ud paa Havet og henimod Nordfeld, hvor de saa Baaden Nr. 1321 ligge med en Pram, der ganske lignede den, de havde set Aftenen i Forvejen. Det forekom dem mistænkeligt, at Mandskabet paa Baaden trak Prammen til Baaden, da de nærmede sig, og havde taget Prammen op i Baaden, da de paa Tilbagevejen sejlede forbi, og at Mandskabet fik travlt med at spule og pille ved Sejlene, hver Gang de nærmede sig Baaden, medens de, saasart Levinsen og Rasmussen fjernede sig, intet bestilte.

Baadene var bemandede, Nr. 1227, »Dagmar«, med Stenfisker Hans Peter Christensen og hans Søn, Carl Adolf Christensen, Nr. 1321, »Marie«, med Tiltalte og den 17aarige Knud Rasmus Andersen Ploug.

Til en Begyndelse nægtede hver enkelt af disse Mænd at være Gerningsmænd til Tyveriet. Men i Forbøret den 2 Jnni 1914 og senere Møder afgav Ploug, der senere ved Justitsministeriets Resolution er fritaget for at sættes under Tiltale mod at undergives Værgeraadforsorg, en Tilstaaelse af følgende Indhold:

Da han og Tiltalte den 5 Maj d. A.*) om Morgenen med Baaden Nr. 1321, »Marie«, laa udenfor Hegneden Strand, sagde Tiltalte, at de hellere maatte vente med at gaa i Land til om Natten, idet han bemærkede, at der inde paa Land laa nogle store Bunker Sten, hvor de snildt kunde faa Lasten fuld. Ploug var klar over, at det var Tyveri, Tiltalte vilde begaa, men tænkte ikke videre over det og sagde ikke noget. Han gik til Køjs og sov det meste af Dagen. Kl. ca. 1 om Natten vækkede Tiltalte ham og sagde, at de nu skulde op. De gik begge i Prammen og sejlede ind til Kysten, hvor de hver med sin Spand gik op til nogle Bunker Sten, der laa bag et Dige. De fyldte Spandene med Sten og bar dem ned i Prammen. Da de havde taget nogle Sten fra en Bunke, sagde Tiltalte, at der var flere Sten længere henne, hvorefter de gik i Prammen og sejlede længere mod Øst. Her gik de atter i Land, og fra 2 Bunker, der laa tæt ved hinanden, tog de flere Gange Sten, som de bar ned i Prammen.

Da Ploug engang var paa Vej ned til Prammen med Spanden fyldt med Sten, saa han en Flok Mænd komme gaende ad Stranden. Han løb tilbage og fortalte Tiltalte det. De smed begge de Sten, de havde, fra sig paa Diget. Ploug vilde være løbet ind ad Landet til,

*) Skal være f. A.

men Tiltalte sagde, at de skulde løbe ned til Prammen, thi ellers vilde Folkene enten indhente dem eller tage Prammen. De løb saa, alt hvad de kunde, ned til Prammen, og de naaede at komme i den og faa den fri af Land, inden Folkene kom til. Forfølgerne raabte nu efter dem og brugte de Udtalelser, som Vidnerne har forklaret, og kastede Sten efter dem.

En Sten ramte Tiltalte i Hovedet, en anden ramte Ploug i den venstre Side. Af dette Slag bar han i lang Tid Mærke paa sin Krop, og den 18 Juni fremviste han i Retten Stedet, hvor Stenen havde ramt, og der viste sig endnu et svagt Mærke paa venstre Side af Bagdelen som en gullig, ægformet Plet af ca 1½ Tomme i Længden og 1 Tomme i Bredden.

De roede ud til deres Baad og lossede Stenene fra Prammen op i Baaden med Hænderne, saaledes at det ikke kunde høres fra Land.

Den næste Morgen kunde de se, at de Sten, de havde stjaalet, var af betydelig bedre Beskaffenhed end dem, de havde samlet. De sejlede øst paa, gik i Land og samlede Sten, og Kl. ca. 5 om Eftermiddagen sejlede de over Rødvig Havn, hvor de overnattede, til København, hvor de solgte Lasten til Firmaet »Scheitel & Co., Dansk Flinteksport«.

Tiltalte har vedblivende nægtet sig skyldig i det ham paasigtede Tyveri, idet han hævder, at han hele Natten forblev ombord paa sin Baad.

Det maa anses godtgjort, at der Natten mellem den 5 og 6 Maj 1914 er begaaet Tyveri fra de 3 ommeldte ved Hegneden Strand beliggende Stenbunker, at Tyveriet er begaaet under de ovennævnte Omstændigheder af to Personer, der kom roende til Land i en Pram, som kom fra det Sted, hvor Stenfiskerfartøjerne »Marie« og »Dagmar« laa forankrede, og som med Prammen, da de forstyrredes i Tyveriet af Sten fra Bunkerne, tog Flugten ud mod det Sted, hvor de nævnte Fartøjer laa, samt at der i det af Tiltalte førte Fartøj »Marie«s Lading, der efter Oplosningen er bleven undersøgt, og som hovedsagelig bestod af en ringere Art Sten, er forefundet en mindre Del Sten af samme Art som de i Bunkerne værende i et Kvantum, tilnærmelsesvis svarende til det fra Bunkerne forsvundne. Under Hensyn hertil samt under Hensyn til den af fornævnte Ploug afgivne endelige Forklaring — som han vil være bragt til at afgive, bl. a. fordi han havde ondt af, at Besætningerne paa det andet Fartøj, »Dagmar«, ogsaa var bleven arresteret som mistænkt for Tyveriet — hvilken Forklaring bestyrkes dels ved, at Bestæningen paa »Dagmar«, Føreren Hans Peter Christensen og hans Søn, Carl Adolf Christensen, som begge er ustraffede, hver især have forklaret, at de have tilbragt hele Tyverinatten sovende ombord i »Dagmar«, og at ingen af dem vil kunne have forladt Fartøjet, uden at den anden vilde have bemærket det, hvad ingen af dem har, dels ved, at ingen af disse kan antages at have været i Land fra deres Fartøjer forud for Tyverinatten og derfor næppe kan have været vidende om Stenbunkernes Tilstedeværelse, medens Tiltalte efter sin egen Erkendelse har fisket Sten nær ved Land sammen med Ploug tidlig om Morgenen før den Nat, Tyveriet blev begaaet, og efter fornævnte Bernhard Levinsens Vidneforklaring endog ved den Tid maa

antages at have været i Land, hvor han har set Bunkerne, findes Tiltalte mod sin Benægtelse overbevist om, at han har gjort sig skyldig i det omhandlede Tyveri af Sten, der maa antages at have haft en Værdi af ca. 5 Kr. For dette sit Forhold findes han at burde anses efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med en Straf, som passende findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, og da Underrettsdommen, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som er paalagte Tiltalte, billiges, har anset Tiltalte efter de oven citerede Bestemmelser med lige Straf i 20 Dage, vil Dommen med den anførte Forandring i Straffetiden være at stadfæste.

Mandag den 17 Maj.

Nr. 212. Højesteretssagfører Stein

mod

Niels Christjan Henriksen (Def. Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens 13de Kapitel og Lov af 11 Februar 1863.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Marts 1915: Tiltalte, Politibetjent af Københavns Politi Nr. 363, Niels Christjan Henriksen, bør udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Krabbe og Nyholm, 25 Kr. til hver, men iøvrigt for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig anset bevist, at Tiltalte under de i Dommen nærmere anførte Omstændigheder har haft Samleje med Pigen Ingeborg, og idet det maa have staaet ham klart, at Pigens Villighed til at føje ham ialfald i væsentlig Grad skyldtes hans Stilling som Politibetjent, findes hans Forhold at have indeholdt et Misbrug af denne Stilling, der maa paadrage ham Ansvar efter Straffelovens § 144, 1ste Stk., sammenholdt med § 141. Straffen findes at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 14 Dage. Han vil derhos have at betale Aktionens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Niels Christjan Henriksen bør hensættes til simpelt Fængsel i 14 Dage. Saa betaler han og Aktionens Omkostninger, derunder de ved Kriminal- og

Politirettens Dom fastsatte Salarier og i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Stein og Harboe, 50 Krøner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Politibetjent af Kjøbenhavns Politi Nr. 363, Niels Christjan Henriksen, tiltales for Overtrædelse af Straffelovens 13de Kapitel og Lov af 11 Februar 1863 angaaende Omordning af Kjøbenhavns Politi.

Han er født den 23 Januar 1873 og fraset en arbitrær Straf for Insubordination og Respektstridighed, som han i 1896 paadrog sig under sin Tjeneste i den vestindiske Hærstyrke, ikke funden forhen straffet.

Ugift Ingeborg Margrete Jacobsen har som Vidne afgivet følgende Forklaring:

Klokken godt 1 en Nat i Oktober 1913, en 14 Dages Tid før hun den 10 November blev anholdt for Overtrædelse af Polititilhold om at melde sig ved Politiets 3dje Afdelings Protokol, traf hun ved et Hus paa St. Annæ Plads mellem Store og Lille Strandstræde en Pige ved Navn Caroline Elise Rolf og en Sømand, som vilde have Samleje og paa hendes Raad gik ind paa Trappen i Huset, men straks blev jaget ud af Tiltalte og gik bort, medens Vidnet blev staaende. Tiltalte, der var i Uniform med Hjælm, Kappe og lange Støvler og kom ad Lille Strandstræde fra Nyhavn, henvendte sig nu til Vidnet og sagde, at han havde Ordre af Sædelighedspolitiet til at anholde hende, naar han saa hende, mnn da hun, som havde overtraadt det ovennævnte Polititilhold, undskyldte sig, sagde Tiltalte, at hun maatte hellere se at forsvinde fra Nyhavn; lidt efter tilføjede han, at han kunde godt anholde hende, men nu kunde hun jo gaa med ham ind i Gadedøren. Vidnet forstod, at Tiltalte ønskede Samleje med hende, og indvilligede heri, efter hendes første Forklaring for at undgaa Anholdelse, men efter hendes senere Forklaringer som en Villighed til Gengæld for, at Tiltalte viste hende den Villighed ikke at anholde hende, idet hun ikke troede, at hun vilde hlive anholdt, hvis hun stillede sig afvisende. Samlejet fuldbyrdedes paa en Afsats paa Trappen i det nævnte Hus mellem Stuen og første Sal ved, at Tiltalte, medens de stod op, bagfra indførte sit Lem i hendes Kønsdele, hvad han udtrykkelig forlangte Tilladelse til.

Caroline Elise Rolf har forklaret, at Tiltalte en Nat i Efteraaret 1913 mellem Kl. 1 og 2 jøg hende og en Sømand ud fra en Vestibule ved Indgangen til Trappen i nævnte Hus, hvor de var gaet ind for at have Samleje, at Tiltalte derpaa gav sig i Samtale med Inge-

Færdig fra Trykkeriet den 2 Juni 1915. *

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 16.

Mandag den 17 Maj.

borg Jakobsen, som stod udenfor, og at disse to, da Vidnet fjærnede sig, gik sammen ind i Vestibulen, samt at Ingeborg Jakobsen senere har fortalt Vidnet, at hun og Tiltalte da havde Samleje paa Trappen.

Barber Georg Hansens Hustru, Ellen Sofie Larsen, som bor i det ommeldte Hus, har som Vidne forklaret, at hun ca. Kl. 1 $\frac{1}{2}$ Natten efter en Torsdag i forrige Vinter, formentlig nogle Uger før Ingeborg Jakobsens ovennævnte Anholdelse, hørte Stemmer af en Mand og en Kvinde paa Husets Trappe; og da det ofte hænder, at Folk gaar derind for at have Samleje, tænkte, at dette ogsaa var Tilfældet nu, og saa efter, hvem der kom ud, hvorpaa hun fra sit Vindue paa første Sal saa Ingeborg Jakobsen, hvem hun godt kendte, og en anden Pige komme ud, hvorimod Vidnet ikke lagde Mærke til, at der kom nogen Mand ud, men dog saa en ung Mand staa paa Gaden. I det samme kom Tiltalte, hvem hun kendte af Udseende, fra Lille Strandstræde og sagde: »hvad er dette her«, hvorpaa den anden Pige gik, medens Tiltalte og Ingeborg stod og talte sammen udenfor og lidt efter gik ind i Huset. Staaende indenfor sin lukkede Entrédør hørte hun derpaa dem paa Trappeafsatsen mellem Stuen og første Sal og hørte Tiltalte sige: »jeg vil ikke forfra, jeg vil bagfra«, hvorpaa hun hørte dem gøre lidt Støj og ca. 5 Minutter senere saa dem forlade Huset hver sin Vej, Tiltalte til venstre op mod St. Annæ Plads. Medens hun lyttede efter Tiltalte og Ingeborgs Færd paa Trappen, bemærkede hun, at Uhret i hendes Stue viste 3 eller 5 Minutter over 1 $\frac{1}{2}$. Endvidere har hun forklaret, at hun, som er ganske sikker paa, at de havde Samleje, næste Dag foreholdt Ingeborg Jakobsen dette, og at denne erkendte Rigtigheden heraf, uden at Vidnet husker, at Ingeborg omtalte, hvorfor hun indlod sig med Tiltalte, samt at Tiltalte en 14 Dage senere kom til Vidnet og spurgte, om det var rigtigt, at Vidnet havde fortalt at have set ham med Pigen paa Trappen, og da hun bekræftede dette og, som hun tror, ved en Fejltagelse tilføjede, at det var sket Natten mellem Onsdag og Torsdag, sagde Tiltalte, at det ikke havde været ham, han havde haft Fridag den paagældende Aften. Efter Vidnets Forklaring kunde hun imidlertid ikke forveksle Tiltalte, hvem hun saa i Lyset bl. a. af en i en Afstand af 11 $\frac{1}{2}$ Meter staaende Gadelygte, med nogen anden. Hun forklarer, at Tiltalte var i Uniform, og at hun tror, at Tiltalte havde Hjælm, Kappe og store Støvler. Endvidere har dette Vidne bekræftet, at Caroline Elise Rolf ved Nytaarstid 1915 har fortalt hende om

Samlejet. Hendes Ægtefælle, Barber Georg Hansen, har som Vidne forklaret, at hans Hustru en Nat i Oktober 1913 sagde til ham, der var gaaet i Seng ved 1-Tiden, medens hun var oppe endnu, at der var nogen paa Trappen, og at hun efter at have set ud af Vinduet kom og sagde, at en Pige og en Sømand var gaaet ud ad Gadedøren, og straks efter var den Politibetjent med det delte Fuldskæg og de fremstaaende Tænder gaaet ind paa Trappen sammen med en Pige, samt at hans Hustru derpaa lyttede ved Entrédøren og har fortalt ham, at hun havde hørt nogle Ord, som var saa uanstændige, at hun ikke vilde sige dem til ham.

Efter Tiltaltes Forklaring kan den anførte Beskrivelse af Politibetjenten kun passe paa ham.

Barber Hansen har tilføjet, at det anførte passede Natten efter en Torsdag i den sidste Halvdel af Oktober 1913, han tror nærmest Natten mellem den 16 og 17, idet han havde været til et Møde i sin Afholdsloge, hvilket fandt Sted om Torsdagen, og mener, at Sagen blev omtalt paa hans Datters Fødselsdag den 20 s. M., hvilket er bekræftet af hans Svigerinde, Ekspeditrice Elna Larsen, som har forklaret, at hun bestemte mener at vide, at Begivenheden omtales som sket Natten mellem Torsdag og Fredag forud.

Medens Ingeborg Jakobsen ikke har aflagt Ed, idet hun er straffet foruden mange Gange for Overtrædelse af Polititilhold endvidere to Gange for Tyveri, har Caroline Elise Rolf samt Barber Hansen og hans Hustru beediget deres Forklaringer.

Det er endvidere oplyst, at Tiltalte Natten efter den 16 Oktober 1913 havde Post paa Nyhavns Bro til Kl. 1 $\frac{1}{2}$, og at han, naar denne hans Tjeneste var forbi, skulde melde sig paa vedkommende Politistation i Store Kongensgade.

Saa vel Ingeborg Jakobsen som Barber Hansens Hustru har omtalt Sagen til flere, og bl. a. efter Anholdelsen den 10 November 1913, hvilken foretoges af Tiltalte og Politibetjent Nr. 559, Neergaard, raabte Ingeborg Jakobsen op om, at Tiltalte havde haft Samleje med hende; efter Politibetjent Neergaards Forklaring raabte hun dog ved selve Anholdelsen, at Tiltalte var vred paa hende, fordi hun ikke vilde have Samleje med ham for en Daler i Café Ærø; denne er i det oftnævnte Hus.

Tiltalte, der er gift, benægter Rigtigheden af Ingeborg Jakobsens og Caroline Elise Rolfs Forklaringer og nægter at have været inde med førstnævnte paa Trappen samt gør gældende, at Barber Hansens Hustru maa have forvekslet ham med en anden uniformeret Mand. Han erkender, at han ca. 14 Dage før Ingeborg Jakobsens Anholdelse, den 10 November 1913, vidste, at hun maatte anholdes, naar hun saas i Nyhavn, men paastaar ikke at have set hende før Anholdelsen. Efter det oplyste ønskede Politiets 3dje Afdeling hende iøvrigt endnu ikke anholdt den 16 Oktober.

Tiltalte erkender endvidere, et han efter sin Henvendelse til Barber Hansens Hustru ikke har foretaget Skridt til Sagsanlæg mod hende, skønt hun fastholdt Sigtelsen. Anledningen til, at nærværende Sag blev rejst, er, at en Mand paa Gaden under Tiltaltes Tjeneste i Sommeren 1914 sigtede ham for at have haft Samleje med et Fruentimmer paa en Trappegang.

Naar nu henses til, at Ingeborg Jakobsens Forklaring om Samlejet paa det stærkeste støttes ved Caroline Elise Rolfs og Barber Hansens og hans Hustrus beedigede Vidneforklaringer og ved Tiltaltes Passivitet overfor Rygterne, findes det uden Betænkelighed at anse det for bevist, at Tiltalte har plejet Samleje med Ingeborg Jakobsen paa Trappen. Derimod kan det ikke anses for bevist, at han har udtalt sig som af hende forklaret, om at hun skulde anholdes, eller i det Hele har øvet noget Pres paa hende for at opnaa Samlejet, og herefter findes der ikke nogen Lovhjemmel, hvorefter han ved Domstolene kan drages til Ansvar for sit Forhold, hvorved ogsaa bemærkes, at det ikke kan anses for godtgjort, at Samlejet har fundet Sted, før Tiltaltes Patrouilletjeneste Kl. 1 $\frac{1}{2}$ var endt. Tiltalte vil saaledes være at frifinde, dog saaledes, at han vil have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kroner til hver.

Nr. 195. Lokomotivfyrbøder Peter Holger Nedergaard Petersen (Ingen)

mod

Elna Thomsen (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Lokomotivfyrbøder Peter Holger Nedergaard Petersen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelzers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv ere betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 22. Johan Bærentzen (Selv)

mod

Overretssagfører Chr. F. Brorson (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa Salær m. v.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 Juli 1914: Indstævnte, Johan Bærentzen, bør til Citanten, Overretssagfører Chr. F. Brorson, betale de paastævnte 826 Kr. 73 Øre med Renter

deraf 5 pCt. p. a. fra den 14 Marts 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 80 Kr. I Mulkt for unødigt Trætte bøder Indstævnte 30 Kr. til Justitskassen. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, imod hvilke intet Væsentligt findes at erindre, vil den være at stadfæste. Appellanten findes at maatte anses med en Bøde af 200 Kroner for unødigt Trætte for Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. For unødigt Trætte for Højesteret bør Appellanten, Johan Bærentzen, til Justitskassen bøde 200 Kroner. Saa betaler han og til samme Kasse 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 1 September 1913 afsluttedes mellem Indstævnte, Johan Bærentzen, og hans Broder, Th. Bærentzen, en Overenskomst om Opløsning af det mellem dem bestaaende Interessentskab vedrørende Ejendommene: Jagtvejen Nr. 79, 81 og 83.

Det hedder i Overenskomsten:

»Vi bemyndiger Hr. Overretssagfører Chr. F. Brorson til at sælge de nævnte Ejendomme, der udgør 2 Matr. Nr., enten delt eller samlet for en Købesum af ikke under Ejendomsskyldværdien (65,000 Kr. og 95,000 Kr.) og med en kontant Udbetaling i hvert Fald ikke under 12,000 Kr. for de samlede Ejendomme.

Omkostningerne anslaaes til at udgøre ca. 1 pCt. af Købesummen, og det lægges i Hr. Brorsons Haand at træffe Aftale med Kommissio- nær eller Andre. Skulde et Salg ikke være opnaaet ved Udgangen af Aaret 1913, stilles Ejendommene til Auktion og det fornødne herved ordnes ligeledes af Hr. Brorson.

Hr. Brorson medunderskriver nærværende Dokument og paatager sig selv eller ved Substitut at udføre det ham overdragne Hverv.

Citanten, fornævnte Overretssagfører Chr. F. Brorson, førte derpaa adskillige Salgsforhandlinger, der efter hans Anbringende i Begyndelsen af December Maaned 1913 var førte saa vidt, at Salg var ved at gaa i Orden, men strandede paa Grund af Indstævntes afvisende Holdning overfor ham.

Citanten forhandlede derpaa efter sit videre Anbringende med andre Liebhave, idet Fristen for Ejendommenes kontraktmæssige Salg forlængedes til Udgangen af Januar Maaned 1914. Salgsforhandlingerne trak dog ud til Februar Maaned d. A., da Slutteddel oprettedes paa Sagfører Engelbergs Kontor her i Staden i Overværelse af Indstævnte om Ejendommenes Salg for en Købesum af 160,000 Kr., hvoraf Brødrene Barentzen fik deres Interesser i disse 3: udover c. 123,500 Kr. udløste ved kontant Betaling.

Citanten tilstillede derpaa Indstævnte under 25 Februar d. A. en Regning over sit Mellemværende med ham udvisende en Saldo i Citantens Favør af 841 Kr. 23 Øre, hvoraf 800 Kr. som Salær for Forhandlingerne om Salg af de oftnævnte Ejendomme. Af Resten 41 Kr. 23 Øre er af Sagfører Engelberg betalt 14 Kr. 50 Øre som Stempel til Transport af en Obligation, hvorefter Citanten vil have et Tilgodehavende hos Indstævnte paa 826 Kr. 73 Øre, som han under nærværende Sag har paastaet Indstævnte tilpligtet at betale med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 14 Marts 1914, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af skadesløse Sagsomkostninger, hvorhos han har nedlagt Paastand paa Erstatning hos Citanten for ham af denne tilføjte Tab.

Indstævnte, der ikke har mødt ved Sagfører, gør gældende, at Ejendommens Salg ikke er sket gennem Citanten, idet han selv har skaffet Køberen, hvad han imidlertid ikke har godtgjort, og at han i ethvert Fald ikke havde samtykket i Salgsfristens Forlængelse udover 1 Februar d. A., hvilket imidlertid modsiges af hans egen Procedure, hvorefter han, som af Citanten anført, mødte paa det afsluttende Møde paa Sagfører Engelbergs Kontor i Februar d. A. uden at protestere imod Salget.

Ikke heller har Indstævnte i nogen Henseende godtgjort sit Asser-tum om, at Citanten ikke skulde have varetaget hans Interesser paa fyldestgørende Maade.

Da Indstævnte endelig ikke har fremsat nogen Indsigelse mod de enkelte Poster paa Citantens ovennævnte Regning, bortset fra et Par Smaaposter til samlet Beløb af 28 Kr. 90 Øre, hvilke Beløb ses at være godskrevne ham og fradragne i det paastævnte Beløb, og fra et Beløb af 5 Kr. 15 Øre til Befordringsudgifter, hvilket han imidlertid maa anses pligtig at betale, vil Indstævnte være at dømme efter Citantens Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 80 Kroner.

Indstævnte vil derhos have for unødigt Trætte i Medfør af Fdg. 11 August 1819 at bøde 30 Kr. til Justitskassen.

Tirsdag den 18 Maj.

Nr. 126. Grosserer **Chr. A. Hansen** (David)

mod

Repræsentant **H. L. Abelman** (Selv),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at betale en Konventionalbøde.

Sø- og Handelsrettens Dom af 8 December 1914: Indstævnte, Repræsentant H. L. Abelman, bør for Tiltale af Citanten, Grosserer Chr. A. Hansen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger vil Citanten have at betale Indstævnte inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse med 75 Kr. under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret gaar Appellantens Paastand ud paa, at Indstævnte tilpligtes at betale ham 500 Kroner, hvortil han har nedsat det paastævnte Beløb, samt Sagsomkostninger.

Appellanten har hverken godtgjort at have haft nogen gyldig Grund til som anført i den indankede Dom at afskedige Indstævnte uden at give ham det i Kontrakten bestemte Varsel, eller at Indstævnte har givet Afkald paa sin Ret i saa Henseende. Tjenesteforholdet maa herefter antages at være ophørt som Følge af et væsentligt Kontraktbrud fra Appellantens Side, og da den af Appellanten paaberaabte Kontraktbestemmelse efter Forholdets Natur og under Hensyn til Forbindelsen mellem Kontraktens § 8 og § 9 ikke kan anses anvendelig i et saadant Tilfælde, maa det billiges, at Indstævnte er frifunden. Dommen, hvis Bestemmelse om Processens Omkostninger ligeledes billiges, vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Chr. A. Hansen, til Indstævnte, Repræsentant H. L. Abelman, med 100 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 31 Marts 1914 blev Indstævnte, Repræsentant H. L. Abelman, antaget til som Rejsende for Citanten, Grosserer Chr. A. Hansen, at virke

for Salg af de af Citanten førte Artikler (Skrivemaskiner med Tilbehør) overalt i Danmark med Undtagelse af København og Omegn. Indstævnte skulde have Provision af Salget, Rejsespecer og en fast Gage af 20 Kr. om Ugen.

Efter Kontraktens § 8 kunde Forholdet fra begge Sider opsiges med en Maanedes Varsel til den 1 i en Maaned. Efter § 9 var Indstævnte, naar han »af en hvilkensomhelst Aarsag fratræder sin Stilling« uberegtiget til i 2 Aar at arbejde for noget Firma, der konkurrerede med Citanten. I Tilfælde af Overtrædelse heraf skulde han betale en Konventionalbøde paa 5000 Kr.

Da Krigen udbrød, gik Salget af Skrivemaskiner — efter hvad begge Parter er enige om — saa at sige i Staa, og i Begyndelsen af August kaldte Citanten derfor Indstævnte hjem og paalagde ham at virke for Salg af Tilbehør til Skrivemaskiner her i Byen ved at gaa rundt hos Kunderne. Noget videre Udbytte bragte dette ikke, og under Paaberaabelse af, at Indstævnte intet foretog sig, meddelte Citanten ham under 28 August, at han var afskediget fra sin Stilling fra 1 September at regne. Nogen Tid efter tog Indstævnte Plads hos et med Citanten konkurrerende Firma, hvorefter Citanten under nærværende Sag har paastaet ham dømt til at betale et Beløb af 5000 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 30 Oktober 1914, og Sagens Omkostninger. Sagen er derhos procederet til Kendelse eller Dom, idet Citanten har æsket Rettens Kendelse for, om det kunde være af Interesse for Sagen at skaffe oplyst, hvorvidt Indstævnte overhovedet har passet sit Arbejde forsvarligt.

Indstævnte har paastaet sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Retten kan ikke forstaa Kontraktens ovenfor citerede Ord derhen, at Indstævnte i alle Tilfælde, paa hvad Maade han end kommer bort fra Citantens Tjeneste, indenfor et Tidsrum af 2 Aar skal være afskaaret fra at søge Arbejde hos et konkurrerende Firma. Retten maa forstaa Kontrakten derhen, at Bestemmelsen kun faar Anvendelse, naar Indstævnte frivillig fratræder, eller naar han ved Misligholdelse af Kontrakten giver Anledning til, at Citanten maa afskedige ham. I nærværende Tilfælde er det Citanten, der uden det i Kontrakten aftalte Varsel har hævet Forholdet under Paaberaabelse af Omstændigheder, der ikke kan betragtes som en Misligholdelse fra Indstævntes Side, idet Indstævnte efter Kontrakten slet ikke havde været pligtig til at arbejde her i Byen. Dette maa i hvert Fald betragtes som et Kontraktsbrud fra Citantens Side. Indstævnte maatte derfor være berettiget til at søge Ansættelse hos et konkurrerende Firma, og det findes uden Betydning nu bagefter at søge fremskaffet Oplysninger om, hvorledes Indstævnte har opfyldt sine Pligter under sine Rejser. Indstævnte vil herefter være at frifinde, og Sagens Omkostninger vil Citanten have at betale Indstævnte med 75 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Idet det saaledes findes uden Interesse at fremskaffe yderligere Oplysninger i denne Sag, kendes for Ret: — — —

Nr. 209. Richard August Jensen (Møldrup efter Ordre)

mod

Politidirektøren i København og kst. Assessor i Københavns Kriminal- og Politiret Poulsen (Dietrichson efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Omstødelse af en Fængslingskendelse og Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel.

Kriminal- og Politirettens 1ste Kriminalkammers Kendelse af 12 Februar 1915: Da Anholdte, der tidligere har været straffet for Tyveri i Guldsmedebutik, nu sigtes for lignende Tyveri, og det fandtes nødvendigt at sikre hans Tilstedeværelse under Sagen og afskære ham fra Samkvem med Andre, særlig ogsaa den anden i Sagen sigtede Person, dekretederes Arrest paa hans Person.

Højesterets Dom.

Appellanten, som under Forhøret i Anledning af et Natten mellem den 30 og 31 Januar d. A. i en Urmagerforretning i Ejendommen Abel Kathrinesgade Nr. 18 forøvet Indbrudstyveri ved en af den indstævnte Forhørsdommer den 12 Februar d. A. afsagt Kendelse blev belagt med Varetægtsfængsel, hvilket atter hævedes den 20 s. M., har for Højesteret paastaet dels den afsagte Fængslingskendelse ophævet, dels sig tillagt Erstatning hos det Offentlige i Medfør af Lov om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel m. v. af 5 April 1888 § 1. Ligesom der imidlertid findes efter de da foreliggende Oplysninger at have været tilstrækkelig Føje for Forhørsdommeren til den dekreterede Fængsling og dennes ovenanførte Fortsættelse, saaledes giver de Højesteret forelagte Oplysninger i deres Helhed ikke skellig Grund til at antage, at Appellanten er uskyldig i den Forbrydelse, for hvilken han var fængslet, i hvilken Henseende fremhæves, at det er godtgjort, at Appellanten, der er en oftere straffet Person, den paagældende Nat Klokken ca. 1 har været i Nærheden af Ejendommen, og at hans Forklaring om Grunden hertil maa anses som ganske usandsynlig.

Appellantens ovennævnte Paastande kan derfor ikke tages til Følge.

Det de befalede Sagførere tilkommende Salær for Højesteret bliver at udrede som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten Richard August Jensens Paastande om Ophævelse af den paaankede Fængslingskendelse og om Tilkendelse af Erstatning hos det Offentlige for uforskyldt Varetægtsfængsel kan ikke tages til Følge. I Salarium for Højesteret tillægges der Højeste-

retssagfører Møldrup 80 Kroner, der udredes af det Offentlige, og Højesteretssagfører Dietrichson 80 Kroner, der udredes af Appellanten.

Torsdag den 20 Maj.

Nr. 242. Firmaet **W. Bähnecke & Co.** som Repræsentanter for **Frankfurter almindelige Forsikrings-Aktie-Selskab**, **Frankfurt am Main**, og **La Fédérale Compagnie anonyme d'assurances**, **Zürich** (Asmussen),

mod

Aktieselskabet de danske Bomuldsspinderier (Henriques) og som **litis denunciatus Dansk Krigs-Søforsikring for Varer (Levy)**,

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at erstatte en det indstævnte Aktieselskab ved et Skibs Stranding tilføjet Skade.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Marts 1915: De Indstævnte, Firmaet **W. Bähnecke & Co.** som Repræsentanter for **Frankfurter almindelige Forsikrings A/S.**, **Frankfurt am Main**, og **La Fédérale Compagnie anonyme d'assurances**, **Zürich**, bør til Citanterne, **A/S. De danske Bomuldsspinderier**, betale 157,000 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra den 30 Januar 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 600 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at den i den indankede Dom ommeldte, hos Appellanten tegnede Søforsikring er afsluttet i Henhold til Konventionen af 2 April 1850.

Efter det Foreliggende kan de Foranstaltninger, der som nævnt i Dommen var trufne med Hensyn til de paagældende Fyr- og Sømærker, ikke anses at have medvirket til Skibets Stranding paa en saadan Maade, som maatte kræves for i Henhold til Konventionens § 78 at fritage de af Appellanten repræsenterede Selskaber for at erstatte den Indstævnte ved Strandingen tilføjede Skade. I saa Henseende kan bl. a. henvises dels til, at Strandingen skete i et ogsaa under sædvanlige Forhold farligt Farvand, og at Kaptajnen har sejlet uforsigtigt og har forsømt at skaffe sig den Kundskab om, at de nævnte Foranstaltninger var trufne, som han burde have skaffet sig, dels til, at disse Foranstaltninger var saadanne, som ogsaa kunde have været trufne i Fredstid.

Som Følge heraf maa det billiges, at Appellanten ved Dom-

men er tilpligtet at betale det paastævnte Beløb med Rentør. Dommen, hvis Bestemmelser om Sagsomkostninger ligeledes tiltrædes, vil derfor overensstemmende med Indstævntes Paastand, til hvilken litis denunciatus, der har givet Møde for Højesteret, har sluttet sig, kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde godtgøre Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Firmaet W. Bähncke & Co. som Repræsentant for Frankfurter almindelige Forsikrings-Aktieselskab, Frankfurt am Main, og La Fédérale Compagnie anonyme d'assurances, Zürich, til Indstævnte, Aktieselskabet de danske Bomuldsspinderier, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ifølge Varepolice af 21 Oktober 1914 overtog Firmaet W. Bähncke & Co. som Repræsentanter for Frankfurter almindelige Forsikrings A/S., Frankfurt am Main, og La Fédérale Compagnie anonyme d'assurances, Zürich, Forsikringen af 800 Baller Bomuld, takseret til 157,000 Kr., der med S/S. »Nygaard« skulde føres fra Galveston til København, og som tilhørte A/S. De danske Bomuldsspinderier. Forsikringen skulde ikke gælde Krigsfare, hvorfor det nævnte Vareparti forsikredes særskilt i Dansk Krigs-Søforsikring for Varer.

S/S. »Nygaard« afgik fra Galveston den 28 Oktober. Det anløb Pensacola den 31 Oktober. Meningen var, at det paa Rejsen til København skulde anløbe Esbjerg, Nørresundby og Randers. Den 25 November Eftermiddag Kl. 7 strandede Skibet imidlertid paa Barren ved Esbjerg, hvad der blandt Andet medførte, at det omtalte Parti Bomuld gik tabt.

Med Hensyn til Grunden til Strandingen er Følgende oplyst:

Efter Udbruddet af den europæiske Krig var forskellige Fyr i de danske Farvande blevet slukkede, og fornøden Meddelelse herom var udgaaet. Saaledes var det i den af den amerikanske Regering udgivne »Notice to mariners«, Numret for den 29 August, offentliggjort, at alle Hjælpemidler for Sejlsadsen paa Danmarks Nordsøkyt var blevet indtagne, og at alle Fyr var slukkede, samt at Skibe maatte gaa ind i Graadyb og til Esbjerg om Dagen, men at der var Lodstvang. Disse Meddelelser fra den danske Regering kendte Kaptajnen imidlertid ikke, skønt han angiver, at han i Pensacola havde set den af den amerikanske Regering udgivne Bulletin. Han var ikke i Besiddelse af Specialekort over Farvandet ved Graadyb, men havde en Farvandsbeskrivelse fra 1901 med Tillæg af 1906, som nu er annulleret, idet der i

1909 er udkommet en ny Udgave. Den Farvandsbeskrivelse, Kaptajnen var i Besiddelse af, angav rigtig den Lys- og Fløjtetønde, som ligger ved Indløbet omtrent $\frac{1}{2}$ Sømil udenfor Barren, og de 2 Ledefyr, der inde paa Land leder over Barren ind gennem Indløbet. Derimod passede Beskrivelsen af Lyset fra Skallingen Fyr ikke mere, og en først i 1910 udlagt Lystønde var selvfølgelig ikke omtalt, hvorimod der omtaltes en senere inddragen Klokketønde 1 Mil udenfor Barren.

Skibet passerede Horns Rev Fyrskib den 25 November 1914 om Eftermiddagen, noget senere Wyl Fyrskib og Kl. ca. $6\frac{1}{2}$ om Aftenen Graadyb Fyrskib i ca. 4 Mils Afstand. Kaptajnen styrede nu indefter mod Barren. Kl. 6,50 blussede han efter Lods. En Stund efter tændtes et af Ledefyrene, og Kaptajnen, som troede, at det var Lods-skibet, der blussede, styrede, uanset at han ikke saa Lodsskibets Lanterner, og uanset, at han hverken havde set eller hørt de Tønder, som efter hans Farvandsbeskrivelse skulde ligge udenfor Barren, eller set Ledefyrene forude (han har forklaret, at han tænkte sig, at der laa Taage over Land), videre ind mod Barren henimod det Lys, han saa. Han sagtede Farten og brugte Loddet; da der kun loddedes 5 Favne, stoppedes Maskinen, men straks efter stod Skibet paa Grund.

Under nærværende Sag har A/S. De danske Bomuldsspinderier nu paastaet Firmaet W. Bähncke & Co. som Repræsentanter for de nævnte Forsikringselskaber dømt til at betale Forsikringssummen, 157,000 Kr., med Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 30 Januar 1915, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger. De gør gældende, at den heromhandlede Skade skyldes den Omstændighed, at Ledefyrene ikke var tændte, at den med andre Ord skyldes Foranstaltninger, der er trufne for at undgaa Følgerne af Krigen, og at de derfor ikke er pligtige at erstatte den.

Under Sagen er lis denuncieret for Dansk Krigs-Søforsikring, der efter sine Forsikringsbetingelser forsikrer »Skade, som godtgøres at være en Følge af Krig eller af Statsmagters Forholdsregler i Anledning af Krig, og som ikke omfattes af den almindelige Søforsikring«.

Efter § 78 i Konventionen af 2 April 1850 godtgøres der, naar Forsikringen ikke omfatter Krigsfare, »ingen Skade, som er en Følge af Krigsforhold, saasom Opbringelse, Embargo eller anden Anholdelse af en krigsførende Magt, Blokade, Skade, om end Søskade, som lides formedelst de Foranstaltninger, der træffes for at undgaa Følgerne af Krigen, Tilbagefordringsomkostninger eller andre ved Krigsforholdene foranledigede Omkostninger«.

Efter den Anledning, Proceduren dertil giver, skal Retten foreløbig bemærke, at den ikke skønner bedre, end at de ovenciterede Bestemmelser maa forstaas saaledes, at Krigsforsikringen maa være pligtig at betale Skaden, hvis de Indstævnte ikke er det.

Sagens Afgørelse maa bero paa den rette Forstaaelse af Konventionens § 78. Det er højst sandsynligt, at Strandingen ikke var sket, hvis alle de sædvanlige Fyr havde været tændt, saaledes at Kaptajnen ikke havde kunnet undgaa at se dem. Slukningen af Fyrene kan alt-saa siges at have været til en vis Grad medvirkende til Strandingen. Men dette er efter Rettens Formening ikke nok til at statuere, at Søskaden er »en Følge af« Krigsforholdene, eller at den er lidt »for-

medelst Foranstaltninger, som træffes for at undgaa Følgerne af Krigen. Retten maa give Citanterne og litis denunciatus Medhold i, at der ved saadanne Foranstaltninger som Inddragning af Sømærker eller Slukning af Fyr, Foranstaltninger, som ikke er væsensforskellige fra Foranstaltninger, som ogsaa kan træffes i Fredstid, maa kræves noget mere. Er disse Foranstaltninger bekendtgjorte paa sædvanlig Maade saa betids, at det er Kaptajnens Fejl, at han ikke ved noget derom, skønnes Betingelsen for Fritagelse for Erstatningspligt efter Konventionens § 78 ikke at være tilstede.

I det foreliggende Tilfælde synes Kaptajnen at have ført sit Skib paa en meget uforsigtig Maade. Retten skal ikke komme nærmere ind herpaa, men skal kun bemærke, at han utvivlsomt burde have været bekendt med de af den danske Regering truffne Foranstaltninger. Da han ikke saa Ledefyrene, burde han ikke ved Nattetid have fortsat sin Sejlads ind i det vanskelige Farvand — et Farvand, som han tilmed havde et ganske utilstrækkeligt Kendskab til.

Der vil altsaa være at give Dom efter Citanternes Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger fastsættes til 600 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 45. Forsikringsselskabet General Accident Fire & Life Assurance Corporation lmt. (Henriques)

mod

Enke Frederikke Andersson (Aagesen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at betale Indstævnte en Ulykkesforsikring.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 Marts 1914: De Indstævnte, Forsikringsselskabet »General Accident Fire & Life Assurance Corporation lmt.«, bør til Citantinden, Enke Frederikke Andersson af Niverød, betale de paastævnte 3050 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra den 14 Maj 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten ikke gentaget den i forrige Instans fremsatte paa Policens § 19 støttede Indsigelse.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for

Højesteret betaler Appellanten, Forsikrings-selskabet General Accident Fire & Life Assurance Corporation Limited, til Indstævnte, Enke Frederikke Andersson, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Police Nr. C 1099 af 14 August 1911 forsikrede Aktieselskabet Karlebo Teglværk hos de Indstævnte, Forsikrings-selskabet »General Accident Fire & Life Assurance Corporation lmt.«, for et Aar fra 15 s. M. 30 Arbejdere paa Karlebo Teglværk mod saadanne under Arbejdet indtræffende Ulykkestilfælde, der ikke faldt ind under Loven af 7 Januar 1898 om Arbejders Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder — idet der samtidig for de under denne Lov faldende Ulykkestilfælde ved Police Nr. A 6299 tegnedes en særlig Forsikring hos de Indstævnte. Forsikringspræmien betaltes forud. Af Policens Bestemmelser fremhæves:

§ 2, sidste Stykke: »Dersom Fabriken eller Bedriften skifter Ejer, ophører ligeledes Selskabets Forpligtelser, saafremt en saadan Forandring ikke forud er approberet af Direktionen«.

§ 12, sidste Stykke: »Krav paa Dødsfaldserstatning skal for det Tilfælde, at Døden indtræder straks eller inden kortere Frist efter Ulykkestilfældet, under alle Omstændigheder være rejst senest 3 Maa-neder efter dettes Dato, idet Kravet i modsat Fald bortfalder«.

og § 19: »Selskabets Forpligtelser efter nærværende Kontrakt træder af sig selv ud af Kraft, dersom den Forsikrede uden Selskabets forud indhentede Samtykke skulde tegne nogen Ulykkesforsikring hos et andet Selskab«.

Den 22 December 1911 ramtes en af de ommeldte Arbejdere, nemlig Bent Andersson, gift med Citantinden, Enke Frederikke Andersson af Niverød — som der efter Proceduren maa gaas ud fra under Udførelsen af Arbejde i Teglværkets Tjeneste — af et Ulykkestilfælde, som den 31 s. M. havde Døden til Følge.

Citantinden paastaar nu de Indstævnte tilpligtede at betale hende en Erstatning, opgjort i Henhold til Policens Regler til 3050 Kr., med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 14 Maj 1913, og Sagens Omkostninger, hvorimod de Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand gør de Indstævnte, efter at have frafaldet forskellige af dem oprindelig fremsatte Indsigelser, for det Første gældende, at deres Forpligtelse i Henhold til Policens § 2, sidste Stykke, er bortfalden ved, at Karlebo Teglværk den 11 December 1911 er overgaaet til Aktieselskabet Frederiksholms Tegl- og Kalkværker, uden at de Indstævnte har erholdt Meddelelse om dette Ejerskifte.

Det fremgaar imidlertid af Sagens Oplysninger, at Købet og Overtagelsen af Karlebo Teglværk fandt Sted i Forbindelse med Overtagel-

sen af samtlige de Aktieselskabet Ny Kalkbrænderi tilhørende Teglværker, med hvis Ledelse og Drift det var ganske nær forbundet, at der med Hensyn til Overgangen til Aktieselskabet Frederiksholms Teglværker af Ny Kalkbrænderi's Teglværker, hvis Arbejdere paa ganske lignende Maade var forsikrede hos de Indstævnte, fandt fornøden Anmeldelse Sted til disse, at det maa antages at skyldes en ren Forglemmelse, naar Anmeldelsen ikke tillige kom til at omfatte Karlebo Teglværk, at de Indstævnte uden Indvending lod den nye Ejer indtræde som Forsikringstager med Hensyn til samtlige de af Anmeldelsen omfattede Teglværker, og at de først længere Tid efter, at de dernæst var blevne bekendte med Ejerskiftet vedrørende Karlebo Teglværk, ses at være fremkommen med den fra manglende rettidig Meddelelse herom hentede Indsigelse. Herefter findes imidlertid de Indstævnte, som end ikke har assereret, at Ejerskiftet for Karlebo Teglværks Vedkommende har medført nogen Forøgelse af den ved Policen overtagne Risiko — hvorved bemærkes, at Teglværket maa antages efter Ejerskiftet at være bleven drevet ganske paa samme Maade som tidligere — ikke med Føje at kunne paaberaabe sig den ovennævnte Bestemmelse som frigørende dem for deres Forpligtelser ifølge Policen.

De Indstævnte hævder dernæst, at deres Forpligtelse er bortfalden i Henhold til Policens § 12, sidste Stykke, som Følge af, at de først i August 1912 vil have faaet Meddelelse om, at Ulykkestilfældet havde haft Døden til Følge.

Da imidlertid Teglværkets Leder under Hensyn til Indholdet af en Telefonsamtale, hvorunder han samme Dag som Ulykkestilfældet indtraf, underrettede de Indstævntes herværende Generalagent om dette, havde Føje til at gaa ud fra, at der fra de Indstævntes Side ikke vilde blive Spørgsmaal om at kræve skriftlig Anmeldelse angaaende Ulykkestilfældet, som de begge da forudsatte at falde indenfor Ulykkesforsikringslovens Omraade, og da der efter Proceduren maa gaas ud fra, at der uden ufornødent Ophold er sket Henvendelse til de Indstævnte, efter at det ved Indenrigsministeriets Resolution var blevet endelig afgjort, at Ulykkestilfældet faldt udenfor denne Lovs Rammer, vil ej heller denne Indsigelse mod Søgsmålet kunne tages til Følge.

De Indstævnte hævder endelig, at deres Forpligtelse er bortfalden som Følge af Bestemmelsen i Policens § 19, og har i saa Henseende anbragt, at Aktieselskabet Frederiksholms Tegl- og Kalkværker havde forsikret sine Arbejdere i »Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring«. Da de Indstævnte imidlertid ikke mod Citantindens Benægtelse har anført noget til Støtte for, at den af »Frederiksholms Teglværker« saaledes tegnede Forsikring omfattede de paa Karlebo Teglværk beskæftigede Arbejdere, maa denne Indsigelse anses ubeføjet.

I Henhold til det Anførte, og idet de Indstævnte ikke har fremsat nogen Indsigelse med Hensyn til Størrelsen af det paastævnte Beløb, vil Citantindens Paastand være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Fredag den 21 Maj.

Nr. 34. Ingeniør G. Grüner (David)

mod

Firmaet »Tuxham« ved dets ansvarlige Indehavere, R. G. Andersen og Alb. B. C. Hansen (I. Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten ved et Avertissement havde overskredet Handlefrihedens Grænser.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Januar 1914: Indstævnte, Ingeniør G. Grüner, bør til Citanterne, Firmaet »Tuxham«, betale 2000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 3 Februar 1913, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom.

Det i den indankede Dom gengivne Avertissement maa antages indrykket af Appellanten ,ikke paa Skrømt' men virkelig i den Hensigt at søge det paagældende Lokomobil afhændet ved Salg eller Bytte. Herefter og efter Avertissementets hele Form og Indhold kan Appellanten ikke anses ved dets Indrykkelse at have overskredet Handlefrihedens Grænser.

Som Følge heraf vil han i Overensstemmelse med sin Paa- stand være at frifinde.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Ingeniør G. Grüner, bør for Tiltale af Indstævnte, Firmaet »Tuxham«, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 24 Juli 1912 tilsendte Citanterne, Firmaet »Tuxham«, Indstævnte, Ingeniør G. Grüner, Tilbud bl. a. paa Levering af et Tuxham Raalie-Lokomobil, max. 27 eff. H. K. til en Pris af 6800 Kr., at levere frit i Banevogn, København, paa nærmere angivne Vilkaar. Med Tilbudet fulgte en Skrivelse til Indstævnte, hvori det bl. a. hedder:

»De i Tilbudet anførte Priser er vore virkelige Priser for Moto- rerne, men vi skal være villige til for det største Lokomobils Ved-

kommende [ø: det ovennævnte] at indrømme en Rabat af 12 pCt., hvorved Prisen bliver netto Kr. 5984,00◄.

Herpaa svarede Indstævnte ved Skrivelse til Citanterne af 10 August 1912, der var saalydende:

»Hermed har jeg Fornøjelsen at acceptere Deres Tilbud pt. 24 Juli paa 1 Stk. Raaolienmotor, 27 H. K., og beder Dem levere samme medio September dette Aar til Hr. Jægermester Th. Grüner, Sæbygaard pr. Høng◄.

Afsendelsen af Lokomobilet blev imidlertid efter Anmodning udsat, og i Oktober 1912 aflagde Indstævnte sammen med sin fornævnte Broder, Jægermester Grüner — der imidlertid havde anskaffet et Damplokomobil — og dennes Inspektør Besøg hos Citanterne og indledede Forhandlinger om at annullere Handelen om Raaolie-Lokomobilet. Disse Forhandlinger førte dog ikke til noget, og efter at 3000 Kroner af Købesummen var betalt i November 1912, lod Indstævnte i Begyndelsen af December s. A. Lokomobilet afsende til Høng Station. Derfra blev det af Sæbygaards Folk og Heste afhentet, men under Transporten gik en Bolt i Fortøjet til den Undervogn, paa hvilken selve Motoren var anbragt, i Stykker, hvorved Fortøjet skiltes fra Vognen. Hverken Vogn eller Motor tog dog nogen Skade, og efter at en ny Bolt var indsat af en lokal Smed, blev Lokomobilet den følgende Dag bragt til Gaarden. En af Citanternes Montører kom senere til Stede og gjorde Lokomobilets Motor i Stand til Drift; men da det derefter prøvedes at sætte Motoren i Gang med paalagt Rem til Tærskværket og alle dets Remme samt til Halmpræsser med samtlige Remme, viste det sig, at Igangsætning da var umulig. Efter den af vedkommende Montør her under Sagen afgivne Vidneforklaring laa Grunden hertil dog ikke i nogen Mangel ved Lokomobilet, men alene deri, at der paa Hovedakslen kun fandtes en fast Remskive i Stedet for baade løs og fast Remskive.

Indstævnte undlod imidlertid at betale Restkøbesummen 2989 Kroner, skønt denne var forfalden til Betaling ved Lokomobilets Afsendelse, idet han dels gjorde gældende, at ikke han, men Jægermester Grüner var Køberen, dels gjorde gældende, at Lokomobilet var ubrugeligt, dels ogsaa fremsatte Forslag om Handelens Tilbagegang mod en Godtgørelse af 1000 Kroner. Citanterne fastholdt dog Indstævnets Pligt i Henhold til Kontrakten, og efter at Parterne havde ladet to Sagkyndige besigtige Lokomobilet og indhentet Erklæring fra begge Parters Sagførere, betalte Indstævnte Restkøbesummen den 22 Januar 1913. Efter Citanternes Anbringende udlod Indstævnte sig ved den Lejlighed med, at han nok skulde give Citanterne en »Tak for sidst◄, men Rigtigheden af dette Sidste er bestridt af Indstævnte og ikke bevist af Citanterne.

Færdig fra Trykkeriet den 9 Juni 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 17—18.

Fredag den 21 Maj.

Den 28, 29, 30 og 31 Januar 1913 indrykkede Indstævnte i »Berlingske Tidende« og den 31 Januar 1913 i »Herregaardenes Adressetidende« saalydende iøjnefaldende Avertissement:

»Raaolie-Lokomobil »Tuxham«

Et nyt ubrugt Raaolie-Lokomobil, Maxm. 27 H. K., har kostet 6800 Kr., sælges for Kr. 5000 eller byttes med et af et hvilket som helst andet Fabrikat.

Maskiningeniør G. Grüner,
Studiestræde 16, København«.

Under Henvisning til, at dette Avertissement — der tilmed indeholder en urigtig Angivelse af, hvad Lokomobilet har kostet — maa bibringe Læserne Indrykket af, at det af Citanterne leverede Lokomobil, skønt nyt og ubrugt, er konstateret at være af saa daarlig Kvalitet, at Ejeren enten vil sælge det med en betydelig Nedsættelse i Prisen eller bytte det med et Lokomobil af et hvilket som helst andet Fabrikat, at Hensigten med Avertissementet derfor kun kan have været at skade Citanterne, at denne Hensigt ogsaa er naaet, og at Indstævnte maa være erstatningspligtig for denne forsætlige retsstridige Skadetilføjelse, har Citanterne under nærværende Sag paastaaet Indstævnte dømt til at betale dem en ved Rettens Skøn fastsat Erstatning, dog ikke udover 2000 Kroner, med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 3 Februar 1913, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte har paastaaet sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han gør gældende, at Søgsmålet er ganske urimeligt, da Avertissementet intet Urigtigt indeholder, da det udelukkende er indrykket for at faa Lokomobilet solgt og til Opfyldelse af en mellem Indstævnte og dennes Broder, Jægermester Grüner, truffen Aftale om, at Indstævnte skulde avertere det til Salgs, samt da Indstævnte paa ingen Maade har søgt at nedsætte Citanternes Fabrikata, idet tvertimod alle de, der henvendte sig til Indstævnte i Anledning af Avertissementet, har faaet den Besked, at Lokomobilet var udmærket i enhver Henseende, og at der ikke hæftede nogensomhelst Mangel ved det.

Ifølge Proceduren maa det antages, at det ikke er lykkedes Indstævnte at sælge Lokomobilet i Henhold til Avertissementet. End-

videre fremgaar det af Proceduren, at Avertissementet har været optaget uforandret i Herregaardenes Adresse-Tidende to Gange — nemlig den 7 og 14 Februar 1913 — efter at Forligsklagen i nærværende Sag var forkyndt for Indstævnte.

Der maa nu gives Citanterne Medhold i, at Avertissementet efter sit ejendommelige Indhold maa antages at have været egnet til at virke nedsettende paa Opfattelsen af Citanternes Fabrikatas Værdi og netop som Følge deraf at have været egnet til at modvirke det, der efter Indstævntes Angivelse skal have været Avertissementets eneste Formaal, nemlig at virke til at faa Lokomobilet afsat. Det maa dernæst ved det af Citanterne Oplyste — derunder Indholdet af Erklæringer fra Maskinkonsulent C. L. Fejlberg — anses godtgjort, at Avertissementet i de deri interesserede Kredse faktisk er opfattet som skadeligt for Citanternes Fabrikatas Renommé og ogsaa maa antages at have været til Skade for dette. Hertil kommer, at Indstævnte ikke under Sagen har oplyst Nogetsomhelst til Støtte for eller til Forklaring af, at han virkelig skulde have haft til Hensigt at bortbytte Lokomobilet mod et af et hvilket som helst andet Fabrikat.

Men da herefter den af Indstævnte benyttede Maade at avertere paa maa anses retstridig i Forhold til Citanterne, idet den paa den ene Side har været til Skade for disse og paa den anden Side ikke ses at være retfærdiggjort ved noget berettiget Formaal, og da endvidere denne Avertissementets Karakter utvivlsomt har været Indstævnte bevidst, maa Indstævnte være pligtig at erstatte Citanterne den dem derved forvoldte Skade.

Denne Erstatning skønnes efter Omstændighederne at burde ansættes til 2000 Kroner. Indstævnte vil derfor være at dømme til at betale Citanterne dette Beløb med Renter som paastaet, hvorhos han findes at burde betale Citanterne Sagens Omkostninger med 200 Kr.

Nr. 205.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Jens Julius Edvard Andersen (Def. Bagger),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Marts 1915: Arrestanten Jens Julius Edvard Andersen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Becker og Munck-Petersen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Julius Edvard Andersen til Højesterets-sagførerne Liebe og Bagger 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Jens Julius Edvard Andersen, der tiltales for Tyveri, er født den 28 August 1880 og anset senest: ved nærværende Rets Dom af 14 Maj 1912 efter Straffelovens § 243 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

To Sager, under hvilke han i 1909 og 1911 var arresteret, mistænkt henholdsvis for Tyveri og Ran, sluttedes uden Tiltale.

Arrestanten forsøgte den 9 Januar 1915 ved 5-Tiden om Eftermiddagen at pantsætte en Vinterfrakke hos Pantelaaner Laurits Emil Mortensen i Baggessengade, som dog straks fattede Mistanke om, at Arrestanten ikke var i lovlig Besiddelse af den og nægtede at give det fordrede Laan, 15 Kr. Derpaa forsøgte Arrestanten at pantsætte Frakken i en Laaneforretning i Slotsgade, men her blev han anholdt af Politibetjent Nr. 275, Jessen, hvis Opmærksomhed Pantelaaner Mortensen havde henledet paa Arrestanten.

Ifølge Forretningsfører Valdemar Andersens Forklaring er Frakken tilligemed en brun Ulster og en Tøjbjøle, paa hvilken de hang, ovennævnte Dags Eftermiddag Kl. 3—3½ stjaalet fra Gadedøren udenfor Varehuset »Godthaab« i Lavendelstræde Nr. 14, hvor de hang som Skilt.

Andersen, der er Forretningsfører for nævnte Forretning, har beediget sin Forklaring og efter Omstændighederne fyldestgørende bevist Forretningens Ejendomsret til Frakken.

Efter de af Politibetjent Jessen og Ekspeditrice i Laaneforretningen i Slotsgade Anna Stevnsgaard afgivne beedigede Vidneforklaringer, svarede Arrestanten paa Jessens Spørgsmaal om, hvorfra han havde Frakken, først, at det var Arrestantens egen, og derpaa, efter at det var foreholdt ham, at Frakken var for stor til ham, at han havde faaet den af sin Broder.

Efter Politibetjent Jessens beedigede Vidneforklaring erklærede Arrestanten derimod paa Trappegangen udenfor Laaneforretningen, at han havde faaet Frakken af en Mand, som stod udenfor paa Gaden, og tilføjede senere paa Betjentens Spørgsmaal, at han hele Dagen havde været ude at drikke med denne Mand, samt at de skulde drikke Laanesummen op.

Under Sagen har Arrestantens Forklaring gaaet ud paa, at han, der var uden fast Arbejde og Logis, Anholdelsesdagen ved 4^{1/2}-Tiden om Eftermiddagen paa Blaagaardsplads blev tiltalt af en Ubekendt, som bar en Overfrakke over Armen og spurgte, om Arrestanten vilde pantsætte den for ham, hvortil Arrestanten, der ikke tænkte sig, at Manden ikke var i lovlig Besiddelse af Frakken, erklærede sig villig og fulgtes med Manden, der stod udenfor Laanekontorerne, medens Arrestanten forsøgte Pantsætningen. Arrestanten har erklæret ikke at kunne tro, at han har udtalt sig som af Vidnerne forklaret, han vil have været meget svirende, men dog ikke mere, end at han var klar over, hvad han sagde og gjorde; at have udtalt, at han og den Ubekendte havde været ude at drikke hele Dagen, nægter Arrestanten bestemt.

Han nægter at have været i Lavendelstræde den Dag.

Pantelaaner Mortensen og Betjent Jessen har forklaret, at de saa Arrestanten i Følgeskab med en Mand, der var iført mørkebrun Ulster, hvilket stemmer med Arrestantens Forklaring, og begge Vidner har forklaret, at de to var i ivrig Samtale. Mortensen har tilføjet, at han, efter at Arrestanten havde forladt hans Forretning med uforrettet Sag og paa en Tid, da Arrestanten maa have været i Husets Port, fra denne hørte en Stemme sige: »den hoppede Mortensen ikke paa« eller Lignende. Arrestanten har benægtet selv at have udtalt sig saaledes eller at have hørt den Ubekendte udtale sig saaledes.

Om den stjaalne Ulster og Bøjle og om den Ubekendte, der efter Politibetjent Jessens Forklaring fjernede sig, da han saa Jessen gaa efter Arrestanten ind i Laaneforretningen i Slotsgade, er ingen nærmere Oplysninger fremkommet.

Det skal endnu bemærkes, at skønt det efter Politibetjent Jessens Forklaring den paagældende Eftermiddag begyndte at regne stærkt ved 4-Tiden, var Arrestantens Underfrakke efter samme Vidnes Forklaring tør, hvorimod Overfrakken efter flere af Vidnernes Forklaringer var drivvaad; Arrestanten har erklæret ikke at huske, om han havde Overfrakken paa, hvilket dog efter Vidnernes Forklaringer var Tilfældet.

Medens det nu findes betænkeligt at fastslaa, at Arrestanten har stjaalet Frakken, der er vurderet til 30 Kr., eller deltaget i Tyveriet, der maa antages foregaaet under de af Forretningsfører Andersen omfinklede Omstændigheder, skønnes det efter alt Foreliggende, navnlig ogsaa Arrestantens vaklende Forklaringer og hans Fortid, ikke tvivlsomt, at han har været paa det Rene med, at Frakken, som den Ubekendte ikke selv vilde pantsætte, men som Arrestanten forsøgte at pantsætte, var stjaalen. Han vil herefter være at anse efter Straffelovens § 238 i Medfør af dens § 246, 2det Stykke, som for anden Gang begaaet Hæleri efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Onsdag den 26 Maj.

Nr. 224.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Julius Gotfred Pedersen (Def. Bagger),

der tiltales for Brandstiftelse.

Kriminal- og Politirettens Dom af 13 Marts 1915: Arrestanten Julius Gotfred Pedersen bør straffes med Tugthusarbejde i 4 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Repsdorph og Meyer, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For de af Tiltalte begaaede, i den indankede Dom ommeldte Forbrydelser, vil han være at anse efter Straffelovens § 281, 1ste Stykke, jfr. tildels § 46. Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 6 Aar.

I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Julius Gotfred Pedersen bør hensættes til Tugt-
husarbejde i 6 Aar. I Henseende til Aktionens Om-
kostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved
Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler
Tiltalte til Højesteretssagførerne Liebe og Bagger
40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Julius Gotfred Pedersen, der tiltales for Brandstiftelse, er født den 16 Januar 1871 og anset bl. a. ved Helsingør Købstads Ekstrarets Dom af 4 April 1892 efter Straffelovens § 281, 1ste Stykke, og § 228 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved nærværende Rets Dom af 3 Marts 1896 dels i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 230, 1ste Stykke, lempet Tillægsstraf, dels efter Straffelovens § 282, 1ste Stykke, og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Ramsø-Thune Herreders Ekstrarets Dom af 19 Februar 1901 efter Straffelovens § 282, 1ste Stykke, jfr. tildels § 281, 1ste Stykke, med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved Lejre Herreds Ekstrarets Dom af 26 September 1904 efter Straffelovens § 282, 1ste Stykke, § 168, jfr. § 46, samt Lov af 3 Marts 1860 § 3, Alt kfr. Straffelovens §§ 62 og 57, med Tugthusarbejde i 6 Aar, og senest ved den

kgl. Landsoverrets Dom af 24 Maj 1911 efter Straffelovens § 282, 1ste Stykke, jfr. § 46, med Tugthusarbejde i 3 Aar.

Ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er Arrestanten overbevist om at have gjort sig skyldig i følgende Forhold.

Den 8 December 1914 om Aftenen ved 11^{1/2} Tiden begav han sig uhindret ned i Kælderen til Ejendommen Thuresensgade Nr. 7, efter sin Forklaring for at lægge sig til Hvile der, men da han i et Kælderrum, i hvilket han ligeledes uhindret var gaaet ind, følte, at der stod en Sæk, paakom der ham Lyst til at paasætte Ild. Han tændte en Tændstik af en medbragt Æske og saa, at Sækken var fuld af Papir, han antændte denne, og da han saa, at Sækkelærredet begyndte at brænde, gik han sin Vej, men vendte dog noget efter tilbage og forstod, at Ilden nu var slukket. Efter det Oplyste brændte der en Del Papir og en Del af Sækken, ligesom Ilden maa antages et Øjeblik at have taget fat i den for Kælderrummet anbragte Trætremmedør, hvis nederste Del fandtes noget forkullet; anden Skade anrettede Ilden ikke, den blev straks opdaget og slukket af Brandvæsenet. I Ejendommen var 50 Beboelseslejligheder; den var forsikret for 154,400 Kr.

Den 12 s. M. Kl. ca. 4 om Morgen gik Arrestanten uhindret ned i Kælderen i Ejendommen Frederikssundsvej Nr. 28, efter sin Forklaring for at sove. Da han efter at have sovet i en Krog i Kældergangen ved 6 Tiden samme Morgen vaagnede, opstod der paa nyr Trængsel hos ham til at se det brænde, hvorfor han med Hænderne skrabad sammen Spaaner, Papir og Pindebrænde, som han fandt i Gangen og anbragte i en Bunke op ad Trætremmeværket, som dannede Væg ind til Kælderrummene; han tændte nu Ild i Papiret med en Tændstik og saa dette blusse op, derimod forplantede Ilden sig ikke til Andet og slukkedes snart, hvorpaa Arrestanten ikke gjorde flere Forsøg, men igen lagde sig til at sove, og da en af Husets Beboere lidt efter kom for at hente Brænde, forlod Arrestanten Huset; han gik op ad Dagen til Taarbæk, hvor han anmeldte sin Gerning til Politiet.

Den sidstnævnte Ejendom var beboet af 12 Familier, den var forsikret for 24,900 Kroner. Der anrettedes slet ingen Skade paa Ejendommen.

Ved ingen af de to Lejligheder kan der antages at have været egentlig Fare for Menneskeliv.

Arrestanten har forklaret, at han begge Gange var noget beruset, men dog vidste, hvad han gjorde, at det var hans Hensigt, at der skulde opstaa Ild i selve Husene, og at han mener, at han opgav Forsøget paa Frederikssundsvej, fordi Papiret viste sig at være for fugtigt — dette stemmer med det iøvrigt Oplyste —, samt at han ikke rigtig kan forklare, hvorfor han paasætter Ild, og hvorfor han melder sig til Politiet derefter.

Under den den 26 September 1904 paadømte Sag var Arrestanten til Observation paa Sindssygeanstalten ved Vordingborg; den fungerende Overlæge og i Tilslutning til ham det kgl. Sundhedskollegium udtalte, at Arrestanten hverken var sindssyg eller aandssvag. Under denne Sag har Arrestanten været udlagt til Observation paa Kommunehospitalet, hvis Overlæge i en den 11 Februar 1915 dateret Erklæring har

udtalt, at Arrestanten er taalelig udstyret i intellektuel Henseende, men ellers bærer stærke Mærker af Degeneration, navnlig etiske Defekter, nogen Usandfærdighed og Uærlighed samt manglende etisk Følelse overhovedet, endvidere Ustadighed og i det Hele Impulsivitet, der gør, at han uden Modstand lader sig lede af sine tildels paa degenerative Anlæg beroende Drifters og Følelsers Tilskyndelser, hertil regner Overlægen hans Vandredrift, hans periodiske eller periodisk forstærkede Alkoholtrang og hans pyromane Trang, hvilke alle synes at virke sammen paa de Tidspunkter, paa hvilke han begaar sine Forbrydelser, idet alt synes at tale for, at det drejer sig om den Slags pyromane Impulsioner hos Alkoholikere, som ikke helt sjældent indtræder især under Paavirkning af en akut Alkoholindvirkning. Overlægen konkluderer derhen, at Arrestanten er betydelig degenereret, men at han i sin habituelle Tilstand ikke er sindssyg eller aandssvag, at han heller ikke handler uden Bevidsthed om, hvad han foretager sig, men at han drives af sin abnorme Trang til Handlingen, uden at de kontrasterende Forestillinger kommer til at gøre sig gældende, samt at de Brandstiftelser, hvorfor han er anklaget, maa anses for pyromane Impulsioner under Alkoholpaavirkning. Herefter findes der ved Bedømmelsen af Arrestantens Forhold at burde tages Hensyn til Straffelovens § 39.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 281, 1ste Stykke, jfr. tildels § 46, disse Bestemmelser sammenholdt med Straffelovens § 39, efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 4 Aar.

Nr. 13. Fhv. Godsejer **H. Bech** (Asmussen)

mod

Godsejer **J. Helletoft Skaftø** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om en Arrestforretnings Lovlighed og om en af Indstævnte til Appellanten udstedt Panteobligation var forfalden.

Kolding Herreds ordinære Rets Dom af 18 September 1913: Indstævnte, Godsejer J. Helletoft Skaftø af Fovsletgaard, bør til Citanten, fhv. Godsejer H. Bech af København, betale 55,000 Kroner med Renter à 5 pCt. p. a. fra den 11 Juni 1912 indtil 13 Juli s. A. og derefter à 6 pCt. p. a. indtil Betaling sker. Den under 13 Juli 1912 efter Citantens Rekvisition i Ejendommen »Fovsletgaard« Matr. Nr. 3 af Fovslet i Ødis Sogn foretagne og lovligt forfulgte Arrestforretning bør anses som ulovlig gjort. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkomme inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 27 Juli 1914: Kontraappellanten, Godsejer J. Helletoft Skaftø, bør for Tiltale af Hovedappellanten,

Thv. Godsejer H. Bech, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

Der maa gives Appellanten Medhold i, at den i den indankede Dom omhandlede Kapital, som Indstævnte skylder ham efter Panteobligation af 17 Oktober 1911, i Henhold til Obligationens i Dommen anførte Bestemmelser er forfalden til Udbetaling som Følge af, at Indstævnte, da Sagen blev anlagt, havde paadraget Pantet Restancer ved ikke rettidigt at betale de Ejendommen paahvilende den 1 April 1912 forfaldne Statsskatter og Ydelsen til Kreditforeningen for Juni Termin s. A., hvorved bemærkes, at Indstævnte end ikke efter Arrestforretningen den 13 Juli 1912 sørgede for, at de nævnte Præstationer blev berigtigede uden Ophold. Som Følge heraf vil Indstævnte efter Appellantens Paastand for Højesteret være at tilpligte at betale ham nævnte Obligations Paalydende 55,000 Kroner med Renter deraf 5 pCt. aarligt fra den 11 Juni 1912 til den 13 Juli s. A. og derefter 6 pCt. aarligt, indtil Betaling sker, dog saaledes at der heri fragaar de af Appellanten modtagne Renter af Kapitalen, 5 pCt. aarligt fra den 11 Juni 1912 til den 11 Juni 1914 eller 5500 Kroner. Derimod findes Appellanten, der efter det Foreliggende ikke har haft tilstrækkelig Grund til at gaa ud fra, at hans Panteret i Ejendommen med Tilbehør ikke længere gav fuld betryggende Sikkerhed for hans Fordring, at have manglet Føje til ved den nævnte Arrestforretning at søge yderligere Sikkerhed ved Arrest dels i selve den pantsatte Ejendom, dels i hvert enkelt Stykke af den paa Ejendommen værende og med denne pantsatte Besætning og Inventar. I det Arresten, som iøvrigt den 2 December s. A. blev hævet mod Sikkerhedsstillelse, saaledes ikke kan anses lovligt gjort, og idet der som Følge heraf ikke kan tilkendes Appellanten Arrestomkostninger, maa det forsaavidt have sit Forblivende ved den Indstævnte tillagte Frifindelse, og den indankede Dom, hvis Bestemmelser om Processens Omkostninger i de foregaaende Instanser billiges, vil derfor i disse Henseender være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Godsejer J. Helletoft Skaftø, bør til Appellanten, forhenværende Godsejer H. Bech, betale 55,000 Kroner med Renter deraf 5 pCt. aarligt fra den 11 Juni til den 13 Juli 1912 og derefter 6 pCt. aarligt, indtil Betaling sker, dog at der heri fradrages 5500 Kroner. Iøvrigt bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten og Indstævnte hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved en den 17 Oktober 1911 udstedt, den 2 November næstefter tinglæst Obligation med Fornylsespaategning af 23 Marts 1912, tinglæst 11 April s. A., erkendte Kontraappellanten, Godsejer J. Helletoft Skafte, nu af Krageskovgaard, at skyldte Hovedappellanten, fhv. Godsejer H. Bech, nu i København, 55,000 Kr., der skulde forrentes med 5 pCt. p. a., og som ikke kunde opsiges tidligere end til Udbetaling i 11 December Termin 1921, hvorhos han til Sikkerhed for Kapital med Renter m. v. gav Hovedappellanten oprykkende Prioritet og Panteret næstefter 220,000 Kr. til den vest- og sønderjydske Kreditforening i den ham da tilhørende Ejendom »Fovsletgaard« med Avl og Afgrøde, Besætning og Inventar m. v. I Obligationen bestemtes det derhos bl. a., at Kapitalen trods den vedtagne Uopsigelighed straks kunde fordres skadesløst udbetalt i Tilfælde af, at Debitor paadrog Pantet Restancer af Skatter eller Afgifter eller af Afdrag eller Renter til nogen Prioritetshaver.

Idet Hovedappellanten har anbragt, at den nævnte Obligation er forfalden til Udbetaling paa Grund af, at Kontraappellanten har paa- draget Pantet Skatterestance og undladt at betale den pr. 11 Juni 1912 forfaldne Rente og anden Ydelse af det fornævnte Kreditforeningslaan, har han under nærværende, gæsteretsvis behandlede Sag i første Instans ved Kolding Herreds ordinære Ret nedlagt Paastand dels om, at Kontraappellanten tilpligtes at betale ham Obligationens Paalydende, 55,000 Kr., tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 11 Juni 1912 til Gæsteretsstævningens Dato den 13 Juli s. A. og derefter 6 pCt. p. a. indtil Betaling sker, dels om at en af ham den 13 Juli 1912 til Sikkerhed for Fordringen i den pantsatte Ejendom foretagen Arrestforretning stadfæstes som lovlig gjort og forfulgt. Ved Gæsteretsdommen er Kontraappellanten, der paastod sig frifunden for Hovedappellantens Tiltale, tilpligtet at betale denne 55,000 Kr. tilligemed Renter heraf som paastaaet, hvorimod det med Hensyn til Arrestforretningen statueredes, at den maatte anses ulovlig gjort, og Sagen er nu af begge Parter indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i første Instans nedlagte Paastande.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Kontraappellanten, der den 24 Juli 1912 betalte den ommeldte Skatterestance og indbetalte Renterne til Kreditforeningen, gjort gældende, at den stedfundne Misligholdelse af Obligationens Bestemmelser er ganske uvæsentlig, idet Renter af Laan i den nævnte Kreditforening ifølge Foreningens Statutter for Juni Termins Vedkommende rettidig kunne betales til den 11 Juli, hvorhos det er Skik og Brug først at betale dem i September Maaned, ligesom det er almindeligt at betale Skatterne til Sognefogden eller Herredskontoret i Løbet af Juli og August Maaneder.

Hovedappellanten har nu vel heroverfor villet hævde, at Kontraappellanten ogsaa paa anden Maade har misligholdt sine Forpligtelser efter Obligationen, idet han har forringet Pantet, navnlig ved at formindske Besætningen og undlade behørig at passe Jordens Drift, men overfor Kontraappellantens Benægtelse giver Sagens Oplysninger ikke tilstrækkelig sikker Støtte for den Antagelse, at der har fundet nogen Forringelse Sted af Pantet, hvorved bemærkes, at Kontraappellanten, der i Aaret 1911 havde købt »Fovsletgaard« af Hovedappellanten for 320,000 Kr., kortere Tid efter Foretagelsen af den fornævnte Arrest-

forretning solgte Gaarden for 340,000 Kr. Ifølge en af den vest- og sønderjydske Kreditforening under Sagen afgiven Erklæring maa det derhos antages, at omkring Halvdelen eller maaske lidt over Halvdelen af Renterne til Kreditforeningen som Regel først indgaar i September Maaned for den forløbne Juni Termin, medens antagelig lidt over en Fjerdedel indgaar i selve Terminsmaaned og den øvrige Del i Juli og August Maaneder. Men herefter findes Kontraappellanten under de foreliggende Omstændigheder ikke ved den stedfundne Undladelse af rettidig Indbetaling af Kreditforeningsrenterne at have udvist saadan Mangel paa Evne eller Villie til at betale Renterne nøjagtigt, at Hovedappellanten har haft Grund til at nære Frygt for, at hans Stilling som Panthaver vilde blive præjudiceret, og da ej heller Undladelsen af at betale de ommeldte Skatter rettidig under de foreliggende Omstændigheder vil kunne tillægges saadan Betydning, findes den ovennævnte Bestemmelse i Obligationen ikke at have givet Hovedappellanten Føje til uanset den betingede Uopsigelighed at kræve Obligationens Paa-lydende betalt, hvoraf følger, at Arrestforretningen maa anses ulovlig foretagen, og Kontraappellanten vil derfor i det Hele være at frifinde for Hovedappellantens Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Nr. 244. Højesteretssagfører Harboe

mod

Carl Nielsen Sjøberg (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 27 Marts 1915: Arrestanterne Carl Nielsen Sjøberg og Carl Hansson, kaldet Andersson, bør straffes, Arrestanten Sjøberg med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, Arrestanten Hansson med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Winther og Salomonsen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Sjøbergs Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paa-anket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Nielsen Sjøberg til Højesteretssagførerne Harboe og Hansen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Carl Nielsen Sjøberg og Carl Hansson, kaldet Andersson . . . tiltales, Sjøberg for Tyveri . . .

Arrestanten Sjøberg er født den 29 Maj 1878 og tidligere anset bl. a.: ved Svendborg Købstads Ekstrarets Dom af 13 August 1898 efter Straffelovens §§ 228 og 253 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved Langelands Herreds Ekstrarets Dom af 20 Maj 1899 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, og senest ved Maribo Købstads Politirets Dom af 14 Januar 1913 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3, kfr. Lov af 1 April 1911 § 8, 2det Stykke, med Tvangsarbejde i 15 Maaneder og 3 Aars Tvangsophold.

Ved Arrestanten Sjøbergs Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Natten mellem den 31 December f. A. og 1 Januar d. A. Klokkeren ca. 12 indfandt bemeldte Arrestant sig i tyvagtig Hensigt ved et paa Jernbanens Terræn ved Ingerslevgade beliggende Skur, der er fast forbundet med Jorden, ca. 5,15 Meter bredt, 8,75 Meter langt og 2,25 Meter højt. Terrænet tilhører Statsbanerne, mens Skuret tilhører et Firma, der har Tilladelse til at benytte Pladsen som Oplagsplads. Arrestanten, der havde uhindret Adgang til Terrænet gennem en uafloaset Gitterport, skaffede sig Adgang til 2 af Skurets til Smedie benyttede Rum ved voldelig at opbryde 2 aflaaede Døre og stjal her en Del Værktøj og Metal af samlet Værdi ialt 165 Kr. Arrestanten lagde største Delen af det Stjaalne paa Terrænet i Nærheden af Gitterindhegningen og medtog, da han derefter fjernede sig, af Kosterne kun 2 Blokke hvidt Metal og en Hammer af Værdi ialt 25 Kr.

Den følgende Dag solgte Arrestanten Hansson paa hans Opfordring de 2 Metalblokke og Hammeren for 2 Kr., hvilket Beløb Arrestanterne derefter brugte i Forening.

Senere samme Dag indfandt Arrestanterne sig begge, efter at Arrestanten Sjøberg havde fortalt Arrestanten Hansson, at han havde noget mere, han skulde hente ved det ommeldte Jernbaneterræn, og Arrestanten Sjøberg tog nu, mens Arrestanten Hansson stod i Nærheden, de af ham paa Terrænet efterladte Koster, idet han dels ude fra Gaden trak dem frem under Gitteret, dels hentede dem inde paa Terrænet, til hvilket han, da Porten nu var aflaaet, skaffede sig Ad-

gang ved at stige over Gitteret. Efter at Arrestanten Sjøberg havde puttet Kosterne i en Sæk, der af Arrestanten Hansson var overladt ham i dette Øjemed, bar Arrestanterne i Forening Kosterne bort, men blev kort efter anholdte.

Arrestanten Hansson har erkendt, at han har afhændet de 2 Metalblokke og Hammeren som anført, men nægtet at have tænkt sig, at Arrestanten Sjøberg havde stjaalet det. Da han imidlertid har erkendt, at han godt forstod, at der maatte være noget galt ved Arrestanten Sjøbergs Adkomst til Metallet og Hammeren, samt at han tænkte sig, at Sjøberg maaske havde faaet det foræret af en Kammerat eller Fremmed, der ikke havde været berettiget til at disponere over det, findes det uden Betænkelighed ved Paadømmelsen at gaa ud fra, at han har været paa det Rene med, at Kosterne var stjaalne af Arrestanten Sjøberg eller en Anden.

Arrestanten Hansson har endvidere erkendt, at han i Forening med Arrestanten Sjøberg hentede de øvrige Koster og bar dem bort. Han vil dog ikke have set, at Sjøberg tog Kosterne eller puttede dem i Sækken, han havde overladt Sjøberg til dette Brug, men ifølge den af ham afgivne Forklaring saa han Sjøberg inde paa Jernbaneterrænet og tænkte sig, at Sjøberg havde maattet stige over Gitteret for at faa Kosterne, som han straks, da han saa et Stykke Værktøj stikke op af Sækken, tænkte sig var stjaalne.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse, Arrestanten Sjøberg efter Straffelovens § 229, 4de Stykke . . . med Forbedringshusarbejde i 2 Aar . . .

Torsdag den 27 Maj.

Nr. 229. Højesteretssagfører Møller

mod

Maren Nielsen, Colstrups Hustru (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Overtrædelse af Lov 30 Marts 1906 § 3, 2det Stk.

Kriminal- og Politirettens Dom af 16 Februar 1915: De Tiltalte, Maren Nielsen, Colstrups Hustru, Anton Nielsen og Maren Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Colstrups Hustru i 80 Dage, Anton Nielsen i 40 Dage og Maren Nielsen i 30 Dage og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Salomonsen og Bing, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Colstrups Hustrus Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paa-
anket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højeste-
ret betaler Tiltalte Maren Nielsen, Colstrups Hustru,
til Højesteretssagførerne Møller og Lunn 60 Kroner
til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Maren Nielsen, Colstrups Hustru, Anton Nielsen og Maren Nielsen, der tiltales for Overtrædelse af Lov 30 Marts 1906 § 3, 2det Stk., er fødte henholdsvis den 11 November 1872, den 6 Maj 1879 og den 25 Januar 1887 og ikke fundne forhen straffede.

En Sag, under hvilken Colstrups Hustru i 1909 var arresteret, sigtet for Overtrædelse af Lov af 1 April 1905 § 4 og Lov af 30 Marts 1906 § 3, blev sluttet uden Tiltale. Det samme var Tilfældet med en Sag, under hvilken Anton Nielsen i 1912 var arresteret, sigtet for Bedrageri.

Colstrups Hustru drev fra April 1911 et Hotel, kaldet Centralhotellet, i Helgolandsgade Nr. 19, Stuen og 1ste Sal; hendes Ægtefælle, Georg Julius Colstrup, havde løst Borgerskab som Gæstgiver, men passede sin Profession som Snedkermester og havde intet med Hoteldriften at gøre. Tiltalte Maren Nielsen kom ved nævnte Tid i Colstrups Hustrus Tjeneste som Stuepige, og fra den sidste Halvdel af Marts 1912 indtil den 15 Oktober 1914 var Tiltalte Anton Nielsen, som er Colstrups Hustrus Broder, ansat som Portier i Hotellet.

Ved egne Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er de Tiltalte overbeviste om at have gjort sig skyldige i følgende Forhold:

Fra en Gang i Vinteren 1911—12 har Colstrups Hustru for at tjene ved den forøgede Frekvens dels selv udlejet Værelser for en Nat til Mænd i Følge med Kvinder, uagtet hun var paa det Rene med, at de ikke var gifte, men kun indfandt sig for at drive Utugt, dels paa-
lagt Maren Nielsen at udleje Værelser til saadanne Par som anført, hvorefter denne Tiltalte ligeledes foretog saadanne Udlejninger. Da Anton Nielsen blev Portier, fulgte han i Begyndelsen med Colstrups Hustrus stiltiende Billigelse, senere efter hendes udtrykkelige Paalæg samme Fremgangsmaade og vedblev dermed hele den Tid, han var Portier, i hvilken Tid denne Trafik endda tog et betydeligt Opsving. Efter Krigens Udbrud i Sommeren 1914 tog de ommeldte Besøg af, og efter at Anton Nielsen som anført den 15 Oktober var afskediget som Portier, foretog kun Maren Nielsen nogle enkelte saadanne Udlejninger indtil sin Anholdelse under Sagen den 23 November s. A., hvorimod saavel hun som Colstrups Hustru, medens Anton Nielsen var Portier, foretog saadanne Udlejninger, navnlig paa hans Fri-
aftener, to Gange om Ugen. Af Hotellets ca. 20 Værelser blev dog kun en Del brugt paa denne Maade, medens en Del kun udlejedes til Logerende og Rejsende, af hvilke der navnlig i de første Aar kom ikke faa.

Anton Nielsen og Maren Nielsen fik ingen Pengeløn og havde Fordel af de ved den omtalte Trafik forøgede Drikkepenge, de fik gerne fra 10 Øre til 1 Kr. af hvert Par, men sidstnævnte Tiltalte har dog forklaret, at hun udelukkende bevægedes ved Udsigten til, hvis hun ikke foretog Udlejningerne, at miste sin Plads, der navnlig passede hende, fordi hun kunde have sit lille Barn hos sig.

Som Følge af det anførte vil de Tiltalte være at anse efter Lov af 30 Marts 1906 § 3, 2det Stykke, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost. Colstrups Hustru i 80 Dage, Anton Nielsen i 40 Dage og Maren Nielsen i 30 Dage.

Fredag den 28 Maj.

Nr. 156. Ingeniør Th. Krabbe (Levy)

mod

Reykjavik Byraad og Reykjavik Købstads Havnekommission (Ulf Hansen),

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af et Honorar for Assistance til Affattelse af Licitationsbetingelser for et Havneanlæg.

Reykjavik Bytings Dom af 14 August 1913: De Indstævnte, Reykjavik Købstads Havnekommission og Byraad, skal til Citanten, Th. Krabbe, betale Kr. 3000,00 med 5 pCt. aarlig Rente fra 17 Oktober 1912, indtil Betaling sker, og 40 Kr. i Sagsomkostninger. Dommen at efterkommes inden 15 Dage fra dens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Islands Landsoverrets Dom af 9 Februar 1914: Appellanterne, Reykjaviks Byraad og Havnekommission, skal til Indstævnte, Ingeniør Th. Krabbe, betale 1500 Kr. med 5 pCt. Aarsrente fra 11*) Oktober 1912 til Betalingens Dato. Sagsomkostninger for begge Instanser ophæves. Dommen at efterkomme inden 8 Uger efter dens lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Saaledes som Sagen er forelagt Højesteret, drejer Tvisten mellem Parterne sig alene om, hvorvidt Appellanten for det af ham udførte i den indankede Dom nærmere angivne Arbejde har Krav paa et større Vederlag end det ham ved Dommen tilkendte Beløb af 1500 Kr.

Efter hvad der er oplyst om Beskaffenheden og Omfanget af Appellantens Arbejde i Forbindelse med det iøvrigt forelig-

*) Skal være 17.

gende, skønnes den af ham krævede Betaling 3000 Kr. ikke at kunne anses for ubillig, og dette Beløb vil derfor være at tilkende ham.

Da Bytingsdommen har samme Resultat og dens Bestemmelser om Renter og Omkostninger tiltrædes, vil den kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret findes de Indstævnte at burde betale Appellanten med 400 Kr.

Thi kendes for Ret:

Bytingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsoverretten og for Højesteret betaler de Indstævnte, Reykjavik Byraad og Reykjavik Købstads Havnekommission, til Appellanten, Ingeniør Th. Krabbe, med 400 Kroner. Saa betaler de og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Med Skrivelse, dateret 9 December 1911, anmodede Reykjaviks Borgmester, Pall Einarsson, Ministeriet om, at det gav sit Samtykke til, at Landsingeniør Th. Krabbe ydede ham sin Assistance ved Underhandlinger om Havneanlæg i Reykjavik med en udenlandsk Ingeniør, som den Gang opholdt sig her i Byen, og med Skrivelse af 14 s. M. underrettede Ministeriet Borgmesteren om, at han kunde forvente nævnte Ingeniørs Assistance ved Underhandlinger om Haveanlæg her i Byen samt i den Anledning havde at henvende sig til denne. Det kom imidlertid ikke til Underhandlinger med den udenlandske Ingeniør, idet Byraadet paa et Møde 28. December s. A. vedtog at udbytte eller bekendtgøre Havneanlægget til Licitation og overdrog Havnekommissionen at besørge Forberedelser og Udførelse af Licitationen, men Kommissionen bestemte paa et Møde 5. Januar 1912 at anmode om Ingeniør Th. Krabbes Assistance til Affattelse af Licitationsbetingelserne og sendte i denne Hensigt en af Kommissionens Medlemmer til ham. Han overtog Arbejdet og fuldførte det inden Slutningen af Marts Maaned s. A. Det af Krabbe tilvejebragte Materiale til Forberedelser af Licitationen blev forelagt Havnekommissionen i April Maaned s. A. og med ubetydelige Ændringer approberet af denne, hvorefter Havneanlægget i Overensstemmelse hermed blev udbudt i Licitation med Borgmesterens Bekendtgørelse i Maj s. A. For sit Arbejde forlangte Ingeniør Th. Krabbe Honorar af Havnekassen, Kr. 3000,00 og tilstillede Havnekommissionen en Regning for dette Beløb, men Kommissionen ansaa 2500 Kr. for en passende Betaling for Arbejdet, og da Sagen kom for Byraadet, vilde det heller ikke betale det sidstnævnte Beløb, men vedtog efter Omstændighederne at betale Krabbe 1000 Kr. for hans Arbejde. Da denne imidlertid ikke vilde nøjes med dette Honorar, og Byraadet ikke vilde antage hans Tilbud om at lade Tvistigheden af-

gøre ved Voldgift, anlagde han nærværende Sag for Reykjaviks Byting mod Appellanterne, Reykjaviks Byraad og Havnekommission, hvilken Sag med nævnte Bytings Dom, afsagt 14 August f. A., sluttede saaledes, at Appellanterne blev dømt til at betale Indstævnte, Th. Krabbe, 3000 Kr. med 5 pCt. Aarsrente fra 17 Oktober 1912, indtil Betaling sker, samt 40 Kr. i Sagsomkostninger.

Denne Dom har Appellanterne indanket for Overretten med Stævning dateret 1 September f. A., og principaliter paastaet, at Dommen blev omstødt og forandret saaledes, at Appellanterne bliver fuldstændig frikendte for Indstævntes Paastande, eller subsidiært, at hans Fordring bliver nedsat med 2000 Kr. eller det Beløb, Retten finder passende, og hvorledes end Sagens Udfald bliver, nedlægger Appellanterne Paastand om Sagens Omkostninger for begge Retter.

Indstævnte nedlægger paa sin Side Paastand om Stadfæstelse af Bytingsdommen samt Sagsomkostninger for Overretten efter Rettens Skøn.

Sin principale Paastand om Frifindelse i Sagen støtte Appellanterne derpaa, at Indstævnte mod en fast bestemt aarlig Lønning er ansat i Regeringens og Kommunalbestyrelsens Tjeneste, og at Bevillingen til ham paa Finansloven 1912—1913 lyder saaledes: »Til en Ingeniør til Assistance for Regeringen og Kommunalbestyrelser«, og at hans Assistance ved Forberedelser af Havneanlægget derfor maa henregnes til de Arbejder, han er ansat til at udføre, og for hvilke han ifølge den citerede Bestemmelse paa Finansloven modtager Betaling af Landskassen og derfor skulde være uden Bekostninger for Bykassen. Mod denne af Appellanterne fremførte Forsvarsgrund fremhæver Indstævnte, at Regeringen alene raader over, naar og hvor Ingeniørens Assistance ydes, Kommunalbestyrelserne har ingen Raadighed derover og maa derfor i saa Henseende henvende dem til Regeringen, saaledes at Ingeniøren kun da er pligtig at yde Kommunalbestyrelserne sin Assistance, naar Regeringen befaler ham sligt, men dette har den ikke gjort med Hensyn til Forberedelser af Havneanlægget. Indstævnte paastaar endvidere, at det ikke har været Meningen med nævnte Bevilling, at den skulde bruges for at skaffe Reykjavik Købstad Ingeniørassistance, samt at det var en ligefrem Aftale mellem Regeringen og Indstævnte, da han blev engageret til Hvervet, at der ikke uden mod en særskilt Betaling blev paalagt ham at arbejde for Reykjavik.

Selv om Indstævntes sidstnævnte Paastand om, at Reykjavik ifølge Bevillingens Hensigt og Kontrakten eller Overenskomsten mellem ham og Regeringen fuldstændig skulde være udelukket fra hans gratis Assistance, hvilken alene skulde tilkomme Landets andre Kommunalbestyrelser, er blevet modsagt og ikke ført Bevis for samt ingen Hjemmel for samme i Finansloven, saa er det paa den anden Side rigtigt, at Regeringen raader over, hvor og naar Ingeniørens Assistance benyttes, og at han kun er pligtig at yde den efter Regeringens Bestemmelse. Vel er det saa, at Borgmesteren i førnævnte Skrivelse til Ministeriet af 9 December 1911 anmodede om Indstævntes Assistance ved Underhandlinger om Havneanlægget med en udenlandsk Ingeniør, samt at disse Underhandlinger ikke blev til noget, men Ministeriets Svar findes at være saaledes affattet, at deri ogsaa indbefattes Hjemmel til at benytte Indstævntes Assistance til Forberedelser af Havneanlæggets Lici-

tation, idet her ogsaa er Tale om samme Slags Arbejde ved det selv-samme Foretagende, Havneanlægget, saa at man ikke kan forudsætte, at Ministeriet vilde give Tilladelse til Indstævntes Assistance ved det ene Arbejde, men ikke ved det andet, og der er heller ikke fremført nogen Grund for Sandsynligheden heraf. Hvis det her antagne er rigtigt, at den Tilladelse, som Ministeriet gav Appellanterne til at gøre Brug af Indstævntes Assistance, ogsaa omfattede det Arbejde, han udførte til Forberedelser af Havneanlæggets Licitation, saa maa det antages, at denne Tilladelse er given i Henhold til Finansloven, saaledes at der for Arbejdet ikke skulde betales andet end det der bestemte, med mindre en anden Aftale med Indstævnte havde fundet Sted. Det er imidlertid erkendt under Sagen, at Havnekommissionen, den Gang den efter Mødet 5 Januar 1912 henvendte sig til Indstævnte, har lovet ham Honorar for hans Arbejde, hvilket senere skulde bestemmes, naar det kom for Dagen, hvor omfattende Arbejdet blev. Ganske vist paa-staar Appellanterne, at Havnekommissionen ikke havde Myndighed til i denne Henseende at forpligte Havnekassen til nogen Udbetalinger, det var Byraadet alene i Stand til, men da Havnekommissionen i dette Tilfælde handlede paa Byraadets Vegne, og man ikke kan finde det unaturligt, at der var lovet Indstævnte en særskilt Betaling, da Sagen gjaldt et saa vigtigt Arbejde som Forberedelser af Havneanlæggets Licitation, hvilket Byraadet ogsaa synes at have erkendt med sin Vedtagelse om at betale ham en betydelig Sum for hans Arbejde, og da det ikke kan antages, hvilket heller ikke er paastaat, at Indstævnte ifølge sin Stilling ikke havde Lov til at modtage særskilt Betaling, saa kunde han nære en berettiget Forventning om, at Havnekommissionens Løfte blev opfyldt, og maa det derfor antages, at han har Krav paa en passende Ekstrabetaling for sit Arbejde.

Appellanternes principale Paastand om fuldstændig Frifindelse for Indstævntes Paastand synes ifølge foranskrevne ikke at kunne tages til Følge, hvorfor den subsidiære Paastand om Nedsættelse af Honoraret til Indstævnte kommer i Betragtning.

Indstævnte har til Dels beregnet sin Fordring i Forhold til Betaling for samme Slags Arbejde efter danske Ingeniørers Takster, men ifølge nævnte Takster beregnes Betalingen procentvis af det Beløb, som Ingeniørarbejdet anslaaes til at vil komme til at koste, og Indstævnte bemærker, at det er blevet en Sædvane hos Ingeniører her i Landet at beregne Honorar for deres Arbejder paa Grundlag af disse Takster. Fra Appellanternes Side er dette blevet benægtet samt overhovedet protesteret imod, at der paa nævnte Takster bygges noget med Hensyn til Honorar for Indstævntes Arbejde, idet de der omhandlede Honorar-beløb ikke er i noget rimeligt Forhold til den Betaling, som her i Landet erlægges for noget Arbejde. Det kan nu heller ikke efter alle Sagens Omstændigheder anses for rigtigt at bedømme Indstævntes Fordring efter eller med Hensyn til denne Maalestok, og Indstævnte og den Person, som paa Havnekommissionens Vegne forhandlede med ham, synes heller ikke at have forudsat dette, idet de kom overens om, at Honoraret ikke skulde bestemmes før senere hen, naar det viste sig, hvor stort Arbejde Indstævnte udførte, og de har saaledes ikke forudsat, at Honoraret blev bestemt procentvis af kalkulerede Omkostninger ved Havneanlægget. Ifølge foranskrevne menes derfor

rigtigere at bestemme Indstævntes Honorar i Forhold til Størrelsen af det af ham udførte Arbejde samt den Tid og Ulejlighed, han har anvendt dertil.

Paa Mødet 28 December 1911 vedtog Byraadet at anlægge Haven og udbyde Arbejdet paa Grundlag af Gabriel Smith, en norsk Ingeniørs Overslag over Havneanlægget. Nævnte Ingeniørs Overslag og Tegninger forelaa for Indstævnte, og paa disse byggede han for en stor Del det Arbejde, han overleverede Havnekommissionen, og som bestod i Beskrivelse af Havneanlægget med Hensyn til Materiale og Udførelse, almindelige og specielle Licitationsbetingelser samt Tegninger af hele Anlægget. I Begyndelsen paastod Indstævnte, at Smiths Arbejde for det meste kun var udført i store Omrids (var »skitseret Projekt«), og at Indstævntes Arbejde som Følge deraf ogsaa for det meste maatte blive detaljeret Udarbejdelse af enkelte Dele (»detaljeret Projekt«), men ifølge et af Indstævnte foranlediget Skøn af to Ingeniører, opfyldte Smiths Overslag paa alle væsentlige Punkter de Krav, der ifølge de danske Ingeniørers Løn-Takster stilles til »detailleret Projektering«, og paa dette Skøn maa der bygges, da det er uimodsagt af Indstævnte. Til Arbejdet brugte Indstævnte knapt 3 Maaneder, og han benævner det selv som et Ekstraarbejde, som han derfor har udført ved Siden af sit Pligtarbejde i Regeringens Tjeneste. Indstævnte havde ingen Udgifter ved Arbejdet, og Betaling for den Assistance, han betingede sig, blev udredet af Havnekassen. Der maa ogsaa tages Hensyn til, at Appellanterne ikke mindre end andre Kommunalbestyrelser ifølge Finansloven havde Ret til Indstævntes gratis Assistance, hvorfor denne, selv om særskilt Honorar var ham lovet, ikke kunde vente at erholde en saa fuld Betaling for sit Arbejde, som han havde kunnet forlange af andre, som ikke havde noget Krav paa hans Assistance.

I Betragtning af alt det Anførte og med Hensyn til paa den anden Side, at Indstævntes Arbejde synes at have været temmelig omfattende, at Arbejdet var meget vigtigt for Havneanlægget, samt at dette blev udbudt paa Grundlag deraf, formenes Indstævntes Honorar for dette hans Arbejde passende at kunne bestemmes til 1500 Kr., og skal Appellanterne betale ham dette Beløb med Renter som af Bytingdommen bestemt.

Efter dette Udfald af Sagen findes rigtigt, at Sagens Omkostninger for begge Instanser ophæves.

Nr. 21. Aktieselskabet Degras (Ulf Hansen)

mod

Aktieselskabet Dansk Filtvarefabrik (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af nogle mellem Parterne truffne Aftaler om Regulering af deres Mellemværende ved Veksler, der ved Forfaldstid kunde omsættes.

Sø- og Handelsrettens Dom af 23. Maj 1914: De Indstævnte, A/S. Dansk Filtvarefabrik, bør for Tiltale af Citanterne, A/S. Degras, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne,

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Aktieselskabet Degras, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanterne, A/S. Degras, har indtil i Marts Maaned 1914 drevet dels Fabrikationsvirksomhed (Fremstilling af Sværter) dels en gros Handel med Snørebaand, Filtsaaler etc. Til Brug for denne Handelsvirksomhed gjorde »Degras« betydelige Indkøb hos de Indstævnte, A/S. Dansk Filtvarefabrik. Der synes at have bestaaet visse Aftaler mellem Parterne, hvorefter deres Mellemværende reguleredes ved Veksler, der ved Forfaldstid kunde omsættes. Da A/S. Degras i Marts Maaned 1914 afhændede sin Handelsafdeling til et nystiftet A/S. Bang & Olsen, ansaa A/S. Dansk Filtvarefabrik sig under de saaledes forandrede Forhold løst fra de trufne Aftaler og meddelte A/S. Degras, at de ikke mere vilde prolongere løbende Veksler, og da A/S. Degras nægtede at betale kontant en den 15 April 1914 forfalden Veksel, stor 1157 Kr. 66 Øre, lod A/S. Dansk Filtvarefabrik Vekslens protestere og anlagde derefter Sag til Betaling af Veksels Paalydende m. v. Ved Sø- og Handelsrettens Dom af 1. Maj 1914 dømtes A/S. Degras til at betale A/S. Dansk Filtvarefabrik det paastævnte Vekselsbeløb 1157 Kr. 66 Øre med Renter 6 pCt. pro anno fra 18 April 1914, Rekambioomkostninger 11 Kr. 84 Øre og Sagens Omkostninger skadesløst.

A/S. Degras har derefter under nærværende Sag hævdet, at A/S. Dansk Filtvarefabriks Nægtelse af at ville prolongere den ommeldte Veksel og det følgende Sagsanlæg var et Brud paa de trufne Aftaler om Afviklingen af Parternes Mellemværende, idet det maatte være uden Betydning, at de havde afhændet deres Handelsafdeling. Citanterne har derfor paastaet de Indstævnte dømte til Tilbagebetaling af det i Henhold til ovennævnte Dom den 2. Maj 1914 erlagte Beløb 1274 Kr. 51 Øre — idet Citanterne dog for 1157 Kr. 66 Øre er rede til at acceptere 2 af de Indstævnte udstedte Veksler, lydende hver paa Halvdelen af nævnte Beløb og med Forfaldstid henholdsvis 20 Juni og 10 Juli 1914 — samt Citanternes Omkostninger i den nævnte Sag 36 Kr. eller ialt 1310 Kr. 51 Øre med Renter 6 pCt. pro anno fra Betalingsdagen den 2. Maj 1914 og Sagens Omkostninger.

Citanterne har endvidere paastaet sig tilkendt en Erstatning af 5000 Kr. eller et af Retten fastsat Beløb for Tørt, Forstyrrelse og Tab, forvoldt dem ved den uberettigede Vekselpotest og efterfølgende uberettigede Vekselsag.

De indstævnte har paastaet sig frifundne, idet de hævder, at den af Citanterne foretagne Afhændelse af Handelsafdelingen var en saa væsentlig Forandring af de bestaaende Forhold, at de maatte være berettigede til at nægte Prolongation af Vekslen.

Naar Hensyn tages til samtlige foreliggende Omstændigheder og det under Sagen oplyste, mener Retten at maatte gaa ud fra, at det har været en saa væsentlig Forudsætning for den trufne Aftale om Afviklingen af det mellem Parterne bestaaende Mellemværende, at Citanterne vedblev at drive den paagældende Handelsvirksomhed, at de Indstævnte har været berettigede til at nægte Prolongation af Vekslen.

De Indstævnte vil derfor være at frifinde, men Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne hæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Mandag den 31 Maj.

Nr. 70. **Københavns Magistrat (Ch. Shaw)**

mod

fhv. Arbejdsmand **Anders Svensson (Ulf Hansen efter Ordre).**

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til Pension.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 Juli 1914: Citanten, Arbejdsmand Anders Svensson, bør være berettiget til fra og med den 8 September 1913 hos de Indstævnte at oppebære Pension, fastsat i Overensstemmelse med § 7 i den af Indenrigsministeriet under 20 Februar 1909 stadfæstede Pensionsvedtægt for Københavns Kommune. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Ved det af Indstævnte den 30 August 1913 udviste, i den indankede Dom nærmere fremstillede Forhold har han, hvad der yderligere bestyrkes ved de efter Dommens Afsigelse tilvebragte Oplysninger, gjort sig skyldig i en saa grov, ham tilregnelig Tjenstforømmelse, at Appellanten efter den Indstævnte i Juli s. A. tildelte alvorlige Advarsel har været berettiget til som sket at afskedige ham uden Pension.

Appellanten vil derfor være at frifinde. Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves, medens det Indstævntes beskikkede Sagfører for Højesteret tilkommende Sælær vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Københavns Magistrat, bør for Tiltale af Indstævnte, fhv. Arbejdsmand Anders Svensson, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Hansen 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det fremgaar af nærværende Sag, at Citanten, Arbejdsmand Anders Svensson, har været ansat som Arbejdsmand under Københavns Vandforsyning fra 28 April 1895 til 4 September 1897 og derefter fra 10 Februar 1898 til 8 Oktober 1913, da der af de Indstævnte, Københavns Magistrat, meddeltes ham Afsked af Kommunens Tjeneste.

Grunden hertil er efter de Indstævntes Anbringende gentagen Pligtforsømmelse fra Citantens Side, idet han dels — hvad han har erkendt — en Dag i Slutningen af Juli 1913 uden Tilladelse og uden gyldig Grund forlod sit Arbejde Kl. 10 Fm. og først genoptog det den følgende Dags Morgen, i hvilken Anledning han blev indkaldt til Møde hos Direktøren for Københavns Vandforsyning, der gav ham en Advarsel og betydede ham, at en Gentagelse vilde medføre alvorlige Følger, dels den 30 August s. A. efter at have haft Frokostpavse fra Kl. 8—8 $\frac{1}{2}$ ikke vendte tilbage til sit Arbejde, men blev siddende i en Beværtning til Kl. ca. 11 $\frac{1}{2}$ — hvad han har erkendt — og derefter var saa beruset, at han var ude af Stand til at forrette videre Tjeneste bemeldte Dag — hvilket mod hans Benægtelse er godtgjort under Sagen.

Under Henvisning til, at han opfylder Betingelserne i Pensionsvedtægten for Københavns Kommune, stadfæstet af Indenrigsministeriet under 20 Februar 1909, for ved sin Afskedigelse at erholde Pension, har nu Citanten under Sagen paastaet sig kendt berettiget til fra 8 September 1913, paa hvilken Dag det blev ham betydet, at han ikke skulde møde mere til Arbejde, at oppebære Pension hos de Indstævnte i Henhold til Bestemmelserne i fornævnte Pensionsvedtægt, der indledes saaledes:

›Tjenestemænd (Embeds- og Bestillingsmænd) og Arbejdere, der afskediges formedelst Alder, Svagelighed eller anden dem utilregnelig Aarsag, er berettigede til Pension efter nedenstaaende Regler, principalt fuld Pension efter Bestemmelserne i sammes §§ 1—5. Subsidiært paastaar Citanten sig tilkendt Pension i Henhold til Vedtægtens § 7, der er saalydende:

›Naar en i Henhold til de foranstaaende Bestemmelser pensionsberettiget afskediges paa Grund af et af ham udvist Forhold, der uden at medføre Stillingens Forbrydelse dog svækker den for denne nødvendige Agtelse og Tillid, bestemmes hans Pension af Kommunal-

bestyrelsen«, hvorhos Citanten har paastaet sig tillagt Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte paastaa sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de gør gældende, at der efter det af Citanten udviste Forhold hverken kan tilkomme ham fuld Pension eller Pension efter § 7, idet denne Bestemmelse efter sin Redaktion »en i Henhold til foranstaaende Regler pensionsberettiget«, efter deres Anbringende kun omfatter saadanne Tjenestemænd, der efter Hovedreglerne er berettigede til fuld Pension, hvad Citanten efter deres Anbringende som anført ikke er.

Der maa nu gives de Indstævnte Medhold i, at der efter det foreliggende ikke kan tilkomme Citanten fuld Pension, men skønt Citanten vel efter det foranførte har gjort sig skyldig i grov Overtrædelse af de ham paahvilende Pligter, findes det dog betænkeligt at anse hans Forhold for at have været af en saadan Beskaffenhed, at det har maattet berøve ham al Adgang til Pension, og han vil derfor efter sin subsidiaire Paastand være at kende berettiget til Pension i Henhold til Bestemmelserne i Vedtægtens § 7.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 14. Ølbrygger Niels Grøn (Harboe)

mod

Handlende A. G. Johansson (Ingen),

betræffende en Appellanten paahvilende Gældsforpligtelse.

Børglum Herreds ordinære Rets Dom af 20 Juni 1912: Indstævnte, Ølbrygger Niels Grøn, hør for Tiltale af Citanten, Handlende A. G. Johansson, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes i forannævnte Anledning.

Viborg Landsoverrets Dom af 22 December 1913: Indstævnte, Ølbrygger Niels Grøn, bør til Appellanten, Handlende A. G. Johansson, betale 2683 Kr. 28 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 2 August 1911, indtil Betaling sker, og i Procesomkostninger for begge Retter 150 Kr. Det idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet den af ham tidligere nedlagte Paastand, at Betalingen af det indtalte Beløb gøres afhængig af Udlevering af Vekslen af 3 Oktober 1909.

Ved kgl. Rescript af 18 Juni 1914 er det tilladt Appellanten for Højesteret at fremkomme med den Indsigelse, at hans For-

pligtelse som en Kautionsforpligtelse er bortfaldet derved, at Kreditor har givet Hoveddebitor Henstand med Betalingen, og med den Indsigelse, at hans Forpligtelse er bortfalden — helt eller delvis — derved, at Hoveddebitor helt eller delvis har betalt det hos Kautionisten indtalte Beløb.

Støttende sig blandt andet til de i Rescriptet nævnte Indsigelser har Appellanten for Højesteret nedlagt Paastand principalt om Frifindelse i det Hele, subsidiært om Frifindelse mod Betaling af 1773 Kr. 72 Øre med Renter.

Ingen af disse Paastande vil imidlertid kunne tages til Følge.

Ved det i den indankede Dom gængvne Brev af 12 Januar 1910 paatog Appellanten sig nemlig ikke en Kautionsforpligtelse for Købmand Larsen, men derimod en selvstændig Forpligtelse overfor Aktieselskabet Sven H. Morins Eftf. til, saafremt Larsen opnaaede Akkord — hvilken Betingelse, efter hvad der er uomtvistet, er opfyldt — at betale det i Brevet omtalte Beløb ved at akceptere eller endossere Veksler som nærmere i Brevet angivet.

Som Følge heraf og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa det blive uden Betydning for Appellantens Forpligtelse, at Larsen til Aktieselskabet har udstedt de i Dommen omtalte 3 Veksler, og heller ikke er Appellantens Forpligtelse paavirket derved, at der i Sommeren 1910 er erlagt Afdrag paa de nævnte Veksler, idet disses samlede Paalydende efter det foreliggende ikke kan antages ved bemeldte Afdrag at være nedbragt under det paastævnte Beløb.

Dommen vil herefter være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande.
Til Justitskassen betaler Appellanten, Ølbrygger
Niels Grøn, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efterat Købmand C. P. Larsen af Vraa som Betaling for Tømmer, der var leveret ham af Aktieselskabet Sven H. Morins Eftf. i Malmø, havde akcepteret en af Selskabet den 3 Oktober 1909 paa ham trukken Tre-Maaneders Veksler, stor 3577 Kr. 71 Øre, samt efterat Vekslen ved Forfaldstid var bleven protesteret paa Grund af manglende Betaling, sendte Selskabet i Begyndelsen af Januar Maaned 1910 en hos det ansat Kontorist til Vraa for at opnaa en Ordning af Mellemværendet med Larsen, og da denne tilbød at stille Indstævnte, Ølbrygger Niels Grøn af Vraa, som Kautionist, blev Forholdet ordnet paa den Maade, at Larsen for Beløbet udstedte en Fornylsesveksler, der forsynedes med Indstævntes Endossement. Et Par Dage efter Kontoristens Hjemkomst til Malmø modtog Aktieselskabet imidlertid fra Indstævnte et den 12 Januar 1910 dateret, saalydende Brev:

»Jeg undertegnede protesterer mod at den Veksel jeg har skrevet paa bliver Diskonteret i følge den situation som er frem kommen, med C. P. Larsen, Vraa, men derfor vil jeg dog nok i møde komme saa fremt C. P. Larsen faa Akaart forpligter jeg mig til at dække restbeløbet af Veksel per $\frac{3}{1}$ — Kr. 3577, 71 Øre naar der er fra-draget hva hans Dividende kan give jeg vil altsaa betale paa den Maade at jeg aksep terer for beløbet eller kautioner $\frac{1}{3}$ del betales per 3 M. og $\frac{2}{3}$ del per 6 Maaneder og haaber at dette mit til bud er til strækkeligt for Dem.«

Aktieselskabet besluttede derefter at undlade at gøre Brug af Fornyelsesvekslen, der paa Grund heraf blev tilbagesendt til Larsen, og efter at denne senere havde opnaaet en Akkord paa 25 pCt. med sine Kreditorer, udbetalte han den 11 April 1910 25 pCt. af Aktieselskabets Tilgodehavende til en Sagfører i København, til hvem Selskabet havde overgivet Fordringen til Inkassation.

Under nærværende Sag har derefter Appellanten, Handlende A. G. Johansson af Alfvesta i Sverige, til hvem Aktieselskabet den 4 December 1910 har overdraget sit Krav paa Indstævnte, i første Instans ved Børglum Herreds ordinære Ret paastaet Indstævnte tilpligtet til Opfyldelse af sin ved ovennævnte Brev paatagne Forpligtelse at betale ham de resterende 25 pCt. af Veksels Paalydende eller 2683 Kr. 28 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 2 August 1911, indtil Betaling sker. Ved Underrettsdommen er Indstævnte overensstemmende med sin Paastand frifunden for Appellantens Tiltale, og denne har nu indanket Sagen her for Retten, hvor han har gøntaget sin i første Instans nedlagte Paastand. Indstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse og derhos nedlagt en subsidiær Paastand.

Forsaavidt Indstævnte til Støtte for sin Frifindelsespaastand har gjort gældende, at Vekslen af 3 Oktober 1909 forlængst er indfriet, fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Larsen, efter at han havde betalt Aktieselskabet 25 pCt. af dettes Tilgodehavende, der omfattede andet Mellemværende end bemeldte Veksel, for sin Restskyld akcepterede tre af Aktieselskabet trukne Veksler paa henholdsvis 907 Kr. 25 Øre, 631 Kr. 64 Øre og 1842 Kr. 53 Øre — ialt 3381 Kr. 42 Øre — hvilke Veksler forfaldt henholdsvis den 20 Juni 1910, den 1 Juli s. A. og den 20 September næstefter. Det er imidlertid in confesso, at Larsen efter at have fornyet Vekslerne med et Afdrag af 10 pCt. senere undlod at indfri dem, og da der ikke kan gives Indstævnte Medhold i, at selve Udstedelsen af Vekslerne maa anses som Betaling af Restskylden efter Vekslen af 3 Oktober 1909, og at hans Forpligtelser med Hensyn hertil saaledes er bortfaldne, vil Indstævntes Frifindelsespaastand ikke kunne tages til Følge paa det nævnte Grundlag.

Indstævnte har dernæst subsidiært paastaet Betalingen af det indsogte Beløb gjort afhængig af Udlevering af Vekslen af 3 Oktober 1909, i hvilken Henseende Appellanten har anbragt, at nævnte Veksel efter at være tilsendt ovennævnte Sagfører i København samtidig med Fordringens Overgivelse til Inkassation senere er bortkommen. Da nu Vekslen, selv afset fra at den forlængst er præskriberet, ikke danner Grundlaget for nogen bestaaende Forpligtelse — saa lidt som der

nogensinde har paahvilet Appellanten nogen vekselretlig Forpligtelse efter den — vil Indstævntes heromhandlede Paastand ikke kunne tages til Følge.

I Henhold til det anførte samt idet der ikke mod Appellantens Protest vil kunne tages noget Hensyn til et af Indstævnte her for Retten fremsat Anbringende, gaaende ud paa, at hans Forpligtelse som en Kautionsforpligtelse er bortfalden derved, at Aktieselskabet til Dækning af Larsens Restskyld modtog ovennævnte 3 Veksler og saaledes gav ham Henstand med Betalingen, vil Indstævnte være at tilpligte at betale Appellanten det indsogte Beløb tilligemed Renter heraf som paastaet.

Efter Omstændighederne vil Indstævnte have at godtgøre Appellanten Processens Omkostninger for begge Retter med 150 Kr.

Under Sagen ses ingen anden Stempelovertrædelse end den i Underrettsdommen nævnte at foreligge.

Tirsdag den 1 Juni.

Nr. 221. Skattedepartementet paa Statskassens Vegne
(den kst. Kammeradvokat)

mod

Overretssagfører Carl Staffeldt (Selv),

betræffende et Stempelspørgsmaal.

Gældskommissionens Dom af 25 Januar 1915: Indstævnte, Overretssagfører Carl Staffeldt, bør for Tiltale af Citanterne, Skattedepartementet, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Ved den i den indankede Dom ommeldte Bestemmelse i Lejekontraktens § 3 er der overdraget Lejeren en af Ejernes Vilje uafhængig Ret til indenfor et Tidsrum af 5 Aar fra 1 Juli 1914 at faa Ejendommen overdraget for en Betaling af 17000 Kroner, og denne Bestemmelse maa — jfr. Stempelovens § 7, I — gøre Dokumentet stempelpligtigt efter Reglerne for Kontrakter om Overdragelse af fast Ejendom.

Som Følge heraf vil Indstævnte være at dømme efter Appellantens Paastand.

Processens Omkostninger for begge Retter bliver efter Omstændighederne at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Overretssagfører Carl Staffeldt, bør til Appellanten, Skattedepartementet paa Statskas-

sens Vegne, betale 168 Kroner 25 Øre med Renter 5 pCt. aarlig af 168 Kroner fra den 27 Oktober 1914 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende: Ved Lejekontrakt af 13 Marts 1914 bortlejede Enkefru C. Strarups Arvinger til Købmand Otto Charles Modin fra 1 Juli s. A. at regne den dem tilhørende Købmandsejendom, Matr. Nr. 31 b, 32 a og 36 b, af Glumse m. v. mod en aarlig Lejeafgift af 800 Kr. I Kontraktens § 3 bestemmes følgende:

»Lejeren er berettiget til i 5 Aar fra 1 Juli 1914 at regne at overtage vor samlede Ejendom for en Købesum af 17,000 — skriver sytten Tusind — Kroner; saafremt vi efter 1 Juli 1916 kan præstere en eventuel Køber, der vil byde mere end sytten Tusind Kroner, skal Lejeren dog være forpligtet til at udtale sig om, hvorvidt han vil overtage Ejendommen til sytten Tusind Kroner eller ej, og vil han ikke, er vi berettiget til at sælge Ejendommen, og Lejeren er da forpligtet til at flytte med et halvt Aars Varsel.«

Ved Resolutionen af 29 August 1914 har Citanterne, Skattedepartementet, resolveret, at bemeldte Kontrakt vil være at stemple dels som Lejekontrakt i Medfør af Stempelovens § 75, 1ste Stykke, til 1ste Klasses Takst af den aarlige Lejeafgift, 800 Kr., eller til Takst 8 Kr., dels med Hensyn til den Lejeren ved Kontraktens § 3 hjemlede Ret i Medfør af Stempelovens § 61, jfr. § 67, som Købekontrakt til 1ste Klasses Takst af den af Parterne paa Tro og Love opgivne Værdi, 17,000 Kr., eller til Takst 170 Kr., saaledes at Kontrakten, der var stemplet til Takst 10 Kr., antages til yderligere Stempling til Takst 168 Kr.

Herefter har Indstævnte, Overretssagfører Carl Staffeldt, ved Skrivelse af 8 September 1914 til Citanterne anmodet om, at bemeldte Resolution maa blive undergivet Domstolenes Prøvelse under en mod ham paa de fornævnte Arvingers Vegne anlagt Sag, og Citanterne har derpaa under nærværende Sag paastaet Indstævnte tilpligtet at betale det ommeldte Stempelbeløb, 168 Kr., tilligemed den Amtsforvalteren for Stempling tilkommende Kendelse, 25 Øre, ialt 168 Kr. 25 Øre med Renter 5 pCt. p. a. af 168 Kr. fra Stævningens Dato, den 27 Oktober 1914, og Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat, som har givet Møde for Citanterne.

Indstævnte har paastaet sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Medens Indstævnte hnr hævdedet, at fornævnte Lejekontrakt med Hensyn til den Lejeren ved dens § 3 hjemlede Ret er stempelpligtig efter Reglerne i Stempelovens § 61, sidste Stykke, gør Citanterne gældende, at bemeldte Lovbestemmelse kun har Hensyn til Tilfælde, i hvilke Brugeren af en fast Ejendom faar Forkøbsret til denne, hvis der overhovedet bliver Tale om at sælge, og at der, hvor Brugeren,

som i det her omhandlede Tilfælde, faar en af Ejerens Villie uafhængig Ret til at faa Ejendommen overdraget, i Medfør af Stempelovens § 7, 1ste Stykke, hvorefter ensidige Tilstaaelser af kontraktmæssigt Indhold bliver at stemple som Kontrakter, maa anvendes det til Købekontrakt om fast Ejendom paabudte Stempel.

Heri findes der imidlertid ikke at kunne gives Citanterne Medhold.

Det kan for det Første ikke antages, at Stempelovens § 7, 1ste Stykke, har Hensyn til Tilfælde som det foreliggende, i hvilket den Lejeren indrømmede Ret til at købe den lejede Ejendom fremtræder ikke som en ensidig Tilstaaelse, men som et Vilkaar for Lejemaalet i den saavel af Ejerne som af Lejeren underskrevne Lejekontrakt. Men selv om man gaar ud fra den nysnævnte Lovbestemmelses Anvendelighed i det foreliggende Tilfælde, findes ialtfald det kontraktmæssige Indhold af den i Lejekontraktens § 3 omhandlede Retshandel ikke at være en Købekontrakt om fast Ejendom, men alene en Forpligtelse af nærmere angiven Beskaffenhed for Ejerne til at sælge saadan Ejendom i Tilfælde af, at Lejeren maatte ønske at købe den, og til at anse en saadan Retshandel for stempelpligtig efter Reglerne om Stempning af Købekontrakter om fast Ejendom savnes der direkte eller analogisk Hjemmel (jfr. Stempelovens § 1). Derimod findes en Retshandel angaaende en saadan Forpligtelse i ethvert Fald at omfattes af Bestemmelserne i Stempelovens § 61, sidste Stykke, men da Lejekontrakten er stemplet i Medfør af denne Lovbestemmelse, vil efter det Anførte Indstævntes Paastand om Frifindelse være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger vil være at ophæve, og der bliver herefter ikke Spørgsmaal om at tilkende den konst. Kammeradvokat Salær.

Nr. 170. Højesteretssagfører Liebe

mod

Nathan Nathansohn (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Bedrageri samt for Overtrædelse af Lov af 6 Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning m. m.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 5 August 1914: Tiltalte Nathan Nathansohn bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage og bøde 300 Kr. til Statskassen. Han vil derhos have at betale Hans J. Larsen af Vestre Porsgrund i Norge 15 Kr., Mads H. Jensen af Ribe Ladegaardsmark 10 Kr. 40 Øre, Postekspedient A. N. Petersen af Odense 10 Kr., Glasmager C. Rehermann af Holmegaards Glasværk 10 Kr., Stiger O. Hedstrøm af Sulitjelma i Norge 10 Kr. 40 Øre, Kaptajn J. Jensen af Thurø 10 Kr. og Pølsefabrikant Jens Henriksen af Aarhus 10 Kr. 30 Øre samt at udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Holm, 50

Kr., og Defensor, Sagfører Alexander Larsen, 30 Kr. Den idømte Bøde at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 November 1914: Tiltalte Nathan Nathansohn bør til Statskassen bøde 300 Kr. men bør isøvrigt for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Zeuthen og Kaae, bør Tiltalte betale 40 Kr. til hver. Den idømte Bøde udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Nathan Nathansohn til Højesteretssagførerne Liebe og Hansen 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Frederiksberg Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Nathan Nathansohn for Bedrageri samt Overtrædelse af Lov 6 Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning m. m.

Tiltalte er født den 2 Februar 1877 og ikke funden straffet. I Aaret 1910 har der været indledet Undersøgelse mod ham angaaende et lignende Forhold som det nedenfor nærmere omtalte, men denne Sag sluttede uden Tiltale.

Under nærværende Sag har Tiltalen Hensyn til følgende Forhold:

Efter Afslutningen af den i Efteraaret 1913 afholdte 6te Trækning af Klasselotteriet har Tiltalte opkøbt en stor Del Lodsedler til dette Lotteri, paa hvilke han derefter har spillet i de 5 første Trækninger af den løbende ny Serie, idet han dog tillige i stort Omfang har belaaet Sedlerne paa den Maade, at han dels hos nogle Pantelaanere, dels i enkelte Laaneforretninger, der maa antages at være anlagte netop paa Ydelsen af saadanne Laan, har optaget gennemgaaende ret høje Laan mod at give Sedlerne i Haandpant. Forsaavidt nogen belaaet Lodsedel har givet Gevinst i en af de anførte Trækninger, har han indløst Laanet og hævet Gevinsten, medens Laanene paa de ikke med Gevinst udkomne Sedler efter Aftale en Gang for alle er fornyede, saaledes at Laansummerne ved hver Trækning er bleven forhøjede, som det maa antages med et til Fornyelsesprisen omtrent svarende Beløb.

Efter Afslutning af Seriens 5te Trækning har Tiltalte i Februar

Maaned 1914 i en stor Del Dagblade dels i København, dels i Provinserne samt i et Par i København udkommende Ugeblade ladet indrykke et Avertissement, der i Almindelighed har haft følgende Ordlyd:

Grib

180,000 Kroner

Byd Lykken Haanden!

$\frac{5}{4}$ og $\frac{5}{8}$ Klasselodder
belaante

er tilsalgs for kun 10 Kroner.

Skriv til: Formand Nathansohn, Kronprinsesse Sofievej 8, København.

NB. Sendes pr. Postopkrævning eller ved Indsendelse af 10 Kr. i Frimærker.

Variationerne mellem Annoncerne har bestaaet dels i, at der i enkelte Annoncer har været udbudt $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{4}$ Lodder eller $\frac{1}{4}$ og $\frac{1}{8}$ Lodder i et andet Antal, hvorhos i nogle Tilfælde det forlangte Beløb har været 15 Kr., dels i en Omstilling af Ordene i de enkelte Linier, der maa antages tildels at have rettet sig efter Annoncespaltens Bredde i det paagældende Blad. Ordet »belaante« har hyppigt været anbragt i en Linie for sig, men der maa antages ikke til dette Ord saaledes som iøvrigt til forskellige andre Ord i Avertissementerne at have været anvendt større Typer end de i Bladet almindelig benyttede.

I Henhold til disse Avertissementer har efter Tiltaltes Forklaring ialt 80 à 90 Personer henvendt sig til ham, og han har derefter — mod Postopkrævning forsaauidt det forlangte Beløb ikke var indsendt — tilstillet de paagældende Personer Laanesedler paa det begærte Antal Lodsedler, idet han samtidig erklærede sig villig til at sørge for disses Fornyelse (til 6te Trækning). I 11 Tilfælde foreligger der nu her under Sagen Anmeldelser fra de Paagældende, der paa forskellig Maade vil have anset sig bedragne ved Tiltaltes Færd. Tvende af disse Anmeldelser (Forholdene I og V) er dog tilbagetagne — uden at Tiltalte har rettet for sig — og i et tredje Tilfælde (Forhold VIII) maa den oprindelige Anmeldelse anses bortfalden, idet Anmelderne — to i Skagen boende Søstre — er gaaede ind paa at indløse Lodsedlerne i den paagældende Laaneforretning og derefter kun har besværet sig over, at Lodsedlerne af dem først er modtagne efter Afslutning af Seriens 6te Trækning, hvori Tiltalte efter det Foreliggende ikke kan antages at have Skyld.

Af Anmelderne vil en enkelt (Forhold VII) slet ikke have bemærket Ordet »belaante« i det af ham sete Avertissement, medens en Anden (Forhold III) har udtalt sig vaklende herom. Samtlige øvrige Anmeldere har vel bemærket Ordet »belaante«, men nogle af disse vil ikke desto mindre have forudsat, at de vilde modtage og blive Ejere af selve de paagældende Lodsedler ved Betalingen af det i Avertissementet forlangte Beløb, saaledes at der for deres Deltagelse i den forestaaende 6te Trækning ud herover kun vilde kræves Erlæggelsen af Loddets Fornyelsespris til denne Trækning — en Enkelt (Forhold VI) vil herved have forudsat, at det drejede sig om et af Tiltalte ydet mindre Laan, til hvis Dækning han udbød Sedlerne til Salg for

det i Avertissementet anførte Beløb, medens Andre synes i hvert Fald at have forudsat, at det drejede sig om optagne Laan, der kun udgjorde en lav Procentdel af Sedlernes Anskaffelsespris. Endelig har en af de oprindelige Anmeldere (Forhold V) udtalt, at det nok forekom ham »underligt«, at han skulde kunne blive Ejer af de paagældende Lodder for 10 Kr., og at hans Henvendelse til Tiltalte netop var foranlediget ved, at han formodede, at der var noget »fordægtigt« derved, medens en Anden (Forhold XI) har forklaret at være paa det Rene med, at de paagældende $\frac{5}{4}$ Lodsedler havde langt mere Værdi end 10 Kr., og ikke at være bleven skuffet, forsaavidt som han ikke havde gjort Regning paa uden videre at komme i Besiddelse af dem for de forlangte 10 Kr.

To af Anmelderne har forklaret, at deres Bestilling hos Tiltalte kun lød paa eet henholdsvis Kwart- og Ottendedels Lod, men at Tiltalte ikke desto mindre sendte Laanesedler paa hele det averterede Antal. I det ene af disse Tilfælde (Forhold VII) har Tiltalte dog benægtet at have modtaget en saadan begrænset Bestilling, medens han i det andet Tilfælde (Forhold X) overfor en saadan Henvendelse vil have svaret, at det var belaante Lodder, han averterede om, og først sendte Laanesedlerne efter fremsat ny Anmodning.

Det skal endnu bemærkes, at ifølge Tiltaltes Forklaring har det ommeldte Foretagende paa Grund af den uforholdsmæssig store Udgift til Annoncerne i Virkeligheden bragt ham et samlet Tab af 4 å 500 Kr.

Efter det under Sagen Oplyste maa det antages, at den Pris, hvori den enkelte Seddel vilde komme til at staa Modtageren efter dens Indløsning i vedkommende Laaneforretning med Tillæg af det til Tiltalte betalte Beløb og Fornylsesprisen til 6te Trækning, vilde — gennemgaaende dog kun med et ringe Beløb — overstige den Sum, for hvilken den Paagældende, saafremt der da overhovedet var usolgte Lodder, vilde kunne have anskaffet sig et saadant gennem en af de autoriserede Kollektører, hvorved dog — som Tiltalte har gjort gældende — maa tages i Betragtning, at Klasselodderne i Virkeligheden har en endog ret betydelig Merværdi udover Anskaffelses- og Fornylsesprisen paa Grund af, at det begrænsede Antal Lodsedler ikke svarer til Omfanget af Efterspørgslen.

Ligesom nu de af Tiltalte indrykkede Annoncer ikke indeholder noget Urigtigt, saaledes findes det ej heller, at han gennem dem har gjort sig skyldig i nogen Vildledelse eller Forsøg herpaa, der kunde betegnes som svigagtig, idet det navnlig efter Forholdet mellem en Lodseddels Anskaffelses- og Fornylsespris og det ringe Beløb, der krævedes indbetalt, paa Forhaand maatte synes ganske uantageligt, at Nogen alene gennem Betalingen af dette sidste skulde blive raadig over en Lodseddel, hvortil kommer, at der trods Omfanget af Tiltaltes Belaaning af de tilbudte Lodsedler efter det foran Anførte ikke kan siges at foreligge noget egentligt Misforhold mellem de økonomiske Ofre, der krævedes for at opnaa Raadighed over de tilbudte Lodsedler, og den Værdi, disse maatte have for Spillere.

Endelig vil det ej heller under de foreliggende Omstændigheder kunne betragtes som et svigagtigt Forhold fra Tiltaltes Side, at han i Tilfælde, hvor de paagældende Anmeldere efter at have modtaget

Laanesedler paa Lotterisedlerne har krævet det af dem ved Postopkrævning eller ved Indsendelse til Tiltalte erlagte Beløb tilbage, har undladt at efterkomme dette Krav eller endog helt har undladt at besvare Henvendelser derom.

Som Følge heraf vil Tiltalte forsaavidt angaar Tiltalen for Bedrageri være at frifinde, og der bliver herefter ikke Spørgsmaal om at tage de af flere af Anmelderne nedlagte Erstatningspaastande under Paakendelse.

Derimod findes Tiltalte at have gjort sig skyldig i Overtrædelse af § 3 i Lov 6 Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning m. m. ved som nævnt i stort Omfang at opkøbe Klasselotteriets Lodsedler, som han derefter har pantsat, og ved efter selv at have spillet paa Lodsedlerne i de første Trækninger at sælge Laanebeviserne paa Lodsedlerne, saaledes at Køberne ved at betale Prisen for Fornyelsen til 6te Trækning, hvilken Tiltalte paatog sig, fik Ret til at spille paa disse og, hvis de vilde, indløse og raade over dem. Den af Tiltalte herfor forskyldte Bøde til Statskassen findes passende — som ogsaa ved Underretsdommen sket — at kunne bestemmes til 300 Kr.

I Overensstemmelse hermed vil Underretsdommen, ved hvilken Tiltalte foruden at være anset som nys nævnt endvidere efter Straffelovens § 257 er anset med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage, og som med Rette har paalagt Tiltalte at udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Dommen fastsatte Salærer til Aktor og Defensor for Underretten, henholdsvis 50 og 30 Kr., være dels at forandre, dels at stadfæste.

Onsdag den 2 Juni.

Nr. 203. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Laurits Thastum og Erik Michael Hansen (Def. Asmussen),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 132 af 29 April 1913 om Apotekervæsenet.

Kolding Købstads Politirets Dom af 26 September 1914: De Tiltalte Laurits Thastum og Erik Michael Hansen bør for Tiltalte af det Offentlige under denne Sag fri at være.

Viborg Landsoverretts Dom af 14 December 1914: De Tiltalte Laurits Thastum og Erik Michael Hansen bør hver især til Statskassen bøde 30 Kroner. Saa udreder de Tiltalte og, En for Begge og Begge for En, Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, 25 Kr.

til hver. De idømte Bøder udrædes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og isøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Hansen og Asmussen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Kolding Købstads Politiret indankede Sag er Redaktørerne Laurits Thastum, der er født den 8 Februar 1871, og Erik Michael Hansen, født den 25 Juni 1874, sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov 29 April 1913. Ingen af de Tiltalte ses tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der i indeværende Aar saavel i Dagbladet »Kolding Folkeblad«, der udgives og redigeres af Tiltalte Thastum, som i Dagbladet »Kolding Avis«, af hvilket Blad Tiltalte Hansen er Ud giver og Redaktør, gentagne Gange — bl. a. i førstnævnte Blad under 11 Maj d. A. og i sidstnævnte Blad den 7 s. M. — har været optaget en saalydende Annonce:

»Bogen (i Kolding Folkeblad »Bogen om«) Mave- og Tarmkatarrh eller Forslimning i Fordøjelsesorganerne, Underlivssygdomme og deres Følger« tilligemed en Spørgeformular sendes paa Forlangende gratis og franko til Enhver.
J. J. F. Popp i Heide, Holsten.«

I den i Annoncen ommeldte Bog, af hvilken et Eksemplar er fremlagt under Sagen, reklamerer Ud giveren, Johann Jürgens, der angives at være Indehaver af Firmaet J. J. F. Popp i Heide, med et af ham tilberedt Middel, ogsaa betegnet som »mit Pulver«, som virksomt mod Underlivssygdomme, hvilket Middel han derhos, som det endvidere fremgaar af Bogens Indhold, søger at afsætte ved direkte Detailsalg til Patienter fra sin nævnte Bopæl i Udlandet.

Efter det saaledes Foreliggende har den ommeldte Annonce været benyttet til Reklamering for Detailsalg fra Udlandet af Varer, der falder ind under § 19, 1ste Stykke, i Lov om Apotekervæsenet af 29 April

Færdig fra Trykkeriet den 16 Juni 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 19—20.

Onsdag den 2 Juni.

1913, og Annoncens Optagelse i de under Sagen omhandlede Dagblade, for hvilke de Tiltalte hver for sit Blads Vedkommende i Henhold til Presseloven bære Ansvar, maa herefter i Medfør af samme §'s 2det Stykke anses for ulovlig.

Idet de Tiltalte, der ifølge deres Forklaringer ikke har gjort sig bekendt med den i Annoncen nævnte Bog, derhos efter Annoncens Indhold ikke findes at have kunnet være i begrundet god Tro paa, at det ikke var tilsigtet at falbyde Lægemedler — hvortil kommer, at Sundhedsstyrelsen under 6 Februar d. A., paa hvilket Tidspunkt Tiltalte Hansen dog ifølge sin Forklaring under et paa Overrettens Foranledning optaget yderligere Forhør ikke var knyttet til »Kolding Avis« eller noget andet Presseorgan, i en Bekendtgørelse, der er optaget i Statstidende og meddelt samtlige Blades Redaktioner gennem Ritzaus Bureau, har henledt Opmærksomheden paa, at Annoncer fra J. J. Popp i Heide maatte antages at være i Strid med Apotekerlovens § 19, 2det Stk., og idet det ikke vil kunne diskutere de Tiltalte, om de desuagtet maatte have anset Annoncen for lovlig, da der ikke i selve denne nævnedes saadanne Midler, vil de Tiltalte for deres omhandlede Forhold være at anse efter ovennævnte Lovs § 38, 2det Stykke, med Bøder til Statskassen, der efter Sagens Omstændigheder findes for hver især at kunne bestemmes til 30 Kr.

Nr. 250.

Højesteretssagfører Aagesen

mod

Carl Gustav Johansen (Def. Bache),

der tiltales for Overtrædelse af § 50 i Politivedtægten for Middelfart Købstad af 14 September 1893 samt Lov af 13 Maj 1911 om Afgift af offentlige Forestillinger m. v.

Middelfart Købstads Politirets Dom af 2 Februar 1915:
Tiltalte Carl Gustav Johansen af Middelfart bør til Middelfart Køb-

stads Politikasse bøde 30 Kr., hvorhos han under en daglig Mulkt af 10 Kr. fra Udløbet af nedennævnte Frist at regne vil have at indgive den i Lov Nr. 112 af 13 Maj 1911 § 7 omhandlede Anmeldelse. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 17 Marts 1915: Tiltalte, Bestyrer Carl Gustav Johansen af Middelfart, bør til Middelfart Købstads Politikasse bøde 20 Kr., men bør iøvrigt for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne V. Tegner og Bing, bør Tiltalte betale 20 Kr. til hver. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom forsaauidt anførte Grunde maa det billiges, at Tiltalte for Overtrædelse af Politivedtægten for Middelfart er anset med en Bøde af 20 Kroner.

Ved sin Unladelse af at søge Politiets Tilladelse til de i Dommen ommeldte offentlige Forlystelser findes Tiltalte ikke at have kunnet unddrage sig Erlæggelsen af den ved Lov Nr. 112 af 13 Maj 1911 paabudne Afgift af offentlige Forestillinger og Fremvisninger m. m. Som Følge heraf vil han være at dømme til paa nedennævnte Maade at gøre den i Lovens § 7 foreskrevne Anmeldelse.

Tiltalte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger, derunder Salærer som nedenfor anført.

Thi kendes for Ret:

Carl Gustav Johansen bør til Middelfart Købstads Politikasse bøde 20 Kroner og under en daglig Bøde til samme Kasse af 10 Kroner inden 14 Dage fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse til Politimesteren indgive den i ovennævnte Lovs § 7 omhandlede Anmeldelse. Saa bør han og betale Sagens Omkostninger, derunder de ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom fastsatte Salarier og i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Aagesen og Bache 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Middelfart Købstads Politiret efter Begæring af Tiltalte, Bestyrer Carl Gustav Johansen af Middelfart, indankede Sag tiltales han for Overtrædelse af § 50 i Politivedtægten for Middelfart Købstad af 14 Sep-

tember 1893 samt Lov af 13 Maj 1911 om Afgift af offentlige Forestillinger m. v.

Efter Tiltaltes Forklaring og det isvrigt oplyste maa det anses bevist, at Tiltalte den 26 December f. A. i et af ham bestyret Hotel i Middelfart har ladet opføre en dramatisk Forestilling og afholdt Dans, hvortil enhver, der tegnede sig paa en offentlig fremlagt Liste, havde Adgang mod Betaling, uden at han hertil havde erhvervet de efter fornævnte Politivedtægts §§ 50 og 51 fornødne Tilladelser af Øvrighedene. Tiltalte, der ved Politirettens Dom i Medfør af § 50 i nævnte Politivedtægt, jfr. Lov 4 Februar 1871, er anset med en Middelfart Købstads Politikasse tilfaldende Bøde af 30 Kr., vil for det anførte Forhold være at anse efter § 6 i foranførte Lov om Politiet udenfor København for Overtrædelse af de ovenanførte Bestemmelser i Politivedtægten for Middelfart med en samme Kasse tilfaldende Bøde af 20 Kr.

Tiltalte, der efter det oplyste ikke har indgivet »behørig Anmeldelse« om Afgift i Henhold til ovennævnte Lov af 13 Maj 1911 af den ommeldte Forestilling og Dans, er derhos ved Politirettens Dom i Medfør af nævnte Lovs § 7 tilpligtet under en daglig Mulkt af 10 Kr. fra 3 Dage efter Dommens Forkyndelse at regne at indgive saadan Anmeldelse.

Da »behørig Anmeldelse« efter § 7 kun skal afgives af de Afgiftspligtige, og da § 1 kun paalægger dem, der i Henhold til Lov, Bevilling eller en af Politiovrigheden meddelt Tilladelse foranstalter de i §'ens 1—3 ommeldte Forestillinger m. m., Afgifter, vil Tiltalte allerede af den Grund være at frifinde for Tiltale efter Lov af 13 Maj 1911.

I Overensstemmelse med Ovenstaaende vil Politiretsdommen være at forandre.

Torsdag den 3 Juni.

Nr. 75. **Helga Christiane Lorentzen (Henriques)**

mod

Parcellist Niels Peter Kamper (Ingen),

betræffende Underholdsbidrag.

Nysted Birks Politirets Dom af 29 September 1913: Der- som Indklagede, Parcellist Niels Peter Kamper af Kettinge, efter fore- gaaende lovlig Omgang inden sit Værneting med Lovens Ed bekræfter, at han ikke har haft Samleje med Klagerinden, Helga Christiane Lo- rentzen af Nykøbing F., paa en saadan Tid, at han kan være Fader til hendes den 27 August d. A. fødte endnu udbøbte Søn, saa bør han for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Men drister han sig ikke

til at aflægge saadan Ed, bør han efter Overøvrighedens Resolution betale hende Underholdsbidrag til det nævnte Barn fra dets Fødsel til dets fyldte 18de Aar og Bidrag til hendes eget Underhold i den sidste Maaned før og den første Maaned efter Barnets Fødsel, samt Barsel-hjælp. At efterkommes under Adfærd efter Loven inden 3 Solemærker efter denne Doms lovlige Forkyndelse.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 29 Juni 1914: Saafremt Hovedappellanten, Parcellist Niels Peter Kamper af Kettinge, inden 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse inden Retten med Ed bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Kontra-appellantinden, Helga Christiane Lorentzen af Nykøbing Falster, i Tiden fra den 18 Oktober 1912, til den 18 December s. A., bør han for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Men trøster han sig ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Kontraappellantinden og det af hende den 27 August 1913 fødte Drengbarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Sagens Omkostninger ophæves; i Salær tillægges der Overretssagfører Bing 25 Kr. hos det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Under den Edssag, som Indstævnte efter den indankede Doms Afsigelse paastævned, har han inden Politiretten den 15 Juli f. A. nærmere bestemt sin oprindelige Forklaring derhen, at han med Sikkerhed husker, at det var Natten til den 16 eller til den 17 Oktober 1912, at han sidste Gang havde Samleje med Appellantinden. Det er derhos oplyst, at Retslægeraadet i en Erklæring af 5 Oktober f. A. har udtalt, at Muligheden af, at Barnet kan være Frugten af et en af de to nævnte Nætter stedfundet Samleje ikke helt kan benægtes.

Herefter vil Indstævnte overensstemmende med den af Appellantinden nedlagte Paastand være at dømme til at yde Bidrag til Barnet som nedenfor anført.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret vil være at ophæve, hvorhos de Appellantindens beskikkede Sagførere tilkommende Salærer vil være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Parcellist Niels Peter Kamper, bør til Appellantinden, Helga Christiane Lorentzen, og det af hende den 27 August 1913 fødte Drengbarn betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 nævnte Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner. Der tillægges Overretssagfører Bing i Salarium for Landsover- samt Hof-

og Stadsretten 25 Kroner og Højesteretssagfører Henriques i Salarium for Højesteret 80 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Nysted Birks Politirets Dom af 29 September 1913 blev kendt for Ret, at Appellanten, Parcellist Niels Peter Kamper af Kettinge, hvis han med Ed bekræftede ikke at have haft Samleje med Appelindstævnte, Helga Christiane Lorentzen af Nykøbing Falster, paa en saadan Tid, at han kunde være Fader til hendes den 27 August 1913 fødte, endnu udbøtte Søn, burde for hendes Tiltale fri at være, [hvorimod han] hvis han ikke drister sig til at aflægge saadan Ed, burde efter Overøvrighedens Resolution betale hende Underholdsbidrag til det nævnte Barn fra dets Fødsel til dets fyldte 18de Aar og Bidrag til hendes eget Underhold i den sidste Maaned før og den første Maaned efter Barnets Fødsel samt Barselhjælp.

Denne Dom har Appellanten, der gør gældende, at han vel, medens Appelindstævnte i Efteraaret 1912 indtil den 7 eller 8 November 1912 var hans Husholderske, 3 Gange har haft Samleje med hende, men at det sidste af disse Samlejer fandt Sted midt i Oktober 1912, og at han derfor ikke kan være Fader til Appelindstævntes den 27 August 1913 fødte Barn, i Henhold til erhvervet Oprejsningsbevilling og Appelstævning her til Retten paastaet forandret derhen, at han kun tilpligtes at yde Bidrag som i Dommen anført, hvis han ej med sin Ed bekræfter, at han ikke i Tiden fra 1 til 8 November 1912 — subsidiært i Tiden fra noget efter Midten af Oktober 1912 til den 8 November s. A. — har haft Samleje med Appelindstævnte. Mest in subsidium har han paastaet den indankede Dom stadfæstet, hvorhos han i alle Tilfælde har paastaet sig Appelsagens Omkostninger tilkendt.

Appelindstævnte, der paastaar, at hun, medens hun var Husholderske for Appellanten, ialt 4 Gange har haft Samleje med ham, sidste Gang Natten mellem den 4 og 5 November 1912, har i Henhold til erhvervet Oprejsningsbevilling og efter opnaaet Bevilling til fri Proces, kontraappelleret Dommen og principalt paastaet den forandret derhen, at Hovedappellanten dømmes pure til at yde Bidrag som i Dommen angivet, medens hun, hvis Sagfører her for Retten har indhentet en Erklæring fra Retslægeraadet, hvorefter fornævnte Barn kan være avlet i Tiden fra noget efter Midten af Oktober 1912 til noget efter Midten af December s. A., subsidiært har paastaet Sagens Udfald gjort afhængig af hendes egen Ed, og mest subsidiært af Hovedappellantens Ed, og da saaledes, at Edstemaet i begge Tilfælde bestemmes i Overensstemmelse med det af Retslægeraadet fastsatte Tidsrum, hvorhos hun under alle Omstændigheder har paastaet Sagens Omkostninger paalagt Hovedappellanten.

Da Kontraappellantinden nu ikke har bevist, at hun har haft Samleje med Hovedappellanten i det af Retslægeraadet angivne Tidsrum og heller ikke har skaffet nogen Oplysning tilveje, som kunde føre til et

for hende gunstigere Resultat, vil Sagens Udfald i Medfør af D. L. 6—13—5 være at gøre afhængig af Hovedappellantens Ed, saaledes at han vil være at frifinde, dersom han inden en Frist, der bestemmes til 15 Dage efter denne Doms Forkyndelse, efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Kontraappellantinden i Tiden fra den 18 Oktober 1912 til den 18 December samme Aar, hvorimod han i modsat Fald vil være at dømme efter Kontraappellantindens i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 hjemlede Paastand.

Sagens Omkostninger her for Retten vil være at ophæve.

I Salær vil der være at tillægge den for Kontraappellantinden beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, 25 Kr. hos det Offentlige.

Fredag den 4 Juni.

Nr. 29. Gaardejer Søren Nielsen (Harboe)

mod

Dyrlæge Th. P. Therkildsen (Graae),

betræffende Spørgsmaalet, om Appellanten i Anledning af en Ejendoms-handel havde opnaaet Ret til at erholde en Sum udbetalt.

Børglum Herredstings Dom af 19 Oktober 1911: Indstævnte, Dyrlæge Therkildsen, bør for Tiltale af Citanten, Gaardejer Søren Nielsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes i foranførte Anledning.

Viborg Landsoverrets Dom af 1 April 1912: Gæsteretsdommen bør ved Magt at stande.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at Indstævntes Afhændelse af Agdrup er sket ved en Bortbytning og ikke ved et Rensalg, og at der maa gaas ud fra, at det er Svendsen, som har skaffet Chr. Hansen og P. Hansen som Kautionister.

Ved Optagelsen af det i Dommen ommeldte Laan i Aalborg Bys og Omegns Sparekasse har Indstævnte gjort Brug af den i Dommen ommeldte Kaution fra fire af de i Overenskomsten af 26 Juli 1910 som eventuelle Kautionister nævnte Mænd, og Formodningen maa være for, at denne saa kort efter Overenskomsten indgaaede Kaution er sket i Henhold til og i Forbindelse med Overenskomsten.

Under de saaledes foreliggende Omstændigheder havde Indstævnte haft stærk Opfordring til — om han havde en modsat Opfattelse — inden Laanets Optagelse at tilkendegive Svendsen, at han ikke betragtede Kautionen som en Opfyldelse af Overens-

komsten, men efter de i Sagen foreliggende — tildels efter Dom-
mens Afsigelse tilvejebragte — Oplysninger kan det ikke antages,
at saadan Tilkøndegivelse er fremkommen fra Indstævntes Side.

Som Følge af det Anførte maa Indstævnte anses pligtig til
i Henhold til Overenskomsten at betale Appellanten, der som i
Dommen nævnt har Transport paa Svendsens Krav, de paa-
stævnte 8000 Kroner med Renter.

Processens Omkostninger for alle Retter findes Indstævnte
at burde tilsvare Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Dyrlæge Th. P. Therkildsen, bør til
Appellanten, Gaardejer Søren Nielsen, betale 8000
Kroner med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 10
November 1910, indtil Betaling sker, og Processens Om-
kostninger for alle Retter med 500 Kroner. Til Ju-
stitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Gaarden
Agdrup i Sulsted Sogn i Foraaret 1910 af Kreditforeningen i Viborg
var overtaget til brugeligt Pant og derpaa solgt ved Tvangsauktion,
blev der i Juli Maaned samme Aar mellem Chr. Svendsen, der tidligere
havde ejet Gaarden, og som nu bestyrede den paa Ejerens Vegne, og
Appelindstævnte, Dyrlæge Therkildsen af Kornumgaard, indledet For-
handling om at købe Ejendommen eventuelt i Kompagniskab, og den
26 Juli 1910 blev der derefter mellem Svendsen og Appelindstævnte
oprettet en saalydende Overenskomst:

Mellem undertegnede, Dyrlæge Therkildsen og Proprietær Chr.
Svendsen . . . er D. D. indgaaet følgende Overenskomst under Forud-
sætning af, at Tkerkildsen køber Gaarden Agdrup i Sulsted Sogn.
Paa Betingelse af, at Chr. Svendsen skaffer nedennævnte 5 Mænd som
Kautionister — en for alle og alle for en — for et Beløb af indtil
25,000 Kr. . . . mod Skadesløsbrev i Agdrup for dette Beløb . . .
erklærer jeg Therkildsen herved at være pligtig til at betale Chr.
Svendsen Halvdelen af den Nettofortjeneste jeg kan erholde ved Gen-
handel med Gaarden Agdrup, dog ikke over 8000 Kr. . . . I Tilfælde,
at Therkildsen bortbytter Agdrup (og altsaa ikke rensælger Gaarden)
er Therkildsen straks forpligtet til at udbetale Chr. Svendsen 8000
Kroner . . .

De forannævnte 5 Mænd, som Chr. Svendsen er forpligtet til
ifølge denne Overenskomst at skaffe som Kautionister paa ovennævnte
Betingelser for et Beløb af indtil 25,000 Kroner . . . er følgende:

1. Gaardejer Søren Nielsen, Storvorde,
2. Boelsmand Chr. Nielsen, Lundgaard Mølle pr. Arden,
3. Gaardejer Chr. Hansen, Bukbjerggaard pr. Onsild,
4. Gaardejer P. Hansen, Hollerup pr. Onsild,
5. Gaardejer P. Nielsen, Bækgaarden, Jerslev pr. Brønderslev.

Den følgende Dag købte Appelindstævnte Ejendommen bl. a. paa Vilkaar, at mindst 13,500 Kr. af Købesummen skulde udbetales kontant den 30 s. M., men da han derefter den 27 s. M. anmodede Landmandsbankens Afdeling i Aalborg om at erholde et Laan paa 25,000 Kr. i Ejendommen mod Kautioen af de i Overenskomsten nævnte 5 Mænd og en 6te Mand som Rykborgeren, gav Banken ham Afslag herpaa, og han maatte derfor ad anden Vej — uden de nævnte Kautionisters Hjælp — skaffe den kontante Del af Købesummen til Veje. Efter at de i Overenskomsten under Nr. 1 til 4 nævnte Mænd senere havde forpligtet sig til som Selvskyldnerkautionister for et Beløb af indtil 25,000 Kr. at indestaa for Tilbagebetalingen af et saadant Laan, som maatte blive Appelindstævnte tilstaaet af Aalborg Bys og Omegns Sparekasse, opnaaede Appelindstævnte imidlertid, som det maa antages omkring Midten af August Maaned 1910, ved Hjælp af bemeldte Kautioen, og efter at han yderligere havde stillet 2 Mand som Rykborgeren i nævnte Sparekasse et Laan paa 18,000 Kr.

Den 17 Oktober s. A. blev der mellem Appelindstævnte og Gaardejer L. P. Østergaard af Smalbygaard oprettet en Slutseddel, hvorved Appelindstævnte mageskiftede Agdrup med tvende Østergaard tilhørende, i V. Brønderslev beliggende Ejendomme, dog saaledes, at Mageskiftet var betinget af, at Østergaard i en Sparekasse i Aalborg kunde opnaa det nødvendige Laan. Appellanten, Gaardejer Søren Nielsen af Storvorde, til hvem Svendsen ved Transport af 1 November 1910 havde overdraget ethvert ham efter den ovennævnte Overenskomst tilkommende Krav paa Appelindstævnte, har derefter under nærværende Sag i 1ste Instans ved Børglum Herreds ordinære Ret gæsteretsvis søgt Appelindstævnte til Betaling af det i Overenskomsten nævnte Beløb af 8000 Kr. tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Gæsteretsstævningens Dato, den 10 November 1910, indtil Betaling sker. Ved Gæsteretsdommen er Appelindstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden for Appellantens Tiltale, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har gentaget sin i 1ste Instans nedlagte Paastand, Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appelindstævnte gjort gældende, at han ikke har bortmageskiftet Agdrup, i hvilken Henseende han nærmere har anført, at den i den forannævnte Slutseddel ommeldte Ordning, da Østergaard ikke kunde opnaa det i Slutsedlen nævnte Laan, ikke traadte i Kraft, hvorimod der senere mellem ham og Østergaard blev sluttet en Overenskomst, hvorefter Østergaard erholdt Agdrup mod, at Appelindstævnte skaffede de Østergaard tilhørende Ejendomme solgte til Tredjemand. Da Appelindstævnte imidlertid selv efter denne Fremstilling og det iøvrigt foreliggende, hvoraf fremgaar, at Østergaard erhvervede Agdrup til samme Pris, som i Slutsedlen bestemt, og at de Østergaard tidligere tilhørende Ejendomme blev overdragne til 2 Trediemænd, maa anses at have foretaget en Bortbytning af Agdrup, saaledes, at den ene af de i Overenskomsten af 26 Juli 1910 for Svendsens Erhvervelse af Kravet paa det indsoegte Beløb stillede Betingelser maa anses opfyldt, vil der ikke kunne tages noget Hensyn til hans heromhandlede Indsigelse.

For saa vidt Appelindstævnte dernæst yderligere har paaberaabt

sig, at Kautionen ikke, som i Overenskomsten betinget, blev stillet af samtlige i denne nævnte Mænd, men kun af de under Nr. 1 til 4 nævnte, og derhos gjort gældende, at de to af Kautionisterne, Chr. Hansen og P. Hansen, blev skaffede til Veje, ikke af Svendsen, men af Appelindstævnte selv, har Appelindstævnte overfor Appellantens Benægtelse ikke godtgjort Rigtigheden af sit sidstnævnte Anbringende, der navnlig modsiges ved de under forskellige til Oplysning under Sagen optagne Tingsvidner afgivne Forklaringer, idet disse pege i Retning af, at de to nævnte Mænd paatog sig Kautionsforpligtelsen for at aabne Svendsen Adgang til at erholde det under Sagen indsogte Beløb. Hvad dernæst angaar den Omstændighed, at den i Overenskomsten under Nr. 5 nævnte Gaardejer P. Nielsen af Bækgaarden ikke har paataget sig nogen Kaution, har af de øvrige i Overenskomsten nævnte Mænd Boelsmand Hans Christian Nielsen af Lundgaards Mølle, Gaardejer Hans Christian Hansen af Bukbjerggaard og Gaardejer Peder Hollerup Hansen af Onsild som Vidner i det Væsentlige overensstemmende forklaret, at Appelindstævnte samme Dag, som Kautionsdokumentet blev underskrevet, fremkom med en Udtalelseom, at det ikke havde noget at sige, at en femte Mand ikke havde kautioneret, og at han tilføjede, at denne femte Mand altid kunde gøre en anden Tjeneste. Fornævnte Peder Hollerup Hansen samt Vidnet Anders Johan Hansen af Bukbjerggaard har derhos forklaret, at de opfattede Appelindstævntes nævnte Udtalelse saaledes, at Overenskomsten mellem ham og Svendsen skulde staa ved Magt, og Vidnet Peder Hollerup Hansen har hertil føjet, at han i modsat Fald ikke vilde have paataget sig Kautionen.

Under Hensyn til, at der ikke foreligger nærmere Oplysning om Anledningen til den af Vidnerne omforklarede Udtalelse, og at Svendsen efter det foreliggende maa antages ikke at have været til Stede ved den paagældende Lejlighed, hvor den mellem ham og Appelindstævnte indgaaede Overenskomst ikke ses at have været bragt paa Tale, findes det imidlertid ikke overfor Appelindstævntes Benægtelse ved bemeldte Vidneforklaringer eller det iøvrigt oplyste tilstrækkelig godtgjort, at Appelindstævnte, der gentagende forgæves havde anmodet P. Nielsen, hvis Kaution han vil have tillagt væsentlig Betydning, om at optræde som Medkautionist, skulde være fremkommen med nogen Udtalelse, der kunde give Svendsen Føje til at antage, at Appelindstævnte var villig til at betale det i Overenskomsten nævnte Beløb af 8000 Kr., uanset at Nielsen ikke, som betinget, havde tiltraadt Kautionen. Idet Betingelserne for Appelindstævntes Pligt til at betale nævnte Beløb herefter ikke kunne anses at foreligge, maa det billiges, at han ved Gæsteretsdommen er frifunden for Appellantens Tiltale i denne Sag, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans er ophævede, vil saaledes være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen, samt idet Appelindstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Procesomkostninger sammesteds.

I Henseende til de under Sagen fremlagte Dokumenter ses ingen Stempelovertrædelse at foreligge.

Tirsdag den 8 Juni.

Nr. 113. Damperen »Josey«s Rederi, Dampskibsselskabet Myren
(Asmussen)

mod

Kottmeier Brander & Co., Kommanditbolag i Malmø
(Overretssagf. Fenger),

betræffende Spørgsmaalet, om Maanedsfragt af Skib bør deltage i
Fragtens Bidrag til Havari.

Sø- og Handelsrettens Dom af 4 Juli 1914: De Indstævnte, Kottmeier Brander & Co. Kommanditbolag, Malmø, bør til Citanterne, Damperen »Josey«s Rederi, Dampskibsselskabet »Myren« af København, betale 4331 Kr. 63 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 27 December 1913 til Betaling sker. Sagens Omkostninger hæves. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde, som i det Væsentlige tiltrædes, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde godtgøre Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Damperen »Josey«s Rederi, Dampskibsselskabet »Myren«, til Indstævnte, Kottmeier Brander & Co., Kommanditbolag i Malmø, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under 8 Oktober 1912 afsluttedes under Navnet Tidsbefragtningskontrakt (Timecharter) en paa Engelsk affattet Overenskomst mellem Parterne i nærværende Sag, hvorefter Sagsøgerne, Dampskibsselskabet »Myren« som Reder for Damperen »Josey«, bortfragtede denne Damper for 2 Rundrejser til Argentina til de Indstævnte, Kottmeier Brander & Co. Kommanditbolag i Malmø, som for Brugen af Damperen skulde erlægge Betaling efter en Rate af 1300 Pd. Sterl. pr. Kalendermaaned. Betalingen af Leje skulde dog midlertidig ophøre i den Tid, i hvilken Fartøjets Arbejde

forhindredes af Mangel paa Folk eller Forraad, Ubrugeliggørelse af Maskineri eller Skade, og Lejen skulde ophøre at paaløbe fra den Dag, da Fartøjet gik tabt. Rederiet skulde holde Skibet forsynet med en fuld Besætning af Officerer og Mandskab samt betale Hyre, Proviant og Assurance. Befragterne skulde betale Kul til Maskinen, Havneafgifter og Udgifter til Ladning og Losning. Indvunden Bjærgeløn skulde deles lige mellem Rederi og Befragtere, og eventuelt Havari skulde opgøres i Overensstemmelse med York-Antwerpen Reglerne af 1890.

Efter at de Indstævnte havde overtaget Skibet, gik dette i December 1912 fra Limhamn med en dels til La Plata dels til Santa Fé bestemt Ladning (ca. 3300 engelske Tons) Cement, som tilhørte de Indstævnte selv. Den 21 December grundstødte Skibet ved Terschelling. Det kom ved tilkaldte Bjærgningsdamperes Hjælp af Grunden næste Eftermiddag, men maatte søge ind til Ymuiden for at blive undersøgt og underkastet nogle mindre Reparationer, bl. a. hidrørende fra, at Maskinen var bleven overanstrengt under Flotbringelsesforsøgene. Efter at have faaet Sedygtighedsattest fortsatte det den 27 December sin Rejse til La Plata og Santa Fé, i hvilket sidste Sted Udlosningen var tilendebragt den 17 Februar 1913.

Ved en i København opgjort den 26 Juni 1913 dateret Dispatch blev Udgifter paa ialt 87,236 Kr. 39 Øre, som Havari Grosse fordelte paa Ladning, Skib og Fragt. Ladningen vurderedes efter sin Nettofakturaværdi til 83,810 Kr., Skibet til 396,400 Kr., og Fragten opgjordes — idet der ikke toges Hensyn til Maanedsfraigten — til det Fragtbeløb af 25 shilling pr. engelsk Ton, hvortil den antoges at ville være bleven sat, hvis Tidsbefragter og Ladningsejer ikke havde været samme Person. Fra den saaledes udkomne Rejsefragt, som i skandinavisk Mønt udgjorde 75,109 Kr. 42 Øre, droges i Overensstemmelse med York Antwerpen Reglerne et Beløb af 10,609 Kr. 42 Øre svarende til Udgifter, som ikke vilde være afholdte, hvis Skib og Ladning var gaaet tabt. Herefter blev det Beløb, hvormed Fragten skulde deltage i Havariet, 64,500 Kr. og den Del af Tabet, der kom til at paahvile Fragten, 10,329 Kr. 80 Øre. Dispatchen kom ikke ind paa Spørgsmaalet, hvorvidt Tidsbefragteren burde bære eller deltage i Fragtens Bidrag til Havariet, men lagde i den Afregning, hvormed Dispatchen afsluttedes — næppe helt korrekt men i Overensstemmelse med, hvad der her synes at være Skik og Brug — hele Bidraget paa Rederen som den, der under almindelige Forhold hæfter for Fragten.

At det i Virkeligheden var Rederen, der skulde betale hele Bidraget, synes ingen af Parterne oprindelig at have tænkt sig. Medens Rederiet synes at have ment, at det svenske Firma skulde betale det Hele, holdt dette Firma paa, at Bidraget skulde fordeles mellem Reder og Tidsbefragter, og anlagde ved nærværende Ret Sag mod Dispatchøren for at faa ham dømt til at foretage en saadan Fordeling. Denne Sag blev senere hævet, efter at samtlige Interesserede var enedes om, at der i Stedet her ved Retten anlagdes en Sag direkte mellem de egentlige Parter.

Rederiet, der foreløbig har maattet udrede Fragtens Bidrag, har derefter anlagt nærværende Sag mod det svenske Firma og paastaet dette tilpligtet at refundere det hele Bidrag 10,329 Kr. 80 Øre med

Renter 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 27 December 1913, og Sagens Omkostninger. De hævder, at efter Sølovens Havariregler, som ikke giver nogen positiv Bestemmelse for det Tilfælde, at Skibet er tidsbefragtet, maa Rejsefragtens Ejer og han alene blive bidragspligtig, idet Ordet Fragt maa forstaaes som sigtende til Rejsefragten («den Fragt, der er fortjent ved Rejsens Ende»). Maanedsfra gten er ikke Fragt i Lovens Forstand (Vederlag for en Varetransport) men en Lejesum, som betaales for Brugen af Skibet, uden Hensyn til Varigheden af den enkelte Rejse eller Indholdet af de enkelte Fragtkontrakter, uden at Rederen har nogen Indflydelse paa disse, og uden at det spiller nogen Rolle, om Tidsbefragterne overhovedet tjener nogen Fragt paa Rejsen, eller om Skibet f. Eks. gaar i Ballast. Den Omstændighed, at Maanedsbefragteren ikke faar den fulde Indtægt af Rejsefragten, men maa afgive en Del deraf til Rederen som Maanedsfragt, kan efter Citanternes Mening ingen Rolle spille; ogsaa Rederen har jo en Række Udgifter, som bevirker, at kun en mindre Del af Fragten er virkelig Fortjeneste, eller at han til Tider endog kan sejle med Tab, og som dog ikke ved en Havariopgørelse kan fradrages Fragten. Den Omstændighed, at ogsaa Maanedsfra gten kan have været i Risiko og være reddet ved Groshavariopførelsen, kan — hævder Citanterne — heller ikke være afgørende, da der jo kan være mange andre Værdier i Risiko, som ikke skal bidrage. Der bidrages saaledes hverken af Assurandører, Bodmerikreditorer eller Søpanthavere.

De Indstævnte har principaliter paastaet sig pure frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger. De hævder, at her ikke foreligger en egentlig Tidsbefragtning, men en Befragtning for 2 Rejser mellem Amerika og Evropa, og gør derhos gældende, at selv bortset herfra kan der kun være Tale om at lægge Bidraget paa den Rederne tilkommende Maanedsfragt, som er den eneste Fragt, som har været udsat for Risiko. At der af Dispachøren er regnet med en større fingeret Rejsefragt, maa blive de Indstævnte uvedkommende.

Subsidiært kræver de Indstævnte Beløbet delt mellem Reder og Tidsbefragter saaledes, at Rederen hæfter i Forhold til Maanedsfra gten, Tidsbefragteren kun med den Del af Rejsefragten, som overskrider denne. De har fremlagt en i Stockholm den 23 August 1913 opgjort Dispache, der har foretaget en Fordeling ud fra denne Betragtning. Maanedsfra gten Størrelse er beregnet for Tiden fra den 21 December 1912, da Grundstødningen indtraf, til den 17 Februar 1913, da Losningen i Santa Fé afsluttedes, med Fradrag af de Dage, i hvilke Skibet laa stille paa Grund af Havariet, og for hvilke der derfor ikke var paaløbet nogen Maanedsfra gten. De Udgifter, der efter York-Antwerpen Reglerne i den københavnske Dispache er dragne fra den beregnede Brutto-Rejsefragt, er i Stockholmer-Dispachen fordelt, saaledes at Hyren falder paa Maanedsfra gten, de andre Udgifter paa Rejsefragten, og Maanedsfra gten er herefter sat til at bidrage i Forhold til en Værdi af 37,453 Kr., Rejsefragten efter en Restværdi af 27,047 Kr. Rederiet skulde herefter udrede 5998 Kr. 17 Øre, Tidsbefragterne 4331 Kr. 63 Øre. Paa Basis af denne Dispache gaar de Indstævntes subsidiære Paastand ud paa, at de kun dømmes til at betale det sidstnævnte Beløb, og at Sagens Omkostninger tilkendes dem, idet de forligsmæssig har tilbudt at afgøre Sagen paa denne Maade.

At Kontrakten mellem Citanterne og de Indstævnte i Overensstemmelse med dens Navn maa opfattes som en Tidsbefragtningskontrakt, kan næppe være tvivlsomt, men isøvrigt vilde man antageligt ogsaa med den modsatte Opfattelse efter Rettens nedenfor angivne Syn paa Forholdet mellem Parternes Bidragspligt komme til samme eller omtrent samme praktiske Resultat, naar Ladningen var bleven vurderet paa Bestemmelsesstedet.

At det, hvor et Skib er tidsbefragtet og atter bortfragtet af Tidsbefragteren, er den Tidsbefragteren hos Ladningsejerne tilkommende Rejsefragt, ikke den Rederen tilkommende Maanedsfragt, som i første Række bliver at lægge til Grund ved en Havarioppgørelse, skønnes utvivlsomt. Principet i Havarireglerne saavel efter Sølovens som efter York Antwerpen Reglerne er jo det, at Havariopofrelsen lignes paa de reddede Ejendele (med visse Undtagelser: Kul, Passagerers og Mandskabs Tøj, Hyre m. m.) i Forhold til disse Ejendes Værdi paa det Sted, hvor Rejsen ender, med Fradrag af de Udgifter, som vilde være sparede for deres Ejere, hvis Skib og Ladning var gaaet under. Derfor bliver saadan Fragt, Told og andre Omkostninger, som vilde være sparede for Ladningsejeren, hvis Godset ikke var naaet frem, dragne fra Ladningens Værdi. Medens Tolden ikke regnes som bidragspligtig, bliver derimod Fragten (den Fragt, som først er fortjent ved Rejsens Ende) opstillet som særlig bidragspligtig Værdi ved Siden af Skib og Ladning, dog ikke med sit fulde Beløb, men efter en Reduktion, som beregnes paa forskellig Maade i Søloven og i York Antwerpen Reglerne, men som begge Steder er motiveret ved, at de Udgifter (til Hyre, Havneafgifter m. m.) bør fradrages, som i Tilfælde af Undergang vilde være sparede for den, der oppebærer Fragten. Hvor der foreligger Tidsbefragtning, maa Ladningsejerens Ret gaa ud paa, ikke at den ham uvedkommende Maanedsfragt, men at den Rejsefragt, han har at betale for Ladningens Transport, ved Dispachen drages fra Ladningens Værdi og paalignes selvstændig Bidragspligt.

At den her omhandlede Dispache medtager det foran omtalte Rejsefragtbeløb blandt de bidragspligtige Værdier, maa betragtes som utvivlsomt rigtigt. Ladningens Værdi paa Bestemmelsesstedet maa antages at være forhøjet med denne Rejsefragts Beløb. De Indstævnte ses ogsaa under Navn af Ladning, Fragt og Gevinst at have tegnet Assurance til et Beløb, der endog betydelig overstiger Summen af de i Dispachen opførte Værdier for Ladning og Rejsefragt. Da det er de Indstævnte, der har indkasseret Rejsefragten gennem en Forøgelse af Ladningens Værdi, maa det blive dem, ikke Rederne, der i alt Fald i første Række har at tilsvare det Rejsefragten paalignede Bidrag, og der kan ikke blive Tale om, at de Indstævntes principale Paastand om pure Frifindelse tages til Følge.

De Indstævntes subsidiære Paastand er baseret paa den Anskuelse, som synes at være trængt igennem i Storbritannien og maaske ogsaa i Sverrig, hvor i alt Fald Dispachørerne hylder den, men som har mødt Modstand andetsteds, og som gaar ud paa, at hvor der foreligger Tidsbefragtning, bør Fragtens Bidrag deles mellem Tidsbefragter og Reder efter det Forhold, hvori de deltager i Risikoen. De foran antydede af Citanterne mod en saadan Fordeling anførte mere principielle Argumenter skønnes, som senere kort skal berøres, uden

afgørende Vægt. Parterne maa kunne ordne dette Forhold ganske som de vil, og det vilde være heldigt, om Tidsbefragtningskontrakter indeholdt klare Bestemmelser i saa Henseende. Hvor Kontrakten — som i nærværende Tilfælde — ingen udtrykkelig Regel indeholder om dette Punkt, maa det ved dens Fortolkning blive af Vigtighed at udfinde, hvad Parterne antagelig vilde have fastslaaet, hvis Spørgsmaalet var kommet paa Tale ved Kontraktens Afslutning. Det kan herved blive af Betydning, dels hvad der er den sædvanlige Opfattelse, dels hvad der stemmer mest med Forholdets Natur.

Nogen fast sædvanemæssig Opfattelse er ikke oplyst for Retten. Danske Dispatcher er vistnok sædvanligvis gaaede uden om Spørgsmaalet ligesom Dispatchen i nærværende Sag, og Retten savner Kundskab om, i hvilket Omfang der i de her i Landet forefaldne Tilfælde er blevet foretaget en Deling mellem Reder og Tidsbefragter af det ved Dispatchen Fragten paalignede Bidrag. Svenske Dispatcher synes i den senere Tid at have foretaget en Fordeling, og Retten maa som Følge heraf formode, at en Fordeling er ret sædvanlig i Sverrig.

At en Fordeling i mange Tilfælde stemmer med Forholdets Natur, maa Retten finde uomtvisteligt. Det skønnes naturligt at lægge en afgørende Vægt paa, i hvilken Grad Maanedsfraigten har været i Risiko. Efter nærværende Kontrakt, hvor Maanedsfraigten ikke løber i den Tid, Skibet opholdes ved et Havari, og fuldstændig standser i Tilfælde af Skibets Undergang, er der for Maanedsbefragteren i Virkeligheden kun reddet Rejsefraigten med Fradrag af Maanedsfraigten for den Tid, Skibet har brugt til den Del af Rejsen, der ligger mellem Opholdet i Ymuiden og Udlosningens Tilendebringelse i Santa Fé. Det vilde stemme daarligt med det ovenfor omtalte almindelige Princip for al Havarifordeling, om Tidsbefragteren skulde bidrage af hele Rejsefraigten uden at kunne fordre afdraget de Udgifter, som vedrører denne Rejse, og som han vilde have sparet, hvis Skibet var gaaet under. Paa den anden Side er det ikke unaturligt, at Rederen giver Bidrag af den indenfor den paagældende Rejse faldende Del af Maanedsfraigten, som han ikke vilde have faaet udbetalt, hvis Skibet ikke var reddet.

Er det saaledes i og for sig stemmende med Forholdets Natur at foretage en Fordeling, naar ogsaa Maanedsfraigten har været i Risiko, bliver det, efter hvad foran er anført om svensk Opfattelse, saa meget mere rimeligt at fortolke Kontrakten derhen, at saadan Fordeling skal ske, naar den Part, der hæfter for Rejsefraigten, er et i Sverrig hjemmehørende Firma.

Citanternes Henvisning til, at Tidsbefragtingen er et Lejeforhold med Hensyn til Skibet, ikke en Kontrakt om Transport af Varer, skønnes vel at være af Betydning til at vise, at det i første Række er Rejsefraigten, det kommer an paa, men uden Betydning ved Spørgsmaalet, om ikke Rederen billigvis bør erstatte Tidsbefragteren en Del af det Rejsefraigten paalignede Bidrag.

Den Indvending, at det vilde være urimeligt at lade Rederen deltage i Rejsefraigtens Bidrag, da han ingen Indflydelse har paa Kontrakten med Ladningsejeren, og da hans Risiko er den samme, hvad enten Skibet gaar med Ladning eller i Ballast, og hvad enten Rejsefraigten er forudbetalt eller ikke, altsaa enten der bliver Tale om at

paaligge Fragten noget Bidrag eller ikke, findes af mindre Vægt. Havariforhold rummer altid noget ikke forud beregneligt. Naar Rederen har tidsbortfragtet sit Skib paa saadanne Vilkaar, at den ham tilkommende Maanedsfragt er i Risiko, har han til en vis Grad underkastet sig Hændelsen, og der er ikke noget urimeligt i, at han i de Tilfælde, hvor der overhovedet bliver Tale om Bidrag fra Fragten, deltager med den for ham reddede Maanedsfragt, medens han i andet Fald fritages.

Naar det videre gøres gældende, at Tidsfragten for den Tid, den enkelte Rejse varer, ikke kan udsondres som en særlig Fordring, og at i Virkeligheden hele Tidsfragten ogsaa for den efterfølgende Del af Kontraktstiden med samme Ret kan siges at være i Risiko for Rederen, kan Retten heller ikke tillægge denne Betragtning virkelig Vægt. Uden sikker Hjemmel i Kontrakten vilde man næppe fortolke den derhen, at Rederen skulde betale Bidrag af Fragten for en Tid, der ligger efter Udløbet af den Rejse, hvor Havariet er indtruffet, og ved hvis Ende Vurderingerne finder Sted. Om mulig en heldig og langvarig Maanedsbefragtningskontrakt burde have nogen Indflydelse paa Værd-sættelsen af Skibet, er et Spørgsmaal for sig, men som regrespligtig Del af den til Havariet bidragydende Rejsefragt kan naturlig kun medregnes den Del af Maanedsfragten, der maa betragtes som fortjent ved Rejsens Ende.

Henvisningen til, at Rederen ved en almindelig Befragtning betaler Bidrag af Fragten, uanset om hans Fortjeneste er minimal, eller om han endog sejler med Tab, findes uden Betydning. Rederen kan ikke fra den bidragspligtige Fragt fordrø draget de Udgifter, han i ethvert Tilfælde vilde have haft, men han faar jo saavel efter Sølovens Regler som efter York Antwerpen Reglerne et Fradrag, der skulde svare til de Udgifter, han vilde have sparet, hvis Rejsen ikke fuldførtes. Det er paa ganske lignende Maade kun den Maanedsfragt, der i saa Fald vilde være sparet, ikke Maanedsfragt, der er forudbetalt eller fortjent, der her tænkes draget fra Rejsefragten.

Endelig er det en Misforstaaelse, naar man i denne Forbindelse anfører, at det ikke er alle i Risiko værende Værdier, der sættes i Bidrag ved en Havariopgørelse, men at Bodmerikreditor, Søpanthaver og Assurandør holdes udenfor Dispachen. Bidragspligten paalignes de reddede Genstande (Skib, Ladning og Fragt). Hvor flere Personer (Ejer, Lejere, Panthaver og Assurandør) er interesserede i samme bidragspligtige Genstand, maa det afhænge af Kontraktsforholdet mellem dem, hvem af dem der skal betale Bidraget. At det, saa længe der er Dækning i Pantet for Søpanthaver eller Bodmerikreditor, maa blive Ejeren og ham alene, der bærer de Pantet paahvilende Bidrag, følger af Panteforholdets Natur. For Assuranceforholdets Vedkommende maa det blive Assurancepolicens Indhold, der afgør, i hvilket Omfang Assurandøren, i hvilket Omfang Ejeren skal dække Bidraget. Der kan følgelig ikke være Tale om at fordele den pantsatte eller assurede Genstands Havaribidrag mellem Ejer, Panthaver og Assurandør efter Hensyn til deres Interessers Størrelse. Naar der derimod er Tale om en Tidsbefragtnings- (eller om man vil: en Leje-) Kontrakt, bliver Spørgsmaalet et nyt, og her stemmer det, som ovenfor omtalt, naar

baade Rejsefragt og Maanedsfragt er i Risiko, efter Rettens Skøn med Forholdets Natur og Havarifordelingens Principer, at Bidraget deles.

Efter det saaledes Anførte findes der at maatte gives Dom efter de Indstævntes subsidiære Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger hæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Onsdag den 9 Juni.

Nr. 123. Handelsfirmaet **Marcus & Co.** (Henriques)

mod

Garver og Handlende I. Peter Rasmussen (Graae),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse i Anledning af et af Appellanten foretaget Dækningskøb.

Sø- og Handelsrettens Dom af 27 Oktober 1914: De Indstævnte, Handelsfirmaet Marcus & Co, bør til Citanten, Garvermester I. P. Rasmussen, betale 600 Kr. med Renter 6 pCt. p. a. fra 30 September 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 75 Kroner. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter det Oplyste kan det ikke antages, at der ved den i den indankede Dom ommeldte Telefonsamtale den 15 August 1914 er afsluttet Handel om Andet end den hos Indstævnte beroende Beholdning af Skind, med Hensyn til hvis Stykketal der kun forelaa en skønsmæssig Ansættelse fra Indstævntes Side. Den i Dommen ommeldte Stadfæstelsesskrivelse fra Appellanten, hvori Stykketallet blev angivet til 300, maa antages først at være kommet Indstævnte i Hænde den 17 s. M., og som i Dommen anført fandt der i Forbindelse hermed samme Dag en Telefonsamtale Sted mellem Parterne, hvorved det blev fastsat, at Afhentning allerede skulde finde Sted den 19 s. M. Under disse Omstændigheder kan den af Indstævnte ved Skindenes Aflevering til den fastsatte Tid fremsatte Indsigelse mod Stadfæstelsesskrivelsens Angivelse af Stykketallet ikke anses at være for sent fremkommen. Det maa herefter billiges, at Appellanten ved Dommen er kendt pligtig at betale det paastævnte Beløb med Renter, og Dommen, hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger tiltrædes, vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Handelsfirmaet Marcus & Co., til de Indstævnte, Garver og Handlende J. Peter Rasmussen, med 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter de foreliggende Oplysninger maa der gaas ud fra, at der fra det indstævnte Handelsfirma Marcus & Co.'s Side den 15 August d. A. telefonisk er rettet en Forespørgsel til Citanten, Garver og Handlende I. Peter Rasmussen, Roskilde, om han havde Kalveskind og til hvilken Pris, at Citanten svarede noget i Retning af, at han antog at have ca. 300 Stk. (han har muligvis brugt Udtrykket ca. 2—300 Stk.), at de Indstævnte købte disse Skind til en Pris af 5 Kr. pr. Stk., og at Firmaet samme Dag stadfæstede Købet i en Skrivelse, hvori Handelens Genstand er benævnet 300 prima spilede, originale, vragfri Kalveskind. Det er videre in confesso, at der den 17 s. M. (den 16 var en Søndag) fandt en Telefonsamtale Sted mellem Parterne, hvorunder det aftaltes, at de Indstævnte skulde hente Skindene hos Citanten den 19. Citanten hævder under denne Telefonsamtale at have reklameret mod den bestemte Talangivelse i Stadfæstelsesskrivelsen; de Indstævnte benægter dette. Den 19 fandt Afleveringen Sted, og det viste sig da, at der kun var 185 Skind.

De Indstævnte, som senere, men først under 18 September, har købt et Parti paa 100 Stk. lignende Skind, som da kostede 11 Kr. pr. Stk., har ment sig berettigede til at betragte dette Køb som et Dækningskøb og til at drage Prisdifferencen, 6 Kr. pr. Stk. eller ialt 600 Kr., fra, hvad de skyldte Citanten, og har kun betalt denne det Overskydende.

Citanten har derfor under nærværende Sag paastaet sig tilkendt 600 Kr. med Renter 6 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, 30 September d. A., og Sagens Omkostninger. De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Da Retten ikke tør tillægge Dækningskøbet nogen Betydning, da det ikke som fordret i Købelovens § 25 er sket uden ugrundet Opbehold, da Retten heller ikke tør betragte det som tilstrækkelig oplyst paa anden Maade, hvad Prisen paa lignende Kalveskind var den 19 August, da Køberen fik at vide, at Sælgeren kun havde et mindre Antal Skind, og da Retten derhos maa nære nogen Betænkelighed ved at statuere, at Citanten under de givne Omstændigheder, blot fordi han ikke kan bevise, at han har reklameret mod de Indstævnets Stad-

fæstelsesskrivelse, som Citanten antagelig først har set den 17, før den 19, da Overleveringen fandt Sted, skulde være pligtig at tilsvare 300 Skind, maa de Indstævnte være at dømme efter Citantens Paa-stand, saaledes at Sagens Omkostninger fastsættes til 75 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 223. Højesteretssagfører Dietrichson

mod

Karl Otto Emil Christensen (Def. Aagesen),

der tiltrædes for Overtrædelse af midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Marts 1915: Tiltalte Karl Otto Emil Christensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Krabbe og Winther, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Karl Otto Emil Christensen til Højesteretssagførerne Dietrichson og Aagesen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Karl Otto Emil Christensen, der tiltales for Overtrædelse af midlertidig Straffelovs § 4, er født den 23 September 1896 og ikke funden forhen straffet.

I Juli Maaned f. A. har Tiltalte været arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre som sigtet for Tyveri, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Ved Tiltaltes Tilstaaelse i Forbindelse med det isøvrigt Oplyste er det godtgjort, at han den 30 December f. A. har opfordret en den 12 Februar 1899 født Kvinde til for Betaling til fælles Fordel at drive Utugt med Mandspersoner, hun mødte paa Gaden, i hvilket Øjemed

han fulgte hende ind i Vestergade, hvor hun fra Kl. ca. 9—12 om Aftenen i Henhold til hans Tilskyndelse gik frem og tilbage paa Fortovet for at træffe Mænd, der i utugtig Hensigt vilde indlade sig med hende.

Efter den paagældende Kvindes Forklaring, der vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, vil hun dog ikke have haft Samleje med eller modtaget Penge af nogen af de Mandspersoner, hun i Henhold til Tiltaltes Opfordring indlod sig i Snak med.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4, 1ste Stykke, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Torsdag den 10 Juni.

Nr. 269. Højesteretssagfører Møller

mod

Otto Frederik Bjørn Andersen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 April 1915: Arresterne Viggo Hagbart Larsen, Otto Frederik Bjørn Andersen, Jens Martin Madsen Glud og Alexander Georg Johannes Sørensen bør straffes med Forbedringshusarbejde, Larsen og Andersen hver især i 2 Aar, Glud i 1 Aar og Sørensen i 8 Maaneder og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Bing og Bentzen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved de Højesteret forelagte i den indankede Dom i det Væsentlige fremstillede Oplysninger maa det anses bevist, at Tiltalte Andersen som Medgerningsmand har deltaget i det i Dommen ommeldte Indbrudstyveri. Idet det herefter billiges, at han ved Dommen er anset efter Straffelovens § 230, 2det Stk., og den fastsatte Straf findes passende, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højeste-

ret betaler Tiltalte, Otto Frederik Bjørn Andersen, til Højesteretssagførerne Møller og I. Kondrup 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Viggo Hagbart Larsen, Otto Frederik Bjørn Andersen, Jens Martin Madsen Glud og Alexander Georg Johannes Sørensen tiltales for Tyveri . . .

Arrestanten Andersen er født den 21 Maj 1892 og tidligere anset ifølge Dom: ved Københavns Overrets Dom af 12 August 1910 efter Straffelovens § 228, jfr. § 37, og midlertidig Straffelovs § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og ved Højesterets Dom af 31 Juli 1911 efter Straffelovens § 229, 4de Stykke, og § 247 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Den 19 November forrige Aar anmeldte Isenkræmmer Peter Ibsens Enke, at der den foregaaende Nat indbrudsvis fra hendes aflaaede Forretning i Ejendommen Kronprinsensgade Nr. 3, Stuen, var stjaalet Lommeknive, Værktøj m. m.

Samme Nat var Arrestanterne Larsen og Glud blevne anholdte, efter at en i Gaden patrouillerende Politibetjent var bleven opmærksom paa, at disse Arrestanter kom ud fra den Ejendom, hvor den paa-gældende Forretning er, og at der fra denne var forøvet Tyveri, og hver af disse Arrestanter fandtes ved Anholdelsen i Besiddelse af et Stemmejern, der genkendtes som hørende til det stjaalne Værktøj.

Efter de af Arrestanterne Glud og Sørensen afgivne, i det Væ-sentlige overensstemmende Forklaringer er Sagens Omstændigheder følgende:

Natten mellem den 18 og 19 November f. A. blev Arrestanterne Glud, Sørensen og Andersen enige om at begaa Tyveri fra Isenkramforretningen Kronprinsensgade Nr. 3, og Arrestanten Andersen aabnede derefter Gadedøren til den nævnte Ejendom, hvorpaa de alle 3 gik ind ad Gadedøren og gennem en Gennemgang ind i Ejendommens Gaard. Arrestanten Sørensen har forklaret, at han er temmelig sikker paa, at Arrestanten Andersen aabnede Døren med en Nøgle, medens Arrestanten Glud har forklaret, at det forekommer ham, at Gadedøren gik op, da Andersen tog i Haandtaget.

Efter at de nævnte 3 Arrestanter var komne ind i Gaarden, skaffede Arrestanten Andersen sig i de 2 andre Arrestanters Paasyn Adgang til Isenkramforretningen ved Indstigning gennem et Vindue, som han aabnede — efter Arrestanten Sørensens Forklaring ved Hjælp af et Stemmejern — hvorefter Arrestanten Andersen rakte nogle Koster ud til Arrestanten Glud, bl. a. et Stemmejern og en stor Alluminiumsnøgle. De gik derefter alle 3 ud paa Gaden, hvor de

traf Arrestanten Larsen, hvem de fortalte om Tyveriet og viste nogle af de stjaalne Koster. Da Arrestanten Andersen nu erklærede, at han paany vilde ind paa Gerningsstedet, fulgte Arrestanterne Glud og Larsen med ham ind i Ejendommens Gaard, mens Arrestanten Sørensen, der sagde, at han ikke vilde være med, først blev staaende udenfor for at oppebie de Andres Tilbagekomst, men gik hjem forinden, da han saa en Politibetjent i Nærheden.

Arrestanten Andersen steg derefter atter gennem Vinduet ind i Forretningen og rakte et nyt Stemmejærn ud til Arrestanten Glud, der rakte det til Arrestanten Larsen, som puttede det i Lommen. Efter at Arrestanten Andersen var steget ud af Vinduet, gik de alle 3 tilbage til Gennemgangen, og Arrestanterne Glud og Larsen fulgtes derpaa henad Kronprinsensgade. Arrestanten Glud, der straks, da han kom ud ad Gadedøren, saa en Politibetjent, bemærkede ikke, hvor Arrestanten Andersen blev af.

Saa vel Arrestanten Larsen som Arrestanten Andersen har imidlertid vedholdende nægtet sig skyldige i det paasigtede Tyveri.

Arrestanten Larsens Forklaring gaar ud paa, at han, der den paagældende Nat Klokken ca. 3 passerede Kronprinsensgade paa Vejen til sit Hjem, saa, at Arrestanten Glud stod ved Gadedøren til Nr. 3, samt at der indenfor Gadedøren stod en anden Mandsperson; hvem det var, kunde han ikke se paa Grund af Mørket. Arrestanten Larsen, der tidligere havde været sammen med Arrestanten Glud, passerede med de to Personer og udtalte derunder: »Det ser ud til, I skal ud at filme«, hvortil de svarede: »Skal vi? Nej, vi har skam været det«, og derpaa puttede Arrestanten Glud eller den anden Person et Stemmejærn i Arrestanten Larsens Lomme. Da der kom en Politibetjent til Stede, gik Arrestanten Larsen sin Vej, og da der kom en Betjent hen til ham og opfordrede ham til at følge med, søgte han, der var bange for at blive indblandet i en Tyverisag, fordi han havde Stemmejærnet i sin Lomme, at undløbe, men blev paagrebet paa Købmagergade.

Arrestanten Andersen, der først forklarede, at han den paagældende Nat havde været hjemme i sit Logi fra Kl. ca. 1, har senere ændret denne Forklaring, og hans endelige Forklaring gaar ud paa Følgende:

Arrestanten Andersen kom den paagældende Nat i Følge med Arrestanterne Glud og Sørensen gaaende ad Kronprinsensgade, hvor Glud foreslog at begaa Tyveri fra Isenkramforretningen, hvilket Andersen imidlertid ikke vilde være med til, hvorfor han gik sin Vej, idet han saa, at Sørensen og Glud gik gennem Gadedøren til Ejendommen Nr. 3. Da Andersen vilde se, hvorledes det gik med de Andre, gik han fra Højbroplads hen i Walkendorfgade, hvor han stillede sig i den ved Købmagergade nærmeste Port, og saa her efter at have staaet et Kvarterstid, at Sørensen og Glud kom ud fra Gadedøren i Kronprinsensgade Nr. 3. I det samme kom der fra Købmagergade gaaende en Mandsperson, hvem Andersen hørte Glud kalde Viggo, og efter at Viggo, Glud og Sørensen havde talt med hinanden, gik de to Førstnævnte gennem Gadedøren til Nr. 3, mens Sørensen gik frem og tilbage udenfor Gadedøren. Ti Minutter senere hørte Andersen, at Sørensen ligesom præjede ind ad Gadedøren til de Andre, hvorefter Søren-

sen skyndte sig bort, og Viggo og Glud kom nu ud paa Gaden, hvor en Politibetjent var kommet til Stede. Mens Viggo og Glud gik gennem Købmagergade og ned ad Klareboderne, gik Betjenten ind i Ejendommen Kronprinsensgade Nr. 3, men kom styrtende tilbage og tog Vej henimod Klareboderne. Andersen, der besluttede at advare de Andre, løb ad Kronprinsensgade hen til Gl. Mønt, hvor han sagde til Glud og hans Ledsager, at Politiet var efter dem, og da Politibetjenten nu kom ud i Gl. Mønt, gav de sig alle tre til at løbe, og Andersen gemte sig i en Port i en Gade, der fra Grønnegade fører ud til Kongens Nytorv.

Arrestanten Andersen vil ikke være vidende om, hvorvidt den som Viggo betegnede Person er identisk med Arrestanten Larsen.

Arrestanterne Larsen og Andersen har begge nægtet at kende noget til hinanden, men ved de under Sagen tilvejebragte Oplysninger maa det anses for tilstrækkelig godtgjort, at de tidligere har været i Selskab med hinanden.

I Kvarteret omkring Gerningsstedet, bl. a. i Ny Adelgade, er der paa Gaden samt paa Trappegange og lignende Steder fundet Værktøj, Lommeknive, Nøgler m. m. hidrørende fra Tyveriet.

De ved Tyveriet stjaalne Koster, der er vurderede til ialt 36 Kr. 95 Øre, har efter det Oplyste beroet frit fremme i Butikslokalet.

Efter det Foreliggende findes det under Hensyn til de af Arrestanterne Glud og Sørensen afgivne ved de under Sagen tilvejebragte Oplysninger bestyrkede Forklaringer uden Betænkelighed at forkaste de af Arrestanterne Larsen og Andersen afgivne Forklaringer og anse det for bevist, at de to sidstnævnte Arrestanter har deltaget i det paa-sigtede Tyveri under de af Arrestanterne Glud og Sørensen nærmere forklarede Omstændigheder, saaledes at de to sidstnævnte Arrestanters Forklaringer i det Hele lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, hvorved det for Arrestanten Larsens Vedkommende bemærkes, at hans Forklaring om, hvorledes han er kommet i Besiddelse af det stjaalne Stykke Værktøj, lyder usandsynlig, samt at hans Fortid kendetegner ham som tyvagtig, medens det for Arrestanten Andersens Vedkommende kommer i Betragtning, at han under Sagen har afgivet vaklende og løgnagtige Forklaringer, at han, skønt han havde Plads her i Byen, den 21 November f. A. rejste bort sammen med Arrestanten Sørensen for at tage Ophold andet Steds, samt at han tidligere 2 Gange er straffet for Tyveri.

Herefter vil Arrestanterne være at anse . . . Andersen efter Straffelovens § 230, 2det Stykke . . . efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde . . . Andersen . . . i 2 Aar. . .

Fredag den 11 Juni.

Nr. 255. Højesteretssagfører Stein
mod

Sophus Nicolai Brockdorff (Def. Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 89 af 22 April 1904.

Frederiksberg Birks Politirets Dom af 2 Januar 1915: Tiltalte Sofus Nicolai Brockdorff bør for det Offentliges Tiltale under nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Marts 1915: Tiltalte Sophus Nicolai Brockdorff bør til Statskassen bøde halvtresindstyve Kroner Saa udreder Tiltalte og Sagens Omkostninger, der- under i Salær til Overretssagførerne Zeuthen og A. Sally 25 Kr. til hver. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, mod hvilke intet Væsentligt findes at erindre,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Sophus Nicolai Brockdorff til Højesteretssagførerne Stein og Harboe 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Politiret hertil indankede Sag er Grosserer Sophus Nicolai Brockdorff, der er født her i Landet den 12 September 1867 og ikke funden tidligere straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov Nr. 89 af 22 April 1904, idet det er lagt ham til Last, at han til sin Underskrift og til Vignet paa sine Konvoluter og Liggende uden retlig Hjemmel benytter Slægtnavnet »von Brockdorff« eller »v. Brockdorff«.

Ifølge Sagens Oplysninger, hvorefter Tiltaltes Daabsnavn er Sophus Nicolai Brockdorff, maa det antages, at han ikke ved kgl. Bevilling eller anden særlig Adkomst har erhvervet Ret til at bære andet Navn end sit Daabsnavn.

Da nu den ved Justitsministeriets Bekendtgørelse af 16 Juni 1906

i Henhold til fornævnte Lovs § 3 offentliggjorte Fortegnelse I over »Navne, der er undtagne fra Tilegnelse ved Øvrighedsbevis«, indeholder saavel Navnet Brockdorff som Navnet von Brockdorff, maa der gaas ud fra, jfr. Lovens § 2, sidste Stykke, at det sidstanførte Navn er et selvstændigt, fra Navnet Brockdorff forskelligt Slægtnavn, hvilket forøvrigt ifølge en under Sagen fremlagt Erklæring fra Rigsarkivet af 15 Oktober 1906 ogsaa maa antages at være historisk begrundet, idet det i Erklæringen oplyses, at Slægtnavne i talrige Tilfælde, hvor der ved Patenter er bleven knyttet »von«, »de« eller »af« til det iøvrigt uforandrede Slægtnavn, derefter i Patenterne behandles som helt nye Navne.

Da Tiltalte efter det Anførte findes ved Benyttelsen af Slægtnavnet »von Brockdorff« at have overtraadt fornævnte Lovs § 8, vil han være at anse efter denne Lovbestemmelse med en Bøde til Statskassen, der efter Omstændighederne vil være at bestemme til 50 Kr.

Tiltalte vil derhos have at betale Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 25 Kr. til hver.

Overensstemmende hermed vil Politiretsdommen, hvorved Tiltalte er frifunden for det Offentlige Tiltale og Sagens Omkostninger er paalagt det Offentlige, være at forandre.

Sagens Behandling ved Politiretten og den befalede Sagførelse for Overretten har været lovlig.

Mandag den 14 Juni.

Nr. 276. Højesteretssagfører Bülow

mod

Niels Otto Olaf Wolder, Thomas Thomsen og Johan Frederik Rasmussen Brøchmann (Def. Overretssagfører Pürschel),

der tiltales for Tyveri, Arrestanten Thomsen tillige for Falsk og Bedrageri.

Kolding Herreds Ekstrarets Dom af 25 Februar 1915: Arrestanten Niels Otto Olaf Wolder bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, Arrestanten Thomas Thomsen til Forbedringshusarbejde i 4 Aar og Arrestanten Johan Frederik Rasmussen Brøchmann til Tugthusarbejde i 4 Aar. Saa udreder de og solidarisk overfor det Offentlige, men iøvrigt med henholdsvis 1, 2 og 2 Femtedele samtlige denne Sags Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Justitsraad Jacobsen, 50 Kr. til Defensor, Sagfører Buus, 30 Kr. samt til Sagfører O. Jensen og Overretssagfører H. Steinthal som beskikkede Defensorer under Vidneforklaring hver 10 Kr. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 19 April 1915: I Henseende til de Arrestanterne Thomas Thomsen og Johan Frederik Rasmussen Brøchmann idømte Straffe bør Underrettsdommen ved Magt at stande. Arrestanten Niels Otto Olaf Wolder bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne B. Johnsen og Dahl, 40 Kroner til hver, betaler Arrestanten Thomsen, dog at Arrestanterne Wolder og Brøchmann, En for Begge og Begge for En, med ham betaler henholdsvis $\frac{1}{5}$ og $\frac{2}{5}$ deraf. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betale de Tiltalte Niels Otto Olaf Wolder, Thomas Thomsen og Johan Frederik Rasmussen Brøchmann, En for Alle og Alle for En, til Højesteretssagfører Bülow og Overretssagfører Pürschel 100 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Kolding Herreds Ekstraret indankede Sag er Arrestanterne Niels Otto Olaf Wolder, Thomas Thomsen og Johan Frederik Rasmussen Brøchmann sat under Tiltale for Tyveri, Arrestanten Thomsen tillige for Falsk og Bedrageri.

Arrestanten Wolder er født den 4 August 1890 og tidligere anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 28 Februar 1914 i Medfør af Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Arrestanten Thomsen er født den 26 Oktober 1882 og tidligere anset:

1) ved Holstebro Købstads Ekstrarets Dom af 4 April 1910 efter Straffelovens §§ 251, jfr. tillige*) 46 og 268, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar,

2) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 15 Juli 1911 efter Straffelovens §§ 251, 268 og 270 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, af hvilken Straf han dog ved kongelig Resolution af 29 Juli 1912 fritoges for at udstaa den efter 17 August s. A. resterende Tid mod i 3 Maaneder at anbringes paa Optagelseshjemmet »Lyng«, og

3) ved Holstebro Købstads Ekstrarets Dom af 4 April 1913 efter Straffelovens §§ 229, 4de Led, og 238 med samme Straf.

*) Skal være: tildels.

Arrestanten Brøchmann er født den 10 Januar 1886 og tidligere anset:

1) ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 30 Januar 1904 efter Straffelovens §§ 274, jfr. 268, disse §§ sammenholdte med § 37, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage,

2) ved samme Rets Dom af 23 Juli s. A. dels efter Straffelovens §§ 229 Nr. 4 og 238 med en efter dens § 64 lempet Tillægsstraf, dels efter dens § 228 med tilsammen Forbedringshusarbejde i 1 Aar,

3) ved samme Rets Dom af 7 November 1905 efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stykke, og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med samme Art Strafarbejde i 2 Aar, af hvilken Straf han ved kongelig Resolution af 5 Juli 1907 fritoges for at udstaa den resterende Del mod fra 9 August 1907 indtil Straffetidens Udløb, den 9 November s. A., at anbringes paa Optagelseshjemmet »Lyng«,

4) ved samme Rets Dom af 30 Maj 1908 efter Straffelovens § 231, 1ste og 2det Led, sidste Led tildels jfr. § 46, og Lov 3 Marts 1860 § 1, jfr. § 5, med samme Art Strafarbejde i 4 Aar, og

5) ved samme Rets Dom af 28 Oktober 1911 efter Straffelovens § 232 med Tugthusarbejde i 3 Aar.

Ved Arrestanterne Wolders og Thomsens Tilstaaelser i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger er det godtgjort, at de i Forening har gjort sig skyldige i nedennævnte Tyverier under følgende nærmere Omstændigheder:

I. Mandag den 23 November f. A. om Aftenen traf Arrestanten Wolder, der den foregaaende Dag havde forladt sin Tjeneste i S. Stenderup, paa Gaden i Kolding den ham da ubekendte Arrestant Thomsen. Efter at de havde været inde paa en Restauration sammesteds, blev de, der intet Logis havde, enige om at gaa ud i Byen for at søge et saadant, og da det ikke lykkedes at finde noget, gik de mellem Kl. 10—11 Aften nordpaa ad Landevejen til Vejle. Paa Vejen talte de om Tyverier, idet Arrestanten Thomsen tidligere havde været — som han har udtrykt sig — i Sag med Wolders Broder, og da de passerede den Pumpemager P. Kvist Mortensen tilhørende Ejendom paa Kolding Nørremark, fulgte de, der havde til Hensigt at skaffe sig nogle Cykler, hen til et ved Ejendommen liggende Udhus. Med en Skruetrækker, som han efter sin Forklaring samme Dags Eftermiddag havde fundet paa Landevejen mod Fredericia, brækkede Arrestanten Thomsen Krampen fra Udhusets Port, hvorefter begge Arrestanter gik ind og tilegnede sig tvende henholdsvis Mortensen og hans Søn tilhørende Cykler. Paa disse cyklede de nordpaa til Bramdrupdam, hvor de kastede dem ved Vejen. Cyklerne, der er vurderede til henholdsvis 40 og 80 Kr., er udleverede de Bestjaalne, som har frafaldet Erstatningskrav.

II. Da Arrestanterne, som efter at have kastet Cyklerne fra sig gik til Fods gennem Bramdrupdam, kom til Brugsforeningen sammesteds, besluttede de at forøve Indbrud der. De manglede imidlertid det dertil fornødne Værktøj, hvorfor Arrestanten Thomsen i et aabentstaaende Fyrrum i Mejeriet, der er Naboejendom til Brugsforeningen, tilvandt sig en Sav, en Skruenøgle og en Mejsel, der laa frit fremme.

Medens Arrestanten Wolder har forklaret, at han ikke var med inde i Mejeriet, idet han, saa vidt han husker, skulde gaa paa Vagt udenfor, har Arrestanten Thomsen vedholdende forklaret, at Wolder var med inde i Fyrrummet. Værktøjet, som Arrestanterne efter at have benyttet det ved det nedenfor under III ommeldte Tyveri lod ligge, tilhørte »De danske Mejeriers Maskinfabrik« i Kolding; det er vurderet til ialt 6 Kr. 75 Øre og udleveret de Bestjaalne, som har frafaldet Krav paa Erstatning.

III. Medens Arrestanten Wolder stod ude paa Vejen, kravlede Arrestanten Thomsen derefter op paa en Tønde og forsøgte staaende der først med Wolders Kniv og derefter, da Spidsen brækkede af og blev siddende fast i Vinduet, hvor den senere er funden, med Mejselen og Skruetrækkeren at opbryde et Gavlvindu i Brugsforeningen. Under dette Arbejde gik der en Rude itu, hvorefter Arrestanten Thomsen lukkede Vinduet op ved at stikke Armen ind gennem den derved fremkomne Aabning og at aftage Haspen. Begge Arrestanterne steg derpaa ind og gennemsøgte en Del Skuffer, hvorhos Arrestanten Thomsen søgte at bryde ind i Værelset ved Siden af det, hvori de var komne ind, medens Arrestanten Wolder tilegnede sig et Par nye Klodstræsko samt nogle Frimærker. Da de imidlertid hørte Stemmer, der hidrørte fra Uddeleren og hans Hustru, der var vækkede ved Støjen, løb de bort gennem Butiksdøren, som de lukkede op indvendig fra. Medens Wolder beholdt Træskoene, der er vurderede til 3 Kr. 15 Øre, kastede han Frimærkerne, hvis Værdi af Bestjaalne er bleven anslaaet til 5 à 6 Kr., bort; af disse er Mærker til en Værdi af ialt 1 Kr. 60 Øre blevne fundne og afleverede til Bestjaalne, der efter ligeledes at have faaet Træskoene udleverede har frafaldet Krav paa Erstatning.

IV. Arrestanterne skyndte sig nu i Retning mod Kolding. De glemte at søge efter Cyklerne, som de havde kastet fra sig, og vilde senere ikke vende tilbage for at hente dem. Paa Vejen var de inde i den Gaardejer Jens Løgstrup tilhørende Gaard. De gik skraas over Gaardspladsen hen til et Udhus, hvortil Døren ikkun var lukket med en Haspe. Fra dette Udhus tilvendte Arrestanten Wolder sig en Cykle, der tilhørte nævnte Gaardejer, og førte den med sig, men stillede den senere fra sig ved en Havehæk, efter hans egen Forklaring fordi han fortrød at have taget den. Cyklen, der er vurderet til 40 Kr., er senere bragt til Stede og udleveret Bestjaalne, som derefter har frafaldet Krav paa Erstatning.

V. Længere nede ad Vejen kom Arrestanterne kort efter forbi Mælkehandler Jens Carl Andersens Hus. Her opbrød Arrestanten Thomsen med sin Skruetrækker et Vindu og steg ind, medens Arrestanten Wolder stod ude paa Vejen. Thomsen tilegnede sig dels et frit fremme liggende Sæt blaa Tøj, dels en ligeledes frit fremme hængende Overfrakke, hvorefter han fjernede sig ad samme Vej, som han var kommen. Da de var komne et Stykke bort, iførte Arrestanten Thomsen sig Overfrakken, medens Arrestanten Wolder afførte sig sit gamle Tøj, som de kastede dels paa højre, dels paa venstre Side af Landevejen, og iførte sig det blaa Sæt Tøj, som Thomsen efter sin

af Wolder bestridte Forklaring udelukkende tilegnede sig efter Opfordring af Wolder, som stod udenfor Vinduet, ad hvilket Thomsen var krøbet ind. Overfrakken og det blaa Sæt Tøj er vurderede tilsammen til 100 Kr. og er i Forbindelse med en til 10 Øre vurderet Nøgle, der fandtes i en Lomme i Vesten til det stjaalne Sæt, udleverede Bestjaalne, som derefter har frafaldet Erstatningskrav.

Arrestanten Thomsen har derhos, som det paa lige Maade maa anses godtgjort, gjort sig skyldig i følgende Forbrydelser:

VI. Den 25 Oktober f. A. forlod han en Plads, som han fra den 23 August s. A. havde haft hos en Smed i Stensved ved Kallehave. Han rejste derfra til København, og da han i Stensved havde hørt, at en hos Smeden i Lære værende Dreng ved Navn Rønvang havde talt om, at han skulde have skrevet til sin Fader om nogle Penge, henvendte han sig den 30 Oktober f. A. til denne, Sporvognskonduktør J. J. Rønvang, og idet han foregav, at han fra Sønnen skulde bede om 4 eller 5 Kr., som Sønnen skulde bruge til den tekniske Skole, fik han udbetalt 4 Kr., som han forbrugte i egen Interesse. Besvøgne har frafaldet Erstatningskrav paa Beløbet.

VII. Under sit Ophold sidstnævnte Sted var Arrestanten gennem et Ægteskabsbureau kommen i Forbindelse med en i Hillerød Nyhuse boende Pige, Marie Jensen. Da han under et Besøg hos hende havde faaet at vide, at hun i længere Tid havde tjent hos en paa Frederiksberg boende Enkefru Schjellerup, skrev han den 30 Oktober f. A. fra København et med Marie Jensens Navn underskrevet Brev, hvori oft-nævnte Marie anmodede Fru Schjellerup om et Laan paa 30 Kr., da hendes Fader var bleven syg, og bad hende sende Beløbet gennem »Manden, der overgiver Dem Brevet«. Arrestanten henvendte sig derefter med Brevet til Fru Schjellerup, men denne vilde ikke overlade ham Penge. Han har tilstaaet, at det var hans Hensigt at franarre Fru Schjellerup det i Brevet nævnte Beløb for at anvende det i egen Interesse, og at han med Underskriften sigtede til den ovenfor nævnte Pige fra Hillerød.

VIII. Den 3 November f. A. om Aftenen tog Arrestanten efter sin oprindelige Forklaring alene, men efter sin i et den 23 December s. A. afholdt Forhør afgivne Forklaring i Forening med Arrestanten Brøchmann, som den 31 Oktober s. A. var bleven løsladt af Horsens Tugthus, med Sporvognen til Ordrup, hvor de traf Aftale om at begaa Tyveri. Arrestanten Thomsen, som var stedkendt, foreslog, at de skulde skaffe Værktøj til Indbrud hos en Smedemester; men Arrestanten Brøchmann gjorde opmærksom paa, at der boede en Karetmager ved Siden af. Medens Brøchmann gik ind til Karetmageren, holdt Thomsen Vagt udenfor, og denne Arrestant har derfor nægtet at kende noget til, hvorledes Brøchmann fik fat i Værktøjet, men forklaret, at Brøchmann kom ud og sagde, at han havde noget Værktøj i Lommerne. Efter det optagne Rids og Bestjaalnes Forklaring var Tyveriet forbundet med Indbrud, idet en Rude ind til Værkstedsbygningen, hvorfra Værktøjet: et Stemmejern, et Drejerjern, en Skrue-trækker, en mindre Hammer og en lille Knibtang var borttaget, fandtes

ituslaaet. Af Værktøjet, som maa være bortkastet af Arrestanten Brøchmann, fandtes det til 1 Kr. vurderede Drejerjern udenfor den nedenfor nævnte Købmand Møller-Garps Hus og er tilbageleveret Bestjaalne, der forsaavidt angaar det øvrige Værktøj, som han har anslaaet til 4 Kr., har frafaldet Krav paa Erstatning.

IX. Arrestanterne begav sig derefter til Klampenborg Posthus, hvor Arrestanten Thomsen forøvede Indbrud, medens Arrestanten Brøchmann stod udenfor. Med en Skruetrækker, som han havde med fra København, frabrækkede Arrestanten Thomsen Haspen paa Skodderne for et Vindu ud til Vejen samt opbrød Vinduet og skaffede sig saaledes Indgang i Postkontoret. Her opgav han straks af Mangel paa passende Værktøj at give sig i Lag med Pengeskabet, hvorimod han forsøgte at opbryde en Skrivebordsskuffe. Dette lykkedes ikke, og idet Arrestanten undlod at tage nogle Frimærker, der henlaa i en uafaalet Skuffe, forlod han Huset ad samme Vindu, gennem hvilket han var kommet ind uden at have faaet noget Udbytte.

X. De gik derfra til Købmand Møller-Garps Ejendom paa Ordrup Jagtvej, hvor de gik om bag Huset og fra Gaarden opbrød et Vindu til Dagligstuen. Efter at begge Arrestanterne var stegne ind, gennemrodede de forskellige Skuffer, idet de tændte et Stearinlys for at kunne se, hvorhos Arrestanten Brøchmann med det fra Karetmageren tagne Stemmejern opbrød en Skuffe i et Skrivebord. De tog dog ikke noget fra Skufferne, hvorimod Arrestanten Brøchmann medtog tvende frit fremme staaende Hjemmesparebøsser, ligesom der ved samme Lejlighed bortkom nogle til 1 Kr. vurderede Nøgler, om hvilke der ikke har kunnet skaffes nærmere Oplysning. Hjemmesparebøsserne fandtes senere opbrudte og tømte under en Hæk, og Arrestanten Thomsen har forklaret, at da han kom ud efter at have forøvet det nedenfor under XI omhandlede Indbrud, fortalte Brøchmann, der da havde staaet udenfor og holdt Vagt, at han havde kastet Bøsserne derhen. Arrestanten Thomsen har forklaret, at han derfor ikke ved, hvor meget der var i dem; men Bestjaalne har angivet, at de tilsammen indeholdt ca. 2 Kr. Bøsserne, som er vurderede til 5 Kr. Stykket, er tilbageleverede Bestjaalne, der har frafaldet sit Erstatningskrav.

XI. Efter Indbrudet hos Møller-Garp begav Arrestanterne sig til den af Pastor K. E. Nielsen beboede Villa, Teglgardsvej 58 i Skovshoved. Arrestanten Thomsen opbrød med sin Skruetrækker et Vindu og steg herigennem ind i Dagligstuen. Han opbrød en Skrivebordsskuffe og tilvendte sig et Pengebeløb, om hvilket han har forklaret, at der var 602 Kr., da han senere paa Natten eftertalte det, medens Bestjaalne har angivet kun at savne 581 Kr. 50 Øre. Foruden det kontante Beløb, der bestod af 3 Hundredekronesedler, 1 Halvtreds-kroneseddel, ca. 40 Kr. i Sølv og Resten i Ti- og Femkronesedler, medtog Arrestanten en Check, som han bortkastede i Nærheden uden at se, at den lød paa 90 Kr. Checken er senere bleven funden tillige med nogle Frimærker til en Værdi af 2 Kr. 50 Øre, som Bestjaalne formener er tagne fra et Skab i Skrivebordet, men som Arrestanten efter sin Forklaring ikke erindrer at have tilvendt sig, og tilligemed

disse Frimærker udleveret Bestjaalne. Af Beløbet tilhørte 60 Kr. Pastor Nielsen og Resten en Velgørenhedskomiteé, for hvilken han var Formand; men da han har indbetalt det Komitéen tilhørende Beløb, vil han for hele Beløbet være at anse for den bestjaalne. Han har efter at have faaet udleveret et for en Del af de stjaalne Penge af Arrestanten Thomsen indkøbt Sæt blaåt Cheviots Tøj og et Par Støvler frafaldet Krav paa yderligere Erstatning.

Efter Arrestanten Thomsens Forklaring fulgtes han og Brøchmann, der — som ovenfor anført — havde ventet udenfor, derefter ad ind til København, og undervejs delte de de stjaalne Penge. De drak derpaa Kaffe, hvorefter de skiltes for, efter at Arrestanten Thomsen imidlertid havde ekviperet sig, atter at mødes i en Beværtning, hvor Thomsen efter sin Forklaring bortspillede 80 Kr., medens Brøchmann fjernede sig en Times Tid. Derefter gik de hen i en anden Beværtning og tog derpaa efter Aftale med Middagstoget til Kolding, hvor de ankom Kl. 7 om Aftenen. Her svirede de rundt med forskellige løsgagte Fruentimmer, indtil Brøchmann muligvis samme Nat og Thomsen næste Nat tog Nord paa med Toget. I Fredericia blev Arrestanten Thomsen anholdt den 6 November f. A. som mistænkt for et begaaet Indbrud, men blev atter løsladt den 9 s. M. Efter sin Forklaring tog han den paafølgende Nat til Vejle og saa undervejs i et Vejleblad, at Smed Peter Petersen paa Lerbæk Mark søgte en Svend. Efter den 10 November at have spillet Kort paa forskellige Beværtninger i Vejle, hvorved han efter sin Forklaring har tjent det Fornødne til sit Forbrug, begav han sig Natten mellem den 10 og 11 November ud til Lerbæk Mark under Paaskud af at søge Arbejde som Smed, hvad han er af Profession. Han ankom her tidlig om Morgen og forhørte sig hos Smeden, efter sin Forklaring dog ikke i forbryderisk Hensigt, om, hvor han købte sit Jern, og fik saaledes at vide, at Smeden fik det hos Konsul A. Schjøth i Vejle.

XII. Arrestanten, der — som alt nævnt — ikke for Alvor tænkte paa at blive i denne Plads, tog allerede samme Formiddag under falske Paaskud til Vejle, hvor han forklarer at have søgt Arbejde paa forskellige Værksteder, men forgæves. Da opstod efter hans videre Forklaring nu den Tanke hos ham, at han kunde franarre nævnte Konsul Schjøth nogle Penge. I det Øjemed udfærdigede han paa en Beværtning et Brev med Underskrift: Smed P. Pedersen Lerbæk Houe, hvorved han efter sin Forklaring sigtede til ovennævnte Smed Petersen. Brevet, der var adresseret til: Hr. A. Schøth, og som han, idet han meddelte, at han var Svend hos Petersen, selv overbragte, indeholdt en Anmodning om et Laan paa 30 Kr. til »førstkommende Lørdag«, idet der i Brevet henvistes til, at Brevskriveren ikke var rask og derfor ikke kunde komme ud og skaffe det ovennævnte Beløb, samt at hans Svend skulde udbetale 200 Kr. for ham »i Byen«. Brevet indeholdt endelig en Anmodning om at sende »Hesteskoene i Morgen«. Arrestanten bestilte uden anden Bemyndigelse 4 Bundter Hestesko at levere den følgende Dag til Smed Petersen, hvorhos han paa Konsul Schjøths Forespørgsel svarede, at det var til Indfrielse af en Veksel, at Beløbet skulde bruges, og at han havde de resterende 170 Kr. i Lommen. I Henhold hertil udbetalte Konsul Schjøth herefter Arrestanten de 30 Kr., som

han har forbrugt i egen Interesse. Besvegne har frafaldet Krav paa Erstatning.

Arrestanten Thomsen har foruden det ovennævnte Indbrud været sigtet for forskellige andre Tyverier i andre Dele af Landet; men mod sin Benægtelse er han ikke overbevist om at have været Gerningsmand til disse.

Arrestanten Brøchmann har vedholdende benægtet, at han har gjort sig skyldig i nogen af de ham paasigtede Forbrydelser. Som ovenfor meldt har ogsaa Arrestanten Thomsen fra Begyndelsen forklaret, at han har været ene om at begaa de ovenfor Natten mellem den 3 og 4 November under VIII—XI beskrevne Tyverier. Da Arrestanten Thomsen ved sin Anholdelse i Fredericia den 6 November f. A. imidlertid ikkun fandtes i Besiddelse af 1 Kr. 60 Øre, foreholdtes det ham, at det var højst usandsynligt, at han allerede da skulde have forbrugt det den 4 November hos Pastor Nielsen stjaalne betydelige Beløb. I et den 12 December f. A. afholdt Forhør tilstod Arrestanten Thomsen herefter, at han af dette Beløb havde laant Arrestanten Brøchmann antagelig 100 Kr., hvilke Penge Brøchmann nok maatte kunne indse, at Arrestanten Thomsen ikke havde tjent ved sin Profession. Da det dernæst i et den 23 December f. A. afholdt Forhør foreholdtes Arrestanten Thomsen, at der fra Centralbureauet for Identifikation forelaa en Erklæring, hvorefter et paa ovennævnte Købmand Møller-Garps Skrivebord afsat Haandaftryk var identisk med Arrestanten Brøchmanns Haandaftryk, forklarede Arrestanten Thomsen — som alt nævnt — at Arrestanten Brøchmann havde deltaget i de ovenfor beskrevne Tyverier. Arrestanten Brøchmann har tilstaaet, at han har været i Jylland efter sin Løsladelse fra Strafanstalten den 31 Oktober f. A., men efter hans Forklaring rejste han alene og — hvad der stemmer med hans Kærestes Forklaring — først den 6 November s. A. for at besøge sin Moder i Give, hvor det ogsaa er oplyst, at Arrestanten har været. Han har derhos forklaret, at han til den Rejse af sin Kæreste laante 50 Kr. Den nævnte Kæreste, der er en tidligere straffet Person, har imidlertid bestemt fastholdt, at hun laante Arrestanten 55 Kr., og imod hendes Forklaring, der altsaa ikke er overensstemmende med Arrestanten Brøchmanns, taler dels den Forklaring, som Viceværten i den Ejendom, hvor hun bor, og hos hvem hun er Husbestyrerinde, har afgivet, dels den Forklaring, som Arrestanten Thomsen har givet, og dels, at et ikke tidligere straffet Fruentimmer, Mathilde Ahrenkiel, under Ed har forklaret, at hun en Aften i Begyndelsen af November Maaned f. A. i Kolding har været sammen med begge Arrestanterne. Naar henses til, at Arrestanten Brøchmanns Forklaring saaledes paa afgørende Punkter har vist sig usandfærdig, findes det ikke betænkeligt at statuere, at han har deltaget i Indbrudet hos Møller-Garp, eftersom saavel Forstanderen for Centralbureauet for Identifikation, Jens Bugge, som dennes Assistent, Carl Hansson, inden Retten med Ed har bekræftet, at det paa Skrivebordet forefundne Haandaftryk er identisk med et tilsvarende Haandaftryk, der er taget af Arrestanten Brøchmanns højre Haand og af denne erkendt at hidrøre fra ham. Derimod findes det mod Arrestantens vedholdende Benægtelse betænkeligt at statuere, at han — som af Arrestanten Thom-

sen forklaret — ogsaa har været delagtig i de øvrige samme Nat udøvede Tyverier.

For deres i foranførte Henseender udviste Forhold vil Arrestanterne være at anse, Arrestanten Wolder efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stykke, Arrestanten Thomsen efter Straffelovens §§ 230, 1ste og 2det Stykke, jfr. tildels § 46, for 2den Gang begaaet Tyveri samt Forsøg herpaa, og efter dens §§ 251 og 270, og Arrestanten Brøchmann efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet groft Tyveri med Straffe, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Underrettsdommen passende bestemt for Arrestanten Thomsen til Forbedringshusarbejde i 4 Aar og for Arrestanten Brøchmann til Tugthusarbejde i lige Tid. Medens Underrettsdommen forsaavidt vil være at stadfæste, findes derimod Straffen for Arrestanten Wolder, som ved Underrettsdommen i Medfør af Straffelovens § 58 er fastsat til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Tirsdag den 15 Juni.

Nr. 290. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Hans Harald Constantin Ludvigsen (Def. Bülow),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 11 Maj 1915: Arrestanten Hans Harald Constantin Ludvigsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Prokurator Mundt og Overretssagfører Schmidt, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det i den indankede Dom anførte Forhold er Tiltalte rettelig anset efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 46. Straffen vil kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste.

Færdig fra Trykkeriet den 23 Juni 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 21.

Tirsdag den 15 Juni.

Thi kendes for Ret:

Hans Harald Constantin Ludvigsen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretsagførerne I. Kondrup og Bülow 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Hans Harald Constantin Ludvigsen, der tiltales for Forsøg paa Tyveri, er født den 1 November 1890 og tidligere anset: ved Højesterets Dom af 13 Maj 1912 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stykke, og 238 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Ifølge de af Maren Nielsen, Antonsens Enke, Tjenestepige Johanne Poulsen, Fabrikant Erik Olsen og dennes Hustru, Anne Louise Caroline, født Jensen, samt Inspektionsbetjent Nr. 153, Petersen, og Politibetjent Nr. 549, Jepsen, afgivne, for Antonsens Enkes og Johanne Poulsens Vedkommende beedigede Vidneforklaringer er Sagens Omstændigheder følgende:

Søndagen den 24 Januar d. A. Kl. ca. 10 Formiddag hørte Antonsens Enke, der opholdt sig paa et Loftsværelse i Ejendommen Petersborgvej Nr. 1, en kradsende Lyd, som om der blev arbejdet ved Laasen paa Døren til det ved Siden af liggende, af den paa 4de Sal i Ejendommen boende Fabrikant Erik Olsen som Pigeværelse benyttede Kammer, og da hun tænkte sig, at det var Tyve, der var paa Færde, gik hun efter at have hørt den ommeldte Lyd nogle faa Minutter ned i Fabrikant Olsens Lejlighed og fortalte, at der vist var Nogen inde i Pigeværelset. Døren til Enke Antonsens Loftsværelse vender ud til Ejendommens Hovedtrappe, mens Olsens Pigeværelse ligger ved Ejendommens fra Hovedtrappen ved en Dør adskilte Loftsgang, og hun saa derfor ikke, om der var Nogen ved Pigeværelsets Dør.

Fabrikant Olsen og dennes Tjenestepige, Johanne Poulsen, gik der-

efter ad Hovedtrappen op i Loftsetagen, og da de var naaede derop, hørte de en Person løbe henad Loftsgangen, men inden de var komne saa langt, at de kunde se, hvem det var, var den Paagældende passeret en Mellemdør, som han smækkede i Laas efter sig. Olsen aabnede Mellemdøren, løb ned ad Køkkentrappen og hørte da Personen løbe længere nede paa Trappen, men opgav Forfølgningen, da han var naaet ned til Køkkendøren uden at have set den Paagældende. Fabrikant Olsens Hustru saa imidlertid fra en Altan, at Arrestanten kom løbende ud ad en Gennemgang, der fra Gaarden fører ud til Gaden, hvorefter han løb hurtigt omkring Hjørnet til Nordre Frihavnsgade. Da Fru Olsen raabte »Stop Tyven« henledte hun Inspektionsbetjent Petersens Opmærksomhed paa Arrestanten, hvorefter Inspektionsbetjenten satte efter Arrestanten, der løb ned ad Kalkbrænderivejen; da Politibetjent Jepsen nu kom til, cyklede denne efter Arrestanten, og Jepsen anholdt derefter Arrestanten.

Johanne Poulsen har edelig forklaret, at hun, der den paagældende Dags Morgen havde aflaaset den for Døren til Pigeværrelset anbragte Hængelaas, da hun som anført kom op paa Loftsgangen, fandt Hængelaasen siddende opbrudt i Krampen.

Efter det Oplyste er der intet stjaalet fra Pigeværrelset.

Arrestanten har erkendt, at det var ham, der var oppe i Ejendommens Loftsetage, samt at han løb sin Vej, idet han smækkede Mellemdøren til efter sig, men han har nægtet, at han indfandt sig i Ejendommen i tyvagtig Hensigt, og særlig nægtet, at han har opbrudt den for Pigeværrelset anbragte Hængelaas.

Arrestanten har om Grunden til, at han indfandt sig i Ejendommen, anført, at han søgte efter en nærmere angivet Pige, som han mente mulig boede der. Arrestanten har derhos forklaret, at han løb, fordi der kom Nogen stormende op ad Trappen, samt at han, da han løb henad Gaden, ikke vidste, at han blev forfulgt. Arrestanten har senere forklaret, at han, der havde banket paa Døren til et af Loftsværelserne for at spørge efter den ommeldte Pige, og da hørte en Herre og en Dame tale sammen i Værelset, raabte noget Uartigt ind gennem Nøglehullet. Denne Forklaring er imidlertid ikke bestyrket ved det under Sagen Oplyste. Arrestanten vil ikke vide, hvorfor han løb paa Gaden.

Under Hensyn til det saaledes Oplyste, hvortil kommer, at Arrestanten ved sin Anholdelse fandtes i Besiddelse af en Skruetrækker og et Vridbor, samt i Betragtning af, at Arrestanten tidligere er straffet for Loftskammertyverier, findes det uden Betænelighed at forkaste Arrestantens i sig selv usandsynlige Forklaring og ved Paadømmelsen gaa ud fra, at Arrestanten i tyvagtig Hensigt har opbrudt den for Pigeværrelset anbragte Hængelaas.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, jfr. § 46, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Nr. 66. Maalerkontrollør **Rasmus Sørensen Bredlund**
(Ulf Hansen)

mod

Københavns Kommune (Trolle),

betræffende Lønningspørgsmaal.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Marts 1914: De Indstævnte, Københavns Kommune, bør for Tiltale af Citanten, Maalerkontrollør Rasmus Sørensen Bredlund, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde tilsvare Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Maalerkontrollør Rasmus Sørensen Bredlund, til Indstævnte, Københavns Kommune, med 300 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag paastaar Citanten, Maalerkontrollør Rasmus Sørensen Bredlund, de Indstævnte, Københavns Kommune, tilpligtede:

- 1) at regne Citantens Lønningsanciennitet i Kommunens Tjeneste fra den 1 September 1908 samt betale ham et Beløb af 239 Kr. 58 Øre, som han formener at have faaet for lidt udbetalt i Løn paa Grund af, at de Indstævnte først regne hans Anciennitet fra den 1 Januar 1911,
- 2) at betale ham 182 Kr. 50 Øre, som han vil have faaet for lidt i Løn i Aaret 1 April 1909 til 31 Marts 1910, tilligemed Renter af det samlede Beløb 422 Kr. 8 Øre fra Forligsklagens Dato den 24 Juli 1913 og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Citanten den 19 August 1908 ansattes som Reservemaalerkontrollør under Københavns Belys-

ningsvæsen og under 20*) December 1910 erholdt Beskikkelse som Maalerkontrollør fra 1 Januar 1911 at regne.

Til Støtte for sin Paastand under 1) henviser Citanten til de under 5 Marts 1906 af Københavns Kommunalbestyrelse vedtagne Lønningsbestemmelser, hvis Punkt V er saalydende:

»Arbejdere og Funktionærer, der modtager eller har modtaget fast Ansættelse og Beskikkelse i den samme Stilling, hvori de hidtil har arbejdet uden at være i nogen Lønningsklasse, faar Anciennitet fra den 1 i Maaneden efter den Dag siden hvilken de uafbrudt har arbejdet i den paagældende Stilling, uanset under hvilken Form de hidtil har været lønnede«.

Det her brugte Udtryk »uafbrudt har arbejdet« skal ifølge en fremlagt Skrivelse af 27 Marts 1907 fra Københavns Magistrat forstaaes saaledes, at det i saa Henseende afgørende er, om Vedkommende uafbrudt har erholdt Løn udbetalt, og det er in confesso, at Citanten opfylder denne Betingelse.

De Indstævnte henviser derimod til, at der, forinden Citanten modtog sin ovennævnte Beskikkelse, fandt en Nyordning af Maalerkontrollørernes Arbejdsvilkaar Sted, idet disse Funktionærer — der efter de i 1906 gældende Lønbestemmelser som rangerende i 4de budgetmæssige Lønklasse havde en aarlig Løn af 1100 Kroner, stigende hvert 4de Aar med 100 Kroner til 1400 Kroner — ved de under 15 Marts 1909 af Kommunalbestyrelsen vedtagne Bestemmelser rykkedes op i 3die Klasse med en Løn af 1300 Kroner aarlig, stigende hvert 3die Aar med 125 Kroner til 1800 Kroner, medens samtidig Bestemmelsernes § 3 indeholdt følgende Regel:

»Med Hensyn til Beregningen af Lønningsanciennitet følges de almindelige Bestemmelser, der er eller maatte blive fastsatte for vedtægtsmæssigt lønede Tjenestemænd. Lønningsbestemmelserne af $\frac{5}{3}$ 1906, Pkt. IV og Pkt. V (forsaaavidt angaar budgetmæssigt lønnet Personale) ophæves«.

Citanten bestrider de Indstævntes Beføjelse til at bringe denne sidste Regel til Anvendelse overfor ham, der var antaget, medens Bestemmelsen af 1906 gjaldt, og han henviser herved særlig til, at Ordningen af 1909 paalagde de enkelte Maalerkontrollører forøget Arbejde, som Vederlag for hvilket han opfatter den dem ved bemeldte Ordning tilstaaede Lønforhøjelse.

Efter Sagens Oplysninger og Proceduren maa det imidlertid antages, at Ordningen af 1909 — der var de Indstævntes Svar paa et fra »Kommunalt Arbejderforbund« i 1908 indgivet Andragende om Lønforhøjelse — for Maalerkontrollørernes Vedkommende betegnedes en virkelig Forbedring af deres Lønvilkaar, og der maa herefter gaas ud fra, at selv om der efter den oftnævnte Bestemmelse af 1906 maatte have tilkommet Citanten Anciennitet fra den 1 September 1908, er denne Anciennitetsret i hvert Fald absorberet ved den ham

*) Skal være: 21.

ved Ordningen af 1909 tillagte, i det Hele forbedrede, økonomiske Stilling.

Denne Del af Citantens Paastand vil derfor ikke kunne tages til Følge.

For sin Paastand under 2) henviser Citanten til, at Reserve-maalerkontrollørerne ifølge Ordningen af 15 Marts 1909 fra 1 April s. A. fik samme Arbejdsforøgelse som Maalerkontrollørerne, og at der fra 1 April 1910 i den Anledning tillagdes dem et forhøjet Vederlag, nemlig 3 Kr. 50 Øre pr. Dag i Stedet for 3 Kr., idet Citanten derhos formener, at det skyldes en blot Forglemmelse, at denne Forhøjelse ikke alt optoges paa Kommunens Budget for Finansaaret 1909—1910.

Da Citanten imidlertid ikke mod de Indstævntes Benægtelse har godtgjort Rigtigheden af sin sidstnævnte Formening, og da det iøvrigt til Støtte for denne Del af Paastanden Anførte ikke kan hjemle Citanten noget retligt Krav, vil de Indstævnte ogsaa paa dette Punkt være at frifinde for Tiltalen.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Torsdag den 17 Juni.

Nr. 68. Vognmand A. Thuesen m. Fl. (Aagesen)

mod

Firmaet Ole Sørensen & Co. (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Berettigelse til at refusere et af dem hos Indstævnte købt Tærskværk.

Hammershus Birks ordinære Rets Dom af 9 Juni 1913: De Indstævnte, Vognmand H. P. Holm, Allinge, Avlsbrugerne Viggo Kofoed, Sandvig, Kr. Hansen, Allinge, H. M. Riis, Allinge, Vognmand A. Thuesen, Allinge, Avlsbrugerne J. Chr. Jensen, Fuglesangen i Allinge, N. Glud, Kokkeløkken, Allinge Byvang, H. Krak, sammesteds, og Jul. Andersen, Sandvig, bør for Tiltale af Citanterne, Handelsfirmaet Ole Sørensen & Co., København, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der forelægges Sagfører H. Chr. Lund, der har givet Møde for Citanterne, en Frist af 8 Dage til at berigtige Stempelingen af de af ham den 1 Marts 1909, den 25 September 1911 og 27 Januar 1913 fremlagte Indlæg og Protokollationer samt af de af ham henholdsvis den 25 September 1911 og 29 April 1912 fremlagte Skønforretninger og Sagfører Fr. Pihl en lige Frist til at berigtige Stempelingen af hans den 5 August f. A. for de Indstævnte irettelagte Indlæg.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Marts 1914: De Appellindstævnte, Vognmændene H. P. Holm og A. Thuesen, Avlsbrugere Kr. Hansen, H. M. Riis, I. Chr. Jensen, N. Glud og H. Krak, alle af Allinge, samt Avlsbruger Jul. Andersen af Sandvig og afdøde Avlsbruger sammesteds Viggo Kofoeds Moder, Enke Elise Dorthea Kofoed af Sandvig, bør, En for Alle og Alle for En, til Appellanterne, Firmaet Ole Sørensen & Co. af København, betale de paastævnte 4600 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 19 December 1908, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Bornholms Amts Fattiggasse bøder Sagfører H. Chr. Lund af Rønne 60 Kr. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Af Appellanterne er, som det for Højesteret er oplyst, Formand Julius Peter Andersen og Vognmand Hans Peter Holm afgaaet ved Døden henholdsvis den 14 Februar og 12 Juni f. A., og som Parter i Sagen er i disses Sted indtraadt for Førstnævnte hans nedennævnte Arvinger, der har overtaget hans og tidligere afdøde Hustrus Fællesbo, og for Sidstnævnte hans efterlevende Hustru, Johanne Kirstine Holm, født Brochmann, som hendsiddende i uskiftet Bø efter ham.

Selv om Appellanterne ikke maatte antages at have været udelukkede fra at gøre Indsigelse mod Kontraktmæssigheden af det i den indankede Dom omhandlede Tærskværk med Motor, ved at de i hele Tærsketiden har benyttet Værket uden at fremkomme med Tilkendegivelse om, at de paa Grund af formentlige Mangler eventuelt vilde træde tilbage fra Handelen — en Tilkendegivelse, som det i Slutsedlen indeholdte Garantitilsagn ikke kunde fritage dem for, maa de anses pligtige at opfylde Handelen, idet der ikke ved de foreliggende, i Dommen i det Væsentlige fremstillede Oplysninger er tilvejebragt Bevis for, at Værket ikke tilfredsstiller de Fordringer, som Appellanterne efter Slutsedlen kunde stille. Appellanterne maa derfor være forpligtede at betale Købesummen med Renter.

Da Dommen har samme Resultat, vil den overensstemmende med Indstævntes Paastand, og idet der ikke findes Anledning til at forandre dens Bestemmelse om Forhalingsmulkt, kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanterne have at betale Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanterne, Vognmand H. P. Holms Enke, Johanne Kirstine Holm, født Brochmann, Vognmand A. Thuesen, Avlsbrugere Kr. Hansen, H. M. Riis, J. Chr. Jensen, N. Glud og H. Krak, Avlsbruger Jul. Andersens fem Arvinger, nemlig Maskinmester Peter Vil-

helm Andersen, Bagermester Thorvald Andersen, Julie Vilhelmine Andersen, Chauffør Andersens Hustru, Enke Anna Elisabeth Jensen og Avlsbruger Emil Julius Andersen, samt Enke Elise Dorteaa Kofoed, bør, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte, Firmaet Ole Sørensen & Co., betale de paastævnte 4600 Kroner med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 19 December 1908, indtil Betaling sker. I Henseende til Sagens Omkostninger og den paalagte Bøde bør Landsover-samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, En for Alle og Alle for En, til Indstævnte med 400 Kroner. Saa betaler Appellanterne og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende: Ved Slutseddel af 6 Maj 1908 erkendte Interessentskabet Allinge Sandvig af Allinge at have af Appellanterne, Firmaet Ole Sørensen & Co. af København, paa hvis Vegne under Forbehold af disses nærmere Approbation Kontrakten var undertegnet af deres Agent, at have købt 1 Stk. Petroleumsmotor (9 Hestes) og 1 Stk. 24" Asnæs transportabelt Tærskværk med alt Tilbehør og 80' Hovedrem, frit opstillet og igangsat.

Det hedder dernæst i Slutsedlen:

»Garanti i 2 Aar. Der garanteres, at Værket leverer 1ste Klasses Arbejde og i alle Maader skal arbejde tilfredsstillende, i modsat Tilfælde kan det tilbagesendes uden nogensomhelst Omkostninger for Køberne«.

Købesummen for det Solgte, der skulde afsendes franco til Allinge den 1 Juli s. A., udgjorde 4600 Kr., der skulde betaales skadesløst i December Termin s. A.

Ved Forhandlinger mellem Parterne indgik Køberne imidlertid paa i Stedet for det omkontraherede at modtage et paa Bornholm hestaaende Tærskværk med Motor, med hvilket der nogle enkelte Gange — den ene Gang i Overværelse af nogle af Deltagerne i Interessentskabet — havde fundet offentlig Prøvetærskning Sted — og som ankom til Allinge den 26 August 1908, hvorefter de Appellindstævnte begyndte at benytte det til Tærskning den 28 s. M.

Efter at Appellanterne under 2 September s. A. havde leveret en ny Rem til Tærskværket, da Køberne havde klaget over, at den medfulgte Rem ikke fungerede tilfredsstillende, og efter at nogle Dage senere Appellanternes Overmontør paa Grund af fremkomne Klager havde eftersat Værket, benyttedes dette indtil den 7 November s. A., da Tærskningen var tilendebragt.

Under 23 s. M. tilskrev Køberne Appellanterne, at det paa en den 14 s. M. afholdt Generalforsamling var vedtaget at tilbagelevere

det modtagne Tærskæværk, da det havde vist sig, at det tærskede for lidt pr. Time, og at den lange Vintersæd var tilbøjelig til at svøbe om Cylinderen, medens de, uanset at Motoren burde kunne trække mere, og at den havde et betydelig større Olieforbrug end opgivet, havde bestemt sig til at beholde denne, som de var villige til i 11 December Termin s. A. — mod inden den Tid at faa tilstillet en Presenning — at betale med 2200 Kr.

Efter nogle derpaa stedfundne resultatløse Forhandlinger mellem Appellanternes Agent og Køberne, tilskrev disse under 30 November s. A. Appellanterne, at de nu ikke ønskede at beholde noget af det Solgte, der henstod for Appellanternes Regning og Risiko.

Under nærværende fra Hammershus Birks ordinære Ret hertil indankede i 1ste Instans gæsteretsvis behandlede Sag har Appellanterne søgt Vognmændene H. P. Holm og A. Thuesen, og Avlsbrugerne Kr. Hansen, H. M. Riis, J. Chr. Jensen, N. Glud og H. Krak, alle af Allinge, samt Avlsbrugerne Jul. Andersen og Viggo Kofoed, begge af Sandvig, som værende ved Sluttedlens Underskrift optraadte i Forening som Købere og eneste ansvarlige Medlemmer af det fornævnte Interessentskab, tilpligtede in solidum at betale den ovennævnte Købesum, 4600 Kr., med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 19 December 1908 og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte paastod sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger, og ved Underrettens den 9 Juni 1913 afsagte Døm blev denne Paastand tagen til Følge, dog at Sagens Omkostninger op-hævedes.

Denne Døm har Appellanterne efter meddelt Oprejsningsbevilling her for Retten paastaet forandret i Overensstemmelse med deres i første Instans nedlagte Paastand, hvorhos de har nedlagt en subsidiær Paastand.

De Appelindstævnte: de fornævnte Købere i Henhold til Sluttedlen med Undtagelse af Avlsbruger Viggo Kofoed, der er afgaaet ved Døden, og i hvis Sted for Overretten er indstævnet hans Moder, Enke Elise Dorthea Kofoed af Sandvig, der har erholdt Afdødes Bo ekstraderet imod at tilsvare dets Gæld, procederer til den indankede Doms Stadfæstelse.

Begge Parter har derhos paastaet sig tillagt Appellens Omkostninger skadesløst.

Forsaavidt nu Appellanterne har gjort gældende, at de Appelindstævnte ved at have benyttet det Solgte i den foran angivne Tid, ikke med Føje paa Grund af paaberaabte Mangler har kunnet træde tilbage fra Handelen som sket ved Brevene af 23 og 30 November 1908, kan der bl. a. under Hensyn til Sluttedlens Garantibestemmelser ikke gives Appellanterne Medhold heri. Allerede paa Grund af de Paagældendes manglende Kompetence kan det heller ikke som af Appellanterne anbragt, blive af Betydning ved Sagens Afgørelse, at Formand for det fornævnte Interessentskab P. Pedersen, der imidlertid ikke er Køber i Henhold til Sluttedlen, og en Maskinpasser Jørgen M. Holm under 30 August 1908, altsaa faa Dage efter, at de Appelindstævnte havde modtaget og begyndt at benytte Værket, til Appellanternes Montør har afgivet en af dem undertegnet Blanket, hvori de attesterede, at Montøren havde arbejdet i Allinge saa og saa

længe, og at de i alle Maader var tilfredse med Arbejdet og den opstillede Maskine.

Naar paa den anden Side de Appellindstævnte for deres Frifindelse har paaberaabt sig, at der ved Leveringen manglede en Presenning, en Smørekop og Skærme til Motoren, og at Værket viste sig tilsmudset, vilde disse Mangler, deres Rigtighed forudsat, være for ubetydelige — hvorved iøvrigt bemærkes, at Appellanterne i December 1908 har tilbudt at levere Skærme — til at berettige de Appellindstævnte til at træde tilbage fra Handelen.

De Appellindstævnte har dernæst gjort gældende, at det ved Slutsedlens Oprettelse af Appellanternes Agent var garanteret dem, at Værket kunde tærskes 10 Tdr. Sæd pr. Time, at der til dets Drift kunde benyttes den billigste Petroleum (Solarolie), og at der kun heraf behøvedes at forbruges for 30 Øre i Timen. Disse Garantitilsagn, der uanset Appellanternes Benægtelse efter de foreliggende Vidneforklaringer maa anses afgivne af Agenten og i hvert Fald for Olieforbrugets Vedkommende ikke fyldestgøres af Værket, kan imidlertid ikke anses bindende for Appellanterne, der har benægtet Agentens Competence til deres Afgivelse.

Spørgsmaalet bliver herefter, hvorvidt Værket under særligt Hensyn til de af de Appellindstævnte i deres oftnævnte Skrivelse af 23 November 1908 paaberaabte Mangler efter det Oplyste ikke kan antages svarende til, hvad der ved Slutsedlen er garanteret.

I en af Appellanterne optagen Skønsforretning, hvorefter Motoren ved Prøven arbejdede jævnt og roligt, ligesom Tærskeværket tærskede Sæden godt og rensede Hvede og Byg meget godt, medens Havre og Rug kunde være lidt bedre rensat, ligesom der skønnedes at komme for megen Sæd mellem Halmen, besvarede Skønsmændene de dem forelagte Spørgsmaal: om det omhandlede Værk er 1ste Klasses Arbejde, og om det i alle Maader arbejder tilfredsstillende, derhen, at Værket i sin Helhed ikke kunde siges at udføre absolut 1ste Klasses Arbejde eller arbejde fuldt tilfredsstillende.

Appellanterne lod derefter optage en Overskønsforretning, der afholdtes ved en Prøvetærskning den 23 Oktober 1911.

I Forretningen, der beskrevs den 19 December s. A., udtales:

»Der tærskedes 3230 Pd. Byg i $1\frac{3}{4}$ Time, 476 Pd. Rug i 1 Time og 1036 Pd. Havre i $\frac{1}{2}$ Time.

Motoren og Tærskeværket arbejdede i den Tid jævnt og blev godt betjent og arbejdede under gunstige Forhold, den tærskede Sæd var jævnt godt rensat, men det viste sig, at der kom for megen Sæd mellem Smaahalmen, særlig for Rugens Vedkommende, hvorfor vi ikke kan sige, at Værket i alle Maader udførte 1ste Klasses Arbejde, eller at det i alle Maader arbejdede tilfredsstillende.

Ved en Række af Appellanterne fremlagte Udtalelser af Sagkyndige, derunder Statskonsulent i Maskinbrug C. V. Birk og konstitueret Statskonsulent i Maskinbrug Anton Christensen, maa det nu uanset de Appellindstævntes Benægtelse anses for tilstrækkeligt godtgjort, at det for Tiden ikke lader sig gøre at fremstille Tærskeværker, hvorved der absolut intet Spild forekommer, og at Sæden, naar Spildet ikke overstiger 1 pCt., maa anses for rentærsket.

Heroverfor skønnes det ikke at kunne blive afgørende, at Overskønsmændene paa et til dem rettet Spørgsmaal om, hvormange Procent Spild der efter deres Mening maa være, for at Tærskæværket kan siges at fungere tilfredsstillende, har udtalt uden nærmere Motivering, at der ved et Tærskæværk, der skal kunne levere absolut første Klasses Arbejde, ikke maa findes Rug mellem Smaahalmen, da denne Sædart er den letteste at skille fra Halmen.

Og da Overskønsmændene derhos har udtalt, at Spildet af Sæd ved den afholdte Prøvetærskning ikke kan opgives procentvis, kan det, som Sagen herefter foreligger, ikke ved Overskønsforretningen, hvis Konklusion om, at Værket ikke i alle Maader udførte 1ste Klasses Arbejde, alene er bygget paa, at der kom for megen Sæd mellem Smaahalmen — iøvrigt, hvad der maa tillægges Betydning, et Moment, som de Appelindstævnte aldeles ikke har berørt i deres titnævnte Skrivelse af 23 November 1908 — og ikke heller paa anden Maade anses af de Appelindstævnte godtgjort, at Værket ikke har været kontraktmæssigt.

Og da det ikke heller ved de afgivne Vidneforklaringer imod Appellanternes Benægtelse kan anses af de Appelindstævnte godtgjort, at Motoren, der ved de afholdte Skønsforretninger blev betjent af Appellanternes egne Folk, for at kunne virke tilfredsstillende kræver en saa sagkyndig Behandling, at de Appelindstævnte ikke kan forudsættes at være i Stand til at præstere en saadan, vil de Appelindstævnte, til hvis Indsigelse imod at belægges med solidarisk Ansvar der ikke vil kunne tages noget Hensyn, og som ikke specielt har protesteret imod Appellanternes Renteberegning, være at dømme efter Appellanternes principale Paastand, der dog ikke kan gives Medhold, forsaavidt den tillige gaar ud paa, at de Appelindstævnte dømmes paa Tærskeskabets Vegne, medens Sagens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

For utilbørligt Ophold af Sagen vil Appellanternes Sagfører for Underretten, Sagfører H. Chr. Lund af Rønne, i Medfør af Fdg. 16 Januar 1828 § 14 være at anse med en Bornholms Amts Fatigkasse tilfaldende Bøde af 60 Kroner.

Tirsdag den 22 Juni.

Nr. 115. Prokurist **A. Petersen** og Bankierfirmaet **D. B. Adler & Co.** (Winther)

mod

Firmaet **Steen & Kaufmann** af Elmshorn (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet, om der forelaa en Fabrikationsfejl ved en af Indstævnte leveret Maskine til et Skib.

Sø- og Handelsrettens Dom af 22 Juli 1914: De Indstævte, Prokurist A. Petersen og Bankierfirmaet D. B. Adler & Co., bør, En for Begge og Begge for En, til Citanterne, Firmaet Steen & Kaufmann af Elmshorn, betale 4500 Mk. med Fradrag af 394 Kr. 74 Øre tilligemed Renter af det saaledes Citanterne tilkommende Beløb 6 pCt. aarlig fra den 17 Juni 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 250 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til noget andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanterne in solidum at burde godtgøre Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanterne, En for Begge og Begge for En, til Indstævnte, Firmaet Steen & Kaufmann, med 400 Kroner. Saa betaler de og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Indstævnte, Prokurist A. Petersen, hos Frederikshavns Skibsværft og Flydedok havde bestilt et nyt Dampskib (»Næstved«) havde Skibsværftet sluttet Overenskomst med Citanterne, Firmaet Steen & Kaufmann af Elmshorn, om Levering af det til Skibet fornødne Maskinanlæg med Kedel og alt nødvendigt Inventar. Efter den Overenskomst, som Citanterne indgik med Værftet, skulde Citanterne garantere for hensigtsmæssig Konstruktion, godt Arbejde og godt Materiale i $\frac{1}{2}$ Aar efter Leveringen, saaledes at alle Dele, som i Løbet af dette Tidsrum viste sig ubrugbare som Følge af mangelfuldt Arbejde eller daarligt Materiale, skulde repareres eller erstattes med nye Dele saa hurtigt som muligt.

Værftet kom i økonomiske Vanskeligheder, saaledes at det ikke kunde føre Arbejdet til Ende. Indstævnte blev derfor enig med Værftet om, at han selv for egen Regning gjorde Skibet færdigt. Han indgik under 31 Maj 1913 en Overenskomst med Citanterne, hvorved disse, der allerede havde leveret en Del af Maskinanlægget, forpligtede sig til saa snart ske kunde at sende alle de Genstande til Skibet, som var bestilt hos dem, og som endnu ikke var leverede, til Frederikshavn og til at lade deres Montør genoptage Arbejdet med Anbringelsen og Montering. Hele Leveringen skulde være afsluttet inden 2 Uger og

Afleveringen finde Sted den 12 Juni. Citanterne skulde overfor Indstævnte yde samme Garanti paa de leverede Genstande, som de i Henhold til indgaaede Overenskomster var forpligtede til at yde Frederikshavns Flydedok og Skibsværft. Indstævnte skulde betale Citanterne 9000 Mk. — eventuelt med visse Fradrag — og Beløbet skulde forfalde til Betaling, naar Arbejdet var færdigt og de fornødne Garantierklæringer og Certifikater udstedte, og Skibet havde modtaget sit Klassifikationscertifikat. Citanternes Fordring paa Skibsværftet skulde nedskrives med de 9000 Mk. Citanterne paatog sig med visse Forbehold en Konventionalbøde, 50 Kr. pr. Dag, hvis Arbejdets Aflevering trak ud over de før omtalte 2 Uger. Medindstævnte D. B. Adler & Co. paatog sig Selvskyldnerkaution for Indstævnte Petersens Forpligtelser.

Det er in confesso, at Indsættelsen i Skibet af Sternrør og Skrueaksel var foretaget af Værftet, og at Skibet var sat i Vandet inden den tyske Montør var kommen til Frederikshavn.

Monteringen blev først færdig den 16 Juni. Indstævnte, for hvem det var magtpaaliggende hurtigt at faa Skibet til København, ønskede Prøvefart og Aflevering umiddelbart efter Monteringen, og den 17 Juni fandt der en Prøvefart Sted, uanset at der ingen af Citantfirmaets Indehavere var kommen tilstede. Det aftaltes, at Indstævnte skulde sejle Skibet til København, hvor da en af Citantfirmaets Indehavere vilde indtræffe. Den 17 om Aftenen afgik Skibet efter først at have været paa en 5 Timers Prøvefart med tilfredsstillende Forløb fra Frederikshavn med en af Indstævnte antaget Besætning, deriblandt en 26-aarig Maskinmester, og med Citantfirmaets Montør ombord. Denne Montør, der havde passet Maskinen paa Prøvefarten, som havde været 5—6 Timer, hjalp ligeledes paa denne Tur med Maskinens Pasning og forestod den navnlig i Tiden fra Kl. 12 om Natten indtil Kl. 4 om Morgen, da han gik til Køjs, overladende Pasningen til Indstævnets Maskinmester. Kl. mellem 7 og 8 om Morgen, da Skibet befandt sig paa Højden af Kullen, gik Maskinen i Staa, idet Skrueakslen satte sig fast i Sternrøret. Skibet satte Nødflag og blev i Løbet af Dagen bugseret ind til København, hvor det blev underkastet Syn og Skøn af Mænd, udmeldte af nærværende Ret, og derefter en Reparation i Københavns Flydedok og Skibsværft.

Da det var umuligt at dreje Akslen rundt i Akselrøret, blev Skrueaksel og Akselrør udtaget, adskilt og undersøgt. Den hvide Metalforing i den agterste Ende af Akselrøret var meget revet, saaledes at den maatte fornyes og Akslen glattes efter.

Sternrøret var et Støbejernsrør, forsynet med en Hvidmetalsforing baade i den forreste og den agterste Ende og med en til Konsistensfedt bestemt Smøreindretning, en Staufferkop, hvis Smørerør mandede ud i Sternrøret tæt agter for den forreste Metalforing. Der var ingen Smørekanaler i Foringerne.

Skønsmændene, som fandt, at der i den agterste Foring kun var ca. $\frac{1}{4}$ Millimeters Spillerum mellem Akslen og Hvidmetallet, og som ikke kunde konstatere nogen anden Aarsag til den indtrufne Skade (Skævhed mellem Krumpapaksel og Skrueaksel fandtes ikke), udtalte som deres Formening, at Fejlen laa deri, at der havde manglet Smørekanaler og været for lidt Spillerum i den hvide Metalforing. De mente,

at Smørelsen af disse Grunde ikke havde kunnet naa ind til Agterenden af Foringen, og at det var som Følge deraf, at Akslen havde revet og sat sig fast.

Der blev ikke fra nogen af Parternes Side forlangt Overskøn. Værftet forfærdigede en ny Hvidmetalsforing, der indrettedes til Smøring med Olie og havde 2 Smørekanaler og større Spillerum. Denne Foring blev anbragt, Skrueakslen blev glattet efter, og ved nye Besigtelser den 25 og 27 Juni viste det sig, at Alt var i Orden.

Af Hensyn til den nævnte Beskadigelse betalte Indstævnte kun Citanterne Halvdelen af det i Overenskomsten fastsatte Beløb med 4500 Mk., og Citanterne har derfor anlagt nærværende Sag for hos de Indstævnte in solidum at indtale Restbeløbet, 4500 Mk., med Fradrag af visse mindre Beløb. Under den mundtlige Procedure er Citanterne indgaaede paa ialt at fradrage 394 Kr. 74 Øre, derunder Konventionalbøde for 5 Dages Forsinkelse, 250 Kr. Citanterne forlanger derhos Renter 6 pCt. aarlig fra den 17 Juni 1913, da Modtagelsen fandt Sted, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger. De kræver for det Første, at Citanterne erstatter dem Beløbet efter Regningen fra Københavns Flydedok og Skibsværft for den skete Reparation, 1038 Kr. 15 Øre, og stiller samme Krav med Hensyn til Beløbet for forskellige Forbedringer, som Flydedokken har udført, ca. 300 Kr., og Betalingen for den ved Doksætningen nødvendiggjorte Malning, henimod 200 Kr. De opgør derhos deres Tab hidrørende fra, at Skibet først senere er kommet i Drift (Udgifter ved at maatte transportere Gods med Jernbanen, som de havde haft liggende til Transport med Skibet, Tab ved at Skibet har mistet Publikums Tillid og Interesse m. m.), til ialt ca. 1400 Kr. og deres Udgifter til juridisk og teknisk Bistand samt for Skønnets Foretagelse til godt 700 Kr. Idet de Indstævnte, støttende sig til det af de udmeldte Skøns mænd afgivne Skøn, hævder, at Ansvaret for Fejlen paahviler Citanterne, og at disse derfor maa erstatte dem alle de nævnte Beløb, der tilsammen en Smule overstiger den af Citanterne krævede Sum, mener de intet at skyldes. De Indstævnte har ført flere maskinkyndige Mænd som Vidner, og disse Mænd har afgivet Forklaringer, der støtter Skøns mændenes Syn paa Sagen.

Citanterne gør gældende, at saavel Skøns mændene som de andre maskinkyndige Mænds Udtalelser beror paa Fejlsyn hidrørende fra, at man i Danmark ikke plejer at indrette saa store Aksler til Smøring med Konsistensfedt. Naar der bruges Fedt, som ved Tilskruning af en Staufferkop presses ind i Foringerne, er det ikke nødvendigt at have større Spillerum end et saadant, som tillader, at Akslen villigt lader sig skyde frem og tilbage, idet en Varmløbning i saa Fald ikke kan befrygtes, naar der blot sørges for god Tilførsel af Konsistensfedt. Udtalelser fra Mænd, der kun har Erfaring med Hensyn til Aksler, bestemte til at smøres med Olie, der af sig selv skal flyde ud i Lejerne, og hvor man derfor anbringer Smørekanaler og giver et noget større Spillerum, maa være uden Betydning i nærværende Tilfælde. Til Støtte for disse deres Udtalelser har Citanterne fremlagt flere Erklæringer fra tyske Sagkyndige. En dansk Maskiningeniør, der har afgivet Forklaring som Vidne, har udtalt sig i lignende Retning og erklæret, at han

nærmest er tilbøjelig til at antage, at Akslens Fastbrænding maa skyldes mangelfuld Smøring de sidste Timer før Uheldet. Den Aksel, der smøres med Konsistensfedt, fordrer en omhyggelig Pasning. Hvis der virkelig var for lidt Spillerum, vilde Fastbrændingen efter Vidnets Overbevisning være sket langt tidligere, idet Akslen antagelig var løbet varm paa en Snes Minutter, ikke først efter at Maskinen havde arbejdet dels under en Prøvefart paa 5 Timer, dels under Rejsen fra Frederikshavn til Kullen.

Under Sagens Forberedelse har Citanterne fremsat Begæring om Rettens Medvirken til en Vidneførsel i Tyskland, idet de bl. a. ønskede, at de formentlige tyske Sagkyndige skulde afgive nærmere Forklaring i Retten. De Indstævnte modsatte sig en saadan Vidneførsel, idet de navnlig hævdede, at det af de danske Skønsmænd fremsatte Skøn om Skadens Aarsag, som ikke var omstødt ved noget Overskøn, maatte være afgørende for Sagen. Ved Rettens Kendelse af 20 Marts d. A. statueredes, at da de danske Skønsmænd ikke efter det Foreliggende kunde antages at have tilstrækkelig Erfaring til at have nogen helt begrundet Mening om, hvorvidt Aarsagen til Skaden maatte søges i en Fabrikationsfejl, kunde deres Skøn om dette Punkt ikke blive afgørende for Sagen, samt at der herefter ikke fra de Indstævntes Side var ført noget Bevis for, at der forelaa en Fabrikationsfejl. Da det maatte være de Indstævntes Sag at føre Bevis herfor, ikke Citanternes at føre Bevis for det modsatte, fandtes der ikke Grund for Retten til mod Protest fra de Indstævntes Side at yde Medvirken til en Vidneførsel i Udlandet.

Efter Afsigelsen af denne Kendelse er der fra de Indstævntes Side fremskaffet forskellige yderligere Oplysninger, som vel ikke er uden Interesse, men som dog ikke kan give Retten et andet Syn paa Sagen. De Indstævnte har ikke fundet Anledning til fra Tyskland eller andetstedsfra, hvor man bruger Konsistensfedt til Smøring af Aksler af denne Størrelse, at søge fremskaffet Oplysninger med Hensyn til Sternrørets sædvanlige Konstruktion eller de Krav, der maa stilles til Smøringen. De udmeldte Skønsmænd har udtrykkelig erklæret, at de ikke nogensinde har set et Dampskib, hvis Sternrør smøres med Konsistensfedt, hvorimod de har set saadan Smøring anvendt paa Landjorden og ved smaa Motorbaade. Medens den tyske Montør har forklaret, at han i Tiden mellem Kl. 12 og 4 den paagældende Nat vistnok 7 Gange har fyldt Staufferkoppens Daase med Fedt og skruet den til, fremgaar det af den Forklaring, der nu er afgivet af den Maskinmester, der passede Maskinen efter Kl. 4, at han kun én Gang har fyldt Koppen siden dette Klokkeslet.

Som Sagen saaledes er Retten forelagt til endelig Paakendelse, kan der ikke være Tale om, at Retten kan betragte det som godtgjort, at der fra Citanternes Side foreligger en Fabrikationsfejl, som kunde paadrage dem Erstatningsansvar. Paa Skønsmændenes Udtalelser tør Retten ikke bygge en Dom i denne Retning, da der maa gaas ud fra, at de paa dette specielle Punkt mangler den fornødne praktiske Erfaring. At der ikke er taget Overskøn, maa herefter blive uden enhver Betydning. Retten maa betragte det som ikke ganske oplyst, hvor Aarsagen til Uheldet søges, men maa efter de fremkomne Oplysninger mene, at der er en Mulighed for, at Skaden kan skyldes mangelfuld

Smøring i de sidste Timer før Katastrofen, noget hvorfor Citanterne efter Omstændighederne ikke kan have noget Ansvar.

Allerede af denne Grund, og uden at der bliver Anledning til at komme nærmere ind paa de enkelte af de Indstævnte opstillede Erstatningskrav, maa der gives Dom efter Citanternes Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger findes at kunne bestemmes til 250 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge under Sagen.

Nr. 152. Gaardejer og Sognefoged Jens Poulsen Spørring
(Ingen)

mod

Nørager Hesteavlsforening (Møldrup).

Højesterets Dom.

Appellanten, Gaardejer og Sognefoged Jens Povlsen Spørring, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør han og da betale til Justitskassen for unødigt Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. I Kost og Tæring betaler han til Indstævnte, Nørager Hesteavlsforening, som har ladet møde, 200 Kroner.

Nr. 19. Stadssekretær Heinrich Orf af Frankfurt am Main som Medformynder for den umyndige Pauline Jordan (Møldrup efter Ordre)

mod

fhv. Kommis Poul Winther (Ingen),

betræffende Underholdsbidrag.

Kriminal- og Politirettens Dom af 21 Juni 1913: Naar Indklagede, fhv. Kommis Poul Winther inden 4 Uger efter denne Doms

lovlige Forkyndelse efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Elise Jordan i Tiden fra den 16 November 1908 til den 21 Januar 1909, bør han for Klageren, Stadssekretær Heinrich Orfs som Medformynder for den umyndige Pauline Jordan Tiltale i denne Sag fri at være. Men trøster han sig ikke til at aflægge saadan Ed, bør han til Klageren, Stadssekretær Heinrich Orf i hans Egenskab af Medformynder for det af Elise Jordan den 15 September 1909 fødte Barn Pauline Jordan betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse fra den 25 November 1911 at regne.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til noget andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den være at stadfæste. Fristen for Edens Aflæggelse vil efter Omstændighederne, navnlig under Hensyn til at Indstævnte maa antages at opholde sig i Nord-Amerika, være at bestemme til 4 Maaneder, regnet fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse.

Det Appellantens beskikkede Sagfører for Højesteret tilkommende Salær bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Edens Aflæggelse bestemmes til 4 Maaneder fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Til Justitskassen betaler Appellanten 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende i Henhold til Klage af 25 November 1912 anlagte Sag paastaar Klageren, Stadssekretær Heinrich Orf som Medformynder for den umyndige Poulina Jordan, Indklagede, fhv. Kommis Poul Winther, der er født den 25 September 1886 i Horsens, tilpligtet som Fader til det af Elise Jordan udenfor Ægteskab avlede, den 15 September 1909 fødte Barn, Pauline Jordan, at betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse fra den 25 November 1911 at regne.

Rettelse. Pag. 280, Linie 21 foroven, staar 25 pCt., læs 75 pCt.

Færdig fra Trykkeriet den 30 Juni 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 22.

Tirsdag den 22 Juni.

Elise Jordan har forklaret, at hun blandt Andet den 20 Januar 1909 har haft Samleje med Indklagede.

Efter Retslægeraadets Erklæring kan det fornævnte Barn være avlet i Tiden fra kort efter Midten af November 1908 til kort efter Midten af Januar 1909, og kan Muligheden af, at det er avlet ved et den 20 Januar 1909 stedfundet Samleje ikke helt benægtes.

Indklagede paastaar sig frifunden, idet han gør gældende, at han ikke siden September 1908 har haft Samleje med Elise Jordan.

Da Klageren Orf nu ikke har bevist, at Elise Jordan har haft Samleje med Indklagede saaledes som af hende angivet og heller ikke har skaffet nogen Oplysning tilveje, som kunde føre til et for ham gunstigere Resultat, vil Sagens Udfald i Medfør af D. L. 6—13—5 være at gøre afhængig af Indklagedes Ed, saaledes at han vil være at frifinde, dersom han inden en Frist, der bestemmes til 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, efter foregaaende lovlig Omgang med sin Ed inden Retten bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Elise Jordan i Tiden fra den 16 November 1908 til den 21 Januar 1909, hvorimod han i modsat Fald vil være at dømme efter Klageren Orfs i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 hjemlede Paastand.

Fredag den 25 Juni.

Nr. 33. Fhv. Direktør for Andelsanstalten »Tryg« J. H. Olesen
(Møller)

mod

Overretssagfører K. K. Heerfordt (Asmussen),

betræffende Ærefornærmelser.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Januar 1914: De paaklagede, for Citanten, Overretssagfører K. K. Heerfordt, fornærmelige Udladelser bør døde og magtesløse at være, og bør Indstævnte, Direktør for Andels-Anstalten »Tryg« J. H. Olesen,

til Statskassen bøde 2000 Kroner eller i Mangel af denne Bødes fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 6 Maaneder. Saa betaler Indstævnte og til Citanten 5000 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarligt fra den 1 Marts 1913, til Betaling sker, og i Sagsomkostninger 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og under Hensyn til de Højesteret forelagte nye Oplysninger vil Dommen være at stadfæste, dog at den subsidiære Straf bliver at bestemme til 3 Maaneders simpelt Fængsel.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Hovedappellanten have at betale Kontraappellanten med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bødens Erlæggelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse og at den subsidiære Straf bestemmes til simpelt Fængsel i 3 Maaneder. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Hovedappellanten, fhv. Direktør for Andelsanstalten »Tryg« J. H. Olesen, til Kontraappellanten, Overretssagfører K. K. Heerfordt, med 800 Kroner. Til Justitskassen betaler hver af Parterne 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Bladet »Assurandøren« indeholdt i sit Nummer for 15 Januar 1913 en af fhv. Inspektør under Andels-Anstalten »Tryg« Harald Nielsen underskreven Artikel med Overskrift »Forsikringsmisbrug«, hvori rettedes et stærkt Angreb paa »Tryg«s Ledelse, idet bl. a. saavel bemeldte Selskabs Agenter som dets højere Funktionærer sigtedes for at gøre sig skyldige i grove Misbrug ved Tegning af Forsikringer.

Indstævnte, Direktør for Andels-Anstalten »Tryg« J. H. Olesen, lod derefter dels i Bladet »Assurancetidende« for den 18 s. M., dels i det under Navnet »Hanegal« udkommende Cirkulære fra ham til »Tryg«s Funktionærer for s. D. indrykke en af ham underskreven Skrivelse, i hvilken det med Hensyn til Artiklen i »Assurandøren« bl. a. hedder:

»Artiklen er forfattet af en af Anstaltens Brød afskediget Akvisitør og serveres nu til Brug for Konkurrenterne i en dertil afpasset Form, formentlig ved Hjælp af i saa Henseende bekvemme Personer. . .

Der er vel heller ingen Forsikringsmand, som ikke vil tænke, at Andels-Anstalten Tryg, saafremt den vilde gøre Brug af et saa tarve-

ligt Konkurrencemiddel, let kunde købe en fra et eller andet konkurrerende Selskab for Uduelighed og andre uheldige Egenskaber afskediget Akquisitør til at sætte sit Navn under en Artikel med et lignende Indhold som denne, men vi skal dog tilføje, at vi ganske sikkert ikke i vor Kreds vilde finde den nødvendige bekvemme Jurist og det nødvendige bekvemme Fagblad til at lancere et saadant Overfald.«

Af en Fælleskorrespondance til radikale Provinsblade lod Indstævnte dernæst »Hanegal« for 25 s. M. gengive et Afsnit, hvori det bl. a. hedder (efter Omtale af »Assurandøren«s nævnte Artikel):

»Vi har i Anledning af dette voldsomme Angreb henvendt os til Selskabets Direktør, der udtaler:

— Det er Løgn altsammen. Bemeldte Hr. Harald Nielsen fik paa Grund af Uduelighed sin Afsked fra vor Tjeneste den 1 Januar. Han har været afskediget ikke mindre end tre Gange, men er bleven genantaget, hvilket selvfølgelig ikke vil ske mere. Ialt har han været hos os i $\frac{3}{4}$ Aar, men han arbejdede ude i Periferien og kender slet ikke Forholdene paa Hovedkontoret. Forøvrigt har han indsendt Forsikringsbegæringer med falsk Underskrift og aflagt Tilstaaelse i et Tilfælde. I sin Tid har han vist været Sekretær i en ungsocialistisk Klub og er i det Hele taget en noget forskruet Fyr, Blanding af Ungsocialist, Anarkist og Indremissionær . . .

Men forøvrigt er han kun Redskabet i Dr. Mackeprangs og Overretssagfører Heerfordts Hænder . . .,.

ligesom Indstævnte lod samme Nummer af »Hanegal« gengive to af Dagbladet »Centrum« resp. for den 23 og den 24 s. M. bragte Artikler med Overskrift henholdsvis »Et Overfald paa Forsikringsselskabet »Tryg«. Fuldstændig grundløse Sigtelser. Konkurrencehad« og »Overfaldet paa »Tryg«, af hvis Indhold følgende Led fremhæves:

»Bladet »Assurandøren«, der redigeres af Hr. Dr. polit. Mackeprang og til hvis Medarbejdere Hr. Overretssagfører K. K. Heerfordt, der for nogen Tid siden søgte »Tryg« til Betaling af et Salær, Selskabet fandt for højt, har da ogsaa den 15 ds. fremsat et Angreb paa »Tryg« for om muligt at svække Tilliden til dette Svar«, og »Forinden vi slutter, kunde vi ønske at rette det Spørgsmaal til Hr. Overretssagfører K. K. Heerfordt, hvor det kan være, at han vil være Medarbejder ved »Assurandøren« og saaledes paa en vis Maade gøre sig meddelagtig i Overfaldet paa »Tryg«, da han dog, medens han var Sagfører for »Tryg« ikke kunde finde noget at udsætte paa det, og hvorledes det kan være, at Angrebet først fremkommer, efter at han er bleven uenig med Selskabet »Tryg« angaaende Størrelsen af et Salær, han fordrede, at Selskabet skulde betale ham«, og i en Efterskrift til de nævnte Referater lod bemærke, at de af »Centrum« bragte Oplysninger, som det »kunde synes som om« Bladet havde faaet gennem en af »Tryg«s Funktionærer, i det Væsenligste var rigtige, samt tilføjede følgende:

»Det er dog egentlig talt et stift Stykke, at et af vore Konkurrenter betalt Blad optager Artikler fra en saa tarvelig Person som denne Harald Nielsen, der er afskediget paa Grund af Uduelighed og overbevist om at have indsendt Begæringer med falsk Underskrift, og i det Hele taget gør Indtryk af at være en sølle Stakkel. Han indrømmer tillige at skulle betales for sit Arbejde.

Imidlertid tror jeg, vi alle vil formene, at de uhæderligste og tarveligste Personer i denne Sag, er dem, der staar bagved denne sølle Person, og dem, der misbruger den Mangel paa Forstand og Moral, som han lider af.

Vi anmoder nu alle vore Medarbejdere om ikke at lade sig anfægte af denne Sag, men overalt opsøge indflydelsesrige Personer og Bladene og sætte dem ind i Sagen, saa godt som det er muligt, samt gøre dem begribeligt, at en mere sjofel Konkurrence end denne er endnu ikke præsteret, og overalt, hvor De træffer alvorlige Mennesker, gøre dem opmærksomme paa, hvor nødvendigt for det danske Samfund det er, saa hurtigt som muligt at befri sig for denne i national Henseende saa overordentligt nedbrydende og nedværdigende Konkurrence.

Det gælder om at befri dansk Livsforsikringsvirksomhed for disse snyltende, ubyggelige Skadedyr, som lever af de onde Instinkter i Livsforsikringsarbejdet.

»Hanegal« for 1 Februar 1913 indeholdt dernæst dels et Opraab, hvori bl. a. siges om Forfatteren til den ovennævnte Artikel i »Assurandøren«, at han synes at være »noget forvirret« saavel i moralsk som i aandelig Henseende, »men derfor — og netop derfor — kan han udmærket bruges i Konkurrencens Tjeneste af dertil egnede —« og senere udtales:

»Vi har nu sendt vor Betænkning over Livsforsikringsloven samt sidste Nummer af »Assurancetidende« til samtlige Landets Blade for at imødegaa de Infamier, som Dr. polit. o. s. v. igennem sit Blad har søgt at rette mod os. Vi beder nu d'Herrer om at opsøge Bladredaktionerne og sætte disse nærmere og mundtligt ind i Sagens rette Forhold«, dels en Gengivelse af en i »Assurancetidende« for s. D. indeholdt Artikel med Overskrift »Inspektør-Affæren. Fagbladet »Assurandøren« kompromitteret«, hvori bl. a. Følgende udtales:

»Ja, hvad værre er, adskilligt synes at tyde paa, at selve Redaktionen har været den mindre skriftvante Hr. Nielsen behjælpelig med at give den ondsindede Angrebsartikel Form. Visse juridiske Vendinger i Artiklens sidste Halvdel synes saaledes afgjort ikke at stamme fra den jævne og ubehjælpsomme Hr. Niensens Pen . . .

Som det fremgaar heraf, er den saa snildt forberedte »Skandalesag« nu i Færd med at tage en Vending, som ikke lover det bedste for Inspektør Harald Nielsen og de Personer, der staar bag ham.

Endelig lod Indstævnte »Hanegal« for 15 s. M. bringe et Opraab, hvori dels udtales:

»Redaktionen af det noble Organ »Assurandøren« søger nu gennem Artikler at hale stærkt i Land og at give det Udseende af, at Redaktionen sammen med sin juridiske Medarbejder ikke har det samme Syn paa Sagen som Harald Nielsen, uagtet disse tre Personer ved Udarbejdelsen af den omhandlede Artikel synes at have været fuldstændig enige . . . uagtet saavel de Personer, der har anstiftet disse Angreb, som de Forsikringsfolk, der har læst dem, meget godt ved, at de er usandfærdige«, dels aftrykkes en Skrivelse af 22 Januar 1913 fra Indstævnte til Forsikringsraadet, saalydende:

»Til Forsikringsraadet.

I Anledning af Raadets Skrivelse af 18 ds. skal vi tillade os at meddele, at alle mod Selskabet rettede Sigtelser, som findes i den omhandlede Artikel, ikke alene er fuldstændig grundløse, men ligefrem løgnagtige.

Idet vi iøvrigt henviser til Artiklerne i »Assurancetidende« og navnlig Artiklen underskrevet af Direktør J. H. Olesen, skal vi gøre opmærksom paa, at den paagældende Inspektør er afskediget ved Jule-tid af vor Agitationschef, men ganske vist senere har gjort Forsøg paa at arbejde videre hos en af Amtsinpektørerne. Hans Arbejde har været saa langt ude i Periferien af Anstaltens Virksomhed, at han absolut intet kan kende til denne udover, hvad de ham nærmest staaende Agenter og han selv har præsteret. Han sigtes iøvrigt for i to Tilfælde at have indsendt falsk undertegnede Begæring, og han har i det ene Tilfælde bekendt at have udfyldt og underskrevet en Begæring fra sin Kæreste uden hendes Medvirkning.

Da der bagved denne Persons Opræden efter hans eget Sigende staar Forsikringsfolk, og han tilmed overfor undertegnede telefonisk har indrømmet, at han samarbejdede med Overretssagfører K. K. Heerfordt og med »Assurandøren«s Redaktør, Dr. E. Mackeprang, samt at denne sidste havde fraraadet ham at søge en Samtale med mig, uagtet samme Harald Nielsen gentagne Gange havde ønsket en saadan Samtale, og da »Assurandøren« rundsendes til alle Bladredaktioner Landet over, er hele dette nye Overfald naturligvis et af de sædvanlig planlagte, der plejer at indtræde i Begyndelsen af hvert Aar.

Vi vedlægger et Eksemplar af »Kristeligt Dagblad« samt af »Social-Demokraten«, hvilke Blade i skøn Forening fremhæver disse falske Vidnesbyrd mod vort Selskab uden at tage nogensomhelst Reservation, ja man ser jo tydelig af »Social-Demokraten«s Slutningsbemærkninger, hvad Mening er.

Af disse Grunde og af Hensyn til Livsforsikrings-sagen samt for at beskytte vore Forsikredes Interesser, er det formentlig nødvendigt, at dette nye Konkurrence-Overfald, der synes noget af det sjofleste, der endnu er præsteret, bliver imødegaaet offentligt og det paa en eftertrykkelig Maade. Dette er ogsaa saa meget mere nødvendigt, som der hersker stærk Uro i Anledning af samme Artikel indenfor vor store Organisation, en Uro, der let kan give sig Udslag paa mange Maader, og som kan virke skadeligt paa Livsforsikrings-sagen i al sin Almindelighed og særlig for Autoritetens Bevarelse.

Vi anmoder derfor indtrængende Forsikringsraadet om at tage Affære i denne Sag.«

Idet Citantøn, Overretssagfører K. K. Heerfordt, har anbragt, at de i de nævnte Numre af »Assurancetidende« og »Hanegal« samt i Indstævntes nævnte Skrivelse til Forsikringsraadet indeholdte Sigtelser er ærefornærende for ham og derhos ganske ugrundede, har han under denne Sag paastaaet Sigtelserne mortificerede og Indstævnte for deres Fremsættelse anset med Straf efter Straffelovens § 216 eller 217 samt tilpligtet at betale en Erstatning af 10,000 Kr., subsidiært efter Rettens eller uvildige Mænds Skøn, med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 1 Marts 1913, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han gør gældende, at Citanten, der er Medarbejder ved »Assurandøren«, har staaet bag det af dette Blad bragte — efter Indstævntes Fremstilling ganske uberettigede — Angreb paa »Tryk« eller dog givet Indstævnte Anledning til at tro saadant.

Ligesom det imidlertid efter det under Sagen Fremkomne maa antages, at Citanten er uden — direkte eller indirekte — Ansvar for Artiklen i »Assurandøren«, saaledes har Indstævnte Intetsomhelst oplyst, der kunde give ham Føje til at antage, at Citanten var delagtig i Artiklens Fremkomst. Idet de paaklagede for Citanten fornærmelige Udladelser herefter maa anses ganske uberettigede, vil de — idet bemærkes, at der efter den Sammenhæng, hvori den ovennævnte Passus »de uhæderligste og tarveligste Personer i denne Sag er dem, der staa bagved denne sølle Person, og dem, der misbruger den Mangel paa Forstand og Moral, som han lider af« forekommer, intet Hensyn vil kunne tages til Indstævntes Benægtelse af herved bl. a. at have sigtet til Citanten — være at mortificere og Indstævnte i Medfør af Straffelovens § 216 og 217 være at anse med en Statskassen tilfaldende Bøde, der efter Sagens Omstændigheder findes at burde bestemmes til 2000 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 6 Maaneder.

Hvad den nedlagte Erstatningspaastand angaar, har Citanten vel ikke mod Indstævntes Benægtelse ført noget Bevis for lidt Tab, men da det efter Sigtelsens Beskaffenhed og Citantens Stilling maa have Formodningen for sig, at der er tilføjet ham Tab i hans Næringsvirksomhed, vil Indstævnte have at betale ham en Erstatning, der findes at kunne ansættes til 5000 Kr. med Renter heraf som paastævnt.

Indstævnte vil endelig have at tilsvare Citanten Sagens Omkostninger med 200 Kroner.

Nr. 286. Højesteretssagfører Stein

mod

Niels Christian Christensen og Lars Peter Martinus Christensen (Def. Bagger),

der tiltales for Tyveri.

Dronninglund Herreds Ekstrarets Dom af 22 Marts 1915: Arrestanterne Niels Christian Christensen og Lars Peter Martinus Christensen bør hver især hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Saa udreder de og in solidum alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktør, Sagfører Nielsen, 25 Kr. og til Defensor, Sagfører Kristiansen, 20 Kr. I Erstatning til Bolsmand Jens Christian Christensen, kl. Olsen, af Allerup Mark, betaler Arrestanten Lars Peter Martinus Christensen 15 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 3 Maj 1915: Arrestanten Niels Christian Christensen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar. I Henseende til den Arrestanten Lars Peter Martinus Christensen ikendte Straf saavel som i Henseende til Aktionens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Sørensen, i Salær hver 25 Kr., bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Erstatning til Bolsmand Jens Christian Christensen, kaldet Olsen, betaler Arrestanterne, En for Begge og Begge for En, 15 Kroner. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Niels Christian Christensen og Lars Peter Martinus Christensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Stein og Bagger 70 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Dronninglund Herreds Ekstraret indankede Sag er Arrestanterne Niels Christian Christensen og Lars Peter Martinus Christensen, der er Brødre og fødte henholdsvis den 5 Juli 1881 og den 21 Juni 1889, sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanterne har været ansete ved Børglum Herreds Ekstrarets Dom af 20 August 1908 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1905 § 13, Arrestanten Niels med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og Arrestanten Lars med samme Art Fængsel i 20 Dage, idet der dog for denne Arrestants Vedkommende ved Dommen var truffet Bestemmelse overensstemmende med den nævnte midlertidige Lovs § 20. Arrestanten Niels har endvidere været anset ved Dronninglund Herreds Ekstrarets Dom af 15 April 1909 efter Straffelovens § 203 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, hvorhos Arrestanten Lars den 28 August 1909 inden Dronninglund Herreds Politiret har vedtaget en Bøde af 20 Kr. for Overtrædelse af Straffelovens § 235.

Efter at Bolsmand Jens Christian Christensen, kaldet Olsen, af Allerup Mark den 25 August f. A. havde anmeldt til Politiet, at der Natten mellem den 23 og 24 s. M. var frastjaalet ham et Faar, hvidt med graaspættet Hoved, der havde staaet tøjret paa hans Mark, og at han den 25 s. M. om Formiddagen havde fundet Faaret i en af Foldene paa Markedspladsen i Aalborg, anstilledes der af Politiet Efter-

forskning med det Udfald, at Slagtermester Christian Jørgensen i Aalborg erklærede, at Faaret tilhørte ham, og at han den 24 August om Eftermiddagen havde købt det for 32 Kr. af Handelsmand Mandrup Olsen af Dronninglund. Denne opgav, at han Søndag den 23 s. M. om Formiddagen havde afkøbt Arrestanten Niels, der ejer et Bolssted ved Storskoven, en Kalv, et Faar og et Lam for en samlet Pris af 88 Kr. og anmodet ham om at levere de solgte Dyr samme Dags Aften eller den 24 tidlig om Morgenen i Folden paa Dronninglund Station. Arrestanten Niels svarede imidlertid, at han om Eftermiddagen skulde til Allerup og vilde se at faa sin Broder, Arrestanten Lars, der opholder sig i sine Forældres Gaard sammesteds, til at levere Dyrene samme Aften, men at det mulig blev sent, da de havde meget travlt. Efter sin videre Forklaring, som han har godkendt inden Retten, fandt Mandrup Olsen den følgende Morgen Dyrene gaaende i Folden paa Dronninglund Station, og han kunde da straks se, at det Faar, som Arrestanten Niels havde leveret, ikke var det, som Vidnet havde købt, men et yngre og af større Værdi. Vidnet, der tidligere havde handlet med nævnte Arrestant, lagde imidlertid ikke Vægt herpaa, idet han antog, at Arrestantens Broder mulig havde leveret Dyrene og da taget et forkert Faar med. Vidnet tog Faaret med til Aalborg, hvor han solgte det til Slagtermester Jørgensen.

Under den mod Arrestanterne indledede Undersøgelse har Anmelderen edelig bekræftet, at det af ham som meldt paa Markedspladsen i Aalborg udpegede Faar er ham tilhørende og fravendt ham mod hans Vidende og Villie. Anmelderens hjemmeværende Datter, Mathilde Christensen, har ligeledes edelig forklaret, at bemeldte Faar, som hun har taget i Øjesyn i Retten, er hendes Fader tilhørende og blev borte for ham Natten mellem den 23 og 24 August f. A. Hun flyttede det paa Faderens Mark den 23 Kl. 8 om Aftenen. Faaret har derhos, efter at være fremstillet i Retslokalet, vist tydelige Tegn paa, at det genkendte Anmelderen og — særlig — hans Datter og hans 10aarige Vogterdreng. Endvidere har Anmelderens Nabo, Bolsmand Thomas Chr. Larsen af Vester Fælden, ligeledes edelig forklaret, at det omhandlede Faar, som er forevist ham i Retten, efter hans Overbevisning er et Faar, som har tilhørt Anmelderen, og som Vidnet flere Gange har set paa Anmelderens Mark.

Arrestanten Niels forklarede, da han den 27 August f. A. afhørtes til en Politirapport, at det Faar, han havde leveret Mandrup Olsen, var det, denne havde købt. Ifølge sit Opgivende til Rapporten havde han efter Leveringen kun 1 Faar tilbage, men Arrestanten Lars var den 24 eller 25 s. M. kommen med et andet Faar, saa at han nu havde 2. Han forklarede videre til Rapporten, at han den 23 om Aftenen cyklede til sine Forældres Gaard i Allerup — der efter det Oplyste er beliggende ca. $\frac{1}{2}$ Mil fra hans egen Ejendom — og fik Arrestanten Lars med sig hjem til Storskoven, hvorefter Arrestanten Lars samme Aften ved Titiden kørte til Dronninglund Station med de solgte Dyr. Hvornaar Broderen kom tilbage, kunde han ikke sige, men mente, at det var ved Halvettiden. I Retten har han nærmere forklaret, at han for længere Tid siden havde købt det Faar, han solgte til Mandrup Olsen, af sin Broder, og at denne endvidere den 23 August om Eftermiddagen solgte ham et Faar for 20 Kr. Hans Fremstilling i

Forhørene gaar derhos ud paa, at han ikke var med til at læsse de til Mandrup Olsen solgte Dyr paa Vognen, idet han paa Vejen fra Allerup til Storskoven skiltes fra Broderen for at lede efter en Ko, der var løben bort. Da han ved Midnatstid kom hjem, stod hans Heste i Stalden. Hele Mandagen var han borte fra Hjemmet, bl. a. for at søge efter sin Ko, og vendte først tilbage om Aftenen, og da han Tirsdag Morgen kom ud, stod der et Faar udenfor Laden. Dette Faar var ligesom det, han havde solgt til Mandrup Olsen, hvidt med graaligt Hoved. Da han i Retten havde taget det til Mandrup Olsen leverede Faar i Øjesyn, udtalte han, at det forekom ham, at dette Faar var mørkere i Hovedet og ikke saa tykt, som det Faar, han havde solgt til Mandrup Olsen, og fremsatte nu den Formodning, at Broderen kunde have taget et forkert Faar. Senere har han udsagt, at Broderen mulig har leveret det, som han den 23 August havde solgt til Arrestanten.

Handelsmand Mandrup Olsen har bekræftet, at der, da han handlede med Arrestanten Niels, til denne kom Bud om, at en Ko var løben bort.

Arrestanten Lars forklarede til den ovennævnte Rapport, at han paa Broderens Opfordring tog med ham til Dronninglund for at aflevere de solgte Dyr, og at han først var tilbage i Allerup om Natten ved Halvtotiden. Endvidere forklarede han, at Arrestanten Niels vel havde modtaget Faar fra Gaarden i Allerup, men at han ganske bestemt vidste, at Broderen havde faaet det sidste for over 10 Dage siden. Efter at være sat under Anholdelse ændrede han i et den 28 August afholdt Forhør sin Fremstilling derhen, at han, da han havde hjulpet sin Broder med at læsse Dyrene paa Vognen, var kørt alene til Dronninglund, hvorpaa han efter der at have afleveret Dyrene kørte tilbage til Broderens Ejendom og spændte Hestene fra. Han forklarede derhos i nævnte Forhør, at han godt kendte det Faar, han for Broderen havde kørt til Dronninglund, idet Broderen for ca. 8 Dage siden havde faaet dette Faar fra Gaarden i Allerup, og at Broderen ialt havde faaet 2 Faar derfra, nemlig det heromhandlede og et andet for ca. 14 Dage à 3 Uger siden.

I et den 1 September afholdt Forhør ændrede denne Arrestant paany sin Fremstilling, idet han nu forklarede, at Broderen ikke, efter at han den 23 August havde været i Allerup, fulgte med tilbage til sin egen Ejendom, men skiltes fra Arrestanten ved Thorupvejen og cyklede ud i Engene for at se efter en Ko. Arrestanten forklarede fremdeles i dette Forhør, at han den 23 August solgte et Faar til Arrestanten Niels og samme Dag bragte det til dennes Ejendom, hvor han anbragte det ved Siden af de 2 andre Faar. Han bemærkede derhos, at han mulig, da han læssede Dyrene paa Vognen, kan have taget et forkert Faar, og han hævdede nu, idet han gentog, at Broderen havde faaet 2 Faar fra Gaarden i Allerup, at Broderen havde faaet det ene sidst i Juli Maaned og det andet den 23 August.

Paa et senere Trin af Undersøgelsen har denne Arrestant udsagt, at han den 23 August mulig har taget »et forkert Faar« med fra Gaarden i Allerup til sin Broder og bragt dette Faar til Dronninglund Station. Han har derhos bemærket, at han kunde tænke sig, at Anmelderens Faar er kommen løbende over til Gaarden i Allerup, og at

Arrestanten da har taget fejl og bragt det til Broderens Gaard. Han var efter sin Fremstilling noget beruset den Søndag, men ikke mere, end at han var sig selv nægtig. Foreholdt, at Faarets Tøj var overskaaret med en Kniv, har Arrestanten svaret, at »han har ikke skaaret Tøjret over, saa meget ved han«.

Arrestanternes Moder, Mariane Christensen, født Jensdatter, har forklaret, at Arrestanten Niels i Juni eller Juli Maaned f. A. fra Gaarden i Allerup har modtaget et Faar og 2 Lam; men at han ikke senere har modtaget noget Faar derfra. Endvidere har hun udsagt, at hun ikke ved bedre, end at Arrestanten Lars var hjemme hele Søndagen den 23 August, men at han jo nok kan have været borte en kort Tid paa Cykle, uden at hun har mærket noget til det. Hun husker bestemt, at han var hjemme til alle Maaltider, navnlig ogsaa til Aftensmaden, samt at hun ved Sengetid Kl. 9—10 Aften hørte ham føre Hesten til Stald og derefter gaa gennem Køkkenet ind i sin Stue. Foreholdt, at han efter sin Forklaring ogsaa var borte om Aftenen, har hun udsagt, at saa maa han jo være staaet op af sin Seng igen.

Arrestanten Niels' Hustru, Maren Christensen, født Nielsen, har forklaret, at der den 23 August f. A. paa hendes Mands Ejendom var ét Faar, men at der den 30 s. M., da hun første Gang afhørtes, var 2, og at det ene af dem var fra Allerup, samt at hun ikke vidste, om det var deres. Hun har videre forklaret, at hendes Mand den 23 om Eftermiddagen cyklede til Allerup og endnu ikke var kommen tilbage, da hun den følgende Morgen stod op. Hun saa ham i alt Fald først senere den nævnte Morgen, og han opgav da, at han havde været i Dronninglund med de Dyr, han havde solgt til Mandrup Olsen. Hun tror helt bestemt, at hendes Mands Heste ikke var ude af Stalden Natten mellem den 23 og 24 August, idet hun, hvis de havde været ude, maatte have hørt det.

Politibetjent Frederiksen af Dronninglund har edelig forklaret, at Arrestanten Lars, da han den 27 August af Vidnet var sat under Anholdelse og førtes til Arresten i Sæby, i Jernbanetoget ytrede til Vidnet, om det ikke kunde »laves saadan«, at hans Broder kunde være udenfor, da det jo var værre for ham, der stod med Ejendom, end for Arrestanten. Vidnet troede flere Gange, at Arrestanten vilde sige, hvorledes det Hele var gaaet til, men Arrestanten brød hver Gang af, idet han sagde, at det vel ikke kunde hjælpe noget alligevel eller noget saadant.

Arrestforvarer Hilker i Sæby har forklaret, at Politibetjent Frederiksen den 27 August om Aftenen meddelte Vidnet, at Arrestanten Lars til Frederiksen havde udtalt, at han gerne vilde tage det Hele paa sig, saa at Broderen kunde blive fri.

Arrestanten Lars har benægtet at være fremkommen med de af Politibetjenten angivne Udtalelser.

Faaret er, efter at være vurderet til 30 Kr., udleveret Anmelderen, der har nedlagt Paastand om en Erstatning af 15 Kr. for den Værdiforringelse, det har lidt, medens det har været ude af hans Besiddelse, og mod denne Paastand har Arrestanterne intet haft at erindre.

Efter det Oplyste er det udenfor al Tvivl, at det under Sagen ommeldte Faar er Anmelderen tilhørende og frakommet ham ved Tyveri Natten mellem den 23 og 24 August f. A. Det er derhos uantageligt,

at Arrestanterne ved Køb eller paa anden Maade skulde være komne i Besiddelse af Faaret i den Del af Natten, der er hengaaet mellem Tyveriets Udøvelse og Faarets Aflevering paa Dronninglund Station. Allerede herefter maa det imidlertid anses godtgjort, at Tyveriet er begaaet af en af Arrestanterne eller dem begge i Forening, og naar nu videre henses til, at Arrestanterne efter deres egne Forklaringer begge har været fraværende fra deres Hjem en Del af den nævnte Nat, at Arrestanten Lars har erkendt at have bragt Faaret til Dronninglund Station, at Arrestanten Niels ifølge hans Hustrus Forklaring har udtalt til hende, at han — hvad der stemmer med Arrestanten Lars' oprindelige Fremstilling — ligeledes var med ved Stationen, samt at Arrestanterne under Forhørene begge har afgivet aabenbart usandfærdige Forklaringer, findes der, navnlig ogsaa da Arrestanterne begge tidligere har været ansete for Tyveri, at være tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at begge Arrestanter har deltaget i Tyveriets Udførelse.

For deres Tilegnelse af Faaret vil Arrestanterne være at anse efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, for anden Gang begaaet groft Tyveri.

Arrestanterne har endvidere været sigtede for en Række andre paa deres Egn begaaede Tyverier af Husdyr, men skønt forskellige vægtige Data peges hen paa Arrestanterne som Gerningsmændene, findes der dog ikke for noget af de paagældende Tyveriers Vedkommende at foreligge fyldestgørende Beviser for Arrestanternes Skyld.

Derimod maa det ved Arrestanten Niels' egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger anses tilstrækkelig godtgjort, at han en Dag i Efteraaret 1913, da han hos Sadelmager Poul Poulsen i Dronninglund afhentede nogle købte Møbler, har tilegnet sig en Poulsen tilhørende Enspændertømme, der efter Arrestantens Forklaring henlaa paa Fortovet udenfor Butikken. Tømmen, der med Arrestantens Samtykke er vurderet til 7 Kr., er udleveret Poulsen, der har frafaldet Krav paa Erstatning.

For Tilegnelsen af denne Tømme vil Arrestanten Niels være at anse efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, for 2den Gang begaaet simpelt Tyveri.

Den Straf, Arrestanten Lars har forskyldt, findes ved Underrettsdommen passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og bemeldte Dom vil derfor forsaavidt være at stadfæste.

For Arrestanten Niels' Vedkommende findes Straffen efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Arrestanterne vil derhos være at tilpligte in solidum at betale Bolsmand Jens Christian Christensen, kaldet Olsen, den af ham paa-staaede Erstatning af 15 Kroner.

Nr. 83. Overretssagfører **Edgard Høyer** (Selv)

mod

fhv. Direktør for Dagmar-teatret i København, Skuespiller **Adam Poulsen** (Ingen), og som litis denunciatus Impresario **Carl Strakosch** (Winther),

betræffende Spørgsmaalet om Dispositionsretten med Hensyn til Opførelsen af et Teaterstykke.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 Juli 1914: De Indstævnte, Direktionen for Dagmar-teatret i København, bør for Tiltale af Citanten, Overretssagfører Edgard Høyer, i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten anbragt, at den Direktion for Dagmar-teatret, mod hvilken Sagen i første Instans var rettet, bestod af Direktørerne Johannes Nielsen og Adam Poulsen, og at denne sidste, der nu er Skuespiller, alene hæftede økonomisk for Direktionens Forpligtelser. Der foreligger derhos en notarialiter attesteret Erklæring fra nævnte Adam Poulsen — der også ses alene at have underskrevet den i den indankede Dom omtalte Kontrakt af 20 Januar 1913 — om, at han er den for bemeldte Direktion ansvarlige. I Overensstemmelse hermed er Appellen, som det maa antages, alene rettet mod oftnævnte Adam Poulsen.

Forsaavidt Sagen herefter foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de i Dommen under denne Del af Sagen anførte Grunde, mod hvilke intet Væsentligt findes at erindre,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Overretssagfører Edgard Høyer, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 20 Januar 1913 erhvervede de Indstævnte, Direktionen for Dagmar-teatret i København, ved en med Teateragent Carl Strakosch i Paris afsluttet Kontrakt Ret til paa Dagmar-teatret at opføre en dansk Oversættelse af et 3 Akts Stykke, betitulet »m'amour«, forfattet af Hennequin & Bilhaud. Inden Stykkets Opførelse meddelte Citanten, Overretssagfører Edgard Høyer, imidlertid de Indstævnte, at han formentede at have Dispositionsretten til det nævnte Stykke. Parterne enedes da om, at Citanten sam-

tykkede i Opførelsen paa Vilkaar, at de Indstævnte, naar Citanten ved en formelig Notarialbeskikkelse protesterede herimod, ikke udbetalte Strakosch mere end et ham allerede tilstillet Forskud paa hans Honorar, stort 500 Kr., forinden det ad retslig Vej var afgjort, om han havde Krav paa Honorar.

Efter at have foranstaltet den omtalte Notarialbeskikkelse for de Indstævnte har Citanten anlagt nærværende Sag, hvorunder han under Anbringende af, at Carl Strakosch som Repræsentant for Forfatterne i Aaret 1904 har overdraget ham en udelukkende Ret til for Danmark og Norge at disponere over Opførelsesretten til det ovennævnte Teaterstykke, paastaar de Indstævnte tilpligtet at betale ham det Strakosch efter den ovenommeldte Overenskomst tilkommende Resthonorar, stort 904 Kr. 80 Øre, tilligemed Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 6 September 1913.

De Indstævnte procederer til Frifindelse og har denunciaret lis for Teateragent Strakosch, der er indtraadt i Sagen, og uden at nedlægge nogen selvstændig Paastand, har støttet den af de Indstævnte nedlagte Paastand. Til Sagens Belysning har han derhos ladet fremlægge bl. a. tvende henholdsvis paa tysk og fransk affattede Erklæringer, til hvilke der imidlertid, da Oversættelser af disse Dokumenter ikke tillige er fremlagte, intet Hensyn vil kunne tages.

Fra de Indstævnets Side gøres det gældende, at Strakosch ikke har overdraget Citanten nogen Slags Eneret til at foranstalte det paa-gældende Stykke opført, men kun har tilladt ham at oversætte og bearbejde det og derefter disponere over sin Bearbejdelse mod at oppebære en Brøkdel af det indvundne Honorar. De Indstævnte hævder derhos, at den Citanten af Strakosch indrømmede Beføjelse under alle Omstændigheder — som det skal være sædvanligt i saadanne Tilfælde — baade var betinget og tidsbegrænset, og i Henhold hertil nu er bortfalden, efter at Stykket ingensinde er blevet opført i Citantens Bearbejdelse.

Citanten har til Støtte for sine Anbringender om det nærmere Indhold af den mellem ham og Strakosch truffe Aftale fremlagt den mellem dem i Aaret 1904 efter Aftalen førte Korrespondance. Det fremgaar heraf, at der i Aaret 1904 har foreligget en mundtlig Aftale mellem Strakosch og Citanten, hvorefter denne havde Ret til at oversætte og tilrettelægge det ovennævnte Teaterstykke til Brug ved sceniske Opførelser i Danmark og Norge og derefter sælge Opførelsesretten til danske og norske Teatre mod, at de indkomne Honorarer deltes lige mellem Strakosch og Citanten. Det ses derhos, at Citanten virkelig solgte Opførelsesretten til en københavnsk Teaterdirektør, der honorerede Bearbejdelsen, men ikke opførte Stykket, og det fremgaar af Proceduren, at det overhovedet ikke senere er opført i Citantens Bearbejdelse. Overfor de Indstævnets Benægtelse kan det imidlertid ikke ved de fremlagte Breve anses bevist, at der ved den truffe Aftale har været tillagt Citanten en stedsevarende og udelukkende Dispositionsret med Hensyn til Opførelsen af det titnævnte Stykke, hvorved bemærkes, at det ej heller paa Forhaand kan have Formodningen for sig, at Aftalen, der ikke blev skriftlig opsat, skulde have været af en saa vidtgaaende Karakter, navnlig ikke for det her indtrufne Tilfælde, at Citantens Bearbejdelse overhovedet aldrig blev benyttet af noget Teater. Der vil derfor ikke kunne gaas ud fra, at den Citanten

i sin Tid af Strakosch tillagte Ret har været til Hinder for Afslutning mellem Strakosch og de Indstævnte af den ovennævnte Overenskomst af 20 Januar 1913, og Citanten, hvis Bearbejdelse ikke er bleven benyttet af de Indstævnte, kan derfor ikke have noget Krav paa det af disse i Henhold i Overenskomsten skyldige Resthonorar.

De Indstævnte vil følgelig være at frifinde for Citantens Tiltale, medens Sagens Omkostninger, om hvis Tilkendelse, der ikke fra nogen af Parternes Side er nedlagt Paastand, ville være at ophæve.

Mandag den 28 Juni.

Nr. 294. Højesteretssagfører Aagesen
mod
Hugo Valdemar Pedersen (Def. Bache),
der tiltales for Tyveri.

Horsens Købstads Ekstrarets Dom af 31 Marts 1915: Arrestanten Hugo Valdemar Pedersen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 $\frac{1}{2}$ Aar samt udrede Sagens Omkostninger, herunder Salærer til Aktor, Sagfører Zieler, 20 Kr. og Defensor, Sagfører Finck, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 10 Maj 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Sørensen, betaler Arrestanten 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende i den indankede Dom fremstillede Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har stjaalet det i Sagen omhandlede Sæt Drengetøj. Han vil derfor være at anse som i Dommen sket efter Straffelovens § 232 for 7' Gang begaaet simpelt Tyveri.

Da den valgte Straf findes passende og Dommens Bestemmelse om Aktionens Omkostninger tiltrædes, vil den være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hugo Valdemar Pedersen til Højesteretssagførerne Aagesen og Bache 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Horsens Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Hugo Valdemar Pedersen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 16 Marts 1885, har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 12 September 1903 efter Straffelovens § 268 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 28 Maj 1904 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 16 August 1904 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, hvilken Straf ved kgl. Resolution af 26 September s. A. blev formildet til Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 29 November 1904 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., med en efter § 64 lempet Tillægsstraf af Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 1 August 1905 efter Straffelovens § 253 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 10 Februar 1906 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 6 April 1907 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet grovt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved samme Rets Dom af 9 Januar 1909 efter samme Straffebestemmelse for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri og efter Straffelovens § 268 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, af hvilken Straf han ved kgl. Resolution af 12 April 1911 blev fritaget for at udsone den efter 3 Maj s. A. resterende Del, og ved samme Rets Dom af 11 Juli 1911 i Medfør af Straffelovens § 237 efter dens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Efter at Ejendomsmægler Marius Jørgensen i Horsens den 8 Februar d. A. til Politiet havde anmeldt, at et ham tilhørende Sæt Drengetøj, bestaaende af Matrosbluse og Benklæder, var blevet ham frastjaalet, oplystes det, at Arrestanten den 5te s. M. for 3 Kr. havde solgt et ganske tilsvarende Sæt Tøj til Marskandiserske Anna Lind i Horsens, der derpaa har udleveret Tøjet til Politiet.

Under den mod Arrestanten derefter indledede Undersøgelse har Jørgensens Hustru edelig forklaret, at hendes 13-aarige Søn, Mikael, Torsdag Aften den 4 Februar d. A. var iført Tøjet, da han gik op paa sit Værelse paa Loftet for at gaa i Seng og hænge Tøjet ind i et der henstaaende Klædeskab, i hvis Dør Nøglen plejer at sidde, men at Tøjet ikke fandtes i Skabet, da Mikael Søndag Eftermiddag den 7de s. M. paany skulde bruge det. Endvidere forklarede hun, at det paa-gældende Loftsværelse, der plejer at være aflaaet, den 5te s. M. ved en Forglemmelse henstod uafaaet fra Syvtiden om Morgenen til samme Dags Formiddag ved Ellevetiden, at hun og hendes Mand kort før Jul forrige Aar havde købt Tøjet i »Engelsk Beklædningsmagasin« i Horsens, at hun har fjernet 4 Knapper, der fandtes forneden paa Benklæderne, at der paa venstre Ærme af Blusen var paasyet et nærmere betegnet Mærke med et Anker og to Dannebrogslag, at Tøjet bortset fra, at dette Mærke ikke fandtes paa det tilstedeværende, af Marskandisersken udleverede Sæt, i alle Enkeltheder var aldeles overensstemmende med dette, og at hun føler sig overbevist om dets Identitet hermed.

Ejendoms­mægler Jørgensen har dernæst afgivet en med hans Hustrus Fremstilling stemmende, af ham beediget Forklaring, idet han har udtalt, at Tøjet efter hans Skøn er identisk med det bortkomne.

Endvidere har Kommiss Charles Maibom, der er ansat i det fornævnte Beklædningsmagasin, ligeledes edelig forklaret, at Jørgensen i December Maaned f. A. i Forretningen købte bl. a. et Sæt Drengetøj til en 13—14 Aars Dreng, at dette Sæt var af samme Størrelse og ganske samme Art som det tilstedebragte, at der dog forneden paa hvert af Benklædernes Ben fandtes paasyet 2 Knapper, der mangle paa de tilstedeværende Benklæder, og at der paa Blusens venstre Overærme fandtes et Mærke, som ikke findes paa den tilstedeværende Bluse, men at dennes venstre Ærme bærer Præg af, at der netop paa det Sted, hvor Mærket paa den fra Forretningen solgte Bluse sad, har været anbragt et Mærke af ganske samme Størrelse.

Under Undersøgelsen blev der i Kakkellovnen i det af Arrestanten ved hans Anholdelse beboede Værelse mellem noget brændt Papir fundet nogle smaa Stumper forbrændt Tøj, hvori der tydeligt saas bl. a. Dele af et Anker og Flag af samme Beskaffenhed, som i det ovennævnte Mærke, hvorhos Dommeren og Retsvidnerne til Politiprotokollen have attesteret, at venstre Ærme af Blusen bærer Præg af, at der paa samme har været anbragt et Mærke af lignende Størrelse som det, der efter det Oplyste havde været anbragt paa den bortkomne Bluse.

Arrestanten, der ved sin Anholdelse til en Politirapport benægtede at have været i Besiddelse af et Sæt Drengetøj, har derimod til Forhøret erkendt at have solgt det af Anna Lind udleverede Sæt Tøj til hende, idet han nærmere har forklaret, at han den 5 Februar d. A. paa Gaden i Horsens traf en Spinderske ved Navn Marie Olsen, med hvem han i November Maaned f. A. havde gjort Bekendtskab i Vejle, hvor hun efter sin Forklaring arbejdede paa Spinderiet i Havnegade, samt at hun medførte Tøjet, som hun opgav tilhørte hendes 8 á 9 Aar gamle Søn, og som hun, da hun manglede Penge, anmodede Arrestanten som den af dem, der var bedst kendt i Byen, om at sælge for hende, saaledes at det kunde købes tilbage om en Maaned Tid. Efter at Arrestanten derpaa, uden at Marie Olsen fulgte med ham ind i Butikken, forgæves havde forsøgt at sælge Tøjet for 5 Kr. til en Marskandiserske paa Hestedamsgade, overfor hvem han opgav, at han havde faaet Arbejde i Aalborg, men manglede Rejsepenge, gik han, medens Marie Olsen ventede udenfor paa Gaden, ind til Markandiserske Anna Lind, til hvem han solgte Tøjet for 3 Kr., idet han som Grund til, at han falbød det, foregav, at han var i Pengeforlegenhed, bl. a. paa Grund af Børnpenge og en forfalden Veksel. Medens Arrestanten derhos efter sin videre Forklaring købte en Flip til 10 Øre, saa at han fik udbetalt 2 Kr. 90 Øre, hvorefter han gik ud og gav Marie Olsen Pengene, som han havde beholdt i Haanden, har Anna Lind til

Færdig fra Trykkeriet den 7 Juli 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 23.

Mandag den 28 Juni.

en Politirapport forklaret, at Arrestanten fik udbetalt 3 Kr., som han lagde i sin Pung, og at han derefter købte Flippen, som han betalte med en Tiøre, han tog op af Pungen. Arrestanten, efter hvis Forklaring, der ikke fandtes noget Mærke paa den Bluse, han solgte, har derhos benægtet at have fjernet noget Mærke fra den eller brændt et saadant i sin Kakkellovn.

Ved den af Politiet i Vejle anstillede Undersøgelse er det oplyst, at der ikke i November Maaned f. A. paa Spinderiet i Havnegade dersteds har arbejdet nogen Pige ved Navn Marie Olsen, saa lidt som der i det sidste Aar har arbejdet nogen Pige af nævnte Navn paa Spinderiet eller paa noget andet Spinderi i Vejle. Endvidere er der ved Afhøring af de Personer, der i de sidste Maaneder før Arrestantens Anholdelse havde benyttet det af ham i nogle Dage før Anholdelsen beboede Værelse, Intetsomhelst fremkommet, der kunde lade formode, at nogen af dem i Kakkellovnen har opbrændt et Mærke af den ovenanførte Beskaffenhed.

Det tilvejebragte Sæt Tøj er efter at være vurderet til 10 Kr. udleveret til Jørgensen, der har frafaldet Krav paa Erstatning.

Idet det nu ikke findes at kunne betvivles, at nysnævnte Sæt Tøj er identisk med det Jørgensen tilhørende, der ifølge hans edelige Forklaring er ham frakommen mod hans Vidende og Villie, maa der anses tilvejebragt et i Henhold til D. L. 6—17—10 og 11, jfr. Fr. 8 September 1841 § 6, tilstrækkeligt Bevis for, at Arrestanten, hvis Forklaringer maa anses usandsynlige, har været i uhjemlet Besiddelse af Tøjet, hvorhos det efter det Foreliggende maa antages, at han, der fra Slutningen af November Maaned f. A. til den 16 December næstefter beboede et Kvistværelse i samme Ejendom som Jørgensen, selv har tilegnet sig Tøjet fra Loftsværelset, hvortil han maa formodes at have haft uhindret Adgang. Han er derfor for sit i bemeldte Henseende udviste Forhold ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 232 for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri, men Straffen, der ved Dommen er fastsat til Tugthusarbejde i 2¹/₂ Aar, findes efter Sagens Omstændigheder passende at kunne bestemmes til samme Art Straf- arbejde i 3 Aar, og med den anførte Forlængelse af Straffetiden vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes, saaledes kunne stadfæstes.

Nr. 154. Overretssagfører C. Wium (Ingen)

mod

Sagførerne **Rønn og Schmit** som Kuratorer i fhv. Købmand **Martinus Andersens Konkursbo** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Overretssagfører C. Wium, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 307. Højesteretsagfører Dietrichson

mod

Hans Olsen eller **Olsson** (Def. Liebe),

der tiltrædes for Hæleri og Betleri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 22 Maj 1915: Arrestanten Hans Olsen eller Olsson bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Cortsen og Meyer, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Olsen eller Olsson til Højesteretsagførerne Dietrichson og Liebe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Hans Olsen eller Olsson, der tiltales for Hæleri og Betleri, og hvis opgivne Alder af 41 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, er tidligere anset bl. a. ved nærværende Rets Dom af 6 December 1904 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 21 Marts 1905 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved Merløse-Tudse Herreders Ekstrarets Dom af 7 December 1905 i Medfør af Straffelovens § 241 efter § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri samt efter Lov af 3 Marts 1860 § 3, disse §§ sammenholdt med Lov af 1 April 1905 §§ 8 og 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved nærværende Rets Dom af 1 December 1906 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., eller i Medfør af dens § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med 1 Aars Forbedringshusarbejde, ved nærværende Rets Dom af 10 Oktober 1908 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt og groft Tyveri eller i Medfør af dens § 241, 2det Stykke, efter dens § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri med Tugthusarbejde i 2 Aar, og senest ifølge Dom ved nærværende Rets Dom af 18 Juli 1911 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet groft Tyveri eller i Medfør af § 241, 2det Stykke, efter § 238 som for 6te Gang begaaet Hæleri med Tugthusarbejde i 3 Aar og ved nærværende Rets Dom af 15 September 1914 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Trangsarbejde i 60 Dage.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han den 21 Marts dette Aar sammen med en ubekendt Mandsperson indfandt sig i Hans Tausensgades Skole, hvor han beilede.

Efter at Arrestanten og den anden Person havde forladt Skolen, savnedes en Flødekande samt en Lysedug, der havde beroet i Skolens Lærerindeværelse, hvortil Adgangen var uhindret, og da Arrestanten umiddelbart efter blev paagrebet, kastede han Lysedugen fra sig og fandtes i Besiddelse af Flødekanden.

Ifølge Arrestantens Tilstaaelse, der vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, har han gjort sig skyldig i Hæleri ved af den ubekendte Person at modtage Flødekanden og Lysedugen, der er vurderede til ialt 2 Kr., skønt han var paa det Rene med, at Kosterne var stjaalne.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stykke, være at anse efter dens § 238 som for 7de Gang begaaet Hæleri samt efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 efter Omstændighederne og under Et med Tugthusarbejde i 2 Aar.

Nr. 312. Arrestanten **Jens Hans Jensen** (Ulf Hansen efter Ordre)

mod

Politidirektøren i København paa det Offentliges Vegne
(Dietrichson efter Ordre),

betræffende en Fængslingskendelses Lovlighed.

Kriminal- og Politirettens Kendelse af 14 Maj 1915: Da Anholdte er mistænkt for Meddelagtighed i Ejendomsindgreb, og det fandtes nødvendigt at sikre hans Tilstedeblivelse under Sagen og afskære ham fra Samkvem med Omverdenen, dekretedes Arrest paa hans Person.

Højesterets Dom.

Appellanten, som under Forhøret i Anledning af nogle i Begyndelsen af dette Aar stedfundne Tyverier af Fustager Fedt fra forskellige Steder i Havnen ved en den 14 Maj 1915 afsagt Kendelse blev belagt med Varetægtsfængsel som mistænkt for Meddelagtighed i Ejendomsindgreb, har for Højesteret paastaet den afsagte Kendelse ophævet.

Ligesom de da foreliggende Oplysninger har afgivet tilstrækkelig Føje til Fængslingen saaledes har heller ikke det senere i Sagen Fremkomne, saavidt det er forelagt Højesteret, kunnet give Grund til Fængslings Ophævelse.

Den nedlagte Paastand vil saaledes ikke kunne tages til Følge.

Det de befalede Sagførere tilkommende Salær for Højesteret bliver at udrede som nedenanført.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Jens Hans Jensens Paastand om Ophævelse af den paaankede Fængslingskendelse kan ikke tages til Følge. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Hansen 80 Kroner, der udredes af det Offentlige, og Højesteretssagfører Dietrichson 80 Kroner, der udredes af Appellanten.

Tirsdag den 29 Juni.

Nr. 300.

Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Magnus Christensen (Def. Harboe),

der tiltales for Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 18 Maj 1915: Arrestanten Magnus Christensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Kaae og Bing, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Magnus Christensen til Højesteretssagførerne Hansen og Harboe 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Magnus Christensen, der tiltales for Bedrageri, er født den 14 Oktober 1885 og anset bl. a.: ved Højesterets Dom af 6 November 1906 efter Straffelovens § 243 og Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og senest ved Højesterets Dom af 19 November 1912 i Medfør af Straffelovens § 246, 1ste Stykke, efter dens § 232 som for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Anmelderen i Sagen, Grønthandler Vilhelm Oluf Jensen, der var stærkt beruset, kom noget efter Middagstid den 18 Februar 1915 i en Beværtning ved Gammel Strand i Selskab først med Glarmester Hans Michaelsen og derpaa med Arrestanten, der var i Følge med Handelsmand Hans Hansen, som under Sagen har været anholdt, sigtet for Meddelagtighed i Bedrageri. Anmelderen antog ved en Fejltagelse Arrestanten for en gammel Skolekammerat, Hørkræmmer Flodin, hvem Arrestanten skal ligne, og Arrestanten lod ham blive i den Tro, at han var Flodin.

Anmelderen og Michaelsen kørte noget efter afsted, og Arrestanten og Hans Hansen sprang op i Anmelderens Vogn og kørte med. Selskabet drak nu først i Vasby Kro, derpaa i Flaskekroen; paa Vejen hertil begyndte Anmelderen og Arrestanten at handle om Kartofler, og i Flaskekroen fortsattes Forhandlingerne og Handelen afsluttedes, hvor-

paa Anmelderen udbetalte Arrestanten, som det maa antages, 490 Kr., idet Prisen blev sat til 500 Kr., og det aftaltes, at 10 Kr., som Anmelderen tidligere paa Dagen havde udbetalt Arrestanten, skulde gaa af i Betalingen. Nogen egentlig Aftale om, hvilken Sort Kartoffler Arrestanten skulde levere, synes ikke at være truffen, men Arrestanten forsikrede, at det var gode Kartoffler. Anmelderen synes at tro, at Aftalen gik ud paa et af Mærkerne »Magnum bonum« eller »up to date«.

Efter Anmelderens Forklaring forpligtede Arrestanten sig til at levere 100 Tønder Kartoffler, hvoraf han erklærede at have 50 Tønder liggende til øjeblikkelig Levering, medens han vilde levere Resten i Løbet af 8—10 Dage.

Arrestantens Forklaring gaar derimod ud paa, at han forpligtede sig til at levere ikke 100 Tønder, men 100 Sække à 100 Pd. svarende til 50 Tønder; efter først at have nægtet at have sagt, at han selv havde Kartoffler, har han erkendt at have udtalt, at han havde 50 Tønder liggende paa en Plads ved Søndre Boulevard; derpaa rettede han dette til, at han havde talt ikke om 50 Tønder, men om 50 Sække. Han har imidlertid erkendt, at han slet ingen Kartoffler havde; hans Forklaringer om, hvorledes han vilde skaffe dem, har været vaklende og til Dels usandfærdige.

Efter det Oplyste var Torvepriserne paa almindelige Spisekartofler her i Byen i den paagældende Tid mellem 8 og 9 Kr. Tønden.

Der foreligger endvidere følgende Oplysninger:

Glarvester Hans Michaelsen har edelig forklaret, at Forhandlingerne mellem Anmelderen og Arrestanten hele Tiden drejede sig om et Parti af 100 Tønder Kartoffler, og at han, da han vendte tilbage til Arrestanten og Anmelderen i Flaskekroen efter et Øjeblik at have været ude at fodre Hesten, saa Anmelderen i Færd med at udbetale Pengene, idet han paa Vidnets Spørgsmaal sagde, at han havde købt 100 Tønder af Arrestanten, samt at denne paa Vidnets Spørgsmaal, om han havde Kartofflerne, svarede, at han havde 50 Tønder liggende, og de øvrige skulde han skaffe.

Kellner i Flaskekroen Hans Christian Hansen har ligeledes edelig forklaret, at han hørte Anmelderen sige: »Ja, jeg har købt 100 Tønder, og jeg vil ogsaa godt købe 100 Tønder til af Frandsen«. Efter det Oplyste kaldte Arrestanten fornævnte Hans Hansen for Frandsen, uden at han har kunnet angive nogen rimelig Grund dertil.

Begge de nævnte Vidner har derhos forklaret, at Arrestanten efter Handelen tilbød Michaelsen 20 Kr. under Anbringende af, at Arrestanten havde laant dem af denne, og at Arrestanten, da Michaelsen nægtede at have Pengene tilgode eller modtage dem, gav dem til Hans Hansen, hvem han efter Vidnet Hansens Forklaring tidligere havde givet en 10-Krone.

Arrestanten har nægtet at huske det af Vidnerne Omforklarede. Derimod har Arrestanten erkendt Rigtigheden af Michaelsens og Operarter Hansens Forklaring, at Arrestanten ved Afskeden sagde til denne sidste: »Jeg har ikke været herude i Dag, det forstaar Du nok«, men han har forklaret, at Meningen hermed var, at Hans Hansen, som

hørte paa det, skulde forstaa, at han ikke maatte omtale Turen til Arrestantens Moder.

Endelig har Michaelsen forklaret, at han, da Anmelderen var kørt, kørte hjem med Arrestanten og Hans Hansen i Automobil, og at Arrestanten da sagde: »Han skal ikke have mere end 50 Tønder«, og da Vidnet hertil sagde, at han var ked af at overvære sligt, svarede Arrestanten, at det skulde han ikke bryde sig om. Da Vidnet, der mente det klogere at holde gode Miner med Arrestanten for at redde nogle af Pengene til Anmelderen, sagde, at Arrestanten jo var klar over, at Vidnet skulde have Halvdelen, svarede Arrestanten, at det kunde Vidnet ikke faa, da han ikke vilde have de 20 Kr. derude. Endvidere forklarer dette Vidne, at Arrestanten en Gang paa Vidnets Spørgsmaal, om han hed Flodin, bekræftede dette. Rigtigheden af disse Forklaringer har Arrestanten benægtet.

Hans Hansen har forklaret, at Handelen drejede sig om Salg af Kartoffler, der solgtes i Tønnevis, og at det, hvis det var 100 Enheder, der blev solgt, har været 100 Tønder. Han, der angiver at være bleven meget beruset, vil iøvrigt intet kunne oplyse om det Passerede, dog har han efter Nægten erkendt at have faaet højst 30 Kr. af Pengene af Arrestanten, hvorimod han har fastholdt ikke at kunne huske, hvad Michaelsen forklarer, at han, Hansen, gentagne Gange bekræftede, at Arrestanten laa inde med 50 Tønder Kartoffler.

Fremdeles har Politibetjentene Nr. 328, Rathmann, og Nr. 327, Søgaard, forklaret, at Arrestanten, da de den 18 Februar Aftenen efter Grønthandler Jensens eller rettere Michaelsens Begæring afhørte og derpaa anholdt ham, til dem erkendte, at han var gaet ind paa at levere 100 Tønder Kartoffler i Løbet af 10 Dage, samt at Arrestanten paastod at hedde Flodin og først efter Anholdelsen erkendte at hedde Christensen.

Arrestanten har ikke villet benægte, at han har udtalt sig saaledes til Betjentene, men har gjort gældende, at det har beroet paa en Fortalelse, hvis han har brugt Ordet Tønder, samt at han var noget beruset.

Arrestanten har dernæst erkendt, at han ved Afhøringen af Politiet omtalte Hans Hansen som Frandsen og i Strid med Sandheden foregav ikke at kunne give nærmere Oplysninger om ham.

Efter det Oplyste var han ved Anholdelsen ikke særlig beruset, og ved Handelens Indgaaelse var han omtrent ædru.

Af de af Anmelderen modtagne Penge, brugte Arrestanten samme Aften 3 Kr. til Indløsning af sit Ur, 10 Kr. til Betaling af Gæld og Køb af Drikkevarer, og til sin Moder gav han 30 Kr., hvilket han under Sagen søgte at lægge Skjul paa. Ved Anholdelsen var han kun i Besiddelse af ca. 329 Kr. Han har angivet i Beruselse at have sviret Resten af Pengene op.

Efter det saaledes Foreliggende kan det ikke betvivles, at den mellem Anmelderen og Arrestanten indgaaede Handel har drejet sig om 100 Tønder Kartoffler. Endvidere fremgaar af det Anførte, at Arrestanten, da han afsluttede Handelen med den stærkt berusede Anmelder og modtog Pengene, optraadte under urigtigt Navn og ligeledes benævnedes sin Ledsager Hansen med et urigtigt Navn, samt at An-

melderer ikke kendte deres Bopæle eller vidste, hvor han skulde finde dem. Arrestantens foran refererede Ytring til Kellneren i Flaskekroen maa antages at have tilsigtet at holde ham skjult, og Arrestantens Betaling af Penge til Hansen, og hans Forsøg paa at faa Michaelsen til at modtage Penge, maa antages gjort i den Hensigt at faa dem til at tie. Naar hertil kommer, at Arrestanten efter egen Forklaring ernærede sig som Handelsmand og ved tilfældigt Arbejde, aldrig har givet sig af med Kartoffelhandel, ikke havde Kartofflerne, kun havde ganske usikre Oplysninger om Kartoffelpriserne og ikke nærmere havde tænkt over, hvorledes han skulde skaffe dem, og endelig, at han, der væsentlig ikke havde andre Penge end de af Anmelderen modtagne, straks udgav saa mange af disse, at han satte sig ud af Stand til efter Markedspriserne at levere endog den Del af Kartofflerne, som han selv under Sagen har erkendt at være pligtig at levere, samt at han er en gentagne Gange med strænge Straffe for Berigelsesforbrydelser straffet Person, findes det uden Betænkelighed at antage, at hans Hensigt overhovedet ikke har været at levere Kartofflerne, men alene at fralukke Anmelderen Pengene, og herimod kan Arrestantens Ytring til Michaelsen om, at Anmelderen kun skulde have 50 Tønder, ikke komme videre i Betragtning — den kan mulig være fremsat for at prøve, hvorledes Michaelsen vilde stille sig til et Bedrageri.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 251 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Nr. 301. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Joachim Valdemar Nielsen (Def. Halkier),

der tiltales for Tyveri.

Andst-Slaugs Herreders Ekstrarets Dom af 27 Marts 1915: Arrestanten Joachim Valdemar Nielsen bør hensættes i Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salærer til de befalede Sagførere, Aktor, Sagfører Buus, og Defensor, Sagfører J. L. Hansen, begge af Kolding, henholdsvis 20 Kr. og 18 Kr. At fuldbyrdes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 17 Maj 1915: Arrestanten Joachim Valdemar Nielsen bør hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Heise, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Joachim Valdemar Nielsen til Højesteretssagfører Asmussen og Advokat Halkier 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Andst-Slaugs Herreders Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Joachim Valdemar Nielsen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 5 Maj 1882, har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 28 Februar 1898 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. Straffelovens § 37, med simpelt Fængsel i 6 Dage, ved Roskilde Købstads Ekstrarets Dom af 31 Oktober 1899 efter Straffelovens §§ 203 og 237, jfr. 228, sammenholdt med §§ 37 og 21, med 15 Slag Rotting, ved Amager Birks Ekstrarets Dom af 23 Januar 1900 efter Straffelovens § 245, jfr. §§ 37 og 21, med 25 Slag Rotting, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 30 April 1900 efter Straffelovens § 108 og Lov 3 Marts 1860 § 3, sammenholdt med Straffelovens § 37, med 25 Slag Rotting, ved Falsters vestre Herreds Politirets Dom af 13 Juli 1900 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 20 Oktober 1900 efter Straffelovens §§ 100 og 101 med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 12 Januar 1901 efter Straffelovens § 100, jfr. § 98 og § 101, med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 9 Marts 1901 efter Straffelovens § 200, jfr. Lov Nr. 80 af 11 Maj 1897, med Tvangsarbejde i 180 Dage, ved samme Rets Dom af 10 December 1901 i Medfør af Straffelovens § 64, efter dens §§ 228 og 243, samt efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved samme Rets Dom af 2 September 1911 efter Straffelovens §§ 101 og 108, 2det Stykke, jfr. § 46, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved samme Rets Dom af 2 Marts 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 12 August 1912 i Medfør af Straffelovens § 237, efter dens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Grenaa Købstads, Nørre- og en Del af Sønder-Herreds Politirets Dom af 28 Juni 1913 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 8, 1ste Stykke, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 3 Sep-

tember 1913 efter Straffelovens § 232, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

1. Efter at den polske Arbejder Stephan Kowalski Mandagen den 2 November 1914 havde gjort Anmeldelse om, at Arrestanten samme Dag havde frastjaalet ham to Tikronesedler, har han under den derpaa indledede Undersøgelse afgivet en edelig Forklaring, som gaar ud paa Følgende: Kowalski, der i 4 Maaneder havde haft Arbejde ved et Mergelleje i Bække, blev fornævnte Dags Morgen afskediget fra dette Arbejde, idet han samtidig erholdt udbetalt 2 Tikronesedler, 1 Tokronestykke og lidt Smaamønt, hvilket alt laa i en lille Papirpose, hvorpaa var optegnet det Antal Timer, Betalingen var beregnet efter, og de Beløb, der skulde fradrages i hans Tilgodehavende. Med Posen i en af sine Lommer begav Kowalski sig til Bække Kro, hvor han traf Formand Peter Jensen, af hvem han paa Begæring fik udleveret en i det tyske Sprog affattet »Afskedseddels«; da han derefter kom udenfor, saa han Mursvend Otto Andersen og Arrestanten staa ved Rejsestalden; han henvendte sig nu til Førstnævnte for om muligt at faa Arbejde hos samme Murmester som denne, og Arrestanten, der kunde tale lidt Tysk, som Kowalski forstod, sagde da, at han vidste, hvor den paagældende Mester boede, og førte derefter Kowalski hen til et Hus, hvor de gik ind. Det viste sig imidlertid, at Murmesteren ikke boede her, hvorimod Arrestanten gav sig til at tale med en Beboer af Ejendommen, Formand Peter Nielsens Hustru, Christine, født Larsen, hvem han viste den fornævnte Arbejdsseddel; da hun ikke forstod Tysk, henviste hun dem til Ejerinden af Huset, der dog heller ikke forstod Sedlens Indhold. Idet Arrestanten og Kowalski derefter stod sammen i den Gang i bemeldte Ejendom, hvortil Lejlighedernes Døre vendte ud, og hvor foruden dem kun befandt sig Nielsens Hustru, sagde Arrestanten til Kowalski, at der jo ikke i Afskedsbeviset stod, hvor længe han havde arbejdet ved Mergellejet. Da som meldt den Pose, hvori Pengene laa, bar Paategning om et Timeantal, fremtog Kowalski derpaa Posen, af hvilken han forud havde taget 2 Kroner, saa at den nu foruden de to Tikronesedler ikkun indeholdt en Tiøre og nogle faa Kobberpenge; Kowalski pegede herefter paa, hvad der stod udenpaa Posen, og holdt den hen foran Arrestanten uden dog at overlevere ham den; Arrestanten tog imidlertid Posen fra Kowalski, der ikke holdt synderlig fast paa den, og udtog Tikronesedlerne, som han viftede med, hvorefter han rev Posen i Stykker og lagde saavel Stumperne som de to Pengesedler ned i sin Lomme. Tiøren faldt paa Gulvet og blev taget op af Nielsens Hustru, som gav den til Kowalski, der troede, at Arrestanten kun for Spøg havde taget hans Penge. Da de var komne udenfor, gik Arrestanten tilbage til Kroen uden at aflevere Pengene, uagtet Kowalski, som fulgte ham, baade paa Vejen derhen og inde i Kroen stillede Forlangende om at faa dem igen. Paa Kowalskis Anmodning blev Sognefogden i Bække derpaa tilkaldt af nogle Tilstedeværende.

Arrestanten har vedholdende benægtet at have tilegnet sig det ommeldte Pengebeløb, men afgivet en Forklaring, der gaar ud paa, at Kowalski ved Kroen udtalte Ønske om at faa Arbejde ved Baneanlægget i Bække, at Arrestanten derefter førte ham til det Hus, hvor

Formanden for samme Anlæg, ovennævnte Nielsen, havde Bolig, at Kowalski i Huset fremviste Papirposen med Pengene, idet han angav, at han ikke vilde have dem med, naar han gik ud paa Banelinien, at Arrestanten derpaa modtog Pengene og lovede at opbevare dem for ham, der ved Overleveringen af Posen udtalte, at Arrestanten godt kunde bruge et Par Kroner af Beløbet — efter Arrestantens Formening som Vederlag for Ulejligheden med at opbevare Pengene.

Fornævnte Mursvend Otto Andersen af Bække har forklaret, at Kowalski den omhandlede Mandag Formiddag spurgte ham, om han ikke kunde skaffe ham Arbejde, at Andersen nok mente, at han kunde, da den i Bække boende Murer, hos hvem han arbejdede, manglede Folk, at han derfor forklarede Kowalski, hvor han skulde henvende sig, at Arrestanten, medens Andersen stod og forklarede dette, sagde, at Polakken kunde gaa med ham, saa skulde han vise ham derhen, samt at Arrestanten og Kowalski derpaa bortfjernede sig i Forening. Andersen har derhos tilføjet, at de kort efter kom tilbage, at Arrestanten da sagde, at Mesteren ikke var hjemme, og at Kowalski straks efter henvendte sig til Andersen og bad denne om Hjælp i Anledning af, at Arrestanten havde frataget ham 20 Kr.

Formand Nielsens Hustru, der som meldt var tilstede, da Kowalski i Gangen til det Hus, hvor hun boede, holdt Posen hen foran Arrestanten, har forklaret, at denne og Kowalski talte sammen i et Sprog, som hun ikke forstod, men antog for at være tysk, at Arrestanten dog paa Dansk spurgte Kowalski, om han havde Penge, at det var som Svar herpaa, at Kowalski tog Papirposen op af Lommen, at han derpaa overleverede Posen til Arrestanten — hvad hun dog ikke tør hævde med absolut Sikkerhed — uden at hun kunde mærke, at Kowalski var ked af, at Arrestanten havde Pengene, men at der, saavidt hun kunde forstaa, ikke var Tale om, at Arrestanten skulde opbevare Pengene for Kowalski, samt at Mændene gik bort sammen umiddelbart efter, at hun havde set Arrestanten — som af Kowalski forklaret — vifte med de to Tikronesedler.

Sognefoged Vaaben af Bække har endelig forklaret, at da han kom til Stede i Kroen og sigtede Arrestanten for at have taget de 20 Kr., erklærede denne, at det ikke passede, og at han ingen Penge havde; dette fastholdt Arrestanten, men efterhaanden fik Sognefogden ham dog til at aflevere i alt 18 Kr. 30 Øre, idet han sagde, at Resten var forbrugt. Bemeldte Beløb blev straks overgivet til Kowalski, og Arrestanten talte slet ikke om, at denne havde betroet ham Pengene eller at have faaet Lov til at bruge af dem.

Ved sin Anholdelse og under de første Forhør søgte Arrestanten, der var i Besiddelse af nogle paa hans afdøde Broder, Carl Julius Nielsens Navn lydende Papirer, at skjule sit eget Navn og sin Fortid ved løgnagtig at udgive sig for Broderen, og trods sin stadig gennemførte Benægtelse har Arrestanten i et Brev af 19 November f. A. til en Svigerinde, hos hvem han havde haft Tilhold i København, bl. a. udtalt Følgende: » . . . jeg véd ikke, hvorlænge denne Sag kan staa paa, men førend 1916 kan du ikke vendte mig; for det er en Sag, som jeg ikke rigtig kan faa ind i mine Tanker, har jeg mon gjort det eller ikke, det véd jeg ikke — inu. . . .« Paa Forehold af, hvad han mente med de anførte Udtryk, har Arrestanten alene forklaret, at

han, da han skrev Brevet, maa have været utilregnelig og ikke vidst af, hvad han skrev. Efter det saaledes Foreliggende samt naar henses til Usandsynligheden af den af Arrestanten under Forhøret givne, iøvrigt ikke bestyrkede Forklaring om hans Adkomst til Kowalskis Penge saavel som til, at Arrestanten er en for Ejendomsindgreb tidligere gentagne Gange straffet Person, maa det anses efter Omstændighederne tilstrækkeligt godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det ham af Kowalski paasigtede Forhold.

2. Arrestanten har derhos under Sagen været sigtet for at have tilegnet sig et Enkefru Ida Olsen i København tilhørende, i en Konvolut indlagt Pengebeløb af 70 Kr., som er bortkommet den 17 Oktober f. A. under Ejerindens Flytning fra Classensvej Nr. 4 i København til Østerbrogade Nr. 116 sammesteds. Arrestanten har erkendt, at han af en københavnsk Flytteforretning var antagen til at deltage i bemeldte Flytning, at han var med ved den første Del af denne, men forlod sit Arbejde, inden Flytningen var tilendebragt, samt at han to Dage senere afrejste til Jylland, hvor han derefter opholdt sig, indtil han blev anholdt. Skønt Arrestanten nu ikke har kunnet give nogen fyldestgørende Forklaring om Grunden til, at han bortgik fra Flyttearbejdet uden senere at hæve sin fortjente Løn, saa lidt som til, at han saa snart efter forlod København, kan der dog ikke mod hans Benægtelse anses tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for hans Skyld i denne Henseende.

Under Sagen er ikke nedlagt nogen Erstatningspaastand.

For sit under 1 ommeldte Forhold vil Arrestanten være at anse i Medfør af Straffelovens § 237, efter dens § 232, som for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 2 Aar.

Nr. 141. Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring (Henriques)

mod

Tømrer- og Snedkermester **C. F. Petersen** (Ingen),

betræffende Omfanget af en Arbejderforsikring.

Nibe Købstads og Hornums Herreds Gæsteretsdom af 24 Januar 1914: Indstævnte, Tømrer- og Snedkermester C. F. Petersen i Nibe, bør for Tiltale af Citanterne, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring i København, under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 Maj 1914: Gæsteretsdommen bør ved Magt at stande.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten fremlagt Afskrift af den i den indankede Dom omtalte Forsikringspolice og de af Indstævnte i Forsikringstiden indsendte Mandtalslister.

Efter Indholdet af det af Indstævnte og en Repræsentant for det appellerende Selskab underskrevne Forsikringsandragende samt det iøvrigt Foreliggende kan Indstævnte ikke anses at have begært alle de Arbejdere, han beskæftigede i sin Virksomhed som Tømrer- og Snedkermester, forsikret eller overhovedet at have begært en videregaaende Forsikring end den, om hvilken han har givet Oplysning gennem de ovennævnte Lister, og for hvilken han har erlagt Præmie. Ikke heller er der tilstrækkelig Grund til at antage, at Indstævnte efter Modtagelsen af Policen, der lyder paa, at Selskabet forsikrer »alle de Arbejdere«, som han »beskæftiger ved sin Virksomhed som Tømrer- og Snedkermester«, har anerkendt, at Forsikringen havde det af Selskabet paastaaede Omfang. Som Følge heraf og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde maa dens Resultat tiltrædes. Den vil derfor være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Arbejdsgiver-nes Ulykkesforsikring, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 23 Juli 1907 underskrev Appelindstævnte, Tømrer- og Snedkermester C. F. Petersen i Nibe, en ved Udfyldning af et trykt Skema fremstillet, til Appellanterne, Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring i København, rettet »Bøgøring om Arbejderforsikring«. Ifølge denne bestaar »Virksomheden« i »Tømmer-, Bygnings-, Møbelsnedkeri samt Maskinsnedkeri«, hvorhos Appelindstævnte bl. a. opgiver, at der i den benyttes en Dampmaskine og følgende Arbejdsmaskiner: 2 Høvlemaskiner, 2 Rundsave, 1 Baandsav, 1 Afkortersav, 1 Fræser kombineret til Bore- og Tappeapparat, 1 Pudsemaskine, Afretter- og Smergelslibeapparat. Endvidere angives det, at Forsikringen tegnes i Afdeling A. og for 5 Aar, og at følgende Arbejdere, opførte gruppevis efter Hovedbeskæftigelsen, »skulle forsikres«:

»Hovedbeskæftigelse	Gennemsnitligt Antal Arbejdere	Hvoraf hver til en Aarsløn af
Maskinerne	3	1 à 600 Kr., 2 à 1000
Snedkere	2	1 à 300 Kr., 1 à 1000
Tømmere	2	1 à 300 Kr., 1 à 1000.«

Et paa Skemaet stillet Spørgsmaal om, hvorvidt nogen i Virksomheden beskæftiget Person er udeladt og da hvem og af hvilken Grund,

er ikke besvaret. Begæringen, der er medunderskrevet af Appellanternes Repræsentant, gaar iøvrigt ud paa, at Arbejderne kun ønskes forsikrede for Ulykkesforsikringslovens Erstatningssummer, hvorhos den indeholder en Bemærkning om, at »paa Grundlag af ovenstaaende, i nøje og fuldstændig Overensstemmelse med Sandheden givne Oplysninger« begæres »ovennevnte Arbejdere« forsikrede »paa den ovenfor angivne Maade«. Endelig hedder det i Begæringen: »Jeg har gjort mig bekendt med Foreningens Vedtægter og Bestemmelser for de paagældende Forsikringer og underkaster mig, hvis nærværende Begæring antages af Foreningen, i et og alt disse«.

I Foreningens — i den paa Grundlag af Forsikringsbegæringen udfærdigede Police aftrykte — »Bestemmelse for Forsikringer i Henhold til Lov af 7 Januar 1898 og Tillægslov af 15 Maj 1903« hedder det:

under § 1.

»Foreningen forsikrer i Afdeling A. Arbejdsgivere imod ethvert dem ifølge Lov af 7 Januar 1898 og Tillægslov af 15 Maj 1903 paa-hvilende Forsikringsansvar overfor de ved den i Policen nævnte Virksomhed beskæftigede Arbejdere, saaledes at alle de Erstatningsbeløb, der ifølge nævnte Love paahviler den forsikrede Arbejdsgiver, udredes af Foreningen«.

under § 2.

»Grundlaget for Forsikringsforholdet danner den af Medlemmet underskrevne Begæring og den i Henhold dertil af Foreningen udfærdigede Police«.

under § 10.

»Forsikringstagerne er forpligtede til at meddele Foreningen Oplysninger, som maatte forlanges, angaaende alt, hvad der vedrører Forsikringsforholdet, og til at føre nøjagtige Lønningsbøger, der til enhver Tid skal være tilgængelige for Foreningen. Denne er derhos berettiget til at undersøge Forholdene paa de Arbejdssteder, som Forsikringen omfatter«.

og under § 11.

»Er Forsikringen tegnet saaledes, at der efter en vis Tids Forløb skal finde Opgørelse af Bidraget Sted, er Forsikringstagerne til Brug ved Bidragets Opgørelse forpligtede til paa Blanketter, der leveres dem af Afdelingen, hver Maaned for den foregaaende Kalendermaaned at meddele Foreningen de fornødne Oplysninger; hvis der arbejdes noget Døgn baade om Dagen og om Natten, regnes Døgnet ved Opførelsen for 2 Arbejdsdage — — — —«.

Under nærværende Sag har Appellanterne anbragt, at de overensstemmende med den foranførte Begæring for et Tidsrum af 5 Aar har i Henhold til Lov af 7 Januar 1898 og Tillægslov af 15 Maj 1903 om Arbejderes Forsikring mod Følger af Ulykkestilfælde i visse Virksomheder for Appelindstævnte forsikret alle de Personer, han beskæftiger saavel ved Tømmerarbejde og Haandsnedkeri som Maskinsnedkeri, hvorhos de har bemærket, at Appelindstævntes hele Virksomhed maa anses som en samlet fabrikmæssig drevet Bedrift, og at han derfor har Ansvar efter Loven for alle de Skader, der maatte opstaa i Virksomheden uden Hensyn til, om det er ved Maskinerne eller ej. End-

videre har Appellanterne anbragt, at det har været Appelindstævntes Pligt at indsende til dem maanedlige Lister, de saakaldte Mandtalslister, indeholdende nøjagtige Oplysninger om samtlige Arbejdere og Arbejdsdage uden Undtagelse, og at Forsikringsbidraget er beregnet paa Grundlag af disse Lister under Forudsætning af, at Arbejdsdagene for alle Arbejderne har været optagne i Mandtalslisterne. Idet imidlertid Appelindstævnte, efter hvad Appellanterne yderligere har anbragt, har undladt at indsende fuldstændige Arbejdslister, har de i første Instans ved Nibe Købstads ordinære Ret gæsteretsvis søgt Appelindstævnte og nedlagt Paastand om, at han under en daglig Bøde tilpligtes at indsende Mandtalslister over samtlige hans Folks Arbejdsdage i Tiden fra den 1 Juli 1907 til den 31 December 1912. Ved Gæsteretsdommen er Appelindstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden for Appellanternes Tiltale, og Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i første Instans nedlagte Paastand. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Ifølge Sagens Oplysninger har Appelindstævnte foruden de Arbejdere, der er beskæftigede ved Maskinerne, i sin Tjeneste nogle Arbejdere, beskæftigede i et Haandsnedkeri, som er særskilt beliggende og fjernet over 20 Alen fra det Lokale, hvor Maskinerne findes. Endvidere fremgaar det af det Foreliggende, at Appelindstævnte, i hvis Virksomhed der i det Tidsrum, som det omhandlede Forsikringsforhold omfatter, ikke er forefaldet noget Ulykkestilfælde, henhørende under Forsikringen, har indsendt Mandtalslister alene omfattende Arbejdere, beskæftigede ved Maskinerne og ved Opførelse af Bygninger over 1 Etage. I en under Sagen i Afskrift fremlagt Skrivelse af 21 December 1912 fra Arbejderforsikrings-Raadet udtales det imidlertid, at Raadet maa anse hele Appelindstævntes Virksomhed som en samlet fabrikmæssig dreven Bedrift, og at der derfor paahviler ham Ansvar efter Ulykkesforsikringsloven af 7 Januar 1898 overfor samtlige de af ham i hans Virksomheds teknisk-mekaniske Del — baade Haandsnedkeri og Maskinsnedkeri — beskæftigede Arbejdere med Hensyn til Ulykker, bevirkede ved Virksomhedens Drift eller ved de Forhold, hvorunder den foregaar.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appelindstævnte gjort gældende, at den fornævnte Forsikringsbegæring i Et og Alt danner Grundlaget for Parternes Mellemværende, og at derfor Forsikringen hverken efter Begæringens Indhold eller efter hvad der fra nogen af Siderne har været forudsat, har omfattet andre Arbejdere end de paa Mandtalslisterne opførte.

Efter de foreliggende Bevisligheder — der forsaavidt er mangelfulde, som den angaaende Forsikringen udfærdigede Police ikke er fremlagt, ligesom der ikke er tilvejebragt nærmere Oplysninger om Beskaffenheden og Indholdet af de af Appelindstævnte indsendte Mandtalslister — findes det ikke at kunne statueres, at der i det omhandlede Forsikringsforhold har paahvilet Appellanterne større Ansvar end det, for hvilket Appelindstævnte har betalt Bidrag til Foreningen. Men herefter samt da det af Appellanterne end ikke er assereret, at Appelindstævnte i Forsikringstiden har vægret sig ved at besvare Forespørgsler fra dem eller tilstede dem Adgang til hans Fabriks- og

Værkstedslokaler, kan han ikke anses pligtig til efter Forsikringens Udløb at meddele Appellanterne de under Sagen omhandlede Oplysninger.

Som Følge af det Anførte maa det billiges, at Appellindstævnte ved Gæsteretsdommen er frifunden for Appellanternes Tiltale, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i første Instans er ophævede, vil saaledes være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen samt idet Appellindstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Onsdag den 30 Juni.

Nr. 287.

Advokat Halkier

mod

Oscar Christian Vilhelm Svendsen (Def. Asmussen),

der tiltales for Tyveri.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 30 Marts 1915: Arrestanten Oscar Christian Vilhelm Svendsen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar samt udrede Aktionens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Alexander Larsen, 24 Kroner og Defensor, Sagfører Lindberg, 20 Kroner. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 5 Maj 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til tre Aar. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Munch-Petersen og Sinding, betaler Arrestanten Oscar Christian Vilhelm Svendsen 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at Barber Nørgaard ikke som i Dommen anført har beediget sin Forklaring,

Færdig fra Trykkeriet den 28 Juli 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 24.

Onsdag den 30 Juni.

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Oscar Christian Vilhelm Svendsen til Advokat Halkier og Højesteretsagfører Asmussen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret hertil indankede Sag er Arrestanten Oscar Christian Vilhelm Svendsen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 22 Juni 1857, har tidligere været anset bl. a. ved Højesterets Dom af 25 Juli 1910 efter Straffelovens § 232 for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri eller i Medfør af § 241, efter § 238, som for 9de Gang begaaet Hæleri samt efter Lov 3 Marts 1860 § 1 med Tugthusarbejde i 3 Aar og har derefter været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Domme af 8 November 1913 og 25 August 1914 efter Lov 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i henholdsvis 90 Dage og 120 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Barbersvend Thorvald Jensen, der arbejder hos Barber Nørgaard, der har Barberstue og Beboelseslejlighed i Ejendommen Aaboulevard Nr. 39 her i Byen, har edelig forklaret, at da han den 23 Februar d. A. lidt over Kl. 12 Middag opholdt sig i Barberstuen, hørte han fra en umiddelbart derunder liggende, til Nørgaards Lejlighed hørende Kælder en Støj, som om der blev hamret med Økse eller Hammer paa Metal. Han løb derfor ned i Kældergangen, og da han saa, at Døren til Nørgaards Kælderrum, der havde været aflaaet med en Hængelaas, der nu var frabrudt og hang løst i den ene Øsken, stod halvt aaben, gik han derind, hvor han fandt Arrestanten staaende med en lille Økse og et Nørgaard tilhørende Champoing-Badeapparat af Kobber. Et til samme hørende Blyrør var frabrudt og laa paa Gulvet tæt ved Arrestanten. I Kælderrummets Vindue laa der en Vest. Da Jensen var paa det Rene med, at det var i tyvagtig Hensigt, at Arre-

stanten befandt sig i Kælderen, tog han ham med op i Barberstuen, hvor Nørgaard straks efter kom til Stede.

Barber Nørgaard har edelig forklaret, at han, da han, efter at være bleven hidkaldt af Thorvald Jensen, gik ned i det ommeldte Kælderrum, hvor han senest havde været den foregaaende Dag om Formiddagen, fandt han her Overdelen til en ham tilhørende elektrisk Lampe, der den foregaaende Dag havde hængt paa sin Plads i en Krog i Loftet, liggende paa et Bord, medens den til Lampen hørende Kuppel laa ituslaaet paa Gulvet, hvorhos han af en Del ham tilhørende Klædningsstykker, der den foregaaende Dag havde hængt paa en i Kælderrummet værende Knagerække, fandt en Vest henlagt i Vinduet, medens en stor Del af de øvrige Klæder laa nedrevne paa Gulvet. Nørgaard, der tidligere flere Gange vil have overtødet sig om, at Blyrøret til det ommeldte Badeapparat, der plejede at ligge i Vinduet, sad fast som det skulde, har derhos forklaret, at hvis det den nævnte foregaaende Dag havde været frabrudt, maatte han have bemærket det, samt at Røret ikke kunde løsnes uden ved Hjælp af et eller andet Redskab, og det fremgaar ogsaa af Sagens Oplysninger, at Apparatet omkring det Hul, hvori Røret havde siddet, bar Mærker, der kunde være fremkaldte ved Slag med den ovennævnte lille Økse. Da Nørgaard den foregaaende Dag forlod Kælderrummet, hvor kun han og hans Lærling, Evald Nielsen, har noget at gøre, aflaaede han det og hængte Hængelaasnøglen paa dens Plads i Barberstuen, og dette sidste gjorde ogsaa Lærlingen, da denne den 23 Februar efter i et Ærinde at have været nede i Kælderen kom op derfra ca. Kl. 11.

Overensstemmende hermed har nævnte Barberlærling Nielsen afgivet Forklaring, der derhos gaar ud paa, at da han den nævnte Dag forlod Kælderrummet, fandtes saavel den elektriske Lampe som Badeapparatet med tilhørende Rør paa deres Plads, ligesom der ikke fra Knagerækken var nedrevet Klæder, eller nogen Vest laa i Vinduet.

Arrestanten har nægtet at have indfundet sig i titnævnte Kælderrum i tyvagtig Hensigt og har om Anledningen til sin Tilstedeværelse dersteds forklaret, at da han den paagældende Dag ved Middagstid sad paa en Bænk udfor den ovennævnte Ejendom paa Aaboulevarden, kom en ham ubekendt Mand hen til ham og anmodede ham om at rense en Kælder i Ejendommen; Arrestanten fulgte da med den nævnte Mandsperson, der forlod ham ved Ejendommens Port, og da Arrestanten kom ned i Kældergangen og saa Døren til det ovennævnte Kælderrum staa paa Klem, antog han, at det var denne Kælder, han skulde rense, hvorfor han gik derind. Idet Arrestanten efter sin videre Forklaring tog fat i Badeapparatet — dog uden Hensigt til at tilegne sig det, men kun af Nysgerrighed — og gav sig til at dreje paa dets Rør, gik dette løst. Han vil ikke have rørt enten ved den elektriske Lampe eller Øksen, og han vil ikke mindes at have set Vesten eller andre Klædningsstykker i Kælderen.

Badeapparatet og Lampen med tilhørende Kuppel maa antages at have haft en Værdi af henholdsvis 10 Kr. og 4 Kr., medens Vesten var værdiløs.

Ligesom Arrestantens Forklaring om Anledningen til hans Tilstedeværelse i Kælderrummet er ganske ubestyrket, og ligesom hans Forklaring om, at Døren til samme stod aaben, ifølge de af Nørgaard

og Evald Nielsen afgivne Forklaringer afgørende maa have Formodningen imod sig, saaledes bærer Arrestantens Forklaringer, der paa flere Punkter har været vaklende og indbyrdes modsigende, ogsaa iøvrigt Usandsynlighedens Præg. Da derhos Arrestantens Fortid kendetegner ham som tyvagtig, hvorved særlig bemærkes, at de Ejendomsindgreb, for hvilke han tidligere har været dømt, hovedsagelig har været — tildels med Indbrud forbundne — Tyverier fra Kælderrum, findes det ubetænkeligt at statuere, at Arrestanten med Vold har skaffet sig Adgang til titnævnte Kælderrum i den Hensigt dersteds at begaa Tyveri. Derimod kan det efter det Oplyste ikke med Hensyn til nogen af de ovennævnte Genstande statueres, at der fra Arrestantens Side foreligger fuldbyrdet Tilegnelse af dem.

Herefter vil Arrestanten for sit Forhold i ovennævnte Henseende — saaledes som ogsaa ved Underrettsdommen antaget — være at anse efter Straffelovens § 232, jfr. § 46, for Forsøg paa 8de Gang begaaet groft Tyveri med en Straf, der findes passende at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 3 Aar.

Ved Underrettsdommen er Straffen bestemt til Tugthusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, der er paalagte Arrestanten, tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste med den af det Anførte følgende Forlængelse af Straffetiden.

Nr. 316. Højesteretssagfører Winther

mod

Carl Emil Kierulf (Def. Asmussen),

der tiltales for Vold mod sin Moder samt til Behandling efter Straffelovens § 299.

Kriminal- og Politirettens Dom af 1 Juni 1915: Arrestanten Carl Emil Kierulf bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Hvass og Becker, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde maa det billiges, at der ikke er fundet Anvendelse for Straffelovens § 299. Det maa ligeledes i Henhold til de i Dommen anførte Grunde tiltrædes, at Tiltalte er funden skyldig i Vold mod sin Moder. For dette Forhold vil han være at anse efter Straffelovens § 201 med en Straf, der findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder.

Med denne Forandring af Straffen og idet bemærkes, at Til-

taltes Moder har udtalt Ønske om, at han ikke dømmes til at have sin Arveret efter hende forbrudt, vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Maaned. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Carl Emil Kierulf, til Højesteretssagførerne Winther og Asmussen 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Carl Emil Kierulf, der tiltales for Vold mod sin Moder samt til Behandling efter Straffelovens § 299, er født den 11 Juli 1874 og ikke funden forhen straffet.

Arrestanten har fra den 20 Juni 1912 til den 9 September s. A. som mistænkt for Trusler været arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Arrestantens Moder, Alvilda Kierulf, født Maar, har som Vidne forklaret, at Arrestanten den 20 December f. A., mens de sad ved Frokostbordet i hendes Hjem, efter en Udtalelse fra hendes Side om, at det ingen Nytte var til, at hun sad og saa Arrestanten spise, udskældte hende bl. a. for Bæst og Asen, aflaaede Døren og gik rundt om Bordet med knyttede Hænder, truende hen mod hende; Arrestanten udtalte ifølge Moderens Forklaring derhos, at han ikke fik Ro i sit Sind, før han saa Blodet sprøjte ud af hendes Hoved, og da hun rejste sig og talte beroligende til Arrestanten, tilføjede han hende, vistnok med flad Haand, et Slag i højre Side af Hovedet, saa at hun, der er 78 Aar gammel, vaklede, og hendes Kappe fløj hen ad Gulvet.

Arrestanten udtalte derhos, at han, der i 14 Dage havde spekuleret paa, hvorledes han skulde komme hende til Livs, nu havde bestemt, at det skulde være den Dag, dundrede derefter i Bordet og sagde: »Sig, Du har Uret«, og da hun sagde: »Ja, jeg har Uret«, forlod han øjeblikkelig Værelset.

Arrestantens Moder havde ifølge hendes Forklaring nogle Dage Hovedpine paa Grund af Slaget, der ellers ikke efterlod Følger.

Arrestantens Moder har derhos forklaret, at Arrestanten, der i længere Tid har været hidsig og opfarende, i den sidste Maanedstid før hans Anholdelse er fremkommet med Trusler mod hende, og at hun, der føler sig overbevist om, at Arrestanten en skønne Dag gør Alvør af sine Trusler, begærer det afgjort, om han i den Anledning skal stille Sikkerhed eller hensættes under Varetægt.

Arrestanten har med Hensyn til det omhandlede Optrin forklaret, at han, da Moderen besværede sig over, at han sad og spiste noget varm Mad, sagde til hende, at hun var uopdragen, samt at han, hvis

hun var et Mandfolk, vilde give hende en »Vinge«, og da han dermed gjorde en illustrerende Haandbevægelse, ramte han Moderens Hjemme-hue, saa at den faldt af. Arrestanten har derhos nægtet til sin Moder at have udtalt, at han ikke fik Fred, før han havde set hendes Blod sprøjte, hvorimod han erkender til hende at have sagt, at han kunde forstaa, at Morderen Arthur Jørgensens Moder havde gjort denne stak-kels Arthur Jørgensen helt tosset ved altid at vifte med Kniven for Øjnene af ham, saa at Arthur Jørgensen tilsidst ikke fik Fred, før han benyttede Kniven til at dræbe hende. Arrestanten vil dog ikke her-med have haft til Hensigt at true sin Moder med at gøre noget Lig-nende, som Arthur Jørgensen havde gjort.

Arrestanten har senere berigtiget sin Forklaring derhen, at han ved den særlig omhandlede Lejlighed i hvert Fald kun har slaaet sin Moder med 2 Fingre, samt at han undertiden har Anfald af Hidsig-hed, under hvilke han ikke rigtig ved, hvad han gør eller siger, men at han ikke har ment sine Trusler alvorligt.

Da Arrestanten den 20 December f. A. forlod sin Moders Hjem, efterlod han til hende et Brev med Overskriften:

»Nu skal det have Slut!«

I Brevet skriver Arrestanten bl. a.:

»Eller synes Du, at det er venligt at sige:

1) Jeg sidder ikke her for at se Dig spise Lever!

2) Du kan vel nok spise alene!

3) Jeg vil ikke ha' det, jeg kan ikke tygge det!

Det er moderligt!

Kan jeg lugte, at Du ikke kan tygge Lever, naar Du ofte og netop Dagen i Forvejen sad og syntes, det smagte saa godt!

Yderligere rejste Du Dig fra Bordet for at give dine Ord, »at Du ikke brød Dig om at se mig spise«, Eftertryk!

Men nu skal jeg sige dig noget ganske Andet og det er, at jeg nu vandrer mine egne Veje, og krydser Du eller Andre paa din Op-fordring disse, har jeg taget mine Forholdsregler. Nu vil jeg endelig være befriet for min Families Vrøvl og Sempelhed.

Jeg skal aldrig mere forstyrre din Fred, Du er Luft for mig, thi Du har ved 1000 Lejligheder vist, at jeg er Luft for Dig,

. . . . Men gør nu som Du vil, jeg er belavet paa Familiens tagen Fat overfor mig, men skal denne Gang ogsaa bide fra mig, hvis man krummer mig et Haar, saa det forslaar Noget! Og meddele baade Aage og Alle og Tanter & Bekendte om denne kære Familie med William i Bockenheim, Tyveriet fra Berlin og Dine egne Geni-streger!

Sæt kun 1 Plet til i Familien!!! Lev vel.«

Af forskellige Personer er det forklaret, at Arrestanten ved for-skellige Lejligheder skal have fremsat Trusler mod nuværende eller tidligere Foresatte, hvilke Trusler dels gik ud paa at skyde den Paa-gældende, dels paa at slaa Vedkommende med Jærnkno, men Arre-stanten, hvis forrige Sag drejede sig om et saadant Forhold, har over-for disse Forklaringer enten benægtet deres Rigtighed eller gjort gæl-dende, at Truslen var fremført for Spøg.

Carla Magdalene Johanne Brodersen, med hvem Arrestanten har avlet 2 Børn, og som boede sammen med Arrestanten i 2 Aar til No-

vember 1911, har forklaret, at Arrestanten, mens de boede sammen, undertiden mishandlede hende ved at give hende Lussinger og sparke hende, hvorhos han truede hende undertiden paa Livet, én Gang idet han sagde, at han vilde tage Livet baade af hende, deres Barn og sig selv.

Hvad særlig angaar Arrestantens Forhold overfor sin Moder, har Margrethe Thora Christensen, der i et Par Aar indtil Efteraaret 1912 boede hos Arrestantens Moder, forklaret, at Arrestanten, hvem hun i det anførte Tidsrum jævnlig saa, tit truede sin Moder paa forskellig Maade, med hvilke Ord erindrede hun nu ikke, men Arrestantens Optræden var saa truende, at det efter hendes Forklaring ikke vilde undre hende at erfare, at Arrestanten havde lagt Haand paa sin Moder.

Arrestantens Søster, Marie Elisabeth Kierulf, der i de sidste 18 Aar hun i Sommerferien har været sammen med sin Moder og Arrestanten, har derhos forklaret, at Arrestanten lige fra Barndommen har vist et voldsomt og ophidset Sind, at Arrestantens Ubeherskethed er tiltaget i de senere Aar, samt at hun hyppigt har hørt ham udstøde Trusler med Hensyn til forskellige af hans Foresatte. Hun har derimod ikke hørt ham fremkomme med Trusler med Henblik paa Moderen, men mener, at selve Arrestantens Optræden overfor hende og Moderen indeholdt Trusler mod dem begge.

Ved den af Arrestantens Moder afgivne Forklaring i Forbindelse med Arrestantens Forklaring og det iøvrigt under Sagen Oplyste findes det efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Arrestanten ved den særlig omhandlede Lejlighed har gjort sig skyldig i Vold overfor sin Moder.

Derimod skønnes det, omend det efter det Foreliggende maa antages, at Arrestanten jævnlig har optraadt truende overfor Moderen, ikke mod Arrestantens Benægtelse bevist, at han ved den oftommeldte eller andre Lejligheder overfor sin Moder har fremsat nogen alvorlig ment Trusel om at tilføje hende større Overlast, hvorved bemærkes, at det ovenfor citerede Brev nærmest taler imod, at noget saadant har været hans Hensigt.

Arrestanten var under sin forrige Sag indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i en den 5 September 1912 udstedt Erklæring har udtalt Følgende:

»Arrestanten er herefter en udpræget Degenereret med ujævn, men i det Hele tarvelig intellektuel Begavelse, stærk Følelsesreaktion, især ved Vrede, moralske Defekter, betydelig Selvovervurdering og rudimentære Storheds- og Forurettelsesideer, som dog ikke har antaget Karakteren af virkelige Vrangforestillinger. Under Indvirkning af Affekter og vel endnu mere under samtidig Alkoholpaavirkning er hans Associationsvirksomhed forhøjet, men tillige uregelmæssig, og det er ikke urimeligt, at han under disse Forhold ikke altid er i Stand til at skelne mellem sine Fantasiprodukter og Virkeligheden, ligesom det ikke kan nægtes, at han, som Moderen hævder, bagefter ikke erindrer, i alt Fald ikke nøjagtigt, hvad han har sagt og gjort, og saa længe Affekten staar paa, er hans Omdømme uden Tvivl meget mangelfuldt. Men ved Siden heraf faar man Indtrykket af, at hans Optræden under Paroksysmerne er beregnet paa at imponere Omgivelserne, i Almindelighed Moderen, og at hans overdrevne Paastande og Trusler ikke er

helt alvorligt mente. Det er naturligvis umuligt at sige, hvor vidt han ved given Lejlighed kan lade sig drive af sine Affekter, men jeg anser ham ikke for synderlig farlig.«

Arrestanten har ogsaa under nærværende Sag været indlagt til Observation paa den nævnte Afdeling, der i Erklæring af 23 Februar d. A. bl. a. udtaler:

»Arrestantens Tilstand er i alt Væsentlig uforandret siden sidste Observationsophold Det bør dog bemærkes, at hans Storhedsforestillinger og Forurettelsesforestillinger ikke paa nogen Maade synes tiltagne, tværtimod snarere mindre fremtrædende end sidst Hans intellektuelle Begavelse som sidst tarvelig, men skønnes ikke forringet Hos en saa abnorm Person som Arrestanten er det ikke urimeligt, at den Miskendelse af sig selv og sit Forhold til Andre, som fremgaar af hans Udtalelser, er oprigtigt ment, og i Forbindelse med hans meget betydelige Affektpirrelighed motiverer hans Irritabilitet overfor Moderen og hans ganske ubeherskede og ugrundede Vredesanfald overfor hende

Ligesom sidst anser jeg ham ikke for at være videre farlig, idet det efter hele hans forlorne Væsen er rimeligt, at hans Trusler er fremsatte for at imponere, men da han synes i alt Fald til Tider at være uvenligt Sindelag overfor Moderen, og da man, som sidst bemærket, ikke kan vide, hvorvidt en saa uligevægtig Person kan drives af sine Affekter, og da Moderen under alle Omstændigheder lider under hans Heftighedsanfald, synes der at maatte træffes Foranstaltninger til at beskytte hende imod ham.«

Efter det Foreliggende skønnes Arrestanten ikke at være i Besiddelse af den Tilregnelighed, som findes hos voksne og sjælssunde Personer, og han vil herefter som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 201, jfr. § 39, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder.

Hermed endte første ordinære Session.

Første Ekstrasession.

Mandag den 26 Juli.

Nr. 319. Højesteretssagfører Henriques

mod

Robert Henrik Nielsen, kaldet Hansen (Def. Møller),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 5 Juni 1915: Arrestanten Robert Henrik Nielsen, kaldet Hansen, bør straffes med Tugt-

husarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Sally og Wolff, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 3 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Robert Henrik Nielsen, kaldet Hansen, til Højesteretssagførerne Henriques og Møller 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Robert Henrik Nielsen, kaldet Hansen, der tiltales for Tyveri, er født den 24 Juni 1886 og anset bl. a. ved Højesterets Dom af 10 December 1909 efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stk., og i Medfør af samme Lovs § 241 efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Højesterets Dom af 21 November 1911 i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 2 September 1913 efter Straffelovens § 231, 2det Stk., jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og senest ved nærværende Rets Dom af 28 November 1914 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 60 Dage.

Fra den 27 Februar til den 6 Marts 1915 var han arresteret ved 1ste Kriminalkammer sigtet for Forsøg paa Tyveri. Denne Sag blev sluttet uden Tiltale.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han den 12 Marts 1915 om Eftermiddagen i tyvagtig Hensigt med falsk Nøgle har lukket sig ind i en Lejlighed i Ryesgade Nr. 6, hvor han fra en Gasautomatmaaler, som han oprød, stjal ca. 3 Kr., hvorhos han stjal Beklædningsgenstande, Viskestykker og et Ur med Kæde, hvilket beroede frit fremme og er vurderet til ialt 40 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231, 2det Pkt., eller i Medfør af dens § 241, 2det Stk., efter dens § 238 som for 5te Gang begaaet Hæleri efter Omstændighederne med Tughusarbejde i 2 Aar.

Nr. 308. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Valdemar Julius Nollin og Robert Fredag Christiansen
(Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 18 Maj 1915: Arrestanten Valdemar Julius Nollin og Tiltalte Robert Fredag Christiansen bør straffes, Arrestanten med Forbedringshusarbejde i et Aar og Tiltalte med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og hver for sig betale Aktionens Omkostninger, dog at de hver med Halvdelen udreder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Amdrup og Olsen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger findes det betænkeligt at antage, at Tiltalte Christiansen har været paa det Rene med, at Tilegnelsen af de i den indankede Dom omhandlede Genstande var ulovlig, og han vil derfor være at frifinde. Hvad derimod angaar Tiltalte Nollin, maa det i Henhold til de i Dommen for hans Vedkommende anførte Grunde billiges, at han er anset efter Straffelovens § 231, 1ste Punktum, men Straffetiden findes at kunne forkortes til 8 Maaneder. Aktionens Omkostninger vil være at udrede med Halvdelen af Tiltalte Nollin og med Halvdelen af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Robert Fredag Christiansen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Valdemar Julius Nollin bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Kriminal- og Politirettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Møldrup og Henriques 40 Kroner til hver, udredes med Halvdelen af Tiltalte Nollin og Halvdelen af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Valdemar Julius Nollin og Tiltalte Robert Fredag Christiansen, der tiltales for Tyveri, er fødte den 16 Maj 1890 og den 28 April 1898.

Arrestanten er anset ved nærværende Rets Dom af 20 August 1910 efter Straffelovens § 229, 4de Stykke, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved nærværende Rets Dom af 12 September 1911

efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Ved nærværende Rets Dom af 18 August 1914 er han frifunden for Tiltale for Tyveri.

Tiltalte er ikke funden forhen straffet. Ved Amager Birks Ekstrarets Dom af 30 November 1911 er han som værende under kriminel Lavalder frifunden for Tiltale for Tyveri og Overtrædelse af Jagtloven.

Ved egne Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er Arrestanten og Tiltalte overbeviste om hver for sig, Arrestanten fra Midten af Oktober 1914 til 3 December s. A. og Tiltalte fra April 1913 til Begyndelsen af December 1914, i mange Gange paa Artilleriets Skydebaner paa Amager Fælled og den dertil stødende tørre Strand at have tilegnet sig, Arrestanten ca. 70 Kobberringe, ca. 50 Messingbrandrør og ca. 50 Pund Blykugler eller Stykker deraf til samlet Værdi ca. 58 Kr. og Tiltalte ca. 50 Messingbrandrør og en Del Bly til samlet Værdi ca. 39 Kr., hvilket Alt hørte til udskudte Projektiler og dels laa spredt, dels fandtes i eller paa Projektilerne, i hvilke Tilfælde de sønderslog disse, eller Arrestanten med Hammer og Mejsel huggede Kobberringene af dem.

Efter deres Forklaringer solgte de Rørene og Arrestanten tillige Ringene til forskellige Soldater og fik fra 15 Øre til 1 Kr. for Rørene og fra 5 til 20 Øre for Ringene, medens de smeltede Blyet og solgte det til en Jærnhandler for fra 10 til 13 Øre pr. Pd.

De udskudte Projektiler og dertil hørende Metaldele tilhører vedblivende Militæretaten, der lader dem opsamle.

Saa vel Arrestanten som Tiltalte har forklaret, at de ofte har set Andre samle og tilegne sig slige Genstande — at dette sker, er bekræftet ved det iøvrigt Oplyste — og at de ikke vidste, at Militæretaten gjorde Krav derpaa eller lod dem opsamle.

Ligesom det imidlertid i sig selv er usandsynligt, at Arrestanten og Tiltalte, der hører hjemme paa Amager, skulde være uvidende om det virkelige Forhold, saaledes taler det mod Arrestanten, dels at han har erkendt, at flere Jærnhandlere, til hvem han tidligere havde søgt at afsætte Messingrørene og Kobberringene, har meddelt ham, at det er forbudt at købe Sligt, dels at han, da han af Inspektionsbetjent Nr. 177, Bach, den 3 December 1914 blev paagrebet paa Fælleden, opgav falsk Navn og Bopæl. Til Forklaring heraf har han først anført, at han ikke vidste, at Bach, der var civilklædt, hørte til Politiet — efter det Oplyste maa han dog antages at have været bekendt dermed — hvorfor han ikke mente at behøve at sige ham Sandheden, og dernæst, at Bach havde meddelt ham, at hans Handlemaade var Tyveri, efter Bachs Forklaring har denne i alt Fald sagt, at Handlingen var ulovlig. Ved Paagribelsen angav Arrestanten derhos i Strid med Sandheden, at han kun havde solgt det Opsamlede til Militære, hvilket han antog for lovligt.

Ogsaa Tiltalte har forklaret, at han ved, at Jærnhandlerne ikke vil købe Kobberringene og Brandrørene, men han har forklaret ikke at vide Grunden hertil. Han har fremdeles erkendt Rigtigheden af en af hans Fader, Kusk Ole Christiansen, afgiven Forklaring, hvorefter baade denne og Tiltaltes nu afdøde Moder har forbudt ham at opsamle Pro-

jektiler, bl. a. fordi det er ulovligt. Tiltalte gør imidlertid gældende, at han troede, at Forældrenes Antagelse om, at Opsamlingen var ulovlig, var urigtig. Endvidere har han erkendt Rigtigheden af Jordbruger Thorvald Jensens Forklaring om, at Arrestanten og Tiltalte flere Gange er gaaet til Siden, naar de paa Fælleden har mødt Vidnet; men Tiltalte har forklaret, at det var kun, fordi han skammede sig over intet Arbejde at have. Arrestanten har derimod nægtet Rigtigheden af Jordbruger Jensens Forklaring.

Efter alt det saaledes Foreliggende findes det utvivlsomt, at saavel Arrestanten som Tiltalte har været paa det Rene med, at de gjorde sig skyldige i Tyveri; de vil herefter være at anse, Arrestanten efter Straffelovens § 231, 1ste Punkt, med Forbedringshusarbejde i et Aar og Tiltalte efter Straffelovens § 228, jfr. §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Nr. 302.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Jens Christian Nikolaj Jensen (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri og Betleri.

Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 19 Marts 1915: Arrestanten Jens Christian Nikolaj Jensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor, Sagførerne Mørch og Vald. Petersen, henholdsvis 25 og 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 17 Maj 1915: Arrestanten Jens Christian Nikolaj Jensen bør hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Saa udreder Arrestanten og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen fastsatte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Johnsen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Christian Nikolaj Jensen til Højesteretssagførerne Liebe og Aagesen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aalborg Købstads Ekstraret indankede Sag tiltales Arrestanten Jens Christian Nikolaj Jensen for Tyveri og Betleri.

Arrestanten, der er født den 3 Juli 1889, har tidligere, foruden at han før sit fyldte 18de Aar har været anset 3 Gange for Tyveri, den ene Gang i Forbindelse med Hæleri, været anset:

1) ved Overrettens Dom af 17 Februar 1908 efter Straffelovens §§ 228 og 229, tildels sammenholdte med §§ 37 og 46 samt for førstnævnte Paragrafs Vedkommende tillige § 52, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar,

2) ved Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 3 Februar 1909 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., og i Medfør af dens § 241 efter § 238, disse Straffebestemmelser sammenholdte med midlertidig Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage,

3) ved samme Rets Dom af 2 Juli s. A. i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stykke, efter dens § 238, jfr. midlertidig Lov 1 April 1905 § 13, som for 3die Gang begaaet Hæleri med samme Art Fængsel i 60 Dage,

4) ved Højesterets Dom af 25 Januar 1910 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar,

5) ved Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 11 Juli 1911 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og

6) ved Overrettens Dom af 14 Oktober 1912 efter Straffelovens § 232 for femte Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Den 22 Februar d. A. anmeldte Distriktschef J. C. Nielsen til Politiet i Aalborg Købstad, at der var frakommet ham en Hovedpude med hvidt Betræk, mærket »A. N.«, der havde henligget frit fremme paa en paa Trappegangen i Ejendommen Østeraagade 4 i bemeldte Købstad henstaaende Barnevogn. Samme Dag ved Ettiden blev denne Pude, der efter Niensens Forklaring maa være bortkommen mellem Kl. 1 og 2, af Arrestanten pantsat for en Laanesum af 1 Kr. 35 Øre til Pantelaaner Rasmussens Hustru, Strandstien 2, sammesteds, og da Arrestanten derefter samme Dags Aften indfandt sig hos bemeldte Pantelaaner for at pantsætte et Vækkeur, blev han sat under Anholdelse.

Med Hensyn til sin Besiddelse af Hovedpude og Vækkeur har Arrestanten angaaende den første oprindelig forklaret, at den efter i flere Aar at have tilhørt hans Moder efter hendes Død nu tilhørte ham, og at han samme Dag, som han pantsatte den, havde taget den i sin Faders Lejlighed, til hvilken han havde skaffet sig Adgang ved Hjælp af en af hans Broder laant Nøgle, medens hans Forklaring angaaende Uret gik ud paa, at han havde købt det for 2 Kr. Denne Forklarings Urigtighed har Arrestanten senere erkendt med Tilføjende, at han kun har forklaret saaledes, fordi han ikke kunde »taale« Opdagelsesbetjent Jensen, som tog hans Forklaring til vedkommende Rapport, og at han derfor vilde give ham »noget at rende efter«. Hans Forklaring gaar derefter ud paa, at han har faaet begge Dele af et tidligere straffet Fruentimmer, Maren Kathrine May, født Christen-

sen, kaldet Mary May, med Anmodning om at pantsætte dem for hende. Han har i saa Henseende i et den 25 Februar d. A. afholdt Forhør nærmere forklaret, at han den 22 s. M. med nævnte Mary og Arbejdsmand Edvard August Sophus Bull, som han traf sammen paa Gaden, svirede hos Enke Christine Carlsen, ved hvilken Lejlighed der ogsaa var en Pige, der hed Rikke, til Stede, og at Mary satte sig hen til ham og fortalte, at hun havde en Pude, som hun havde taget hjemme, og som hun bad ham »stampe« for sig. Han hentede derefter, vistnok ved Middagstid, Puden, der laa i Kælderen i hendes Hjem i Nygade, og pantsatte den som ovenfor nævnt, idet han beholdt Laanesummen, hvorefter han og Bull lagde sig til at sove i Christine Carlsens Lejlighed. Hen paa Eftermiddagen gik Arrestanten, ledsaget af Bull, efter sin videre Forklaring ud at betle, hvorefter han ved 5-Tiden om Eftermiddagen paa Marys Opfordring i samme Kælder hentede Vækkeuhret, som hun efter sin Forklaring havde tilegnet sig om Natten i hendes Forældres Køkken. Denne Forklarings Rigtighed har Arrestanten derefter fastholdt under de senere afholdte Forhør, dog at han i et den 2 Marts d. A. afholdt Forhør har forklaret, at han synes ikke, at han skal have Skyld for Tyverierne, da han var saa beruset, at han ikke kan huske, hvad der gik for sig, og at han muligt har faaet Uret af Bull, som efter Arrestantens i Forhøret udtalte Formening da har taget det. I en til sin Defensor her for Retten rettet og af ham fremlagt Skrivelse har Arrestanten derhos udtalt, at han troede, at Pude og Ur tilhørte Mary og hidrørte fra hendes tidligere Ægteskab.

Nævnte Mary May har forklaret, at hun vel har været sammen med Arrestanten og Bull hos Enken Carlsen ved den ovenfor ommeldte Lejlighed; men hun har benægtet at have stjaalet nogen Hovedpude eller at have anmodet Arrestanten om at pantsætte en saadan for hende, hvorhos hun har forklaret, at hun intetsomhelst erindrer om noget Vækkeur, og hverken Enken Carlsen eller Bull, hvilken sidste har erkendt tidligere at have været straffet for Hæleri, har, efter hvad de har forklaret, hørt, at der var Tale om nogen Hovedpude, i hvilken Henseende Bull har tilføjet, at han formener, at Arrestanten og Mary ikke kunde have talt derom, uden at han havde hørt det. Bull har derhos forklaret, at han og Arrestanten ved Middagstid gik ned til Fiskehavnen ved Toldkammeret — der maa antages at ligge i Nærheden af Østeraagade — hvor de forlod hinanden, og at Arrestanten, da de om Eftermiddagen den 22 Februar d. A. atter gik omkring i Byen, sagde til ham, at han (Arrestanten) vilde gaa ind og betle hos Arrestforvareren, hvorefter Arrestanten gik ind til denne og straks efter kom tilbage med et gammelt Vækkeur, som han havde gemt under Trøjen, og om hvilket han fortalte, at han havde stjaalet det paa Arrestforvarerens Køkkenbord.

Distriktschef J. C. Nielsen har edelig bekræftet, at Hovedpuden er ham tilhørende og bortkommen mod hans Vidende og Villie. Tjenestepigerne Ellen Petersen og Christine Westergaard, der den 22 Februar tjente hos Arrestforvarer Mikkelsen, har begge under Ed forklaret, at det i Arrestantens Besiddelse forefundne Vækkeur er identisk med et i Arrestforvarerens Køkken benyttet Ur, der bortkom den nys nævnte Dag, hvorhos de begge til en Rapport har forklaret, at Uret bortkom

om Eftermiddagen, efter Christine Westergaards Udsagn mellem Kl. 4 og 6. Arrestforvarer Mikkelsen har dernæst forklaret, at han formener at kunne genkende Uret som identisk med det ham tilhørende, der blev borte den oftnævnte 22 Februar, medens det henstod frit fremme i Køkkenet, hvortil der var uhindret Adgang fra Arresthusets Vestibule, der ved en uafaaet Dør staar i Forbindelse med Gaden. Endvidere har Arrestforvareren forklaret, at han vel ikke tør aflægge Tilhjemlingsed i Sagen, men at han ikke nærer mindste Tvivl om, at Uret er det samme, som han for ca. 6 à 7 Aar siden har købt for 7 Kr. hos en Urmager paa Sydsiden af Bredegade. Urmager Michael Jensen har endelig forklaret, at han er den eneste Urmager paa Sydsiden af Bredegade, og at han har solgt det omspurgte Ur for 7 Kr. Hvorvidt han har solgt det til Mikkelsen, har han ikke turdet udtale sig om. Saavel Hovedpuden, der er vurderet til 5 Kr., som Vækkeuret, der er vurderet til 1 Kr. 50 Øre, er tilbageleveret de respektive Ejere.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det dernæst anses tilstrækkelig godtgjort, at han den 22 Februar d. A. har betlet forskellige Steder i Nærheden af Havnen i Aalborg.

Idet nu de af Arrestanten afgivne Forklaringer om den Maade, paa hvilken han er kommen i Besiddelse af de ovennævnte Genstande, er vaklende og ubestemte og ikke har fundet mindste Bekræftelse under Sagen, maa der herved i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger, derunder at Arrestanten mange Gange har været straffet for Tyveri, anses tilvejebragt et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at han er kommen i Besiddelse af de ovennævnte Genstande ved Tyveri. Arrestanten, der efter det Oplyste i Gerningsøjeblikket har været paavirket af spirituøse Drikke, men dog ikke i højere Grad, end at han maa antages at have været fuldt tilregnelig, vil derfor for sit i de foranførte Henseender udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri og Lov 3 Marts 1860 § 3 med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 2 Aar.

Tirsdag den 27 Juli.

Nr. 101. Ejendomskommissionær **R. Rasmussen** (Selv)

mod

Vognmand, forhenværende Parcellist **H. P. Hansen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa Salær.

Helsingør Købstads ordinære Rets Dom af 19 Oktober 1914: Indstævnte, Parcellist H. P. Hansen, bør til Citanten, Kommis-

sionær R. Rasmussen, Espergærde, betale 200 Kroner med Renter 5 pCt. aarlig fra den 5 November 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger hæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 4 Januar 1915: Appellanten, fhv. Parcellist H. P. Hansen af Helsingør, bør for Tiltale af Appelindstævnte, Kommissionær R. Rasmussen af Espergærde, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for begge Retter betaler Appelindstævnte til Appellanten 100 Kr., som udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til, at Underretsakten ikke er behørigt stemplet. Iøvrigt intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Ejendomskommissionær R. Rasmussen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag har Appelindstævnte, Kommissionær R. Rasmussen af Espergærde, i første Instans ved Helsingør Købstads ordinære Ret søgt Appellanten, fhv. Parcellist H. P. Hansen af Helsingør, til Betaling af 200 Kr. i Salær for Anvisning af en Køber til en Appellanten tilhørende Ejendom paa Saunte Overdrev med Rente 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 5 November 1913 og Sagens Omkostninger.

Appellanten procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger; men ved Underrettens Dom af 19 Oktober 1914 blev Appelindstævntes Paastand tagen til Følge, idet dog Sagens Omkostninger ophævedes.

Her for Retten gentager Appellanten sin i første Instans nedlagte Paastand og paastaar sig endvidere tillagt Appellens Omkostninger. Appelindstævnte har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde for Overretten.

Appelindstævnte henviser til Støtte for sin Paastand til et af Appellanten, da denne i 1912 engagerede ham, underskrevet saalydende Salærbevis:

»Undertegnede giver herved 200 Kroner i Salær til R. Rasmussen, Villa Hjemmet, Espergærde, for Anvisning og Medhjælp af Salg eller Mageskifte af min Ejendom i Saunte Overdrev. Der som der

ingen Salg eller Maskifte finder Sted Ved Min Anvisning eller Medhjælp Betales Der ingen Selar til R. Rasmussen.

samt til, at den paagældende Ejendom — som det af Sagen fremgaar: i Efteraaret 1913 — er bleven købt af en Mejerist Carlsen, hvis Opmærksomhed var bleven henledt paa den af Sagfører Schønemann i København, for hvem Appellindstævnte havde nævnt den som værende til Salg.

Af Sagens Oplysninger og Proceduren fremgaar, at Mejerist Carlsen efter Aftale med Schønemann rejste til Helsingør for der at træffe Appellindstævnte, som skulde give ham nærmere Anvisning paa Ejendommen, men at Appellindstævnte ikke indfandt sig, og at hans Hustru, da Carlsen telefonerede til ham, svarede, at Appellindstævnte ikke var hjemme, og at Carlsen hellere maatte rejse tilbage til København igen. Efter nogen Søgen lykkedes det imidlertid Carlsen at finde Appellantens Ejendom, og Salget afsluttedes derpaa uden nogen Mellekomst af Appellindstævnte.

Da der maa gives Appellanten Medhold i, at en Virksomhed fra Appellindstævntes Side som den nævnte ikke fyldestgør de i Salærbeviset stillede Betingelser for, at Appellindstævnte kunde rejse Krav efter dette, og da nævnte Bevis maa anses udtømmende at angive, i hvilke Tilfælde der skulde tilkomme Appellindstævnte Kommissionsalær, vil Appellanten, uden at det bliver fornødent at komme ind paa, hvad han iøvrigt har anført — være at frifinde for Tiltalen, hvorhos Appellindstævnte findes at burde godtgøre ham Sagens Omkostninger for begge Retter med 100 Kr.

Overensstemmende hermed vil den indankede Dom være at forandre.

Nr. 326.

Højesteretssagfører Bache

mod

Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri og Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 15 Juni 1915: Arrestanten Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Tegner og Paludan, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Færdig fra Trykkeriet den 2 September 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 25—26.

Tirsdag den 27 Juli.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Tiltalte tillige er sat under Tiltale for Bedrageri, og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen til Højesteretssagførerne Bache og Stein 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Karlo Martin Kristian Marinus Jørgensen, der tiltales for Tyveri, er født den 24 August 1891 og anset ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 29 November 1909 efter Straffelovens §§ 228 og 229 Nr. 4, jfr. § 37, samt efter Straffelovens § 229 Nr. 4 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved nærværende Rets Dom af 7 Januar 1911 efter Straffelovens § 230 I og II, jfr. med Hensyn til II tildels § 46, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 13 Marts 1913 efter Straffelovens § 231, 1ste Punktum, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

En Sag, under hvilken han i 1912 var arresteret sigtet for Ejendomsindgreb, sluttedes uden Tiltale.

Ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er Arrestanten overbevist om at have gjort sig skyldig i følgende Forhold.

Arrestanten, som af Urmager A. Nordholm havde købt et Lommeur til Værdi 30 Kr. for en Pris af 50 Kr., saaledes at Ejendomsretten var forbeholdt Nordholm, indtil hele Summen var betalt, har, uagtet han kun havde afbetalt 5 Kr., nemlig ved Modtagelsen, antagelig i Februar 1913, svingagtigt pantsat Uret og brugt Provenuet til egen Fordel.

Natten efter den 2 Juni 1914, da Arrestanten kom forbi Antikvitetshandler Johannes Augustinus Schmidts Udstillingsvindue, Aaboule-

warden Nr. 6, besluttede han at begaa Tyveri derfra, slog med en Sten Hul i en Rude, rakte Armen ind ad Hullet og stjal en Del Ure, en Ring og en Revolver, som laa fremme i Vinduet og er vurderet til ialt 301 Kr.

Natten efter den 30 September 1914 steg han efter en forud lagt Plan i tyvagtig Hensigt fra Gaarden i Nørrebrogade Nr. 27 over et 1,88 m højt Plankeværk ind i Gaarden til Blaagaardsgade Nr. 2, opbrød et Vindue til en Guldsmedeforretning i sidstnævnte Ejendom i Stueetagen og steg ind derigennem, idet han pressede sig mellem nogle i Vindueskarmen anbragte Jærnstænger. I Forretningen stjal han en Del Armbaad og Ringe m. m. til samlet Værdi 300 Kr. samt konstant ca. 9 Kr., hvilket beroede dels frit fremme, dels i uafaaede Gemmer.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse dels i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens § 253 læmpet Tiltægsstraf og dels efter dens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt og groft Tyveri efter Omstændighederne og under Et med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Nr. 318. Højesteretssagfører Harboe

mod

Heløna Sobieraj, Olahs Hustru (Def. Bache),

der tiltales for Forsøg paa Drab og Legemsbeskadigelse.

Kriminal- og Politirettens Dom af 29 Maj 1915: Arrestantinden Helena Sobieraj, Olahs Hustru, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og efter udstaaet Straf udbringes af Riget. Saa bør hun og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Siesby og Hvass, 35 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende tildels efter den indankede Doms Af sigelse tilvejebragte Oplysninger findes det betænkeligt at forkaste Tiltaltes Forklaring om, at hun, da hun saa Vanyi komme ud af Fabrikken, opgav sin Drabshensigt, og der vil derfor ifølge Straffelovens § 45, 2det Stk., ikke kunne paalægges hende Straf for Forsøg paa Drab.

For den i Dommen omhandlede Legemsbeskadigelse vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 203. Straffen findes at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 8 Maanedere.

I Henseende til Udvisningen af Riget og Aktionens Omkostninger bliver Dommen at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Helena Sobieraj, Olahs Hustru, bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder. I Henseende til Udvisningen af Riget og Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Harboe og Bache 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestantinden Helena Sobieraj, Olahs Hustru, tiltales for Forsøg paa Mord og Vold.

Arrestantinden, der angiver at være 29 Aar gammel, hvilket er fundet stemmende med hendes Udseende, er ikke fundet forhen straffet.

Ifølge Arrestantindens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er Sagens Omstændigheder følgende:

Arrestantinden, der er født i Tyskland og i 1908 indgik Ægteskab med den østrigske Undersaat, Dameskrædder Alexander Olah, lærte i 1909, mens hun boede i Berlin, Emerich Vanyi, der er gift med hendes Mands Søster, at kende. I Oktober Maaned 1913 traadte hun, hvis Ægteskab ikke var lykkeligt, i kønsligt Forhold til Vanyi, og da denne i Juli Maaned 1914 rejste fra Berlin, forlod hun sin Ægtefælle, med hvem hun havde 2 Børn, og fulgte, idet hun medtog sit yngste Barn, med Vanyi her til Staden. Efter et Par Dages Forløb rejste hun dog tilbage til Berlin, da hun længtes efter sit andet Barn. I Oktober Maaned s. A. kom hun imidlertid efter Vanyis Anmodning til Stubbekøbing, hvor han da havde Arbejde, og blev her hos ham, indtil hun i første Halvdel af December Maaned rejste tilbage til Berlin, efter at Vanyi havde sagt hende, at han ikke kunde glemme sin Hustru, og vilde rejse til København.

Efter at Vanyi havde faaet Arbejde her i Staden, telegraferede han, der efter Arrestantindens Bortrejse flere Gange havde skrevet til sin i Berlin boende Hustru om at komme til ham, til Hustruen og anmodede hende om at komme til København. Efter at Vanyis Hustru havde gjort Arrestantinden bekendt med dette Telegram, rejste Arrestantinden til København, hvortil hun ankom den 22 December. Efter hvad Arrestantinden har forklaret, var det hendes Hensigt at gøre Ende paa Kærlighedsforholdet til Vanyi, men ifølge Vanyis indtrængende Anmodning blev hun hos ham, og de levede derefter sammen som Mand og Hustru indtil den 31 Januar d. A., da Vanyi fra sin Hustru modtog et Brev, i hvilket hun meddelte, at hun var kommet hertil og ønskede at tale med ham. Arrestantinden og Vanyi fulgtes til det Hotel, hvor Vanyis Hustru boede, og Arrestantinden, der tidligere flere Gange har foretaget Selvmordsforsøg, forsøgte her at tage sig af Dage ved at drikke Saltsyre. Arrestantinden blev derefter bragt til Kommunehospitalet, og den 7 Februar besøgte Vanyi hende her efter hendes

Anmodning, ved hvilken Lejlighed hun fortalte ham, at hun var svanger paa 6te Uge, og bad ham gøre det godt igen, hvortil han svarede, at han ikke nu kunde sende sin Hustru tilbage, og at Arrestantinden maatte se at glemme ham, idet han lovede at ville sørge for Barnet.

Den følgende Dag, den 8 Februar, blev Arrestantinden Klokken ca. 9¹/₂ Formiddag udskrevet fra Hospitalet, og hun havde da besluttet, saafremt Vanyi var rejst fra Byen, at dræbe sig selv ved at drikke Saltsyre og springe i Vandet. Efter at hun havde erfaret, at Vanyi var i København, opgav hun i Haab om, at han atter vilde flytte sammen med hende, Tanken om Selvmord, og om Formiddagen ved 11-Tiden havde hun en Samtale med Vanyi, der imidlertid nægtede at tage sammen med hende igen. Mens Arrestantinden derefter gik paa Gaden for at finde et Logi, mente hun, at Folk saa efter hende, fordi hendes Ulster var ødelagt af Saltsyre, og hun blev derfor fortvivlet og besluttede at tage sig af Dage ved atter at drikke Saltsyre. Ved Middagstid købte hun nogle Tulipaner, hvilken Blomst hun vidste, at Vanyi ikke kunde lide, idet hun tænkte sig at ville sende ham Tulipanerne og skrive til ham, at han skulde lægge Blomsterne paa hendes Grav, naar han hverken brød sig om hende eller Blomsterne.

Mens hun søgte efter en Papirhandel for at købe Papir til Brevet, faldt imidlertid den Tanke hende ind, at Vanyi, da han var Skyld i hendes Ulykke, ligesaa vel som hun selv fortjente at dø, og hun besluttede da at købe en Revolver for med den at dræbe Vanyi og sig selv, naar han om Aftenen Kl. 6 forlod Fabrikken, hvor han arbejdede.

I Henhold til den af hende saaledes fattede Beslutning købte hun ved 1—1¹/₂ Tiden en 6-løbet Revolver samt 6 Patroner, og om Eftermiddagen ved 6-Tiden indfandt hun sig i Nærheden af Fabrikken, der ligger paa Hjørnet af Østre Fasanvej og Lyngbygade, og ladede her Revolveren med 5 Patroner, idet hun ikke kunde faa den 6te Patron indført i Revolveren.

Da Vanyi kom ud fra Fabrikken, gik hun med Revolveren i Haanden hen til ham, idet hun holdt Vaabnet ned ad Siden, og da han spurgte hende, hvad hun vilde, svarede hun, at hun vilde tale med ham; da han derefter saa Revolveren i hendes Haand, spurgte han hende, hvad hun skulde med den, hvortil hun svarede »skyde baade Dig og mig, Din Morder og Skurk«.

Vanyi tog derpaa Revolveren fra Arrestantinden.

Efter at Arrestantinden havde givet Vanyi en Lussing, og han til Gengæld havde slaaget hende, fulgtes de ned ad Østre Fasanvej i heftig Ordstrid, og da han derunder sagde til hende, at hun kunde gøre, hvad hun vilde, sagde Arrestantinden, at nu skulde han faa at se, hvad hun vilde gøre, og tog derefter Saltsyreflasken, som hun havde baaret i venstre Haand, ud af Papiret, i hvilket den var indsvøbt, efter hendes Forklaring, der ikke kan forkastes, i den Hensigt at drikke Saltsyren. Da de var komne i Nærheden af Ejendommen, hvor Vanyi boede, og han forgæves havde opfordret hende til at gaa, kaldte hun ham atter for en Skurk, og da han hævede Haanden — efter hvad han har forklaret for at støde hende bort — hvilken Bevægelse Arrestantinden forstod, som om han vilde slaa hende, kastede hun ham

Saltsyre i Ansigtet, efter hendes Forklaring, der ikke vil kunne forkastes, i øjeblikkelig Vrede over hans Opførsel overfor hende.

Ifølge en samme Dag udstedt Lægeerklæring angaaende Vanyis Tilstand fandtes der stærk Rødme, Svulst og Irritation af Slimhinden paa begge Øjne og Øjenlaag.

I en den 15 s. M. udstedt Lægeerklæring udtales det, at Vanyi er bleven behandlet for Saltsyreforbrænding af højre Øjes Hornhinde og Bindehinde, at Tilstanden efterhaanden har bedret sig saa meget, at han nu havde normalt Syn paa Øjet, idet Hornhinden er klar op, at der endnu resterede nogen Irritationstilstand af Bindehinden, samt at han antageligt slipper for Arskrumpninger af denne Hinde i større Udstrækning.

Vanyi har i Forhøret den 6 Marts d. A. forklaret, at han som Følge af Saltsyren har haft store Smerter i en hel Uge og ligeledes været uarbejdsdygtig i en Uge, men siden den Tid havde han været fuldt arbejdsdygtig og mente, at hans Øjne var fuldstændig raske, og at han ingen Møn har haft af det Passerede, hvilket er bekræftet ved en den 21 d. M. foretagen Lægeundersøgelse. Om Saltsyrens Indflydelse paa Øjet og dets Omgivelser har iøvrigt Retslægen, Professor Ellermann, i Skrivelse til Retten af 20 d. M. udtalt, at der kan opstaa Saar eller Perforation af Hornhinden med større eller mindre Tab af Synet, ligesom der kan komme en Betændelse, saa Øjet fuldstændig ødelægges, hvorhos Ar i Slimhinden paa Øjelaagene kan bevirke Sammenvoksning af Øjelaagene Rande.

Arrestantinden har erkendt, at det, da hun indfandt sig ved Fabrikken, var hendes Hensigt at dræbe Vanyi og sig selv, og nærmere forklaret, at Grunden dertil dels var, at hun var fortvivlet over at være besvangret af Vanyi og ikke at kunne komme hjem til sin Familie igen, saaledes at hun stod hjælpeløs her i Byen, dels at Vanyi, som hun endnu elskede, ikke vilde leve sammen med hende.

Arrestantinden har derhos forklaret, at hun, saa saare hun saa Anmelderen komme ud fra Fabrikken, opgav sin Drabshensigt, idet hun straks blev klar over, at hun holdt for meget af ham til at kunne skyde ham; der kan imidlertid ikke tages noget Hensyn til dette Anbringende, der er ganske ubestyrket og modsiges dels af Arrestantindens ovenfor citerede Udtalelse til Vanyi om, at hun vilde skyde ham og sig selv, dels af hendes senere Forhold ved den omhandlede Lejlighed.

Ifølge en af en Bøsse-mager efter foretagen Prøve af Revolveren afgivet Erklæring var Revolveren et Vaaben af ringe Kvalitet, og Skydning med Revolveren paa 2 Meters Afstand livsfarlig, idet Projektilet ansaas for dræbende, naar det ramte Tindingen. Retslægen, Professor Ellermann, har derhos, efter at være gjort bekendt med den af Bøse-mageren anstillede Prøve af Revolveren, erklæret, at der ikke kan være Tvivl om, at et Skud paa nært Hold med Projektil, hørende til Revolveren, vil kunne være dræbende, naar Tindingen, Underlivet og Mellemrummene mellem Ribbenene rammes.

Efter det Foreliggende skønnes Arrestantindens Drabsforsøg ikke at kunne betegnes som overlagt, idet hendes Sindstilstand, maa antages at være paavirket dels af Tanken om Selvmord, dels af hendes frugt-sommelige Tilstand og Forestillingen om hendes ulykkelige Stilling i

det Hele, saaledes at hendes Beslutning om at dræbe Vanyi ikke er baaret af den rolige Overvejelse, der udkræves til Overlæg, hvorved henvises til det i den nedenfor citerede Erklæring fra Overlægen paa Kommunehospitalets 6te Afdeling udtalte og bemærkes, at Arrestantinden, efter hvad der er oplyst fra Kommunehospitalet, da hun udskreves den 8 Februar om Morgenen, syntes noget i Affekt, samt at et Vidne, der ved den omhandlede Lejlighed saa Arrestantinden og Vanyi paa Østre Fasanvej, har forklaret, at hun var aldeles hysterisk.

Arrestantinden har nægtet, at det, da hun kastede Saltsyren i Ansigtet paa Vanyi, var hendes Hensigt at dræbe ham eller forbrænde hans Øjne, idet hun handlede i pludselig Ophidselse; hun har dog erkendt, at hun var klar over, at hun ved at kaste ham Saltsyren i Ansigtet kunde tilføje ham Skade.

Denne Forklaring findes at burde lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse.

Arrestantinden har under Sagen været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i en den 6 April d. A. dateret Erklæring bl. a. har udtalt Følgende:

»Herefter og efter de gentagne Besvimelsesanfald som Følge af Sindsbevægelser er der ingen Tvivl om, at Arrestantinden lider af Hysteri.

Hun er som saa mange Hysteriske overordentligt paavirkelig af Affekter og reagerer ubehersket og uoverlagt paa saadanne, hvad der fremgaar af hendes gentagne Selvmordsforsøg og hele uoverlagte Handlemaade. Der er heller ikke Tvivl om, at hun har udført sin Forbrydelse i en stærkt ophidset Sindsstemning. Derimod er det vanskeligt at afgøre, om der paa det Tidspunkt, da hun begik Attentatet, var en virkelig sygelig Sindsstemning, der kunde opfattes som en Svangerskabsmelankoli, altsaa en Sindssygdom, til Stede. Derfor kunde tale, at hun under de 4 af sine 5 Svangerskaber har været i deprimeret Sindsstemning. Denne har imidlertid hver Gang været ret vel motiveret, og hendes Tilstand, da hun blev udskrevet fra Afdelingen forrige Gang, lige før hun begik Forbrydelsen, var ikke en saadan, at man vilde betegne den som udtalt Sindssygdom.

For Tiden er Arrestantinden . . . ikke sindssyg. Det kan heller ikke antages, at hun var udpræget sindssyg, da hun planlagde Mord og Selvmord, men hendes Sindstilstand var dog sikkert ikke normal, idet der formodentlig har været en paa Svangerskabet beroende Depression, som ofte er stærk hos neuropatiske særligt hysteriske Personer, og hendes Saltsyreattentat udførtes aabenbart i en noget*) ophidset Sindstilstand, i hvilken Henseende det maa erindres, at Arrestantinden paa Grund af sin sygelige Disposition som hysterisk reagerer abnormt stærkt paa Sindsbevægelser, især ubehagelige«.

Idet Arrestantinden herefter ikke kan antages i Gerningens Øjeblik at have været i Besiddelse af den Tilregnelighed, der findes hos voksne og sjælssunde Personer, vil hun som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 186, jfr. § 46, samt efter § 203 efter Om-

*) Skal være: meget.

stændighederne og under Hensyn til Straffelovens § 39 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, hvorhus hun i Medfør af Straffelovens § 16 vil være at dømme til efter udstaaet Straffetid at udvises af Riget.

Hermed endte første Ekstrasession.

Anden Ekstrasession.

Mandag den 30 August.

Nr. 356. Højesteretsadvokat Møller

mod

Charles Arnold Jørgenius Nielsen (Def. Stein),

der tiltales for uterligt Forhold overfor et Pigebarn under 12 Aar.

Kriminal- og Politirettens Dom af 10 Juli 1915: Arrestanten Charles Arnold Jørgenius Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Olivarius og Amdrup, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 18 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 18 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Charles Arnold Jørgenius Nielsen til Højesteretsadvokaterne Møller og Stein 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Charles Arnold Jørgenius Nielsen, der tiltales for uterligt Forhold mod et Pige-barn under 12 Aar, er født den 31 December 1884 og anset ved Dom bl. a. ved nærværende Rets Dom af 9 Maj 1905 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 42 Dage og ved nærværende Rets Dom af 15 Marts 1910 efter Straffelovens § 185, jfr. Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og senest ved nærværende Rets Dom af 5 Oktober 1912 efter Straffelovens § 238, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, og Lov af 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelovs § 8, 1ste Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

I Aaret 1906 har han derhos ved et af Rettens Kriminalkamre vedtaget en Bøde af 100 Kr. for uterligt Forhold.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Den seksaarige Ellen Emilie Christine Olsen har forklaret, at den 3 Marts 1915 ved 8-Tiden om Aftenen, da hun efter at have gjort et Indkøb for sin Moder, Emilie Rassow, Olsens fraskilte Hustru, kom hjem til Wildersgade Nr. 29, hvor de boede paa 3die Sal over Gaarden, kaldte Arrestanten, som sad paa et W. C. i Gaarden, hende ind til sig, og da hun afslog at komme, sagde han, at hun skulde gaa op ad Trappen, saa skulde han komme efter, og hun skulde faa 10 Øre; da de nu var komne til Afsatsen paa Trappen nedenfor hendes Moders Lejlighed paa 3die Sal, paalagde Arrestanten hende at knappe Benklæderne ned, og da hun ikke vilde det, knappede han dem selv ned paa hende og paalagde hende at lægge sig paa Trappen, hvorpaa han tog sit Lem frem og lagde sig over hende med Benene liggende ned ad Trappen og førte sit Lem ind i hendes Kønssdel, hvilket gjorde ondt, derpaa sagde han, nu er vi færdige, og da Barnets Moder kaldte, rejste han sig og gik ned ad Trappen, medens Moderen kom til.

Moderen har forklaret, at hun aabnede sin Dør, da hun syntes at høre Barnet kalde paa hende, og at, da hun traf Barnet paa Trappen, var dets Benklæder tagne af det ene Ben, og det holdt dem i Haanden og havde Sikkerhedsnaalen, med hvilken de havde været fæstnede, i Munden. Hun hørte Arrestanten gaa ned ad Trappen, hvorved bemærkes, at hans Gang er let kendelig, da han har Klumpfødder; baade hun og Barnet kendte ham godt af Udseende, idet han boede i samme Hus som de. Efter Moderens Forklaring gav Barnet straks en Forklaring, der svarer til den ovenfor fremstillede. Moderen har endelig forklaret, at hun, efter at have faaet Barnet op i Lejligheden, undersøgte dets Tøj og paa Chemisen fandt lidt Vaadt som af Sæd.

Ved Lægeundersøgelse den følgende Dag fandtes Ellens Kønssdele barnligt udviklede og fuldstændigt fri for Rifter, Saar, Irritation eller Udflod. Lægen fandt endvidere hendes Chemise og Underbenklæder, som hun efter Angivende havde været iført om Aftenen, fri for Pletter af Sæd.

Den 8 s. M. meddelte imidlertid Barnets Moder, at det nu led af Kønssygdom, og det behandledes derpaa til den 13 Maj s. A. paa Kommunehospitalet for Gonorrhoe, Behandlingen fortsattes paa Hospi-

talets Konsultationsstue. Den 27 Maj var hun symptomfri, og det angives i en Erklæring af 8 Juni fra vedkommende fungerende Overlæge, at hun formentlig vil komme sig fuldstændigt, men sandsynligvis først efter flere Maaneders Forløb. Hvornaar Sygdommen er paaført hende kan efter Overlægens Erklæring ikke afgøres ad klinisk Vej.

Medens Fængselslægen og Politiets visiterende Læge, Overlæge Hansen, ved Undersøgelse henholdsvis den 12 og 13 Marts 1915 ikke fandt Tegn paa Gonorrhoe hos Arrestanten, udtalte Overlæge Hansen i en Erklæring af 16 s. M., at Arrestanten den Dag havde ubetydelig slimet Udflod af Urinrøret og talrige Traade i Urinen, at der fandtes Gonococcer saavel i Udflod som Traade, og at Arrestanten havde Gonorrhoe i smitsom Form.

Efter at Arrestanten i en Del Forhør havde fastholdt, at Barnet maatte have forvekslet ham med en anden, erklærede han i et Forhør den 29 Marts, at han havde været beruset — dette havde han først benægtet — den Aften, og at hvis han var skyldig i det ham Paa-sigtede, hvad han efter Barnets Forklaring ikke betvivlede, vidste han i alt Fald ikke af det; sluttelig har Arrestanten imidlertid atter rent ud nægtet Gerningen.

Arrestanten nægtede først at have været hjemme ved 8-Tiden, men efter at det ved flere Vidners Forklaringer var oplyst, at han kom hjem ved 8—8¹/₂-Tiden om Aftenen, erkendte Arrestanten dette og forklarede, at han medbragte et Vækkeur, som han havde indløst. Hans Forklaringer om, hvad han iøvrigt huskede af Aftenens Begivenheder, har været vaklende. Han nægter at være vidende om, at han lider af Gonorrhoe.

Efter det Oplyste maa Arrestanten antages ikke at have været synderlig beruset, da han ved den paagældende Lejlighed kom hjem.

Naar nu henses til, at Barnet Ellens Forklaring er stærkt støttet af dets Moders Forklaring, og at der efter Omstændighederne næppe kan tænkes nogen Personveksling fra Barnets Side, hvorved ogsaa bemærkes, at Arrestanten havde et Vækkeur med, samt til, at Barnet er smittet med Gonorrhoe, og Arrestanten befundet lidende af denne Sygdom, samt endelig til, at Arrestantens Forklaringer har været vaklende, og han tidligere er straffet for Uterlighed mod Børn, findes Barnets Forklaring at burde lægges til Grund for Paa-dømmelsen, dog at det under Hensyn til Resultatet af Lægeundersøgelsen maa antages, at Arrestanten ikke har haft sit Lem inde i Barnet. Idet det derhos findes betænkeligt at antage det bevist, at hans Hensigt har gaaet videre end til at berøre Barnets Køn-sdel med sit Lem, vil han være at anse efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Nr. 172. Højesteretssagfører Bagger

mod

Julius Schultz (Def. Liebe),

der tiltales for Forbrydelse mod Sædeligheden og Ran.

Hjørring Købstads Ekstrarets Dom af 23 Oktober 1914: Arrestanten Julius Schultz bør hensættes til Tugthusarbejde i 4 Aar. Saa udreder han og de med denne Sag forbundne Omkostninger, derunder Salærer til Aktor, Sagfører A. Jakobsen, og Defensor, Sagfører S. Jensen, henholdsvis 25 Kroner og 20 Kroner. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 30 November 1914: Underretsdømmen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførererne Johnsen og Dahl, betaler Arrestanten 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Afsigelsen af den indankede Dom har Tiltalte været indlagt til Observation paa Viborg Sindssygeanstalt. — Efter Indholdet af den af vedkommende Overlæge afgivne Erklæring findes der ikke Føje til at antage, at Tiltalte ikke skulde være fuldt tilregnelig. Herefter og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 8 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 8 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Julius Schultz til Højesteretssagførererne Bagger og Aagesen 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hjørring Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Julius Schultz sat under Tiltale for Forbrydelse mod Sædeligheden og Ran.

Arrestanten, der er født den 17 December 1885, har tidligere været anset ved Vennebjerg Herreds Ekstrarets Dom af 9 December 1903 efter Straffelovens §§ 228 og 229 Nr. 4, jfr. §§ 37 og 21, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved Horns Herreds Ekstrarets Dom af 16 Maj 1904 efter Straffelovens §§ 228 og 229, § 168, jfr. § 46 og § 247, samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 2½ Aar, ved Baag Herreds Ekstrarets Dom

af 15 Marts 1906 efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stk., med samme Art Strafarbejde i 2 Aar, ved Overrettens Dom af 9 Juni 1908 efter Straffelovens § 231, 1ste og 2det Led, samt efter dens § 168, jfr. § 46, med Tugthusarbejde i 4 Aar og ved Elbo m. fl. Herreders Ekstrarets Dom af 7 August 1912 efter Straffelovens § 232 med samme Art Strafarbejde i 2 Aar.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i de ham paasigtede Forhold under følgende nærmere Omstændigheder:

Efter at Arrestanten den 9 September d. A. efter Udtaaelsen af den ham sidst idømte Straf var bleven løsladt fra Strafanstalten, ankom han den 18 s. M. til Hjørring, og da han om Eftermiddagen havde begivet sig udenfor Byen og ved Halvfemtiden saa en Pige, nemlig den 16aarige Olga Pouline Svendsen, arbejde paa en Mark nord for Frederikshavnsvejen, fik han Lyst til Samleje med hende. Han gik derfor hen til hende og spurgte hende, om hun vilde tjene en Daler, og da hun spurgte ham, hvorved hun kunde tjene Daleren, svarede han »Ved at kneppe mig«. Olga svarede nej til hans Opfordring, hvorefter han tilbød hende flere Penge og lagde sin Arm om hendes Liv, ligesom han efter hendes Forklaring forsøgte at kaste hende omkuld, uden at hun dog havde videre Vanskelighed ved at rive sig løs fra ham, og da hun — der ikke vil have følt sig særlig ilde berørt eller flov ved Arrestantens Tiltale eller Behandling — vægrede sig ved at inddæle sig med ham, forlod han hende, hvorved han har forklaret, at det ikke var hans Hensigt ved Magt at tiltvinge sig Samleje med hende.

Efter at Arrestanten havde forladt Olga og var kommen ud paa Frederikshavnsvejen, mødte han Pigen Martine Jensen af Sdr. Hærtslev, og da hun bar en Haandtaske, fik han, der trængte til Penge, den Tanke at tage Haandtasken fra hende for at tilvende sig de Penge, der muligvis var i den. Da han kom lige ud for Pigen, rev han derfor Tasken, som hun bar over Haandleddet paa venstre Arm, fra hende, idet han muligvis samtidig greb fat i Armen. Han løb derefter et lille Stykke henad Vejen, og efter at han havde aabnet Tasken og udtaget en Pengepung, der efter Martines Forklaring indeholdt mellem 4 og 5 Kr., medens Arrestanten har forklaret, at den formentlig kun indeholdt en Tokrone og nogle Smaamønter, bortkastede han Tasken, hvorefter han, idet han løb videre, udtog Pengene af Pungen og ligeledes bortkastede denne. Martine opsamlede Tasken, hvorimod Pungen, der efter hendes Forklaring havde kostet 50 Øre, ikke har kunnet findes. Arrestanten har forbrugt Pengebeløbet til at leve for samt til Køb af Cigaretter.

Efter Udøvelsen af de nævnte Forbrydelser forlod Arrestanten Hjørring og begav sig til Brønderslev, og da han ved Middagstid den 20 September havde forladt sidstnævnte By og var kommen et Stykke ud ad Landevejen til Aalborg, blev han opmærksom paa en Kvinde, Læge Villadsens Hustru, Brita Poulsen af Hallund, der kom trækkende med en Cykle ad en Sti ved Siden af Vejen. Da Arrestanten fik Lyst til at skaffe sig Samleje med hende, skraaede han over Marken hen til hende, og da hun, der ikke tidligere havde bemærket Arrestanten,

for at undgaa ham, vilde staa op paa sin Cykle, gav han hende et Puf, saa at hun faldt over mod en ved Siden af Stien værende Høj, hvorefter Arrestanten lagde sig ovenpaa hende, saaledes at begge hendes Arme blev holdt nede, løftede hendes Klæder op og førte sin Haand op til hendes Underliv. Fru Villadsen gjorde imidlertid alt, hvad hun kunde for at blive fri for ham, og da hun samtidig raabte og skreg, lagde han sin Haand over hendes Mund for at forhindre hende i at skrike. Det lykkedes hende imidlertid at faa hans Haand revet bort fra Munden, hvorefter hun paa ny gav sig til at raabe og skrike. I det samme saa hun 4 Personer fra Landevejen dreje ind paa Stien, og da hun gjorde Arrestanten opmærksom herpaa, blev han bange, sprang op og løb sin Vej. Arrestanten har erkendt, at det var hans Hensigt med Magt at tiltvinge sig Samleje med Fru Villadsen, hvorhos han har tilføjet, at hun vel gjorde megen Modstand, men at han dog formener, at det vilde være lykkedes ham at forskaaffe sig Samleje med hende, saafremt der ikke var kommet Folk til. Fru Villadsen har ikke lidt nogen legemlig Skade ved den hende tilføjede Overlast.

Der er ikke under Sagen nedlagt nogen Erstatningspaastand.

Der har saavel under nærværende Sag som under de mod Arrestanten tidligere indledede Undersøgelser været rejst Tvivl om hans Tilregnelighed, i hvilken Henseende Overlægen ved Sindssygeanstalten ved Aarhus, hvor Arrestanten havde været indlagt til Observation, i en den 1 April 1908 afgiven Erklæring har udtalt:

>Julius Schultz er ikke sindssyg; men han er heller ikke psykisk normal.

Han er et degenerativt Individ, hvis Degeneration lægger sig for Dagen ved et lavt aandeligt Standpunkt, saavel i intellektuel som navnlig i etisk Henseende. Han kan klare sig i rolige, ordnede Forhold, hvor der kun stilles minimale Fordringer til hans Dømmekraft og ikke fordres selvstændigt Initiativ, og hvor han ikke udsættes for Fristelser. Men han er sikkert ikke i Stand til at tænke over eller tage Hensyn til mere end de allernærmeste Følger af en Handling eller Begivenhed, og hans etiske Defekt gør ham saaledes til et modstandsløst Bytte for tilfældige Fristelser og forbryderske Tilskyndelser.

Jeg anser det ikke for sandsynligt, at en Straf i Fremtiden vil virke mere forbedrende eller afskrækkende paa ham, end de hidtil udstaaede Straffe viser sig at have gjort, og jeg nærer ingen Tvivl om, at han meget hurtigt efter at være kommen paa fri Fod — uden eller efter at være straffet — vil begynde at vagabondere og, naar Lejlighed byder sig, rapse og eventuelt begaa andre Forbrydelser.

Jeg mener i Overensstemmelse med Distriktslæge Jacobsen, at Julius Schultz efter sit aandelige Standpunkt egner sig til at anbringes i en Anstalt for arbejdsføre Aandssvage.

Distriktslæge Varming i Hjørring har dernæst under nærværende Sag efter foretagen Undersøgelse af Arrestanten under dennes Arrestophold i en den 11 Oktober d. A. afgiven Erklæring udtalt, at det ikke er ham muligt at se, at Arrestantens psykiske Tilstand er undergaaet nogen Forandring og absolut ikke nogen Forandring til det Bedre,

at Resultatet af en Observation paa en Sindssygeanstalt utvivlsomt vilde blive det samme som tidligere, og at hans Opfattelse af Arrestantens psykiske Tilstand og af, hvad der bør foretages med ham, slutter sig til de tidligere Lægers, der har afgivet Erklæring om ham.

For de af Arrestanten i de ovenanførte Henseender udviste Forhold vil han — om hvem der efter det Foreliggende ikke er Føje til at antage, at han ikke er fuldt tilregnelig — være at anse efter Straffelovens §§ 185 og 168, sidstnævnte § sammenholdt med § 46, samt i Medfør af Straffelovens § 237 efter dens § 232 som for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 4 Aar, og da Underrettsdommen har samme Strafbestemmelse, vil bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger det vil kunne have sit Forblivende, saaledes kunne stadfæstes.

Tirsdag den 31 August.

Nr. 377. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Edward Lewis (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Christiansteds Bytings kriminelle Ekstrarets Dom af 16 Februar 1915: Arrestanten Edward Lewis bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar, saa udreder han og Aktionens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 Maj 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne H. Steinthal og M. A. Meyer, betaler Arrestanten Edward Lewis 30 Francs til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Da der ifølge Anordning af 6 Januar 1852 § 2 ikke kan tillægges den Tiltalte overgaaede Ekstraretsdom af 9 Februar 1911 for simpelt Tyveri Gentagelsesvirkning, vil han for det af ham udviste, i den indankede Dom fremstillede Forhold være at anse efter Fr. 11 April 1840 § 1, jfr. Anordning af 8 Juni 1912 § 1, sidste Stk., med en Straf, der findes at kunne bestemmes til Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 48 Timer, hvorhos Aktionens Omkostninger bliver at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Edward Lewis bør hensættes i Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 48 Timer. Aktionens Omkostninger, derunder de ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom fastsatte Salarier, samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Liebe, 50 francs til hver, udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Christiansteds Bytings kriminelle Ekstraret efter det Offentliges Begæring hertil indankede Sag er Arrestanten Edward Lewis sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der har opgivet at være 23 Aar gammel, hvilken Alder er skønnet stemmende med hans Udseende, har tidligere, foruden at han tvende Gange er straffet med Bøder for Politiovertrædelser, været anset ved fornævnte Rets Dom af 9 Februar 1911 efter Frd. 11 April 1840 § 1 og Frd. 15 April s. A. § 5 med Fængsel paa Vand og Brød i 8 Gange 48 Timer og ved samme Rets Dom af 23 September 1912 efter Frd. 26 Marts 1841 § 7 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse og Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han den 1 Februar d. A. har, efter at være gaaet ind paa en Sukkerrørsmark paa Plantagen »La Grande Princesse«, hvor han arbejdede som Daglejer, tilegnet sig 2 Stkr. — til en Værdi af ialt 10 Bit ansatte — Sukkerrør, som han afskar til Fortæring.

For det af Arrestanten saaledes udviste Forhold er han ved Underretsdømmen rettelig i Medfør af Anordning af 8 Juni 1912 § 1, sidste Stykke, anset efter Frdn. 11 April 1840 § 13 med en Straf af Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og bemeldte Dom, ved hvilken det ligeledes rettelig er paalagt Arrestanten at udrede Aktionens Omkostninger, vil saaledes være at stadfæste.

Nr. 147. Overretssagfører V. Gad (Selv)

mod

Frøken Cathrine Welling (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningsansvar overfor Indstævnte ved at have afkrævet og modtaget af hende et ifølge Dom skyldigt Beløb, uden at Indstævnte derved opnaaede Frigørelse overfor Domhaveren.

Grenaa Købstads, Nørre og en Del af Sønder Herreds ordinære Rets Dom af 13 Oktober 1913: Indstævnte, Overretssagfører V. Gad af Grenaa, bør til Citantinden, Frk. Cathrine Welling, Ernstmark, betale 291 Kr. 30 Øre med Renter efter 5 pCt. p. a. fra den 15 Juli 1913 til Betaling sker, men bør iøvrigt for Citantindens Tiltale i nærværende Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 20 Juli 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Overretssagfører V. Gad, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Kontraappellantinden, Frøken Cathrine Welling af Ernstmark, ved en under 31 Januar 1912 inden Grenaa Købstads, Nørre og en Del af Sønder Herreds Politiret afsagt Dom var tilpligtet at betale Tjenestekarl P. Nielsen af Framlev 212 Kr. 50 Øre, lod Hovedappellanten, Overretssagfører V. Gad i Grenaa, der ved Politiretten havde givet Møde for nysnævnte Nielsen, Dommen forkynde for Kontraappellantinden og anmodede hende om til sig at indbetale det fornævnte Beløb med Fradrag af 10 Kr., som Nielsen ved Dommen var tilpligtet at betale hende i Sagsomkostninger, idet han tilkendegav hende, at der i Mangel af Betaling vilde blive foretaget Eksekution for Beløbet. I Henhold her til betalte Kontraappellantinden det affordrede Beløb den 9 Februar 1912 og modtog Kvittering for dets Modtagelse af Hovedappellanten. Den 30 April s. A. blev Dommen paany forkyndt for Kontraappellantinden, denne Gang paa Foranledning af Sagfører H. S. Poulsen i Aarhus for oftnævnte Nielsen, og under den derefter følgende Udlægsforretning, der foretoges den 31 Maj s. A., oplystes det, at Hovedappellanten den 10 Februar s. A. havde afregnet det Modtagne efter Fradrag af sine Omkostninger til nu afdøde Sagfører Valdemar Christensen i Aarhus, der havde Fuldmagt fra Nielsen til at erhverve Dom for hans ovenomhandlede Krav, og for hvem Hovedappellanten var mødt

under Sagen, at Valdemar Christensen kort efter var afgaaet ved Døden uden at have afregnet med Nielsen, samt at Christensens Bo, i hvilket Sagfører Poulsen var Skifterettens Medhjælper, formentlig var insolvent. Efter en for Fogden stedfunden Procedure, under hvilken ogsaa Hovedappellanten var til Stede og havde Lejlighed til at fremsætte sine Bemærkninger til Protokollen, nægtedes Udlægsforretningens Fremme ved Fogdens Kendelse; men ved nærværende Rets Dom af 4 November 1912 blev denne Kendelse forandret derhen, at Nielsen burde nyde Udlæg for sit med paaløbne Omkostninger til 237 Kr. 23 Øre under den paabegyndte Udlægsforretning opgjorte Krav, hvorhos Kontraappellantinden tilpligtedes at godtgøre ham Sagens Omkostninger for Overretten med 50 Kr. Denne Dom forkyndtes den 12 s. M. for Kontraappellantinden, og det kom nu til nogle dels skriftlig førte, dels mundtlige Forhandlinger mellem hendes Sagfører og Hovedappellanten om Sagens Indbringelse for Højesteret; men da den med Støvnning til Højesteret herefter indledede Appel blev standset, maatte Kontraappellantinden for at undgaa en Udlægsforretning betale dels de fornævnte Beløb af 237 Kr. 23 Øre og 50 Kr., ialt 287 Kr. 23 Øre, dels for Gebyrer til Udskrifter og Forkyndelser 4 Kr. 7 Øre.

Idet Kontraappellantinden har anbragt, at der ved de fornævnte mellem hendes Sagfører og Hovedappellanten førte Forhandlinger opnaaedes Enighed om at iværksætte Appel til Højesteret, og idet hun, efter hvis videre Anbringende de til Iværksættelsen af Appellen sigtende Skridt har medført en Udgift for hende af 94 Kr. 53 Øre, har gjort gældende, at hun maa kunne kræve saavel det sidstnævnte som de tre ovenfor nævnte Beløb erstattede af Hovedappellanten, har hun under nærværende Sag i 1ste Instans ved Grenaa Købstads, Nørre og en Del af Sønder Herreds ordinære Ret paastaet ham tilpligtet at betale hende 385 Kr. 83 Øre tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 15 Juli 1913, indtil Betaling sker, medens Hovedappellanten paastod sig frifunden. Ved Underrettens Dom tilpligtedes Hovedappellanten at betale Kontraappellantinden de tre førstnævnte Beløb, altsaa 291 Kr. 30 Øre tilligemed Renter heraf som paastaet, og Sagen er nu af begge Parter indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i 1ste Instans nedlagte Paastande.

Efter det under Sagen Oplyste maa der gaas ud fra, at Hovedappellanten overfor Kontraappellantinden er optraadt som befuldmægtiget til paa Domhaveren, Tjenestekarl Nielsens, Vegne at oppebære og kvittere for Modtagelsen af det Nielsen ved Dommen tilkendte Beløb. Da det nu er uomtvistet under Sagen, at Hovedappellanten har savnet saadan Fuldmagt, uden at det Oplyste giver Anledning til at antage, at dette burde have staaet Kontraappellantinden klart, vil Hovedappellanten have at indestaa hende for enhver Udgift, der uden hendes egen Skyld er forvoldt hende ved, at hun ikke ved den til Hovedappellanten stedfundne Betaling opnaaede Frigørelse overfor Domhaveren. Herefter, og idet bemærkes, at Hovedappellanten ikke vil kunne henvise Kontraappellantinden til først at søge sin Opregnsning i afdøde Sagfører Valdemar Christensens Bo, men at det maa være hans egen Sag efter stedfunden Betaling til Kontraappellantinden at søge Dækning i nævnte Bo, vil han ikke alene have at godtgøre hende det Beløb af 202 Kr. 50 Øre, som er gaaet tabt efter Indbetalingen

til ham; men idet han ikke vil kunne forlange, at Kontraappellantinden, hvem han selv havde meddelt Kvittering for Modtagelsen af dette Beløb, frivilligt skulde betale paany, vil han ogsaa have at godtgøre hende saavel de under Udlægsforretningen paaløbne Udgifter som de ved Domhaveren, Niensens, Appel foraarsagede Omkostninger. Hvad derimod de med den af Kontraappellantinden selv paabegyndte men ikke gennemførte Appel til Højesteret forbundne Udgifter angaar, er det vel oplyst, at Hovedappellanten i November Maaned 1912 paatog sig at skrive til Sagførerforeningen for at formaa den til at afholde Udgifterne ved Appellen til Højesteret, og at han først i en den 3 Marts følgende Aar dateret Skrivelse, som Kontraappellantindens Sagfører endog først vil have modtaget den 4 April s. A., har meddelt, at han har undladt at skrive til Sagførerforeningen, idet han senere var kommen til den Opfattelse, at et saadant Skridt ikke vilde føre til noget Resultat; men idet Hovedappellanten ikke herved findes at have paa-draget sig nogen Pligt til at betale de med Appellen forbundne Udgifter, og idet Kontraappellantinden imod Hovedappellantens Benægtelse ikke har godtgjort, at Appelstævningen er udtagen efter Overenskomst med ham, vil hun ikke kunne faa nogen Del af disse Udgifter godtgjorte af ham. Det maa derfor billiges, at Hovedappellanten ved Underrettsdommen er tilpligtet at betale Kontraappellantinden 291 Kr. 30 Øre med Renter heraf som paastaaet, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans er ophævede, vil følgelig være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Nr. 71. Restavratør P. Enge (Graae)

mod

Arkitekt W. Olsen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Betaling af et Arkitekthonorar.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 August 1914: Indstævnte, Restauratør P. Enge, bør til Citanten, Arkitekt W. Olsen, betale de paastævnte 801 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 21 Oktober 1913, indtil Betaling sker, samt Sagens Omkostninger med 80 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Den i den indankede Dom med Hensyn til Appellantens Anstandsbeğøring truffne Afgørelse er ikke gjort til Genstand for Paaanke. I Henhold til de i Dommen iøvrigt anførte Grunde,

hvertil føjes, at Appellanten, hvis Procedure i foregaaende Instans i det Hele bærer Præg af Upaalidelighed, ikke for Højesteret bestrider at have givet Vidnerne en vis Bemyndigelse til paa hans Vegne at henvende sig til en Arkitekt og bestille Tegninger udførte,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Røstavrator P. Enge, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Citanten, Arkitekt W. Olsen, paastaaet Indstævnte, Restauratør P. Enge, tilpligtet at betale ham 801 Kr., som Indstævnte skal være Citanten skyldig i Arkitekthonorar for Udarbejdelse af Bygningstegninger m. m. vedrørende en projekteret Bebyggelse af Indstævntes Ejendom, Strandvej Nr. 27 tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 21 Oktober 1913 indtil Betaling sker samt Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Foreløbig bemærkes, at en af Indstævnte paa Sagens sidste Tægtedag den 13 Juli 1914 fremsat Paastand om yderligere Udsættelse ikke mod Citantens Protest vil kunne tages til Følge, hvorfor Sagen vil være at paadømme paa det foreliggende Grundlag.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Indstævnte først anbragt, at han ikke har anmodet Citanten om at udarbejde de under Sagen omhandlede Bygningstegninger.

Ved Forklaringer, der er afgivne af tre af Citanten førte Vidner, maa det imidlertid anses godtgjort, at Indstævnte, der var bekendt med et af Citanten tidligere udarbejdet Projekt til Bebyggelse af Indstævntes Ejendom, som det maa antages i Foraaret 1913 har anmodet et af Vidnerne om at bestille Tegninger til en Bebyggelse af Ejendommen hos en Arkitekt — uden dog at nævne Citanten — hvorefter dette Vidne og et andet af Vidnerne henvendte sig til Citanten og anmodede ham om at udarbejde Tegningerne. Citanten ses derhos under 22 September 1913 at have tilskrevet Indstævnte et saalydende Brev:

»Jeg sender Dem hermed saavel Bygningskommissionens som Magistratens Approbation paa Opførelsen af 4 Etages Beboelsesbygning paa Deres Ejendom Matr. Nr. 623, Udenbys Klædebo Kvarter; jeg skal samtidig henlede Deres Opmærksomhed paa de i Skrivelserne stillede Approbationsbetingelser samt udbede mig Meddelelse om, naar Arbejdet agtes paabegyndt.

Jeg skal samtidig anmode Dem om at erholde udbetalt et à conto Beløb paa Arkitekthonoraret paa Kr. 600,00.«

Under 9 Oktober erindrede Citanten derpaa Indstævnte om Indbetalingen, og under 13 Oktober s. A. tilskrev han ham endelig saaledes:

»Da jeg, efter vor Telefonsamtale den 10 d. M., kan forstaa, at De ikke foreløbig agter at opføre nogen Bygning paa Deres Grund efter de af mig udarbejdede Tegninger og de tidligere sendte Approbationer, tillader jeg mig herved at fremsende en Opgørelse over det mig tilkomne Arkitekthonorar og beder Dem tilstille mig Beløbet inden 3 Dage fra Dato. Det er en Selvfølge, at dersom De senere vil opføre Bygningen efter de foreliggende Tegninger, vil det forlangte Beløb fragaa i det samlede Arkitekthonorar.«

Indstævnte har derefter forholdt sig passiv, og efter Proceduren maa det antages, at han har givet en Snedkermester, der, efter at Indstævnte havde opgivet Bebyggelsen, agtede at iværksætte denne, Adgang til Tegningerne.

Efter det saaledes Foreliggende vil der ikke kunne tages Hensyn til den ovennævnte Indsigelse.

Forsaavidt Indstævnte derhos har anbragt, at det var en Forudsætning, for at Byggeforetagendet overhovedet kunde realiseres, at han kunde rejse et Byggelaan af tilstrækkelig Størrelse, og at den til det ommeldte Vidne givne Bemyndigelse derfor kun gik ud paa at bestille Tegningerne, saafremt et saadant Byggelaan kunde skaffes, hvilket viste sig umuligt, vil der ej heller kunne tages noget Hensyn til denne Indsigelse, da Indstævnte ikke mod Citantens Benægtelse har godtgjort, at den ommeldte Vidne meddelte Bemyndigelse har været knyttet til saadan Betingelse.

Herefter og da der ej heller findes at kunne gives Indstævnte Medhold i forskellige andre af ham fremsatte Indsigelser, derunder ogsaa særlig mod Størrelsen af det indsogte Honorar, der efter det om det projekterede Byggeforetagendes Størrelse Oplyste ikke kan antages at være urimelig, vil Indstævnte være at tilpligte at betale Citanten det indsogte Beløb med Renter som paastaet samt Sagens Omkostninger med 80 Kr.

Nr. 359. Højesteretssagfører Bagger

mod

Alfred Hjalmar Nielsen (Def. Dietrichson),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 Juli 1915: Arrestanten Alfred Hjalmar Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Repsdorph og Bang, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Løven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Alfred Hjalmar Nielsen til Højesteretssagførerne Bagger og Dietrichson 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Alfred Hjalmar Nielsen, der tiltales for Tyveri, er født den 3 August 1886 og anset bl. a.: ved nærværende Rets Dom af 20 Marts 1911 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 30 Dage og senest ved Højesterets Dom af 16 Januar 1914 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Skræddermester Niels Nielsen har edelig forklaret, at han den 24 April 1915 Klokken ca. 9¹/₂ Aften fra sin Butik i Gammel Mønt Nr. 13 gennem en Rude i Butiksdøren saa, at et udenfor denne paa en Bøjle som Skilt ophængt Jakkesæt bevægede sig og derpaa forsvandt, og at han, der var paa det Rene med, at En maatte have taget det, kaldte paa sin Søn, Skræddermester Carl Nielsen. Begge har edelig forklaret, at Niels Nielsen fortalte Sønnen det Passerede, og at de derpaa gik ud i Husets Port, hvor de traf Arrestanten, som stod med Klædningen, i hvilken Bøjlen endnu var, som det syntes i Færd med at vikle Tøjet sammen. Af deres Forklaringer fremgaar endvidere, at de førte ham ind i Butikken, men at han undløb, medens Carl Nielsen var gaaet efter Politi.

Marskandiser Christian Truelstrup har edelig forklaret, at han den 24 April 1915 ved 10 Tiden, altsaa en halv Times Tid efter det af Vidnerne Nielsen Omforklarede, kom hjem til sin Forretning i Vognmagergade Nr. 1 og da saa en Mand tage et Jakkesæt ned af en udenfor Forretningen anbragt Jærnstang, hvor det hang som Skilt, og at han, da Vidnet forfulgte ham, gik ind i en Ejendom i samme Gade Nr. 7, hvor han kastede Tøjet fra sig i en Kælderhals, og løb op ad en Trappe i Huset, samt at Vidnet nu tilkaldte Politibetjent Nr. 243, Jensen.

Truelstrup og Politibetjent Jensen har dernæst edelig forklaret, at de ved at følge nævnte Trappe kom til et tomt Loftsrums, i hvilket de fandt og paagreb Arrestanten, der havde trukket Døren til efter sig, samt at ingen anden Trappe fører til dette Rum.

Arrestanten nægter sig skyldig i de ham paasigtede Tyverier. Han gør gældende, at Vidnerne Nielsen maa forveksle ham med en Anden, og at han søgte Tilflugt i Loftsrummet for at undgaa to Dagdrivere, som han, der ved 7¹/₂ Tiden havde forladt sit Arbejde i Borgergade

og derpaa havde tilbragt Tiden til henad Klokken 10 paa en Beværtning i samme Gade, derpaa traf i Gothersgade, og som vilde have ham til at traktere dem; han angiver at tro, at den ene hedder Jensen, medens han isøvrigt ikke vil kunne give Oplysninger om dem.

Imidlertid stemmer denne Forklaring ikke med den af Mekaniker Vilhelm Carl Bernth August Storgaard Nielsen og Mejerist Kaj Stefan Alfred Krogh Christensen afgivne, hvorefter de efter at have forladt Arbejdsstedet og været paa Beværtning med Arrestanten skiltes fra ham Klokken ca. 8 eller ca. 9. Da nu de ovennævnte Vidner Nielsen med Bestemthed har genkendt Arrestanten som Tyven, hvorved bemærkes, at denne efter deres Forklaring havde et Spejl eller et Stykke Spejl i Lommen, og Arrestanten ligeledes er fundet i Besiddelse af et saadant Stykke Spejl, og da Truelstrup har forklaret, at han vel kun saa Tyven fra Ryggen og saaledes ikke med Bestemthed kan genkende Arrestanten som den, han saa begaa Tyveriet, men at han forfulgte Tyven og saa ham løbe op ad den Trappe, der fører til Loftsrummet, hvor Vidnet og Politibetjent Jensen straks efter paagreb Arrestanten, findes det uden Betænkelighed at anse det for bevist, at Arrestanten har begaaet de omfoklarede to Tyverier, der ligner Tyverier, som han tidligere er overbevist om at have begaaet. Kosterne er ialt vurderede til 47 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten, der ifølge det Oplyste har været en Del paavirket af Spiritus, men dog ikke mere, end at han maa anses at have været fuldt tilregnelig, være at anse efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Onsdag den 1 September.

Nr. 355.

Højesteretssagfører Møldrup

mod

Theodor Kristiansen Juhl (Def. Bache),

der tiltales for Brandstiftelse.

Andst-Slaugs Herreders Ekstrarets Dom af 3 Juni 1915: Arrestanten Theodor Kristiansen Juhl bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og bør til Selskabet »Husmandsbrandkassen for faste Ejendomme i Danmark« udrede 38 Kr. 50 Øre. Saa bør Arrestanten og betale Aktionens Omkostninger, hvorunder Salærer til de beskikkede Sagførere, Aktor, Prokurator Zahn, og Defensor, Sagfører Lau, begge af Kolding, henholdsvis 35 Kr. og 25 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at fuldbyrdes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 Juli 1915: Underretsdømmen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, betaler Arrestanten 35 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Theodor Kristiansen Juhl til Højesteretssagførerne Møldrups og Bache 100 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Andst-Slaugs Herreders Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Theodor Kristiansen Juhl, der er født den 8 September 1885, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Brandstiftelse.

Den 22 Februar d. A. om Formiddagen ved Halvnytiden og et Par Timer senere opstod der Ild i det Arrestanten tilhørende Hus i Bastrup. Ilden, der begge Gange opstod i Taget i Husets sydvestre Hjørne og hurtigt blev slukket af tililende Folk, anrettede paa Tag og Lægter en Skade, der er vurderet til 25 Kr.

Ifølge det under Sagen Oplyste havde Arrestanten, der er Murer, i Fjor Foraar købt Huset, som han, der er ugift, alene beboede, for en Købesum af 1800 Kr., hvoraf han efter sin Forklaring har berigtiget 300 Kr. ved kontant Betaling og formentlig 750 Kr. med en Del af et af ham i Ejendommen optaget Laan i Husmandskreditforeningen, medens Resten, 750 Kr., skulde berigtiges ved Overtagelse af en Gæld til en Trediemand. I Anledning af Optagelsen af Laanet i Husmandskreditforeningen lod Arrestanten Ejendommens Bygninger — Beboelseshuset og et Skur, der begge var straatækte — hvilke Bygninger tidligere havde været forsikrede i Landbygningernes almindelige Brandforsikring for 1425 Kr., forsikre i Husmandsbrandkassen for faste Ejendomme i Danmark for 3625 Kr. i Henhold til en af Kassens Taksationsmænd foretagen Vurdering, paa hvis Resultat Arrestanten dog ikke kan antages at have haft nogen Indflydelse. Arrestantens Løsøre, hvoraf intet blev tilintetgjort eller beskadiget ved Branden, havde han ladet forsikre i samme Kasse for 678 Kr.

Under den i Anledning af Brandene indledede Undersøgelse, under hvilken Mistanken for at have paasat disse, blev rettet mod Arrestanten, har han om sin Færden den paagældende Dag afgivet følgende Forklaring:

Efter at han, der den Dag skulde have været i Vejen, men havde sovet over sig, saa at han ikke kunde naa at komme med Toget fra Vamdrup til Vejen, om Morgenens ved Syttiden var staaet op, begav han sig med en lille, tændt Lampe, der havde Blikbeholder og rundt Glas, op paa Husets Loft for at undersøge, om et i det sydvestlige Hjørne staaende Par Støvler var tjenlige til Brug, og uden at medtage Støvlerne gik han derefter ned i Huset, hvor han, efter at have sat Lampen fra sig, lagde sig paaklædt paa Sengen, indtil han ved Otte-tiden forlod Huset ad Hoveddøren ud mod Vejen, der løber forbi Huset, og begav sig paa Vej til sin Svoger, Bolsmand Hans Peter Hansen, hvis Ejendom er beliggende i mindre end en Fjerdingvejs Afstand fra Arrestantens Bopæl. Paa Vejen derhen traf han — som det maa antages — i en Afstand af ca. 4 Minutters Gang fra sin Bopæl nogle Skolebørn. Da disse havde tilbagelagt Vejen til Arrestantens Hus — hvilket maa antages at have taget dem ca. 4 Minutter — blev de efter deres Forklaring opmærksomme paa, at der kom Brandlugt og Røg fra det, og fandt derefter Ild i Taget, hvorfor de alarmerede Naboerne, af hvem Gaardejer Hans N. Hansen og dennes Søn, Jens J. Hansen, først kom til Stede paa Brandstedet. Medens Arrestanten opholdt sig hos Svogeren, fik han Meddelelse om Branden og begav sig hjem og op paa Loftet, hvor de Tilstedeværende var i Færd med at slukke Ilden. Endnu medens flere af Naboerne opholdt sig paa Brandstedet, men uden at Tidspunktet er bestemt oplyst, gav Tiltalte sig til at gøre rent i et af sine Værelser, og efter at Branden var slukket, og Naboerne alle havde forladt Brandstedet, gav han sig til at grave i sin Have. Han opgav imidlertid pludselig dette Arbejde, gik gennem Bagdøren, som han aflaaede indvendig fra, ind i Huset, hvilket han umiddelbart efter forlod ad Hoveddøren, som han aflaaede udefra, hvorefter han, efter at have passeret en Aabning i et langs Vejens modsatte Side staaende Hegn, ad en Sti begav sig til Vamdrup for derfra pr. Cykle at komme til Vejen. Kort efter, at Arrestanten — som det maa antages ved Halvelvetiden — havde forladt Huset, opdagedes det, at der paany var Ild i Taget omtrent paa samme Sted som første Gang.

Fornævnte Gaardejer Hans N. Hansen har forklaret, at han, der bor 1 à 2 Minutters Gang fra Arrestantens Hus, den paagældende Dags Formiddag ved Halvntiden af et Par Skoledrenge blev gjort bekendt med, at der var Ild i Arrestantens Hus. Sammen med sin fornævnte Søn begav han sig straks til Brandstedet, og ankommen dertil saa han stærk Røg slaa ud gennem en Loftslem i vestre Gavl og Ild i den nederste Kant paa Tagets søndre Side tæt ved vestre Gavl. Han og Sønnen slog hver en Spand Vand paa Ilden. Der var imidlertid kommen andre Folk til Stede. Gennem Døren i Husets vestre Gavl kom han ind i Huset og forsøgte ad Loftstrappen at komme op paa Loftet, men da det viste sig, at der var saa stærk Røg paa Loftet, at han ikke kunde opholde sig der, gik han hen til Husets søndre Side, hvor han, staaende paa en Stige, gav sig til at rive Straa ud af Taget, indtil Ilden var slukket. Senere var han oppe paa Loftet, hvor han i det sydvestlige Hjørne saa et Stykke sammenrullet Papir, hvori der havde været Ild, og efter sin Forklaring havde han det Indtryk, at der sammesteds ogsaa laa forkullede Rester af andet Papir, som han

dog ikke nærmere undersøgte. Efter hans videre Forklaring er det paa Grund af Tagets Fugtighed usandsynligt, at Ilden er opstaaet udvendig fra. Han forlod Brandstedet efter en Timestids Forløb, og forinden Arrestanten endnu var kommen til Stede. Efter at han havde opholdt sig hjemme i ca. $\frac{1}{2}$ Time og hans Søn, Jens J. Hansen, ogsaa var kommen hjem, kom Gaardmand Peter Holst og meddelte ham, at der paany var Brand i Arrestantens Hus. Sammen med sin nævnte Søn begav han sig atter til Brandstedet og op paa Loftet, hvor han saa, at Ilden glødede indvendig i Taget ovenover det Sted, hvor Straaet var revet af. Der blev mellem ham og nogle andre tilstedeværende Personer talt om, hvorledes den sidste Brand kunde være opstaaet, og de var Alle enige om, at den ikke kunde skyldes den første Brand, som han følte sig sikker paa var slukket, inden han gik hjem. I Samtalens Løb blev det berørt, at der under den første Brand paa Loftet var fundet en Træblok, som imidlertid var fjernet, saa at han først saa den om Eftermiddagen, ved hvilken Lejlighed han overbeviste sig om, at den lugtede af Petroleum.

Oftnævnte Jens J. Hansen har edelig forklaret, at han, da han om Morgenen Kl. ca. $8\frac{1}{4}$ kom til Brandstedet, kastede en Spand Vand paa Ilden, som havde fat i Tagskægets inderste Kant. Derefter gik han gennem Fordøren og ad Loftstrappen op paa Loftet, der var fyldt med Røg, uagtet Lemmen i vestre Gavl stod aaben. Han opdagede straks Ilden, som han forsøgte at slukke. Medens han opholdt sig paa Loftet, saa han et Par Træskostøvler og et Par Støvler, som han gik ud fra var Arrestanten tilhørende, staa paa Loftet ca. $1\frac{1}{2}$ Alen fra dettes sydvestre Hjørne. Da han, efter at have været nede fra Loftet, paa ny var kommen derop, viste Ledvogter Niels Petersen, der da opholdt sig sammesteds, ham en Træblok, om hvilken Petersen fortalte ham, at han havde fundet den inde under Taget paa det Sted, hvor Ilden havde været, og som lugtede af Petroleum. Endvidere blev han gjort opmærksom paa noget forkullet Papir, om hvilket Petersen sagde, at det havde ligget paa samme Sted som Træblokken. Medens Vidnet opholdt sig paa Brandstedet, kom Arrestanten til Stede og begav sig straks op paa Loftet sammen med Vidnet og Petersen. Petersen udtalte da: »Du har nok haft Fremmede paa Loftet i Nat«, hvortil Arrestanten svarede: »Ja, det ser næsten ud efter det«. Efter hvad Petersen har fortalt Vidnet, var det Meningen at gøre det klart for Arrestanten, at man mente, at Ilden var paasat, hvilken Formening Vidnet i Virkeligheden havde. Efter at have opholdt sig paa Brandstedet, formentlig et Par Timer, begav Vidnet sig hjem, men efter næppe en halv Times Forløb blev det af fornævnte Peter Holst meddelt, at der paa ny var Brand hos Arrestanten. Ved Vidnets fornyede Ankomst til Brandstedet saa han, at der var Ild i Taget, og ved at rive noget af dette af udvendig fra og ved at kaste Vand paa indvendig lykkedes det i Løbet af en halv Snes Minutter at slukke Ilden, som efter hans og sikkert ogsaa efter de andre tilstedeværendes Formening ikke kunde hidrøre fra den første Brand. Da den forommeldte Træblok ikke længere beroede paa Loftet, søgte han efter den og fandt den i Skuret, hvor den laa med den forbrændte Side nedad, uden at der iøvrigt var gjort noget for at skjule den. Efter Vidnets Skøn lugtede Blokken, da den i Retten forevistest ham, stærkt af Petroleum. Vidnet

har hertil føjet, at Ilden efter hans bestemte Formening er opstaaet indefra.

Ledvogter Niels Petersen har afgivet en edelig Forklaring gaende ud paa, at han, efter at han om Morgenen — efter hans Formening henimod Halvntiden — havde faaet Meddelelse om Branden, straks begav sig til Brandstedet og op paa Loftet, hvor der temmelig nær ved Tagfladen laa en Træblok, som var sveden i den ene Side, samt en Del forkullet Papir, og han og J. J. Hansen var enige om, at Papiret og Træblokken viste, at Ilden var paasat. Da Arrestanten nogen Tid efter kom op paa Loftet, kom Vidnet med en Bemærkning om, at Arrestanten jo helst skulde se at faa Træblokken fjernet, hvortil Arrestanten svarede: »hvad Fanden skulde den væk efter«, og sparkede til den. Da Ilden efter Vidnets Formening var slukket, forlod han sammen med de andre Tilstedeværende Huset, idet han sagde til Arrestanten, at denne nu selv maatte passe paa, hvortil Arrestanten svarede, at han skulde til Vejen paa Arbejde. Klokken var paa dette Tidspunkt henimod 10¹/₂. Efter at Vidnet havde opholdt sig i sit Hjem en Snes Minutter, fik han igen Meddelelse om, at der var Ild i Arrestantens Hus, hvorfor han begav sig til Brandstedet, hvor Ilden havde fat indvendig i Taget over det Hul, der var fremkommet ved, at Taget var revet af. Træblokken var da ikke paa Loftet, men blev, saavidt han husker, funden i Brændehuset. Efter Vidnets Formening hidrører den anden Brand ikke fra den første, som han gik ud fra var fuldstændig slukket.

Efter disse Forklaringer og det iøvrigt Oplyste maa det antages, at Ilden begge Gange er bleven paasat, og at dette er sket paa Tagets indvendige Side. Arrestanten har imidlertid vedholdende benægtet, at det er ham, der forsællig har foraarsaget Brandene, og forklaret, at det efter hans Formening er usandsynligt, at den første Brand kan hidrøre fra den af ham benyttede Lampe, som han hele Tiden bar i Haanden, indtil han var kommen ned fra Loftet, og at han ikke har kunnet tænke sig Aarsagen til den anden Brand, forsaavidt denne ikke maatte hidrøre fra, at den første ikke havde været fuldstændig slukket.

Under Forhørene er der oplyst forskellige Omstændigheder, der peger hen paa Arrestanten som Gerningsmand, i hvilken Henseende bemærkes Følgende:

Nogle Dage forinden Branden opstod blev der ført Forhandlinger mellem Arrestanten og Ejendomshandler L. P. Jensen om Salg af Ejendommen. Under Forhandlingerne, der ikke førte til noget Resultat, idet Arrestanten efter Jensens Forklaring vistnok forlangte en Købesum af 2800 Kr., som han dog nedsatte med nogle Hundrede Kroner, medens Jensen ikkun bød 2100 Kr., kom en af de Tilstedeværende med en Bemærkning om, at Jensen jo nok kunde give 1000 Kr. mere, saafremt Assurancesummen, hvis Størrelse Arrestanten stærkt fremhævede, medfulgte i Stedet for Bygningerne, hvortil Jensen svarede, at det kunde han da ogsaa godt. Jensen vil derhos være fremkommen med en Bemærkning om, at »saa var det bedst, at Skidtet brændte«. Under Forhandlingerne skal Jensen — som en af de Tilstedeværende til en Rapport har forklaret — for Spøg have lagt en Æske Tænd-

stikker i Arrestantens Lomme, idet han udtalte: »Her har Du Tændstikker«.

Med Hensyn til den paa Loftet fundne Træblok, der har ligget i Brændehuset fra en tidligere Beboers Tid, gik Arrestantens Forklaring først ud paa, at Træblokken fra Efteraaret f. A. indtil Branddagen har henligget paa Loftet, men derefter har han forklaret, at han ved Jule-tid f. A. forsøgte at fyre med Træblokken i sin Kakkelovn og for at faa Ild i den hældte Petroleum paa den, men at han, da Forsøget mislykkedes, bragte Blokken op paa Loftet samtidig med, at han bragte de forommeldte Støvler og Træskostøvler derop. Ved anstillet Prøve har det imidlertid vist sig, at Blokken ikke kan komme ind i Kakkelovnen gennem Fyrdørsaabningen, men kun, og det endda kun med Vanskelighed, gennem et Kogehul oven i Kakkelovnen, men Arrestanten har hævdet, at han ad sidstnævnte Vej har bragt Træstykket ind i Kakkelovnen, uagtet det maatte være ham indlysende, at Blokken, der efter en under Sagen fremlagt fotografisk Gengivelse er af ikke ringe Størrelse, maatte være uegnet til Optænding i Kakkelovnen, hvor der efter hans Forklaring ikke i Forvejen var Ild. Arrestanten har paa Forehold af, at Blokken efter den første Brand var bragt fra Loftet ned i Brændeskuret, forklaret, at han ikke har henbragt den til sidstnævnte Sted, men iøvrigt ikke ved, hvem der har gjort dette. Forskellige af de ved Branden tilstedeværende har under Forhørene forklaret, at de ikke har bragt Træstykket ned i Brændeskuret.

Med Hensyn til de paa Loftet forefundne Rester af forkullet Papir har Arrestanten forklaret, at han ikke tidligere og heller ikke Branddagen, da han om Morgenen ved Syvtiden var oppe paa Loftet, har set Papir henligge sammesteds, og at han ikke selv har henlagt Papir paa det Sted, hvor Papirresterne blev fundne.

Overfor de af de fornævnte Drenges afgivne Forklaringer om, at de Branddagen om Morgenen blev opmærksomme paa Brandlugt og Røg fra Arrestantens Hus — hvorved bemærkes, at ogsaa Bolsmand Jørgen Chr. Eriksen, da han om Morgenen, som det maa antages Kl. ca. 7,45, kørte forbi Arrestantens Hus, vil have bemærket en brændt Lugt fra dette — har Arrestanten benægtet, at han, der maa antages ganske kort forinden at have forladt Huset, ved sin Bortgang eller forinden har mærket Ild eller Røg. Overfor Gendarmerisergent H. Chr. Jarlnæs's beedigede og Montør Ove Jørgensens ubeedigede Forklaring om, at de kort Tid, efter at Arrestanten ved Halvellevetiden for anden Gang havde forladt Huset, saa Røg slaa op fra dette, har Arrestanten ligeledes benægtet, at han, skønt han umiddelbart forinden havde opholdt sig i sin Have med Udsigt til Huset, har set Røg eller Ild.

Efter det Oplyste, og efter hvad Arrestanten har erkendt, henstod der Branddagen om Morgenen dels et Par Træskostøvler, dels et Par langskaftede Støvler paa Loftet. Medens Arrestanten har erkendt, at Træskostøvlerne tilhørte Husets tidligere Beboer, Arbejdsmand Chr. Hansen Thomhav, har han hævdet, at de langskaftede Støvler var ham selv tilhørende, at han en Gang ved Nytaarstid havde hensat dem paa Loftet, og at et under Forhørene tilstedeværende Par Støvler ikke er identiske med de paa Loftet beroende. Fornævnte Thomhav har imidlertid edelig forklaret, at det under Forhørene tilstedeværende Par Støvler, der efter det Oplyste var de paa Loftet forefundne, er ham

tilhørende, og at han ved sin Fraflytning fra Huset i Efteraaret f. A. efterlod saavel dem som Træskostøvlerne i Husets Stald, hvor han under et Besøg i Huset den 11 Februar d. A. fremdeles saa dem henstaaende.

Endelig bestyrkes den mod Arrestanten rettede Sigtelse ved de af Arbejdsmand Christian August Vilhelm Nielsen og Skærsliber Andreas Jørgen Jacobsen afgivne Forklaringer. Af de nævnte Personer har Nielsen været straffet ialt 19 Gange, mest for Betleri og Løsgængeri, men ogsaa for andre Forbrydelser, navnlig Bedrageri, Falsk og Tyveri, og Jacobsen ialt 9 Gange, dels for Betleri, dels for Tyveri. Efter deres Forklaringer er de, medens de hensad til Afsoning af en dem for Betleri idømt Straf under deres Gaardture trufne sammen med Arrestanten, hvem de forud kendte. Arrestanten har under sine Samtaler med dem vel ikke erkendt at have paasat Ildebrandene, men dog udtalt sig paa en saadan Maade, at Nielsen har faaet Indtrykket af, at Arrestanten havde gjort det, medens Jacobsen af Arrestantens Udtalelser har draget den Slutning, at Arrestanten dog havde noget med Brandens Opstaaen at gøre. Deres Forklaringer gaar yderligere ud paa, at Arrestanten bød dem Penge — indtil 200 Kr., ja endog mere — saafremt de eller en af dem vilde stikke Ild paa hans Hus, at Arrestanten ved disse Lejligheder udtalte, at Taget vel var fugtigt, men nok vilde brænde, naar de stænkede Petroleum paa det, og at han gav dem Anvisning paa, hvorledes det tilbudte Vederlag skulde komme dem i Hænde. Nielsen har derhos særlig forklaret, at Arrestanten tilraadede at anstifte Ilden ved Midnatstid, idet den vagthavende Gendarm da gerne opholdt sig i Skilderhuset i Bastrup Skov.

Arrestanten har vel erkendt, at han ved flere Lejligheder har talt med Nielsen og Jacobsen om Branden, og om, hvorledes en saadan bedst kunde bringes til Udførelse, at han ikke vil benægte at have udtalt, at der kunde stænkes Petroleum eller Sprit paa Taget, og at der under Samtalerne er faldet Udtalelser om Betaling til Nielsen og Jacobsen, forsaavidt nogen af dem satte Ild paa Huset, men mener iøvrigt, at Udtalelserne er faldne paa den Maade, at han har sagt, at han gerne gav 100, ja endogsaa 200 Kr., om han kunde komme ud, og at disse Penge ogsaa »kunde gaa til det«, hvorved han vil have tænkt paa, at han gerne gav dette Beløb, hvis Huset kunde brænde af, medens han sad i Arresten, idet han gik ud fra, at han saa vilde komme ud, og hans Mening hermed har nærmere været, at det at komme ud var ham saa meget værd som 1 à 200 Kr., og at han derfor godt vilde give Beløbet til den, der stak Ild paa Huset, naar han ikke forud vidste noget derom, hvorimod det ikke har været hans Hensigt at opfordre Nielsen eller Jacobsen til Ildspaa sættelse.

Husmandsbrandkassen for faste Ejendomme i Danmark har under Sagen nedlagt Paastand om, at Arrestanten tilpligtes at betale dem det Beløb, hvortil Skaden er ansat, med Omkostninger 13 Kr. 50 Øre, ialt 38 Kr. 50 Øre, og denne Paastand er, idet Arrestanten ikke har haft noget imod Erstatningens Størrelse at erindre, men alene har ment, at han som uskyldig i Brandene overhovedet ikke er pligtig at betale nogen Erstatning, ved Underrettsdommen tagen til Følge.

Under Hensyn til de foran omhandlede Omstændigheder, og naar endvidere henses dels til, at Arrestanten umiddelbart før hver af

Brandene og paa Tidspunkter, hvor ingen Uvedkommende kan antages at have været i eller i Nærheden af Huset, har forladt dette, dels til, at han, hvis økonomiske Forhold efter det Oplyste var mindre gode, paa Grund af Ejendommens høje Assurancesum maa antages at ville have haft en ikke ubetydelig Fordel af Branden, findes det, uanset Arrestantens Benægtelse, efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at han forsætlig har paasaat Brandene.

For sit Forhold i saa Henseende er Arrestanten ved Underrettsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 281, 2det Stykke, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til den ikendte Erstatning og Aktionens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 35 Kr., ligeledes tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste.

Sagens Behandling i 1ste Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Nr. 103. Sten- og Billedhugger **Vigand Møller** (Selv)

mod

Fru M. Gleerup-Hansen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Forstaaelse af en Garantibestemmelse.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 25 Januar 1915: Indstævnte, Sten- og Billedhugger Vigand Møller, bør under en Københavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Bøde af 10 Kroner for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, til Citantinden, Fru M. Gleerup-Hansen, udstede et Dokument, hvorved han til Sikkerhed for Citantindens Tilgodehavende i Henhold til det ovenfor omhandlede Dokument af 24/27 Juli 1914 giver hende 1ste Prioritets Panteret i en nærmere specificeret Del af sit Varelager til samlet Værdi 10,000 Kroner. Saa bør Indstævnte og til Citantinden betale Sagens Omkostninger med 100 Kroner. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom.

Den i den indankede Dom omhandlede Bestemmelse i Gældsbeviset om Garanti for Laanet indeholder ikke nogen utvetydig Udtalelse om, at den Garanti, Varelageret skal yde, skal bestaa i, at Indstævnte faar Pant i dette. At Appellanten skulde være indgaaet paa, og at Indstævnte skulde have krævet en saadan Ordning har dernæst Formodningen mod sig, da Laanet, der er ydet til Driften af Appellantens Forretning, er ydet ham som en

Venskabstjeneste, og det er ubestridt, at Varelager-Pantsætningen ialfald vilde i høj Grad vanskeliggøre Appellanten at fortsætte Forretningens Drift. Det maa derfor antages, at den af Appellanten selv affattede Garantibestemmelse, som af ham gjort gældende, ikke har tilsigtet at forpligte ham til at give Pant i sit Varelager, men kun til at holde et Varelager af Værdi lig Laanets Størrelse ubehæftet, og udover Henvisningen til Gældsbevisets Ord har Indstævnte ikke oplyst Noget, der støtter hendes Krav om Pantsætning. Appellantens Frifindelsespaastand vil herefter være at tage til Følge.

Processens Omkostninger vil Indstævnte have at betale til Appellanten for begge Retter med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Sten- og Billedhugger Vigand Møller, bør for Tiltale af Indstævnte, Fru M. Gleerup-Hansen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 200 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Anledning af, at Citantinden, Fru M. Gleerup-Hansen, havde tilstaaet Indstævnte, Sten- og Billedhugger Vigand Møller, et kontant Laan af 10,000 Kr., blev der oprettet og af Indstævnte underskrevet et den 24 og 27 Juli 1914 dateret Dokument, der for den Dels Vedkommende, som har Interesse under denne Sag, har følgende Ordlyd:

»Mellem Fru Gleerup-Hansen, Valdemarsgade 6, og Sten- og Billedhugger Vigand Møller, St. Kongensgade 84, er der D. D. indgaaet følgende Overenskomst. Sten- og Billedhugger Vigand Møller modtager som Laan af Fru Gleerup-Hansen en Sum af Kr. 10,000, 00 (Ti Tusinde Kroner), denne Sum er at forrente med $4\frac{1}{2}$ pCt. pr. anno fra D. D. at regne og afdrages terminsvis med Kr. 1000, 00 samt Renter indtil Beløbet er udbetalt, dog saaledes at første Afdrag først vil falde Juni Termin 1915.

Som Garanti for dette Laan stiller Sten- og Billedhugger Vigand Møller en Del af sit Varelager indtil et Beløb af ovennævnte Sum Kr. 10,000, 00«

Under Anbringende af, at Indstævnte, der ved Dokumentets Underskrift modtog Laanet udbetalt, senere ikke har været at formaa til at udstede det Pantebrev, til hvis Udstedelse han efter hendes Formening har forpligtet sig ved det ovenfor citerede sidste Stykke af Dokumentet af 24/27 Juli 1914, har Citantinden under denne Sag paastaaet Indstævnte tilpligtet at udstede til hende et Skadesløsbrev eller Pantebrev,

hvorved han til Sikkerhed for hendes fornævnte Tilgodehavende giver hende 1ste Prioritets Panteret i en Del af hans Varelager til en Værdi af 10,000 Kroner, alt i Overensstemmelse med et af hende under Sagen fremlagt Udkast, samt derhos dømt til at betale hende Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har procederet til Erifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han til Støtte herfor har gjort gældende, at den omspurgte Passus i Dokumentet af 24/27 Juli 1914, hvilket i sin Helhed er affattet af ham selv, kun er Udtryk for den mellem Parterne truffne mundtlige Aftale om, at en Del af hans Varelager indtil en Værdi af 10,000 Kroner af ham skulde holdes ubehæftet, hvorhos han i hvert Fald har protesteret mod at tilpligtes at underskrive et Dokument som det i Udkast fremlagte, der indeholder forskellige for ham byrdefulde Bestemmelser vedrørende selve Gældsforpligtelsen, med Hensyn til hvilke hans Pligter er udtømmende angivne i Dokumentet af 24/27 Juli 1914-

Mod Citantindens Benægtelse har Indstævnte ikke oplyst noget til Støtte for Eksistensen af den af ham paaberaabte mundtlige Aftale, og Sagen maa saaledes afgøres alene paa Grundlag af Indholdet af den omspurgte Passus i Dokumentet af 24/27 Juli 1914.

Der maa nu gives Citantinden Medhold i, at denne Passus kun kan forstaas som et Tilsagn fra Indstævntes Side om Sikkerhedsstilelse for Laanet derved, at en i Værdi til dette svarende Del af hans Varelager gaves Citantinden i Pant, og Indstævntes Forpligtelse i saa Henseende kan ikke, som af ham forment, anses bortfalden derved, at Laanet er bleven ham udbetalt uden samtidig Udstedelse af noget Pantedokument. Paa den anden Side vil Indstævnte ikke kunne tilpligtes at underskrive et Dokument i Overensstemmelse med det af Citantinden fremlagte Udkast, der er affattet som et ved Underpant sikret Skadesløsbrev, idet Indstævnte under de foreliggende Omstændigheder ikke kan være afskaaren fra, dersom han maatte foretrække det, at stille de paagældende Partier af sit Varelager som Haandpant, forsaavidt dette kan ske uden at paabebyrde Citantinden særskilte Omkostninger, ligesom han ej heller behøver at finde sig i, at der til selve Gældsforholdet knyttes yderligere Betingelser udover de i Dokumentet af 24/27 Juli 1914 indeholdte.

Som Følge heraf vil Indstævnte være at tilpligte under en Københavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Bøde, der findes at kunne bestemmes til 10 Kroner for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, til Citantinden at udstede et Dokument, hvorved han til Sikkerhed for Citantindens Tilgodehavende i Henhold til Dokumentet af 24/27 Juli 1914 giver hende 1ste Prioritets Panteret i en nærmere specificeret Del af sit Varelager til samlet Værdi 10,000 Kr.

Sagens Omkostninger vil Indstævnte efter Omstændighederne have at tilsvare Citantinden med 100 Kr.

Nr. 69. Handelsfirmaet **Heinrich Pingel & Co., Aktieselskab**
(V. Kondrup)

mod

Handels- og Fabrikationsfirmaet **Holbæk Dampmølle, Aktieselskab** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Ophævelse af en Udlægsforretning m. v.

Merløse og Tudse Herreders Fogedrets Kendelse af 10 Februar 1914: Forretningen vil være at fremme ved Udlæg i de registrerede Grise og Ungsvin.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 20 Juli 1914: Den paaankede Auktionsforretning ophæves forsaavidt angaar den ovennævnte Vogn. Iøvrigt bør den indankede Fogedkendelse, Udlægsforretning og Auktionsforretning ved Magt at stande, og bør de Appellindstævnte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Holbæk Dampmølle, A/S., for Tiltale af Appellanterne, Handelsfirmaet Heinrich Pingel & Co., A/S., i Sagen fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at Appellanten har forelagt Højesteret en af Auktionsforvalteren afgiven Erklæring om, at samtlige Købere paa den i den indankede Dom ommeldte Auktion har indbetalt Beløbet efter Auktionskataloget, og at Beløbet efter af Inkassator at være indbetalt til Auktionsforvalteren under 27 Juli f. A. er indsat paa Kontrabog i et Pengeinstitut.

Det er uomtvistet, at der til den i Dommen ommeldte Landejendoms Besætning regelmæssigt hørte en vis større Svinebestand, og den Omstændighed, at denne Bestand, da Indstævnte den 10 Februar 1914 lod foretage Udlæg, ved Tillæg paa Ejendommen var bragt op til et Antal, der oversteg det sædvanlige, kan ligesaalidt som de øvrige Grunde, der i saa Henseende er paaberaabte i Dommen, bevirke, at de udlagte, til Salg bestemte Ungsvin og Grise, saa længe de dog endnu som uafsatte var til Stede paa Ejendommen, maatte betragtes som ikke hørende til dennes Besætning.

Da Indstævnte herefter har været uberettiget til ved den af ham overfor Ejendommens Ejer iværksatte Retsforfølgning at lade til Skade for Appellanten gøre Eksekution i og ved Tvangsauktion bortsælge de paagældende Ungsvin og Grise, uanset at de udgjorde en Del af den Besætning, der som Tilbehør til Ejendommen var indbefattet under Appellantens Panteret i denne, og idet det ved Dommen rettelig er antaget, at den under Sagen ommeldte Vogn maa anses at henhøre til det til Ejendommens Drift bestemte Inventarium, vil den paaankede Udlægsforretning og Auktion være i det Hele at ophæve i Forhold til Appellanten.

Som Følge af det Anførte og idet der ikke er Spørgsmaal om overfor Køberne eller Andre at tilbageføre den før Auktionen bestaaende Tilstand, maa Indstævnte dernæst være pligtig at skadesløsholde Appellanten for det Tab, der for denne maatte flyde af den stedfundne Retsforfølgning. Da imidlertid Appellanten, der efter det Foreliggende maa antages at have efter en over den paagældende Ejendom forgæves afholdt Tvangsauktion ladet sig samme udlægge som ufyldstgjort Panthaver, ikke har oplyst, i hvilket Omfang hans med Pant i Ejendommen forsynede Fordring er forbleven udækket, vil hans til Skadesløsholdelse sigtende Paastande her under Sagen kun kunne tages til Følge, forsaavidt som han bliver at kende berettiget til af det til Auktionsforvalteren indbetalte Auktionsprovenu med heraf indvundne Renter fremfor Indstævnte at erholde Fyldestgørelse for den udækkede Del af sin nævnte Fordring.

Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Den paaankede Eksekutionsforretning og den hertil sig sluttende Auktionsforretning bør i Forhold til Appellanten, Handelsfirmaet Heinrich Pingel & Co., Aktieselskab, være ophævet, og bør Appellanten være berettiget til af det til Auktionsforvalteren indbetalte, fra Auktionen hidrørende Provenu med heraf indvundne Renter fremfor Indstævnte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Holbæk Dampmølle, Aktieselskab, at erholde Dækning for, hvad Appellanten endnu maatte have til gode som ufyldstgjort Panthaver i den ommeldte Ejendom med Tilbehør. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at de Appellindstævnte, Handels- og Fabrikationsfirmaet Holbæk Dampmølle, A/S., for et ifølge et offentlig Forlig skyldigt Restbeløb, stort 2697 Kr. 45 Øre m. m., hos Fogden i Merløse-Tudse Herreder havde begært Udlæg hos Ejeren af »Hesle Mølle«, Møller og Gaardejer Carl S. Nielsen, i forskellige ham tilhørende Løsøregenstande, bl. a. i 58 Ungsvin og

Færdig fra Trykkeriet den 29 September 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 27.

Onsdag den 1 September.

14 Grise samt en Rejsefjedervogn, blev der af Appellanterne, Handelsfirmaet Heinrich Pingel & Co., A/S., nedlagt Protest mod, at Udlæget foretoges i de nævnte Genstande, idet de, der ifølge Skadesløsbrev af 14 April 1913, tinglæst den 17 s. M., havde Pant i den Skyldneren tilhørende faste Ejendom Matr. Nr. 14 a og 14 c af Kvarmløse By samt den til samme hørende Besætning og Inventar m. m., gjorde gældende, at de omtalte Effekter var indbefattede under Pantsætningen efter det ommeldte Skadesløsbrev. Da Fogedretten imidlertid ved Kendelse af 10 Februar d. A. havde eragtet, at Udlægssforretningen vilde være at fremme, kontinueredes Forretningen s. D., saaledes at der dekretederes Udlæg bl. a. i de fornævnte Ungsvin og Grise samt Rejsefjedervognen.

Samtlige de udlagte Genstande er derhos efter Udlægshaverens Begæring den 19 s. M. bortsolgte ved en af Merløse-Tudse Herreders Auktionsret afholdt Tvangsauktion, paa hvilken 38 Ungsvin, de 14 Grise samt Vognen tilsløges Appellanterne som Købere.

Disse Udlægs- og Auktionsforretninger har Appellanterne, som under 14 Februar d. A. har erholdt den ovennævnte faste Ejendom udlagt til brugeligt Pant i Medfør af Danske Lov 5—7—8, nu indanket her for Retten, idet de har støvnet Handelsfirmaet og Fabrikationsfirmaet Holbæk Dampmølle, A/S., til at lide Dom for Sagen samt Gaardejer og Møller C. S. Nielsen for at varetage sit Tarv under Sagen. Appellanternes Paastand gaar ud paa, at den ovennævnte Fogedkendelse forandres, at Udlæget i og Tvangsauktionen over de oftnævnte Genstande ophæves, at Appellanternes Forpligtelser som Købere ved Auktionen ophæves, at de Købesummer, som Trediemand ifølge Køb paa Auktionen skal udrede, med Omkostninger og Renter fra Auktionens Dato tilkendes Appellanterne, samt at de Appelindstævnte tilpligtes at betale Appellanternes Omkostninger ved Møde under Udlægs- og Auktionsforretningen og nærværende Sags Omkostninger. Af de Indstævnte har kun Handels- og Fabrikationsfirmaet Holbæk Dampmølle, A/S. givet Møde for Overretten og nedlagt Paastand paa Stadfæstelse af den indankede Kendelse og Tvangsauktion og om Tilkendelse af Sagens Omkostninger her for Retten.

Af Proceduren fremgaar det, at der paa Matr. Nr. 14 c, der har et Jordtilliggende af ca. 1½ Tdr. Land og er skyldsæt for Hartkorn 3 Fdk. 1½ Alb., forefindes en Vandmølle og et Bageri, medens Matr.

Nr. 14 a, der har et Jordtilliggende af ca. 42 Tdr. Land og er skyldsat for Hartkorn 4 Tdr. 7 Skpr. 0 Fdk. $\frac{3}{4}$ Alb., drives som egentlig Landejendom. Ved det ovennævnte under Sagen fremlagte Skadesløsbrev er der af Gaard- og Møllejer C. S. Nielsen givet Appellanterne Panteret i den samlede Ejendom, hvorhos der under Pantsætningen er indbefattet Driftsmateriel og Driftsinventar til Brug for den i Ejendommen drevne industrielle Virksomhed samt hvad der til enhver Tid paa Ejendommen findes eller til samme hører af Sæd og Afgrøde, Besætning og Inventar m. m.

Rekvisitus har under Udlægsforretningen udtalt, at Grunden til, at han holdt en i Forhold til Ejendommens Størrelse usædvanlig stor Svinebestand, var, at der fremkom saa meget Affald fra Møllen og Bageriet, og at 8 Grisesøer med Grise, der ikke omfattes af Udlæget, udgør den sædvanlige Bestand til Tillæg af Svin paa Ejendommen, medens samtlige de her under Sagen omhandlede Ungsvin og Grise var bestemte til Salg. Det fremgaar derhos af de foreliggende Oplysninger, at Gaardens Produkter i Forbindelse med det nævnte Affald fra Møllen og Bageriet ikke er tilstrækkelige til at føde det forhaandenværende store Antal Svin, men at der bl. a. daglig maa indkøbes et betydeligt Kvantum Mælk til Hjælp i saa Henseende. Herefter findes de udlagte Ungsvin og Grise ikke at kunne henregnes til den pantsatte Landejendoms Besætning.

Hvad den ovennævnte Vogn angaar er det oplyst, at den er en Fjedervogn, hvis Overdel bestaar af en firkantet Kasse med et Agebrædt, og at den er blevet almindelig benyttet til Forretningskørsel væsentlig ved Møllens og Bageriets Drift, og den maa som Følge heraf anses som henhørende til det til Ejendommens Drift bestemte Inventarium og derfor som indbefattet under den til Appellanterne skete Pantsætning af Ejendommen.

Efter hvad der saaledes er anført, vil Appellanternes Paastand her for Retten ikke kunne tages til Følge med Hensyn til samtlige de udlagte og bortsolgte Ungsvin og Grise, men den paaankede Fogedkendelse, Udlægsforretning og Auktionsforretning vil forsaavidt efter de Appellindstævntes Paastand være at stadfæste.

Med Hensyn til Vognen findes Appellanternes Panteret vel ikke at være til Hinder for det skete Udlæg, der er dekretet med Forbehold af Trediemands bedre Ret og derfor vil kunne stadfæstes, hvorimod den skete Forauktionering af Vognen som værende i Strid med Appellanternes Ret vil være at ophæve. Iøvrigt vil de Appellindstævnte være at frifinde for Appellanternes Tiltale.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 146. **Henni Marie Rathlev** (Stein efter Ordre)

mod

Slagtermester Thorvald Peter Vilain og Postpakmester Fritz Christian Pallesen (Ingen),

betræffende Underholdsbidrag.

Fredericia Købstads Politirets Dom af 18 April 1914: Saafremt de Indklagede, Slagtermester Thorvald Peter Vilain og Postpakmester Fritz Christian Pallesen, inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse inden Retten med deres Ed benægter at have haft Samleje med Klagerinden, Ugift Henni Marie Rathlev, i Tiden fra den 1 Marts 1913 til den 7 Maj s. A., begge Dage inklusive, bør de for Klagerindens Tiltale i denne Sag fri at være. Trøster enten begge eller en af dem sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør henholdsvis de begge in solidum, eller den af dem, der ikke aflægger Eden, alene, udrede de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 § 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Overvrighedens Bestemmelse. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 5 Oktober 1914: Appellindstævnte, Postpakmester Fritz Christian Pallesen, bør for Tiltale af Appellantinden, Ugift Henni Marie Rathlev, i denne Sag fri at være. Saafremt Appellindstævnte, Slagtermester Thorvald Peter Vilain, inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse inden Retten med sin Ed bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Appellantinden i Tiden fra den 3 Marts 1913, til den 7 Maj s. A., bør han for hendes Tiltale i denne Sag fri at være; men trøster han sig ikke til saadan Ed at aflægge, bør han til hende og hendes den 29 December 1913 fødte Barn, Ellen Margrethe Rathlev, betale de i Lov indeholdende Bestemmelser om Børn udenfor Ægteskab m. m. af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens nærmere Bestemmelse. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves, og der tillægges den for Appellantinden beskikkede Sagfører for Overretten, Overretssagfører Dahl, i Salær 30 Kr., der udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Da Appellantinden ikke for Højesteret har nedlagt nogen Paastand overfor Indstævnte Pallesen, foreligger Sagen ikke Højesteret til Paakendelse, forsaauidt angaar nævnte Indstævnte.

Som nævnt i den indankede Dom, har Appellantinden forklaret, at hun har staaet i Forhold til Indstævnte Vilain fra Slutningen af 1912 til hen paa Sommeren 1913, vistnok Slutningen af August, og at hun i dette Tidsrum har haft Samleje med ham flere Gange om Ugen, naar hun i Middagsstunden besøgte ham paa hans Værelse. Indstævnte Vilain har paa sin Side forsaauidt forklaret i Overensstemmelse hermed, som han har erkendt,

at han i den Tid, han stod i Forhold til Appellantinden, havde Samleje med hende 2 à 3 Gange om Ugen under Besøg, som hun aflagde hos ham i Middagsstunden. Men samtidig har han, som nævnt i Dommen, hævdet, at det sidste Samleje fandt Sted den 14 Februar 1913. I et af de sidste Retsmøder i 1ste Instans har han imidlertid — efter at en af Former Andreas Christian Jensen afgivet Vidneforklaring var blevet ham foreholdt — erklæret Intet at have at erindre mod denne Forklaring, der gaar ud paa, at Vidnet fra Begyndelsen af Aaret 1913 til ind i den paafølgende August Maaned har set Appellantinden besøge Vilain 2 à 3 Gange om Ugen, at hun under disse Besøg, der fandt Sted i Middagsstunden, gik gennem hans Butik og ind gennem en Dør i Butikkens Bagvæg, og at hun i Reglen kom ud igen efter et Kvarters Forløb. Naar nu denne Forklaring ses i Forbindelse med de fornævnte af Appellantinden og af Indstævnte Vilain afgivne Forklaringer, maa den vække en ikke ringe Formodning for, at han har haft Samleje med Appellantinden ogsaa under de Besøg, der fandt Sted efter den 14 Februar 1913. Under Hensyn hertil samt til, at medens Appellantindens Forklaringer om hendes Forhold til Indstævnte Vilain har været faste og bestemte, har Vilains Forklaringer været vaklende og paa flere Punkter prægede af Utroværdighed, findes det betænkeligt at tilstede ham at afgøre Sagen ved sin Ed. Sagens Udfald vil derimod i Overensstemmelse med Appellantindens Paastand være at gøre afhængig af hendes Ed paa den nedenfor anførte Maade.

Processens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Saafermt Appellantinden, Henni Marie Rathlev, inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse inden Retten med Ed bekræfter, at hun har plejet legemlig Omgang med Indstævnte, Slagtermester Thorvald Peter Vilain, i Tiden fra den 3 Marts til den 7 Maj 1913, bør han til hende og det af hende den 29 December 1913 fødte Barn, Ellen Margrethe Rathlev, betale de i Lov Nr. 130 af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens Bestemmelse. Trøster hun sig derimod ikke til at aflægge saadan Ed, bør nævnte Indstævnte for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte Vilain 10 Kroner. Der tillægges Overretssagfører Dahl i Salarium for Landsoverretten 30 Kroner og Højesterets-sagfører Stein i Salarium for Højesteret 100 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Appellantinden, Ugift Henni Marie Rathlev i Fredericia, i første Instans ved Fredericia Købstads Politiret paastaaet Appelindstævnte, Slagtermester Thorvald Peter Vilain, sammesteds, tilpligtet som Fader til det af hende den 29 December f. A. fødte Barn, Ellen Margrethe Rathlev at betale de i Lov indeholdende Bestemmelser om Børn udenfor Ægteskab m. m. af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Overøvrighedens nærmere Bestemmelse. Efter Begæring af nævnte Appelindstævnte inddroges derhos Appelindstævnte, Postpakmester Fritz Christian Pallesen, ligeledes i Fredericia, i Medfør af bemeldte Lovs § 14, 2det Stk., under Sagen. Begge de Appelindstævnte nedlagde Paastand om Frifindelse. Ved Politiretsdommen er Sagens Udfald gjort afhængigt af de Appelindstævntes Ed, saaledes at deres Frifindelsespaastande, saafremt de inden 4 Uger efter Dommens Forkyndelse med deres Ed benægte at have haft Samleje med Appellantinden i Tiden fra den 1 Marts 1913 til den 7 Maj s. A., begge Dage inklusive, er tagne tilfølge, hvorimod de Appelindstævnte, hvis enten begge eller en af dem ikke trøste sig til at aflægge Eden, er tilpligtede henholdsvis begge in solidum eller den af dem, der ikke aflægger Eden, alene, at udrede de i fornævnte Lovs §§ 1 og 2 ommeldte Bidrag efter Overøvrighedens Bestemmelse. Sagen er nu af Appellantinden indanket her for Retten, hvor hun principaliter har paastaaet de Appelindstævnte dømte pure til in solidum at betale de fornævnte Bidrag og subsidiært har paastaaet Sagens Udfald gjort afhængigt af hendes Ed. Af de Appelindstævnte har ingen givet Møde for Overretten.

Ifølge en af Retslægeraadet den 7 Februar d. A. afgiven Erklæring kan det under Sagen ommeldte Barn være avlet i Tiden fra nogle Dage ind i Marts Maaned 1913 til nogle Dage ind i Maj Maaned s. A., og det udtales i Erklæringen, at Barnet ikke kan antages at være avlet ved et i de allersidste Dage af Februar Maaned 1913 stedfundet Samleje.

Appellantinden forklarede oprindeligt, at hun ikke havde haft Samleje med Andre end Appelindstævnte Vilain siden Slutningen af Aaret 1912, da hun traadte i Forhold til ham. Denne Forklaring var dog, efter hvad hun senere erkendte, urigtig, idet hun ogsaa havde haft Samleje med Appelindstævnte Pallesen. Med Hensyn til Vilain gaar hendes Forklaring ud paa, at hun i Tiden fra Slutningen af Aaret 1912 til hen paa Sommeren 1913, vistnok Slutningen af August, har haft Samleje med ham flere Gange om Ugen, naar hun i Middagstiden besøgte ham paa hans Værelse.

Nævnte Appelindstævnte maa anses at have erkendt, at han i Aarene 1912 og 1913 hyppigt, nemlig 2 à 3 Gange om Ugen, i Middagstiden har haft Besøg af Appellantinden paa sit Værelse, hvor hun i Reglen opholdt sig et Kvarterstid, og at disse Besøg først ophørte i August Maaned i det sidstnævnte Aar, men han har hævdet, at han havde Samleje med hende sidste Gang den 14 Februar 1913, og at han derfor ikke kan være Fader til det af hende fødte Barn. Han har tilføjet, at han altid i sin Bordkalender noterer, naar han har haft Samleje, »og derved har konstateret den ommeldte Dato«.

Den Kalender, paa hvilken Vilain har gjort sine nævnte Notater, nemlig »Arbejdernes Almanak« for 1913 er fremlagt under Sagen.

Den indeholder for Tiden indtil den 1 September 1913 ialt kun 4 Notater — det sidste for den 14 Februar — der alle angaar Appellantinden. Han har imidlertid erkendt, at han i Tiden mellem den 14 Februar 1913 og den 1 September s. A. har haft Samleje med forskellige andre Kvinder, uden at det er noteret i Almanakken, og han har herefter indrømmet, at han ikke altid understreger Datoerne for sine Samlejer som af ham forklaret.

Fru Cathrine Caroline Jørgensen har som Vidne forklaret, at hun den 9 November 1913 under en Samtale med Appellindstævnte Vilain omtalte, at han blev udlagt som Fader til Appellantindens Barn, og at han dertil svarede, at det tillod han sig at betvivle, men »da de jo regnede en Maaned frem, var det jo muligt, hvis hun fødte inden Jul«. Rigtigheden af denne Forklaring har Vilain erkendt. Endvidere har hun forklaret, at Vilain en Gang i Oktober Maaned 1913 udtalte til hende, »at fra idag vidste han sig fri«, og at han en Dag i Sommeren 1913 udtalte til hende, »at den Sag skulde han nemt slippe fri for, for han betalte bare 100 Kr. til en Sagfører«. Vidnet har fremdeles udsagt, at hun i Maanederne Juni—Juli flere Gange har været hos Appellantindens Moder og set, at Appellantinden er kommen med Kød fra Vilain, samt at Appellantinden i Løbet af dette Tidsrum oftere til Vidnet har udtalt, at hun vedblivende kom til Vilain og havde Samleje med ham. Rigtigheden af disse Udsagn har Vilain imidlertid benægtet.

Anna Hanghøj har som Vidne forklaret, at Appellindstævnte Vilain i November Maaned 1913 til hende har udtalt, at hvis Appellantinden »gik« til efter Nytaar, saa var han fri for at være Fader til Barnet. Vilain har imidlertid erklæret, at han ikke kan erindre at have udtalt sig til Vidnet som af hende forklaret, men at en Udtalelse som den ommeldte vilde stemme med, hvad han har sagt til Fru Jørgensen og altsaa forsaavidt godt kunde være brugt af ham. Anna Hanghøj har endvidere forklaret, at Vilain i Marts Maaned d. A. til hende har sagt, at han godt nok vidste, at han ikke kunde slippe for at være Fader til Barnet; men Rigtigheden af denne Del af Vidnets Forklaring har Vilain benægtet.

Appellindstævnte Pallesen forklarede til en den 19 December f. A. optagen Politirapport, at han en Tid havde kendt Appellantinden og haft Samleje med hende under Bekendtskabet, men ikke paa en saadan Tid, at han kunde være Fader til det Barn, som hun ventede at føde i Januar Maaned 1914. I et den 21 Januar d. A. afholdt Retsmøde godkendte han denne Forklaring med Tilføjende, at han kunde erkende at have haft Samleje med Appellantinden indtil sidst i Februar Maaned 1913, men ikke i Marts Maaned, og Appellantinden forklarede ligeledes, at hendes Samlejer med Pallesen ophørte ved Udgangen af Februar Maaned. Saavel Pallesen som Appellantinden forklarede derhos, at de ikke kunde afgive bestemte Holdepunkter for, hvornaar deres sidste Samleje fandt Sted, men at de var visse paa, at de ikke »havde været sammen« i Marts Maaned, hvad de dog kun støttede paa deres Hukommelse. Paa et senere Trin af Sagen har Pallesen og Appellantinden nærmere og overensstemmende anført, at deres sidste Samleje fandt Sted, inden hun kom under Behandling for en Blærelidelse, hvilket efter hendes Opgivende skete nogle Dage før

den 25 Februar, da en for hende udfærdiget Lægerecept er dateret. De har derhos begge forklaret, at Appellantinden ikke — bortset fra Vinteren 1913—14 — har besøgt ham paa hans Værelse senere end den 20 Februar f. A., naar undtages en enkelt Gang i Dagene deromkring, da hun var oppe for at meddele ham, at hun havde faaet Blærebetændelse. Imidlertid har Pallesen, efter at et Vidne for Politiretten havde afgivet en Forklaring, ifølge hvilken det maatte antages, at Appellantinden og Pallesen havde været sammen paa Sidstnævntes Værelse den 14 Marts 1913, udsagt, at han ikke tør »fastholde sin Hukommelses Rigtighed«. Appellantinden har med Bestemthed hævdet, at der ikke ved den anførte Lejlighed fandt noget Samleje Sted.

Der findes ikke at være tilvejebragt vis Formodning for, at Appellandstævnte Pallesen har haft Samleje med Appellantinden senere end i Februar Maaned 1913, men herefter samt da Appellantinden ikke sigter ham for at være Fader til Barnet, savnes der Hjemmel til for hans Vedkommende at gøre Sagens Udfald afhængigt af hans Ed, og han vil derfor — hvad Sagens processuelle Stilling for Overretten ikke kan anses for at være til Hinder for — være at frifinde for hendes Tiltale i denne Sag.

Hvad Appellandstævnte Vilain angaar, bærer hans Fremstilling ikke Præget af Sikkerhed og Troværdighed, men efter Omstændighederne og særlig naar henses til, at de af Appellantinden afgivne Forklaringer ikke har været ganske sandfærdige, findes Sagens Udfald ikke desto mindre for hans Vedkommende overensstemmende med D. L. 6—13—5 at burde gøres afhængigt af hans Ed, saaledes at han, saafremt han inden en Frist, der bestemmes til 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse, inden Retten med sin Ed bekræfter, at han ikke har plejet legemlig Omgang med Appellantinden i Tiden fra den 3 Marts 1913 til 7 Maj s. A., bør for Appellantindens Tiltale i denne Sag fri at være, hvorimod han, hvis han ikke trøster sig til saadan Ed at aflægge, til hende og hendes fornævnte Barn bør betale de i Loven af 27 Maj 1908 §§ 1 og 2 omhandlede Bidrag efter Øvrighedens nærmere Bestemmelse.}

Sagens Omkostninger for begge Retter vil efter Omstændighederne være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge den for Appellantinden her for Retten beskikkede Sagfører i Salær 30 Kr., der bliver at udrede af det Offentlige.

Den befalede Sagførelse for Overretten har været lovlig, og under Sagen er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Nr. 82. Vognmandskusk Lars Jensen (Winther efter Ordre)

mod

Forpagter Chr. Møller (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Førstnævntes Forpligtelse til at betale Lejeafgift af en Lejlighed.

Frederikssund Købstads ordinære Rets Dom af 23 December 1913: Indstævnte, Vognmandskusk Lars Jensen, Frederikssund, bør for Tiltale af Citanten, Forpagter Chr. Møller af Christiansminde, i denne Sag fri at være, og bør Citanten tilsvare Indstævnte 20 Kr. i Sagsomkostninger. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den af Citanten fremlagte Kontrakt af 28 April 1911 er oprettet uden Brug af Stempel. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 Maj 1914: Appellindstævnte, Vognmandskusk Lars Jensen af Frederikssund, bør til Appellanten, Forpagter Chr. Møller af Christiansminde, betale 50 Kr. med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 14 April 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at der ikke kan tages Hensyn til nogle af Appellanten uden Hjemmel for Højesteret fremsatte nye Indsigelser. Allerede af den i den indankede Dom anførte Grund maa Vedtagelsen af det i Parternes Kontrakt nærmere angivne Opsigelsesvarsel betragtes som bindende for Appellanten. Dennes eneste rettidige fremsatte, i Dommen gengivne Indsigelse mod Søgsmålet kan saaledes ikke tages til Følge, og idet han herefter, som paastaet af Indstævnte, vil være at dømme til at betale denne et Aars Husleje med Renter, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Vognmandskusk Lars Jensen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Winther 100 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 28 April 1911 bortlejede Appellanten, Forpagter Chr. Møller, der er Forpagter af Avlsgaarden »Christiansminde«, en under denne hørende Lejlighed fra den 1 Maj s. A. til Appellindstævnte, nu Vognmandskusk i Frederikssund, Lars Jensen, som tjente Appellanten i Dagleje som Kusk. Lejen sattes til 50 Kroner aarlig, og Lejemaalet kunde fra begge Sider kun opsiges med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel til en 1 Maj. I Kontraktens Post 5 bestemmes det, at der tilstaas Lejeren Fritagelse for at betale Lejeafgift saa længe han paa egen Kost »vedbliver at have Arbejde paa Gaarden som Kusk eller sættes til at følge Heste og i saa

Tilfælde møder til Staldtjeneste, alt efter som der er Brug for ham, for en Dagløn af 166 Øre fra 1 April til 1 November, med Undtagelse af 200 Øre pr. Dag i 5 Uger i Høst og 140 Øre pr. Dag fra 1 November til 1 April, ikke forlader Arbejdet uden Tilladelse, ikke gør Brud paa den herskende Arbejdsordning, er fuldstændig ædruelig og ordentlig i enhver Henseende, ligesom hans Kone tager Arbejde paa Gaarden, naar saadant gives, — medens Lejeafgiften i modsat Fald straks forfalder for den Tid, Lejeren maatte have beboet Lejligheden, dog ikke over 1 Aar. Efter at Appelindstævnte den 21 Februar 1913 havde meddelt Appellanten, at han vilde rejse, og nogle Dage senere var fraflyttet Lejligheden, søgte Appellanten under denne fra Frederikssund Købstads ordinære Ret hertil indankede Sag i første Instans endeligt Appelindstævnte til at betale Husleje af den ommeldte Lejlighed for 1 Aar med 50 Kroner tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsindkaldelsens Dato, den 14 April 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Appelindstævnte paastod sig frifunden med Tillæg af skadesløse Sagsomkostninger, og denne Paastand blev ved Underrettens Dom af 23 December 1913 tagen til Følge, dog at Sagens Omkostninger bestemtes til 20 Kr.

Her for Retten paastaar Appellanten Dommen forandret i Overensstemmelse med hans i første Instans nedlagte Paastand og Appellsagens Omkostninger paalagte Appelindstævnte. Denne har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appelindstævnte anbragt, at hans Brugsforhold til den paagældende Lejlighed til Trods for Kontraktens Udtryk ikke har været et Huslejeforhold, men en Bestanddel af et Daglejeforhold, i hvilket der var overladt ham Bolig til vederlagsfri Brug som en Del af hans Løn, og at denne Brug ifølge Lov Nr. 87 af 23 Maj 1902 § 12 skal ophøre, naar Tjenesteforholdet ophører. Som Følge heraf er han efter sin Mening ikke pligtig at betale Leje for Tiden efter sin Fraflytning af Lejligheden.

Der maa imidlertid gives Appellanten Medhold i, at den af Appelindstævnte paaberaabte Lovbestemmelse ikke finder Anvendelse i det foreliggende Tilfælde, idet Bestemmelsen overhovedet ikke — saa lidt som nogen Bestemmelse i den øvrige Lovgivning — forbyder at udleje Bolig til en Person, som staar i Udlejerens Tjeneste, paa saadanne Vilkaar, at Lejeforholdet kun kan opsiges med længere Varsel end det for Tjenesteforholdet gældende. Da den foreliggende Kontrakt saaledes i sin Helhed maa anses som forbindelse for Appelindstævnte, da Lejemaalet paa Fraflytningstiden ifølge Kontrakten tidligst kunde have været opsagt til at ophøre den 1 Maj 1914, og da det er uomtvistet, at der ikke før Fraflytningen var sket Opsigelse fra nogen af Siderne, maa Appelindstævnte være pligtig at betale Leje for Aaret fra 1 Maj 1913 til 1 Maj 1914. Han bliver herefter, og da han ikke har fremsat andre Indsigelser imod Søgsmålet, at dømme efter Appellantens Paastand, dog at Sagens Omkostninger for begge Retter efter Omstændighederne vil være at ophæve.

Nr. 201. Direktør, Dr. phil. J. F. Steffensen og Hovedbogholder
Vald. Hellenberg (Bache)

mod

fhv. Inspektør Harald Nielsen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellanternes Forpligtelse til at besvare
nogle dem af Indstævnte forelagte Vidnespørgsmaal.

Københavns Amts nordre Birks ordinære Rets Kendelse af 24 December 1914: Den nedlagte Protest mod Vidneførsels Fremme kan ikke tages til Følge.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1 Marts 1915: Forsaavidt angaar de ovennævnte Vidnespørgsmaal Nr. 11 a—b vil den af Appellanterne, Direktør, Dr. phil. J. F. Steffensen og Hovedbogholder Vald. Hellenberg, begge af Hellerup, m. fl., fremsatte Protest være at tage til Følge. Iøvrigt bør den indankede Kendelse ved Magt at stande. Sagens Omkostninger her for Retten ophæves. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de Grunde, som i den indankede Dom er anførte under den efter Indstævningen Højesteret til Paakendelse foreliggende Del af Sagen, og som i det Væsentlige tiltrædes, maa det billiges, at Appellanterne er fundne pligtige til at besvare de paagældende Vidnespørgsmaal med de Begrænsninger, som følger af, at Vidneforklaringerne alene skal tjene til Oplysning om Tilstande og Forhold ved Andels-Anstalten Tryg før den 15 Januar 1913. Dommen vil derfor være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanterne 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under en ved Frederiksberg Birks ordinære Ret anlagt Sag paastod Andels-Anstalten Tryg og senere ifølge Kontinuationsstævning fhv. Direktør J. H. Olesen, Pastor J. J. Hammer, Gaardejer Anders Nielsen, Svejstrup Østergaard, Folketingsmand M. N. Slepsager som daværende Medlemmer af Direktionen af ovennævnte Andels-Anstalt, samt Overinspektør M. Wind som Intervenient forskellige af Appelindstævnte, fhv. Inspektør Harald Nielsen dels i et Brev af 31 December 1912 dels i en Bladartikel af 15 Januar 1913 fremsatte henholdsvis skriftlige og trykte Udtalelser,

som de Paagældende ansaa som ærefornærmende for sig, mortificerede og paastod tillige Appellinstævnte anset med Straf for Ærefornærmelser m. m.

Efter at denne Paastand var bleven tagen til Følge, indankede Nielsen Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom her til Retten, ved hvis Kendelse af 5 December 1914 der mod Modparternes Protest bevilgedes ham Anstand til at føre Vidner.

I Kendelsen anføres det bl. a., at visse i Andels-Anstalten i Efteraaret 1914 indtrufne Begivenheder giver Nielsen Ret til at indbringe i Sagen som Grundlag for dens Paadømmelse saadanne paa disse Begivenheder støttede Bevisligheder, som maa antages at have virkelig Betydning for Sagens Udfald, hvorved nærmere udtales, at det ikke paa Forhaand kan have Formodningen imod sig, at der ved Bevisligheder, som Nielsen først nu vil se sig i Stand til at fremføre, kan skabes Bevis for, at visse Tilstande i Anstalten, allerede før Nielsen fremkom med de paaklagede Udladelser, har været, som af ham deri hævdet.

Under en af Nielsen herefter ved Københavns Amts nordre Birks ordinære Ret paastævnet Vidnesag, hvorunder tidligere Agitationsschef i Andels-Anstalten Vilh. Larsen var medinstævnt for Navns Nævnelses Skyld, begærede Nielsen Appellanterne, Direktør, Dr. phil. J. F. Stefensen og Hovedbogholder Vald. Hellenberg, begge af Hellerup, afhørte efter følgende Vidnespørgsmaal:

- »1. Kender Vidnet Agitationschef Vilhelm Larsen, der indtil fornylig har været ansat i Andels-Anstalten Tryg.
 2. a. Hvilken Afdeling havde nævnte Vilhelm Larsen at bestyre,
 - b. og hvilket Distrikt havde han med at gøre.
 3. a. Ved Vidnet, at der fornylig i Andels-Anstalten Tryg er opdaget en større Kassesvig,
 - b. havde den fundet Sted i nævnte Vilhelm Larsens Afdeling.
 4. a. Er nævnte Agitationschef Vilh. Larsen fornylig bleven afskediget fra sin foran nævnte Stilling i Andels-Anstalten Tryg,
 - b. var Grunden til hans Afskedigelse den i Spørgsmaal 3 omtalte Kassesvig.
 5. Er der i nævnte Vilhelm Larsens Afdeling i Andels-Anstalten Tryg efter Vidnets Mening konstateret følgende Forhold,
 - a. at et større Antal Forsikringer var i Restance i et Aarstid eller mere,
 - b. at Inkassatorer i Vilhelm Larsens Afdeling ikke i rette Tid har indsendt Forsikringer (Præmiekvitteringer), som burde annulleres paa Grund af manglende Præmiebetaling,
 - c. at det i Spørgsmaal 5 b nævnte Forhold har fundet Sted i betydeligt Omfang eller flere Gange, endog mange Gange,
 - d. at Agitationschef Vilh. Larsen har været vidende om det i Spørgsmaal 5, b. og c. nævnte Forhold.
 6. a. Har det ved Undersøgelse vist sig, at Forsikringer til Forsikringssum flere Millioner Kroner i nævnte Vilhelm Larsens Afdeling har faaet Lov at blive i Kraft, skønt de burde have været annullerede som værdiløse?
 - b. henlaa de ubetalte Præmiekvitteringer, som hørte til de i Spørgsmaal 6 a nævnte Forsikringer, stadig »under Inkasso«

- eller opførtes de dog i Regnskabet som »Præmier under Inkasso«,
- c. hvor stort et Beløb af Forsikringer (Forsikringssum) og af Præmier drejede det sig om.
 7. Havde Agitationschef Vilh. Larsen Ordre eller Tilladelse af Andels-Anstalten Tryg, gensidigt Livsforsikringsselskab til at behandle Forsikringer og Præmier, der var modne til Annullering, paa den nævnte Maade?
 8. a. Over hvor lang en Aarrække strækker de i Spørgsmaal 5—6 nævnte Forhold sig,
b. og i hvilke Aar?
 9. a. Har Andels-Anstalten Tryg, gensidigt Livsforsikringsselskab fornylig afskediget ogsaa 2 andre overordnede Funktionærer for Misligholdelse af Kontraktforhold,
b. havde de i Spørgsmaal a. nævnte Funktionærer samlet Beviser sammen for, at der var tegnet et betydeligt Beløb værdiløse eller rent ud falske Forsikringer af Funktionærer i Tryg,
c. havde de nævnte Funktionærer forinden deres Afskedigelse forlangt en Undersøgelse ved Bestyrelsen eller ved en anden fra Direktionen forskellig Myndighed af de i b. nævnte uheldige Forhold?
 10. Har Vidnet i det Hele i sin Funktionstid erfaret, at et ikke ringe Antal af de i det vidneindstævnte Selskab tegnede Forsikringer var falske eller dog paa Forhaand værdiløse?
 11. a. Ved Vidnet, at det vidneindstævnte Selskab for ganske kort Tid siden for den nævnte Agitationschef Vilh. Larsen har betalt baade den Erstatning og de Sagsomkostninger, som Hr. Vilh. Larsen var bleven idømt i en Sag, som Vidnecitanten havde anlagt imod Vilh. Larsen for Injurier (Beskyldning for gentagne Gange begaaet Falsk og Falskner)?
b. Har det vidneindstævnte Selskab ogsaa betalt den i nævnte Sag faldne Bøde for Falskbeskyldning?«
- samt yderligere følgende Spørgsmaal forelagt Steffensen:
- »(Idet det den 23 November d. A. i Hovedsagen fremlagte Eksemplar af Politiken foreholdes Vidnet):
12. a. Hvad mener Vidnet med, at omtalte Agitationschef Vilh. Larsen paa det groveste har misligholdt sin Kontrakt med det vidneindstævnte Selskab, navnlig med Hensyn til det regnskabsmæssige Forhold?
b. Har Vidnet med Hensyn til den nævnte Udtalelse i Politiken specielt eller bl. a. sigtet til de i det andet Sæt Vidnespørgsmaal under 5 og 6 nævnte Forhold?«

Mod disse Spørgsmaals Forelæggelse blev der paa Appellanternes Vegne nedlagt Protest, til hvilken de Vidneindstævnte (med Undtagelse af Agitationschef Larsen, der ikke var mødt), altsaa de ovenfor nævnte Citanter i Hovedsagen, sluttede sig.

Ved Underrettens Kendelse af 24 December 1914 blev imidlertid eragtet, at den nedlagte Protest mod Vidneførselens Fremme ikke kunde tages til Følge, og denne Kendelse paastaar Appellanterne, til hvis Procedure de ovennævnte Citanter i Hovedsagen, der her for Retten har givet Møde, maa antages at slutte sig, forandret, saaledes at Pro-

testen helt eller delvis gives Medhold, ligesom Appellanterne har paa-
 staaet Appellindstævnte tilpligtet at betale dem Appellens Omkostninger.

Appellindstævnte paaستاar Underrettens Kendelse stadfæstet med
 Tillæg af Sagens Omkostninger her for Retten.

Foreløbig bemærkes, at der, skønt Hovedsagens Dokumenter ikke
 er fremlagte under nærværende Appelsag, dog efter Omstændighederne
 ikke er fundet tilstrækkelig Grund til ex officio at afvise denne.

Forsaauidt Appellanterne støtter deres Paastand paa, at Steffensen
 som Andels-Anstaltens nuværende administrative Direktør er at anse
 som Part i Sagen og derfor er udelukket fra, eller dog kan undslaa
 sig for at afgive Vidneforklaring i denne, kan der ikke gives dem
 Medhold; og det samme gælder, forsaauidt de som Fritagelsesgrund
 har paaberaabt sig Interesse i Sagen, idet ingen af dem har fremført,
 endsige godtgjort, Tilstedeværelsen af saadanne særlige Forhold, som
 for deres Vedkommende kan fritage dem i al Almindelighed for at af-
 give Vidneforklaring i Sagen.

Forsaauidt Appellanten Steffensen dernæst særlig har fremsat Pro-
 test imod at svare paa samtlige de Spørgsmaal, der angaar Agitations-
 chef Larsen, da denne for Tiden fører en Erstatningssag mod Andels-
 Anstalten, og Steffensen maa formene, at han som Anstaltens admini-
 strative Direktør og Forretningsfører ikke kan være forpligtet til under
 Vidneansvar at udtale sig om Forhold, der kan blive bestemmende for
 Udfaldet af nævnte Erstatningssag, kan der ej heller gives ham Med-
 hold i det saaledes Anførte, der mangler al Hjemmel i Lovgivningen.

Endelig er der til Støtte for Appellanternes Paastand anført, at de
 ovenfor angivne Vidnespørgsmaal i det Hele eller for en Del maa an-
 ses irrelevante for Sagen, idet den paagældende ved nærværende Rets
 Kendelse af 5 December 1914 faktisk fastslaaede Begrænsning for Be-
 visførelsen medfører, at der kun kan forelægges Vidnerne Spørgsmaal,
 der sigter til at oplyse Forholdene indenfor Andelsanstalten, før Appel-
 indstævnte fremkom med sine Udladelser, i alt Fald altsaa før 15 Ja-
 nuar 1913.

Der maa nu ogsaa gives Appellanterne Medhold i, at de ovenfor
 anførte Vidnespørgsmaal er lidet heldig affattede og i deres Form end-
 og delvis tager direkte Sigte paa Forhold, der maa antages at ligge
 efter 15 Januar 1913; men det findes dog overvejende betænkeligt,
 forsaauidt angaar Spørgsmaalene Nr. 1—10 og 12 a—b, paa For-
 haand i al Almindelighed at statuere, at disse paa Grund af Irrelevans
 ikke kan forelægges Appellanterne, idet det ved hvert enkelt Vidne-
 spørgsmaals Forelæggelse maa være Vidnedommerens Sag at træffe
 Afgørelse af, i hvilket Omfang Spørgsmaalet i Stridstilfælde bør kunne
 fordres besvaret af Vidnet.

Derimod findes Vidnespørgsmaalet Nr. 11 a—b at være af en
 saadan Beskaffenhed, at det overhovedet ikke mod Vidnerne og de
 Vidneindstævntes Protest bør forelægges Appellanterne.

Som Følge af det Anførte vil den indankede Kendelse være at
 forandre, forsaauidt angaar de nævnte 2 Vidnespørgsmaal, medens den
 iøvrigt vil være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten findes at kunne ophæves.

Nr. 363. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Viggo Laurits Christensen (Def. Henriques),

der tiltales for uterligt Forhold og Gadeuorden.

Næstved Købstads Ekstrarets Dom af 9 Juni 1915: Arrestanten Viggo Laurits Christensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Mørup, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Jacob Petersen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 14 Juli 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor her for Retten, Overretssagførerne Carl Becker og Alfred Christensen, betaler Arrestanten Viggo Laurits Christensen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 3 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Viggo Laurits Christensen, til Højesteretssagførerne Hansen og Henriques 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Viggo Laurits Christensen, der under denne fra Næstved Købstads Ekstraret ifølge Arrestantens Begæring hertil indankede Sag tiltales for uterligt Forhold og Gadeuorden, er født den 28 April 1888 og tidligere anset ved Helsingør Købstads Ekstrarets Dom af 20 December 1905 efter Straffelovens § 176, jfr. §§ 173 og 37, med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder, dog at Straffens Fuldbyrkelse i Henhold til § 20 i midlertidig Straffelov af 1 April 1905 blev udsat, og ved Ringsted Ekstrarets Dom af 26 Januar 1909 efter Straffelovens § 177 med Straf af Forbedringshusarbejde i 1

Aar. Efter Udstaaelsen af denne sidste Straf afsonede han den førstnævnte.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse og det iøvrigt i Sagen Oplyste maa det anses tilstrækkeligt godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold i eller ved Næstved.

Da Drengen Johannes Kristian Andersen, født den 7 August 1900, den 23 Januar dette Aar under et Bal paa et Hotel ca. Kl. 11 à 11¹/₂ om Aftenen var gaaet ned til Pissoiret i Hotellets Gaard, traf han Arrestanten staaende ved Døren til Pissoiret. Efter at Drengen paa Arrestantens uden Angivelse af Grund fremsatte Opfordring var gaaet med ham hen i Hotellets Port, trak Arrestanten ham hen i en mørk Krog i Gaarden og begyndte at kildre ham i Skridtet. Drengen forsøgte at rive sig løs, men Arrestanten holdt fast ved ham, og efter at Arrestanten, der havde trukket sit mandlige Lem ud af sine Benklæder, havde vendt Drengen og holdt ham bag fra trykket ind til sig, udførte Arrestanten nogle gnidende Bevægelser mod Drengens Bagdel udenpaa Benklæderne. Drengen forsøgte flere Gange at rive sig løs, men kunde ikke frigøre sig for Arrestantens Greb, og det lykkedes først, da en Dør i Hotellets Gaard blev lukket op, og Drengen truede med at skrike; Arrestanten greb imidlertid paany fat i Drengen og slap først sit Tag, da Drengen atter truede med at skrike.

En Aften i Slutningen af Januar dette Aar lokkede Arrestanten Drengen Viggo Charles Marinus Nielsen, født den 19 Maj 1899, som han traf paa Gaden, ind i en Port, hvor han begyndte at tage fat i Drengen og kildre ham i Skridtet. Da Drengen vægrede sig ved at efterkomme Arrestantens Opfordring til at gaa med ind i Gaarden, greb Arrestanten ham bagfra om Livet med den ene Haand, medens han med den anden gramsede ham i Skridtet; Arrestanten havde under dette trukket sit mandlige Lem frem og vist den for Drengen, mod hvis Bagdel uden paa Benklæderne han gned den. Efter at det var lykkedes Drengen at rive sig løs, greb Arrestanten ham paa ny og gramsede ham atter i Skridtet; det lykkedes dog nu Drengen ret hurtigt at slide sig løs.

Antagelig Søndag den 14 Februar dette Aar om Aftenen lokkede Arrestanten Drengen Søren Harald Larsen, født den 9 Juli 1902, ind i en Port, hvor han greb fat i ham og gramsede ham i Skridtet uden paa Benklæderne. Drengen forsøgte at slide sig løs fra Arrestanten, men denne holdt fast paa ham og vedblev med at gramse ham i Skridtet, hvorhos han stillede sig saaledes i Porten, at Drengen ikke kunde slippe ud. Efter nogen Tids Forløb slap Arrestanten sit Tag, hvilket Drengen benyttede sig af og løb bort.

Søndag den 21 Marts dette Aar ca. Kl. 10¹/₂ om Aftenen indhentede Arrestanten Drengen Herman Møller Rasmussen, født 30 September 1902, da denne var paa Vej til sit Hjem fra Byen, tog ham flere Gange om Skuldrene og trykkede ham ind til sig. Tilsidst greb han Drengen i Skridtet og trak ham i Kønsdelene uden paa Benklæderne med den ene Haand, medens han med den anden Haand strøg ham paa Kinderne, og umiddelbart derefter forsøgte Arrestanten at løfte Drengen op og knappe hans Benklæder op i Skridtet; Drengen

raabte til Arrestanten, at han skulde lade være, og det lykkedes ham at rive sig løs og løbe hjem. Efter Arrestantens Forklaring var hans Hensigt med at forsøge at faa Drengens Benklæder knappet op kun at faa Lejlighed til at beføle Drengens Lem.

Umiddelbart før eller samtidig med den ovennævnte uterlige Behandling af Drengene fremkom Arrestanten med kønssanselige Udtalelser og Spørgsmaal til dem.

Arrestanten har paastaet, at han i samtlige heromhandlede Tilfælde har været under Paavirkning af Spiritus, men har erkendt, at han ikke har været mere beruset, end at han kunde erindre, hvad der i Hovedtrækkene passerede. Han har endelig forklaret, at han selv som Dreng har været Genstand for kønslige Angreb fra en ældre Mandspersons Side, og at han derved har faaet visse perverse kønslige Tilbøjeligheder, som han vanskelig kan modstaa, naar han bliver paavirket af Spiritus.

Efter foretagen Undersøgelse af Arrestanten har Amtslæge Struckmann i en under 24 Maj dette Aar afgiven Erklæring bl. a. udtalt om Arrestanten:

»at selv om det ikke kan udelukkes, at han muligvis er en Smule arveligt belastet paa mødrene Side, og selv om hans perverse seksuelle Tilbøjeligheder muligvis skyldes Alkohols abnorme Indvirkning paa ham i saa Henseende, kan der dog ikke hos ham konstateres Symptomer paa, at han ikke i mental eller kønslig Henseende maa anses for fuldt normal«.

Arrestanten har endelig den 18 April dette Aar i beruset Tilstand gjort sig skyldig i Gadeuorden.

For det af Arrestanten saaledes udviste Forhold vil han være at anse efter Straffelovens §§ 185 og 210 samt i Medfør af Lov Nr. 21 af 4 Februar 1871 § 6 efter § 4 i Politivedtægt for Næstved Købstad af 17 April 1913 efter Omstændighederne med en samlet Straf af Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, og da Arrestanten ved den indankede Dom, som rettelig har paalagt ham at udrede Aktiøns Omkostninger, er bleven anset med samme Straf, vil denne Dom være at stadfæste.

Færdig fra Trykkeriet den 6 Oktober 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 28.

Torsdag den 2 September.

Nr. 364.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Nanny Marie Nielsen, Gronemanns Hustru (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Forsøg paa Mord.

Kriminal- og Politirettens Dom af 17 Juli 1915: Arrestantinden Nanny Marie Nielsen, Gronemanns Hustru, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 6 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Godskesen og Olsen, 40 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom fremstillet, maa det antages, at Tiltalte har taget Revolveren frem for med den at dræbe sin Mand, men at hun er bleven forhindret i at fuldføre sit Forsæt derved, at han greb hende om Haandleddet, samt at hun, medens de derefter brødes, har affyret 2 Skud, af hvilke det ene ramte Loftet, medens det andet ramte hans ene Ben og tilføjede ham den i Dommen omtalte Læsion.

For dette Forhold findes Tiltalte at maatte anses efter Straffelovens § 191, 2det Punktum, jfr. § 46, med en Straf, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 2 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Nanny Marie Nielsen, Gronemanns Hustru, til Højesteretssagførerne Liebe og Hansen 100 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestantinden Nanny Marie Nielsen, Gronemanns Hustru, der tiltales for Forsøg paa Mord, er født den 13 Januar 1891 og ikke funden forhen straffet.

Ifølge Arrestantindens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er Sagens Omstændigheder følgende:

Den 29 December 1912 indgik Arrestantinden Ægteskab med Tapetserer Frands Robert Villiam Gronemann. Ægteskabet blev ikke lykkeligt, idet det mellem Ægtefællerne hyppigt kom til Skænderier, der undertiden gik over til Haandgribeligheder; det uheldige Forhold maa antages for en væsentlig Del at være foranlediget ved Arrestantindens Skinsyge, der efter hvad Arrestantindens Mand har forklaret var uden rimelig Grund. Ifølge den af ham afgivne Forklaring har han i hvert Fald ikke under sit Ægteskab indladt sig i kønslig Forbindelse med andre Kvinder, og denne Forklaring modsiges ikke af de under Sagen tilvejebragte Oplysninger. Rivningerne mellem Ægtefællerne førte til, at Samlivet mellem dem 2 Gange ophævedes, idet Arrestantinden i 1913 forlod Hjemmet for nogle Dage og flyttede til et Hotel her i Byen, og Arrestantindens Mand i Februar 1914 flyttede hjem til sine Forældre. Arrestantinden bevægede imidlertid sin Mand til at vende hjem, men Forholdet mellem Ægtefællerne bedredes ikke. Naar Arrestantindens Mand talte til hende om Ophævelse af deres Ægteskab, nægtede hun at lade sig skille fra ham og truede med at tage sig af Dage, hvis han forlod hende.

Da Arrestantindens Mand den 8 Marts d. A. ikke kom hjem om Aftenen, gik Arrestantinden ud for at oplede ham og traf ham da paa en Beværtning i Selskab med en Arbejdskammerat og 2 Kvinder, af hvilke den ene, Mary Foldberg, arbejdede paa samme Sadelmagerværksted som Arrestantindens Mand. Arrestantinden troede ved denne Lejlighed at bemærke, at hendes Mand ikke havde sin Forlovelsesring paa Fingeren, hvilket hun opfattede som et Tegn paa, at han var Kæreste med Mary Foldberg.

Den følgende Dag besluttede Arrestantinden at skaffe sig Klarhed over Mandens Forhold til Mary Foldberg samt til at skyde sig selv, hvis hendes Mistanke om, at de var Kærester, bekræftedes, og i Dagens Løb købte hun en Revolver, ladet med 6 skarpe Patroner, i den Hensigt eventuelt at benytte Vaabnet til Selvmord. Revolveren gemte hun under et i hendes Soveværelse staaende Klædeskab, hvorefter hun gik hen i en Gadedør i Nærheden af hendes Mands Arbejdsplads, hvor hun ventede, til Manden kom fra Arbejde, og Ægtefællerne fulgtes derefter, uden at der mellem dem blev talt om det den foregaaende Aften Passerede. Arrestantindens Mand havde med Mary Foldberg og en Del andre Personer aftalt, at de skulde tilbringe Aftenen sammen paa en Beværtning i Anledning af, at han den følgende Dag skulde møde som indkaldt til Militærtjeneste, men undlod for at undgaa Ubehageligheder fra Arrestantindens Side at fortælle hende noget derom, hvorimod han i Strid med Sandheden fortalte hende, at han skulde hjem til sin Moder, hvorefter Arrestantinden udtalte, at hun gik med ham. Da de var naaede til Ejendommen, hvor de boede, foregav Arrestantindens Mand, at han skulde til Barberen, og efter at Arrestantinden havde forrettet et Byræinde og bragt det derunder Indkøbt hjem, gik hun atter ud for at hente sin Mand hos Barberen. Da hun ikke traf

ham der, søgte hun ham forgæves hos hans Moder og forskellige andre Steder og kom hjem ved Midnatstid. Hun var da ifølge sin Forklaring meget fortvivlet og tog Revolveren frem for at skyde sig, men opgav Tanken derom, da hun atter vilde tale med sin Mand, hvorfor hun lagde Revolveren tilbage under Klædeskabet. Ved 2-Tiden gik hun i Seng, hvor hun laa og græd uden at sove.

Arrestantindens Mand var imidlertid gaaet til den aftalte Sammenkomst og fulgte derfra Mary Foldberg til Ejendommen, hvor hun boede, hvorefter han, der ikke vilde gaa hjem, da han frygtede for, at Arrestantinden skulde lave Spektakler, drev rundt paa Gaden til om Morgenen og indfandt sig Kl. ca. 7 $\frac{1}{2}$ —8 paa sin Mesters Værksted.

Arrestantinden opsøgte Kl. ca. 8 Formiddag sin Mand paa Værkstedet, hvor hun — der paa Gaden i Nærheden af Værkstedet havde truffet Mary Foldberg og bebrejdet denne, at hun havde været ude med Arrestantindens Mand om Natten — udtalte, at hun nu havde faaet at vide, at det var en Dame der i Forretningen, han var Kæreste med. Arrestantindens Mand opfordrede hende til ikke at gøre Skandale paa Værkstedet, hvorefter de gik ud i Porten, hvor de skændtes, og da Arrestantindens Mand gik over Gaden hen til et Automobil for at køre hjem og hente sin Soldaterbog, sprang Arrestantinden op paa Automobilet, satte sig hos Chaufføren og kørte med til Ejendommen, hvor de boede. Efter at de var kommet ind i Lejligheden, gav Arrestantinden sin Mand dennes Soldaterbog, men da han derefter vilde gaa, stillede hun sig i Vejen for ham og sagde, at hun vilde tale med ham, hvortil han svarede, at det ikke kunde nytte, at de talte mere sammen, hvorhos han lod hende forstaa, at han vilde søge Separation. Arrestantinden bad ham om at blive og udtalte, at det endnu en Gang kunde blive godt imellem dem. Da Arrestantindens Mand imidlertid afviste hende og søgte at skubbe hende tilside for at aabne Entrédøren, tog Arrestantinden ham om Livet og sagde, at han ikke maatte gaa.

Da Arrestantindens Mand kom i Tanke om, at han havde glemt sit Urarmaand, hvilket han mente laa ovenpaa Klædeskabet, gik han ind i Soveværelset, hvor han for at hente Armbaandet stod op paa en Stol, som han stillede foran Klædeskabet.

Ifølge Arrestantindens Forklaring havde det været hendes Hensigt at faa tilvejebragt en Forsoning med Manden og bevæge ham til at love at komme hjem til hende, men da hendes Mand ikke vilde tale med hende og udtalte, at han ikke regnede hende for mere end det Skidt, han traadte paa, fo'r den Tanke gennem hende at skyde Manden og derefter sig selv. Da hendes Mand gik ind i Soveværelset, fulgte hun derfor efter ham, tog Revolveren under Klædeskabet, gik bag om Manden og løftede i antagelig ca. 1 Meters Afstand Revolveren for at skyde ham. Da Arrestantindens Mand nu vendte sig om og saa, at Arrestantinden stod med noget Blankt i Haanden, sprang han ned af Stolen, greb Arrestantinden om Haandledet, og da han saa, at det var en Revolver, hun havde i Haanden, søgte han at vriste den fra hende, og herunder affyrede Arrestantinden, idet hun forsøgte at sigte paa Manden i den Hensigt at dræbe ham, 2 Skud med Revolveren,

af hvilke det ene ramte ham i Benet, medens det andet gik op i Loftet. Det lykkedes derefter Arrestantindens Mand at fratage hende Revolveren, og Arrestantinden, der ifølge den af hendes Mand afgivne Forklaring hele Tiden havde været meget ophidset, gav sig nu til at græde og bad ham gentagne Gange om at maatte faa Revolveren, for at hun kunde skyde sig med den. Paa Mandens Foranledning blev Arrestantinden derefter anholdt.

Efter det Oplyste er Revolveren af Kaliber 7 mm med en Skudvidde af ca. 125 Meter, dog at den kun skyder sikkert indenfor en Afstand af ca. 6 Meter.

Ved den samme Dag foretagne Lægeundersøgelse konstateredes der et Skudskaar i Arrestantindens Mands højre Underben og i den i Anledning af Undersøgelsen udstedte Lægeerklæring udtales det, at Indskudsaabningen sad ca. 8 ctm. nedenfor Knæet og indenfor Skinnebentskanten, samt at Projektilet, der følte lige under Huden, har passeret lige under Huden og ikke læderet Muskler, hvorhos der intet Tegn var til Brud af Skinnebenet. Projektilet blev fjernet ved Undersøgelsen, og Arrestantindens Mand meldte sig samme Dag til Militærtjeneste. Han var her under Lægebehandling fra den 13 til den 20 Marts, i hvilket Tidsrum han forrettede Tjeneste paa Kompagnikontoret. Ifølge en den 29 April dette Aar udstedt Lægeerklæring kan det næppe antages, at den omhandlede Læsion vil efterlade varigt Men.

Arrestantinden har under Sagen været indlagt til Observation paa Kommunehospitalets 6te Afdeling, hvis Overlæge i Erklæring af 12 Juni dette Aar har udtalt, at Arrestantinden er ved medfødt, formodentlig arveligt Anlæg noget abnorm, navnlig udstyret med tarvelige intellektuelle Evner, men dog ikke aandssvag, med ringe moralsk Følelse, men ellers et abnormt stærkt reagerende Følelsesliv. Det udtales derhos i Erklæringen, at den Sindsstemning, hvori Arrestantinden befandt sig i den nærmeste Tid før Attentatet, kan nok betegnes som en abnormt stærk Følelsesreaktion, men efter det Oplyste ikke som Sindssygdom, samt at Arrestantinden altsaa ikke var sindssyg eller aandssvag, men handlede under Indvirkning af stærk Affekt, hvis uforholdsvise Styrke tildels beroede paa hendes noget abnorme psykiske Konstitution.

Herefter maa Arrestantinden anses for fuldt tilregnelig.

Ved det saaledes Foreliggende maa det anses for bevist, at Arrestantinden har affyret de to Revolverskud mod sin Mand i den Hensigt at dræbe ham, men paa Grund af den ved hendes Skinsyge samt Mandens afvisende Holdning fremkaldte Ophidselse kan hun ikke antages at have handlet med Overlæg, og hun vil herefter som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 191, jfr. § 46, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 6 Aar.

Nr. 143. Syd- og vestjydsk Handelsforenings Forretningskontors Konkursbo (Møldrup)

mod

Købmand Chr. Jørgensen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Ret til at kræve et af ham som Kautionsudlagt Beløb godtgjort af det appellerende Konkursbo.

Esbjerg Købstads Skifterets Kendelse af 18 September 1912: Den af Købmand Chr. Jørgensen af Vorgod i Syd- og vestjydsk Handelsforenings Forretningskontors Konkursbo under Nr. 109 til Gældbogen anmeldte Fordring vil for et Beløb af 19 Kr. med Renter 6 pCt. p. a. fra 28 Januar 1912 være at anerkende som simpel personlig Fordring i Boet, medens den anmeldte Fordring iøvrigt vil være at nægte Anerkendelse.

Viborg Landsoverrets Dom af 2 Marts 1914: Den af Appellanten, Købmand Chr. Jørgensen, i Selskabet »Syd- og vestjydsk Handelsforenings Forretningskontor's« Konkursbo anmeldte Fordring anerkendes for et Beløb af 519 Kr. tilligemed Renter deraf 6 pCt. aarlig fra den 28 Januar 1912, indtil Betaling sker, som upriviligeret Krav, saaledes at Appellanten kendes berettiget til at afkorte Beløbet i sin Skyld til Boet. Iøvrigt nægtes der Fordringen Anerkendelse. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke af Skifteretsakten fremgaar, at en af Appellanten den 12 Juni 1912 for Skifteretten fremlagt, i Akten indlemmet Genpart af den ovennævnte Købekontrakt angaaende Margarine bærer Paategning om Originaldokumentets Stempling.

Højesterets Dom.

Efter den skete Indstævning foreligger der Højesteret alene til Afgørelse Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til at kræve det af ham til Esbjerg-Fanø Bank erlagte i den indankede Dom under Nr. 3 anførte Beløb af 500 Kroner med Renter betalt i Boet.

Til Dommens Fremstilling af Sagens Omstændigheder maa føjes, at Banken i Boet har anmeldt hele sin Fordring for Ydelser af den i Dokumentet af 1908 omtalte Kassekredit, at denne Fordring maa forudsættes at være anerkendt, og at Indstævnte først den 17 Januar 1912 har betalt Banken det ovennævnte Beløb af 500 Kroner.

Der maa vel gives Indstævnte Medhold i, at hans Stilling efter det ovennævnte Dokument rettest maa opfattes som en Kautionsists, men under denne Forudsætning maa det være en Følge af Konkurslovens §§ 18 og 19, at Indstævnte, som først efter Konkursens Indtræden har betalt det ommeldte Beløb, der kun udgør en Del af Bankens hele Fordring i Boet for ydet Kassekredit, er udelukket fra at kræve Beløbet betalt af Boet,

der i modsat Fald vilde komme til at udrede Dividende af det samme Beløb 2 Gange.

I Overensstemmelse med Appellantens Paastand for Højesteret vil det Beløb af 519 Kroner, for hvilket Indstævnte ved Dommen er anerkendt som Fordringshaver i Boet, herefter være at nedsætte til 19 Kroner.

Processens Omkostninger for Landsoverretten og for Højesteret findes Indstævnte at burde betale til Appellanten med 250 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Den af Indstævnte, Købmand Chr. Jørgensen, i Selskabet »Syd- og vestjydsk Handelsforenings Forretningskontors« Konkursbo anmeldte Fordring anerkendes for et Beløb af 19 Kroner tilligemed Renter deraf 6 p.Ct. aarlig fra den 28 Januar 1912, til Betaling sker, som uprilegeret Krav, saaledes at Indstævnte kendes berettiget til at afkorte Beløbet i sin Skyld til Boet. Processens Omkostninger for Landsoverretten og Højesteret betaler Indstævnte til det appellerende Bo med 250 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at det i Esbjerg hjemmehørende Selskab »Syd- og vestjydsk Handelsforenings Forretningskontor's« Bo under 28 Oktober 1911 var taget under Konkursbehandling af Skifteretten sammesteds, anmeldte Appellanten, Købmand Chr. Jørgensen af Vorgod, følgende Fordring i Boet:

1) Bonus af Kunstgødning (Superfosfat), leveret ham i Efteraaret 1910 og Foraaret 1911, ialt	135 Kr. 00 Øre,
2) Bonus af Margarine, leveret ham i Selskabets Regnskabsaar 1910/11,	156 — 30 —
3) Udlæg til Esbjerg-Fanø Bank	500 — 00 —
4) Renter for Aaret fra 1 Juli 1910 til 30 Juni 1911 af Aktier paa ialt 1000 Kr. i et til Sikkerhed for det fallerede Selskabs Forpligtelser stiftet Aktieselskab, »Syd- og vestjydsk Handelsforenings Garantifond«	90 — 00 —
5) Tilbagesendt Emballage	13 — 00 —
og	
6) En Fakturapost, noteret for højt	4 — 00 —
tilsammen	898 Kr. 30 Øre,

for hvilket Beløb tilligemed Renter deraf 6 p.Ct. aarlig fra 28 Januar 1912 han paastod Fyldestgørelse af Boet. Imod Anerkendelsen af

denne Fordring nedlagde de Indstævnte, Sagførererne Bang og Clausen i Esbjerg som Kuratorer i Konkursboet, Indsigelse, og der udspandt sig derefter en Tvist, under hvilken Appellanten efter at have forhøjet Beløbet under Post 5 med 2 Kr. paastod Fordringen anerkendt til Afkortning i hans Skyld til Boet, og for det muligt Overskydende anerkendt som simpelt personligt Krav. Ved Skifterettens Kendelse er Appellantens Fordring anerkendt som simpelt personligt Krav, forsaavidt angaar de tvende sidstnævnte Poster, tilsammen 19 Kr., med deraf paastaaede Renter, medens der iøvrigt er nægtet den Anerkendelse, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har gentaget sin for Skifteretten nedlagte Paastand. De Indstævnte har derimod procederet til Kendelsens Stadfæstelse.

Ifølge Post 2 i de for det ovennævnte fallerede Selskab, af hvilket Appellanten har været Medlem, gældende Vedtægter var Selskabet dannet bl. a. med det Formaal ved Fællesindkøb at skaffe Medlemmerne saa gode og billige Varer som muligt, hvorhos det i Post 3 var bestemt, at Selskabets Kapital skulde tilvejebringes bl. a. »ved de Beløb, som efter Bestyrelsens Forhandling med Sælgerne tilfalder Kontoret. Endvidere var det i Vedtægterne under Post 18 bestemt, at der paa den ordinære Generalforsamling i hvert Aars September Maa-ned bl. a. skulde fremlægges revideret Regnskab for det forløbne Regnskabsaar samt behandles »Forslag til Udbyttets Fordeling ifølge Lovene«, og endelig var der under Post 25 givet nærmere Bestemmelser angaaende »Restoverskudets« Fordeling til Medlemmerne i Forhold til de Beløb, for hvilke de havde gjort Indkøb.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at det fallerede Selskab i de senere Aar hvert Efteraar har truffet Aftale med Aktieselskabet Købmandshuset i København om, paa hvilke Vilkaar dette vilde levere Kunstgødning til Selskabets Medlemmer i det løbende Driftsjaar, hvorefter Selskabet fastsatte den Pris, som dets Medlemmer skulde betale for Gødningen og opfordrede dem til at indsende Bestillinger paa denne. De indgaaede Bestillinger lod Selskabet gaa videre til Købmandshuset, som derefter udfærdigede Sluttedler mellem sig og de enkelte Medlemmer, lydende paa den af Selskaberne fastsatte Pris, der i Reglen var nogle Øre højere end den, om hvilken der var truffen Aftale mellem Selskabet og Købmandshuset. Sedlerne sendtes derpaa til Selskabet og af dette videre til Medlemmerne, hvorefter de forsynede med disses Underskrifter tilbagesendtes til Købmandshuset, som tilstillede hver især den af ham indkøbte Gødning direkte faktureret til ham. Betalingen erlagde Medlemmerne til Købmandshuset, som, naar al den købte Gødning var aftaget, under Navn af Bonus indbetalte til Selskabet Forskellen mellem den af Medlemmerne betalte Pris og den ringere Pris, for hvilken Købmandshuset havde forpligtet sig til at levere. De saaledes modtagne Beløb tog Selskabet til Indtægt, hvorefter det i Henhold til aarlig Generalforsamlingsbeslutning fordelte det som Overskud mellem Medlemmerne i Forhold til deres Indkøb, idet Selskabet allerede, naar det opfordrede Medlemmerne til at indgive Bestillinger paa Gødning, havde givet hvert enkelt Medlem Meddelelse om Størrelsen af Bonus — svarende til den ovennævnte Prisforhøjelse — pr. Sæk.

Det af Appellanten anmeldte Krav paa Bonus af Kunstgødning ud-

gør nu det Beløb, som han i Henhold til saadan Meddelelse kunde forvente at faa udbetalt i Anledning af de af ham i de ovenfor under 1) anførte Tidsrum fra Købmandshuset modtagne Leveringer af saadan Gødning, og han har til Støtte for sit Krav gjort gældende, at Bonusbeløbet udgør en det fallerede Selskabs Medlemmer af Købmandshuset lovet Forhandlingsrabat, som i og for sig er Selskabet, der efter hans Anbringende alene har udfoldet en Agents Virksomhed overfor Medlemmerne og kun »for Nemheds Skyld« har faaet Beløbet tilsendt paa disses Vegne, uvædkommende. Ligesom det imidlertid er uomtvistet, at Købmandshuset ikke umiddelbart har lovet Medlemmerne nogen saadan Rabat, idet der navnlig ikke i de af dem underskrevne Sluttedler indeholdtes noget Tilsagn om Bonus, saaledes er det heller ikke af Appellanterne imod de Indstævntes Benægtelse godtgjort, at Købmandshuset overfor Selskabet har betinget sig, at Bonusbeløbet skulde udbetales dets Medlemmer. Herefter kan disse imidlertid ikke anses at have et af Selskabet uafhængigt Krav paa den omhandlede Bonus, hvorimod denne — uanset om Selskabet, som af det hævdede, ikke har paataget sig nogen Forpligtelse til at betale den Medlemmerne leverede Gødning, samt uanset, at det har modtaget 200 Kr. aarlig af Købmandshuset for sin ved Optagelsen af Medlemmernes Bestillinger paa Gødning udfoldede Virksomhed — maa anses som en af Selskabet i Henhold til Vedtægternes Post 3 erhvervet Indtægt, som hvilken den — som det fremgaar af det Ovenanførte — ogsaa af Selskabet har været behandlet. Vel fremgaar det nu af Sagens Oplysninger, at der paa forskellige i Selskabet afholdte Generalforsamlinger er taget Beslutning angaaende »Overskudet«s Fordeling, men da det maa anses ubestridt, at Selskabet ikke har givet Overskud i det Tidsrum, for hvilket den indsogte Bonus skal skyldes, og da det af Appellanten rejste Krav allerede som Følge heraf maa anses at savne Hjemmel saavel i Vedtægterne som i Generalforsamlingsbeslutningerne, vil der være at nægte Kravet Anerkendelse.

Under 25 Juni 1907 blev der mellem det fallerede Selskab og Margarinefabriken »Alfa« indgaaet en skriftlig Kontrakt, ved hvilken der fastsattes de Betingelser, paa hvilke Fabriken skulde levere Margarine til Selskabets Medlemmer, og ifølge en Kontrakten under 18 Juni 1909 given Paategning skulde Fabriken fra den 1 Juli s. A. fakturere Margarine direkte til Medlemmerne. I Forbindelse hermed var der indrømmet Medlemmerne en nærmere bestemt Bonus, som fradrages i Fakturabeløbene, hvorhos Paategningen indeholdt saalydende Bestemmelse: »Forretningskontoret faar derefter sin ekstra Bonus 2 Øre pr. Pund afregnet hvert Halvaar under Opgave over, hvormeget hvert Medlem har aftaget«. Appellanten har nu hævdede, at der for det af ham hos Fabriken »Alfa« i Regnskabsaaret 1910/11 — i hvilket Tidsrum den anførte Bestemmelse efter det Oplyste har været i Kraft — gjorde Indkøb af Margarine, 10420 Ø , af den af Selskabet i Medfør af Bestemmelsen indvundne Bonus tilkommer ham en Andel af $1\frac{1}{2}$ Øre pr. Ø eller som ovenanført 156 Kr. 30 Øre, og han har til Støtte herfor i Lighed med, hvad han har anført til Støtte for sit Krav paa Bonus af Kunstgødning gjort gældende, at Selskabets Medlemmer har Krav paa en Andel i bemeldte Bonus af nævnte Størrelse som en dem af Fabriken indrømmet Forhandlingsrabat, og at Selskabet, der overfor

Medlemmerne alene er optraadt som Agent for Fabriken, har modtaget det til den paagældende Andel svarende Beløb paa deres Vegne. Der maa imidlertid gives de Indstævnte Medhold i, at der ifølge Indholdet af den anførte Kontraktbestemmelse ikke tilkommer Selskabets Medlemmer noget saadant Krav, og idet Appellanten heller ikke iøvrigt har godtgjort, at Fabriken har betinget sig, at den paagældende Bonus delvis skulde tilfalde Medlemmerne, vil der ogsaa, forsaavidt den heromhandlede Bonus angaar, være at nægte Appellantens Fordring Anerkendelse.

Ved et af Appellanten den 10 November 1908 underskrevet Dokument afgav han sammen med en Del andre Medlemmer af det fallerede Selskab Erklæring om, at de, som det i Dokumentet hedder, »personlig hæfte for den Kassekredit, som nævnte Selskab (o: Syd- og vestjydsk Handelsforenings Forretningskontor) maatte optage i en hvilken-somhelst Bank eller andet Pengeinstitut, hvor nærværende Dokument maatte blive deponeret, dog saaledes at ingen af os er pligtig at betale mere end 500 — — Kroner«. Efter at der derpaa var indrømmet Selskabet en Kassekredit i Esbjerg-Fanø Bank, har Appellanten maattet indfri den af ham ved Dokumentet paatagne Forpligtelse ved Betaling til Banken af 500 Kr., og han har derefter anmeldt sit ovenfor under 3) nævnte Krav af samme Størrelse i Selskabets Konkursbo. De Indstævnte har imidlertid hævdet, at der ikke tilkommer Appellanten nogen Ret til at søge det ommeldte Beløb godtgjort af Selskabet, dels fordi han i Dokumentet har erklæret at hæfte personlig, dels fordi han ikke i samme har forbeholdt sig nogen Ret til Godtgørelse. Heri vil der imidlertid ikke kunne gives de Indstævnte Medhold, og Appellantens anførte Krav, som maa anses hjemlet ifølge det paagældende Retsforholds Beskaffenhed, vil derfor være at anerkende, hvorhos der, da de Indstævnte ikke har gjort særlig Indsigelse mod Appellantens Paastand i saa Henseende, vil være at tillægge ham Renter af Beløbet som paastaaet.

Med Hensyn til Appellantens ovenfor under 4) nævnte Krav paa Renter har han ikke mod de Indstævntes Benægtelse godtgjort sin Beføjelse til at afkræve det fallerede Selskab Renter af sine Aktier i det sammesteds nævnte Aktieselskab, og der vil derfor ogsaa være at nægte denne Del af Appellantens Fordring Anerkendelse.

Idet der nu allerede af processuelle Grunde ikke bliver Spørgsmaal om at forandre den paaankede Kendelse til Skade for Appellanten, forsaavidt angaar den Del af hans Fordring, der ved Kendelsen er anerkendt, vil den af ham anmeldte Fordring efter det Anførte være at anerkende som simpelt personligt Krav for et Beløb af 519 Kr. med Renter deraf som paastaaet, og da de Indstævnte ikke har fremsat nogen begrundet Indsigelse mod Appellantens Paastand, forsaavidt den gaar ud paa, at hans Fordring anerkendes til Afkortning i hans Skyld til det ovennævnte Konkursbo, vil denne Del af hans Paastand være at tage til Følge med Hensyn til den anerkendte Del af Fordringen. Iøvrigt vil der være at nægte Fordringen Anerkendelse.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det ikke af Skifteretsakten fremgaar, at en af Appellanten den 12 Juni 1912

for Skifteretten fremlagt, i Akten indlemmet Genpart af den ovennævnte Købekontrakt angaaende Margarine bærer Paategning om Originaldokumentets Stempling. Iøvrigt ses under Sagen ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Nr. 226. **Peder Pedersen** (Møller efter Ordre)

mod

Auktionsinkassator **Frands Eskildsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om en Gældsforpligtelse er afgjort.

Hjerm-Ginding Herreders ordinære Rets Dom af 29 Maj 1914: Indstævnte, Peder Pedersen, Nortoft, Hodsager, bør til Ciantanten, Frands Eskildsen, Holstebro, betale 42 Kr. 69 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra 17 Maj 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 8 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms ovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 9 November 1914: Underretsdommen og den paaankede Udlægsforretning bør ved Magt at stande. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Den i den indankede Dom ommeldte, for Højesteret gtagne Afvisningspaastand vil, som i Dommen antaget, ikke kunne tages til Følge.

Efter dertil erhvervet Bevilling har Appellanten for Højesteret fremsat den Indsigelse, at han kun én Gang, nemlig paa Auktionen den 20 Februar 1913, har afkøbt Indstævnte Varer og da alene den i den under Sagen fremlagte Kvittering af 27 Marts s. A. ommeldte Ko, der, som Kvitteringen udviser, er betalt. Efter denne Fremstilling, hvis Rigtighed under Indstævntes Udeblivelse for Højesteret er ubestridt, og som derfor maa lægges til Grund for Afgørelsen af Sagen — under hvilken Indstævnte hverken har fremlagt nogen Auktionsregning eller paa anden Maade nærmere præciseret sit Krav —, vil Appellantens Paastand om Frifindelse og om Ophævelse af den hos ham foretagne Udlægsforretning være at tage til Følge.

Processens Omkostninger i de foregaaende Instanser findes Indstævnte at burde betale Appellanten med 80 Kroner. Endvidere vil Indstævnte have at betale Processens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder i Salær til Højesteretssagfører Møller 100 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Peder Pedersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Auktionsinkassator Frands Eskildsen, i denne Sag fri at være. Den ovennævnte Udlægsforretning ophæves. Processens Omkostninger for Underretten og for Landsoverretten betaler Indstævnte til Appellanten med 80 Kroner. Til det Offentlige betaler Indstævnte derhos det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stempede Papir, som skulde bruges, saafremt ikke Sagen for Appellantens Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagfører Møller 100 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Indstævnte, Auktionsinkassator Frands Eskildsen af Nord Vang, i første Instans ved Hjerm-Ginding Herreders ordinære Ret søgt Appellanten, Peder Pedersen af Nortoft, til Betaling af 42 Kr. 69 Øre, som denne skal være ham skyldig ifølge Auktionsregning, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra Forligsindkaldelsens Dato den 17 Maj 1913, indtil Betaling sker, og da denne Paastand ved Underrettsdommen er tagen til Følge, hvorhos Appellanten er tilpligtet at betale Indstævnte Processens Omkostninger i første Instans med 8 Kr., er Sagen tilligemed en i Henhold til Dommen den 14 August d. A. hos Appellanten afholdt Udlægsforretning, under hvilken der for Dommens Hovedstol 42 Kr. 69 Øre og Omkostningerne dels ifølge Dommen dels ved Forretningen 20 Kr. 63 Øre, ialt 63 Kr. 32 Øre, dekretteres Udlæg i en Appellanten tilhørende fast Ejendom samt i noget Løsøre, er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han næst at paastaa Sagen afvist fra Underretten — hvortil der dog ikke findes Føje — ligesom i første Instans har paastaaet sig frifunden for Indstævntes Tiltale og derhos paastaaet Udlægsforretningen ophævet. Indstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Efter at en for Appellanten i første Instans mødende Sagfører gentagne Gange havde haft Udsættelse i Sagen, gav Appellanten selv Møde, og idet han fremlagde en Kvittering, ifølge hvilken han den 27 Marts 1913 havde betalt en paa en i Holstebro den 20 Februar s. A. afholdt Landboforenings Auktion købt Ko tilligemed Provision og Porto med ialt 139 Kr. 79 Øre, paastod han sig frifunden for Indstævntes Tiltale. Efter haft Udsættelse fremlagde Indstævnte et Indlæg, hvori han benægtede, at »den fremlagte Kvittering andrager det Beløb, der indses under nærværende Sag« og derfor protesterede imod Appellantens Frifindelsespaastand, hvorefter Sagen, i hvilken Appellanten da ikke gav Møde, straks blev optagen til Dom.

Saaledes som Sagen herefter foreligger, kan Appellanten ikke an-

ses at have med tilstrækkelig Bestemthed benægtet at være bleven Indstævnte det indsøgte Beløb skyldig, og da det ikke af den af Appellanten fremlagte Kvittering kan ses, at den angaar det af Indstævnte her under Sagen rejste Krav, vil Appellantens Frifindelsespaastand ikke paa heromhandlede Grundlag kunne tages til Følge.

Forsaavidt Appellanten under Anbringende af, at han kun én Gang, nemlig paa Auktionen den 20 Februar 1913, har afkøbt Indstævnte Varer og da alene den i Kvitteringen ommeldte Ko, der, som Kvitteringen udviser, er betalt, her for Retten har villet gøre gældende, at han ikke skylder Indstævnte Nogetsomhelst, vil der, allerede som Følge af, at han ikke har fremlagt Bevilling til at fremsætte nye Indsigelser for Overretten, ikke kunne tages Hensyn til denne Indsigelse, og af samme Grund vil der lige saa lidt kunne gives ham Medhold, forsaavidt han endvidere her for Retten har villet hævde, at hans Frifindelsespaastand maa blive en Følge af, at Indstævnte ikke har oplyst, at Appellanten er ham noget Beløb skyldig.

Efter det Anførte maa det billiges, at Indstævntes Paastand ved Underrettsdommen er tagen til Følge, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Processens Omkostninger i første Instans tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste, hvorhos den paaankede Udlægsforretning i Henhold til det Foranførte ligeledes vil være at stadfæste.

Efter dette Udfald af Sagen samt idet Indstævnte, som meldt, ikke har givet Møde for Overretten, bliver der ikke Spørgsmaal om Tilkendelse af Procesomkostninger sammesteds.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Hermed endte anden Ekstrasession.

Anden ordinære Session.

Fredag den 1 Oktober.

Nr. 391.

Højesteretssagfører Bache

mod

Alfred Andersen (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Tyveri.

Odense Købstads Ekstrarets Dom af 30 Juni 1915: Arre-
stanten Alfred Andersen bør straffes med Forbedringshusarbejde i eet

Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne V. Frandsen og Hagen, henholdsvis 20 Kr. og 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 August 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne Hvass og Paludan betaler Arrestanten Alfred Andersen 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Alfred Andersen til Højesteretssagførerne Bache og Hansen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Odense Købstads Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanten Alfred Andersen for Tyveri.

Arrestanten er født den 2 Februar 1895 og tidligere anset ved:

- 1) Vinding Herreds Ekstrarets Dom af 13 September 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. § 37, sammenholdt med midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage,
- 2) Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 31 Marts 1914 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og
- 3) Københavns Amts nordre Birks Ekstrarets Dom af 17 November 1914 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Sagens Omstændigheder er ifølge Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste følgende:

Efter sin Løsladelse fra Nyborg Straffeanstalt den 21 Maj 1915 havde Arrestanten i Tiden fra den 22 s. M. til den 2 Juni 1915 Plads hos Restauratøren i Odense gamle Teater. Den 7 Juni 1915 ved 7—8-Tiden om Aftenen listede Arrestanten, i den Hensigt fra Restaurationen i bemeldte Teaterbygning at skaffe sig Mad, sig gennem den uaflaasede Port ind i Teatrets Gaard, hvor han skjulte sig en Times tid, til alle havde forladt Ejendommen. Da Køkkendøren derefter fandtes aflaaet, skaffede han sig Adgang til Bygningen ved at kravle gennem et ca. 1½ Alen over Jorden siddende Vindue, hvori der ikke var Ruder, men som dækkedes af et Flueskab, hvis til Dels løst siddende Lærred han fjernede. Under sit Ophold i Bygningen tilegnede han sig og fortærede i Aftenens Løb — foruden at han fra Restau-

rationen tog en Kasse Cigarer for at have noget at ryge paa under sit Ophold i Bygningen — i alt Fald 3 Flasker Dobbeltøl, 1 Flaske Sodavand og det halve af $\frac{1}{2}$ Flaske Champagne, som han trak op, samt noget Smørrebrød, som han selv smurte. Til Vinlageret, der var aflaset, skaffede han sig Adgang gennem et tilstedeværende Hul i Muren. Senere paa Aftenen opbrød han — ved at trække i Hængelaasen — en i Gangen mellem Køkkenet og Restaurationen henstaaende Telefonautomat, hvis Indhold, af Arrestanten opgivet til 30 Øre, han tilegnede sig. Endelig gemte han paa 1ste Sal i Bygningen nogle Føde- og Drikkevarer til Fortæring næste Nat.

Efter den følgende Dag ved Middagstid at have bortfjernet sig fra Bygningen vendte han om Eftermiddagen ved 5-Tiden tilbage for at spise den gemte Mad. Da Porten var aflaset, sprang han over et 3—4 Alen højt Plankeværk til Teatergaarden. Han blev imidlertid opdaget og paagrebet paa Bygningens øverste Loft.

Det af Arrestanten fortærede Kvantum Champagne er vurderet til 3 Kr. 50 Øre, medens Kosterne, der tilhørte Restauratør Alfred Severinsen, iøvrigt, bortset fra det kontante Beløb, er vurderede til ialt ca. 50 Øre.

For det af Arrestanten udviste Forhold er han ved Underretsdømmen rettelig anset efter Straffelovens § 231, 2det Stk., med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Arrestanten, tiltrædes, vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

Nr. 382. Højesteretssagfører Stein

mod

Johan Daniel Jensen (Def. Asmussen),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 100, jfr. § 98.

Vejle Købstads Ekstrarets Dom af 3 Juni 1915: Tiltalte Johan Daniel Jensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og betale i Erstatning til Brandassistent, Skorstensfejermester H. P. Jensen i Vejle 15 Kr. Saa udreder han og denne Sags Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Ohrt, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører H. Petersen, 15 Kr. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dømmen i øvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 Juli 1915: Underretsdømmen bør ved Magt at stande, dog at Erstatningen bestemmes til 10 Kr. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og B. Johnsen, betaler Tiltalte 20 Kr. til hver. Den

idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at kunne forkortes til 14 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 14 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Johan Daniel Jensen til Højesteretssagførerne Stein og Asmussen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Vejle Købstads Ekstraret indankede Sag er Johan Daniel Jensen sat under Tiltale for Overtrædelse af Straffelovens § 100, jfr. § 98.

Tiltalte er født den 8 Maj 1875 og ses, afset fra, at han gentagne Gange har været mulkteret dels for Overtrædelse af Næringslovgivningen, dels for Overtrædelse af Automobillovgivningen og senest den 13 Oktober 1913 for Overtrædelse af sidstnævnte Lovgivning, ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet. Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger er det godtgjort, at Tiltalte har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Under en Brand i Købmand Johan Andersens Trælastlager ved Vejle Havn den 6 og 7 Maj d. A. havde Købstadens Brandvæsen lagt en Vandslange langs Fortoget i Fjordgade. Da Tiltalte, der er Forpagter af et i Vejle værende Vaskeri, hvorfra en Port vender ud mod nysnævnte Gade, den sidstnævnte Dag ved Halvnetiden om Morgenen vilde køre en med en Hest forspændt Vaskerivogn ud af bemeldte Port, raabte Skorstensfejermester H. P. Jensen, der er ansat som Assistent i Købstadens Brandkorps, og som i denne Egenskab havde Vagt paa Brandstedet, at Tiltalte ikke maatte køre over Vandslangen, idet han efter sit Udsagn frygtede, at denne vilde tage Skade. Tiltalte svarede imidlertid hertil: »Jo, det maa jeg godt, for det fik jeg Lov til 4 Gange i Aftes«, og kørte derefter hen over Slangen; da Jensen nu greb fat i Tømmen og drejede Hestens Hoved tilbage, hvorved Hesten efter Tiltaltes Forklaring blev bange og nær var løben løbsk, sprang Tiltalte af Vognen, idet han efter sin Forklaring raabte: »Slip Linen« eller »Gaa væk fra Linerne«, medens H. P. Jensen har forklaret, at Tiltalte sagde: »Gaa væk, Din Slave«. Da Jensen ikke slap sit Tag i Tømmen, gav Tiltalte ham derhos med knyttet Haand et Slag i Ansigtet, saa at han gav Slip paa Tømmen, hvorefter Tiltalte steg op paa Vognen og kørte videre.

Ved en samme Dag ved Middagstid foretagen Lægeundersøgelse viste det sig, at der var en ret betydelig Svulst af Partiet nedenfor

H. P. Jensens venstre Tinding og Øje med et overfladisk Saar under ydre Øjenvinkel samt Dekoloration af en Del af det kontunderede Parti. Læsionerne har, afset fra, at Overfaldne i de første Dage havde Smerter omkring Øjet, ikke haft videre Følger.

Jensen har under Sagen nedlagt Paastande om, at Tiltalte tilpligtes at betale ham 5 Kr. for Udlæg til Lægeerklæringen og 10 Kr. for Svie og Smerte; medens det maa billiges, at den sidstnævnte af disse Paastande ved Underrettsdommen er tagen til Følge, henhører Udlæg til Lægeerklæring under Aktionens Omkostninger, hvorfor der ikke bliver Spørgsmaal om særskilt at tilkende Overfaldne det af ham herfor paastaaede Beløb.

For sit saaledes udviste Forhold er Tiltalte, hvis Forklaring vil være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, ved Underrettsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 100, jfr. § 98, med en Straf, der findes efter Omstændighederne passende bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger tiltrædes, vil saaledes med den af det ovenfor Anførte flydende Forandring for Erstatningens Vedkommende være at stadfæste.

Nr. 384. Højesteretssagfører Winther

mod

Anders Martinus Poulsen (Def. Stein),

der tiltales for Røveri.

Randers Købstads Ekstrarets Dom af 26 Juni 1915: Arrestanterne Anders Martinus Poulsen og Martinus Lindstrøm bør straffes hver især med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, og, En for Begge og Begge for En, betale Sagens Omkostninger, derunder i Salærer 30 Kr. til Sagfører Barlag og 18 Kr. til Sagfører Christoffersen. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 2 August 1915: Arrestanterne Anders Martinus Poulsen og Martinus Lindstrøm bør hensættes til Forbedringshusarbejde hver især i 18 Maaneder. Saa udreder Arrestanterne og, En for Begge og Begge for En, Aktionens Omkostninger

Færdig fra Trykkeriet den 13 Oktober 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 29—30.

Fredag den 1 Oktober.

og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Anders Martinus Poulsens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anders Martinus Poulsen til Højesteretssagførerne Winther og Stein 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Randers Købstads Ekstraret indankede Sag tiltales Arrestanterne Anders Martinus Poulsen og Martinus Lindstrøm for Røveri.

Arrestanten Poulsen, der er født den 12 Januar 1877, har tidligere — foruden at han under sin Militærtjeneste 2 Gange har været straffet for militære Tjenesteforseelser, den ene Gang tillige efter almindelig borgerlig Straffelovs § 200 — været anset ved Kær Herreds Ekstrarets Dom af 24 Januar 1900 efter Straffelovens §§ 210 og 203, jfr. Lov 11 Maj 1897 § 3, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 22 November 1902 efter Straffelovens § 228 med samme Art Fængsel i 2 Gange 5 Dage, ved Aalborg Købstads Ekstrarets Dom af 14 Juli 1910 efter Straffelovens § 228, sammenholdt med midlertidig Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, ved Overrettens Dom af 13 Marts 1911 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1905 § 8, med samme Art Fængsel i 8 Dage og ved Kolding Herreds Ekstrarets Dom af 19 Januar 1915 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 47, med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage.

Arrestanten Lindstrøm, der er født den 9 August 1881, har tidligere været anset 6 Gange for Betleri, hvorhos han den 12 Oktober 1901 inden Hornum Herreds Politiret for voldeligt Overfald har vedtaget en Bøde af 40 Kr. til Statskassen, og den 9 Juni 1909 inden Aalborg Købstads Politiret for Overtrædelse af Købstadens Politivedtægt i Forbindelse med Vold ligeledes har vedtaget en Bøde af 100 Kr. til bemeldte Købstads Politikasse. Endvidere har denne Arrestant været anset ved Hornum Herreds Ekstrarets Dom af 7 Oktober 1908 efter midlertidig Lov 1 April 1905 § 1, 2det Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder, ved Aalborg Købstads Politirets Dom af 18 Maj 1911 efter Lov 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 24 Dage, ved Randers Købstads Ekstrarets Dom af 23 August 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og ved Fleskum Herreds Ekstrarets Dom af 14 Januar 1914 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., og Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 13, med samme Art Fængsel i 60 Dage. Arrestanten har endelig i Juli Maaned 1914 været anholdt ved Aalborg Købstads Politiret som sigtet for Tyveri, uden at der dog rejstes Tiltale mod ham.

Om Formiddagen den 28 Maj d. A. anmeldte Røgter Frederik Marius Zacho, der har opgivet at være 62 Aar gammel, til Politiet i Randers, at han kort forinden i Tøjhushaven sammesteds var bleven frarøvet 2 Flasker med henholdsvis Brændevin og Hvidtøl samt et Lommeur med »Optræk i Hanken«, men uden Sekundviser. Efter at Arrestanterne var bleve anholdte som sigtede for at være Gerningsmænd til den saaledes anmeldte Forbrydelse, har Zacho afgivet en edelig Forklaring, der gaar ud paa, at han bemeldte Dag om Morgen sad ude paa Skrænten ved en Dam ligeoverfor Fabriken Scandia og spiste Frokost, hvortil han drak en Snaps af en medbragt Flaske. Arrestanterne kom saa hen til ham og tilbød ham en Snaps, som han afslog, hvorimod han paa deres Anmodning gav dem en Skraa. Da Klokken var bleven 8, kom Arbejderne fra nævnte Fabrik ud for at holde Frokostpause, og Zacho, som var kendt med flere af Arbejderne, der lejrede sig i Gruppen, gik nu hen til dem og spiste et Stykke Smørrebrød i deres Selskab. Senere begav Zacho sig til en Købmand i Nærheden, hvor han fik den sidstnævnte Flaske fyldt med Brændevin og købte en halv Flaske Hvidtøl; da han atter kom tilbage til Dammen, var Arbejderne gaaede ind i Fabrikken igen, og idet han følte sig uhyggelig berørt af at være ene paa Stedet med Arrestanterne, gik han ind ad Byen til. Imidlertid lagde han Mærke til, at Arrestanterne fulgte efter ham, og gik derfor ind i det ved Vejen beliggende Anlæg, Tøjhushaven, hvor han satte sig i et græsklædt Jordhul lige Øst for Krudttaarnet et Stykke nedenfor Udbyhøjvej, men Arrestanterne havde dog opdaget ham og gik lige hen og satte sig ved Siden af ham. De spurgte nu, om han vilde give Brændevin, men knap havde han faaet Tid at svare nej, førend Arrestanten Lindstrøm sprang ind paa ham, tog hans Hat af ham og holdt ham den for Ansigtet, idet han samtidig tog ham saa haardt i »Kværken«, at Zacho var lige ved at miste Vejret. Da det var lykkedes ham at slide sig løs, løb han af alle Kræfter hen til en nærboende Købmand, men bemærkede undervejs, at han havde mistet sit Ur, som han havde baaret i sin

øverste venstre Vestelomme saaledes, at det dels ved et sort Baand, dels ved en Messingkæde var fastgjort i det næstøverste Vesteknaphul; ligeledes opdagede han, at han manglede de ovenanførte Flasker, af hvilke den, hvori der var Hvidtøl, var uoptrukken, medens der i den anden var en Pægl Brændevin, hvoraf intet var drukket.

Arrestanterne har vedgaaet, at de, som i Forening havde tilbragt den foregaaende Nat i en Lade i Helsted, den ovenomhandlede Morgen traf Zacho paa Pladsen udenfor Scandia, hvor Arrestanterne nød noget Brændevin og Øl, men iøvrigt har Arrestanterne, der ved deres Anholdelse den 28 Maj d. A. opholdt sig sammen i en Beværtning i Randers, begge nægtet sig skyldige i Røveri af Zachos Ur eller Flasker, hvorimod de om deres Færden samme Morgen har forklaret i indbyrdes Uoverensstemmelse.

Saaledes har Arrestanten Poulsen, der ved sin Paagribelse fandtes i Besiddelse af en Halvflasker, hvori der var lidt Brændevin, og af et til 5 Kr. vurderet Cylinderur, der ifølge Arrestantens Erkendelse er det Ur, som Zacho bar om Morgenen den 28 Maj, afgivet en Forklaring, der gaar ud paa, at begge Arrestanterne efter at have truffet Zacho kom i Snak med ham, og at Arrestanten Lindstrøm, der vistnok fik en Skraa af Zacho, senere bød denne en Snaps. Da Zacho havde drukket Snapsen, tog han Uret frem og tilbød at sælge det for 3 Kr., Arrestanterne vilde dog ikke købe det til denne Pris, men efter at Arbejdernes Frokostpause var forbi, snakkede Zacho videre med dem, og han og Arrestanten Lindstrøm vilde nu til at handle om et Par Spadserestokke, uden at dog dette heller blev til noget. Arrestanterne agtede sig til et tre Mil Nordvest for Hobro beliggende Sted, og da de i de fornødne Rejsepenge manglede omtrent 1 Kr., tænkte Arrestanten Poulsen, at han ved at købe og senere sælge Uret kunde tjene dette Beløb, og tilbød derefter Zacho at afkøbe ham hans Ur og Messingkæden for 1 Kr. 55 Øre, hvad Zacho betingelsesvis gik ind paa, dog uden at lade Kæden medfølge. Derpaa overgav Zacho Uret til Arrestanten Poulsen og forærede ham desuden 25 Øre til at hente en Snaps for; da Arrestanten havde købt Brændevin, drak begge Arrestanterne og Zacho deraf; Sidstnævnte begyndte derpaa at blive søvngig, og Arrestanterne fulgtes saa ad Vejen hen til Østergade og derfra ned til Havnen samt ind i den Beværtning, hvor de blev paa-grebne. Efter at have forladt Pladsen ved Dammen saa Arrestanterne ikke mere til Zacho. Ifølge Arrestanten Poulsens videre Forklaring hørte Arrestanten Lindstrøm næppe Afslutningen af Handelen om Uret, idet han, der havde gaaet noget frem og tilbage, da sad og halvsov.

Den af Arrestanten Lindstrøm afgivne Forklaring gaar derimod ud paa, at det eneste, han og Arrestanten Poulsen havde med Zacho at gøre ude ved Dammen, var, at Zacho gav ham en Skraa, Brændevin fik de ikke hos Zacho, saa lidt som han hos dem, og de snakkede slet ikke med ham udover det Øjeblik, da Arrestanten — som meldt — fik Skraaen. Denne Arrestant har derhos udsagt, at han ikke ejer nogen Spadserestok, og at han vel saa, at Zacho havde et Ur paa sig, men at han ikke har »mindste Anelse« om, hvorledes Zacho er bleven af med Uret; sit Udsagn om at have set Uret har Arrestanten dog under senere Forhør ændret derhen, at han ikke har set Zachos Ur

før paa Politistationen. Efter Arrestanten Lindstrøms videre Forklaring rejste Zacho sig fra Stedet og gik ind ad Randers til, noget førend Arrestanterne begav sig paa Vej, og Arrestanten Lindstrøm saa ham da først igen paa Politistationen; ved Hjørnet af Tøjhushaven skiltes Arrestanten Lindstrøm fra Medarrestanten og gik derefter ned til Havnen ad Fjordgade og over Jernbaneskinneerne, saa at han først atter traf Arrestanten Poulsen ved Havnen, hvortil denne var kommen ad en anden Vej.

Overfor det af Arrestanterne Anførte har Zacho fastholdt Rigtigheden af sin Forklaring og derhos edelig bekræftet, at det ombandlede Ur er ham frakommen mod hans Vidende og Villie. Endvidere har Købmand Jesper Christensen af Randers edelig forklaret, at han om Aftenen den 27 Maj d. A. saa to Mandspersoner, som »efter Kroppen og Klæderne« meget godt kunde være Arrestanterne, komme inde fra Byen forbi hans Butik paa Udbyhøjvej mellem Scandia og Fjordgade, at han næste Formiddag ved Titiden saa to Personer, som han skønnede maatte være de samme, komme forbi igen, denne Gang med Retning ind mod Byen, og at Zacho ganske kort efter kom ind i hans Forretning, hvor han fortalte, at han i Tøjhushaven var bleven overfaldet og frarøvet sit Ur. I Tilslutning hertil har den tolvaarige Niels Nielsen forklaret, at da han en Formiddag ca. en halv Snes Dage førend den 10 Juni d. A. var til Stede i Christensens Butik, kom en gammel Mand ind og udtalte sig som nys anført. Skomagermester Agtor Johan Nielsen, der har Forretningslokale paa Udbyhøjvej, har fremdeles edelig forklaret, at da han den 28 Maj d. A. om Formiddagen ved Titiden stod udenfor sin Forretning, kom en ældre Mand, som Nielsen ikke kendte i Forvejen, men som han nu har hørt er Zacho, farende forbi; Manden, der ikke var beruset, gjorde et ret forstyrret Indtryk og ledte i sine Lommer, som om han manglede Noget, hvorhos han fortalte, at han savnede sit Ur, en Flaske Brændevin og en Flaske Øl saavel som Tobak og Pipe; yderligere fortalte han, at han lige i Forvejen var bleven overfaldet af 2 Personer bag ved Krudttaarnet, og at den ene af Personerne havde taget hans Hat og holdt den for hans Ansigt samt »kværket« ham, hvorhos begge Personerne, efter at de havde overfaldet ham og taget Sagerne fra ham, var løbne deres Vej. Nielsen saa tilsidst Zacho gaa ind til Købmand Christensen.

Overbetjent Thyholm og Opdagelsesbetjent Christensen, begge af Randers Politi, har edelig forklaret, at de i den Dalsækning i Tøjhushaven, der af Zacho blev paavist dem i Forening som det Sted, hvor Overfaldet var begaaet, fandt en Overfrakke og en Stok helliggende paa Jorden, om hvilke Sager Zacho erklærede, at de var hans, at det ret lange Græs sammesteds var bøjet, som om en Mand havde ligget paa det, og saaledes, at de skønnede, at mere end een Person maatte have færdedes der, samt at de tæt ved Overfrakken fandt et Stykke Baand, der bar Spor af at være iturevet. Bemeldte Baandstykke er bragt til Stede under Sagen, og ved at se det har Zacho udsagt, at han ikke nærer mindste Tvivl om, at det er en Del af det sorte Baand, som forbandt hans Urs Hank med Vesteknap-hullet.

Paa dertil given Foranledning har Thyholm derhos — ligeledes

edelig — forklaret, at Zacho ikke gjorde Indtryk af at være beruset, da han den 28 Maj Kl. 10^{1/2} Form. paa Politistationen afgav den ovennævnte Anmeldelse, som Thyholm modtog.

Erstatningspaastand er ikke nedlagt under Sagen.

Medens det nu ikke kan anses bevist, at Arrestanterne har til-egnet sig de tvende forommeldte Flasker, som Zacho bar paa sig, findes det derimod — naar henses til, at begge Arrestanterne er tidligere straffede baade for Vold og Ejendomsindgreb, saavel som til, at de af dem under Sagen afgivne Forklaringer er i indbyrdes Modstrid paa væsentlige Punkter og højlig bærer Præg af Upaalidelighed — ved Zachos beedigede Vidnesbyrd i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at de — som det maa antages i indbyrdes Forstaaelse — har frarøvet Zacho hans Ur, og for det af dem i saa Henseende udviste Forhold vil de være at anse efter Straffelovens § 243 med Straffe, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder for hver.

Mandag den 4 Oktober.

Nr. 178. Højesteretssagfører Winther

mod

Christian Edmund Charles Petersen og Olaf Frederik Larsen (Def. Bülow),

der tiltales for Overtrædelse af Lov om Beværtning og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke af 10 Maj 1912 § 34, 2det Stk.

Kriminal- og Politirettens Dom af 12 Januar 1915: De Tiltalte, Christian Edmund Charles Petersen og Olaf Frederik Larsen, bør hver især til Københavns Kommunes Kasse bøde 100 Kroner og, En for Begge og Begge for En, betale Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Til-

talte Christian Edmund Charles Petersen og Olaf Frederik Larsen, En for Begge og Begge for En, til Højesterets sagførerne Winther og Bülow 80 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag tiltales Christian Edmund Charles Petersen, der er født den 13 April 1878 og ikke tidligere straffet ved Dom, medens han har vedtaget den nedenfor nævnte Bøde for Overtrædelse af Beværterloven, og Olaf Frederik Larsen, der er født den 22 Februar 1872 og ikke tidligere straffet, for Overtrædelse af Beværterlovens § 34, 2det Stk.

Den 8 Oktober 1913 startede Tiltalte Petersen en Vinstue Frederiksberggade 2, Hjørnet af Gammel Torv. Til Indkøb af Inventar, Betaling af Husleje etc. laante han af Vinhandler Bestle 4500 Kr. og anvendte yderligere 1500 Kr. af egne Midler. Da han intet Borgerkab havde selv, blev Forretningen drevet paa hans Faders Borgerkab, saaledes at han blev kaldt Bestyrer, men han var Kautionist for Huslejen og stod som Debitor overfor Vinhandler Bestle. Han oppebar 220 Kroner maanedlig, og en Broder, der arbejdede som Kelter i Forretningen, fik gæranteret en Minimumsindtægt af 38 Kr. ugentlig, medens han iøvrigt lønnedes ved Drikkepenge. Faderen, der er født i 1838, fik intet Udbytte af Forretningen, men Tiltalte understøttede ham, som han i flere Aar havde gjort. Tiltalte ledede i Et og Alt Forretningen. For dette Forhold vedtog Tiltalte den 2 Maj 1914 i Henhold til Beværterlovens § 34 en Bøde paa 20 Kr. Der blev derefter givet Tiltalte Advarsel fra Politiet om at lukke Vinstuen, men han fremviste for Politiet en Lejekontrakt, hvorefter han var strøget som Kautionist, et Gældsbevis, hvorefter Faderen jærkendte at skyldte Tiltalte for kontant Laan 4500 Kr., og en Erklæring fra Tiltalte om, at alt Inventar og Varelager tilhørte Faderen. Han udtalte, at han vilde drive Pensionat og derefter rejse til Amerika, men vedblev stadig at drive Vinstuen, idet han dog har gjort gældende, at han efter Bødevedtagelsen ikke har oppebaaret fast Løn i Forretningen, men indsat af Forretningens Indtægter paa en Sparekassebog paa Faderens Navn, uden at han dog har opgjort Forretningens Status eller betalt Faderen det Overskud, den havde givet.

Han indgav til Indenrigsministeriet Andragende om Bevilling for ham selv, men dette Andragende blev afslaaet, og den 21 September blev der givet ham Advarsel om at lukke den 22 September. Den 22 September henviste han imidlertid til, at han stod i Begreb med at købe Aktierne i et Aktieselskab »Uranus«, der havde drevet Beværtning i Henhold til en Bevilling af 18 Januar 1913.

Aktieselskabet »Uranus« er stiftet den 2 Maj 1876 med det Formaal at udsælge Mineralvande med eller uden Tilsætning af Frugt-saft. Selskabets Kapital var oprindelig 100 Kr., fordelt i Aktier à 10 Kr., men Aktiekapitalen blev senere udvidet med 100 Kr., idet hver Akties Paalydende blev sat op til 20 Kr. Af Nettoudbyttet

skulde 10 pCt. henlægges til et Reservøfond, derefter 10 pCt. udbetales til Aktionærerne, af Resten af Udbyttet tillagdes der Bestyrelsens Medlemmer hver 10 pCt., og Resten fordeltes blandt Aktionærerne.

I Efteraaret 1913 henvendte Restauratør Otto Johansen, der agtede at oprette en Beværtning i Frederiksberggade, sig til Aktieselskabet, der i det forløbne Aar intet Udbytte havde givet, om Køb af Selskabets Aktier og dermed dets Bevilling, der var udstedt den 18 Januar 1913 i Henhold til Beværterlovens § 44 og lød paa Ret til at drive Beværtning med Udskænkning af stærke Drikke fra Vogn. Der blev truffet Aftale med Aktieselskabet om at købe Aktierne for 5000 Kr., og Salget ordnede paa den Maade, at Johansen fik en Svoger og dennes Broder til at overtage hver en Aktie, uden at de indskød Noget, medens han selv overtog 8 Aktier. Paa en Generalforsamling vedtoges det at ændre Lovene derhen, at Forretningens Formaal fremtidig blev at drive Beværternæring fra fast Lokale, og der lejedes Lokale i Frederiksberggade 24. Johansen blev valgt til Formand for Bestyrelsen og Direktør for Selskabet med uindskrænket Ret til at disponere og mod en Gage af 10,000 Kr. Samtlige Aktier blev deponerede hos Ejeren af det lejede Lokale til Sikkerhed for Huslejen. Johansen maatte kautionere for Huslejen og paatage sig personlig Forpligtelse overfor i alt Fald Forretningens Hovedleverandører, dels for de Varer, der blev leverede, og dels for Laan, der var optagne til Bestridelse af Startningsudgifterne. Han selv havde anbragt 4000 Kr. i Forretningen. Forretningen aabnedes den 1 Maj 1914 under Navnet Café »Windsor«, men efter et Par Maaneders Forløb viste det sig, at Driften havde givet et saa stort Underskud, at Forretningen var i Bund og Grund insolvent. Bortset fra Borgerskabet var Forretningens Aktiver — en mindre kontant Kassebeholdning og nogle Varer og noget Inventar — end ikke i Stand til at dække den privilegerede Huslejefordring. Paa et Kreditorøde vedtoges det at henstille til samtlige Kreditorer at afvikle »Windsor«s Forhold ved en Likvidation, der forestodes af et Udvalg bestaaende af Hovedkreditorerne. I Likvidationsforslaget var Aktieselskabets Borgerskab opført som et Aktiv, og der gjordes opmærksom paa, at Forudsætningen for Borgerskabets Salg var, at Aktieselskabet var gældfrit, og at der altsaa nødvendigvis krævedes Tiltrædelse fra samtlige Kreditorer. Det tilføjedes, at Udvalget selvfølgelig vilde drage Omsorg for, at der til Gengæld for Frafaldelse af Kravene overfor Aktieselskabet »Uranus« kom til at foreligge fornøden Skylderkørling fra Johansen personlig med Hensyn til enhver Gældstiftelse vedrørende »Windsor«. Der indløb Samtykke fra alle Kreditorerne, og Johansen underskrev et Kautionsdokument, hvorefter han personlig overtog al Gæld, der hvilede paa Selskabet. Imidlertid havde Tiltalte Petersens Sagfører henvendt sig til Repræsentanten for Likvidations-Udvalget med et Tilbud om for en kontant Betaling af 5500 Kr. at overtage samtlige Aktier i Aktieselskabet »Uranus« med det til Aktieselskabet hørende Borgerskab til Værtshushold under Forudsætning af, at der ikke kom til at paahvile Aktieselskabet nogen Gæld, og efter at der fra Likvidationen var givet Tiltalte visse Garantier for, at der ikke kom til at paahvile Aktieselskabet nogen Forpligtelse, gik Handelen i Orden, saaledes at 5 af Selskabets Aktier transporteredes til Tiltalte Petersen, 3 Aktier til hans Fader, 1 Aktie til hans foran-

nævnte Broder og 1 til Tiltalte, Sagfører Larsen, der under Forhandlingerne er optraadt som Repræsentant for Vinhandler Bestle. Sigtede Petersen havde forinden hos Vinhandler Bestle sikret sig et Laan paa 6000 Kr., som Bestle maa antages at have ydet dels for at redde de Penge, han havde tilgode hos Tiltalte, dels for at faa Leverance til Forretningen. Af Laanet blev de 5500 Kr. udbetalt til »Uranus«s Likvidationsudvalg til Fordeling imellem Kreditorerne, hvilken Fordeling endnu ikke er afsluttet. Tiltalte Petersen blev valgt til Formand for den ny Bestyrelse og Tiltalte Larsen som 2det Medlem af Bestyrelsen. Det vedtoges, at Aktieselskabet skulde afkøbe Tiltalte Petersens Fader den hidtil i Frederiksberggade 2 under Navnet af »Victoria Bodega« drevne Forretning, saaledes at Forretningen med Inventarium overdroges til Aktieselskabet mod, at dette overtog den til Forretningen paahvilende Gæld til samlet Beløb 5200 Kr. (de 4500 Kr., der skyldtes Bestle, og 700 Kr., der skyldtes paa et Kassekontrolapparat). Tiltalte Petersen blev valgt til at lede Forretningens daglige Drift, dog uden Bemyndigelse for ham til at stifte Gæld i Aktieselskabets Navn. Hans Løn blev sat til 200 Kr. maanedlig. Han antog sin Broder som Kelder med 10 Kr. i fast Løn om Ugen foruden Drikkepenge. Hverken Broderen, Tiltalte Larsen eller Tiltalte Petersens Fader har indbetalt Noget paa den eller de Aktier, de fik. Aktieselskabet udstedte et Gælds-brev til Bestle, dels for det foran omtalte kontante Laan paa 6000 Kr. og dels for de 4500 Kr., som Tiltalte skyldte Bestle. Det samlede Beløb, 10,500 Kr., skulde afbetales med 300 Kr. maanedlig og forrentes med den til enhver Tid gældende Privatbankdiskonto. Tiltalte Petersen forpligtede sig til i eget Navn at udstede Veksler for hele det omtalte Beløb som Selvskyldnerkautionist, hvilke Veksler hver 3die Maaned skulde fornys for Restbeløbet. Til Sikkerhed for Gælden haandpantssatte Aktionærerne deres Aktiebrev til Bestle, ligesom Aktieselskabet gav Bestle sekundær Underpant i Forretningens Inventar, i hvilket Udlejerer af Lokalerne i Frederiksberggade 2 havde første Panteret.

Der kan efter det Oplyste ikke ret vel være nogen Tvivl om, at Formaalet med Transaktionen mellem A/S. »Uranus«s Likvidationsudvalg og Tiltalte Petersen har været at sælge Petersen en Beværterbevilling, som han ikke paa anden Maade havde kunnet skaffe sig til Driften af sin Vinstue, og at det kun har været for at muliggøre et saadant Salg, at man har givet Transaktionen Formen af en Overdragelse af Aktierne i »Uranus«, der i Virkeligheden opløste sig, efter at det var lykkedes at afhænde det nævnte Aktiv. Der mangler imidlertid enhver reel Tilknytning til den af »Uranus« tidligere drevne Forretning, der maatte være nødvendig, for at man med Føje kunde tale om en virkelig Fortsættelse af A/S. Der arbejdes med en helt ny Kapital, og der er indtraadt nye Aktionærer og en ny Bestyrelse. Forretningens Navn er et andet, og Virksomheden er en anden nu (Vinstue) end tidligere (almindelig Restauration), ligesom Forretningen drives fra et andet Lokale, saaledes at man end ikke har gjort Regning paa den hidtidige Kundekreds. Bortset fra Bevillingen har de to Forretninger overhovedet intet Aktiv fælles. Den nye Forretning har heller ikke overtaget »Uranus« Gæld, som A/S. er frigjort for ved en Transaktion, der motiveres ved, at den har været nødvendig for at

muliggøre Borgekskabet Salg. Under disse Omstændigheder maa Retten opfatte den under Tiltalte Petersens Bestyrelse drevne Forretning som et helt nyt Aktieselskab, der ikke kan benytte Bevillingen af 18 Januar 1913 som Adkomst til at drive Beværtning, og som herefter mangler lovlig Adkomst til at drive saadan Virksomhed.

Efter det saaledes Anførte vil de Tiltalte i deres Egenskab af dette nye Aktieselskabs Bestyrelse være at anse efter § 34, 2det Stykke, i Lov om Beværtning og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke af 10 Maj 1912 hver især efter Omstændighederne med en Københavns Kommunes Kasse tilfaldende Mulkt af 100 Kr. og have in solidum at betale Sagens Omkostninger.

Tirsdag den 5 Oktober.

Nr. 95. Højesteretssagfører H. Dietrichson (Selv)

mod

Aktieselskabet **Faxe Kalkbrud** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Forstaaelse af 2de Transporter.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 November 1914: Indstævnte, Højesteretssagfører H. Dietrichson, bør til Citanterne, A/S. Faxe Kalkbrud, betale de paastævnte 400 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 7 Februar 1914 at regne, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Naar de i den indankede Dom ommeldte to Transporter af henholdsvis 5 og 11 Oktober 1912 hjemler Indstævnte Ret til forlods Dækning af det Beløb, som tilkom Murmester Andersen ved Prioriteringen, maa der i Samklang med den Appellanten overfor Andersen tilkommende Retsstilling herved være sigtet til det Overskud af Prioritetslaanet, der maatte fremkomme, efter at alle med Byggearbejdets Fuldførelse og den derefter stedfindende Prioritering forbundne Udgifter var afholdte. Efter de foreliggende Oplysninger i Forbindelse med Proceduren maa den imidlertid gaas ud fra, at intet saadant Overskud er fremkommet, idet Byggeforetagendet tvertimod har givet Underskud. Appellantens Paastand om Frifindelse vil herefter være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale til Appellanten med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Højesteretssagfører H. Dietrichson, bør for Tiltale af Indstævnte, Aktieselskabet Faxe Kalkbrud, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 200 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indkandede Doms Præmisses er saalydende: Under 23 Marts 1912 transporterede Murmester V. A. Andersen skadesløst til Citanterne, A/S. Faxe Kalkbrud, et Beløb af 1550 Kr. af et midlertidigt Laan, der var tilsagt ham af Grosserer L. E. Bruun til Opførelsen af en Villabygning paa Parcel Nr. 92 af »Maltegaarden« i Charlottenlund, idet Andersen ved Transporten anmodede Indstævnte, Højesteretssagfører H. Dietrichson, for hvem Transporten ifølge Paategning blev forevist den 25 s. M., og som paa nævnte Grosserer Bruuns Vegne udbetalte de midlertidige Laan, om at ville »forlods tilbageholde af fornævnte Laan og udbetale« til Citanterne den transporterede Sum med nærmere angivne Beløb i hver af de 7 første Rater, hvori paa-gældende Laan kom til Udbetaling.

Citanterne indgik imidlertid efter deres Anbringende efter Andersens Anmodning paa, at Betalingen af de Beløb, der efter Transporten skulde udbetales dem ved 4de og 7de Ratebetaling, henholdsvis 150 Kr. og 250 Kr., blev udskudt til Ejendommens Prioritering. Murmester V. A. Andersen afgav i den Anledning til Citanterne under 5 Oktober 1912 en saalydende Transport, der bærer Paategning fra Indstævnte om at være forevist ham samme Dag:

»Af det Beløb, som tilkommer mig, Murerm. V. A. Andersen, ved Prioriteringen af den Ejendom, som jeg opfører paa Parcel Nr. 92 paa Maltegaardens Jorder i Charlottenlund, transporterer jeg herved skadesløst til Akts. Faxe Kalkbrud Kr. 150,00 i Stedet for de 150 Kroner, som Faxe Kalkbrud har Transport paa til 4de Rateudbetaling, der saaledes udgaar.

Beløbet anmoder jeg herved Hr. Højesteretssagfører H. Dietrichson, der udbetaler Beløbene vedr. ovennævnte Ejendom, om at ville forlods tilbageholde af nævnte Provenue og uden særlig Anvisning fra min Side tilbagebetale Beløbet til Akts. Faxe Kalkbrud. For det transporterede Beløb er jeg fyldestgjort«.

Ganske tilsvarende Transport udstedte Andersen under 11 s. M., forsynet med Indstævntes Forevisningspaategning s. D. for de 250 Kr.,

som skulde udbetales Citanterne ved 7de Ratebetaling, kun at nævnte [Sum] skulde udbetales sideordnet med 882 Kr., der af Andersen var borttransporteret ved nysnævnte Ratebetaling.

Da Indstævnte imidlertid har vægret sig ved at udbetale de tvende nævnte Beløb paa 150 Kr. og 250 Kr., uanset at der efter Citanternes Anbringende ved Prioriteringen var Midler dertil, søger Citanterne under denne Sag Indstævnte tilpligtet at betale dem de tvende oft-nævnte Beløb, altsaa ialt 400 Kr. med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 7 Februar 1914 og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig frifunden, subsidiært mod Betaling af 246 Kr. og i begge Tilfælde med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Uenigheden mellem Parterne drejer sig i det Væsentlige om Forstaaelsen af de tvende Transporter af Oktober 1912.

Af Citanterne hævdes det, at ligesom — hvad Indstævnte har erkendt — Forholdet med Hensyn til Transporten af 23 Marts 1912 var det, at Indstævnte ikke var berettiget til at udbetale noget Beløb ved de forskellige Ratebetalinger uden med Respekt af Citanternes Ret til forlods Betaling af de dem ved Transporterne tillagte Beløb, saaledes maatte det samme være Tilfældet med Transporterne af Oktober 1912; for Transporten af 11 Oktobers Vedkommende under Hensyntagen til den med Citanternes sideordnede Ret, og for begge Transporters Vedkommende saaledes, at det til Berigtigelse af det optagne midlertidige Laan medgaaede Beløb maatte forud udredes. Citanterne henviser til Støtte for den Forstaaelse navnlig til, at Indstævnte ifølge Transporternes Ordlyd er anmodet om at tilbageholde de paagældende Beløb forlods af Provenuet, hvad der ogsaa er stemmende med Grunden til Udstedelsen af disse 2 Transporter, der nemlig alene efter Citanternes Anbringende var den, at de, da der havde vist sig Vanskeligheder for Muremester Andersen ved Udbetalingen af nogle Afdrag, gik ind paa at give Henstand med Betalingen af de tvende heromhandlede Beløb til Prioriteringen, medens deres Stilling overfor Andersen iøvrigt skulde være ganske som efter den tidligere Transport.

Provenuet af det Kreditforeningslaan, der opnaaedes ved Prioriteringen androg 7436 Kr. 46 Øre, men da efter Citanternes Anbringende det dem be-

kendte Byggelaan kun androg	5960 — 00 —
resterer der	1476 Kr. 46 Øre,

der efter deres videre Anbringende vilde være tilstrækkeligt til forlods Dækning af de omprocederede 400 Kr. samt de i Transporten af 11 Oktober 1912 ommeldte 882 Kr. + Omkostningerne ved Laanets Optagelse, hvorfor Indstævnte har været uberettiget til at vægre sig ved Udbetalingen af det indtalte Beløb.

Indstævnte gør imidlertid gældende, at Hovedvægten ved Fortolkningen af Transporterne af Oktober 1912 maa lægges paa disses Indledningsord: »Af det Beløb, som tilkommer mig Muremester V. A. Andersen ved Prioriteringen«, idet disse Ord maa forstaaes som det Andersen reelt tilkommende Beløb, det vil sige det eventuelle Overskud

af Kreditforeningslaanet, efter at alle Udgifter ved paagældende Ejendommens Bebyggelse og Laanets Optagelse var dækkede.

Herefter har der imidlertid ikke tilkommet Andersen noget Beløb, idet han — Indstævnte — paa Grosserer Bruuns Vegne havde for Andersens Regning maattet udlægge meget betydelige Beløb udover det fornævnte Byggelaan paa 5960 Kr. og et yderligere Laan fra Grosserer Bruun paa 500 Kr. til Betaling af Leverancer og Arbejder, nødvendige for Byggeforetagendets Fuldførelse, saaledes at Murmester Andersen ifølge en af Indstævnte fremlagt Opgørelse derefter skyldte ca. 1400 Kr. Indstævnte benægter dernæst, at det var tilsigtet at give Citanterne reelt den samme Stilling som efter den oprindelige Transport, idet Forholdet efter hans Anbringende var det, at Murmester Andersen var »kørt fast«, saaledes at han ikke kunde fuldføre Bygningerne ved Hjælp af det ham oprindeligt tilsagte og det fornævnte yderligere Byggelaan fra Grosserer Bruuns Side. Saafremt nu Bruun efter Indstævntes videre Anbringende da for at redde sine Penge havde overtaget Ejendommen paa en af sine Prioriteter og fuldført Bygningerne for egen Regning, vilde Citanterne have staaet uden enhver Forhaabning om at faa Dækning af Ejendommen for deres Resttilgodehavende.

I det Haab, at denne Rest eller en Del deraf kunde reddes ved Prioriteringen, naar Resten af Byggelaanene anvendtes til Bygningernes Fuldførelse, gik da efter Indstævntes Anbringende Citanterne saavel som andre Leverandører ind paa at kvittere deres Transporter paa Dele af selve Byggelaanet mod at faa Transport fra Andersen for visse Dele af det ham tilkommende Beløb af Kreditforeningslaanet, forstaaet, som af Indstævnte ovenfor anført, saa at Transporten kun omfattede, hvad der for Andersen maatte blive tilovers ved Prioriteringen, naar alle Udgifter ved Bygningernes Fuldførelse var betalte. Til Fyldestgørelse af dette eventuelle Overskud var da Citanterne efter Transporterne forlods berettigede.

Da det imidlertid fremgaar af Indholdet af de fornævnte, Citanterne under henholdsvis 5 og 11 Oktober 1912 meddelte, Transporter, at de skulde træde istedetfor Transporten af 23 Marts 1912, og det er uomtvistet, at Citanterne ifølge denne sidste havde Ret til at faa, og ogsaa har faaet forlods udbetalt af de midlertidige Laan de dem ifølge denne Transport tilkommende Ratebetalinger med Undtagelse af de herommeldte 400 Kr., findes Citanterne at have været berettigede til at gaa ud fra, at de ved Transporterne af Oktober 1912 i Henhold til deres Ordlyd opnaaede samme Ret til forlods Udbetaling af det Provenu, som fremkom af det ovennævnte Kreditforeningslaan, der blev optaget af Transportudstederen som Ejer af bemeldte Ejendom, som de havde haft i Henhold til Transporten af 23 Marts 1912, og at de ved at underrette Indstævnte, der paa Ejerens Vegne besørgede Optagelsen af Kreditforeningslaanet, om og forevise ham Transporterne, paa tilstrækkelig Maade sikrede denne deres Ret, saameget mere, som de nævnte Transporter efter den af Indstævnte hævdede Opfattelse maatte anses som ganske uden Værdi, hvad Citanterne ikke kunde være i Tvivl om.

Indstævnte, som end ikke har assereret overfor Citanterne at have protesteret mod at opfylde den i Transporterne indeholdte Disposition eller i den Anledning at have taget nogen Reservation, findes derfor

at have været uberettiget til at anvende Provenuet af Kreditforeningslaanet til Dækning af andre Kreditorer, hidrørende fra Byggeforetagendet, i videre Omfang end af Citanterne indrømmet under Proceduren, nemlig til Dækning af det ovennævnte midlertidige Laan af 5960 Kr., og idet der herefter heller ikke bliver Spørgsmaal om at tage til Følge Indstævntes subsidiære Paastand, der gaar ud paa, at Citanterne skal respektere ikke blot Udbetalingen af nævnte Beløb af 5960 Kr., men ogsaa paaløbne Renter af dette og et andet Byggelaan optaget inden Kreditforeningslaanets Berigtigelse, hvorved fremkommer ovennævnte Beløb 246 Kr., vil Indstævnte være at dømme efter Citanternes Paastand, dog at Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Nr. 197. Fabrikbestyrer **Chresten Mouritsen** (Møldrup)

mod

Amtmanden over Ringkøbing Amt paa det Offentliges Vegne
(Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Overtrædelse af Brandpolitiloven for Landet.

Herning Købstads og Hammerum Herreds Politirets Dom af 1 Maj 1914: Tiltalte Fabrikbestyrer Chresten Mouritsen af Ikast bør bøde 100 Kr. til Politikassen. Saa bør han og udrede Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 9 November 1914: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører B. Johnsen, betaler Tiltalte 25 Kr. Den idømte Bøde udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Fabrikbestyrer Chresten Mouritsen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Herning Købstads og Hammerum Herreds Politiret hertil indankede Sag er Chresten Mouritsen, der er født den 16 Juli 1872, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Overtrædelse af Brandpolitilovens § 21.

Efter at der paa den Aktieselskabet Frisenborg Fabrikker tilhørende Tagpapfabrik i Ikast den 20 September f. A. om Eftermiddagen Kl. 6 $\frac{1}{4}$ var opstaaet Ild, hvorved Fabrikens Bygninger med Undtagelse af et mindre Lagerhus nedbrændte tilligemed Maskiner, Inventarium og Varebeholdninger, og hvorved en 3 m vest for Fabriksbygningen beliggende Naboejendom med et tilbygget Træskur ligeledes nedbrændte, blev det under den i Anledning heraf indledede Undersøgelse ved Tiltaltes egen Erkendelse godtgjort, at Ilden var opstaaet ved en af ham, der havde Ansættelse som Bestyrer af Fabrikken, afstrøgen Tændstik under følgende nærmere Omstændigheder, hvorom Oplysning tildels er tilvejebragt under et paa Overrettens Foranledning optaget Reassumtionsforhør.

I Fabrikslokalet fandtes en Kedel, hvori den ved Fabrikationen benyttede Tjære opvarmedes, og hvorfra denne førtes ud i 2 Tjære-pander. Fra Panderne bragtes Tjæren videre gennem mindre Afløbsrør, hvorunder der paa Gulvet var anbragt en aaben Blikrende, som ledede Tjæren ind i en lille Kumme, hvorfra den atter ad en Trærende under Gulvet førtes ned i en større Beholder, der stod i Kælderen. Da Tiltalte den ovenanførte Dag kort før Brandens Opstaaen kom tilstede i Fabrikslokalet, hvor de nednævnte to Arbejdere var ifærd med at tappe Tjære fra den ene Pande gennem Afløbsrøret ned i Renden, vilde han efterse, om denne gik tilstrækkelig ind under Rørene og sluttede saaledes til disse, at det kunde undgaas, at der løb Tjære ud over Gulvet. For bedre at kunne se efter afstrøg Tiltalte nu — staaende i let foroverbøjet Stilling — en Tændstik, som han holdt henimod Rørene — efter sin Forklaring — i godt en Alens Afstand fra Overkanten af den fornævnte Kumme, men, saasnart Tændstikken var tændt, kom Tjæren øjeblikkelig i Brand, idet der fra Kummen slog en Flamme op mod Tiltaltes Haand, og denne Brand bredte sig videre over Tjæren uden at kunne slukkes. Tiltalte, som har hævdet, at der ved den omhandlede Lejlighed ikke var synlige Dampe tilstede i Fabrikslokalet, men kun den sædvanlige Tjærelugt, har forklaret, at Fyringen under Tjærekedlen var standset nogle Timer før Brandens Udbrud, og at Forbindelsesrørene mellem Kedlen og Panderne var aftukkede; Tjæren i Panderne blev holdt varm ved Jærnsprælør med Damp, men Damptilførslen var den ommeldte Dag standset hen ved Kl. 5 Eftermiddag. Tiltalte antager herefter, at Tjæren i Panderne paa det Tidspunkt, da Ilden opstod, har haft en Varmegrad af 40°—50° R., og at Tjæren i Kummen har haft paa det nærmeste samme Temperatur, hvorhos Tiltalte har tilføjet, at Tjæren ved Ildens Opkomst nylig var bleven blandet med en Olie, der af Tiltalte benævnes Benzol, og som er et ved Tjærens Opvarming i en lukket Gryde og Tjæredampenes efterfølgende Opsamling og Afsvaling fremkommet Biprodukt. I Tilslutning hertil har Arbejdsmændene Søren Hansen og Laurids Andersen til en Politirapport overensstemmende forklaret, at de den ommeldte Eftermiddag Kl. ca. 5 $\frac{3}{4}$

i Forening hentede ca. 14 à 16 Spande Benzol fra en Tank udenfor Bygningen, hvorefter de kom Benzolen i Panden og rørte den sammen med Tjæren, forinden Blandingen — som meldt — af dem lededes gennem ovennævnte Rende til Kummen.

Det omhandlede Biprodukt fremstilles stadig i Fabrikken, der paa den Tid, Reassumtionsforhøret blev afholdt, var genopbygget, og der er da under Tiltaltes Medvirken udtaget en Prøve af den omhandlede Olie, som er tilstillet V. Steins analytisk-kemiske Laboratorium i København til Undersøgelse med Hensyn til Stoffets Brændbarhed. I en af Laboratoriet derefter afgiven Erklæring udtales Følgende: » . . . Det kan ikke gøres gældende, at den i Handlen gaaende Tjære plejer at udvikle let antændelige Dampe ved Opvarmning til en Varmegrad af 40°—50° Reaumur. Dette er nemlig kun Tilfældet med visse Tjæresorter, idet den Tilbøjelighed, som Tjære har til ved Opvarmning at afgive antændelige Dampe er afhængig af Tilvirkningsmaaden. Den . . . modtagne Prøve Olie udviste i lukket Apparat et Flamme-punkt paa \div 4° C. Ved Tilblanding af en saa let antændelig Vædske som den foreliggende til Tjære vil dennes Evne til at udvikle brændbare Dampe forøges i kendelig Grad.«

Tiltalte, der har udsagt, at han ikke vidste, at Benzol var saa let antændelig som i nysnævnte Erklæring oplyst, har isvrigt anført, at i tidligere Aar, da Fabrikkens Belysning bestod af Petroleumslamper, var der hyppig til Tænding af disse afstrøget Tændstikker i Lokalet, uden at der nogensinde derved var opstaaet Ulemper. Ligeledes har Tiltalte forklaret, at han ved Hjælp af en afstrøgen Tændstik tidligere har foretaget et lignende Eftersyn som det ovenomhandlede i samme Nærhed af den opvarmede Tjære; han mener, at dette er sket i hvert af de ca. 15 Aar, Fabrikken har været i Drift, men om det er sket mere end én Gang hvert Aar, har Tiltalte ikke kunnet sige med Sikkerhed.

For sit ommeldte Forhold findes Tiltalte ved Politiretsdommen rettelig at være anset efter § 25, jfr. § 21, i Brandpolitiloven af 2 Marts 1861, saaledes som denne Lov efter Bekendtgørelse af 1 August 1912 bliver at anse som affattet, med en Bøde til vedkommende Politikasse, hvis Størrelse findes ved Dommen passende bestemt til 100 Kr., og bemeldte Dom, ved hvilken det ligeledes rettelig er paalagt Tiltalte at udrede Sagens Omkostninger, vil saaledes være at stadfæste; Tiltalte vil derhos have at betale i Salær til Aktor for Overretten 25 Kr., hvorimod der ikke bliver Spørgsmaal om Tilkendelse af Salær for Defensionen sammesteds, da Tiltalte ved en privat antagen Defensor selv har draget Omsorg for sit Forsvar for Overretten.

Sagens Behandling for Politiretten har ikke været forbunden med noget Ophold, der vil bevirke Ansvar, og har isvrigt ligesom den befalede Sagførelse for Overretten været lovlig.

Onsdag den 6 Oktober.

Nr. 353. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Hans Peter Jensen (Def. Winther),

der tiltales for Forsøg paa Manddrab eller Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Vends Herreds Ekstrarets Dom af 14 Maj 1915: Arrestanten Hans Peter Jensen bør hensættes til Tugthusarbejde i 4 Aar, hvorhos han bør udrede denne Sags Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor henholdsvis 35 Kroner og 25 Kroner. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 Juli 1915: Arrestanten Hans Peter Jensen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 4 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underrettsdommen ved Magt at stande. I Salær til Overretsprokurator Nissen og Overretssagfører Kaae betaler Arrestanten 40 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter den indankede Doms Afsigelse er der tilvejebragt en Lægeerklæring af 19 August 1915, hvorefter de Restauratør Andersen tilføjede Læsioner har efterladt forskellige tildels skæmmende Ar.

Idet de efter Dommens Afsigelse iøvrigt fremkomne nye Oplysninger er uden Betydning for Bedømmelsen af Tiltaltes Strafskyld, maa det billiges, at Tiltalte for det af ham forøvede, i den indankede Dom fremstillede Overfald paa Andersen er anset efter Straffelovens § 186, jfr. § 46, men Straffen findes at burde forhøjes til Forbedringshusarbejde i 6 Aar. Med denne Forandring af Straffetiden vil Dommen være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 6 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Peter Jensen til Højesteretssagførererne Asmussen og Winther 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Vends Herreds Ekstraret hertil indankede Sag er Arrestanten Hans Peter Jensen, der er født den 7 November 1884 og ikke funden tidligere tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Forsøg paa Manddrab eller for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Da Forpagter af Fænø Badehotel Anders Christian Andersen den 26 September 1914 om Aftenen ved 9-Tiden kom fra en umiddelbart ved Siden af Hotellet liggende, af Sognefoged Christensen og dennes Familie beboet Villa for at begive sig til sit paa Hotellets 2den Sal værende Soveværelse, blev han paa Hotellets Trappegang overfaldet af Arrestanten, der tjente hos ham som Færgekarr. Paa Hotellet boede ingen andre end Andersen, hvis 2 Søstre, der i den forløbne Sommer havde haft Tjeneste paa Hotellet, efter Badesæsonens Slutning var rejst hjem til deres Moder i Durup den 19 September, medens Arrestanten boede i et Sidehus ved Siden af den nævnte Villa, og de øvrige Tjenende efter den paagældende Dag ved Sekstiden at have spist til Aften i Hotellets Køkken sammen med Arrestanten og Andersen var sejlet bort fra Øen til deres Hjem i Middelfart.

Kort før den Tid, da Arrestanten vidste, at Andersen vilde komme hjem, lukkede han sig ind paa Hotellet for at gaa op til Andersens Værelse, men da han, idet han gik op ad Trappen, paa hvilken der var mørkt, hørte Andersen komme hjem, blev han staaende paa 1ste Sals Repose og greb, efter at Andersen havde passeret denne, fat i ham eller gav ham et Slag med den nedenfor omtalte Stok. Andersen løb nu, raabende om Hjælp, op til 2den Sal for at naa ind paa sit Værelse, men Arrestanten løb efter ham, og da han oppe ved 2den Sal faldt omkuld, kastede Arrestanten sig over ham og tildelte ham, efter Arrestantens Forklaring med et ca. 1 Tomme bredt Stemmejern, de nedennævnte Læsioner. Efter at være bleven baaret over til Sognefoged Christensens Hjem og dér foreløbig at være bleven forbunden, blev Andersen om Natten transporteret til Sygehuset i Middelfart, og i en af Sygehuslægen den 30 September 1914 afgiven Erklæring hedder det:

»Der fandtes udtalt Ansigtsskævhed idet Trækkene paa højre Side af Ansigtet er udviskede og højre Mundvig hængende, altsaa en Lamelse af højre Ansigtsnerve (nervus facialis).

Læsionerne var følgende:

1) Et Saar, begyndende over Næseroden strækkende sig hen under venstre Øje til godt 1 ctm. forbi udvendige Øjehulekant. Den benede Næse er slaaet igennem paa tværs, og den Del af Overkæben, der danner nederste Begrænsning for Øjehulen er splintret, saa at Øjæblet væsentlig kun hviler paa de angivende Bløddele. Selve Øjæblet synes ikke beskadiget, og han angiver, at Synet er normalt — Saaret gaar i Dybden og staar i Forbindelse med Næse-Svælgrummet. Saarrandene er noget uregelmæssige og kontunderede — hvilket sammen med de splintrede Brud af Næse- og Overkæbeben tyder paa at der har været anvendt et stumpt Instrument.

2) Et bueformet overfladisk, 4 ctm. langt, Saar over højre Øje, der kun interesserer Huden.

3) Et Snit gennem højre Øreflip, fortsættende sig ca. 6 ctm. lodret ned paa Halsen, ca. 3 ctm. dybt paa det dybeste Sted. Dette Saar er fuldstændig glatrandet.

4) Et lodret Saar, 5 ctm. langt, begyndende ca. 4 ctm. over højre Øre, strækkende sig op mod Issen. Saaret er glatrandet gaar gennem alle Lag i hele sin Udstrækning, saa man ser Hjernehinden ligge blottet i Bunden af Saaret.

5) Et Saar forløbende skraat forfra — bagtil over venstre Øre. Saaret 5 ctm. langt, glatrandet, gaar gennem Hud, Senehinde og Benhinde. Craniet ligger blottet i Bunden af Saaret, men uden Brud.

6) Et 1½ ctm. langt Stiksaar paa venstre Side af Halsen, ikke særlig dybt.

7) Et dybt Stiksaar paa udvendige Side af højre Overarm paa Overgangen mellem nederste og mellemste Trediedel. Saaret har kontunderede Rande og er øjensynligt bibragt med et stumpt Instrument.

8) Desuden findes paa Hænderne, højre Underarm og i Panden mindre overfladiske Contusionssaar og store blodunderløbne Pletter. Paa Brystet ligeledes smaa Kontusioner.

I en af Lægen den 23 Oktober 1914 afgiven Erklæring udtales derhos:

»Ingen af de nævnte Læsioner kan, hver for sig, anses for at være umiddelbart livsfarlig, derimod maa de samlede paa Grund af deres store Antal og paa Grund af de af dem foraarsagede store Blodtab, antages at være det.

Den omtalte Lammelse af højre Ansigtsnerve og den deraf følgende Ansigtsskævhed og Talebesvær, der er fremkaldt ved Læsion Nr. 3 eller 4, vil holde sig i lang Tid og formentlig ikke svinde helt. De øvrige Læsioner vil ikke efterlade varigt Mén, ud over den Defiguration, Ardannelsen i Ansigtet fremkalder.

Arrestantens Forklaring gaar ud paa, at da Andersen oppe ved 2den Sal — uden direkte Foranledning fra Arrestantens Side — styrtede omkuld, kastede Arrestanten sig over ham og slog ham med den nedennævnte Stok, og da Andersen nu greb fat i hans Arm, lagde han Stokken fra sig og tog det ommeldte Stemmejern, som han havde i en af sine Lommer, frem, og idet han ganske tabte sin Besindelse, bearbejdede han Andersen med Stemmejernet uden at beregne, hvor han traf. Han kom først, da Andersens Blod sprøjtede ham op i Ansigtet, til Besindelse; han rejste sig da, og idet han tog Stokken, løb han med den og Stemmejernet ned ad Trappen til 1ste Sal og ud paa den derværende Altan og sprang over dennes Gelænder og fra det nedenfor værende Verandatag ned paa Jorden. Han gik derefter over i sit Kammer, hvor han vaskede sig og skiftede Tøj, da hans Klæder var blevne stærkt blodige, hvorpaa han bandt Stemmejernet og den omtalte Stok sammen med en Snor og kastede disse Genstande fra Hotellets Baadebro ud i Sundet. Han gik derefter hen til den i Hotellets Nærhed staaende Telefonmast og overrev — hvad der stemmer med Sagens øvrige Oplysninger — Telefonledningen

mellem Fænø og Middelfart, idet han derved tilsigtede at forhindre, at der skete telefonisk Tilkaldelse af Politi. Derpaa vendte han tilbage til Hotellet, og da han saa, at Andersen blev baaret over til Sognefoged Christensens Hjem, var han behjælpelig ved den foreløbige Pleje af Andersen.

Ifølge Arrestantens videre Forklaring var han i Løbet af Sommeren bleven mere og mere hadefuldt stemt overfor Andersen, fordi han fandt, at dennes Behandling af ham og det øvrige tjenende Personale var slet, og Arrestanten, der var forlovet med den ene af Andersens to nævnte Søstre, vil navnlig have ment, at Andersen var ond mod disse. Arrestanten, hvis Kærestes Bortrejse fra Øen maa antages at have bragt ham i Misstemning, har videre forklaret, at han den paagældende Aften, da han var bleven ene tilbage paa Hotellet, læste nogle Breve fra hende, hvorved hans hadefulde Følelse overfor Andersen paany vakt, og da han derefter ved Ottetiden gik en Tur langs Stranden, tiltog denne Følelse saaledes i Styrke, at han nu besluttede, at han, som han har udtrykt sig, vilde »hævne sig« paa Andersen. Han afbrækkede i denne Hensigt en ca. 1½ Alen lang, 1 Tomme tyk Stok af en større Granstok, som han fandt ved Strandkanten, og efter endvidere paa sit Værelse at have hentet det fornævnte Stemmejærn begav han sig ind paa Hotellet.

Medens Arrestanten oprindeligt har forklaret, at det kun var hans Hensigt at tildele Andersen en Revselse, og at han medtog Stemmejærnet for dermed at lukke sig ind i Andersens Værelse, har han senere under Forhørene tilstaaet, at han, da han gik langs Stranden, fattede den Beslutning at dræbe Andersen, og udsagt, at han vel ikke havde gjort sig det klart, hvorledes han vilde udføre dette Forsæt, eller paa hvilken Maade han vilde bruge Stemmejærnet, men ikke tør benægte, at det var hans Hensigt at bruge det til at »slaa« Andersen med. Endvidere har Arrestanten med Hensyn til en Halvflaske med Petroleum, som han havde været i Besiddelse af, og som, efter at Overfaldet paa Andersen havde fundet Sted, blev fundet paa Hotellet — efter først at have afgivet afvigende Forklaringer om den Brug, han vilde gøre af Petroleumet — tilstaaet, at han havde medtaget dette den paagældende Aften for, naar han havde dræbt Andersen, at sætte Ild paa Hotellet og derved udslette Sporene af sin Gerning. Vel har Arrestanten atter fragaaet sin Tilstaaelse om at have haft Forsæt til at dræbe Andersen og forklaret, at han kun vilde hævne sig ved at tildele Andersen en Revselse med den omforklarede Stok, samt at han ikke véd, hvorfor han medtog Stemmejærnet og Petroleumflasken. Arrestanten har imidlertid i de afsluttende Forhør gentaget sin Tilstaaelse om, at han, da han den ommeldte Aften gik ved Stranden, besluttede at dræbe Andersen, samt at han medtog Petroleumet for at afbrænde Hotellet, idet han har udsagt, at han vel ikke var klar over, hvilket Omfang eller Rækkevidde hans Forsæt havde, men at han ikke kan angive nogen anden Grund til, at han medtog Petroleumet, end den, at han havde til Hensigt at brænde Badehotellet af, og at han ikke kan benægte, at det har været hans Hensigt enten at slaa Andersen ihjel med Stemmejærnet eller ogsaa, hvis dette ikke lykkedes, at berøve ham Livet derved, at han indebrændte, naar Badehotellet brændte.

Det er vel under Sagen oplyst, at Arrestanten allerede den 23 og 24 September havde forskaffet sig noget Petroleum, som han den 25 September hældte sammen paa den nævnte Halvflaske, men det kan mod Arrestantens Benægtelse ikke anses oplyst, at hans Forsæt om at dræbe Andersen er fattet paa et tidligere Tidspunkt end af ham forklaret.

Der har under Sagen ikke kunnet oplyses Omstændigheder, der tyder paa, at Arrestanten ved Forøvelsen af Gerningen har været under Indflydelse af andre inciterende Momenter end den af ham omforklarede hadefulde Stemning mod Andersen, der imidlertid ifølge Sagens Oplysninger ikke kan antages at have givet ham rimelig Anledning til at nære saadanne Følelser.

Under Sagen har der været rejst Spørgsmaal om Arrestantens Tilregnelighed, i hvilken Anledning han har været indlagt til Observation paa Sindssygehospitalet i Viborg fra den 5 Januar til den 17 April 1915. Som Resultat af sin Undersøgelse har Hospitalets Overlæge i en den 17 April afgiven Erklæring udtalt, at Arrestanten ikke er sindssyg nu og ej heller var det, da han begik den omspurgte Forbrydelse. Den Intelligensnedsættelse, han frembyder, er ikke saa stærk, at han kan henregnes til de egentlig aandssvages Kategori; men hans Dømmekraft er i Virkeligheden saa svag, at han næsten ganske savner det normale Menneskes Evne til fornuftig Motivdannelse.

For sit i ovennævnte Henseende udviste Forhold vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 186, jfr. § 46, med en Straf, der efter Omstændighederne vil være at bestemme til Forbedringshusarbejde i 4 Aar. Ved Underrettsdommen er Arrestanten efter de samme Lovbestemmelser anset med Tugthusarbejde i 4 Aar, og Dommen vil altsaa i Henseende til Straffen være at forandre. Idet derimod Underrettsdommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der er paalagte Arrestanten, tiltrædes, vil Dommen med Hensyn hertil være at stadfæste.

Nr. 57. Aktieselskabet »Victoria Dampmølle« (I. Kondrup)

mod

Sagførerne Fr. Dreyer og R. L. Ruus samt Købmand Fr. Schönebecks Likvidationsbo (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om tvende Likvidatorers Ansvar i Anledning af deres Vægning ved at tilbagelevere et Aktieselskab nogle af dette i Konsignation givne, under Likvidationsboet hørende Varer.

Slagelse Købstads ordinære Rets Dom af 9 September 1912: Indstævnte, Købmand af Slagelse Fr. Schönebecks Likvidationsbo, bør til Citanterne, Victoria Dampmølle A/S af København, betale 924 Kr. 35 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra den 3 Juni f. A.,

til Betaling sker, og godtgøre Citanterne Omkostningerne ved den afholdte Skønsforretning med 94 Kr. 94 Øre og Hovedsagens Omkostninger med 50 Kr. De Indstævnte, Sagfører F. Dreyer og Ruus, Slagelse, bør for Citanternes Tiltale fri at være. Kontinuationssagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Slagelse Købstads ordinære Rets Dom af 30 Juni 1913: De Indstævnte, Sagførerne Fr. Dreyer og R. L. Ruus bør En for Begge og Begge for En til Citanterne, A/S Victoria Dampmølle i København, betale 88 Kr. 00 Øre med Renter 5 pCt. p. a. fra 16 Januar 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Januar 1914: Forsaavidt angaar den under Kumulationssagen indankede Dom, afvises Sagen fra Underretten. I Hovedappellsagen bør Gæsteretsdommen, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Sagens Omkostninger her for Retten betaler Appellanterne, A/S Victoria Dampmølle, til de Appelindstævnte, Sagførerne Fr. Dreyer og R. L. Ruus af Slagelse samt Købmand Fr. Schönebecks Likvidationsbo, med 125 Kr. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Som Sagen er forelagt Højesteret, drejer den sig her alene om Forandring af den indankede Dom, forsaavidt angaar den de indstævnte Likvidatorer under Hovedappellsagen for Overretten tillagte Frifindelse.

Den i Dommen omtalte Kontrakt af 20 December 1909 mellem Appellanten og Schönebeck indeholdt foruden det i Dommen anførte blandt andet den Bestemmelse, at saasart den betingede Købesum af 6100 Kroner var erlagt, skulde den eventuelt resterende Del af det konsignerede Varelager straks være Schönebecks Ejendom. De indstævnte Likvidatorer, efter hvis Anbringende Schönebecks Bøger ikke indeholdt tilstrækkelig Oplysning om Konsignationsmellemværendet, har forment, at de efter denne Bestemmelse har været berettigede til at betinge Udleveringen af det tilbageværende Restparti til Appellanten af, at denne aflagde Regnskab særlig til Oplysning om, hvor meget Schönebeck havde indbetalt, idet det deraf vilde fremgaa, om en Del af Partiet var betalt af Schönebeck og saaledes kun kunde udleveres mod Tilbagebetaling af det derfor erlagte. Allerede i et Brev af 1 August 1910 oplyste Appellanten imidlertid Likvidatorerne om, at Schönebeck som Provision havde oppebaaret, hvad han opnaede ved Salg udover den i Kontrakten fastsatte Pris af 15 Kroner 25 Øre pr. Sæk. I al Fald efter Modtagelsen af denne Oplysning, som Likvidatorerne efter

det Foreliggende vilde have faaet bekræftet af Schönebeck, hvis de havde rettet en Forespørgsel til ham, hvad de døg undlod, ligesom de heller ikke iøvrigt ses at have søgt Oplysninger om Mellømværendet hos Schönebeck, findes de at have været uberettigede til fremdeles at nægte Udlevering af Partiet, og for dette deres retsstridige Forhold ville Likvidatorerne, som ikke af de dem til Likvidationen betroede Midler tilbageholdt noget til Fyldestgørelse af Appellantens heromhandlede Krav, ikke kunne undgaa personligt Ansvar. Forsaavidt de særlig har bestridt, at de manglende 10 Sække var dem og Likvidationsboet vedkommende, og har hævdet, at en Del af Svindet og Beskadigelsen af Melet hidrører fra Tiden før deres Vægning ved at udlevere Partiet, bemærkes, at da det skyldes deres egen Forsømmelse, at det ikke ved en Optælling blev konstateret, om Schönebecks Opgivelse af det tilbageværende Antal Sække var rigtig, og at Melets Tilstand ikke blev undersøgt, maa de finde sig i, at hele Tabet anses opstaaet efter Vægningen. De vil derefter overensstemmende med Appellantens Paastand have in solidum at tilsvare hele det Appellanten hos Likvidationsboet tilkendte Erstatningsbeløb med Omkostninger, ialt 1069 Kroner 29 Øre, med Renter 5 pCt. aarligt af 924 Kroner 35 Øre fra den 3 Juni 1911 samt Processens Omkostninger for Overretten og Højesteret med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

De Indstævnte, Sagførerne Fr. Dreyer og R. L. Ruus, bør En for Begge og Begge for En, til Appellanten, Aktieselskabet »Victoria Dampmølle, betale 1069 Kroner 29 Øre med Renter 5 pCt. aarligt af 924 Kroner 35 Øre fra den 3 Juni 1911, til Betaling sker, samt Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og Højesteret med 300 Kroner. Saa betaler de nævnte Indstævnte og 10 Kroner til Justitskassen.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Appellanterne, A/S Victoria Dampmølle ved Kontrakt af 20 December 1909 havde overladt Købmand Fr. Schönebeck i Slagelse i Konsignation 400 Sække Mel af et nærmere angivet Mærke til en Pris af 15 Kr. 25 Øre pr. Sæk og bl. a. paa Vilkaar, at Partiet skulde forblive Appellanternes Ejendom, indtil hele Købesummen var betalt, traadte Schönebecks Bo i Marts Maaned 1910 i Likvidation under Bestyrelse af de Appelindstævnte, Sagførerne Fr. Dreyer og R. L. Ruus af Slagelse, der af Boets Kreditorer var valgte til Likvidatorer. Ved Likvidationens Indtræden var Schönebeck i Besiddelse af 300 Sække af det konsignerede Parti, og heraf bortsolgte han i den følgende Tid som

Agent for Appellanterne yderligere en Del, saaledes at Appellanterne paa denne Maade efter deres Anbringende ialt disponerede over 171 Sække, indtil Schönebeck i Maj Maaned 1910 forlod Slagelse. Appellanterne forlangte nu det resterende Parti, som efter deres Opgørelse skulde udgøre 129 Sække, udleveret af Boet, men dette afslog af Appelindstævnte Dreyer under Paaberaabelse af, at Regnskabet over Konsignationsmellemværendet og Størrelsen af Restbeholdningen ikke var tilstrækkelig dokumenteret, idet han i saa Henseende ikke vilde lade sig nøje med en af Schönebeck afgiven Erklæring, der gik ud paa, at han, saavidt han kunde erindre, var temmelig sikker paa, at Restbeholdningen udgjorde 129 Sække. Først den 27 Januar 1911 blev Restpartiet stillet til Appellanternes Disposition, og ved en paa Appellanternes Foranstaltning den 21 Februar 1911 afholdt Syns- og Skønsforretning forefandtes nu kun 119 Sække, hvorhos det efter Forretningens Indhold maa antages, at en Del af Partiet ved den lange Henstaaen havde taget Skade paa Kvaliteten og var undergaaet Svind.

Efter at derpaa Likvidationsbehandlingen var sluttet og — som det maa antages — Dividende udbetalt i Februar Maaned 1911, paastod Appellanterne under en ved Slagelse Købstads ordinære Ret gæsteretsvis procederet Sag Appelindstævnte Dreyer samt Likvidationsboet tilpligtede in solidum at betale 951 Kr. 35 Øre, til hvilket Beløb Appellanterne i Henhold til den nævnte Forretning opgjorde det Tab, der var paaført dem ved Tilbageholdelsen af Konsignationslageret med Renter af Beløbet 5 pCt. aarlig fra Gæsteretsstævningens Dato den 3 Juni 1911 samt Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Omkostningerne ved Syn- og Skønsforretningen, hvorhos de under en Kontinuationssag paastod Appelindstævnte Ruus tilpligtet in solidum med de øvrige Indstævnte at erstatte det under Hovedsagen opgjorte Tab med Renter og Omkostninger som ovenangivet.

Til Støtte for den af dem mod de Appelindstævnte Dreyer og Ruus personlig nedlagte Paastand gjorde Appellanterne gældende, at disse Appelindstævnte havde været uberettigede til at nægte at udlevere Lageret og af denne Grund maatte være ansvarlige for det opstaaede Tab. Appellanterne nedlagde derhos i Kontinuationssagen en subsidiær Paastand, hvorimod de Appelindstævnte i begge Sager principalt procederede til Afvisning med Tillæg af Kost og Tæring, medens de subsidiært paastod sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens Dom af 9 September 1912 blev de Appelindstævnte Dreyer & Ruus frifundne, hvorhos Kontinuationssagens Omkostninger ophævedes, hvorimod Likvidationsboet tilpligtedes at betale 924 Kr. 35 Øre med Renter heraf som paastaaet samt Skønsforretningens Omkostninger med 94 Kr. 94 Øre og Hovedsagens Omkostninger med 50 Kr. Appellanterne anlagde derefter ved samme Ret en ny Sag mod de Appelindstævnte Dreyer og Ruus, hvem de paastaa tilpligtede in solidum at udrede det Boet ved den tidligere Dom paa lagte Erstatningsbeløb med Renter og Omkostninger, idet Appellanterne nu gjorde gældende, at de Appelindstævnte havde paadraget sig Erstatningsansvar derved, at de, uagtet de var bekendt med Erstatningskravet, der maatte betragtes som et »Massekrav« mod Boet, uden Hensyn dertil havde fordelt Boets Aktiver og derved unddraget Appellanterne

Dækning. De nævnte Appellindstævnte paastod principalt denne Sag afvist, medens de subsidiært procederede til Frifindelse. Ved Underrettens Dom af 30 Juni 1913 tilpligtedes de nævnte Appellindstævnte under denne Sag in solidum at betale 88 Kr. 00 Øre — nemlig 8 pCt. af de fornævnte 924 Kr. 35 Øre med Renter heraf til Fordelingsdagen, svarende til den i Likvidationsboet til Kreditorerne udbetalte Dividende — med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 16 Januar 1913, medens Sagens Omkostninger, som hver af Parterne havde paastaaet sig tillagte, ophævedes.

Appellanterne har nu under en Hovedappelsag indanket Gæsteretsdommen af 9 September 1912 her for Retten og paastaaet denne Dom forandret derhen, at de Appellindstævnte tilpligtes sammen med Boet in solidum at betale de dette ved Gæsteretsdommen idømte Beløb af 924 Kr. 35 Øre og af 94 Kr. 94 Øre med Renter af førstnævnte Beløb som for Underretten paastaaet og de idømte Sagsomkostninger, medens de under en Kumulationssag har indanket Dommen af 30 Juni 1913, som de, for det Tilfælde, at deres Paastand under Hovedappellen ikke skulde vinde Medhold, har paastaaet forandret i Overensstemmelse med deres i 1ste Instans nedlagte Paastand. De Appellindstævnte paastaar i Hovedappelsagen Gæsteretsdommen stadfæstet, medens de under Kumulationssagen principalt procederer til Afvisning af Sagen, subsidiært til Underretsdommens Stadfæstelse. Hver af Parterne har derhos nedlagt Paastande om Tillæg af Sagens Omkostninger.

Hvad først angaar den kumulationsvis appellerede Sag, drejer Appellanternes Paastand i denne sig — som nævnt — om det allerede under Hovedappellen omprocederede Mellemværende. Da det nu ved Gæsteretsdommen af 9 September 1912 alt var retskraftigt afgjort, at der ikke paahvilede de Appellindstævnte personligt Ansvar for det af Appellanterne paastaaede Tab, kunde Appellanterne ikke være berettigede til at anlægge nyt Søgmaal angaaende dette samme Mellemværende, støttet paa Søgmaalsgrunde, som af dem maatte være gjort gældende under Gæsteretsproceduren, og som iøvrigt ogsaa under denne havde været berørt, i hvilken Forbindelse det skal bemærkes, at Likvidationsboet sluttedes allerede i Begyndelsen af 1911, og at det af en under Sagen fremlagt Korrespondance fremgaar, at Appellanterne allerede den 28 Februar 1911 har været bekendte med, at Dividende til Kreditorerne var udbetalt i Likvidationsboet. Som Følge af det Anførte vil den heromhandlede Sag være ex officio at afvise fra Underretten.

Med Hensyn til den under Hovedappellen indankede Sag bemærkes foreløbig, at det efter Proceduren maa antages, at Appellanterne akviescerer ved, at der ved Gæsteretsdommen hos Boet er tilkendt dem 924 Kr. 35 Øre m. v., saaledes at der maa gaas ud fra, at bemeldte Dom alene er paaanket, saavidt angaar den derved med Hensyn til de Appellindstævnte Dreyer og Ruus trufne Afgørelse, og disses Forhold foreligger derfor alene til Paakendelse her for Retten. Da det nu er uomtvistet, at de med Hensyn til Konsignationslageret trufne Dispositioner er skete paa Boets Vegne og efter Bemyndigelse af dets Kreditorer, medens det ikke mod de nævnte Appellindstævntes Benægtelse er godtgjort, at de har forsømt behørigt Tilsyn med Lageret eller paa

anden Maade udvist nogen Adfærd, der kunde paadrage dem personlig Ansvar for Varernes Tilstand ved Udleveringen, maa det billiges, at de ved Gæsteretsdommen er frifundne, og denne Dom, hvis Bestemmelse med Hensyn til Sagens Omkostninger der, saaledes som Sagen foreligger her for Retten, ikke er Spørgsmaal om at forandre til det appelindstævnte Bos Fordel, vil derfor, saavidt paaanket er, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten i begge Søgsmal findes Appellanterne efter Omstændighederne at burde godtgøre de Appelindstævnte med 125 Kroner.

Nr. 17. Marineministeriet paa Statskassens Vegne
(den kst. Kammeradvokat)

mod

pensioneret Marineoveringeniør **H. G. A. Alsing** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa et Alderstillæg.

Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Marts 1914: De Indstævnte, Marineministeriet, bør til Citanten, pensioneret Marineoveringeniør Henrik Georg Anton Alsing, betale de paastævnte 1525 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 16 Maj 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, ved hvilke intet Væsentligt findes at erindre,

kendes for Ret:

Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 30 September 1902 udnævntes Citanten, pensioneret Marineoveringeniør Henrik Georg Anton Alsing, til Maskinmester af 1ste Klasse i Marinen, hvilken Stilling i Henhold til Lov af 15 Maj 1868 § 13, jfr. Lov Nr. 47 af 9 Marts 1906 lønnedes med 2800 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med

navnlig ej heller antages, at en Forandring af en hidtidig Stillings Charge som saadan skulde afskære fra den Adgang til Beregning af Alderstillæg, som Lovbestemmelsen hjemler under visse Betingelser, idet det meget mere synes forudsat, at Chargin eller Graden kan være forandret uden at nogen væsentlig Forrykkelse af Stillingen er foregaaet. Da det nu er ubestridt, at den Virksomhed, der er henlagt til Marineoveringeniørerne, er af ganske samme Art som den af Maskinmestre af 1ste Klasse udførte, og at — afset fra den overordnede Ledelse af Korpset — Maskinmestrene af 1ste Klasse indtog den øverste Embedsstilling indenfor Korpset, ligesom Marineoveringeniørerne gør det nu, og da der ikke kan lægges nogen afgørende Vægt paa den Omstændighed, at Marineoveringeniører oppebærer en ikke lidt højere Løn og højere Søtillæg end der oppebæres af Maskinmestrene af 1ste Klasse, idet Lønningsloven af 30 September 1909 overhovedet hjemler en væsentlig Forbedring af Lønningsforholdene, navnlig ogsaa for Maskinkorpsets Vedkommende, findes Citanten at have Krav paa, at der ved Beregningen af hans Alderstillæg som Marineoveringeniør medtages den Tid, i hvilken han har været udnævnt til Maskinmester af 1ste Klasse.

Idet der under denne Forudsætning tilkommer ham det af ham opgjorte Beløb, vil dette saaledes være at tilkende ham. Sagens Omkostninger findes de Indstævnte efter Omstændighederne at maatte tilsvare Citanten med 150 Kr., medens der efter Sagens Udfald ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende den konstituerede Kammeradvokat Salær.

Torsdag den 7 Oktober.

Nr. 334. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Vilhelm Thorvald Christian Hansen
(Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri og Betleri.

Ribe Herreds Ekstrarets Dom af 5 Marts 1914: Arrestanterne Ole Olsen og Vilhelm Thorvald Christian Hansen bør straffes med Tvangsarbejde, Førstnævnte i 90 Dage og Sidstnævnte i 12 Dage, og, En for Begge og Begge for En, betale Sagens Omkostninger, derunder Salærene til Aktor, Overretssagfører Tranberg Jensen, 20 Kr., og til Defensorerne, Sagfører Holger Jensen af Ribe og Sagfører R. Møller, Nørresundby, 15 Kr. til hver.

Viborg Landsoverrets Dom af 31 Maj 1915: De Tiltalte, Arrestanten Ole Olsen og Forbedringshuslænge Vilhelm Thorvald Christian Hansen, bør hver især hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar, dog

anden Maade udvist nogen Adfærd, der kunde paadrage dem personlig Ansvar for Varernes Tilstand ved Udleveringen, maa det billiges, at de ved Gæsteretsdommen er frifundne, og denne Dom, hvis Bestemmelse med Hensyn til Sagens Omkostninger der, saaledes som Sagen foreligger her for Retten, ikke er Spørgsmaal om at forandre til det appellindstævnte Bos Fordel, vil derfor, saavidt paaanket er, være at stadfæste.

Sagens Omkostninger her for Retten i begge Søgsmaal findes Appellanterne efter Omstændighederne at burde godtgøre de Appellindstævnte med 125 Kroner.

Nr. 17. Marineministeriet paa Statskassens Vegne
(den kst. Kammeradvokat)

mod

pensioneret Marineoveringeniør **H. G. A. Alsing** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa et Alderstillæg.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Marts 1914: De Indstævnte, Marineministeriet, bør til Citanten, pensioneret Marineoveringeniør Henrik Georg Anton Alsing, betale de paastævnte 1525 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 16 Maj 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 150 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, ved hvilke intet Væsentligt findes at erindre,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 30 September 1902 udnævntes Citanten, pensioneret Marineoveringeniør Henrik Georg Anton Alsing, til Maskinmester af 1ste Klasse i Marinen, hvilken Stilling i Henhold til Lov af 15 Maj 1868 § 13, jfr. Lov Nr. 47 af 9 Marts 1906 lønnedes med 2800 Kr. aarlig, stigende hvert 5te Aar med

200 Kr. til 3200 Kr. aarlig. Efter at Lov Nr. 215 af 30 September 1909 om Søværnets Ordning var traadt i Kraft den 11 Oktober s. A., blev Citanten under 15 s. M. ansat som Marineoveringeniør, hvilken Stilling i Henhold til § 11 i Lov Nr. 217 af 30 September 1909 om Lønninger m. v. ved Søværnet lønnes med 3600 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. til 4200 Kr. aarlig. Fra den 1 November 1912 afskedigedes Citanten af Marinens Tjeneste. Da Citanten formentede at have Krav paa, at der i hans sidstnævnte Stilling beregnedes ham Alderstillæg fra hans Udnævnelse til Maskinmester af 1ste Klasse, rettede han et Andragende herom til de Indstævnte, Marineministeriet, og efter at disse havde afslaaet dette Andragende, har han nu anlagt denne Sag, under hvilken han har gjort gældende, at der udover den for Marineoveringeniører normerede Begyndelsesløn maa tilkomme ham:

et Alderstillæg af 300 Kr. aarlig fra den 1 November 1909	
til den 30 September 1910	275 Kr.
et Alderstillæg af 600 Kr. aarlig fra den 1 Oktober 1910	
til den 31 Oktober 1912	1250 —
	<hr/>
	Tilsammen 1525 Kr.

I Henhold hertil har han, hvem der i nævnte Tidsrum overhovedet ikke er blevet udbetalt noget Alderstillæg til hans Lønning, paa-staaet de Indstævnte dømte til Betaling af det saaledes opgjorte Beløb af 1525 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato den 16 Maj 1913 og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til den for dem mødende konstituerede Kammeradvokat.

Sagen drejer sig om Forstaaelsen af den fornævnte Lønningslov af 30 September 1909 § 38, 1ste Stykke, hvorefter der »ved Beregningen af Alderstillæg for dem, der er ansatte ved denne Lovs Ikrafttræden, medtages den Tjenestealder, de paa dette Tidspunkt har i den paagældende eller — forsaa vidt deres Charge er forandret ved Lov om Søværnets Ordning af D. D. — i den efter den hidtil gældende Organisationslov nærmest tilsvarende Stilling.«

Ifølge Lov af 28 Maj 1880 om Søværnets Ordning med senere Tillæg bestod Maskinkorpsets Embedsmænd foruden af en Chef endvidere af 7 Maskinmestre af 1ste Klasse, 7 Maskinmestre af 2den Klasse og 14 Undermaskinmestre. Ved Lov Nr. 215 af 30 September 1909 § 14 blev der i den overordnede Ledelse indskudt en ny Stilling, Marinestabsingeniøren, som Næstkommanderende, og iøvrigt kom Korpsets Embedsmænd til at bestaa af — foruden Chefen — 5 Marineoveringeniører, 14 Marineingeniører af 1ste Grad og 18 Marineingeniører af 2den Grad, hvortil endnu kom 10 Maskinmestre, der var bestemt til Rekruttering fra Underofficerskorpset.

Citanten gør nu gældende, at Stillingen som Marineoveringeniør ikke alene nærmest, men fuldstændig svarede til den tidligere Stilling som Maskinmester af 1ste Klasse, hvilket efter Citantens Fremstilling ikke alene fremgaar af de Motiver, der ledsagede de til Grund for de to Love af 30 September 1909 liggende Lovforslag, og af de Oplysninger, der af de Indstævnte forelagdes det angaaende disse Lovforslag

nedsatte Folketingsudvalg, men ogsaa maa være en Følge af, at Marineoveringeniørernes Virksomhed ganske svarer til de hidtidige Maskinmestres af 1ste Klasse, idet de ligesom disse anvendes som 1ste Maskinofficerer ombord, saaledes at denne Tjeneste i Kystforsvarsskibene og i det af Kongen benyttede Dampskib »Dannebrog« overlades til Marineoveringeniørerne, og at de Indstævnte formentlig ogsaa selv har anerkendt denne Ensartethed derved, at de har overført alle Maskinmestrene i de to ringere Grader (Maskinmestre af 2den Klasse og Undermaskinmestre) til de to nye Klasser, respektive Marineingeniør af 1ste Grad og Marineingeniør af 2den Grad under Medregning af deres Tjenestetid i den Klasse, hvorfra de overførtes, samt at de ogsaa har besat alle de 4 Pladser i Klassen Marineoveringeniør, som var til Raadighed, efter at den hidtidige Oversøinimester i Overensstemmelse med Forskriften i Lov Nr. 215 af 30 September 1909 § 54, 6te Stk., var overført til denne Stilling, med Maskinmestre af 1ste Klasse.

De Indstævnte gør derimod gældende, at det Afgørende ikke kan være den ensartede Virksomhed, men derimod om Maskinmestre af 1ste Klasse og Marineoveringeniører indtager samme Charge eller dog hver for sig en Charge, der ikke nærmere svarer til den Charge, der indtages af en anden Klasse. Efter de Indstævnets Fremstilling er Chargen for de to Stillinger imidlertid paa en Række Punkter af afgjort Forskel, i hvilken Henseende de navnlig har henvist til, at Maskinmestrene af 1ste Klasse endnu tilhørte Løjtnantsklassen og som Distinktion kun bar to Guldsnore, medens Marineoveringeniørerne tilhører Kaptajnsklassen og bærer 3 Guldsnore, at der er en tilsvarende Forskel i Rangen for de to Stillinger, nemlig henholdsvis i Rangforordningens Klasse 7 Nr. 3 og dens Klasse 5 Nr. 3, at Lønningen og Søtillægget for Marineoveringeniører er væsentlig højere end den Løn og det Søtillæg, Maskinmestrene af 1ste Klasse oppebar, og at Aldersgrænsen for de Sidstnævnte var 60 Aar, medens den for Marineoveringeniører er 65 Aar. De Indstævnte har derhos henvist til, at i alle de anførte Henseender svarer Maskinmestrene af 1ste Klasse meget mere til de nuværende Marineingeniører af 1ste Klasse,*) der kun har to Snore, Rang i Klasse 7 Nr. 3, i Lønning 2700 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 300 Kr. til 3300 Kr. aarlig og samme Søtillæg som Maskinmestre af 1ste Klasse oppebar, ligesom de Indstævnte endelig har henvist til, at af de daværende Maskinmestre af 1ste Klasse blev, efter at Loven af 30 September 1909 var traadt i Kraft, de to, for hvilke der efter en enkelt Udnævnelse til Stillingen som Marinestabsingeniør ikke blev Plads i Marineoveringeniør-Stillingen, overført til Stillingen som Marineingeniør af 1ste Grad.

Ligesom det imidlertid af begge de nævnte Loves Motiver og de Oplysninger, der af de Indstævnte er meddelt vedkommende Folketingsudvalg, tydeligt fremgaar, at Stillingerne som Marineoveringeniør, Marineingeniør af 1ste Grad (i Lovforslagene kaldt Marineingeniør) og Marineingeniør af 2den Grad (i Lovforslagene kaldt Marineunderingeniør) er bestemte til at afløse de daværende Stillinger som henholdsvis Maskinmester af 1ste Klasse, Maskinmester af 2den Klasse og Undermaskinmester, saaledes kan det efter Ordene i Lønningslovens § 38

*) Skal være: Grad.

navnlig ej heller antages, at en Forandring af en hidtidig Stillings Charge som saadan skulde afskære fra den Adgang til Beregning af Alderstillæg, som Lovbestemmelsen hjemler under visse Betingelser, idet det meget mere synes forudsat, at Chargen eller Graden kan være forandret uden at nogen væsentlig Forrykkelse af Stillingen er foregaaet. Da det nu er ubestridt, at den Virksomhed, der er henlagt til Marineoveringeniørerne, er af ganske samme Art som den af Maskinmestre af 1ste Klasse udførte, og at — afset fra den overordnede Ledelse af Korpset — Maskinmestrene af 1ste Klasse indtog den øverste Embedsstilling indenfor Korpset, ligesom Marineoveringeniørerne gør det nu, og da der ikke kan lægges nogen afgørende Vægt paa den Omstændighed, at Marineoveringeniører oppebærer en ikke lidt højere Løn og højere Søtillæg end der oppebæres af Maskinmestrene af 1ste Klasse, idet Lønningsloven af 30 September 1909 overhovedet hjemler en væsentlig Forbedring af Lønningsforholdene, navnlig ogsaa for Maskinkorpsets Vedkommende, findes Citanten at have Krav paa, at der ved Beregningen af hans Alderstillæg som Marineoveringeniør medtages den Tid, i hvilken han har været udnævnt til Maskinmester af 1ste Klasse.

Idet der under denne Forudsætning tilkommer ham det af ham opgjorte Beløb, vil dette saaledes være at tilkende ham. Sagens Omkostninger findes de Indstævnte efter Omstændighederne at maatte tilsvare Citanten med 150 Kr., medens der efter Sagens Udfald ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende den konstituerede Kammeradvokat Salær.

Torsdag den 7 Oktober.

Nr. 334. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Vilhelm Thorvald Christian Hansen
(Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri og Betleri.

Ribe Herreds Ekstrarets Dom af 5 Marts 1914: Arrestanterne Ole Olsen og Vilhelm Thorvald Christian Hansen bør straffes med Tvangsarbejde, Førstnævnte i 90 Dage og Sidstnævnte i 12 Dage, og, En for Begge og Begge for En, betale Sagens Omkostninger, derunder Salærene til Aktor, Overretssagfører Tranberg Jensen, 20 Kr., og til Defensorerne, Sagfører Holger Jensen af Ribe og Sagfører R. Møller, Nørresundby, 15 Kr. til hver.

Viborg Landsoverrets Dom af 31 Maj 1915: De Tiltalte, Arrestanten Ole Olsen og Forbedringshusfange Vilhelm Thorvald Christian Hansen, bør hver især hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar, dog

at disse Straffe ville være at anse for delvis afsonede ved de de Tiltalte ved Underrettsdommen ikendte og af dem udstaaede Straffe. I Henseende til Aktionens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Dahl, i Salær hver 30 Kr., bør Underrettsdommen ved Magt at stande. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Vilhelm Thorvald Christian Hansens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Vilhelm Thorvald Christian Hansen til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Aagesen 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende Sag, under hvilken Arrestanten Ole Olsen og Forbedringshusfange Vilhelm Thorvald Christian Hansen er satte under Tiltale for Tyveri og Betleri, er de ved Ribe Herreds Ekstrarets Dom 'af 5 Marts f. A. ansete efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde, Arrestanten Olsen i 90 Dage og Tiltalte Hansen i 12 Dage, hvorimod det ved Dommen statueres, at der ikke kan anses tilvejebragt Bevis for, at de Tiltalte har gjort sig skyldige i Tyveri. Sagen er nu, efter at de Tiltalte har udstaaet de dem ikendte Straffe, i Henhold til Justitsministeriets Skrivelse af 6 April d. A. til Ribe Stiftamt indanket her for Retten. I Anledning af, at Arrestanten Olsen har tilstaaet, at han efter Underrettsdommens Afsigelse har gjort sig skyldig i Tyveri og Betleri, er Retten derhos ved kgl. Ordre af s. D. bemyndiget til a prima instantia i Forbindelse med Paakendelsen af ovennævnte Sag at tage de af Arrestanten saaledes yderligere begaaede Forbrydelser under Paakendelse.

Arrestanten Olsen . . .

Tiltalte Hansen, der er født den 12 Juni 1881, har tidligere — foruden at han 3 Gange før sit fyldte 18de Aar har været straffet for Tyveri og Ran — været anset ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 8 Februar 1900 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stykke, jfr. § 47, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Højesterets Dom af 20 Juni 1900 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, § 100 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Kriminal- og Politirettens Dom af 15 December s. A. efter Straffelovens § 229, 4de Stykke, kfr. § 64, med Forbedringshusarbejde i 3 Maaneder, ved samme Rets Dom af 30 August 1902 efter Straffelovens

§ 231, 2det Led, og efter Lov 3 Marts 1860 § 1 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved samme Rets Dom af 3 Januar 1905 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet groft Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 1 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved samme Rets Dom af 17 Marts 1906 i Medfør af Straffelovens § 64 med en efter dens §§ 228, 229, 4de Stykke, 230, 2det Stykke, 231, 1ste Led, 231, 2det Led, jfr. tildels § 46, og § 232, 2det Led — for 4de Gang begaaet groft Tyveri — lempet Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Højesterets Dom af 14 Marts 1907 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri med Tugthusarbejde i 4 Aar, og ved Kriminal- og Politirettens Dom af 25 Januar 1913 efter Lov 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 18 Dage. Endvidere er han efter Udtaaelsen af den ham ved Underrettsdommen i nærværende Sag idømte Straf anset ved Højesterets Dom af 16 Februar d. A. efter Straffelovens § 232, jfr. § 46, for Forsøg paa 6te Gang begaaet groft Tyveri med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Den 29 December 1913 anmeldte Købmand Hans Christensen af Bramminge til Politiet, at der den foregaaende Nat var forøvet Indbrud i hans Butik. Efter hans Opgivende savnedes der Intet; men Pengekasseapparatet, der indeholdt ca. 17 Kr., var flyttet. Endvidere gjorde Købmand Morten Lauridsen, ligeledes af Bramminge, Anmeldelse om, at hans Cigarautomat, der var befæstet paa Muren udenfor hans Butik, samme Nat var bleven opbrudt, og at der, saavidt det kunde ses, savnedes et mindre Parti Cigarer.

Mistanken rettedes straks mod de Tiltalte, som den 29 s. M. anholdtes i Ribe, og Arrestanten Olsen fandtes da i Besiddelse af en Æske Cigarer, mærket »Perla«, fra E. Obel i København.

De Tiltalte, mod hvem der derpaa indleedes Undersøgelse ved Ribe Herreds Politiret, forklarede, at de den 28 December om Aftenen kom til Bramminge, hvor de nød nogle Drikkevarer paa Hotel »Kikkenborg« og en anden Gæstgivergaard, og at de, efter at Arrestanten Olsen havde hjulpet en Chauffør med at gøre et Automobil i Stand, ved Tolvtiden om Natten forlod nævnte By for at gaa til Ribe. De nægtede at have opbrudt nogen Automat og at have nogen Del i Indbruddet hos Købmand Christensen. Tiltalte Hansen tilføjede, at Arrestanten Olsen, medens de sad i en af Gæstgivergaardene, var et Øjeblik udenfor, og at han maaske da havde trukket en Æske Cigarer ud af en Automat. Den i Arrestanten Olsens Besiddelse fundne Æske Cigarer havde han først set, efter at de var komne til Ribe. Arrestanten Olsen forklarede derimod, at han om Natten ved Tolvtiden, inden han og Tiltalte Hansen forlod Bramminge, var gaaet hen til en Cigarautomat, hvor han i Tiltalte Hansens Paasyn havde lagt en Femogtyveøre i Automaten og da faaet den Æske Cigarer, hvoraf han ved sin Anholdelse var i Besiddelse; han fik dog ikke røget nogen af Cigarerne, da han ikke var i Besiddelse af Tændstikker.

Den af Arrestanten Olsen omhandlede Automat var, efter hvad Arrestanten paaviste paa selve Stedet, den samme, som ifølge Købmand Lauridsens Anmeldelse var bleven opbrudt.

I et den 31 December 1913 afholdt Forhør bemærkede Dommeren, at Tiltalte Hansen var funden i Besiddelse af 2 smaa Cigarer af ganske samme Størrelse som »Perla« og af 6 Cigaretter, mærkede

»Royal«. Denne Tiltalte nægtede først at have været i Besiddelse af Cigarer, men forklarede senere, at han maatte have faaet de i hans Besiddelse fundne af Arrestanten Olsen, hvad han dog ikke huskede. Efter at Arrestanten Olsen havde nægtet at have givet Tiltalte Hansen Cigarer, udsagde sidstnævnte Tiltalte, at han mulig havde haft Cigarerne »fra tidligere Tid«, men at det ogsaa var muligt, at Arrestanten Olsen, der paa Vejen fra Bramminge til Ribe havde laant hans Overfrakke, havde lagt dem i Frakken. Til denne Forklaring bemærkede Arrestanten Olsen, at han ikke havde haft andre Cigarer med sig end den i Bevaring tagne Æske, af hvilken han ingen havde taget. Med Hensyn til Cigaretterne forklarede Tiltalte Hansen, at nogle af dem havde han den 28 December, inden han og Arrestanten Olsen gik til Bramminge, købt i en Automat paa et Hjørne af Jernbanegade i Esbjerg. Andre af Cigaretterne havde han efter sin Forklaring modtaget i Foræring paa Hjemmet »Arbejdet adler« i Esbjerg. Efter at der af Politiet i Esbjerg var anstillet en Undersøgelse, ifølge hvilken det ikke kunde antages, at han var kommen i Besiddelse af Cigaretterne i Esbjerg som af ham forklaret, udsagde han, at han vistnok havde købt Cigaretterne i en Cigarforretning paa Nørrebrogade i København i Slutningen af Oktober Maaned s. A., samme Dag, som han rejste til Hedehjemmet »Lyng«, hvor han opholdt sig til den 22 December s. A. Med Hensyn til de Cigaretter, han havde købt i Esbjerg, forklarede han nu, at dem maatte han have røget, da han og Arrestanten Olsen gik fra Esbjerg til Bramminge.

Fornævnte Købmand M. Lauridsen vedstod inden Retten sin Anmeldelse og forklarede iøvrigt edeligt, at hans Automat bestod af 4 Rum, hvoraf det ene, der indeholdt Cigarer fra Obel, var helt plyndret. I de andre Rum var henholdsvis Cerutter, smaa Cigarer (»Perla«) og Cigaretter (»Royal«). Vidnet genkendte den i Arrestanten Olsens Besiddelse fundne Æske »Perla« som værende af samme Slags som dem, han havde; men han kunde ikke med Bestemthed sige, om der var stjaalet nogle fra ham, da han ikke havde Tal paa Varerne. Om de i Tiltalte Hansens Besiddelse fundne 2 smaa Cigarer og 6 Cigaretter forklarede Vidnet efter at have taget dem i Øjesyn i Retten, at de var af samme Slags som dem, han havde i sin Automat. Dennes Pengekasse var urørt, idet Vidnet antog, at de Paagældende ikke havde kunnet faa den op, men de havde prøvet derpaa, hvad han kunde se af, at der var Mærker af en spids Genstand, som de havde villet stikke ind ved Sammenføjningen. Sluttelig anførte Vidnet, at der var 4 Cigarautomater i Bramminge, men at der, saavidt han vidste, ikke var andre Handlende end Vidnet, der førte »Perla« eller »Royal«.

De i de Tiltaltes Besiddelse fundne Cigarer og Cigaretter vurderedes til ialt 30 Øre.

Kommis Anton Rosenbæk af Bramminge, der paa den omhandlede Tid var i Købmand H. Christensens Tjeneste, forklarede, at han den 29 December 1913 om Morgenen ved Halvottetiden kom ned i Butikken og da lagde Mærke til, at Kasseapparatet, som stod paa Disken, var skubbet et Stykke ind paa denne, og at han da troede, at det var hans Principal, der havde flyttet Apparatet. Men da Christensen ved Nitiden kom ned i Forretningen, opdagede han, at der var pillet en Rude ud i Vinduet fra Bagbutikken ud til Gaarden. Glasskaar af

den borttagne Rude laa ude i Gaarden, og der var ogsaa opstabelt nogle Konservesdaaser, der havde været anbragte i Vindueskarmen. Begge Dørene til Butikken, i hvilken der ikke savnedes Noget, var om Morgenen aflaaede.

Tømrer Sørensens Hustru, Nikoline, født Olesen, af Bramminge, forklarede, at hun den 28 December 1913 om Aftenen ved Titiden saa 2 Personer ved nogle hendes Fader, Fotograf Olesen, tilhørende Automater, som var ophængte ved Hovedindgangen til hans Ejendom i Bramminge. Efter sin Formening blev hun ikke bemærket af disse Personer, af hvilke den ene kiggede op under en af Automaterne, som om han vilde undersøge Mekanismen. Efter at have set de Tiltalte i Retten udsagde hun, at hun ikke med Sikkerhed kunde genkende nogen af dem, men at det ganske godt lignede »den store« (Arrestanten Olsen). Den lille (Tiltalte Hansen) saa Vidnet ikke saa tydeligt, men han havde en stiv Hat paa, hvad der passede paa denne Tiltalte.

Skomagermester Andr. M. Hansen af Bramminge forklarede, at han Natten mellem den 28 og 29 December 1913, da han ved Halvtretiden kom hjem og i sin Port afrev en Tændstik, saa 2 Personer, af hvilke den ene ytrede, at de havde været inde i Porten for at lade deres Vand. Dette Vidne udtalte i Retten efter at have taget de Tiltalte i Øjesyn, at han mente med Sikkerhed at kunne genkende Arrestanten Olsen som den Person, han talte med i sin Port. I Tiltalte Hansen kunde han ikke genkende den anden Person, som han kun saa fra Ryggen; men han lagde dog Mærke til, at Personen havde Overfrakke paa, hvilket passede med, at nævnte Tiltalte var iført en saadan.

Købmand M. A. Madsen og Hustru af Bramminge forklarede, at de den nævnte Nat ved Halvtretiden umiddelbart efter, at de havde taget Afsked med Skomager Hansen udenfor hans Ejendom i Bramminge, og Hansen var gaaet ind i sin Port, hørte ham udbryde: »Uha! her staar et Menneske!« og at der da blev svaret: »Jal vi er 2 og er gaaet ind for at lade vort Vand«. Disse Vidner forklarede i Retten, hvor de overværede en Afhøring af Arrestanten Olsen, at dennes Stemme efter deres Formening passede med den Person, der den anførte Nat fremkom med hin Udtalelse. Hansens Hustru bemærkede derhos, at Arrestantens Udseende — den Smule, hun saa til Personen — kunde passe med denne.

Skomager A. Hansen og Købmand M. A. Madsen og Hustru mente ikke at kunne beedige deres Forklaringer, da det, de saa til de Tiltalte, var saa flygtigt og tildels usikkert.

Da Arrestanten Olsen den 23 December f. A. var bleven anholdt i Vejle som sigtet for Betleri, afgav han den følgende Dag i nævnte Købstads Politiret Tilstaaelse om at have begaaet det ovenfor omhandlede Indbrud hos Købmand Christensen i Bramminge, og efter at

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 31.

Torsdag den 7 Oktober.

Undersøgelsen er bleven genoptaget ved Ribe Herreds Politiret, har han nærmere forklaret Følgende:

Efter at han og Tiltalte Hansen den 28 December 1913 om Aftenen havde nydt forskellige Drikkevarer i Bramminge, blev de enige om at skaffe sig Penge ved at begaa Indbrud, uden at de dog foreløbig bestemte, hvor det skulde forsøges. De gik først ned ved Jernbanestationen, hvor Arrestanten hjalp en Chauffør med at istandsætte et Automobil. Derefter gik de ud af Byen mod Nord, idet de fandt, at der var for mange Folk paa Gaden til, at de kunde forsøge at begaa Indbrud; men en Timestid senere vendte de tilbage til Bramminge, og de forsøgte da at opbryde den under Sagen omhandlede Cigarautomat. Af Redskaber havde de kun en Arrestanten tilhørende Lomme-kniv, og ved Hjælp af den fik de Automaten tildels opbrudt og tog nogle Æsker Cigarer og Cigaretter, hvorimod de ikke fik Penge, idet de blev forstyrrede ved, at der kom 3 à 4 Personer oppe i Gaden. De gik derfor ind i en Port et Par Huse længere nede i Gaden, og da de stod der, standsede Selskabet udenfor Porten og sagde Godnat. En af Personerne gik derhos ind i Porten og afrev en Tændstik, og de Tiltalte lod da, som om de var derinde for at lade deres Vand. Da Selskabet havde fjernet sig, og den omhandlede Person var gaaet op i Huset, gik de Tiltalte paany ud paa Gaden, og da de kom forbi Købmand Hans Christensens Forretning, fandt de denne egnet til at gøre Indbrud i. De gik derfor ind i Gaarden, idet de passede bag ind gennem Haven, der ligger mellem Huset og Jernbanen. Tiltalte Hansen ituslog nu en Rude i Butikken, idet han benyttede Arrestantens Lomme-kniv, og da der var en Del Konserverdaaser opstillede i Vindueskarmen, tog Tiltalte Hansen dem bort og rakte dem til Arrestanten, der stillede dem op nedenfor i Gaarden. Arrestanten blev staaende og holdt Vagt, medens Tiltalte Hansen steg ind i Butikken, og Arrestanten saa da, at Tiltalte Hansen var henne ved Kontrolapparatet paa Disken; men da Tiltalte Hansen havde været inde i Butikken 3 à 4 Minutter, kom han tilbage igen og sagde, at der var Noget, der havde ringet oppe i Huset, og at han Intet havde faaet i Butikken. De Tiltalte forlod derpaa Ejendommen ad samme Vej, som de var komne ind, og begav sig ad Ribe til.

Arrestanten Olsen har paa et under den oprindelige Undersøgelse fremlagt Rids nærmere betegnet den Vej, han og Tiltalte Hansen fulgte

for at komme ind i Christensens Gaard, ligesom han paa Ridset har angivet Tiltalte Hansens Bevægelser inde i Christensens Butik.

Tiltalte Hansen, der for Tiden afsoner den ham ved Højesterets Dom af 16 Februar d. A. idømte Straf af Forbedringshusarbejde, er bragt til Stede under Forhøret. Han har fastholdt sin under den oprindelige Sag afgivne Forklaring og vedholdende nægtet at have begaaet eller deltaget i Indbruddet hos Købmand Christensen eller i Tyveriet fra Købmand Lauridsens Automat. Efter hvad han har udsagt, maa Arrestanten Olsen, naar han har afgivet Tilstaaelse som anført, ikke være »rigtig i Hovedet« og har maaske ogsaa fattet Nag til Arrestanten. Denne Tiltalte har derhos bemærket, at han ikke hele Tiden var sammen med Arrestanten Olsen om Aftenen den 28 December 1913. Arrestanten Olsen har i Modsætning hertil forklaret, at de den nævnte Aften stadig færdedes sammen, naar undtages, at Tiltalte Hansen, medens de opholdt sig paa Hotel »Kikkenborg«, et Øjeblik var ude for at lade sit Vand. Arrestanten Olsen har sluttelig anført, at det, da han tilstod sig skyldig i Tyverierne i Bramminge, hvad han vil have gjort for at undgaa at blive straffet for Betleri og hjemsendt, slet ikke faldt ham ind, at Sagen paany kunde blive rejst mod Tiltalte Hansen.

Idet nu forskellige ved Undersøgelsen mod de Tiltalte oplyste Omstændigheder væsentlig bestyrke Arrestanten Olsens Tilstaaelse, vil den være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse, og det maa heretter anses tilstrækkelig godtgjort, at de Tiltalte i Forening har forøvet det omhandlede Tyveri fra Købmand Lauridsens Automat saavel som det samme Nat i Købmand Hans Christensens Ejendom begaaede Indbrud.

De Tiltalte har endvidere under den oprindelige Undersøgelse erkendt, at de, hvad der stemmer med Sagens øvrige Oplysninger, har betlet den 28 December 1913 paa Vejen fra Esbjerg til Bramminge...

Der er ikke nedlagt nogen Erstatningspaastand under Sagen.

For deres i de foranførte Henseender udviste Forhold vil de Tiltalte være at anse . . . Tiltalte Hansen dels efter Straffelovens § 232, 1ste Led, for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri og efter samme §'s 2det Led, jfr. § 46, for Forsøg paa 6te Gang begaaet groft Tyveri, dels efter Lov 3 Marts 1860 § 3. De af de Tiltalte forskyldte Straffe findes efter Sagens Omstændigheder — for Tiltalte Hansens Vedkommende tildels under Hensyn til Straffelovens § 64 — passende at kunne bestemmes for hver af de Tiltalte til Tugthusarbejde i 2 Aar, dog saaledes at Straffene vil være at anse for delvis afsonede ved de de Tiltalte ved Underrettsdommen ikendte og af dem udstaaede Straffe.

Da Underrettsdommens Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 30 Kr., tiltrædes, vil bemeldte Dom i saa Henseende være at stadfæste.

Nr. 278. Højesteretssagfører Bache

mod

Thorvald Johannes Christensen (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 10 April 1915: Tiltalte Thorvald Johannes Christensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og betale Sagens Omkostninger. I Medfør af Bestemmelserne i Kapitel 3 i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 udsættes Straffens Fuldbyrkelse og efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder den, alt saafremt de i nævnte Lov anførte Betingelser overholdes. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter den indankede Doms Afsigelse er det oplyst, at Tiltalte er anset ved Hørsholm Birks Ekstrarets Dom af 24 Januar 1906 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage. Tiltalte vil derfor for det i Dommen ommeldte Tyveri nu være at anse efter Straffelovens § 230 I, jfr. midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage samt have at betale Sagens Omkostninger.

Thi kendes for Ret:

Thorvald Johannes Christensen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage. Saa betaler han og Sagens Omkostninger, derunder i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Bache og Henriques 30 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Tiltalte Thorvald Johannes Christensen, der er født den 7 August 1884 og ikke funden straffet, tiltales for Tyveri.

Ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er han overbevist om at have den 26 Marts 1915 frastjaalet sin Svoger, Arbejdsmand Lars Peter Larsen, et kontant Beløb af 4 Kr. 80 Øre, der beroede i en Gasautomat, som Tiltalte har opbrudt.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og have at betale Sagens Omkostninger.

I Medfør af Bestemmelserne i Kapitel 3 i den midlertidige Straffe-

lov findes Straffens Fuldbyrkelse at burde udsættes og efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalde, alt saafremt de i nævnte Lov anførte Betingelser overholdes.

Fredag den 8 Oktober.

Nr. 48. Harald Nielsen (G. Shaw)

mod

Indenrigsministeriet (den kst. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af et Kroprivilegium.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Marts 1914: De Indstævnte, Indenrigsministeriet, bør for Tiltale af Citanten, Harald Nielsen af Rønnede Kro, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de under denne Del af Sagen i den indankede Dom anførte Grunde, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste, hvorhos Appellanten vil have til den konstituerede Kammeradvokat at betale nedennævnte Salær.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium til den konstituerede Kammeradvokat betaler Appellanten, Harald Nielsen, 150 Kroner. Saa betaler han og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved kgl. Bevilling af 7 Oktober 1825 tillodes det Grev Fr. Chr. Danneskjold Samsøe som Overdirektør for Gisselfeld Kloster at »lade indrette og holde et Værtshus paa Rønnede Bys Mark ved den nye Landvej mellem Kjøge og Vordingborg Kjøbstæder«, og i Henhold til denne Bevilling blev der af Klosteret paa en det tilhørende, nu som Matr. Nr. 8 a, 9 a, 24 h og 24 i af Rønnede By, Vester Egede Sogn, matrikuleret

Ejendom oprettet den saakaldte »Rønnede Kro«. Da der, efter at fornævnte Grev Fr. Chr. Danneskjold-Samsøe i Aaret 1869 var afgaaet ved Døden, rejstes Tvivl om Bevillingens vedvarende Gyldighed, blev Spørgsmaalet herom gjort til Genstand for en Retssag, der fandt sin Afslutning ved Højesteretsdom af 6 Maj 1901, ved hvilken Dom det statueredes, at Bevillingen maatte antages at have villet tillægge Klosteret Privilegiet som en vedvarende, ikke til den fornævnte Overdirektørs Funktionstid begrænset Ret, og at derfor ogsaa den paa Domsafsigselsens Tid fungerende Overdirektør for Klosteret, Grev Chr. Fr. Danneskjold-Samsøe, var berettiget til i sin Egenskab af Overdirektør for Klosteret »at lade holde et Værtshus paa Rønnede Byes Mark i Overensstemmelse med den Gisselfeld Kloster i saa Henseende under 7 Oktober 1825 meddelte allerhøjeste Bevilling«.

Kroprivilegiet blev af Klosteret, saavel før som efter Højesteretsdommen af 1901, udnyttet ved Bortforpagtning, senest til Citanten Harald Nielsen, men da denne ved Købekontrakt af 25 og 28 April 1912 og Skøde af 31 Maj s. A. havde erholdt den fornævnte Ejendom overdraget af Gisselfeld Kloster til Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte og saaledes, at Retten ifølge Bevillingen af 1825 medfulgte i Handlen, udtalte Indenrigsministeriet i Skrivelse af 6 Februar 1913, at den oftnævnte Bevilling »til at drive Beværtningsnæring i nævnte Ejendom« ikke — som af Citanten forment — kunde anses som reel, saaledes, at han ved Købet af Ejendommen havde erhvervet Ret til at drive Beværternæring sammesteds, og at Citanten derfor, saafremt han ønskede at fortsætte Driften af Næringen, maatte erhverve Bevilling hertil efter Reglerne i Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 om Beværtning og Gæstgiveri samt om Handel med stærke Drikke.

Efter at Citanten havde anmeldt for Indenrigsministeriet, at han agtede at indbringe Spørgsmaalet om sin paa Bevillingen af 1825 støttede Næringsret for Domstolene, og efter at Ministeriet i Skrivelse af 14 April 1913 havde erklæret, at det — under nærmere angivne Forudsætninger med Hensyn til Sagens Anlæg og Fremme — intet havde at erindre imod, at Citanten fortsatte Næringen som hidtil, indtil Spørgsmaalet, om den ved den kongelige Bevilling hjemlede Ret var en reel Ret eller ej, var afgjort ved Dom, og det i Skrivelse af 30 s. M. havde erklæret sig villigt til at modtage Søgsmålet, har Citanten ved Stævning til bemeldte Ministerium af 28 Maj f. A. anlagt nærværende Sag, hvorunder han i Stævningen, til hvilken han ved Sagens Deduktion har henholdt sig, har nedlagt Paastand paa, at han ved Dom kendes beføjet til i Henhold til Vedtagelser i det ham meddelte Arvefæsteskødebrev af 31 Maj 1912 paa Ejendommen Matr. Nr. 8 a, 9 a, 24 h og 24 i af Rønnede By, Vester Egede Sogn, at gøre Bestemmelserne i den oftnævnte kongelige Bevilling af 7 Oktober 1825 om Berettigelse til at indrette og holde et Værtshus paa Rønnede Bys Mark gældende, samt paa, at Sagens Omkostninger tilkendes ham hos de indstævnte.

Med Hensyn til den saaledes nedlagte Paastand bemærkes, at den til Grund for Citantens Skøde liggende Købekontrakt i sin Post 23 ikke blot indeholder en udtrykkelig Bestemmelse om, at den Gisselfeld Kloster ved Bevillingen hjemlede og ved Højesteretsdommen af 6 Maj 1901 anerkendte Ret til Krohold »medfølger i Handlen«, men tillige

indeholder en Række Bestemmelser, der for det Tilfælde, at denne Ret ikke maatte blive anerkendt som en Køberen uden ny Bevillings Løsning tilkommende, til Ejendommen knyttet reel Ret, gaar ud paa at sikre den nuværende og senere Arvefæstere Adgang til paa Klosters Vegne og mod en aarlig Afgift til dette at udøve Næringen, og yderligere nogle Bestemmelser, der for det Tilfælde, at en saadan Ordning ej heller kan opretholdes, sigte til paa anden Maade at udnytte Privilegiet. Under Anbringende af, at en Paastand som den af Citanten nedlagte under Hensyn til de saaledes i Kontrakten omhandlede forskellige Eventualiteter savner den fornødne Bestemthed, at Ministeriet overhovedet ikke har haft eller kunnet have Anledning til at tage Stilling til de Arrangementer, der med Hjemmel i Kontrakten maatte blive truffene for det Tilfælde, at Privilegiet ikke anerkendes som et reelt, til Citantens Ejendom knyttet Privilegium, og at Ministeriet ikke kan være pligtigt at taale et Søgmaal angaaende disse eventuelle Arrangementer, med Hensyn til hvilke der ikke foreligger noget aktuelt retligt Mellemværende mellem Parterne, har de Indstævnte — som der efter Proceduren maa gaas ud fra — nedlagt Paastand paa, at Sagen, forsaavidt dette ikke allerede ex officio maatte ske, afvises, og at der tillægges dem Kost og Tæring hos Citanten. Uanset de i Stævningen benyttede vide Udtryk, maa Citantens Paastand efter Proceduren imidlertid anses for begrænset saaledes, at han kun paastaar Dom over de Indstævnte for, at han har erhvervet tilstrækkelig Adkomst til — uden særlig Bevilling i Henhold til Lov Nr. 104 af 10 Maj 1912 — at drive Rønnede Kro derved, at han har faaet den oftnævnte Ejendom overdraget som Arvefæste med Ret til at sælge og pantsætte, saaledes at Retten ifølge Bevillingen af 1825 i Henhold til særlig Bestemmelse desangaaende i hans Adkomstdokument paa Ejendommen er medfulgt i Handlen. Da Paastanden med denne Begrænsning ikke savner fornøden Bestemthed og i dens Helhed maa anses bestridt af de Indstævnte, bliver der ikke Spørgsmaal om helt eller delvist at afvise Sagen, under hvilken de Indstævnte i Realiteten har nedlagt Paastand paa Frifindelse med Tillæg af Sagens skadesløse Omkostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat, der for dem har givet Møde under Sagen.

Der maa nu gives de Indstævnte Medhold i, at der efter Indholdet af Bevillingen af 1825 savnes Føje til at anse det ved samme hjemlede Kroprivilegium som et reelt Privilegium i den Forstand, at det tilkommer den til enhver Tid værende Ejer af den Ejendom, i hvilken Kroen i Henhold til det af Klosters Overdirektør i sin Tid truffene Valg hidtil har været drevet, og som nu er erhvervet af Citanten. Men ligesaa lidt kan det antages, at det Kloster ved Bevillingen hjemlede Privilegium til at holde eller lade holde Værtshus indenfor det i Bevillingen angivne Omraade skulde kunne afhændes til Andre, eller særlig, at Klosteret skulde kunne lade det medfølge ved Salget af den hidtidige Kroejendom, hvorved der uden nogensomhelst Hjemmel i Bevillingen vilde aabnet Adgang for Klosteret til for den afhændede Ejendom at skabe et reelt Privilegium i foranførte Forstand. Der vil herefter ikke kunne være Spørgsmaal om at anerkende nogen Anden end Gisselfeld Kloster som Indehaver af Kroprivilegiet, for hvis Udøvelse det maa være en Forudsætning, at Klosteret ejer eller dog til

saadant Brug disponerer over en Ejendom indenfor det i Bevillingen nævnte Omraade, og forsaavidt Citanten endelig har paaberaabt sig, at han, der før Overdragelsen har drevet Kroholdet som Forpagter under Klostret, ikke har faaet Ejendommen overdraget til Selveje, men nu som Arvefæster »driver Kroen under Klostret«, vil der ej heller kunne tillægges dette Anbringende nogen Betydning til Støtte for hans Paastand, da de Indskrænkninger i hans Ejendomsret, der paa-hviler ham som Arvefæster med Ret til at sælge og pantsætte, ikke kan afgive Føje til at anse Gisselfeld Kloster som den, der lader Værtshuset holde.

I Henhold til det Anførte vil de Indstævntes Frifindelsespaastand være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne vil være at ophæve, hvorfor der ikke her under Sagen vil være at træffe Bestemmelse om det den konstituerede Kammeradvokat tilkommende Salær.

Mandag den 11 Oktober.

Nr. 91. Købmand **Fr. Ravn** (Møldrup)

mod

Aktieselskabet Birkerød og Omegns Bank, Fabrikant **C. A. Ottesen** m. Fl. (Levy),

betræffende Spørgsmaalet om en Brugsparthavers Ret til at borttage nogle af ham opførte Skure.

Hørsholm Birks Auktionsrets Kendelse af 2 September 1914: Konditionerne vil være at affatte som i Udkastet anført, dog at næstsidste Punktum affattes saaledes: »Ønsker Køberen ikke at overtage dem, forbeholder Rekvirenten sig at borttage dem uhindret af Køberen mod at bringe det paa Ridset som Tørrerum betegnede Skur i samme Stand som før Tilbygningen af Skur Nr. 1 skete, med Tremmevæg og fuldt forsvarlig Istandsættelse af Tørrerummets Tagdækning forsaavidt den beskadiges ved Borttagelsen«. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 November 1914: De ovennævnte Auktionsvilkaars §§ 1 og 2 affattes som af Appellanterne, Aktieselskabet Birkerød og Omegns Bank, paastaet. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Som i den indankede Dom bemærket er den Obligation, der nu tilhører den indstævnte Bank, ikke udstedt af Appellanten men af Ottesen, og da Appellanten er tiltraadt Ejendommen ikke i Ejerens

Interesse eller paa hans Vegne, men for at gennemføre den ham som Brugspanthaver tilkommende Ret, kan Opførelsen af de omtalte Skure ikke medføre, at de uden videre derved er gaaet ind under den indstævnte Banks Panteret. Denne vil derfor ikke kunne være til Hinder for, at Appellanten borttager Skurene, og da det efter det Foreliggende maa antages, at samtlige 3 Skure vil kunne borttages saaledes, at Ejendommens forrige Tilstand genoprettes uden nævneværdig Forandring, vil Auktionsrettens Kendelse i Overensstemmelse med Appellantens Paastand være at stadfæste. Medens Processens Omkostninger for Overretten blive at ophæve, vil Banken have at betale Appellanten Processens Omkostninger for Højesteret med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Auktionsrettens Kendelse bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten ophæves. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Indstævnte, Aktieselskabet Birkerød og Omegns Bank, til Appellanten, Købmand Fr. Ravn, med 200 Kroner. Saa betaler nævnte Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 11 August 1913 fik Appelindstævnte F. Ravn Transport paa en af Appelindstævnte Fabrikant C. A. Ottesen den 1 Juli 1911 til en Trediemand udstedt Obligation med Pant i den Ottesen tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 1 t og 1 u af Allerød, Bloustrød Sogn, stor til Rest 8967 Kr.

Den 13 August 1913 erholdt Ravn ved Dekret, afsagt af Fogeden i Hørsholm Birk, sig indsat i Medfør af Danske Lov 5—7—8 i Brugen og Besiddelsen af Ejendommen, og den 23 September s. A. erholdt han Ejendommen udlagt til Forauktionering for derigennem at søge Dækning for sit under Forretningen til 9184 Kr. 73 Øre opgjorte Krav, idet Ejendommen med paastaaende Bygninger med mur- og nagelfast Tilbehør var blevet af Fogedvidnerne vurderet til 20,000 Kroner.

Under de derefter til Forberedelse af og Vedtagelse af Auktionskonditioner for Tvangsauktion over Ejendommen afholdte Møder blev der paa Rekvirenten Ravns Vegne fremlagt et Udkast til Auktionsvilkaar, i hvis § 1 Ejendommen angives ved de ovennævnte Matr. Numre »samt med de derpaa værende Rekviritus tilhørende Bygninger med mur-, nagel- og jordfaste Ting og øvrigt Tilbehør, deriblandt Kakkelovne, Komfurer og indmurede Kedler, Hegn, Led og Plantninger«. Der følger derefter Angivelse af en Del paa Ejendommens Folier tinglæste Dokumenter m. m., og derefter hedder det:

»Det bemærkes, at Rekvirenten, der har taget Ejendommen til brugeligt Pant, paa denne har ladet opføre 3 Skure — de 2 op til Vestsiden af Tørreskuret ved Maskinværkstedet og det 3die frit beliggende paa Ejendommens Sydøstlige Side —. Disse 3 Skure kan Købereren overtage mod udenfor Købesummen at betale Omkostningerne ved deres Opførelse Kr. 2198,43 og i Assurancepræmie Kr. 9,50. Ønsker Købereren ikke at overtage dem, forbeholder Ejeren, Rekvirenten, sig at lade dem borttage uhindret af Købereren. Vælger Købereren at overtage Skurene, kan Ejendommen ikke tiltrædes før de er betalt.«

I § 2 gøres der med Hensyn til de nævnte Skures Assurance-sum nogle Bemærkninger, hvori det hedder, at den kommer Købereren tilgode, hvis han overtager Skurene.

I § 7, hvori findes Bestemmelserne om, hvad Købereren skal betale udenfor Købesummen, findes derhos en Bestemmelse om, at Købereren skal betale alle Udgifter i Anledning af Ejendommens Overtagelse til brugeligt Pant, dens Bestyrelse og Drift, Vedligeholdelse m. v., efter at den er overdraget til brugeligt Pant og indtil Auktionen.

Under Forhandlingerne opstod en Uenighed mellem Rekvirenten som 2den Prioritetshaver og Appellanterne, Aktieselskabet Birkerød og Omegns Bank, som 3die Prioritetshavere ifølge Transport paa vedkommende Obligation angaaende Affattelsen af ovennævnte §§'er 1, 2, 7, og der udspandt sig derved en Procedure, under hvilken Banken forlangte § 1 i Udkastet ændret saaledes, at Ordene: »Rekvisitus tilhørende« og det ovenfor gengivne Stykke udgik, og § 2 samtidig ændret paa tilsvarende Maade med Hensyn til Skurenes Assurance-sum, medens Rekvirenten holdt paa den foreslaaede Affattelse, dog at det omtvistede Stykke i § 1 tilbødes affattet saaledes for næstsidsste Punktums Vedkommende:

»Ønsker Købereren ikke at overtage dem, forbeholder Rekvirenten sig at borttage dem uhindret af Købereren mod at bringe det paa Ridset som Tørrerum betegnede Skur i samme Stand som før Tilbygningen af Skur Nr. 1 skete, med Tremmevæg og fuldt forsvarlig Istandsættelse af Tørrerummets Tagdækning, forsaavidt den beskadiges ved Borttagelsen.«

Med Hensyn til § 7 nedlagde Banken Protest mod, at Ejendommen bebyrdedes med Udgifterne ved Rekvirentens Administration af Ejendommen som brugeligt Pant, men efter at Rekvirenten i et efterfølgende Indlæg havde, som det maa antages, erklæret sig villig til — idet Intet paa det paagældende Tidspunkt kunde vides om disse Udgifters Størrelse, eller i hvilket Omfang de maatte blive dækkede af Pantets Indtægter — at tage et dertil sigtende Forbehold i Konditionerne, udtalte Banken sig ikke i Disputen yderligere om dette Punkt.

Ved Hørsholm Birks Auktionsrets Kendelse af 2 September 1914 afgjordes Disputen, der efter det Nysanførte antoges blot at dreje sig om Udkastets §§ 1 og 2, derhen, at Rekvirentens Paastand — modi-

ficeret med Hensyn til § 1's ovenangivne Stykkes næstsidste Punktum paa den ovenangivne Maade — toges til Følge.

Denne Kendelse paastaar Appellanterne forandret i Overensstemmelse med deres for Auktionsretten nedlagte Paastand med Hensyn til alle tre §'er, hvorhos de paastaar sig Appellsagens Omkostninger tilkendte skadesløst.

Appelindstævnte Ottesen har givet Møde her for Retten og henholdt sig til det af Appellanterne Anførte, medens Appelindstævnte Ravn, skønt lovlig stævnet, ikke har givet Møde.

Appellanterne gør gældende, at ifølge den dem tilhørende Obligation har de Pant i Ejendommen med Alt, hvad der paa denne er og forefindes og fremtidig bliver bygget . . . , og at de omhandlede tre Skure, der dækker ca. 2000 Kvadrat Alen Flade og er opførte paa Betonfundamenter, ligesom de for de 2's — Skur Nr. 1 og Skur Nr. 2's — Vedkommende er fastgjort henholdsvis direkte og indirekte til de i Forvejen eksisterende Bygninger, saaledes at de ikke kan fjernes uden Paavirkning af disse, derfor omfattes af deres Panteret og ikke som i Konditionsudkastet anført kan skilles fra Hovedejendommen.

I Modsætning til det saaledes Anførte hævder Appelindstævnte Ravn, at de 2 Skure er helt fri for Forbindelser med de andre paa Ejendommen værende Bygninger, og at det tredie, der er bygget op til et Tørreskur, ligeledes er et selvstændigt Skur, om end det ved, at Tremmer ind til Tørreskuret er borttagne, saaledes at det udgør et fælles Rum med det og i Øjeblikket har en vis Forbindelse med det, hvilken Forbindelse kan afbrydes ved et forholdsvis uvæsentligt Repara-tionsarbejde, nemlig ved at bringe Tørrerummet i samme Stand som før Skurets Tilbygning ved Hjælp af en ny Tremmevæg og ved for-svarlig Istandsættelse af Tørrerummets Tagdækning.

Ravn, der selv har opført de omtvistede Skure i den Tid, han har haft Ejendommen til Brugelighed, hævder i Overensstemmelse hermed og med Fremhævelse af, at Betonfundamentet, hvorpaa samtlige tre Skure hviler, kun er nogle smaa Betonblokke, der tjener til Underlag for Skurenes Stolper og kan fjernes lige saa let, som man fjerner Sten, at Skurene ikke omfattes af Appellanternes Panteret.

Under Sagen har Ravn erkendt, at Hensigten med de 3 Skures Opførelse var at skaffe større Indtægt af Ejendommen, og paa Grund af Skurenes Opførelse steg Lejeindtægten af Ejendommen med 200 Kroner aarlig.

Han maa derved anses som selv havende bragt de paagældende 3 Skure i et saadant Forhold til Ejendommen, at de i Kraft af den ovennævnte Appellanterne nu tilhørende Obligation, der ganske vist er udstedt af Ottesen og ikke af Ravn selv, maa anses grebne af og indbefattede under den Appellanterne ved denne indrømmede Panteret, og han maa allerede af den Grund anses ubeføjet til at lade Auktionsvilkårenes §§ 1 og 2 affatte som af ham tilsigtet, hvorimod Appellanternes Paastand om nævnte §§'ers Affattelse vil være at tage til Følge.

Medens den indankede Auktionskendelse vil være at forandre i Overensstemmelse hermed, vil der derimod, efter hvad der ovenfor er anført om Appellanternes Procedure for Auktionsretten, ikke her for

Retten kunne træffes nogen Afgørelse med Hensyn til Affattelsen af Vilkaarenes § 7, idet den med Hensyn hertil oprindelig opkomne Tvist findes med Rette ikke at være paakendt af Auktionsretten.

Sagens Omkostninger her for Retten findes at burde ophæves.

Nr. 64. Fru **Marie Jessen**, født **Orlamundt**, i Forening med sin Mand, **Grosserer J. Jessen (Ingen)**

mod

Skifteforvalteren i Kronborg østre Birk, Birkedommer **Jork**, og **Frk. J. Hansen (Bagger efter Ordre)**.

Højesterets Dom.

Appellantinden, Fru Marie Jessen, født Orlamundt, i Forening med sin Mand, Grosserer J. Jessen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades dem med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt de ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør de have tabt Sagen, og dem ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør de og da betale til Justitskassen for unødigt Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. Endelig betaler de til det Offentlige det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, hvis Sagen ikke for Højesteret for de Indstævntes Vedkommende havde været beneficeret, samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagfører Bagger 80 Kroner.

Tirsdag den 12 Oktober.

Nr. 93. Fhv. Gaardejer, nuværende Husejer **Hans Hansen**
(Selv)

mod

Gaardejer H. Jørgensens Enke, Ane Marie Jørgensen
(Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af Appellantens Gæld til Indstævnte.

Fuglse Herreds ordinære Rets Dom af 7 April 1914: Indstævnte, Gaardejer Hans Hansen, Vejleby, bør til Citantinden, Gaardejer H. Jørgensens Enke, Ane Marie Jørgensen, Opager, betale 3000 Kr. med Renter à 5 pCt. p. a. af 1000 Kr. fra Forligsklagens Dato, den 6 Maj 1913, og af 2000 Kr. fra den 4 Marts 1911, til Betaling sker, alt mod Udlevering i kvitteret Stand af de under Sagen fremlagte tvende Kontrakter af 4 Marts 1909 og 4 Marts 1911. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at disse Kontrakter ikke ses at være oprettede paa stemplet Papir. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 16 November 1914: Underretsdommen og den paaankede Udlægsforretning bør ved Magt at stande, dog at Appellanten, Gaardejer Hans Hansen af Vejlebys Betalingspligt tillige gøres afhængig af, at han erholder den ovennævnte Forkøbskontrakt udleveret. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Naar henses til, hvad der er oplyst om Parternes mangeaarige Pengemellemværende, af hvilke de i den indankede Dom omtalte »Kontrakter« af 4 Marts 1909 og 4 Marts 1911 udgøre Led, samt til disse Dokumenters ubehjælpssomme Affattelse og delvis urigtige Angivelser, kan der ikke tillægges dem hver for sig den stærke Beviskraft, der som Regel maa tillægges det enkelte Gældsbevis. Da derhos Indstævnte har erklæret ikke personlig at have Kundskab om, hvilke Laan Appellanten har faaet, men derom har maattet henvise til sin blandt Andet for Dokumentfalsk straffede Søns Erklæringer, der paa visse Punkter bærer Præg af Usandsynlighed, da Sønnen ikke har været i Stand til at fremkomme med noget Regnskab over Parternes Mellemværende, og da Appellantens ogsaa for Højesteret bestemt fastholdte Forklaring om, at Gælden efter Kontrakten af 4 Marts 1909 er indbefattet i Gælden efter Kontrakten af 4 Marts 1911, paa forskellig Maade støttes af Sagens Oplysninger, findes denne Appellantens Forklaring at burde lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse. Som Omstændigheder, der særlig støtter Rigtigheden af denne Forklaring, skal nævnes, at Kontrakten af 4 Marts 1911, skønt den i sig samler tidligere Gæld, og skønt den angiver, for hvilke Beløb Indstævnte skulde have Panteret i og »Overtagelsesret« med Hensyn til Appellantens Ejendom, ikke indeholder nogensomhelst Antydning af, at Gældsforholdet efter Kontrakten af 4 Marts 1909 skulde vedblive at bestaa ved Siden af Gældsforholdet efter Kontrakten af 4 Marts 1911, samt at Forkøbsretskontrakten af 2 November 1911 efter sit Indhold er vanskelig forenelig med, at Appellantens Gæld til Indstævnte paa det Tidspunkt skulde have udgjort mere end 2000 Kroner. Hvad derimod angaar Appellantens Paastand om Fradrag af 60 Kroner,

vil denne af de i den indankede Dom anførte Grunde ikke kunne tages til Følge.

Da Appellanten ikke mod Indstævntes Benægtelse har bevist, at der er betalt Renter af de 2000 Kroner for nogen Del af Tidsrummet efter den 4 Marts 1911, vil der være at tilkende Indstævnte Renter fra dette Tidspunkt.

Hvad Udlægsforretningen angaar, findes denne kun at burde opretholdes, forsaavidt angaar selve det Beløb med Renter, der ved nærværende Dom tilkendes Indstævnte, medens den iøvrigt vil være at ophæve.

Processens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Mod Udlevering af de ovennævnte Kontrakter af 4 Marts 1909, 4 Marts 1911 og 2 November 1911, de 2 Førstnævnte i kvitteret Stand, bør Appellanten, Husejer Hans Hansen, til Indstævnte, Gaardejer H. Jørgensens Enke, Ane Marie Jørgensen, betale 2000 Kroner med Renter 5 pCt. aarlig fra den 4 Marts 1911. til Betaling sker. Den paaankede Udlægsforretning bør ved Magt at stande, forsaavidt angaar selve det Beløb med Renter, der ved nærværende Højesteretsdom er tilkendt Indstævnte, men bør iøvrigt være ophævet. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten og Indstævnte hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne i første Instans ved Fuglse Herreds ordinære Ret behandlede Sag paastod Appellinstævnte, Enke Ane Marie Jørgensen af Opager, Appellanten, Gaardejer Hans Hansen af Vejleby, dømt til at betale 3000 Kr., som han skulde skyldte hende for kontant modtaget Laan, tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 4 Marts 1911 og Sagens Omkostninger skadesløst. Appellanten paastod sig principalt frifunden mod Betaling af 1940 Kr., subsidiært 1970 Kr., tilligemed Renter à 5 pCt. p. a. af 2000 Kr. fra 11 December 1911 til 16 Marts 1912 og mod Udlevering af 2 den 4 Marts 1909 og den 4 Marts 1911 udstedte Skyldbeviser, lydende henholdsvis paa 1000 og 2000 Kr., samt en saakaldt Forkøbsretskontrakt af 2 November 1911, hvorhos han gjorde Paastand paa Tilkendelse af Sagens Omkostninger. Ved Underrettsdommen tilpligtedes Appellanten mod Udlevering af de 2 Skyldbeviser at betale de paastævnte 3000 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. af 1000 Kr. fra Forligsklagens Dato, den 6 Maj 1913, og 2000 Kr. fra den 4 Marts 1911, medens Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har Appellanten indanket her for Retten i Forbindelse med en af Fuglse Herreds Fogedret den 22 Maj d. A. efter Rekvisi-

tion af Appellinstævnte i Henhold til Dommen hos Appellanten foretagen Udlægsforretning, hvorunder der for et samlet Beløb af 3104 Kr. 40 Ø. er dekretet Udlæg i nogle Appellanten tilhørende Fordringer. Appellanten har paastaet den indankede Dom ændret i Overensstemmelse med sin Procedure for Underretten og de skete Udlæg ophævet, hvorhos han har paastaet sig Sagens Omkostninger her for Retten tilkendt hos Modparten. Appellinstævnte har paastaet saavel den indankede Dom som Udlægsforretningen stadfæstet og sig tilkendt Sagens Omkostninger for Overretten.

Det fremgaar af Sagen, at Appellanten den 4 Marts 1909 i Forbindelse med sin Hustru og Datter har underskrevet en »Kontrakt«, hvorved han tilstaar s. D. at have modtaget til Laans af Appellinstævnte 1000 Kr. kontant, hvilken Kapital kunde forlanges tilbagebetalt, naar Kreditor maatte forlange det. For Laanet forpligtede Appellanten sig til at give Panteret i sin Ejendom, Matr. Nr. 9 b af Vejleby, efter 11,800 Kr. Under 4 Marts 1911 underskrev Appellanten en ny »Kontrakt«, hvorved han erkendte s. D. at have modtaget et Laan, stort 2000 Kr., som han forpligtede sig til at lade »indlæse« i sin ovennævnte Ejendom næsteften 11,800 Kr., til en aarlig Rente 5½ pCt. p. a. og med Opsigelsesret efter Appellinstævntes Forlangende.

Til Støtte for sine Paastande gør Appellanten for det Første gældende, at de i det førstnævnte Dokument ommeldte 1000 Kr. er indbefattede i Dokumentet af 4 Marts 1911, idet han efter Udstedelsen af det første Dokument kun har laant yderligere 1000 Kr. i 2 à 3 Gange, og at Dokumentet af 4 Marts 1911 blev oprettet ved den sidste Udbetaling omfattende tillige de i den oprindelige Kontrakt laante 1000 Kr. Idet han som Grund til, at Dokumentet af 4 Marts 1909 ikke blev ham tilbageleveret samtidig med Udstedelsen af Dokumentet af 4 Marts 1911, har anført, at Appellinstævnte den Gang foregav at have forlagt det, har han yderligere henvist til, at begge de paagældende »Kontrakter« giver Sikkerhed i Appellinstævntes Ejendom næsteften 11,800 Kr., hvilken Omstændighed efter hans Formening viser, at det første Skylddokument skulde ophøre samtidig med Udstedelsen af det sidste Laanebevis.

Appellinstævnte har i det Hele bestridt den af Appellanten saaledes givne Fremstilling, navnlig ogsaa, at de ifølge Kontrakten af 4 Marts 1909 laante 1000 Kr. skulde være indbefattede under Kontrakten af 4 Marts 1911, og anført, at Appellinstævnte ialt har laant henimod 4000 Kr. af hende, nemlig foruden det af de to her under Sagen omhandlede Dokumenter omfattede Beløb af 3000 Kr. nogle Hundrede Kroner ifølge særlige »Lejekontrakter« paa Kreaturer eller Landbrugsredskaber. Som Forklaring af, at begge de titnævnte Dokumenter giver samme Sikkerhed i Appellantens Ejendom, har Appellinstævnte anført, at hun havde anset det unødvendigt at gøre Brug af den ved den førstnævnte Kontrakt hjemlede Ret til Pantesikkerhed i Appellantens Ejendom. Da Appellanten herefter ikke har godtgjort Rigtigheden af sin Fremstilling, vil Appellanten ikke kunne undgaa at dømmes til at betale de efter begge de paagældende Dokumenter skyldige Kapitalbeløb af tilsammen 3000 Kr.

Appellanten har dernæst anbragt, at der ved Udstedelsen af det første Skyldbevis af Appellinstævnte blev tilbageholdt 30 Kr. til Om-

kostninger ved Udstedelsen af en egentlig Panteobligation, som dog aldrig er blevet udfærdiget, hvilket Beløb Appellanten fordrer afkortet i sin Skyld. Overfor Appelindstævntes Benægtelse har Appellanten imidlertid ikke bevist, at et saadant Beløb er tilbageholdt, og hans Paastand herom vil derfor ejheller kunne tages tilfølg. Derhos vil en af Appellanten fremsat Paastand om, at et ham hos Appelindstævnte ifølge Dom tilkendt Omkostningsbeløb, stort 30 Kr., kommer til Afregning under denne Sag, ikke mod Appelindstævntes Protest kunne tages tilfølg, da Appellanten ikke har anlagt Kontrasøgsmaal.

Appellanten har endelig til sin Støtte for sin Paastand om delvis Fritagelse for at svare de af Appelindstævnte paastaaede Rentebeløb anbragt, at han har betalt Renter til 11 December 1911, samt at han, som havde Ret til at tilbagebetale Laanesummen naarsomhelst, ved en Notarialbeskikkelse af 16 Marts 1912 har tilbudt Appelindstævnte Betaling af 2000 Kr. og Renter heraf fra 11 December 1911, uden at Appelindstævnte vilde modtage Beløbet, af hvilken Grund han formener sig fritaget for at betale Renter udover Tidsrummet fra 11 December 1911—16 Marts 1912. Appellantens nævnte Tilbud gik imidlertid efter det foreliggende ud paa Betaling af 2000 Kr. som fuld Afgørelse af Appellantens Skyld til Appelindstævnte efter de titnævnte to Laanebeviser, og har derfor efter det ovenfor med Hensyn til Omfanget af hans Forpligtelse i saa Henseende statuerede ikke kunnet ophæve hans kontraktmæssige Forpligtelse til at svare Renter af Gælden. Efter den skete Indstævning vil der ikke blive Spørgsmaal om at tilkende Appelindstævnte Renter af Laanebeviset af 4 Marts 1909 fra et tidligere Tidspunkt end Forligsklagens Dato, medens der i Dokumentet af 4 Marts 1911 haves Hjemmel for Appelindstævntes Rentepaastand for det heri nævnte Beløb af 2000 Kr., og da Appelindstævnte*) ikke har godtgjort at have betalt Renter heraf til 11 December 1911, vil Appelindstævntes Rentepaastand forsaavidt være at tage tilfølg.

Ligesom Appellantens Domfældelse i Overensstemmelse med, hvad der er fastsat i den indankede Dom, vil være at gøre afhængig af, at han erholder de to titnævnte Laanebeviser udleveret, saaledes findes der efter de for Overretten forelagte nye Oplysninger at maatte gives Appellanten Medhold i, at hans Domfældelse tillige gøres afhængig af Udlevering til ham af en mellem Parterne oprettet Forkøbskontrakt om hans ovennævnte Ejendom af 2 November 1911.

Herefter vil Underrettsdommen, hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger tiltrædes, med den nysnævnte Forandring være at stadfæste, ligesom ogsaa den paaankede Udlægsforretning, mod hvilken ingen særlig Indsigelse af Betydning er fremsat, vil kunne stadfæstes. Sagens Omkostninger for Overretten findes at burde ophæves.

*) Skal være: Appellanten.

Onsdag den 13 Oktober.

Nr. 249. Aktieselskabet **Em. Z. Svitzers Bjærgningsentreprise**
(David)

mod

Konsul **C. Breinholt** (I. Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Bjærgeløn.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Marts 1915: Indstævnte, Konsul C. Breinholt, bør for Tiltale af Citanterne, A/S. Em. Z. Svitzers Bjærgningsentreprise, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Efter de under Sagen foreliggende Oplysninger findes det ikke at kunne være Tvivl underkastet, at det appellerende Selskab ved den af dette udfoldede, i den indankede Dom omhandlede Virksomhed har paa en saadan Maade medvirket til Bevaringen og Bjærgningen af de reddede Værdier, at Selskabet uanset, at det er traadt tilbage fra Bjærgningsforetagendet, inden dette var fuldført, maa i Medfør af Sølovens § 224 have Krav paa et Vederlag for sin Virksomhed.

Som Følge heraf vil Indstævnte være at tilpligte at betale Selskabet en Bjærgeløn, der findes at kunne bestemmes til 2500 Kroner med Renter heraf som nedenauført.

Processens Omkostninger for begge Retter vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Konsul C. Breinholt, bør til Appellanten, Aktieselskabet Em. Z. Svitzers Bjærgningsentreprise, betale 2500 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 8 Juni 1914, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 27 Oktober 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 32.

Onsdag den 13 Oktober.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 16 April 1914 blev der mellem Føreren af den i Leith hjemmehørende Dampers Calabria, som var sat paa Grund paa Fanø efter at være kommen i Brand i Nordsoen, og Em. Z. Svitzers Bjærgnings-Entreprise sluttet en Overenskomst, hvorved det overdroges Entreprisen at bjærge Skibet og dets Ladning og føre samme til Esbjerg mod Betaling af en Bjærgeløn, som vilde være at fastsætte af Sø- og Handelsretten i København. Samme Dags Aften var Entreprisens Bjærgningsdampers Ægir ankommen til Fanø fra sin Station i Lemvig, men ved Ægirs Ankomst var Calabria, som var forladt af Besætningen, endnu saa stærkt i Brand, at det var umuligt at komme i dets Nærhed. Den næste Dag brændte det endnu i Skibet om end mindre end den foregaaende Dag, og ud paa Eftermiddagen fik man fra Ægir sat en Slæber fast paa Calabrias Bov, og efter et Par Timers Slæbning lykkedes det at faa Skibet flot, og det blev derefter af Ægir bugseret ind gennem Graadyb og sat paa Grund paa Indersiden af Skallingen. Den næste Morgen (den 18) gik Ægir i Gang med at pumpe Vand i Skibet for at slukke Ilden, der endnu brændte, og om Aftenen var alle Rum fyldte med Vand og Ilden tilsyneladende slukket. Efterhaanden som Vandet steg i Rummene, spængtes samtidig Naglerne i Skibet, og om Eftermiddagen var der i Skibssiden sprængt 3 Plader. I Løbet af Natten slog Skibet yderligere 2 store Revner, der gik ned langt under Vandlinien. Den næste Morgen viste det sig, at det endnu ulmede i nogle Baller Hør, men Ilden slukkedes med en Sprøjte fra Ægir, som derefter gik ind til Esbjerg. Den følgende Dag (den 20) var Ægir atter ved Skibet med en Repræsentant for Entreprisen ombord, og samme Eftermiddag sejlede Ægir tilbage til sin Station. Den 21 s. Md. tilskrev Entreprisen Firmaet C. K. Hansen saalydende Skrivelse: »Vi bekræfter vor Gaars-Telefonsamtale, i hvilken vi meddelte Dem, at vi ikke ønskede at fortsætte Bjærgningen af ovennævnte Skib paa Grund af de dermed forbundne store Udgifter, idet vi dog forbeholdt os Ret til Bjærgeløn for det af os udførte Arbejde ved Indbjærgning af Skibet og Slukning af Ilden i samme«. C. K. Hansen svarede i Skrivelse af 22 s. Md., at de havde ladet Meddelelsen gaa videre til Firmaet Jansen & Co., der repræsenterer en Del af Ladningen, og at de fra Rederiet havde faaet Instruktion om ikke at foretage yderligere i Sagen. I en senere Skrivelse af 24 s. Md. meddelte C. K. Hansen Citanterne, at Lloyds

Agent i Esbjerg nu paa samtlige interesserede Parters Vegne havde overtaget Alt vedrørende Damperen, hvorfor de bad Citanterne fremtidig føre al videre Korrespondance direkte med Lloyds Agent. Af denne blev der derefter truffet Aftale med andre Bjærgere om at fortsætte det af Entreprisen opgivne Arbejde, og ved disse nye Bjærgeres Hjælp blev den Del af Ladningen, som endnu var i Behold i Skibet, bragt til Esbjerg, hvor den er solgt ved Auktion og har udbragt netto ca. 26,600 Kr., hvoraf der dog til de nye Bjærgere er udbetalt 35 pCt. eller ca. 9300 Kr.

Vrag og Inventar har udbragt netto ca. 4100 Kr.

Ved Stævning af 8 Juni 1914 har Em. Z. Svitzers Bjærgnings-Entreprise indbragt Spørgsmaalet om Bjærgelønnen her for Retten, idet de har paastaaet Konsul C. Breinholt af Esbjerg, der har afgivet Indestaaelse for Bjærgelønnen og har forpligtet sig til at modtage Søgmaal til dens Fastsættelse, dømt til at betale Bjærgelønnen efter Rettens Bestemmelse med Renter af Beløbet 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato.

Indstævnte procederer principalt til pure Frifindelse og har subsidært paastaaet sig frifunden mod Betaling af et ganske ringe Beløb.

Sin principale Paastand støtter Indstævnte paa, at Citanterne ved Kontrakten, der er afsluttet paa Betingelse: no cure no pay, havde paataget sig at bjærge Skib og Ladning og føre samme til Esbjerg, hvilket imidlertid ikke er sket, idet de har opgivet Foretagendet paa Halvvejen og har sagt sig løs fra Kontrakten, da de ikke mente, at det kunde betale sig at fortsætte. Dette maa efter Indstævntes Formening have til Følge, at de ikke kan faa Andel i de Værdier, som det kun ved Andres Arbejde er lykkedes at bjærge.

Retten maa give Indstævnte Ret i denne Betragtning.

Saafernt Citanterne vilde have bevaret Retten til Bjærgeløn, maatte de have sørget for, om fornødent ved af dem antagen Hjælp fra Land, at bringe Ladningen i Sikkerhed ved at føre den til Esbjerg, saaledes som de ved Kontrakten havde paataget sig at gøre.

Da endvidere Citanterne ikke har godtgjort, at der er givet dem noget Tilsagn om ikke at miste Bjærgelønnen, uanset at de opgav at fuldføre Bjærgningen, og det i denne Henseende ikke kan være tilstrækkeligt, at der ikke er protesteret mod det i deres Skrivelse af 21 April 1914 til C. K. Hansen tagne Forbehold, vil de Indstævntes Paastand om Frifindelse være at give Medhold, uden at det herefter bliver nødvendigt at afgøre, hvilken Betydning Citanternes Arbejden med Skibet har haft i Henseende til Fremskaffelse af de reddede Værdier.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaaet sig tilkendt, vil kunne hæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 133. Firmaet Levin & Salomonsen (Asmussen)

mod

August Scheffmann (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om nogle af Indstævnte solgte Kalveskindes Kontraktmæssighed.

Sø- og Handelsrettens Dom af 31 December 1914: Indstævnte, August Scheffmann, bør til Citanterne, Firmaet Levin & Salomonsen, betale 6 Kr., men bør iøvrigt for Tiltale af Citanterne fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har det appellerende Firma erklæret sig fyldestgjort med Hensyn til det Firmaet ved den indankede Dom tilkendte Beløb af 6 Kroner samt frafaldet sin Paastand om en Erstatning af 126 Kroner for ikke leverede 42 Skind. Appellantens Paastand for Højesteret gaar herefter alene ud paa i Anledning af Mangler ved de leverede Skind [at erholde tilkendt 322 Kroner tilligemed Renter og Procesomkostninger.

Firmaet, som har støttet sin Paastand paa den i Dommen omtalte Skønsforretning, findes vel at være bundet ved sin Godkendelse af de 94 Skind, men efter de foreliggende til Dels efter Dommens Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, særligt Skønsforretningen, maa det antages, at Firmaet, selv om det ikke maatte have betinget sig prima Skind, med Føje har kunnet betegne de øvrige 64 Skind som ukontraktmæssige. Den Del af den erlagte Købesum, som Firmaet herefter er berettiget til at kræve tilbagebetalt, findes efter Skønsforretningen at kunne bestemmes til 204 Kroner. Dette Beløb vil Indstævnte herefter have at betale til Appellanten med Renter som nedenfor anført.

Processens Omkostninger for begge Retter vil være at op hæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, August Scheffmann, bør til Appellanten, Firmaet Levin & Salomonsen, betale 204 Kroner med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 12 November 1914, til Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Parterne hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det er in confesso, at Parterne i nærværende Sag i August d. A. gennem Telefonen har indgaaet en Overenskomst om, at Indstævnte, August Scheffmann, der dengang drev Forretning i Bogense, skulde levere Citanterne, Firmaet Levin & Salomonsen, et Parti tørrede Kalveskind til en Pris af 6 Kr. pr. Stk. Om Telefonsamtalens nærmere Indhold er der iøvrigt Uenighed, idet Citanterne gør gældende, at Indstævnte lovede at levere 200 Stk. prima, vragfri, sjællandske Kalveskind, medens Indstævnte gør gældende, at Handlen ikke angik et bestemt Antal Skind, men kun det Parti, han laa inde med, samt at han ikke har solgt prima Skind, men Skind efter hans egen Sortering.

Den 24 August fremsendte Indstævnte Nota over 159 Skind, lydende paa et Beløb af 954 Kr. Dette Beløb betalte Citanterne omgaaende, idet de dog samtidig forlangte efterleveret det Antal Skind, der manglede i 200. Indstævnte protesterede mod at have nogen Pligt hertil.

Efter Skindenes Ankomst meddelte Citanterne Indstævnte, at de kun havde modtaget 158 Skind, medens Notaen lød paa 159, og at Kvaliteten ikke var tilfredsstillende, idet kun 94 af Skindene var prima. Det Skøn, der derefter foranledigedes optaget af Citanterne, gav til Resultat, at kun 54 af Skindene var prima. Skønsmændene anslog Partiets Mindreværdi som Følge af, at der forefandtes Vrag, til 328 Kr.

Citanterne har da under nærværende Sag paastaaet Indstævnte dømt til at tilbagebetale det nævnte Beløb af 328 Kr. samt til at betale Erstatning for 42 ikke leverede Skind med 126 Kr., idet de angiver, at Prisen paa Skind siden Leveringen er steget med 3 Kr. pr. Stk. De har desuden paastaaet sig tilkendt Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 12 November 1914, og Sagens Omkostninger. Indstævnte har paastaaet sig frifunden.

Citanterne har intet Bevis ført for, at Indstævnte havde paataget sig at levere et Antal af 200 tørrede Kalveskind, og der vil derfor ikke kunne blive Tale om at tilpligte Indstævnte at betale den fornævnte Erstatning af 126 Kr. Heller ikke paa det andet Punkt tør Retten give Citanterne Medhold. De har ikke kunnet bevise, at Indstævnte havde garanteret prima Skind. At dette skulde have været Mening, tør Retten efter det Foreliggende ikke uden Bevis gaa ud fra. Det skal i saa Henseende bemærkes, at det efter Proceduren maa antages, at prima Skind den Dag, da Handlen afsluttedes, i København stod i en betydelig højere Pris end 6 Kr., hvilket Citanterne maa antages at have vidst, medens det ganske vist næppe har været bekendt for Indstævnte.

Efter det Anførte vil Indstævnte da være at frifinde, kun at han, da det efter Proceduren virkelig maa antages, at der virkelig kun er leveret 158 Skind, bør tilbagebetale Citanterne Prisen for 1 Skind, 6 Kr. Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde hæves. Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Torsdag den 14 Oktober.

Nr. 128. Aktieselskabet De danske Spritfabrikker (Trolle)

mod

Aktieselskabet Københavns Spritfabrikker (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til Anvendelsen af en Etikette.

Sø- og Handelsrettens Dom af 13 November 1914: De Indanten, A/S. Københavns Spritfabrikker, bør for Tiltale af Citanterne, A/S. De danske Spritfabrikker, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Den af Appellanten, Aktieselskabet De danske Spritfabrikker, for Højesteret nedlagte Paastand gaar alene ud paa, at Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Spritfabrikker, kendes uberegtiget til at anvende den under Sagen omhandlede Etikette ved Forhandling af dette Selskabs Varer.

Med denne Bemærkning vil den indankede Dom i Henhold til de i denne anførte Grunde samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde betale Indstævnte med 200 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet De danske Spritfabrikker, til Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Spritfabrikker, med 200 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanterne, A/S. »De danske Spritfabrikker«, gør under denne mod A/S. Københavns Spritfabrikker anlagte Sag gældende, at de Indstævnte under Navnet »Dansk Korn Snaps« har bragt i Handelen en Vare, der ved Forhandlingen udstyres med Etiketter, som er en Efterligning af Citanternes Varemærke for deres Aalborg Avavitter. Dette Varemærke er indregistreret i 1897, men de Etiketter, som Citanterne nu bruger, afviger paa enkelte Punkter fra det registrerede Mærke. Ved Afgørelsen

af det nu rejste Spørgsmaal maa det blive Varemærket i den registrerede Form, der maa lægges til Grund.

Dette beskrives i Anmeldelsen til Varemærkeregistret saaledes:

»En af to Linier dannet Ottekant, i hvilken indenfor en oval Ring med Paaskrift: De danske Spritfabrikker findes et Maltheserkors. Rundt om Ringen ligger en Kreds af Udstillingsmedailler med Angivelse af, hvorfra de er. Ovenover dette Kompleks staar i en Bue: Medailler for Sprit, Akvavit og Brændevin og nedenunder det: Rectificeret — Filtretet — fuselfri. Herunder findes et halvrundt Baand med bukkede Hjørner, hvorpaa staar: Taffel Akvavit. Under Baandet staar Anmelderens Navn, hvoraf særlig er fremhævet: Aalborg, skrevet med store Typer«.

Med Hensyn til Lighedspunkterne mellem de 2 Etiketter fremhæver Citanterne, at begge fremtræder i rød Farve, at de Indstævnte øverst har anbragt en i det Væsentlige lignende Overskrift som den, der findes paa Citanternes Varemærke (Medailler for Sprit, Akvavit og Brændevin), at de Indstævnte i Varemærkets øverste Halvdel har uden om en Ring anbragt en Kreds af Udstillingsmedailler som den, der er vist paa deres Varemærke. Citanterne gør derhos opmærksom paa, at de Indstævntes registrerede Varemærke paa Ringens øverste Kant bærer en Murkrone, som imidlertid er udeladt i den paaklagede Etikette og er erstattet af 2 Medailler, og at de Indstævnte ogsaa paa andre Punkter har gjort Ændringer i deres registrerede Mærke, hvilket alt har forøget Ligheden.

De Indstævnte paastaar sig frifundne. De hævder, at der ikke haves Eneret paa nogen bestemt Farve, at deres Etikette ikke paa retsstridig Maade ligner Citanternes Varemærke, og at den ikke let vil kunne forveksles med det af Citanterne indregistrerede Mærke.

Det er vel rigtigt, at der ikke kan vindes Eneret paa en bestemt Farve, men, som tidligere udtalt af denne Ret, vil en fælles Farve, naar der iøvrigt er Lighedspunkter mellem 2 Mærker, kunne være af væsentlig Betydning ved Afgørelsen af Spørgsmaalet, hvorvidt Forveksling mere eller mindre let kan finde Sted.

At den øverste Del af det paaklagede Mærke har en betydelig Lighed med Citanternes, kan ikke bestrides, og denne Lighed synes vanskeligt at kunne skyldes nogen Tilfældighed. Men paa den anden Side er de 2 Mærkers nederste Del afgjort forskellige, idet der i Baandet i det paaklagede Mærke med fremtrædende Skrift staar: Dansk Korn Snaps og nedenunder bl. a.: Fuselfri Brændevin, medens der i Citanternes Mærke staar med stor Skrift: Taffel Akvavit og nederst i Mærket med store Bogstaver: Aalborg.

Naar endvidere henses til den betydelige Forskel i Prisen mellem Akvavit og Brændevin og endvidere til selve de to Varearters Forskelighed, maa Retten anse det mindre sandsynligt, at de 2 Mærker let vil blive forvekslede, og de Indstævntes Paastand om Frifindelse maa derfor tages til Følge.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaaet sig tilkendte, vil kunne ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 408. Højesteretssagfører Møller

mod

Niels Johannes Rasmussen (Def. Aagesen),

der tiltales for Tyveri eller ulovlig Omgang med Hittegods og Forsøg paa Tyveri samt Overtrædelse af Værnepligtslovens § 13.

Kriminal- og Politirettens Dom af 28 August 1915: Arrestanten, Værnepligtig 1—1—D—1834, Niels Johannes Rasmussen, bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Højesteretssagfører Levy og Overretssagfører Cortsen, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 2 Aar.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 2 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Johannes Rasmussen til Højesteretssagførerne Møller og Aagesen 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten, Værnepligtig 1—1—D—1834, Niels Johannes Rasmussen, der tiltales for Tyveri eller ulovlig Omgang med Hittegods og Forsøg paa Tyveri samt Overtrædelse af Værnepligtslovens § 13, er født den 16 Januar 1888 og tidligere ifølge Dom anset: ved nærværende Rets Dom af 29 Februar 1908 efter Straffelovens § 228, jfr. Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, ved nærværende Rets Dom af 3 April 1909 efter Straffelovens § 251, jfr. Lov af 1 April 1905 § 13, samt efter sidstnævnte Lovs § 4 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder, ved Horsens Købstads Ekstrarets

Dom af 28 September 1910 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ved Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 3 Maj 1911 efter Straffelovens § 228, kfr. § 55, sammenholdt med § 231, 1ste Stk., med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage og ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 13 Oktober 1911 efter Straffelovens § 253, jfr. tildels § 55, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage.

Arrestanten har derhos i Tiden fra den 13 December 1911 til den 23 Marts 1912, fra den 4 November 1913 til den 15 s. M. samt fra den 15 April 1914 til den 26 Maj s. A. været arresteret ved forskellige af Rettens Kriminalkamre som sigtet henholdsvis for Tyveri, Hæleri og Hæleri, men disse Sager sluttedes uden Tiltale.

Den 3 April d. A. ved Middagstid anmeldte Styrmand Peter Adolf Rasmussen paa Politistationen i Lyngby, at han var bleven bestjaalet for ca. 200 Kr. af Arrestanten, sammen med hvem han var kørt i Automobil til Lyngby, efter at de havde været i forskellige Beværtninger her i Staden.

Anmelderen, der, da han foretog Anmeldelsen, var i Besiddelse af 237 Kr. 92 Øre, har under Ed forklaret, at han den 1 s. M. rejste fra Gilleleje til København, medførende 668 Kr. 7 Øre, han i Gilleleje havde erholdt udbetalt som Hyre, at han den 2 April d. A. om Aftenen var i Besiddelse af alle Pengene — hvoraf 5 100-Kronesedler og 2 50-Kronesedler — med Undtagelse af et forholdsvis mindre Beløb, han havde forbrugt i Mellemtiden, samt at han — der var beruset, da han gjorde Anmeldelsen — savnede mindst 200 Kr., der maatte være ham frastjaalet.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Anmelderen den 2 April d. A. om Aftenen i en Beværtning i Nyhavn traf Arrestantens Hustru, den bl. a. for Tyveri straffede Alma Johanne Rasmussen, at han var sammen med hende i hendes og Arrestantens Lejlighed, hvor de havde Samleje med hinanden, at de derefter paa Gaden traf Arrestanten, sammen med hvem de paany var hjemme i Arrestantens Lejlighed, at de derefter alle 3 var sammen i forskellige Beværtninger — bl. a. i en Beværtning paa Aaboulevarden og i Kafé »Amerika« i Holmensgade — til hvilke de kørte i Automobil, samt at Arrestanten og Anmelderen fra Kafé »Amerika«, hvor de skiltes fra Arrestantens Hustru, kørte i Automobil til Lyngby. Det er endvidere oplyst, at Anmelderen, der havde haft de fleste af sine Penge beroende i en Afregningsbog, han bar i en indvendig Lomme, ved Veksling af Pengesedler har ladet tilbage modtagne Penge ligge løse i sin Lomme. Efter at Anmelderen, mens han og Arrestanten opholdt sig i Lyngby, havde opdaget, at han havde mistet en Del af sine Penge, gjorde han Anmeldelse og foranledigede Arrestanten anholdt.

Arrestanten, der ved sin Anholdelse fandtes i Besiddelse af 242 Kr. 96 Øre, nægtede sig til at begynde med skyldig i noget Ulovligt, idet han forklarede, at Pengene var opsparet Arbejdsfortjeneste, han har senere tilstaaet, at han den 3 April d. A. om Morgenens, mens han sammen med sin Hustru og Anmelderen opholdt sig i Kafé »Amerika«, fandt 165 Kr. liggende paa Gulvet i Beværtningen, samt at han der-

efter uden til Nogen at omtale sit Fund tilegnede sig Pengene, skønt han var klar over, at Anmelderen havde tabt dem.

Arrestanten har derimod fastholdt, at Resten af de i hans Besiddelse fundne Penge er hans lovlige Ejendom.

Ved Anholdelsen fandtes der yderligere i Arrestantens Besiddelse 3 Hjørner af 100-Kronesedler, der viste sig at høre til henholdsvis en da endnu i Anmelderens Besiddelse værende 100-Kroneseddel, og til 2 100-Kronesedler, Anmelderen havde vekslet under sit Samvær med Arrestanten, dels i Kafé »Amerika«, dels i en Beværtning i Lyngby.

Arrestanten har med Hensyn til disse Seddelhjørner forklaret, at han har fundet dem i Automobilet, med hvilket han og Anmelderen kørte til Lyngby.

Arrestantens Hustru, der har været arresteret under Sagen, men for hvis Vedkommende denne er sluttet uden Tiltale, har nægtet at kende noget til Tyveriet.

Efter alt det Foreliggende findes det tilstrækkeligt bevist, at Arrestanten har frastjaalet Anmelderen 165 Kr., idet Arrestantens Forhold, selv om hans Forklaring lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, vil være at tilregne ham som Tyveri.

Derimod skønnes det, omend Arrestantens Forklaring om, at Resten af de i hans Besiddelse forefundne Penge hidrører fra opsparet Arbejdsfortjeneste, er ubestyrket og nærmest modsiges af de tilvejebragte Oplysninger, betænkeligt mod Arrestantens Benægtelse at anse det for bevist, at han har gjort sig skyldig i ulovlig Tilegnelse af mere end 165 Kr.

Hvad angaar de omhandlede Seddelhjørner findes det ligeledes betænkeligt at forkaste Arrestantens Forklaring om, hvorledes de er komne i hans Besiddelse, hvorved bemærkes, at det er oplyst, at Anmelderen, da han kørte til Kafé »Amerika«, sad inde i Automobilet sammen med Arrestantens Hustru, mens Arrestanten sad hos Chaufføren, samt at Arrestanten, da han og Anmelderen kørte fra Kafé »Amerika« til Lyngby i samme Automobil, som de havde benyttet paa Turen til nævnte Kafé, sad alene inde i Vognen, idet Anmelderen da sad hos Chaufføren.

Ved Arrestantens Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det derhos bevist, at han, der er Værnepligtig og skulde have givet Møde paa Sessionen for 1915, uden lovlig Forhindring er udeblevet fra den nævnte Session.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., samt efter Lov Nr. 123 af 9*) Juni 1912 § 13, 2det Stk., efter Omstændighederne og under Et med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

*) Skal være 8.

Fredag den 15 Oktober.

Nr. 389.

Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Laurids Hansen (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri eller ulovlig Omgang med Hittegods.

Odense Købstads Ekstrarets Dom af 28 Juni 1915: Arrestanten Laurids Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i to Aar, hvorhos han vil have at betale i Erstatning til Tjenestepige Sofie Ammentorp 7 Kr. 63 Øre, samt Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Overretssagfører Hagen, 25 Kr. og til Defensor, Sagfører Juul-Pedersen, 20 Kr. og til Overretssagfører Secher i Aarhus og Sagfører Poulsen i Kerteminde 10 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 August 1915: Underretsdømmen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden fastsættes til to og et halvt Aar. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagfører Bing og Prokurator Mundt, betaler Arrestanten Laurids Hansen 25 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 3 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 3 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Laurids Hansen til Højesteretssagførerne Hansen og Henriques, 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Odense Købstads Ekstraret hertil indankede Sag er Arrestanten Laurids Hansen sat under Tiltale for Tyveri eller for ulovlig Omgang med Hittegods.

Arrestanten er født den 29 September 1887 og tidligere, foruden at være straffet 2 Gange for Tyveri inden hans 18de Aar samt 2 Gange for Overtrædelse af Polititilhold, anset: ved Odense Købstads

Ekstrarets Dom af 25 Maj 1907 efter Straffelovens § 229 Nr. 4 og § 228, jfr. tildels § 46, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved samme Rets Dom af 18 Juni 1908 efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved samme Rets Dom af 29 Juli 1909 efter Straffelovens § 238, jfr. § 241, som for 3die Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved samme Rets Dom af 7 April 1911 efter Straffelovens § 253, jfr. Lov 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og senest ved samme Rets Dom af 12 Juni 1913 efter Straffelovens § 231, 1ste Stykke, jfr. tildels §§ 54 og 46, og § 231, 2det Stykke, jfr. tildels § 46, med Forbedringshusarbejde i to Aar.

Efter det Oplyste er Sagens Omstændigheder følgende:

I Den 17 Marts d. A. anmeldte Tjenestepige Sofie Ammentorp, at der samme Dags Morgen mellem Kl. 7 og 9 fra hendes Værelse paa Loftet i Ejendommen Læssøgade 33 i Odense var stjaalet 3 Enkronesedler og 1 Tokronestykke samt 2 Kr. 63 Øre i Smaapenge. Efter Anmelderindens beedigede Forklaring havde de stjaalne Penge alle ligget frit fremme i hendes Værelse, hvis Dør havde været aflaaet, da hun Kl. 7 forlod Værelset, men fandtes staaende aaben, da hun ved 9-Tiden kom tilbage.

Ved den i Anledning af Anmeldelsen foretagne Undersøgelse blev det oplyst, at en i samme Ejendom tjenende Pige, Rosa Bundegaard, en 8 Dages Tid før Tyveriet havde mødt en hende ubekendt Person paa Ejendommens Trappe, og at hun ved 9-Tiden den Morgen, Tyveriet var blevet begaaet, havde mødt den samme Person paa Trappen. Efter det af hende opgivne Signalement blev Mistanken henledt paa Arrestanten, der anholdtes Kl. 11 samme Formiddag, og af Rosa Bundegaard, der har bekræftet sin Forklaring med Ed, genkendtes som den Person, hun havde mødt paa Trappen.

Arrestanten, der vedholdende har benægtet at have begaaet det ommeldte Tyveri, forklarede først, at han aldrig havde været i den nævnte Ejendom, men vedgik senere, at han mulig omtrent en halv Snes Dage før Anholdelsen havde været i Ejendommen for at falbyde Prospektkort, men fastholdt, at han ikke havde været i Ejendommen den Morgen, Tyveriet var blevet begaaet, og overhovedet aldrig havde været paa Ejendommens Loft, hvilken Forklaring han endog fastholdt, efter at det var foreholdt ham, at han ved den ovennævnte Dom af 12 Juni 1913 blandt andet var dømt for et paa Loftet i samme Ejendom begaaet Tyveri.

Samme Dag, som Anholdelsen fandt Sted, blev der foretaget Ransagning paa Arrestantens Bopæl, ved hvilken Lejlighed der fandtes gemt et Tokronestykke og 4 Enkronesedler bag Hovedgærdet i Arrestantens Seng. Arrestanten har hævdet, at Pengene lovligt tilhørte ham, og at han ca. 14 Dage før Anholdelsen havde tabt dem; efter hvad de to Betjente, der foretog Ransagningen, overensstemmende har forklaret, laa imidlertid Pengene synlige for enhver, der tog Hovedpuden til Side, saaledes at det ikke kan tænkes, at de i længere Tid kan have ligget der uden at blive opdagede, naar Sengen redtes, ligesom det ikke kan antages, at Pengene kan være tabt det angivne Sted.

Gartner Poul Hansens Hustru og 14-aarige Datter, der afvekslende har redt Arrestantens Seng i Tiden før Anholdelsen, har derhos overensstemmende forklaret, at de ikke har bemærket noget til Pengene, og at det er i hvert Fald lidet sandsynligt, at Pengene kan have ligget paa det nævnte Sted uden at blive bemærket af dem.

Efter det saaledes foreliggende findes det nu under særligt Hensyn til Arrestantens Fortid og den Omstændighed, at han tidligere har forøvet Tyveri sammesteds, samt til hans aabenbart løgnagtige Forklaringer ubetænkeligt at antage, at han indbrudsvis har forøvet det ommeldte Tyveri og derved frastjaalet Sofie Ammentorp 7 Kr. 63 Øre, hvilket Beløb Bestjaalne har paastaet sig tilkendt i Erstatning hos Arrestanten.

II. Ved Ransagningen paa Arrestantens Bopæl fandtes derhos en til 2 Kr. vurderet Barberkniv, som af Arbejdsmand Thomas Pedersen er genkendt som ham tilhørende. Arrestanten har vedgaaet at have den 11 Februar d. A. borttaget Kniven fra nævnte Thomas Pedersens uafaaede Værelse, hvor den laa i en uafaaet Bordskuffe, samt at han, da Pedersen, der én Gang tidligere havde laant ham Kniven, nogen Tid efter spurgte ham, om han havde taget Kniven, svarede benægtende herpaa, men har fastholdt, at han ikke har haft til Hensigt at tilegne sig Kniven, og at han, da Pedersen spurgte ham, om han havde den, ikke huskede, at han havde taget den, hvorhos han har forklaret, at han senere kom i Tanke om, at han havde den, og ledte efter den, men ikke kunde finde den.

Medens der nu vel ikke findes tilstrækkelig Føje til at gaa ud fra, at Arrestanten, der som ovenfor nævnt tidligere har haft Kniven til Laans, har taget den i tyvagtig Hensigt, findes det ubetænkeligt, ogsaa under Hensyn til hans væklende og modstridende Forklaringer blandt andet angaaende hans Benyttelse af Kniven og af det Spejl, bag hvilket Kniven blev funden, at forkaste hans i sig selv usandsynlige Forklaring om, at han, da han overfor Ejeren fragik at have Kniven, skulde have glemt, at han havde taget den, og dette Forhold findes derfor ved den indankede Dom rettelig at være tilegnet Arrestanten som Bedrageri.

III. Ved Ransagningen fandtes endvidere et til 30 Kr. vurderet brunt Jakkesæt, der af Snedkersvend Jens Peter Jensen er genkendt som et ham tilhørende Sæt Tøj, der den 23 November f. A. er frastjaalet ham. Efter hans videre Forklaring havde han, da han den nævnte Dag Kl. 8 om Morgenen forlod sit Værelse, Horsetorvet Nr. 3 i Odense, i hvilket Tøjet hang frit fremme, afaaet Værelset og hængt Nøglen paa et Søm ved Døren, men da han ca. Kl. 12 $\frac{1}{2}$ vendte tilbage, var Tøjet borte, medens Nøglen, saavidt han husker, sad i den afaaede Dør. Samme Dag anmeldte han Tyveriet til Politiet.

Arrestanten har forklaret, at han en Morgen ved 7-Tiden i Begyndelsen af December Maaned f. A. fandt det omhandlede Sæt Tøj, indsvøbt i Avispapir, paa Gaden og bestemte sig til at beholde Tøjet istedetfor at aflevere det som Hittegods, hvilken Forklaring han har fastholdt tilrods for dens Usandsynlighed, idet han som Forklaring af, at han paa den nævnte Tid befandt sig paa det af ham angivne Finde-

sted har forklaret, at han havde været ude at svire den foregaaende Nat med Kammerater, uden at han dog har kunnet erindre, med hvem han har været sammen.

Anmelderen har ført et efter Omstændighederne tilstrækkeligt Bevis for, at det paa Arrestantens Bopæl fundne Sæt Tøj er hans Ejendom, og har aflagt Ed paa, at det er frakommen ham mod hans Vidende og Vilje.

For det heromhandlede Forhold vil Arrestanten, til hvis Forklaring om at have fundet Tøjet, der efter det foreliggende ikke vil kunne tages Hensyn, ofter D. L. 6—17—10 og 11, jfr. Forordningen af 8 September 1841 § 6, være at anse for uhjemlet Besiddelse af stjaalne Koster, efter Omstændighederne dog kun som Hæler.

IV. Der fandtes endelig dels ved den ommeldte Ransagning paa Arrestantens Bopæl, dels ved Undersøgelse af det ham benyttede Værksted en Overfrakke og 7 Par Støvler samt et Vækkeur.

Af disse Genstande er Vækkeuret og et Par Støvler vurderede henholdsvis til 3 og 6 Kr, genkendte af Tømrer Christian Fredberg som ham tilhørende. Efter hans beedigede Forklaring stod de omhandlede Effekter frit fremme paa hans Loftsværelse, Hunderupvej 33; de var paa Værelset ved Titiden om Formiddagen den 1 Marts, men savnedes ved 8-Tiden om Aftenen. Tyveriet blev derefter anmeldt til Politiet. Om Værelset, da Tyveriet blev begaaet, har været aflaaet eller ikke, har ikke kunnet oplyses. Saavel Anmelderen som den Tjenestepige, der gør hans Værelse rent, har beediget, at de herommeldte i Arrestantens Besiddelse fundne Genstande er identiske med de Anmelderen fravendte, hvorhos Anmelderen har aflagt Ed paa, at Genstandene ere frakomne ham mod hans Vidende og Vilje.

Fem af de andre Par Støvler og Overfrakken er genkendte af Handelsrejsende Zakarias Jørgensen som ham tilhørende og frastjaalne ham den 1 Marts d. A. ved et Tyveri, om hvilket han den 2 Marts gjorde Anmeldelse til Politiet. Efter hans beedigede Forklaring er Tyveriet begaaet fra et Loftsværelse, der laa ved Siden af det Værelse, hvorfra Uret og et Par Støvler var blevet stjaalet. Effekterne beroede i et uafaaet Skab i Værelset; om Værelset har været aflaaet, da Tyveriet blev begaaet, er ikke oplyst med Sikkerhed.

Ved den af Anmelderen og hans Hustru aflagte Tilhjemlingsed med Hensyn til de nævnte Genstande og det iøvrigt Oplyste maa det anses for godtgjort, at de nævnte Genstande tilhører Anmelderen og ere frakomne ham mod hans Vidende og Vilje. Overfrakken er vurderet til 20 Kroner, og de 5 Par Støvler til ialt 20 Kroner.

Arrestanten har angaaende, hvorledes han er kommen i Besiddelse af de ved de sidstnævnte 2 Tyverier stjaalne Genstande, forklaret, at han den 2 Marts d. A. om Eftermiddagen ved 6-Tiden fandt Støvlerne og Vækkeuret indpakkede i Overfrakken, der var ombunden med Sejlgarn, i Græsset i Anlæget Munke Mose; han tog det hele hjem og besluttede sig til at beholde det istedetfor at aflevere det paa Politistationen som Hittegods. Denne Forklaring har Arrestanten tiltrods for dens Usandsynlighed fastholdt.

Fornævnte Handelsrejsende Jørgensen har forklaret, at han den 2 Marts, kort før han af sin Hustru fik Kundskab om Tyveriet, men

efter at hans Hustru havde opdaget det, har set en Person, om hvis Identitet med Arrestanten han føler sig overbevist, gaa over Ejendommens Gaard og ind i Gangen til Køkkenet.

Under Hensyn til, at Arrestanten er funden i Besiddelse af samtlige de ved de to sidstnævnte under IV omhandlede Tyverier, der begge er forøvede i Ejendommen Hunderupvej 33, stjaalne Genstande, og til, at hans Forklaring om, hvorledes han er kommen i Besiddelse af dem, maa anses for usandfærdig, samt endelig til fornævnte Jørgensens Forklaring om at have set Arrestanten paa Gerningsstedet, findes det nu ubetænkeligt at antage, at Arrestanten, der under flere tidligere Sager er dømt for Loftskammertyverier, har begaaet de heromhandlede to Tyverier, der dog kun vil kunne tilregnes som simple.

Efter det Anførte, og idet Aktionsordren ikke findes at være til Hinder herfor, vil Arrestanten være at anse for de under I og IV nævnte Forhold efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet groft og simpelt Tyveri, for det under II omhandlede Forhold efter Analogien af Straffelovens § 252 samt for Forholdet under III i Medfør af § 241, 1ste Led, efter § 238 for 5te Gang begaaet Hæleri med en Straf, der efter Omstændighederne findes at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i 2 $\frac{1}{2}$ Aar. Den indankede Dom, ved hvilken Arrestanten er anset med lige Straf i 2 Aar, og hvis Bestemmelser om den Tjenestepige Sofie Ammentorp tillagte Erstatning hos Arrestanten samt om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Arrestanten at udrede, tiltrædes, vil herefter med den anførte Forandring i Straffetiden være at stadfæste.

Nr. 327. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Christian Gustav Andersen (Def. Liebe),

der tiltales for Tyveri.

Baag Herreds Ekstrarets Dom af 26 Februar 1915: Tiltalte Christian Gustav Andersen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og i Erstatning til Tjenestekarl Christian Albert Petersen af Kamgaarden udrede 10 Kr. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Jensen, 15 Kr. og til Defensor, Sagfører Jørgensen, 12 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Maj 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor

og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Kaae og R. C. Cortsen, betaler Tiltalte Christian Gustav Andersen 20 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret |

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christian Gustav Andersen til Højesteretssagførerne Hansen og Liebe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Baag Herreds Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Christian Gustav Andersen, der er født den 27 Juli 1878 og tidligere er ved Hatting Herreds Ekstrarets Dom af 5 December 1900 anset efter Straffelovens § 203 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage — hvorhos han den 8 Februar 1910 inden Odense Herreds Politiret har vedtaget en Bøde, stor 25 Kr., for ulovlig Jagt — for Tyveri.

Ved Tiltaltes Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at han den 16 December 1914 har taget en til 50 Kr. vurderet, Ejendomshandler Søren Jørgensen tilhørende Cykle, der henstod i Rejsestalden ved Glamshjerg Hotel, og benyttet den til at køre paa til Bred Station, hvor han hensatte den ved en Husgavl uden senere at foretage Noget for at skaffe den tilbage til Ejermændene, samt at han samme Dags Aften eller Nat fra en uafloaset Vognport paa en Gaard i Tommerup har taget en til 35 Kr. vurderet Cykle, der har vist sig at tilhøre en paa Gaarden tjenende Karl, Christian Albert Petersen, og benyttet den til at køre paa i Retning af sit Hjem i Akkerup, indtil han bortkastede den i en Grøft eller Lignende, hvor den den 20 December 1914 blev funden.

Tiltalte har paabaeraabt sig, at det har været hans Hensigt at bringe den førstnævnte Cykle tilbage til den Rejsestald, hvor han havde taget den, men da han endnu ved sin Anholdelse den 20 December 1914 intet Skridt i saa Henseende havde foretaget, kan der intet Hensyn tages til det Anførte, ligesom det maa være uden Betydning for Sagen, at han paa Grund af Beruselse ikke vil kunne erindre, hvor eller hvorledes han tilvandt sig den anden Cykle, som han dog har erkendt at have kørt paa og bortkastet.

Idet Tiltaltes Forhold med Hensyn til begge Cykler herefter findes at maatte tilregnes ham som Tyveri, vil han være at anse i Medfør af Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelovs § 13, med Straf af

Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage, og den indankede Dom, der har samme Resultat, og hvis Bestemmelser om en ovennævnte Tjenestekarl Christian Albert Petersen tilkendt Erstatning, stor 10 Kr., samt om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at udrede, tiltrædes, vil herefter være at stadfæste.

Nr. 409. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Ernst Ludwig Heinrich Westphal (Def. Liebe),

der tiltales for uagtsom Brandstiftelse, Betleri og Overtrædelse af Lov af 1 April 1911 § 8.

Kriminal- og Politirettens Dom af 28 August 1915: Arrestanten Ernst Ludwig Heinrich Westphal bør straffes med Tvangsarbejde i 18 Maaneder samt udrede i Erstatning til Holbæk med flere Amters Brandforsikring 540 Kroner; dog bortfalder 1 Maaned af Straffetiden, naar han udreder bemeldte Erstatning. Saa betaler han og Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Paludan og Repsdorph, 20 Kr. til hver. De idømte Erstatningsbeløb at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Erstatningens Udredelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Ernst Ludwig Heinrich Westphal til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Liebe 30 Kroner til hver.

Færdig fra Trykkeriet den 3 November 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 33—34.

Fredag-den 15 Oktober.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanten Ernst Ludwig Heinrich Westphal, der tiltales for uagtsom Brandstiftelse, Betleri og Overtrædelse af Lov af 1 April 1905*) § 8, er født den 5 Maj 1870 og tidligere anset blandt Andet ved den kgl. Landsoversamt Hof- og Stadsrets Dom af 7 Februar 1911 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 samt efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., og sammes §§ 98 og 101 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og Opholdspaalæg i 5 Aar i Medfør af Lov 1 April 1905 § 8, 3die Stk., og ved Lemvig Købstads Politirets Dom af 13 September 1912 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 og Lov af 1 April 1911 § 8, 2det Stk., og § 8³ med Tvangsarbejde i 1 Aar, og senest ved Horns Herreds Politirets Dom af 13 Februar 1914 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde i 1 Aar.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han i de sidste 3 Uger før sin Anholdelse under nærværende Sag den 10 Juli 1915 har betlet forskellige Steder mellem København, Roskilde og Køge, og at han har overtraadt et ham den 16 Maj 1911 inden Køge Købstads Politiret givet Tilhold om, at han i 5 Aar fra sin Løsladelse fra den ham ved den ovennævnte Dom af 7 Februar 1911 idømte Straf skulde tage Ophold i Københavns Kommune, idet han i Slutningen af Juni d. A. uden Tilladelse forlod København, hvorefter han indtil den 10 Juni d. A. havde Ophold i de omliggende Jurisdiktioner.

Den 5 Juli 1915 ved 11-Tiden om Aftenen brændte en Gaardejer Niels Christensen i Højetaastrup tilhørende Halmstak, der stod ca. 26 Meter fra Brandlidtes Gaard og i betydelig større Afstand fra andre Bygninger. Efter de i Anledning af Branden foretagne Undersøgelser antoges den at skyldes Lynnedslag. Den 10 s. M. blev Arrestanten paa Grund af Beruselse indført til Arresten i Køge, og i sin berusede Tilstand forklarede han, at han ved Uforsigtighed havde forårsaget Branden, men under Politiafhøringen den følgende Dag nægtede han det, og denne sidste Forklaring vedstod han saavel i Køge Købstads Politiret samme Dag som under Afhøring af Københavns Politi og i foreløbigt Forhør i nærværende Ret den 12 Juli d. A. Den 16 s. M. blev Arrestanten fremstillet i nærværende Rets anden Afdeling, og han

*) Skal være: 1911.

tilstod da paany af egen Drift, at det var ham, der havde brændt Stakken af ved Uforsigtighed; han har som Grund for sin Tilstaaelse angivet, at Mistanken ikke skulde hvile paa Andre. Arrestantens med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse gaar ud paa, at han den 5 Juli 1915 om Aftenen havde søgt Natteleje i den brændte Halmstak. Da han ved 10—11 Tiden om Aftenen paa Grund af optrækkende Uvejr blev klar paa, at han maatte søge sig et andet Natlogi, vilde han gaa bort, men tændte først med en Tændstik en Cigar eller en Cigaret, og kort efter, inden han endnu havde rejst sig, blev han opmærksom paa, at der var Ild i Stakken ved hans Fødder. Arrestanten, der har erklæret, at han er paa det Rene med, at han ved Uagtsomhed har foraarsaget Branden, forsøgte med Hænder og Fødder at slukke Ilden, men da dette mislykkedes, gik han bort uden at foretage yderligere i saa Henseende. Stakken, der brændte helt, var forsikret i Holbæk med flere Amters Brandforsikring, som har erstattet Brandlidte Tabet med 540 Kroner, hvilket Beløb nævnte Brandforsikring har paastaaet sig ved Dommen tilkendt hos Arrestanten.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 284, Lov af 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelovs § 8, 2det Stk., og efter sidst anførte Lovs § 8, 3die Stykke, efter Omstændighederne med Tvangsarbejde i 18 Maaneder samt have at udrede i Erstatning til Holbæk med flere Amters Brandforsikring 540 Kr. og at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 20 Kroner til hver.

Dog bortfalder en Maaned af Straffetiden, saafremt Arrestanten inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse udreder bemeldte Erstatning.

Mandag den 18 Oktober.

Nr. 259. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Gaardejer **Hans Sejrup Hansen** (Def. Liebe),

der tiltales for uberettiget Møllernæring.

Bølling Nørre Herreders Politirets Dom af 1 December 1914: Tiltalte, Gaardejer Hans Sejrup Hansen af Kodbøl, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 1 Marts 1915: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. Der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Johnsen, i Salær hver 30 Kr., der udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Asmussen og Liebe hver 40 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Bølling-Nørre Herreders Politiret indankede Sag er Gaardejer Hans Sejrup Hansen, der er født den 5 December 1883, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for uberettiget Møllernæring.

Ifølge Sagens Oplysninger har Tiltalte, der i de sidste 3 Aar har haft en Vindmotor anbragt paa Laden i sin Gaard i Kodbøl, bl. a. benyttet denne til at drive en Møllekværn, paa hvilken han har malet Korn ikke blot til eget Brug, men ogsaa mod Vederlag for forskellige af sine Naboer. Tiltalte har drevet Mølleriet alene med sin Hustrus Hjælp, idet Kunderne dog lejlighedsvis selv har baaret Kornsækkene ind i Laden eller fra denne ud paa Vognen, hvorhos Tiltaltes Fader, der har lært Mølleriet, hver Gang Kværnen er bleven »bildet«, hvad der er sket en Gang om Aaret, har været tilstede og hjulpet Tiltalte hermed, idet denne, der ikke er oplært som Møller, ikke kan »bilde« til Fuldkommenhed.

Tiltalte har gjort gældende, at han i Medfør af Næringslovens § 16 har været berettiget til at drive Mølleri paa den anførte Maade. Heri findes der nu uanset Bestemmelsen i Lov om Møllernæringen af 14 April 1852, jfr. Næringslovens § 28, at maatte gives ham Medhold; thi ligesom Møllebrug maa anses som et under Haandværks- og Fabriksdrift hørende Arbejde, som det i Medfør af nævnte Lovbestemmelse maa være Enhver tilladt at udføre enten personlig eller ved Hustrus og Børns Hjælp uden at være pligtig at løse Næringsbevis, saaledes maa det blive uden Betydning, at Kunderne lejlighedsvis har deltaget i Ind- eller Udbæringen af Kornet, hvorhos den af Tiltaltes Fader udøvede Virksomhed ved »Bildingen« af Kværnen ikke vil kunne anses som et egentlig Led i det af Tiltalte drevne Møllebrug. Det maa herefter billiges, at Tiltalte ved Politiretsdommen er frifunden for det Offentliges Tiltale i denne Sag, samt at Sagens Omkostninger er paalagt det Offentlige, og bemeldte Dom vil saaledes være at stadfæste.

Nr. 274. **Sagfører Valdemar Andersen** (Ingen)

mod

Politiassistent **Seldorf** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, **Sagfører Valdemar Andersen**, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv ere betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 275. **Sagfører Valdemar Andersen** (Ingen)

mod

Politiassistent **Seldorf** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, **Sagfører Valdemar Andersen**, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv ere betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Tirsdag den 19 Oktober.

Nr. 358. **Højesteretssagfører Henriques**

mod

Marius Wulff (Def. **Asmussen**),

der tiltales for Ærefornærmelser.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 31 Maj 1915: De ovennævnte for Citanten, Herredsfoged i Ning Herred St.

Grundtvig, fornærmelige Udtalelser bør døde og magtesløse at være, og bør Indstævnte, Journalist Marius Wulff, hensættes i simpelt Fængsel i 3 Maaneder. Indstævnte bør derhos til det Offentlige betale det Retsgebyr og Skrivesalær samt Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde have været forbrugt, saafremt Sagen ikke for Citantens Vedkommende havde været beneficeret, samt i Salær til Prokurator Mundt 60 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den være at stadfæste. Tiltalte vil derhos have at udrede de nedennævnte Salærer til de beskikkede Sagførere for Højesteret samt til Overretssagfører Stampe, der har været beskikket for Herredsfoged Grundtvig til at møde under et i foregaaende Instans optaget Tingsvidne.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium betaler Tiltalte Marius Wulff til Overretssagfører Stampe 25 Kroner samt til Højesteretssagførerne Henriques og Asmussen for Højesteret hver 100 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efterat en Anders Christian Jespersen tilhørende Gaard paa Viby Mark Natten mellem den 15 og 16 September 1910 var nedbrændt, blev der af Citanten, Herredsfoged i Ning Herred St. Grundtvig, indledet kriminel Undersøgelse mod Jespersen for Brandstiftelse, under hvilken Undersøgelse han blev belagt med Varetægtsfængsel, og ved Ning Herreds Ekstrarets Dom af 16 Oktober 1911 blev Jespersen for Brandstiftelse anset med Straf af Forbedringshusarbejde i 2 $\frac{1}{2}$ Aar. Ved Viborg Overrets Dom af 4 Marts 1912 blev Jespersen frifunden for Aktors Tiltale, men ved Højesterets Dom af 9 April 1913 blev han anset efter Straffelovens § 281, 2det Stk., jfr. § 52, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Citanten har nu anbragt, at han i den siden Underrettsdommens Afsigelse forløbne Tid har været Genstand for en uafbrudt personlig Forfølgelse i det her i Staden udkommende Dagblad »Social-Demokraten«, hvilken Forfølgelse end ikke er standset, efter at Højesteret i alt væsentlig har stadfæstet Underrettens Dom, og idet han gør gældende, at det ikke kan andet end vanskeliggøre hans Stilling som Politimester og Dommer daglig i aarevis at se sig fremstillet i en for hans Hæderlighed og Dygtighed lige nedsættende Belysning, og at han har berettiget

Krav paa ikke af Letsind, Ondskab eller Partifanatisme at se den Tillid undergravet, som er en vigtig Betingelse for Udøvelsen af hans Kald, har han anlagt denne Sag.

Under Henvisning til, at denne Forfølgelse har faaet sit haandgribelige Udslag i følgende Artikler i det nævnte Blad, nemlig dets Nr. 184, 187 og 188 for henholdsvis 9, 9 og 10 Juli 1913, hvori forefindes følgende usande og for ham ærefornærmende Udladelser:

i Nr. 184:

»Herredsfoged Grundtvig berøver Fangen Selerne«, »Grundtvig følte sig efterhaanden som Part i Sagen«, »fra den allerførste Dag behandles Jespersen som overbevist Forbryder«. »Behandlingen i Fængslet og under Forhørene var den brutaleste mulige«. »Vi er saa heldige med Forhørsprotokollen i Haanden at kunne paavise, hvorledes Grundtvig uden Skrupler har tinget med Arrestanten om en Tilstaaelse«, »Grundtvig tinger ogsaa med Hustruen om en Tilstaaelse og lokker hende ved at fortælle, at Manden har tilstaaet«, »Hvor modbydelig denne Dommers Tingen med Arrestanten end forekommer os, saa gælder dette i dobbelt Forstand, naar han anvender den samme Fremgangsmaade overfor Hustruen«. »Tiltalen i Forhøret var da ogsaa den værst mulige«. »Fræk Karl«, »Løgner« og »Mordbrænder« var Grundtvigs daglige Hilsen til Jespersen«.

i Nr. 187:

»og alle Grundtvigs »Fælder«, Trusler og Lokketoner hjalp intet«, Grundtvig har Gang paa Gang ladet dem forstaa, at de ikke slipper ud, før de har tilstaaet, hvad de ved om Branden hos Jespersen, og yderligere siger Grundtvig, at de kan ligesaa godt tilstaa, for Jespersen bliver dømt alligevel«, »Arrestanterne Laurids Pedersen og Theodor Larsen har simpelthen været Genstand for et ganske ulovligt Pres fra Arrestforvarerens og Politibetjentens Side«

i Nr. 188:

»Grundtvig, hvis Optræden efter Konens Udsagn var ganske ubehersket«, »Men Deres Mand har tilstaaet Ildspaesættelsen, siger saa Grundtvig. Dette var Usandhed«. »Og han fastholder ganske usandfærdigt, at Manden ogsaa har indrømmet, at Konen er fremkommen med den paagældende Yttring om, at det hellere maatte brænde, end at de skal tilbage til Aarhus«. »Nu er Konen fanget! Øjeblikkelig dikterer Grundtvig til Protokols: Arrestanten »erkender« at have sagt o. s. v. (!!). Saaledes fremkom dette »Indicium« som Resultat af et uhørt Pres fra Dommeren«, Positive Urigtigheder, Forvanskninger og Mangel paa Oplysninger gaar som en smuk Kæde gennem disse Indicier, for hvilke ganske vist Grundtvig bærer det reelle Ansvar«, »denne Sag en af de uhyggeligste Justitsaffærer. vi har haft«, har han ved sin beskikkede Sagfører, Prokurator Mundt, paastaet Indstævnte, Journalist Marius Wulff, der har undertegnet de paagældeude Artikler, anset med streng Straf, hvorhos han har paastaet de paa-klagede Udladelser mortificerede og Indstævnte tilpligtet at betale Sagens Omkostninger, derunder Salær til hans beskikkede Sagfører. Indstævnte

paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han derhos protesterer imod, at der gives Mortifikation paa de paaklagede Udladelser.

Forsaavidt Indstævnte til Støtte for sin Frifindelsespaastand bl. a. har anført, at Bladets Artikler i Virkeligheden kun indeholdt Angreb paa det bestaaende Retssystem, men ikke paa Citanten personlig, kan der ikke gives ham Medhold heri, idet de paaklagede Udladelser findes at indeholde et direkte Angreb ikke alene paa Citanten personlig, men tillige paa hans Embedsvirksomhed. Indstævnte har dernæst intet af Betydning anført til Bestyrkelse af Rigtigheden af de af ham fremsatte Sigtelser, og der foreligger under Sagen iøvrigt intet, der bekræfter Rigtigheden af disse, medens det tværtimod af de under Sagen tilvejebragte Oplysninger maa anses tilstrækkeligt godtgjort. at adskillige af disse er fuldstændig ubegrundede.

Indstævnte vil derfor for Fremsettelsen af de paagældende Sigtelser være at anse efter Straffelovens § 216, og under Hensyn til, at de paaklagede Udladelser er ikke blot i høj Grad ærefornærmende for Citanten, men tillige er egnede til at nedbryde den Agtelse og Tillid, som maa anses nødvendig, for at Citanten paa behørig Maade kan udføre sin Embedsgering, findes Straffen at maatte fastsættes til simpelt Fængsel i 3 Maaneder, hvorhos samtlige de paaklagede Udladelser ville være at mortificere.

Indstævnte vil derhos have at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til Prokurator Mundt, hvis Sagførelse har været lovlig, 60 Kroner.

Nr. 400.

Højesteretsagfører Liebe

mod

Elvin Pedersen (Def. Winther),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 21 August 1915: Arrestanterne Elvin Pedersen, Christian Anton Frederik Kjærstrup og Niels Christian Hakon Hansen bør straffes, Pedersen med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og Kjærstrup og Hansen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 60 Dage og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Salomonsen og Olivarius, 25 Kr. til hver, dog at Arrestanten Pedersen ikke udreder over $\frac{1}{3}$ og Arrestanterne Kjærstrup og Hansen hver især ikke udreder over $\frac{2}{3}$ af Omkostningernes samlede Beløb. I Medfør af Bestemmelserne i Kapitel 3 i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 udsættes for Arrestanterne Kjærstrups og Hansens Vedkommende Straffens Fuldbrydelse, og efter Forløbet af 5

Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalder den, alt saafremt de i nævnte Lov anførte Betingelser overholdes. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Elvin Pedersens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paa-anket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Elvin Pedersen til Højesterets-sagførerne Liebe og Winther 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Elvin Pedersen, Christian Anton Frederik Kjærstrup og Niels Christian Hakon Hansen tiltales for Tyveri.

Arrestanten Pedersen er født den 5 Oktober 1894 og foruden at være før sit fyldte 18de Aar straffet 4 Gange for Tyveri tildels i Forbindelse med Hæleri og 1 Gang for Hæleri anset: ved nærværende Rets Dom af 24 Maj 1913 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., jfr. tildels § 54, samt § 238 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Arrestanten har derhos fra den 28 Oktober 1914 til den 26 Februar d. A. været arresteret her ved Retten som sigtet for Vold imod sagesløs Person og Tyveri, men Sagen blev sluttet uden Tiltale.

Ifølge Erklæring fra Nyborg Straffeanstalt ansaas han dér for en trods sin Ungdom ret haabløs professional Forbryder, paa hvem Straffen var uden Indflydelse, hvorfor han ved Løsladelsen enstemmig henførtes til Bedømmelsesklasse 5 (upaavirket).

Arrestanten Kjærstrup . . . og Arrestanten Hansen . . .

Ved Arrestanterne Kjærstrups og Hansens Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestanten Hansen . . .

Arrestanten Kjærstrup . . .

Arrestanterne Kjærstrup og Hansen er paa samme Maade overbeviste om at have Natten mellem den 12 og 13 Juni d. A. gjort sig skyldige i Forsøg paa groft Tyveri under følgende nærmere Omstændigheder: Arrestanten Kjærstrup traf efter sin Forklaring den 12 Juni d. A. ved 7 Tiden om Eftermiddagen Aftale med Arrestanten Pedersen om, at de skulde begaa Tyveri fra Skotøjsforretningen Kompagnistræde Nr. 27, saaledes at de skulde mødes Kl. ca. 11¹/₂ om Aftenen i Dannebrogsgade og Pedersen medbringe Stemmejærn. De skulde søge at faa Porten oplukket med Nøgle og derefter eventuelt benytte Stemmejærnet til at aabne Butiksdøren. Arrestanten Pedersen sagde

derhos, at Arrestanten Hansen skulde med. Arrestanten Kjørstrup indfandt sig om Aftenen paa Arrestanten Hansens Værelse og fulgtes derfra med Arrestanten Hansen, der efter sin Forklaring tidligere den paagældende Aften havde truffet Arrestanten Pedersen paa Gaden, uden at der dog da blev talt om, at de skulde mødes senere eller begaa Tyveri, hvorimod Arrestanten Pedersen alene havde sagt, at han og Arrestanten Kjørstrup skulde mødes senere samme Aften. De traf derpaa Arrestanten Pedersen i Dannebrogsgade, og medens de nu ved Midnatstid fulgtes ind til Byen, traf de efter Arrestanterne Kjørstrups og Hansens Forklaringer Aftale om, at de alle 3 i Forening skulde begaa Indbrud i den fornævnte Skotøjsforretning. Udfor Tivolis Varieté modtog Arrestanten Kjørstrup af Arrestanten Pedersen et Stemmejern, som ved Anholdelsen blev forefundet hos Arrestanten Kjørstrup. Efter at have gaaet en Tur begav de sig alle 3 til Kompagnistræde, hvor Arrestanten Kjørstrup paaviste Skotøjsforretningen. Arrestanten Pedersen prøvede derpaa forskellige Nøgler — deraf 2, som han umiddelbart før havde faaet af Arrestanten Kjørstrup — i Porten, der var aflaaet, medens Arrestanten Kjørstrup stod umiddelbart ved Siden af og Arrestanten Hansen lidt længere borte, ude i Rendestenen. Arrestanterne Pedersen og Kjørstrup blev imidlertid nu anholdte Kl. ca. 1³/₄ om Natten af den tilstedekomne Politibetjent Nr. 476, Jørgensen, medens Arrestanten Hansen undløb og først blev anholdt den 29 s. M.

Arrestanten Pedersen har nægtet sig skyldig i det ham paasigtede Forsøg paa Tyveri, idet han i det Hele har benægtet Rigtigheden af Medarrestanternes Forklaringer forsaavidt ham angaar. Han har gjort gældende, at der ikke er truffet nogen Aftale om at begaa Tyveri i den oftnævnte Ejendom, og at det ikke var Arrestanten Hansen, der den paagældende Nat var i Følge med ham og Arrestanten Kjørstrup, og han har heller ikke tidligere paa Aftenen truffet Arrestanten Hansen paa Gaden.

Arrestanten Pedersens Forklaring gaar iøvrigt ud paa, at da de var komne hen i Kompagnistræde udfor Nr. 27, sagde Arrestanten Kjørstrup, at han var trængende til at komme paa en Retirade, og at det var i Anledning heraf og ikke i tyvagtig Hensigt, at Arrestanten Pedersen prøvede paa med en af sine Nøgler at lukke Porten til fornævnte Ejendom op. Da han imidlertid ikke kunde lukke Porten op, vilde de gaa, men i det samme kom Betjenten og anholdt ham og Arrestanten Kjørstrup.

Politibetjent Nr. 476, Jørgensen, har som Vidne forklaret, at han under sin Patrouillegang saa, at 3 Mandspersoner stod ved Porten til Ejendommen Kompagnistræde Nr. 27 og øjensynlig forsøgte at lukke den op, idet de prøvede forskellige Nøgler. Han gik hen til dem og saa, at det var Folk, som ikke hørte til Ejendommen, samt at den ene havde et Stemmejern i Lommen. Han kan ikke sige, hvem af dem det var, der prøvede Nøglerne. Paa hans Forespørgsel om, hvad de vilde i Ejendommen, sagde Arrestanten Kjørstrup, at han skulde paa W. C., medens Arrestanten Pedersen sagde, at det var den Person, der undløb, som skulde lukke dem ind.

Efter hvad der saaledes foreligger, og naar henses til Arrestanten Pedersens tidligere Straffedomme, findes det ubetænkeligt at forkaste

hans i og for sig usandsynlige Forklaring om, hvorfor han søgte at oplukke den paagældende Port, og i Stedet derfor i det Hele at lægge Medarrestanternes Forklaringer til Grund ved Sagens Paadømmelse og saaledes statuere, at det har været efter Aftale med dem og i tyvagtig Hensigt, at Arrestanten Pedersen søgte at oplukke den omtalte aflaaede Port med falske Nøgler.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse, Arrestanten Pedersen efter Straffelovens § 230, 2det Stk., jfr. § 46, Arrestanten Kjørstrup efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, og § 229, 4de Stk., jfr. § 46, i det Hele kfr. § 37, og Arrestanten Hansen efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stk., jfr. § 46, i det Hele kfr. §§ 37 og 21, efter Omstændighederne Pedersen med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og Kjørstrup og Hansen med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i 60 Dage — — —.

I Medfør af Bestemmelserne i Kapitel 3 i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 findes for Arrestanterne Kjørstrups og Hansens Vedkommende Straffens Fuldbyardelse at burde udsættes og efter Forløbet af 5 Aar fra denne Doms Afsigelse bortfalde, alt saafremt de i nævnte Lov anførte Betingelser overholdes.

Onsdag den 20 Oktober.

Nr. 291. Enkefru **Anna Lauritzen** (Rée)

mod

Skræddermester **Chr. Sørensen** (David),

betræffende Spørgsmaalet om Omfanget af en Indstævnte paahvilende Forpligtelse til ikke at tage Plads som Tilskærer eller paabegynde en Skrædderforretning i Odense.

Odense Købstads Fogedrets Kendelse af 2 Februar 1915: Rekvirentindens Begæring om Nedlæggelse af fornævnte Forbud vil være at tage til Følge, dog kun mod en Sikkerhedsstillelse paa 3500 Kroner.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 April 1915: Det ovenomhandlede Fogedforbud ophæves. Sagens Omkostninger i begge Instanser betaler Appelindstævnte, Enkefru Anna Lauritzen af Odense, til Appellanten, Skræddermester Chr. Sørensen af Odense, med 80 Kr. inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Uanset at Appellantinden havde afhændet sin i den indankede Dom omtalte Skrædderforretning i Odense, maa Indstævnte

ved, som sket, at aabne en lignende Forretning sammesteds anses at have handlet i Strid med Bestemmelsen i Post 5 i Kontrakten af 17 April 1910. Efter Retsforholdets Beskaffenhed kan en saadan Bestemmelse som den ommeldte imidlertid ikke antages at medføre større Indskrænkning i den Forpligtedes Handlefrihed end Bestemmelsen med Nødvendighed tilsiger, og efter den foreliggende Bestemmelser Indhold samt efter hvad der under Proceduren er fremkommet om de Forhandlinger angaaende Bødens Størrelse, der gik forud for Kontraktens Oprettelse, maa den Forpligtelse, Bestemmelser Overtrædelse medfører, anses udtømt ved Erlæggelse af Bødens Beløb. Indstævnte, der, efter hvad der er uomtvistet, for at undgaa Retssag har gjort Appellantinden Tilbud om Betaling af Bøden, findes derfor at have Krav paa, at det nedlagte Fogedforbud, overensstemmende med hvad han maa anses subsidiært at paastaa, ophæves, naar Konventionalbødens Beløb betales. Med den heraf flydende, nedenunder nærmere angivne Forandring vil Dommen være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellantinden have at betale til Indstævnte med 150 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Fogedforbudet først bortfalder fra det Tidspunkt, da Indstævnte, Skræddermester Chr. Sørensen, betaler Appellantinden, Enkefru Anna Lauritzen, 500 Kroner. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellantinden til Indstævnte med 150 Kroner. Saa betaler Appellantinden og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 17 April 1910 blev Appellanten, Skræddermester Chr. Sørensen af Odense, af Appellindstævnte, Enkefru Anna Lauritzen, sammesteds, antagen som Tilskærer ved og Bestyrer af den af Appellindstævnte drevne Skrædderforretning i Odense.

I Kontrakten indeholdes bl. a. følgende Bestemmelse under Post 5:

»Det er Hr. Sørensen forbudt under Konventionalbøde af 500 Kr. i 2 — To — Aar at regne fra den Dag, han fratræder Pladsen hos Enkefru A. Lauritzen, at tage Plads som Tilskærer eller for egen Regning paabegynde Skrædderforretning her i Byen.«

I Efteraaret 1914 solgte Appellindstævnte sin nævnte Forretning til en Trediemand, saaledes at Overtagelsen skete til 1 December s. A. Appellanten fik samtidig sin Opsigelse, idet Forholdet dog ordnedes saaledes, at Appellantens Fratrædelsesdag fastsattes til den 14

December, idet Appellanten var indgaaet paa at blive saalænge for at sætte den nye Indehaver ind i Forretningen.

Den 20 Januar 1915 aabnede derpaa Appellanten efter foregaaende Reklamering en Skrædderforretning i Odense.

Under Henvisning til, at dette er stridende imod den foranciterede Bestemmelse i Kontrakten, begærede derefter Appellindstævnte ved Requisition til Fogden i Odense nedlagt Forbud imod, at Appellanten selv eller ved Andre begynder nogen Skrædderforretning i Odense i Tiden indtil den 14 December 1916.

Appellanten protesterede imod Forbudets Nedlæggelse, men ved Fogdens den 2 Februar d. A. afsagte Kendelse blev der nedlagt Forbud overfor Appellanten overensstemmende med Appellindstævntes Requisition, dog mod en Sikkerhedsstillelse af 3500 Kr.

Denne Kendelse har Appellanten her for Retten paastaet forandret saaledes, at det nedlagte Forbud hæves principalt pure, subsidiært imod, at han betaler Konventionalbøden: 500 Kr., hvorhos Appellanten paastaar sig tillagt Sagens Omkostninger i begge Instanser.

Appellindstævnte har, skønt lovlig stævnet, ikke givet Møde for Overretten.

Appellanten gør i første Linie gældende, at Kontrakten er rent personlig mellem ham og Appellindstævnte, hvorved han særlig henviser til, at det i § 5 udtales, at de 2 Aar regnes »fra den Dag, han fratræder Pladsen hos Enkefru A. Lauritzen«.

Ligesom Kontraktens heromhandlede Bestemmelse derfor efter Appellantens Formening ikke vil kunne paaberaabes af vedkommende Trediemand, der har købt Appellindstævntes Forretning, saaledes kan formentlig ikke heller Appellindstævnte efter at have afhændet Forretningen uden tillige at paatage sig nogen Pligt til at gøre § 5 gældende mod Appellanten, paaberaabe sig denne Bestemmelse, idet den Ret, Appellindstævnte ved denne Bestemmelse har forbeholdt sig, maa antages at have til Forudsætning, at hun stadig er Indehaver af Forretningen eller har en reel Interesse i Bestemmelsens Overholdelse.

Da der nu maa gives Appellanten Medhold heri, vil det nedlagte Forbud være at ophæve.

Sagens Omkostninger i begge Instanser vil Appellindstævnte have at betale Appellanten med 80 Kr.

Nr. 374. Højesteretssagfører Dietrichson

mod

Marie Augusta Gliese (Def. Møller),

der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold.

Kriminal- og Politirettens Dom af 31 Juli 1915: Arrestantinden Marie Augusta Gliese, Arrestanten Hans Andreas Vilhelm Schultz og Tiltalte Hansine Caroline Terkelsen, Andersens Hustru, bør

straffes, Arrestantinden med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, Arrestanten og Tiltalte med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Arrestanten i 80 Dage og Tiltalte i 40 Dage. Saa bør Arrestantinden, Arrestanten og Tiltalte og, En for Alle og Alle for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Paludan og Siesby, 25 Kroner til hver, dog at Arrestanten og Tiltalte hver for sig ikke udreder over $\frac{1}{4}$ af Omkostningernes samlede Beløb. For Tiltaltes Vedkommende udsættes Fuldbyrdselsen af Straffen, og efter 5 Aars Forløb fra denne Doms Afsigelse bortfalder Straffen, saafremt de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Marie Augusta Glieses Vedkommende anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, og med Bemærkning, at de Højesteret forelagte nye Oplysninger maa anses uden Betydning, vil Dommen være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at kunne forkortes til 8 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 8 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Marie Augusta Gliese til Højesteretsagførerne Dietrichson og Møller 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestantinden Marie Augusta Gliese, Arrestanten Hans Andreas Vilhelm Schultz (og Tiltalte Hansine Caroline Terkelsen, Andersens Hustru, tiltales, Arrestantinden for Tyveri og Overtrædelse af Polititilhold, Arrestanten og Tiltalte for Hæleri.

Arrestantinden er født den 5 Oktober 1888 og tidligere ifølge Dom anset ved nærværende Rets Dom af 16 November 1909 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1, jfr. Lov af 1 April 1905 § 8, 1ste Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage og ved den kgl. Lands-over- samt Hof- og Stadsrets Dom af 16 Juni 1915 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 18 Dage.

Arrestanten er født den 1 Juni 1885 og tidligere ifølge Dom anset ved nærværende Rets Dom af 8 Februar 1908 efter Straffelovens § 251, jfr. midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Tiltalte er født den 23 Juni 1864 og ikke funden forhen straffet. Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 9 Maj d. A. Kl. ca. 5 Formiddag anmeldte Forvalter Jens Dahl Carlsen, at han om Natten var bleven bestjaalet for 1000 Kr., bestaaende af en Femhundredekroneseddel og 5 Hundredekronesedler, der havde beroet i en Tegnebog, der laa i hans Frakkelomme. For Tyveriet sigtede han 2 Kvinder, han om Natten havde truffet paa Gaden, og med hvem han havde været hjemme i en Lejlighed i Dannebrogsgade.

Det er oplyst, at de paagældende Kvinder er identisk med Arrestantinden Gliese og Arrestanten Schultz's Hustru, Jensine Marie Jørgensen, hvilken sidste ikke er tiltalt under nærværende Sag.

Arrestantinden Gliese har tilstaaet, at hun den ommeldte Nat under Opholdet i Schultz's Hustrus Lejlighed har stjaalet en Femhundredekroneseddel ud af Anmelderens Tegnebog, der beroede i Lommen paa hans Frakke, som hang paa en Dør. De stjaalne Penge overgav hun den følgende Dag til Arrestanten, for at han kunde skjule dem.

Anmelderen har imidlertid edelig forklaret, at han er sikker paa, at han ved den omhandlede Lejlighed er bleven bestjaalet for en Femhundredekroneseddel og 5 Hundredekronesedler. Ifølge Anmelderens Forklaring saa han, at disse Penge laa i Tegnebogen, da han under sit Ophold i Schultz's Hustrus Lejlighed havde Tegnebogen fremme, og bemærkede, at Pengene var borte, da han efter fra Lejligheden at være kommen ned paa Gaden eftersaa sin Tegnebog. Om der yderligere fra Tegnebogen er stjaalet nogle Tikronesedler, kan han ikke med Sikkerhed sige.

Naar henses til, at det er oplyst, at Arrestantinden den 9 Maj d. A. om Formiddagen til en Bekendt har betalt 140 *) Kr. til Dækning af Gæld og Indløsning af pantsatte Effekter, hvilket Beløb hun udbetalte med 2 Hundredekronesedler, paa hvilke hun fik Penge tilbage, at hun ved sin Anholdelse samme Dag i Tiltaltes Lejlighed kastede 250 Kr., hvoraf 2 Hundredekronesedler, fra sig, at hun har afgivet vaklende Forklaringer med Hensyn til sin Besiddelse af disse 4 Hundredekronesedler, samt at Sagens Oplysninger taler imod, at hun forinden den 9 Maj har været i Besiddelse af en saa betydelig Sum, findes det uden Betænkelse at forkaste hendes endelige Forklaring om Hundredekronesedlerne, der gaar ud paa, at hun har modtaget Sedlerne af Herrer, hvis Navne hun dels ikke kan, dels ikke vil opgive, og, idet Anmelderens Forklaring lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, gaa ud fra, at samtlige de omhandlede Penge hidrører fra Tyveriet.

Arrestanten har tilstaaet, at han den 9 Maj d. A. af Arrestantinden har modtaget en Femhundredekroneseddel, samt at han, der ikke straks tænkte sig, at Sedlen var stjaalet, men blev klar over, at dette var Tilfældet, da han samme Dag saa, at Arrestantinden blev ført til Politistationen, derefter har beholdt og delvis til egen Fordel forbrugt de saaledes modtagne Penge.

Tiltalte har tilstaaet, at hun den 9 Maj d. A. har sat sig i Besiddelse af og derefter delvis til egen Fordel forbrugt 250 Kr., som hun samme Dag havde set, at Arrestantinden ved sin Anholdelse lagde fra sig, skønt hun forstod, at Pengene hidrørte fra det Arrestantinden

*) Skal være: 160.

paasigtede Tyveri, samt at det var Arrestantindens Mening, at hun skulde skjule Pengene.

Ved Arrestantindens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det endelig bevist, at hun — der den 16 Januar d. A. til Københavns Politis 3die Afdelings Tilholds- og Meldingsprotokol under sædvanlig Straffetrusel erholdt Tilhold, der bl. a. gik ud paa, at hun skulde søge lovligt Erhverv, og som den 18 s. M., da hun meldte Afrejse til Frederiksberg, til samme Protokol modtog Tilkendegivelse om, at Tilholdet om at søge lovligt Erhverv kunde ventes gjort gældende ogsaa for den Tid, hun efter sin Bortrejse ikke havde Ophold her i Staden, — har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Polititilhold, idet hun i Tiden fra den 21 April d. A. til hendes Anholdelse under nærværende Sag den 9 Maj ikke har haft eller gjort tilstrækkelig alvorligt Forsøg paa at skaffe sig lovligt Erhverv.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten, Arrestantinden og Tiltalte være at anse, Arrestantinden efter Straffelovens § 228 samt efter Lov af 3 Marts 1860 § 1, Arrestanten og Tiltalte efter Straffelovens § 238, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne, Arrestantinden med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, Arrestanten og Tiltalte med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Arrestanten i 80 Dage, Tiltalte i 40 Dage. — — —

Fuldbyrdelsen af Straffen findes imidlertid for Tiltaltes Vedkommende at kunne udsættes under de i midlertidig Straffelov af 1 April 1911 foreskrevne Betingelser.

Fredag den 22 Oktober.

Nr. 28. Gram og Stilling Forbrugsforening (Henriques)[§]

mod

fhv. Uddeler **Chr. Jensen Arentoft**, Gaardejer **A. Jespersen** og Gaardejer **Mathias Iversen** (I. Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om et Regnskabsmellemværende mellem en Forbrugsforening og dens Uddeler.

Skanderborg Købstads og Hjlemslev-Gjern Herreders ordinære Rets Dom af 19 Februar 1909: Indstævnte, forhenværende Uddeler Chr. Jensen, bør til Citanten, Gram-Stilling Forbrugsforening ved sammes Bestyrelse, betale 3158 Kr. 02 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 15 November 1903 at regne, indtil Betaling sker, men iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Saa bør og Gaardejerne A. Jespersen og Mathias Iversen in solidum med Indstævnte Jensen betale: Førstnævnte, Jespersen, et Beløb af 2000 Kr., Sidstnævnte, Iversen, et Beløb af 1158 Kr. 02 Øre — lige-

ledes hver især med Renter 5 pCt. p. a. fra den 15 November 1903, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det under Sagen fremlagte Regnskab for Tidsrummet 1 Maj 1902—1 November 1902 ikke er stemplet. At udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 Marts 1912: Appellanterne, forhenværende Uddeler Christian Jensen Arentoft og Gaardejerne Anders Jespersen og Mathias Iversen, bør for Tiltale af de Appelindstævnte, Gram og Stilling Forbrugsforening, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Sagfører V. Christensen og Overretssagfører J. Langballe bør til vedkommende Amts Fattigkasse bøde, den Første 80 Kr. og den Sidste 60 Kr., der udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at det ikke af en for Underretten den 23 Marts 1906 fremlagt Tingsvidneakt kan ses, at en af Appellanterne under Tingsvidnet den 28 Juli 1905 fremlagt Vidnestævning er skreven paa behørig stemplet Papir.

Højesterets Dom.

Skønt de i den indankede Dom omtalte halvaarlige Regnskaber for Tiden fra 1 November 1900 til 1 November 1902, hvoraf de 3 sidste er paategnede af Indstævnte Arentoft med hans Navn, gav ham al Anledning til, og hans Stilling som Uddeler gav ham tilstrækkelig Lejlighed til straks at søge oplyst, hvilke Fejl der mulig kunde være begaaet ved Regnskabsopgørelserne, hvis han virkelig mente, at saadanne Fejl forelaa, ses han Intetsomhelst at have foretaget i saa Henseende, og der vil herefter intet Hensyn kunne tages til de af ham under Sagen fremsatte, almindelig holdte Indsigelser mod Regnskaberne. Forsaavidt Indstævnte Arentoft derhos særlig har gjort gældende, at der i hans Skyld efter Regnskabet til 1 November 1902, 3158 Kroner 2 Øre, maa fradrages et ham paa det første Regnskab som »Skyld fra den forrige Uddeler« debiteret Beløb paa 1659 Kroner 74 Øre, bemærkes, at der efter det Foreliggende ikke er Grund til at antage, at der paa dette Punkt er nogen Fejl i Regnskabet, og at det i hvert Fald havde været Arentofts Sag at fremkomme med Indsigelse i saa Henseende, saasart han blev bekendt med dette Regnskab. Naar Indstævnte Arentoft videre har paastaaet, at der i Skylden bør fradrages to Beløb paa henholdsvis 206 Kroner 26 Øre og 118 Kroner, mangler denne hans Paastand tilstrækkelig Støtte i det Foreliggende. Derimod maa der gives ham Medhold i, at der i Skylden maa fradrages 493 Kroner 81 Øre, da Appellanten har erkendt, at der tilkommer ham dette Beløb i fortjent Løn og ikke har godtgjort, at han har faaet Dækning derfor. Indstævnte Arentoft vil herefter være at dømme til at betale Appellanten 2664 Kroner 21 Øre med Renter.

De Indstævnte Jespersen og Iversen vil, da deres Indsigelser mod at opfylde deres Kautionsforpligtelser maa anses ubeføjede,

være at dømme til at betale in solidum med Indstævnte Arentoft henholdsvis 2000 Kroner og 664 Kroner 21 Øre med Renter.

Processens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves, hvorhos det maa have sit Forblivende ved de i Dommen fastsatte Bøder.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, fhv. Uddeler Chr. Jensen Arentoft, bør til Appellanten, Gram og Stilling Forbrugsforening, betale 2664 Kroner 21 Øre med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 15 November 1903, indtil Betaling sker. Saa bør og de Indstævnte, Gaardejerne A. Jespersen og Mathias Iversen, in solidum med Indstævnte, Arentoft, betale til Appellanten Jespersen 2000 Kroner og Iversen 664 Kroner 21 Øre med Renter af disse Beløb som foranført. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten 10 Kroner og de Indstævnte 10 Kroner. I Henseende til de Sagfører V. Christensen og Overretssagfører J. Langballe ikendte Bøder bør Landsoverrettens Dom ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Appellanten Uddeler Christian Jensen Arentoft af Vorup Mark, ved en den 1 November 1900 oprettet Kontrakt af de Appelindstævnte, Gram og Stilling Forbrugsforening, var blevet antaget som Uddeler i Foreningen med Forpligtelse til at være snsvarlig for Varesvind og de ham betroede Pengemidler, samt efter at Appellanterne, Gaardejerne Anders Jespersen af Gram og Mathias Iversen af Stilling Stationsby, henholdsvis ved en den ovennævnte Dato meddelt Paategning paa Kontrakten og ved et den 2 Februar 1903 udstedt Bevis, havde paataget sig som Selvskyldnerkautionister, at indestaa de Appelindstævnte for Opfyldelsen af de Appellanten Arentoft efter Kontrakten paahvilende Forpligtelser, førstnævnte dog kun indtil 2000 Kr. og sidstnævnte for 1400 Kr., »næstefter 2000 Kr.«, blev det paa en den 16 August 1903 i Foreningen afholdt Generalforsamling vedtaget at ophæve Foreningen, hvorefter Bestyrelsen i de paafølgende Dage optog en Opgørelse af Foreningens Status, derunder over Mellemværendet med Appellanten Arentoft, der herefter skulde skyldte Foreningen 3748 Kr. 34 Øre.

Under nærværende Sag har derefter de Appelindstævnte i første Instans ved Hjelmlev-Gjern Herreders ordinære Ret søgt Appellanten Arentoft, der efter deres Anbringende uberettiget har givet Foreningens Medlemmer Kredit for et samlet Beløb af 2287 Kr. 18 Øre, til Betaling, dels af dette Beløb, dels af hans fornævnte Skyld af 3748 Kr. 34 Øre, ialt 6035 Kr. 52 Øre med Fradrag af 493 Kr. 81 Øre i tilgodehavende Løn eller — som det ved en Fejlregning er opgivet — til Rest 5641 Kr. 71 Øre, hvorhos de endvidere har paastaet Appel-

lanterne Jespersen og Iversen til Opfyldelse af deres Kautionsforpligtelser tilpligtede in solidum med Appellanten Arentoft at betale dem henholdsvis 2000 Kr. og 1400 Kr., samtlige Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 16 August 1903, indtil Betaling sker. Ved Underretsdommen er Arentoft, Jespersen og Iversen tilpligtede at betale de Appellindstævnte henholdsvis 3158 Kr. 2 Øre, 2000 Kr. og 1158 Kr. 2 Øre, de tvende sidstnævnte in solidum med Appellanten Arentoft, tilligemed Renter af Beløbene 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 15 November 1903, indtil Betaling sker, hvorimod de iøvrigt er frifundet for de Appellindstævntes Tiltale, og Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de ligesom i første Instans har paastaet sig i det Hele frifundet for de Appellindstævntes Tiltale, hvorimod de Appellindstævnte har procederet til Underretsdommens Stadfæstelse.

Foreløbig bemærkes, at Appellanten Arentoft ved Underretsdommen er frifunden med Hensyn til det for udestaaende Fordringer indsogte Beløb af 2287 Kr. 18 Øre, og som Sagen, der ikke er kontraappelleret, herefter foreligger Overretten til Paakendelse, bliver der ikke her for Retten Spørgsmaal om at tilkende de Appellindstævnte nævnte Beløb.

Ifølge Post 3 i de for Forbrugsforeningen gældende Vedtægter paahvilede det Appellanten Arentoft i hans Stilling som Uddeler at indføre de solgte Varer i en dertil indrettet Dagbog over Salget til de enkelte Medlemmer saavel som at specificere dem i Medlemmernes Kontrabøger, hvorimod Regnskabsførelsen iøvrigt ifølge Vedtægternes Post 4 paahvilede Foreningens Formand. Det fremgaar derhos af Sagens Oplysninger, at Foreningens Formand førte en Bog over de indkøbte Varer med Angivelse af Indkøbs- og Udsalgspris, hvorimod der ikke mellem Bestyrelsen og Appellanten Arentoft blev ført noget Regnskab over de ham betroede Varer eller over de Beløb, som han herefter skulde tilsvare Foreningen, saa lidt som over Foreningens Pengemidler, med hvilke han laa inde, og hvoraf han til Bestyrelsen indbetalte de Beløb, som skulde bruges til Dækning af indkøbte Varer og andre Udgifter for Foreningen. Endvidere fremgaar det af Sagens Oplysninger, at Foreningens Formand hvert halve Aar udarbejdede en Opgørelse i Foreningen, derunder over Mellemværendet med Appellanten Arentoft, hvis Skyld til Foreningen efter disse Opgørelser, bortset fra den sidste, var jævnt stigende, samt at Appellanten Arentoft efter Betyrelsens Opfordring har underskrevet sit Navn paa en Del af Opgørelserne over Mellemværendet, senest paa den for Halvaaret fra 1 Maj 1902 til 1 November s. A. udarbejdede Opgørelse, der udviste, at hans Skyld til Foreningen da androg 3158 Kr. 2 Øre.

Forsaavidt de Appellindstævnte nu har gjort gældende, at Appellanten Arentoft ved at underskrive nævnte Opgørelser har godkendt disse, og at han navnlig ved sin Underskrift paa sidstnævnte Opgørelse har erkendt at skyldte Foreningen det i samme nævnte Beløb af 3158 Kr. 2 Øre — der ved Underretsdommen er tilkendt de Appellindstævnte, og hvorom der efter Sagens processuelle Stilling her ved Retten udelukkende er Spørgsmaal — maa det efter forskellige under Sagen afgivne Vidneforklaringer antages, at der ikke, forinden Appellanten Arentoft meddelte sin Underskrift paa Opgørelserne, blev givet

ham Lejlighed til nærmere at gennemgaa Regnskaberne, at det ikke udtrykkelig af Bestyrelsen blev betonet, af hvilken Grund den ønskede hans Underskrift, og at det af Bestyrelsen overfor ham er udtalt, at Fejl i Regnskabet ikke skulde komme ham til Skade, hvorhos et af Vidnerne, der er Medlem af Foreningens Bestyrelse, har forklaret, at han fik det Indtryk, at Appellanten Arentoft ved sin Underskrift paa Opgørelserne anerkendte disse »forsaa vidt de var rigtige«.

Om der nu end efter det Anførte maa gaas ud fra, at Appellanten Arentoft ved sin Underskrift paa de paagældende Opgørelser har meddelt en foreløbig Godkendelse af dem, maatte det dog paahvile de Appellindstævnte ved Fremlæggelse af detailleret Regnskab at give Appellanten Lejlighed til at fremkomme med og godtgøre Rigtigheden af de Indsigelser, han maatte have, og da de Appellindstævnte, der alene har fremlagt de i Appellanten Arentofts Funktionstid affattede Opgørelser tilligemed de førte Varebøger, iøvrigt ikke blot ikke har tilvejebragt noget saadant Regnskab, men efter Sagens Oplysninger endog maa antages end ikke at have ført noget Regnskab over de Beløb, der indbetales til Bestyrelsen af Appellanten Arentoft, der ej heller modtog Kvitteing for Beløbene vil det mod Appellanternes Benægtelse ikke kunne anses godtgjort, at Appellanten Arentoft skylder det ovenanførte Beløb af 3158 Kr. 2 Øre eller nogen Del heraf, og Appellanterne vil derfor i det Hele være at frifinde for de Appellindstævntes Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Da Sagfører V. Christensen i Aarhus og Overretssagfører J. Langballe i Randers, der i første Instans har givet Møde henholdsvis for de Appellindstævnte og for Appellanterne, findes utilbørlig at have opholdt Sagen, vil de være at anse efter Frdn. 16 Januar 1828 § 14 med Bøder til vedkommende Amts Fattigkasse af 80 Kr. for den Første og 60 Kr. for den Sidste.

Det kan ikke billiges, at de med Underretsakten fulgte Indlæg i Strid med § 4 i Lov af 19 December 1903 er sammenhæftede med Akten i Stedet for, at de burde have været sammenhæftede i et særskilt Hæfte, samt at Akten ikke er forsynet med Paategning om, hvornaar den er bestilt.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at det ikke af en for Underretten den 23 Marts 1906 fremlagt Tingsvidneakt kan ses, at en af Appellanterne under Tingsvidnet den 28 Juli 1905 fremlagt Vidnestævning er skrevet paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses i Henseende til de under Sagen fremlagte Dokumenter ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Mandag den 25 Oktober.

Nr. 88. **Ministeriet for offentlige Arbejder**
(den kst. Kammeradvokat)

mod

fhv. Portør Nr. 547, **J. P. Larsen** (Henriques),

betræffende et Pensionsspørgsmaal.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 November 1914: Citanten, fhv. Portør Nr. 547, J. P. Larsen af Lyngby, bør være berettiget til fra og med den 1 Februar 1914 at oppebære Pension, fastsat i Overensstemmelse med Lov Nr. 167 af 27 Maj 1908 § 29, Punkt i. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Ved trods den i den indankede Dom nævnte Advarsel af 3 Marts 1909 igen at hengive sig til overdreven Nydelse af Spiritus og ved trods fornyede Advarsler i saa Henseende at møde beruset til Stationstjeneste den 15 August 1913 har Indstævnte udvist et ham tilregneligt Forhold, der berøver ham den for Udførelse af Tjeneste af heromhandlede Art fornødne Tillid, og Ministeriet for offentlige Arbejder har derfor været berettiget til at bestemme, at han skulde afskediges uden Pension. Ministeriet vil derfor være at frifinde.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Ministeriet for offentlige Arbejder, bør for Tiltale af Indstævnte, forhenværende Portør Nr. 547 J. P. Larsen, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det fremgaar af Proceduren og denne Sags Oplysninger, at Citanten, fhv. Portør Nr. 547, J. P. Larsen af Lyngby, der maa antages i en længere Aarrække at have været ansat som Portør ved de danske Statsbaner, efter den 1 December 1907 at have været beruset i Tjenesten og efter at være ikendt Bøde for udvist Uforsigtighed under Pasning af Bomme, den 9 Januar 1909 om Eftermiddagen Kl. 2 mødte til Tjeneste i en af Spiritus paavirket Tilstand. I den Anledning udtalte Generaldirektionen

for de danske Statsbaner i Skrivelse af 3 Marts s. A. sin alvorligste Misbilligelse af hans Forhold og advarede ham paa det bestemteste mod fremtidig at hengive sig til umaadeholden Nydelse af spirituose Drikke saavel i som udenfor Tjenesten, hvorhos det blev ham tilkendegivet, at han maatte vente at blive afskediget af Statsbanernes Tjeneste uden Pension, saafremt han atter fandtes at være paavirket af Spiritus i Tjenesten, eller paa Grund af Spiritus, nydt i eller udenfor Tjenesten, iøvrigt gav Anledning til berettiget Klage. Han indmeldte sig derefter i en Afholdsforening og blev i denne i 5 Fjerdingaar, hvorefter han meldte sig ud, da han ikke ansaa det for nødvendigt at være i denne Forening mere. Han har dog erkendt, at han siden saa godt som daglig har nydt Spiritus, og at han flere Gange af Stationsforstanderen paa Lyngby Station, hvor han var ansat, er bleven advaret mod overdreven Nydelse af Spiritus.

Da Maskinen fra et Tog, der den 15 August 1913 Kl. 4,57 ankom fra Vedbæk, var kørt ind paa Drejeskiven, som Citanten bl. a. var sat til at passe, skete det Uheld, at Maskinen, da den kørte ud, afsporede med de to forreste Hjul, hvorved et Par Brædder i Drejeskiven gik itu, i hvilken Anledning Statsbanerne maatte betale Lyngby—Vedbækbanen en mindre Erstatning. Grunden til Uheldet viste sig at være, at Palen ikke var sat i Drejeskiven, saaledes at den gled, da Maskinen hørte ud. Da Uheldet skete, stod Citanten ved Laagen ind til Vedbæk Banens Terræn, optaget af Billetteringstjeneste, og viste sig ved nærmere Eftersyn paavirket af Spiritus, dog, efter hvad han har hævdet, ikke mere end, at han fuldt ud vidste, hvad han gjorde.

Under den i Anledning af Uheldet anstillede Undersøgelse forklarede han, at han efter Afgangen af Privatbanetoget Kl. 3,8 Eftermiddag stillede Drejeskiven tilbage i Normalstilling og satte Palen i; han var vis paa, at Palen var rigtig anbragt, da han maatte ned i Graven for at faa Palen lagt i; han har derhos udtalt, at mulig en eller anden Dreng kan have taget Palen op, da der undertiden løber Børn inde paa Privatbaneområdet, som han nogle Gange har jaget bort. Han erklærede derhos, at han havde gjort Skridt til at blive optaget i den ovennævnte Afholdsforening igen og vilde forpligte sig til stedse at forblive i den, hvis han paa dette Vilkaar kunde forblive i Statsbanernes Tjeneste, hvad der var af afgørende Betydning for ham, da han er gift og har flere Børn, deraf 3 uforsørgede. Stationsforstanderen forklarede iøvrigt, at Citanten efter hans Opfattelse var meget tilbøjelig til at hengive sig til overdreven Spiritusnydelse, men at dette dog, bortset fra de under Sagen oplyste Tilfælde, ikke havde haft nogen Indflydelse paa Udførelsen af hans Tjenestegerning.

Efter at Sagen var bleven indberettet til Generaldirektionen for Statsbanerne, blev Citanten ved dennes Skrivelse af 6 Januar 1914 og Trafikbestyrerens Skrivelse af 7 s. M. afskediget uden Pension, idet der henvistes til, at han i de sidste Aar havde været ikke saa lidt hengiven til overdreven Nydelse af Spiritus, at han paany havde været paavirket af Spiritus i Tjenesten den 15 August 1913, da det ovennævnte Uheld indtraf, samt at han, der bl. a. var sat til at passe Drejeskiven, havde udført dette Hverv meget slet, formentlig paa Grund af, at han var paavirket af Spiritus.

Under nærværende Sag har Citanten derefter søgt de Indstævnte, Ministeriet for offentlige Arbejder, tilpligtet at anerkende ham som pensionsberettiget fra og med 1 Februar 1914 i Henhold til Lov Nr. 167 af 27 Maj 1908 § 29, Punkt i, hvorefter Pensionen for en ved Statsbanerne ansat Pensionsberettiget, naar han afskediges paa Grund af Fejl eller Misligheder, der uden at medføre Stillingens Forbrydelse svækker den for samme nødvendige Agtelse og Tillid, bestemmes paa Finansloven, samt til at betale ham Sagens Omkostninger, idet han gør gældende, at det ovennævnte Uheld ikke kan lægges ham til Last, og at han ikke er hengiven til overdreven Spiritusnydelse; han har derhos oplyst, at han i de Aar, han har været ansat i Statsbanernes Tjeneste, selv har indbetalt til Statskassen et efter hans Lønningsvilkaar betydeligt Beløb til sin Pensionering, som altsaa til en vis Grad er Selvpensionering.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

Til Støtte herfor har de anført, at det skyldes Citantens Mangel paa Paapasselighed, at det ommeldte Uheld indtraf, og iøvrigt gør de gældende, at den Citanten meddelte Afskedigelse uden Pension fuldtud er hjemlet ved den ovenciterede Statsbanelovs § 29, Punkt a, hvorefter de ved Statsbanerne Ansatte er berettigede til Pension, naar de afskediges paa Grund af Alder, Svagelighed eller anden dem utilregnelig Aarsag, hvorimod Pensionsretten ikke indtræder, naar Grunden til Afskedigelsen — som i nærværende Tilfælde — er dem tilregnelig, nemlig Vedkommendes selvforskyldte overdrevne Spiritusnydelse og deraf følgende Ubrugelighed. Efter de Indstævntes Fremstilling har Statsbanerne i saadanne Tilfælde ikke blot Ret, men ogsaa Pligt til at afskedige Vedkommende, idet i Jernbanetjenesten, navnlig under Nutidens forcerede Trafik, nøjagtig Paapasselighed og Omhu er af allerstørste Betydning, da selv en mindre Mangel paa Paapasselighed kan have de mest skæbnesvangre Følger. De har endvidere hævdet, at den ovennævnte Bestemmelse i Statsbanelovens § 29, Punkt i, ikke kan paaberaabes af Citanten, idet Bestemmelsen ved Ordene »Fejl eller Misligheder« navnlig tænker paa strafbare eller i høj Grad moralsk forkastelige Handlinger, som berettiger Staten til at afskedige den deri skyldige mod nedsat Pension, medens der i nærværende Tilfælde er Tale om saadan Pligtforsømmelse, som ogsaa i private Tjenesteforhold vilde berettige til Afskedigelse, uden at Vedkommende kunde faa Erstatning.

Til dette sidste Anbringende findes der imidlertid, selv dets Rigtighed forudsat, ikke at kunne tages Hensyn. Og da nu de Indstævnte ikke mod Citantens Benægtelse har godtgjort, at det ovennævnte, den 15 August 1913 indtraadte, Uheld kan lægges Citanten til Last, eller at hans Forhold i Tjenesten i det Hele har været af saadan Beskaffenhed, at det har maattet berøve ham al Adgang til Pension, hvorimod ogsaa taler, at han først afskedigedes omtrent 5 Maaneder, efter at Uheldet var sket, vil hans Paastand om at kendes pensionsberettiget efter Statsbanelovens § 29, Punkt i, være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-
hæves, hvorefter der ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende den kon-
stituerede Kammeradvokat Salær.

Onsdag den 27 Oktober.

Nr. 114. Firmaet **Chas H. Christensen** (Ulf Hansen)

mod

Firmaet **Swan Brothers** i Middlesborough (Vilh. Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Brud paa en mellem Par-
terne indgaaet Kontrakt om Jernleverancer.

Sø- og Handelsrettens Dom af 24 Juli 1914: De Indstævnte,
Firmaet Chas. H. Christensen, København, bør til Citanterne, Messrs.
Swan Brothers, Middlesbrough, betale £ 390.17.6 med Renter 6 pCt.
p. a. heraf fra 15 November 1913, til Betaling sker, og Sagens Om-
kostninger med 300 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne
Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Afsigelsen af den indankede Dom er det appellerende
Firma hævet, og Indstævnte har derefter nedlagt Paastand paa,
at Firmaets tidligere Indehavere, Grossererne Charles Henrik
Christensen og Albert Johannes Julius Svendsen dømmes in soli-
dum, og herimod har Appellanten erklæret i Tilfælde af Dom-
fældelse intet at have at erindre.

I Henhold til de Grunde, der er anført i Dommen, forsaa-
vidt den foreligger Højesteret til Paakendelse, tiltræder Retten
Dommens Resultat, hvorhos Processens Omkostninger for Højeste-
ret vil være at tilkende Indstævnte med 600 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Grossererne Charles Henrik Christensen og Albert
Johannes Julius Svendsen bør, En for Begge og Begge
for En, til Indstævnte, Firmaet Swan Brothers, betale
£ 390.17.6 med Renter 6 pCt. aarlig fra den 15 November
1913, indtil Betaling sker og Processens Omkostninger
for begge Retter med 900 Kroner. Saa betaler de og til
Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved 5 Kontrakter, indgaaede i Tiden 4 Marts—27 Maj 1913, solgte Citanterne, Swan Brothers, Middlesbrough, til de Indstævnte, Firmaet Chas. H. Christensen, flere Partier Raajærn af forskellige Mærker at aftage dels i Marts, dels med visse Kvanta i Maanederne Juni, Juli og August 1913. Partierne var solgte frit ombord ved Fabrikanternes Kaj, og Betalingsbetingelserne var netto kontant ved Københavns Handelsbank mod Konnossement. De Indstævnte aftog store Dele af de solgte Partier, uden at der forekom Uoverensstemmelser mellem Parterne.

I Slutningen af Juni Maaned sendte de Indstævnte Damperen »Venus« til Middlesbrough for at afhente 5 mindre Partier Raajærn dels til Helsingør og dels til Korsør. Efter Ankomsten til Helsingør oploste Kaptajnen — uden at det nærmere Forhold herved har kunnet konstateres — den til Helsingør bestemte Del af Ladningen paa Kajen uden Forevisning af Konnossementet og sejlede videre med Restladningen til Korsør. Det i Helsingør oploste Parti lod de Indstævnte veje ved en privat Vejer, som fandt en ikke ringe Undervægt paa dette Parti. En Del af det i Korsør lossede Jærn vejedes af den i Byen autoriserede Vejer, hvorved det viste sig, at der var nogen Overvægt, medens Resten af dette Jærn slet ikke vejedes. Paa Grund af den paa Helsingør-Partiet konstaterede Undervægt undlod de Indstævnte at betale dette Parti, hvorimod de betalte Korsør-Partiet.

Den 4 Juli anmodede de Indstævnte Citanterne om at afskibe til Karrebæksminde pr. Damper »Urda« 5—600 Tons Raajærn af et vist Mærke; men da de Indstævnte paa dette Tidspunkt allerede havde aftaget eller beordret saa store Kvanta af dette Mærke, at der ikke efter Kontrakterne paa det paagældende Tidspunkt kunde beordres mere end et Par Hundrede Tons, og da Citanterne derhos den 8 Juli fra Handelsbanken modtog Meddelelse om, at Helsingør-Partiet endnu ikke var betalt, blev Citanterne betænkelige og forlangte Bankgaranti, hvis hele Karrebæksminde-Partiet skulde leveres. Hvis kun de ifølge Kontrakterne forfaldne ca. 200 Tons forlangtes leverede, var de villige dertil paa de gamle Betingelser, kun at de i saa Fald forlangte først at faa Helsingør-Partiet betalt. Som Svar paa dette Forlangende telegraferede de Indstævnte: »Afskib 200«, hvilket Citanterne forstod saaledes, at Helsingør-Partiet vilde blive betalt straks, og de afskibede derfor de 200 Tons med Damperen »Urda«. Den 12 Juli erfarede de imidlertid fra Handelsbanken, at Konnossementet paa Helsingør-Ladningen endnu ikke var indløst, og meddelte da telegrafisk de Indstævnte, at al yderligere Afskibning var udsat, indtil dette Mellemværende var afgjort; dog var Citanterne villige til at afskibe, saafremt der stilledes Bankgaranti. Efter at der yderligere i de følgende Dage var vekslet en Del Telegrammer, i hvilke de Indstævnte truede med at annullere Kontrakterne og købe andetsteds, sendte Citanterne en Repræsentant til København for at søge Striden bilagt. Den 16 Juli om Formiddagen — samme Dag, som Citanternes Repræsentant ankom hertil — tilskrev de Indstævnte imidlertid Citanterne, at de annullerede Restkontrakterne, da Citanterne ikke afskibede de rekvirerede Partier; herom meddelte de dog ikke Repræsentanten noget, men førte endog Forhandlinger med ham om Bilæggelse af Striden, og der kom saaledes en Aftale i Stand, gaaende ud paa, at der fremtidig skulde betales gennem en Bank i

London, dog mod en Godtgørelse af 6 d pr. Ton, og Repræsentanten gav Handelsbanken her Ordre til at give et Afslag af 15 £ paa Helsingør-Partiet. Da denne Ordning var truffet, telegraferede Repræsentanten hjem til Citanterne om at afskibe.

Citanterne, der omtrent samtidig modtog dette Telegram og de Indstævntes Brev om Annulation, forstod ikke Sammenhængen og afventede derfor deres Repræsentants Hjemkomst for af ham at erfare nærmere om Sagen. Idet de herefter gik ud fra, at den mellem Repræsentanten og de Indstævnte aftalte Ordning skulde være gældende, protesterede de mod den skete Annulation og opfordrede de Indstævnte til at afgive Ordre for den resterende Del af Kontrakterne. I Henhold hertil forespurgte de Indstævnte i Slutningen af Juli, om de kunde faa nogle nærmere betegnede Mærker Jærn, hvilket Citanterne imødekom, men paa Citanternes Anmodning om at træffe Arrangement med en Bank i London om Betalingen, svarede de Indstævnte ikke eller trak Tiden i Langdrag, uden at dette Spørgsmaal blev ordnet. Da yderligere Brevveksling ikke førte til noget Resultat, og en mindelig Ordning var umulig at opnaa, har Citanterne ved Stævning af 15 November 1913 anlagt nærværende Sag, hvorunder de under Fastholdelse af Kontrakterne mod Udlevering af Konnossement for de endnu resterende Jærnleverancer principalt har paastaet de Indstævnte dømt til at betale den aftalte Pris £ 3877.1.3 med Renter 6 pCt. pro anno fra Stævningens Dato og Sagens Omkostninger skadesløst. Subsidiært har Citanterne paastaet sig tilkendt Differencen mellem den ved Kontrakterne aftalte Pris og Dagsprisen den 12 Juli 1913 med £ 390.17.6 med Renter og Omkostninger.

De Indstævnte har dels principaliter procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, dels nedlagt subsidiære Paastande.

Ifølge de indgaaede Kontrakter er de omkontraherede Partier Jærn solgte frit ombord ved Fabrikanternes Kaj, og Betalingsbetingelserne var netto kontant ved Københavns Handelsbank mod Konnossement. Herefter bar de Indstævnte Risikoen ved Jærnets Transport fra England til Bestemmelsesstedet og var pligtige at betale Jærnet, inden Undersøgelsen kunde finde Sted. Den Maade, hvorpaa en Del af den med S/S. »Venus« afskibede Ladning efter Ankomsten til Helsingør blev opløst og overleveret til de Indstævnte uden Indløsning af Konnossementet, maa betragtes som ganske uregelmæssig og stridende mod Kontrakten, og hertil kommer, at den skete Vejning, foretagen af en privat Vejer, er ganske uden Betydning som Bevis for, at der har været Undervægt, navnlig da der til Gengæld paa en Del af samme Dampers Ladning til Korsør var Overvægt, og da en anden Del heraf slet ikke er vejjet. At der virkelig skulde have været Undervægt paa Helsingørs-Partiet, er saaledes i ingen Henseende konstateret. Der ligger herefter i de Indstævntes Undladelse af at betale Helsingør-Partiet et saadant Brud paa de indgaaede Kontrakter, der maa betragtes som en Helhed, at dette Kontraktsbrud maatte berettigg Citanterne til enten at fastholde Kontrakterne eller hæve og kræve Erstatning. Naar Citanterne har valgt at suspendere Kontrakterne, maa dette betragtes som, at de har hævet dem, og de kan herefter ikke senere møde frem med Krav om, at Kontrakterne opfyldes. Deres principale Paastand under Sagen — Fastholden af Kontrakterne — vil

derfor ikke kunne tages til Følge. Derimod maa de have Krav paa en Erstatning, som, idet de af Citanterne opgivne Priser findes at kunne lægges til Grund, kan bestemmes til det af dem subsidiært fordrede Beløb £ 390.17.6 med Renter som paastaaet.

Sagens Omkostninger findes de Indstævnte efter Omstændighederne at maatte betale Citanterne med 300 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Torsdag den 28 Oktober.

Nr. 299. Højesteretssagfører Bagger

mod

Martin Christian Christensen og Christian Bernhard Jensen (Def. Dietrichson),

der tiltales for ulovlig Raagejagt.

Grenaa Købstads, Nørre og en Del af Sønder Herreds Politirets Dom af 19 August 1914: De Tiltalte, Martin Christian Christensen af Kristrup, Søren Christian Vedel Poulsen af Randers, Christian Bernhard Jensen af Vorup og Vilhelm Ingemann Jacobsen af Vorupkær, bør inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven til Gerrild-Hemmed Kommunes Kasse hver især bøde 100 Kr. og in solidum betale Sagens Omkostninger og ligeledes in solidum betale Stamhuset Benzon en Erstatning af 35 Kr.

Viborg Landsoverrets Dom af 11 Januar 1915: Politiretsdommen bør forsaavidt de Tiltalte Vilhelm Ingemann Jakobsen og Søren Kristian Vedel Poulsen angaar uefterrettelig at være. De Tiltalte Martin Christian Christensen og Christian Bernhard Jensen bør hver især til Gerrild-Hemmed Kommunes Kasse bøde 250 Kr. samt, En for Begge og Begge for En, i Erstatning til Stamhuset Benzon betale 35 Kr. Saa udreder de nævnte Tiltalte og ligeledes in solidum Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, 20 Kr. til hver. De idømte Bøder og den idømte Erstatning udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Martin Christian Christensen og Christian Bernhard Jensens Vedkommende anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at de Tiltalte foruden efter Jagtlovens § 23, 1ste og 2det Stk., ville være at anse efter samme §'s 4de Stk., ikke som ved Dommen sket 3die Stk.,

kendes for Ret :

Landsoverrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Martin Christian Christensen og Christian Bernhard Jensen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Bagger og Dietrichson 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Grenaa Købstad samt Nørre- og en Del af Sønder Herreds Politiret indankede Sag er Martin Christian Christensen, Christian Bernhard Jensen, Vilhelm Ingeman Jakobsen og Søren Kristian Vedel Poulsen satte under Tiltale for ulovlig Raagejagt.

. . . for Tiltalte Jakobsens Vedkommende . . . og forsaavidt Tiltalte Poulsen angaar . . .

. . . vil Politiretsdommen for deres Vedkommende ex officio være at annullere.

Af de øvrige Tiltalte — der har givet Møde for Politiretten — er Tiltalte Christensen født den 2 September 1889 og Tiltalte Jensen den 27 Februar 1886. Medens Tiltalte Christensen efter det Foreliggende i Aarene 1908 og 1911 har vedtaget tvende Bøder af henholdsvis 15 Kroner og 150 Kroner for Overtrædelse af Fiskerilovgivningen, ses Tiltalte Jensen ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet.

Ved de to her nævnte Tiltaltes egne Erkendelser maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at de Kristi Himmelfartsdag, den 21 Maj 1914, i Forening med de ovennævnte to Medtiltalte ved Hjælp af Stigsporer er klatrede op i nogle Træer i den under Stamhuset Benzon hørende Nederskov, og at de Tiltalte der har fanget, som det maa antages ca. 100, Raager eller Raageunger ved med Stokke at slaa Euglene ned fra bemeldte Træer.

Skovrider under Stamhuset H. H. Billman, efter hvis Begæring Sagen er anlagt, har fremsat Paastand om, at der hos de Tiltalte tilkendes Stamhuset i Erstatning for den Skade, der skal være tilføjet Træerne ved Benyttelsen af Stigsporerne, 30 Kr. samt som Godtgørelse for de fangede og dræbte Raager 35 Kr.

Idet der ikke vil kunne tages noget Hensyn til de to Tiltaltes Forklaringer om, at de har anset sig berettigede til at tilegne sig Raagerne, fordi Jagten paa saadanne i Benzon Skov ikke er aflyst, vil de for det af dem udviste Forhold være at anse efter § 23, 1ste, 2det og 3die Stk., i Lov om Jagten af 8 Maj 1894 med Bøder, der i Medfør af samme Lovs § 25 vil være at tillægge Gerrild-Hemmed Kommunes Kasse, og som efter Sagens Omstændigheder findes passende under Et at kunne bestemmes til 250 Kr. for hver. De tvende Tiltalte vil derhos have in solidum at udrede i Erstatning til Stamhuset Benzon for de dræbte Raager 35 Kr., hvorimod der, saaledes

som Sagen foreligger oplyst, ikke mod de Tiltaltes Indsigelse findes at kunne blive Spørgsmaal om at paalægge dem Erstatning ogsaa for Skade paa Træerne. Endelig vil de to Tiltalte have ligeledes in solidum at betale Sagens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten 20 Kr. til hver.

Sagens Behandling ved Politiretten har — bortset fra ovennævnte Forhold — ligesom den befalede Sagførelse for Overretten været forsvarelig.

Nr. 315.

Advokat Halkier

mod

Herman Knudsen (Def. Bagger),

der tiltales for Tyveri.

Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 27 Marts 1915: Herman Knudsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i tredive Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salarium til Aktor, Sagfører Jul. Rievers, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører P. F. Chr. Larsen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Maj 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til fyrretyve Dage. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne C. Winther og F. V. L. Bentzen, betaler Tiltalte Herman Knudsen 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Herman Knudsen til Advokat Halkier og Højesteretssagfører Bagger 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Københavns søndre Birks Ekstraret hertil indankede Sag er Tiltalte Herman Knudsen, der er født den 25 Juli 1883 og tidligere straffet

ved Hvetbo Herreds Ekstrarets Dom af 3 Januar 1900 i Medfør af Straffelovens § 297, kfr. § 37, med en Statskassen tilfaldende Bøde af 50 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 8 Dage, og ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 25 Marts 1905 i Medfør af Straffelovens § 229 Nr. 4 med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, aktioneret for Tyveri.

Sagens Omstændigheder er efter Tiltaltes med det Oplyste stemmende Tilstaaelse følgende:

Den 27 Februar 1915 om Aftenen ved 7-Tiden stjal Tiltalte et Stykke Oksekød og et Stykke Flæsk af samlet Værdi ca. 10 Kr. fra en Slagtermester William Christian Jensen af Bagsværd tilhørende Vogn, der stod uden Tilsyn udenfor Lille Værløse Kro.

For det af ham saaledes udviste Forhold er Tiltalte, der vil have handlet efter en pludselig Indskydelse, og som i Gerningens Øjeblik vel maa antages at have været paavirket af Spiritus, men efter hans egen Forklaring dog ikke mere, end at han var sig bevidst, hvad han gjorde, ved Underrettens den 27 Marts d. A. afsagte Dom rettelig anset efter Straffelovens § 230, 1ste Stykke, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13. Men Straffen, der ved den indankede Dom er fastsat til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, findes at burde bestemmes til lige Fængsel i 40 Dage.

Med den anførte Ændring i Straffetiden vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at udrede, tiltrædes, være at stadfæste.

Nr. 354. Højesteretssagfører Harboe

mod

Anders Christian Andreas Nielsen (Def. Halkier),

der tiltales for Tyveri eller Bedrageri.

Kriminal- og Politiretens Dom af 6 Juli 1915: Tiltalte Anders Christian Andreas Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Munch-Petersen og Becker, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at kunne forkortes til 80 Dage.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 80 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anders Christian Andreas Nielsen til Højesteretssagfører Harboe og Advokat Halkier 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Anders Christian Andreas Nielsen, der tiltales for Tyveri eller Bedrageri, er født den 25 Januar 1876 og ikke funden forhen straffet.

Ved Tiltaltes Forklaring og det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at han, der som Formand paa Røgmand J. P. Madsens Røgeri i Wildersgade Nr. 20 og 22 forestod Røgeriet, i Tiden fra den 1 Februar til den 2 April d. A. i 10 Gange fra Røgeriet har tilegnet sig en Del til ialt 143 Kr. vurderet Flæsk, der var indleveret til Røgning af Røgeriets Kunder.

Tiltaltes Forhold findes at burde tilregnes ham som Tyveri, idet der ikke kan tages noget Hensyn til hans Anbringende om, at Flæsket var bleven tilovers ved Fejltælling, og at han derfor ikke mente at gøre sig skyldig i Tyveri ved at tilegne sig det, hvorved bemærkes, at der blandt det stjaalne Flæsk fandtes $\frac{1}{2}$ urøget Gris paa ca. 80 Pund.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Fredag den 29 Oktober.

Nr. 379.

Advokat Halkier

mod

Jens Peter Nielsen (Def. Harboe),

der tiltales for Vold.

Merløse-Tudse Herreders Ekstrarets Dom af 29 April 1915: Tiltalte Jens Peter Nielsen bør hensættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. I Erstatning til Elektriker Svend Aage Jørgensen bør Tiltalte betale 79 Kr. 25 Øre. Saa udreder Tiltalte og Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Justitsraad Svantemann, 20 Kr. og til Defensor, Overretssagfører Holm, 15 Kr. Den

idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Juni 1915: Tiltalte Jens Peter Nielsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og i Erstatning til Elektriker Svend Aage Jørgensen betale 100 Kroner. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Overretssagførerne A. Sally og Repsdorph 20 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det i den indankede Dom beskrevne Forhold vil Tiltalte være at anse efter den midlertidige Straffelovs § 1, 2det Stk., 1ste Punktum, jfr. Straffelovens § 37, men da det kan have sit Forblivende ved den valgte Straf og da Dommens øvrige Bestemmelser tiltrædes, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Peter Nielsen til Advokat Halkier og Højesteretssagfører Harboe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Merløse og Tudse Herreders Ekstraret indankede Sag tiltales Jens Peter Nielsen for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Tiltalte er født den 29 December 1896 og ikke funden forhen tiltalt eller straffet, hvorimod han under 5 Oktober 1912 inden fornævnte Herreders Politiret har vedtaget for Vold at erlægge en Bøde paa 20 Kroner.

Ved Tiltaltes med det iøvrigt Oplyste stemmende Tilstaaelse er det godtgjort, at han den 22 November 1914 om Aftenen har tilføjet Elektriker Svend Aage Jørgensen to Slag i Ansigtet med et Knøjærn. Den Jørgensen herved tilføjede Skade beskrives i en den følgende Dag udstedt Lægeattest saaledes:

»Der fandtes en Del Blod i Næseborene og under højre Øje et opad konkavt ret skarprandet Saar strækkende sig fra ca. $\frac{1}{2}$ cm udenfor og nedenfor udvendige Øjekrog over Kindbenet nedad og indad mod Næsen til ca. 2 cm fra Næsen, ialt ca. 5 cm langt, ca. $\frac{1}{2}$ cm. dybt. Øjets Bindehinde viste nogle mindre Blodudtrængninger, og ved Efter-

syn ca. 12 Timer senere viste Partiet under Øjet sig svullent og blaa-
lig misfarvet. — — —

Den ham tilføjede Overlast formenes ikke at ville medføre bli-
vende Følger udover et Ar paa Saarets Plads.

Ved sit Møde i Retten den 10 April 1915 erklærede Jørgensen,
at Saaret er ganske helbredet og ikke efterlader andre Ulemper end
et meget synligt Ar under Øjet.

Tiltalte har fastholdt, at han først slog Jørgensen, da denne
puffede eller stødte til ham.

Jørgensen har imidlertid benægtet at have puffet eller stødt til
Tiltalte, og efter de af Tjenestekarlene Gerhard Albert Petersen og
Carl Valdemar Nielsen afgivne Vidneforklaringer, samt naar henses til,
at Tiltaltes Forklaringer paa flere Punkter har været usandfærdige,
findes der ikke at kunne tages noget Hensyn til Tiltaltes nævnte An-
bringende.

Da Jørgensen ej heller iøvrigt kan antages at have givet Tiltalte
Anledning til Voldshandlingen, da det efter Beskaffenheden af den ud-
øvede Vold ikke kan være tvivlsomt, at Tiltalte — hvis Forklaring
om ikke at have tilsigtet at tilføje Jørgensen nogen Skade ikke vil
kunne forkastes — har maattet forudse den indtraadte Skade som en
rimelig Følge af Voldshandlingen, og da denne i det Hele skønnes at
have haft en særlig raa Karakter, vil Tiltalte for sit omhandlede For-
hold være at anse efter Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 1, 2det
Stykke, 2det Punktum, jfr. samme Lovs § 15, og Straffelovens § 37,
med en Straf, der efter det Foreliggende findes at burde bestemmes
til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage. For Helbredelses-
udgifter og Næringstab samt for Lidelse, Ulempe, Lyde og Vansir vil
han dernæst have at betale Jørgensen en Erstatning, som vil kunne
bestemmes til 100 Kroner. Endelig vil han have at betale Aktionens
Omkostninger, derunder — jfr. Loven af 1 April 1911 § 2, 3die
Stykke — i Honorar for den ovennævnte Lægeattest 4 Kroner, i
Salær til Aktor og Defensor for Underretten de i Underrettsdommen
bestemte Beløb af henholdsvis 20 og 15 Kroner og i Salær til Aktor
og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sally og Rebsdorph,
20 Kroner til hver.

I Overensstemmelse hermed vil Underrettsdommen, forsaavidt Til-
talte derved er anset med Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost
i 20 Dage og tilpligtet at betale Jørgensen 79 Kroner 25 Øre i Er-
statning, være at forandre, medens den iøvrigt vil kunne stadfæstes.

Færdig fra Trykkeriet den 10 November 1915.

G. E. C. Gæds Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 35.

Fredag den 29 Oktober.

Nr. 77. Frk. **Karen Andersen** (Lunn efter Ordre)

mod

Lærer **Carl Andersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Gældsforhold til Appellantinden.

Sakskøbing Købstads ordinære Rets Dom af 15 Juli 1913: Indstævnte, Lærer Carl Andersen, bør for Tiltale af Citantinden, Frøken Karen Andersen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 April 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Ifølge Sagens tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, derunder de foreliggende Vidneforklaringer om Indstævntes Faders smaa Kaar, maa det antages, at Appellantinden i alt Fald for en væsentlig Del har afholdt Udgifterne ved Indstævntes Uddannelse til Skolelærer. Det maa derhos under Hensyn til, at Appellantindens egne Kaar efter det Foreliggende allerede dengang ikke var særlig gode, og til Beløbenes Anvendelse til varig Fordel for Indstævnte have Formodningen for sig, at disse, som af hende hævdede, ydedes som Laan, der skulde tilbagebetales, naar Indstævnte efter endt Eksamen var kommet i lønnet Stilling, og denne Formodning findes tilstrækkelig bekræftet ved Sagens øvrige Oplysninger. Da det fremdeles maa betragtes som godtgjort, at Indstævntes Fader, der i Tidsrummet 1893—97 var hans Værge og Kurator, har samtykket i Optagelsen af Laanene, som efter det Foreliggende mindst maa have udgjort 2000 Kroner, medens der i Mangel af nærmere Oplysninger i saa Henseende ikke findes tilstrækkeligt Grundlag for at antage, at de har oversteg dette Beløb, vil Indstævnte være at tilpligte at betale Appellantinden 2000 Kroner.

Renter deraf bliver, da Appellantinden ikke har godtgjort nogen Berettigelse til at kræve dem fra et tidligere Tidspunkt, først at tilkende hende fra Forligsklagens Dato.

Processens Omkostninger for alle Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Lærer Carl Andersen, bør til Appellantinden, Frk. Karen Andersen, betale 2000 Kroner med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 26 November 1912, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner. I Salarium tillægges der Sagfører C. A. S. Bang som beskikket for Appellantinden under Optagelse af et Tingsvidne 20 Kroner og Højesteretssagfører Lunn 120 Kroner, hvilke Salarier udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende: Under Anbringende, at hun i Aarene 1893 til 1897 har forstrakt sin Brodersøn, Appelindstævnte Lærer Carl Andersen af Sakskebøbing, medens denne læste til Skolelærereksamen, med de fornødne Midler til hans Underhold, Bøger, Undervisning til samlet Beløb 3600 Kroner, og at det var Mening, at Appelindstævnte, naar han efter endt Eksamen — som ved Søgsmaalets Anlæg sket — kom i lønnet Stilling, skulde tilbagebetale Forstrækningerne, søgte under denne fra Sakskebøbing Købstads ordinære Ret hertil indankede Sag Appellantinden, Frøken Karen Andersen, Appelindstævnte tilpligtet at betale fornævnte 3600 Kroner med af hende til Forligsklagens Dato den 26 November 1912 beregnede Renter, ialt 6716 Kroner 40 Øre, med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra nysnævnte Dato og Sagens Omkostninger skadesløst.

Appelindstævnte paastod sig frifunden med Tillæg af skadesløse Sagsomkostninger, og ved Underrettens den 15 Juli f. A. afsagte Dom blev denne Paastand tagen til Følge, dog at Sagens Omkostninger opbævedes.

Denne Dom har Appellantinden her for Retten paastaet forandret i Overensstemmelse med hendes i første Instans nedlagte Paastand samt — som det maa antages — sig tillagt Appellsagens Omkostninger, hvorhos hun har nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Appelindstævnte procederer til den indankede Doms Stadfæstelse med Tillæg af Appellens Omkostninger.

Ifølge en fremlagt Daabsattest er Appelindstævnte født den 3 Januar 1876, hvoraf fremgaar, at han paa den Tid, de paagældende Forstrækninger skal være ydede ham, har været i en Alder af 17—21 Aar.

Appelindstævnte gør gældende, at de ham i sin Tid af Appellantinden ydede Beløb, der iøvrigt efter hans Anbringende ikke tilnærmelsesvis har andraget saa meget som af Appellantinden anført, er ydede

ham som Gaver, og han hævder, at der i ethvert Fald i Medfør af Bestemmelserne i Fdg. af 14 Maj 1754 ikke paahviler ham nogen Tilbagebetalingspligt.

Appellantinden, som nu maa antages at sidde smaat i det og at være svagelig, og efter hvis Anbringende Appelindstævntes Forældre var ganske ude af Stand til at afholde Omkostningerne ved Appelindstævntes Uddannelse, har nu ikke ved noget Bevis fra de paagældende Forstrækningers Ydelsestid godtgjort, at det var Meningen, at de skulde tilbagebetales.

Appellantinden har imidlertid paaberaabt sig, at Appelindstævnte i forskellige, fremlagte Breve til hende fra Tiden, efter at han var bleven fuldmyndig, har erkendt, at Beløbene var ydede ham som Laan.

Selv om nu de paagældende Udtalelser i Brevene — hvorved Appelindstævnte efter sit Anbringende kun vil have givet Udtryk for sin Beredvillighed til efter Evne at hjælpe Appellantinden ved at betale hende de modtagne Penge tilbage — maatte kunne forstaaes, som af Appellantinden ovenfor anbragt, har en saadan Anerkendelse af Forpligtelsen til at tilbagebetale Forstrækningerne, hvis Ydelse, efter hvad der er in confesso, er sket uden Medvirkning af Værge eller Kurator, ikke under Hensyn til Bestemmelserne i den fornævnte Fdg. af 14 Maj 1754 kunnet paadrage Appelindstævnte nogen retlig bindende Tilbagebetalingspligt.

Herefter vil Appelindstævnte være at frifinde for Appellantindens Tiltale, og den indankede Dom, der, som anført, har samme Resultat, og hvis Bestemmelser om Sagens Omkostninger tiltrædes, vil derfor være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Mandag den 1 November.

Nr. 272. Fabrikantfirmaet Toldbodmøllen (Asmussen)

mod

Bagermester Otto Seidel (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at tilbagebetale et af Indstævnte erlagt Beløb.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 April 1915: De Indstævnte, Fabrikantfirmaet Toldbodmøllen, bør til Citanten, Bagermester Otto Seidel, betale de paastævnte 311 Kroner 25 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 27 November 1914, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd

efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til Stempelpligten af den ovennævnte, af Overretssagfører Kempel for Citanten den 21 December 1914 fremlagte Slutseddel.

Højesterets Dom.

Hvad enten der gaas ud fra, at det appellerende Firma har handlet retsstridigt ved Udsendelsen af de to i den indankede Dom omhandlede Cirkulærer eller ikke, maa Indstævnte, der uden at have bevist at have taget noget Forbehold efterhaanden og i flere Gange har rekvireret de i Dommen omhandlede Varepartier og betalt dem med de i Henhold til Cirkulæerne beregnede Priser, derved være afskaaret fra at kræve nogen Del af de af ham erlagte Beløb tilbagebetalt.

Firmaet vil derfor efter sin Paastand være at frifinde, medens Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Fabrikantfirmaet Toldbodmøllen, bør for Tiltale af Indstævnte, Bagermester Otto Seidel, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Slutseddel af 28 Februar 1914 anerkendte de Indstævnte, Fabrikantfirmaet Toldbodmøllen, til Citanten, Bagermester Otto Seidel, at have solgt 160 Sække Flormel — Atlas til Kr. 20¹/₂ eller Rapid til Kr. 19¹/₄ — gode sunde Varer, at levere i Fortsættelse af tidligere Salg og paa Deres (d. v. s. Citantens) rettidige Anfordring successive efter Deres Forbrug med lige store maanedlige Kvanta, frit til Deres Bageri her i Staden, i Løbet af 8 Maaneder fra Dato og kontant at betale ved hver Levering . . . For den Del af ovennævnte Parti, som ikke maatte være modtaget inden den stipulerede Tid, forhøjes Salgsprisen (for Lagringsomkostninger og Renter) med 10 Øre pr. 100 Pund for hver paa-begyndt Maaned, regnet fra Modtagelsestidens Udløb indtil Partiet paa Deres Anfordring eller vor Forlangende er leveret.

Krig, Blokade, Udførelsesforbud etc., der forhindrer Tilførsel af Korn og/eller Mel, betragtes som force majeure og fritager os for Levering af den Del af Partiet, der paa det givne Tidspunkt ej er aftaget. Strike, Lockout, Ildebrand eller andre ualmindelige Tilfælde fritager for Levering, indtil regelmæssige Forhold igen indtræder.

Citanten, der valgte at aftage Partiet i Mærket Rapid — som efter de Indstævntes uimodsagte Anbringende fabrikeres væsenligst af

russisk Hvede med nogen Iblanding af tysk Hvede — begyndte først i Maj Maaned 1914 uden nogen Indsigelse fra de Indstævntes Side at aftage Partiet og havde i Tiden til Udgangen af Juli Maaned 1914 aftaget ialt 72 Sække. Efter Udbrudet af den evropæiske Krig tilstillede de Indstævnte Citanten, ligesom deres øvrige Kunder, et saalydende trykt Cirkulære, dateret den 3 August 1914.

»Paa Grund af de ekstraordinære Forhold med Udførselsforbud paa Korn og anden force majeure har vi — ligesom de øvrige Møller — maattet sætte alle vore Salgskontrakter ud af Kraft foreløbig.

Endnu i kortere Tid, indtil Situationen opklares enten paa den ene eller anden Maade, vil vi, hvis det er os muligt, imødekomme de Kunder, der har Mel i Nota hos os saaledes, at hver Levering afskrives paa Købet, men det halve Kvantum noteres til Dagspris, medens det andet halve noteres til Kontraktprisen«.

Efter at Citanten, der til sin Bedrifts Fortsættelse havde nødvendig Brug for Melet, i Tiden fra den 4 August til den 14 September s. A. yderligere havde aftaget ialt 42 Sække, som de Indstævnte beregnede ham halvt til Kontraktprisen, halvt til Dagsprisen, hvorved der fremkom en Overpris af 125 Kr. 25 Øre, tilstillede de Indstævnte ham ligesom andre Kunder et nyt Cirkulære af 22 September 1914, i hvilket de erklærede kun at ville levere Kvaliteten Rapid til en Pris af Kr. 23.25 og paa visse andre nærmere Betingelser. Paa Foden af dette Cirkulære, adskilt derfra ved Perforering fandtes en trykt Blanket, lydende paa Aksept af Tilbudet, men denne Blanket undlod Citanten at underskrive. I Løbet af Oktober Maaned s. A. aftog Citanten derefter endnu 44 Sække, som de Indstævnte beregnede ham til sidstnævnte Pris, hvorved der i Forhold til Kontrakten fremkom en Overpris af yderligere 176 Kroner. Endelig aftog Citanten endnu den 11 November samme Aar 2 Sække, der af de Indstævnte beregnes ham med Kroner 29,25 pr. Sæk, altsaa med 20 Kroner udover den i Kontrakten fastsatte Pris. Det Leverede har Citanten betalt kontant efter hver Levering til den af de Indstævnte forlangte Pris, hvorved han saaledes har betalt en Overpris i Forhold til Kontrakten af ialt 321 Kr. 25 Øre.

Under Anbringende af, at de Indstævntes Forlangende om en højere Betaling er i Strid med Kontrakten, samt at han kun, fordi han havde nødvendig Brug for Melet til sit Bageris Drift, har betalt den nævnte Overpris, med Hensyn til hvis Tilbagesøgning han vil have taget Forbehold, har Citanten under denne Sag søgt de Indstævnte til at tilbagebetale ham 311 Kr. 25 Øre — hvilket Beløb er fremkommet derved, at Citanten har udregnet det for de sidst leverede 2 Sække betalte Merbeløb til kun at udgøre 10 Kr. — tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 27 November 1914, og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger. De har i saa Henseende anført,

at Citanten forud for deres første Cirkulære hverken havde fuldt aftaget eller betalt til de i Kontrakten betingede Tider,

at Citanten har akcepteret, at Leveringen fandt Sted paa de i deres ovennævnte Cirkulære anførte Betingelser,

at de kun under Hensyn til Citantens Akcept indlod sig paa fortsat Levering, der i August og Oktober Maaned udgjorde endog mere, end de forholdsvis paa disse Maaneder ifølge Kontrakten faldende Kvanta, samt

at de under de ved Krigen fremkaldte ekstraordinære Forhold overhovedet ikke har haft nogen Pligt til at levere efter Kontrakten og kun som en særlig Velvillie overfor deres faste Kunder gik ind paa at levere til de i deres Cirkulærer nævnte Priser, der laa væsenlig under Dagspriserne.

Med Hensyn til de Vanskeligheder, der forelaa for Levering, har de Indstævnte derhos sælig henvist til, at de af forskellige Lande udstedte Udførselsforbud var saa vidtgaende, at de kun kunde fremskaffe Melet ved kostbare Leveringer fra Nord- og Sydamerika.

Citanten har nu vel ikke godtgjort, at han har fremsat nogen udtrykkelig Protest eller Reservation med Hensyn til den af de Indstævnte forlangte højere Betaling; men paa den anden Side har de Indstævnte ikke oplyst Noget til Støtte for, at der fra Citantens Side skulde foreligge nogen egentlig Akcept af disse, i hvilken Henseende det som nævnt er ubestridt, at Citanten ikke har underskrevet den deres Cirkulære paatrykte Akceptpaategning, ligesom ej heller selve Citantens Rekvitioner og Erlæggelse af den som Betingelse for Effektueringen forlangte højere Betaling under de særlige Omstændigheder, hvor han maa antages at have staaet overfor en bestemt Nødvendighed for at skaffe sig Mel til sit Bageri, kan forstaaes som nogen Anerkendelse af de Indstævntes Standpunkt eller som nogen Renunciation paa at søge den erlagte Overpris tilbagebetalt.

Selv om dernæst Citanten i den første Del af Leveringstiden ikke fuldt har aftaget det maanedlige Kvantum eller ikke altid betalt umiddelbart ved Leveringen, findes de Indstævnte ikke derpaa at kunne støtte nogen Frigørelse for at levere efter Kontrakten allerede som Følge af, at de overhovedet ikke ses at have gjort noget saadant Krav gældende overfor Citanten før efter Sagsanlæget.

Hvad endelig angaar den Vanskelighed og forøgede Bekostning, som de Indstævnte utvivlsomt har haft ved at fremskaffe yderligere Kvanta Mel efter Krigens Udbrud, fremgaar det af Kontrakten, at Fritagelsen for Levering kun finder Sted, naar de i Kontrakten nævnte ekstraordinære Forhold forhindrer Tilførsel, og da dette efter de Indstævntes egen Fremstilling ikke kan siges at have været Tilfældet, vil de Indstævnte heller ikke med Føje kunne paaberaabe sig den paagældende Bestemmelse til Støtte for Frigørelse fra deres Leveringspligt, hvorved endnu bemærkes, at de Indstævnte end ikke har assereret, at de som Følge af de ekstraordinære Forhold har maattet undlade Levering til deres faste Kunder i Henhold til bestaaende Kontrakter.

Endelig findes der ej heller i de Indstævntes Favør at kunne lægges nogen Vægt paa, at en ganske ringe Del af det hele Parti først er rekvireret og leveret en kort Tid efter Udløbet af den stipulerede Leveringstid, hvilket efter Kontraktens ovenfor refererede Indhold

kun kunde medføre en ringe Prisstigning, som de Indstævnte ikke har gjort gældende.

Som Følge af det Anførte vil Citantens Paastand i det Hele være at tage til Følge, dog saaledes at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at kunne ophæves.

Nr. 107. Støbemester Carl Groschopf (Bache)

mod

Broncestøber August E. Jensen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Lovligheden af Appellantens Bortvisning af Tjenesten.

Kriminal- og Politirettens Dom af 20 Oktober 1914: Indklagede, Broncestøber August E. Jensen, bør for Tiltale af Klageren, Støbemester Carl Groschopf, i denne Sag fri at være. Klageren betaler inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse Indklagede Sagens Omkostninger med 2 Kr. 48 Øre. At efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende, i den indankede Dom i det Væsentlige gengivne Oplysninger vedrørende den Stilling, Appellanten indtog paa Indstævntes Værksted, maa der gaas ud fra, at denne Stilling, naar intet Andet var aftalt, gav Krav paa et Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder.

Vel maa det antages, at Appellanten har forset sig som ved Dommen statueret, men hans Afskedigelse til øjeblikkelig Fra-træden kan dog ikke anses at have været berettiget. Det kan nemlig ikke antages, at der har foreligget nogen Forseelse fra Appellantens Side i Tiden umiddelbart forud for Afskedigelsen, der er foretaget uden Paaberaabelse af en saadan, og det er heller ikke oplyst, at Indstævnte, der maa have været bekendt med Appellantens i Dommen omhandlede Forseelser, har, bortset fra et enkelt af Appellanten indrømmet Tilfælde, der ligger et Par Aar forud for Afskedigelsen, advaret Appellanten om, at Gentagelse vilde medføre hans Bortvisning. Idet Appellantens Anbringende om, at der efter Aftale tilkom ham et Opsigelsesvarsel af 14 Dage, vil være at lægge til Grund, vil hans Paastand om Tilkendelse af Løn for et Tidsrum af nysnævnte Længde, 80 Kroner med Renter, være at tage til Følge.

Indstævnte vil have at betale Appellantens Processens Omkostninger for Kriminal- og Politiretten med 10 Kroner samt at udrede Processens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Broncestøber August E. Jensen, bør til Appellanten, Støbemester Carl Groschopf, betale 80

Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 26 Februar 1914 indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for Kriminal- og Politiretten betaler Indstævnte til Appellanten med 10 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til det Offentlige det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Appellantens Vedkommende havde været beneficeret for Højesteret, samt til Højesteretssagfører Bache i Salarium 100 Kroner. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne fra begge Sider ved Sagfører procederede Sag har Klageren, Støbemester Carl Groschopf, under Anbringende af, at han af Indklagede, Broncestøber August E. Jensen, er blevet fæstet som Støbemester fra Sommeren 1910 for en ugentlig Løn af 40 Kr. med en aftalt Opsigelsesfrist af 14 Dage, men at han Mandag den 2 Februar d. A. af Indklagede er bortvist uden lovlige Grund, paastaet Indklagede tilpligtet at betale ham Løn for Tiden fra den 2 Februar d. A. til 16 s. M. — til hvilken Dag Klageren ved Bortvisningen tidligst kunde være opsagt — med 80 Kr. med Renter heraf, 5 pCt. p. a. fra den 26 Februar 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

Indklagede, der erkender at have afskediget Klageren uden Varsel, har paastaet sig frifunden med Tilkendelse af Sagens Omkostninger, idet han til Støtte herfor har gjort gældende dels at Klageren, der ikke var Støbemester, men fungerede som en Slags Formand hos Indklagede, og med hvem der ikke var truffet nogen Aftale om Opsigelsesvarsel, kunde, efter hvad der er Skik og Brug i Arbejdsforhold af den Art, opsige og opsiges naarsomhelst uden Varsel — hvad Klageren formentlig ogsaa har erkendt, dengang da Forholdet i Oktober 1913 en kort Tid blev hævet, dels at Klageren, hvad der var Grunden til Afskedigelsen, i lang Tid, skønt ofte truet med Afsked, havde været forsømmelig og upaalidelig med sit Arbejde og i den sidste Tid skejede mere og mere ud, og at Afskedigelsen saaledes var berettiget. Klageren, der skulde sætte Arbejderne i Gang, kom saaledes stadig for sent, mødte flere Gange om Ugen beruset, forlod ofte sit Arbejde midt i Arbejdstiden for at gaa paa Værtshus og lod Drengene hente sig og blev undertiden helt borte fra Arbejdet.

Efter Ciselør Villiam Palmes under Sagen afgivne Vidneforklaring fungerede Klageren som Støbemester, idet Klageren af Indklagede fik udleveret Modeller og Lignende og skulde sætte Arbejdet i Gang samt i det Hele lede Virksomheden, naar Indklagede ikke selv var tilstede. Klageren ledede Støbningerne, dog at Indklagede selv var tilstede ved de større Støbninger.

Vidnet, Restauratør Peter Oluf Jensen, i hvis nærliggende Restauration Indklagedes Folk jævnlig kom, har altid hørt Klageren benævnet som Værkfører af Indklagedes Folk.

Kgl. Hofbroncestøber Carl Niels Gotfred Rasmussen har som Vidne forklaret, at det er almindelig Koutume indenfor Gørtler- og Broncestøberfaget, at Støbemestre (Formænd) har 3 Maaneders Opsigelsesvarsel.

Indklagede har til Oplysning om Klagerens Forhold i hans Tjeneste under Sagen ført som Vidner 4 af sine Folk. Af disse har Renser og Gørtler Carl Albert Emil Ravn forklaret, at han har arbejdet sammen med Klageren hos Indklagede i ca. $\frac{3}{4}$ Aar, og at Klageren i den sidste Tid, han arbejdede hos Indklagede, i hvert Fald er kommet for sent et Par Gange, en Gang et Par Timer, hvorhos Klageren endvidere i den sidste Tid 2 à 3 Gange ganske er udeblevet fra sit Arbejde. Vidnet har af og til, navnlig ogsaa i de sidste 8 à 14 Dage, Klageren var hos Indklagede, bemærket, at Klageren var kendelig beruset under Arbejdet. Vidnet har engang imellem set Klageren i Arbejdstiden forlade Arbejdet og gaa over paa et Værtshus lige overfor, uden at Vidnet dog kan sige, hvor længe Klageren da blev borte. Den almindelige Mening paa Værkstedet var, at Klageren af og til drak for meget.

Vidnet Ciselør Gottlob Jetmars Vidneforklaring gaar ud paa, at Klageren 3 à 4 Gange er mødt for sent efter afvigte Jul. En af Gangene udeblev Klageren lige til Frokost, en anden Gang kun 5 Minutter. Klageren var 3 à 4 Dage i Træk ganske borte fra Arbejdet, vistnok før Jul, hvorhos Klageren var fraværende en Mandag efter Jul. Saavidt Vidnet erindrer, var Klageren efter afvigte Jul gennemsnitlig 1 à 2 Dage om Ugen mere eller mindre beruset under Arbejdet. Vidnet har en Formiddag 2 Gange set Klageren i Arbejdstiden forlade Arbejdet, formentlig for at gaa paa Værtshus, og en anden Dag 1 Gang forlade Arbejdet, formentlig i samme Ærinde. En Gang, da der i Arbejdstiden blev ringet i Telefonen paa Klageren, hentede en Lærling Klageren paa Værtshuset lige overfor. Der blev talt paa Værkstederne om, at Klageren i Arbejdstiden gik paa Værtshus. Den almindelige Mening var, at Klageren holdt meget af at drikke. Der blev i den sidste Tid, Klageren var hos Indklagede, repareret meget af det udførte Arbejde, og i 2 Tilfælde ved Vidnet, at det var Klageren, der havde udført Arbejdet.

Tømmersvend Peter Buchard Hansen har som Vidne forklaret, at Klageren i det sidste Aars Tid, han arbejdede hos Indklagede, gennemsnitlig kom for sent paa Værkstedet en Gang hver 14de Dag og ganske udeblev gennemsnitlig 1 Gang om Maaneden eller hver 6te Uge. I de sidste 3 Maaneder var Klageren værre med at komme for sent eller udeblive end i den tidligere Tid af det sidste Aars Tid. Vidnet har navnlig i det sidste Aars Tid, Klageren arbejdede hos Indklagede, af og til bemærket, at Klageren var paavirket af Spiritus. Vidnet ved, at Klageren ofte i Arbejdstiden, naar Indklagede var borte, forlod Arbejdet og gik paa Værtshus samt af og til satte Andre til at udføre det ham paahvilende Arbejde. Vidnet, som dengang var Dreng, havde ofte, naar Klageren gik paa Værtshus, af Klageren modtaget Ordre til at hente ham, hvis Indklagede kom. Den almindelige Mening paa Værkstedet var, at Klageren var drikfældig. Det skete ofte, at Klagerens Arbejde maatte kasseres. Vidnet har i flere Tilfælde set, at Klageren har støbt Ting af Indklagedes Materiale, men efter Modeller,

som ikke tilhørte Indklagede. Vidnet antog derfor, at Klageren støbte de paagældende Ting til sig selv, men om Klageren har betalt Materialerne, ved Vidnet ikke.

Endelig har Smelter Julius Keiler som Vidne forklaret, at Klageren, som arbejdede hos Indklagede i ca. $3\frac{1}{2}$ Aar, i hele denne Tid mødte for sent gennemsnitlig 2 Gange i hver 3 Uger og ganske udeblev én Gang hver 4de eller 5te Uge. Klageren var gennemsnitlig i hele Tiden beruset 2 Gange hver 3die Uge. Klageren var efter Vidnets Skøn én Gang farlig for Omgivelserne, idet han i beruset Tilstand var ved at falde med en Smeltedigel med glødende Indhold, hvad Indklagede forhindrede ved at gribe ham. Klageren har gennemsnitlig én Gang om Maaneden i Arbejdstiden forladt Arbejdet hos Indklagede for at gaa paa Værtshus. Den almindelige Mening var, at Klageren til Tider var beruset paa Værkstedet. Vidnet ved, at Klagerens Arbejde én Gang kort før afvigte Nytaar maatte kasseres, og der blev ved denne Lejlighed meget Arbejde kasseret.

Efter hvad der saaledes foreligger maa Indklagede anses at have været berettiget til paa Grund af Klagerens utilbørlige Forhold i hans Tjeneste at afskedige ham som sket. Indklagede bliver saaledes allerede paa Grund heraf at frifinde, uden at det er nødvendigt at komme nærmere ind paa Spørgsmaalet om, med hvilket Varsel Opsigelse ellers skulde være sket. Klageren findes derhos efter Omstændighederne at burde tilsvare Indklagede Sagens Omkostninger med 2 Kr. 48 Øre.

Nr. 74. Fabrikant Carl Hedeviso Sørensen (Asmussen)

mod

Firmaet Vincent Murphy & Co. af Liverpool og Firmaet Viggo O. P. Hammer og Søns Konkursbo (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Anerkendelse af en Fordring i et Konkursbo.

Frederiksberg Birks Skifterets Decision af 19 December 1913: Fabrikant Carl H. Sørensen af Aarhus bør være berettiget til i Viggo O. P. Hammer & Søns Konkursbo at nyde Udlæg lige med de øvrige Kreditorer for 14,781 Kr. 99 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 23 Januar 1912, til Betaling sker. Intet Stempel- forbehold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Juli 1914: Den ovennævnte af Appelindstævnte, Fabrikant Carl Hedeviso Sørensen, i det appelindstævnte Viggo O. P. Hammer & Søns Konkursbo anmeldte Fordring kan ikke anerkendes. Sagens Omkostninger her for Retten ophæves. Intet Stempel- forbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

De i den indankede Dom gængvne Udtalelser dels i Cirkulæret af 19 December 1905 — hvilket Cirkulære maa antages udsendt med Appellantens Vidende og Villie — dels i Brevene af 18, 20 og 26 November 1907 fra Appellanten til en Repræsentant for en af Firmaet Viggo O. P. Hammer & Søns Kreditorer taler for, at Appellanten, som det er hævdet af det indstævnte Firma Vincent Murphy & Co., i Virkeligheden har været passiv Deltager i Firmaet Viggo O. P. Hammer & Søn, og den Retsstilling, som Appellanten efter Indholdet af Overenskomsten af 28 November 1905 i det Hele skulde indtage til Firmaet, maa ogsaa naturligt forstaaes i Overensstemmelse hermed. Som nævnt i Dommen har derhos Appellanten, kort før Firmaet Hammer & Søn gik fallit, sat sig i Besiddelse af Tømmerhandler Alfred Olaf Hammers Eksemplar af bemeldte Overenskomst, og efter Proceduren og Sagens Oplysninger maa det antages, at dette Eksemplar har været forsynet med forskellige af Appellanten og Tømmerhandler Hammer underskrevne Paategninger. Skønt Firmaet Vincent Murphy & Co. nu har gjort gældende, at disse Paategninger skulde vise, at Appellanten virkelig har været Deltager i Firmaet Hammer & Søn, har Appellanten ikke villet udtale sig nærmere om, hvad Paategningerne gik ud paa, men har indskrænket sig til at bemærke, at de ikke indeholdt Noget, der forandrede Overenskomsten af 28 November 1905, og Appellanten har derhos erklæret, at han ikke kunde efterkomme Firmaet Murphy & Co.'s Opfordring til at fremlægge det nævnte Eksemplar af Overenskomsten, da dette, som han har hævdet, ikke længere eksisterer. Som Sagen saaledes foreligger og under Hensyn til, at Appellantens Procedure ogsaa paa andre Punkter har været tilbageholdende, findes der ved Sagens Paadømmelse at maaite gaas ud fra, at Appellanten har været passiv Deltager i Firmaet Hammer & Søn, og at han som saadan hæfter for Firmaets Gæld med en Kapital, der ikke kan antages at være mindre end det i Overenskomsten af 28 November 1905 nævnte Beløb af 65,000 Kroner. Følgen heraf maa imidlertid blive den, at den her under Sagen omhandlede af Appellanten anmeldte Fordring ikke kan anerkendes, og Dommen vil saaledes kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Fabrikant Carl Hedøvig Sørensen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Paa Begæring af Tømmerhandler Alfred Olaf Hammer af Frederiksberg blev hans og hans Firma Viggo O. P. Hammer & Søn's Bo under 11 Marts 1909

af Frederiksberg Birks Skifteret taget under Konkursbehandling, og blev der derefter af Appelindstævnte, Fabrikant Carl Hedeviso Sørensen, der er bemeldte Alfred O. Hammers Svoger, i Boet anmeldt en Fordring, der sluttelig opgjordes til 14,781 Kr. 99 Øre. Mod denne Fordrings Anerkendelse har Appellanterne, Firmaet Vincent Murphy & Co., der er Kreditor i det appelindstævnte Konkursbo, protesteret, medens den maa anses anerkendt af Kurator paa Boets Vegne, men blev den heraf opstaaede Disput ved Skifterettens Decision af 19 December 1913 afgjort derhen, at Appelindstævnte Carl H. Sørensen var berettiget til i Konkursboet at nyde Udlæg lige med de øvrige Kreditorer for 14,781 Kr. 99 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 23 Januar 1912, til Betaling sker.

Denne Decision har Appellanterne nu her for Retten paastaet ændret derhen, at det nægtes at anerkende den bestridte Fordring, hvorhos de har paastaet sig Appellsagens Omkostninger tillagt hos de Appelindstævnte med noget Tilstrækkeligt. Ingen af de Appelindstævnte har, skønt lovlig stævnet, givet Møde for Overretten.

Af den i Boet i Henhold til Konkurslovens § 79 affattede Indberetning fremgaar bl. a., at Appelindstævnte Sørensen, efter at det fallerede Firma var kommet i Vanskeligheder, traadte hjælpende til, og blev der i November 1905 truffet Aftale mellem ham og Fallenten om Sørensens fremtidige Forhold til Forretningen. Ifølge Fallentens Forklaring blev der i den Anledning oprettet en den 28 November 1905 dateret skriftlig Overenskomst mellem dem, hvilken udfærdigedes i 3 Eksemplarer, hvoraf hver af Underskriverne modtog et, medens det tredje deponeredes i en herværende Bank. Det Appellanten tilhørende Eksemplar fandtes ikke ved Skifterettens Registrering af Boets Papirer, og herom har Fallenten paa Forespørgsel forklaret, at det kort før Falliten er blevet fjernet af Appelindstævnte Sørensen tilligemed samtlige dennes Breve til Fallenten. Paa Anmodning har Sørensen produceret en Afskrift af Overenskomsten, hvilken Afskrift har vist sig at være ligelydende med det i Banken deponerede Eksemplar af Overenskomsten.

Afskriften er saalydende:

»Hermed bekræfter jeg den med Dem truffne Aftale saalydende: Jeg, Alf. O. Hammer, anerkender til Ordningen med mine 4 Hovedkreditorer at have modtaget af Herr Carl H. Sørensen Kr. 65,000, 00 som krediteres ham i mit Firmas Bøger,

at Carl H. Sørensen herefter deltager i Forretningens Udbytte med Halvdelen af Overskudet, der fordeles som nedenfor angivet,

at Forretningens Status opgøres som sædvanlig, og Carl H. Sørensen til enhver Tid uhindret har Adgang til Forretningens Bøger, og skal desuagtet efter endt Statusopgørelse hvert Aar have en Afskrift af Gevinst & Tabs Konto samt Balance Konto,

at Viggo O. P. Hammer, saa længe han lever skal have ca. 10 pCt. af sin Kapital eller Kr. 5200, 00, hvoraf Kr. 2500, 00 regnes som almindelig Rente,

at Forretningens Overskud fremkommer paa følgende Maade, og fordeles saaledes allerede fra 1 Januar 1905.

Naar samtlige almindelige Omkostninger til Renter, Afskrivninger,

Tab o. s. v. er afskrevet, beregnes der først Alf. O. Hammer en forlods Fortjeneste af Kr. 15000,00 samt saalænge Viggo O. P. Hammer lever Kr. 2700,00 ialt Kr. 17,700,00 (de normale Renter til Viggo O. P. Hammer indgaar paa almindelig Rente Konto som almindelig Udgift), derefter forrentes de Beløb, der henstaar paa Kapital Konto for saavel Alf. O. Hammer som for Carl H. Sørensens Vedkommende med 4 pCt. p. a., og det derefter eventuel fremkomne Overskud deles lige mellem Alf. O. Hammer og Carl H. Sørensen.

Denne Aftale er i det Hele taget gensidig bindende i 10 — skriver ti Aar — fra 1 Januar 1905 at regne.

Præmier for Livspolicer, der fra Dato tegnes med Carl H. Sørensens Samtykke, opføres som Udgift paa Forretningens Omkostnings Konto. Ved Dødsfald tilhører Policens Paalydende Alf. O. Hammers Bo til Afvikling af dettes Forpligtelser.

Iøvrigt har jeg Alf. O. Hammer uindskrænket Myndighed i Forretningens daglige Drift, som Carl H. Sørensen ikke blander sig i, naar jeg iøvrigt som hidtil samvittighedsfuldt og under fuldt personligt Ansvar leder denne som Handel med Tømmer og Træsorter.

Kun har jeg ved Ejendoms køb eller Salg eller Overtagelse af Prioriteter eller Kautions og Spekulation at indhente Carl H. Sørensens Samtykke, der altid skal forelægges skriftligt og besvares skriftligt.

Saaledes enige om vort fremtidige indbyrdes Forhold bekræfter vi begge denne Aftale med vore Underskrifter.

København, den 28 November 1905.

Carl H. Sørensen.

(sign.)

Alf. O. Hammer.

(sign.)

Imidlertid har Fallenten erklæret, at han mener at kunne erindre, at der paa hans Eksemplar af Overenskomsten fandtes forskellige senere skrevne Tilføjelser, hvis Ordlyd eller Indhold han dog ikke erindrer. Heroverfor har Appelindstævnte Sørensen erklæret, at der har eksisteret to eller tre Overenskomster, men at den sendte Afskrift vedrørte den sidste Overenskomst.

Den 30 November 1905 erholdt Sørensen af Fallenten — som Firmaets eneste Indehaver med Ansvarlighed — Fuldmagt til at sælge og afhænde af Firmaets eller den ansvarlige Indehavers personlige Aktiver, hvad han finder for godt, til Firmaets Hovedkreditorer, hvorhos Sørensen skulde være berettiget til at træffe enhver anden Ordning med d'Herrer eller nogen af dem, som han maatte finde tilfredsstillende eller hensigtsmæssig. Appelindstævnte Sørensen opnaede herefter hos de større Kreditorer en ret betydelig Rabat ved at købe disses Fordringer paa Fallenten. Denne har herved forklaret, at Sørensen derefter tog Bogføringen af de nævnte Transaktioner i sin Haand og beordrede Fallentens Bogholder til at transportere de paagældende Kreditors Krav til Appelindstævntes Kredit, dog med disses fulde Beløb, og paa den anden Side transportere en Del Aktiver til hans Debet. I Indberetningen omtales derhos senere bogholderiske Transaktioner, hvorved Appelindstævnte Sørensen — bl. a. ved at lade sig godskrive Forretningens hele beregnede Overskud for 1906 og 1907, uagtet han ifølge fornævnte Overenskomst kun havde Ret til at faa Halvdelen godskreven — opnaede en ikke naturlig Forøgelse af sit

Tilgodehavende hos Firmaet af ca. 28,000 Kr., hvilket Beløb vedblivende var indbefattet i hans Konto indtil Falliten og anmeldtes af ham i Boet som en Fordring, hvilken dog senere er frafalden.

I et under 19 December 1905 til Firmaets Kreditorer udsendt Cirkulære udtales det i Anledning af en Kreditorerne tilbudt Ordning, at det Beløb, som danner Grundlaget for den foreslaaede Afvikling, »fremkommer ved, at — — — Carl H. Sørensen — — — indtræder som passiv Deltager under Forudsætning af, at samtlige D'Herrer Kreditorer tiltræder nærværende Forslag«.

I et Brev af 18 November 1907 til en Repræsentant for en af Kreditorerne udtaler Appelindstævnte Sørensen: »Hammer har saavidt mig bekendt, siden jeg blev passiv Deltager — — —«. Herpaa svarede den paagældende Repræsentant den 19 November 1907, at den ovennævnte Bank ikke betragtede Sørensen som passiv Deltager, men som en almindelig Kreditor »for det Første fordi Deres Deltagelse i Firmaet V. O. P. Hammer & Søn ikke er anmeldt til Firma-Registret, for det Andet fordi Deres Kontrakt med Herr Hammer ikke er tinglæst«. I en Svarskrivelse af 20 November 1907 udtaler Appelindstævnte Sørensen derefter, at »selv om Brevskriveren ikke har ladet sig optage i Firmaet V. O. P. H. & Søn, hvad der ikke lader sig gøre af andre Hensyn, saa kan den passive Deltagelse i Firmaet vel ikke være mere effektiv end den er, naar jeg betaler, hvad der mangler«. Endelig udtaler Appelindstævnte Sørensen i et Brev af 26 November 1907: »— — — De skal dog vide, at en almindelig Kreditor næppe nøjes med 4 pCt. af sin faste Kapital i Forretningen — — —«.

Appellanterne har under Henviisning til det Anførte — navnlig med Henblik paa den skete Bortfjernelse af Fallentens Eksemplar af Kontrakten samt Appelindstævnte Sørensens Breve til Fallenten, hvilke Dokumenter trods Opfordring ikke er tilbageleverede til Boet — til Støtte for, at Appelindstævnte Sørensens Krav bør afvises, i første Række gjort gældende, at Sørensen maa antages at have været Deltager i det fallerede Firma enten som fuldt ansvarlig eller som ansvarlig med sine Kapitalindskud.

Med Hensyn til det af ham borttagne Eksemplar af Overenskomsten har Appelindstævnte Sørensen forklaret, at det ikke længere eksisterer, saaledes at det ikke har kunnet tilbageleveres, men at det forøvrigt ikke har indeholdt Bestemmelser, der forandrede Overenskomsten.

I en af Kurator i Anledning af Disputen afgiven Erklæring findes det udtalt, at Kurator i flere Aar inden Konkursens Begyndelse har kendt det fallerede Firma og dets Indehaver, og at Kurator, der i sin Tid flygtigt har set Fallentens Eksemplar af Overenskomsten med Sørensen saavel som de fleste af de omhandlede Breve, altid har ment, at Sørensen ikke var Kompagnon eller paa anden Maade ansvarlig Deltager i Firmaet Viggo O. P. Hammer & Søn.

Efter det Foreliggende finder Retten nu, at det mod Sørensens Benægtelse ej kan anses godtgjort, at han har været ansvarlig Deltager i det fallerede Firma paa en saadan Maade, at han derved er afskaaret fra at anmelde sig som Kreditor i Boet.

Appellanterne har dernæst til Støtte for deres Paastand gjort gældende, at Appelindstævnte Sørensen ved Ordningen af Akkord med de mindre Kreditorer, deriblandt Appellanterne, har ladet anbringe overfor

disse, at Hovedkreditorernes Krav vilde bringes ud af Verden mod 50 pCt. af Fordringernes Paalydende, men at han ikke desto mindre har ladet sig Fordringerne tiltransportere for deres fulde Beløb, hvilket maa være retsstridigt i Forhold til dem.

Naar nu henses til, at der i det ovennævnte Cirkulære af 19 December 1905 om Akkorden, hvori det hedder: Hovedkreditorerne modtager i Kontanter og diverse bundne Aktiver ialt 50 pCt., de øvrige Kreditorer tilbydes kontant $66\frac{2}{3}$ pCt. af deres Fordringers Paalydende fremdeles endvidere findes saalydende Passus:

»Jeg tilføjer udtrykkelig, at Firmaet derefter vil blive saaledes stillet, at det i Hovedsagen i Fremtiden vil kunne afvikle sine Indkøb kontant, saaledes at D'Herrer ventelig i forholdvis kort Tid vil kunne tjene det Beløb, der nu maa afskrives — — —«, samt til, at det fallerede Firma i Skrivelse af 14 Januar 1906 har tilsagt Appellanterne fremtidig Forretningsforbindelse, saafremt de akcepterer Akkorden, hvorhos Appellanterne i Skrivelse af 27 Januar s. A. fra Fallenten takkes for venlig »Modtagelse af Forslaget fra min Svoger«, idet det dernæst tilføjes: »og beder Dem være overbevist om, at vi skal gøre vort yderste for, at vor fremtidige Forretning inden kort Tid kan dække Deres Tab«, da findes det herved med Hensyn til den fortsatte Forretningsforbindelse tilsagt Appellanterne, at de større Kreditors Fordringer ikke under nogen Form belastes det fallerede Firma udover 50 pCt. af Fordringernes Paalydende. I Henhold hertil vil Appellanternes Paastand være at tage til Følge, idet en Nedsættelse af Sørensens Fordring i Boet med et til 50 pCt. af de paagældende Fordringer svarende Beløb efter det Oplyste vil bevirke, at den af Sørens anmeldte Fordring bortfalder.

Sagens Omkostninger her for Retten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 73. Sagfører Peder Nielsen Eeg (Asmussen)

mod

Firmaet Vincent Murphy & Co. af Liverpool og Firmaet Viggo O. P. Hammer & Søns Konkursbo (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om en Fordrings Anerkendelse i et Konkursbo.

Frederiksberg Birks Skifterets Decision af 19 December 1913: Sagfører Peder Eeg af Aarhus bør være berettiget til i Tømmerhandler Viggo O. P. Hammer & Søns Konkursbo at nyde Udlæg lige med de øvrige Kreditorer for 20,014 Kr. 02 Øre med Renter 6 pCt. aarlig af 20,000 Kr. fra den 13 Marts 1909, til Betaling sker. Intet Stempelforbehold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Juli 1914: Den ovennævnte af Appelindstævnte, Sagfører Peder Nielsen

Eg, i det appellindstævnte Viggo O. P. Hammer & Søns Konkursbo anmeldte Fordring kan ikke anerkendes. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at der ikke kan tages Hensyn til de af Appellanten for Højesteret uden Hjemmel fremsatte nye Anbringender.

Efter Sagens Oplysninger har Fabrikant Carl Hedeviso Sørensen i det i den indankede Dom ommeldte Konkursbo oprindelig »paa Familien Hammers og egne Vegne« anmeldt forskellige, nærmere specificerede Fordringer til et samlet Beløb af 375,005 Kroner 8 Øre, der allerede i selve Anmeldelsen er nedsat bl. a. med et Beløb af 20,000 Kroner under Angivende af, at Appellanten har anmeldt en Veksel for dette Beløb. I en Skifteretten nogen Tid derefter tilstillet Skrivelse har Fabrikant Sørensen imidlertid, samtidig med at han ændrer Størrelsen af den for hans eget Vedkommende anmeldte Fordring, udtalt, at han har foranlediget, at Appellanten paa den af ham anmeldte Fordring »afmelder« et Beløb af 5218 Kroner 1 Øre, men denne »Afmeldelse« — som ogsaa blev foretaget af Appellanten — blev senere af Appellanten under Paaberaabelse af en mellem Fabrikant Sørensen og Landmandsbanken truffet Ordning med Hensyn til en af Banken i Boet anmeldt Fordring taget tilbage, saaledes at Appellantens Anmeldelse opretholdtes i sit oprindelige i Dommen angivne Omfang. Under Hensyn til det saaledes Foreliggende og iøvrigt i Henhold til de i Dommen i saa Henseende anførte Grunde maa der, som i Dommen antaget, ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at det i Dommen omhandlede Vekselkrav ikke tilhører Appellanten, men Fabrikant Sørensen, i hvis Interesse Appellanten herefter maa antages at have anmeldt dette Krav i Firmaet Viggo O. P. Hammer & Søns Konkursbo.

De i Dommen citerede Udtalelser dels i Cirkulæret af 19 December 1905 — hvilket Cirkulære maa antages udsendt med Fabrikant Sørensens Vidende og Villie — dels i Brevene af 18, 20, og 26 November 1907 fra Fabrikant Sørensen til en Repræsentant for en af Firmaet Hammer & Søns Kreditorer, taler for, at Fabrikant Sørensen, som det er hævdet af det indstævnte Firma Vincent Murphy & Co., i Virkeligheden har været passiv Deltager i Firmaet Hammer & Søn, og den Retsstilling, som Fabrikant Sørensen efter Indholdet af Overenskomsten af 28 November 1905 i det Hele skulde indtage til Firmaet, maa ogsaa naturligt forstaas i Overensstemmelse hermed. Som nævnt i Dommen har Fabrikant Sørensen, kort før Firmaet Hammer &

Færdig fra Trykkeriet den 17 November 1915

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 86—87.

Mandag den 1 November.

Søn kom under Konkursbehandling, sat sig i Besiddelse af Tømmerhandler Alfred Olaf Hammers Eksemplar af nysnævnte Overenskomst og har, som det maa antages, derefter tilintetgjort dette, der efter Proceduren og Sagens Oplysninger maa have været forsynet med forskellige af Fabrikant Sørensen og Tømmerhandler Hammer underskrevne Paategninger. Skønt Firmaet Murphy & Co. nu har gjort gældende, at disse Paategninger skulde vise, at Fabrikant Sørensen virkelig har været Deltager i Firmaet Hammer & Søn, har Appellanten hverken villet udtale sig nærmere om, hvad disse Paategninger gik ud paa, eller tilvejebragt nogen Udtalelse af Fabrikant Sørensen desangaaende. Som Sagen saaledes foreligger, og under Hensyn til, at Appellantens Procedure ogsaa paa andre Punkter har været tilbageholdende, findes der ved Sagens Paadømmelse at maatte gaas ud fra, at Fabrikant Sørensen har været passiv Deltager i Firmaet Viggo O. P. Hammer & Søn, og at han som saadan hæfter for Firmaets Gæld med en Kapital, der ikke kan antages at være mindre end det i Overenskomsten af 28 November 1905 nævnte Beløb af 65,000 Kroner. Følgen heraf maa imidlertid blive den, at den her under Sagen omhandlede, af Appellanten anmeldte Fordring ikke kan anerkendes, og Dommen vil saaledes kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Døm bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Sagfører Peder Nielsen Eeg, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Paa Begæring af Tømmerhandler Alfred Olaf Hammer af Frederiksberg blev hans og hans Firma »Viggo O. P. Hammer & Søn«s Bo under 11 Marts 1909 af Frederiksberg Birks Skifteret taget under Konkursbehandling, og blev der derefter af Appelindstævnte, Sagfører Peder Nielsen Eeg, i Boet anmeldt en Fordring ifølge en af Fabrikant Carl H. Sørensen den 25 Februar 1909 til Firmaet »Bruun & Sørensen«s Ordre trukket, af det

fallerede Firma akcepteret og af Remitterterne in blanco endosseret Fjorten Dages Veksel, stor 20,000 Kroner, af hvilken Anmelderen er Ihænde-haver, med Paastand om Betaling af Vekslens Paalydende til-ligemed Protestomkostninger og Portoudlæg 14 Kroner 02 Øre, Pro-vision 66 Kroner 66 Øre samt Renter à 6 pCt. p. a. fra 11 Marts 1909, til Betaling sker. Mod denne Fordrings Anerkendelse har Appellan-terne, Firmaet Vincent Murphy & Co., der er Kreditor i det appelind-stævnte Konkursbo, protesteret, medens Fordringen er anerkendt paa Boets Vegne af dets Kurator, idet de derhos har nedlagt nogle sub-sidiære Paastande, men blev den heraf opstaaede Disput ved Skifte-rettens Decision af 19 December 1913 afgjort derhen, at Appelind-stævnte, Sagfører Eeg, var berettiget til i Konkursboet at nyde Udlæg lige med de øvrige Kreditorer for 20,014 Kroner 02 Øre med Renter 6 pCt. aarlig af 20,000 Kroner fra den 13 Marts 1909, til Beta-ling sker.

Denne Decision har Appellanterne nu her for Retten paastaet ændret derhen, at det nægtes at anerkende den af dem bestridte For-dring, eller at denne kun anerkendes med Fradrag af 5218 Kroner 01 Øre og 1295 Kroner eller et af disse Beløb, hvorhos de har paa-staaet de Appelindstævnte tilpligtede at betale Appellsagens Omkostninger med noget Tilstrækkeligt. Ingen af de Appelindstævnte har, skønt lovlig stævnet, givet Møde for Overretten.

Til Støtte for deres Paastande har Appellanterne gjort gældende, at Appelindstævnte Eeg ikke er Ejer af den paagældende Veksel, der skal tilhøre Trassenten, Fabrikant Carl H. Sørensen, som er Fallentens Svoger, og som i Boet har anmeldt en Fordring, der sluttelig er op-givet til 14,781 Kroner 99 Øre, at de Indsigelser, der maatte kunne gøres gældende mod Fabrikant Sørensens Krav i Boet, ogsaa maa gælde overfor nærværende, af Appelindstævnte Eeg anmeldte Fordring, og at dette sidste i hvert Fald gælder en Del af Vekselkravet, nemlig et Be-løb af 5218 Kr. 01 Øre, der en Tid under Bobehandlingen, paa For-anledning af Fabrikant Sørensen, af Appelindstævnte Eeg har været afmeldt. Endelig har Appellanterne hævdet, at det ovennævnte Beløb af 1295 Kroner, der er indvundet ved Salg af forskellige, af det fal-lerede Firma til Sikkerhed deponerede Effekter, maa afgaa i den her-omhandlede Fordring.

Foreløbig bemærkes, at der ikke vil kunne tages Hensyn til det ovenfor sidst anførte Anbringende, idet de 1295 Kroner er førte til Afdrag paa en anden, af Appelindstævnte Eeg i Boet anmeldt For-dring, og Provenuet af de solgte Effekter saaledes én Gang er kommet Boet tilgode.

Iøvrigt bemærkes:

Af den i Boet i Henhold til Konkurslovens § 79 affattede Ind-beretning fremgaar bl. a., at Fabrikant Sørensen, efter at det fallerede Firma var kommet i Vanskeligheder, traadte hjælpende til, og blev der i November 1905 truffet Aftale mellem ham og Fallenten om Sørensens fremtidige Forhold til Forretningen. Ifølge Fallentens For-klaring blev der i den Anledning oprettet en den 23 November 1905 dateret skriftlig Overenskomst mellem dem, hvilken udfærdigedes i 3 Eksemplarer, hvoraf hver af Underskriverne modtog et, medens det tredje deponeredes i en herværende Bank. Det Fallenten tilhørende

Eksemplar fandtes ikke ved Skifterettens Registrering i Boets Papirer, og herom har Fallenten paa Forespørgsel forklaret, at det kort før Fallentes er bleven fjernet af Fabrikant Sørensen tilligemed samtlige dennes Breve til Fallenten. Paa Anmodning har Sørensen produceret en Afskrift af Overenskomsten, hvilken Afskrift har vist sig at være ligelydende med det i Banken deponerede Eksemplar af Overenskomsten. Afskriften er saalydende:

»Hermed bekræfter jeg den med Dem truffne Aftale saalydende: Jeg, Alf. O. Hammer, anerkender til Ordningen med mine 4 Hovedkreditorer at have modtaget af Herr Carl H. Sørensen Kr. 65,000, 00 som krediteres ham i mit Firmas Bøger,

at Carl H. Sørensen herefter deltager i Forretningens Udbytte med Halvdelen af Overskudet, der fordeles som nedenfor angivet,

at Forretningens Status opgøres som sædvanlig, og Carl H. Sørensen til enhver Tid uhindret har Adgang til Forretningens Bøger, og skal desuagtet efter endt Statusopgørelse hvert Aar have en Afskrift af Gevinst & Tabs Konto samt Balance Konto,

at Viggo O. P. Hammer, saa længe han lever skal have ca. 10 pCt. af sin Kapital eller Kr. 5200, 00, hvoraf Kr. 2500, 00 regnes som almindelig Rente,

at Forretningens Overskud fremkommer paa følgende Maade, og fordeles saaledes allerede fra 1 Januar 1905.

Naar samtlige almindelige Omkostninger til Renter, Afskrivninger, Tab o. s. v. er afskrevet, beregnes der først Alf. O. Hammer en forlods Fortjeneste af Kr. 15000, 00 samt saalænge Viggo O. P. Hammer lever Kr. 2700, 00 ialt Kr. 17,700, 00 (de normale Renter til Viggo O. P. Hammer indgaar paa almindelig Rente Konto som almindelig Udgift), derefter forrentes de Beløb, der henstaar paa Kapital Konto for saavel Alf. O. Hammer som for Carl H. Sørensens Vedkommende med 4 pCt. p. a., og det derefter eventuel fremkomne Overskud deles lige mellem Alf. O. Hammer og Carl H. Sørensen.

Denne Aftale er i det Hele taget gensidig bindende i 10 — skriver ti Aar — fra 1 Januar 1905 at regne.

Præmier for Livspolicer, der fra Dato tegnes med Carl H. Sørensens Samtykke, opføres som Udgift paa Forretningens Omkostnings Konto. Ved Dødsfald tilhører Policens Paalydende Alf. O. Hammers Bo til Afvikling af dettes Forpligtelser.

Iøvrigt har jeg Alf. O. Hammer uindskrænket Myndighed i Forretningens daglige Drift, som Carl H. Sørensen ikke blander sig i, naar jeg iøvrigt som hidtil samvittighedsfuldt og under fuldt personligt Ansvar leder denne som Handel med Tømmer og Træsorter.

Kun har jeg ved Ejendoms køb eller Salg eller Overtagelse af Prioriteter eller Kautitioner og Spekulation at indhente Carl H. Sørensens Samtykke, der altid skal forelægges skriftligt og besvares skriftligt.

Saaledes enige om vort fremtidige indbyrdes Forhold bekræfter vi begge denne Aftale med vore Underskrifter.

København, den 28 November 1905.

Carl H. Sørensen.

(sign.)

Alf. O. Hammer.

(sign.)

Imidlertid har Fallenten erklæret, at han mener at kunne erindre, at der paa hans Eksemplar af Overenskomsten fandtes forskellige senere skrevne Tilføjelser, hvis Ordlyd eller Indhold han dog ikke erindrer. Heroverfor har Fabrikant Sørensen erklæret, at der har eksisteret to eller tre Overenskomster, men at den sendte Afskrift vedrørte den sidste Overenskomst.

Den 30 November 1905 erholdt Sørensen af Fallenten — som Firmaets »eneste Indehaver med Ansvarlighed« — Fuldmagt til at sælge og afhænde af Firmaets eller den ansvarlige Indehavers personlige Aktiver, hvad han finder for godt, til Firmaets Hovedkreditorer, hvorhos Sørensen skulde være berettiget til at træffe enhver anden Ordning med D'Herrer eller nogen af dem, som han maatte finde tilfredsstillende eller hensigtsmæssig. Fabrikant Sørensen opnaaede herefter hos de større Kreditorer en ret betydelig Rabat ved at købe disses Fordringer paa Fallenten. Denne har herved forklaret, at Sørensen derefter tog Bogføringen af de nævnte Transaktioner i sin Haand og beordrede Fallentens Bogholder til at transportere de paa-gældende Kreditors Krav til Sørensens Kredit, dog med disses fulde Beløb, og paa den anden Side transportere en Del Aktiver til Sørensens Debet. I Indberetningen omtales derhos senere bogholderiske Transaktioner, hvorved Fabrikant Sørensen bl. a. — ved at lade sig godskrive Forretningens hele beregnede Overskud for 1906 og 1907, uagtet han ifølge fornævnte Overenskomst kun havde Ret til at faa Halvdelen godskreven — opnaaede en ikke naturlig Forøgelse af sit Tilgodehavende hos Firmaet af ca. 28,000 Kroner, hvilket Beløb vedblivende var indbefattet i hans Konto indtil Falliten og anmeldtes af ham i Boet som en Fordring, hvilken dog senere er frafalden.

I et under 19 December 1905 til Firmaets Kreditorer udsendt Cirkulære udtales det i Anledning af en Kreditorerne tilbudt Ordning, at det Beløb, som danner Grundlaget for den foreslaaede Afvikling, »fremkommer ved, at — — — Carl H. Sørensen — — — indtræder som passiv Deltager under Forudsætning af, at samtlige D'Herrer Kreditorer tiltræder nærværende Forslag«.

I et Brev af 18 November 1907 til en Repræsentant for en af Kreditorerne udtaler Fabrikant Sørensen: »Hammer har saavidt mig bekendt, siden jeg blev passiv Deltager — — —«. Herpaa svarede den paagældende Repræsentant den 19 November 1907, at den ovennævnte Bank ikke betragtede Sørensen som passiv Deltager, men som en almindelig Kreditor »for det Første fordi Deres Deltagelse i Firmaet V. O. P. Hammer & Søn ikke er anmeldt til Firma-Registret, for det Andet fordi Deres Kontrakt med Herr Hammer ikke er tinglæst«. I en Svarskrivelse af 20 November 1907 udtaler Fabrikant Sørensen derefter, at »selv om Brevskriveren ikke har ladet sig optage i Firmaet V. O. P. H. & Søn, hvad der ikke lader sig gøre af andre Hensyn, saa kan den passive Deltagelse i Firmaet vel ikke være mere effektiv end den er, naar jeg betaler, hvad der mangler«. Endelig udtaler Fabrikant Sørensen i et Brev af 26 November 1907: »— — — De skal dog vide, at en almindelig Kreditor næppe nøjes med 4 pCt. af sin faste Kapital i Forretningen — — —«.

Appellanternes Indsigelse mod Sørensens direkte eller indirekte Krav i Boet gaar nu i første Række ud paa, at Sørensen maa antages

at have været Deltager i det fallerede Firma enten som fuldt ansvarlig eller som ansvarlig med sine Kapitalindskud.

Med Hensyn til det af ham borttagne Eksemplar af Overenskomsten har Fabrikant Sørensen forklaret, at det ikke længere eksisterer, saaledes at det ikke har kunnet tilbageleveres, men at det forøvrigt ikke har indeholdt Bestemmelser, der forandrede Overenskomsten.

I en af Kurator i Anledning af Disputen afgiven Erklæring findes det udtalt, at Kurator i flere Aar inden Konkursens Begyndelse har kendt det fallerede Firma og dets Indehaver, og at Kurator, der i sin Tid flygtigt har set Fallentens Eksemplar af Overenskomsten med Sørensen saavel som de fleste af de omhandlede Breve, altid har ment, at Sørensen ikke var Kompagnon eller paa anden Maade ansvarlig Deltager i Firmaet Viggo O. P. Hammer & Søn.

Efter det Foreliggende finder Retten nu, at det mod Sørensens Benægtelse ej kan anses godtgjort, at han har været ansvarlig Deltager i det fallerede Firma paa en saadan Maade, at han derved er afskaaret fra at anmelde sig som Kreditor i Boet.

Appellanterne har dernæst til Støtte for deres Paastand gjort gældende, at Fabrikant Sørensen ved Ordningen af Akkord med de mindre Kreditorer, deriblandt Appellanterne, har ladet anbringe overfor disse, at Hovedkreditorenes Krav vilde bringes ud af Verden mod 50 pCt. af Fordringernes Paalydende, men at han ikke desto mindre har ladet sig Fordringerne tiltransportere for deres fulde Beløb, hvilket maa være retsstridigt i Forhold til dem, og at de af Sørensen i Boet direkte eller indirekte anmeldte Fordringer derfor bør nedsættes med et til de 50 pCt. svarende Beløb af ca. 149,164 Kroner 73 Øre.

Naar nu henses til, at der i det ovennævnte Cirkulære af 19 December 1905 om Akkorden, hvori det hedder: »Hovedkreditorene modtager i Kontanter og diverse bundne Aktiver ialt 50 pCt., de øvrige Kreditorer tilbydes kontant 66 $\frac{2}{3}$ pCt. af deres Fordringers Paalydende« fremdeles endvidere findes saalydende Passus:

»Jeg tilføjer udtrykkelig, at Firmaet derefter vil blive saaledes stillet, at det i Hovedsagen i Fremtiden vil kunne afvikle sine Indkøb kontant, saaledes at D'Herrer ventelig i forholdvis kort Tid vil kunne tjene det Beløb, der nu maa afskrives — — —«,

samt til, at det fallerede Firma i Skrivelse af 14 Januar 1906 har tilsagt Appellanterne fremtidig Forretningsforbindelse, saafremt de akcepterer Akkorden, hvorhos Appellanterne i Skrivelse af 27 Januar s. A. fra Fallenten takkes for venlig »Modtagelse af Forslaget fra min Svoger«, idet det dernæst tilføjes: »og beder Dem være overbevist om, at vi skal gøre vort yderste for, at vor fremtidige Forretning inden kort Tid kan dække Deres Tab«,

da findes det herved med Hensyn til den fortsatte Forretningsforbindelse tilsagt Appellanterne, at de større Kreditorenes Fordringer ikke under nogen Form belastes det fallerede Firma udover 50 pCt. af Fordringernes Paalydende.

Retten finder derhos, at de stedfundne Anmeldelser og Afmeldelser viser, at der er en nær Forbindelse mellem den heromhandlede af Eeg anmeldte Fordring og de af Sørensen anmeldte og skaber en stærk Formodning for, at det virkelige Forhold er, som af Appellanterne paa-
staaet, nemlig at Eeg har anmeldt Vekslen paa Sørensens Vegne. Under

disse Omstændigheder maatte det være Eegs Sag nærmere at oplyse, hvorledes han personlig er bleven Ejer af Vekslen. Dette har Eeg imidlertid trods gentagne Provokationer ikke gjort, og dette maa blive til hans Skade, idet der da maa gaas ud fra, at Vekselkravet i Virkeligheden er Sørensens.

Efter det saaledes Foreliggende vil Appellanternes principale Paastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger her for Retten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Tirsdag den 2 November.

Nr. 85. Sædhandler R. Chr. Petersen (David)

mod

Restauratør Georg Lassen og Hustru, Caroline Bertha Marie Lassen (G. Shaw),

betræffende Spørgsmaalet om Indkørselsret for en fast Ejendom over en Naboejendoms Vej.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Oktober 1914: Den ovennævnte af Citanten, Sædhandler R. Chr. Petersen, nedlagte Paastand kan ikke tages til Følge. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter de Forhold, der forelaa ved Oprettelsen af den i den indankede Dom ommeldte Deklaration, maa Formodningen være for, at den i Deklarationen omhandlede Indkørselsret er stiftet til Fordel for Brændehandler Hans Chr. Nielsen og efterfølgende Ejere af Matr. Nr. 58 f af Sundbyvester. Denne Forstaaelse af Deklarationen, der er vel forenelig med dens Ordlyd, og hvis Rigtighed bestyrkes ved, at Kørslen, efter at Nielsen i Aaret 1886 havde afhændet ovennævnte Matr. Nr., af de efterfølgende Ejere er fortsat uforandret og paa de samme Vilkaar som tidligere, findes herefter at maatte lægges til Grund. Den i Dommen omtalte Opsigelse af 14 Marts 1914 vil derfor efter Appellantens Paastand være at kende ugyldig.

Processens Omkostninger for begge Retter findes de Indstævnte in solidum at burde tilsvare Appellanten med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Den ovennævnte Opsigelse bør være ugyldig. Processens Omkostninger for begge Retter betaler de Indstævnte, Restauratør Georg Lassen og Hustru, Ca-

roline Bertha Marie Lassen, En for Begge og Begge for En, til Appellanten, Sædhandler R. Chr. Petersen, med 300 Kroner. Til Justitskassen betaler de Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det fremgaar af Proceduren og Oplysningerne i nærværende Sag, at Brændehandler Hans Christian Nielsen ved et den 6 September 1860 tinglæst Skøde erhvervede Ejendommen Matr. Nr. 58 f af Sundbyvester fra Gaardejer Lars Jansen, der ejede Naboejendommen Matr. Nr. 58 b sammesteds, og at Brændehandler Nielsen det følgende Aar i Anledning af, at han agtede at ombygge den paa Matr. Nr. 58 f liggende Forbygning saaledes, at der ikke blev nogen Indkørsel til Ejendommen fra Landevejen — den nuværende Amagerbrogade — idet hele Ejendommens Façade til Landevejen agtedes bebygget, derfor traf Aftale med Gaardejer Jansen om Ret til Indkørsel til sin Ejendom ad den mellem Bygningerne paa de 2 Ejendomme værende, paa Gaardejer Jansens Ejendom beliggende, Vej fra Landevejen, saaledes som nærmere vist paa en under Sagen fremlagt Situationsplan; derefter underskrev begge Parter under 20 December 1861 en saalydende Deklaration:

»Undertegnede Gaardejer Lars Jansen af Sundbyvester erkender herved at have indrømmet min Nabo, Brændehandler Hans Christian Nielsen, Ret til som Indkørsel til sin Ejendom at benytte den mellem vore Bygninger paa min Grund værende Vej fra Landevejen, ud til hvilken Sidste begges Ejendomme er beliggende, alt paa Vilkaar:

1. at Hans Christian Nielsen for den ham herved indrømmede Ret svarer mig en aarlig Afgift af 12 rdl. hvilke tolv Rigsdaler betales forud i hver 11 Juni Termin, og

2. at Indgangen eller Indkørslen fra den omhandlede Vej til Nielsens Gaardsplads bliver i en Afstand fra Landevejen af 18 à 19 Alen.

Til Bekræftelse om at jeg med Brændehandler Nielsen har indgaaet denne Deklaration, underskriver vi den begge egenhændigen og i Overværelse af nedenauførte Vidner«.

Denne Deklaration blev tinglæst som Hæftelse paa Matr. Nr. 58 b den 10 April 1862.

Den i Deklarationen ommeldte Ret til Indkørsel har de Indstævnte, Restauratør Georg Lassen og Hustru Caroline Bertha Marie Lassen, som nu ejer Ejendommen Matr. Nr. 58 b, ved en den 14 Marts 1914 dateret og samme Dag for Gert Jansen, som da ejede Ejendommen Matr. Nr. 58 f forkyndt Opsigelse opsagt til Ophør fra 11 Juni 1915 at regne. Da Citanten, Sædhandler R. Chr. Petersen, der ved Skøde, tinglæst den 6 April 1914, har erhvervet sidstnævnte Ejendom fra Gert Jansen og har betalt den i Deklarationen ommeldte Afgift 24 Kr. for Aaret 11 Juni 1914—11 Juni 1915, formener, at denne Opsigelse

er ulovlig, har han under nærværende Sag paastaet de Indstævnte tilpligtede at anerkende, at nævnte Opsigelse er ugyldig samt in solidum at udrede Sagens Omkostninger skadesløst. De Indstævnte har paastaet, at Opsigelsen ikke kendes ugyldig og sig tillagt Sagens Omkostninger.

Sin nævnte Paastand støtter Citanten paa, at Ejendommen Matr. Nr. 58 f stadig er bleven anvendt til en Forretning, der kræver store Oplag, hvorfor Indkørsel til den er nødvendig, men at Indkørsel til den, saaledes som den efter det Foranførte er bebygget, kun kan ske over Matr. Nr. 58 b saaledes som vedtaget i nævnte Deklaration; om dette Forhold var begge Deklarationsudstederne vidende, da Deklarationen blev underskrevet, og det maa derfor antages, at der ved denne er paalagt Ejendommen Matr. Nr. 58 b en reel Servitut, saaledes at enhver senere Ejer af Matr. Nr. 58 f maa have den ommeldte Indkørselsret over Matr. Nr. 58 b, uden at denne kan opsiges til Ophør.

Dette støttes efter Citantens Formening endvidere ved, at Deklarationen Intet indeholder om, at Indkørselsretten kan bringes til Ophør ved Opsigelse, og at denne Servitut omtales i Skøder paa Matr. Nr. 58 b, udstedte henholdsvis i Aarene 1868 og 1887 og i det af Brændehandler Nielsen i Aaret 1886 udstedte Skøde paa Matr. Nr. 58 f ligesom ogsaa i andre senere paa Ejendommenes Folier tinglæste Dokumenter. Yderligere paaberaaber Citanten sig, at Indkørselsretten er blevet udøvet lige siden dens Stiftelse, altsaa ca. 52 Aar, ligesom dens Berettigelse skal være erkendt af Indstævnte Fru Lassens tidligere Ægtefælle, ved at denne i Aaret 1900 traf Aftale med den daværende Ejer af Matr. Nr. 58 f om, at de i Fællesskab skulde anlægge en Kloak i Indkørselen ud til Hovedkloaken i Amagerbrogade.

Citanten har endelig særlig henvist til, at den i Deklarationen ommeldte aarlige Afgift af 24 Kr. for Indkørselsretten af Indstævnte Fru Lassens tidligere Ægtefælle ved en af denne den 3 November 1894 udstedt, den 8 s. M. tinglæst Panteobligation til »Kreditforeningen af Grundejere i de danske Østifter« er pantsat til Sikkerhed for et i denne Kreditforening optaget Laan tilligemed Ejendommen Matr. Nr. 58 b, hvorfor den ovennævnte Opsigelse i hvert Fald ikke har kunnet ske uden Kreditforeningens Samtykke, hvilket ikke er dokumenteret at foreligge.

De Indstævnte har herimod hævdet, at den ommeldte Indkørselsret ifølge Deklarationens Indhold kun er en for Brændehandler Nielsen personlig erhvervet Ret, der ikke kan paaberaabes af senere Ejere af Matr. Nr. 58 f, og at naar Retten er bleven udøvet af senere Ejere af denne Ejendom, er dette sket precario eller i Henhold til et stiltiende fornyet Lejemaal.

Da Deklarationen ifølge sin Ordlyd kun giver Brændehandler Hans Christian Nielsen Ret til Indkørsel, og den Omstændighed, at den ommeldte Vej, der efter det Anførte ogsaa tjener til Indkørsel til de Indstævntes Ejendom Matr. Nr. 58 b, er benyttet — siden 1886 — af de senere Ejere af Matr. Nr. 58 f til Indkørsel til denne Ejendom, mod at de herfor har betalt den aarlige Afgift af 24 Kr. til Ejerne af Matr. Nr. 58 b, ikke kan hjemle, at denne Ret skulde blive vedvarende og uopsigelig, og da det øvrige af Citanten Anførte heller ikke findes at kunne hjemle dette Resultat, finder Retten at maatte statuere,

at de Indstævnte — ogsaa uden Samtykke fra ovennævnte Kreditforening — har været berettigede til at bringe den ommeldte Ret til Ophør ved Opsigelse som sket, og den ovennævnte af Citanten nedlagte Paastand kan derfor ikke fages til Følge.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 390. Højesteretssagfører Bagger
mod
Hans Sørensen Hansen (Def. Bülow),
der tiltales for Tyveri.

Odense Herreds Ekstrarets Dom af 22 Juni 1915: Arrestanten Hans Sørensen Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar. I Erstatning til de Bestjaalne, Tjenestepige Anna Fronzek og Tjenestekarl Martin Nielsen, udreder han henholdsvis 70 Kr. og 100 Kr. og betaler Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Jens Rasmussen, og til Defensor, Overretssagfører Gram, 15 Kr. til hver. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 August 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne Axel Bang og Siesby betaler Arrestanten Hans Sørensen Hansen 20 Kr. til hver. De idømte Erstatninger at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Sørensen Hansen til Højesteretssagførerne Bagger og Bülow 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Odense Herreds Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanten Hans Sørensen Hansen for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 25 August 1890, er tidligere anset ved

1) Elbo m. fl. Herreders Ekstrarets Dom af 13 Maj 1909 efter Straffelovens § 228 — i Medfør af Bestemmelserne i Kap. 3 i midlertidig Lov af 1 April 1905 betingelsesvis — med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage,

2) samme Rets Dom af 26 Marts 1910 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, hvilken Straf i Henhold til kgl. Resolution af 19 April s. A. afsonedes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 90 Dage,

3) samme Rets Dom af 17 Februar 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage,

4) Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 13 Januar 1913 efter Straffelovens § 231 I—II og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 15 Maaneder, og

5) Salling Herreds Ekstrarets Dom af 17 Marts 1914 efter Straffelovens § 232 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse i Forbindelse med det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at Arrestanten har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold under følgende nærmere Omstændigheder.

I. Søndag den 2 Maj 1915 om Morgenen ved Sekstiden har Arrestanten paa Lindvedgaard — hvor han havde været fæstet indtil den 1 s. M., men hvor han Natten mellem Lørdag og Søndag havde sviret med Gaardens Tjenestekarle m. fl., — umiddelbart forinden han forlod Gaarden, tilegnet sig en Pengepung med ialt 70 Kr. i Sedler, tilhørende en paa Gaarden tjenende polsk Tjenestepige, Anna Fronzek, som paa det paagældende Tidspunkt var ude at malke. Pungen be-roede i et uaflaaset Skrin, som stod frit fremme paa hendes Værelse, der ligeledes var uaflaaset.

II. Arrestanten, der Natten mellem den 4 og 5 Maj 1915 var kommen til Landkildegaarden, hvor han den 3 s. M. var fæstet som Staldkarl, tilegnede sig den 5 Maj om Eftermiddagen ved Føntiden en Tjenestekarl Martin Nielsen tilhørende Hundredekroneseddel, som be-roede i en Tegnebog i Inderlommen paa hans Vest, der hang paa Væggen i hans Kammer, hvor Arrestanten, medens Martin Nielsen var i Marken, havde indfundet sig for at hente sit Tøj.

For det af ham udviste Forhold er Arrestanten ved Underrettsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri med en Straf, der ved nævnte Dom findes passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom — hvis Bestemmelser om de Arrestanten ikendte Erstatninger til de Bestjaalne samt om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Arrestanten, tiltrædes — vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

Onsdag den 3 November.

Nr. 253.

Højesteretssagfører Bülow

mod

Christian Hannibal Bærentsen (Def. Stein),

der tiltales for bedrageligt Forhold.

Hasle m. fl. Herreders Ekstrarets Dom af 17 November 1914: Tiltalte, Slagter Christian Hannibal Bærentsen af Kongsvang, bør hensættes i simpelt Fængsel i 10 Dage, betale til Købmand Bertel C. Lassen, nu af Bryrup, 1000 Kr. samt udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Glasius, 20 Kr og Defensor, Sagfører Krag Møller, 15 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 1 Marts 1915: Tiltalte Christian Hannibal Bærentsen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage. I Henseende til den Tiltalte idømte Erstatning bør Underretsdommen ved Magt at stande. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Underretten 25 Kr., til Defensor sammesteds 20 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Jørgensen, 30 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christian Hannibal Bærentsen til Højesteretssagførerne Bülow og Stein 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hasle m. fl. Herreders Ekstraret indankede Sag er Christian Hannibal Bærentsen, der er født den 21 Juli 1874, og som afset fra, at han tvende Gange har vedtaget Bøder for Politiforseelser, ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for bedrageligt Forhold.

Efter at Tiltalte i nogen Tid ved Agenter havde solgt en af ham

hos Vognmand Julius Møller Holmstoel i Aarhus indkøbt og af denne som Middel mod Gigt fremstillet Vædske, kaldet Kamfinol, blev han af en Agent, der under et Besøg hos Købmand Bertel Chr. Lassen, da af Houbjerg, nu af Bryrup, havde søgt at vække dennes Interesse for at erhverve Ret til Forfærdigelse af Vædsken, bragt i Forbindelse med Lassen. Den 15 Februar 1913 ved Middagstid indfandt Lassen sig paa Foranledning af Agenten sammen med denne paa et Hotel i Aarhus, hvor ogsaa Tiltalte efter Aftale med Agenten var kommen til Stede, og efter nogen Forhandling solgte Tiltalte Lassen den »Recept«, hvorefter Kamfinol tilberedtes, i Forbindelse med Eneret til Fremstilling af Vædsken for 1000 Kr., af hvilke de 500 Kr. betales straks, hvorpaa der aftales et Møde mellem Parterne paa Tiltaltes Bopæl i Aabyhøj samme Dags Eftermiddag. Efter at have forladt Hotellet op-søgte Tiltalte Holmstoel, hvem han for et Beløb, som af Tiltalte er opgivet til 300 Kr., medens det efter Holmstoels Udsagn udgjorde 400 Kr., hvoraf dog 100 Kr. ingensinde er erlagte, afkøbte den Opskrift, efter hvilken Holmstoel tilberedte Kamfinol, idet Tiltalte mod straks at betale 300 Kr. fik overleveret Opskriften, efter at Holmstoel dog først havde taget en Genpart af den, som han beholdt, hvorhos Holmstoel lovede Tiltalte ikke fremtidig at forfærdige eller afhænde Kamfinol, dog undtaget lidt til eget og Venners Brug.

Ved det senere samme Dag paa Tiltaltes Bopæl stedfundne Møde blev der derpaa til Bekræftelse af den mellem Tiltalte og Lassen ind-gaaede Handel oprettet en Købekontrakt, ifølge hvilken Tiltalte erkendte at have overdraget Lassen »Recepten« til Fremstilling af Kamfinol samt »Eneret til fremtidig at fremstille og forhandle dette Præparat i Ind- og Udland«. Samtidig fyldestgjorde Lassen Tiltalte for de tilbage-værende 500 Kr. af Købesummen ved Udstedelse af en Veksel, som han siden har indfriet.

Da Tiltalte købte Opskriften af Holmstoel, erklærede denne ud-trykkelig — som af Tiltalte erkendt — at han havde Opskriften fra en Trediemand, og at han kunde indestaa for, at han ikke selv frem-stillede Kamfinol, men ikke for, at Andre ikke gjorde det.

Efter Indholdet af den ovennævnte Kontrakt har Lassen med Føje kunnet gaa ud fra, at han var bleven Eneindehaver af Opskriften til Fremstilling af Kamfinol, og at den ham overdragne Eneret var be-trygget dels derigennem, dels i alt Fald derved, at Andre, som maatte have Kendskab til Vædskens Sammensætning, var kontraktmæssig for-pligtede til ikke at fremstille og forhandle den, og Tiltalte har ogsaa erkendt, at han for Lassen opgav, at han alene kunde fabrikere Kamfi-nol, at det var ham, som havde »Recepten«, og at han garanterede Køberen denne. Tiltalte, som aldrig har befattet sig med bemeldte Fabrikation, var imidlertid, som det fremgaar af hans Forklaringer, iøvrigt bekendt med, at Holmstoel havde beholdt en Genpart af Op-skriften til Vædskens Fremstilling samt forbeholdt sig Ret til indenfor de fornævnte snævre Grænser at fremstille samme, og Tiltalte var der-hos, som det fremgaar af det Foranferte, paa det Rene med, at Holm-stoel ikke havde indehaft nogen Eneret til Fremstilling af Kamfinol og kunde følgelig heller ikke anse sig beføjet til at overdrage Lassen nogen saadan Ret. Tiltalte var endelig som af ham vedgaaet bekendt med, at der hos en Mand i Aarhus fra tidligere Tid beroede et Lager

af Kamfinol, om hvis Herkomst han efter sin Forklaring ikke vidste Besked, hvilken Omstændighed maatte gøre det indlysende for ham, at ogsaa andre end Holmstoel havde Kendskab til Vædskens Fremstilling. I det Tiltalte herefter har været paa det Rene med, at han ikke var i Stand til at hjemle Lassen de Erhvervelser, som det ved ovennævnte Kontrakt tilsigtedes at forskaaffe ham, maa Tiltalte anses overfor Lassen at have gjort sig skyldig i et Forhold, hvorfor han vil være at anse efter Straffelovens § 251 med en Straf, der efter Omstændighederne findes i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Lassen, der efter sit Opgivende intet har fortjent ved sin Afsætning af Kamfinol, har paastaaet sig tilkendt 1000 Kr. i Erstatning hos Tiltalte. Denne Paastand, med Hensyn til hvilken Tiltalte har erklæret, at han, saafremt hans Forhold maatte findes ulovligt, intet har mod Størrelsen af det paastaaede Beløb at erindre, er ved Underrettsdommen tagen til Følge, og i denne Henseende vil Dommen være at stadfæste.

Torsdag den 4 November.

Nr. 343.

Højesteretssagfører Stein

mod

Alfred Herman Jacobsen og Stella Tekla Hedvig Nielsen
(Def. Bülow),

der tiltales for Mord, Forsøg paa Røveri samt Tyveri, Førstnævnte til lige for Overtrædelse af Straffelovens § 100 samt midlertidig Straffelovs § 4.

Kriminal- og Politirettens Dom af 26 Juni 1915: Arrestanten Alfred Herman Jacobsen og Arrestantinden Stella Tekla Hedvig Nielsen bør straffes med Tugthusarbejde, Arrestanten i 12 Aar og Arrestantinden i 6 Aar, og en for begge og begge for en betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overrettsagførerne Damm og Johansen, 75 Kr. til hver, dog at Arrestantinden af Aktionsomkostningernes samlede Beløb ikke udreder over $\frac{1}{7}$. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Afsigelsen af den indankede Dom har Tiltalte Stella Nielsen delvis tilbagekaldt den af hende afgivne Tilstaaelse angaaende hendes Delagtighed i det mod Poulsen udviste Forhold, men til denne Tilbagekaldelse vil der ikke kunne tages Hensyn, da den er ganske ubestyrket, medens Rigtigheden af Tilstaaelsen støttes ved det iøvrigt Foreliggende.

For de af de Tiltalte udviste i Dommen fremstillede Forhold er de rettelig ansete efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser, men Straffen findes at burde bestemmes for Alfred Jacobsen til Tugthusarbejde i 15 Aar, og for Stella Nielsen til Forbedringshusarbejde i 6 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen være at stadfæste, hvorhos de Tiltalte in solidum vil have at udrede Salærerne for Højesteret.

Thi kendes for Ret:

Alfred Herman Jacobsen og Stella Tekla Hedvig Nielsen bør straffes, førstnævnte med Tugthusarbejde i 15 Aar og sidstnævnte med Forbedringshusarbejde i 6 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Stein og Bülow 150 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Alfred Herman Jacobsen og Arrestantinden Stella Tekla Hedvig Nielsen tiltales for Mord, Forsøg paa Røveri samt Tyveri, Arrestanten tillige for Overtrædelse af Straffelovens § 100 og midlertidig Straffelovs § 4.

Arrestanten er født den 8 Marts 1894 og anset: ved nærværende Rets Dom af 3 Juni 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og ved Bjerre Herreds Ekstrarets Dom af 21 Januar 1914 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, jfr. § 229⁴ in fine og § 230, 1ste Stykke, med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Arrestantinden er født den 8 December 1894 og ikke funden forhen straffet.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestanten har i Tiden fra den 25 Oktober 1914 til Natten efter 30 November s. A. ved Aften- eller Nattid begaaet 9 grove Tyverier i en Butik og Beboelseslejlighed i Slagelsegade Nr. 10, et Forretningslokale i Vendersgade Nr. 28, en Beværtning i Nansensgade Nr. 57, en Butik og Beboelseslejlighed, Frederiksberg Allé Nr. 42, to Gange i et Smedeværksted, Vesterbrogade Nr. 99, to Gange i en Beværtning, Lille Strandstræde Nr. 4; samt i en Cigarbutik, Vesterbrogade Nr. 99.

Endvidere begik han samtidig med sidstnævnte Tyveri Forsøg paa groft Tyveri i en Ostehandel sammesteds, hvor han dog intet fandt at stjæle.

Til de nævnte Lokaliteter skaffede han sig Adgang i et Tilfælde ved at lukke sig ind med falsk Nøgle og iøvrigt ved Indstigning gen-

nem Ruder eller Vinduer, som han i de fleste Tilfælde aabnede efter at have ituslaaet eller udtaget Ruder.

Udbyttet af disse Tyverier var Beklædningsgenstande, Værktøj, Cigarer, Cigaretter, Frugt og Drikkevarer m. m. til samlet Værdi ca. 55 Kr. og Kontant ca. 51 Kr. Det Stjaalne beroede enten frit fremme eller i uafsaasede Gemmer.

Arrestanten. der efter sin sidste Løsladelse den 26 September 1914 i Begyndelsen havde ernæret sig som Bud — flere af de ovennævnte Tyverier har han begaaet paa Steder. hvor han var eller havde været Bud — traf den 30 November s. A. om Morgenen Arrestantinden paa Gaden. De blev Venner og i den følgende Tid, indtil deres Anholdelse under denne Sag, den 14 December s. A., lod Arrestanten sig delvis underholde af Arrestantinden, der nu med hans Billigelse drev Utugt som Erhverv. Hun havde haft Plads som Tjenestepige, men havde i den sidste Tid ingen Tjeneste haft. Fraset den Hjælp, Arrestantinden ydede Arrestanten, havde han i denne Tid ingen andre Midler end Udbyttet af Tyveri.

Ved Arrestantens og Arrestantindens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er de overbeviste om Natten efter den 3 December 1914 i Forening at have begaaet groft Tyveri i en Beværtning, Kongens Nytorv Nr. 24, og stjaalet en til 5 Kr. vurderet Sparebøsse, indeholdende ca. 22 Kr., og nogle Cigarer til Værdi 90 Øre, hvilke ligesom Sparebøssen beroede frit fremme. De skaffede sig Adgang til Beværtningen ved, at Arrestanten udtog to Trækruder af et Vindue, steg gennem Aabningen og lukkede Arrestantinden ind ad en Dør.

Med Hensyn til det Arrestanten og Arrestantinden paasigtede Mord og Røverforsøg er Omstændighederne følgende:

Den 11 December 1914 havde den halvtredsaaarige Skibstømrer Poul Eduard Vilhelm Poulsen faaet udbetalt over 100 Kr. i Løn, han havde derefter drukket paa forskellige Beværtninger, sidst i Røde Mølle ved Amager Boulevard, som han forlod Kl. ca. 10¹/₂ om Aftenen. Menig af 24de Bataillon, Rudolf Johan Jantzen, med hvem Poulsen da var i Følge, har forklaret, at Poulsen var paavirket af Spiritus, men ikke egentlig beruset, samt at de skiltes fra hinanden udenfor Beværtningen, idet Vidnet tog med en Sporvogn, medens Poulsen gik over Boulevarden i Retning af Amagerbrogade. Kl. ca. 11¹/₂ samme Aften blev Poulsen fundet liggende bevidstløs paa Amager Fælledvejs Fortov, der her løber langs en ubebygget Grund, og som var ret mørkt, idet Lygterne paa denne Side af Gaden ikke var tændte. Han laa paa Maven, under hans Hoved var en Blodpøl, ved ham laa en Gulvskruppe. Efter det Oplyste slog hans Puls svagt, da han blev fundet, men ved Ankomsten til Sundby Hospital, hvortil han straks blev kørt, var han død.

Arrestanten og Arrestantinden har efter først at have afgivet vaklende og i flere Henseender indbyrdes modstridende Forklaringer sluttelig overensstemmende forklaret Følgende:

De opholdt sig den nævnte Dag i længere Tid i »Røde Mølle«, hvorfra Arrestantinden hyppigt gik ud paa Gaden for at søge at træffe Mænd, som vilde indlade sig med hende. Mellem Kl. 10 og 11 kom Arrestantinden ind i Beværtningen og foreslog Arrestanten, at de skulde gaa, hvilket de derpaa gjorde i den Hensigt at gaa ind til

Byen. Udenfor Beværtningen saa de Skibstørrer Poulsen, der opfordrede Arrestantinden til at gaa med ham. Hun fortalte nu Arrestanten, at hun kort forinden var bleven tiltalt paa Gaden af Poulsen, der havde sagt, at han havde ikke saa faa Penge, men at hun ikke havde villet indlade sig med ham — efter hendes Forklaring i Forhørene havde hun været uoplagt til Samleje —, og herefter sagde Arrestanten, at hun skulde faa Poulsen med hen et Sted, hvor der var mørkt, saa skulde Arrestanten klare Resten.

Efter Arrestantindens Forklaring sagde Arrestanten, at han saa vilde komme og slaa Poulsen bedøvet og tage hans Penge, men tilføjede, at de ikke skulde slaa ham ihjæl, kun bedøve ham. Arrestanten har erklæret, at han ikke husker en saadan Udtalelse, men at den var fuldstændig stemmende med de Tanker, han gjorde sig. Om Brug af noget Redskab ved Overfaldet var der ikke Tale, og ingen af dem vil have tænkt derpaa. Efter begges Forklaring var det ikke deres Plan, at Arrestantinden skulde tage haandgribeligt Del i Overfaldet.

Arrestantinden gik stiltiende ind paa Planen, som hun forstod skulde udføres til fælles Fordel, gik hen til Poulsen og sagde, at hun jo saa kunde gaa med. Efter Arrestantens Forklaring blev han ved nu at se, at Poulsen var en kraftig Mand, paa det Rene med, at han maatte have et Redskab til at slaa ham med, hvorfor han gik gennem Beværtningen ind i dens Gaard og fandt en Gulvskruppe, som han kastede over Plankeværket ud paa Gaden, her tog han den og ilede efter Arrestantinden og Poulsen, som ad Sidegader gik til Amager Fælledvej.

Efter Arrestantens og Arrestantindens Forklaringer vinkede Arrestanten under Vejs til hende; om de nærmere Omstændigheder herved er der Uenighed, men Arrestantinden har forklaret, at hun ved at vende sig om saa Arrestanten bærende Gulvskruppen, som hun vel ikke rigtig kunde se, hvad var, men som hun tænkte sig var et Redskab til at slaa Poulsen med, og at det stod hende klart, at Overfaldet herved vilde blive farligere og kunde have Poulsens Død til Følge, men at hun tænkte, at dette maatte blive Arrestantens Sag, og bestemte sig til vedvarende at yde Hjælp til Overfaldet ved at føre Poulsen som af Arrestanten ønsket.

Da de naaede det Sted, hvor Poulsen senere fandtes, indhentede Arrestanten dem; Arrestantinden hørte ham og forstod, at Overfaldet nu skulde ske. Arrestanten, der efter sin Forklaring var meget opbudet af Spænding, men ikke synderlig paavirket af den nyde Spiritus, tilføjede Poulsen, som ved Lyden af Skridtene havde vendt sig om, men derpaa fortsatte sin Gang med Arrestantinden paa sin venstre Side, et eller efter Arrestantindens Forklaring, hvis Rigtighed han har erklæret ikke at ville bestride, to Slag i Hovedet med Gulvskruppens Hoved, idet han efter sin Forklaring med Kraft, men dog langt fra med hele sin Kraft førte dens Skaft med begge Hænder.

Poulsen styrtede om og blev liggende uden at røre sig eller give en Lyd fra sig, men Arrestanten blev efter sin Forklaring bange ved Synet af Blodet, som strømmede ud af det Poulsen tilføjede Saar i Baghovedet og tænkte sig, at han havde dræbt ham, hvorimod han har fastholdt ikke før eller under Gæringen at have tænkt sig Mulig-

heden af en saadan Følge, der ogsaa laa udenfor hans Forsæt. Ytringer, som han ifølge Arrestantindens Forklaringer er fremkommet med efter Gærningen, tyde i samme Retning. Han opgav at udflyndre Poulsen, og paa Arrestantens Udraab om at se at komme bort, ilede baade han og Arrestantinden bort uden at undersøge, om Poulsen endnu levede. Arrestantinden har forklaret, at hun spurgte Arrestanten, om han kunde se, at der stod nogen i en Gadedør lige overfor, men dette vil Arrestanten ikke have hørt, og herom er intet oplyst.

Ved den den 12 December 1914 afholdte legale Obduktionsforretning fandtes paa højre Side af Ligets Hoved paa Overgangen mellem Issen og Nakken i Retning nedad og lidt bagtil et 5 ctm langt og 1 ctm gabende Saar, hvis bageste Rand var temmelig glat, medens den forreste var ujævn. I Kraniet fandtes en 4,5 ctm lang og 3,2 ctm bred Fordybning bagtil paa højre Side, der nedad og fortil ved Fordybningens Rand var helt slaaet igennem, og svarende hertil fandtes en Bristning i den haarde Hjærnehinde og en lille Fordybning i Hjærnen med Sønderrivning af den bløde Hjærnehinde. Endvidere fandtes i Panden til venstre en lille Blodudtrædning. Endelig fandtes det, at Afdøde havde en kronisk Hjærtelidelse.

Obducenterne har erklæret, at Saaret omtrent svarer til en Bristning, der fandtes i Pullen paa Afdødes Hat.

Deres Konklusion gaar ud paa, at Læsionen af Kraniet og Hjærnen formentlig har været den umiddelbare Dødsarsag, og at det ikke med Sikkerhed lader sig afgøre, hvorvidt den er fremkommen ved et Slag eller ved et Fald som Følge af et Hjærtetilfælde.

Den til Overfaldet benyttede Gulvskruppes Vægt er 1,75 Kilogr. Skaftet er 1,22 m langt og 3 ctm i Diameter. Hovedet er 20 ctm langt og 6 ctm bredt, sammensat af to Stykker, som maa antages ved Overfaldet at være tildels løsnede fra hinanden.

I Følge Retslægeraadets Erklæring maa den ved Obduktionen i Nakken paaviste Læsion anses for at have været dødbringende, medens det ikke er usandsynligt, at den betydelige Hjærtesygdom, hvoraf Afdøde led, har bidraget til det hurtige dødelige Udfald; om Læsionen i Panden hedder i Erklæringen, at det ikke kan afgøres, om den skyldes Fald eller Slag, men at den i alt Fald ikke kan betegnes som livsfarlig. Gulvskruppen er efter Retslægeraadets Erklæring, anvendt som af Arrestanten forklaret, et farligt Vaaben, naar den rammer Hovedet.

Efter det saaledes Foreliggende maa Poulsens Død antages forvoldt ved det eller de ham af Arrestanten i Forstaaelse med Arrestantinden og i hendes Overværelse tilføjede Slag.

Medens det nu ikke mod Arrestantens og Arrestantindens Benægtelse kan anses for bevist, at nogen af dem har haft det Forsæt at skille Poulsen ved Livet, findes det utvivlsomt, at de Begge have maattet forudse Døden som en rimelig eller ikke usandsynlig Følge af Gærningen.

Medens Arrestanten under sin Arrestation under Sagen var indlagt i en Celle paa Vestre Fængsels Sygehus, overfaldt han den 2 April 1915 om Eftm. Opsynsbetjent Nr. 83, Niels Nielsen.

Ved Arrestantens egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er Omstændighederne herved oplyste at være Følgende:

Ca. 10 Minutter efter, at Middagsmaden nævnte Dag var sat ind til Arrestanten, ringede han for at komme paa Klosettet, og da han efter at have benyttet dette fik Øje paa en Kost, der stod i et Skyllerum udenfor Klosettet, greb han denne, og da Opsynsbetjent Nielsen, der havde staaet i eller lige udenfor Skyllerummets Dør, nu for ind paa ham, tilføjede Arrestanten ham med Kostens Hoved, idet han holdt Skaftet med begge Hænder, et kraftigt Slag i Issen og ramte samtidig med Skaftet Nielsens Arm, med hvilken han søgte at afbøde Slaget. Under den derpaa opstaaede Brydekamp om Kosten, fik Nielsen et Slag over højre Haand, hvori han holdt sine Nøgler, og tabte disse; Arrestanten tog dem op og tilføjede Nielsen, der holdt ham om Livet, flere Slag i Hovedet med dem, saa at Blodet flød. Sluttelig flygtede Arrestanten, og det lykkedes ham ved Hjælp af Nøglerne at lukke sig ud af den udenfor Skyllerummet værende Celingang, hvorpaa han løb over Køkkengaarden, gennem en Mellemport, som han ligeledes aabnede, og opad en Trappe i Maskinbygningen. Her blev han overmandet af Nielsen og Maskinassistent Gunnar Nissen; efter disses og Keddelpasserne Frederik Mikael Jensen og Martinus Petersens Forklaringer, hvis Rigtighed Arrestanten ikke har villet benægte, uagtet han har erklæret intet at huske derom, truede Arrestanten, staaende oppe paa Trappen, med Nøglenippet og talte om at myrde Opsynsbetjent Nielsen. Arrestanten har hævdet, at han ikke nu havde til Hensigt at gøre Nielsen noget ondt.

I Følge Erklæring af 18 s. M. fra den Læge, der har behandlet Nielsen, tilføjedes der ham ved Overfaldet i Hovedet en Del mindre Saar, som lægtes uden at paaføre ham varigt Men, endvidere fik han et alvorligt Nervechok, som indtil den 1 Maj hindrede ham i at tiltræde sin Tjeneste. Lægen erklærede derom, at det var sandsynligt, at han vilde komme sig fuldstændigt, men at Lægen i Øjeblikket ikke kunde udtale sig derom med absolut Sikkerhed.

I Følge en Erklæring af 20 Juni 1915 fra samme Læge synes det, som om Nielsens nervøse Tilstand gradvis vil formindskes, og han muligvis med Tiden vil komme sig fuldstændigt.

Efter Nielsens Forklaring havde han de første 4 Dage efter Overfaldet temmelig stærke Smærter i Hovedet. En Hudafskrabning paa den ene Arm, som ligeledes tilføjedes ham ved Overfaldet, var uden videre Betydning og helbrededes snart.

Den til Overfaldet benyttede Kost er en almindelig Fejekost, hvis Skaft er 114 ctm langt, dens Blok er 34 ctm lang, 8½ cmt bred og 2 ctm tyk. Fejekostens Vægt er 875 Gram. Nøglenippet, der bestaar af 9 Nøgler, vejer 245 Gram.

Arrestanten har fastholdt, at han handlede efter en pludselig Indskydelse i den Hensigt at bedøve Nielsen ved Slaget med Kosten og derpaa bemægtige sig hans Nøgler og flygte, og at det var hans Hensigt med Slagene med Nøglenippet at frigøre sig for Nielsen, hvorimod det i det Hele ikke var hans Hensigt at tilføje Nielsen varig Skade, om han end var klar over, at alle Slagene kunde have alvorlige Følger. Han havde Dagen i Forvejen gemt et afbrækket Stoleben, men har forklaret, at dette var gaaet af hans Stol ved et Uheld, og at han kun havde skjult det for at undgaa disciplinær Straf. Efter

alt Foreliggende findes der ikke tilstrækkelig Føje til at forkaste Arrestantens Forklaringer i disse Henseender.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231, 2det Pkt., jfr. tildels § 46, § 243, jfr. § 46, § 188 og § 100 samt midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 4 og Arrestantinden efter Straffelovens § 229, 4de Stk., § 243, jfr. § 46, og § 188, efter Omstændighederne med Tugthusarbejde, Arrestanten i 12 Aar og Arrestantinden i 6 Aar.

Fredag den 5 November.

Nr. 80. **Samuel Guttesen, Johannes Jul. Jacobsen m. fl.**
(Asmussen efter Ordre)

mod

Finansministeriet paa Statskassens Vegne og Skifteforvalteren, Sorenskriver Thygesen i Thorshavn, der behandler Boet efter afdøde Købmand Sofus Evensen, paa Dødsboets Vegne (den kgl. Kammeradvokat),

betræffende Spørgsmaalet om en Fordring var sikret ved Søpanteret i Skib.

Færøernes Sorenskriveris Skifterets Kendelse af 17 Februar 1913: De af Mandskaberne paa Kutterne »Only sister«, »Brestir« og »Beinir« anmeldte Fordringer i Boet efter afdøde Købmand Sofus Evensen af Thorshavn, vil som de foreligge udregnede i de foretagne Opgørelser være at fyldestgøre af Boet saaledes: Skipperne for deres 10 pCt. Løn, Bedstemændene for deres halve Gennemsnitsparter og Kokkene for deres faste Hyre med Søpanteret i de respektive Fartøjer, for »Beinir«s Vedkommende dog kun med $\frac{2}{3}$ Del af Fordringernes Paalydende. Mandskabets, derunder ogsaa de ovennævnte, Krav i Anledning af Fangst som Massekrav med Hensyn til de Købesummer, der endnu ved Boets Begyndelse forelaa individualiserede og iøvrigt som upriviligerede Gældsfordringer. De nogle af Fiskerne tilkommende Hyrefordringer for Rejse med »Only sister« til Grimsby med Søpanteret. Alt med 5 pCt. aarlig Rente fra Anmeldelsen at regne.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 Juli 1914: Den paaankede Skifteretskendelse bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Appellanterne Samuel Guttesen af Thorshavn, Johannes Jul. Jacobsen sammesteds, Thomas Danielsen af Husevig, Magnus Magnussen af Dal, Johannes E. Johannesen sammesteds, Sigurd Hans Olsen af Skaalevig, Amaliel Højgaard af Tofte, Ole Hansen af Nolsø, Johan Carl Poulsen sammesteds,

Poul A. Nybo af Hvidenæs, Joen S. Johannesen af Stykket, Jacob Joensen af Lejnum, Poul Christian Jacobsen sammesteds, David Magnussen sammesteds, Hans Andreas Joensen af Skælling, Andreas Dam Joensen af Kollefjord og Hans Peter Nielsen af Saltangeraa beskikkede Sagfører for Overretten, Overretsprokurator Nissen, i Salær 50 Kroner, der udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter det indstævnte Finansministeriums Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanterne 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Asmussen 120 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Købmand af Thorshavn Sofus Evensen var afgaaet ved Døden og hans Bo taget under Behandling af Færøernes Sorenskriveris Skifteret, blev der i Boet — i hvilket Arv og Gæld ikke er vedgaaet — anmeldt forskellige Fordringer og derunder af Mandskaberne paa de Afdøde tilhørende Fiskefartøjer »Only Sister« og »Brestir« og paa det ham for de to Trediedele tilhørende Fiskefartøj »Beinir« Fordringer til samlet Beløb 11,479 Kr. 85 Øre, hvilke Fordringer, der udgør Mandskabernes Resttilgodehavende for Fiskesæsonen 1911, med Tillæg af Rente 5 pCt. p. a. paastodes anerkendte som sikrede ved Søpanteret i de respektive Fartøjer.

Paa den Liste over de i Boet anmeldte Fordringer, der fremlagdes i den til disses Prøvelse berammede Skiftesamling, blev der af Skifteretten knyttet følgende Bemærkninger til de heromhandlede Krav: til de af Mandskaberne paa »Only Sister« og »Brestir« anmeldte Krav:

»Som Søpanthavere anerkendes:

- 1) Kaptajnen for hans 10 pCt. Løn.
- 2) Bedstemanden for hans $\frac{1}{2}$ Gennemsnitspart.
- 3) Kokken for hans faste Hyre.

Med Hensyn til Mandskabets — derunder ogsaa de ovennævntes — Andel i Fangst, anerkendes de som Massekreditorer, forsaavidt angaar den Del af Fangsten, for hvilken Købesummen først efter S. Evensens Død er indgaaet; isøvrigt som simple Kreditorer.

For Hyre for Rejsen til Grimsby haves dog Søpanteret.
5 pCt. Rente fra 12 Januar 1912, jfr. nærmere særlig Opgørelse —
og til de af Mandskabet paa »Beinir« anmeldte Krav.

Som Søpanthavere anerkendes:

- 1) Kaptajnen for hans 10 pCt. Løn.
- 2) Bedstemændene for deres $\frac{1}{2}$ Gennemsnitspart.
- 3) Kokken for hans faste Hyre.

Disse Tilgodehavender falder Boet til Last med $\frac{2}{3}$ Dele af deres Paalydende.

Med Hensyn til Mandskabets — derunder ogsaa de ovennævntes — Andel i Fangst, anerkendes de som Massekreditorer, forsaavidt angaar den Del af Fangsten, for hvilken Købesummen først efter S. Evensens Død er indgaaet; iøvrigt som simple Kreditorer.

I begge Tilfælde saaledes, at Kravene kunne gøres gældende med deres fulde Paalydende (ikke blot $\frac{2}{3}$ Del) i Boet, jfr. nærmere særlig Opgørelse.«

Da der fra Anmeldernes Side blev gjort Indsigelse mod Rigtigheden af disse Bemærkninger, medens Landfogden paa Færøerne, der som Befuldmægtiget for Statslaanefonden i Boet havde anmeldt 2 denne Fond tilkommende Fordringer, store 2800 Kr. og 2750 Kr., sikrede ved 1ste Prioritets Panteret henholdsvis i »Only Sister« og i »Brestir«, tiltraadte Skifterettens Udtalelse, udspandt der sig en Disput angaaende det saaledes rejste Spørgsmaal mellem paa den ene Side en Del af Anmelderne og paa den anden Side Statslaanefonden, og denne Disput blev ved Skifterettens Kendelse af 17 Februar f. A. afgjort derhen, at de oftnævnte Fordringer vilde være at fyldestgøre af Boet saaledes:

»Skipperne for deres 10 pCt. Løn, Bedstemændene for deres halve Gennemsnitspart og Kokkene for deres faste Hyre med Søpanteret i de respektive Fartøjer for »Beinir«s Vedkommende dog kun med $\frac{2}{3}$ Del af Fordringernes Paalydende.

Mandskabets derunder ogsaa de ovennævntes Krav i Anledning af Fangst som Massekrav med Hensyn til de Købesummer, der endnu ved Boets Begyndelse forelaa individualiserede og iøvrigt som upriviligerede Gældsfordringer.

De nogle af Fiskerne tilkommende Hyrefordringer for Rejse med »Only Sister« til Grimsby med Søpanteret.

Alt med 5 pCt. aarlig Rente fra Anmeldelsen at regne.«

Denne Kendelse er nu af nogle af de paagældende Anmeldere — nemlig Appellanterne:

Samuel Guttesen af Thorshavn, Johannes Jul. Jacobsen sammesteds, Thomas Danielsen af Husevig, Magnus Magnussen af Dal, Johannes E. Johannesen sammesteds, Siguard Hans Olsen af Skaalevig, Amaliel Højgaard af Tofte, Ole Hansen af Nolsø, Johan Carl Poulsen sammesteds, Poul A. Nybo af Hvidenæs, Joen S. Johannesen af Stykket, Jacob Joensen af Lejnum, Poul Christian Jacobsen sammesteds, David Magnussen sammesteds, Hans Andreas Joensen af Skælling, Andreas Dam Joensen af Kollefjord og Hans Peter Nielsen af Saltangeraa, efter meddelt Bevilling til fri Proces og efter Stævning til Finansministeriet paa Statslaanefondens Vegne og til den ovennævnte Skifteret paa Købmand Evensens Dødsbos Vegne indanket her for Retten, hvor Appel-

lanterne have paastaet Kendelsen stadfæstet, forsaavidt deres og det øvrige Mandskabs Fordringer derved er anerkendt som Massekrav med Hensyn til de Købesummer, der ved Boets Begyndelse forelaa individualiserede, men igvrigt forandret saaledes, at Appellanterne for den Del af deres Fordringer, der ikke dækkes af de nævnte Købesummer, anerkendes med Søpanteret i de respektive Fartøjer. De have derhos paastaet det indstævnte Ministerium tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for dem beskikkede Sagfører, Overretsprokurator Nissen.

Medens det indstævnte Dødsbo ikke er mødt under Sagen, har Finansministeriet givet Møde og paastaet den indankede Kendelse stadfæstet samt Appellanterne tilpligtede at udrede Sagens Omkostninger skadesløst, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat der har procederet Sagen for det.

Foreløbig bemærkes, at efter Proceduren saavel for Skifteretten som for Overretten samt efter den skete Indankning bliver der her for Retten alene Spørgsmaal om Forandring af Kendelsen, forsaavidt det ved den er statureret, at Appellanternes Fordringer delvis alene ville være at fyldestgøre som upriviligeret Gæld.

Det fremgaar af Sagen, at Appellanterne have gjort Tjeneste i de paagældende Skibe i Henhold til Kontrakter, hvori det hedder, at de er forhyrede med Skibene efter de Bestemmelser, som indeholdes i Søloven og Anordning af 4 November 1892, dog med nogle særlige Vilkaar, blandt hvilke her fremhæves:

- »1. Tjenesten tiltrædes om Bord (straks eller efter Tilsigelse) og varer saa længe, der drives Fiskeri med Skibet i indeværende Aar.
2. Rederiet lønner Skipperen, udreder Hyrerne til Bedstemanden (mændene) og Kokken samt afholder alle Driftsudgifter, hvorved dog bemærkes, at alle Slags Udgifter til Anskaffelse af Agn og dets Opbevaring om Bord fratrækkes forlods det samlede Fiskeriudbytte.

En Del af den fælles Fangst kan endvidere anvendes til Kost om Bord og til Agn i samme Omfang, som hidtil har været Sædvane, uden at Besætningen faar nogen Godtgørelse herfor.

3. Af Resten af Fiskeriudbyttet erhoder Rederiet $\frac{2}{3}$ og Besætningen $\frac{1}{3}$.
5. Mandskabet skal erhode sin Andel af Fangsten fradelt, naar Flertallet fordrer det, inden Udlosning af paagældende Parti er paabegyndt. I andet Fald foranstalter Rederiet Mandskabets Part solgt paa fordelagtigste Vilkaar. Dog maa der ikke indrømmes Køberen mere end 3 Maaneders Henstand med Betaling af Købesummen.«

Det er derhos oplyst, at hele det til de 3 Skibe i Fiskesæsonen 1911 indfiskede Udbytte — og derunder Mandskabernes Andel af Fangsten — er i Medfør af Kontraktens ovenfor citerede § 5, 1ste Stykke, bortsolgt ved Afdødes Foranstaltning, saaledes at Købesummerne skulde indgaa til ham, at en Del af disse Købesummer allerede var indgaaet før Købmand Evensens Død, og at denne Del ikke ved hans Død forelaa individualiseret.

Til Støtte for deres Paastand have Appellanterne gjort gældende, at Mandskabernes Part af de saaledes indgaaede Dele af Købesummerne tilkommer dem som Hyre for deres Tjeneste om Bord, og at deres Fordringer paa Udbetaling af disse Beløb derfor i Medfør af Sølovens § 268 Nr. 2 er sikrede ved Søpanteret i de respektive Far-tøjer.

Vel fremgaar det nu af det Foranførte, at Appellanterne have været »forhyrede« med de vedkommende Skibe, hvorhos det maa antages, at de uanset Kontrakternes Tavshed i saa Henseende have været pligtige at udføre og virkelig have udført sædvanligt Sømandsarbejde om Bord. Naar imidlertid henses til, at Mandskaberne efter Kontrakterne straks have erhvervet Ejendomsret over den dem tilkommende Del af det indfiskede Udbytte, og til at det af Afdøde foranstaltede Bortsalg af deres Anpart i Udbyttet saaledes er sket for deres Regning, findes der at maatte gives Finansministeriet Medhold i, at Appellanternes Krav paa af Boet at faa udbetalt Købesummerne ikke kan anses for en Fordring paa tilgodehavende Hyre, og altsaa videre i, at Appellanterne ikke have Søpanteret for disse Krav, der maa anses for almindeligt Gældskrav, og som følgelig i det Omfang, hvori Købesummerne ikke foreligge individualiserede, ville være at dække som simple personlige Fordringer paa Dødsboet.

I Henhold hertil vil den indankede Skifteretskendelse — hvis Bestemmelser angaaende Beløbenes Forrentning billiges — være at stadfæste.

Sagens Omkostninger findes efter Omstændighederne at burde op-hæves, og der vil saaledes ikke kunne tilkendes den konstituerede Kammeradvokat Salær, hvorimod der vil være at tillægge den for Appellanterne beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 50 Kroner, der bliver at udrede af det Offentlige.

Nr. 394.

Advokat Halkier

mod

Niels Mouritsen (Def. Møldrup),

der tiltales for Bedrageri.

Varde Købstads Ekstrarets Dom af 30 Juni 1915: Tiltalte Niels Mouritsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder samt udrede alle af nærværende Sag lovlig flydende Omkostninger, der- under Salær til Aktor, Sagfører Nonboe, 25 Kr. og til Defensor, Sag- fører Oldager, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 16 August 1915: Under- retsdommen bør ved Magt at stande, dog at Salærerne til Aktor og Defensor for Underretten bestemmes til 40 Kr. for hver. I Salær til

Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Sørensen, betaler Tiltalte 40 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret :

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Mouritsen til Advokat Halkier og Højesteretssagfører Møldrup 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Varde Købstads Ekstraret indankede Sag er Niels Mouritsen sat under Tiltale for Bedrageri.

Tiltalte, der er født den 4 Januar 1882, har tidligere — foruden at han inden Hammerum Herreds Politiret i Aaret 1912 har vedtaget en Bøde af 50 Kr. for uberettiget Næringsbrug og ulovlig Brændevins-handel — været anset ved Hassing-Refs Herreders Ekstrarets Dom af 6 Januar 1902 efter Straffelovens § 251, tildels sammenholdt med § 257 og med § 46, samt under Hensyn til § 58 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved Hjerm-Ginding Herreders Ekstrarets Dom af 10 Februar 1904 efter Straffelovens § 251 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 5 November 1912 efter Straffelovens §§ 251, 253 og 257, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og ved Overrettens Dom af 7 December 1914 efter Straffelovens § 257, jfr. midlertidig Lov af 1 April 1911 § 18, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder.

I. Efter at Tiltalte fra sit Hjem i Aulum havde begivet sig paa Rejse i Vestjylland i det Øjemed at skaffe sig Fortjeneste ved at opkøbe og atter afhænde Fourage, tog han den 9 November 1914 ind paa Højskolehjemmet i Varde, hvor han, der navngav sig som Gaardejer og Handelsmand N. Lund Mouritsen af Dybe, derpaa havde sit Ophold indtil den 15 s. M., da han hemmelig forlod Højskolehjemmet uden at betale et Beløb af 18 Kr., som han skyldte for, hvad der sammesteds var ydet ham. Den paafølgende Dag indløb der fra Tiltalte et Brevkort, hvori han angav at ville vende tilbage »Tirsdag Aften eller Onsdag Morgen«, men han undlod baade at indfinde sig og betale sin Gæld. Den 15 November tog Tiltalte ind paa Outrup Højskolehjem, som han, der intet Navn havde opgivet, næste Dags Middag hemmelig forlod uden at betale et Beløb af 4 Kr. 5 Øre, han var skyldig for sit Ophold. Fra den 18 November til den 24 s. M. boede Tiltalte derpaa hos Gæstgiver Christen Stinus Petersen af Ørnhøj, hvor

han for Kost og Logis m. m. kom til at skyldte 22 Kr. 51 Øre, hvis Betaling han, der her var kendt under sit virkelige Navn, men i Strid med Sandheden opgav at have Bopæl i København, ligeledes unddrog sig ved hemmelig at forlade Gæstgiveriet. Sidstnævnte Dag tog Tiltalte Ophold hos Gæstgiver Theodor Andersen ved Lervang Station, hvem han blev skyldig et Beløb af 4 Kr. 95 Øre, som han undlod at betale ved hemmelig at bortgaa fra Gæstgiveriet. I Begyndelsen af December Maaned 1914 tilbragte Tiltalte 4 Døgn i Sunds Kro, som han, der her navngav sig som N. Mortensen fra København, derefter hemmelig forlod uden at betale, hvad han skyldte, nemlig 11 Kr. 13 Øre. Senere opfordrede Tiltalte Kroens Ejer til at lade sig det nævnte Beløb betale ved en til Nørrevoldgade Nr. 24 i København adresseret Postopkrævning, men Opkrævningen kom tilbage, da Adressaten var ubekendt. Fra den 11 December til den 14 s. M. boede Tiltalte under Navn af N. Mortensen i Videbæk Afholdshjem, og ved sin hemmelige Bortgang herfra skyldte han 11 Kr. 35 Øre. Efter først pr. Telefon at have stillet Hjemmets Vært i Udsigt, at han vilde komme tilbage en nærmere angiven Dag, paa hvilken han udeblev, anmodede Tiltalte ved et Brevkort bemeldte Vært om at tage det nævnte Beløb ved Postopkrævning til den samme Adresse i København som nysansført, men ogsaa her var Opkrævningen forgæves. Fra den 14 December 1914 til den 2 Januar 1915 tog Tiltalte herefter — ligeledes under Navn af N. Mortensen — Ophold i Troldhede Afholdshjem. Medens han boede her, modtog han fra Købmand N. Kjær i Mørke, hvem han ved sin ovennævnte Agentvirksomhed havde bragt i Forbindelse med Sælgere af Fourage, et Provisionsforskud af 50 Kr., og af dette Beløb betalte han Værten i Afholdshjemmet, som det maa antages, 24 Kr. 95 Øre, men tabte Resten i Kortspil, saa at han den 2 Januar for sit Ophold m. m. i Afholdshjemmet endnu skyldte 25 Kr. 10 Øre, hvis Betaling han unddrog sig ved hemmelig Bortrejse. En Dag i Januar Maaned d. A. tog Tiltalte derefter ind paa Gæstehjemmet i Holsted, hvor han navngav sig som Fouragehandler Møller fra Odense; ved sin Bortgang næste Dag, da han skyldte 2 Kr. 50 Øre, udtalte Tiltalte, at han vilde komme igen om Aftenen, men undlod dog at indfinde sig. Under det nysansførte Navn tilbragte Tiltalte derhos Nætterne til den 14 Januar og den 15 s. M. i Aastrup Gæstgiveri, og efter at være kommen til at skyldte 2 Kr. bortfjernede han sig under Anbringende af at ville opsøge en Skræder, men kom ikke tilbage. Den 15 Januar kom Tiltalte til Faaborg Kro, hvor han udgav sig for at være Grise- og Fouragehandler Peter Hansen fra Odense; for Kost og Logis var han her kommen til at skyldte 5 Kr. 85 Øre, da han uden senere at vende tilbage forlod Kroen næste Dags Eftermiddag — efter sit Udsagn for at købe Grise. Inden Tiltalte gik, havde han overgivet Værten en under Sagen tilvejebragt Lap Papir, hvorpaa han havde nedskrevet en Besked, som han bad afgiven til en nærmere betegnet Hotelejer i Varde, saafremt denne telefonerede efter ham til Faaborg Kro, hvad ikke skete, idet Tiltalte har vedgaaet ikke at have staaet i nogensomhelst Forbindelse med Hotelejeren, hvem han kun kendte af Navn. Den 16 Januar om Eftermiddagen kom Tiltalte derpaa til Skonager Kro og spurgte, om han, der navngav sig som Fouragehandler Møller, kunde bo der et Par Dage, da han skulde indkøbe Hø og Halm til Hæren. Kroejer

Niels Gregersen havde intet herimod og lovede derhos paa Tiltaltes Anmodning at bistaa ham ved Indkøbet, for hvilken Virksomhed Tiltalte gav ham Tilsagn om en Betaling af 10 Kr. pr. Dag. Næste Dag var Tiltalte og Gregersen ude forskellige Steder for at høre om Halm, uden at dog noget Indkøb kom i Stand, og ved Middagstid den 3die Dag gik Tiltalte alene ud, men aftalte med Gregersen, at de om Eftermiddagen mellem Kl. 3 og 4 skulde mødes et nærmere angivet Sted; skønt Gregersen ventede, indtil det blev Aften, kom Tiltalte imidlertid ikke og undlod at indfinde sig senere saavel som at betale det Beløb af 10 Kr. 20 Øre, han var kommen til at skyldte i Kroen. Den 18 Januar om Aftenen tog Tiltalte, der — uden at opgive Navn — meddelte, at han var fra Randersegnen og vilde købe Grise, ind paa Afholdshotellet i Tistrup, hvor han overnattede, og hvorfra han næste Morgen uset bortfjernede sig uden at betale ca. 3 Kr., som han samme-steds var bleven skyldig. Fra den 19 Januar til den 20 s. M. boede Tiltalte i Lyhne Afholdsgæstgiveri, hvor han som Navn og Adresse opgav »P. Hansen af Randers, Vestergade 24«, sidstnævnte Dags Morgen forlod Tiltalte hemmelig Gæstgiveriet, idet han undlod at betale et Beløb af 4 Kr., som han skyldte for Fortæring og Husly. Tiltalte kom derpaa til Hemmet Afholdshjem, hvor han, der nu navngav sig som Niels Hansen af Randers, havde Ophold fra den 20 Januar til den 22 s. M., sidstnævnte Dag bortfjernede Tiltalte sig fra Hjemmet uden senere at vende tilbage og uden at betale et Beløb af 7 Kr. 30 Øre, som han skyldte for Opholdet. Endelig tog Tiltalte samme Dags Aften ind i Vesterlund Kro, hvor han, der intet Navn opgav, men udtalte, at han var fra Randersegnen, forblev til den 23 Januar om Formiddagen, da han, der var kommen til at skyldte 3 Kr., forlod Kroen med Bemærkning om, at han vilde komme igen ved Totiden for at træffe en Mand, han havde sat Stævne. Tiltalte indfandt sig imidlertid ikke senere og blev samme Dags Eftermiddag Kl. 6 anholdt i Lønne.

Tiltalte har erkendt, at han, da han indlogerede sig samtlige de fornævnte Steder, var ude af Stand til at betale, samt at han er bortgaaet for at unddrage sig sin Betalingspligt. Ligeledes har han erkendt at have afgivet de falske Oplysninger om sit Navn og Hjemsted saavel som om sit senere Opholdssted og Lignende for at undgaa Eftersøgning ved Politiet dels i Anledning af de ovennævnte Forhold, dels i Anledning af den sidste ham overgaaede Straffedom. Derimod har Tiltalte gjort gældende, at det stedse har været hans Hensigt at betale, hvad han var bleven skyldig, naar han dertil fik Midler i Hænde, og, efter at Undersøgelsen under nærværende Sag var begyndt, har Forhørsdommeren med Tiltaltes Bemyndigelse fyldt gjort samtlige de ovenanførte Krav paa Tiltalte af en Sum, stor 240 Kr., der er indbetalt til Dommeren af den ovennævnte Købmand Kjær som en Tiltalte tilkommende Restprovision i Anledning af de Handler, han under sin Omrejse har afsluttet for Kjær. Ligesom nu den Maade, hvorpaa Tiltalte efter det Foranførte har bortfjernet sig fra alle de Steder, hvor han har indlogeret sig, ikke tyder paa, at det har været hans Hensigt at betale, saaledes maa et af ham fremsat Anbringende om at have ført Regnskab over sin Skyld i en Lommebog, som han efter sin Anholdelse vil have set Lejlighed til at bortkaste, tilsidesættes som ubestyrket og usandsynligt, og det findes da, naar tillige henses til, at

Tiltalte — der ved sin Anholdelse og under de første Forhør opgav falsk Navn og urigtig Fødselsdag — er en for Bedrageri oftere straffet Person, ubetænkeligt at statuere, at Tiltalte de ovenanførte Steder har modtaget Nattelleje og Fortæring m. m. uden Hensigt til at betale for saadanne Ydelser.

II. Ved Midten af November Maaned f. A. enedes Tiltalte med Hotelejer Julius Sørensen af Skern om, at Tiltalte fra den Sørensen tilhørende Ejendom, Lervanggaard, kunde købe ca. 500 Tdr. Kaalroer til en Pris af 80 Øre pr. Tønde og 2 Halmstakke for ialt 400 Kr., og den 15 samme Maaned stillede Tiltalte Sørensen en skriftlig Bekræftelse blandt Andet af, at han havde købt Halmen »leveret paa Lervang St.« og at betale kontant »ved Modtagelsen«. Medens Tiltalte ikke aftog Roerne, blev der kort efter af de 2 Stakke paa hans Foranledning læsset 3 Jernbanevognladninger paa Lervang Station, idet Tiltalte antog 4 Arbejds mænd til at besøge Indladningen og anskaffede paa Kredit for 22 Kr. Reb til Brug herved. Af Bundhalmen fra Stakken solgte Tiltalte derhos til 2de Personer for ialt 17 Kr., som han lod sig udbetale, uden at Halmen leveredes til de Paagældende. Da Banevognene var blevne læssede paa Stationen, nedlagde Sørensen ved sin Tjenestekarl Indsigelse imod, at de afgik, forinden Halmen var betalt, og Tiltalte bortfærnedede sig da uden senere paany at sætte sig i Forbindelse med Sørensen. Sidstnævnte leverede senere Halm til de nysommeldte 2de Købere, af hvem Tiltalte havde modtaget Betaling, og er indgaaet paa som Vederlag herfor at overtage den Del af det indkøbte Reb, som er i Behold, hvorhos Forhørsdommeren med Tiltaltes Bemyndigelse af de til ham indbetalte 240 Kr. har fyldestgjort Sælgeren af Rebet for hans Krav paa Tiltalte. Sørensen har endvidere i Arbejds løn til de 4 Arbejds mænd betalt 55 Kr., som det efter hans Formening egentlig skulde paahvile Tiltalte at udrede, uden at Sørensen dog overfor Tiltalte har rejst Krav om Beløbets Betaling. Tiltalte har gjort gældende, at han har forstaaet Handelsvilkaaret »kontant ved Modtagelsen« derhen, at Betalingen skulde erlægges, naar Halmen var ankommen til den Køber, til hvem Tiltalte havde solgt den videre, og i Forbindelse hermed har han hævdet, at han, da Paalæsningen fandt Sted, havde til et Firma i Kolding afhændet Halmen, hvorfor han vil have anset sig dispositionsberettiget over samme. Ligeledes har Tiltalte anbragt, at det efter hans Forstaaelse af Handelsvilkaarene maatte paahvile Sørensen at betale saavel det indkøbte Reb som Løn til de Mænd, der arbejdede med Læsningen af Halmen, og at det havde været hans Mening, hvis Handelen var bleven fuldbyrdet, at fradrage Arbejds lønnen i den Betaling, han skulde yde Sørensen. Ihvorvel Tiltalte nu ikke har kunnet godgøre, at der var kommen nogen Handel i Stand mellem ham og Firmaet i Kolding, findes der dog mod hans Benægtelse ikke tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis for, at han, i sit Forhold overfor Sørensen og de 2de Købere af Bundhalmen saa lidt som overfor den Købmand, der solgte ham Rebet, eller iøvrigt har handlet i bedragerisk Hensigt.

Under Sagen er der ikke nedlagt nogen Erstatningspaastand.

For sit under I ommeldte Forhold er Tiltalte ved Underrettsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 251 med en Straf, der findes

passende bestemt til Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger ligeledes tiltrædes, dog at Salærerne til Aktor og Defensor for Underretten findes at burde bestemmes til 40 Kr. for hver, vil saaledes med den heraf flydende Forandring være at stadfæste.

Mandag den 8 November.

Nr. 322. Sagfører **M. P. Madsen** (Ingen)

mod

**Spare- og Laanekassen for Haandværker- og Arbejds-
klassen i Assens** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Sagfører M. P. Madsen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 338. Husejer **Poul Petersen** (Ingen)

mod

Husmægler P. Jensen (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Husejer Poul Petersen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Tirsdag den 9 November.

Nr. 166.

Højesteretssagfører Bagger

mod

Carl Marius Jensen og Anders Peder Jensen Fisker
(Def. Ulf Hansen),

dør tiltales: Førstnævnte for bedrageligt Forhold og Sidstnævnte for Meddelagtighed heri.

Holstebro Købstads Ekstrarets Dom af 27 Juni 1914: De Tiltalte, Carl Marius Jensen og Anders Peder Jensen Fisker, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, Førstnævnte i 60 Dage, Sidstnævnte i 20 Dage, og in solidum udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører P. Nielsen, 100 Kr. og til Defensor, Sagfører P. Baadsgaard Bruun, 80 Kr. Saa bør Tiltalte Carl Marius Jensen og i Erstatning til Peder Pedersen, Grauballe, betale 90 Kr. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 21 September 1914: De Tiltalte Carl Marius Jensen og Anders Peder Jensen Fisker bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, den Første i 60 Dage og den Sidste i 40 Dage. Saa bør de Tiltalte og, En for Begge og Begge for En, udrede Aktionens Omkostninger og derunder i Salær til Aktor for Underretten 60 Kr. og til Defensor sammesteds 50 Kr. samt til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Johnsen, 60 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det ved Dommen antagne, vil denne være at stadfæste, dog at Salærerne til Sagførerne i de foregaaende Instanser bliver at bestemme til 80 Kroner til hver.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Salarierne til Sagførerne for Underretten og for Landsoverretten bestemmes til 80 Kroner til hver. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Carl Marius Jensen og Anders Peder Jensen Fisker, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Bagger og Hansen 120 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Holstebro Købstads Ekstraret indankede Sag er Carl Marius Jensen og Anders Peder Jensen Fisker satte under Tiltale, Førstnævnte for bedrægeligt Forhold og Sidstnævnte for Meddelagtighed heri.

Tiltalte Jensen er født den 1 April 1885 og har tidligere ved Randers Købstads Politiret den 2 December 1909 i Henhold til Straffelovens § 257 vedtaget en Bøde til Statskassen af 200 Kr. for bedrægeligt Forhold i en Hestehandel, medens Tiltalte Fisker er født den 11 April 1877 og tidligere, foruden at han inden Silkeborg Birks Politiret den 11 Februar 1899 for Vold og Overtrædelse af Politivedtægten har vedtaget en Bøde til Statskassen af 50 Kr. og til Politikassen af 20 Kr., har været anset ved Silkeborg By og Birks Ekstrarets Dom af 24 April 1900 efter Straffelovens § 203 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage og ved Skive Købstads og Sallingland Herreders Ekstrarets Dom af 6 Maj 1911 efter samme Straffelovsbestemmelse med samme Art Fængsel i 5 Gange 5 Dage. Der har derhos mod begge de Tiltalte nogle Gange været indledet Undersøgelser for bedrægeligt Forhold i Hestehandler, uden at Tiltale dog er bleven beordret.

I. Den 10 Januar f. A. anmeldte Bolsmand Jens Madsen ae Hedeager til Politiet i Holstebro, at to ham ubekendte Personer samm. Dag havde gjort sig skyldige i Bedrageri overfor ham i en Hestehandel Under den mod de Tiltalte derpaa indledede Undersøgelse har Madsen edelig forklaret, at han nævnte Dag var ankommen til Holstebro, hvor der afholdtes Hestemarked, for at sælge en ham tilhørende, 4 Aar gammel Hoppe, der havde en Værdi af ca. 400 Kr. Han havde taget Opstilling med den paa Gaden, da en ham ubekendt Person — der senere viste sig at være Tiltalte Jensen — kom trækkende med en rød Plag og tog Opstilling paa Gaden ved Siden af ham, og de kom straks i Samtale med hinanden om Priserne paa deres Heste, som Madsen for Hoppen opgav til 425 Kr., medens Tiltalte Jensen opgav Prisen paa Plagen til 420 Kr. Lidt efter kom en anden ligeledes Madsen ubekendt Person — nemlig Tiltalte Fisker — og spurgte Tiltalte Jensen, om han saa vilde af med Plagen for 380 Kroner. Tiltalte Jensen svarede imidlertid nej, hvorefter Personen fjernede sig. Umiddelbart derefter anmodede Tiltalte Jensen Madsen om at holde Plagen, medens han gik hen og købte en Rulle Skraa, og efter at han var gaet, kom Tiltalte Fisker tilbage og spurgte Madsen, om Plagens Ejermanndog ikke vilde sælge den for 380 Kr., og om Ejermanndog og Madsen ikke kunde bytte Heste, og da Madsen svarede, at han helst vilde sælge Hoppen mod kontant Betaling, tilbød han, hvis Madsen vilde købe Plagen, at give ham 385 Kr. for den. Tiltalte Fisker gik derpaa atter bort, og da Tiltalte Jensen straks efter kom tilbage, kom han og Madsen i Handel om Hestene og byttede dem med hinanden, saaledes at Madsen modtog 40 Kr. i Bytte, hvorefter Tiltalte Jensen hurtig forsvandt med Hoppen, idet han paa Madsens to Gange gentagne Forespørgsel om hans Adresse alene svarede, at han straks kom tilbage og gav Lidkøb paa Handelen, og at de saa kunde faa hinandens Navne at vide. Flere af de tilstedeværende Folk udtalte derefter til Madsen, at der maatte være »Galskab« ved den afsluttede Handel, og da han

undersøgte Plagen, viste det sig, at den havde skæve Ben og ikke var ret meget værd. Da Tiltalte Fisker derhos ikke kom tilstede, var Madsen, der i Tillid til, at denne vilde købe Plagen, havde afsluttet Handlen uden at lade Plagen mønstre, klar over, at han var ført bag Lyset, hvorved han endvidere har forklaret, at de Tiltalte gjorde Indtryk af at være helt fremmede for hinanden, og at Hestene paa Gaden stod saa tæt op ad hverandre, at hver enkelt ikke nøje kunde ses.

Dyrlæge Jeppesen i Holstebro har derhos i en den 10 Januar*) f. A. udstedt Erklæring, som han senere edelig har bekræftet inden Retten, udtalt, at han samme Dag havde synet begge de ovennævnte Heste, at Hoppen var et nogenlunde regelmæssigt og smukt lille Dyr, der maatte antages at være ca. 375 à 400 Kr. værd i Handel og Vandel, at Plagen derimod nærmest var værdiløs som Brugsdyr, da den i saa høj Grad var lidende af Knæskalsforrækkelse nedad paa venstre Bagben, at Knæskallen, hver Gang Dyret bevægede Benet, i Stedet for at glide opad gled ud til Siden, hvilket havde til Følge, at Plagens Bevægelser var forkrøblede, at der desuden fandtes en betydelig Vandansamling i det nævnte Led, og at Plagen ikke var af meget højere Værdi end Slagteprisen, ca. 150 à 175 Kr., saa at Forskellen mellem de to Dyrs Værdi maatte regnes at være mindst 200 Kr. Inden Retten har Dyrlægen derhos tilføjet, at Plagen, naar man stod foran den og ikke saa Skavanken i Bagbenet, var en god, velbygget Plag at se paa, og at Madsen, selv om han havde lagt Mærke til Hævelsen paa Knæleddet, ikke behøvede at faa Mistanke om, at Plagen led af Knæskalsforrækkelse, da mange Heste har saadanne Hævelser, uden at de har nogen Betydning for Dyrets Brugsværdi.

Den ovennævnte Hoppe er under Sagen bleven vurderet af Sognefoged P. Jensen af Ryde og Gaardejer J. Tingskov sammesteds og er af dem ansat til en Værdi af 400 Kr., hvorimod Plagen under en af Sognefoged N. Leth og Gaardejer J. Mikkelsen, begge af Velle, afholdt og af Mændene beediget Vurderingsforretning er ansat til en Værdi af højst 150 Kr., medens den uden den ovennævnte Knæskalsforrækkelse skønnedes at have en Værdi af ca. 450 Kr. Det er derhos oplyst, at Madsen i Januar eller Februar Maaned f. A. har solgt Hoppen til en Gaardejer i Ryde for 385 Kr., medens Tiltalte Jensen maa antages ved en senere foretagen Byttehandel at have udbragt Plagen til ca. 250 Kr., hvorhos han senere, efter at Plagen var gaaet gennem flere Hænder, paany er bleven Ejer af den for en Købesum af 200 Kr., hvoraf han dog kun har betalt 130 Kr.

Til en i Anledning af Madsens Anmeldelse optagen Politirapport forklarede Tiltalte Jensen, at han efter at have købt Plagen paa Hestemarkedet i Holstebro den 10 Januar f. A. af en ham ubekendt Mandsperson for 240 Kr. trak den op paa Hestemarkedet, hvor han kom til at staa Side om Side med Madsen, samt at Tiltalte Fisker, hvem han havde kendt i flere Aar, lidt efter kom tilstede og bød ham 280 Kr. for Plagen, men at han forlangte 320 Kr. for den. Tiltalte Jensen gav sig derpaa i Handel med Madsen, med hvem han enedes om en Byttehandel paa de af Madsen nævnte Vilkaar. Til samme Rapport forklarede Fisker, at han nævnte Markedsdag traf Tiltalte Jensen paa

*) Skal være: 4 Februar.

Skolegade, hvor han kom trækkende med Plagen, som han angav at have købt samme Dag. Tiltalte Fisker fik Lyst til Plagen og bød 280 Kr. for den, men da Tiltalte Jensen forlangtr 320 eller 325 Kr. for den, kom der ingen Handel i Stand. Senere traf han Tiltalte Jensen holdende paa Gaden med Plagen og bød ham atter forgæves 280 Kr. for den. Han gik derefter bort, men da han lidt efter paany kom hen til Plagen, stod Madsen med den, og efter at Madsen paa Forespørgsel havde meddelt, at Tiltalte Jensen var gaaet bort for at købe en Rulle Skraa, spurgte han Tiltalte Fisker, hvad det var, han vilde give for Plagen, hvortil han svarede, at han vilde give 280 Kr., medens han derimod ikke tilbød ham at afkøbe ham Plagen.

Efter Afgivelsen af disse Forklaringer oplystes det, at Tiltalte Jensen havde købt Plagen paa Markedet i Holstebro af Hestehandler Stampe af Tim for en Købesum af 175 Kr., og at Tiltalte Fisker, der kendte Stampe fra tidligere Tid, og som havde givet Tiltalte Jensen Anvisning paa Plagen, havde været Mægler ved Handlen og derfor modtaget et Vederlag af 5 Kr. af hver af Parterne i Handlen, og i et derefter afholdt Forhør kendte Tiltalte Fisker, at han ved Afgivelsen af Forklaringen til Rapporten ikke havde holdt sig til Sandheden, og at han nok forstod, at hele hans Optræden havde været egnet til at gøre Madsen tryk Tiltalte Jensen forklarede under Forhøret, at der ikke forelaa noget aftalt Spil mellem de Tiltalte, men at han nok forstod, at det var Mening at gøre Madsen tryk, naar Tiltalte Fisker havde afgivet de ovennævnte Bud.

Tiltalte Jensen indgik derefter paa at lade Handlen gaa tilbage, hvorhos begge de Tiltalte tilbød til Afgørelse af Sagen hver især at erlægge en Bøde til Statskassen af 300 Kr., men efter at de tilsammen havde betalt 200 Kr. i Afdrag paa Bøderne, meddelte de, at de ikke kunde betale Resten af disse, hvorefter Undersøgelsen blev genoptagen. Under de derefter afholdte Forhør forklarede Tiltalte Jensen nærmere, at han til Madsen opgav Prisen paa Plagen til 325 Kr. og ikke som af Madsen forklaret til 420 Kr., at han paa Forespørgsel fra Madsens Side om Størrelsen af Fiskers Bud svarede, at Budet var 280 Kr., at Madsen, forinden Byttehandlen blev afsluttet, gik rundt om Plagen for at se paa den og derfor burde have opdaget Fejlen, da den var synlig, og at Tiltalte Jensen undlod at forlange Hoppen mønstret, fordi han risikerede, at Madsen saa ogsaa vilde fordre Plagen mønstret. Begge de Tiltalte har derhos under Forhørene været ude af Stand til at give nogen rimelig Forklaring med Hensyn til, at Tiltalte Fisker — der forøvrigt kun var i Besiddelse af et kontant Beløb af 10 Kr. 60 Øre, men som efter sin Forklaring let kunde laane Penge af andre Hestehandlere — bød en betydelig højere Pris for Plagen, end Jensen kort forud havde givet for den, saa lidt som med Hensyn til, at sidstnævnte Tiltalte afslog at sælge Hesten til den saaledes til-

Færdig fra Trykkeriet den 24 November 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frønkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 88—89.

Tirsdag den 9 November.

budte Pris, skønt han derved vilde have opnaaet en meget betydelig Fortjeneste paa den.

II. — — — — —

III. Den 21 December 1912, da Gaardejer Anders Nielsen Andersen af Hulbæk opholdt sig i Randers, hvor han var kommen i Selskab med Tiltalte Jensen, hvem han iøvrigt ikke kendte, laante han denne, der havde købt en Hest, men manglede Penge til dens Betaling, et Beløb af 20 Kr. Den følgende Dag indgav Andersen Anmeldelse til Politiet om, at han ansaa sig bedraget for Beløbet, hvorom han under den mod Tiltalte indledede Undersøgelse edelig har forklaret, at han ikke var »glad« ved at laane Tiltalte Pengene, men dog gjorde det, da Tiltalte lovede at tilbagebetale ham dem samme Dag Kl. 5, naar han havde været i Banken, samt at Tiltalte, da Andersen senere samme Dag afkrævede ham Pengene, gav undvigende Svar og ikke var at formaa til at tilbagebetale Pengene. Tiltalte, der først under den indledede Undersøgelse har tilbagebetalt Beløbet, har forklaret, at der, saavidt han erindrer, ikke var Tale om, at han skulde hæve Pengene i Banken — i hvilken han forøvrigt ikkun havde et Beløb af 55 Øre indestaaende — hvorimod han lovede at tilbagebetale dem nogen Tid efter, senest paa et Marked i Viborg den 3 eller 4 Januar 1913.

Medens nu Tiltalte Jensen efter det Foreliggende ikke ved det under Nr. 2 omhandlede Forhold kan anses at have paadraget sig noget Strafansvar, og medens der derfor ikke bliver Spørgsmaal om her under Sagen at tilkende Bolsmand P. Pedersen nogen Erstating, maa det derimod anses efter Omstændighederne tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte Fiskers Bud paa den ovenomhandlede Plag ikke har været alvorlig mente, og at de Tiltalte ved deres ovenomhandlede svingagtige Forhold har bibragt Bolsmand Madsen den Tro, at Plagen var betydelig mere værd, end den i Virkeligheden var, og herved forledet ham til at indgaa Byttehandlen. Endvidere maa det ligeledes efter Omstændighederne anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte Jensen for at formaa Gaardejer A. N. Andersen til at yde ham det under Nr. 3 omhandlede Laan usandfærdig har opgivet, at han kunde hæve Beløbet i Banken. De Tiltalte vil derfor for deres i bemeldte Henseender udviste Forhold være at anse Tiltalte Jensen efter Straffelovens §§ 251

og 257 og Tiltalte Fisker efter førstnævnte Straffebestemmelse med Straffe, der i Medfør af midlertidig Straffelovs § 13 efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost, for den Første i 60 Dage og for den Sidste i 40 Dage.

Onsdag den 10 November.

Nr. 124. Aktieselskabet Det østasiatiske Kompagni (Liebe)

mod

Firmaet Jansen & Co. (I. Kondrup),

betræffende Spørgsmaalet om Fortolkningen af en Garantierklæring.

Sø- og Handelsrettens Dom af 18 November 1914: De Indstævnte, Firmaet Jansen & Co. som Repræsentanter for S/S. »Strinda«, tilhørende A/S. J. L. Mowinckels Dampskibsselskab, Bergen, bør for Tiltale af Citanterne, A/S. Det Østasiatiske Kompagni, fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Højesterets Dom.

Saa vel efter Indholdet af den i den indankede Dom gængivne Skrivelse af 12 November 1913 fra det indstævnte Firma som efter de Omstændigheder, der var tilstede ved dens Udfærdigelse, og de Højesteret iøvrigt foreliggende, tildels efter Dommens Afgørelse tilvejebragte Oplysninger kan det ikke betvivles, at Firmaet ved Skrivelsen har paataget sig en Forpligtelse til uafhængig af, hvorledes Skyldspørgsmaalet stillede sig, at betale det forholdsvis ringe Beløb, hvorom der, efter hvad der forelaa, vilde blive Spørgsmaal. Der skal i saa Henseende navnlig henvises til, at Skrivelsen — i Modsætning til, hvad der ellers maa antages sædvanligt i lignende Tilfælde, naar Afgørelsen af Skyldspørgsmaalet udskydes — ikke indeholdt noget Forbehold om en senere Afgørelse heraf. Som Følge af det Anførte vil Firmaet være at dømme efter det appellerende Aktieselskabs Paastand.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Firmaet have at betale til Selskabet med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Firmaet Jansen & Co., bør til Appellanten, Aktieselskabet Østasiatisk Kompagni, betale 519 Kroner 79 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 1

September 1914, indtil Betaling sker, samt Processens Omkostninger for begge Retter med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 22 Oktober 1913 fandt der paa Maasfloden et Sammenstød Sted mellem det Citanterne, A/S. Det Østasiatiske Kompagni af København, tilhørende Motorskib »Siam«, der var for udgaaende fra Rotterdam, og den A/S. J. L. Mowinckels Dampskibsselskab af Bergen tilhørende Dampere »Strinda«, der kom ud af en af Dokkerne. »Siam«, der fik en ubetydelig Skade, blev underkastet en foreløbig Reparation i Antwerpen og er senere bleven endelig repareret her i København.

Citanterne, som havde givet deres Agent i Rotterdam Ordre til at gøre Ansvar gældende mod »Strinda« og foretage Arrest i Skibet, fik i denne Anledning fra det indstævnte Firma, Jansen & Co., en Skrivelse af 11 November 1913, hvorefter de af »Strinda«s Rederi var befuldmagtigede til at ordne Sagen. Citanterne forlangte nu under 12 s. M. skriftlig Garanti »for Omkostningerne ved foreløbig og endelig Reparation i Henhold til Lloyds Rapport«, og i Skrivelse af samme Dato fra de Indstævnte til Citanterne hed det herefter: »Ifølge Deres Ønske i Ærede af Dags Dato indestaa vi Dem herved for de Omkostninger, der er opstaaede ved foreløbig og endelig Reparation pr. M. S. »Siam« i Anledning af Kollisionen mellem rubr. Dampere og i Henhold til Lloyds Rapport«.

Efter Modtagelsen af denne Erklæring afstod Citanterne fra at foretage retslige Skridt mod Skibet. Efter at Reparationerne var tilendebragte, har de senere afkrævet det indstævnte Firma det Beløb af 519 Kr. 79 Øre, hvortil de har opgjort deres samlede Udgifter i Anledning af Kollisionen, men de Indstævnte nægtede nu at betale, idet de bestred, at Skylden for Sammenstødet laa hos »Strinda«.

Citanterne, som hævder, at de har forstaaet de Indstævnte derhen, at Garantien var endelig, og at de Indstævnte var enige med Citanterne om, at Skylden var »Strinda«s, har ved Stævning af 1 September 1914 anlagt nærværende Sag, hvorunder de paastaar de Indstævnte dømte til Betaling af det nævnte Beløb med Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger. De har udtalt, at de efter de dem nu foreliggende Oplysninger maa mene, at Skylden udelukkende laa hos »Siam«, og at det derfor maa være denne Dampers Rederi, der erstatter »Strinda«s Skade, ikke omvendt. De hævder, at den i den ovennævnte Skrivelse af 12 November 1913 indeholdte Garantierklæring er afgiven under den selvfølgeligelige Forudsætning, at det godtgøres, at Skylden for den ved Kollisionen forvoldte Skade paahviler S/S. »Strinda«.

Idet ingen af Parterne nu ønskede at optage en Undersøgelse om

Skyldspørgsmaalet, er Sagen udelukkende procederet paa Spørgsmaalet om, hvorledes de Indstævntes Garantierklæring af 12 November 1913 er at forstaa.

Den nævnte Erklæring kunde vel efter sine Udtryk synes at rumme den af Citanterne hævdede vide Garanti; men naar henses til Sammenhængen med den af de Indstævnte afgivne Skrivelse af 11 November, hvori de meddeler Citanterne, at de er befuldmægtigede til at ordne Sagen, til den Omstændighed, at Garantierklæringens Udtryk er afskrevne efter Citanternes Skrivelse af s. D., til Formaalet med Erklæringens Udstedelse (at undgaa Skibets Beslaglæggelse), til den Omstændighed, at det er meget almindeligt, at der i Kollisionstilfælde for at undgaa Arrest gives en Garanti, som er betinget af, at der viser sig at være Skyld hos den, for hvem Garantien stilles, og til, at der Intet er godtgjort om, at de Indstævnte paa det Tidspunkt, da de afgav Garantien, havde eller kunde have nogen begrundet Mening om, hvor Skylden laa, tør Retten ikke paa det Foreliggende forstaa Erklæringen anderledes end som afgiven under den Forudsætning, at det godtgjordes, at Skylden for Sammenstødet paahviler »Strinda«, og saaledes at Garantien først da blev effektiv, naar dette Spørgsmaal blev afgjort i Citanternes Favør.

De Indstævnte vil derfor være at frifinde.

Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 418. Højesteretssagfører Winther

mod

Søren Sørensen (Def. Stein),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 101.

Amager Birks Ekstrarets Dom af 15 April 1915: Tiltalte Søren Sørensen bør til Statskassen bøde 200 Kr. eller i Mangel af Bødens fulde Betaling hensættes i simpelt Fængsel i 30 Dage. Tiltalte vil derhos have at udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Sagførerne F. T. Engelberg og Chr. Ørn, henholdsvis 20 og 15 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 Juli 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at den subsidære Straf bestemmes til simpelt Fængsel i 20 Dage. I Salær til

Overretssagfører M. A. Meyers Dødsbo og til Overretssagførerne O. Johansen og Axel Bang betaler Tiltalte Søren Sørensen henholdsvis 25 Kr., 15 Kr. og 25 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Bødens Betaling regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Søren Sørensen til Højesteretssagførerne Winther og Stein 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Amager Birks Ekstraret efter Tiltaltes Begæring hertil indankede Sag tiltales Søren Sørensen, som er født den 26 September 1879 og ikke funden tidligere straffet, for Overtrædelse af Straffelovens § 101.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 2 Februar d. A. Kl. c. 1 Eftermiddag, da 47de Bataillons 2det Kompagni stod opmarscheret paa Vejen, der fører fra Hovedlandevejen gennem Viberup til Nøragersminde, kom Tiltalte kørende med en Vogn og svingede ind mellem Kompagniet og dettes Chef, Kaptajn Bergh, der stod og instruerede Kompagniet. Kaptajnen opfordrede ved en Bevægelse med Hovedet eller mulig med Haanden Tiltalte til at køre rask forbi, men Tiltalte standsede Vognen, rejste sig op og sagde, henvendt til Kaptajnen, i en højroset og haanende Tone: »Hvad bilder De Dem ind? Sikken en Herre!«; og da Kaptajnen nu gik hen til Tiltalte og sagde: »Se nu at komme rask væk!« eller Lignende, svarede Tiltalte: »Hold Kæft«, hvorhos Tiltalte, da Kaptajnen derefter spurgte ham om hans Navn og Adresse, svarede: »Hvad rager det Dem?«

For det ommeldte Forhold vil Tiltalte — som har undladt at efterkomme eller blot besvare en af Chefen for 47de Bataillon til ham rettet skriftlig Opfordring til at ulejlig sig op paa Bataillonens Skrivestue for om muligt at faa det indtrufne Sammenstød bilagt — være at anse efter Straffelovens § 101 efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 200 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 20 Dage. Underrettsdommen, ved hvilken Tiltalte efter samme Lovbestemmelse er anset med en Bøde af 200 Kr. til Statskassen, sub-

sidiært simpelt Fængsel i 30 Dage, og hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der rettelig er paalagte Tiltalte, billiges, vil saaledes være at stadfæste med den ommeldte Forkortelse af den subsidiære Straf.

Torsdag den 11 November.

Nr. 378. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Bothilda Kofoed, født Mårtensdotter (Def. Winther),

der tiltales for Overtrædelse af Frdn. 27 September 1805 § 20.

Bornholms Vestre Herreds Rets Dom af 24 Juli 1915: Tiltalte Bothilda Kofoed, født Mårtensdotter, bør til Bornholms Amts Fattigkasse betale 484 Kr. 50 Øre. Saa udreder hun og Aktionens Omkostninger, derunder til Aktor, Sagfører Janus Olsen, og Defensor, Overretssagfører Thaarslund, 20 Kr. til hver. Det Amtsfattigkassen tilkendte Beløb udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Herredstingsdommen bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Bothilda Kofoed, født Mårtensdotter, til Højesteretssagførerne Asmussen og Winther 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende Sag tiltales Bothilda Kofoed, f. Mårtensdotter, for Overtrædelse af Frdg. 27 September 1805 § 20.

Det er under Sagen oplyst, at Tiltalte, der ifølge Skøde af 21 Maj 1910, tinglæst 4 Juni s. A., ejede »Lille Pilegaard« i Vestermarie Sogn, i Tiden, fra hun tiltraadte Ejendommen, indtil hun, da Gaardens Bygninger nedbrændte den 16 Juli f. A., fraflyttede Gaarden, uden foregaaende Udvisning har ladet fælde Træer i den til Gaarden hørende Skov og solgt Træerne til forskellige Personer. Efter først i Forhøret den 1 Maj d. A. paa Forehold af den optagne Politirapport at have

vedgaaet at have hugget i Gaardens Skov og solgt Træerne til de i Rapporten ommeldte Personer til et Beløb af 496 Kr. 50 Øre, har Tiltalte senere ændret sin Forklaring derhen, at hun ikke mente at have solgt for saa store Beløb, som ommeldt i Rapporten. Efter de af Køberne afgivne Forklaringer, der dels er beedigede, dels er vedtagne af Tiltalte, har hun solgt Skoveffekter:

til Snedker Hans Juhl i Vestermarie Sogn for et Beløb af	Kr. 113,00
til Parcellist Jens Peter Sommer ibdm. for et Beløb af .	— 18,00
til Gaardejer Peter Andersen, 61de Selvejergaard ibdm., for et Beløb af	— 20,00
til Parcellist Viggo Andersen, 63de Selvejergaards Fortov ibdm., for et Beløb af	— 8,00
til Gaardejer H. F. Andersen, 63de Selvejergaard ibdm. for et Beløb af	— 42,50
til Hjulmager H. C. Jensen, 39te Selvejergaards Parcel ibdm., for et Beløb af	— 103,00
idet Salget af det paa Gaarden beroende før Tiltaltes Tiltræden huggede Asketræ til Værdi 10 Kr. ikke vil kunne tilregnes Tiltalte som strafbart;	
til Parcellist J. A. Jensen, 40de Selvejergaards Parcel i Klemensker Sogn, for et Beløb af	— 11,00
til Parcellist J. P. Jensen, 57de Selvejergaards Parcel i Vestermarie Sogn, for et Beløb af mindst	— 30,00
til Skæreriejer Anton M. Kofoed i Rønne, for et Beløb af mindst	— 20,00
til Snedker Thor N. Sorth, 18de Selvejergaards Fortov i Vestermarie Sogn, for et Beløb af mindst	— 50,00
til Smedemester O. B. Lindblad i Klemensker Sogn, for et Beløb af	— 49,00
til Smedemester R. D. Sørensen i Rønne, for et Beløb af mindst	— 8,00
til Karl A. Petersson, Asseregaards Parcel i Klemensker, for et Beløb af	— 7,00
ligesom Tiltalte i Vinteren 1913 solgte et Læs Brænde til forskellige Personer i Rønne for ialt	— 5,00
Ialt . . . Kr. 484,50	

Tiltalte har under Sagen indrømmet, at hun har solgt Træer til de nævnte Personer fra »Lille Pilegaard«, men at de opgivne Købesummer skal reduceres,

for Snedker Juhls Vedkommende med	Kr. 34,00
— Gaardejer P. Andersens Vedkommende med	— 1,00
— Janus Peter Jensens	— 16,00
— Skæreriejer Kofoeds	— 8,00
— Hjulmager H. Jensens	— 10,00
Ialt . . . Kr. 69,00	

saa at den samlede Købesum bliver 415 Kr. 50 Øre. Da Tiltalte imidlertid i Forhøret den 1 Maj d. A. har indrømmet at have solgt Træer til de ovenfor nævnte Personer for ialt 496 Kr. 50 Øre, og da hendes Fordring paa Reduktion — det skal i denne Forbindelse bemærkes, at for Hjulmager H. Jensens Vedkommende er de 10 Kr. i Forvejen fra-

trukket — ikke finder Støtte i, hvad der iøvrigt er fremkommet under Sagen, men tværtimod modbevises af de førte Vidner, findes det, at de af Køberne opgivne Købesummer til samlet Beløb 484 Kr. 50 Øre, maa lægges til Grund ved Sagens Afgørelse.

Naar Tiltalte ikke har villet erkende, at de Arealer, hvorfra Træerne er huggede og solgte, kan betragtes som Skov, saa stemmer dette heller ikke med, hvad der iøvrigt er fremkommet under Sagen, idet alle de førte Vidner har erklæret, at de ansaa de paagældende Arealer, paa hvilke Træerne fandtes, for Skov, ligesom Skovvæsenets Erklæring gaar ud paa det samme.

Herefter vil Tiltalte ikke kunne undgaa i Medfør af ovennævnte Lovbestemmelse at dømmes til at betale til Bornholms Amts Fattigkasse et Beløb af 484 Kr. 50 Øre.

Fredag den 12 November.

Nr. 254.

Højesteretssagfører Møldrup

mod

Mathias Schøndorff (Asmussen),

der tiltales for Pengeafpresning og Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 27 Februar 1915: Arrestanten Mathias Schøndorff og Tiltalte Wilhelm Albert Jelstrup bør straffes, Schøndorff med simpelt Fængsel i 4 Maaneder og Jelstrup med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage og betale hver for sit Vedkommende Aktionens Omkostninger, derunder Halvdelen af Salærerne til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Repsdorph og Kaae, 35 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at Aktionsordren mod Tiltalte kun lyder paa Pengeafpresning og Bedrageri overfor Jelstrup.

Imod Tiltaltes Benægtelse kan det som i den indankede Dom antaget ikke anses bevist, at han har gjort sig skyldig i Bedrageri. Derimod findes han ved den Maade, hvorpaa han til egen økonomisk Fordel har søgt at udnytte den Magt over Jelstrup, som Kendskabet til det af denne begaaede Falsk har skaffet ham, at have gjort sig skyldig i et efter Straffelovens § 245 strafbart Forhold, og Tiltaltes mulige Tro paa, at en saadan Udnyttelse var retmæssig, vil ikke kunne fritage ham for Straf. Straffen vil kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger vil Dommen for Tiltaltes Vedkommende være at stadfæste.

Thi kendes for Ret:

Mathias Schøndorff bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Kriminal- og Politirettens Dom, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Møldrup og Asmussen 70 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Mathias Schøndorff tiltales for Pengeafpresning og Bedrageri.

Hans opgivne Alder af 72 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende. Han er ved Dom anset ved Højesterets Dom af 12 Maj 1896 efter Straffelovens §§ 225 og 251 samt § 146, jfr. § 52, sidste Punktum, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage; adskillige Sager, under hvilke han i Aarene 1910 til 1913 var sigtet for bedrageligt Forhold, blev sluttede uden Tiltale.

Vilhelm Albert Jelstrup, der tiltales for Bedrageri, er født den 2 April 1882 og bortset fra, at han, der har været Underofficer, i Militærtjenesten er straffet flere Gange, deraf en Gang ved Dom for Tjenesteforseelser, ikke funden forhen straffet. En Sag, under hvilken han i Sommeren 1914 var arresteret, sigtet for Bedrageri eller Falsk, blev sluttet uden Tiltale.

For en Del Aar siden, efter Jelstrups Forklaring i 1904, kom han, som da var Sergent, i Forbindelse med Arrestanten Schøndorff, der indtil sin Anholdelse under denne Sag, den 3 November 1914, har givet sig af med Pengeudlaan, og fik hos denne forskellige smaa Laan mod høje Renter. Skylden voksede, og i Juli 1909 udstedte Jelstrup for sin samlede Gæld til Schøndorff Forskrivning for 347 Kr., som skulde afbetales maanedvis og, saalænge nogen Del deraf henstod ubetalt, forrentes med 10 Kr. 41 Øre om Maaneden, han gav derhos Pant i en Del Indbo og Gageforskrivning. Imidlertid hjalp Jelstrups Chef, Kaptajn Chr. J. A. Hansen, ham til et Laan for at skaffe ham ud af hans økonomiske Vanskeligheder, og heraf blev 175 Kr. anvendt til Dækning af Skylden til Schøndorff, idet Arrestanten og Tiltalte maa antages at have foregivet for Kaptajnen, at dette Beløb toges til fuld Afgørelse af Gælden ialtfald paa en ubetydelig Gældspost nær, medens Jelstrup ikke desto mindre overfor Schøndorff forpligtede sig til at betale Restskylden, 152 Kr. 33 Øre, og samtidig fik Jelstrup et nyt mindre Laan, saaledes at Skylden nu opgjordes til 200 Kr., og idet det aftales, at den skulde betales i 14 maanedlige Afdrag, lagdes der til Hovedstolen 84 Kr. eller 3 pCt. maanedlig af den oprindelige Hovedstol i 14 Maaneder, og Forholdet gaves Udseende af, at Jelstrup ved to den 30 September 1910 daterede Kontrakter henholdsvis solgte en Del Indbo til Schøndorff og købte det af denne for 284 Kr. mod Afbetalinger og de stipulerede Afdrag. Ejendomsretten forbeholdtes Schøndorff, indtil hele Summen var betalt.

Den 16 December s. A. henvendte Jelstrup sig igen til Schøndorff, og denne indrømmede ham et Laan og lod Jelstrup efter sit Diktat skrive Udkast til Obligation, hvorefter Jelstrup erkendte at skyldte 180 Kr., og hvorefter tre andre Underofficerer, som angaves at gøre Tjeneste ved Mellemfortet, kaverede for Laanet.

Jelstrups Forklaring gaar ud paa, at Schøndorff sagde, at han maatte skaffe de tre Underofficerers Underskrift inden en halv Time, idet Schøndorff skulde gaa, og at Jelstrup paa en Beværtning i Nærheden underskrev de tre Navne, af hvilke han mulig har haft Tildelse til at underskrive det ene, nuværende Oversergent H. Jensens, medens de to andre Underskrifter i ethvert Fald var falske, hvorpaa han efter 15—20 Minutters Fraværelse afleverede Dokumentet til Schøndorff, som efter Jelstrups Formening straks maa have vidst Besked med Falskneriet. Schøndorff derimod forklarer, at Jelstrup var borte i 1½ à 2 Timer og paa Spørgsmaal om, hvorledes han kunde komme saa hurtigt, svarede, at han havde truffet alle Underskriverne samløde paa Østerbro — dette nægter Jelstrup at have sagt — samt at Schøndorff ikke straks saa paa Underskrifterne, men først senere fik Mistanke, da han bemærkede Haandskrifternes Lighed.

Ved Arrestantens og Tiltaltes Forklaring og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at Schøndorff, da Jelstrup, som straks havde faaet udbetalt 25 Kr., kom igen for at hente Resten af Laanet, nægtede at betale mere, at Jelstrup nu maatte tilstaa Falskneriet, samt at Schøndorff beholdt Dokumentet og ikke var til at formaa at udlevere det, uagtet Jelstrup havde bevæget nuværende Oversergent H. Jensen til at tilbyde Schøndorff de 25 Kr., hvorved Schøndorff dog gør gældende, at en medvirkende Grund til hans Vægning var, at Jensen ikke vilde betale Renter af de 25 Kr., medens Jensen har erklæret ikke at huske, at der var Tale om Renter, og endelig, at Schøndorff i den følgende Tid i alt Fald til hen i Sommeren 1914 jævnlig dels mundtlig, dels skriftligt snart rent ud og snart i forblømnede Udtryk har truet Jelstrup med at melde ham for Falsk til hans militære Foresatte eller til Politiet, saafremt Jelstrup ikke betalte sin i alt Fald væsentligt fra de ovenomtalte 200 Kr. stammende, men ved paaløbende Renter stadig forøgede Gæld eller Afdrag paa denne Gæld.

Schøndorff har i Forhør fremdeles tilstaaet, at en Grund til, at han ikke vilde udlevere det falske Dokument, netop var, at han vilde bruge det som en Klemme paa Jelstrup med Hensyn til Betalingen af dennes ikke i Forbindelse med dette staaende Gæld; senere har han nægtet at være fremkommet med denne Udtalelse.

Efter det Oplyste var Jelstrup, der i 1911 fik Afsked som Sergeant, meget ængstelig over Schøndorffs Trusler og forpint af Forholdet til ham.

Schøndorff ses at have opgjort Jelstrups Gæld pr. 1 August 1911 til 539 Kr. Af en den 9 September s. A. dateret skriftlig Transport til Schøndorff fra Jelstrup for 539 Kr. af et Tilgodehavende, hidrørende fra en forventet Provision, ses det, at Jelstrup har erkendt Opgørelsens Rigtighed, og han har erklæret, at han vel intet husker derom, men at han maa have givet Anerkendelse af Frygt for Schøndorffs Trusler om at melde ham for Falsk. De 539 Kr. er efter det Oplyste ikke komne til Udbetaling til Schøndorff.

I en hos Skhøndorff fundet Opgørelse, som maa antages foretaget i Slutningen af 1913, ses Schøndorff at have opgjort Skylden som vokset med Renter til 819 Kr., hvorved han har erkendt, at Summen er, som han siger, ved en Regnefejl bleven 10 Kr. for stor. Han hævder, at Jelstrup har godkendt ogsaa denne Opgørelse, og Jelstrup har ikke turdet benægte det, men har erklæret, at det i saa Fald ligeledes er sket af Frygt for Schøndorffs Trusler.

I sidstnævnte Opgørelse ses Schøndorff at have medtaget et Beløb af 130 Kr. og et Beløb, som maa antages at være Renter deraf, 216 Kr., og han maa antages at have medtaget samme Hovedstol med tilsvarende Renter i den første Opgørelse; han hævder, at denne Skyld hidrører fra et Laan, for hvilket Tiltalte Jelstrup den 3 Oktober 1910 har udstedt et i Schøndorffs Besiddelse fundet Gældsbevis, lydende paa 135 Kr., paa hvilket Tiltalte Jelstrups Broder, Holger Jelstrup, har underskrevet som Kautionsist; efter Beviset har Tiltalte Jelstrup forpligtet sig til at svare Renter 6 Kr. maanedlig og indfri Laanet ved Hjælp af et Laan, stort 144 Kr., som han ventede at faa hos Artilleri-underofficerernes Understøttelsesforening. Tiltalte Jelstrup og Holger Jelstrup have forklaret, at de vel har underskrevet Dokumentet, men ikke tro, at Tiltalte Jelstrup har modtaget et saadant Laan, som alt-saa skulde være ydet ganske faa Dage efter den ovenfor omtalte Ordning af 30 September s. A., hvormod de tro, at der ved Dokumentet er tilsigtet en yderligere Sikkerhed for det oftnævnte Laan af 200 Kr.; men da deres Forklaringer herom har været vaklende, og da det er oplyst, at Tiltalte Jelstrups Hukommelse paa Grund af Sygdom er stærkt svækket, findes det, uanset at noget saadant Laan af 135 Kr. ikke findes i Schøndorffs Bøger, at han ikke straks under Forhørene omtalte det, at han ikke har krævet Kautionsisten — efter sin Forklaring fordi denne intet ejede — og at han ses paa visse Tidspunkter at have været tilbøjelig til at afgøre Tiltalte Jelstrups Gæld med Beløb, ved hvilke der saa godt som ikke kunde være taget Hensyn til de 135 Kr. eller Renter deraf, ikke godtgjort, at det omtalte Gældsbevis ikke i Overensstemmelse med sit Udvisende svarer til et virkelig modtaget selvstændigt Laan.

Tiltalte Jelstrup har fremdeles gjort gældende, at han til Arrestanten Schøndorff har gjort Afbetalinger til Beløb ca. 120 Kr., for hvilke han af Frygt for Arrestanten ikke forlangte Kvittering, og som Arrestanten ikke har godskrevet ham, men mod Arrestantens Benægtelse er det ikke bevist, at Tiltalte Jelstrup har betalt disse Beløb. At Tiltalte Jelstrup bortset fra disse omstridte Indbetalinger ialt siden 30 September 1910 har afbetalt 76 Kr., maa der derimod antages at være Enighed om.

Endelig synes det, som om Schøndorff ved Gældens Opgørelse til 539 Kr. uden Hjemmel har regnet sig til Gode ca. en Snes Kroner eller mulig noget mere eller mindre. Schøndorff gør imidlertid gældende, at Tiltalte Jelstrup har indrømmet ham dette Beløb som fremtidige Renter, da Gælden ikke kunde ventes betalt straks, og under Hensyn til Usikkerheden i Tiltalte Jelstrups Forklaring og hans slette Hukommelse kan denne Schøndorffs Forklaring ikke forkastes, ligesom det ikke mod hans Benægtelse er bevist, at han ved Trusler har be-
væget Tiltalte Jelstrup til at godkende Opgørelserne.

Tiltalte Jelstrups nu fraskilte Hustru, Marie Jelstrup, har edelig forklaret, at Arrestanten Schøndorff en Dag, antagelig i Sommeren 1912, da han havde faaet hende op paa sin Bopæl for at vise hende de Papirer, Tiltalte Jelstrup, hendes daværende Mand, havde underskrevet, meddelte hende, at hendes Mand havde begaaet Falsk, og lod hende forstaa, at han, Schøndorff, hvis hun vilde hengive sig til ham, ikke vilde tage de pantsatte Møbler eller gøre Manden noget for Falskneriet, men at han i modsat Fald vilde melde ham for Falsk; hun forklarer videre, at hun nægtede at indlade sig med Schøndorff, og at denne kort efter gjorde Forsøg paa at tage Møblerne.

Schøndorff har erkendt, at Vidnet har været i hans Bolig og drukket Kaffe, men benægter iøvrigt Forklaringens Rigtighed, og vel er denne støttet ved, at saavel Tiltalte Jelstrup som Vidnets Søster, Johanne Nielsen, Clausens Hustru, har forklaret, at Vidnet til dem har givet en lignende Fremstilling som i Retten, ligesom det ses, at Schøndorff i Sommeren 1912 har gjort Forsøg paa at tage Møblerne ved Fogden, men mod hans vedholdende Benægtelse kan Sigtelsen for ved nævnte Trusler at have villet forskaffe sig Samleje med Jelstrups Hustru dog ikke anses for hevist.

Tiltalen mod Schøndorff har omfattet forskellige andre Forhold, med Hensyn til hvilke han var tiltalt for Bedrageri, Pengeafpresning og Falsk overfor forskellige Laantagere. Af de i saa Henseende foreliggende Oplysninger fremgik det, at Schøndorff har taget ublu Renter, at Opgørelserne af forskellige Gældsforhold er skete paa en Maade, som var i høj Grad i Schøndorffs Favør, og hvis Berettigelse var i høj Grad tvivlsom, ligesom Beregningerne i adskillige Tilfælde var ligefrem urigtige, og Laantagere synes i nogle Tilfælde at have fundet sig i Arrestantens Fremgangsmaade paa Grund af deres fortrykte Stilling overfor ham, men Forholdene har ikke kunnet bringes paa det Rene, og Aktionsordren er for saavidt tilbagetaget.

Tiltalte Jelstrup er ved egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste overbevist om at have i Efteraaret 1911 svigagtigt afhændet en til en Værdi af 150 Kr. ansat Del af de ovenfor nævnte Møbler, i hvilke han havde givet Schøndorff Sikkerhedsret.

Arrestanten Schøndorff findes kun at kunne drages til Strafansvar for sit ovenfor fremstillede Forhold at true Tiltalte Jelstrup med Anmeldelse for Falsk i den Hensigt at opnaa Betaling hos ham af den Falskneriet ikke vedrørende Skyld, hvilket Forhold vil være at henføre under Straffelovens § 245, uden at det kan fri Arrestanten for Straf, at han ikke selv vil have indset det Ulovlige i sin Fremgangsmaade.

Tiltalte Jelstrup vil for sin ovennævnte svigagtige Afhændelse være at anse efter Straffelovens § 253.

De forskyldte Straffe findes at kunne bestemmes til for Schøndorff simpelt Fængsel i 4 Maaneder og for Jelstrup under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13 Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Mandag den 15 November.

Nr. 324. Forsikringsselskabet »Krigsforsikringen for danske Skibe« (Bache)

mod

Firmaet P. Brown junr. & Co. som korresponderende Reder for S/S. »Canadia« (Møldrup) og som Intervenient Søforsikringsforeningen »De private Assurandører« (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at udbetale den Sum for hvilken S/S. »Canadia« var forsikret mod Krigsfare.

Sø- og Handelsrettens Dom af 9 Juni 1915: De Indstævnte, Forsikringsselskabet Krigsforsikringen for danske Skibe, bør til Citanterne, Firmaet P. Brown junr. & Co. som korresponderende Reder for S/S. »Canadia«, betale 480,000 Kr. med Renter 5 pCt. pro anno fra den 21 April 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 1500 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Førkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes og Intervenientens Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 1000 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Forsikringsselskabet »Krigsforsikringen for danske Skibe«, til Indstævnte, Firmaet P. Brown junr. & Co. som korresponderende Reder for S/S. »Canadia« med 1000 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ifølge Police af 20/28 November 1914 var Dampskibet »Canadia« kaskoforsikret mod Krigsfare i »Krigsforsikringen for danske Skibe« for et Beløb af 480,000 Kr. Forsikringen gjaldt en Rejse fra Gøteborg til de forenede Stater og retur med eventuelt Anløb af Norge eller Danmark indenfor Skagen. Skibet skulde gaa nord om Shetlandsøerne paa mindst 100 Favnes Dybde og skulde følge engelske Krigsskibes Anvisninger. Ifølge Selskabets Statuter dækkede Forsikringen bl. a. »Al Skade, som godtgøres at være en Følge af Krig eller af Statsmagters Forholdsregler i

Anledning af Krig, og som ikke dækkes af Kaskoforsikring«. Endvidere skulde ifølge Statutterne de almindelige Regler i Konventionen af 2 April 1850 gælde for Forsikringen, for saa vidt de ifølge Krigsforsikringens Natur og under Hensyn til de i Statutterne indeholdte Bestemmelser kunde finde Anvendelse.

Ifølge Police af 3 April 1914 var »Canadia« halvt kaskoforsikret hos »De private Assurandører København Ltd.« for Tiden fra 4 April 1914 til 3 April 1915. Denne Forsikring dækkede ikke Krigsfare. Ogsaa den var afsluttet i Henhold til Konventionen af 2 April 1850. Ifølge denne Konventions § 78 godtgøres der, naar Forsikringen ikke omfatter Krigsfare, »ingen Skade, som er en Følge af Krigsforhold, saasom Opbringelse, Embargo eller anden Anholdelse af en krigsførende Magt, Blokade, Skade, om end Sæskade, som lides formedelst de Foranstaltninger, der træffes for at undgaa Følgerne af Krigen, Tilbagefordringsomkostninger eller andre ved Krigsforholdene foranledigede Omkostninger«.

»Canadia« tiltraadte Hjemrejsen fra Amerika den 16 Februar 1915, da Skibet afgik fra Galveston med en Ladning Bomuld og Mel, bestemt for Christiania og Gøteborg. Den 24 Februar anløb man Newport News for at indtage Bunkerkul. Det var Kaptajns Mening at gaa nord om Shetlandsøerne, saaledes som det var paabudt ham. Om Aftenen den 11 Marts blev Skibet imidlertid stoppet af en engelsk Krydser, der sendte en Officer og nogle Orlogsmatroses om Bord. Officeren medbragte et Brev til Skibets Kaptajn, hvori denne blev anmodet om at hjælpe til ved Navigeringen, og efter en Ordre, den paa-gældende Officer fik af Krydserens Chef om at føre Skibet mellem Shetlandsøerne og Fair Isle ind til Kirkwall, blev Kursen sat lige efter Løbet mellem de nævnte Øer.

Efter de afholdte Søforklaringer maa det antages, at det var den engelske Officer, der traf Afgørelsen angaaende de Kurser, der skulde holdes, og havde Ledelsen af Navigationen. Ved Middagstid den 12 Marts foretog man en Breddeobservation, der viste, at Skibet var kommet mere mod Syd, end det efter Kursen skulde, og man ændrede Kursen noget. Hen paa Eftermiddagen foreslog Kaptajnen — efter hvad han har forklaret — den engelske Officer, at Skibet skulde standse for ikke om Natten at passere det forholdsvis smalle Løb mellem Shetlandsøerne og Fair Isle, hvor ingen Fyr var tændte. Officeren erklærede, at dette ikke lod sig gøre af Hensyn til de tyske Undervandsbaade, og man fortsatte da Sejlsadsen. Da Officeren mente, at Fair Isle maatte være passeret, ændrede han Kursen saaledes, at den kom til at gaa i noget sydligere Retning, men Skibet grundstødte da Kl. ca. 8¹/₂ om Aftenen paa Vestsiden af Fair Isle og blev totalt Vrag.

Under denne Sag har Citanterne, Firmaet P. Brown junr. & Co. som korresponderende Reder for S/S. »Canadia«, nu paastaet »Krigsforsikringen for danske Skibe«, dømte til at betale Forsikringssummen, 480,000 Kr., med Renter 6 pCt. pro anno fra Forligsklagens Dato, den 21 April 1915, og Sagens Omkostninger. Der er under Sagen denuntieret lis for »De private Assurandører«.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Omkostningerne, idet de gør gældende, at Tilfældet dækkes af den ordinære Kaskoforsikring.

Retten maa efter det saaledes Foreliggende betragte Skaden som værende paa en saadan Maade en Følge af de herskende Krigsforhold, at den efter de citerede Ord i Konventionens § 78 ikke kan forlanges dækket af »De private Assurandører«. Der vil derfor være at give Dom efter Citanternes Paastand, dog at Renten ansættes til 5 pCt. pro anno. I Betragtning af de betydelige Omkostninger, Citanterne har haft under Sagen, findes Sagens Omkostninger at kunne fastsættes til 1500 Kr.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Tirsdag den 16 November.

Nr. 369. Statsanstalten for Livsforsikring (Liebe)

mod

Stenrykker F. H. H. Ochse (Ochs) (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Statsanstaltens Berettigelse til at opkræve Tillægspræmie hos Indstævnte.

Københavns Gældskommissions Dom af 9 Juli 1915: De Indstævnte, Statsanstalten for Livsforsikring, bør til Citanten, Stenrykker F. H. H. Ochse (Ochs), betale de paastævnte 113 Kr. 15 Øre med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra den 22 Marts 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 7 Kr. 12 Øre. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

De i § 12, 3. Pkt., i Lov om Livsforsikringsanstalten af 18 Juni 1870 indeholdte i den indankede Dom gengivne Bestemmelser om Betaling af Tillægspræmie i Tilfælde af, at den Forsikrede træder i aktiv Krigstjeneste, findes efter deres indbyrdes Sammenhæng og deres hele Affattelse — overensstemmende med den ifølge Lovens Forarbejder tilsigtede Mening med dem — at maatte forstaas saaledes, at den Forsikrede, der — saaledes som Tilfældet er med Indstævnte — tager Del i aktiv Krig udenfor den danske Hær eller Flaade uden dertil at være beordret af den danske Regering, vil have at betale Tillægspræmie uden Hensyn til, hvornaar Forsikringen er tegnet. Idet Indstævnte herefter har været pligtig at betale de i Dommen omhandlede Tillægspræmier, vil Appellantens Frifindelsespaastand være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Statsanstalten for Livsforsikring, bør for Tiltale af Indstævnte, Stentrykker F. H. H. Ochse (Ochs), i denne Sag fri at være Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Indtegningsbevis Litra TI Nr. 795 af 10 Februar 1912 blev Citanten, Stentrykker F. H. H. Ochse (Ochs), af de Indstævnte, Statsanstalten for Livsforsikring, antaget til en 11aarig Kapitalforsikring stor 500 Kr. og ved Indtegningsbevis Litra S IV Nr. 62179 af samme Dag til en om 30 Aar ophørende Livsforsikring med Udbetaling i levende Live stor 2000 Kroner, alt i Henhold til Lov af 18 Juni 1870, Plan af 29 December s. A. samt Lov af 1 April 1893 og Lov af 29 Marts 1904 samt Finansministeriets Bekendtgørelse af 6 November 1904 om Lov af 26 Marts 1898.

Da Citanten den 4 August 1914 indkaldtes til tysk Krigstjeneste, afkrævedes der ham Tillægspræmier for Deltagelse i Krig — store tilsammen 113 Kr. 15 Øre — i Henhold til § 12 i ovennævnte Lov af 18 Juni 1870, hvori det hedder:

Naar den, paa hvis Liv der er tegnet Forsikring, vil foretage Rejser eller tage Ophold udenfor Europa, maa han forinden Rejsen betale den Tillægspræmie, som vil blive fastsat . . .

. . . Det samme gælder for den, som, uden dertil at være beordret af den danske Regering, tagar Del i aktiv Krig udenfor den danske Hær eller Flaade, saa og for den, som under hvilket som helst Forhold træder i aktiv Krigstjeneste, forsaavidt Forsikringen ikke er tegnet mindst et Aar inden Krigens Udbrud . . .

Citanten, der under Hensyn til, at begge de fornævnte Forsikringer er tegnede over et Aar, forinden den paagældende Krigs Udbrud, ikke ansaa sig pligtig at betale nævnte Tillægspræmier, indbetalte dog det paagældende Beløb under Forbehold om Tilbagesøgning, og har derefter under denne Sag paastaet de Indstævnte tilpligtede at betale ham nævnte 113 Kr. 15 Øre med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Klagens Dato den 22 Marts 1915 og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de — støttende sig til forskellige Oplysninger om den paagældende Lovbestemmelses Forarbejder og Hensigt — gør gældende, at der ifølge den ovenanførte § 12 ubetinget skal svares Tillægspræmie, naar den Forsikrede gaar i Krigstjeneste i fremmed Magts Interesse, medens Indskrænkningen: »for saavidt Forsikringen ikke er tegnet mindst et Aar inden Krigens Udbrud« kun refererer sig til Krigstjeneste for den danske Stat.

Der findes imidlertid at maatte gives Citanten Medhold i, at han ifølge Affattelsen af den nævnte § 12, der er paatrykt de paagældende Indtegningsbeviser, har haft Føje til at gaa ud fra, at der, naar han ifølge en ham paahvilende Værnepligt traadte i aktiv Krigstjeneste, ikke kunde blive Spørgsmaal om at afkræve ham Tillægspræmie for nævnte Krigstjeneste med Hensyn til Forsikringer, hvortil han uden Forbehold er antaget over et Aar før Krigens Udbrud; og selv bortset fra, om den paagældende Lovbestemmelses Forarbejder, som de Indstævnte hævder, maatte vise, at der med dens Konkipering har været tilsigtet en anden Mening, vil de Indstævnte være at dømme efter Citantens Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 7 Kr. 12 Øre.

Onsdag den 17 November.

Nr. 96. Overretssagfører Chr. Meyer (Selv)

mod

Redaktør, Direktør Johs. Hansen (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Gældsforhold til Appellanten.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 13 Juli 1914: Indstævnte, Redaktør Johannes Hansen, bør for Tiltale af Citanten, Overretssagfører Chr. Meyer, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. For utilbørligt Ophold af Sagen bøder Citanten 30 Kr. til Københavns Fattigvæsens Hovedkasse. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Indstævnte ikke fastholdt de i den indankede Dom omhandlede Indsigelser gaende ud paa, at Appellanten har manglet fornøden Kompetence til Sagsanlægget og at det indtalte Krav er forældet.

Det er i Dommen rettelig antaget, at Indstævnte personlig hæftede for Betalingen af det af Appellanten udførte Arbejde m. v., og hverken Indholdet af Overenskomsten af 30 Marts 1909 eller det iøvrigt Foreliggende giver tilstrækkelig Anledning til at antage, at Appellanten er indgaaet paa at frafalde sit Krav overfor Indstævnte. Efter det Foreliggende og under Hensyn til den lange Tid, der er forløbet, inden Appellanten har gjort sit Krav gældende, findes der ikke at kunne tages Hensyn til de i Dommen omtalte Specifikationer, hvorimod der maa gaas ud fra, at Kravet ikke er større end det Beløb, hvormed Appellantens Tilgodehavende er opført i den ovennævnte Overenskomst, nemlig 5779 Kroner 39 Øre. Da der paa den anden Side ikke af Ind-

stævnte er oplyst Omstændigheder, der kunde give Føje til at nedsætte dette Beløb, vil Indstævnte være at dømme til at betale Appellanten 5779 Kroner 39 Øre med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Det maa have sit Forblivende ved den Appellanten ved Dommen paalagte Mulkt.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Redaktør, Direktør Jhs. Hansen, bør til Appellanten, Overretssagfører Chr. Meyer, betale 5779 Kroner 39 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 30 December 1911, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten og Indstævnte hver 10 Kroner. I Henseende til den Appellanten ikendte Mulkt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag søger Citanten, Overretssagfører Chr. Meyer, Indstævnte, Redaktør Johannes Hansen, tilpligtet at betale ham for Udlæg og som Salærer i en Række af ham, efter hans Anbringende paa Indstævntes Anmodning og for hans Regning, i Aarene 1899—1908 udførte Retssager et Beløb af 12.368 Kroner 61 Øre med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 30 December 1911, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Foreløbig bemærkes, at en af Citanten paa Sagens sidste Tægtedag fremsat Begæring om Anstand i 8 Dage ikke imod Indstævntes Protest findes at kunne bevilges.

Indstævnte har i 1ste Linie gjort gældende, at Citanten er inkompetent til at indtale noget Krav paa ham og herved henvist til, at Citanten under en hos ham — Citanten — i 1906 foretagen Udlægsforretning som Genstand for Udlæg bl. a. opgav en ham tilkommende Fordring paa Indstævnte — hidrørende, hvad der er in confesso, fra heromhandlede Mellemværende — paa ca. 7000 Kr., i hvilken Fordring Rekvirenten fik Udlæg.

Ved nærværende Sags Anlæg var det nu vel saa, at Citanten efter det Oplyste ikke var kompetent, forsaavidt som Udlægshaveren — efter Citantens Anbringende ham uafvidende — ikke var fuldt dækket for sin Fordring paa ham, men da Citanten under Sagens Gang har præsteret tilstrækkelig Dokumentation for, at der ikke fra bemeldte Udlægshavers Side haves Noget at erindre imod, at Citanten eventuelt maatte opnaa Dom over Indstævnte, kan der ikke tages noget Hensyn til Indstævntes ovenomhandlede Indsigelse.

Ikke heller har Indstævnte imod Citantens Benægtelse godtgjort sit Anbringende om, at Forholdet var det, at Citanten var fast engageret Sagfører, saaledes at han straks fik Betaling for sit Tilgodehavende i hver enkelt Sag efter dens Fuldførelse, eller nærmere oplyst, hvilke af de paa to af Citanten fremlagte Specifikationer opførte Sager der er udførte af Citanten for hans — Indstævntes — Regning, og hvilke der som af ham anbragt skal være udførte for forskellige Aktieselskaber og derfor Indstævnte personlig uvedkommende, eller godtgjort, at det indtalte Krav er forældet.

Indstævnte har imidlertid endvidere henvist til en den 30 Marts 1909 indgaaet, under Sagen i Genpart fremlagt Overenskomst mellem Indstævnte, Aktieselskabet »Publikum«, Bogtrykker Aage Jørgensen, Redaktør A. Henry Heiman og Aktieselskabet »Middagsposten«.

I Overenskomstens § 3 findes blandt der specificerede Gældsposter af den »Restgæld, som pr. 1 April 1909 overtages af A/S. »Middagsposten« saavel fra Johannes Hansen som fra Redaktør Heimanns Periode« følgende Poster: »Overretssagfører Chr. Meyer . . . 5779.39.«

Bemeldte § 3 bestemmer endvidere, at selv om en af Aktieselskabet »Middagsposten«s Kreditorer skulde vægre sig ved at give Afkald paa sin Adgang til at holde sig til Indstævnte, gør dette ingen Forandring i et af Indstævnte i § 2 givet Afkald, men hvis Indstævnte mod Forventning skulde komme til at udrede noget af den i § 3 nævnte Gæld, har Indstævnte samme Ret som paagældende Kreditor til at holde sig til Aktieselskabet »Middagsposten«, dog med et nærmere angivet Forbehold.

Indstævnte gør nu gældende, at det Krav, som Citanten maatte have haft paa ham, herefter ikke kan gøres gældende imod ham.

Citanten hævder heroverfor, at han ikke ved Overenskomsten, der efter det Anførte ikke nævner ham som en af Deltagerne i samme, og som han ikke personlig, men kun i sin Egenskab af Formand for Bestyrelsen i Aktieselskabet »Middagsposten« har undertegnet, har opgivet noget Krav paa Indstævnte.

Der maa imidlertid gives Indstævnte Medhold i, at han under de foreliggende Omstændigheder med Føje har faaet den Forstaaelse, at Citanten ved, som det maa antages, i hans Nærværelse at undertegne Dokumentet, omend i den ovenanførte Egenskab, uden at tage nogen Reservation overfor ham med Hensyn til Bibeholdelsen af ham som Debitor eller med Hensyn til Gældens Størrelse for sit Vedkommende stiltiende har godkendt Arrangementet, hvorfor Indstævnte ikke kan anses som rette Sagvolder.

Indstævnte vil som Følge heraf, uden at det bliver fornødent at komme ind paa hans Indsigelser med Hensyn til det indtalte Kravs Størrelse, være at frifinde, medens Sagens Omkostninger findes at kunne ophæves.

For utilbørligt Ophold af Sagen vil Citanten i Medfør af Fdg. 16 Januar 1828 § 14 være at anse med en Staden Københavns Fattigvæsens Hovedkasse tilfaldende Bøde af 30 Kroner.

Torsdag den 18 November.

Nr. 279. Højesteretssagfører Harboe
mod

Niels Peter Nielsen og Heinrich Sigfred Aktor Jørgensen
(Def. Winther),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 185, Førstnævnte tillige for Forsøg paa Voldtægt.

Møens Herreds Ekstrarets Dom af 6 Marts 1915: Arresterne Niels Peter Nielsen og Heinrich Sigfred Aktor Jørgensen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost, førstnævnte i 100 Dage, sidstnævnte i 40 Dage. Straffens Fuldbydelse udsættes, og bortfalder Straffen efter 5 Aars Forløb fra denne Doms Afsigelse under de i Lov 1ste April 1911 § 20 nævnte Betingelser. Saa bør Arresterne derhos in solidum udrede alle af denne Sag flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Wognsen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Strange, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 21 April 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen regnes fra denne Doms Afsigelse. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Olivarius og Siesbye, udreder de Tiltalte Niels Peter Nielsen og Heinrich Sigfred Aktor Jørgensen En for Begge og Begge for En 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog saaledes at Bestemmelsen om Udsættelse af Straffens Fuldbydelse findes at burde bortfalde.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Udsættelse af Straffens Fuldbydelse bortfalder. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Niels Peter Nielsen og Heinrich Sigfred Aktor Jørgensen En for Begge og Begge for En til Højesteretssagførerne Harboe og Winther 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Møens Herreds Ekstraret af det Offentlige hertil indankede Sag tiltales

Niels Peter Nielsen og Heinrich Sigfred Aktor Jørgensen, der er fødte henholdsvis den 14 November 1896 og 6 September 1895 og ikke forhen fundne straffet, for Overtrædelse af Straffelovens § 185, Førstnævnte tillige for Forsøg paa Voldtægt.

Under Sagen er Følgende oplyst:

Begge de Tiltalte tjener hos en Gaardejer paa Møen, og i Begyndelsen af December Maaned f. A. kom ligeledes to polske Piger, nemlig Kataryna Sovald, 21 Aar gammel, og Maryana Buholk, 19 Aar gammel, til at tjene sammesteds.

En Dag efter Jul 1914 var begge de Tiltalte og de 2 Piger ved Stranden for at hente og køre Sand hjem. Efter at Tiltalte Jørgensen havde forrettet sin Nødtørft bag et Hønsehuis, men inden han havde knappet sine Benklæder, vendte han Ryggen til det Sted, hvor Pigerne og Tiltalte Nielsen stod, bøjede sig ned, løftede Skjorten op, saa at hans Bagdel var blottet, og sagde, henvendt til Pigerne: »Nu fotograferer jeg Jer«.

Efter at have staaet noget i denne Stilling knappede Tiltalte sine Benklæder og gik hen til de andre. Pigen Maryana saa, at Tiltalte foretog sig det foran beskrevne og vendte sig bort. Pigen Kataryna saa det ikke, men hørte, hvad Tiltalte sagde.

Et Par Dage efter var de atter alle 4 nede ved Stranden, og nu foretog Tiltalte Nielsen sig ganske det samme, som Tiltalte Jørgensen havde gjort den tidligere Gang. Begge Pigerne saa det, men vendte sig bort.

En Dag, da alle 4 paany var nede ved Stranden, og Tiltalte Jørgensen havde ladet sit Vand bag Vognen, traadte han frem med sit Lem fremme af Benklæderne, hvilket Pigen Maryana efter sin Forklaring saa, hvorimod Kataryna ikke vil have bemærket det. Efter den Tid hændte det ofte, at begge Tiltalte, naar de arbejdede nede ved Stranden sammen med Pigerne, har trukket deres Lem frem og vist Pigerne det, idet de i Reglen kun stod nogle faa Alen fra dem.

Efter at de Tiltalte havde begyndt at udvise uterligt Forhold mod Pigerne, sad de en Dag i Pigernes Køkken sammen med dem og trak da begge deres Lem frem af Benklæderne, hvilket de derefter meget ofte gjorde samme Sted under samme Omstændigheder.

Endvidere har Tiltalte Jørgensen engang i Forstuen til Pigernes Værelse blottet sin Bagdel for Pigen Maryana, ligesom Tiltalte Nielsen mange Gange, naar han var alene med Pigerne i Kostalden, har trukket sit Lem frem og gaet med det fremme af Benklæderne, undertiden i erigeret Stand, ligesom han derhos en Gang har stillet sig op ved Siden af Pigerne, medens de malkede, og holdt sit Lem tæt hen, først til den enes Kind og derefter til den andens.

Begge de Tiltalte har erkendt, at det var dem klart, at deres uterlige Forhold var Pigerne imod, og forklaret, at de kun vedblev dermed af Kaadhed, og fordi de troede, at Pigerne, med hvem de stadig var gode Venner, og som ikke foretog nogen Anmeldelse, hverken overfor Folkene paa Gaarden eller Politiet, ikke tog det alvorligt. Endvidere har de begge paastaaet, at Pigerne engang, medens begge Tiltalte sad i Køkkenet, havende deres Lem fremme, er gaet frem mod Tiltalte Jørgensen og for Spøg væltet ham om paa den Bænk, hvorpaa han sad, og hvorfra han trillede ned paa Gulvet, men begge

Pigerne har bestemt benægtet dette og i det Hele nægtet, at de nogen-
sinde har drevet Spøg, naar de Tiltalte gjorde sig skyldig i uterligt
Forhold overfor dem.

Begge Pigerne maa, efter hvad der under Sagen er fremkommet,
anses for uberygtede.

Hvad angaar Sigtelsen mod Tiltalte Nielsen for Forsøg paa Vold-
tægt, er det oplyst, at han en Gang, ligeledes efter at de Tiltalte
havde begyndt at udvise uterligt Forhold overfor Pigerne, har væltet
Maryana om i Kostalden, medens han havde sit Lem fremme og laa
ovenpaa hende et Par Minutter; men han har vedblivende paastaaet,
at han holdt Spas med hende, og at det ikke var hans Hensigt at
opnaa Samleje, da Kataryna var til Stede.

En anden Gang, da han var alene med Maryana i Hakkelsehuset,
væltede han hende om i Hakkelsen og kastede sig selv ovenpaa hende,
idet det var hans Hensigt at opnaa Samleje med hende. Han fik dog
ikke knappet sine Benklæder op og heller ikke trukket hendes Skørter
mere end lidt op, thi Maryana raabte: »Den gamle kommer«, og Til-
talte afstod da fra sit Forehavende, hvorefter de begge sprang op.

Lørdag den 13 Februar d. A. om Aftenen hændte det endelig,
at han, da Maryana nægtede at rede hans Seng, trak hende ind i
Karlekammeret og trykkede hende over imod Sengen, saaledes at hun
faldt paatværs over denne, hvorefter Tiltalte kastede sig over hende;
han havde ikke opknappet sine Benklæder og heller ikke trukket
hendes Klæder op. Medens de nu laa paa Sengen, trak Maryana for
at forsvare sig i Tiltaltes Skjorte, saaledes at den blev trukket helt
op over Benklæderne. Da Tiltalte Jørgensen imidlertid kom til, sprang
Tiltalte Nielsen op, og der hændte intet videre.

Maryana har paastaaet, at hun ved de ommeldte Lejligheder har
gjort alvorlig Modstand.

Tiltalte har erkendt, at det ved de to sidstnævnte Lejligheder var
hans Hensigt at skaffe sig Samleje med Maryana, men tilføjet, at han
mente, at naar han først havde faaet væltet hende om, vilde det
maaske lykkes ham at faa Samleje; men om begge Tilfælde, hvor
det var hans Hensigt at opnaa Samleje, har han vedblivende paa-
staaet, at han ikke vilde øve Vold mod hende og ikke tiltvinge sig
Samleje mod hendes Vilje, idet han, der som anført er født den 14
November 1896 og er meget lille af Vækst og noget mindre end
Maryana, efter sin Forklaring var klar over, at han ikke havde Kræfter
hertil, og efter det Foreliggende findes der ikke tilstrækkelig Grund til
at forkaste denne hans Forklaring.

For de af de Tiltalte saaledes udviste Forhold vil de begge være
at anse efter Straffelovens § 185, sammenholdt med Lov Nr. 63 af
1 April 1911 § 13, Tiltalte Nielsen tillige efter Straffelovens § 210,
med Straffe af Fængsel paa sædvanlig Fangekost, for Niensens Ved-
kommende i 100 Dage og for Jørgensens Vedkommende i 40 Dage,
hvilke Straffes Fuldbyardelse dog i Medfør af § 20 i nævnte midler-
tidige Straffelov findes at burde udsættes og eventuelt bortfalde under
de i bemeldte Lov indeholdte Betingelser. Da Underrettsdommen, hvor-
ved de Tiltalte ligeledes er ansete efter Straffelovens § 185 og Tiltalte
Nielsen tillige efter Straffelovens § 176, jfr. § 168, alle de nævnte

Paragrafer sammenholdt med den nævnte midlertidige Straffelovs § 13, iøvrigt har samme Resultat som foran angivet, vil denne, hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, som det rettelig er paalagt de Tiltalte in solidum at udrede, billiges, være at stadfæste.

Fredag den 19 November.

Nr. 106 **Københavns Magistrat (Ch. Shaw)**

mod

Gartner H. C. Dalskov (Asmussen)

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Forpligtelse til at svare Arealsskat af nogle Drivhuse.

Københavns Gældskommissions Dom af 15 Maj 1914: Indstævnte, Gartner H. C. Dalskov, bør til Citanterne, Københavns Magistrat, betale 88 Kr. 61 Øre med Renter deraf $\frac{1}{2}$ pCt. for hver paabegyndt Maaned fra 1 April 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende Oplysninger om Størrelsen og Beskaffenheden af de i den indankede Dom omtalte Drivhuse I, L og M, om hvilke Sagen alene drejer sig for Højesteret, findes disse at maatte henregnes til de i Fr. 1 Oktober 1892 omtalte Bygninger, af hvis Nytte og Brug der ifølge dens § 27 og følgende Paragraffer skal svares Afgift. Da der derhos ikke af Indstævnte er anført noget, der kunde hjemle Afgiftsfrihed for de nævnte Drivhuse, i hvilken Henseende bemærkes, at der ikke findes Føje til paa dem at auvende de for Loftsrum i Fr.s § 29, jfr. Lov 23 December 1861 givne Regler, vil Indstævnte i Overensstemmelse med Appellantens Paastand være at dømme til at betale 133 Kr. 73 Øre med Renter som nedenanført.

Processens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Gartner H. C. Dalskov, bør til Appellanten, Københavns Magistrat, betale 133 Kroner 73 Øre med Rente deraf $\frac{1}{2}$ p. Ct. for hver paabegyndt Maaned fra den 1 April 1913, indtil Betaling

sker. Processens Omkostninger for begge Retter op-
hæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10
Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag paastaar Citanterne, Københavns Magistrat, Indstævnte, Gartner H. C. Dalskov, som Ejer af Matr. Nr. 1 d af Vanløse tilpligtet at betale de bemeldte Ejendom for Januar Kvartal f. A. paahvilende Skatter med 133 Kr. 73 Øre med Renter deraf $\frac{1}{2}$ pCt. for hver paabegyndt Maaned fra 1 April f. A. og skadesløse Sagsomkostninger.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger mod Betaling af 68 Kr. 14 Øre, subsidiært mod Betaling af dette Beløb med Tillæg af den kvartaarlige Arealskat for de paa fornævnte Ejendom værende Drivhuse, for hvis Vedkommende han befindes pligtig at svare saadan Skat.

Twisten mellem Parterne drejer sig nu om, hvorvidt Indstævnte, som af Citanterne hævdedet, er pligtig at betale Arealskat af nogle paa bemeldte Ejendom værende som C—G, I, L og M betegnede Drivhuse, der er opført med indtil $1\frac{1}{2}$ Alen høje Vægge eller Sokler af Mur paa begge Længdesider og med et saakaldt Saddeltag, for Størstedelen bestaaende af Glas og Spær, hvilende paa de nævnte Vægge eller Sokler.

Citanterne har til Støtte for deres Standpunkt anført, at det har været fast Praksis i København, at der i Henhold til Fr. 1 Oktober 1802 § 29 af Drivhuse som de paagældende er svaret Bygningsafgift, — paa Grundlag af hvilken Arealskatten ifølge Lov om Københavns kommunale Skatter af 19 Februar 1861 § 2 udredes, — at den nævnte Praksis er fastslaet ved Rentekammerets Promemoria af 24 Oktober 1840 til Københavns Magistrat, hvorefter de almindelige saakaldte »tagformige Drivhuse, hvis ene Side danner en Skraaning med Vinduer« i Modsætning til »saadanne Drivhuse, der danner en 1 Etages Bygning med Vægge paa begge Sider« anses fri for den nævnte Afgift, at den anførte Regel derfor ogsaa blev fulgt ved Erstatningsberegningen efter § 19 i Lov Nr. 52 af 3 April 1900 ved den i Henhold til denne Lov skete Indlemmelse af Vanløse under København, saaledes at der i Overensstemmelse dermed blev betalt Indstævnte Erstatning for den hans fornævnte Ejendom efter Indlemmelsen paahvilende Arealskat af de ovennævnte som C—G betegnede Drivhuse med Skattens 25 dobbelte Beløb, og at Indstævnte ved at modtage Erstatningen uden i Henhold til Lovens § 16 B, 1ste Stykke, at henskyde Spørgsmaalets Afgørelse til Indenrigsministeriet definitivt har afskaaret sig fra at bestride Citanternes Berettigelse til at kræve Arealskat ikke blot af de nysnævnte ved Indlemmelsen paa hans Ejendom værende Drivhuse, men ogsaa af de efter den Tid paa Ejendommen opførte foran som I, L og M betegnede Drivhuse, der i alt væsentligt ere konstruerede som de førstnævnte.

Der maa nu ogsaa gives Citanterne Medhold i, at Indstævnte ved som anført at modtage Erstatning for den hans Ejendom ved Citan-

ternes Beregning af Arealsskat for de paa samme værende Drivhuse paalagte forøgede kommunale Afgiftsbyrde maa — rent bortset fra Spørgsmaalet om Arealsskatten med Føje er beregnet for de nævnte Drivhuse — være pligtig til at betale Skatten, i alt Fald saa længe Erstatningsbeløbet ikke af ham er tilbagebetalt Citanterne eller dog stillet til deres Disposition, og det paa disse Drivhuse for Januar Kvartal f. A. som Arealsskat faldende Beløb, 20 Kr. 47 Øre, vil Indstævnte derfor være pligtig til at betale.

Derimod kan der ikke gives Citanterne Medhold i, at Indstævnte ved uden Indsigelse at modtage Erstatning for den for de oftnævnte Drivhuse C—G beregnede Arealsskat har afskaaret sig fra at bringe Spørgsmaalet om Citanternes Ret til at beregne Arealsskat for lignende paa Indstævntes Ejendom værende Drivhuse for Domstolene, ligesom heller ikke Bestemmelsen i Lov 3 April 1900 § 16 B J om visse Spørgsmaals endelige Afgørelse af Indenrigsministeren findes, som af Citanterne forment, at være til Hinder derfor, idet Bestemmelsen ikke kan antages at angaa et Spørgsmaal som det nævnte. Spørgsmaalet maa derfor undersøges med Hensyn til den Drivhusene I, L og M paalagte Arealsskat.

Mod Indstævntes Benægtelse har Citanterne ikke godtgjort Eksistensen af den af dem paaberaabte Praksis med Hensyn til Udredelse af Bygningsafgift af Drivhuse, ligesom der ogsaa maa gives Indstævnte Medhold i, at Rentekammerets fornævnte Promemoria ikke kan være afgørende for Spørgsmaalet.

Efter de i Fr. 1 Oktober 1802 §§ 29 og 31 nævnte Eksempler paa afgiftspligtige og afgiftsfri Bygninger, findes det nu nærmest liggende ikke at henregne de heromhandlede Drivhuse, hvis Mur- eller Sokkelhøjde paa Længdesiderne ikke overstiger $1\frac{1}{2}$ Alen, medens deres største Højde varierer fra lidt under 2 til lidt under 3 Meter, og som efter det Oplyste alene er bestemte til at skærme den til Dyrkning anvendte Jordflade, som de dække, saaledes at de i en vis Forstand maa betragtes som Appendix, til de Bygninger, som bemeldte Lovbestemmelser omfatter, ligesom det, forsaavidt de ved de paagældende Drivhuse dannede Rum efter deres Beskaffenhed og Bestemmelse overhovedet kan betegnes som Bygningsrum, synes rimeligst at sammenstille dem med de i fornævnte § 29 omtalte Lofter og Loftsværelser, hvis Vinduer er gennem Taget, hvilke Rum, selv om deres Sider er sammensatte dels af Mur, dels af Tagflader og er Sæde for Vinduer, som det fremgaar af Lov om Bygningsafgift af Lofts- og Kælderrum af 23 December 1861 ikke er afgiftspligtige, naar Højden af Muren maalt fra Gulvet i Rummet ikke er over $1\frac{1}{2}$ Alen, hvad den tilsvarende Højde i de heromhandlede Drivhuse ikke er.

Idet nu som anført Arealsskatten udredes paa Grundlag af Bygningsafgiften, findes der efter det ovenfor Anførte ikke at være Hjemmel for Citanterne til at afkræve Indstævnte Arealafgift for Drivhusene I, L og M, og der vil herefter ikkun kunne tilkendes Citanterne hos Indstævnte 88 Kr. 61 Øre med Renter deraf som paastaaet. Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Tirsdag den 23 November.

Nr. 46. Professor **Michael J. Pupin** af New York (Levy)

mod

Felten & Guilleaume-Lahmeyerwerke Actien Gesellschaft
i Mühlheim am Rhein (Bache),

betræffende Spørgsmaalet om et Patents delvise Gyldighed.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1 December 1913: Det ovennævnte under 25 Marts 1904 til Indstævnte, Professor Michael J. Pupin af New York, udstedte Patent Nr. 6464 bør være ugyldigt. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin i forrige Instans nedlagte principale Paastand og nedlagt Paastand paa, at det i den indankede Dom omhandlede Patent kun delvist kendes ugyldigt, saaledes at det opretholdes i følgende Affattelse: »Bølge- leder, ved hvilken der til Formindskelse af Dæmpningskonstan- terne i bestemte, bedst lige store Afstande, er indskudt Induk- tionsspøler i Form af Tvillingsspøler, der indskydes i lige overfor hinanden liggende Punkter af Frem- og Tilbageledningen paa en saadan Maade, at deres gensidige Indvirkning paa hinanden for- højer Selvinduktionen, karakteriseret ved, at hver af Tvilling- spølernes Viklinger er anordnet saa vidt muligt regelmæssigt og symmetrisk paa en fælles, lukket, ferromagnetisk Kres«.

Denne Paastand kan imidlertid ikke tages til Følge allerede af den Grund, at det efter de Højesteret foreliggende tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, der- under Skønsmændenes Udtalelser og navnlig en Skrivelse fra Patentkommissionen af 17 December 1914, ikke kan antages, at det af Appellanten nu paastaaede Patent er indeholdt i det i Dommen omtalte. Dommen vil derfor efter Indstævntes Paa- stand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 800 Kroner.

Det maa have sit Forblivende ved den i Dommen indeholdte Misbilligelse af Højesteretssagfører Henriques's Forhaling af Sagen.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Professor Michael J. Pupin af New York, til Indstævnte, Felten & Guil-

leauime-Lahmeyerwerke Actien Gesellschaft i Mühlheim am Rhein, med 800 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Henhold til en den 12 Juli 1902 indleveret Ansøgning blev der af Patentkommissionen i København under 25 Marts 1904 til Indstævnte, Professor Michael L. Pupin af New York, hvis her i Landet anmeldte Fuldmægtige er Ingeniørerne Hofmann-Bang & Boutard i København, udstedt Patent Nr. 6464 paa en Ledningsanordning med indskudte, parvis symmetriske Induktionsruller. I den af Patentkommissionen den 5 April 1904 bekendtgjorte Beskrivelse bestemmes Indstævntes Patentkrav saaledes:

»Bølgeleder, ved hvilken der til Formindskelse af Dæmpningskonstanterne er indskudt Induktionsspøler med bestemte, bedst lige store Afstande, karakteriseret ved Anvendelsen af Tvillingspøler, hvis regelmæssigt og symmetrisk anordnede Beviklinger er saaledes indskudte i lige over for hinanden liggende Punkter af Frem- og Tilbageledningen, at deres gensidige Indvirkning paa hinanden forhøjer Selvinduktionen i Ledningssystemet«.

Under Anbringende af, at denne Opfindelse allerede, inden Patentansøgningen indleveredes, fandtes saaledes beskrevet, at Sagkyndige derigennem var i Stand til at udøve den, idet den var skildret i en af Indstævnte forfattet Artikel i det i London udkommende tekniske Ugeskrift »The Electrician«s Nummer for den 10 August 1900, ligesom den samme Opfindelse findes beskrevet i et den 13 September 1900 dateret trykt engelsk Patentskrift Nr. 16290 A. D. 1900, og at Patentet derfor i Medfør af Patentloven af 13 April 1894 § 1³ ikke burde være meddelt eller dog ikke meddelt i det Omfang, som sket, har derefter Citanterne Felten & Guilleaume-Lahmeyerwerke Actien Gesellschaft i Mühlheim under nærværende Sag paastaet det ommeldte Patent kendt ugyldigt. Indstævntes principale Paastand gaar ud paa, at Patentet opretholdes, hvorhos han har nedlagt en subsidær Paastand.

Foreløbig bemærkes, at en af Indstævnte paa Sagens sidste Tægtedag begært Anstand i 14 Dage for at fremskaffe Dokumentation for det heromhandlede Patents Stilling i Tyskland samt for at besvare forskellige til ham rettede Provokationer ikke mod Citanternes Protest vil kunne bevilges, hvorfor der vil være at give Dom i Sagen.

Efter Indholdet af en under Sagen optaget Skønsforretning maa det antages, at Anvendelsen af saakaldte »Tvillingspøler« af den i Patentkravet skildrede Konstruktion, nemlig Spøler, hvis regelmæssig og symmetrisk anordnede Beviklinger er saaledes indskudte i lige over for hinanden liggende Punkter af Frem- og Tilbageledningen, at deres gensidige Indvirkning paa hinanden forhøjer Selvinduktionen i Ledningssystemet ved den i de ovennævnte engelske Publikationer givne Beskri-

velse, allerede forinden Indstævntes Patentansøgning blev indgivet, har været kendt paa en saadan Maade, at der ikke her i Landet gyldig kunde meddeles Patent paa den ommeldte Konstruktion. Det fremgaar nu vel af den danske Patentbeskrivelse, at Indstævntes Opfindelse ved Siden af Spolernes nysnævnte Konstruktion endvidere beror paa, at Induktionsrullens Vindinger for at undgaa et ydre magnetisk Felt er fordelt jævnt over en ensartet symmetrisk Jernkærne, der danner en lukket eller omtrent lukket magnetisk Kreds, og Indstævnte gør subsidiært gældende, at Opfindelsen, i hvert Fald forsaavidt angaar denne Særegenhed, ikke tidligere har været beskrevet, og at Patentet derfor kun delvis kan kendes ugyldigt.

Indstævnte kan imidlertid ikke anses at have afkræftet den Formodning, der efter Indholdet af Udtalelserne i hans under Sagen paa-beraabte tyske Patentskrift maa være for, at ogsaa det andet Led i Opfindelsen har været almindelig kendt, forinden Patentansøgningen blev indgivet her i Landet, og Patentet vil derfor ikke heller delvis kunne opretholdes som gyldigt, men vil være i det Hele at kende ugyldigt, medens Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaet sig tilkendte, efter Omstændighederne vil være at ophæve.

Sagen har ikke fra Indstævntes Sagfører, Højesteretssagfører Henriques' Side været fremmet med tilbørlig Hurtighed, men efter Omstændighederne findes der ikke aldeles tilstrækkelig Grund til herfor at anse ham med Mulkt.

Nr. 368. Vognmand og Jernhandler **Theobald Johannes Alfred Meyer** (Ingen)

mod

Fanny Kathrine Stefanie Ljungberg som Værge for hendes umyndige Datter **Edith Marie Margrethe Jensen** (Ingen).

Højesterets Døm.

Appellanten, Vognmand og Jernhandler **Theobald Johannes Alfred Meyer**, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Onsdag den 24 November.

Nr. 32. Sagfører **M. Nedergaard-Hansen** (Ulf Hansen)

mod

Københavns Magistrat (Trolle),

betræffende Spørgsmaalet om Grundskatten af en paa Københavns udenbys Grunde liggende Ejendom.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Juni 1913: Indstævnte, Sagfører M. Nedergaard-Hansen, bør til Citanterne, Københavns Magistrat, betale 518 Kr. 06 Øre, men iøvrigt for Citanternes Tiltale fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Hovedappellanten, Sagfører M. Nedergaard-Hansen, og Kontraappellanten, Københavns Magistrat, hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Lov 14 December 1857 angaaende en Grundtakst for Staden Københavns udenbys Grunde bestemmer i sin § 5 Følgende: »Bebygget Grunds Værdi bestemmes, uden Hensyn til Arealet, lig det Beløb, hvormed Ejendommens Værdi i Handel og Vandel overstiger Bygningens Forsikringsværdi. Dette Beløb, som afrundes til Procenter af Forsikringsværdien, maa dog ikke sættes højere end 10 pCt. af sidstnævnte Sum . . . Den saaledes udfundne Beliggenheds Værdi ansættes klassevis for visse Strækninger saaledes, at Forskellen mellem hver Klasse bliver 1 pCt.« I § 9 bestemmes bl. a., at Ansættelsen af Grundtaksten skal ske ved en Kommission, bestaaende af 1 Medlem af Magistraten som Formand og 4 andre af Kommunalbestyrelsen valgte Mænd, samt at Stadskontrolløren, efter at Ansættelsen er sket, skal foretage de fornødne Beregninger og udarbejde Matrikulen. Det hedder derefter i § 10: »Naar

Ansættelsen er færdig, fremlægges den til Eftersyn for alle Grundejere i 4 Uger. Anser nogen Grundejer sig forurettet, har han inden Forløbet af de næstpaafølgende 14 Dage at indgive Klage til en af 3 Medlemmer bestaaende Kommission, hvoraf de 2 er faste og udnævnes, det ene som Formand af Indenrigsministeriet, det andet af Magistraten, og hvortil som 3die Medlem træder, for den enkelte Sags Vedkommende, en af Klageren valgt, i Klagen opgiven Mand, som har erklæret sig villig til at overtage dette Hverv. Denne Kommission afgør Sagen endelig. Det bestemmes derhos i § 11, at der hvert 5te Aar skal foretages et almindeligt Gennemsyn af Grundtastmatrikulen og til den Ende vælges en Kommission, sammensat i Overensstemmelse med § 9.

Efter at et saadant Gennemsyn havde fundet Sted, og Resultatet deraf var fremlagt i December 1909, indgav Indstævnte, Sagfører M. Nedergaard-Hansen, inden den i § 10 anordnede Frists Udløb en Klage til en i Overensstemmelse med § 10 nedsat Kommission, i hvilken Klage han dels besværede sig over de Principper, som Taksationskommissionen havde fulgt ved Beregningen af Beliggenhedsværdien af de ham tilhørende Ejendomme, Matr.-Nr. 4074 af Stadsen Udenbys Klædebo Kvarter, Frederik den 7des Gade Nr. 28 og 30 og Matr.-Nr. 4075 af samme Kvarter, Nr. 32 i fornævnte Gade og Nr. 51 i Guldbergsgade, men dels ogsaa besværede sig over, at Grundskatten af sidstnævnte Ejendoms bebyggede Areal var beregnet efter en Beliggenhedsværdi af 6 pCt. af Bygningens Forsikringsværdi, uagtet den som Hjørneejendom foruden at ligge ud til Frederik den 7des Gade, i hvilken Beliggenhedsværdien var sat til 6 pCt., ogsaa vendte ud til Guldbergsgade, i hvilken Beliggenhedsværdien paa den Strækning, det her drejer sig om, kun var sat til 1 pCt. af Assuranceværdien. Ved den af denne Kommission den 17 Februar 1911 afsagte Kendelse blev der givet Indstævnte Medhold i, at Beliggenhedsprocenten af Matr.-Nr. 4075 vilde være at sætte til 1, medens hans Besværinger iøvrigt ikke blev tagne til Følge. I Skrivelse af 28 Marts s. A. anmodede Indstævnte under Henviisning til denne Kendelse Citanterne, Københavns Magistrat, saavel om at berigtige den ham for Oktober Kvartal 1910 med forhøjet Beløb afkrævede Grundskat som om at faa godtgjort det Beløb, hvormed denne Skat tidligere var bleven for højt betalt af ham, men da Citanterne ikke vilde erkende den ovennævnte Kommissions Kompetence til at afgøre det ommeldte Spørgsmaal angaaende Beregningen af Grundtastken for Hjørneejendomme, vilde de ikke inklade sig herpaa. Under nærværende Sag søge Citanterne nu Indstævnte tilpligtet at betale de de fornævnte Ejendomme for Oktober Kvartal 1910 paahvilende Skatter og Afgifter til Københavns Kommune, nemlig for Matr.-Nr. 4074: 238 Kr. 06 Øre og for Matr.-Nr. 4075: 282 Kr. 33 Øre med Renter i Overensstemmelse med Lov Nr. 85 af 15 Maj 1903 § 27, jfr. Anordning Nr. 166 af 22 Oktober 1903 § 11, 2det Stykke, ¹/₂ pCt. maanedlig for hver paabegyndt Kalendermaaned, regnet fra den 1 Januar 1911, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte, der gør gældende, at han har erklæret sig villig til at betale Citanterne det indtalte Beløb med Fradrag af det formeget i Grundskat beregnede og derfor maa have Krav paa at faa en fornyet,

rigtig beregnet Skatteblanket forelagt, har principalt paastaet sig pure frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger og har derhos nedlagt forskellige subsidiære Paastande.

Som Sagen foreligger Ketten til Afgørelse, drejer Tvisten sig udelukkende om Berettigelsen af den af Citanterne indkrævede Grundskat, der for Oktober Kvartal 1910 for Matr.-Nr. 4074 udgør: 41 Kr. 54 Øre og for Matr.-Nr. 4075: 49 Kr. 45 Øre.

Der kan imidlertid ikke gives Indstævnte Medhold i hans ogsaa her for Retten fremsatte Anbringende om, at den Fremgangsmaade, som er fulgt af den fornævnte Taksationkommission ved dens Ansættelse af Beliggenhedsværdien, og som er godkendt af den i Henhold til Lov 14 December 1857 § 10 nedsatte Kommission, er i Strid med Lovens Regler, rigtig forstaaet, og Kommissionens Afgørelse vil følgelig ikke kunne tilsidesættes af Domstolene.

Paa den anden Side kan der ikke gives Citanterne Medhold i, at den i Henhold til § 10 nedsatte Kommission har overskredet sin Kompetence ved at træffe Bestemmelse om, efter hvilken Gades Beliggenheds-Procent Indstævntes Hjørneejendom skal ansættes, og da Kommissionens Afgørelse ifølge § 10 skal være endelig, vil den ogsaa forsaavidt være at lægge til Grund ved Skattens Beregning, men herefter vil — hvad der efter Proceduren maa antages at være in confesso — den Indstævnte paahvilende Grundskat af Hjørneejendommen være at nedsætte med 2 Kr. 33 Øre.

Indstævnte vil herefter være at tilpligte at betale Citanterne 520 Kr. 39 Øre ÷ 2 Kr. 33 Øre = 518 Kr. 06 Øre, hvorhos han, hvem det under Sagen indtalte Skattebeløb er afkrævet under et, efter dette Sagens Udfald ikke findes at kunne tilpligtes at betale Renter af det Citanterne tilkendte Beløb.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 440.

Højesteretssagfører Aagesen

mod

Laurits Emil Theodor Svendsen (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 2 Oktober 1915: Arrestanten Laurits Emil Theodor Svendsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Cortsen og Munch-Petersen, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Laurits Emil Theodor Svendsen til Højesteretssagførerne Aagesen og Stein 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Laurits Emil Theodor Svendsen, der tiltales for Tyveri, er født den 14 Februar 1879 og anset senest: ved nærvæende Rets Dom af 7 December 1907 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og ved nærværende Rets Dom af 5 Juli 1910 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder.

Arrestanten har derhos fra den 19 August 1907 til den 5 September s. A. været arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre, sigtet for Hæleri, og i April 1910 ved Frederiksberg Birk været sigtet for Tyveri, hvorhos en mod ham i November 1909 her ved Retten for Tyveri anlagt Sag hævedes, efter at Aktionsordren var taget tilbage.

Under Sagen er Følgende oplyst.

Fredag den 23 Juli d. A. Klokker 2 Eftermiddag anmeldte Arkitekt Johannes Elmquist til Politiet, at han samme Eftermiddag var blevet bestjaalet for en nærmere beskrevet Cykle, som henstod paa Gaden udfor Svinget Nr. 8. Han har derhos som Vidne edelig forklaret, at han bestemt husker, at han skulde være der i Stedet nævnte Dag Klokker 1, og at Klokker var præcis 1, da han kom kørende og stillede Cyklen fra sig; han var en Times Tid oppe i Stedet, og da han kom ned, var Cyklen borte.

Efter at Mistanke var faldet paa Arrestanten for at have solgt sin Fætter, Hans Clausen, en stjaalen Cykle, har Bestjaalne i en hos Clausen forefundet Cykle med Bestemthed genkendt denne som sin paa nærmere angivne Kendetegn, idet der dog var paasat Cyklen et andet Styr og en Lap paa Bagringen, ligesom Skærmene var afrevet, og den trekantede Rekvissitaske, der sad paa Stellet, var borte. Om to hos Clausen fundne Cykleskærme har Bestjaalne forklaret, at de meget lignede hans.

Om sin Adkomst til Cyklen forklarede Hans Clausen, at han Fredag den 23 Juli havde købt den af Arrestanten for 8 Kr. Han

Færdig fra Trykkeriet den 1 December 1915

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 40.

Onsdag den 24 November.

forklarede nærmere herom, at Arrestanten nævnte Dag om Formiddagen ved 10—11 Tiden, han er vis paa, at det var før Middag, kom gaaende ud ad Amagerbrogade, hvor han traf Clausen, som arbejdede der, hvad Arrestanten sikkert ikke vidste, og han lod ogsaa forbavset, da han fik Øje paa ham, og sagde: »Er du der« eller noget lignende; han opgav som Grund til, at han kom den Vej, at han skulde hen hos sin Søster, vistnok i Kurlandsgade, og tage Maal af et Møbel, han skulde reparere. Da Arrestanten kom, holdt Arbejderne Hvil, og Arrestanten satte sig hos Clausen og fik noget Øl med. Da Arbejdet igen skulde begynde, gik Arrestanten, men vendte efter 1 à 2 Minutters Forløb tilbage og sagde da: »Det er sandt, jeg har en gammel Cykle hjemme, og da jeg ikke selv kan køre, kan du godt faa en billig Cykle af køre paa Arbejde med,« og fortalte, at han havde modtaget Cyklen af nogle Personer, for hvem han havde udført noget Arbejde. Clausen, der troede, at Arrestantens Forklaring var rigtig, vilde først se Cyklen, og Arrestanten lovede da at komme hjem til Clausen samme Dags Aften. Arrestanten havde ikke med et Ord omtalt, at han var paa Cykle ud til Amagerbrogade, og havde ikke Cykleklemmer paa Benklæderne, og Clausen tvivlede i det hele taget stærkt paa, at Arrestanten kunde køre paa Cykle. Om Aftenen kom Arrestanten med Cyklen paa Clausens Bopæl, og den var da forsynet med samme Styr, som da Politiet forefandt den hos ham. Skærmene aftog han derimod straks efter samtidig med, at han lappede Bagringen, der punkterede, da han prøvede Cyklen samme Aften. Da Clausen ønskede Bevis for Købet af Cyklen, som Arrestanten havde tilbudt at sælge for 8 Kr., skrev Arrestanten i Clausens Lejlighed et Bevis, der lød paa: »Under-tegnede har i Dag ²³/₇ købt og Betalt en brugt Cykle med 2 Kroner i Udbetaling Rest 6 Kroner Hvorfor kviteres«, hvilket de Begge under-skrev. Clausen betalte samtidig Arrestanten 2 Kr. og yderligere 2 Kr. da Arrestanten den paafølgende Mandag atter var ude paa Clausens Arbejdssted i Middagstiden.

Clausens Hustru, Alinda Jensine Marie, født Thomsen, har forklaret, at Fredag den 23 Juli lidt før Klokkeren 6 om Eftermiddagen kom Arrestanten op i hendes Lejlighed med Cyklen og sagde, at han havde talt med hendes Mand om at skaffe ham en billig Cykle. Da Clausen ikke var kommet hjem, fik hun ham til at gaa med Cyklen,

som hun tænkte, han muligvis ikke var kommet ærlig til; men noget senere traf han i Lejligheden sammen med Clausen og fortalte, at han havde faaet Cyklen for udført Arbejde, hvorefter Clausen købte Cyklen for 8 Kr., hvoraf han da kun betalte 2 eller 4 Kr.

Arrestanten, der har erkendt, at han har solgt Cyklen til Clausen som af denne forklaret, har nægtet at have stjaalet Cyklen, hvorimod han har givet følgende Forklaring om sin Adkomst til den.

Han har forklaret, at han har købt Cyklen af en ham ubekendt Mandsperson, som han Fredag den 23 Juli d. A. Klokken ca. 10¹/₂ Formiddag traf paa Hjørnet af Holmensgade og Vingaardsstræde, hvor Personen stod med Cyklen. Arrestanten har senere opgivet, at han havde set Personen før i Kvarteret og kan genkende ham, men kender ikke hans Navn og kan ikke give Oplysning om, hvorledes han vil kunne findes. Personen, der lige havde talt med en anden ubekendt Person, raabte Arrestanten an og spurgte straks, om han ikke havde Lyst til at købe en Cykle for en billig Penge. Personen forlangte 8 Kr. for Cyklen, og Arrestanten var villig til at købe den, men vilde dog ikke dette, medmindre Personen skaffede et Købebevis, da Arrestanten tænkte sig Muligheden af, at Personen ikke var kommet til Cyklen paa lovlig Vis. Arrestanten betalte imidlertid straks 6 Kr., medens Personen skulde have yderligere 2 Kr., naar han kom tilbage med Købebeviset. Personen sagde intet om, hvor han havde købt Cyklen, men Arrestanten gik ud fra, at Sælgeren opholdt sig i Nærheden. Personen kom imidlertid ikke tilbage, skønt Arrestanten stod og ventede paa ham mindst ¹/₄ Time, og Arrestanten blev saa klar over, at Personen ikke havde faaet Cyklen paa lovlig Vis, men antagelig stjaalet den. Arrestanten besluttede da at sælge Cyklen, da han ikke ansaa det raadeligt selv at beholde den. Han kørte dog først en Tur paa 10 Minutters Tid rundt i de nærmeste Gader. Da Personen stadig ikke kom tilbage, kørte Arrestanten derefter sin Vej og passerede bl. a. Amagerbrogade, hvor han traf sin Fætter, Clausen, hvem han tilbød Cyklen. Arrestanten, der først havde forklaret, at han var noget beruset, og senere, at han havde sovet hjemme i Vingaardsstræde Nr. 8 hele Natten og om Formiddagen ikke været andre Steder end i Nicolajgade for at købe noget Finér til et Syskrin, forklarede derefter, at han havde staaet hjemme og drukket ¹/₂ Flaske Akvavit, og at det kneb noget for ham at køre paa Cykle; han var dog fuldstændig klar over, hvad han foretog sig. Efter Clausens Forklaring var Arrestanten imidlertid ganske ædru om Formiddagen og først om Aftenen lidt paavirket af Spiritus, dog ikke i nævneværdig Grad.

Paa Forehold af Clausens Forklaring om, at Arrestanten kom gaaende, har Arrestanten forklaret, at han havde stillet Cyklen fra sig, inden han traf Clausen; han har derhos forklaret, at han blot kørte derud for at besøge Clausen, som han vidste arbejdede derude, uden at han husker, hvorfra han vidste det, men at han ikke dengang havde tænkt sig at sælge Cyklen til Clausen. Arrestanten har vedblivende hævdet, at han traf Clausen ved Middagstid og blev der til ca. Kl. 1, mens Clausen holdt Middag, og de drak noget Øl sammen. Under Samtalen fik Arrestanten den Tanke at sælge Cyklen til Clausen,

der var villig til at købe den. Arrestanten, der først forklarede, at han ikke mente at have talt til Clausen om, at han selv var kørende paa Cykle, har senere ment at kunne erindre noget om, at han sagde, at han havde Cyklen derhenne, hvad Clausen har benægtet. Arrestanten husker ikke, om Clausen spurgte, hvorfra Arrestanten havde Cyklen, men i saa Fald har han sikkert sagt, at han havde købt den; derimod har han aldrig sagt, at han havde den fra nogle Personer, for hvem han havde udført Arbejde. Om Aftenen kom Arrestanten saa efter Aftale til Clausens Hjem med Cyklen, hvor Clausen købte den for 8 Kr., hvoraf Arrestanten dog kun har modtaget de 4 Kr., og Arrestanten skrev da Købebeviset. Arrestanten lod imidlertid, uden at han husker paa hvis Foranledning, en Cyklehandler sætte et nyt Styr paa Cyklen for 50 Øre, da det gamle var noget rustent.

Arrestanten, der paa Forehold af, at han ikke kan have købt Cyklen Klokken 10¹/₂ Formiddag, naar den først er stjaalet Klokken 1 samme Dag, ikke har kunnet give nogen Forklaring herpaa, har derefter henvist til, at han mulig har taget fejl af Datoerne; det er dog sikkert, at det var samme Dag, han købte og solgte den, og Arrestanten har ogsaa senere erklæret, at der ingen Tvivl er om, at det var den 23 Juli, han købte og solgte Cyklen.

Saa vel Clausen som dennes Hustru har forklaret, at de bestemt husker, at Købet af Cyklen foregik den 23 Juli, som var Clausens Lønningsdag.

Da Bestjaalne ved to Vidner, der har genkendt den forefundne Cykle eller i alt Fald Stellet, har godtgjort sin Ejendomsret til denne, som er vurderet til 30 Kr., og derhos med Ed bekræftet, at den er ham frakomet uden hans Vidende og Vilje, og da Arrestantens Forklaring om, hvorledes han er kommet i Besiddelse af Cyklen er ganske ubestyrket og i høj Grad usandsynlig, vil Arrestanten i Medfør af D. L. 6—17—10 og 11 og Forordningen af 8 September 1841 § 6 være at dømme for uhjemlet Besiddelse af stjaalne Koster.

Da Cyklen derhos maa være stjaalet faa Minutters Gang fra det Sted og kort Tid efter, at Arrestanten havde tilbudt Clausen en billig Cykle, og da Arrestantens Forklaring, som er positiv urigtig i alt Fald med Hensyn til Tidspunktet, og ifølge hvilken han allerede vilde være at dømme for Hæleri, herefter tyder paa at være afgivet for at skjule den større Forbrydelse, vil Arrestantens Forhold til Cyklen være at tilregne ham, der ifølge sin Fortid er tyvagtig, som Tyveri.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Torsdag den 25 November.

Nr. 321. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Niels Sofus Hansen Johnsen og Holger Søren Storgaard
(Def. Harboe),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelov for Krigsmagten §§ 98 og 112, begge §§ sammenholdte med almindelig borgerlig Straffelovs § 52.

Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 19 Februar 1915: For Tiltalte Hans Frederik Madsen afvises Sagen. De Tiltalte Niels Sofus Hansen Johnsen og Holger Søren Storgaard bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost hver især i een Maaned samt, En for Begge og Begge for En, udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Secher og Stampe, henholdsvis 30 Kr og 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 April 1915: De Tiltalte Niels Sofus Hansen Johnsen og Holger Søren Storgaard bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførererne Dahl og Sørensen, 30 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Den af de Tiltalte udøvede, i den indankede Dom fremstillede Virksomhed findes efter sin Beskaffenhed ikke at kunne anses som andet og mere end en Offentliggørelse af Skriftet, der falder ind under Reglerne i Lov 3 Januar 1851 § 3, og da de Tiltaltes Forhold herefter, som i Dommen antaget, ikke er strafbart, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesterets-sagførererne Aagesen og Harboe hver 40 Kroner, som udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Aarhus Købstads Ekstraret indankede Sag er Niels Sofus Hansen Johnsen og Holger Søren Storgaard, der er fødte henholdsvis den 7 Oktober 1893 og den 26 Maj 1895, og af hvilke ingen ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, satte under Tiltale for Overtrædelse af Straffelov for Krigsmagten §§ 98 og 112, begge sammenholdte med almindelig borgerlig Straffelovs § 52.

Efter at Sagen, der oprindeligt tillige angik de medtiltalte Henrik Mikkelsen og Hans Frederik Madsen, under 1 Oktober f. A. var bleven paadømt ved Underretten og derefter for begge de Tiltalte samt Madsens Vedkommende var bleven indanket for Overretten, blev ved Overrettens Dom af 16 November s. A. Underrettsdommen og den samme forudgaaende Behandling ved Ekstraretten, saavidt Sagen var paaanket, annulleret, da der ikke forelaa Oplysning om, at Tiltalen, som hjemlet i Lov om Pressens Brug af 3 Januar 1851 § 13, var foregaaet i Henhold til en af Justitsministeriet tagen Beslutning. Sagen blev derpaa forelagt dette Ministerium, som i Skrivelser af 7 og 30 December f. A. næst at godkende den mod Mikkelsen stedfundne Tiltale under Henvisning til den nævnte Lovparagraf bestemte, at Johnsen, Storgaard og Madsen vilde være at tiltale som ovenanført. Efter at der derpaa af Aarhus Amt er rejst Tiltale overensstemmende hermed, er Sagen paa ny under 19 Februar d. A. paadømt af Underretten, hvorefter den for Johnsens og Storgaards Vedkommende er indanket her for Retten, idet det Offentlige har ladet det bero ved, at Sagen, forsaavidt angaar Madsen, hvis Opholdssted ikke har kunnet findes, og for hvem Underretsstævningen derfor ikke har kunnet forkyndes, ved Underrettsdommen er bleven afvist.

Efter hvad ovennævnte Mikkelsen har forklaret, kom han, foranlediget af de urolige udenrigspolitiske Forhold i Slutningen af Juli Maaned f. A. og de i Forbindelse dermed i Pressen og Mand og Mand imellem stedfindende Drøftelser om mulig Mobilisering, paa den Tanke at offentliggøre et til at modvirke en saadan sigtende Opraab. Noget ind i August Maaned f. A. traf han, efter hvad der iøvrigt er oplyst under Sagen, derfor med ovennævnte Madsen, der ligesom han selv var Medlem af en ungsocialistisk Forening i Aarhus, Socialistklubben kaldet, og tillige Formand for samme, Aftale om, at han (o: Mikkelsen) skulde forfatte et Opraab i nævnte Retning, som Madsen skulde besørge trykt i et Bogtrykkeri, i hvilket han var Lærling, men for hvilket Mikkelsen skulde tage Ansvaret ved — dog i Forbindelse med Navnet paa bemeldte Forening — at sætte sit Navn derunder. Paa et den 24 August f. A. i Foreningen afholdt Møde oplæste Madsen et af Mikkelsen forfattet Udkast til Opraab, og da det vandt Forsamlingens Bifald, besørgede Madsen det den næste Dags Aften i Overværelse af Mikkelsen og Tiltalte Johnsen trykt i 400 Eksemplarer, som Johnsen tog til sig og en af de følgende Dage fordelte saaledes, at han overgav Tiltalte Storgaard — der ligesom han selv havde lovet Mikkelsen at være behjælpelig med at opløbe Opraabet — ca. 100 Eksemplarer, selv beholdt et lignende Antal og overgav Resten til Mikkelsen. De modtagne Eksemplarer blev derpaa af de Paagældende offentlig opslaaede Natten mellem den 28 og 29 August f. A., idet Mikkelsen, der dog kun anvendte omtrent Halvdelen af de ham over-

leverede, opklæbde langs Vejen fra Randers sydpaa til Spørring paa Træer, Telefonpæle og Bygninger. For de Tiltaltes Vedkommende maa det ved deres egen Erkendelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger anses tilstrækkelig godtgjort, at Storgaard paa samme Maade har opklæbet de ham leverede Eksemplarer langs Landevejen mellem Aarhus og Odder, medens Johnsen har opklæbet de hos ham beroende paa Gadehjørner og lignende Steder rundt om i Aarhus.

I Opraabet, der var trykt paa rødt Papir, hedder det under en med fede Typer sat Overskrift:

»Mobilisering«.

»Krigen raser for Tiden over Evropa.

De store Landes Regeringer har med de kronede Hoveders Biligelse antændt en Verdensbrand, der ved sin dyriske Barbarisme vil overgaa alt, hvad Historien hidtil har kendt.

I et Nu er den unge Mand, som en øm Moder gennem 20 Aar med kærlige Hænder har søgt at beskytte, kun et Aadsel, der tjener til Føde for Rovfuglene.

Kammerat! Kan du være med til en saadan Forbrydelse? Nej, sikkert ikke. Derfor maa du allerede nu gøre dig klar til Protest. Thi den Dag er maaske ikke fjern, da ogsaa Danmark kan blive inddraget i Konflikten, da ogsaa du skal deltage i Massemyrderiet. Dit Svar maa her være et absolut: Nej aldrig. Vis din dybeste Foragt for de leddeløse Personer, der hævder at være Antimilitarister og dog stiller sig i Mordernes Rækker.

Vær med i Arbejdet for at etablere en virkningsfuld Værnepligtsstrejke.

Død over Militarismen! Leve Socialismen!«

Opraabet er derefter undertegnet

»For Socialistklubben, Aarhus.

Henrik Mikkelsen«,

og Mikkelsen har erkendt, at det er ham, der har underskrevet Opraabet med sit Navn, at han i 1ste Række bærer Ansvaret for samme, og at det ogsaa har været hans Hensigt at paatage sig dette.

Begge de Tiltalte har erkendt, at de ved Opklæbningen af Opraabet var fuldt bekendte med dettes Indhold, som de — overensstemmende med, hvad Mikkelsen har angivet som sin Hensigt med samme — har forstaaet som indeholdende i 1ste Række Opfordring til de Værnepligtige om at undlade at give Møde i Tilfælde af Mobilisering eller anden Indkaldelse, selv om denne skyldtes en truende eller udbrudt Krig, og dernæst Opfordring til Soldaterne om i Krigstilfælde at undlade at skyde paa Fjenden, hvis de blev kommanderede dertil.

Der er her under Sagen Spørgsmaal om Ansvar for Indholdet af et her i Riget ved Trykken offentliggjort Skrift, hvilket Spørgsmaal vil være at afgøre overensstemmende med Bestemmelserne i Lov om Pressens Brug af 3 Januar 1851 § 3. Da nu den af de Tiltalte udøvede Virksomhed for at bringe Indholdet af ovennævnte Opraab til Offentlighedens Kundskab og derved til Kundskab hos dem, til hvem det var rettet, ikke er saaledes beskaffen, at de bliver at henføre

blandt de Personer, hvem Ansvar for Indholdet ifølge bemeldte Bestemmelser vil kunne paahvile, kan de ikke anses med Straf for samme, hvorfor de allerede som Følge heraf vil være at frifinde for Aktors Tiltale i denne Sag.

Nr. 397. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Peter Nilius Rømer (Def. Harboe),

der tiltales for Tyveri eller uhjemlet Besiddelse af fremmed Gods.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 13 Juli 1915: Tiltalte Peter Nilius Rømer bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage samt betale Sagens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Ole Jensen, 20 Kr. og Defensor, Sagfører Engelberg, 18 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 14 August 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden forkortes til firindstyve Dage. I Salær til Overretsprokurator Mundt og Overretssagfører Nyholm betaler Tiltalte Peter Nilius Rømer 25 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at kunne forkortes til 60 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 60 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Peter Nilius Rømer til Højesteretssagførerne Aagesen og Harboe 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Peter Nilius Rømer for Tyveri eller uhjemlet Besiddelse af fremmed Gods.

Tiltalte er født den 14 April 1875 og tidligere anset ved:

1) Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 20 April 1903 efter Straffelovens § 253 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, hvilken Straf ved kongelige Resolutioner af 8 Juni 1903 og 10 August 1908 blev — henholdsvis betingelsesvis og endeligt — eftergivet Tiltalte, og

2) samme Rets Dom af 18 Marts 1914 efter samme Lovbestemmelse med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Tiltalte, der er Lagerarbejder, men ogsaa paatager sig Bud- og Dragertjeneste, modtog den 7 Maj 1915 af Marie Eriksen til Afsendelse til hendes Hjem paa Fyen en Kommode med Indhold. Kommoden, som ikke kunde naaes afsendt samme Dag, beroede i Tiltaltes Hjem, indtil han den 17 Maj med Fragtbrev af 14 s. M. afsendte den til Bestemmelsesstedet, men anmeldte bemeldte Marie Eriksen den 22 Maj 1915 efter Modtagelsen den foregaaende Dag, at der af Kommodens Indhold manglede 3 Nederdele, 1 Bordløber, 1 Chemise og 2 Bomuldsforklæder, samt senere, at der af Indholdet endnu manglede i hvert Fald 1 Nederdel og 1 Vest.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse i Forbindelse med det i saa Henseende iøvrigt Oplyste er det nu godtgjort, at han den 11 Maj til en Pantelaaner for 3 Kroner har pantsat efternævnte, fra Kommoden af Tiltalte tagne Genstande, nemlig 1 Bordløber, 3 Nederdele og 1 Vest, hvilke til ialt 10 Kroner vurderede Genstande han den 25 s. M. efter fra Politiet at have modtaget Tilsigelse i Sagen indløste og afsendte til Anmelderinden.

Det er ikke mod Tiltaltes Benægtelse godtgjort, at Kommodens Skuffer, umiddelbart forinden han udtog de ovennævnte Genstande, har været aflaaede, ligesom det ikke kan anses godtgjort, at Tilegnelse har fundet Sted i videre Omfang end af Tiltalte erkendt, eller endelig, at Tiltalte som af Anmelderinden hævdet har beskadiget et i Kommoden værende Skrin.

For den af Tiltalte foretagne Pantsætning, som han efter alt Foreliggende maa antages at have foretaget i bedragerisk Hensigt, uanset at den efter hans Forklaring kun skulde skyldes en forbigaaende Forlegenhed og være sket med snarlig Indløsning for Øje, er han ved Underrettsdommen med Rette — uanset Aktionsordrens Ordlyd — anset efter Straffelovens § 253, men den af Tiltalte forskyldte Straf, der ved bemeldte Dom i Medfør af Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 13 er bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage, findes efter Omstændighederne at kunne nedsættes til lige Fængsel i 80 Dage. Med denne Ændring i Henseende til Straffetiden vil Dommen, hvis Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Tiltalte, tiltrædes, være at stadfæste.

Fredag den 26 November.

Nr. 438. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Nis Michael Jepsen (Def. Bache),

der tiltales for uterligt Forhold.

Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 25 August 1915: Arrestanten Nis Michael Jepsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og betale denne Sags Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Reinholdt-Jacobsen, 25 Kr. og til Defensor, Justitsraad, Prokurator Seidelin, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 4 Oktober 1915: Arrestanten Nis Michael Jepsen bør hensættes til Tugthusarbejde i 3 Aar. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Underretsdommen ved Magt at stande, hvorhos Arrestanten i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Heise, betaler 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvorved dog bemærkes, at der ikke bliver Spørgsmaal om Anvendelse af midlertidig Lov af 1 April 1911 § 3, vil Dommen være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 4 Aar.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 4 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Nis Michael Jepsen til Højesteretssagførerne Asmussen og Bache 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hødder det: Under nærværende fra Fredericia Købstads Ekstraret indankede Sag er Arrestanten Nis Michael Jepsen sat under Tiltale for uterligt Forhold.

Arrestanten, der er født den 15 Juli 1884, har — foruden at han 6 Gange har været straffet for Forbrydelser, begaaede inden han fyldte 18 Aar, deraf tvende Gange for Tyveri, den ene Gang i Forbindelse med Betleri, en Gang for denne Forseelse alene, og tre Gange for Forbrydelser mod Sædeligheden, forøvede mod Pigebørn under 12 Aar — været anset ved Andst-Slaugs Herreders Ekstrarets Dom af 12 April 1904 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 7

Dage, ved Overrettens Dom af 25 Juli s. A. efter Straffelovens § 176, sammenholdt med § 173 og tildels med § 46, samt § 100 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Højesterets Dom af 29 August 1905 efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, og Lov 3 Marts 1860 § 3 med samme Straf, ved Ramsø-Thune Herreders Politirets Dom af 2 Juni 1906 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Fængsel paa Vand og Brød i 7 Dage, ved Højesterets Dom af 21 Marts 1907 efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, sammenholdte med § 39, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Frederikshavns Købstads Politirets Dom af 4 Februar 1909 efter Lov 3 Marts 1860 § 3 og midlertidig Lov 1 April 1905 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage, ved Horsens Købstads Ekstrarets Dom af 28 April 1909 dels efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, samt midlertidig Lov 1 April 1905 § 3, sammenholdt med Straffelovens §§ 45 og 39, dels efter dens §§ 100 og 101, dels efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov 1 April 1905 § 8, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, hvorhos der er givet Arrestanten Paalæg om i et Tidsrum af 5 Aar fra hans Løsladelse at regne at tage Ophold i den Kommune, som af Politiet anvises ham, ved Vejle Købstads Ekstrarets Dom af 7 December 1910 dels efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, sammenholdte med midlertidig Lov 1 April 1905 § 3 og tildels med Straffelovens § 45 samt i det Hele med Straffelovens § 39, dels endvidere efter midlertidig Lov 1 April 1905 § 8, 3die Stykke, og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Esbjerg Købstads, Skads Herreds og Fanø Birks Ekstrarets Dom af 23 Oktober 1913 efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 3, tildels sammenholdt med Straffelovens § 46, sammenholdt i det Hele med Straffelovens § 39, og efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 8, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og ved Vejle Købstads Politirets Dom af 18 Juni d. A. efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Lov 1 April 1911 § 8, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ifølge den af Togbetjent Ovesen i Fredericia afgivne beedigede Forklaring kom han den 3 August d. A. om Eftermiddagen ved Halvtotiden gaaende fra Byen over Volden, hvor Portør Andersens 9-aarige Søn, Edvard, kom hen til ham og meddelte, at en ubekendt Mandsperson, der saavel af Ovesen som af Drengen senere er genkendt som Arrestanten, var gaaet med 2 Smaapiger hen bag et Krat vesten for Stien ved Voldgravens indre Kant. Idet Ovesen bad Drengen om at blive tilbage, begav han sig hen til det opgivne Sted og saa da Arrestanten ligge paa Ryggen bag nogle Buske med en ca. 5 Aar gammel Pige over sit Underliv, medens en lidt yngre Pige sad ved Siden af i Græsset. Arrestantens Hoved var vendt mod Ovesen, der saa, at Pigens Benklæder var trukne ned, og at hendes Bagdel var blottet. Han saa derhos tydeligt, at Arrestanten, der vistnok havde fattet Pigen om Livet, førte hendes Legeme op og ned over sit Underliv. Ovesen var straks klar over, at Arrestanten benyttede Pigen til kønslig Tilfredsstillelse, og idet han sagde: »Hvad bestiller De her,« tog han Pigen bort fra Arrestanten og stillede hende i Græsset ved Siden af. Han saa da, at Arrestanten havde opknappet sine Benklæder og fremtaget

sit Lem, der var stift, og hvis Forhud var trukken tilbage. Ovesen har ikke turdet udtale sig om, hvorvidt Arrestanten havde opnaaet Sædafgang, men efter Udseendet af Arrestantens Lem havde han Indtrykket af, at dette ikke var Tilfældet. Efter at Arrestanten havde rejst sig op, fulgte han paa Ovesens Opfordring uden Modsigelse med op ad Voldskraaning og hen ad en Sti, men undervejs gjorde Arrestanten Tegn til at ville fjerne sig, og da Ovesen spurgte ham, hvor han skulde hen, svarede han, at han ikke vilde med længere. Da Ovesen hertil udtalte, at det skulde han nok komme til, opfordrede Arrestanten Ovesen til at fremvise sit Politiskilt, idet han bemærkede, at Ovesen vist kun var Portør og var uberettiget til at anholde ham. Da Arrestanten nu forsøgte at undløbe, blev han paagreben af nogle paa Volden arbejdende Mænd. Ovesen fjernede sig imidlertid for at anmelde det Passerede til Politiet, der derefter kom tilstede og anholdt Arrestanten.

Den af Drengen Edvard afgivne Forklaring gaar ud paa, at han, da han den paagældende Dag legede paa den udvendige Side af »Nørrevold«, blev opmærksom paa Arrestanten, der i Følge med to Smaapiger kom gaaende ned ad Voldskraaning. Efter at Arrestanten havde siddet et Øjeblik ved et Træ ved Gravranden, forsvandt han med Smaapigerne bag et Krat. Da Ovesen, der var iført Tjenestedragt, lidt efter kom ned ad Stien, fortalte Edvard ham det Passerede, hvorefter Ovesen gik hen til Krattet, idet han sagde, at Edvard skulde blive tilbage. Edvard fulgte imidlertid med et lille Stykke og saa da Arrestanten ligge paa Ryggen med »den lille Pige« anbragt ovenpaa sig »lidt nedenfor Maven«, idet Pigens Benklæder var nedknappede. Den anden Pige sad eller stod i Græsset ved Siden af Arrestanten. Da Arrestanten, efter at Ovesen havde fjernet Pigen fra ham, begyndte at rejse sig, blev Edvard bange og løb sin Vej.

Under Sagen har der ikke kunnet fremskaffes Oplysning om, hvem Pigerne, der havde fjernet sig fra Krattet, forinden Ovesen og Arrestanten forlod dette, var.

Arrestanten har paa Forehold af Ovesens og Edwards Forklaringer ikke turdet benægte disses Rigtighed, »idet han gaar ud fra, at naar Manden siger det, maa det være rigtigt«, men han har iøvrigt forklaret, at han, der den paagældende Dag i Selskab med nogle andre Mandspersoner havde drukket en Mængde Spiritus paa Svendehjemmet i Fredericia, og som tilsidst sammen med en Kammerat var gaaet op paa Volden, hvor de delte en hel Flaske Brændevin, var saa beruset, at han ikke har bevaret nogensomhelst Erindring om, hvad der derefter passerede.

Idet der ikke findes Grund til at betvivle, at Arrestanten har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold, er han, der er et fra Fødselen degenereret, ved Drik og Usædelighed ødelagt samt under Paa-virkning af Spiritus ikke fuldt tilregneligt Individ, men som dog ikke kan antages i Domningens Øjeblik at have manglet al Tilregnelighed, ved Underrettsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 176, jfr. § 173, og midlertidig Lov 1 April 1911 § 3, sammenholdte med Straffelovens § 39, men Straffen, der ved Dommen er bestemt til Forbedringshusarbejde i 3 Aar, findes efter Sagens Omstændigheder passende

at kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 3 Aar. Da det derhos efter Omstændighederne vil kunne have sit Forblivende ved Underrettsdommens Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger, vil Dommen forsaavidt være at stadfæste.

Tirsdag den 30 November.

Nr. 247. Ingeniør H. Chr. Hertel (Overretssagfører Fenger)

mod

Frederiksberg Renovationselskab (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til Pension som Embedsmand under Frederiksberg Kommune.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 21 December 1914: De Indstævnte, Frederiksberg Renovationselskab, bør for Citanten, Ingeniør H. Chr. Hertels Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom. .

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsenlige tiltrædes, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Ingeniør H. Chr. Hertel, til Indstævnte, Frederiksberg Renovationselskab, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 31 Oktober 1902 blev der mellem Frederiksberg Kommunalbestyrelse og det dengang nydannede »Frederiksberg Renovationselskab« afsluttet en skriftlig Overenskomst, hvorved Kommunalbestyrelsen for et Tidsrum af 25 Aar til Selskabet overdrog Eneretten til Bortkørsel af Latrin fra Frede-

riksbergske Ejendomme, dog at Kommunen skulde være berettiget til, hvis den forinden Enerettens Udløb maatte ønske at overtage Virksomheden, at opsig Overenskomsten med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel med Ret til at overtage Selskabets samtlige Aktiver og Passiver, og endvidere være berettiget til, hvis Selskabet paa noget efter Kommunalbestyrelsens Skøn væsenligt Punkt misligholdt Overenskomsten, uden Varsel at overtage Selskabets samtlige Aktiver og Passiver. Det fremgaar ogsaa af forskellige andre Bestemmelser i Overenskomsten saavelsom i Selskabets sig dertil sluttende Vedtægter, at Ordningen tilsigtede at stille Selskabet i Afhængighedsforhold til Kommunen, der garanterede den til Selskabets Anlæg og Drift fornødne Kapital, og at give Kommunalbestyrelsen en væsenlig Indflydelse paa Selskabets Ledelse og Drift, bl. a. derved, at den havde Ret til efter Forslag af Selskabets Bestyrelse at ansætte og afskedige dets Driftsbestyrer, Vedtægternes § 9.

Ved Selskabets Dannelse blev i Henhold til denne Bestemmelse Citanten, Ingeniør H. Chr. Hertel, ansat som dets Driftsbestyrer med et af Kommunalbestyrelsen fastsat gensidigt Opsigelsesvarsel af 3 Maaneder. Ifølge et ligeledes til ovennævnte Overenskomst sig sluttende Regulativ skulde Driftsbestyreren lønnes dels »efter Lønningsklasse C i Kommunens Lønningsregulativ af 14 April 1900« — hvorefter Lønnen var 3600 Kr. aarlig, stigende hvert 4de Aar med 400 Kr. til 4800 Kr. — dels med Tantième.

Da Kommunalbestyrelsen i Aaret 1913 efter Forslag af Selskabets Bestyrelse havde vedtaget forskellige Forandringer i Selskabets Forhold, der medførte Inddragelse af Driftsbestyrerstillingen, opsigde Kommunalbestyrelsen ved Skrivelse af 23 December 1913 Citanten hans Stilling til Ophør ved Udgangen af Marts Maaned 1914 og meddelte ham samtidig, at Selskabet under Hensyn til den Tid, hvori han havde beklædt Stillingen som Driftsbestyrer, med Kommunalbestyrelsens Samtykke havde tillagt ham en livsvarig Pension af 2000 Kroner aarlig, saaledes at der for denne skulde gælde de Regler og Betingelser, som er fastsat i Kommunens Pensionsvedtægt af 19 December 1911. I Henhold hertil har Citanten af nævnte 2000 Kroner for April Maaned 1914 af Selskabet faaet udbetalt $\frac{1}{12}$ eller 166 Kr. 66 Øre, men da Citanten har forment, at han har haft Ret til i enhver Henseende, altsaa ogsaa forsaavidt Pensionsretten angaar, at betragtes som kommunal Embedsmand, og at Størrelsen af hans Pension derfor maa blive at fastsætte efter de almindelige Regler, der gælder for Funktionærer under Frederiksberg Kommune, har han under Henvisning til Kommunens Pensionsvedtægt af 1911 § 3, hvorefter hans Pension i det første Aar efter Afskedigelsen vil være at fastsætte til fuldt Lønningsbeløb, og under Anbringende af, at hans Lønning og Tantième for Aaret 1 April 1914 til 31 Marts 1915 vilde udgøre tilsammen 5292 Kroner, under nærværende Sag paastaet de Indstævnte, det fornævnte Renovations-selskab, dømt til for April 1914 at betale Differencen mellem $\frac{1}{12}$ af 5292 Kroner og de af ham oppebaarne 166 Kroner 66 Øre, altsaa 274 Kroner 34 Øre, med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 17 April 1914, og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Medens de Indstævnte — og Frederiksberg Kommunalbestyrelse, for hvem Citanten har denuntieret lis, og som har givet Møde under Sagen — hævder, at der ikke tilkommer Citanten Pensionsret i Henhold til Kommunens Pensionsvedtægt, men derimod i Henhold til Selskabets Vedtægter, efter hvis § 13 Selskabets Funktionærer først efter 25 Aars Tjenestetid har Ret til Pension, og at den ovennævnte Understøttelse paa 2000 Kr. derfor kun er tilstaaet Citanten af Billighedshensyn, har Citanten som ovenanført hævdet, at hans Stilling som Driftsbestyrer var at anse som en kommunal Stilling og som saadan undergivet Kommunens Lønnings- og Pensionsregler. Citanten har i saa Henseende nærmere anbragt, at det indstævnte Selskab overhovedet ikke er nogen selvstændig Institution, men at det saavel ifølge sin Tilblivelse som ifølge Indholdet af Overenskomsten af 31 Oktober 1902 og Selskabets Vedtægter kun er at anse som en Gren af den frederiksbergske Kommuneadministration, hvilket, hvad særlig Driftsbestyrerstillingen angaar, har faaet sit Udtryk deri, at Driftsbestyrerens Ansættelse og Afskedigelse er henlagt under Kommunalbestyrelsen, samt deri, at Driftsbestyreren ved det ovennævnte Regulativ er sat i en af den kommunale Lønningsvedtægts Lønningsklasser, hvorfor han ogsaa maa være undergivet de kommunale Pensionsregler, som gælder for de øvrige til denne Lønningsklasse hørende Funktionærer.

Ligesom der imidlertid efter Sagens Oplysninger mangler Føje til ikke at anse det indstævnte Selskab som et fra Frederiksberg Kommune forskelligt Retssubjekt, hvis Funktionærer derfor ikke uden udtrykkelig Hjemmel derfor kan være undergivne de af Kommunen for dennes Funktionærer udfærdigede Instrukser, Vedtægter og Lignende, saaledes kan den Omstændighed, at Kommunalbestyrelsen havde den endelige Afgørelse af, hvem der skulde være Driftsbestyrer i Selskabet, ikke bevirke, at Driftsbestyreren var at anse som en kommunal Funktionær, men er kun et af Udslagene af den Kontrolmyndighed, der som ovenanført i Henseende til Selskabets Ledelse og Drift var lagt i Kommunalbestyrelsens Hænder. Det kan dernæst efter Sagens Oplysninger ikke antages, at det med Bestemmelsen i ovennævnte Regulativ om, at Driftsbestyreren skulde lønnes efter Lønningsklasse C i Kommunens Lønningsregulativ af 1900, har været Meningen iøvrigt at sidestille ham med de af Kommunens Funktionærer, der henhørte til denne Lønningsklasse, idet det paa den ene Side var en for Driftsbestyreren som Funktionær i Selskabet særlig Lønningsbestemmelse, at han yderligere skulde oppebære 5 pCt. Tantieme af Selskabets Salgssummer for Fækalier og Produkter, og det paa den anden Side maa anses in confesso, at Citanten ogsaa, efter at der i 1906 var indført en ny kommunal Lønningsvedtægt, hvori Stillingen som Selskabets Driftsbestyrer ikke er opført, og som i Henseende til det Funktionærerne med en Begyndelsesløn af 3600 Kr. tilkommende Alderstillæg var gunstigere for dem end Lønningsvedtægten af 1900, vedblivende blev lønnet efter Regulativets Bestemmelser, derunder altsaa ogsaa efter Klasse C i den gamle Lønningsvedtægt.

Til Støtte for sin Paastand om, at der tilkommer ham Pensionsret efter Kommunens Pensionsvedtægt, har Citanten endelig paaberaabt sig dennes § 16, hvori bestemmes: »Foruden de i Lønningsvedtægt

af 28 December 1906 . . . nævnte Funktionærer . . . betragtes som kommunale Funktionærer i fast Tjeneste i Henhold til nærværende Vedtægt . . . Andre, der af Kommunalbestyrelsen . . . er ansat periodisk for mindst 3 Aar ad Gangen eller med et Opsigelsesvarsel af mindst 14 Dage, Alt, forsaavidt ikke anderledes findes fastsat i de særlige Bestemmelser, der ordne de Vedkommendes Forhold . . . « Der maa imidlertid gives de Indstævnte Medhold i, at den anførte Bestemmelse i den kommunale Pensionsvedtægt maa forudsættes kun at have Hensyn til Pensioner, der paahviler Kommunens Kasse, og derhos i alt Fald ved Forbeholdet »forsaavidt ikke anderledes osv.« maa anses at udelukke Funktionærer i det indstævnte Selskab, om hvis Pensionsret der som ovennævnt er givet Bestemmelser i Vedtægternes § 13.

Da der ikke iøvrigt af Citanten er anført Noget, der kunde hjemle en Forpligtelse for de Indstævnte til at pensionere ham overensstemmende med Reglerne i den kommunale Pensionsvedtægt, kan hans Paastand ikke tages til Følge.

De Indstævnte vil derfor være at frifinde, medens Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at kunne ophæves.

**Nr. 388. Den københavnske Søassurance-Forening
(Asmussen)**

mod

Krigsforsikringen for danske Skibe (Henriques),

betræffende Krigsforsikringens Forpligtelse til at udrede en Forsikringssum.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Juli 1915: De Indstævnte, Krigsforsikringen for danske Skibe, bør for Tiltale af Citanterne, Den københavnske Søassurance-Forening, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger hæves.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, »Den københavnske Sø-Assurancefor-

ening«, til Indstævnte, »Krigsforsikringen for danske Skibe«, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 23 December 1914 afsejlede Damperen »Ingolf« fra København til Hull i Ballast. Siden har man ikke hørt fra Skibet. Kun har man den 28 s. M. ca. 40 Sømil øst for Longstone fundet en »Ingolf« tilhørende Redningsbaad drivende om uden Mandskab.

Skibet var i Krigsforsikringen for danske Skibe forsikret for 165,000 Kroner. Desuden var det forsikret i den københavnske Sø-Assurance-Forening for 92,500 Kroner og hos De private Assurandører for samme Beløb; de to sidstnævnte Forsikringer omfattede ikke Krigsfare.

Citanterne, Den københavnske Sø-Assurance-Forening, har betalt »Ingolf«s Rederi den hos dem tegnede Forsikringssum, men har derefter under denne ved Stævning af 4 Juni 1915 anlagte Sag paastaet de Indstævnte, Krigsforsikringen for danske Skibe, dømt til at betale dem Halvdelen af den hos de Indstævnte tegnede Forsikring, altsaa 82,500 Kr. med Renter 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato og Sagens Omkostninger.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger. De gør gældende, at det ikke er bevist, at der foreligger saadanne Omstændigheder, at Krigsforsikringen skal erstatte Skaden, og de mener, at i Tvivlstilfælde maa den ordinære Søforsikring bære Tabet.

Skønt Retten maa betragte det som sandsynligt, at Skibets Forlis skyldes de med Krigen følgende ekstraordinære Forhold, tør Retten dog ikke betragte dette som godtgjort paa en saadan Maade, at det kan paalægge Krigsforsikringen at betale Erstatningen. Der vil derfor være at give Dom efter de Indstævntes Paastand, dog saaledes at Sagens Omkostninger hæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Færdig fra Trykkeriet den 8 December 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 41.

Torsdag den 2 December.

Nr. 367.

Højesteretssagfører Bache

mod

Christian Mathiesen Pors (Def. Asmussen),

der tiltales for Bedrageri.

Kolding Herreds Ekstrarets Dom af 20 April 1915: Tiltalte Christian Mathiesen Pors bør for Aktors Tiltale under denne Sag fri at være, hvorimod han bør udrede denne Sags Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Buch, 40 Kr. og til Defensor, Procurator Zahn, 25 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 Juli 1915: Tiltalte Christian Mathiesen Pors bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fængselkost i en Maaned I Henseende til Aktionens Omkostninger, hvorunder der tillægges Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, i Salær hver 30 Kr., bør Underrettsdommen ved Magt at stande. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger er uden Betydning for Sagens Afgørelse, vil Dommen være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 40 Dage.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 40 Dage. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christian Mathiesen Pors til Højesteretssagførerne Bache og Asmussen 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Kolding Herreds Ekstraret indankede Sag er Christian Mathiesen Pors sat under Tiltale for Bedrageri.

Tiltalte, der efter sin Forklaring er født i Ørsted i Slesvig den 19 Juli 1872, hvilket Aldersopgivende af Forhørsdommeren er fundet stemmende med hans Udseende, ses ikke tidligere at have været tiltalt eller straffet her i Landet.

Den 19 December f. A. anmeldte Ejeren af »Kolding Bymejeri«, Christian Hougaard, til Politiet, at han maatte formode, at der fra Brogaard i Harte Sogn, som dengang ejedes af Tiltalte, leveredes forfalsket Mælk til Mejeriet. Han angav nærmere, at han ca. 3 Uger forinden var bleven mulkeret i Retten, fordi en Mælkeprøve fra hans Butik havde for ringe Fedtindhold, og at den Mælk, hvoraf Prøven var tagen, var Morgenmælk fra Brogaard. Anmelderen havde da gjort Tiltalte bekendt med det Passerede, og Mælkens Fedtindhold var da steget — idet Mælkemængden efter det Oplyste samtidig formindskedes. Efter Hougaards videre Angivende havde Tiltaltes Fodermester, Henriksen, den 17 December henvendt sig til Mejeribestyreren med Anmodning om, at der maatte blive taget Prøver af Middagsmælken fra Brogaard, idet den, efter hvad han havde iagttaget, steg i Vægt i Tiden mellem Malkningen og Leveringen, der fandt Sted Morgenen efter Malkningen. Den 18 og 19 December havde Henriksen derhos sendt Mejeribestyreren skriftlige Anmodninger om, at Mælken i visse særlig mærkede Transportspande maatte blive undersøgt, og Prøver af disse Spandes Indhold var derefter blevne afgivne til det kommunale Mælkelaboratorium i Kolding, hvor det viste sig, at Mælken var forfalsket. Den 21 December anmeldte Hougaard fremdeles, at han den foregaaende Dag atter havde udtaget en Prøve af Mælken fra Brogaard, samt at Mejeribestyreren den 21 fra Henriksen havde modtaget en skriftlig Meddelelse om, at en samme Dag leveret nærmere betegnet Spand med Mælk fra Brogaard var stegen i Vægt efter Malkningen. 2 Prøver af Mælken, nemlig 1 fra den ommeldte Spand og 1 fra en anden Spand, var derefter tillige med den den 20 samme Maaned udtagne Prøve blevne undersøgte paa Laboratoriet med det Udfald, at der begge de anførte Dage var leveret forfalsket Mælk fra Tiltaltes Ejendom.

Ifølge en under Sagen fremlagt Erklæring af 19 December fra det kommunale Mælkelaboratorium i Kolding er der samme Dag paa Laboratoriet bleven undersøgt 2 mindre og 1 større Mælkeprøve afleverede af Mejeriejer Hougaard. Prøverne angaves at være udtagne af Mælken fra Brogaard. Medens de to mindre Prøver udviste et Fedtindhold af 3,7 pCt., udviste den større Prøve kun et Fedtindhold af 2,35 pCt. Det udtales derhos i Erklæringen, at den større Prøve herefter maa anses for at være forfalsket med Vand, sandsynligvis tilsat i betydelig Mængde. Laboratoriet har derhos afgivet en Erklæring af 21 s. M., ifølge hvilken Hougaard samme Dag havde overgivet Laboratoriet 3 Prøver sød Mælk, som angaves at være udtagne af Mælken fra Brogaard. En Prøve, der angaves at være udtagen den 20 s. M., udviste et Fedtindhold af 2,35 pCt., en anden, der angaves at være udtagen den 21 s. M., udviste et Fedtindhold af 2,1 pCt., medens den tredie Prøve udviste et Fedtindhold af 3,7 pCt. Om de 2 første Prøver ud-

tales det i Erklæringen, at de maa anses for at være forfalskede med Vand, tilsat i ret betydelig Mængde, medens det om den tredie siges, at den maa anses for at være normal sød Mælk.

Hougaard har edelig forklaret, at han ikke kan udtale sig om, hvem der har forfalsket Mælken fra Brogaard, men at han henholder sig til Udfaldet af de fornævnte, af det kommunale Mækelaboratorium foretagne Undersøgelser af de Mælkeprøver, der — efter hans Fremstilling vidnefast — er udtagne af Middagsmælken fra Brogaard. Han har tilføjet, at han har fast Kontrakt med Tiltalte om Leveringen af Mælk fra Brogaard indtil 1 November 1921, og at han ifølge Kontrakten skal betale Mælken med 19 Øre pr. Kande uden Hensyn til Fedtindholdet, men at han godvillig er indgaaet paa at betale den med 19½ Øre pr. Kande. Kontrakten er nemlig i Øjeblikket fordelagtig for Vidnet, som maa give 2 Øre mere pr. Kande for anden Mælk. Der har i den Anledning været forhandlet om Kontraktens Ophævelse; men da Vidnet har forlangt Differencen godtgjort med 7000 Kr., har Forhandlingerne ikke ført til noget Resultat.

Hougaard har ikke under nærværende Sag nedlagt Paastand om Erstatning.

Fodermester Georg Henriksen af Brogaard, som den 1 November f. A. kom i Tiltaltes Tjeneste, har til en Politirapport forklaret, at en af Tiltaltes Piger, Meta, nogen Tid efter, at han havde tiltraadt Tjenesten, meddelte ham, at hun flere Gange havde set, at Tiltalte kom Vand i Mælken. Efter Henriksens videre Fremstilling til Rapporten havde han i længere Tid undret sig over, at Mejeriets Vægnotering ikke passede med den Vejning, han foretog straks efter Malkningen, ligesom det flere Gange havde forekommet ham, at Middagsmælken, som altid holdes i en Spand for sig, var tungere, naar den skulde læsses paa Vognen, end den foregaaende Middag. Han begyndte da at veje Middagsmælken 2 Gange, nemlig dels straks efter Malkningen, dels samme Aften eller den paafølgende Morgen. Om Udfaldet af disse Vejninger, som han begyndte den 14 December og fortsatte til den 28 s. M., har han gjort Optegnelser, og ifølge disse forøgedes Mælkens Vægt, der i det omhandlede Tidsrum svingede fra 62 Pd. til 94 Pd. daglig, saaledes, at den mindste Vægtforøgelse var 10 Pd., den største 16 Pd.

I Retten har Henriksen edelig næst at fastholde Rigtigheden af de af ham foretagne Vejninger nærmere forklaret, at Spandene med Middagsmælken, saalænge Malkningen varer, staar inde i Kostalden, men naar Malkningen er til Ende, sættes udenfor, hvorfor det er udelukket, at noget af Aftenmælken ved en Fejltagelse er hældt over i Middagsmælken. Han har derhos bemærket, at han, naar han om Morgenen eftersaa sin Malkepand, der stod øverst af 3 Malkepande, tydeligt af det, der var efterladt i den, kunde se, at den sidst havde været benyttet til Vand og ikke til Mælk. Han har erkendt, at han delvis lønnes med Procenter, nemlig med 8 Øre pr. 100 Pd. Mælk, og saaledes har nogen Interesse i, at Mælkemængden forøges, men han har bestemt benægtet selv at have hældt Vand i Mælken.

Henriksens Hustru, Petrine, og hans 14½ Aar gamle Søn Hans har overensstemmende forklaret, at de flere Gange i December Maaned f. A. har været med til at undersøge Malkepandene, der stod inden

i hverandre, og at de da i den øverste Spand har fundet en lille Sjat Vand.

Tjenestepige Meta Nissen af Brogaard har edelig forklaret, at hun flere Gange har set, at Tiltalte om Aftenen efter Malkningen har hældt noget i Mejerispandene, hvori der var Mælk til Mejeriet i Kolding, men at hun ikke kan sige, om det var Vand, eller hvad det var. Første Gang var den 30 September f. A. Hun var den Aften ved Nitiden efter at have lagt Dejg gaaet ind paa sit Værelse for at vaske sine Hænder, og hun kunde da høre, at der var Nogen ved Mejerispandene, der stod udenfor Kostalddøren. Først troede hun, at det var Nogen, der vilde stjæle Mælk, hvorfor hun, der ikke havde Lys i sit Værelse, gik til Vinduet, som vender ud til Gaarden, og hun saa da, at det var Tiltalte, som var ved Spandene. Han kom fra Kostalden med en Malkespand og hældte fra den Noget ned i den ene Mejerispand, hvori der var Mælk til Kolding Mejeri. I Kostalden er der dels en Pumpe, som hun dog ikke hørte Tiltalte benytte, dels en stor Vandbeholder. Den anden Gang, Vidnet saa Tiltalte komme Noget i Mælkespandene, var den 8 Oktober s. A., da hun og den anden Pige, Anna, havde vasket. Hun gik den Aften henad Kl. 9 ind i sit Kammer uden at tænde Lys, idet hun vilde se, om ikke Tiltalte den Aften vilde hælde Noget i Spandene, da hun i saa Fald vilde lade den anden Pige se det. Da hun nu straks efter hørte Nogen ved Mejerispandene, kaldte hun paa Anna, og de saa nu begge, at Tiltalte 2 Gange kom ud fra Kostalden med en Malkespand i Haanden, og at han begge Gange hældte Noget fra den ned i hver Mejerispand. Tredie Gang, hun saa det, var den 13 s. M., da der var Høstfest i Forsamlingshuset. Hun og Anna stod den Aften hver i sit Værelse og saa, at Tiltalte 2 Gange kom inde fra Kostalden med en Malkespand i Haanden og hældte en Spandfuld i hver Mejerispand. Endelig hørte Vidnet den 21 December Kl. 7¹/₂ à 8 om Aftenen fra sit Kammer, at Nogen var ved Spandene, og hun er sikker paa, at det var Tiltalte, men det var da saa mørkt, at hun ikke kunde se, hvad han foretog sig. Derimod kunde hun, da hun lukkede sit Vindue op, høre en Lyd, som naar der hældes Noget i en Spand.

Tjenestepige Anna Jørgensen — der har tjent paa Brogaard fra November 1913, indtil hun, efter at der var indledet Undersøgelse mod Tiltalte, forlod Pladsen, ifølge hendes Opgivende, fordi Tiltalte og hans Hustru bebrejdede hende, at hun var gaaet med til at afgive Forklaring mod ham — har, ligeledes edelig, forklaret, at hun 2 Gange har set, at Tiltalte har hældt Noget i Mælken, som henstod i Mejerispandene, og som leveredes til Kolding Mejeri. Hvad det var, han hældte i, kunde hun ikke se, men hun sluttede sig til, at det var Vand, da der ikke var Andet, han kunde faa at hælde i. Den første Gang, hun saa det, var sidst i September eller først i Oktober en Aften Kl. 9—10. Hun opholdt sig paa sit Værelse og havde slukket Lyset, medens hun klædte sig af for at gaa i Seng, da hun hørte en Lyd, som naar Noget blev hældt i en Mejerispand. Fra Vinduet kunde hun da se, at Tiltalte kom inde fra Kostalden med en Malkespand i Haanden, og at han fra den hældte Noget i en af Mejerispandene. Anden Gang, hun saa det, var den Dag, de vaskede. Hun saa da fra Metas Kammer, at Tiltalte kom fra Kostalden med en

Malkespand og fra den hældte Noget i en Mejerispand. Hun hørte ikke, at Tiltalte pumpede, men hun mener, at han kunde gøre det, uden at det kunde høres inde.

Tjenestedreng Søren Møller af Brogaard, 15 Aar gammel, der har været i Tiltaltes Tjeneste fra den 1 November f. A., har forklaret, at han den 21 December f. A. om Aftenen Kl. 9 sammen med Menig Nr. 576 ved 5te Bataillons 1ste Kompagni Carlsen stod i den aabne Hestestaldør ligefor Kostalddøren og da saa, at Tiltalte med en Lygte i Haanden gik ind i Kostalden, hvor han straks hængte eller satte Lygten fra sig. Tiltalte tog derpaa, efter hvad Vidnet kunde høre, en Zinkspand og kom straks efter ud med den og hældte Noget fra den ned i den ene Mejerispand. Vidnet har anført, at han havde tilkaldt Carlsen, fordi han fra Fodermesteren vidste, at Tiltalte den Aften endnu ikke havde hældt Vand i Mælken, og mente, at Tiltalte vilde gøre det, inden han gik ind. Endvidere hørte Vidnet den 23 om Aftenen ved Titiden, efter at han var gaaet i Seng, at Tiltalte fra Hestestalden gik over i Kostalden. Vidnet stod da op af sin Seng og saa nu fra Vinduet i sit Kammer, at Tiltalte kom ud fra Kostalden med en Spand, hvis Indhold han hældte om i en af Transportspandene.

Fornævnte Menig Rasmus Peter Carlsen, der har været indkvarteret hos Tiltalte fra den 15 December f. A. til den 23 s. M., har edelig forklaret, at han den 21 i den nævnte Maaned om Aftenen Kl. 9⁴⁰ var Vidne til, at Tiltalte blandede Mælken. Vidnet blev, da han opholdt sig i Hestestalden, af Tjenestedreng Søren Møller opfordret til at se paa, at Tiltalte kom Vand i Mælken, hvorfor Vidnet og Møller stillede sig hen i Stalddøren saaledes, at de ikke kunde ses udefra. Herfra saa Vidnet, at Tiltalte, der medførte en tændt Lygte, gik over i Kostalden og stillede Lygten fra sig lige indenfor Døren, hvorefter Vidnet hørte, at Tiltalte raslede med en tom Zinkspand og derefter gik ind i Stalden. Efter at have været der saa meget som et Minut kom han tilbage med Spanden, og Vidnet kunde nu tydelig høre, at Tiltalte hældte Indholdet af Spanden ud i en Mælkespand, der stod udenfor Kostalddøren.

Efter det Oplyste har der i Aaret 1912 været ført en Injurieproces mellem Tiltalte og en Karl, Andreas Damgaard, der havde været i hans Tjeneste, og som i et Brev til Tiltalte havde hentydet til, at denne om Aftenen, naar der var lyst af, foretog sig noget mærkeligt med Mælkespandene. Under et i den Anledning af Damgaard optaget Tingsvidne forklarede Tjenestepige Kirstine Jepsen, da af Brogaard, at hun 3 Gange havde set, at Tiltalte om Aftenen, efter at hun og de andre Folk havde slukket Lampen, var gaaet ned til Stalden, havde taget Laaget af Transportspandene, der stod udenfor denne, var gaaet ind i Stalden og derefter vendt tilbage, hvorefter han havde hældt Noget i Spandene. Tiltalte hældte ikke Mælken fra den ene Spand over i den anden, hvorimod han fra Stalden medbragte det, som han hældte i Transportspandene. Vidnet saa ikke, at det var Vand, Tiltalte hældte i Spandene; men der var en stor Vandbeholder inde i Stalden. Endvidere forklarede Tjenestepige Valborg Jensen, ligeledes da af Brogaard, under nævnte Vidneførsel, at hun 4 Gange havde set Tiltalte om Aftenen komme ned og tage Laagene af Transportspandene,

der stod udenfor Kostalden, gaa ind i denne og komme tilbage, medbringende en Spand, og fra denne hælde Noget i Transportspandene. Vidnet havde ikke set ham hælde Mælk fra den ene Transportspand til den anden. I Stalden fandtes en stor Vandbeholder; men Vidnet kendte intet til, om det var Vand, Tiltalte havde hældt i Transportspandene. Paa den anden Side forklarede Tiltaltes daværende Fodermester, Hans Saatrup, under en af Tiltalte foranstaltet Vidneførsel, at Tiltalte nogen Tid forinden Modtagelsen af det omhandlede Brev havde paalagt Vidnet at fylde Transportspandene mere ligeligt med Mælk, idet Tiltalte havde bemærket, at enkelte af Spandene var saa stærkt fyldte, at der spildtes Mælk af dem under Transporten til Kolding, at Tiltalte hver Aften inden Sengetid foretog en Runde i Gaarden for at se, om alt var i Orden, men at Vidnet dog ikke vidste, om Tiltalte paa sin Aftenrunde havde hældt Mælk fra den ene Transportspand til den anden. Vidnet tilføjede, at Mælken saa godt som altid vejede mindre, naar den blev leveret paa Mejeriet i Kolding, end naar Vidnet vejede den efter Malkningen, og at Svindet i Almindelighed var fra 6 til maaske 15 à 16 Pd. daglig.

Under den mod Tiltalte indledede Undersøgelse har nævnte Saatrup, der har tjent Tiltalte som Fodermester ialt $5\frac{1}{2}$ Aar, nemlig fra 1907 til 1909 og atter fra den 21 Januar 1911 til den 20 Juli 1914, forklaret, at han ikke i den Tid, han tjente paa Brogaard, har set Tiltalte hælde Vand i Mælken, hvorimod han flere Gange har bemærket, at Mejeriets Opgivende af Mælkemængden ikke stemmede med hans egen. Han har derhos udsagt, at naar Mælkemængden paa Mejeriet var større, maatte dette — Rigtigheden af Mejeriets Vejning forudsat — altsaa skyldes, at der efter Vejningen i Stalden var fyldt mere i Spandene. Differencen kunde være 7, 8, 10 Pd. og en enkelt Gang endog 21 Pd. Ved den sidste Lejlighed paatalte Vidnet det til Tiltalte. Ved mange Lejligheder var Vægten imidlertid mindre, og Tiltalte gjorde da »Vrøvl« med Vidnet og gav ham Skylden for det. En enkelt Gang, vistnok i Foraaret 1914, lagde Vidnet »direkte« Mærke til, at der maatte være fyldt Noget i en af Spandene med Aftenmælken. Denne udgjorde den paagældende Dag $2\frac{1}{2}$ Spand, og da de næste Morgen havde fyldt 3 Spande med Morgenmælk, var der endnu en Malkespands Indhold tilovers, som han vilde hælde i den halvtomme Spand med Aftenmælk; men det viste sig da, at der ikke var Plads i denne til at rumme hele Malkespandens Indhold, og Vidnet er ganske sikker paa, at Spanden om Aftenen kun havde været halvt fyldt. Der blev af Karlene talt om, at Tiltalte var ved Mælkespandene om Aftenen, naar Vidnet var gaaet hjem, og Vidnet har tilføjet, at Andreas Damgaard, inden han rejste fra Gaarden, sagde til Vidnet, at han flere Gange fra sit Kammer havde set Tiltalte være ved Spandene om Aftenen og hælde Noget i dem. Vidnet har derhos udsagt, at der første Gang, han tjente paa Brogaard, aldrig var noget i Vejen med Mælkens Vægt, hvorimod han mener, at det er begyndt ca. 1 Aars Tid efter, at han anden Gang var kommen i Pladsen. Han kan ikke selv sigte Tiltalte for Mælkeforfalskning, men han mener, at der ved forskellige Lejligheder er kommet Noget i Mælken.

Tiltalte har forklaret, at han har Kontrakt med Kolding Mejeri om Levering af Mælk for en Betaling af $19\frac{1}{2}$ Øre pr. Kande, hvad

der svarer til henved 5 Øre pr. Pd., og at det saaledes er i hans Interesse, at Mælkemængden forøges; men han nægter at have blandet Vand i Mælken. Han har erkendt, at han har været ved Mælkespandene om Aftenen, i hvilken Henseende hans Forklaring gaar ud paa, at han efter at have taget en tom Malkespand inde i Kostalden er gaaet ud med den til de Spande, hvori Mælken stod, og naar da en enkelt af Mælkespandene har været omtrent fuld eller i alt Fald for fuld til Transport, har han fra den fulde Spand hældt Noget over i Malkespanden (Zinkspanden) og derfra over i en anden Mælkespand, hvori der maaske kun var en Sjat eller i alt Fald noget mindre end i den første Mælkespand. Spandene med Middags- og Aftenmælken stod ved Siden af hinanden, og han har hver Gang, hvad han er ganske sikker paa, taget Mælk fra den ene af Middagsspandene og hældt det over i den anden fra samme Malkning, hvorimod han aldrig har rørt ved Spandene med Aftenmælken, idet de har været ligelig fyldte. Iøvrigt har Tiltalte anført, at disse Omhældninger fra den ene Transportspand til den anden ligger længere tilbage i Tiden, hvorimod han 2 Gange i Tiden mellem den 16 og den 23 December f. A. har været nede i Kostalden, hvor der stod et Hold Grise, og at han da, idet den skummede Mælk, der var sat af til dem, ikke var tilstrækkelig, er gaaet ud til en ved Kostalddøren staaende Transportspand med Skummetmælk og fra den har hældt skummet Mælk over i Zinkspanden, hvorpaa han er gaaet ind til Grisene med denne Mælk. Den ene Gang havde han faaet for meget og hældte da Resten tilbage i Transportspanden, hvori den skummede Mælk var.

Efter det Oplyste havde Transportspanden med Skummetmælk sin Plads paa den venstre Side af Kostalddøren, naar man kommer inde fra Stalden, medens Spandene med Sødsmælk havde deres Plads paa den modsatte Side, og Vidnerne Carlsen og Møller har begge forklaret, at de Spande, som Tiltalte var henne ved, da de iagttog ham, stod paa den højre Side af Kostalddøren, naar man kommer inde fra Stalden. Henriksen har derhos udsagt, at det øjeblikkelig vilde være opdaget, hvis Tiltalte havde taget af Kalvenes Skummetmælk for at give Grisene, idet der i saa Fald ikke vilde være nok til Kalvene. Saavel de førstnævnte 2 Vidner som Meta Nielsen og Anna Jørgensen har derhos hver for sig erklæret, at Tiltalte ved de Lejligheder, om hvilke de har forklaret, ikke har hældt Mælk fra den ene Transportspand i den anden, i hvilken Henseende Carlsen har bemærket, at en Landmand, naar han skal hælde Mælk fra en Transportspand til en anden, ikke vil finde paa at benytte en Zinkspand som Mellemlid. Endelig har Henriksen anført, at Tiltalte aldrig overfor ham har paa-talt, at Mælken ikke var fordelt rigtig i de forskellige Spande, bortset fra, at han den 27 December f. A. om Aftenen sagde, at de kunde hælde al Middagsmælken sammen i een Spand, hvilket dog ikke lod sig gøre.

Den 7 Januar dette Aar gjorde Tiltalte til Politiet Anmeldelse om, at der nævnte Dags Morgen var spildt Mælk udenfor Kostalden paa det Sted, hvor Mælkespandene havde staaet, og at der ogsaa paa Gulvet i Laden var fundet en Mælkeplet, hvilket efter Tiltaltes For-menig kunde tyde paa, at der var stjaalet Mælk fra Transportspandene. Men ved de i den Anledning anstillede Efterforskninger er

der Intet fremkommet af Betydning for den mod Tiltalte indledede Undersøgelse.

Tiltalte har fremsat den Formodning, at Fodermester Henriksen har anstiftet et Komplot mod ham og paavirket Vidnerne til at afgive falsk Forklaring. Men naar henses til Vidnernes Antal og Enkelt- hederne i deres Fremstillinger, samt til, at der for Aar tilbage af andre Vidner er afgivet Forklaringer, der paa væsentlige Punkter er stemmende med de under nærværende Sag afgivne, er der ikke Føje til at drage disses Rigtighed i Tvivl. Det maa herefter anses godt- gjort, at Tiltalte fra Slutningen af September Maaned f. A. til hen- imod Aarets Slutning adskillige Gange om Aftenen har været ved Mælkespandene og hældt Noget paa dem, og da hans Forklaringer om de stedfundne Paahældninger er uantagelige, findes der, idet det efter de af det kommunale Mælkelaboratorium i Kolding afgivne Erklæ- ringe maa anses godtgjort, at Mælken fra Brogaard har været blandet med Vand, at være tilvejebragt et efter Omstændighederne fuld- stændigt Bevis for, at Tiltalte ved de omhandlede Lejligheder har for- falsket Mælken.

For sit Forhold i saa Henseende vil Tiltalte — hvad Aktions- ordren ikke findes at være til Hinder for — være at anse efter Straffelovens § 278, 1ste Stykke, jfr. Lov om Undersøgelse af Levnedsmidler m. m. af 18 April 1910 § 5 og midlertidig Lov af 1 April 1911 § 13, med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 1 Maaned.

Da Underretsdommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, hvorunder der vil være at tillægge Aktor og Defensor for Overretten i Salær hver 30 Kr., tiltrædes, vil bemeldte Dom forsaavidt være at stadfæste.

Nr. 443. Højesterets-sagfører I. Kondrup

mod

Niels Peter Hansen (Def. Bülow),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri, eventuelt for Forsøg paa Bedrageri.

Baag Herreds Ekstrarets Dom af 24 August 1915: Arre- stanten Niels Peter Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og i Erstatning til Cyklehandler Th. V. Thomsen af Assens betale Kr. 15. Arrestanten bør derhos udrede Aktionens Omkostninger, der- under i Salær til Aktor, Sagfører Jensen, Kr. 15 og til Defensor, Sagfører Jørgensen, Kr. 12. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 Oktober 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Over-

retssagførerne F. V. L. Bentzen og Wolff betaler Arrestanten Niels Peter Hansen 20 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved de foreliggende i det Væsenlige i den indankede Dom fremstillede Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte har stjaalet den i Sagen omhandlede Cykle.

Han vil derfor være at anse efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri. Da det imidlertid kan have sit Forblivende ved den i Dommen fastsatte Straf, vil Dommen kunne stadfæstes, dog at Bestemmelsen om Erstatningen til Cyklehandler Thomsen findes at maatte bortfalde.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelsen om Erstatningen bortfalder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Niels Peter Hansen til Højesteretsagførerne I. Kondrup og Bülow 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Baag Herreds Ekstraret hertil indankede Sag er Arrestanten Niels Peter Hansen sat under Tiltale for Tyveri eller Hæleri, eventuelt for Forsøg paa Bedrageri.

Arrestanten, der er født den 16 Februar 1875, er tidligere straffet 6 Gange, derunder ved Odense Købstads Ekstrarets Dom af 21 Oktober 1904 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 9 Januar 1909 efter Straffelovens § 253 med lige Fængsel i 3 Gange 5 Dage, ved samme Rets Dom af 4 Marts 1909 efter Straffelovens § 248, jfr. § 64, med lige Fængsel i 5 Dage, ved Bjerger-Aasum Herreders Ekstrarets Dom af 24 August 1910 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Lov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og senest ved Nyborg Købstads Ekstrarets Dom af 14 September 1912 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Underforvalter paa Brahesborg Jørgen Martin Larsen anmeldte den 28 Juli d. A., at en ham tilhørende, under Sagen til 40 Kr. vurderet Cykle, som han den foregaaende Dags Morgen ved 3-Tiden, da han kom hjem fra Frøhøst i Marken, havde stillet fra sig ved en af Gaardens Bygninger umiddelbart ved offentlig Vej, i Løbet af de følgende Timer var borttaget. Den savnede Cykle blev den 28 Juli d. A.

om Formiddagen forefunden hos Cyklehandler Thomas Vilhelm Thomsen i Assens, hvis Forklaring, der i det Hele er anerkendt af Arrestanten, gaar ud paa, at en Person, der under Sagen har vist sig identisk med Arrestanten, indfandt sig i hans Forretning den 27 s. M. om Formiddagen ved 11-Tiden og anmodede ham om et Laan paa 20 Kr., idet han forklarede, at hans Kone laa syg i Odense, og at han var i stærk Pengesforlegenhed.

Efter sin videre Forklaring laante Thomsen derpaa Arrestanten først 10 Kr. og senere paa Dagen 5 Kr. imod Sikkerhed i Cyklen, som Arrestanten opgav at være Ejer af, hvorimod han vægrede sig ved at imødekomme en Anmodning, som Arrestanten telefonisk rettede til ham fra Odense den 28 Juli om Morgenen, om yderligere at forstrække Arrestanten med 10 Kroner imod at beholde Cyklen som Ejendom.

Arrestanten har vedholdende benægtet at have stjaalet den ommeldte Cykle paa Brahesborg, hvor han ikke vil have været siden August Maaned 1914, og har med Hensyn til sin Adkomst til Cyklen oprindelig forklaret, at han havde købt den for et Aarstid siden hos en Cyklehandler i Odense.

Efter at have erkendt denne Forklaringes Urigtighed har Arrestanten forklaret, at han havde faaet den af en ham ubekendt Mand, som han den 27 Juli dette Aar om Morgenen ved 8—9 Tiden fandt sovende i et Skovanlæg ved Assens, medens Cyklen stod ved Siden af ham.

Denne Mand spurgte Arrestanten, om han kunde laane ham nogle Penge, og da Arrestanten benægtede dette, anmodede den Paa-gældende Arrestanten efter dennes videre Forklaring om at søge at skaffe Penge for Cyklen, hvad Arrestanten erklærede sig villig til. Derefter pantsatte Arrestanten Cyklen hos Cyklehandler Thomsen i Assens og bragte Manden de tvende hos Thomsen modtagne Laan, idet han hver Gang af Manden fik 2 Kr.

Arrestanten har derhos forklaret, at det havde været hans Hensigt selv at beholde de Penge, som han mulig kunde have opnaaet hos Thomsen udover de modtagne 15 Kr.

Ved fornævnte Cyklehandler Thomsens Forklaring i Forbindelse med de af Forkarl Niels Ture Ferdinand Berg og Landvæsenselev Hans Lauritzen af Brahesborg afgivne beedigede Vidneforklaringer maa det imidlertid anses tilstrækkelig godtgjort, at den af Arrestanten hos Cyklehandler Thomsen i Assens pantsatte Cykle er identisk med den Underforvalter Larsen fravendte. Sidstnævnte har derhos edelig bekræftet, at Cyklen er hans Fjendom og frakommen ham imod hans Vidende og Villie, hvorefter Cyklen er udleveret ham.

Herefter og under Hensyn til den af Arrestanten afgivne, i sig selv ganske usandsynlige, af Intet bestyrkede Forklaring og til, at han er en oftere straffet Person, der tidligere har gjort sig skyldig i Cykleyveri, findes der at være tilvejebragt et i Henhold til D. L. 6—17—10 og 11, jfr. Frd. 8 September 1841 § 6, tilstrækkeligt Bevis til at dømme Arrestanten for uhjemlet Besiddelse af den stjaalet Cykle, efter Omstændighederne dog kun som Hæler.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten, der ved den indankede Dom er anset efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt

Tyveri, være at anse i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stykke, efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, men da den indankede Dom har fastsat samme Straf, og da endvidere Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, som det rettelig er paalagt Arrestanten at udrede, og om, at Arrestanten efter derom nedlagt Paastand vil have at tilsvare oftnævnte Cyklehandler Thomsen i Assens en Erstatning af 15 Kr., tiltrædes, vil den være at stadfæste.

Nr. 466.

Højesteretssagfører Bache

mod

Søren Madsen (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Vold mod Politiet.

Kriminal- og Politirettens Dom af 30 Oktober 1915: Arrestanten Søren Madsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Godskesen og Becker, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Søren Madsen til Højesteretssagførerne Bache og I. Kondrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Søren Madsen, der tiltales for Vold mod Politiet, er født den 28 April 1872 og tidligere anset bl. a.: ved Dragsholm Birks Ekstrarets Dom af 21 Marts 1894 efter Straffelovens § 203 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 4 Dage, ved Højesterets Dom af 15 Februar 1901 efter Straffelovens §§ 146 og 100 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 9 Juni 1906 efter Straffelovens §§ 100 og 101 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 2 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 14 Juli 1908 efter Straffelovens §§ 100 og 101 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maa-

neder og senest ifølge Dom: ved Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 27 Januar 1910 efter Straffelovens §§ 200, 100, 101, Lov af 3 Marts 1860 § 3, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 8, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 3 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 25 Marts 1911 efter Straffelovens §§ 100 og 101 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder og ved nærværende Rets Dom af 27 Januar 1912 efter Straffelovens §§ 100 og 101 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Arrestanten har derhos i November 1913, i Maj 1915 samt i August 1915 været arresteret ved forskellige af Rettens Kriminalkamre som sigtet henholdsvis for Fornærmelse mod Politiet, Vold samt Vold mod Ægtefælle, men Sagerne sluttedes uden Tiltale, idet Arrestanten dog i de to førstnævnte Sager vedtog Bøder paa 50 Kr.

Ifølge den af Politibetjent Nr. 884, Fallesen, afgivne beedigede Vidneforklaring er Sagens Omstændigheder følgende:

Den 16 September d. A. Klokkeren ca. 11¹/₄ Formiddag anholdt Politibetjent Fallesen, der ifølge det Oplyste var iført Uniform, paa Amagerbrogade Arrestanten, der i noget beruset Tilstand forulempede forbipasserende Personer. Arrestanten fulgte til at begynde med godvillig med, men da de var naaede udfor Fængslet i St. Annægade, nægtede han at gaa videre og forsøgte at spænde Ben for Betjenten, hvorpaa han slog og sparkede om sig, hvorved det lykkedes ham at tilføje Betjenten 2 Spark paa højre Skinneben. Efter at Betjenten havde faaet Arrestanten kastet til Jorden, hvor Arrestanten stadig laa og slog og sparkede omkring sig, kom Politibetjent Nr. 763, Raarup, til Stede, og begge Politibetjente transporterede derpaa Arrestanten, der det første Stykke af Vejen stadig sparkede omkring sig, til Politistationen.

Politibetjent Raarup har edelig forklaret, at Arrestanten, da han kom til Stede, laa paa Jorden og slog og sparkede omkring sig, og iøvrigt forklaret overensstemmende med Politibetjent Fallesen om, hvad der passerede, efter at han var kommet til Stede.

Overbetjent Nr. 54, Wejleby, har som Vidne forklaret, at han, efter at Politibetjent Fallesen havde indbragt Arrestanten paa Stationen, undersøgte Fallesens højre Ben og saa, at der paa Skinnebenet var et Par blodunderløbne Pletter, der sikkert hidrørte fra nogle tilføjede Slag.

Ifølge den af Politibetjent Fallesen afgivne Forklaring medførte Arrestantens Spark, der var saa stærke, at Fallesen i Øjeblikket var ude af Stand til at gaa videre, Smerte samt nogen Hævelse, men iøvrigt har han, der ikke har søgt Lægehjælp i den paagældende Anledning, ikke haft Men af den omhandlede Vold.

Arrestanten, der ifølge en samme Dag over ham optaget Politirapport forklarede, at han ikke kunde mindes at have sparket Betjenten, ændrede i det foreløbige Forhør sin Forklaring derhen, at han bestemt nægtede at have sparket eller udøvet Vold mod Betjenten, og denne sidste Forklaring har Arrestanten derefter fastholdt under Sagen.

Efter det Foreliggende samt under Hensyn til Arrestantens Fortid findes det imidlertid uden Betænkelighed i det Hele at lægge den af Politibetjent Fallesen afgivne Forklaring til Grund ved Sagens Paa-

dømmelse, og Arrestanten, der ved den omhandlede Lejlighed efter det Oplyste maa antages at have været noget beruset, men dog ikke i højere Grad, end at han vidste, hvad han foretog sig, vil herefter som Følge af det Anførte være at anse efter Straffelovens § 100 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Fredag den 3 December.

Nr. 230. Grosserer Thor E. Tulinius (Bache)

mod

Handlende Chr. Ad. Holstebro (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at betale Indstævnte et Kommissionssalær.

Sø- og Handelsrettens Dom af 20 Marts 1915: Indstævnte, Grosserer Thor E. Tulinius, bør til Citanten, Handlende Chr. Ad. Holstebro med Fader og Kurator, Isenkræmmer Vilh. Holstebro, betale 3220 Kr. med Renter 5 pCt. pro anno fra den 19 Januar 1915, til Be-taling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at en mellem Parterne oprettet, udateret Kontrakt, fremlagt i Retten den 28 Januar, ikke er stemplet.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at Indstævnte ikke som af Appellanten gjort gældende maa anses som Køber af det i Dommen omtalte Parti Sild, men at hans Retsstilling maa betragtes som en Kommissionærs. Og da nu Appellanten ikke overfor Indstævntes Benægtelse har oplyst Omstændigheder, der kunde berettige ham til uden Tilslutning fra Indstævnte til Skade for denne at fratagde Opretholdelsen af den med Fløgel sluttede Handel, maa Appellanten anses pligtig at betale Indstævnte det under Sagen indtalte Beløb med Renter. Dommen vil derfor efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Ap-

pellanten, Thor E. Tulinius, til Indstævnte, Handlende Chr. Ad. Holstebro, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanten, Handlende Chr. Ad. Holstebro, der havde Forbindelser med en Del tyske Handlende, fik i Begyndelsen af Januar 1915 af Indstævnte, Grosserer Thor E. Tulinius, et Parti gammel Islandssild paa Haanden til Salg, saaledes at Citanten skulde have, hvad der maatte opnaas ud over en Pris af 11 Kr. ÷ 2 pCt. (22 Øre) pr. rullende Tønde leveret frit til Skib ved Asiatisk Kompagnis Plads; Betalingen at erlægge kontant ved Modtagelsen.

Citanten bragte nu Indstævnte i Forbindelse med en tysk Opkøber af Levnedsmidler ved Navn Fløgel. Efter at denne havde faaet slaaet nogle Tønder op af Partiet, blev der afsluttet en Handel om 1000 Tdr. af disse Sild, saaledes at Prisen, idet Hr. Fløgel forlangte, at Grosserer Tulinius skulde betale Fragten til Stettin, blev fastsat til 15 Kr. cif Stettin. Mellem Citanten og Indstævnte var det blevet en Aftale, at Citanten heraf skulde have 3 Kr. foruden de fornævnte 2 pCt. (22 Øre) pr. Td. Nogen skriftlig Slutteddel blev ikke oprettet mellem Hr. Fløgel og Grosserer Tulinius.

Indstævnte lejede nu Skibsrum, og Dagen efter Handlens Afslutning begyndte man at inlade Partiet. Først blev nogle Tønder, der havde ligget under aaben Himmel, bragt ombord, dernæst begyndte man at tage fra Pakhuset. Under Indladningen kom Hr. Fløgel til Stede. Han erklærede, at han ikke havde købt andet end Tønder fra Pakhuset. Hr. Fløgel, som, efter hvad der er kommet frem under en afholdt Vidneforklaring, ikke synes selv at have haft stor Forstand paa denne Vare og heller ikke rigtig at have forstaaet Dansk, tilkaldte en kyndig Mand. Denne Mand fremsatte efter at have set paa Silden Udtalelser om, at den kun duede til at sendes til Sundhedspolitiet. Hr. Tulinius kom til Stede, og der synes at være opstaaet et hæftigt Ordskifte dels med Hensyn til Spørgsmaalet om Sildens Kvalitet, dels om, hvorvidt der kun var købt Varer fra Pakhuset. Sagen ordnedes sluttelig derhen, at Hr. Fløgel gik ind paa at tage Silden mod, at Prisen reduceredes fra 15 Kr. til 11 Kr. 75 Øre pr. Tønde cif Stettin, altsaa med et Beløb, der omtrent svarede til, hvad Citanten skulde have haft.

Under nærværende Sag paastaar Citanten nu Indstævnte dømt til at betale det Beløb af 3220 Kr., han vilde have haft Krav paa, om Handlen var gaaet i Orden, med Renter 6 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 19 Januar 1915, og Sagens Omkostninger. Han gør gældende, at det er Indstævntes egen Skyld, at den første Handel ikke gik i Orden, idet Indstævnte kunde have fastholdt Hr. Fløgel ved den engang indgaaede Kontrakt. Han mener derfor at have Krav paa at blive stillet, som om Indstævnte havde gjort dette.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkost-

ninger. Han gør gældende, at han ikke havde anden Udvej end at træffe en mindelig Ordning med Hr. Fløgel, idet han vilde være kommen til at betale en betydelig Dødfragt, hvis Varen ikke var kommen med det paagældende Skib.

Om der virkelig er indladet Varer, som Hr. Fløgel ikke havde købt, eller om Hr. Fløgel af anden Grund skulde have været berettiget til at rejse Indsigelser (om Varen var saa fordærvet, at han trods sin forudgaaende, men uden sagkyndig Bistand foretagne Undersøgelse maatte kunne hæve Handlen), derom er der ikke under Proceduren fremskaffet nærmere Oplysninger. Men hvad enten Køberen maatte have været berettiget eller uberettiget til Reklamation, synes Citantens Retsstilling at maatte blive den samme. Citantens Stilling maa betragtes som en Kommissionærs, og en Kommissionær maa have Krav paa det aftalte Vederlag, naar det skyldes Kommittenten, at Handlen ikke kommer til Udførelse. Der foreligger Intet om, at Citanten er taget med paa Raad ved Prisreduktionen eller har samtykket i denne. Hvad enten det har været nødvendigt for Grosserer Tulinus at nedsætte Prisen, eller det er sket uden Nødvendighed, synes Fejlen at være dennes. Han kan ikke vilkaarlig nedsætte Prisen paa Citantens Bekostning. At han giver Prisreduktionen Navn af en Annulation af den tidligere indgaaede Handel og Indgaaelse af en ny, maa blive uden Betydning, da den nye Handel dog er indgaaet ved den samme Køber, som Citanten har skaffet ham i Forbindelse med.

Herefter skønnes der at maatte gives Dom efter Citantens Paa-stand, dog at Sagens Omkostninger ophæves, og Renten ansættes til 5 pCt. p. a.

Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at en mellem Parterne oprettet, udateret Kontrakt, fremlagt i Retten den 28 Januar, ikke er stemplet. Iøvrigt foreligger ingen Stempelovertrædelse.

Tirsdag den 7 December.

Nr. 78. Interessentskabet »Ermelunden« (Trolle)

mod

Kaptajn F. Frandsen (David),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at betale en Vejafgift.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Oktober 1914: Kontracitanterne, Interessentskabet »Ermelunden« ved dets eneste Indehavere, Hospitalsdirektør A. Seidelin, København, og Postmester Otto Larsen, Hellerup, bør til Hovedcitanten, Kaptajn F. Frandsen, Bernstorff Hovmarksgaard, betale 3313 Kr. 37 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 5 August 1913, til Betaling sker

Hovedcitanten bør for Tiltale af Kontracitanterne fri at være. Sagens Omkostninger i Hoved- og Kontrasagen ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har det appellerende Interessentskab frafaldet sin i forrige Instans under Kontrasagen nedlagte, i den indankede Dom gengivne Paastand.

Den Vedligeholdelsespligt, der paahvilede Indstævnte som Ejer af de i Dommen omhandlede Veje, maatte ogsaa medføre Forpligtelse for ham til at holde Vejenes Fortove frie for Græs og Ukrudt, og det er under Sagen uomtvistet, at han ikke har opfyldt denne Forpligtelse.

Hverken denne Forsømmelse eller hvad der iøvrigt er oplyst under Sagen om Forsømmelser fra Indstævntes Side med Hensyn til Vejenes Vedligeholdelse, findes dog at være af en saadan Beskaffenhed, at Indstævnte — til hvem Interessentskabet ikke nogensinde har rettet Krav om Afhjælpning af bestemte nærmere angivne Mangler — derved har forbrudt sin Ret til de under Sagen indtalte Vejafgiftsbeløb.

Hvad særlig angaar Fortunvej, bemærkes, at i al Fald den Del af denne Vej, der efter Proceduren kan forudsættes at have Betydning for nærværende Sag, maa antages at have været anlagt i det Tidsrum, for hvilket der under Sagen indtales Vejafgift af de tilstødende Ejendomme.

Som Følge af det Anførte vil Dommen i Overensstemmelse med Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Salgsvilkaarene for Parceller fra den Hovedcitanten, Kaptajn F. Frandsen, Bernstorff Hovmarksgaard, tilhørende Ejendom Bernstorff Hovmarksgaard (Matr. Nr. 1 b af Bernstorff, Gentofte Sogn) findes under § 6 følgende Bestemmelse:

Færdig fra Trykkeriet den 15 December 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 42.

Tirsdag den 7 December.

»Til Vedligeholdelse af enhver Vej, der berører Parcellen, erlægges aarlig til Vejejerer 50 Øre af hver Alen af Parcellens Façade mod Vejen, for hvilken Vejafgift Vejejerer erholder Panteret i Parcellen med, hvad derpaa bygges eller plantes, næstefter saa stort et Laan, som til enhver Tid maa kunne opnaas paa 1ste Prioritet af offentlige Midler eller Kreditforeningsmidler med statutmæssige Forpligtelser, og Skødet vil i saa Henseende være at læse som stiftende Panteret. Afgiften betales hver 11 Juni og 11 December første Gang den første Termin at regne næstefter Vejeenes Anlæg. Fra 1 Januar 1905 staar det Vejejerer frit for at fordre, at Parcelejerne skulde overtage Vejen og de deri nedlagte Ledninger, i hvilket Tilfælde den heromhandlede Vejafgift bortfalder«.

Under Henviisning til, at Kontracitanterne, Interessentskabet »Ermelunden« ved dets eneste Indehavere, Hospitalsdirektør A. Seidelin, København, og Postmester Otto Larsen, Hellerup, som Ejere af Parcellerne Matr. Nr. 1 bi, 1 mc og 1 gr resterer med Vejafgift for Tiden fra 11 Juni 1905 til 11 Juni 1913, samt at Interessentskabet er i Restance med Hensyn til Vejafgift af den Interessentskabet tidligere tilhørende Parcel Matr. Nr. 1 md for Tiden 11 Juni 1905 til 21 April 1911, har Hovedcitanten under nærværende ved Retten som vedtaget Værneting anlagte, efter Hoved- og Kontrastævning procederede, Sag, søgt Kontracitanterne til Betaling af 3647 Kr. 75 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Hovedforligsklagens Dato den 5 August 1913, til Betaling sker, og Hovedsagens Omkostninger skadesløst.

Kontracitanterne procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, subsidiært mod Betaling af Vejafgift for de Veje og i de Tidsrum, som Retten maatte skønne passende.

I Kontrasagen paastaar Kontracitanterne den ovenfor gengivne Kontraktsbestemmelse kendt ophævet samt sig kendt berettiget til at lade Bestemmelsen om Vejafgiftsforpligtelsen og den derfor givne Panteret udslette af de respektive Folier i Skøde- og Pantebøgerne for de paagældende Ejendomme. Hovedcitanten paastaar i Kontrasagen Frifindelse, hvorhos begge Parter procederer til Tilkendelse af Kontrasagens Omkostninger.

Der er efter Proceduren Enighed om, at Vejafgiften ifølge Salgvilkaarenes § 6 er et Vederlag for Vejeenes Vedligeholdelse, og Kontracitanterne gør til Støtte for deres Paastande gældende, at deres Pligt

til Erlæggelse af Afgiften er bortfalden, fordi Hovedcitanten i det Hele har undladt at vedligeholde de under Sagen omhandlede Veje: Fortunvej, Skovvej, Krumme Allé samt en Sti langs den ikke-private Vej, Jægersborg Allé. Dette findes nu imidlertid mod Hovedcitantens Benægtelse ikke tilstrækkelig godtgjort ved det under Sagen Oplyste, hvorved navnlig bemærkes, at et i Anledning af en anden Sag optaget Skøn, der af Parterne er vedtaget gældende ogsaa for nærværende Sag, udtaler, at de med Hensyn til Vedligeholdelsen foreliggende Forsømmelser ikke menes at kunne karakteriseres som grov Misligholdelse, bortset fra »Krumme Allé«, hvor Forsømmelserne efter Skønsmændenes Formening kan betegnes som grov Misligholdelse af Vedligeholdelsespligten med Hensyn til Fortovene og Renholdelsen. Til Udtalelserne angaaende denne sidste Vej findes imidlertid efter Omstændighederne ikke at kunne tages Hensyn, naar henses til, at Skønsmændene ved deres Udtalelser er gaaede ud fra den Formening, at det, hvor ingen anden Aftale findes, bør være Vejejerens Sag at holde Fortovene fri for Græs og Ukrudt, medens saadant ifølge Rettens Formening, i Mangel af særlig Hjemmel for det modsatte, maa antages at paahvile vedkommende Grundejere, hvoraf atter følger, at Forsømmelser i saa Henseende med deraf let følgende Konsekvenser — foruden for Rende-stenene — ogsaa for Vejbanen til Dels maa falde Kontracitanterne til Last.

Hvad særlig angaar Fortunvej, gør Kontracitanterne gældende, at den først er bleven offentlig anlagt i Aaret 1913, og at Hovedcitanten herefter forsaauidt ikke vil kunne opkræve Vejafgiften for noget Tidrum før den Tid. Da Hovedcitanten imidlertid uimodsagt har anført, at den Del af Fortunvej, der støder op til Kontracitanternes Areal, i mange Aar har været udlagt som Vej med nedlagt Kloak, vil der ikke kunne tages Hensyn til Kontracitanternes hernævnte Anbringende.

Endelig har Kontracitanterne hævdet, at der i hvert Fald ikke kan paahvile dem Pligt til at svare den i Salgsvilkaarenes § 6 nævnte Vejafgift med Hensyn til den ovennævnte Sti langs Jægersborg Allé, hvilken Sti i 1909 af Hovedcitanten blev anlagt som et Led i en Overenskomst med Gentofte Sogneraad vedrørende forskellige Præstationer. Efter Ordene i bemeldte §, der kun tager Sigte paa Veje, findes der nu at maatte gives Kontracitanterne Medhold deri, og der vil derfor i det Indtalte være at fradrage et Beløb, der efter Proceduren maa antages at blive 334 Kr. 38 Øre.

Efter det Anførte og idet Kontracitanterne ikke mod Hovedcitantens Benægtelse har søgt godtgjort, at Hovedcitanten i 1911 var enig med Kontracitanterne i, at der aldrig var foretaget Vedligeholdelsesarbejder paa Vejene, vil Kontracitanterne være at tilpligte at betale Hovedcitanten (3647 Kr. 75 Øre ÷ 334 Kr. 38 Øre =) 3313 Kr. 37 Øre med Renter som paastaaet, medens Hovedcitanten i Kontrasagen vil være at frifinde.

Sagens Omkostninger saavel i Hoved- som i Kontrasagen vil efter Omstændighederne være at ophæve.

**Nr. 387. Den københavnske Søassurance-Forening
(Asmussen)**

mod

Krigsforsikringen for danske Skibe (Levy),

betræffende Spørgsmaalet om Krigsforsikringens Forpligtelse til at udbetale en Forsikringssum.

Sø- og Handelsrettens Dom af 17 Juli 1915: De Indstævnte, Krigsforsikringen for danske Skibe, bør for Tiltale af Citanterne, Den københavnske Sø-Assurance-Forening, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger bør Citanterne betale til de Indstævnte med 300 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes Appellanten at burde godtgøre Indstævnte med 800 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, den københavnske Søassurance-Forening, til Indstævnte, Krigsforsikringen for danske Skibe, med 800 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 16 Februar 1915 om Morgenen grundstødte Damperen »Chr. Christensen«, der var paa Rejse fra Aarhus til New York i Ballast, ved Longstone. Skibet blev fuldstændig tilintetgjort. Det var bl. a. forsikret i den københavnske Sø-Assurance-Forening for 120,000 Kr., men denne Forsikring omfattede ikke Krigsfare; for Krigsfare var det forsikret i Krigsforsikringen for danske Skibe for et Beløb af 315,000 Kr.

Den københavnske Sø-Assurance-Forening har betalt den hos dette Selskab tegnede Forsikringssum, men har derefter under denne ved Stævning af 4 Juni 1915 anlagte Sag paastaaet Krigsforsikringen for danske Skibe dømt til at refundere Beløbet 120,000 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato og Sagens Omkostninger. Citanterne gør gældende, at Aarsagen til Grundstødningen maa søges i, at Longstones Fyr paa Grund af Krigsforholdene ikke var tændt.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundne med Tillæg af Sagens

Omkostninger. De gør gældende, at Grundstødningen ikke kan skyldes Krigsfare, saaledes som dette Begreb er defineret i Konventionen af 2 April 1850 § 78, i Henhold til hvilken Bestemmelse Forsikringen hos Den københavnske Sø-Assurance-Forening var tegnet.

Ifølge de afholdte Søforklaringer afsejlede Skibet fra Aarhus den 13 Februar Kl. 4 Eftermiddag og passerede Skagens Fyrskib den 14 Februar Kl. ca. 6 Formiddag.

Da Skibet skulde indtage Bunkerkul i England, blev Kursen fra Skagen i Overensstemmelse med Krigsforsikringens Anvisninger sat misv. v. $\frac{1}{2}$ S, en Kurs, der skulde føre lige over mod Longstone Fyrtaarn. Kaptajnen var vidende om, at dette Fyr ligesom de øvrige Fyr langs Englands Kyst var slukket. Vinden var Nordost. Mandag den 15 var Vejret diset, og det var ikke muligt at tage en Længde-observation, men efter Loggens Udvisende ved Middagstid skulde Skibet da endnu være ca. 153 Kvartmil fra Longstone. Da man, hvis man fortsatte med fuld Fart, vilde komme til Englands Kyst om Natten, gav Kaptajnen Maskinmesteren Ordre til at mindske Farten noget. De nærmere Forklaringer, der er givne om dette Punkt, er noget usikre; Optegnelserne i Dagbøgerne er for en Del først indførte i disse efter Strandingen, ja endog tildels først efter at Besætningen var kommen her til Byen, og der er foretaget Rettelser i Tilførslerne umiddelbart før Søforhøret. Det kan derfor i flere Henseender være tvivlsomt, hvilken Lid der kan fæstes til de i denne Henseende afgivne Forklaringer, men det er i hvert Fald utvivlsomt — herom har Kaptajn og Maskinmester afgivet overensstemmende Forklaring, at Kaptajnen ikke sagde Noget til Maskinmesteren om, hvor langt man var fra den engelske Kyst, eller hvor meget han skulde mindske Farten, og at Kaptajnen ikke forinden Strandingen har talt mere med Maskinmesteren om denne Sag, ikke gjort nogen Forespørgsel til Maskinen om, hvor stor Farten var, eller overhovedet gjort Noget for at forvise sig om, at hans Ordre var efterkommet. Efter Kaptajnens Forklaring har han paa Skibets Bevægelse ment at kunne mærke, at det ikke gik med fuld Fart, og efter Loggens Udvisende ment at kunne vide, at man ikke nærmede sig den engelske Kyst for stærkt.

Hvad Loggen angaar, har den efter de afgivne Forklaringer og de i Logbogen gjorte Tilførsler udvist ca. 7 Kvartmil i Timen efter Mandag Middag, medens den før har vist i Gennemsnit 9 Kvartmil i Timen, en Reduktion i Farten, der synes ikke saa lidt større end den forholdsvis maatte blive efter den Nedsættelse i Omdrejningernes Antal, som efter Maskinmesterens iøvrigt højest usikre og vaklende Forklaring er foretaget i Maskinen.

Kaptajnen, som ikke havde Norges Kyst i Sigte og derfor ikke havde nogen Kendskab om, hvorvidt Skibet i Skagerak var forsat fremefter (efter hvad der iøvrigt er oplyst, synes der i Skagerak at have været en stærk medgaaende Strøm, som har ført et andet, kort efter kommende Skib ca. 15 Kvartmil længere frem end beregnet), og som heller ikke i Nordøen ved Lodning har søgt at konstatere, hvor langt man var kommet (skønt Dybdeforholdene i Nordøen paa denne Rute ikke afgiver megen Vejledning, er der dog paa nogle Steder en Mulighed for en saadan Undersøgelse), gik til Køjs Mandag Aften mellem Kl. 8 og 9. Hans Mening var efter hans Forklaring at staa

op, naar han havde sovet ud noget efter Kl. 4. Han havde ikke tænkt paa at lade lodde, medens han var til Køjs, og havde ikke givet nogen Ordre i saa Henseende. Kaptajnen kom først paa Broen Klokken lidt over 4, omtrent samtidig med Grundstødningen. Efter Loggens Udvisende — hvis den virkelig har vist overensstemmende med de Tilførsler, der er gjort til Dagbøgerne — skulde man da endnu være ca. 40 Kvartmil fra Land.

Retten skal ikke komme ind paa Spørgsmaalet om, i hvilket Omfang det kan antages, at Dagbogstilførslerne og de i Retten afgivne Forklaringer er rigtige. Selv om de afgivne Forklaringer lægges til Grund, maa Retten nemlig betragte Kaptajnens Navigation som i høj Grad skødesløs og uforsvarlig. Hvis Skibet havde fortsat med samme Fart, vilde det selv uden Strøm og Vind være strandet ved Longstone omtrent paa den Tid, da Strandingen virkelig fandt Sted. Den Ordre til en Nedsættelse af Farten, Kaptajnen har givet, er saa løs og ubestemt, at han ingen Beregning har kunnet bygge paa den. En Skibsfører har ikke Lov til at stole alene paa Loggens Udvisende. Han maa altid regne med, dels at han forsættes af Strøm og Vind, dels at hans Log ogsaa af andre Grunde kan vise urigtig.

Retten maa herefter — uden at anse det for nødvendigt at komme ind paa en nærmere Granskning af de herhenhørende Spørgsmaal — søge Aarsagen til den skete Søulykke i den Skødesløshed, hvormed Føreren uden i de sidste Dage at have haft Landkending eller anden Stedbestemmelse har nærmet sig den engelske Kyst om Natten, uanset at han vidste, at Fyrene var slukkede. Fyrenes Slukning kan ikke anses at have været Aarsag til Skibets Stranding paa en saadan Maade, som maatte kræves for i Henhold til Konventionens § 78 at fritage Sagsøgerne for at erstatte den ved Strandingen bevirkede Skade.

Der vil saaledes være at give Dom efter de Indstævntes Paastand, saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 300 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Onsdag den 8 December.

Nr. 192. Fhv. Værkfører **Carsten Jürgensen** (Bülow efter Ordre)

mod

Aktieselskabet Glud & Marstrands Fabriker (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Anerkendelse af Appellantens Ret til et Kapitalbeløb.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 30 November 1914: De Indstævnte, A/S. Glud & Marstrands Fabrikker, bør for Tiltale af Citanten, fhv. Værkfører Carsten Jürgensen, i denne Sag

fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges den for Citanten beskikkede Sagfører, Overretssagfører Oskar Johansen, i Salær 40 Kr., som udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Efter Indholdet af de i den indankede Dom anførte Bestemmelser af 1891 er der tillagt de paagældende Arbejdere en egentlig, om end betinget Ret til de deres Kontrabøger tilskrevne Kapitalbeløb. Og disse Bestemmelser kan ikke forstaas som hjemlende, at en Arbejder skulde fortabe nævnte Ret i et Tilfælde som det foreliggende, hvor han inden sit fyldte 60de Aar er ophørt at arbejde for det indstævnte Aktieselskab efter af ham givet behørig Opsigelse, og hvor det maa anses for uomtvistet, at han har udfyldt sin Plads hos Selskabet paa tilfredsstillende Maade. Der vil derfor være at give Appellanten Medhold i, at han ikke har tabt sin Ret til det hans Kontrabog for Tiden indtil Udgangen af 1912 tilskrevne Kapitalbeløb af 788 Kroner derved, at han er ophørt med at arbejde for Selskabet. Efter Indholdet af de ovennævnte Bestemmelser, jfr. særlig Intimationen og §§ 1 og 9, har Appellanten derimod derved, at han inden Udgangen af Aaret 1913 er ophørt at arbejde for Selskabet, tabt saavel ethvert Krav paa Andel i Forretningens Udbytte for Aaret 1913 som Krav paa at faa tilskrevet 5 pCt. af den Arbejds løn, som han har fortjent ved sit Arbejde for Selskabet i de første 11 Maaneder af nævnte Aar, og Dommen vil derfor være at stadfæste, forsaavidt angaar Appellantens Paastande Nr. 1 og 3.

Dommens Bestemmelser om Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten samt om det Appellantens Sagfører for nævnte Ret tillagte Salær tiltrædes ligeledes. Processens Omkostninger for Højesteret findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, fhv. Værkfører Carsten Jürgensen, bør fremdeles være berettiget til det ovennævnte, i hans Kontrabog tilskrevne Beløb af 788 Kroner, uanset at han er ophørt med at arbejde for Indstævnte, Aktieselskabet Glud & Marstrands Fabriker. Iøvrigt bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten 2 Kroner og Indstævnte 10 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Bülow 120 Kroner, hvilket Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Bestemmelser vedtagne af Firmaet Glud & Marstrand i 1891 — som det i Indledningen dertil hedder, »i det Øjemed at aabne vore Arbejdere saavel Mænd som Kvinder og uden Hensyn til deres Arbejdes Beskaffenhed Adgang til at blive delagtige i Driftsudbyttet af den af os drevne Metalvarefabrik — bestemmes bl. a. Følgende:

»1.

Enhver af vore Arbejdere eller Medhjælpere, være sig Mænd eller Kvinder, som uden Afbrydelse har arbejdet i vor Forretning i Tiden fra 1 Januar 1887 og som inden indeværende Aars Udløb har fyldt sit 30te Aar, tilskriver vi den 1 Januar 1892, paa derom af Enhver især inden den 24 November d. A. til os indgiven skriftlige Begæring, et Kapitalbeløb paa 5 pCt. af den for de sidste 5 Aar til Vedkommende udbetalte Arbejds løn. Dette indføres i en paa Vedkommendes Navn lydende Kontrabog og tilskrives der fremdeles denne hver efterfølgende 1 Januar 5 pCt. af det forløbne Aars Arbejds løn.

2.

Med den Kapital, som saaledes samles, og som forbliver indestaaende i Forretningen, bliver Vedkommende delagtig i Forretningens aarlige Fortjeneste i Forhold til den Kapital, der indestaar i Forretningen minus Prioriteter. Det hver især saaledes tilkommende Udbytte fastsættes efter den for det forløbne Aar af en af Firmaets Indehavere paa sædvanmæssig Maade og efter stedfunden Afskrivning paa Maskiner, Inventar og udestaaende Fordringer foretagne Statusopgørelse, og udbetales kontant. Beløbet og Betalingen indføres i Kontrabogen.

5.

Boghaveren er uberettiget til at borttransportere eller pantsætte de ham efter §§ 1 og 2 tilkommende Beløb, ligesom disse ej heller kunne gøres til Genstand for Arrest, Udlæg eller anden Retsforfølgning, eller i Tilfælde af, at Boghaverens Bo tages under Skiftebehandling, være sig som Konkurs eller i anden Anledning, inddrages under Boets Behandling.

6.

Kapitalen, som fremkommer ved Tilskrivning af 5 pCt. af Arbejds lønnen, kan ikke af Boghaveren fordres udbetalt før 1 Januar efter at han er fyldt 60 Aar, men Firmaet kan naarsomhelst uden Opsigelse udbetale Pengene.

7.

Afskediges nogen Indehaver af en i Henhold til § 1 udstedt Kontrabog af Forretningens Ledere som Følge af at disse ikke finder, at han udfylder sin Plads tilfredsstillende, taber Paagældende ethvert Krav paa den i Henhold til § 1 opsamlede Kapital, hvilken derimod vil blive udbetalt af Firmaet til en Understøttelseskasse for Firmaets Arbejdere. Denne Understøttelseskasse vil være at bestyre under Firmaets Kontrol af en af samtlige Indehavere af Kontrabøger valgt Bestyrelse paa 5 Medlemmer.

Mener den Afskedigede sig forurettet ved Afskedigelse, kan han

indanke Sagen for en Generalforsamling af Indehavere af Kontrabøger, sammenkaldt af Understøttelseskassens Bestyrelse. Erklærer et Flertal af $\frac{3}{5}$ af de paa Generalforsamlingen afgivne Stemmer sig for den Afskedigede, har Understøttelseskassen at udbetale ham det indbetalte Beløb, dog uden Renter.

Ved Afskedigelse fortabes ligeledes Ret til Andel i det løbende Aars Udbytte.

8.

Afgaar Indehaveren af en Kontrabog ved Døden efter at have fyldt sit 60de Aar, udbetales det ham efter Bogen tilkommende Beløb til hans Arvinger uden Skifterettens Mellekomst; dør han derimod inden sit 60de Aar, afgør Firmaets Indehavere, om Beløbet skal udbetales til Arvingerne som anført eller indbetales til den i § 7 nævnte Understøttelseskasse. Beslutter Firmaets Indehavere at indbetale Beløbet i Understøttelseskassen, kan den Afdødes Arvinger dog indanke Sagen for en Generalforsamling som i § 7 anført og med den der nævnte Virkning.

9.

Arbejdere og Medhjælpere, der ikke melder sig inden 24 November d. A. eller som først til et senere Tidspunkt vil have arbejdet 5 Aar i vor Forretning, tillægges Ret til til en efterfølgende 1 Januar at blive gjort delagtige i Forretningens Udbytte paa den foran fastsatte Maade og under de deri nævnte Betingelser og Vilkaar; de Beløb, der saaledes i efterfølgende Aar vil være at tilskrive Arbejderne eller Medhjælperne, tages forlods af Aarets Udbytte«.

De Firmaets Arbejdere saaledes givne Tilsagn er ved Firmaets Overgang til de Indstævnte, A/S. Glud & Marstrands Fabriker, overtagne af dette Selskab, og i Henhold hertil er der for Citanten, fhv. Værkfører Carsten Jürgensen, der ved Udgangen af Aaret 1909 opfyldte de fornævnte Betingelser med Hensyn til 5 Aars Arbejdstid, udstedt en Kontrabog, indeholdende de foranstaaende Bestemmelser, og i hvilken der under »Indgaaet« er tilskrevet som 5 pCt. af Arbejdslønnen indtil Udgangen af 1912 ialt 788 Kroner og som Udbytte for Aarene 1910—1912 ialt 168 Kroner, hvilket sidste Beløb atter er opført som »Udgaaet«, og for hvert Aar udbetalt i April eller Marts det følgende Aar.

Under Anbringende af, at han den 1 December 1913 ifølge egen Opsigelse fratraadte sin Stilling som Værkfører hos de Indstævnte, har Citanten, der har erholdt Bevilling til fri Proces, under nærværende Sag ved den for ham beskikkede Sagfører, Overretssagfører Oskar Johansen, nedlagt Paastand om

- 1) at de Indstævnte tilpligtes under en daglig Mulkt eller et andet af Retten bestemt Tvangsmiddel at godskrive ham i Henhold til fornævnte Bestemmelser 104 Kr., nemlig 5 pCt. af hans Arbejdsløn 2090 Kr. for Tiden 1 Januar til 1 December 1913,
- 2) at hans Ret til det under 1) anførte Beløb og til det tidligere godskrevne Beløb 788 Kr. anerkendes i Overensstemmelse med Bestemmelserne, samt
- 3) at de Indstævnte tilpligtes at betale ham 78 Kr., nemlig Udbyttet 10 pCt. for Aaret 1913 af 788 Kr. med Renter 5 pCt.

p. a. af det paastaede Beløb fra Forligsklagens Dato den 15 April d. A., til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for ham beskikkede Sagfører, idet han har anført, at de Indstævnte under Henvisning til hans Udtrædelse af deres Tjeneste i alle de fornævnte Henseender har nægtet ham den Ret, der efter hans Formening tilkommer ham i Medfør af de ovenstaaende Bestemmelser, som ikke indeholder Noget om, at han fortaber de ham godskrevne Beløb ved efter Opsigelse fra sin Side at fratræde Tjenesteforholdet og som efter hans Formening hjemler ham det under Nr. 1 og 3 paastaede.

De Indstævnte har paastaet sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger skadesløst og har til Støtte herfor anført i det Væsentlige Følgende: Hensigten med de paagældende Bestemmelser har været dels at give Arbejderne en Slags Tantieme, dels at sikre dem en Pension, naar de efter et mangeaarigt Arbejde i Fabrikens Tjeneste maatte trække sig tilbage paa Grund af Alder. De Arbejderne godskrevne 5 pCt. af Arbejdslønnen skulde kun være en Maalestok for Tantiemeberegningen, uden at Arbejderen i denne Forbindelse havde noget Krav paa selve Kapitalen, hvorimod denne skulde være Grundlag for Pensioneringen, saaledes at den godskrevne Sum udbetaltes Arbejderen, naar han havde fyldt sit 60de Aar. Herefter vilde det være urimeligt, om en Arbejder kunde fordre Andel i Udbyttet for et Aar, i hvilket han kun delvist havde arbejdet i Fabrikens Tjeneste, og lige saa urimeligt, om han kunde fordre den Tilskrivning af de 5 pCt. af Arbejdslønnen, der kun er Grundlag for en senere Tantiemeberegning, ligesom en udtrykkelig Bestemmelse om, at Arbejderen, naar han selv tager sin Afsked, fortaber Adgang til Tantieme og Pension, maa være overflødig, da han derved maa anses at give Afkald paa disse Goder. De Indstævnte har endvidere gjort gældende, at de ovenanførte Bestemmelser ikke kan medføre noget andet Resultat, idet det med Hensyn til Tilskrivningen og Udbytteudbetalingen tydeligt fremgaar, at disse er betingede af Arbejdernes Ansættelse i Fabrikken ved det paagældende Aars Udgang, og idet de i Bestemmelserne indeholdte Regler om Fortabelse af Kapital og Udbytte i Tilfælde af Afskedigelse ikke kan fortolkes som en Tilkendegivelse af, at Arbejderen ikke mister disse Rettigheder, naar han selv gaar sin Vej, og at Afskedigelse i Virkeligheden ogsaa finder Sted ved en Fratræden efter egen Opsigelse. Endelig har de Indstævnte anført, at Bestemmelserne til Stadighed er anvendte saaledes, at den en Arbejder tilskrevne Kapital er inddraget i Tilfælde af Fratræden efter eget Ønske, uden at der nogensinde er sket Indsigelse. De Indstævnte har endelig gjort gældende, at de ved Plakater i Arbejdslokalerne har henledt Opmærksomheden paa, at Arbejdere, der forlader deres Plads blot en enkelt Dag, fortaber enhver Ret til Andel i Fonden; men mod Citantens Benægtelse har de ikke godtgjort Rigtigheden heraf.

Der maa nu gives de Indstævnte Medhold i, at Reglerne om Tilskrivning den 1 Januar af 5 pCt. af det forløbne Aars Arbejds løn og om en efter Aarsregnskabet fastsat Andel i Forretningens aarlige Udbytte i Forbindelse med Bestemmelsernes angivne Formaal maa be-

virke, at Tilskrivning af Kapital og Udbyttebetaling kun kan tilkomme de Arbejdere, der ved det paagældende Aars Udgang er i Fabrikkens Tjeneste, hvorfor de Indstævnte vil være at frifinde for Citantens Tiltale forsaavidt angaar Numrene 1 og 3.

Tilbage bliver derefter Spørgsmaalet, om der, som af Citanten under Nr. 2 paastaaet, for ham kan anerkendes en Ret til det ham tidligere godskrevne Beløb af 788 Kr.

Foreløbig bemærkes, at det er ubestridt, at der i de efter nærværende Sags Anlæg udstedte Kontrabøger af de Indstævnte er givet Bestemmelsen i § 6 følgende Redaktion: »Kapitalen . . . kan ikke af Boghaveren fordres udbetalt før 1 Januar efter, at han er fyldt 60 Aar og, hvis han endnu er i Selskabets Tjeneste, men Firmaet kan naarsomhelst uden Opsigelse udbetale Pengene«.

Ligesom det nu skønnes naturligt, at Bestemmelser som de omhandlede, der er frivilligt og ensidigt oprettede af den ene Part til direkte Fordel for den anden Part, i Tvivlstilfælde, og navnlig da, hvor der er Uoverensstemmelse mellem den Ydendes og den Nydendes Opfattelse, ikke fortolkes videre, end Ord og Øjemed i sig selv tilsiger, saaledes findes i det foreliggende Tilfælde Rigtigheden af de Indstævntes Forstaaelse af Bestemmelserne — hvorefter den Funktionær eller Arbejder, der selv opsiger sin Plads hos dem, før han er fyldt 60 Aar, derved taber sin Ret til de ham godskrevne Beløb — at være saaledes bestyrket ved flere fra selve Bestemmelsernes Indhold hentede Data, at den vil være at lægge til Grund ved Sagens Bedømmelse. Det skal saaledes fremhæves, at der i Intimationen til Bestemmelserne tales om »vore Arbejdere«, at Reglerne i § 5 præciserer Forsørgelsessynspunktet, hvori Selskabet kun har Interesse for de hos det forblevne Arbejdere, og at Reglerne i § 7 nærmest maa anses som Udtryk for en Grundsætning om, at hele Forholdet afficerer afgørende, naar Arbejdsforholdet til de Indstævnte ophører, med mindre det paa nærmere foreskreven Maade afgøres, at Udtrædelsen ikke skyldes den Udtrædende selv tilregnelige Aarsager, med hvilken Grundsætning det ikke vilde være foreneligt, at den af sig selv udtrædende Arbejder skulde bevare sin Ret.

Endelig bestyrkes den anførte Opfattelse ogsaa ved Reglerne i § 8, medens Citantens Opfattelse vilde føre til det i Forhold til disse Regler lidet antagelige Resultat, at den Arbejder, der i 5 Aar har arbejdet hos de Indstævnte, men derefter, efter selv at have opsagt Forholdet, i mange Aar har arbejdet hos deres Konkurrenter, vilde faa ubetinget Ret til Udbetaling af det ham godskrevne Beløb, medens Arvingerne (derunder Enken) efter en Arbejder, der har arbejdet uafbrudt hos de Indstævnte, fra han var ganske ung til hans Død lidt før det fyldte 60de Aar, ikke har nogensomhelst Ret til det ham godskrevne Beløb, men i saa Henseende fuldstændig er undergivet Firmaets Indehaveres, eventuelt den i § 7 nævnte Generalforsamlings Skøn.

I Henhold til det saaledes Anførte findes der at maatte gives de Indstævnte Medhold i, at Citanten ikke kan anerkendes berettiget til det under Nr. 2 omhandlede Beløb, og de Indstævnte vil derfor i det Hele være at frifinde for Citantens Tiltale.

Sagens Omkostninger findes at burde ophæves, og der vil være at tillægge den for Citanten beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 40 Kr., som udredes af det Offentlige.

Torsdag den 9 December.

Nr. 349. Højesteretssagfører Aagesen

mod

Dr. polit. Knud Asbjørn Wieth Knudsen (Def. Liebe),

der tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 73.

Kriminal- og Politirettens Dom af 11 Maj 1915: Tiltalte, Dr. polit. Knud Asbjørn Wieth Knudsen, bør straffes med simpelt Fængsel i 3 Maaneder og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Bang, 40 Kr. De ovenfor anførte beslaglagte Eksemplarer af den paagældende Pjece konfiskeres. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Vel findes Tiltalte ved at have offentliggjort det i den indankede Dom omtalte Skrift under saa farlige Forhold som de da foreliggende at have handlet retstridigt, men Tiltalte vil dog ikke kunne straffes efter Straffelovens § 73. Han har nemlig ikke i Skriftet udtalt sig for fjendtlige Forholdsregler imod den danske Stat eller uberettiget Indblanding i dens Anliggender fra fremmede Magters Side. Ej heller kan det antages, at han ved Skriftets Udsendelse har virket for at fremkalde saadanne Forholdsregler eller saadan Indblanding.

Tiltalte vil saaledes være at frifinde, dog at han i Medfør af Lov 5 April 1888 § 8 findes at burde tilsvare Aktionens Omkostninger, derunder de nedennævnte Salærer.

Tiltalte har for Højesteret erklæret, at han ikke ønsker de ved Dommen konfiskerede Eksemplarer af Skriftet udleverede.

Thi kendes for Ret:

Dr. polit. Knud Asbjørn Wieth Knudsen bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være, dog at han udreder Aktionens Omkostninger, derunder i Salarium til Overretssagfører Bang for Kriminal- og Politiretten 80 Kroner og til Højesteretssagførerne Aagesen og Liebe for Højesteret 120 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Dr. polit. Knud Asbjørn Wieth Knudsen, der efter Justitsministeriets Bestemmelse tiltales for Overtrædelse af Straffelovens § 73, er født den 8 Januar 1878 og ikke funden forhen straffet. Tiltalen maa antages alene at omfatte Tiltaltes Forhold med Hensyn til det nedenfor omtalte Skrift.

Ved Tiltaltes Erkendelse og det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at han i Begyndelsen af Oktober 1914 hos en Boghandler her i Byen har bestilt trykt i et Oplag af 1000 Eksemplarer en Pjece, der angiver sig trykt som Manuskript og er betitlet »Danmark under Verdenskrigen, Foredrag holdt i Studenterhjemmet den 17 September 1914 af K. A. Wieth-Knudsen, Dr. polit.

Efter Tiltaltes Forklaring, der er bestyrket ved det iøvrigt Oplyste, var det ikke hans Hensigt, at Piecen skulde forhandles, hvorimod han havde bestemt den til Uddeling dels i et Antal af 50 Eksemplarer til sine nærmeste Slægtninge og Venner og i et Antal af 150 Eksemplarer til Bladet Hovedstadens Medarbejder, Direktør Paul Viales nærmeste Slægtninge og Venner, dels i et Antal af ca. 650 til Rigsdagens Medlemmer, til forskellige kommunale Forsamlinger, til Bestyrelsen for Grosserersocietetet, Industriraadet, Formænd for Landboforeninger, Universitetsprofessorer, højerestaaende Officerer, Præster, Højskoler og en Del Godsejere. Udsendelsen fandt Sted i et Antal af ca. 750 Eksemplarer fra den omtalte Boghandel i lukkede Konvolutter, paa hvilke Tiltalte havde besørget Adresserne skrevne. Resten af Oplaget, ca. 250 Eksemplarer, blev beslaglagt ved Retskendelse.

Piecen angiver som sit Formaal at udrede Landets Stilling i Verdenskrisen siden Krigens Udbrud og undersøge de Forholdsregler, som Regeringen har taget med Henblik paa denne.

Efter at have søgt at vise, at Regeringen og de herskende Partier i Erkendelse af, at Modstand mod Tyskland vilde være unyttig, har bestræbt sig at vise dette Land, at Danmark anerkender at »ligge under dets Magtsfære«, kritiserer Tiltalte den i Krigens Begyndelse fra dansk Side skete Nedlæggelse af Miner, bl. a. i Store Bælt, som stridende mod Landets Neutralitetspligter og søger at vise, at den af Regeringen givne Forklaring af denne Forholdsregel, at den er sket for at vedligeholde Forbindelsen mellem Landsdelene, er usandfærdig, samt at Regeringen let kan blive nødt til at modsætte sig denne Forholdsregels Tilbagekaldelse og derved tvinges til Krig med England og Frankrig, med hvis gode Ret en saadan Nægtelse efter Tiltaltes Angivende vilde stride. Endelig angiver han, at den oftnævnte Forholdsregel kan medføre Vanskeligheder med Rusland, Sverig og Norge, og anfører, at store Mængder af Varer og Fornødenheder er tilført Tyskland over Skandinavien, idet han opkaster Tvivl om England vil finde sig deri.

Tiltalte gør gældende, at han, der ikke har tilsigtet at vinde personlig Fordel ved Pjecen, som tværtimod har kostet ham Tid og Penge, ikke har tænkt sig end sige tilsigtet, at hans Udtalelser deri skulde føre til uberettiget Indblanding fra fremmede Magter i Danmarks Anliggender, og det saa meget mindre, som Piecen efter hans

Mening ikke indeholdt nye Oplysninger. Som sin Hensigt angiver han hos særlig indsigtfulde Personer her i Landet — til hvilke Pjecen alene paatænkte sendt — at bidrage til Klarhed over Forholdene, bl. a. ved at motivere Brist og Svaghed i de nu raadende Partiers tidligere Politik, navnlig paa det indenrigs Omraade. Dette Sidste stemmer med, at Pjecens senere Afsnit indeholder en skarp Fordømmelse af Landets Forsvarsordning og Paavisning af den nuværende Regerings Ansvar i saa Henseende samt Fordring om, at den skal vige.

Tiltalte har derhos gjort gældende, at da Pjecen kun er uddelt til enkelte Indsigtfulde og Indflydelsesrige, om hvis Diskretion han er forvisset, er den ikke udgivet offentlig, hvilket efter hans Mening skal være en Betingelse for Anvendelse af Straffelovens § 73.

Imidlertid findes Pjecen efter det om dens Uddeling foreliggende at være offentliggjort, hvorfor det bliver unødvendigt at undersøge, om dette maatte være en Betingelse for Strafbarheden.

Det findes fremdeles ikke at kunne betvivles, at Pjecens Indhold under de foreliggende Omstændigheder har været egnet til at fremkalde uberettiget Indblanding i den danske Stats Anliggender fra fremmede Magters Side. Det var nemlig meget nærliggende, at den blev bekendt i de krigsførende Lande, og at i ethvert Fald Presse og Befolkning i disse under den herskende Ophidselse ikke forstod eller lagde Vægt paa at bedømme Tiltaltes Argumentation og den af Tiltalte selv her under Sagen paaberaabte Betydningsløshed af hans Mening, hvorimod den Omstændighed, at en dansk Skribent udslyngede grove Sigtelser mod Landets Udenrigspolitik var vel skikket til — navnlig paa Baggrund af Sammenholdet i de enkelte krigsførende Lande — at fremkalde den Tro, at Beskyldningerne var berettigede, og derved give Anledning til uberettiget Indblanding.

Idet der, i alt Fald henset til de Advarsler, som forskellige Omstændigheder efter det Oplyste maa have givet Tiltalte, ikke kan næres Tvivl om, at han, der har beskæftiget sig en Del med slige Forhold, har været sig den omtalte Fare bevidst, findes hans Udsendelse af den oftnævnte Pjece at falde ind under Bestemmelsen i Straffelovens § 73, idet det efter dennes Ordforbindelse i Forbindelse med det om dens Tilblivelse Foreliggende er uden Hjemmel til dens Anvendelse at kræve nogen videregaaende Hensigt.

Den forskyldte Straf findes at kunne bestemmes til simpelt Fængsel i 3 Maaneder. Tiltalte vil derhos have at betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til den beskikkede Aktor, hvis Sagførelse har været lovlig, 40 Kr. Tiltalte har selv draget Omsorg for sit Forsvar. I Medfør af Straffelovens § 34 findes de ovenfor anførte beslaglagte Eksemplarer af den paagældende Pjece at burde konfiskeres.

Fredag den 10 December.

Nr. 413. Højesteretssagfører Hansen

mod

Svend Hjalmar Johannes Ottosen (Def. Aagesen) og **Jens Peter Helmer** (Def. Bülow),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 7 September 1915: Arrestanten Svend Hjalmar Johannes Ottosen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 3 Aar. Arrestanten Jens Peter Helmer bør for Aktors Tiltale i denne Sag fri at være. Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Krabbe, 35 Kr. og til Defensorerne, Overretssagførerne Cortsen og Sally, 25 Kr. til hver, udredes med Halvdelen af Arrestanten Ottosen og Halvdelen af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved samtlige de i den indankede Dom fremstillede Omstændigheder maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at de Tiltalte i Forening har stjaalet den i Dommen omtalte Cykle. De vil derfor være at anse efter Straffelovens § 232, Ottosen for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri og Helmer for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri. Straffen findes for Ottosens Vedkommende at kunne bestemmes som i Dommen sket og for Helmers Vedkommende til Forbedringshusarbejde i 2 Aar. De Tiltalte vil derhos have in solidum at udrede Aktionens Omkostninger, derunder Salærer til de beskikkede Sagførere.

Thi kendes for Ret:

Svend Hjalmar Johannes Ottosen og Jens Peter Helmer bør hensættes til Forbedringshusarbejde, Førstnævnte i 3 Aar og Sidstnævnte i 2 Aar. Saa bør de og, En for Begge og Begge for En, udrede Aktionens Omkostninger, derunder de ved Kriminal- og Politirettens Dom fastsatte Salarier samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne Hansen, Aagesen, og Bülow 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Svend Hjalmar Johannes Ottosen og Jens Peter Helmer tiltales for Tyveri.

Arrestanten Ottosen er født den 17 Marts 1888 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 1 September 1908 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved nærværende Rets Dom af 3 April 1909 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. § 13 i Lov Nr. 129 af 1 April 1905, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ved nærværende Rets Dom af 25 Februar 1911 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Højesterets Dom af 28 Juli 1913 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri med Forbedringshusarbejde i 2½ Aar og ved nærværende Rets Dom af 16 April 1915 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 12 Dage.

Arrestanten Helmer er født den 10 Marts 1890 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 5 Marts 1910 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved nærværende Rets Dom af 29 Juli 1911 efter Straffelovens § 100, § 230, 1ste og 2det Stk., og § 251 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og ved nærværende Rets Dom af 5 Maj 1914 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 18 Maanedere.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 7 Juni d. A. Kl. 11¼ Formiddag anmeldte Læge Carl Hassager, at han kort forinden var frastjaalet en Cykle, mrk. L. Ketner Nr. 4394, som han samme Formiddag ved 11-Tiden, da han gik ind i Ejendommen Vesterbrogade Nr. 82, havde stillet fra sig uafaalet op ad en Lygtepæl ud for nævnte Ejendom, men som var forsvunden, da han ca. 1 Kvarter senere kom ud af Ejendommen.

Caroline Petersen, Postbud Jensens Hustru, boende Prinsesse Maries Allé 13, Stuen, har under Sagen som Vidne edelig forklaret, at hun, da hun den 7 Juni d. A. ved Middagstid opholdt sig i et Værelse ud til Gaden paa sin fornævnte Bopæl, saa Arrestanten Ottosen komme trækkende i Retning fra Gamle Kongevej med en Cykle, som senere har vist sig at være den Anmelderen frakomme, og gaa ned med den i en uafaalet Kældergang i Ejendommen. Straks efter, at Arrestanten Ottosen var forsvunden i den fornævnte Kældergang, fik Vidnet Øje paa Arrestanten Helmer, der kom gaende i Prinsesse Maries Allé, ligeledes i Retning fra Gamle Kongevej, og under Armen bar en i Avispapir indpakket Pakke. Arrestanten Helmer gik ned i Kældergangen, men vendte straks efter tilbage, medførende en Pakke, der forekom Vidnet at være den samme, som han tidligere havde baaret, og lukkede nu Kælderdøren, der hidtil havde staaet aaben, efter sig. Arrestanten Helmer gik saa et Stykke frem i Retning mod Vinduet i det Værelse, hvor Vidnet opholdt sig, og blev staaende, idet han saa dels i Retning mod Gamle Kongevej og dels op mod Huset. Vidnet, der fandt Arrestanternes Forhold mistænkeligt, gik gennem sin Køkkendør ud i Gaarden og derfra ned i den omtalte Kældergang, hvor hun fandt Arrestanten Ottosen siddende paa Hug foran Cyklen og i Færd med at tage Kædekassen af Cyklen. Hun spurgte ham, hvad det var, han bestilte, hvortil han svarede, at han var ved at lave sin Cykle i Stand. Under denne Samtale saa Vidnet Arrestanten Helmer staa paa Gaden og se gennem Ruderne i Døren ned paa hende

og Arrestanten Ottosen, idet han stadig bar Pakken under Armen. Vidnet gik derpaa ad samme Vej tilbage til sin Lejlighed og efter at have opholdt sig der nogle faa Øjeblikke ad Gadedøren ud i Alléen, hvor hun saa Arrestanten Helmer komme op fra Kældertrappen, idet han sammenkrøllede et Stykke Avispapir, han bar. Arrestanten Helmer gik i Retning mod Gamle Kongevej, og det forekommer Vidnet, at han et Stykke henne i Alléen bortkastede Papiret. Vidnet gik nu ind paa Inspektør Stuhrs Kontor i Nr. 17 og fortalte Stuhr om Arrestanternes Færden og derefter ud paa Gaden, hvor hun mødte Arrestanten Ottosen, trækkende Cyklen og bærende en Kædekasse, indpakket i en Sæk, samt et Tandhjul med en Pedalarm, som han foreviste Vidnet, idet han sagde, at hun jo kunde se, at Pedalarmen var knækket. Den fornævnte Inspektør Stuhr og Vidnets Mand foranledigede derpaa Arrestanterne anholdte.

Ifølge den af Statspolitibetjent Fasting, som anholdt Arrestanten Ottosen i Vodroffstergade efter Paavisning af Inspektør Stuhr, som Vidne afgivne edelige Forklaring opgav Arrestanten Ottosen overfor Vidnet, — der var civilklædt, men som tilkendegav sig som Politibetjent og foreviste sit Politiskilt —, at han var Arbejdsmand og hed Carl Christian Christiansen samt svarede paa Vidnets Spørgsmaal om, hvorfra han havde den Cykle, han trak, at den havde han købt paa Købekontrakt hos Cyklehandler Ketner i Gammel Mønt, og paa Spørgsmaal om, hvorfra han havde den Sæk, han bar, og som indeholdt bl. a. en Kædekasse, at den havde han haft med hjemme fra.

Inspektør Andreas Hansen Stuhrs ligeledes beedigede Vidneforklaring gaar ud paa, at Vidnet hørte, at Vidnet Fasting udsurgte Arrestanten Ottosen om hans Adkomst til Cyklen, efter at Fasting havde sagt, at han var Politimand og forevist Politiskilt. Inden Fasting kom til Stede havde Arrestanten til Vidnet sagt, at Vidnet maatte jo være gal eller noget Lignende, og at Cyklen tilhørte Arrestanten, der for et Par Dage siden havde købt den i Nørrefarimagsgade eller Nordre Frihavnsgade, Vidnet husker ikke hvilket.

Arrestanten Ottosen har nægtet at have hørt Vidnet Fasting tilkendegive sig som Politibetjent eller at have set ham forevise Politiskilt, men har iøvrigt erkendt Fastings Forklaring for rigtig. Han har som Grund til, at han overfor Fasting ved Anholdelsen gav en urigtig Forklaring om sine personlige Forhold og sin Adkomst til Cyklen, forklaret, at han ikke mente at skyldes en civil Person Regnskab herfor. Overfor Stuhrs Forklaring har han gjort gældende, at han ikke mindes at have sagt, at han havde købt Cyklen for et Par Dage siden, og at han bestemt ikke har sagt, at han havde købt den i Nørrefarimagsgade eller Nordre Frihavnsgade.

Efter at Arrestanten Ottosen derefter Kl. 12¹/₂ om Eftermiddagen var indbragt paa Frederiksberg Politistation, forklarede han, saaledes som Forklaringen paa enkelte Punkter er suppleret senere i Retten, at

Færdig fra Trykkeriet den 22 December 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 43.

Fredag den 10 December.

han ved Middagstid samme Dag alene kom gaaende paa Gamle Kongevej, hvor han ved Falkenbergs Auktionslokale blev tiltalt af en ham ubekendt Mandsperson, som stod ved den paagældende Cykle, og som spurgte, om Arrestanten havde travlt. Da Arrestanten hertil svarede nej, spurgte Personen, om Arrestanten kunde bringe Cyklen samt en Pakke i Papir, Personen havde, hen til en Cyklehandler paa Aaboulevard mellem Griffenfeldtsgade og Blaagaardsgade mod en Betaling af 50 Øre, hvorpaa Arrestanten gik ind. Personen betalte ham derpaa 50 Øre og leverede ham Cyklen og Pakken, hvormed Arrestanten saa begav sig paa Vej. Fra Gamle Kongevej trak han Cyklen hen gennem Prinsesse Maries Allé, idet han dog et Stykke traadte op paa Pedalen og kørte staaende paa denne, men efter at han var sprunget ned fra Pedalen, vilde Cyklens Baghjul ikke gaa rundt. Arrestanten trak saa Cyklen ned i Kældergangen i Ejendommen Prinsesse Maries Allé Nr. 13 for at bringe den i Orden ved Hjælp af det Værktøj, han havde set var i den Pakke, som han havde modtaget af den Ubekendte sammen med Cyklen. Her aftog han Kædeskærmen, hvilket havde til Følge, at den ene Pedalarm faldt af. Medens Arrestanten saaledes var beskæftiget med Cyklen, kom en Kvinde til Stede og spurgte Arrestanten, om han stod og reparerede sin Cykle dernede, hvilket Arrestanten bekræftede med Tilføjende, at Cyklen var gaaet itu. Efter at Kvinden var gaaet, lagde Arrestanten Pedalarmen, Tandhjulet og Kædeskærmen ned i en Sæk, der havde været i Pakken, og gik derpaa videre med Cyklen og Sækken med Indhold, men blev kort efter anholdt. Arrestanten har nægtet sig skyldig i noget Ulovligt med Hensyn til Cyklen.

Efter at der derpaa paa Politistationen var givet Arrestanterne Løjlighed til at tage hinanden i Øjesyn, erklærede Arrestanten Ottosen her, at han ikke kendte Arrestanten Helmer, og i det Dagen efter i Frederiksberg Birks Politiret afholdte Grundlovsforhør forklarede han, at han ikke kunde sige, hvorvidt det var Arrestanten Helmer, der overgav ham Cyklen, men han troede det dog ikke, samt at den Cyklehandler, han skulde bringe Cyklen til, var Indehaveren af Forretningen »Fix«. Senere under Sagen har Arrestanten Ottosen imidlertid forklaret, at Arrestanten Helmer er identisk med den af ham omfornklarede Mandsperson, af hvem han modtog Cyklen og Pakken med Indhold. Han har gjort gældende, at han iøvrigt ikke kendte

Arrestanten Helmer, og at han efter at være skiltes fra Helmer straks efter Modtagelsen af Cyklen og Pakken ikke den paagældende Dag saa Helmer igen før paa Frederiksberg Politistation, og at Helmer saaledes navnlig ikke var nede i den omtalte Kældergang i Prinsesse Maries Allé.

Arrestanten Helmer forklarede ved sin Anholdelse, at han aldrig havde set Arrestanten Ottosen, med hvem han ikke havde været sammen, og at han intet kendte til den stjaalne Cykle. Arrestanten Helmer har iøvrigt under Sagen nærmere forklaret, at han den 7 Juni dette Aar gik hjemme fra Klokken lidt over 11 om Formiddagen for at gaa en Tur efter ikke tidligere paa Dagen at have været ude. Han gik ad Søndre Boulevard og Eskilsgade, over Vesterbros Torv, ad Bagerstræde og Gamle Kongevej til Prinsesse Maries Allé med den Mulighed for Øje at træffe en Pige, som han Grundlovsdagen om Aftenen havde fulgt dertil, og som sagde, at hun tjente i en Ejendom i Alleen. Pigen var gaaet fra ham midt i Alleen, og han havde ikke lagt Mærke til, i hvilken Ejendom hun gik ind. Han gik frem og tilbage nogle Gange midt i Alleen og gik saa gennem en Gennemgang ind i Ejendommen Nr. 13 for at lade sit Vand. Arrestanten saa her en Mandsperson, meget mulig Arrestanten Ottosen, han lagde dog ikke saa nøje Mærke til Vedkommende, staa med en Cykle og foretage sig Noget med den. Efter at have været paa Pissoret gik Arrestanten tilbage ad Gennemgangen, hvor Personen vedblivende stod med Cyklen, uden at Arrestanten dog paa Vejen til og fra Gaarden vekslede noget Ord med ham. Arrestanten gik nogle Gange frem og tilbage foran Ejendommen og saa op og ned ad denne for at se efter Pigen, og derefter gik han sin Vej igen, men blev kort efter anholdt. Han nægter den paagældende Dag at have været i Besiddelse af nogen Pakke og benægter Rigtigheden af Arrestanten Ottosens Forklaring om, at han har overgivet Ottosen den ommeldte Cykle og en Pakke med Indhold af en Sæk og noget Værktøj. Han har derhos forklaret, at han ikke ved af nogensinde at have set Arrestanten Ottosen, før han efter sin Anholdelse saa ham paa Frederiksberg Politistation. Arrestanten har dog senere maattet indrømme, at han, som af hans Fader forklaret, har den 7 Juni dette Aar om Formiddagen Kl. ca. 8 $\frac{1}{2}$ truffet denne udenfor Industrikafeen og hjulpet ham ved at transportere nogle Kasser ned i Kafeens Køkken, og at han saaledes er gaaet hjemme fra tidligere end af ham forklaret. Arrestanten hævder dog, at han derefter paany er gaaet hjem og saa atter er gaaet hjemme fra Kl. godt 11.

I et efter Forhørets Slutning optaget Reassumptionsforhør har Arrestanten Helmer imidlertid erkendt, at han kendte Arrestanten Ottosen, idet han stiftede Bekendtskab med ham paa Børnehjælpsdagen iaar og i den følgende Tid af og til kom sammen med ham, hvem han traf den 6 Juni d. A., hvorefter Arrestanten Ottosen fulgte med ham til hans Hjem hos hans Forældre og opholdt sig der ca. 1 $\frac{1}{2}$ Time om Eftermiddagen. Arrestanten har fremdeles erkendt, at hans tidligere Forklaring om, at han gik i Prinsesse Maries Allé for at søge en Pige, er Opspind, og har nu forklaret, at han den 7 Juni

d. A. om Formiddagen mellem Kl. 11 og 12 tilfældig traf Arrestanten Ottosen paa Gamle Kongevej, hvor Ottosen kom trækkende med den under Sagen ommeldte Cykle samt under Armen bar en i Avispapir indpakket Pakke. Arrestanten spurgte Arrestanten Ottosen, hvor han skulde hen, og hvad han havde i Pakken, hvortil Ottosen svarede, at han skulde hen i sin Moders Kolonihave og havde en Sæk i Pakken. Arrestanten Ottosen sagde derhos, at han vilde give en Genstand. De gik derefter ad Prinsesse Maries Allé. Her opfordrede Arrestanten Ottosen ham til at holde Pakken, han bar, idet han sagde, at der var Noget i Vejen med hans Cykle. Arrestanten modtog derefter Pakken af Ottosen, som gik i Forvejen med Cyklen og ned i Kældergangen til Nr. 13. Arrestanten undersøgte ikke Pakken og gjorde sig ingen Tanker om, hvad den indeholdt. Da han kom ud for Kældergangen, saa han gennem den aabentstaaende Dør Ottosen staa med Cyklen. Arrestanten gik saa ned for at se, hvad Ottosen foretog sig. Arrestanten Ottosen sagde, at han skulde se, hvad der var i Vejen med Cyklen, og at han var gaaet ned i Kælderen, fordi der kom saa mange Børn, naar man stod paa Gaden og lavede en Cykle i Stand. Arrestanten gik derefter op paa Gaden igen og frem og tilbage for at at vente paa Ottosen, saaledes som denne havde bedt ham gøre. Arrestanten Ottosen vinkede derpaa ad Arrestanten, og da Arrestanten kom hen til Kældergangen, sagde Ottosen, at han skulde give ham Pakken, hvorpaa Arrestanten gik ned i Kælderen og gav ham Pakken, som Ottosen aabnede i hans Paasyn, og som Arrestanten nu saa indeholdt en Sæk og intet Andet. Da Arrestanten anden Gang kom ned i Kældergangen, havde Arrestanten Ottosen skilt Cyklen ad, og noget Værktøj, som Arrestanten ikke tidligere havde set, laa paa Gulvet. Arrestanten Ottosen sagde, at Arrestanten Helmer skulde skynde sig lidt, og at der havde været en Kone nede for at spørge, hvad han lavede. Efter denne Udtalelse, og da han saa, at Ottosen havde taget Kædekassen af Cyklen, forstod Arrestanten, at Ottosen var i ulovlig Besiddelse af Cyklen, medens han tidligere var gaaet ud fra, at Cyklen var Ottosens egen. Arrestanten gik derpaa sin Vej, medtagende det Stykke Papir, der havde været om Sækken, og som han bortkastede i Prinsesse Maries Allé. Som Grund til, at Arrestanten ikke straks er fremkommen med denne Forklaring, har han angivet, at han gik ud fra, at Arrestanten Ottosen, da han paa Politistationen opgav ikke at kende Arrestanten, havde sagt det, som det var med Hensyn til sin Adkomst til Cyklen, og vilde holde ham udenfor Sagen med Hensyn til den Smule, han havde haft med denne at gøre, samt at han ikke holdt af at »hænge Medarrestanten op«, hvorhos han, der ikke spurgte Ottosen om hans Adkomst til Cyklen, jo ikke vidste, om han var i ulovlig Besiddelse af Cyklen, selv om han som foranført antog dette.

Arrestanten har overfor Vidnet Jensens Hustrus Vidneforklaring benægtet, at han, da han første Gang kom op fra Kældergangen, har lukket Døren efter sig, og forklaret, at han ikke har set Vidnet opholde sig i Kældergangen.

Arrestanten Ottosen har overfor denne Arrestanten Helters nye Forklaring erkendt dens Rigtighed forsaavidt angaar deres tidligere Be-

kendtskab, men iøvrigt, forsaavidt angaar det den 7 Juni d. A. Passerede, fastholdt sin tidligere Forklaring samt erklæret, at Arrestanten Helmers Forklaring er fuldstændig Opspind, og at han kan forstaa, at Arrestanten Helmer selv har stjaalet Cyklen og nu vil vælte Skylden over paa ham.

Arrestanten Helmer har i Reassumtionsforhøret yderligere forklaret, at efter at han og Arrestanten var førte fra Blegdamsvejens Arrest til Nytorvs Arresthus, badede de samtidig i to til hinanden stødende Rum, og at Arrestanten Ottosen under Badningen ved Banken tilkendegav ham, at han ikke skulde bryde sig om, at Ottosen sagde, at han havde faaet Cyklen af ham, idet han ikke kunde blive dømt paa Ottosens Forklaring.

Arrestanten Ottosen har heroverfor benægtet at have banket til Arrestanten Helmer under Badningen.

Arrestanten Helmer har endelig forklaret i Reassumtionsforhøret, at han, da han saa, at Arrestanten Ottosen havde taget Kædekassen af Cyklen, kom til at tænke paa, at Arrestanten Ottosen tidligere havde fortalt ham, at han under sine tidligere Sager havde adskilt de Cykler, han havde stjaalet, og puttet dem i en Sæk.

Arrestanten Ottosen har overfor denne Forklaring først erkendt, at han har fortalt Helmer, at han under sin første Sag havde adskilt den Cykle, han havde stjaalet, men straks efter sagt, at han ikke havde fortalt Helmer noget Saadant.

Læge Carl Hassager har beediget, at den omtalte Cykle er fra-kommen ham mod hans Vidende og Villie, og behørigt godtgjort sin Ejendomsret til Cyklen.

Efter alt, hvad der saaledes foreligger, samt idet bemærkes, at der ikke kan tages noget Hensyn til Arrestanten Ottosens Forklaring om at have modtaget Cyklen af Arrestanten Helmer, findes der nu tilvejebragt et efter D. L. 6—17—10 og 11, jfr. Fr. 8 September 1841 § 6, tilstrækkeligt Bevis til at dømme Arrestanten Ottosen for uhjemlet Besiddelse af den paagældende Cykle, der er ansat til Værdi 120 Kr., efter Omstændighederne og under særligt Hensyn til, at Arrestanten Ottosen har været i Besiddelse af Cyklen ganske kort efter at Tyveriet var begaaet, samt til hans modsigende og usandfærdige Forklaringer og tidligere Straffedomme for Tyveri, hvoraf de 3 angaar Tyveri af Cykler, som Tyv.

For Arrestanten Helmers Vedkommende kan det derimod, uanset at hans Fortid og modsigende og tildels usandfærdige Forklaringer taler imod ham, mod hans Benægtelse ikke anses for godtgjort, at han som Gerningsmand eller Meddelagtig har Ansvar for det begaaede Tyveri af Cyklen.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten Helmer være at tillægge Frifindelse og Arrestanten Ottosen være at anse efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Mandag den 13 December.

Nr. 94. Landbosparekassen for Fyn (tidligere Svendborg Amts Landbosparekasse) (Bülow)

mod

Konsul, Landstingsmand **Frederik L. Hey** (Henriques),

betræffende Spørgsmaalet om en Kautionsforpligtelses Bortfald paa Grund af Kreditors Forsømmelse med at fremskaffe en i Gælds brevet vedtaget Deponering af nogle Aktier.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Oktober 1914: Indstævnte, Konsul, Landstingsmand Frederik L. Hey, bør for Tiltale af Citanterne, Landbosparekassen for Fyn, Odense (tidligere Svendborg Amts Landbo-Sparekasse), i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Af de Højesteret foreliggende Oplysninger fremgaar det, at det i den indankede Dom omhandlede Laan er ydet ikke blot i Redaktør Andersens, men ogsaa i Kautionisternes Interesse, og at Indstævnte har været paa det Rene med, at den appellerende Sparekasse for sit Vedkommende ikke tillagde Deponeringen af Aktierne, hvis Værdi var tvivlsom, nogen Vægt. Endvidere fremgaar det af det Oplyste, at Aktiernes Deponering ikke kunde finde Sted samtidig med Laanets Udbetaling og overhovedet ikke kunde ventes at omfatte 37,000 Kroner Aktier. Da nu Indstævnte, der paa Kautionisternes Vegne forhandlede med Sparekassen, ikke har givet denne Meddelelse om, hvorledes man ønskede, at den skulde forholde sig med Hensyn til Deponeringen, men nærmest er optraadt, som om han ikke tillagde denne nogen væsenlig Betydning, findes Sparekassen ved at undlade den i Dommen omtalte Henvendelse ikke at have udvist nogen saadan Forsømmelse, at Indstævnte derved er bleven frigjort for sin Kautionsforpligtelse. Sparekassens Paastand vil derfor være at tage til Følge, dog at Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Konsul, Landstingsmand Frederik L. Hey, bør til Appellanten, Landbosparekassen for Fyn (tidligere Svendborg Amts Landbo-Sparekasse), betale 26,406 Kroner 33 Øre med Renter heraf 6 pCt. aarlig fra den 8 Maj 1913, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Gælds brev, dateret 25 Marts 1907, erkendte Redaktør A. P. Andersen, af Svendborg Amts Landbo Sparekasse at have modtaget til Laans 23,000 Kr., at forrente og afdrage paa nærmere angiven Maade. Efter at det i Gælds brevet er nævnet, at 6 Personer, deriblandt Indstævnte, Konsul, Landstingsmand Frederik L. Hey, indestaa som Selvskyldnerkautionsister, findes der efter Gælds brets trykte Tekst — inden en trykt Bemærkning: »Dette til Bekræftelse med vore egenhændige Underskrifter« — indføjet Følgende:

»Til yderligere Sikkerhed giver jeg derhos Sparekassen Haandpant i 37,000 Kr. Aktier i »Svendborg Amtstidende« samt oprykkende Pantesikkerhed i de af mig i Sparekassen deponerede Livsforsikringspolicer«.

Under nærværende Sag paastaar Citanterne, Landbosparekassen for Fyn, Odense (tidligere Svendborg Amts Landbo-Sparekasse), Indstævnte tilpligtet at betale 26,406 Kr. 33 Øre, hvortil Restgælden efter det ovennævnte Gælds brev 21,500 Kr. med Rente og Rentes Rente m. m. er gjort op pr. Forligsklagens Dato den 8 Maj 1913, tilligemed Renter heraf 6 pCt. p. a. fra sidstnævnte Dato, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han gør gældende, at han først i 1911 er bleven bekendt med, at der aldrig hos Kreditor er bleven deponeret nogen Del af det i Gælds brevet nævnte Parti Aktier, for hvilken Deponering Kreditor burde have draget Omsorg, inden Laanet udbetaltes til Debitor, hvorhos Kreditor efter Indstævntes Formening i hvert Fald burde have reklameret overfor Kautionsisterne, naar Depotet ikke var indgaaet.

Der er under Sagen fremlagt saalydende Brev af 3 Marts 1907 fra Indstævnte til den daværende Direktør for Sparekassen.

»Paa Grund af Toldsnak har jeg ikke faaet Gælds brevet underskrevet; idag rejser jeg til Sverrig og kommer først tilbage Tirsdag. Men Sagen kan betragtes som værende i Orden, og jeg haaber, at de eventuelt vil betragte nærværende Brev som min foreløbig personlige Garanti for at Sparekassen faar den forlangte Selvskyldnerkaution.

Med venlig Hilsen

Deres ærbødige

Hey.

Derefter blev der udbetalt Debitor à conto Laanet 4000 Kr. og 10,000 Kr. henholdsvis den 25 Marts 1907 og den 2 April s. A. o: inden Gælds brevet — i Maj eller Juni Maaned — kom Kreditor i Hænde, forsynet med samtlige Kautionsisters Underskrift.

Det fremgaar derhos af Sagen, at Debitor ved Laanet skulde sættes i Stand til at købe et større Parti Aktier som de ovennævnte, og at han i hvert Fald paa een Gang har været i Besiddelse af ca. 23,000 Kr. Aktier, som han i December 1909 deponerede i et andet Pengeinstitut til Sikkerhed for et af ham dér optaget Laan, i Anledning af hvis Tilbagebetaling i Efteraaret 1911 ca. 18,000 Kr. Aktier

udbragtes til pari, medens 4700 Kr. blev stillet til Raadighed for Kauti-
onisterne for den under nærværende Sag omhandlede Gæld.

Selv om der nu efter det ovennævnte Brev af 3 Marts 1907 ikke
maatte findes at have været Anledning for Citanterne til før Udbet-
alingen af Laanet at foretage særlige Foranstaltninger og Undersøgel-
ser for at skaffe sig Kundskab om Kauti-
onisternes Stilling til Laane-
sagen, findes der i alt Fald at maatte gives Indstævnte — paa hvis
Foranledning den ovennævnte Bestemmelse i Gældsbrevet om Aktie-
depotet maa anses indføjet — Medhold i, at Kreditor efter den ende-
lige Modtagelse af Gældsbrevet burde have haft sin Opmærksomhed
henvendt paa Bestemmelsen om Aktiernes Deponering, og saafremt
denne ikke fandt Sted, have rettet Henvendelse derom til Kauti-
onisterne, for hvis Risiko Deponeringen netop maatte antages at være
relevant. Som Følge af, at Kreditor har undladt at foretage Noget-
somhelst med Hensyn til de titommeldte Aktier, maa det statueres, at
Kreditor har fortabt sin Ret overfor Kauti-
onisterne, og Indstævnte vil
derfor være at frifinde for Citanternes Tiltale.

Sagens Omkostninger vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 72. Godsejer Carl Lawaetz (Møldrup)

mod

**Maschinenbau - Actiengesellschaft, vormals Breitfeld
Danek & Co., Prag-Karolinenthal i Østrig (Ingen),**

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til at betale
nogle af Indstævnte udfærdigede Planer m. m. over en Fabrik.

Arts og Skippinge Herreders ordinære Rets Dom af 17
Januar 1914: Indstævnte, Godsejer Carl Lawaetz af Kallundborg Lade-
gaard, bør til Citanterne, Maschinenbau-Actiengesellschaft vormals Breit-
feld, Danek & Co., Prag-Karolinenthal, betale 500 Reichsmark. Sagens
Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til
at det af Citanterne i Retten den 6 September 1913 fremlagte Indlæg
af 21 August s. A. er skrevet paa ustemplet Papir. At efterkommes
inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd
efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 Juli
1914: Appelindstævnte, Godsejer Carl Lawaetz af Kallundborg Lade-
gaard, bør til Appellanterne, Maschinenbau-Actiengesellschaft vormals
Breitfeld, Danek & Co., Prag-Karolinenthal, betale 6000 Kroner samt
500 Rmk., alt med Renter 5 pCt. p. a. fra den 22 Marts 1912, til
Betaling sker. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det
Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyn-
delse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det i Henhold til de i samme i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at det indstævnte Selskab ikke paa den i Leveringsbetingelserne optagne, i Dommen nævnte Bestemmelse kan støtte noget Krav om Vederlag for Udarbejdelsen af de paagældende Planer m. m. Der maa derhos gives Appellanten Medhold i, at han efter Alt, hvad der iøvrigt foreligger, har haft Føje til at gaa ud fra, at Selskabet ikke vilde kræve sit Arbejde med Udarbejdelse af Planer m. m. betalt, hvis det ikke fik Leverancen af de paagældende Maskiner. I denne Henseende maa det navnlig fremhæves, at der, som anført i Dommen, blev truffet særlig Aftale mellem Appellanten og Selskabet om, at han under den sidstnævnte Forudsætning skulde betale Selskabet et Beløb af højst 500 Rmk. til Dækning af de Udgifter, der var forbundet med Selskabets Overingeniørs Rejse her til Landet. Som Følge heraf vil Appellanten kun kunne dømmes til at betale det Beløb af 500 Rmk., som han har erkendt at være pligtig at betale Selskabet, og Underrettsdommen, der har samme Resultat, vil herefter i Overensstemmelse med Appellantens Paastand være at stadfæste, dog at der findes at burde tilkendes Selskabet Renter af de 500 Rmk. som nedenfor nævnt.

Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret vil Selskabet have at betale Appellanten med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Herredstingsdommen bør ved Magt at stande, dog at Appellanten, Godsejer Carl Lawaetz, tillige betaler Indstævnte, Mascinenbau-Actiengesellschaft, vormals Breitfeld, Danek & Co., Prag-Karolinenthal i Østrig, Renter af det denne tilkendte Beløb, 5 pCt. aarlig fra den 22 Marts 1912, til Betaling sker. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret betaler Indstævnte til Appellanten med 400 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Da det i 1910 var blevet bekendt, at Appellindstævnte, Godsejer Carl Lawaetz af Kallundborg Ladegaard, arbejdede for Oprettelse af en Sukkerfabrik ved Gørlev, tilskrev det herværende Firma »Nordisk Gummi- & Guttapercha Co.« som Repræsentant for Appellanterne, Maschinenbau-Actiengesellschaft vormals Breitfeld, Danek & Co., Prag-Karolinenthal, under 5 Juli 1910 Appellindstævnte og spurgte ham, om han var kommen saa vidt med sin Plan, at det kunde være af Interesse, at Appellanterne

lod deres Overingeniør aflægge ham et Besøg. Efter at »Tegningen« — af Sukkerroedyrkere — var afsluttet, svarede Appellindstævnte den 21 Juli 1910, at det vilde interessere ham at vide, hvad Anlæg af en Sukkerfabrik, der kunde oparbejde 12,000 Dobb. Centner i Døgn, vilde koste med ca. 6 Mil Hestbane og med eller uden Raffinaderi — alt af nyeste og bedste Kvalitet, baade for Bygninger og Maskiners Vedkommende. Et saadant Overslag over Bekostningen ved en Sukkerfabrik og et Raffinaderi udarbejdedes af Appellanterne og tilsendtes Appellindstævnte den 4 og 5 August 1910. For at kunne udarbejde et fuldkomment Projekt med dertil hørende Overslag og Plan behøvede Appellanterne imidlertid adskillige Oplysninger, som kun med Besvær kunde indhentes ved Korrespondance, og der blev derfor mellem Appellindstævnte og »Nordisk Gummi- & Guttapercha Co.« paa Appellanternes Vegne truffet den Aftale, at Appellanterne skulde sende deres Overingeniør herop, for at denne kunde erholde de Oplysninger, som udfordredes til Udarbejdelsen. Med Hensyn til Udgifterne ved denne Rejse blev det vedtaget, at der af Appellindstævnte Intet skulde betales, saafremt Anlæggets maskinelle Del overdroges Appellanterne, medens Rejsen i modsat Fald skulde betales med indtil 500 Rmk.

Der er af Appellanterne foretaget og tilstillet Appellindstævnte forskellige Udfærdigelser, der i et paa Appellanternes Foranledning til Sagens Oplysning afholdt Skøn beskrives som følger:

- 1) Skitse-mæssig Projekt til en Sukkerfabrik, derunder en Plan, der viser Fabrikkens Placering i Terrænet.
- 2) Tilbud fra Breitfeld, Danek & Co. paa Maskinerne til Fabrikken med kort Beskrivelse af hver enkelt Maskine.
- 3) Overslag over Jerndelev, der tænkes udført i Danmark efter Tegninger, som eventuelt vilde være at levere af A/S. Breitfeld, Danek & Co.
- 4) Summarisk Overslag over de enkelte Bygninger, idet for hver Bygning Fladeindholdet er udregnet og en bestemt Pris pr. Kvadratmeter Grundflade lagt til Grund for Bygningsomkostningerne.

For de under 3) og 4) anførte Posters Vedkommende foreligger ikke Tilbud om Levering til de angivne Priser; derimod er dette Tilfældet for Post 2's Vedkommende. Tilbudet paa Maskinerne indbefatter tillige Levering af Tegningerne til Fabrikken.◀

Under nærværende fra Arts og Skippinge Herreders ordinære Ret hertil indankede Sag drejer Tvisten sig om, hvorvidt Appellindstævnte er pligtig at betale Appellanterne, der ikke har erholdt overdraget nogen Del af Arbejdet ved Anlæg af den omhandlede Sukkerfabrik, for Udarbejdelsen af de ovennævnte Planer m. v. samt Korrespondance i Sagens Anledning, i hvilken Henseende Appellanterne i første Instans har paastaaet Appellindstævnte tilpligtet at betale 1 pCt. af Overslagssummen: 3,262,284 Rmk. eller 32,620 Rmk. foruden den ovennævnte Godtgørelse for Rejseomkostninger 500 Rmk., ialt 33,120 Rmk. med Rent heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 22 Marts 1912, til Betaling sker og Sagens Omkostninger skadesløst. Til Støtte for denne Paastand har Appellanterne paaberaabt sig en Passus i deres »Lieferbedingnisse, som findes sammenhæftede med og aftrykt foran et Appellindstævnte leveret »Kostenvoranschlag«. Yderligere har

Appellanterne henvist til følgende Udtalelser af Skønsmændene i det ovennævnte Skøn:

»Udarbejdelsen af de fremlagte Dokumenter har forudsat betydelig Sagkundskab og har ikke kunnet ske uden et betydeligt Arbejde, saa at det maa antages at have været forbundet med en anseelig Bekostning.

Det kan i al Almindelighed siges, at det ikke vilde være nogen urimelig Fordring, at det for Udarbejdelsen af de fremlagte Dokumenter udførte Arbejde blev betalt, saafremt Maskinernes Levering ikke blev overdraget.

En Bestemmelse som den af Citanterne i Tilbudet fremsatte er ikke ukendt her i Landet. Dog vil den næppe forekomme som udgørende en Del af Tilbudet, men snarere i givet Tilfælde være vedtaget mellem Parterne forinden Tilbudets Udarbejdelse.

For det af Citanterne udførte Arbejde maa den forlangte Betaling anses for meget høj. Vi skønner, at en passende Betaling for det udførte Arbejde vilde være Kr. 6000.«

Paa Grundlag af den sidstnævnte Udtalelse har Appellanterne endelig subsidiært paastaet Vederlaget for det udførte Arbejde fastsat til 6000 Kroner.

Appelindstævnte paastod sig principalt frifunden mod at betale 500 Rmk. i Rejseomkostninger uden Renter, medens han subsidiært endelig paastod sig frifunden mod at betale yderligere de i Skønsforretningen nævnte 6000 Kroner, hvorhos han i begge Tilfælde paastod Appellanterne tilpligtet at betale Sagens Omkostninger.

Ved Underrettsdommen blev Appelindstævntes principale Paastand taget til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes. Denne Dom er nu af Appellanterne indbragt her for Retten, hvor de har gentaget deres ovennævnte, for Underretten nedlagte Paastand, hvorimod Appelindstævnte paastaar den indankede Dom stadfæstet. Sagens Omkostninger for Overretten paastaar hver af Parterne sig tilkendt hos Modparten.

Til Støtte for, at Appelindstævnte ikke skal svare Appellanterne Vederlag for det af disse udførte Arbejde, har Appelindstævnte navnlig henvist til, at det af den om eventuel Dækning af de ovennævnte Rejsseudgifter truffne Aftale modsætningsvis fremgaar, at der ikke iøvrigt vil være at tilsvare Appellanterne noget Beløb, saafremt de ikke opnaaede Leverancen af Maskiner m. v., at saadant Vederlag ikke er betinget af andre Tilbudsgivere, samt at Appellanterne i Oktober 1911 bad Appelindstævnte om at faa Udførelsen af noget af Fabrikens maskinelle Del for derigennem at blive holdt skadesløs for det Arbejde og den Bekostning, de havde haft.

Herimod gør Appellanterne paa deres Side gældende, at den titommeldte Aftale om Dækning af Udgifter ved Overingeniørens første Rejse hertil blev truffet paa et Stadium, hvor Projekt med alt iøvrigt ikke var leveret, at Appelindstævnte ikke har modtaget andre Tilbud end de under Sagen omhandlede fra Appellanterne, hvilke Appelindstævnte, der i et af sine Breve erklærede ikke selv at være Fagmand, har benyttet som tekniske Konsulenter, at Appelindstævnte først henvendte sig til Andre — et tysk Firma — da det viste sig, at Appellanterne ikke i Foretagendet, til hvilket den fornødne Kapital ikke

kunde skaffes paa anden Maade, vilde indskyde Kapital i saa stort Omfang som af Appelindstævnte ønsket ($\frac{1}{2}$ Million Rmk.), hvorimod det nævnte tyske Firma var villigt til at anbringe en Sum i Fabriken, efter at Raffinaderiet i samme var opgivet, samt at Appellanternes ovennævnte, i Oktober 1911 fremsatte, Anmodning kun har været dikteret af Ønsket om at tilvejebringe en fredelig Ordning af Sagen.

Idet bemærkes, at Appelindstævnte trods Opfordring ikke har tilbagesendt de af Appellanterne udarbejdede Planer m. v., at Appelindstævnte, skønt dertil provoceret under Sagen, ikke har opgivet, fra hvilke andre Firmaer Tilbud har været indhentet — forinden Henvendelse skete til det ovennævnte tyske Firma — samt at Appelindstævnte i Skrivelse af 30 Oktober 1911 til »Nordisk Gummii- & Guttapercha Co.« bl. a. udtalte: »At dette Firma (o: Appellanterne) skal have Godtgørelse for sit Arbejde i denne Sag, har jeg hele Tiden betragtet som en Selvfølge«, finder Retten efter alt Foreliggende at maatte statuere, at Appellanterne har Krav paa Vederlag for det af dem for Appdindstævnte udførte Arbejde, hvilket Vederlag vil være at fastsætte i Overensstemmelse med den optagne Skønsforretning, idet Appelindstævnte ikke findes at kunne tilpligtes at betale det i »Lieferbedingnisse« nævnte Honorar af 1 à 2 pCt. af Overslagssummen, hvilket ikke af Appellanterne er betinget ved nogen forudgaaende Aftale, og som Appelindstævnte ikke heller stiltiende kan antages at have akcepteret ved Modtagelsen af det fuldstændige »Kostenvoranschlag«, i hvilken Henseende Appelindstævnte har hævdet at have overset den paagældende Bestemmelse, hvad der ikke vil kunne ses bort fra, naar henses til, at Bestemmelsen ved kun at være anbragt mellem »Leveringsbetingelserne« — hvor den efter sin Beskaffenhed ikke hører hjemme — ikke henleder Opmærksomheden paa sig.

I Overensstemmelse med det Anførte vil der være at give Dom efter Appellanternes subsidiære Paastand, dog at Sagens Omkostninger for begge Retter efter Omstændighederne findes at burde ophæves.

Tirsdag den 14 December.

Nr. 383. Højesteretssagfører Møller

mod

Nicoline Sophie Cathrine Jensen, Niensens Hustru
(Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Hæleri.

Holstebro Købstads Ekstrarets Dom af 22 Maj 1915:
Tiltalte Nr. III, Anna Marie Kristine Nielsen, bør for Tiltale af Aktor i denne Sag fri at være. De Tiltalte Nr. I, Theodor Marius Lauritsen, Nr. II, Nikoline Sofie Katrine Jensen, Nr. IV, Kamilla Marie Sørine

Nielsen, og Nr. V, Frederik Feddersen, bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost, henholdsvis i 60 Dage, 40 Dage, 20 Dage og 40 Dage, dog at Fuldbyrdselen af de Nr. IV, Kamilla Marie Sørine Nielsen, og Nr. V, Frederik Feddersen, idømte Straffe udsættes, og at Straffen efter 5 Aars Forløb efter denne Doms Afsigelse bortfalder, saafremt de i midlertidig Lov af 1 April 1911 fastsatte Betingelser overholdes, hvorhos disse Tiltalte vil have in solidum at udrede alle af Sagen lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Nielsen, 50 Kr. og til Defensor, Sagfører Bruun, 35 Kr., dog med Undtagelse af Arrestomkostningerne vedrørende Tiltalte Nr. III, der udredes af det Offentlige. Derhos vil Tiltalte Nr. I have in solidum med de øvrige Tiltalte at udrede i Erstatning til Købmand N. C. Hansen 810 Kr. 40 Øre samt de øvrige Tiltalte in solidum med Tiltalte Nr. I at udrede i Erstatning til samme: Nr. II 17 Kr. 80 Øre, Nr. III 10 Kr. 30 Øre, Nr. IV 30 Kr. 15 Øre og Nr. V 77 Kr. 35 Øre. De idømte Erstatningsbeløb at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 Juli 1915: Underrettsdommen bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. Saa udreder Tiltalte og Aktionens Omkostninger for Overretten og derunder i Salær til Aktor og Defensor sammesteds, Overretssagførerne Heise og Jørgensen, 25 Kr. til hver. Den idømte Erstatning udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Nicoline Sophie Cathrine Jensen, Nielsens Hustru, til Højesteretssagførerne Møller og Hansen 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Holstebro Købstads Ekstraret indankede Sag, der i første Instans tillige angik de Tiltalte Theodor Marius Lauridsen, Anna Marie Christine Nielsen, Camilla Marie Sørine Nielsen og Frederik Feddersen, for hvilke Personers Vedkommende Sagen imidlertid ikke er appelleret, er Gæstgiver i Holstebro N. M. Nielsens Hustru, Nicoline Sophie Cathrine Jensen, der er født den 20 April 1871, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Hæleri.

Den i første Instans medtiltalte Lauridsen har aflagt en af det iøvrigt Oplyste tilstrækkelig bestyrket Tilstaaelse om, at han fra Vareindkøbsforeningens Manufakturafdeling i Holstebro, hvor han, der er født den 12 December 1895, siden den 1 April 1911 var ansat som Lærling, har tilegnet sig Penge og Varer i et ikke ringe Omfang. Af bemeldte Varer har Tiltalte erkendt at have modtaget en Del paa den Maade, at hun efterhaanden har anmodet Tiltalte, der siden Foraaret 1914 til Stadighed tilbragte Aftenerne i den af hendes Ægtefælle drevne Beværtning, om at skaffe sig forskellige Manufakturvarer, som hun eller hendes Børn trængte til, og som derefter blev bragt hende af Forretningens Bydreng undtagen i et enkelt Tilfælde, hvor Lauridsen selv overgav hende det Ønskede. Efter Tiltaltes Forklaring gik hendes Anmodninger til Lauridsen ud paa, at han skulde købe de paa-gældende Varer til hende, og idet hun og hendes Ægtefælle for Lauridsens Forbrug i Beværtningen havde omtrent 25 Kr. tilgode hos ham, tænkte hun sig da, at hun kunde lade ham købe Varer, hvis Pris kunde gaa af paa den nysnævnte Gæld. Tiltalte vil derhos have tænkt sig, at Lauridsen var i Besiddelse af tilstrækkelig mange kontante Penge til at betale de Indkøb, han gjorde for Tiltalte, og som Grund til, at hun antog dette, har hun anført, at Lauridsen efter sine egne Udtalelser, hvis Rigtighed hun vil have troet paa, havde 70 Kr. i maanedlig Løn, og at hun desuden antog, at han boede vederlagsfrit hos sine Forældre. Den Omstændighed, at Varerne — som meldt — for største Delen blev hende bragt af Forretningens Bydreng, bevirkede — efter hvad Tiltalte videre har udsagt — at hun ikke tænkte sig, at Lauridsen havde tilegnet sig dem paa ulovlig Vis, idet hun ikke troede, at der kunde være saadan Uorden i Forretningen, at Bydrengen bragte Varer, som Lauridsen kom uærlig til. Tiltalte har fremdeles forklaret, at hun vel aldrig har rettet Spørgsmaal til Lauridsen, om han havde betalt de til hende leverede Varer, men at hun flere Gange har sagt til ham, at de skulde have deres »Regnskab gjort op«, uden at saadan Opgørelse dog har fundet Sted. Endelig har Tiltalte tre Gange ydet Lauridsen kontante Beløb af Størrelse henholdsvis 5 Kr., 3 Kr. og 1½ Kr., og, efter hvad Tiltalte har fastholdt overfor Lauridsens modsatte Anbringende, fandt Overleveringen af de 5 Kr. Sted samtidig med, at hun anmodede ham om at købe et Stykke Silketøj, som var blandt det hende Udleverede.

Under de i Sagen afholdte Forhør har Tiltalte imidlertid erkendt, at efterhaanden som ikke blot hun selv, men ogsaa hendes 2 voksne Døtre, der er blandt de i første Instans Medtiltalte, modtog mere og mere af Lauridsen, opkom der hos hende en »lille Mistanke om, hvorvidt det virkelige kunde gaa rigtig til« med de Varer, som Lauridsen overlod dem, men dette slog hun hen igen. Da Tiltalte den 10 og 11 September f. A. havde en Syerske hjemme, for at denne af det Stykke Silketøj, som Tiltalte havde modtaget af Lauridsen, skulde sy hende et Liv, var hun dog — som hun har udtrykt sig — saa sikker, som hun kunde være, paa, at det var galt fat, og da hun derfor ikke vilge have, at Syersken eller den i samme Hus boende Maler Mogensens Kone, for hvilken Sidste Tiltalte foreviste Silkelivet i færdig Stand, skulde vide, at hun havde faaet Tøjet af Lauridsen, meddelte hun

dem i Strid med Sandheden, at hun havde faaet 50 Kr. af sin Moder, og fremsatte denne Meddelelse paa en saadan Maade, at de Paagældende maatte faa det Indtryk, at hun havde købt Silketøjet for en Del af de saaledes modtagne Penge.

De fleste af de Varer, Tiltalte har erholdt gennem Lauridsen, er bragte til Stede under Sagen og — efter at være vurderede til ialt 25 Kr. 70 Øre — tilbageleverede til den bestjaalne Forretning, hvis Indehaver derhos har nedlagt Paastand om, at Tiltalte tilpligtes in solidum med Lauridsen at tilsvare Forretningen i Erstatning for ikke tilvejebragte Varer og for Tab paa de tilbageleverede et samlet Beløb af 17 Kr. 80 Øre, og denne Paastand, mod hvilken Tiltalte Intet har haft at erindre, er ved Underretsdommen tagen til Følge.

Idet der efter alt det Foreliggende findes at maatte gaas ud fra, at Tiltalte har indset, at Lauridsen ved Tyveri var kommen i Besiddelse af de Varer, som han overlod hende, er hun ved Underretsdommen rettelig anset efter Straffelovens § 238 for 1ste Gang begaaet Hæleri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes i Medfør af midlertidig Lov 1 April 1911 § 13 passende bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage. Bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger i første Instans det for Tiltaltes Vedkommende maa have sit Forblivende, og hvis Bestemmelse om den Tiltalte idømte Erstatning tiltrædes, vil saaledes, saavidt den er paaanket, være at stadfæste.

Nr. 444. Højesteretssagfører Hansen

mod

Rasmus Rasmussen (Def. Henriques),

der tiltales for Tyveri.

Dronninglund Herreds Ekstrarets Dom af 8 September 1915: Arrestanten Rasmus Rasmussen bør hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar og udrede alle af Sagen flydende Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Kristiansen, 15 Kr. og til Defensor, Sagfører Nielsen, 12 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 4 Oktober 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Dahl og Jørgensen, betaler Arrestanten 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande.
I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Rasmus
Rasmussen til Højesteretssagførerne Hansen og Hen-
riques 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nær
værende fra Dronninglund Herreds Ekstraret indankede Sag er Arre-
stanten Rasmus Rasmussen sat under Tiltale for Tyveri.

Arrestanten, der er født den 25 Januar 1862, har tidligere været
straffet mangfoldige Gange, navnlig for Ejendomsindgreb, senest ifølge
Højesterets Dom af 11 Juni 1912 efter Straffelovens §§ 251, 257 og
232, 1ste Led, for 9de Gang begaaet simpelt Tyveri med Tugthusar-
bejde i 2 Aar og ifølge Herning Købstad og Hammerum Herreds Politi-
rets Dom af 3 Marts 1915 efter Lov 3 Marts 1860 § 1, jfr. §§ 3 og
5, med Tvangsarbejde i 30 Dage.

Efter at Arrestanten den 4 April d. A. var bleven løsladt efter
Udstaaelsen af den ham sidst idømte Straf og af sin Forsørgelses-
kommune anbragt paa Amtsfattiggaarden i Odense, undlod han den
15 August d. A., da han havde erholdt Udgangstilladelse, at vende til-
bage til Fattiggaarden og begav sig ad Landevejen til Wedellsborg
Birk, hvor han — der efter sin Forklaring var meget utilfreds med
Forholdene paa Fattiggaarden og hellere vilde i Tugthuset — hen-
vendte sig til Politiet og begærede sig anholdt som skyldig i Tyveri,
i hvilken Henseende det ved hans egen Tilstaaelse i Forbindelse med
Sagens øvrige Oplysninger maa anses tilstrækkelig godtgjort, at han
har gjort sig skyldig i følgende Forhold.

Natten mellem den 21 og 22 December f. A. ankom Arrestanten
spadserende til Præstbro Jernbanestation, hvor han gik ind i Vente-
salen, hvis Dør han fandt aaben, og hvor han lagde sig til at sove
paa en Bænk. Den følgende Morgen ved Sekstiden forlod han Stationen,
og da det regnede, tilvendte han sig ved sin Bortgang en Regn-
frakke, der hang frit fremme i Ventesalen, og iførte sig den. I det
første over ham afholdte Forhør forklarede han dernæst, at han
senere, da Frakken var bleven ubrugelig, bortkastede den paa en af
sine Vandringer, hvorimod han i et følgende Forhør ændrede sin For-
klaring derhen, at han ikkun tog Frakken, fordi det regnede, og at
han ikke havde til Hensigt at beholde den, navnlig fordi den var alt-
for stor til ham, hvorhos han senere samme Dag, efter at Regnvejret
var hørt op, lagde den fra sig paa Vejkanten paa det Sted, hvor
Dronninglund Vejen drejer af til Asaa, idet han forment, at den let
vilde blive funden der og afleveret til Ejermanden.

Regnfrakken, der er eftersøgt paa det angivne Sted uden at kunne findes, og som heller ikke paa anden Maade er kommen til Stede under Sagen, tilhørte Arbejdsmand Niels Christian Sørensen af Præstbro, efter hvis Forklaring Frakken formentlig havde en Værdi af 15 Kroner, og som har frafaldet Krav paa Erstatning.

Idet nu Arrestanten, selv om den af ham sidst afgivne Forklaring lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, maa anses at have gjort sig skyldig i Tyveri, vil han for sit i foranførte Henseende udviste Forhold være at anse efter Straffelovens § 232, jfr. Grundsætningen i samme Lovs § 64, for 10de Gang begaaet simpelt Tyveri med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes ved Underrettsdommen passende bestemt til Tugthusarbejde i 2 Aar, og bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser i Henseende til Aktionens Omkostninger det vil kunne have sit Forblivende, vil saaledes være at stadfæste.

Onsdag den 15 December.

Nr. 130. Aktieselskabet **Heinrich Pingel & Co.** (I. Kondrup)

mod

Skibсреder Chr. Andresen (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Forstaaelsen af et Certepartis Bestemmelse om, at en Ladning skal leveres ved Skibssiden.

Sø- og Handelsrettens Dom af 20 November 1914: Hovedindstævnte, A/S. Heinrich Pingel & Co., bør til Hovedcitanten, Chr. Andresen, Esbjerg, betale 306 Mk. 50 Pf. med Renter 5 pCt. p. a. fra den 16 Marts 1914, til Betaling sker. Kontraindstævnte bør for Tiltale af Kontracitanterne i denne Sag fri at være. Sagernes Omkostninger bør Kontracitanterne betale Hovedcitanten med 75 Kr. Det Idømte at udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Færdig fra Trykkeriet den 29 December 1915.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 44.

Onsdag den 15 December.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, A/S. Heinrich Pingel & Co., til Indstævnte, Skibsreder Chr. Andresen, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende: Ved Certeparti af 12 November 1913 befragtedes den Hovedcitanten, Chr. Andresen, Esbjerg, tilhørende Damper »Mary« af Kontracitanterne, A/S. Heinrich Pingel & Co., til en Havn mellem Svinemünde og Lübeck efter nærmere Ordre at indtage en Ladning Hvede løst indlastet (in bulk) og bringe den til Frankrig. Ladningen skulde indtages og udlosses i en samlet Liggetid af 6 Arbejdsdage, naar Vejret tillod det. For hver Overliggedag skulde betales 12 £. Ladningen skulde bringes til og tages fra Skibssiden (to be brought to and taken from alongside the ship) paa Købmandens Risiko og Udgift.

I Henhold til dette Certeparti indladede »Mary« i Wolgast en Ladning Korn, der blev leveret i Lægtene. Da Afskiberen i Wolgast nægtede at skaffe Folk til i Lægterne at fyde Kornet i de Kurve, hvori Ophejsningen skete, lod Kaptajnen paa »Mary«, idet han optog Protest, Paafylldningen ske ved Arbejdsmandskab, han havde antaget. Af den Sum, han senere betalte Arbejdsmandskabet, maatte — efter en Udtalelse fra den Arbejdsformand, der havde haft med Indladningen at gøre — 300 Mk. regnes som Betaling for Paafylldningen i Kurvene.

Indladningen, der paabegyndtes Fredag den 12 December 1913 Kl. 4 Eftermiddag, forsinkedes noget ved daarligt Vejr og blev først tilendebragt Torsdag den 18 December 1913 Kl. 4 Eftermiddag. Skibet afgik derefter til la Rochelle, efter at Kaptajnen havde paaført Konnossementet et Forbehold om, at der var brugt 4 Dage til Indladningen.

I la Rochelle tog Losningen, efter hvad der er in confesso, 2 $\frac{1}{3}$

Arbejdsdag, og Kaptajnen forlangte derfor af Ladningsmodtageren og fik Betaling for $\frac{1}{3}$ Liggedag 4 £ eller 101 Frcs. 30 ctm.

Rederen har nu anlagt nærværende Sag mod A/S. Heinrich Pingel & Co. og paastaaet dette Selskab dømt til at erstatte ham det forannævnte Beløb af 300 Mk. samt Omkostningerne ved Protestens Optagelse, 6 Mk. 50 Pf., Alt med Renter 5 pCt. p. a. fra Stævningens Dato, den 16 Marts 1914, og denne Sags Omkostninger. Aktieselskabet har principaliter paastaaet sig frifundet, idet det gør gældende, at Paafyldningen af Kurvene maa paahvile Skibet, da Certepartiet kun angiver, at Ladningen skal leveres ved Skibssiden. Subsidiært paastaar Selskabet Beløbet nedsat. Efter anlagt Kontrasag har Aktieselskabet paastaaet Rederen tilpligtet at tilbagebetale de betalte Overliggedagspenge med Renter 5 pCt. fra Kontrastævningens Dato, den 27 April 1914, til Betaling sker, og Kontrasagens Omkostninger. Selskabet gør gældende, at det var Vejrets Skyld, at Indladningen tog saa lang Tid i Wolgast, samt at Skibets Opgivelser af den effektive Arbejdstid er overdrevne.

Skønt Ordene i Certepartiet, at Ladningen skal leveres ved Skibssiden, strængt taget kunde synes tilfredsstillende ved, at Ladningen leveres løst i Lægtene, der bringes til Skibssiden, maa Retten dog være tilbøjelig til at antage, at Afskiberens Pligt ikke dermed er fyldestgjort. Naar der ikke i Certepartiet eller paa anden Maade foreligger Hjemmel for det modsatte, skønnes Skibsføreren berettiget til at forudsætte, at Varen leveres ham af Befragteren paa en saadan Maade, at den er færdig til at hejses op i Skibet. Hvor Varen derfor ikke kommer i Sække, hvorfra den kan styrtes i Lasten, men bringes løst, findes det at have Formodningen for sig, at det er Afladerens Sag at besørge Paafyldning. Der kan i nærværende Tilfælde næppe rejses nogen begrundet Indvending mod Hovedcitantens Beregning af Udgifterne ved Paafyldningen, og der vil derfor i Hovedsagen være at give Dom efter Hovedcitantens Paastand.

Hvad Kontrasagen angaar, maa Retten efter det Foreliggende gaa ud fra, at Skipperen virkelig har haft Ret til at regne med 4 Dage som medgaaet til Indladningen i Wolgast. Striden drejer sig om en Række Smaaspørgsmaal (om det har regnet lidt kortere eller længere den enkelte Dag, om Arbejdstidens Længde i Wolgast m. m.). Nogen sikker Oplysning i disse Henseender er ikke fremskaffet. Kontracitanten har nu villet hævde, at det er Rederiets Pligt at føre det fulde Bevis for sit Liggedagskravs Berettigelse, og at navnlig den Omstændighed, at han ikke har ladet Skibet afgive Søforklaring, maa bevirke, at han maa tilbagebetale Liggedagspengene. Heri kan der ikke gives Kontracitanten Medhold. Naar Skipperen i Tide har stillet sine Fordringer, paategnet Konnossementet om Liggetiden og modtaget Betaling uden alvorlig Indsigelse, kan det ikke være hans Pligt at optage Søforklaring for senere at have fuldt Bevis for Liggetidens Længde. Naar Kontracitanterne nu efter saa lang Tids Forløb vil have Beløbet tilbage, bliver det deres Sag at føre Bevis for, at der er erlagt for meget. Da der nu intetsomhelst Bevis er ført for, at Skipperen har regnet for meget, eller at det skyldes Fejl fra Skibets Side, at Indladningen tog saa lang Tid, bliver Følgen deraf, at Kontraindstævnte vil være at frifinde i Kontrasagen.

Omkostningerne vil efter Omstændighederne være at paalægge Kontracitanterne med 75 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Torsdag den 16 December.

Nr. 320. Højesteretssagfører Bagger

mod

Hans Henrik Villadsen (Def. Møldrup),

der tiltales for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Gørding-Malt Herreders Ekstrarets Dom af 26 Februar 1915: Tiltalte Hans Henrik Villadsen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 90 Dage og udrede alle af Sagen lovligt flydende Omkostninger, derunder i Salær til Anklageren, Sagfører Jul. Nors, Ribe, 20 Kr. og til Forsvareren, Sagfører Max Nielsen, Holsted, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 April 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Heise, betaler Tiltalte 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den være at stadfæste, dog at Straffetiden findes at burde forlænges til 4 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 4 Maaneder. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Henrik Villadsen til Højesteretssagførerne Bagger og Møldrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Gørding-Malt Herreders Ekstraret indankede Sag er Hans Henrik Villadsen sat under Tiltale for Vold paa Person og Legemsbeskadigelse.

Tiltalte er født den 23 Maj 1866 og har ved Ribe Herreds Ekstrarets Dom af 5 December 1887 været anset efter Straffelovens § 229 Nr. 1 med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Tiltalte blev den 30 Januar 1894 gift med Dorthea, f. Madsen, med hvem han har 8 Børn, af hvilke de 5 er under Konfirmationsalderen. Forholdet mellem Ægtefællerne har ofte ikke været godt, og Tiltalte har saaledes forklaret, at han i tidligere Tid ofte har slaæet sin Hustru. For 2—3 Aar siden indgav Hustruen Andragende om Separation, men under den verdslige Mægling enedes de om at fortsætte Samlivet, efter at Tiltalte var indgaaet paa at afholde sig fra Nydelse af Spiritus, men han holdt, ifølge Hustruens Forklaring, kun sit Løfte i ca. 2 Maaneder.

Det maa ved Tiltaltes egen Tilstaelse og det iøvrigt Oplyste anses tilstrækkelig godtgjort, at han, der har drukket i mange Aar, i sin berusede Tilstand uden nogen Foranledning fra Hustruens Side har overfaldet hende med Hug og Slag, og navnlig maa det paa samme Maade anses godtgjort, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Medens Hustruen en Dag i Sommeren 1914 var beskæftiget med Tørvestuvning, fo'r Tiltalte ind paa hende og slog hende med Næverne, saa at hun maatte holde Sengen i 4 Dage og var saa øm i Ryggen, at hun havde vanskeligt ved at rejse sig. Da Hustruen en Dag i Slutningen af August Maaned 1914 bebrejdede ham, at han ikke som lovet hjalp hende med et Arbejde, men blev hjemme og berusede sig, blev han vred og strøg hende med den antændte Ende af en Cigar omkring Halsen, hvorved der fremkom flere store Vabler, nappede hende omkring paa Halsen, slog hende paa Ryg og Bryst med Næverne og rev hendes Kjoleliv itu. Hustruen forlod da Hjemmet med 3 af Børnene og blev borte de to følgende Nætter, af hvilke hun og Børnene tilbragte den Første ude i det Frie, men da hun derefter vendte hjem, lovede Tiltalte Bedring, og Hustruen opgav at genoptage Separationssagen, som hun havde haft i Sinde. I sidstafvigte Jul har Tiltalte været beruset omtrent hver Dag siden den 23 December. Da Ægtefællerne den 29 December kom i Skænderi i Anledning af, at der manglede Foder til deres Ko, hvilket maa antages at skyldes Forsømmelighed fra Tiltaltes egen Side, fo'r Tiltalte under Skænderiet ind paa Hustruen og slog hende om i en Krog, hvor han satte sit Knæ i hendes højre Side og stødte hende haardt flere Gange, saaledes at hun ifølge sin Forklaring endnu ved sit Møde i Retten den 6 Januar d. A. havde ondt i Ryggen af den Behandling, hun havde lidt. Den 3 Januar d. A. havde Tiltalte allerede om Eftermiddagen, da han kom hjem i noget beruset Tilstand, brugt Ukvemsord mod Hustruen, men gik sin Vej efter en Times Forløb uden at have brugt Haandgribeligheder. Da han ved Nitiden om Aftenen kom hjem i stærkt beruset Tiltand, satte Hustruen Mad for ham og gik derefter ud at malke Koen for ikke at irritere ham ved sin Nærværelse. Under Malkningen kunde Hustruen ifølge sin Forklaring høre, at Tiltalte sad og skældte ud og slog med Kniven i Bordet. Da Hustruen atter kom ind, fremkom Tiltalte først med forskellige Bebrejdelser mod hende, og da et 2 $\frac{1}{2}$ Aar gammelt Barn var vaagnet og staaet ud af Sengen, og hun vilde klæde dette paa, søgte Tiltalte at forhindre dette og løftede sin

Haand til Slag mod Hustruen, men blev hindret i at udføre sit Forsæt ved, at en 18-aarig Søn sprang til og holdt Tiltalte. Efter at Hustruen og Sønnen var slupne ud af Huset, hvad Tiltalte forgæves søgte at hindre, hentede de Politiasistenten, der fulgte med tilbage og anholdt Tiltalte.

For sit ommeldte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 202, 1ste Stykke, jfr. § 203 og tildels § 46, og idet det efter Sagens Omstændigheder findes at kunne have sit Forblivende ved den ham ved Underrettsdommen idømte Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 90 Dage, vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser angaaende Aktionens Omkostninger ligeledes tiltrædes, saaledes kunne stadfæstes.

Nr. 336. Højesteretssagfører Henriques

mod

Simon Petrus Petersen og Anton Elieser Matras
(Def. Møldrup),

der tiltales for Rømning.

Sø- og Handelsrettens Dom af 18 August 1914: De Tiltalte, Letmatros Niels Peter Hansen, Tømmermand Simon Petrus Petersen og Letmatros Anton Elieser Matras, bør for det Offentliges Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Simon Petrus Petersens og Anton Elieser Matras' Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret :

Sø- og Handelsrettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Henriques og Møldrup hver 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag tiltales for Rømning: Letmatros Niels Peter Hansen, født 20 Oktober 1896, Tømmermand Simon Petrus Petersen, født 26 November 1895, og Letmatros Anton Elieser Matras, født 25 Juli 1895.

Ingen af de Tiltalte er funden forhen straffet.

Den 19 Juli 1914 ankom Dampskibet »Cyrus«, tilhørende Rederiet

Kampmann & Herskind, her til Havnen fra London, som Skibet havde forladt ca. 3 Dage forinden. Dæksbesætningen bestod foruden af de 3 Tiltalte af 3 Matroser, som alle havde sagt deres Hyre op, inden Skibets Afgang fra England, og som derfor blev afmønstrede her i Byen.

Tiltalte Matras havde inden Skibets Afgang fra London opsagt sin Hyre, men Styrmanden havde samtidig spurgt ham, om han i Tilfælde af, at han blev mønstret om som Matros, naar de kom til København, vilde blive ombord, og hertil havde han svaret ja.

De to andre Tiltalte havde ikke sagt op i England, men den 20 Juli sagde de begge Hyren op til Fratrædelse, naar Skibet havde faaet udlossen og var kommet i Dok. De angav som Grund til, at de vilde i Land, at Sømændenes Forbund, hvorefter de var Medlemmer, havde erklæret Strike. Den 24 s. Md. var Skibet i Dok, og den 25 undlod de at tørne til om Morgen. De blev i den Anledning kaldte til Kaptajnen, som udtalte, at de ikke kunde blive afmønstrede, men da der den følgende Dag, som var en Søndag, skulde være Generalforsamling angaaende Mæglingsforslag om Strikens Afslutning, blev man enig om, at de skulde møde om Mandagen, man kunde da se, hvorledes Situationen laa. De mødte ombord efter Aftalen, og da der ikke var kommet Forlig i Stand, erklærede de at ville gaa i Land og forlade Tjenesten. Kaptajnen nægtede at afmønstre dem, men de forlod alligevel Skibet og vendte ikke tilbage.

Tiltalte Matras forlangte den 25 Juli af Kaptajnen at blive afmønstret, idet han gjorde opmærksom paa, at han havde sagt op i London. Paa en Udtalelse fra Kaptajnen om, at han — Matras — havde lovet at blive, svarede denne, at det Løfte var givet under Forudsætning af, at han blev mønstret om, og han tilføjede, at nu, da der var Strike, kunde der vel ikke være Tale om Ommønstring, og desuden havde han Ordre fra Forbundet om at træde fra. Han forlod derefter Skibet uden at vende tilbage.

De Tiltalte, der alle er Medlemmer af Sømændenes Forbund, var forhyrede paa de sædvanlige Vilkaar, deriblandt at Vedkommende skal opsiges Hyren inden 12 Timer forinden Skibets Afgang fra sidste udenlandske Havn.

Den mellem »Cyrus«'s Rederi og Sømændenes Forbund afsluttede Overenskomst var af Forbundet opsagt til Ophør den 1 Juni 1914. Efter den Tid førtes der mellem Rederiet og Forbundet Forhandlinger, som ikke bragte noget Resultat. Efter at det ved en af den faste Voldgiftsret den 3 Juli 1914 afsagt Kendelse var afgjort, at Sømændenes Forbund er underkastet Bestemmelserne i den mellem Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund gældende Overenskomst af 5 September 1899 — Septemberforliget kaldet —, blev der fra Forbundets Side erklæret Strike i Overensstemmelse med de i denne Overenskomsts Punkt 2 givne Regler, og denne Strike tog sin Begyndelse den 21 Juli 1914. Da »Cyrus« ankom hertil, fik de 3 Tiltalte, der alle var Medlemmer af Forbundet, fra dette Meddelelse om, at de paa Grund af Striken skulde opsiges deres Hyre efter Sølovens Regler og træde fra, naar Skibet var udlossen og kommet i Dok.

Hvad angaar Tiltalte Matras, der i London havde opsagt sin Hyre med det fornødne Varsel, findes hans Forhold ikke at kunne anses

som Rømning, uanset hvad der maatte blive statueret for de to andre Tiltaltes Vedkommende. Den i London skete Forhandling om hans Ommønstring som Matros er ikke ført med Kaptajnen, og Tiltalte har efter alt Foreliggende ikke kunnet betragte denne Samtale med Styrmanden som Andet eller Mere end en indledende Forhandling, som hverken bandt Skibet eller ham, og som derfor heller ikke har været til Hinder for, at han ved Skibets Ankomst hertil fratraadte Hyren i Henhold til den givne Opsigelse.

Med Hensyn til de Tiltalte Hansen og Petersen bemærkes Følgende:

Som ovenfor anført er det ved den faste Voldgiftsrets nævnte Kendelse afgjort, at Sømændenes Forbund er underkastet Septemberforligets Bestemmelser, og af den i Kendelsen indeholdte Sagsfremstilling fremgaar det, at Rederiet Kampmann & Herskind er Medlem af Dansk Dampskibsrederiforening, som atter hører under Dansk Arbejdsgiver- og Mesterforening.

Ved Spørgsmaalet om, hvorvidt de Tiltalte har gjort sig skyldig i nogen Ulovlighed ved under de angivne Forhold at forlade Skibet, vil der derfor ikke kunne ses bort fra de for vedkommende Organisation gældende Bestemmelser om Lovligheden af den Arbejdsstandsning, i Tilslutning til hvilken de Tiltalte er gaaede fraborde.

Septemberforligets § 2 anerkender en Organisations Berettigelse til at dekretere Arbejdsstandsning under iagttagelse af nærmere angivne Forskrifter — derunder Afgivelse af visse Varsler. Disse Forskrifter er iagttagne ved den herommeldte Strikes Indtræden. Det ligger nær at forstaa den nævnte Bestemmelse saaledes, at der her efter ikke er yderligere at iagttage, for at Arbejdsstandsning for samtlige under vedkommende Organisation hørende Medlemmer lovligt kan indtræde, navnlig saaledes, at der ikke kræves særlig Opsigelse af de med enkelte Arbejdere afsluttede Specialkontrakter med det i samme vedtagne Varsel. Det kan i denne Sammenhæng yderligere anføres, at vedkommende Arbejdsgiver resp. Arbejder gennem de af Organisationen givne Varsler modtager al fornøden Underretning om den forestaaende Arbejdsstandsning, omfattende alle Medlemmer af den vedkommende Organisation, hvorfor Kravet om speciel Opsigelse fra resp. til de enkelte med særlig Kontrakt forsynede Arbejdere ikke ses at tjene andet Formaal end at være en Hindring for, at den lovlig etablerede Arbejdsstandsning fra først af faar det Omfang, som indeholdes i selve Begrebet Strike resp. Lockout. Ifølge derom af Retten indhentede Oplysninger er de to Hovedorganisationer — Dansk Arbejdsgiver og Mesterforening og De samvirkende Fagforbund — ogsaa enige om, at specielle Opsigelsesvarsler bortfalder i Tilfælde af lovlig varslet Arbejdsstandsning.

Efter det saaledes Anførte kan der af Hyrekontrakternes Bestemmelse om et Opsigelsesvarsel af 12 Timer inden Skibets Afgang fra sidste udenlandske Havn ikke flyde nogen Forpligtelse for de Tiltalte, der opsagde Hyren ved Ankomsten hertil overensstemmende med Sølovens § 82, og som forblev ombord, indtil de i Sølovens § 84 nævnte Arbejder var afsluttede, til yderligere at fortsætte Hyren, efter at Striken den 21 Juli 1914 havde taget sin Begyndelse.

Heller ikke de Tiltalte Hansens og Petersens Bortgang fra Skibet kan herefter anses som Rømning, og samtlige de Tiltalte vil derfor være at frifinde, hvorhos Sagens Omkostninger vil være at udrede af det Offentlige.

Nr. 416. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Maren Kirstine Hansine Andersen, Olsens Hustru
(Def. Henriques),

der tiltales for Hæleri.

Antvorskov Birks Ekstrarets Dom af 17 Juli 1915: Tiltalte Maren Kirstine Hansine Andersen, Arbejdsmand Carl Olsens Hustru, bør hensættes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 28 Dage. Saa bør hun og udrede alle af nærværende Sag lovligt flydende Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Overretssagfører Balle, 16 Kr. og til Defensor, Sagfører Schæfer, 12 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 25 August 1915: Underrettsdommen bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 20 Dage. I Salær til Aktor og Defensor her for Retten, Overretsprokurator Nissen og Overretssagfører Munch-Petersen, betaler Tiltalte Maren Kirstine Hansine Andersen, Olsens Hustru, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Maren Kirstine Hansine Andersen, Olsens Hustru, til Højesteretssagførerne Asmussen og Henriques 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Antvorskovs Birks Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Maren Kirstine Hansine Andersen, Olsens Hustru, for Hæleri.

Tiltalte er født den 2 November 1872 og tidligere anset ved Skelskør Købstads Ekstrarets Dom af 5 December 1890 efter Straffelovens § 251 og § 268, jfr. § 37, sammenholdt med § 57, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage og Korsør Købstads Ekstrarets Dom af 20 December 1897 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage.

Ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er hun overbevist om at have den 4 Maj d. A. af sin 15-aarige Datter modtaget som Gave en i Tøj indsyet Kurv, indeholdende Fødevarer til Værdi ca. 10 Kr., skønt Datteren samtidig meddelte hende, at hun samme Dag af sin Husbond, Gaardfæster Simonsens Hustru, Johanne Marie Rasmussen, havde faaet Kurven overleveret for at aflevere den paa en Jernbanestation til Forsendelse, men i Stedet herfor havde tilegnet sig den.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 238, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 20 Dage.

Underrettsdommen, ved hvilken Tiltalte efter samme Lovbestemmelse er anset med lige Straf i 28 Dage, og hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Tiltalte, tiltrædes, vil herefter med den anførte Ændring af Straffetiden være at stadfæste.

Nr. 452.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Jens Skavenius Schmidt (Def. Asmussen),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 19 Oktober 1915: Arrestanten Jens Skavenius Schmidt bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Steinthal og Kaae, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde
kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jens Skavenius Schmidt til Højesteretssagførerne Liebe og Asmussen 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Jens Skavenius Schmidt, der tiltales for Tyveri, er født den 4 Juni 1875, og anset: ved nærværende Rets Dom af 15 Marts 1913 efter Straffelovens § 238, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og ved nærværende Rets Domme af 21 Juni 1913 og 14 August 1914 efter Lov af 3 Marts 1860 § 3 med Tvangsarbejde henholdsvis i 12 Dage og i 18 Dage.

Fire mod ham i Aarene 1911, 1914 og 1915 indledede Undersøgelser, hvorunder han har været fængslet eller anholdt for Tyveri, er sluttede uden Tiltale.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 10 August d. A. omtrent Kl. 5 Eftermiddag blev Arrestanten paagrebet i Folkelukafet paa S/S. Goosebridge, der henlaa ved Flydedokken, idet han sigtedes for Tyveri af en Køjesæk med Klædningsstykker, tilhørende Fyrbøder Louis Seegelken, og som havde beroet i et uafaaaset Skab i Lukafet.

Arrestanten har herom forklaret, at han nævnte Eftermiddag havde mødt en Sømand paa Hjørnet af Brogade og Strandgade, og at denne havde bedt Arrestanten følge med ombord i et ved Flydedokken liggende Skib, eller, som Arrestanten senere har forklaret, uden at sige, hvad Skibet hed, eller hvor det laa, samt bringe hans Sømandstøj i Land, hvorfor han lovede Arrestanten 1 Kr. 25 Øre. De fulgtes ad ombord i Skibet, idet Sømanden gik lige foran Arrestanten, og gik sammen ind i Mandskabets Lukaf under Fordækket, Sømanden lige foran Arrestanten. Arrestanten forklarede oprindeligt til den ved hans Anholdelse optagne Rapport, som han vedstod i de første Forhør i Retten, at Sømanden her gav Arrestanten en fyldt Køjesæk, som stod pakket, da Arrestanten modtog den, og som Arrestanten straks vilde bære i Land. Efter at være gjort bekendt med Vidernes Forklaringer har Arrestanten imidlertid forklaret, at Sækken laa eller stod ved Siden af Køjen og Genstandene i Køjen, og at han tog det ham af Sømanden anviste Tøj fra Køjen og lagde det ned i Køjesækken, hvor ifølge en af Arrestantens Forklaringer en Del af Tingene allerede var nedpakket. Arrestanten har derhos til Slut nægtet nogensinde at have forklaret, at Sømanden gav ham en fyldt Køjesæk.

Smedesvend Theodor Sofus Hansen har imidlertid edelig forklaret, at han laa og arbejdede paa Skibets Dæk lige udfør Mandskabets Lukaf, da han saa Arrestanten komme gaaende alene over Dækket og gaa alene ind i Mandskabets Lukaf paa Fordækket, hvor han saa Arrestanten straks aabne et lille Skab og udtage nogle Genstande, hvorimellem en blaa Skjorte og et Spejl, som han stak i en Køjesæk.

Skibsbygger Henry Glud, med hvem Hansen dengang talte, har ligeledes edelig forklaret, at han saa Arrestanten gaa ind i Folkenes Lukaf, han var da ikke i Følge med Nogen, og dernæst udtage Noget, vistnok Undertøj, fra et Skab og putte det i en Sæk. Vidnet hidkaldte da en paa Dækket arbejdende Sømand.

Denne Sømand, Jesus Martinez, har edelig forklaret, at han efter at være tilkaldt gik ind i Folkelukafet, hvor han traf Arrestanten, der var den Eneste, som opholdt sig derinde, i Færd med at lægge forskellige Beklædningsgenstande og et Spejl, tilhørende Fyrbøder Seegelken, ned i en Køjesæk. Vidnet, der er Spanier og ikke forstaar Dansk,

søgte ved Fagter at gøre ham begribeligt, at han ikke havde Noget der at gøre; men Arrestanten tog Køjesækken med Kosterne paa Nakken, og Vidnet greb derfor fat i ham, og da Arrestanten, efter at have sat Køjesækken fra sig, vilde forsvinde, stillede Vidnet sig i Indgangsdøren, saa at Arrestanten ikke kunde komme ud.

Om den omforklarede Sømand har Arrestanten forklaret, at han var Dansk, og at det var en af Mandskabet; senere har Arrestanten forklaret, at han i hvert Fald var Skandinav. Efter det Oplyste har der imidlertid ikke været danske Søfolk paa Skibet, og der var kun afmønstreret 4 Svenskere 8 Dage før Tyveriet, og disse var afrejst til Malmø.

Arrestanten har endvidere forklaret, at Sømanden var forsvundet, medens de var inde i Lukafet, og at Arrestanten ikke ved, hvor han blev af, hvorhos Arrestanten paa Spørgsmaal om, hvor Tøjet skulde bringes hen, har svaret først: »Det ved jeg ikke«, og derefter: »Til Nyhavn«. Arrestanten har derhos nægtet at have haft Køjesækken paa Nakken.

Efter det saaledes Foreliggende maa Arrestantens usandsynlige Forklaring om Sømanden anses for urigtig, hvorimod Arrestanten, der ifølge sin Fortid maa anses for uærlig og løgnagtig, maa antages at have stjaalet Køjesækken med Indhold, som er vurderet til 10 Kr., paa den af Vidnerne forklarede Maade.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 228 eller i Medfør af dens § 241, 2det Stk., efter § 238 som for 2den Gang begaaet Hæleri, disse Bestemmelser sammenholdte med midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, efter Omstændighederne med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage.

Fredag den 17 December.

Nr. 105. Grosserer **Alexander Warburg** (Bache)

mod

Ingeniør **Th. Gjerstrup** (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Erstatning for retsstridig Konkurrence.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 1 Februar 1915: Indstævnte, Grosserer Alexander Warburg, bør til Citanten, Ingeniør Th. Gjerstrup, betale 1000 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra 3 April 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de under denne Del af

Sagen i den indankede Dom anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til et andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Grosserer Alexander Warburg, til Indstævnte, Ingeniør Th. Gjerstrup, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Citanten, Ingeniør Th. Gjerstrup, anbragt, at Indstævnte, Grosserer Alexander Warburg, som Repræsentant for Indehaverne af et den 25 September 1913 udstedt dansk Patent Nr. 17,897 paa et Apparat til Tørring af Luft ved Anvendelse af Klorcalcium har meddelt forskellige Tobaksfabrikantfirmaer, til hvem Citanten dels havde solgt, dels var traadt i Forbindelse med om Salg af nogle af ham i samme Øjemed og ved Anvendelse af samme Middel konstruerede Apparater, at Forhandling og Benyttelse af Citantens Apparater var i Strid med fornævnte Patentret, hvilke Meddelelser, der er urigtige, har paaført Citanten Tab, særlig da Indstævnte overfor enkelte af Firmaerne har bebudet Søgsmaal for Krænkelser af Patentretten, saafremt de anvendte det af Citanten forhandlede Apparat. Citanten har derfor paaستاet Indstævnte dels tilpligtet at anerkende, at det af Citanten konstruerede Apparat ikke er i Strid med nævnte Patentret, eller kendt uberettiget til at paaستا, at Apparatet krænker Patentretten, og dels tilpligtet at betale Citanten en Erstatning af 1459 Kr., nemlig 459 Kr., der vilde udgøre Citantens Nettofortjeneste paa 3 Apparater, som Aktieselskabet A. M. Hirschsprung & Sønner havde bestilt, men under Henvisning til Indstævntes Indsigelser nægtede at modtage, og 1000 Kr. for det ham isvrigt paaførte Tab tilligemed Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 3 April f. A., til Betaling sker, samt endelig Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han har gjort gældende, at han med fuld Føje har gjort de Tobaksfabrikanter, til hvem saavel han som Citanten falbød deres Apparater, bekendt med det eksisterende Patent og advaret dem imod at gøre Indgreb i de ved Patentet skabte Rettigheder, idet han gjorde opmærksom paa, at Patentretten krænkedes, naar den ved Patentet beskyttede Fremgangsmaade benyttedes i Erhvervsøjemed, selv

om Fremgangsmaaden anvendtes ved Apparater, der var konstrueret anderledes end det patenterede.

Hvad angaar Citantens førstnævnte Paastande, findes de efter deres Beskaffenhed og det Retten paa disse Punkter forelagte mangelfulde Oplysningsgrundlag ikke, som Sagen foreligger, at kunne tages under Paakendelse.

Med Hensyn til det af Citanten efter det Ovenanførte til Støtte for sin Paastand om Erstatning Anbragte fremgaar af Proceduren og Sagens Oplysninger Følgende:

Efter at Indstævnte foranlediget ved Citantens Konkurrence havde henledt de paagældende Tobaksfabrikanters Opmærksomhed paa det bestaaende Patent og derefter havde erfaret, at Citanten overfor Fabrikkerne gjorde gældende, at de ikke ifaldt noget Ansvar ved at bruge hans Apparater, da de var konstruerede anderledes end det patenterede, lod Indstævnte en Sagkyndig foretage en sammenlignende Undersøgelse af det patenterede Apparat og et hos en herværende Fabrikant anbragt Apparat, som han — efter hvad der maa antages — formenter var leveret af Citanten. Paa Grundlag af en fra den Sagkyndige heretter fremkommen Udtalelse afgav Indstævntes Sagfører paa Indstævntes Foranledning en Erklæring, hvori udtales, at da det af den Sagkyndige undersøgte, ikke patenterede Apparat anvender den ved Patentkravet beskyttede Fremgangsmaade, sker der ved Anvendelse af denne i Erhvervsøjemed Indgrib i de af Patentkravet flydende Rettigheder. Under 23 Januar f. A. gjorde Indstævnte Direktøren for Hirschsprungs Fabriker, der da — hvad Indstævnte vidste — havde faaet installeret et af Citanten konstrueret Apparat, bekendt med disse 2 Erklæringer, og i Skrivelser af 28 og 31 s. M. stillede Indstævnte Aktieselskabet Søgemaal i Udsigt i Anledning af Benyttelsen af det ikke patenterede Apparat, af hvilket Selskabet under 27 s. M. hos Citanten havde bestilt endnu 2 Eksemplarer, som Selskabet derefter nægtede at modtage.

Under 3 Februar f. A. meddelte Indstævntes Sagfører Tobaksfabrikkerne Horwitz & Kattentid, at han af Ejerne af nævnte Patent var anmodet om at foretage Retsskridt overfor Firmaet, idet de formenter, at Firmaet benyttede et Tørringsapparat, der var i Strid med Patentkravet, til hvilken Antagelse Indstævntes Sagfører efter de ham forelagte Oplysninger« sluttede sig.

Derhos maa det efter Proceduren og Sagens Oplysninger antages, at de ovennævnte af den Sagkyndige og af Indstævntes Sagfører afgivne Erklæringer er brugte overfor eller tilstillede ikke faa af de Kunder, hos hvem Parterne konkurrerede.

Da det nu af Citanten ubestridt er anført, at det upatenterede Apparat, der var Genstand for den Undersøgelse, der ligger til Grund for den af Indstævntes Sagfører afgivne Erklæring, ikke er konstrueret eller leveret af Citanten, og det saaledes undersøgte Apparat netop med Hensyn til det under Sagen paaberaabte Patentkrav efter en foreliggende af en Sagkyndig afgiven Udtalelse adskiller sig fra det af Citanten konstruerede, og da Indstævnte efter Sagens Oplysninger forud for nævnte Undersøgelse har ladet i hvert Fald et fra Citanten hidrørende Apparat undersøge og saaledes burde have sikret sig, at den Undersøgelse og den Erklæring, han lagde til Grund for sine Indsigel-

ser, virkelig angik et tilsvarende af Citanten konstrueret Apparat, findes Indstævnte ved de af ham eller paa hans Foranledning efter det Ovenanførte foretagne Henvendelser, der efter det Foreliggende maa anses foretagne for at modarbejde Citantens Konkurrence, at have udvist et overfor denne retsstridigt Forhold. Da der derhos efter det Oplyste ved disse Henvendelser maa antages at være paaført Citanten Tab, vil hans Paastand om Erstatning være at tage til Følge, dog at Beløbet efter Omstændighederne passende findes at kunne ansættes til 1000 Kr. med Renter som paastaet.

Indstævnte vil derhos have at godtgøre Citanten Sagens Omkostninger med 200 Kroner.

Mandag den 20 December.

Nr. 381.

Højesteretssagfører Møldrup

mod

Carl Ludvig Alexander Frederiksen (Def. Bagger),

der tiltales for Forsøg paa Røveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 3 August 1915: Arrestanten Carl Ludvig Alexander Frederiksen bør straffes med Tugthusarbejde i 6 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Godskesen og Meyer eller nu dennes Dødsbo, 60 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Afsigelsen af den indankede Dom har Tiltalte erkendt, at det er ham, der den 7 Februar d. A. har forøvet den i Dommen omtalte Vold mod Marie Rasmussen, og at det var i den Hensigt at begaa Indbrudstyveri hos Enkefru Cohn, at han Natten mellem den 28 Februar og den 1 Marts d. A. indfandt sig i St. Regnegade Nr. 3. Men han har benægtet, at han ved nogen af disse Lejligheder har haft røverisk Hensigt. Efter alt Foreliggende kan det imidlertid ikke betvivles, at Tiltalte i begge Tilfælde har gjort sig skyldig i Forsøg paa Røveri som i Dommen antaget. Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Carl Ludvig Alexander Frederiksen til Højesterets-sagførerne Møldrup og Bagger 80 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Carl Ludvig Alexander Frederiksen, der tiltales for Forsøg paa Røveri, er født den 15 November 1887 og tidligere anset: ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 3 Marts 1906 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 1 Maj 1909 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved nærværende Rets Dom af 26 Februar 1910 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Højesterets Dom af 1 Februar 1912 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet simpelt Tyveri og i Medfør af § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og ved nærværende Rets Dom af 31 Oktober 1914 efter Straffelovens § 270, jfr. § 46, og Lov af 3 Marts 1860 § 1, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 8, 1ste Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Arrestanten, der fra den 9 November til den 23 December 1910 og fra den 13 Februar til den 27 Marts 1911 har været arresteret ved forskellige af Rettens Kriminalkamre som sigtet for Tyveri, er ved Rettens Dom af 16 Maj 1914 frifundet for Tyveri, hvorhos han i Tiden fra den 12 til den 22 Februar d. A. har været arresteret ved et af Rettens Kriminalkamre som sigtet for Tyveri, men Sagen sluttedes uden Tiltale.

Den 7 Februar d. A. Kl. 10¹/₄ Form. anmeldte Tjenestepige Marie Rasmine Rasmussen, der tjente hos Enkefru Augusta Cohn, født Rubin, boende St. Regnegade Nr. 3, 2den Sal, at hun ca. ¹/₂ Time forinden havde været Genstand for voldeligt Overfald. Hendes Anmeldelse og med Ed bekræftede Vidneforklaring gaar nærmere ud paa, at hun, da der var bleven ringet paa Lejlighedens Hoveddør, saa, at der stod to hende ubekendte Mandspersoner udenfor Døren; den ene af Mændene traadte rask ind i Entreen, idet han sagde: »Det er Politiet, vi vilde gerne tale med Fru Cohn«, og da hun derpaa bad ham vente udenfor paa Trappen, greb han hende om Halsen med højre Haand og tvang hende bagover ned paa Gulvet, idet han klemte haardt til. Anmelderinden sparkede om sig og satte sine Negle i vedkommende Mandspersons Kind for derved at frigøre sig; hun var ved at tabe Bevidstheden, da hun hørte ham mumle Noget om, at hende skulde de snart blive færdig med, men omtrent samtidig løsnedes hans Tag om hendes Hals saa meget, at hun fik Luft og udstødte nogle Skrig, hvorefter han udtalte: »Vær rolig Frue, vi skal ikke gøre Dem Fortræd«, men da hun vedblev at skribe, sprang han, der havde ligget bøjet over hende, op og løb ned ad Trappen sammen med den anden Mandsperson, der under det Passerede var traadt ind i Entreen.

Anmelderinden paaviste ifølge den i Anledning af Anmeldelsen optagne Rapport paa Politistationen, at der fortil paa venstre Side af hendes Hals fandtes to mindre, let blødende Saar; i Saarenes Omrids var Huden rødflammet og noget hævet.

I Forhøret den 3 Marts d. A. konstateredes det, at der paa venstre Side af Anmelderindens Hals endnu fandtes et ubetydeligt rødt Mærke.

Anmelderinden vil ikke have haft yderligere Mën af den hende tilføjede Overlast.

Fru Cohn, der ifølge sin Forklaring ved den omhandlede Lejlighed laa i sin Seng og vaagnede ved at høre Dørklokken ringe, men iøvrigt intet hørte til det Passerede, har forklaret, at der den 5 s. M. var blevet telefoneret til hende af en Person, der forespurgte, om hun havde en Pige, der hed Petersen, og, da hun benægtede dette, udtalte, at det var Politiet, og forespurgte, om hun ikke havde haft en Pige af dette Navn med Tilføjende, at det drejede sig om Tyveri af noget Sølvtøj. Fru Cohn, der ogsaa besvarede dette Spørgsmaal benægtende, forespurgte, om det var fra Antonigades Politistation, der blev telefoneret, hvilket blev besvaret bekræftende.

Ved den stedfundne Undersøgelse er det oplyst, at der ikke fra den nævnte Politistation er blevet telefoneret til Fru Cohn som omhandlet.

Ved de henholdsvis af Politibetjentene Nr. 802, Reinholdt, og Nr. 708, Petersen, samt Tjener Karl Kristian Frederik Petersen og den gentagne Gange for Tyveri straffede Theodor Klein Petersen afgivne, for de 3 Førstnævntes Vedkommende beedigede Forklaringer, er der derhos oplyst Følgende:

Klein Petersen har forklaret, at Arrestanten den 28 Februar d. A. tidlig paa Eftermiddagen, mens han opholdt sig som Gæst paa St. Jakobs Gæstehjem, hvor Klein Petersen arbejdede som Kellner, fortalte, at han og Georg Reisenberg havde været sammen om et Nummer, men at Reisenberg var en rigtig skidt Kammerat at være sammen med. Da Klein Petersen trængte ind paa Arrestanten for at faa Rede paa, hvad denne sigtede til, forklarede Arrestanten nærmere, at han sammen med Reisenberg havde været oppe hos en velhavende Jødedame i Regnegade, til hvem han forinden under Foregivende af, at det var fra Antonigades Politistation, havde telefoneret, at en af hendes tidligere Tjenestepiger sad arresteret og var fundet i Besiddelse af noget Sølvtøj, hvorfor Politiet vilde komme op at tale med hende. Arrestanten fortalte videre, at han og Reisenberg derefter var gaaet op til vedkommende Dame, og mens Reisenberg havde passet paa Pigen, der lukkede op, gik Arrestanten ind og kværkede Fruen. Reisenberg havde imidlertid vist sig som en Kryster, idet han havde staaet paa Trappen og rystet og sagt, at han ikke vilde være med mere, og at han vilde gaa. Arrestanten havde saa sagt: »Gaa Du bare« til Reisenberg, men i det samme havde det ringet paa en Klokke, og Arrestanten var da selv blevet bange, hvorefter de begge løb deres Vej.

Efter at Arrestanten havde fortalt dette, spurgte han ifølge Klein Petersens Forklaring denne, om han ikke vilde være med til et nyt Forsøg; Sagen var ganske oplagt, idet der ikke var sket Anmeldelse til Politiet, og Damen ikke turde anmelde Noget, idet hun havde sin Formue liggende hjemme og var bange for, at dennes Størrelse skulde

Færdig fra Trykkeriet den 5 Januar 1916.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Fränkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 45.

Mandag den 20 December.

blive røbet til Skattemyndighederne. Klein Petersen gik paa Skrømt ind paa Arrestantens Forslag og aftalte med ham, at han kunde hente ham Klokken 1 om Natten.

Efter at Arrestanten var gaaet, satte Klein Petersen Tjener Karl Petersen, der ligeledes var Opvarter paa Gæstehjemmet, ind i Sagen, og af nogle nærmere Oplysninger, Arrestanten havde givet Klein Petersen om Gerningsstedet, fandt de ud, at den omtalte Dame maatte være Fru Cohn i St. Regnegade Nr. 3. Klein Petersen og Karl Petersen enedes derefter om at give Politiet Underretning om Sagen, og Karl Petersen bad i Henhold til denne Aftale i et Brev, der er kommet til Stede under Sagen, Politibetjent Reinholdt om snarest samme Dag at komme hen til ham.

Samme Eftermiddag indfandt Politibetjentene Reinholdt og Petersen sig paa Gæstehjemmet, hvor Klein Petersen gjorde dem bekendt med den Samtale, han havde haft med Arrestanten, og det blev nu aftalt, at Klein Petersen paa Skrømt skulde gaa ind paa den af Arrestanten foreslaaede Plan.

Klokken ca. 1 om Natten indfandt Arrestanten sig atter paa Gæstehjemmet, hvor han traf Klein Petersen, sammen med hvem han kort efter forlod Gæstehjemmet. Mens de gik hen ad Gaden, satte Arrestanten Klein Petersen nærmere ind i Sagen og fortalte ham, at Damen hed Fru Cohn og boede i Regnegade Nr. 3, hvorhos han forsikrede, at der ikke var sket nogen Anmeldelse, idet der ikke havde staaet Nogetsomhelst i Aviserne om det.

Arrestanten og Klein Petersen begav sig derefter til Store Regnegade Nr. 3, idet de kørte en Del af Vejen i Automobil, og paa Vejen sagde Arrestanten, at Klein Petersen blot skulde holde Vagt ved Døren, idet Arrestanten nok skulde tage sig af det Øvrige. Efter Klein Petersens Forklaring fortalte Arrestanten yderligere, at han vilde kvæle Fru Cohn med Haanden og lægge et Tæppe over Hovedet paa hende, saa at hun ikke kunde skrike, dog at Klein Petersen ikke er sikker paa, om det var Fru Cohn eller dennes Tjenestepige, Arrestanten vilde kvæle, idet det muligt var hans Mening, at han vilde kaste et Tørklæde over Hovedet paa Fru Cohn og kværke Tjenestepigen.

Efter at Arrestanten og Klein Petersen var naaede hen til Ejendommen Store Regnegade Nr. 3, aabnede Klein Petersen — med hvem Arrestanten om Eftermiddagen havde aftalt, at han skulde medbringe

et Antal Nøgler til Udvalg til Brug baade for Gadedøren og Entrédøren — den aflaaede Gadedør med en af de medbragte Nøgler. Efter at de saaledes var komne ind paa Ejendommens Trappegang, smækkede de Gadedøren til efter dem, saa at den derved var aflaaet, og da Klein Petersen til Arrestanten udtalte, at det vel var sikkert, at det var den rigtige Ejendom, strøg Arrestanten en Tændstik og viste paa Navnepladen, at der for 2den Sal stod Enkefru A. Cohn. De gik derefter op ad Trappen til 1ste Sal, men da Klein Petersen nu blev betænkelig over, at Politiet endnu ikke var kommet til Stede, sagde han til Arrestanten, at det forekom ham, at han fra Gaden havde set, at der var Lys i en Lejlighed paa 1ste Sal, samt at det var bedst at se efter. Gennem et Trappevindue saa de, at der udenfor Indgangsdøren stod 2 Damer og ruskede i den aflaaede Dør, og efter at Damerne var gaaet deres Vej, gik de ned i Stueetagen.

Politibetjentene Reinholdt og Petersen, der paa Gaden i Nærheden af Gæstehjemmet havde afventet, at Arrestanten efter den med Klein Petersen truffene Aftale indfandt sig paa Hjemmet og fulgtes med Klein Petersen derfra, og som fulgte efter Arrestanten og hans Ledsager, kom nu til Stede og gav sig til at ruske i Gadedøren, og da Arrestanten blev forskrækket herover, løb han og Klein Petersen ud i Ejendommens Gaard, hvor Arrestanten imidlertid blev anholdt af Betjentene, der nu havde lukket sig ind ad Gadedøren. Da Politibetjentene kom, raabte Arrestanten: »Gud ved, hvad der blev af de 2 Pige-børn«, efter Klein Petersens Formening øjensynligt i den Hensigt at give det Udseende af, at de havde været i Selskab med 2 Kvinder.

Efter Klein Petersens Forklaring har Arrestanten hverken med Hensyn til det første eller med Hensyn til det sidste Overfald udtalt sig udtrykkeligt om, hvorvidt han havde til Hensigt at berøve Marie Rasmussen Livet, men efter hans hele Fremstilling har Klein Petersen nærmest haft det Indtryk, at det var hans Hensigt ved det første Overfald at berøve hende Livet, medens Klein Petersen efter sin Forklaring nærmest har haft det Indtryk, at det ved det af Arrestanten planlagte andet Overfald ikke var dennes Hensigt at berøve Marie Rasmussen eller Fru Cohn Livet.

Arrestanten har vedholdende benægtet, at det er ham, der den 7 Februar har overfaldet Marie Rasmussen, og nægtet at kende noget til Georg Reisenberg.

Arrestanten har ligeledes nægtet, at det er ham, der har telefoneret til Fru Cohn, og gjort gældende, at det er Løgn, hvad Klein Petersen har forklaret om, hvad Arrestanten skulde have betroet ham angaaende Overfaldet eller aftalt med ham angaaende den nye Plan.

Om Grunden til sin Tilstedeværelse i Ejendommen Store Regnegade Nr. 3 Natten mellem den 28 Februar og 1 Marts har Arrestanten til at begynde med forklaret, at han og Klein Petersen i »Figaro« havde truffet 2 ham ubekendte Piger, sammen med hvem de kørte til Store Regnegade Nr. 3, hvov Pigerne sagde, at de boede, men senere har Arrestanten ændret sin Forklaring derhen, at Klein Petersen om Eftermiddagen havde fortalt, at han kendte 2 Piger i Regnegade, samt at han for at træffe Pigerne hentede Klein Petersen Kl. 1 om Natten og kørte med ham hen i Regnegade.

Arrestanten har videre forklaret, at Klein Petersen, saa vidt han

husker, havde Nøgler fremme, da de kom til Gadedøren, men at Døren vistnok stod aaben, samt at de derefter gik ind i Gaarden, men at Politibetjentene kom, inden de var naaet til Baghuset, hvor Klein Petersen havde fortalt, at Pigerne boede.

Georg Reisenberg, der er en tidligere straffet Person, og som har været arresteret under Sagen, men mod hvem der ikke er rejst Tiltale under Sagen, har ligeledes nægtet at have deltaget i Overfaldet eller at kende Arrestanten, i hvert Fald husker han ikke at have været sammen med Arrestanten.

Marie Rasmussen, der ved sin Anmeldelse gav et Signalement af Arrestanten, der efter det Oplyste maa antages at stemme med hans Udseende, har imidlertid med Bestemthed genkendt Arrestanten som den Person, der overfaldt hende, medens hun om Reisenberg har forklaret, at denne meget ligner Arrestantens Ledsager, uden at hun dog med absolut Sikkerhed kan genkende ham.

Arbejdsmand Axel Rasmussen, der tidligere har været i Sag sammen med Arrestanten og er straffet for Tyveri og Hæleri, har derhos som Vidne afgivet følgende Forklaring:

En Dag efter Arrestantens Løsladelse den 22 Januar d. A. traf han Arrestanten, der fortalte ham, at han havde en Plan, der gik ud paa at tage hen til en gammel Dame og stjæle hendes Penge. Arrestanten foreslog Rasmussen at tage med og sagde, at Rasmussen skulde »holde paa« Tjenestepigen, medens Arrestanten skulde stjæle Pengene. Rasmussen erklærede imidlertid, at han ikke vilde gaa ind paa Planen. Da Rasmussen en Mandag Aften, nogle Dage efter denne Samtale, atter traf Arrestanten, havde denne nogle Riffter paa den venstre Kind, og Arrestanten fortalte da, at han sammen med Reisenberg havde været oppe hos den omtalte gamle Dame, hvem han navngav som Fru Cohn uden dog at fortælle, hvor hun boede. Arrestanten fortalte videre, at Reisenberg var bleven bange og var løbet bort, samt at Arrestanten havde holdt paa Tjenestepigen, der havde kradset ham paa Kinden, hvorfor han nu skulde til Barberen for at faa Rifterne udslettet. Rasmussen, der er vidende om, at Arrestanten og Reisenberg godt kender hinanden, idet han flere Gange har set dem sammen, traf dem samme Aften i »Kæden« og hørte der, at Arrestanten udskældte Reisenberg, fordi denne var løbet sin Vej. Senere spurgte Rasmussen Reisenberg, om det var rigtigt, at denne havde været med til det omtalte »Nummer«, hvilket Reisenberg bekræftede uden nærmere at omtale, hvad han og Arrestanten havde foretaget sig.

Under et Reassumtionsforhør har Axel Rasmussen siden forklaret, at Arrestanten, da han berettede Rasmussen om det første Overfald, fortalte, at han havde grebet Tjenestepigen fast om Struben, og at hun, da hun laa paa Gulvet, sagde: »Lad mig leve, lad mig leve«, hvortil Arrestanten havde svaret: »Ja, jeg skal nok lade Dem leve, hvis De vil sige mig, hvor Deres Penge er, og tie stille, saa skal jeg ikke røre et Haar paa Deres Hoved«. Om det har været Arrestantens Hensigt at tage Livet af Pigen, tør Rasmussen ikke udtale sig om, men han har nærmest haft det Indtryk, at Arrestanten kun har villet bedøve hende.

Arbejdsmand Hjalmar Valdemar Hansen har forklaret, at han en Dag, meget muligt i Begyndelsen af Februar Maaned d. A., traf Arre-

stanten, der havde nogle Rifter paa den ene Kind; Arrestanten gik da ind i en Ejendom efter at have bedt Hansen om at venté udenfor, og da Arrestanten kom tilbage, var Rifterne dækkede med Noget, der saa ud som hvidt Mel.

Saa vel Arrestanten som Reisenberg har benægtet Rigtigheden af Axel Rasmussens Forklaring.

Arrestanten har derimod ikke villet benægte Rigtigheden af Hjalmar Hansens Forklaring, idet han har erkendt, at han har haft nogle Rifter paa den ene Kind, uden dog at kunne erindre, hvorfra de hidrørte, ligesom han heller ikke vil kunne huske at have dækket Rifter med Mel.

Efter alt det saaledes Foreliggende — hvortil kommer, at fornævnte Tjener Karl Petersen har forklaret, at han Natten mellem den 28 Februar og 1 Marts hørte, at Arrestanten til Klein Petersen udtalte: »Jeg skulde bare have haft Dig med forrige Gang, saa var det nok gaaet bedre«, samt at Formand Hans Dines Jensen i Forhøret den 26 Marts har forklaret, at Arrestanten nogen Tid forinden til ham havde udtalt, at han »tænkte paa at lave et Nummer« — findes det under Hensyn til Arrestantens forbryderske Fortid og hans under Sagen afgivne vaklende Forklaringer uden Betænelighed at anse det for bevist, at Arrestanten den 7 Februar d. A. i røverisk Hensigt har overfaldet Marie Rasmussen som af denne forklaret, samt, idet den af Klein Petersen afgivne Forklaring forsaavidt lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, at Arrestanten Natten mellem den 28 Februar og 1 Marts d. A. for at begaa Røveri fra Fru Cohn har indfundet sig i den ommeldte Ejendom.

Anmelderinden Marie Rasmussen har vel forklaret, at det er hendes Opfattelse, at det var Arrestantens Hensigt at tage Livet af hende, men efter det Foreliggende findes det ikke bevist, at Arrestanten for at opnaa sin Hensigt har villet skille noget Menneske fra Livet.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 243, jfr. § 46, efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 6 Aar og have at betale Aktionens Omkostninger.

Tirsdag den 21 December.

Nr. 435.

Højesteretssagfører Bache

mod

Johan Gustaf Hofverberg (Def. Bagger),

der tiltales for Tyveri og Forsøg derpaa.

Kriminal- og Politirettens Dom af 25 September 1915:
Arrestanten Johan Gustaf Hofverberg og Arrestantinden Emma Katrine

Antonette Thorvaldsen, Hofverbergs Hustru, bør straffes, Arrestanten med Tugthusarbejde i 3 Aar, Arrestantinden med Forbedringshusar- i 8 Maaneder og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Cortsen og Siesby, 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Johan Gustaf Hofverbergs Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paa- anket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højeste- ret betaler Tiltalte Johan Gustaf Hofverberg til Højesteretssagførerne Bache og Bagger 60 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Johan Gustaf Hofverberg og Arrestantinden Emma Katrine Antonette Thorvaldsen, Hofverbergs Hustru, tiltales, Arrestanten for Tyveri og Forsøg derpaa, Arrestantinden for Tyveri.

Arrestanten er født den 7 Januar 1883 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 17 December 1901 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved nær- værende Rets Dom af 5 Januar 1907 efter midlertidig Straffelovs § 4 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 15 September 1908 efter Lov af 1 April 1905 § 4 med Tvangsarbejde i 8 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 27 Aug- ust 1910 efter Straffelovens § 230, 2det Stk., med Forbedringshus- arbejde i 18 Maaneder og ved Højesterets Dom af 11 Oktober 1912 efter Straffelovens § 231, 2det Stk., med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Arrestanten blev ved sin Løsladelse fra Horsens Straffeanstalt efter at have afsonet den ham sidst idømte Straf henført til Bedøm- melsesklassen for Fanger, der udgaa kendelig sløvede eller med ond Villie.

Ifølge de tilvejebragte Oplysninger er Sagens Omstændigheder følgende:

Den 6 Marts d. A. Kl. ca. 7¹/₂ om Eftermiddagen foranledigede Studerende Jens Ilsted Arrestanten anholdt som sigtet for Forsøg paa groft Tyveri.

Ifølge den af Ilsted afgivne Anmeldelse og Vidneforklaring hørte han den paagældende Eftermiddag, mens han opholdt sig i et af Væ- relserne i en Lejlighed paa 5te Sal i Ejendommen Gl. Kongevej Nr. 9, at der blev banket paa Døren til Sideværelset, fra hvilket Døren fører

ud til en Gang, til hvilken der er uhindret Adgang fra Trappen; han foretog sig Intet i Anledning heraf, men kort efter hørte han, at der blev stukket en Nøgle ind i Laasen paa den nævnte Dør, der var aflaaaset, og da han nu gik ind i Sideværelset, saa han, at Døren til Gangen var aabnet, og at Arrestanten stod i Døraabningen. Arrestanten tog Flugten, men blev forfulgt af Anmelderen og paagreben i en nærliggende Gaard.

Ved den samme Aften foretagne Politiundersøgelse fandtes en fremmed Nøgle siddende i Laasen til ommeldte Dør.

Arrestanten, der har nægtet sig skyldig i noget Ulovligt, har forklaret, at han indfandt sig ved Lejligheden for at opsøge en Skræder Nielsen, han mente boede der, at Døren blev aabnet af Anmelderen, da Arrestanten bankede paa, samt at han løb, fordi han blev bange. Om Grunden til, at Arrestanten blev bange, forklarede han til at begynde med, at Anmelderen, da denne aabnede Døren, beskyldte Arrestanten for at have ladet sit Vand paa Trappen og gjorde Mine til at slaa Arrestanten, men senere har Arrestanten forklaret, at Anmelderen ikke gjorde Mine til at slaa, samt at Anmelderen først, mens han forfulgte Arrestanten ned ad Trappen, raabte noget Lignende som, at Arrestanten havde ladet sit Vand paa Trappen, og Arrestantens endelige Forklaring gaar ud paa, at han ikke ved, hvorfor han blev bange, og at han løb, fordi han ikke vilde have noget Vrøvl ud af Sagen.

Arrestanten vil ikke kende noget til Nøglen, der fandtes i Dør-laasen.

Arrestanten forklarede til den ved hans Anholdelse optagne Politirapport først, at han vilde besøge Skræder Nielsen, hvem han vilde have kendt for ca. 3 Aar siden, men berigtigede allerede til Rapporten sin Forklaring derhen, at han vilde bestille et Sæt Tøj hos Skræder Nielsen, hvem han kun kendte fra, at denne havde avterret med billige Tøjreparationer.

Efter det Oplyste har der imidlertid ikke boet nogen Skræder Nielsen i den ommeldte Ejendom.

Efter alt det Foreliggende og i Betragtning af Arrestantens vaklende og usandsynlige Forklaringer samt hans forbryderske Fortid findes det uden Betænkelighed, idet den af Anmelderen afgivne Forklaring lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, at anse det for bevist, at Arrestanten i tyvagtig Hensigt har indfundet sig i Ejendommen og med falsk Nøgle aabnet den aflaaede Dør til Lejligheden.

Den 11 Februar dette Aar anmeldte Tjenestepige Molline Sophie Hansen, at der samme Dags Eftermiddag Klokken mellem 2 og 3 fra hendes aflaaede Værelse i Ejendommen Vesterbrogade Nr. 11 A, 5te Sal, var stjaalet en Del henholdsvis hende og hendes Kæreste, Bankassistent Gustav Lyum, tilhørende Beklædningsgenstande samt en Sidstnævnte tilhørende Champagnekurv. Ifølge Anmeldelsen havde Kosterne beroet dels frit fremme, dels i et uafaaaset Skab, og Tyven havde skaffet sig Adgang til Værelset med falsk Nøgle eller Dirk.

Ved en i Anledning af Arrestantens Anholdelse i dennes og Arrestantindens fælles Hjem foretagen Husundersøgelse fandtes bl. a. en Champagnekurv, 1 Forklæde, 1 Chemise og et Haandklæde samt en

Laaneseddel, efter hvilken der den 5 Marts d. A. bl. a. var pantsat et Par Damebenklæder.

Disse Koster har Nicoline Hansen, der har bekræftet sin Forklaring med Ed, genkendt som stjaalne ved den nævnte Lejlighed.

Medens Arrestanten har nægtet at kende noget til disse Koster — bortset fra, at han efter en Del Benægten har erkendt at have set Champagnekurven i hans og Arrestantindens Soveværelse, hvor den af dem begge blev benyttet til Snavsetøj —, har Arrestantinden — der har erkendt, at det er hende, der har pantsat Kosterne efter Laanesedlen og af vedkommende Pantelaaner er genkendt som Pantsætter-sken —, forklaret, at de er hendes lovlige Ejendom, idet hun dels vil have haft dem i Tiden fra før hun blev gift for ca. 8 Aar siden, dels vil have købt dem i Sommeren 1914, dels endelig vil have faaet dem af en Kvinde, der i 1912 er rejst til Amerika.

Arrestantinden fandtes endvidere, mens hun var arresteret under nærværende Sag, i Besiddelse af en Bluse, der af Nicoline Hansen er genkendt som stjaalet ved det omhandlede Tyveri. Om denne Bluse har Arrestantinden forklaret, at hun har købt den for ca. $\frac{1}{2}$ Aar siden.

Der er imidlertid intet oplyst til Bestyrkelse af Rigtigheden af Arrestantindens Anbringender om hendes Adkomst til de anmeldte Koster. Nicoline Hansen har derimod behørig godtgjort sin Ejendomsret til Blusen, hvorhos de under Sagen tilvejebragte Oplysninger i høj Grad bestyrker Rigtigheden af hendes Forklaring om, at de øvrige Koster hidrører fra Tyveriet, hvorved bemærkes, at hendes fornævnte Kæreste edelig har forklaret, at Kurven er af ganske samme Slags som en ham tilhørende, der har staaet paa Nicoline Hansens Værelse, samt at Nicoline Hansens Madmoder, Fru Erna Kristine Schübeler, edelig har bekræftet, at det nævnte Haandklæde er hende tilhørende og hende frakommet uden hendes Vidende og Villie.

Endelig bemærkes, at en Klædning og en Skindkrave, der af 2 Laanekontorer er fremlyste som pantsatte den 11 Februar d. A., er genkendte af Nicoline Hansen som stjaalne ved den ommeldte Lejlighed; Pantelaanerskerne Fru Line Johanne Christensen, født Jensen, og Frøken Marie Oline Mortensen har vel edelig forklaret, at de tror, at Arrestantinden er identisk med den Kvinde, der pantsatte henholdsvis Klædningen og Kraven, men mod Arrestantindens Benægtelse skønnes det ikke tilstrækkelig bevist, at hun har pantsat disse Koster eller paa anden Maade været i Besiddelse af dem.

Den 5 Marts d. A. Kl. 4 Eftermiddag anmeldte Fru Elsa Albertine Franciska Suhr-Westi, født Jensen, at der i Tiden fra den foregaaende Dags Middag var frastjaalet hende en Del Beklædningsgenstande m. v., der havde beroet dels frit fremme, dels i uafaaet Gemme i hendes aflaaede Værelse, Vesterbrogade Nr. 13, 4de Sal, til hvilket Tyven havde skaffet sig Adgang med falsk Nøgle eller Dirk.

Blandt de ifølge fornævnte Laaneseddel pantsatte Koster fandtes 2 Chemiser, der af Fru Suhr-Westi er genkendte som hende frastjaalne ved det ommeldte Tyveri.

Arrestantinden, der som ovenfor anført har erkendt, at det er hende, der har pantsat Chemiserne, har nægtet sig skyldig i Tyveriet og forklaret, at hun har haft Chemiserne, fra før hun blev gift.

Efter at Arrestanten var bleven anholdt under nærværende Sag, blev der den følgende Dag af nogle Drengene i den Gaard, hvor Arrestantens Paagribelse fandt Sted, fundet en Nøgle, der af Arrestantinden er genkendt som hørende til hendes og Arrestantens Lejlighed, og det har vist sig, at Nøglen passer saavel til Arrestantens Entrédør som til Døren til Anmelderindens Værelse.

Arrestanten, der har nægtet sig skyldig i Tyveriet og nægtet at kende noget til de omhandlede Chemiser, har ligeledes benægtet, at Nøglen er ham tilhørende.

Da Arrestanten imidlertid har erkendt at have været i Besiddelse af en Nøgle til sin Lejlighed, og denne Nøgle ikke er fundet paa det af ham anviste Sted, maa det antages, at den fundne Nøgle er Arrestanten tilhørende og af ham bortkastet ved Anholdelsen.

Fru Suhr-Westi har aflagt Tilhjemlingsed med Hensyn til de 2 Chemiser og paa behørig Maade godtgjort sin Ejendomsret til disse. Hun har endvidere forklaret, at hun mener at kunne genkende en tredie efter den ommeldte Laaneseddel pantsat Chemise som hende frastjaalet ved samme Lejlighed, men at hun, da Chemisen er af ganske almindeligt Udseende, ikke kan aflægge Ed derpaa.

Arrestantinden har ogsaa med Hensyn til denne Chemise forklaret, at den har tilhørt hende allerede, før hun blev gift.

Fru Suhr-Westi har ansat Værdien af de ved Tyveriet stjaalne Koster til ialt 105 Kr.

Efter det Anførte maa Arrestantindens Forklaring om hendes Adkomst til de omtalte fra de 2 Tyverier hidrørende Koster anses for løgnagtig.

Under Hensyn til, at der i Arrestantens og Arrestantindens fælles Lejlighed og paa Arrestantindens Person er forefundet flere forskellige Koster hidrørende fra Tyveriet Vesterbrogade 11 A, at Arrestantinden yderligere har pantsat et Par Damebenklæder hidrørende fra dette Tyveri, at Arrestantinden den 5*) Marts — samme Dag, som Tyveriet i Ejendommen Vesterbrogade 13 blev begaaet — har været i Besiddelse af og pantsat Koster hidrørende fra dette Tyveri, at Arrestanten ved sin Anholdelse den følgende Dag har søgt at skille sig af med en Nøgle, der kunde oplukke Døren til Fru Suhr-Westis Værelse i sidstnævnte Ejendom, at Arrestanten, der gentagne Gange tidligere er straffet for Tyveri, under nærværende Sag gribes paa forsk Gerning under Forsøget paa at begaa Indbrudstyveri i Ejendommen Gamle Kongevej 9, og at baade Arrestanten og Arrestantinden i deres sidste Sag mod deres Benægtelse blev ansete henholdsvis for Tyveri og Hæleri paa Grundlag af deres Besiddelse af Koster hidrørende fra flere Tyverier, der indbrudsvis var begaaede i Lejligheder i Ejendomme fortrinsvis i samme Kvarter, som de under nærværende Sag omhandlede Tyverier, findes det uden Betænkelighed ved Paadømmelsen af nærværende Sag at gaa ud fra, at Arrestanten — alene eller i Forening med Andre — har begaaet begge de heromhandlede Tyverier, medens Arrestantinden vil være at anse skyldig i Hæleri med Hensyn dels til de 2 oftnævnte Chemiser, der er vurderede til 5 Kr., dels til de fra Tyveriet Vesterbrogade 11 A hidrørende, i hendes og Arrestan-

*) Skal formentlig være: 4.

tens fælles Besiddelse forefundne Ting samt Blusen og Damebenklæderne, hvilke Koster er vurderede til ialt 20 Kr.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten og Arrestantinden være at anse, Arrestanten efter Straffelovens § 232, tildels jfr. § 46, for 4de Gang begaaet og forsøgt groft Tyveri, Arrestantinden efter Straffelovens § 238 for 2den Gang begaaet Hæleri efter Omstændighederne og for Arrestantindens Vedkommende under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, Arrestanten med Tugthusarbejde i 3 Aar, Arrestantinden med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Nr. 380.

Højesteretssagfører Bülow

mod

Frits Christian Schepler (Def. Bache),

der tiltales for Overtrædelse af § 13 i Lov Nr. 137 af 8 Juni 1912.

Sø- og Handelsrettens Dom af 13 April 1915: Tiltalte, Smørhandler Frits Christian Schepler, bør for Tiltale af det Offentlige i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Bülow og Bache hver 30 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag tiltales Smørhandler Frits Christian Schepler for Overtrædelse af § 13 i Lov Nr. 137 af 8 Juni 1912 om Straf for Brug af urigtig Varebetegnelse m. m.

Ved Tiltaltes Erkendelse og det iøvrigt Oplyste er det godtgjort, at han i herværende Dagblade har reklameret med, at der fra alle Smørudsalg, hvor der sælges Kana Margarine, gratis uddeles en 1ste Præmie 200 Kr., en 2den Præmie 100 Kr., en 3die Præmie 50 Kr. kontant samt 25 Sølvbægre og 20,000 historiske Europakort m. m., og at der, saa længe Forraad haves, gratis i ovennævnte Udsalg udleveres til enhver Voksen, der medbringer Annoncen, et Album med Baltiske Udstillingsmærker og med Regler for Udleveringen af Præmierne.

Reglerne for Uddelingen bestaar i, at enhver Voksen, der med Annoncen indfinder sig i et af Tiltaltes Smørudsalg, faar gratis udleveret et Album med 5 Samlermærker, og ved senere Henvendelse i samme Forretning en følgende Fredag eller Lørdag faas ved Fremvisning af Albumet atter 5 Mærker og saaledes fremdeles hver Uge. Naar paa denne Maade Albumet er fuldt, hvilket tager 10 Uger, udleveres der et Hæfte med 8 farvelagte Kort samt et 9de Kort, der kun er trykt i Kontur. Efter den nuværende Krigs Ophør optrækkes Landenes Grænser paa dette sidste Kort, der koloreres i Lighed med de andre 8 Kort og indsendes til det Udsalg, hvorfra det er udleveret, og af alle de indkomne Kort udtages af en Bedømmelseskomité de 28 bedst udførte Kort, og blandt disse uddeles de angivne 28 Præmier.

De paagældende Albums og Samlermærkerne udleveres gratis til enhver voksen Person, der paa de anførte Steder og til de anførte Tider fremsætter Begæring derom og foreviser henholdsvis Annonce og Album, men uden at det er nogen Betingelse, at Vedkommende køber Varer i Forretningen. En saadan Uddeling findes imidlertid ikke at kunne henføres under den ovennævnte Lovbestemmelses Forbud mod Tilgift, og tiltalte vil som Følge heraf være at frifinde, idet Sagens Omkostninger paalægges det Offentlige.

Nr. 348.

Højesteretssagfører Bülow

mod

Betty Kamilla Aurelia Petersen (Def. Ulf Hansen),

der tiltales for Overtrædelse af Lotteriloven.

Kriminal- og Politirettens Dom af 26 Juni 1915: Tiltalte Betty Kamilla Aurelia Petersen, Petersens Hustru, bør inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse til Statskassen bøde 400 Kr. og betale Sagens Omkostninger. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Betty Kamilla Aurelia Petersen til Højesteretssagførerne Bülow og Hansen 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Betty Kamilla Aurelia Petersen, Petersens Hustru, tillaes under nærværende Sag for Overtrædelse af Lotteriloven.

Tiltalte er født den 29 November 1869 og ikke tidligere fundet straffet.

Der har tidligere verseret en Sag mod hende ved Rettens 3die Afdeling, men Sagen hævedes.

Medens Tiltalte oprindelig har forklaret, at hun, der ikke er autoriseret Klasselotterikollektrice, udelukkende har beskæftiget sig med at give rentebærende Laan mod Pant i Lotterisedler, som hun i Tilfælde af Laanets Indfrielse har solgt i samme Stand, hvori de er pantsatte, har hun, efter at det var oplyst, at hun havde indkøbt Klasselotterisedler hos en autoriseret Kollektør, erkendt, at hun i det sidste 1½ Aar har i eget Navn indkøbt en Del Sedler hos den omtalte Kollektør og solgt dem videre til sine Kunder. Hun har imidlertid gjort gældende, at Indkøbene er sket efter forudgaaende Anmodning fra hendes Kunder, at hun altid har overladt Kunderne Sedlerne til samme Pris som den, til hvilken hun havde købt dem, idet hun har paaregnet, at Kunderne vilde belaae Sedlerne hos hende og overdrage hende dem til Fornyelse mod et derfor beregnet Gebyr.

Det er under Sagen oplyst, at Tiltalte har solgt flere Lotterisedler til en betydelig højere Pris end den planmæssige, deriblandt en Seddel, som hun havde købt hos den omtalte Kollektør, men hun har gjort gældende, at disse Sedler har været belaaente hos hende, og at hun solgte dem i samme Stand, hvori de er pantsatte, for Laanesummen og Renter.

Paa de af Tiltalte brugte Laanebeviser staar anført, at hun sælger Lodsedler, og hun reklamerer paa Skilte i sine Vinduer med, at hun køber Lodsedler.

Selv om Tiltaltes i sig selv usandsynlige Forklaring om, at hun har solgt sine Kunder de af hende indkøbte Lodsedler til samme Pris, som hun havde købt dem for, og at hun har søgt sin Fortjeneste paa disse Sedler paa den af hende omtalte Maade, lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse, findes denne hendes Virksomhed at være i Strid med det i Loven af 6 Marts 1869 om Klasselotteriets Ordning § 3 indeholdte Forbud mod at drive Handelsforretning med Klasselotteriets Sedler.

Tiltalte vil derfor være at anse efter den nævnte Lovbestemmelse efter Omstændighederne med en Statskassen tilfaldende Bøde af 400 Kroner og have at betale Sagens Omkostninger.

Nr. 420. Højesteretssagfører Bagger

mod

Hans Vilhelm Numann Hansen (Def. Møller),

der tiltales for Forsøg paa Tyveri og Røveri.

Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 9 August 1915: Arrestanten I) Hans Vilhelm Numann Hansen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage samt udrede Sagens Omkostninger, herunder Salær til Aktor, Sagfører Thorsen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Holm, 18 Kr. Arrestanterne II) Karl Mägerlig og III) Hans Petersson bør for Tiltale af Aktor i denne Sag fri at være. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 6 September 1915: Arrestanten Hans Vilhelm Numann Hansen bør straffes med Forbedringshusarbejde i et Aar. Iøvrigt bør Underrettsdommen, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor her for Retten, Overretssagførererne Becker og Amdrup, betaler Arrestanten 25 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde, samt idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne,

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Vilhelm Numann Hansen til Højesteretssagførererne Bagger og Møller 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Ekstraret hertil indankede Sag, der i første Instans tillige angik 2 Medtiltalte, for hvis Vedkommende Sagen imidlertid ikke er appelleret, tiltales Arrestanten Hans Vilhelm Numann Hansen for Forsøg paa Tyveri og Røveri.

Arrestanten er født den 18 Januar 1890 og er, foruden 3 Gange at være straffet for Tyveri inden sit 18de Aar, bl. a. anset ved Højesterets Dom af 31 Juli 1911 i Medfør af Straffelovens § 228 med

Straf af Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder og senest ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 16 August 1913 i Medfør af Straffelovens §§ 100 og 101 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder.

Det fremgaar med Hensyn til Tiltalen for Forsøg paa Tyveri af Sagens Oplysninger, at Arrestanten og de 2 Medtaltalte Natten mellem den 7 og 8 Juni d. A. ca. Kl. 2¹/₂ af patrouillerende Politibetjente er set drive omkring paa Frederiksberg. Betjentene Breinholdt og Christensen saa dem saaledes gaa ad Falkonerallé, Hovitzvej, Hospitalsvej, Smallegade, Gl. Kongevej til Ratsachvej; paa Hjørnet standsede de et Øjeblik, men drejede saa om ad Ratsachsvej og forsvandt her, uden at Betjentene saa, hvor de gik hen. Da Politibetjentene imidlertid vidste, at der paa Ratsachsvej førte en lille Smøge til Sagasvej, som ender blindt ved Baggaarden til Ejendommen Gl. Kongevej Nr. 168, besluttede de at eftersøge denne Ejendom; medens Betjent Christensen holdt Vagt udenfor, gik Breinholdt ind i Gaarden; her saa han et Vindue, ca. ³/₄ m over Jorden, staaende aabent, han steg ind i Værelset og fandt her Arrestanten; de 2 Medtaltalte blev fundne i Ejendommens Kælder.

Det Værelse, hvori Arrestanten blev grebet, var tomt og stod ved en lukket, men uafloaset Dør i Forbindelse med et til Gaden vendende Lokale, hvor »Centralkomiteen af 1914« havde beroende en Del til Bortlodning bestemte Effekter; af disse, over hvilke der fandtes en nøjagtig Fortegnelse, savnedes Intet.

Det paagældende Vindu var formentlig blevet opbrudt den omtalte Nat; Ejendommens Vicevært havde ca. Kl. 10 forvissat sig om, at Vinduet var lukket og begge Hasperne paasatte; i Vindueskarmen, ca. 10 cm fra Vinduets Underkant, fandtes frabrudt en Træsplint, ca. 3 cm lang, og i Vindusrammen paa det tilsvarende Sted to Mærker af ca. 1 cm's Bredde.

Arrestanten har under Forhøret benægtet at have været sammen med de to Medtaltalte, der har afgivet en hermed stemmende Forklaring. Arrestanten og de to Medtaltalte har endvidere benægtet at have opbrudt det paagældende Vindue; Arrestantens Forklaring gaar ud paa, at han, der var noget beruset, fandt Vinduet staaende aabent og steg ind i Værelset for at søge Natteleje der uden at have til Hensigt at stjæle; han vil have været uvidende om, at det tilstødende Lokale benyttedes af »Centralkomiteen af 1914«.

Den af Arrestanten, der efter det Oplyste ikke ved sin Anholdelse gjorde Indtryk af at være paavirket af Spiritus, om Grunden til sin Tilstedeværelse i det fornævnte Værelse afgivne Forklaring findes imidlertid at være ganske usandsynlig, og da Arrestanten under Sagen har afgivet løgnagtig Forklaring, og hans Fortid kendetegner ham som en tyvagtig Person, der tidligere har gjort sig skyldig i Tyveri under lignende Omstændigheder som de her foreliggende, findes det ikke betænkeligt at statuere, at Arrestanten har skaffet sig Adgang til Værelset i tyvagtig Hensigt.

Med Hensyn til Tiltalen for Røveri er . . .

. . . være at frifinde for Tiltalen for Røveri.

Efter det Anførte vil Arrestanten, som i Underrettsdommen be-

stemt, være at anse efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, jfr. § 46, men den af ham forskyldte Straf, som i Underrettsdommen er bestemt til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, findes efter Omstændighederne at burde fastsættes til Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

I Overensstemmelse hermed vil Underrettsdommen, hvis Bestemmelse om Aktionens Omkostninger, som det er paalagt Arrestanten at udrede, tiltrædes, saavidt paaanket er være at stadfæste.

Onsdag den 22 December.

Nr. 362. Højesteretssagfører I. Kondrup

mod

Tugthusfange Georg Vilhelm Almü (Def. Bagger),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 10 Juli 1915: De Tiltalte, Tugthusfangerne Georg Vilhelm Almü og Lion Kristian Valdemar Johan Bystrup, bør straffes med Tugthusarbejde, hver især i 1 Aar, og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overrettsagførererne Carlsen og Repsdorph, 20 Kr. til hver, dog at Tiltalte Almü ikke udreder over $\frac{1}{3}$ og Tiltalte Bystrup ikke udover $\frac{11}{12}$ af Omkostningernes samlede Beløb. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Georg Vilhelm Almüs Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte, Tugthusfange Georg Vilhelm Almü, til Højesteretssagførererne I. Kondrup og Bagger 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Tugthusfangerne Georg Vilhelm Almü og Lion Kristian Valdemar Johan Bystrup tiltales for Tyveri, Bystrup tillige for Hæleri.

Almü er født den 4 Januar 1889 og foruden 2 Gange forinden sit fyldte 18de Aar at være straffet for Tyveri, den ene Gang tillige for Hæleri, tidligere anset: ved nærværende Rets Dom af 14 September 1907 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 120 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 28 November 1908 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelovs § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 6 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 28 Juni 1910 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., og i Medfør af § 241 efter § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Højesterets Dom af 29 Juli 1912 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet groft Tyveri og i Medfør af dens § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og ved nærværende Rets Dom af 20 Marts 1915 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri med Tugthusarbejde i 3 Aar.

Bystrup . . .

Ved de Tiltaltes Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Tiltalte Bystrup har . . .

Natten mellem den 1 og 2 December f. A. Kl. ca. 2 skaffede begge de Tiltalte sig i tyvagtig Hensigt ved Indstigning gennem et Vindue, som Almü aabnede ved at tage fat i Vinduesrammen, Adgang til en i Ejendommen Lavendelstræde Nr. 9 værende Cigarforretnings Lokaler, hvor de stjal ca. 15 Kr. i rede Penge, for 1 à 2 Kr. Frimærker samt en Del til ialt 25 Øre vurderede Cigaretter. Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i uafsaasede Gemmer.

Tiltalte Almü har den 2 s. M. frastjaalet Grosserer Vilhelm Bockelund en til 12 Kr. vurderet Vinterfrakke, der hang frit fremme i et Værelse, til hvilket der var uhindret Adgang.

Som Følge af det Anførte vil de Tiltalte være at anse, Almü efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri, Bystrup efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt og groft Tyveri samt i Medfør af Straffelovens § 241, 1ste Stk., efter dens § 238 som for 6te Gang begaaet Hæleri for begge de Tiltaltes Vedkommende med i Henhold til Straffelovens § 64 læmpede Tillægsstraffe, der efter Omstændighederne findes at kunne fastsættes til Tugthusarbejde for hver især i 1 Aar.

Torsdag den 23 December.

Nr. 261. Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet
(den kst. Kammeradvokat)

mod

Holstebro Byraad paa Holstebro Kommunes Vegue
(Liebe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af det en Kommune i Henhold til Lov Nr. 61 af 29 Marts 1904 § 33 tilkommende Statstilskud.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 November 1914: De Indstævnte, Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, bør til Citanterne, Holstebro Byraad paa Holstebro Kommunes Vegue, betale de paastævnte 112 Kr. 50 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 12 Maj 1914, til Betaling sker, hvorhos Citanterne bør være berettigede til af Statskassen at erholde et Tilskud af 1350 Kr. til Forrentning og Afbetaling af ovennævnte Laan for hvert Aar, der medgaar til Tilbagebetalingen af bemeldte Laan. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har det appellerende Ministerium frafaldet sin i 1ste Instans nedlagte Paastand om Frifindelse og maa antages at slutte sig til de af det indstævnte Byraad i 1ste Instans nedlagte i den indankede Dom gengivne subsidiaire Paastande. Byraadet har procederet til Dommens Stadfæstelse.

Bestemmelsen i 1ste Stykke, 1ste og 2det Punktum af § 33 i Lov Nr. 61 af 29 Marts 1904 findes at maatte forstaas saaledes, at det paahviler Statskassen, lige indtil de der nævnte Laan er tilbagebetalte, at tilskyde Halvdelen af de til Laanenes Forrentning og Afbetaling medgaaende aarlige Udgifter, dog at Tilskudet ikke i noget Aar kan beregnes i Forhold til et højere Beløb end 15,000 Kroner og ikke overstige 3 pCt. af sidstnævnte Beløb.

Som Følge heraf vil Byraadet være at kende berettiget til af Statskassen at erholde et Tilskud af 1237 Kroner 50 Øre til Forrentning og Afbetaling af det i Dommen omtalte Laan, for hvert Aar, der medgaar til Laanets Tilbagebetaling.

Processens Omkostninger for begge Retter vil være at ophæve.

Færdig fra Trykkeriet den 12 Januar 1916.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 46.

Torsdag den 23 December.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Holstebro Byraad, paa Holstebro Kommunes Vegne, bør være berettiget til af Statskassen at erholde et Tilskud af 1237 Kroner 50 Øre til Forrentning og Afbetaling af ovennævnte Laan for hvert Aar, der medgaar til Laanets Tilbagebetaling. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. Der tillægges Højesteretssagfører Liebe i Salarium for Højesteret 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det fremgaar af Oplysningerne og Proceduren i nærværende efter Hoved- og Kontinuationsstævning procederede Sag, at Citanterne, Holstebro Byraad paa Holstebro Kommunes Vegne, i Anledning af Opførelsen af 2 nye Skolebygninger og en Gymnastiksal til Holstebro kommunale Skoler i Kommunekreditforeningen har optaget et Laan, stort 180,000 Kr., at forrente og afdrage med $5\frac{1}{2}$ pCt. aarlig, hvoraf $4\frac{1}{2}$ pCt. udgør den aarlige Rente af den til enhver Tid skyldige Kapital og Resten Afdrag, og at de Indstævnte, Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, forstaar den i Lov Nr. 61 af 29 Marts 1904 § 33, 1ste Stk., 1ste og 2det Punktum, indeholdte Bestemmelse saaledes, at det ved denne hjemlede Statstilskud til Citanterne i nærværende Tilfælde ikke kan overstige Halvdelen af ovennævnte $5\frac{1}{2}$ pCt. aarlig i Rente og Afdrag eller $2\frac{3}{4}$ pCt. aarlig af 15,000 Kr. = 412 Kr. 50 Øre for hver af de ovennævnte 3 Skolebygninger, altsaa ialt 1237 Kr. 50 Øre aarlig og kun i 28 Aar, medens Citanterne hævder, at de, da de til Forrentning og Afdrag medgaaede Beløb for hver af de 3 Byggearbejder langt overstiger 900 Kr. aarlig, i Henhold til den nævnte Bestemmelse er berettigede til at erholde i Tilskud 3×450 Kr. eller 1350 Kr. aarlig og ikke blot i 28 Aar, men lige indtil det ovennævnte Laan er amortiseret. Citanterne, hvem der er bevilget fri Proces, dog uden Beskikkelse af Sagfører, har derfor paastaet de Indstævnte tilpligtede

principalt pr. Juni Termin 1913, i hvilken Termin de kun modtog 1237 Kr. 50 Øre i Tilskud, at tilsvare et yderligere Beløb af 112 Kr. 50 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra Hovedstævnings Dato, den 12 Maj 1914, til Betaling sker, til Forrentning og Afbetaling af det paa-gældende Laan samt at anerkende Citanternes Ret til at erholde et aarligt Tilskud af 3×450 Kr. = 1350 Kr. for hvert Aar, der med-gaar til Tilbagebetaling af Laanet, der forrentes og afdrages som oven-for nævnt. Subsidiært har Citanterne paastaet de Indstævnte tilpligtet enten at betale de 112 Kr. 50 Øre som anført og anerkende Citan-ternes Ret til at erholde det nævnte Tilskud af 1350 Kr. aarlig i 28 Aar, eller at anerkende Citanternes Ret til for hvert Aar, der med-gaar til Laanets Tilbagebetaling, at erholde et Tilskud af 3×412 Kr. 50 Øre = 1237 Kr. 50 Øre, hvorhos de under alle Omstændigheder paastaar sig tilkendt Sagens Omkostninger.

De Indstævnte paastaar sig frifundne og sig tillagt Sagens Om-kostninger, derunder Salær til den konstituerede Kammeradvokat.

De Indstævnte har indrømmet, at Citanternes principale Paastand maatte tages til Følge, hvis den citerede Lovbestemmelse kun havde indeholdt dels Reglen om, at af det ved Bestemmelsens 1ste Punktum hjemlede Tilskud anvendes forlods det fornødne Beløb til Dækning af Halvdelen af Kommunernes aarlige Udgifter i Anledning af de i Be-stemmelsen ommeldte Byggeforetagender, dels en Regel om, at der ikke i noget Aar for en enkelt Skoles Vedkommende kan tilskydes ud- over et Beløb af 450 Kr. Men de Indstævnte hævder, at naar Be- stemmelsen istedetfor at fastsætte Størrelsen af det aarlige Tilskud til >ikke over 450 Kr.< udtaler, at Tilskudet ikke kan overstige >et Be- løb, der naar 3 pCt. af 15,000 Kr.<, er der herved dels hidført den Begrænsning, at Statens Tilskud ikke kan overstige Halvdelen af, hvad Citanterne faktisk aarlig anvender til Forrentning og Afbetaling paa Laan indtil 15,000 Kr., in casu 412 Kr. 50 Øre, paa hver Skolebyg- ning, dels den Begrænsning, at Statens Pligt kun har en Varighed af 28 Aar, saaledes som de Indstævnte ogsaa har udtalt i Cirkulære Nr. 30 af 31 Marts 1900, Punkt 3. I saa Henseende har de Ind- stævnte nærmere gjort gældende, at Grænsen for det aarlige Tilskuds Størrelse er fastsat som sket, fordi Laan af den herommeldte Art sæd- vanlig optoges til en aarlig Ydelse af 6 pCt., hvoraf 4 pCt. er Rente og Resten, 2 pCt., Afdrag, hvorefter Laanet vil være amortiseret i 28 Aar, og at de Indstævnte, der skal administrere Loven, i den nævnte Lovbestemmelse derfor har haft tilstrækkelig Hjemmel til at fastslaa 28 Aar som Grænse for den Tid, hvori det ommeldte Statstilskud kan tiltaas. Denne Grænse har derhos efter de Indstævntes Formening været nødvendig for at undgaa, at Staten kom til i ubegrænset eller meget lang Aarrække at yde Tilskud til Kommuner, som til Skole- bygninger optager Byggelaan, der enten slet ikke afdrages eller af- drages ganske langsomt, hvorved Staten vilde komme til at tilskyde langt mere til saadanne Kommuner end til de Kommuner, hvis Laan er optagne paa sædvanlige Afdragsvilkaar.

Ligesom det nu ikke ses, at de Indstævnte i de citerede Ord har haft Hjemmel til, som sket i ovennævnte Cirkulæres Punkt 3, med bindende Virkning at fastsætte en bestemt, for alle Tilfælde gældende Varighedsgrænse for Statens Tilskudspligt, saaledes findes det efter det

Foreliggende i det Hele betænkeligt i bemeldte Udtryk, der efter deres Ordlyd gaar ud paa at fastsætte en Maksimumsgrænse for det Tilskud, som Staten har at yde i de herommeldte Tilfælde, at finde sikker Hjemmel for de af de Indstævnte paastaede Begrænsninger af Statens aarlige Tilskud, hvorfor Citanternes principale Paastand vil være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger efter Omstændighederne findes at burde ophæves, hvorefter der ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende den konstituerede Kammeradvokat noget Salær.

Nr. 63. **Københavns Magistrat** (G. Shaw)

mod

fhv. Konduktør under Københavns Sporveje **N. P. Nielsen**
(David),

betræffende et Pensionsspørgsmaal.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 15 Juni 1914: De Indstævnte, Københavns Magistrat, bør yde Citannten, fhv. Konduktør under Københavns Sporveje N. P. Nielsen, Pension fra den 1 Juni 1913 efter Pensionsvedtægten for Københavns Kommune § 9, 1ste Stykke. Sagens Omkostninger ophæves. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og med Bemærkning, at de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 300 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Københavns Magistrat, til Indstævnte, fhv. Sporvognskonduktør N. P. Nielsen, med 300 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Citanten, fhv. Konduktør under Københavns Sporveje N. P. Nielsen, modtog den 16 December 1903 Beskikkelsesbrev som »Reserve« paa Prøve med Anciennitet fra 17 s. M. og den 1 Juli 1904 Ansættelse som Reservebestillingsmand under A/S. de Københavnske Sporveje. Den 15 Juli 1911 modtog han af Københavns Magistrat Beskikkelse som Tjenestemand under Københavns Sporveje med Lønningsanciennitet fra 1 Januar 1904 og Pensionsanciennitet fra 17 December 1903.

Den 25 Februar 1913 modtog han imidlertid fra Magistraten Meddelelse om, at han paa Grund af Svagelighed maatte fratræde nævnte sin Stilling med Udgangen af Maj 1913, uden at der i Forbindelse dermed tillagdes ham nogen Pension.

Idet Citanten nu gør gældende, at den Svagelighed, der saaledes har foraarsaget hans Afskedigelse, skyldes et ham den 4 Juni 1904 under hans Tjeneste ved de københavnske Sporveje overgaaet Ulykkestilfælde, idet han da faldt af en aaben Bivogn i Slotsholmsgade, hvorved han efter sit Anbringende paadrog sig en Hjærnerystelse samt et Brud paa Kraniet, der efterhaanden har medført, at han er bleven utjenstydigt, har han under Henvisning til § 9, 1ste Stykke, i den af Indenrigsministeriet den 20 Februar 1909 stadfæstede Pensionsvedtægt for Københavns Kommune, hvori det hedder: »Kommer en Tjenestemand ved Udførelsen af sin Tjeneste saaledes til Skade, at han maa afskediges fra den Stilling, han beklæder, erhoder han i Pension $\frac{2}{3}$ af sin Indtægt opgjort paa den i § 4 bestemte Maade«, under nærværende Sag paastaaet de Indstævnte, Københavns Magistrat, tilpligtet at yde ham Pension fra 1 Juni 1913 efter den citerede Bestemmelse samt at betale ham Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte har paastaaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de gør gældende, at der ikke foreligger tilstrækkeligt Bevis for, at den Svagelighedstilstand, der i 1913 har nødvendiggjort Citantens Afskedigelse, er en Følge af hans ovenomtalte Fald i 1904.

Om dette Fald foreligger her under Sagen kun Oplysning gennem en i Afskrift fremlagt Politi-Rapport, hvori vedkommende Betjent indberetter, at han den 4 Juni 1904 om Formiddagen Kl. 6 blev tilkaldt til Overlæge Milo, hos hvem Citanten kort forinden var indbragt som Tilskadekommen, og som var i Færd med at forbinde ham.

Det hedder derefter i Rapporten:

»Da han efter at være forbundet var ude af Stand til at gaa ved egen Hjælp, blev han efter Ønske i Droske kørt til sit Hjem.

Tilskadekomne forklarede, at da han Dags Fmd. Kl. ca. 5 $\frac{1}{2}$ som Konduktør paa Bivogn Nr. 335 med denne passerede Slotsholmsgade udfor Hovedindgangen til Børsen, hvor Sporvejssporet danner en Kurve, var han i Færd med at billetere og færdedes da paa Gangbrættet, som ligger langs Vognen, hvorfra han faldt ned paa Gaden og forsløg sig en Del paa Ryggen samt højre Albue, ligesom han fik et mindre Hul i Baghovedet, hvorfra Blodet løb. Han ænsede dog ikke Slagene i Øjeblikket, men mente, han kunde fortsætte sin Gerning, hvilket han ogsaa gjorde, til han kom udfor Nr. 181 paa Amagerbrogade, hvor han besvimede og derefter indbragt(es) til Overlæge Milo.

Han mener, at Ulykkestilfældet skyldes, at Gangbrædtet var noget fedtet, saaledes at han gled paa det; Vognen passerede nemlig Kurven langsomt.

Nogen Lægeerklæring fra Overlæge Milo har ikke kunnet tilvejebringes.

Citanten, der hidtil havde haft et godt Helbred, var i Anledning af dette Fald sygemeldt i 4 Dage, men var derefter ikke sygemeldt i Resten af 1904 og ej heller i hele 1905. En under Sagen for Citanten fremlagt Sygeliste ser i sin Helhed saaledes ud:

Stilling	Navn	Aar	Syg		Dage	Sygdomsaarsag m. m.	Lægens Navn
			fra	til			
Kd.	N.P. Nielsen	1904	12/1	15/1	4		
	»		5/6	8/6	4	Kontus. af Hovedet Sket i Tjenesten.	Milo.
		1906	8/6	8/7	31		
		1908	5/2	18/2	14	Blodforgiftning i Haand og Arm. Uden- for Tjenesten.	V. Holme.
	»		14/6	24/6	42	Catarrh ventriculi	Gustav Larsen
	1909		25/3	22/4	29	Saar i Maven	Gustav Larsen
	»		9/9	16/9	8	Tarmlidelse	A. G. Lauritzen
	1910		31/1	28/2	29	Gigt	Toft
	»		27/5	16/6	21	Nervelidelse	Marner
	»		16/10	12/12	58	do. (Landophold)	Marner
	1911		16/2	25/3	38	Nervesvækkelse	Marner
	»		11/11	1/2	21	Nervesmerter i Ho- vedet	Marner
	1912		4/3	1/12		Nervesvækkelse	»

I en af Læge Christen Lange den 14 December 1910 til Sporvejselskabet afgiven Erklæring om Citanten udtales bl. a.: »Sygdommen er endnu noget uklar, vel bl. a. fordi den behandlende Læge ikke hidtil har faaet oplyst, at han (o: Citanten) har slaaet Hovedet i 1904 og altsaa ikke har kunnet undersøge Muligheden af Sammenhæng«.

I en af Læge Marner den 14 April 1913 afgiven Erklæring hedder det, at Citanten, som Lægen har kendt i ca. 5 $\frac{1}{2}$ Aar, »har i den Tid ofte været behandlet af mig for en Nervelidelse, der ytrede sig som Svimmelhed, Svækkelse og Depression, som svandt, naar han var i Ro, men som hurtigt kom igen, naar han begyndte at køre. Han har for 9 Aar siden faaet en Læsion af Kraniet ved Fald fra Vognen, af hvilket der endnu ses Spor i Form af en Depression af Kraniet. Det er min Overbevisning, at hans Lidelse er en traumatisk Neurose i Tilslutning til ovennævnte Fald«.

I en af Læge K. Krabbe den 26 s. M. afgiven Erklæring hedder det, at Citanten er blevet undersøgt paa Poliklinikens Nerveafdeling. »Den objektive Undersøgelse viser intet Tegn paa nogen organisk Nervelidelse. Derimod angiver han, at han siden det omtalte Traume

har lidt af Hovedpine, Svimmelhed (væsentlig Tomhedsfølelse), Hukommelsessvækkelse, Søvnløshed og Depression. Hans Lidelse maa efter al Sandsynlighed anses for en traumatisk Neurose.

Medens nærværende Sag har staaet paa, har Citanten ladet sig indlægge til Observation paa Frederiksberg Hospital, nemlig fra den 2 Januar 1914, og Overlægen ved vedkommende Hospitalsafdeling, Dr. med. Daniel Jacobson, har i en længere Erklæring af 6 Februar 1914 bl. a. udtalt, at han kan bekræfte Dr. Krabbes Udtalelse, at den objektive Undersøgelse intet Tegn viser paa nogen organisk Nerveidelse, at der heller ikke er fundet Tegn paa nogen anden organisk Lidelse, samt at Røntgenfotoografering har vist, at der ikke findes noget Abnormt ved Kraniets Knogler. Efter en nærmere Omtale af Citantens Optræden og Tilstand konkluderer Erklæringen saaledes:

»Der kan derfor efter min Mening ikke være Tvivl om, at han jo lider af en Neurose, og at denne tillige ganske har Karakter af det Sygdomsbillede, der saa ofte møder os under Billedet af en traumatisk Neurose.

Da nu denne Neurose hos ham først er opstaaet efter Katastrofen, og da der ikke har kunnet paavises anden Sygdomsaarsag, synes jeg ikke, at man kan afvise Sandsynligheden af, at det her virkelig drejer sig om en ægte traumatisk Neurose, fremkaldt ved det ham overgaaede Trauma capitis.

Det forekommer mig nemlig ikke, at der er hengaaet saa lang Tid mellem Trauma og Følger — et godt halvt Aar! —, at Forbindelse kan udelukkes. Det er jo dog ret almindeligt, at de posttraumatiske nervøse Tilfælde først opstaar længere Tid efter Katastrofen. . .

Jeg tør, naar jeg tager alle Forhold i Betragtning, derfor ikke benægte, at det her drejer sig om en virkelig posttraumatisk Neurose, ja jeg nødes yderligere til at antage, at Prognosen, af Hensyn til det lange Løb maa stilles meget reserveret.«

Endelig har Retslægeraadet i en Erklæring af 18 Marts 1914 udtalt: »Raadet kan slutte sig til ovennævnte af Overlægen ved Frederiksberg Hospital afgivne Udtalelse, ifølge hvilken han ikke tør benægte, at det hos Sagsøgeren drejer sig om en virkelig posttraumatisk Neurose, og det maa endog siges ved den foretagne Undersøgelse og Iagttagelse at være gjort sandsynligt, at dette er Tilfældet. Men der skønnes dog ikke at være tilvejebragt fuld Sikkerhed for Sygdommens Afhængighed af den Sagsøgeren i Juni 1904 overgaaede Legemsbeskadigelse«.

Som Sagen saaledes foreligger, maa det anses bevist, at Citanten er kommet til Skade ved Udførelsen af sin Tjeneste, og det findes endvidere — naar henses til, at hans Sygdoms Billede efter de foreliggende Lægeerklæringer ganske har Karakter af en traumatisk Neurose, at den endvidere efter Lægeerklæringerne kan være forårsaget ved Legemsbeskadigelsen i 1904, og at der Intet er oplyst, der tyder paa, at der er overgaaet Citanten nogen anden Legemsbeskadigelse, som i saa Henseende kan være af Betydning — at være tilvejebragt et efter Forholdets særlige Beskaffenhed tilstrækkeligt Bevis for, at den

Svaghedstilstand hos Citanten, der har nødvendiggjort hans Afskedigelse, er foraarsaget ved hans Tilskadekommen i Sporvejenes Tjeneste. Citantens Paastand vil derfor være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Fredag den 24 December.

Nr. 451. Højesteretssagfører Bache
 mod
Valdemar Christian Nielsen (Def. Møller),
 der tiltales for Tyveri og Falsk.

Kriminal- og Politirettens Dom af 16 Oktober 1915: Arrestanten Valdemar Christian Nielsen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Hvass og Salomonsen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter den indankede Doms Afsigelse har Tiltalte tilbagekaldt sin Tilstaaelse om at have begaaet det første i Dommen omtalte Tyveri, men til denne ganske ubestyrkede Tilbagekaldelse vil der intet Hensyn kunne tages. Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Valdemar Christian Nielsen til Højesteretssagførerne Bache og Møller 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Valdemar Christian Nielsen, der tiltales for Tyveri og Falsk, er født den 6 Februar 1891 og senest anset: ved Hjerm-Ginding Herreds Ekstrarets Dom af 1 September 1909 efter Straffelovens § 228, jfr. tildels § 46, og § 229, disse §§ sammenholdte med §§ 37 og 39, samtlige §§ sammenholdte med midlertidig Straffelov af 1 April 1905 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Vinding Herreds

Ekstrarets Dom af 22 December 1911 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Vinding Herreds Ekstrarets Dom af 12 December 1912 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage og ved Faaborg Købstads Ekstrarets Dom af 28 Juli 1914 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Den 10 September dette Aar Klokken ca. 10¹/₂ Eftermiddag indfandt Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt ved Østerbros Savværks Oplagsplads paa Hjørnet af Strandboulevarden og Classensgade. Arrestanten skaffede sig Adgang til Pladsen, der er omgivet af et 1,85 Meter højt Plankeværk, ved at stige op paa Plankeværket og aabne en i Plankeværket anbragt, med en indvendig siddende Haspe lukket Laage, idet han bøjede sig ned og aftog Haspen, hvorefter han gik ind gennem Laagen. Arrestanten skaffede sig derefter Adgang til et paa Pladsen opført Værktøjsskur ved voldelig at opbryde Skurets med Hængelaas aflaaede Dør og stjal en Del til ialt 5 Kroner vurderet Værktøj, der beroede frit fremme i Skuret.

Den 13 s. M. Klokken ca. 11¹/₂ Eftermiddag skaffede Arrestanten sig paa samme Maade i tyvagtig Hensigt paany Adgang til samme Skur, der ogsaa da var aflaaet, og stjal nu en til 35 Kr. vurderet Cykle, der stod frit fremme i Skuret.

Den følgende Dag udfærdigede Arrestanten for at skaffe sig Legitimation som Ejer af Cyklen et Dokument af følgende Indhold:

»¹¹/₈ Kontrakt, H. Hansen.

Har købt Cyklen af mig.«,

hvorhos han falskelig underskrev Dokumentet »Peder Sørensen Smedesvend Tolbogade 8 2 Sal tlv«, hvorved han sigtede til Smedesvend Peter Sørensen, og skrev nedenunder:

»Betalt 15 Kr.

Rst 20 Kr.) Betalt d ¹²/₉«.

Arrestanten falbød derpaa Cyklen til en Cyklehandler, til hvem han overgav Dokumentet.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet groft Tyveri samt efter dens § 270 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar.

Nr. 264. Højesteretssagfører Dietrichson

mod

Anna Louise Alfrida Frantzen (Def. Møller),

der tiltales for Tyveri og Brandstiftelse.

Frederiksborg Birks Ekstrarets Dom af 17 August 1914: Arrestantinden Anna Louise Alfrida Frantzen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Saa betaler hun og til Landbygningernes almindelige Brandforsikring 9184 Kr. og til Forsikringsselskabet »Danmark« 17,118 Kr. 29 Øre samt de med Aktionen forbundne Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Overretssagfører Raaschou, 25 Kr. og til Defensor, Sagfører Wimmer, 20 Kr. Den idømte Erstatning at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 24 Marts 1915: Underretsdømmen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne Paludan og Axel Bang betaler Tiltalte Anna Louise Alfrida Frantzen 30 Kr. til hver. Den idømte Erstatning at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde og med Bemærkning, at de Højesteret forelagte nye Oplysninger, derunder en Skrivelse fra Retslægeraadet af 2 November d. A., ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen antagne

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anna Louise Alfrida Frantzen til Højesteretssagførerne Dietrichson og Møller 50 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Frederiksborg Birks Ekstraret paa Justitiens Vegne hertil indankede Sag tiltales Anna Louise Alfrida Frantzen, som er født den 31 Oktober 1894 og ikke funden tidligere straffet, for Tyveri og Brandstiftelse.

Ifølge Tiltaltes Forklaring, som til Dels er bestyrket ved det iøvrigt Oplyste, og i det Hele vil være at lægge til Grund ved Paa dømmelsen, er Sagens Omstændigheder følgende:

Tiltalte var den 1 Maj 1914 kommen i Tjeneste hos fhv. Forpagter Andersen og Hustru, der beboede Skovridergaarden Bøgelund ved Hillerød. I Midten af Juni Maaned rejste hendes Herskab midlertidig bort, og Tiltalte, der under deres Fraværelse skulde forestaa Husholdningen for Tjenestefolkene (Kusk og Hjelpepige foruden Tiltalte selv), fik ved Afrejsen 10 Kr. af Fru Andersen til at føre Hus for; men da hun forholdsvis hurtigt havde brugt Beløbet i Husholdningen, aabnede hun, som vidste, at Fru Andersen plejede at gemme Penge i sit Skrivebord, dette med en Nøgle, som Fru Andersen i andet Øjemed havde overgivet hende, men som tilfældig passede, og tog efterhaanden, som hun fik Brug derfor, 5—6 Kr. af de i Skrivebordet værende Penge og anvendte dem i Husholdningen. Da hun nu fik Brev fra Fru Andersen om, at denne ventede at komme hjem den 30 Juni om Aftenen, blev hun bange for, at Fruen skulde blive vred over, at hun havde taget Pengene i Skrivebordet, og efter at hun Natten mellem den 29 og 30 Juni havde ligget vaagen og tænkt over, hvorledes hun skulde kunne undgaa Opdagelse, besluttede hun sig til at sætte Ild paa Huset i dette Øjemed. Da det begyndte at blive lyst, bestemte hun sig til at udføre dette Forsæt og gik fra Pigeværelset i Stueetagen op paa første Sal og tændte med et Par Tændstikker Ild i Sengklæderne i et derværende Soveværelse. Da hun imidlertid, efter igen at være gaaet ned i Stueetagen, kom i Tanker om, at Ilden maaske ikke vilde trænge ned i Stueetagen, hvor Fruens Skrivebord stod i Kabinettet, hældte hun Benzin paa en i dette Værelse staaende Divan og tændte Ild i den. Efter at hun dernæst havde set efter Ilden ovenpaa og forvissat sig om, at den havde godt fat, lagde hun sig atter paa Sengklæderne i Pigeværelset; men da de elektriske Ringearrater i Huset noget efter under Ildens Paavirkning begyndte at ringe stærkt, vækkede hun den anden Tjenestepige, der ligeledes laa i Pigeværelset, samt Kusken, hvorefter der blev tilkaldt Hjælp. Medens Ilden i Divanen gik ud af sig selv, bevirkede den paa første Sal skete Ildspasættelse, at Bygningen næsten totalt nedbrændte. Skaden paa den faste Ejendom udgjorde 9176 Kr. og Skaden paa Løsøre 17,063 Kr. 29 Øre.

Branden kan ikke antages at have medført Fare for Menneskeliv.

Den mod Tiltalte rejste Sigtelse for Tyveri har dels Hensyn til et Silkeliv, som efter Branden fandtes mellem hendes Ejendele, men efter Fru Andersens Paastand tilhørte denne, dels til det af Tiltalte som ovenanført, i Fru Andersens Skrivebord tagne Pengebeløb. Da det imidlertid ikke med Sikkerhed kan antages, at det ommeldte Silkeliv ikke har været identisk med et, som Fru Andersen havde givet Tiltalte, og da det ikke kan tilregnes Tiltalte som Tyveri, at hun til Brug i Husholdningen har taget de omtalte Penge, hvorved forøvrigt bemærkes, at hun efter det Oplyste uden Vanskelighed, hvis hun havde bedt Fru Andersen derom, vilde have faaet sendt yderligere Husholdningspenge, maa det billiges, at Tiltalte ved Underrettsdommen for saa vidt er frifunden.

Der har under Sagen været rejst Tvivl om Tiltaltes Tilregnelighed, og hun har i denne Anledning paa Overrettens Foranstaltning været underkastet Observation paa Sindssygehospitalet ved Vordingborg.

I sin Beretning om Observationen udtaler vedkommende Overlæge som Konklusion Følgende:

»Alfrida Frantzen er efter min Opfattelse ganske sikkert et aandeligt svækket Individ, lidende af en middelmaadig Grad af Imbecillitet, der meget vel kan svare til, hvad der — ofte i endnu langt højere Grad — ses efter overstaaet Hjernebetændelse (Meningitis), der ogsaa kunde forklare den nervøse Sensibilitet, der har fulgt hende fra den tidlige Barndom, ligesom de Besvimelsesanfald, hun har lidt af, og for hvis Opfattelse som genuin Epilepsi der ikke findes tilstrækkelige Holdepunkter. Selv om en tidligere Hjernebetændelse ikke aldeles bestemt er konstateret, saa er der dog, hvad Aarsagen saa end kan være, en utvivlsom sygelig nervøs Konstitution tilstede i Forbindelse med en udtalt mangelfuld aandelig Udvikling, der, om den end ikke har ophævet hendes Opfattelse af Handlingens Strafbarhed, dog har nedsat hendes Omdømme og deraf betingede fornuftmæssige Handlen«.

Selv har Tiltalte under Forhøret forklaret, at hun under Ildspaa-sættelsen var sig sin Gerning klart bevidst og vidste, at det var en Forbrydelse, hun begik.

Idet Tiltalte efter det Foreliggende ikke kan antages i Gerningsøjeblikket at have manglet fuld strafferetlig Tilregnelighed, vil hun være at anse efter Straffelovens § 281, 1ste Stk., efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 2 Aar. Da Underrettsdommen, ved hvilken hun efter den nævnte Lovbestemmelse er anset med samme Straf, endvidere rettelig har tilpligtet hende i Erstatning henholdsvis til Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger og til Forsikringsselskabet »Danmark« at betale de ovennævnte Brandskade-Beløb tilligemed Vurderingsomkostninger med respektive 9184 Kroner og 17,118 Kr. 29 Øre, og da Dommens Bestemmelser om Aktionens Omkostninger, der er paalagt Tiltalte, ligeledes tiltrædes, vil Dommen være at stadfæste i det Hele.

Nr. 328. Højesteretssagfører Møller

mod

Bager Peder Christensen (Def. Dietrichson),

der tiltales for ulovlig Omløben med Varer i Henhold til Plakat af 27 November 1839 og Forordning af 13 Februar 1775.

Frederiksberg Birks Politirets Dom af 4 Januar 1915: Tiltalte Peder Christensen bør til Frederiksberg Kommunes Kasse betale en Bøde af 320 Kr. samt udrede Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 19 Maj 1915: Tiltalte, Bager Peder Christensen bør for Tiltale af det Offentlige i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne F. V. L. Bentzen og Munch-Petersen, 25 Kr. til hver, udredes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

Den Landbagere efter de hidtil gældende Regler tilkommende Ret til paa »Landet« at omføre Brød til Salg maa ialfald antages at indbefatte Brød af de i den indankede Dom omhandlede Arter.

Som Følge af det Anførte vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Møller og Dietrichson hver 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Frederiksberg Birks Politiret alene efter Tiltaltes Begæring hertil indankede Sag er Bager Peder Christensen sat under Tiltale for ulovlig Omløben med Varer i Henhold til Pl. af 27 November 1839 og Frd. af 13 Februar 1775 paa Grundlag af hans nedennævnte Salg af Brød uden forudgaaet Bestilling.

Foreløbig bemærkes, at saaledes som Sagen efter den skete Indstævning foreligger Overretten til Paakendelse, bliver der alene Spørgsmaal om Lovmedholdeligheden af Tiltaltes Forhold, forsaavidt det paa gældende Brødsalg har fundet Sted i Frederiksberg Bydistrikt.

Tiltalte, der er født den 16 December 1868, har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 11 April 1903 efter Pl. 27 November 1839 § 3, jfr. § 1, og Frd. 13 Februar 1775 med en Bøde af 10 Kr. til Københavns Kommunes Kasse, hvorpaa han efter flere Gange inden bemeldte Rets 3die Afdeling at have vedtaget at erlægge Bøder for Overtrædelse af Næringslovgivningen — og derunder den 1 September 1910 60 Kr. og den 23 December s. A. 100 Kr. for henholdsvis 2den og 3die Gang begaaet ulovlig Omløben med Varer — ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 5 Marts 1912 er anset efter de foransførte Lovbestemmelser for 4de Gang begaaet ulovlig Omløb med Varer med en Bøde af 150 Kr. til Københavns Kommunes Kasse, og endelig har han — uden at han ses at have været mulkteret for 5te Gang begaaet ulovlig Omløben med Varer — den 11 April 1914 inden fornævnte Afdeling vedtaget for 6te Gang begaaet saadan Forseelse at erlægge en Bøde af 40 Kr.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Tiltalte, der er bosat i Charlottenlund, har i de sidste omtrent 17 Aar drevet selvstændig Virksomhed her som Bager, idet han, der ikke har løst Næringsbevis, alene har været hjulpet af sin Hustru. I Bageriet har han udelukkende fremstillet Sigtebrød og Franskbrød, og disse Produkter har han — der stedse har holdt Kusk og Køretøj — bragt omkring til dem, der havde bestilt Brød hos ham, idet han dog tillige dels selv, dels ved sin Kusk, har solgt af Brødet til Andre paa den Maade, at de er gaaet ind i forskellige Ejendomme og har falbudt Brødet til Beboerne, hvorefter de, naar nogen af disse ønskede at købe, straks har leveret Brødet fra Vognen mod kontant Betaling.

Medens det af Tiltalte saaledes forhandlede Franskbrød maa antages fremstillet udelukkende af Hvedemel, fremgaar det af Sagen, at det af ham forhandlede Sigtebrød indeholder en Trediedel Hvede og to Trediedele Rug. Om Brød af denne Blanding er det af Industri-raadet udtalt, at det ikke kan karakteriseres som Hvedebrød, men efter sin Natur er et Blandingsbrød, der — saafremt en Artsbetegnelse er mulig — maa karakteriseres som Rugbrød.

Da det efter det Oplyste ikke findes udelukket, at det omhandlede Sigtebrød anses for en Art Hvedebrød, og da Franskbrødet utvivlsomt maa anses for Hvedebrød, findes Tiltaltes Forhandling af begge disse Slags Brød at maatte være hjemlet ved den fra tidligere Tid gældende Tilladelse til paa Landet til Salg at omføre Hvedebrød, hvorved bemærkes, at Frederiksberg Bydistrikt findes vedblivende at maatte henføres til »Landet«.

Som en Følge heraf vil Tiltalte, som ved Politiretsdommen efter Plakat af 27 November 1839 §§ 1 og 3, jfr. Forordn. af 13 Februar 1775, er anset for 6te Gang begaaet ulovlig Omløben med Varer med en Frederiksbergs Kommunes Kasse tilfaldende Bøde af 320 Kr. og paalagt Sagens Omkostninger, være at frifinde for det Offentliges Tiltale og Politiretsdommen være at forandre i Overensstemmelse hermed.

Hermed endte anden ordinære Session.

Tredje eller ekstraordinære Session.

Tirsdag den 4 Januar 1916.

Nr. 50. Grosserer Joh. Weimann (Levy)

mod

Handelsfirmaet Ravnkilde & Co. (Stein),

betræffende Spørgsmaalet om en Skindleverances Kontraktmæssighed.

Odense Købstads ordinære Rets Dom af 9 Juni 1913: Kontracitanten, Grosserer Joh. Weimann i Odense, bør til Hoved-

citanterne, Handelsfirmaet Ravnkilde & Co. i København, betale 6 pCt. i aarlig Rente af 1103 Kr. 10 Øre fra 22 Juli 1911 indtil 27 Juli 1912 og 1178 Kr. 28 Øre, tilligemed 6 pCt. i aarlig Rente fra den 7 September 1912, indtil Betaling sker, i hvilket Beløb likvideres den Kontracitanten tillagte Godtgørelse 608 Kr. 96 Øre, tilligemed 6 pCt. i aarlig Rente fra 10 November 1912, indtil Betaling sker. Sagens Omkostninger bør Hovedcitanterne betale Kontracitanten med 803 Kr. 86 Øre. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 4 Maj 1914: I Hovedsagen bør Appellinstævnte, Grosserer Joh. Weimann af Odense, til Appellanterne, Handelsfirmaet Ravnkilde & Co., betale 2054 Kr. 46 Øre med Renter heraf 6 pCt. aarlig fra 18 Oktober 1912, til Betaling sker, samt Renter 6 pCt. aarlig af 4521 Kr. 90 Øre fra den 20 Maj 1911 til den 27 Juli 1912, af 3418 Kr. 80 Øre fra den 27 Juli 1912 til den 18 Oktober 1912 og af 635 Kr. 66 Øre fra den 7 September 1912 til den 18 Oktober s. A. I Kontrasagen bør Appellanterne til Appellinstævnte betale 108 Kr. med Renter heraf 6 pCt. aarlig fra den 10 November 1912, til Betaling sker. Iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at Kontraappellanten ikke for Højesteret har fastholdt den i den indankede Dom omtalte, paa for sildig Reklamation fra Hovedappellantens Side støttede Indsigelse.

I Dommen er det af de i saa Henseende anførte Grunde rettelig antaget, at Partiet er solgt som svenske Skind, og at en meget betydelig Del af Skindene ikke var svenske samt at Hovedappellanten ikke under de foreliggende Omstændigheder ved den stedfundne Undersøgelse af Skindene har været afskaaret fra at paaberaabe sig den omtalte væsentlige Mangel. Som Følge heraf har Hovedappellanten været berettiget til at hæve Købet som sket, og der er under denne Forudsætning Enighed mellem Parterne om, at Underretsdømmen vil kunne stadfæstes.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret vil Kontraappellanten have at betale til Hovedappellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Bytingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret betaler Kontraappellanten, Han-

delsfirmaet Ravnkilde & Co., til Hovedappellanten, Grosserer Joh. Weimann, med 500 Kroner. Saa betaler Kontraappellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne i 1ste Instans ved Odense Købstads ordinære Ret gæsteretsvis anlagte, efter Hoved- og Kontrastævning procederede Sag gik den af Appellanterne, Handelsfirmaet Ravnkilde & Co., i Hovedsagen oprindelig nedlagte Paastand ud paa Tilkendelse af ialt 5376 Kr. 60 Øre, som Appelindstævnte, Grosserer Joh. Weimann af Odense, skulde skyldte dem for solgte og leverede Skind, nemlig:

for 2516 Stykker 1ma saltede Klipskind à 16 Kr.	
25 Øre pr. Deger	4088 Kr. 50 Øre.
for 185 Stykker do. Vrag à 10 Kr. pr. Deger ...	185 — 00 —
og for forskellige andre Skind	1103 — 10 —
Ialt....	5376 Kr. 60 Øre

tilligemed Renter heraf 6 pCt. aarlig fra 20 Maj 1911. Efter at Appelindstævnte under Sagens Gang dels den 27 Juli 1912 havde betalt de ovennævnte 1103 Kr. 10 Øre, dels den 18 Oktober s. A. af Auktionsprovenuet ved Bortsalg af de øvrige Skind, der udgjorde 3178 Kr. 28 Øre, yderligere til Appellanterne havde indbetalt 2000 Kr., gik den af Appellanterne i Hovedsagen nedlagte endelige Paastand ud paa, at Appelindstævnte dømtes til Betaling af 2273 Kr. 50 Øre tilligemed Renter à 6 pCt. aarlig af 5376 Kr. 60 Øre fra den 20 Maj 1911 til den 27 Juli 1912, af 4273 Kr. 60 Øre fra den 27 Juli 1912 til den 18 Oktober s. A. og af 2273 Kr. 60 Øre fra den 18 Oktober 1912, til Betaling sker.

Appelindstævnte paastod sig i Hovedsagen frifunden mod Betaling af 1178 Kr. 86 Øre — hvorved bemærkes, at det maa antages at skyldes en Inkurie, naar Paastanden lyder paa dette Beløb i Stedet for 1178 Kr. 28 Øre, nemlig Restbeløbet af det ovennævnte Auktionsprovenu —, medens han i Kontrasagen paastod sig tilkendt 608 Kr. 96 Øre i Godtgørelse for Opbevaring og Pasing af det Parti Skind, hvorom Sagen drejer sig, i Tiden indtil dets fornævnte Bortsalg ved Auktion, der fandt Sted den 11 Juli 1912, tilligemed Renter af Beløbet 6 pCt. aarlig fra Kontrastævningens Dato, den 10 November 1912. Appellanterne paastod sig frifundne i Kontrasagen. Hver især af Parterne paastod sig derhos tilkendt saavel Hoved- som Kontrasagens Omkostninger, idet Kontracitanten særlig herunder paastod sig tilkendt 603 Kr. 86 Øre som udgørende Omkostningerne ved de nedennævnte Skøns- og Overskønsforretninger.

Ved Underrettens den 9 Juni 1913 afsagte Dom blev i Hovedsagen Appelindstævnte dømt til at betale Appellanterne 1178 Kr. 28 Øre med Renter heraf 6 pCt. aarlig fra den 7 September 1912 — nemlig den Dag, da det ommeldte Auktionsprovenu af Inkassator ved

Auktionen indbetalles til Appelindstævnte —, samt endvidere 6 pCt. i aarlig Rente af 1103 Kr. 10 Øre fra Hovedstævningens Dato, den 22 Juli 1911, til den 27 Juli 1912, medens i Kontrasagen Appelindstævntes Paastand toges til Følge, hvorhos Appellanterne endelig dømmes til at betale Appelindstævnte saavel Hoved- som Kontrasagens Omkostninger med 803 Kr. 86 Øre.

Appellanterne har derefter indanket Sagen her for Retten, hvor de har gentaget deres i 1ste Instans nedlagte Paastande, medens Appelindstævnte har procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse, hvorhos hver især af Parterne har paastaet sig Appellsagens Omkostninger tilkendt.

Med Hensyn til det Parti Skind af ialt 2701 Stykker til en samlet Pris af 4273 Kr. 50 Øre, hvorom Sagen drejer sig, fremgaar Følgende af Proceduren og Sagens Oplysninger, af hvilke enkelte først er forelagte her for Retten.

Ved Nærværelse paa Appellanternes Lager her i Staden Lørdag den 20 Maj 1911 købte den hos Appelindstævnte ansatte Prokurist Johan Weimann paa Appelindstævntes Vegne de ommeldte Skind, der blev ham paavist af Appellanternes Lagerchef Carl Rasmussen, og, idet Skindene fremtoges af Appellanternes Folk, blev gennemgaaet af Weimann. Mellem Rasmussen og Weimann var der Enighed om, at Skindene var et Parti svenske Skind — saadanne har særlig Interesse for Appelindstævnte til Benyttelse ved hans Fabrikation af Skindtrøjer — og der faldt under Paavisningen en Udtalelse fra Rasmussen om, at der var kommet nogle enkelte jyske Skind imellem, uden at Weimann forlangte Udtagelse af disse, angaaende hvis Antal Rasmussen enten da eller i hvert Fald straks efter Paavisningen udtalte, at han mente, at der fandtes 30 à 40. Skindene, der var solgt fob Netto, og som garanteredes at have en Vægt af ca. 50 Pund pr. Deger, afsendtes Mandag den 22 s. M. med Damper til Bogense, hvor de maa antages at være bleven lossede og anbragte i Appelindstævntes Pakhus den 24 s. M. Appelindstævnte tilskrev dernæst Fredag den 26 s. M. — den foregaaende Dag var Helligdag — Appellanterne, at han samme Dag fra Bogense havde modtaget Meddelelse om, at Partiet indeholdt »et større Kvantum Jyder«, og at han, da Partiet var solgt ham som svenske Skind, der i Forhold til Vægten er betydelig værdifuldere end jyske Skind, maatte reservere sig sin Stilling med Hensyn til disse Skind, i Anledning af hvilke han isvrigt straks den følgende Dag vilde tage til Bogense. Herpaa svarede Appellanterne den 27 s. M., at de vilde tillade Appelindstævnte at returnere 60 Stykker Skind, som han mente at være jyske, idet de tilføjede, at Vægten af de tilbageblivende Skind dog vilde blive mere end garanteret. Mandag den 29 s. M. tilskrev Appelindstævnte Appellanterne, at han, efter om Lørdagen at have beset den udpakkede Del af Partiet i Bogense, maatte have en ganske anden Opfattelse end Appellanterne angaaende Mængden af

Færdig fra Trykkeriet den 19 Januar 1916.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 47—48.

Tirsdag den 4 Januar.

iblandede jyske Skind i de som »saltede svenske Klipskind med iblandede 30/40 Jyder« solgte Skind, hvorfor han stillede hele Partiet, der af hans Prokurist kun var modtaget stolende paa Rigtigheden af Appellanternes Opgave, at det drejede sig om svenske saltede Skind i Vægt af 50 Pund pr. Deger, til Appellanternes Disposition. Appellanterne bestred i Skrivelse af 30 s. M. Appelindstævntes Beføjelse til dette Skridt under Henvisning til, at Appelindstævnte selv gennem sin Prokurist havde modtaget og godkendt hele Partiet her i Staden. Der førtes derefter i Løbet af den følgende Maanedstid endnu en vidtløftig Korrespondance mellem Parterne, hvorunder Appellanterne til forskellige Tider bl. a. dels foreslog at lade hele Partiet, som Appelindstævnte da paa egen Bekostning og Risiko skulde sende her til Staden, undersøge af Sø- og Handelsrettens Ekspertes, dels erklærede at kunne gaa ind paa, at Appelindstævnte tilbagesendte indtil 250 Skind af Partiet, som han maatte mene at være jyske. Appelindstævnte vilde dog ikke gaa ind paa nogen af Delene og gentog bl. a. i Skrivelse af 7 Juni s. A., at han stillede hele Partiet til Appellanternes Disposition.

Under Sagen har der været optaget saavel Skøn som Overskøn angaaende det ommeldte Parti Skind. Underskønsforretningen, der foretoges den 29 August 1911 af to af Bogense Købstads ordinære Ret som Skønmænd udmeldte stedlige Garvermestre, er noget utydelig affattet, idet det i samme hedder, at ca. 544 Stykker Skind af det ommeldte Parti »hovedsagelig, maaske ca. $\frac{2}{3}$, ser ud til at være ikke svenske Skind«.

Da de til Foretagelse af et Overskøn fornødne Sagkyndige ikke fandtes i den paagældende Jurisdiktion, blev der derefter paa Appelindstævntes Begæring, idet der blev gaaet frem efter Fr. 12 Februar 1790, i Frederiksberg Birks ordinære Ret udmeldt fire Overskønmænd, der i deres den 1 Maj 1912 foretagne Forretning udtalte, at Partiet, der fandtes konserveret paa bedste Maade, ikke kunde anses for en original svensk Vare, og at det indeholdt ca. 20 pCt. (500 à 600 Stk.) ikke svenske Skind, antagelig væsentlig danske Skind. Under Forretningens Afhjæmning i Frederiksberg Birks ordinære Ret den 25 s. M. udtalte de endvidere i Anledning af forskellige af Appelindstævntes Sagfører til dem rettede Spørgsmaal bl. a., at det »vilde være falsk Varebetegnelse« for at bringe Vægten op at blande ikke-svenske Skind i et Parti Skind, der sælges for svenske, at af de 185 Stykker Vrag-

skind var Størstedelen ikke svenske, og at efter deres Formening Omkostningerne ved en Konservering og Oplagring af Partiet som den af Appelindstævnte foretagne for ca. 1 Aar vilde udgøre ca. 2 Kr. pr. Deger. I Besvarelse af forskellige yderligere Spørgsmaal, der under Proceduren her for Retten har været rettet til dem af Appelindstævntes Sagfører, har Overskønsmændene endvidere udtalt, at det ubetinget er Kutume i Skindhandelen, at Køberøn stiller Forlangende om, at Skindene skal hidrøre fra et bestemt Land eller Landsdel, at der hører særlig Uddannelse og betydelig Øvelse til at kunne skelne Skind fra forskellige Lande fra hverandre, og at »Forskelligheden imellem svenske og jyske Skind gælder ogsaa alle andre danske Skind, da disse sidste i dette Tilfælde maa stilles i Klasse med jyske«.

Med Hensyn til sidstnævnte Punkt foreligger der her for Retten fra to Fagmænd Erklæringer, der er vedtagne som edsgyldige, hvorefter det maa antages, at af danske Faareskind de jyske er noget kraftigere og sværere end Skind fra Øerne, ligesom den ene af disse Mænd har udtalt sig i Retning af, at der kan findes Overgange mellem skaanske og danske Ø-Skind, der i det enkelte Tilfælde kan gøre det vanskeligt at afgøre, om et Skind skriver sig fra det ene eller det andet af disse Steder.

Appellanterne har til Støtte for deres Paastand navnlig henvist til, at det ikke ved Købets Afslutning er garanteret, at Skindene var svenske, at Appelindstævnte i hvert Fald ifølge § 47 i Lov om Køb af 6 April 1906 er afskaaret fra at gøre nogen Mangel i saa Henseende gældende, idet han før Købet har undersøgt hele Partiet ved sin Prokurist, og at Reklamationen i hvert Fald er for sent fremsat til, at der kan tillægges den nogen Betydning.

Efter samtlige foreliggende Oplysninger findes det imidlertid ikke tvivlsomt, at Partiet er bleven paavist Appelindstævntes Prokurist som svenske Skind, og det maa antages at have staaet den Lagerchef, med hvilken Appelindstævntes Prokurist forhandlede paa Appellanternes Vegne, klart, at Appelindstævnte lagde Vægt paa denne Skindenes Oprindelse. Under disse Omstændigheder samt naar henses til, at Bestemmelsen af det enkelte Skinds Oprindelse efter det ovenfor Anførte maa antages at kunne være forbunden med betydelig Vanskelighed, og til, at det tilmed drejede sig om et meget betydeligt Vareparti, findes Købelovens § 47 ikke at afgive Støtte for, at Appelindstævnte paa Forhaand skulde være afskaaren fra, naar en uden Tøven foretagen indgaaende Undersøgelse godtgjorde, at Skindene i betydeligt Omfang ikke var svenske, men af en anden og for ham mindre værdifuld Kvalitet, da at paaberaabe sig denne Mangel overfor sin Sælger. Heller ikke findes det at kunne statuere, at Appelindstævntes Reklamation og Stilen til Disposition under de foreliggende Omstændigheder skulde være for sent fremsat.

Ved Overskønsforretningen maa det nu anses for tilstrækkelig godtgjort, at ca. 20 pCt. af Skindene ikke har været svenske Skind, og da dette Procentforhold meget langt overstiger, hvad Appelindstævnte efter det ved Besigtigelsen hos Appellanterne Passerede maatte være forberedt paa, har Appelindstævnte haft Føje til at kræve, at Appellanterne skulde tage denne Del af Partiet tilbage, hvorimod denne Mangel med Hensyn til en dog mindre Del af Partiet ikke kunde give

ham Ret til at hæve Købet i sin Helhed og stille det samlede Parti til Appellanternes Disposition.

Med Hensyn til den Del af Partiet, som Appelindstævnte herefter har haft Føje til at refusere, findes dette, da de foreliggende Oplysninger ikke tilsteder en aldeles nøjagtig stykkevis Opgørelse, at maatte regnes at udgøre en Femtedel af det samlede Parti, og da Prisen for dette ialt udgør 4273 Kr. 50 Øre, vil det Fradrag, som der tilkommer Appelindstævnte for de af ham med Føje refuserede Varer, blive 854 Kr. 70 Øre. Idet Appellanterne herefter har Krav paa Betaling af 3418 Kr. 80 Øre, hvoraf de imidlertid den 18 Oktober 1912 har modtaget 2000 Kr., vil Appelindstævnte i Hovedsagen være at dømme til Betaling af 1418 Kr. 80 Øre, hvortil kommer, hvad der ved Auktionen er udkommet ved Salg af den med Føje til Appellanternes Disposition stillede Del af Partiet, hvilket under de foreliggende Omstændigheder findes ikke at kunne ansættes paa anden Maade end til $\frac{1}{6}$ af hele Auktionsprovenuet, altsaa, da dette udgjorde 3178 Kr. 28 Øre, til 635 Kr. 66 Øre. Af det samlede Beløb, 2054 Kr. 46 Øre, vil der være at tillægge Appellanterne Renter 6 pCt. aarlig fra nysævnte Dato, den 18 Oktober 1912, hvortil der — idet Appelindstævnte var pligtig at betale kontant ved Varernes Modtagelse — i Medfør af Købelovens § 38 maa komme Renter à 6 pCt. aarlig af 4521 Kr. 90 Øre (3418, 80 + 1103, 10) fra den 20 Maj 1911 til den 27 Juli 1912, af 3418 Kr. 80 Øre fra den 27 Juli 1912 til den 18 Oktober s. A. og af 635 Kr. 66 Øre fra den 7 September 1912 til den 18 Oktober samme Aar.

Hvad Kontrasagen angaar maa det af det Anførte følge, at der kun kan tilkomme Appelindstævnte Godtgørelse for Opbevaringsomkostninger med Hensyn til den med Føje refuserede Femtedel af hele Partiet, altsaa 540 Skind. Idet nu de nævnte Omkostninger efter de foreliggende Oplysninger findes at kunne beregnes til 2 Kr. pr. Deger for hele Tiden indtil Auktionens Afholdelse, vil der i Kontrasagen være at tilkende Appelindstævnte 108 Kroner med Renter heraf som af ham paastaet.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 335. Sogneraadet for Dalby-Stubberup Kommune
(Harboe)

mod

Enke Thora Michaeline Christine Sørensen, født Mikkelsen
(Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om en Læreenkes Andel i Forpagtningsafgiften af den Skolelod, der var tillagt hendes afdøde Mand's Embede.

Hindsholm Herreds ordinære Rets Dom af 15 Juli 1914:
De Indstævnte, Dalby-Stubberup Sogneraad, bør til Citantinden, Lærer

betale de paastævnte 125 Kr., ikke kan faa dette Beløb refunderet nogetsteds.

Der maa imidlertid gives Appelindstævnte Medhold i, at det, naar den i Adg. 29 Juli 1814 § 64 a indeholdte Grundsætning skal bringes i Anvendelse ved Fordeling mellem Formand og Eftermand (i nærværende Tilfælde altsaa mellem Appelindstævnte og Appellanterne) af Forpagtningsafgift af den et Skolelærerembede tillagte Jordlod, ifølge Forholdets Natur maa formodes, at Afgiften erlægges for det Kalenderaar, indenfor hvilket Forpagtningsaarets Høstperiode falder. I det foreliggende Tilfælde maa herefter Forpagtningsafgiften for Aaret fra 1 April 1910 til 31 Marts 1911 i Mangel af modstaaende Oplysninger (i hvilken Henseende Kontraktens Bestemmelse om kvartalsvis Forudbetaling af Afgiften er uden Betydning) antages at være betalt for Kalenderaaret 1910. Da der som Følge heraf efter den ovennævnte Grundsætning, idet Appellanterne ikke bestrider, at Appelindstævntes afdøde Mand skal anses for at have tjent 4 Maaneder af Aaret 1910, tilkommer Appelindstævnte $\frac{4}{12}$ af bemeldte Afgift, og hun har oppebaaret $\frac{1}{12}$, vil hendes Paastand være at tage til Følge, og Underrettsdommen, hvis Bestemmelser om Udredelse af Sagens Omkostninger tiltrædes, vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve, og der vil være at tillægge Overretssagførerne Becker og Alfred Christensen hos det Offentlige i Salær hver 25 Kr.

Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Torsdag den 6 Januar.

Nr. 332. Højesteretssagfører Henriques

mod

Christian August Victor Backe (Def. Winther) og **Alfred Christoffer Andreas Pedersen** (Def. Asmussen),

der tiltales for Mord, Røveri, Tyveri og Forsøg paa denne Forbrydelse, Falsk, Falskmøntneri, falsk Anmeldelse og Assurancesvig samt utugtigt Forhold til et Pigebarn under 12 Aar.

Kriminal- og Politirettens Dom af 5 Juni 1915: Arrestanterne Christian August Victor Backe og Alfred Christoffer Andreas Pedersen bør straffes med Tugthusarbejde paa Livstid. Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Højesteretssagfører Levy, og Defensor, Overretssagfører Winther, 100 Kr. til hver, udreder Arrestanterne, En for Begge og Begge for En. Endvidere udreder de, En for Begge og Begge for En, i Erstatning til: Brand- og Livsforsikrings-selskabet »Nederlandene af 1845« 1055 Kr. 50 Øre, Frederiksberg

ham Ret til at hæve Købet i sin Helhed og stille det samlede Parti til Appellanternes Disposition.

Med Hensyn til den Del af Partiet, som Appelindstævnte herefter har haft Føje til at refusere, findes dette, da de foreliggende Oplysninger ikke tilsteder en aldeles nøjagtig stykkevis Opgørelse, at maatte regnes at udgøre en Femtedel af det samlede Parti, og da Prisen for dette ialt udgør 4273 Kr. 50 Øre, vil det Fradrag, som der tilkommer Appelindstævnte for de af ham med Føje refuserede Varer, blive 854 Kr. 70 Øre. Idet Appellanterne herefter har Krav paa Betaling af 3418 Kr. 80 Øre, hvoraf de imidlertid den 18 Oktober 1912 har modtaget 2000 Kr., vil Appelindstævnte i Hovedsagen være at dømme til Betaling af 1418 Kr. 80 Øre, hvortil kommer, hvad der ved Auktionen er udkommet ved Salg af den med Føje til Appellanternes Disposition stillede Del af Partiet, hvilket under de foreliggende Omstændigheder findes ikke at kunne ansættes paa anden Maade end til $\frac{1}{5}$ af hele Auktionsprovenuet, altsaa, da dette udgjorde 3178 Kr. 28 Øre, til 635 Kr. 66 Øre. Af det samlede Beløb, 2054 Kr. 46 Øre, vil der være at tillægge Appellanterne Renter 6 pCt. aarlig fra nysnævnte Dato, den 18 Oktober 1912, hvortil der — idet Appelindstævnte var pligtig at betale kontant ved Varernes Modtagelse — i Medfør af Købelovens § 38 maa komme Renter à 6 pCt. aarlig af 4521 Kr. 90 Øre (3418, 80 + 1103, 10) fra den 20 Maj 1911 til den 27 Juli 1912, af 3418 Kr. 80 Øre fra den 27 Juli 1912 til den 18 Oktober s. A. og af 635 Kr. 66 Øre fra den 7 September 1912 til den 18 Oktober samme Aar.

Hvad Kontrasagen angaar maa det af det Anførte følge, at der kun kan tilkomme Appelindstævnte Godtgørelse for Opbevaringsomkostninger med Hensyn til den med Føje refuserede Femtedel af hele Partiet, altsaa 540 Skind. Idet nu de nævnte Omkostninger efter de foreliggende Oplysninger findes at kunne beregnes til 2 Kr. pr. Deger for hele Tiden indtil Auktionens Afholdelse, vil der i Kontrasagen være at tilkende Appelindstævnte 108 Kroner med Renter heraf som af ham paastaet.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Nr. 335. Sogneraadet for Dalby-Stubberup Kommune
(Harboe)

mod

Enke Thora Michaeline Christine Sørensen, født Mikkelsen
(Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om en Læreenkes Andel i Forpagtningsafgiften af den Skolelod, der var tillagt hendes afdøde Mands Embede.

Hindsholm Herreds ordinære Rets Dom af 15 Juli 1914:
De Indstævnte, Dalby-Stubberup Sogneraad, bør til Citantinden, Lærer

S. M. Sørensens Enke, Thora Michaeline Christine Sørensen, født Mikkelsen, af Dalby, betale 125 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra 27 Januar 1914, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger her for Retten vil være at ophæve. I Salær for Sagens Udførelse tillægges der Overretssagfører P. Gram i Odense og Sagfører J. Poulsen i Kerteminde henholdsvis 25 Kr. og 20 Kr., hvilke Beløb udredes af det Offentlige. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 18 Januar 1915: Underretsdømmen bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Der tillægges Overretssagførerne Becker og Alfred Christensen hos det Offentlige i Salær hver 25 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Sogneraadet for Dalby-Stubberup Kommune, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 80 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 2 November 1891 blev Lærer Søren Martin Sørensen ansat i Embedet som Skolelærer i Dalby og drev selv den Embedet tillagte Jordlod indtil 1 April 1899, fra hvilket Tidspunkt den har været bortforpagtet. Efter den senest oprettede Forpagtningskontrakt var Jordlodden bortforpagtet for Tiden fra 1 April 1908 til 31 Marts 1924 for en aarlig Afgift af 500 Kr., at betale med Fjerdedelen hver 1 April, Juli, Oktober og Januar, sidste Gang den 1 Januar 1924, og i Henhold hertil havde Lærer Sørensen, der den 4 April 1910 afgik ved Døden, modtaget Afgiften pr. 1 April 1910.

Under den efter Lærer Sørensens Død indtraadte Vakance indtil 1 September s. A., i hvilken Tid Appellanterne, Sogneraadet for Dalby-Stubberup Kommune, forvaltede Embedets Indtægter, afkrævede de Lærer Sørensens Enke, Appelindstævnte Thora Michaeline Christine Sørensen, f. Mikkelsen af Dalby, der hensidder i uskiftet Bo, $\frac{2}{3}$ af den den 1 April s. A. betalte Afgift eller 83 K. 33 Øre, hvilket Beløb Appelindstævnte i Tillid til Kravets Berettigelse udbetalte til Appellanterne. Da Appelindstævnte imidlertid senere fik Tvivl om Appellanternes Ret til dette Beløb, foranledigede hun Sagen forelagt Mini-

steriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet, der i Skrivelse af 19 Juli 1913 udtaler, at det maa holde for, at en Forpagtningsafgift altid maa formodes at være erlagt for det Kalenderaar, indenfor hvilket Forpagtningsaarets Høstperiode falder, uden Hensyn til, om større eller mindre Dele af Forpagtningsaaret falder paa det foregaaende eller efterfølgende Kalenderaar, og at der derfor ved Deling af Forpagtningsafgiften mellem den afgaaede Lærer eller hans Bo og Eftermanden maa tages Hensyn til, hvor mange Maaneder af det Aar, for hvilket Forpagtningsafgiften efter ovennævnte Regel forudsættes at være erlagt, hver af Lærerne har beklædt Embedet, idet der beregnes $\frac{1}{12}$ af Afgiften for hver Maaned. Det nævnte Ministerium har derfor i den anførte Skrivelse udtalt sig for, at Appellindstævnte maa have Krav paa $\frac{4}{12}$ af Forpagtningsafgiften for 1910 eller, da hun kun har oppebaaret $\frac{1}{12}$ af denne Afgift, have Krav paa en Efterbetaling af $\frac{3}{12}$ af Afgiften eller 125 Kr.

Under Henvisning hertil har Appellindstævnte under nærværende fra Hindsholm Herreds ordinære Ret indankede Sag i første Instans, hvor der var meddelt hende fri Proces, paastaet Appellanterne tilpligtede at betale hende bemeldte 125 Kr. med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 27 Januar f. A., til Betaling sker, og at udrede Sagens Omkostninger skadesløst efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for hende beskikkede Sagfører, der i ethvert Tilfælde begærede sig Salær tillagt hos det Offentlige.

Appellanterne, hvem der ligeledes var meddelt fri Proces, procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for dem beskikkede Sagfører. Ved Underrettens Dom blev Appellindstævntes Paastand taget til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes, og der tillagdes den for Appellindstævnte beskikkede Sagfører 25 Kr. og den for Appellanterne beskikkede Sagfører 20 Kr. i Salær, at udrede af det Offentlige.

Sagen er derefter af Appellanterne indbragt her for Retten, hvor de, der har erholdt Bevilling til fri Proces, ved den for dem beskikkede Sagfører, Overretssagfører Becker, har paastaet sig frifundne, medens Appellindstævnte, hvem der ligeledes er meddelt fri Proces, ved den for hende beskikkede Sagfører, Overretssagfører Alfred Christensen, har procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse, hvorhos de beskikkede Sagførere hver har paastaet sig tillagt Salær. Til Støtte for deres Paastand har Appellanterne anført, at det er i Strid med Kontrakten, der hjemler fjerdingaarlig Forudbetaling, at anse Afgiften for Kalenderaarets første Kvartal som vedrørende det foregaaende Kalenderaar, at Appellindstævnte og hendes afdøde Ægtefælle derved for et Kalenderaar vilde nyde Udbytte af Jorden for 5 Kvartaler, idet Sidstnævnte har haft Udbytte af Lodden i det sidste Januar Kvartal, han selv drev den, at derfor den i ovenanførte Skrivelse paaberaabte Regel er i Strid med Grundsætningen i § 64 i Anordning for Almue-Skolevæsenet paa Landet af 29 Juli 1814, idet det vilde være urime ligt, at den fratrædende Lærer, saafremt han har bortforpagtet Jorden, skulde blive gunstigere stillet end i det i Bestemmelsen forudsatte Tilfælde, at han dyrker Jorden selv, og at Appellanterne, hvis de skal

betale de paastævnte 125 Kr., ikke kan faa dette Beløb refunderet nogetsteds.

Der maa imidlertid gives Appelindstævnte Medhold i, at det, naar den i Adg. 29 Juli 1814 § 64 a indeholdte Grundsætning skal bringes i Anvendelse ved Fordeling mellem Formand og Eftermand (i nærværende Tilfælde altsaa mellem Appelindstævnte og Appellanterne) af Forpagtningsafgift af den et Skolelærerembede tillagte Jordlod, ifølge Forholdets Natur maa formodes, at Afgiften erlægges for det Kalenderaar, indenfor hvilket Forpagtningsaarets Høstperiode falder. I det foreliggende Tilfælde maa herefter Forpagtningsafgiften for Aaret fra 1 April 1910 til 31 Marts 1911 i Mangel af modstaaende Oplysninger (i hvilken Henseende Kontraktens Bestemmelse om kvartalsvis Forudbetaling af Afgiften er uden Betydning) antages at være betalt for Kalenderaaret 1910. Da der som Følge heraf efter den ovennævnte Grundsætning, idet Appellanterne ikke bestrider, at Appelindstævnets afdøde Mand skal anses for at have tjent 4 Maaneder af Aaret 1910, tilkommer Appelindstævnte $\frac{4}{12}$ af bemeldte Afgift, og hun har oppebaaret $\frac{1}{12}$, vil hendes Paastand være at tage til Følge, og Underrettsdommen, hvis Bestemmelser om Udredelse af Sagens Omkostninger tiltrædes, vil saaledes i det Hele være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten vil være at ophæve, og der vil være at tillægge Overretssagførerne Becker og Alfred Christensen hos det Offentlige i Salær hver 25 Kr.

Sagens Behandling i første Instans og den befalede Sagførelse for begge Retter har været lovlig.

Torsdag den 6 Januar.

Nr. 332. Højesteretssagfører Henriques

mod

Christian August Victor Backe (Def. Winther) og **Alfred Christoffer Andreas Pedersen** (Def. Asmussen),

der tiltales for Mord, Røveri, Tyveri og Forsøg paa denne Forbrydelse, Falsk, Falskmøntneri, falsk Anmeldelse og Assurancesvig samt utugtigt Forhold til et Pigebarn under 12 Aar.

Kriminal- og Politirettens Dom af 5 Juni 1915: Arrestanterne Christian August Victor Backe og Alfred Christoffer Andreas Pedersen bør straffes med Tughusarbejde paa Livstid. Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Højesteretssagfører Levy, og Defensor, Overretssagfører Winther, 100 Kr. til hver, udreder Arrestanterne, En for Begge og Begge for En. Endvidere udreder de, En for Begge og Begge for En, i Erstatning til: Brand- og Livsforsikrings-selskabet »Nederlandene af 1845« 1055 Kr. 50 Øre, Frederiksberg

Sporvejselskab 66 Kr. 67 Øre, Guldsmed Axel Einar Eddelien 1099 Kr. og Sjællands Stiftsøvrighed paa Aagerup og Kirkerup Kirkers Vegne 300 Kr., hvorhos Arrestanten Pedersen udreder i Erstatning til Høker Ludvig Villumsen af Aagerup 35 Kr. 75 Øre. De idømte Erstatninger at udrede inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkomme under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter Sagens Indankning for Højesteret har begge de Tiltalte været indlagt til Observation paa Kommunehospitalet. Ifølge den af vedkommende Overlæge afgivne Erklæring er Tiltalte Backe vel ikke at kalde fuldt psykisk normal, men han er ikke sindssyg eller aandssvag, og de Afvigelser fra Normen, der forefindes hos ham, forhindrer ikke, at han har udført sine Forbrydelser med fuld Bevidsthed om Handlingens Natur og med Overlæg. Hvad angaar Tiltalte Pedersen, da led han ifølge Overlægens Erklæring vel ved Mordets Begaaelse af visse nærmere angivne mentelle Forstyrrelser, men disse er dog ikke af en saadan Natur eller Intensitet, at det kan være berettiget at kalde ham for sindssyg, og der er overhovedet intet, der taler imod, at Tiltalte har udført de af ham begaaede Forbrydelser med fuld Bevidsthed om, hvad han foretog sig, og har kunnet bedømme Handlingernes retlige Betydning.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, ved hvilke intet andet Væsentligt findes at erindre end, at det af Tiltalte Pedersen med Hensyn til Falskmøntneriet udviste Forhold vil være at henføre under Straffelovens § 264, kfr. § 47,

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Christian August Victor Backe og Alfred Christoffer Andreas Pedersen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførererne Henriques, Winther og Asmussen 200 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Arrestanterne Christian August Victor Backe og Alfred Christoffer Andreas Pedersen tiltales for Mord, Røveri, Tyveri og Forsøg paa denne Forbrydelse, Falsk, Falskmøntneri, falsk Anmeldelse og Assurancesvig samt utugtigt Forhold til et Pigebarn under 12 Aar.

Backe er født den 12 August 1887 og ikke funden forhen straffet.

Pedersen er født den 17 April 1886 og anset: ved Korsør Købstads Ekstrarets Dom af 21 November 1904 efter Straffelovens § 228, jfr. §§ 57 og 58, med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage og ved

Lejre Herreds Ekstrarets Dom af 3 Oktober 1906 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, han udstod da tillige den første ham idømte Straf, hvilken var bleven ham betingelsesvis eftergivet.

I 1901 var han arresteret ved en af Rettens Afdelinger efter at have tilstaaet sig skyldig i Bedrageri, men Sagen blev sluttet uden Tiltale og Arrestanten anbragt i Lære med Fængselselskabets Bistand.

Ved egne Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er Arrestanterne overbeviste om at have gjort sig skyldige i følgende Forhold:

1. En Gang i Efteraaret 1905, medens Arrestanten Pedersen var Forbundt hos en Smed i Glumsø, traf han Aftale med en Lærling sammesteds om, at denne, inden Købmand Henry Plesner i samme By lukkede sin Købmandsforretning om Aftenen, skulde ad en uafloaset Dør begive sig ind i Plesners Hus, gemme sig paa Loftet og efter Lukketid, da det var mørkt, stjæle Pengeskuffens Indhold, hvilket Lærlingen udførte, idet han ved 9-Tiden om Aftenen bragte Udbyttet af Tyveriet, 300 Kr., som han og Arrestanten delte. Efter det Oplyste var Skuffen uafloaset.

Lærlingen er ikke funden under Sagen.

2. Den 2 Maj 1912 Kl. 7—8 Eftermiddag stjal Arrestanten Backe en til 50 Kr. vurderet, Tapetserer Ditlev Jørgensen tilhørende Cykle, der stod fremme paa Petersborgvej.

3—6. I Efteraaret 1913 frastjal Arrestanten Pedersen i 4 Gange Tjenestepige Sara Elisabeth Christensen, som han kendte, en Portemonnaie indeholdende ca. 13½ Kr., hvilken hun tabte, medens de stod i Samtale i hendes Gadedør, samt en Portemonnaie med Indhold, 9 Kr., en Krave og en Chemise, som han under Besøg paa hendes Værelse stjal fra uafloasede Gemmer.

Værdien af det Stjaalne, fraset Pengene, er ansat til ialt 5 Kr.

7—9. I samme Tidsrum stjal samme Arrestant, der var Vognstyrer ved Frederiksberg Sporvejsselskab, fra et uafloaset Skab i et til Selskabet hørende Lokale, hvortil han havde uhindret Adgang, i 2 Gange 2 Muffer, der var indleverede som glemte, endvidere stjal han en Paraply, som ved Sporvognens Endestation i Allégade stod lænet op mod et Plankeværk og maa antages, hvad Arrestanten ogsaa troede, af en Funktionær at være stillet der et Øjeblik for derpaa at bringes til Depotet for glemte Sager.

Samtlige de her nævnte Koster er vurderede til 10 Kr.

10. I Tiden fra lidt efter Nytaar 1914 til hen paa samme Aars Sommer har Arrestanten Backe, der af Profession er Sølvmed, i Forme, som han lavede af Gibs, paa sit Værksted i Gothersgade støbt ialt ca. 200 falske Femogtyveørestykker af en Legering af Bly og Tin, og i August s. A. støbte han paa lignende Maade af Tin 5 Tokronestykker.

En Del af Femogtyveørene udgav Arrestanten i Sporvogne, andre brugte han i Automater til at forskaffe sig Cigarer. — Arrestanten Pedersen, med hvem han havde gjort Bekendtskab, traf ham en Gang i nævnte Sommer i Færd med at lave de falske Femogtyveøre. Han modtog i Udgivelseshensigt af Backe ialt 7—9 Stykker og udgav deraf ialtfald en i en Butik, og en brugte han i en Automat, medens han ikke vil kunne huske, hvad han har gjort med Resten, hvoraf han dog

i ethvert Fald vil have kastet nogle bort. Af de falske Tokronestykker overgav Backe ham til Udgivelse, efter Pedersens Forklaring kun to, efter Backes Forklaring tre; Pedersen har erkendt at have udgivet det ene i en Butik og delt Udbyttet med Backe, det andet vil han have mistet. Backe har forklaret at have omsmeltet to — Formene vil han have tilintetgjort, idet han fandt, at Forfærdigelsen ikke svarede Regning. Han har forklaret, at han har tænkt paa at lave falske Hundredekrone-sedler og til mulig Brug herved i Butiker ladet sig forevise Papir, men at han intet fandt egnet til Øjemedet og ikke foretog yderligere. Han har tilstaaet at have forfærdiget samtlige falske Mønter i Udgivelseshensigt; de har efter det Oplyste i Udseende haft stor Lighed med ægte Mønter.

11. Arrestanten Backe har tilstaaet, at han fra Sommeren 1914 til hen paa samme Aars Efteraar ca. 20 Gange paa sit Værksted i Gothersgade har haft Samleje med et den 3 Marts 1904 født Pige-barn, som boede i samme Hus. Barnet, der isøvrigt forklarer kun at huske 3 Samlejer med Arrestanten, paastaar, at han hver Gang, efter at have passet hende op paa Trappegangen, med Magt trods hendes Modstand trak hende ind paa Værkstedet, tog hendes Benklæder af hende, lagde hende ned og fuldbyrdede Samlejet, tiltrods for, at hun strittede imod, græd og bad for sig, idet han truede hende med Prygl, hvis hun græd, og hvis hun fortalte om, hvad han gjorde ved hende, hvorhos han gav hende Smaabeløb og en Ring og en Brosche.

Arrestanten nægter at have truet Barnet og forklarer, at han kun har anvendt Overtalelser, samt at hun godvillig tog Benklæderne af og kun de to sidste Gange græd, saa at han maatte tyse hende til Ro.

En Dag i Oktober s. A. fik Arrestanten Pedersen, som af Backe havde faaet at vide om dennes Behandling af Pigebarnet, Lyst til at behandle hende uterligt, sendte hende i Byen efter Kager og fik hende, da hun kom hjem, efter hendes Forklaring med Magt, efter Arrestantens Forklaring godvilligt, ind paa Værkstedet. Her førte han sit Lem frem og tilbage mellem hendes blottede Laar dog uden at søge at trænge ind i hendes Kønsskel, og skaffede sig paa denne Maade Sæd-afgang. Efter Barnets Forklaring strittede hun imod og bad for sig, men blev af begge Arrestanter truet med Prygl, efter Arrestanternes Forklaring fandt hun sig godvilligt i Behandlingen.

Ved en den 3 Februar 1915 foretagen Lægeundersøgelse af Barnet fandtes det, at Hymen ikke var til Stede, og at en Finger kunde indføres i vagina. Tegn paa venerisk Sygdom fandtes ikke. Efter vedkommende Læges Erklæring har immissio penis sandsynligvis fundet Sted, uden at dette kan afgøres med absolut Sikkerhed.

I Mangel af nærmere Oplysninger vil Arrestanternes Forklaringer om deres Behandling af Barnet være at lægge til Grund ved Paa-dømmelsen.

Efter det Foreliggende maa de begge antages at have været paa det Rene med, at Barnet ikke var fyldt 12 Aar.

12. Den 18 Juli 1914 ved 6¹/₂-Tiden om Eftermiddagen begav Arrestanterne sig ind paa Hovedtrappen i Ejendommen Nr. 56—58 i Pilestræde for efter Backes Forslag at begaa Indbrudstyveri i et der-værende Sølvvarelager, tilhørende Sølvvarefabrikant Julius Hermann, hos hvem Backe havde arbejdet. Efter at være sprunget over en ca. 2¹/₂

Alen høj aflaaaset Tremmelaage, der lukkede for Nedgangen til Kælderen, gik Arrestanterne hen til den aflaaasede Dør til Hermanns Lager i Kælderen; efter at de i nogen Tid havde arbejdet paa med en Kniv at udskære Huller i Døren, opgav de Forsøget. Pedersen har forklaret, at han fortrød Gerningen og derfor afstod derfra.

13. Arrestanten Backe bestemte sig til at skaffe sig Penge ved at besvige Forsikringselskabet »Nederlandene af 1845«, i hvilket han ved Police af 18 November 1913 havde forsikret Varer, Inventar, Emballage og Maskiner hørende til hans Sølvvareforretning i Gothersgade Nr. 22 for 4000 Kr. mod Indbrud. Efter Aftale med Arrestanten Pedersen om at begaa denne Forbrydelse og i Forening med Pedersen smeltede han derpaa en stor Del af sine Sølvvarer til Barrer, som han senere har solgt, hvorpaa Pedersen den 25 Juli 1914 om Aftenen, for at det skulde se ud, som om Indbrud var sket, med et Centrumsbor udborede en Del Huller i Indgangsdøren til Forretningen. Dette blev kort efter opdaget af Politiet, som sendte Underretning til Backe, der boede hos sin Moder i Viborggade. Næste Dag anmeldte Backe for Politiet, at der var begaaet Indbrud hos ham og stjaalet Sølv- og Guldvarer til Værdi ca. 1000 Kr., og afgav Fortegnelse over Genstandene. Ved den af Politiet indledede Undersøgelse, under hvilken ogsaa Pedersen afgav Forklaring, fremkom ingen Oplysning om det sande Forhold, og Undersøgelsen sluttedes, uden at der ses at være rettet Mistanke mod Nogen. Til Forsikringselskabet indgav Backe en den 27 Juli 1914 dateret Anmeldelse, hvorefter der ved Indbrud var ham frastjaalet nærmere specificerede Varer til antaget Værdi 1150 Kr., og efter at Værdien ved Forhandling med Forsikringselskabets Agent var opgjort til 1055 Kr. 50 Øre, erholdt Arrestanten den 25 August s. A. dette Beløb udbetalt. Til Arrestanten Pedersen betalte han som Vederlag for dennes Andel i Forbrydelsen 125 eller 140 Kr., hvorhos Pedersen fik Eneraadighed over den af Arrestanterne i Forening stjaalne nedenfor under Nr. 16 omtalte Cykle.

14. Arrestanten Pedersen, som vidste, at Vognstyrer ved Frederiksberg Sporvejselskab Nr. 235, Hans Larsen, var syg og ikke selv kunde hæve sin Løn, aftalte med Arrestanten Backe, at denne til fælles Fordel for Arrestanterne skulde hæve Larsens Løn den 1 August 1914 mod falsk Kvittering. I dette Øjemed skrev Backe efter Pedersens Diktat en saalydende Fuldmagt:

»Herved giver jeg min Svigersøn tilladelse til at hæve min Løn, da jeg paa Grund af Sygdom ikke selv kan hente den«, hvilken han falskelig underskrev med Navnet Vognstyrer 235, Larsen.

Den følgende Dag, den 1 August, saa snart Kontoret blev aabnet om Morgen, begav Arrestanterne sig derhen. Pedersen gik først ind, hævde sin Løn og saa efter paa Lønningslisten, at Larsens ikke var hævet. Derpaa gik Backe ind, afleverede den falske Fuldmagt, modtog Beløbet, 66 Kr. 67 Øre, og kvitterede paa Lønningslisten falskelig med Navnene: for Larsen Mogensen, idet han udgav sig for en Svigersøn af Larsen, og idet han greb Navnet Mogensen ud af Luften. Arrestanterne delte Pengene. Sporvejselskabet udbetalte, da Bedrageriet var opdaget, Lønnen til Larsen.

Arrestanten Pedersen formodede, at Larsen havde en Svigersøn, men kendte ikke dennes Navn; han gik ud fra, at Navnet Mogensen

var grebet ud af Luften. Larsen har ingen Svigersøn af dette Navn. Pedersen havde forberedt Backe paa, at han maatte kvittere paa Lønningslisten, men vidste ikke, hvilket Navn han vilde vælge.

15. Medens Arrestanten Pedersen fra den 6 August 1914, til han efter at være arresteret under denne Sag den 25 Januar 1915 blev hjemsendt, gjorde Tjeneste som Trænkonstabel ved 2den Artilleri-afdeling, stjal han i flere Gange fra Militærdepotet i Agerup Præstegaard, til hvilket Arrestanten havde uhindret Adgang, nogle Forbindsager og 3 Sæt Drejlstøj m. m., som tilhørte Afdelingen og beroede frit fremme. En Dag i August s. A. stjal han en Afdelingen tilhørende Kikkert, som laa i Vinduet i et Lokale i Baadsmandsstrædes Kaserne, hvor han opholdt sig i lovligt Ærinde. Samtlige disse Koster er vurderede til 30 Kr.

Arrestanten Backe, som vidste, at Kikkerten var stjaalet, fiksede den op og tog det paa den anbragte Navn ud, idet han tænkte paa at købe den af Arrestanten, hvilket han imidlertid opgav.

16. Den 25 August s. A. ved 6-Tiden om Eftermiddagen stjal Arrestanterne i Forening en Savskærer Elert Marius Pedersen tilhørende til 45 Kr. vurderet Cykle, som stod fremme i Sct. Annagade paa Christianshavn.

17. Den 23 September 1914 ved 9-Tiden om Aftenen begav Arrestanterne sig ind i Ejendommen Nr. 64 paa Østerbrogade for at begaa Tyveri i et Guldsmedelager. Paa Trappegangen kom Pedersen til at ituslaa en Rude, der førte ind til Forretningslokaler i Stuen, hvorpaa han tog Hasperne af og lænede sig ind ad Vinduet og opdagede, at dette førte ind, ikke til Guldsmedeforretningen, men til en Porcellænshandel; han indskrænkede sig nu til ved at række Haanden ind at stjæle Porcellænsgenstande m. m., som fandtes frit fremme og er vurderede til ialt 5 Kr. Derpaa gik Arrestanterne uden at foretage yderligere Tyveri. Arrestanten Backe holdt Vagt paa Trappen og lige udenfor Huset under Tyveriets Udførelse; efter Arrestanternes Forklaringer fraraadede han iøvrigt at stjæle, efter at det var opdaget, at Vinduet ikke førte til Guldsmedeforretningen; han modtog dog en Del af det Stjaalne.

18. En Dag i September s. A. stjal Arrestanten Pedersen i Børstenbindermester Niels Préhns Butik her i Byen, hvor han var for at gøre Indkøb, en til 5 Kr. vurderet Heste-Kardætske, som laa fremme paa Disken.

19. Den 7 Oktober s. A. ved 8-Tiden om Aftenen indfandt Arrestanterne sig i tyvagtig Hensigt ved Guldsmed Axel Einar Eddeliens Værksted i Lille Strandstræde Nr. 24 i Sidehuset. Arrestanten Backe havde i flere Aar arbejdet her og var stedkendt. Med et Centrumsbor borede de Hul i Indgangsdøren, hvorpaa Backe stak Haanden ind, tog Nøglen, som sad indvendig, og aabnede Døren. I Værkstedet stjal de Sølvgenstande og Sølvbarrer m. m., som er vurderet til ialt 1100 Kr. og beroede i en Jærnpengekasse, hvilken de aabnede med de der-til hørende Nøgler, hvis Gemmested Backe kendte. Størstedelen af Sølvgenstandene smæltede de.

20—22. Arrestanterne har i Forening begaaet tre Forsøg paa groft Tyveri i Guld- og Sølvsmedeværksteder, nemlig den 14 November 1914 ved 9-Tiden om Aftenen i Peder Skramsgade Nr. 6 og en

Aften ved samme Tid i Begyndelsen af December s. A. i to Værksteder i Gl. Mønt Nr. 39 og i Pilestræde Nr. 52; i alle tre Tilfælde søgte de, udrustet med forskelligt Tyveværktøj, forgæves at opbryde Indgangsdørene, sidstnævnte Sted tilkittede de nogle Huller, som de havde boret i Døren, idet det var deres Hensigt at fortsætte Forsøget en anden Gang.

Arrestanten Backe har iøvrigt forklaret, at han har taget Undervisning i Anvendelse af Autogen i den Hensigt at benytte Autogen Flamme ved Opbrydning af Jernpengekasse o. l., samt at Arrestanterne har overvejet mange forskellige Muligheder for at »lave et Kup«, bl. a. Indbrud i Banker.

23. Medens Arrestanten Pedersen som Trainkonstabel var indkvarteret i Aagerup, i hvis Præstegaard Mandskabet brugte to Stuer til Samlingsstuer, hvorfra de havde ubindret Adgang til hele Præstegaarden, stjal han en Formiddag i December 1914 fra et uafloaset Skab i en Korridor i Præstegaarden to Sølvbægre og to Sølvdiske, som var bestemte til Brug ved Altergang, og bragte dem til Arrestanten Backe, som vidende, at de var stjaalne, smæltede dem og solgte Sølvet. Udbyttet delte Arrestanterne. Kosterne tilhørte Aagerup og Kirkerup Kirker, som er selvejende; de er vurderede til ialt 300 Kr.

24. Den 14 s. M. ca. Kl. 6 Eftermiddag knuste Arrestanten Pedersen i tyvagtig Hensigt en Rude i et Vindu i Høker Ludvig Willumsens Hus sammesteds og stjal en i Vinduet staaende uafloaset Jernpengekasse med Indhold, ca. 35 Kr.

25. Arrestanten Backe havde af sin Moder hørt, at den næsten 83-aarige Enke Ane Marie Nielsen Dyrberg, som hun kendte noget til, hos hende havde faaet vekslet en Del Sedler og mentes at eje flere Hundrede Kroner.

En Gang i December 1914 talte Backe til Pedersen om, at han ikke mere vilde gøre forgæves Forsøg paa at komme gennem lukkede Døre, men vilde bruge en Jærnstang til at bedøve de Folk, som skulde udplyndres, og viste Pedersen en omtrent 33 cm lang, i den ene Ende svagt bøjet Jærnstang, som han vilde bruge i dette Øjemed. Et Par Dage senere, vistnok den 16 s. M., aftalte Arrestanterne at benytte den beskrevne Fremgangsmaade mod Enke Dyrberg, hvis Penge de allerede tidligere havde talt om at sætte sig i Besiddelse af.

Efter Backes Forklaring fandt Pedersen dog ikke, at Stangen egnede sig til at bibringe Enken et saa stærkt Slag, at hun straks besvimede, hvorimod han mellem Backes Værktøj udvalgte sig en Jærnstang, der er 41 ctm lang og krummet i den ene Ende; Pedersen har erklæret ikke at huske dette, men givet er det, Arrestanterne enedes om, at Pedersen skulde have den længere, Backe den kortere Stang.

Den 18 s. M. ved 7-Tiden om Eftermiddagen begav Arrestanterne sig til Enke Dyrbergs Bopæl i Lægeforeningens Boliger ved Østerbrogade, R 34, 1ste Sal, i den Hensigt at tilegne sig hendes Penge; de medbragte Jærnstængerne for som anført at bedøve hende, hvis hun var hjemme, og tillige for at forsvare sig med i paakommende Tilfælde; deres Aftale gik ud paa, at Pedersen skulde slaa hende, idet Backe frygtede for at blive genkendt af hende. Da de kom til Stedet, var der Lys i Enkens Lejlighed, og Pedersen udbrød, at »den ikke

kunde være finere, og at han nu vilde gaa op og slaa hende med Jernstangen; men da de var komne til hendes Opgang, erklærede Backe, at han ikke vilde med. De vaklede nu noget, idet Pedersen ikke vilde opgive Planen, men i det samme gik Enken ud, og nu lukkede Arrestanterne sig ind med en Dirk og oprød et Klædeskab, men fandt ingen Penge og gik med uforrettet Sag.

Den 27 s. M. fortalte Backe til Pedersen, at de havde været dumme, idet Enken havde haft en 700 Kr. i sin Kommodeskuffe, hvad han havde hørt af sin Moder. Da Arrestanterne næste Dag spiste Frokost sammen ved 10-Tiden, havde Arrestanten Pedersen $\frac{1}{2}$ Flaske Akvavit med, som de delte, de blev nu oprømte og bestemte sig til et nyt Forsøg paa at komme i Besiddelse af Enkens Penge og aftalte, at Pedersen, for at de ikke skulde vække Mistanke, skulde udgive sig for en Opdagelsesbetjent, der kom i Anledning af Tyveriforsøget. Til dette Brug udstyrede han sig med et lille Nikkelskilt, ombyttede sin Uniformsfrakke med en Vinterfrakke og laante Backes Hat samt for at gøre et troværdigt Indtryk hans dobbeltkapslede Guldur. De tog de foran omtalte Jernstænger med, og det blev Aftale, at Pedersen med sin Stang skulde slaa Enken, hvis hun var hjemme, og først derpaa skulde Backe komme ind, da han frygtede Genkendelse, idet Enken tidligere havde set ham; den anden, mindre Stang skulde kun bruges til Forsvar. Arrestanterne forklarer, at de haabede, at hun skulde være ude, men at de Intet vidste herom.

De gik derpaa sammen til Enkens Bopæl, hvor de ankom Kl. ca. 12 $\frac{1}{2}$ Eftermiddag, og hvor Backe gik ad Hovedtrappen og ventede, medens Pedersen gik ad Køkkentrappen, der kun fører til Stuen, og talte med en Tjenestepige om Enkens Lejlighed, idet han udgav sig for Opdagelsesbetjent; derpaa traf han Backe paa Hovedtrappen ved Indgangen til Enkens Lejlighed. Paa Pedersens Banken lukkede Enken ham ind. Han angav at høre til Opdagelsespolitiet og at komme i Anledning af Indbrudet og talte noget med Enken. Han forklarer, at han egentlig havde opgivet Planen, da Backe, som syntes, at der var stille, og antog Bedøvelsen for udført, kom ind og, da han ikke kunde trække sig tilbage, hilste paa Enken. Pedersen lukkede nu Indgangsdøren af indvendig fra — efter sin Forklaring nærmest rent mekanisk, efter Backes Forklaring derimod i Henhold til Aftale — og Arrestanterne vekslede et Blik, hvis Mening var, at nu maatte de til at slaa Enken, der stod ved Vinduet. Pedersen sagde nu til hende, at hendes Skab nok var splintret, og da hun vendte sig om, tilføjede han hende med den udbuede krumme Del af den fornævnte Jærnstang, idet han holdt i Stangens anden Ende, et Slag, der ramte hendes med en tynd indre og sværere ydre Kyse bedækkede Nakke, saa at hun udbrød »Uha«, sank i Knæ og faldt om i en halvt liggende, halvt siddende Stilling i en Krog mellem Skabet og Vinduet. Hun blev derpaa slæbt hen paa sin Seng, og medens hun laa her og stønnede eller mumlede, slog Pedersen hende et eller efter Backes Forklaring, hvis Rigtighed Pedersen har erklæret ikke at ville bestride, to Slag med Jærnstangen i Panden og i Tindingen. Derpaa rakte han Stangen til Backe med de Ord, at de skulde være lige gode derom, hvorpaa Backe slog hende, der endnu mumlede Noget, to Slag paa samme Steder, hvor Pedersen havde ramt. Herved har Backe forklaret, at han lagde hele sin Kraft

i, men var udmattet af Nervøsitet, og at han ikke tror, at Slagene var særlig kraftige. Pedersen tilegnede sig nu i Kommoden en Tegnebog med Pengesedler, en lille Portemonnaie og en Blikæske med Guld- og Sølvpenge, som han beholdt, medens han gav det Andet til Backe.

Denne har først forklaret, at Enken blev ved med at trække Vejret og stønne lidt, og at Pedersen med sin Lommekniv skar Pulsaaren over paa hendes højre Arm, idet han udbrød, at der maatte gøres noget ekstraordinært. Senere har Backe ændret dette derhen, at han er sikker paa, at Enken efter det sidste Slag endnu trak Vejret og stønnede eller rettere, at der kom nogle gurglende Lyde fra hende, hvorimod han ikke saa hende røre sig og ikke tør udtale sig om, de omtalte Livstegn var til Stede, da Pedersen skar Pulsaaren over paa hende. Pedersen nægter at have set Livstegn, da han skar Pulsaaren over, han vil ikke vide at have ytret sig som af Backe forklaret.

Medens Slagene faldt i hurtig Rækkefølge, maa der antages at være forløbet nogle Minutter fra det sidste Slag, til Pedersen tilføjede Enken Snitsaaret i Armen.

Efter at have vasket Blodet af deres Hænder forlod Arresterne Stedet. Der var efter Backes Forklaring da gaaet et Kvarter, efter at Backe var kommen ind. Hos Backe vaskede de Blodet af Jernstangen og delte Udbyttet, ca. 470 Kr., ligelig; de øvrige Koster er erklærede værdiløse.

Ved en kort efter Gerningen af Politiet foretaget Undersøgelse paa Stedet fandtes Liget liggende paa Sengen. Blodet var sivet gennem dennes Forende, hvor Hovedet laa, og dannede en Pøl paa Gulvet; en anden Blodpøl fandtes paa det Sted, hvor Ligets højre Haand, fra hvilken Blodet endnu dryppede, ragede frem over Sengen, en tredie lille Blodpøl fandtes tæt op mod Skabet, mange Steder i Værelset og paa Bohavet fandtes Blodpletter og Blodstænk, ligesom Liget og dets Beklædning var tilsølet med Blod.

Ved den legale Obduktion fandtes paa Liget ialt 9 Saar; bortset fra nogle af Saarene, hvilke var af mindre Betydning, fandtes følgende Læsioner: I venstre Side af Nakken en ved stump Vold frembragt svær Læsion af Kraniet og Hjærnen; i Ansigtet forskellige mindre, mulig paa samme Maade frembragte Saar, deriblandt et i venstre Tinding, i hvis Bund følte løse Brudstykker af Kraniet; et, som havde medført Afsprængning af højre Øjehules yderste Kant, og et svarende til et fuldstændigt Brud af Næsebenene. Endvidere fandtes i højre Haanded et Snitsaar, som havde overskaaret Pulsaaren. Obducenterne konkluderede derhen, at Læsionen af Hjærnen i Forbindelse med Blodtabet havde bevirket Døden.

Den ene af Obducenterne, Professor Wilhelm Ellermann, har yderligere erklæret, at de forefundne 9 Saar maa henføres til i det mindste 5 à 6 Slag, at Saaret i Nakken hidrører fra et Slag bagfra, at det endvidere ser ud til, at der er tilføjet Afdøde et Slag ovenpaa Issen, at de 4 Saar i Ansigt og Tinding synes at skyldes 3 Slag, der med Undtagelse af det over Næseroden ikke behøver at have været særlig voldsomme, men at Jernstangen paa Grund af dens Tyngde maa betragtes som et farligt Mordvaaben, og at det næppe har været nødvendigt at anvende meget betydelig Kraft for med den at tilvejebringe de forefundne Resultater, særlig i Betragtning af, at Afdøde var

en gammel Kone, hvis Hjærneskal ikke var tyk, men at Muligheden ikke kan benægtes af, at et Slag, ført af Arrestanten Pedersen med fuld Kraft mod Baghovedet, vilde have medført en endnu betydeligere Sprængning af Kraniet end sket, samt at det med et Vaaben som den oftnævnte Jernstang er vanskeligt for ikke at sige umuligt at beregne et Slag paa Nakken, saaledes at det vel skulde virke bedøvende, men ikke medføre Brud paa Hjærneskallen med paafølgende Død. Endvidere har han erklæret, at den store Læsion i Nakken i og for sig har været dødbringende, men næppe behøvede at medføre Døden saa hurtigt som sket, hvis der ikke havde fundet et betydeligt Blodtab Sted, samt at det efter det Foreliggende maa betragtes som sandsynligst, at Døden ikke var indtraadt før Pulsaarens Overskæring, men at derimod det ved denne forårsagede Blodtab i Forbindelse med de øvrige Læsioner og det af disse bevirkede Blodtab har medført Dødens Indtræden kort efter Pulsaarens Overskæring.

Begge Arrestanter har fastholdt, at det før Gerningen ikke var Aftale eller overhovedet havde været paa Tale, at Enken skulde slaas ihjel eller kunde dø af den Vold, der tilsigtedes øvet mod hende. Backe har bemærket, at saadant ej heller havde været nødvendigt til Opnaaelse af deres Øjemed.

Pedersens Forklaringer gaar ud paa, at der ikke blev truffet nogen udtrykkelig Aftale om, at Enken skulde bedøves, men at Backe har sagt, og Pedersen forstaaet, at Stangen var farlig, og at han maatte begrænse Brugen af sine Kræfter, idet det var hans Ønske ikke at dræbe hende.

Backe hævder derimod, at det udtrykkelig var Aftalen, at Enken ikke skulde slaas ihjel, men kun bedøves, men at han overlod det Nærmere, som han har sagt, til Pedersens sunde Fornuft, og ikke husker at være fremkommet med den af Pedersen refererede Udtalelse. Han vil slet ikke have tænkt paa, at Enken kunde blive dræbt ved Slaget.

Angaaende Arrestanternes Tanker og Hensigt under Gerningen har Forhørene bragt følgende Oplysninger:

Pedersen har forklaret, at hans Hensigt med det første Slag i Overensstemmelse med det ovenfor Anførte var at bedøve Enken, og at han søgte at begrænse den Kraft, han lagde i Slaget, samt om, at Beslutningen om at slaa hende ihjel først opstod, efter at hun var bragt hen paa Sengen, i hvilken Henseende han mener at være bleven paavirket af Backe, der forfærdet kom med et Udbrud om, at hun kunde vaagne og genkende ham. Men Pedersen forklarer, at han ogsaa selv var ophidset og ude af sig selv ved Synet af, hvad de havde gjort, og paavirket heraf tilføjede hende de senere Slag og derpaa skar hendes Pulsaare over. Han har dog tillige erklæret, at han ikke, før Enken havde faaet alle Slagene, gjorde sig nogen nærmere Tanke eller Overvejelse om, at hun skulde dø, hvorimod han skar Pulsaaren over, for at hun i ethvert Fald skulde dø, hvis hun var i Live, hvorom han som anført Intet vil have vidst.

I senere Forhør har denne Arrestant erklæret, at han var saa ophidset, oprevet og omtaaget, at han knapt sansede, hvad han gjorde, og at han vel nu bagefter indser, at han med de sidste Slag og Overskæringen af Pulsaaren ikke, navnlig i Betragtning af, at hun allerede

var besvimet, kan have haft anden Hensigt end fuldstændigt at tage Livet af Enken, men at hans Drabsforsæt i ethvert Fald, da han slog hende, ikke har været ham klart.

Backe har bekræftet, at Pedersen efter det første Slag blev ophidset og nervøs og i denne Tilstand tilføjede Enken de to næste Slag, samt at han derpaa var i højeste Grad forvildet og ulykkelig. Backe har forklaret, at han nu ogsaa selv blev ophidset, baade af de Snapse, han havde drukket, og af hele Situationen, og at det stod ham klart, at Enken maatte slaas helt ihjel, idet han efter sin Forklaring navnlig var behersket af den Tanke, at hun kun kunde vaagne og skribe, hvorimod han havde opgivet Ideen om, at hun genkendte ham, samt at han under Indflydelse af disse Tanker deltog i at slaa paa hende. Han har videre forklaret, at det straks, da han efter det hende af Pedersen tilføjede første Slag saa Blodet strømme ned ad hende, var paa det Rene med, at hun maatte dø allerede som Følge heraf, samt at han forstod, at i alt Fald de følgende Slag og Snittet i Pulaaren maatte have til nødvendig Følge, at hun vilde dø, og han tror, at det er gaaet Pedersen lige saadan, saa at denne allerede ved det andet Slag maa have haft til Hensigt at slaa hende helt ihjel, men at de ikke talte derom.

Ingen af Arrestanterne kan antages at have været beruset.

Medens det efter det saaledes Foreliggende findes betænkeligt at antage, at Arrestanterne har handlet efter en forudfattet Plan om at dræbe Enken Dyrberg, findes det tilstrækkelig godtgjort, at de i Forening forsætlig har skilt hende ved Livet.

Med Hensyn til Arrestanternes Personer og Livsvilkaar foreligger følgende Oplysninger:

Pedersen er Søn af en Bogtrykker; han kom som anført i Smedelære, blev Svend og arbejdede i Professionen til 1911, da han antoges som Vognstyret i Frederiksberg Sporvejsselskab, hvilken Stilling med en maanedlig Løn af 100 Kr. han endnu havde ved Anholdelsen. Endvidere var han Vicevært i det Hus, i hvilket han boede, og havde som saadan meget billig Bolig. Hans Fader beskriver ham som vanskelig, opsætsig og selvraadig som Dreng. Arrestantens Hustru, der rigtignok skal være enfoldig og noget forkuet, har erklæret, at hun levede lykkelig med ham, der, fraset stor Selvraadighed og nogen Urolighed, var en eksemplarisk Ægtefælle og Fader. Blandt sine Kammerater synes han vel lidt, til Tider har han været stærkt religiøs og har været Medlem af Frelsens Hær.

Han har selv erklæret, at han har lidt af Fordøjelsesbesværligheder og i det sidste halve Aar efter et Nervechok tillige af Nervesmerter i Hovedet, hvilken Lidelse skulde være taget til i den senere Tid; han har erklæret, at hans Bevidsthedsliv under Militærtjenesten i afvigte Efteraar var omtaaget.

En Læge, som han har konsulert, sidste Gang Dagen før Drabet, har imidlertid erklæret, at han ikke har Indtryk af, at Arrestanten har fejlet nogetsomhelst i mental Henseende.

Efter Drabet købte Arrestanten en Revolver og talte om at aflive sig; efter sin Forklaring havde han bestemt sig til at melde sig selv til Politiet; han havde da brugt en stor Del af Enken Dyrbergs Penge til Svir.

Arrestanten Backe er Søn af en Skipper. Han har været i Sølvmedelære og ernæret sig ved Professionen. Han roses af sine Principaler for Dygtighed og Paapasselighed, men karakteriseres af Nogle som meget overlegen.

Blandt Kammeraterne synes han til Tider væsentlig paa Grund af en vis Aandsfraværelse at være antaget for ikke helt normal i mental Henseende; overfor sin Moder, der er separeret fra Faderen, skal han have været god og hensynsfuld, han synes at have levet nøjsom. Han har til Tider spillet Hasard, dog ikke i stort Omfang. Han er ugift. Han havde, da Drabet blev begaaet, ca. 130 Kr. og synes ligesaa lidt som Pedersen at have begaaet sine Forbrydelser af Pengetrang, derimod vel af Begærlighed efter at have mange Penge. Selv tilskriver han dels overdreven Tobaksrygning, dels i stort Omfang dreven Onani sin Fordærvelse.

Fængselslægen har om begge Arrestanter erklæret, at de ikke har frembudt noget Abnormt under Arrestopholdet, og at deres Gerninger ikke skønnes sygelig begrundede, samt at de begge forstaa Gerningens og Straffens Betydning.

Der findes efter det saaledes Foreliggende ikke Grund til at drage Arrestanternes fulde Tilregnelighed i Tvivl.

Arrestanten Pedersen er efter Krigsministeriets Bestemmelse hjemsendt, for at hans Sag kunde blive behandlet under nærværende Sag.

For det af Arrestanterne under særdeles skærpende Omstændigheder begaaede ovenfor beskrevne Drab vil de være at anse efter Straffelovens § 186 begge med Tugthusarbejde paa Livstid, hvorved de af Arrestanten Backe efter Straffelovens §§ 228, 229 IV, jfr. tildels § 46, 229 V, jfr. § 46, 238, 243, 224, 259, 264, 268, 275, jfr. § 268 og 173, og de af Arrestanten Pedersen efter Straffelovens §§ 64, jfr. 230, 2det Stk., sammenholdt med § 54, 231, 1ste Stk., 231, 2det Stk., jfr. tildels § 46, 243, 267, jfr. tildels § 46, 259, 268, 275, jfr. §§ 268 og 54, og 176, jfr. 173, samt Straffelov for Krigsmagten § 190, endvidere forskyldte Straffe vil være absorberede.

Aktionens Omkostninger, derunder Salær til de beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, 100 Kr. til hver, vil Arrestanterne have at udrede in solidum.

Efter derom nedlagte Paastande vil de derhos have in solidum at betale i Erstatning til:

Brand- og Livsforsikringsselskabet »Nederlandene af 1845« 1055 Kroner 50 Øre,

Frederiksberg Sporvejsselskab 66 Kr. 67 Øre,

Guldsmed Axel Einar Eddelien 1099 Kr. og

Sjællands Stiftsøvrighed paa Aagerup og Kirkerup Kirkers Vegne 300 Kr.

Endvidere vil Arrestanten Pedersen have at udrede i Erstatning til Høker Ludvig Villumsen af Aagerup 35 Kr. 75 Øre.

Mandag den 10 Januar.

Nr. 271. Gaardejerne **Jens Christian Sørensen, Jens Christian Nielsen, Søren Laursen og Mikkel Peter Mikkelsen** (Asmussen)

mod

Proprietær **H. P. Hagensen** (Harboe),

betræffende Spørgsmaalet om Misligholdelse af en Ejendomshandel.

Hasle med flere Herreders ordinære Rets Dom af 3 Juni 1914: Hovedcitanten, Proprietær H. P. Hagensen af Bakkendrup, bør under en Aarhus Amts Fattigkasse tilfaldende Mulkt af 5 Kr. for hver Dag, han sidder denne Dom overhørig, meddele Kontracitanterne, Gaardejerne Jens Christian Sørensen, Jens Christian Nielsen, Søren Laursen og Mikkel Peter Mikkelsen, alle af Grundfør Sogn, i lige Forhold behørig Transport paa den ovennævnte Panteobligation fra Søren Sørensen til Hovedcitanten med Pant i Matr.-Nr. 1 b Sø Hovedgaard m. fl., tinglæst 30 September 1911, stor til Rest 8700 Kroner med Renter heraf fra 1 April 1913, samt betale til Kontracitanterne i Forening 300 Kroner tilligemed Renter heraf 5 pCt. pro anno fra den 24 April 1913, indtil Betaling sker, medens Parterne iøvrigt for hinandens Tiltale under Hoved- og Kontrasag bør fri at være. Saavel Hoved- som Kontrasagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til Stemplingen af Stævningen i Hovedsagen. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 12 April 1915: Kontrappellanterne, Gaardejerne Jens Christian Sørensen, Jens Christian Nielsen, Søren Laursen og Mikkel Peter Mikkelsen, bør, Alle for En og En for Alle, under en Mulkt til Aarhus Amts Fattigkasse af 5 Kr. for hver Dag, de sidder denne Dom overhørig, tilbagelevere Hovedappellanten, Proprietær H. P. Hagensen, den til dem ved ovennævnte Transport-Købekontrakt haandpantede Panteobligation, stor oprindelig 9000 Kr., men iøvrigt bør Parterne for hinandens Tiltale i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at i det i den indankede Dom nævnte Beløb 1736 Kroner 64 Øre er indbefattet Brandpenge til Beløb 488 Kroner 12 Øre, saaledes at Skatterne til Stat samt Amts- og Sognekommune — hvortil Kommissionær Rasmussens Forklaring alene har Hensyn — kun udgør ca. 1250 Kroner.

Som i Dommen antaget kan der ikke gaas ud fra, at Appellanterne har kendt Skatternes virkelige Størrelse eller har paa-

taget sig nogen Garanti i saa Henseende. Men der findes efter det Oplyste heller ikke Føje til at antage, at de under Salgsforhandlingerne faldne Udtalelser om Ejendommens Skatteforhold, om hvilke Forhold intet er optaget i Slutseddelen eller Købekontrakten, har været af afgørende Betydning for Handelen. Da nu Indstævnte ikke rettidig har opfyldt Kontrakten, maa han i Overensstemmelse med denne være pligtig at tiltransportere Appellanterne den haandpantssatte Obligation og betale dem det derpaa erlagte Afdrag, stort 300 Kroner. Derimod findes det ikke tilstrækkelig bevist, at Handelens Misligholdelse har paaført Appellanterne yderligere Tab.

Underrettsdommen vil herefter kunne stadfæstes. Processens Omkostninger for Landsoverretten og for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Herredstingsdommen bør ved Magt at stande, dog at Fristen for Meddelelsen af Transporten regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Landsoverretten samt for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanterne, Gaardejerne Jens Christian Sørensen, Jens Christian Nielsen, Søren Laursen og Mikkkel Peter Mikkelsen, 10 Kroner, og Indstævnte, Proprietær H. P. Hagensen, ligeledes 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisses er saalydende: Ved Slutseddel af 12 Juni 1912 og Transport-Købekontrakt af 15 s. M. solgte Kontrappellanterne, Gaardejerne Jens Christian Sørensen, Jens Christian Nielsen, Søren Laursen og Mikkkel Peter Mikkelsen, alle af Grundfør Sogn, til Hovedappellanten, Proprietær H. P. Hagensen af Bakkendrup af Gaarden Lundgaard Matr. Nr. 1 a Lundgaard m. fl. af samlet Areal ca. 290 Tdr. Land en ca. 220 Tdr. Land stor Hovedparcel med derpaa værende Bygninger og en Del nærmere specificeret Løsøre for en Købesum af 118,000 Kr., hvoraf 108,000 Kr. skulde betales den 1 April i det paafølgende Aar, paa hvilken Dag Ejendommen skulde overtages af Hovedappellanten, medens Resten 10,000 Kr. skulde berigtiges ved Udstedelse til Proprietær H. J. Madsen af Langaa, af hvem de den 3 Juni 1912 havde købt Ejendommen, af en i det solgte prioriteret Obligation af nævnte Størrelse. I Købekontrakten hedder det bl. a.:

»Til Sikkerhed for fuldstændig og skadesløs Opfyldelse af mine Forpligtelser efter denne Kontrakt, derunder for rettidig og skadesløs Præstering af den akkorderede Købesum, meddeler jeg herved Sælgerne Haandpanteret i det mig tilhørende af Proprietær Søren Sørensen af »Mølhave« under 25 September f. A. til mig udstedte den 30 s. M. tinglæste Pantebrev, stort 9000 Kr. sikret ved oprykkende Prioritet og

Panteret næst tilsammen 71,000 Kr. i Ejendommen Matr. Nr. 1 b, 1 n, 1 g, 1 c, 1 f og 1 l af Sø Hovedgaard, Matr. Nr. 2 c, 2 q og 2 r af Hanstholm og Matr. Nr. 13 a og 10 d af Søndre Draaby By, hvilken Panteobligation jeg samtidig hermed har overleveret Sælgerne. Skulde jeg ikke berigtige Købesummen som aftalt og til aftalt Tid, eller dersom jeg iøvrigt paa noget væsentligt Punkt misligholder mine Forpligtelser efter denne Kontrakt, skal Sælgerne være berettiget til, om de vælger det, at annullere Handelen, og jeg har i saa Fald mistet enhver Ret efter denne Kontrakt, og den ovennævnte haandpantede Obligation tilfalder da Sælgeren som fuld Ejendom, saaledes, at jeg er pligtig til at meddele dem behørig Transport paa den, hvorhos jeg naturligvis desuden er pligtig at erstatte dem ethvert dem yderligere ved Misligholdelsen foraarsaget Tab. Det er en Selvfølge, at Sælgerne ogsaa er berettiget til i Stedet for at annullere Handelen at fastholde denne.◀

Idet Hovedappellanten har anbragt, at Kontraappellanterne forinden Handelens Indgaaelse garanterede ham, at alle af Ejendommen — derunder den ikke afhændede Del af samme — gaaende Skatter ikke oversteg 900 Kr. aarlig og derhos lovede, at Udstykningen af de 70 Tdr. Land, som de selv beholdt, skulde blive fuldenst saa betids, at den Taksationsforretning, som Hovedappellanten til Brug ved Ansøgning om Laan i Kreditforeningen agtede at lade optage, kunde finde Sted, medens Kornet endnu stod paa Marken, men at Udstykningen ikke blev rettidig effektueret, og at Skatterne af den samlede Ejendom androg 1736 Kroner 64 Øre aarlig, har han, der paa Grund af de foreliggende, efter hans Formening væsentlige Misligholdelser af Handelsvilkaarene ansaa Handelen for uforbindende for sig og vægrede sig ved at vedstaa denne, under nærværende Sag i første Instans ved Hasle m. fl. Herreders ordinære Ret nedlagt endelig Paastand om, at Kontraappellanterne tilpligtes dels at tilbagelevere ham den til dem ved Transport-Købekontrakten haandpantede Obligation paa 9000 Kr., dels at betale ham en Erstatning, som han, idet han har kapitaliseret den paa den til ham solgte Parcel faldende Del af den yderligere Skattebyrde, 836 Kroner 64 Øre efter 4 pCt., har ansat til Kapitalværdien 15,867 Kr. eller et ved Rettens eller uvillige Mænds Skøn fastsat Beløb tilligemed Renter deraf fra Forligsklagens Dato, den 8 Marts 1913, indtil Betaling sker, dels endelig at betale ham de ham ved Handelen paaførte positive Udgifter til Stempel til Transport-Købekontrakten, Rejser m. v. 900 Kr. 80 Øre, hvorimod Kontraappellanterne, idet de har anbragt, at det er Hovedappellanten, der har misligholdt Handelen, næst at paastaa sig frifundet for Hovedappellantens Tiltale under en Kontrasag har nedlagt endelig Paastand om, at Hovedappellanten tilpligtes dels under Dagmulkt at meddele dem i lige Forhold behørig Transport paa den nysnævnte Obligation, der ved Afdrag, betalte til Hovedappellanten i 11 Juni og 11 December Terminer 1912, er nedbragt til 8700 Kr. med Renter fra sidstnævnte Termin, dels at betale dem de nævnte Afdrag, 300 Kr., tilligemed Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Kontraforligsklagens Dato, den 24 April 1913, indtil Betaling sker, dels endelig at betale dem for yderligere ved Misligholdelsen paaført Tab en af dem nærmere opgjort Erstatning af 13,000 Kr. eller et ved Skøn af Retten eller uvillige Mænd fastsat

Beløb tilligemed Renter deraf som nysnævnt. Hovedappellanten paa-
stod sig frifunden for Kontraappellanternes Tiltale. Ved Underrets-
dommen er Hovedappellanten tilpligtet dels under en Aarhus Amts
Fattiggasse tilfaldende Dagmulkt af 5 Kr. at meddele Kontraappellan-
terne i lige Forhold behørig Transport paa Panteobligationens Rest-
paalydende, 8700 Kr., med Renter deraf fra den 1 April 1913, dels
at betale dem i Forening 300 Kr. tilligemed Renter deraf 5 pCt. p. a.
fra Kontraforligsklagens Dato, indtil Betaling sker, medens Parterne
iøvrigt er frifundet for hinandens Tiltale, og Sagen er nu af begge
Parter indanket her for Retten, hvor de har gentaget deres i første
Instans nedlagte Paastande.

Foreløbig bemærkes, at Hovedappellanten under Proceduren har
udtalt, at han ikke vil betragte det Løfte, som Kontraappellanterne
efter hans Anbringende har givet ham angaaende Udstykningens Til-
endebringelse inden en vis Frist, som Grund til Handelens Ophævelse.

Kontraappellanterne har bestridt, at de under Salgsforhandlingerne
har paataget sig nogen Garanti med Hensyn til Størrelsen af Ejen-
dommens Skatter, idet de nærmere har anbragt, at de, da Spørgs-
maalet om Skatterne kom paa Tale, udtalte, at de intet bestemt vidste
herom, da de ikke havde faaet dette opgivet ved deres Køb af Ejen-
dommen.

Under et af Hovedappellanten foranstaltet Tingsvidne har Ejendoms-
mægler Wiggo F. Rasmussen af Gørlev som Vidne forklaret, at Kontra-
appellanterne paa Hovedappellantens udtrykkelige Forespørgsel garanterede
ham, at de samlede Skatter til Stat, samt Amts- og Sognekommune
ikke oversteg 900 Kr. aarlig af den samlede Ejendom, hvilken Garanti
blev givet af alle Kontraappellanterne, dels udtrykkelig, dels stiltiende
ialt 3 Gange, nemlig én Gang paa Hovedappellantens Ejendom, Bakken-
drup, ved hvilken Lejlighed de endvidere udtrykkelig udtalte, at de
samlede Skatter paa Lundgaard ikke var større end de samlede Skatter
paa Bakkendrup, én Gang, da Parterne var samlede for at bese Lund-
gaard, og én Gang under Parternes Møde paa et Hotel i Aarhus,
hvilket Møde, saavidt han tror, fandt Sted efter »Dokumenternes«
Underskrift, hvorimod Garantierklæringerne de tvende andre Gange
blev afgivne, før endelig Handel blev sluttet. Efter Vidnets videre
Forklaring paahørtes den paa Bakkendrup afgivne Garantierklæring bl. a.
af Ejendomskommissionær Niels Vilhelm Olesen i Aarhus, der ogsaa
var til Stede ved Sammenkomsterne paa Lundgaard og Hotellet. Da
Garantien første Gang blev afgivet, nedskrev Vidnet for at være sikker
i sin Sag straks og paa Stedet i sin Lommebog, at Skattebyrden paa
Lundgaard ikke oversteg 900 Kr. Vidnet, der efter Handelens Afslut-
ning udfærdigede Slutsedlen, har endelig paa Spørgsmaalet om, hvorfor
han ikke i denne indførte nævnte Skattegaranti, forklaret, at han al-
drig i de af ham udfærdigede Slutsedler optager noget bestemt Beløb
for Skatterne, men kun nævner fra hvilket Tidspunkt, Køberne skulde
tilsvare disse. Endvidere har Hovedappellantens Svigermoder, Fru
Marie Hougaard, født Jensen, af Viborg, afgivet en Vidneforklaring,
der gaar ud paa, at da Talen under Salgsforhandlingerne paa Bakken-
drup, som hun overværede, faldt om, at Skatten paa Lundgaard ikke
var større end af Bakkendrup, og hun mente, at det vist var forkert,
svarede Kontraappellanten, J. C. Sørensen, at Skatten varierede mellem

8—900 Kr., den gik da ikke til 1000 Kr., hvilken Udtalelse hun, uden at det dog blev udtrykkelig nævnt, at Beløbet omfattede samtlige Skatter til Stat, Amts- og Sognekommune, opfattede saaledes, at Talangivelsen omfattede samtlige den paagældende Ejendom paahvilende Skatter af enhver Art, og at Udtalelsen fremkom i Overværelse bl. a. af en Kommissionær fra Aarhus, o: fornævnte Olesen. Denne har under Sagen som Vidne forklaret, at han, der som Ejendoms-mægler medvirkede ved Handelens Indgaaelse, i denne Egenskab var tilstede ved samtlige Salgsforhandlinger mellem Sagens Parter, at Kontraappellanterne ikke ved nogen af disse Lejligheder overfor Hovedappellanten afgav nogen Garanti med Hensyn til Størrelsen af Skatterne paa Lundgaard, at han er overbevist om, at saadan Garanti ikke kan være bleven givet, uden at han har hørt det, og i ethvert Tilfælde er sikker paa, at der ikke i hans Nærværelse er givet nogen Garanti, og at han »naturligvis« kan have været fraværende et Øjeblik og »selvsagt« ikke kan udtale sig om, hvad der kan være sket, naar han ikke var til Stede, hvad han dog var saa godt som hele Tiden. Endelig har fornævnte Madsen som Vidne afgivet en Forklaring, der gaar ud paa, at han en Dag — der, efter hvad der er uomtvistet, var den 8 Juni 1912 — i Viborg traf sammen med Hovedappellanten, der da udtalte, at han sammen med sin Svigerfader havde været paa Lundgaard for at bese denne, og at de var kede af ikke at have truffet Vidnet hjemme, at Hovedappellanten i Samtalens Løb spurgte Vidnet om, hvor meget Skatterne af Lundgaard ialt var, at Vidnet hertil svarede: »Efter hvad jeg regner til Skatter er det godt 2000 Kr.« Vidnet har hertil føjet, at han ikke bestemt husker, om han udtrykkelig udtalte, at hans personlige Skat og Løsøreassurancepræmie var indbefattet i Beløbet »godt 2000 Kr.«, hvad de var, men at han ikke tror at have sagt andet om Skatterne end foran anført.

Efter de saaledes afgivne Vidneforklaringer i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger, hvorefter Spørgsmaalet om Størrelsen af Skatterne maa antages gentagne Gange at have været paa Bane under Salgsforhandlingerne, findes det nu ikke at kunne betvivles, at Kontraappellanterne under disse Forhandlinger har udtalt, at Skatterne ikke vilde overstige 900 eller dog 1000 Kr., hvorimod det Foreliggende ikke giver tilstrækkelig Føje til at antage, at de har været kendt med deres virkelige Størrelse eller paataget sig nogen egentlig Garanti i ommeldte Henseende, hvorom der som meldt ej heller blev optaget nogen Bestemmelse i Sluttedlen eller i den senere udfærdigede Transport-Købekontrakt. Men herefter, samt da det maa antages at have været en væsentlig Forudsætning ved Handlens Indgaaelse, at Skatterne ikke oversteg den opgivne Størrelse med et saa betydeligt Beløb, som det senere viste sig at være Tilfældet, maa Hovedappellanten anses at have været berettiget til at hæve Handlen. Der kan derhos ikke gives Kontraappellanterne Medhold, forsaavidt de endvidere har gjort gældende, at Hovedappellanten har forspildt sin Ret til at hæve Handelen derved, at han, der efter Sagens Oplysninger i Slutningen af November Maaned 1912 erholdt Oplysning om Skatternes virkelige Størrelse, undlod at fremsætte nogen herpaa støttet Indsigelse før i de sidste Dage af December Maaned s. A., saa lidt som ved, at han under de derpaa ind-

ledede Forhandlinger, der bl. a. drejede sig om en Nedsættelse af Købesummen, søgte at sælge Ejendommen, og Kontraappellanterne vil derfor in solidum være at tilpligte under en Aarhus Amts Fattigkasse tilfaldende Dagsmulkt, der findes passende at kunne bestemmes til 5 Kr., at tilbagelevere Hovedappellanten den oftnævnte Obligation, stor oprindelig 9000 Kr. Da Kontraappellanterne som meldt hverken kan antages at have været bekendt med eller at have paataget sig nogen Garanti med Hensyn til Størrelsen af Skatterne, hvorom Hovedappellanten derhos let selv vilde have kunnet skaffe sig Oplysning, og der ej heller iøvrigt vil kunne lægges dem Noget til Last i den omspurgte Henseende, findes der ikke at kunne tilkendes Hovedappellanten Erstatning saa lidt som nogen Godtgørelse for de ham ved Handelen paaførte positive Udgifter til Stempel, Rejser m. v., og Parterne vil derfor iøvrigt være at frifinde for hinandens Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Under Sagen ses ingen Stempelovertredelse at foreligge.

Nr. 410. Kortforlægger P. Hansen (Ingen)

mod

Billedhugger N. Hansen-Jacobsen (David).

Højesterets Dom.

Appellanten, Kortforlægger P. Hansen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelzers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale. Saa bør han og da betale til Justitskassen for unødigt Trætte 200 Kroner og endvidere til samme Kasse 10 Kroner. I Kost og Tæring betaler han til Indstævnte, Billedhugger N. Hansen-Jacobsen, som har ladet møde, 200 Kroner.

Tirsdag den 11 Januar.

Nr. 270. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Harald Christian Storm Nielsen (Def. Stein),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 24 April 1915: Arrestanten Harald Christian Storm Nielsen bør straffes med Tugthusarbejde i 8 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Sally og Zeuthen, 150 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Harald Christian Storm Nielsen til Højesteretssagførererne Møldrup og Stein 300 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Harald Christian Storm Nielsen, der tiltales for Tyveri, er født den 17 Maj 1884 og tidligere anset ved nærværende Rets Dom af 8 Juli 1898 efter Straffelovens § 233 med 2 Gange 25 Slag Ris, ved nærværende Rets Dom af 30 Januar 1900 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stykke, sammenholdt med §§ 37 og 21, med 20 Rotting-slag, ved Højesterets Dom af 19 Februar 1901 efter Straffelovens § 228, jfr. § 37, med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Faaborg Købstads Ekstrarets Dom af 6 April 1901 efter Straffelovens §§ 228 og 229, 4de Stykke, sammenholdt med §§ 37, 62 og 64, med Forbedringshusarbejde i 7 Maaneder, ved nærværende Rets Dom af 13 September 1902 efter Straffelovens § 228 og § 229, 4de Stykke, kfr. tildels § 46, samtlige §§ tildels sammenholdt med § 37, med Forbedringshusarbejde i 4 Aar, ved nærværende Rets Dom af 11 Marts 1905 efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, og ved Københavns Overrets Dom af 19 Marts 1907 efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stykke, jfr. tildels § 46, med Forbedringshusarbejde i 4 Aar.

Ved kongelig Resolution af 6 December 1909 blev Arrestanten betingelsesvis fritaget for at udstaa den resterende Del af Straffen.

Arrestanten er derhos ved Gøteborg Raadstuerets Dom af 14 December 1910 for Tyveri anset med Strafarbejde i 2 Aar og 6 Maaned.

Ved Justitsministeriets Skrivelse af 15 Januar d. A. er det i Medfør af Straffelovens § 6 bestemt, at Arrestanten vil være at sætte under Tiltale for nedennævnte i Udlandet begaaede Tyverier.

Ved Arrestantens i det Væsentlige ved det iøvrigt Oplyste bestyrkede Tilstaaelse er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold, idet det bemærkes, at de nedenauførte Værdiansættelser delvist grunder sig paa Arrestantens Opgivender.

Natten mellem den 25 og 26 Oktober 1906 Kl. ca. 12 skaffede Arrestanten sig ved Indstigning gennem et Vindue, som han opbrød, i tyvagtig Hensigt Adgang til en Isenkramforretning i Ejendommen Drottninggatan Nr. 18 i Helsingborg, hvor han stjal Mikrometermaal og Lommeknive af Værdi ialt ca. 16 Kr. samt fra en aflaaaset Skuffe, som han opbrød, 21 Kr. 85 Øre i rede Penge.

Samme Nat skaffede Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt ved at stige over en Mur Adgang til Gaarden til Ejendommen Nr. 15 i samme Gade, hvorefter han forsøgte at opbryde et Vindue til et Kontorlokale i Stueetagen, men opgav da Tyveriet af Frygt for Opdagelse.

I Begyndelsen af April Maaned 1910 har Arrestanten, mens han opholdt sig i Buenos Ayres i Argentina, frastjaalet en Gæst i Hotel »Stadt Wien« et til 25 Kr. vurderet Ur, der beroede i Sengen i Bestjaalnes Værelse, til hvilket Arrestanten havde uhindret Adgang.

En Dag i samme Tidsrum har Arrestanten, mens han opholdt sig paa et andet Hotel i samme By, flyttet en uafaaaset Kuffert, der beroede i et Værelse, til hvilket han havde uhindret Adgang, ud paa et til Hotellet hørende Kloset i den Hensigt at stjæle af Kuffertens Indhold. Arrestanten undersøgte derefter Kufferten, men tilegnede sig efter den af ham afgivne Forklaring, der vil være at lægge til Grund ved Paadømmelsen, intet af Værdi.

I Tiden fra Natten mellem den 23 og 24 September 1910 til den 27 s. M. har Arrestanten, mens han opholdt sig i Kristiania, i 2 Gange indbrudsvis i tyvagtig Hensigt skaffet sig Adgang til Forretningslokaler i Ejendommen Munkedamsvejen Nr. 5 C samt et Hus paa Drammensvejen, dels ved at stige gennem et Vindue, hvis Rude han ituslog, og som han derefter aabnede, dels ved at itubryde Fyldingen i en aflaaaset Entrédør, krybe gennem Hullet og derefter bore Hul i en aflaaaset Dør, føre Haanden gennem Hullet og aabne Døren med den indvendig anbragte Nøgle.

Arrestanten, der begik Tyverierne mellem Kl. 10 Eftermiddag og 2 Formiddag, stjal fra Lokalerne Værktøj, en Jakke samt Bøger, Skrivematerialer m. v. af Værdi ialt ca. 300 Kr.

Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i uafaaasede Gemmer.

Natten mellem den 30 September og 1 Oktober s. A. Kl. 12—1 skaffede Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt Adgang til Ejendommen Bogstadvejen Nr. 8 i Kristiania ved med falsk Nøgle at aabne en aflaaaset Entrédør, hvorefter han udborede Fyldingen til en aflaaaset Dør, men da Døren var spærret indvendig, maatte han opgive Tyveriet.

En Dag i Oktober eller November s. A. har Arrestanten, mens han opholdt sig i Gøteborg, frastjaalet Boghandler C. A. Lundgren 3

til ialt 5 Kr. vurderede Bøger, der beroede frit fremme i Bestjaalnes Butik, hvor Arrestanten var til Stede som Kunde.

Arrestanten, der blev arresteret i Sverige den 10 November 1910 og efter Udstaaelsen af den fornævnte ham ved Gøteborg Raadstueret idømte Straf blev løsladt den 8 Oktober 1913, rejste straks efter Løsladelsen til Norge, hvor han derpaa under et Ophold i Kristiania i Tiden fra den 12 Oktober 1913 til den 18 November s. A. i 13 Gange har om Aftenen og om Natten indbrudsvis begaaet Tyveri fra aflaaesede Forretningslokaler i Ejendommene:

Hausmannsgate Nr. 29,
Akersgate Nr. 28,
Grændsen Nr. 13,
Prinsensgate Nr. 25,
Kongensgate Nr. 19,
Carl Johansgate Nr. 23,
Markvejen Nr. 39,
Kongensgate Nr. 2,
Kirkegaten Nr. 6 B,
Prinsensgate Nr. 5,
Storgaten Nr. 31 og
Toldbodgate Nr. 25 B.

Arrestanten skaffede sig Adgang til Lokalerne dels ved at itubryde Glasset i en Dør, føre Haanden gennem Aabningen og aabne Døren ved Hjælp af den indvendig siddende Nøgle, dels ved Indstigning gennem Vinduer, som han opbrød, eller hvis Rude han udtog, dels ved Hjælp af falsk Nøgle, dels ved at opbryde Døre samt ved at udtage Glasfyldingen af en Dør og krybe gennem Aabningen.

Fra Lokalerne stjal Arrestanten Ure, Chokolade, Knive, Skeer, Kompasser, Beklædningsgenstande, Gardiner, Lommetørklæder, Mapper, 1 Pengeskrin, 1 Ring, 1 Sølvetui, Frimærker, Bøger, Kontorartikler m. v. af Værdi ialt ca. 2260 Kr. samt ca. 390 Kr. i rede Penge.

Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i uaflaaesede Gemmer eller i aflaaesede Gemmer, som Arrestanten opbrød.

Den 26 og 27 Oktober s. A. om Aftenen Kl. ca. 9—10 har Arrestanten i tyvagtig Hensigt søgt at skaffe sig Adgang til aflaaesede Forretningslokaler i Ejendommene

Tordenskoldsgate Nr. 4 og
Hjørnet af Akersgate og Prinsensgate

i Kristiania, idet han det første Sted ituslog Glasfyldingen i en Dør, men opgav Tyveriet, fordi der kom Nogen til Stede, og det sidste Sted forgæves forsøgte at opbryde en Dør.

Endelig har Arrestanten under sit Ophold i Kristiania en Aften i Slutningen af Oktober eller Begyndelsen af November Maaned s. A. Kl. ca. 9¹/₂ i tyvagtig Hensigt skaffet sig Adgang til en Systue i Ejendommen Christian den 4des Gate Nr. 13, idet han steg ind gennem et Vindue, som han opbrød, men Arrestanten fandt Intet, han brød sig om at stjæle.

Arrestanten har i Tiden fra den 8 til den 16 December s. A. om Aftenen og ved Nattetid gjort sig skyldig i 10 Indbrudstyverier her i Staden i Forretnings- og Kontorlokaler samt en Tandlægeklinik i Ejendommene

Amaliegade Nr. 26,
 Amaliegade Nr. 28,
 Hovedvagtsgade Nr. 2,
 Amaliegade Nr. 6,
 Reventlowsgade Nr. 14,
 Amaliegade Nr. 36,
 Hovedvagtsgade Nr. 8,
 Jernbanegade Nr. 4 og
 Holbergsgade Nr. 3.

Arrestanten skaffede sig Adgang til Lokalerne ved at opbryde eller med falsk Nøgle aabne aflaaede Døre og stjal Frimærker, 1 Sølvæggebæger, 1 Ur, Bøger, Smykker, Toiletgenstande, Knive, Portemonnæer, 1 Skrivemaskine, Tandlægerekvisitter, Malerier, Beklædningsgenstande m. v. af samlet Værdi ca. 2239 Kr. samt ca. 749 Kr. i rede Penge.

Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i uafaaede Gemmer, dels i aflaaede Gemmer, som Arrestanten enten opbrød eller aabnede med Nøgle, han fandt paa Gerningsstedet.

Arrestanten har omkring Midten af samme Maaned i 2 Gange fra-stjaalet henholdsvis det kgl. Bibliotek og Kommunens Folkebibliotek i Guldbergsgade 2 til ialt 4 Kr. vurderede Bøger, som var overladt ham til Benyttelse paa Bibliotekernes Læsesale.

Arrestanten har i Begyndelsen af Januar Maaned 1914 stjaalet en Agent Einar Flygt tilhørende Kuffert, indeholdende Beklædningsgenstande, Cigarer m. m. Kufferten stod frit fremme i et Toldpakrum i et Jærnbanetog, der holdt paa Jærnbanestationen i Osnabrück. Mens Bestjaalne har anslaaet Værdien af det Stjaalne til 623 Kr., har Arrestanten gjort gældende, at Kosternes Værdi ikke oversteg 80 Kr.

Den 6 s. M. Kl. 9—10 Eftermiddag skaffede Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt ved at opbryde en aflaaet Dør Adgang til nogle Kontorlokaler paa 1ste Sal i Ejendommen Hamngaten Nr. 10 i Stockholm, men forlod af Frygt for at blive overrasket Lokalerne uden at have stjaalet Noget.

Den 15 s. M., mens Arrestanten opholdt sig i Kristiania, skaffede han sig om Aftenen ved 10-Tiden i tyvagtig Hensigt Adgang til aflaaede Forretnings- og Kontorlokaler paa 3die og 1ste Sal samt i Stueetagen i Ejendommen Kirkegate Nr. 30 dels ved at opbryde en Dør, dels ved at bore Hul i en Dør og derefter aabne den ved at føre Haanden gennem Aabningen og oplukke den paa Døren anbragte Yalelaas. Fra Lokalerne stjal Arrestanten Frimærker, Brevkort, Ur, Brilller, Saks, Kuffert og Herreekviperingsgenstande m. m. af Værdi ialt ca. 542 Kr. samt ca. 200 Kr. i rede Penge. Det Stjaalne beroede frit fremme eller i aflaaet Gemme, som Arrestanten opbrød.

I Tiden fra den 25 til den 30 s. M. har Arrestanten under et Ophold i Stockholm 3 Gange om Aftenen fra Kl. ca. 8—10 i tyvagtig Hensigt skaffet sig Adgang til Forretningslokaler i Ejendommene

Drottninggatan Nr. 29,
 Vasagatan Nr. 14 og
 Drottninggatan Nr. 66,

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse dels efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, tildels jfr. § 46, med en i Medfør af § 64 lempet Tillægsstraf, dels efter § 231, 1ste og 2det Stykke, tildels jfr. § 46, efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18 med Tugthusarbejde i 8 Aar.

Onsdag den 12 Januar.

Nr. 62. Aktieselskabet H. P. Løvingreens Garveri
(I. Kondrup)

mod

Frederiksberg Kommunalbestyrelse (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om en servitutstridig Benyttelse af en Ejendom.

Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom af 1 August 1913: Det indstævnte Aktieselskab, »H. P. Løvingreens Garveri«, bør under en Frederiksberg Kommunes Kasse tilfaldende Mulkt paa 25 Kr. for hver Dag nærværende Dom sidde overhørig, inden 3 Maaneder fra Dommens Forkyndelsesdag at regne ophøre med den foran angivne Benyttelse af det tidligere som Matr. Nr. 28 al af Frederiksberg betegnede Grundstykke samt bringe dettes Benyttelse og Bebyggelse i Overensstemmelse med den foran ommeldte Deklaration af 7 Juni 1892 og endelig tilsvare Citanterne, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, Sagens Omkostninger med 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 Februar 1914: Forsaavidt angaar de Appelindstævnte, Frederiksberg Kommunalbestyrelses Paastand om Nedbrydning af og Ophør med Appellanterne, A/S. H. P. Løvingreens Garveris Brug af ovennævnte til Stald og Kusebolig indrettede Bygning og det ovenomhandlede til Vognremise benyttede Træskur, bør Appellanterne for de Appelindstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Iøvrigt bør Underretsdommen ved Magt at stande, saaledes at den i Dommen fastsatte Frist af 3 Maaneder vil være at regne fra nærværende Doms lovlige Forkyndelse. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de under denne Del af Sagen i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Amaliegade Nr. 26,
 Amaliegade Nr. 28,
 Hovedvagtsgade Nr. 2,
 Amaliegade Nr. 6,
 Reventlowsgade Nr. 14,
 Amaliegade Nr. 36,
 Hovedvagtsgade Nr. 8,
 Jernbanegade Nr. 4 og
 Holbergsgade Nr. 3.

Arrestanten skaffede sig Adgang til Lokalerne ved at opbryde eller med falsk Nøgle aabne aflaaede Døre og stjal Frimærker, 1 Sølvæggebæger, 1 Ur, Bøger, Smykker, Toiletgenstande, Knive, Portemonnæer, 1 Skrivemaskine, Tandlægereksivitter, Malerier, Beklædningsgenstande m. v. af samlet Værdi ca. 2239 Kr. samt ca. 749 Kr. i rede Penge.

Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i uafaaede Gemmer, dels i aflaaede Gemmer, som Arrestanten enten opbrød eller aabnede med Nøgle, han fandt paa Gerningsstedet.

Arrestanten har omkring Midten af samme Maaned i 2 Gange fra-stjaalet henholdsvis det kgl. Bibliotek og Kommunens Folkebibliotek i Guldbergsgade 2 til ialt 4 Kr. vurderede Bøger, som var overladt ham til Benyttelse paa Bibliotekernes Læsesale.

Arrestanten har i Begyndelsen af Januar Maaned 1914 stjaalet en Agent Einar Flygt tilhørende Kuffert, indeholdende Beklædningsgenstande, Cigarer m. m. Kufferten stod frit fremme i et Toldpakrum i et Jærnanetog, der holdt paa Jærnanestationen i Osnabrück. Mens Bestjaalne har anslaaet Værdien af det Stjaalne til 623 Kr., har Arrestanten gjort gældende, at Kosternes Værdi ikke oversteg 80 Kr.

Den 6 s. M. Kl. 9—10 Eftermiddag skaffede Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt ved at opbryde en aflaaet Dør Adgang til nogle Kontorlokaler paa 1ste Sal i Ejendommen Hamngaten Nr. 10 i Stockholm, men forlod af Frygt for at blive overrasket Lokalerne uden at have stjaalet Noget.

Den 15 s. M., mens Arrestanten opholdt sig i Kristiania, skaffede han sig om Aftenen ved 10-Tiden i tyvagtig Hensigt Adgang til aflaaede Forretnings- og Kontorlokaler paa 3die og 1ste Sal samt i Stueetagen i Ejendommen Kirkegate Nr. 30 dels ved at opbryde en Dør, dels ved at bore Hul i en Dør og derefter aabne den ved at føre Haanden gennem Aabningen og oplukke den paa Døren anbragte Yalelaas. Fra Lokalerne stjal Arrestanten Frimærker, Brevkort, Ur, Brilller, Saks, Kufferter og Herreekviperingensgenstande m. m. af Værdi ialt ca. 542 Kr. samt ca. 200 Kr. i rede Penge. Det Stjaalne beroede frit fremme eller i aflaaet Gemme, som Arrestanten opbrød.

I Tiden fra den 25 til den 30 s. M. har Arrestanten under et Ophold i Stockholm 3 Gange om Aftenen fra Kl. ca. 8—10 i tyvagtig Hensigt skaffet sig Adgang til Forretningslokaler i Ejendommene

Drottninggatan Nr. 29,
 Vasagatan Nr. 14 og
 Drottninggatan Nr. 66,

det sidstnævnte Sted til 7 Kontorer, dels ved Indstigning gennem et Vindue, som han ituslog, dels ved at itubryde Glasfyldingen i en Dør, føre Haanden gennem den derved tilvejebragte Aabning og aabne Døren med den indvendig anbragte Nøgle, dels ved at opbryde aflaaede Døre, dels endelig ved med falsk Nøgle at aabne en aflaaet Dør.

Fra Lokalerne stjal Arrestanten Herreekviperingsgenstande, Kufferter, Frimærker, 1 Tæppe, Gardiner, Haandklæder, 1 Ur, Skeer, Tegnebestik samt 1 Bog m. m. af Værdi ialt c. 1140 Kr.

Fra 2 af Kontorerne i den sidstnævnte Ejendom stjal Arrestanten dog intet.

Det Stjaalne beroede dels frit fremme dels i uafaaet Gemme.

I Tiden fra den 26—29 s. M. har Arrestanten stjaalet en Enkefru Anna Lindén af Stockholm tilhørende, til 2 Kr. vurderet Bog, der beroede frit fremme i et af Arrestanten hos Bestjaalne lejet Værelse.

Den 27 s. M. har Arrestanten, mens et Jernbanetog holdt paa Katrineholms Station i Sverige, fra en Jernbanekupé stjaalet en Direktør Axel Sundblad tilhørende Kuffert, indeholdende Beklædnings- og Toilettegenstande m. m. Det Stjaalne er af Arrestanten ansat til en Værdi af 120 Kr.

I Begyndelsen af Februar Maaned samme Aar har Arrestanten i 2 Gange frastjaalet henholdsvis Universitetsbibliotheket i Kristiania 3 til ialt 20 Kr. vurderede Bøger og Hotelejer Olaf Kristiansen Smaadal af Lillestrøm i Norge et til 5 Kr. vurderet Tæppe. Bøgerne beroede frit fremme i en Læsesal, hvor Arrestanten opholdt sig som Gæst, og Tæppet laa paa Sengen i et af Arrestanten paa Lillestrøm Hotel for en Nat lejet Værelse.

Den 5 Februar s. A. Kl. 7—8 Eftermiddag har Arrestanten ved Indstigning gennem et Vindue, som han opbrød, i tyvagtig Hensigt skaffet sig Adgang til en Forretnings Lokaler i Ejendommen Götgatan Nr. 7 i Stockholm, hvor han stjal Herrebeklædningsgenstande samt en Kuffert. Det Stjaalne, der beroede frit fremme, er vurderet til ialt 372 Kr.

Den følgende Nat skaffede Arrestanten sig i tyvagtig Hensigt ved at opbryde en Dør Adgang til nogle Kontorlokaler i Ejendommen Vasagatan Nr. 2 i Stockholm, hvor han stjal Frimærker, Kontorartikler m. m. af Værdi ialt c. 132 Kr. samt c. 10 Kr. i rede Penge. Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i aflaaede Gemmer, som Arrestanten opbrød.

Den 6 s. M. har Arrestanten under en Rejse fra Stockholm i en Jærnbane kupé stjaalet en Kungl. Järnvägsstyrelsen i Stockholm tilhørende, til 3 Kr. vurderet Vinduesgardin.

I Løbet af Marts Maaned s. A. har Arrestanten, mens han opholdt sig i London, dels fra et Læseværelse i et Bibliothek paa Borough Road, hvor han havde indfundet sig for at læse, i 2 Gange stjaalet 7 til ialt 50 Kr. vurderede Bøger, der beroede frit fremme, dels fra Rovtons Logishus stjaalet 3 Bøger samt en auersk Brænder — vurderet til ialt c. 3 Kr., der beroede frit fremme i et Læseværelse og paa en Trappegang, hvortil Adgangen var uhindret, dels endelig frastjaalet Boghandler Thomas Baron Mills 2 til ialt 2 Kr. vurderede Bøger, der laa frit fremme paa en paa Gaden henstaaende Disk.

Den 13 April s. A. Kl. ca. 2 Eftermiddag skaffede Arrestanten sig ved at opbryde en aflaaaset Dør i tyvagtig Hensigt Adgang til en Lejlighed i Ejendommen Meilgade Nr. 105 i Aarhus, hvor han stjal Sølvstøj, Smykker, Beklædningsgenstande m. m. af Værdi ialt c. 700 Kr. samt 50 Kr. i rede Penge. Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i uaflaasede Gemmer, dels i aflaaasede Gemmer, som Arrestanten opbrød.

Den 14 s. M. har Arrestanten, mens han opholdt sig i Odense Bys offentlige Læsesal, hvor han havde indfundet sig for at læse, stjaalet 2 frit fremme beroende Bøger af Værdi ialt 3 Kr. 25 Øre.

Samme Dags Aften Kl. c. 9 skaffede Arrestanten sig ved at opbryde en aflaaaset Dør samt ved at stige op gennem en med en Stige afspærret Lem i tyvagtig Hensigt Adgang til et Butikslokale i Ejendommen, Jernbanegade Nr. 2 i Odense, hvor han stjal Boghandlerartikler, Frimærker og Brevkort af Værdi ialt 273 Kr. samt 69 Kr. 40 Øre i rede Penge. Det Stjaalne beroede dels frit fremme, dels i uaflaasede Gemmer.

Arrestanten har i Tiden fra den 16 til den 21 s. M. mellem Kl. 3 Eftermiddag og Kl. c. 3 om Natten begaaet 14 Indbrudstyverier her i Staden i Kontorlokaler og Beboelseslejligheder i Ejendommene

Havnegade Nr. 41,
 Ny Toldbodgade Nr. 15,
 Ny Toldbodgade Nr. 5,
 Bredgade Nr. 47,
 Stormgade Nr. 20,
 Jernbanegade Nr. 4,
 Tordenskjoldsgade Nr. 1,
 Hejbergsgade Nr. 18,
 Peder Skramsgade Nr. 13,
 Reventlowsgade Nr. 4,
 Tordenskjoldsgade Nr. 32 og
 Havnegade Nr. 27

dels ved at opbryde aflaaasede Døre, dels ved at aabne aflaaasede Døre ved at ituslaa en i Døren anbragt Rude og aabne Smæklaasen indvendig fra. Et af Stederne aabnede Arrestanten en aflaaaset Mellemdør med en paa Gerningsstedet funden Nøgle.

Arrestanten stjal Frimærker, Brevkort, Medailler, Ure, 1 Guldkæde, Kikkert, Beklædningsgenstande, Knive, Skeer, Gafler, Kontorinventar, Kuffert, Paraplyer, Tæpper, Gardiner, Nips, Toilettegenstande, Senge-linned, Mapper samt 2 Skrivemaskiner m. v. af Værdi ialt ca. 2221 Kroner samt ca. 266 Kr. i rede Penge.

Det Stjaalne beroede dels frit fremme eller i uaflaasede Gemmer, dels i aflaaasede Gemmer, som Arrestanten opbrød.

Arrestanten har forbrugt en Del af de stjaalne Penge og Frimærker, men isvrigt har langt den overvejende Del af Kosterne været til Stede under Sagen; Arrestanten har forklaret, at det var hans Hensigt at begynde en Forretning i Udlandet med de stjaalne Koster, og i Forbindelse hermed, at han i April Maaned forrige Aar rejste til Danmark udelukkende i den Hensigt ved nye Tyverier at skaffe et større Varelager.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse dels efter Straffelovens § 230, 2det Stykke, tildels jfr. § 46, med en i Medfør af § 64 lempet Tillægsstraf, dels efter § 231, 1ste og 2det Stykke, tildels jfr. § 46, efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 18 med Tugthusarbejde i 8 Aar.

Onsdag den 12 Januar.

Nr. 62. Aktieselskabet **H. P. Løvengreens Garveri**
(I. Kondrup)

mod

Frederiksberg Kommunalbestyrelse (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om en servitutstridig Benyttelse af en Ejendom.

Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom af 1 August 1913: Det indstævnte Aktieselskab, »H. P. Løvengreens Garveri«, bør under en Frederiksberg Kommunes Kasse tilfaldende Mulkt paa 25 Kr. for hver Dag nærværende Dom siddes overhørig, inden 3 Maaneder fra Dommens Forkyndelsesdag at regne ophøre med den foran angivne Benyttelse af det tidligere som Matr. Nr. 28 al af Frederiksberg betegnede Grundstykke samt bringe dettes Benyttelse og Bebyggelse i Overensstemmelse med den foran ommeldte Deklaration af 7 Juni 1892 og endelig tilsvare Citanterne, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, Sagens Omkostninger med 60 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 2 Februar 1914: Forsaauidt angaar de Appelindstævnte, Frederiksberg Kommunalbestyrelses Paastand om Nedbrydning af og Ophør med Appellanterne, A/S. H. P. Løvengreens Garveris Brug af ovennævnte til Stald og Kuskebolig indrettede Bygning og det ovenomhandlede til Vognremise benyttede Træskur, bør Appellanterne for de Appelindstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. Iøvrigt bør Underretsdommen ved Magt at stande, saaledes at den i Dommen fastsatte Frist af 3 Maaneder vil være at regne fra nærværende Doms lovlige Forkyndelse. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Forsaauidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de under denne Del af Sagen i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Tremaanederfristens regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Aktieselskabet H. P. Løvingreens Garveri, til Indstævnte, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Deklaration af 7 Juni 1892, tinglyst inden Frederiksberg Birketing den 10 s. M., paalagde den daværende Ejer af Ejendommen Matr. Nr. 28 c og 28 d af Frederiksberg bemeldte Ejendom nogle Servitutter og bestemte, at Retten til at paatale Overtrædelser af Deklarationens Bestemmelser alene skulde være hos de Appelindstævnte, Frederiksberg Kommunalbestyrelse.

I Deklarationen hed det bl. a.:

»§ 1.

Der maa paa den nævnte Ejendom kun opføres Villaer af enhver Dimension, saavel i Dybde som i Længde, men kun til Beboelse for 2 Familier, og andre Beboelsesbygninger med tilhørende Udhuse, hvilke Beboelsesbygninger ikke maa have en Længde udover 40 Alen og en Dybde udover 18 Alen og ikke maa have mere end 3 Beboelsesetager (Bygningslov for Frederiksberg Kommune af 19 April 1890 § 15, sidste Punktum). De enkelte Lejligheder i disse Beboelsesbygninger skal have en Gulvflade i samme Etage af mindst 185 Kv.-Alen foruden Trappegange. De til Bygningerne hørende Udhuse maa ikke have mere end 1 Etage samt Kælder og maa ikke benyttes til Beboelse for andre Personer end saadanne, som henhører til de i Beboelsesbygningen boende Familiers Husstand. Paa hver enkelt Parcel maa ikke anlægges mere end 1 Villa eller Beboelsesbygning med tilhørende Udhuse. . . .

§ 2.

§ 3.

Der maa paa Ejendommen ikke drives Beværternæring, ej heller nogen af de i Lov 10 Marts 1852 nævnte Næringsveje eller haves Oplag af de i Loven nævnte Genstande.

Ved senere Udstykninger, senest af 9 Marts 1897, fraskiltes Parcellen Matr. Nr. 28 al fra den ovennævnte Ejendom, og den er senere, nemlig under 4 August 1903, sammenlagt med den Appellanterne, A/S. H. P. Løvengreens Garveri, tilhørende Parcel, Matr. Nr. 28 f af Frederiksberg, paa hvilken der drives Garveri. Appellanternes Ejendom bestaar altsaa dels af den ovennævnte Parcel, paa hvilken de omhandlede Servituter hviler, og dels af tilstødende ikke servitutbehæftet Grund.

Paa det tidligere Matr. Nr. 28 al har Appellanterne dels anbragt nogle nedgravede Garvekar, som benyttes til deri at nedlægge færdigbehandlede Huder, berøvede saavel Haar som Kød, sammen med frisk Egebark og opført dels et til Tørring af vaadt garvet Læder benyttet aabent Træskur, dels et til Vognremise benyttet lukket Træskur og endelig en grundmuret Bygning, hvori er indrettet Kudskebolig og Stald.

Under nærværende fra Frederiksberg Birks ordinære Ret hertil indankede Sag paastod i 1ste Instans de Appelindstævnte som de paa-taleberechtigede efter den ovennævnte Deklaration under Anbringende af, at Anbringelsen af de ommeldte Garvekar og Opførelsen af de ovennævnte Træskure og den nævnte Bygning paa det tidligere Matr. Nr. 28 al af Frederiksberg samt det Opførtes Benyttelse var stridende imod de Parcellen paalagte Servituter, Appellanterne tilpligtede under en daglig Mulkt at ophøre med den servitutstridige Benyttelse af bemeldte Parcel samt at bringe Grundens Benyttelse og Bebyggelse i Overensstemmelse med Servitutterne, hvorhos de paastod sig tillagt Sagens Omkostninger, medens Appellanterne paastod sig frifundne med Tillæg af Sagens Omkostninger. Ved bemeldte Birks ordinære Rets Dom af 1 August 1913 blev Appellanterne tilpligtede under en Frederiksberg Kommunes Kasse tilfaldende Mulkt paa 25 Kr. for hver Dag, de sad Dommen overhørig, inden 3 Maaneder fra Dommens Forkyndelsesdag at regne at ophøre med den omhandlede Benyttelse af det tidligere som Matr. Nr. 28 al af Frederiksberg betegnede Grundstykke, samt at bringe dets Benyttelse og Bebyggelse i Overensstemmelse med den foran ommeldte Deklaration af 7 Juni 1892 samt at betale de Appelindstævnte Sagens Omkostninger med 60 Kr.

Her for Retten paastaar Appellanterne den indankede Dom forandret saaledes, at de frifindes for de Appelindstævntes Tiltale, hvorhos de paastaar sig Sagens Omkostninger for begge Retter tilkendt hos de Appelindstævnte, medens disse paastaar Underretsdommen stadfæstet og sig tillagt Sagens Omkostninger her for Retten.

Til Støtte for deres Paastand har Appellanterne i første Række anbragt, at de omhandlede Servituter er ophævede eller bortfaldne derved, at de Appelindstævnte har undladt at paatale Overtrædelser for andre af de med Servitutterne ved Deklarationen behæftede Grunde og endog for en Parcells Vedkommende har tilladt en betydelig Tilside-

Færdig fra Trykkeriet den 26 Januar 1916.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkøl) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 49—50.

Onsdag den 12 Januar.

sættelse af Servituterne. Mod de Appellindstævntes Benægtelse har Appellanterne imidlertid ikke godtgjort, at de Appellindstævnte har taalt eller tilladt Tilsidesættelser af og Lempelser i Servituterne i en saadan Grad og et saadant Omfang, at Servituterne maa anses ophævede eller bortfaldne i det Hele, og der vil derfor intet Hensyn kunne tages til dette Appellanternes Anbringende.

Med Hensyn til Anbringelsen af Garvekarrene og Træskuret til Tørring af vaadt, garvet Læder har Appellanterne anbragt, at Garveriet er anlagt paa den servitutfri Del af deres omhandlede Ejendom, og at Anbringelsen af de omhandlede Kar og bemeldte Skur paa den tidligere Parcel, Matr. Nr. 28 al, ikke er stridende mod Deklarationens ovenciterede Bestemmelser. Da Karrenes og Skurets Benyttelse imidlertid maa anses at falde ind under Udøvelsen af Garverinæringsvej, som er en af de i Lov 10 Marts 1852 nævnte og ved Deklarationen forbudte, findes Appellanterne at have været uberettigede til paa Parcel Matr. Nr. 28 al at have anbragt og benyttet som omhandlet herommeldte Garvekar og Tørreskur.

Efter Servituternes Ordlyd maa det antages tilladt, saafremt Parcellen havde indeholdt Villa eller Beboelsesbygning, ogsaa paa den at anbringe Udhus til Stald og Bolig for en til de i Villaen eller Beboelsesbygning boende Familiers Husstand. Da det nu, efter at Parcellen er sammenlagt med en anden ikke med Servitut behæftet Grund, ikke findes at kunne fordres, at Villaen eller Beboelsesbygningen, hvortil Udhuset hører, skal forefindes paa samme Parcel som den, hvorpaa Udhuset er beliggende, da der paa den servitutfri Del af Ejendommen foruden Garveri findes Beboelsesbygning, og da det ikke af de Appellindstævnte er assereret, at Huset til Stald og Kuskebolig og Træskuret til Vognremise i Omfang er større end efter Servituten tilstedeligt for et saadant til en paa Grunden anbragt Villa eller Beboelseshus hørende Stald, Kuskebolig og Vognskur, og da de ej heller har gjort gældende, at disse Bygninger benyttes i et Servitutens Bestemmelser overskridende Omfang, vil Appellanterne ikke kunne tilpligtes at nedbryde herommeldte Udhusbygning og Træskur til Vognremise eller ophøre med deres nuværende Benyttelse deraf. I Overensstemmelse med dette sidste vil Underrettsdommen derfor være at forandre, hvorimod den forsaavidt angaar Garvekarrene og Træskuret til Tørring vil være at stadfæste, idet dens øvrige Bestemmelser i saa Henseende bifaldes,

saaledes at Dommens Frist af 3 Maaneder vil være at regne fra nærværende Doms Forkyndelse.

Sagens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Torsdag den 13 Januar.

Nr. 424. Højesteretssagfører Stein

mod

Konrad Christensen og Tugthusfange Carl Heinrich Sietan,
(Def. Bagger),

der tiltales for Tyveri, Meddelagtighed i Tyveri, Bedrageri og Løsgængeri.

Hads Herreds Ekstrarets Dom af 28 Juni 1915: De Tiltalte, Straffefangerne Konrad Christensen og Carl Heinrich Sietan bør straffes henholdsvis med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og Tugthusarbejde i 4 Aar, hvorhos de in solidum ville have at udrede Sagens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Terndrup, og til Defensor, Sagfører Normand, henholdsvis 60 Kr. og 40 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 6 September 1915: De Tiltalte, Forbedringshusfange Konrad Christensen og Tugthusfange Carl Heinrich Sietan, bør hensættes, den første til Forbedringshusarbejde i 2 Aar og den sidste til Tugthusarbejde i 4 Aar. Saa udrede de og En for Begge og Begge for En Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Sørensen og Johnsen, 60 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Konrad Christensen og Tugthusfange Carl Heinrich Sietan, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Stein og Bagger 100 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Hads Herreds Ekstraret indankede Sag er Forbedringshusfange Konrad Christensen og Tugthusfange Carl Heinrich Sietan sat under Tiltalte for Tyveri, Meddelagtighed i Tyveri og for Betleri og Løsgængeri.

Tiltalte Christensen, der er født den 21 Februar 1888, har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 7 April 1908 efter Straffelovens § 237, jfr. § 228, og midlertidig Lov af 1 April 1905 § 13 med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage, ved Præstø Købstads og Vordingborg nordre Birks Ekstrarets Dom af 24 Februar 1910 efter Straffelovens § 281 med Forbedringshusarbejde i 2½ Aar, med Hensyn til hvilken Straf Tiltalte dog ved kgl. Resolution af 1 April 1911 fritoges for at udstaa den fra den 30 s. M. resterende Del, og ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 28 Maj 1913 efter Straffelovens § 281, jfr. tildels § 46, med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Tiltalte Sietan er født den 23 Marts 1867 og har tidligere været anset ved Københavns Kriminal- og Politirets Dom af 25 April 1885 efter Straffelovens § 228, jfr. § 37, med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Februar 1887 efter Straffelovens §§ 228 og 229 Nr. 4 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar, ved Frederikssund Købstads Ekstrarets Dom af 16 December 1887 efter Straffelovens § 236 med simpelt Fængsel i 14 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 12 Marts 1888 efter Straffelovens § 230, 1ste Stk., med Forbedringshusarbejde i 8 Maaneder, ved Københavns Amts søndre Birks Ekstrarets Dom af 11 December 1888 efter Straffelovens § 231, 1ste Led, med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Højesterets Dom af 26 August 1890 efter Straffelovens § 236 og Analogien af § 253, jfr. § 46, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 Januar 1891 efter Straffelovens § 232 for 4de Gang begaaet grovt og simpelt Tyveri med Tugthusarbejde i 3 Aar, ved Højesterets Dom af 6 Januar 1896 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet grovt Tyveri med Tugthusarbejde i 5 Aar, ved Roskilde Købstads Ekstrarets Dom af 14 December 1905 efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet simpelt Tyveri samt efter Lov 3 Marts 1860 § 3, nævnte Bestemmelser sammenholdte med Lov 1 April 1905 § 18, med Tugthusarbejde i 3 Aar og ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 8 November 1912 efter Straffelovens § 251 og samme Lovs § 232 for 7de Gang begaaet simpelt Tyveri med Tugthusarbejde i 3 Aar.

I. Efter at de Tiltalte under Udtaaelsen af de dem sidst idømte Straffe var anbragt i Fangekolonien ved Kølsten, undveg de den 28 September f. A. fra Kolonien og strejfedes derpaa sammen arbejdsløse omkring i de følgende ca. 14 Dage, idet de efter deres samstemmende Forklaringer i de første Dage efter Undvigelsen ved forskellige Gaarde tilegnede sig Mælk fra de udenfor Gaarden opstillede Mælkespande.

Tiltalte Christensen har derhos forklaret, at de under deres Omflakken endvidere har gjort sig skyldige i følgende Forhold:

a) Natten mellem den 1 og 2 Oktober f. A., da de Tiltalte kom til den Proprietær Engsig tilhørende Ejendom »Carlsund« ved Randers,

gik Tiltalte Sietan efter fælles Aftale ind i Gaarden, medens Tiltalte Christensen holdt Vagt udenfor, og efter at han ved Hjælp af sin Kniv havde oplukket en Dør, der indvendig var lukket ved Hjælp af en Haspe, skaffede han sig Adgang til Gaardens Fadebur, Køkken og Bryggers og tilvendte sig fra de tvende førstnævnte Steder foruden en Kontrabog en Del Fødevarer, nemlig efter Engsigs Opgivende $2\frac{1}{2}$ Sigtebrød, $\frac{1}{2}$ Julekage, $6\frac{1}{2}$ Pd. Margarine, et firkantet Fad med Sauce, ca. 1 Snes Æg, ca. 30 Frikadeller, 10 Pd. dansk og 10 Pd. amerikansk Mel i Poser samt 4 Pd. stødt Melis, hvilket Opgivende i det væsentlige er i Overensstemmelse med Tiltalte Christensens Forklaringer, dog at han har benægtet, at der mellem Kosterne var en Snes Æg og et Fad med Sauce. Endvidere tilvendte Sietan sig fra Bryggerset to Par Støvler, hvoraf de Tiltalte hver iførte sig et, og af hvilke Sietan senere bortkastede det af ham benyttede Par, der maa antages at have været værdiløst. Størstedelen af Fødevarerne fortærede de Tiltalte, idet de dog lod Poserne med Melet tillige med Kontrabogen blive liggende i en Skov ved »Carlslund«. De stjaalne Genstande havde efter Christensens Forklaring en samlet Værdi af 10 Kr.

b) Den næste Nat begav de Tiltalte sig til »Clausholm«, hvor Tiltalte Sietan gik ind i et uafaalet Karlekammer, medens Tiltalte Christensen blev staaende i Døren og holdt Vagt. Fra Karlekammeret tilvendte de sig 2 Jakker, 1 Par Benklæder og 2 Huer, hvoraf Christensen erholdt en Jakke og en Hue og Tiltalte Sietan Resten. Af Kosterne, der tilhørte Tjenestekarlene Johan Johansen og Edvard Sørensen, og hvis Værdi efter Tiltalte Christensens Forklaring næppe var 10 Kr., er den ene af Jakkerne funden i Tiltalte Sietans Besiddelse og efter at være vurderet til 1 Kr. udleveret til paagældende Ejer. Ligeledes blev samme Tiltalte funden i Besiddelse af en Hue, der maa antages identisk med en af de stjaalne.

c) Efter at de Tiltalte havde iført sig de stjaalne Klædningsstykker, gik de til en i Nærheden liggende Gaard, »Schildenseje«, hvor Tiltalte Sietan ved Firetiden om Morgenen gik ind og tilvendte sig et Par Støvler, der henstod udenfor et Værelse, saaledes at der var fri Adgang til dem. Støvlerne, der tilhørte Forvalter Chr. Nygaard, havde efter dennes Opgivende en Værdi af 16 Kr.

d) Efter at Tiltalte Sietan havde skudt en Kronhjort, tilvendte han sig i Begyndelsen af Oktober Maaned f. A. en Trillebør, der stod udenfor den Gaardejer Jørgen Nielsen af Brunmose tilhørende Gaard og kørte paa denne Hjorten til Ryomgaard. Trillebøren, der havde en Værdi af 10 Kr., er senere fundet i en Skov i Nærheden af Ryomgaard og tilbageleveret Jørgen Nielsen.

e) Endvidere tilbetelede de Tiltalte sig under deres Vandring forskellige Steder Mad og Penge.

Tiltalte Sietan har erkendt at have tilegnet sig den ovennævnte Trillebør, som han dog vil have bragt tilbage til Gaarden, fra hvilken han tog den. Iøvrigt har han forklaret, at han er »meget nervesvækket paa Hukommelsen«, saa at han ingen Erindring har om de fornævnte Tyverier saa lidt som om, at han har gjort sig skyldig i Betleri. Han har dog erkendt, at det nok maa være rigtigt, hvad Christensen har forklaret om Tyverierne, og da Rigtigheden af nævnte Tiltaltes Forklaringer i det hele er bestyrket ved Sagens øvrige Oplys-

ninger, maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at de Tiltalte har gjort sig skyldig i de ovenanførte Forhold.

II. Ved Tiltalte Christensens egen Tilstaaelse i Forbindelse med Sagens øvrige Oplysninger maa det anses tilstrækkelig godtgjort, at han efter at have forladt Sietan har gjort sig skyldig i følgende Tyverier:

a) Om Aftenen den 10 Oktober f. A., da Tiltalte passerede Auning Mejeri, tilvendte han sig en udenfor Mejeriet staaende Cykle, der tilhørte Partikulier Elstrup af Faarup, og paa hvilken der hang en lille Pakke, indeholdende 1 Pd. Tobak og en Æske Blanksvæerte. Tiltalte bortkastede senere Cyklen i et Krat ved Mogenstrup, hvor den er funden, hvorefter den maa antages udleveret til Bestjaalne.

b) Efter at Tiltalte den 11 Oktober f. A. om Dagen havde holdt sig skjult i Ladebygningen til en Gaard i Mogenstrup, tilvendte han sig ved Titiden om Aftenen en Cykle fra Gaardens Vognport, der var uafaaaset, hvorefter han cyklede bort paa den. Cyklen, som Tiltalte senere solgte til en Polak paa Østerbygaard for 20 Kr., er bragt tilstede under Sagen og efter at være vurderet til 15 Kr. tilbageleveret Ejeren, Tjenestekarl Svend Thomsen af Mogenstrup.

c) I Slutningen af Oktober Maaned f. A. erholdt Tiltalte Tjeneste paa »Parcelgaarden« ved Roskilde, hvor han den 2 November næstefter om Aftenen ved Ellevetiden fra et uafaaaset Karlekammer tilvendte sig et Sæt graat Tøj, en Stortrøje, et Lommeur med Urkæde, en Pung med 4 Kr., et Par Støvler og en Cykle — af hvilke Genstande, der tilhørte Tjenestekarl Johannes Karzaersky, han bortkastede Cyklen udenfor Gaarden — og fra et andet, ligeledes uafaaaset Karlekammer dels et Tjenestekarl Carl Olsson tilhørende Lommeur med Kæde og vedhængende Medaillon, dels en Pung med ca. 4 Kr. og et Par Seler, der tilhørte Forkarl Jens P. Jensen. Tiltalte, der derpaa forlod Tjenesten, har forbrugt de stjaalne Penge og solgt Urene og Stortrøjen for ialt 10 Kr. til 2 ham ubekendte Personer, som han traf paa Beværtninger i København. Det ovennævnte Sæt graat Tøj og den Karzaersky tilhørende Urkæde er bragt tilstede under Sagen og efter at være vurderede til henholdsvis 10 Kr. og 1 Kr. udleverede til Ejeren.

d) I Tiden fra den 7 eller 8 November f. A. til den 20 December næstefter havde Tiltalte Tjeneste hos Gaardejer Ferdinand Jønsson i Avedøre. Sidstnævnte Dag, da Tiltalte var alene hjemme paa Gaarden sammen med en anden Karl, der var bleven i høj Grad beruset, skaffede han sig Adgang til sin Husbonds Lejlighed ved at stige ind gennem et Vindue i Køkkenet, hvorefter han fra en Skuffe i et uafaaaset Chatol i Sovekammeret tilegnede sig en Jernpengekasse, som han derpaa bar ud i Gaardens Vognport, hvor han aabnede den ved Hjælp af en Økse og tilvendte sig dens Indhold. Efter Tiltaltes Forklaring bestod Indholdet af et kontant Beløb af 50 til 60 Kr., en Urkæde, en Guldbroche, et Armbaand, 2 Guldringe og en Tegnebog, hvorimod Jønsson har forklaret, at Pengeindholdet androg 5 Tikronesedler og ca. 125 Kr. i Sølv mønt, og at der foruden de af Tiltalte opgivne Genstande fandtes tvende Ure i Kassen. Endvidere tilvendte han sig fra Gaardens Køkken et Par Støvler og 5 Stykker Bøf, hvilke sidste han fortærede sammen med fornævnte Karl, hvorhos han en-

delig maa antages fra en uafraaset Chatolskuffe i Dagligstuen at have stjaalet en Portemonnæ med 5 Kr. De stjaalne Penge har Tiltalte forbrugt, hvorhos han, der mener at have tabt Armbaadet, har foræret eller byttet de øvrige Genstande bort, dog at han vil have ladet den ene Guldring ligge paa et Vækkeur hos Jønssons. Den ene af Guldringene og Urkæden er bragt tilstede under Sagen og udleveret til Jønsson.

Tiltalte har endvidere været sigtet for at have gjort sig skyldig i Tyveri overfor nogle paa »Parcelgaarden« tjenende polske Piger, men mod hans Benægtelse er der ikke tilvejebragt noget Bevis herfor.

III. a) Den 17 December f. A. bortlejede Røgmand Niels Nielsens Enke i Randers et Værelse til en hende ubekendt Mandsperson, der forudbetalte Lejen for en Maaned, men ikke destomindre den følgende Dag forlod sit Logis, hvorefter det opdagedes, at der fra Værelset var bortstjaalet dels en Stortrøje og tvende Veste — hvilke Genstande tilhørte Arbejdsmand L. T. Jensen af Aarslev Mølle, idet dog Nielsens Enke for tilgodehavende Husleje havde Pant i dem — dels en nævnte Enke tilhørende Overfrakke, der ligesom de øvrige Genstande beroede frit fremme i Værelset. Ved Tiltalte Sietans nogle Dage efter stedfundne Anholdelse fandtes han i Besiddelse af de nævnte Klædningsstykker, hvorhos Nielsens Enke ifølge den af hende afgivne edelige Forklaring i Tiltalte Sietan bestemt har genkendt den Mand, til hvem hun udlejede Værelset.

Tiltalte Sietan har forklaret, at han efter under et Ophold i Randers at være bleven stærkt beruset fandt sig i Besiddelse af nævnte Klædningsstykker, uden at han har kunnet give nærmere Oplysning om sin Adkomst til disse. Efter det oplyste kan det dog ikke antages, at Tiltalte har været beruset i væsentlig Grad, da han den 18 December forlod sit Logis hos Nielsens Enke, ligesom det maa antages, at han selv har tilvendt sig Klædningsstykkerne.

Samtlige Beklædningsgenstande er bragt tilstede under Sagen og udleveret de paagældende, efter at Stortrøjen var vurderet til 3 Kr. og Overfrakken til 5 Kr.

b) Om Formiddagen den 19 December f. A. opdagede Skomager N. B. Jensen af Auning, at hans Butiksrude i Nattens Løb var bleven ituslaaet, og at der var frastjaalet ham et Par Støvler, der havde hængt i Vinduet, og som maatte antages udtagne gennem den i dette tilvejebragte Aabning. Under den derpaa indledede Undersøgelse oplystes det, at en ubekendt Mandsperson den 20 December f. A. havde bortbyttet et Par Støvler til en paa Vosnæsgaard tjenende Polak ved Navn Fulara. Disse Støvler blev derfor bragt tilstede og forevist N. B. Jensen, der edelig har bekræftet, at det er de ham frastjaalne, hvorhos det ved de af Fulara og Tjenestekarl Axel Jensen af Vosnæsgaard afgivne Forklaringer, der for sidstnævntds Vedkommende er edelig bekræftet, maa anses godtgjort, at Tiltalte Sietan er identisk med den paagældende Mandsperson, der bortbyttede Støvlerne. Efter det foreliggende maa der derhos gaas ud fra, at Tiltalte selv har stjaalet Støvlerne, i hvilken Henseende han har forklaret, at han ingen Erindring har herom. Støvlerne, der er vurderet til 20 Kr., er tilbageleveret N. B. Jensen.

c) Da Gaardejer Jens Clausager af Sdr. Borup i Sommeren eller Efteraaret 1912 kom kørende fra sit Hjem ad Landevejen til Randers, indhentede han en ham ubekendt Mandsperson, der trak af med en sortbroget Kvie, og da Clausager genkendte Kvien som ham tilhørende, tiltalte han paagældende Mand og beskyldte ham for Tyveri af Kvien. Manden erkendte derefter at have stjaalet Kvien fra Marken, men da han lovede at føre Kvien tilbage og paany tøjre den paa Marken, undlod Clausager efter at have forvisset sig om, at Kvien var bragt tilbage, at gøre Anmeldelse til Politiet om Tyveriet. Under nærværende Sag har Tiltalte Sietan været sigtet for at være identisk med vedkommende Mand, i hvilken Henseende Clausager edelig har forklaret, at Tiltalte, saavidt Vidnet kan se, er den paagældende Mand, men at han dog mulig kan tage fejl, navnlig da han ikke har set Vedkommende siden hin Lejlighed, hvorhos Clausagers Svoger, Gaardejer Niels Nielsen af Sdr. Borup, der opholdt sig paa Vognen, ligeledes edelig har bekræftet, at han sikkert tror, at Tiltalte er den nævnte Person, men at han dog ikke genkender ham saa bestemt, at han tør aflægge Ed herpaa. Endvidere har tvende andre Vidner, der saa den ovennævnte Person trække med Kvien, ligeledes edelig forklaret, at de ikke med Bestemthed genkender paagældende Mand i Tiltalte, og idet der herefter mangler tilstrækkelig Sikkerhed for Identiteten, vil Tiltalte ikke kunne anses skyldig i dette Tyveri. Samme Tiltalte har ligeledes været sigtet for flere andre Tyverier, men heller ikke i disse Henseender er der tilvejebragt tilstrækkeligt Bevis mod ham.

Forsaavidt det derhos er oplyst, at de Tiltalte efter Undvigelsen fra Fangekolonien har bortkastet forskellige Strafanstalterne tilhørende Beklædningsgenstande, som de var iførte, vil de ikke i saa Henseende kunne anses at have gjort sig skyldige i noget strafbart Forhold.

Der er ikke under Sagen nedlagt nogen Erstatningspaastand.

For deres i de foranførte Henseender udviste Forhold vil de Tiltalte være at anse, Tiltalte Christensen efter Straffelovens § 230, 1ste og 2det Stykke, samt Lov 3 Marts 1860 § 1 og 3 og Tiltalte Sietan efter Straffelovens § 232 for 8de Gang begaaet simpelt Tyveri samt Lov 3 Marts 1860 §§ 1 og 3 med Straffe, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes under Et til Forbedringshusarbejde i 2 Aar for den Første og til Tugthusarbejde i 4 Aar for den Sidste.

Nr. 473. Højesteretssagfører Vagn Aagesen

mod

Christian Larsen (Def. Harboe),

der tiltales for Bedrageri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 9 November 1915:
Arresterne Christian Frederik Vilhelm Bau og Christian Larsen bør

straffes med Forbedringshusarbejde hver især i 2 Aar og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Wolff og Cortsen, 40 Kr. til hver. Arrestanterne bør derhos inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse betale følgende Erstatninger: Begge Arrestanter i solidum til: Axel Larsen 300 Kr., Nis Nissen 400 Kr., Forvalter Alfred E. Jensen 25 Kr., Agent Henrik Andersen 100 Kr., Tjener Poul Gregor Poulsen 250 Kr., Kommissionær N. C. A. Jørgensen 500 Kr., Agent Svend Peter Jørgensen 100 Kr., fhv. Frugthandler I. M. Jensen 150 Kr. og Alfred Berthelsen 200 Kr. Arrestanten Bau til: Frøken B. Rudolf 500 Kr., Kusk Viggo Hansen 207 Kr., Lagerforvalter Oluf Jensen 280 Kr., Snedkersvend Søren Nielsen 205 Kr., Vaskeriarbejder Jens Peter Bach 50 Kr., Kontorist Viggo Borge 75 Kr. og Politibetjent Johannes Hansen 305 Kr., samt Arrestanten Larsen til: Sergent Laurits Christian Larsen 22 Kr., fhv. Portør Hans Peter Valdemar Jensen 25 Kr., Hotel Terminus 89 Kr. 80 Øre og Frøken Sofie Sørensen, Køge, 18 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom for Christian Larsens Vedkommende anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør, saavidt paaanket er, ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Christian Larsen til Højesterets-sagførerne Aagesen og Harboe 100 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Christian Frederik Vilhelm Bau og Christian Larsen tiltales for Bedrageri, Bau tillige for Overtrædelse af midlertidig Straffelovs § 4.

Arrestanten Larsen er født den 18 November 1884 og ikke fundet straffet ifølge Dom.

Han har i 1909 været fængslet ved et af Rettens Kriminalkamre som mistænkt for Bedrageri, hvilken Sag sluttedes uden Tiltale.

Ved Arrestanternes Tilstaaelser og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at de har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestanten Bau . . .

. . . der derefter drog til Sydamerika, har efter sin Hjemkomst i 1914 drevet et Engageringsbureau . . .

I Begyndelsen af Maj d. A. kom Arrestanten i Forbindelse med Arrestanten Larsen, der indtraadte i Forretningen, hvortil Bau da trængte til økonomisk Bistand. De aftalte da for at skaffe sig kon-

tante Penge at engagere Folk, som efter deres Avisannoncer henvendte sig om Plads og lade disse indbetale Indskud eller Deposita i den Tro, at de virkelig fik en Plads, medens det var Arrestanternes Agt selv at bruge de indbetalte Penge. I adskillige Tilfælde foregav Arrestanterne, at de Pladssøgende ansattes som Inkassatorer i Aktieselskabet Dansk Telefon Desinfektions Kompagni, hvilket Selskab ikke eksisterede; i andre Tilfælde antog Arrestanterne dem som Inkassatorer i deres eget Bureau, uagtet de ikke havde Brug for dem til saadan Virksomhed og kun vilde bruge deres Deposita; i et enkelt Tilfælde antog Arrestanterne en Mand til at bestyre en Filial, som de vilde oprette i Odense, uagtet det var deres Hensigt at bruge hans Depositum, som de ikke havde Udsigt til at tilbagebetale.

Paa denne Maade har Arrestanterne i Tiden fra den 25 Maj d. A. til den 7 Juli, hvorefter de blev uenige og skiltes, i Forening og til fælles Fordel besveget: Axel Larsen for 300 Kr., Nis Nissen for 400 Kr., Forvalter Alfred E. Jensen for 25 Kr., Agent Henrik Andersen for 100 Kr., Tjener Poul Gregor Poulsen for 250 Kr., Kommissionær N. C. A. Jørgensen for 500 Kr., Agent Svend Peter Jørgensen for 100 Kr., fhv. Frugthandler I. M. Jensen for 150 Kr. og Alfred Berthelsen for 200 Kr.

Den 14 Juli d. A. afsluttede Arrestanten Larsen en Interessent-skabskontrakt med en under denne Sag ikke tiltalt Person om Ud-givelse af Lommevejvisere henholdsvis for Sjælland, Fyen med Lol-land-Falster og Jylland. Ingen af dem havde Kapital, men Larsen lovede at skaffe denne, og Tanken var at faa Penge ved Hjælp af Annoncer. Hos en Bogtrykker lod Arrestanten trykke Blanketter og andre Tryksager til Brug ved Annoncetegningen, og Betalingen herfor, ca. 200 Kr., lovede han om nogle Dage. Arrestanten og hans Med-interessant berejste derefter Landet og tegnede Annoncer til Vejviserne paa den Maade, at de henvendte sig til Forretningsdrivende, hvor de kom hen, og lod hver af disse betale sig et mindre Beløb, i Almindelighed 50 Øre eller 1 Kr., for at Vedkommendes Navn og Adresse skulde optages i Vejviseren. Arrestanten oppebar paa denne Maade i Tiden til sin Anholdelse, den 7 September d. A., hos en stor Del Mennesker for sit Vedkommende ialt ca. 300 Kr., som han efterhaanden altsammen brugte til at leve for, hvorimod han Intet anvendte eller gemte til Vejviserens Udgivelse eller gjorde Forarbejder til disses Indhold udover Annoncetegningen.

For at komme i Besiddelse af flere Penge har Arrestanten Lar-sen endvidere ladet sig udbetale Penge i Depositum fra Folk, hvem han efter Avisannoncerne om Inkassatorplads antog som Repræsentant for at tegne Annoncer til Vejviserne, og har paa denne Maade i Juli og August af Sergent Laurits Christian Larsen og fhv. Portør Hans Peter Valdemar Jensen modtaget henholdsvis 82 Kr. og 100 Kr., som han svingagtig tilegnede sig og forbrugte.

Arrestanten har vel hævdet, at det virkelig var hans Hensigt at udgive de nævnte Vejvisere, men da han overalt hævdede Betalingen for de Annoncer, der tegnedes, og brugte disse Penge og de stillede Deposita til sit private Forbrug og ikke havde anden Mulighed for at

faa Vejviserne udgivet end ved Annonceindtægten, som han i det Væsentlige allerede havde udnyttet, maa der efter hele Arrestantens Færd, der ikke giver noget Holdepunkt for, at han gjorde noget Alvorligt for Vejvisernes Udgivelse, gaas ud fra, at han i al Fald efterhaanden har været paa det Rene med, at han ikke havde Udsigt til at opfylde de Forpligtelser, for hvilke han modtog og forbrugte Betalingen.

Arrestanten Larsen har endelig i Tiden fra den 16 Juli til den 19 August d. A. boet paa Hotel Terminus her i Byen, Højskolehjemmet i Køge, Hotel Garni i Aarhus og Hotel Victoria i Fredericia og hemmelig forladt disse Hoteller, da han ikke var i Stand til at betale de for hans Ophold her skyldige Beløb, henholdsvis 89 Kr. 80 Øre, 18 Kr., 32 Kr. 85 Øre og 8 Kr. 10 Øre.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanterne være at anse Larsen efter Straffelovens §§ 251 og 257 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde hver i 2 Aar — — —.

Efter derom nedlagt Paastand vil Arrestanterne derhos have at betale følgende Erstatninger:

Begge Arrestanter in solidum til: Axel Larsen 300 Kr., Nis Nissen 400 Kr., Forvalter Alfred E. Jensen 25 Kr., Agent Henrik Andersen 100 Kr., Tjener Poul Gregor Poulsen 250 Kr., Kommissionær N. C. A. Jørgensen 500 Kr., Agent Svend Peter Jørgensen 100 Kr., fhv. Frugthandler I. M. Jensen 150 Kr. og Alfred Berthelsen 200 Kr.

Arrestanten Bau til:

Arrestanten Larsen til: Sergent Laurits Christian Larsen 22 Kr., fhv. Portør Hans Peter Valdemar Jensen 25 Kr., Hotel Terminus 89 Kr. 80 Øre og Frøken Sofie Sørensen, Køge, 18 Kr.

Fredag den 14 Januar.

Nr. 437. Højesteretssagfører Henriques

mod

Købmand Samuel Jacob Olsen (Def. Winther),

der tiltales for Overtrædelse af Lov Nr. 99 af 10 Maj 1912 om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

Færø Sorenskriveris Politirets Dom af 6 Juli 1915: Tiltalte, Købmand Samuel Jacob Olsen af Thorshavn, bør udrede en Thorshavns kommunale Understøttelseskasse tilfaldende Bøde af 600 Kr. Til Fordel for samme Kasse konfiskeres en hos Tiltalte beslaglagt Beholdning af berusende Drikke, nemlig 1 Lerdunk med Brændevin, 2 Helflasker Kognac og 10 Halvflasker Likør. Derhos udreder Tiltalte de af denne Sag flydende Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Færø Amts Overpolitirets Resolution af 18 August 1915: I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, mod hvilke der intet Væsentlig vides at erindre, vil den være af stadfæste, hvorhos Omkostningerne for Overpolitiretten vil være at udrede af Tiltalte. Thi resolveres: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Idet Højesteret henholder sig til de i Politiretten Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Overpolitiretten Resolution bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Samuel Jacob Olsen til Højesteretssagførerne Henriques og Winther 40 Kroner til hver.

Politiretsdommens Præmisser er saalydende: Under denne Sag tiltales Købmand Samuel Jacob Olsen af Thorshavn for Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke.

Tiltalte, der er født den 10 April 1860, har ved nærværende Ret og ved Færø Amts Overpolitiret, henholdsvis den 4 Oktober 1910 og den 9 Oktober 1911, vedtaget Bøder paa henholdsvis 20 Kr. og 300 Kr. for Overtrædelse af den ovennævnte Lovgivning.

Desuden har han ved Forlig af 30 December 1905 for Fornærmelser og Trusler mod en Embedsmand vedtaget en Bøde paa 200 Kr., ved Forlig af 24 Juni 1912 for Overtrædelse af Handelsloven af 21 Marts 1855 vedtaget en Bøde paa 10 Kr., ved Forlig af 9 Januar 1913 for ulovlig Dans vedtaget en Bøde paa 5 Kr. og ved Forlig af 22 Maj 1914 for Overtrædelse af Lov Nr. 68 af 1 April 1912 angaaende Sprængstoffer vedtaget en Bøde paa 75 Kr. Iøvrigt er han ikke funden forhen straffet.

Under nærværende Sag er det ved Tiltaltes egen Erkendelse i Forbindelse med det iøvrigt Fremkomne oplyst, at han har gjort sig skyldig i Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke, idet han dels med Betaling, dels gratis har udleveret og udskænket spirituøse Drikke, navnlig Brændevin, i den af ham i Thorshavn drevne Købmandsforretning samt endvidere har forskrevet berusende Drikke til Andre.

Tiltalte har nærmere forklaret, at han mener i godt et Aar efter, at han sidste Gang havde faaet Bøde for Overtrædelse af den ommeldte Lovgivning at have holdt sig denne efterrettelig, men derimod ikke senere har gjort dette, samt at det Omfang, i hvilket han har overtraadt Lovgivningen, har staaet i Forbindelse med, om han havde større eller mindre Forsyning af paagældende Drikke: han mener dog ikke, at der har været nogen Fortjeneste paa hans Forretning med Spiritus, naar han

tager i Betragtning, at han har trakteret en hel Del og selv har nydt en Del.

Det foreligger oplyst, at Tiltalte i Tiden siden Begyndelsen af 1912 har indført betydelige Kvantiteter berusende Drikke.

Tiltalte har ikke noget af de i § 1 i Lov Nr. 99 af 10 Maj 1912 ommeldte Næringsbeviser, hvilke ifølge samme Lovs § 2, 2det Stk., overhovedet ikke vil kunne meddeles ham — hvorved skal tilføjes, at der i det hele taget ikke for Tiden noget Sted paa Færøerne kan meddeles saadanne Næringsbeviser, idet den i anførte Lovs § 5, 1ste Stk., fornødne Betingelse ikke i noget Sogn er opfyldt.

For de ovennævnte Forhold, der saaledes indeholder Overtrædelser, dels af anførte Lovs § 1, dels af § 22, 1ste Stk., og dels af § 23, 1ste Stk., vil han i Henhold til samme Lovs § 28 være at anse med en Thorshavns kommunale Understøttelseskasse tilfaldende Bøde, der under Hensyn til dels den Fordel, Tiltalte direkte eller indirekte gennem forøget Besøg i hans Købmandshandel kan antages at have haft af sin ulovlige Handlemaade, dels de ham tidligere overgaaede Straffe efter den samme Lovgivning passende vil kunne bestemmes til 600 Kr. Endvidere vil en hos Tiltalte den 8 Maj d. A. af Politiet efter Rettens Anmodning i Bevaring tagen Beholdning af berusende Drikke, nemlig 1 Lerdunk med Brændevin, 2 Helflasker Kognak og 10 Halvflasker Likør, være at konfiskere til Fordel for samme Kasse, hvorved bemærkes, at begge de Tilfælde, i hvilke Tiltalte tidligere er straffet efter den ommeldte Lovgivning, har drejet sig om Handel. Endelig bør Tiltalte udrede de af denne Sag lovlig flydende Omkostninger.

Det bemærkes, at Tiltalte for Forhold, der har været Genstand for Undersøgelse under et med nærværende Sag, ved Sorenskriveriets Ekstrarets samtidig hermed afsagte Dom i Henhold til Straffelovens § 146, sammenh. med § 51 og § 46, er anset med en Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage, hvortil ved nærværende Dom er taget Hensyn.

Nr. 432. Højesteretssagfører Henriques

mod

Købmand Samuel Jacob Olsen (Def. Winther),

der tiltales for Forledelse til falsk Forklaring for Retten.

Færøernes Sorenskriveris Ekstrarets Dom af 6 Juli 1915: Tiltalte, Købmand Samuel Jacob Olsen af Thorshavn, bør hensesættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage. Han bør derhos udrede Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Defensor, Sagfører Thiele, 20 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I den indankede Dom er det rettelig antaget, at Tiltalte har gjort sig skyldig i Forsøg paa Forledelse til falsk Forklaring for Retten. Han vil herfor være at anse efter Straffelovens § 146, jfr. § 52, 3 Punktum, men da det kan have sit Forblivende ved den valgte Straf, vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Ekstrarettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Samuel Jacob Olsen til Højesteretssagførerne Henriques og Winther 40 Kroner til hver.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag tiltales Købmand Samuel Jacob Olsen af Thorshavn for Forledelse til falsk Forklaring for Retten.

Tiltalte, der er født den 10 April 1860, har ved Forlig af 30 December 1905 for Fornærmelser og Trudsel mod en Embedsmand vedtaget en Bøde paa 200 Kr., ved Forlig af 4 Oktober 1910 for Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke vedtaget en Bøde paa 20 Kr., ved Forlig af 9 Oktober 1911 for Overtrædelse af samme Lovgivning vedtaget en Bøde paa 300 Kr., ved Forlig af 24 Juni 1912 for Overtrædelse af Handelsloven af 21 Marts 1855 vedtaget en Bøde paa 10 Kr., ved Forlig af 9 Januar 1913 for ulovlig Dans vedtaget en Bøde paa 5 Kr. og ved Forlig af 22 Maj 1914 for Overtrædelse af Lov Nr. 68 af 1 April 1912 angaaende Sprængstoffer vedtaget en Bøde paa 75 Kr.; iøvrigt er han ikke funden forhen straffet.

Den 18 November f. A. blev der til Færøernes Landfogderi indgivet en Politirapport angaaende, at Tiltalte skulde have gjort sig skyldig i Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udskænkning af berusende Drikke ved til Færgemand Poul Poulsen af Thorshavn at sælge to Halvflasker Brændevin, som Poulsen købte efter Anmodning af Fiskerne Niclas Pouli Hansen og Edvard Gjøveraa, ibd.

Kort Tid efter paa et Tidspunkt, da Tiltalte havde faaet Nys om, at den omtalte Rapport var indgivet, fandt der en Aften en Samtale Sted paa hans Bopæl mellem ham og de tre nævnte Mænd. Angaaende denne Sammenkomst og de dermed forbundne Omstændigheder er under Forhørene fremkommet følgende:

Poul Poulsen har derom forklaret, at han den samme Dag tidligere paa Dagen var bleven anmodet om at komme ind i Tiltaltes Butik, forbi hvilken han jævnlig gik, da han havde Arbejde i Nærheden. Saavidt han mindes, var det Tiltaltes Hustru, der kaldte paa ham. Efter at han var kommen ind i Butikken, hvor Tiltalte og dennes Hustru var til Stede, sagde Tiltalte, at der var indgivet en

Rapport om ham af det og det Indhold, og at han gerne vilde tale ogsaa med Niclas Pouli Hansen og Edvard Gjøveraa, som han derfor anmodede Poulsen om at faa til Stede om Aftenen. Poulsen fik, saa vidt han husker, ved denne Lejlighed af Tiltalte udskænket en Snaps uden at betale derfor; noget senere paa Dagen fik han atter paa lignende Maade en Snaps, men mere mener han ikke at have drukket den Dag.

Om Aftenen overbragte Poulsen Tiltaltes Anmodning til Niclas Pouli Hansen, som han traf paa Kongebroen i Thorshavn; saa vidt han mindes, var det derefter Hansen, der hentede Edvard Gjøveraa. De fulgtes saa ud til Tiltalte og gik ind i dennes Butik, hvorefter de blev anmodet om at komme op ovenpaa i Tiltaltes Beboelseslejlighed. Tiltalte sagde her til dem, at naar de kom i Retten, skulde de vidne i hans Favør og benægte, at de havde købt Brændevin af ham, og at, hvis de ønskede det, kunde de, før de skulde i Retten, komme og faa sig en Snaps. Paa udtrykkelig Forespørgsel under Forhøret har Poulsen forklaret, at han ikke kunde forstaa Tiltalte anderledes, end at hans Mening var den, at Poulsen, Hansen og Gjøveraa ikke skulde give fuld og rigtig Besked, naar de kom i Retten. Under deres Ophold i Tiltaltes Lejlighed, der varede vistnok mindst en halv Times Tid, var baade Tiltalte og hans Hustru tilstede, men ikke begge hele Tiden; de blev trakteret med Snaps, vistnok af Hustruen, og desuden fik de 3 Pægleflasker fyldt med Brændevin, saaledes at der for alle 3 Flasker, efter hvad han mener, betaltes 1 Kr.

Niclas Pouli Hansen har forklaret, at Poul Poulsen den paagældende Aften traf ham ved Kongebroen og sagde, at Tiltalte gerne vilde tale med ham. Hansen hentede derpaa Edvard Gjøveraa i dennes Hjem. De begav sig derpaa alle tre hen til Tiltaltes Butik, i hvilken Hansen og Gjøveraa blev, medens Poulsen gik op i Lejligheden ovenpaa. Derefter kom Poulsen ned igen og hentede de to andre op i Lejligheden. Her havde de en Samtale med Tiltalte, der spurgte, om Hansen og Gjøveraa havde købt Brændevin hos ham, hvortil de svarede nej. Tiltalte henvendte sig derpaa til Poulsen og talte med ham om det samme. Hansen kan ikke huske Ordlyden af Samtalen, men han erindrer, at Tiltalte bad Poulsen om ikke at sige, at han havde købt Brændevin hos ham, og de to andre om ikke at sige, at de havde faaet Poulsen til at købe Brændevin der. Han er sikker paa, at Tiltalte ogsaa sagde til dem, at naar de skulde i Retten, kunde de først komme ud til ham og faa en Snaps. Efter at Tiltalte derpaa var gaaet sin Vej, trakterede hans Hustru de tre Mænd med Snaps og leverede dem desuden tre Sodavandsflasker med Brændevin. Som Betaling herfor lagde Hansen to Enkronestykker paa Bordet, men Fru Olsen erklærede, at hun kun vilde have den ene Krone, efter først at have sagt, at hun intet skulde have.

Edvard Gjøveraa har forklaret væsentlig i Overensstemmelse med Hansen.

Paa Forespørgsel, om Tiltalte fremsatte sin Opfordring kraftigt, eller om den blev fremsat lidet indtrængende, har Hansen forklaret, at den blev fremsat noget løst, Gjøveraa, at Tiltalte talte paa sin sædvanlige Maade; det vil sige, at han ikke talte videre kraftigt.

Saa vel Hansen som Gjøveraa har under Forhørene gentagende fastholdt deres Forklaringer, ogsaa under Konfrontation med Tiltalte.

Tiltalte har under de første Forhør benægtet at have anmodet Poulsen om at hente Hansen og Gjøveraa. Han har derhos udtalt, at han var sikker paa, at Hansen og Gjøveraa ikke har faaet Brændevin hos ham, da han ikke kendte dem. Denne Forklaring har han senere ændret saaledes, at han ikke tør benægte, at Poulsen kan have faaet det Indtryk, at han gerne vilde tale med Hansen og Gjøveraa, at han dog ikke mener at have foranlediget, at Poulsen hentede disse, samt at det interesserede ham at faa at vide, om de havde faaet Brændevin hos ham. Senere har han udtalt, at han ikke ved, hvorfor han indbød Hansen og Gjøveraa til at komme til ham og faa sig en Snaps, inden de skulde i Retten, men at det var uden Foranledning fra deres Side, og han har endelig tilstaaet, at det nok er rigtigt, at han opfordrede Poulsen til at bringe Hansen og Gjøveraa til Stede. Med Hensyn til den Samtale, der blev ført ved den paagældende Lejlighed, har Tiltalte først benægtet, at den af de tre Mænd afgivne Fremstilling er rigtig; dette har han senere ændret saaledes, at da de har sagt det, maa det være saaledes; han har samtidig fremsat Formodning om, at han maaske ikke har været helt ædru, da han talte med de tre Mænd, hvilket disse dog ikke har mærket noget til. Tiltalte har endvidere paastaet, at han ikke husker godt, at han ikke erindrer Ordlyden af Samtalen, at Meningen maaske var den af de tre Vidner forklarede, men at han ikke ved det, og at det ikke har været hans Mening at faa dem til at sige andet i Retten, end der var Sandhed. Dette har han ændret derhen, at det nok er muligt, at Hansen og Gjøveraa har opfattet hans Udtalelser til dem saaledes, at det var hans Hensigt at faa dem til at skjule for Retten, hvad de vidste, at det maaske var hans Mening, men at det var en meget løs Samtale, han havde med dem. Han har endvidere bemærket, at han egentlig ingen Mening havde med Samtalen, da han gik ud fra, at de andre forklarede, som de vilde, men paa Forespørgsel under Forhøret, om Samtalen kan have haft nogen anden Mening end at paavirke de andre til at skjule, hvad de vidste, svarer han, »at det siger han intet imod«. — Tiltalte har endelig rent ud indrømmet, at han i det væsentlige husker, hvorledes Samtalen gik, og at den forløb paa den af de tre Mænd forklarede Maade. Denne Tilstaaelse har han senere tilbagekaldt ved at sige, at han ikke husker saa nøje, hvad der foregik, at han ikke mener at have paavirket de andre, samt at han ikke føler sig sikker paa Rigtigheden af deres Forklaringer. I det sidst afholdte Forhør har Tiltalte paa Forespørgsel, om det ikke var hans Mening, at Vidnerne i Retten skulde udtale sig saaledes, at det ikke blev til hans Skade, svaret, »at det kan han ikke sige noget imod«. Endelig har han, da det blev ham tilkendegivet, at det vilde blive afgjort af Amtet, om han skulde sættes under Tiltale for Forledelse til falsk Forklaring, udtalt, at der højst kunde være Tale om et Forsøg paa Forledelse.

Defensor under Sagen har i sit Indlæg bemærket, at Tiltalte, der under Forhørene var arresteret fra den 29 April til den 8 Maj d. A., til ham har udtalt, at naar han under Arrestationen ikke fastholdt sin oprindelige Benægtelse, skyldtes dette, at han haabede herved hurtigere at blive løsladt, hvad der var ham meget magtpaaliggende, baade fordi

hans Hustru var højt frugtsommelig, og fordi hans Forretning led ved hans Fraværelse.

Tiltaltes Hustru, Anna Frederikke Olsen, har under Sagen afgivet en Forklaring, der stærkt staar i Modstrid med de Forklaringer, der er givne af Poulsen, Hansen og Gjøveraa. Efter først at have benægtet at have trakteret disse, har hun dog senere forklaret, at hun ikke husker det, men naar de siger det, maa det vel være saaledes, i hvert Fald vil hun alene have gjort det for at blive af med dem.

Skibsfører Hans Hansen af Thorshavn, med hvis Fiskekutter Niclas Pouli Hansen og Edvard Gjøveraa i en Aarrække har fisket, og Købmand Carl Johansen, sammesteds, til hvis Forretning nævnte Fartøj er knyttet, har begge som Vidner under Sagen meget bestemt udtalt, at Niclas Pouli Hansen og Edvard Gjøveraa er overmaade skikkelige og ordentlige Mennesker, hvis Paalidelighed og Troværdighed de ikke tvivler om, ogsaa forsaavidt angaar de ovenfor gengivne Forklaringer. Det skal tilføjes, at Skibsfører Hansen og Købmand Johansen er nærværende Ret bekendt som forstandige og troværdige Mænd.

Hvad angaar Poul Poulsen skal bemærkes, at han ved Københavns Kriminal- og Politiretsdom af 29 Oktober 1912 er anset med en Straf af 40 Dages sædvanlig Fangekost for Tyveri.

Poulsen, Hansen og Gjøveraa blev som forud antaget afhørte som Vidner, dog uden Edsaflæggelse, under den ved den fornævnte Rapport foranledigede retslige Undersøgelse mod Tiltalte for Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udsækning af berusende Drikke. De forklarede alle, at Poulsen, som i Rapporten anført, havde hentet Brændevin til de andre hos Tiltalte. Derimod oplyste de ikke noget om det Indkøb af Brændevin, der havde fundet Sted den Aften, de var oppe i Tiltaltes Lejlighed, hvilket de derimod fremkom med, efter at den paagældende Politisag var appelleret til Færø Amts Overpolitiret. Den saaledes udviste Forbeholdenhed kan dog mulig have haft sin Grund i, at de maaske ikke har opfattet den sidste Afhøring af dem ved Politiretten som endelig.

Naar henses til det saaledes foreliggende, til at Tiltalte ogsaa paa paafaldende Maade har sat sig i Forbindelse med en anden Person, som skulde føres som Vidne ved Undersøgelsen om Overtrædelse af nysnævnte Lovgivning, samt til, at han under nævnte Undersøgelse, der er bleven fortsat under et med Forhørene i nærværende Sag, vedblivende og i stærk Modstrid med Sandheden har benægtet Rigtigheden af de mod ham fremkomne Sigtelser og først har indrømmet deres Rigtighed, efter at der forelaa Bevis imod ham, skønnes der ikke at være nogen Betænkelighed ved at lægge de af Poulsen, Hansen og Gjøveraa afgivne Forklaringer, der findes i hvert Fald i høj Grad bestyrkede om end muligvis ikke fuldtud bekræftede gennem Tiltaltes egne vekslende Forklaringer, til Grund ved Paadømmelsen.

Idet der ikke, efter hvad der foreligger, med aldeles tilstrækkelig Sikkerhed tør gaas ud fra, at den af Poulsen, Hansen og Gjøveraa udviste Forbeholdenhed i deres Vidneudsagn under Politisagen har sin Aarsag i Tiltaltes Paavirkning, findes det af ham udviste Forhold at maatte henføres under Straffelovens § 146, smh. med § 51 og § 46, og i Henhold til disse Bestemmelser at kunne anses med en Straf af Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 10 Dage.

Tiltalte bør derhos udrede de af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Defensor, Sagfører Thiele, 20 Kr.

Den lovbefalede Sagførelse har været forsvarlig.

Det bemærkes, at Tiltalte efter de Oplysninger, der er fremkomne under Et med Undersøgelsen i nærværende Sag, ved Sorensskriveriets Politirets samtidig hermed afsagte Dom for Overtrædelse af Lovgivningen om Handel med og Udsækning af berusende Drikke, er anset med en Bøde af 600 Kroner, hvortil ved nærværende Dom er taget Hensyn.

Nr. 450. Højesteretssagfører Liebe

mod

Hans Peder Kristiansen (Def. Bagger),

der tiltales for uterligt Forhold.

Hjerm-Ginding Herreders Ekstrarets Dom af 31 Juli 1915: Tiltalte Hans Peder Kristiansen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage og udrede alle af denne Sag lovlig flydende Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Nielsen, 20 Kr. og til Defensor, Sagfører Bruun, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 20 September 1915: Tiltalte Hans Peder Kristiansen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Johnsen og Sørensens, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Hans Peder Kristiansen til Højesteretssagførerne Liebe og Bagger 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Hjerm-Ginding Herreders Ekstraret indankede Sag er Hans Peder Kristiansen sat under Tiltale for uterligt Forhold.

Tiltalte er født den 26 November 1844 og har tidligere været anset ved Hjerm-Ginding Herreds Ekstrarets Dom af 4 Oktober 1882 efter Straffelovens § 173, jfr. §§ 45 og 46, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder, ved samme Rets Dom af 3 Juli 1883 efter Straffelovens § 228, jfr. § 64, med en Tillægsstraf af Forbedringshusarbejde i 1 Maaned, ved samme Rets Dom af 29 Marts 1889 efter Straffelovens § 230 med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage og senest ved samme Rets Dom af 18 November 1895 efter Straffelovens § 231, 2det Mbr., jfr. §§ 39 og 60, og efter dens § 203 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Gange 5 Dage.

Det maa ved Tiltaltes egen Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste anses tilstrækkelig godtgjort, at han har gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold under følgende nærmere Omstændigheder:

Om Eftermiddagen den 20 Juni d. A. kom Pigebarnet Kristine Marie Kristiansen, der er født den 17 November 1909 og Datter af Tiltaltes gifte Søn, Arbejdsmand Kristen Kristiansen, ind i et af Tiltalte beboet Hus, der ligger ca. 200 m fra Barnets Forældres Bopæl, for at besøge sin nævnte Bedstefader, Tiltalte, og gik hen til Sengen, hvor Tiltalte laa. Tiltalte løftede da Barnet op i Sengen, knappede hendes Benklæder ned og befølte hendes Kønsele, hvorhos han prøvede paa at tilfredsstille sin Sanselighed ved at lægge sig ovenpaa Barnet og stikke sit Lem ind mellem hendes Laar og foretage Samlejevægelsers. Ifølge Tiltaltes videre Forklaring fik han ikke sin Sanselighed tilfredsstillet og vil ikke vide, hvad Barnet, ifølge hvis Forklaring han havde gjort hende vaad imellem Benene, herved har ment. Ved en den 6 Juli d. A. foretagen Lægeundersøgelse af Barnet fandtes der ifølge den foreliggende Attest ingen Tegn paa Vold.

For sit anførte Forhold vil Tiltalte, der maa antages ved den paagældende Lejlighed at have været beruset, men dog i tilregnelig Tilstand, være at anse efter Straffelovens § 176, jfr. §§ 161 og 173, med en Straf, der efter Sagens Omstændigheder findes passende at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 100 Dage.

Mandag den 17 Januar.

Nr. 459. Enke **Boel Isaksdatter Wall** med sin beskikkede faste Lavværg, Højesteretssagfører **Ulf Hansen** (Ulf Hansen),

mod

Direktør **Joh. Ahlin** af Stockholm (Ingen).

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 27 September 1915: Indstævnte, Enke Boel Isaksdatter Wall, bør for Tiltale

af Citanten, Direktør Joh. Ahlin af Stockholm, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Citanten til Indstævnte med 400 Kroner. Overretssagfører Lohmann bør bøde 50 Kr. til Københavns Fattigvæsens Hovedkasse og ligesaa meget til Justitskassen. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Da Appellantinden efter at have udtaget Højesteretsstævning har paastaet den indankede Dom stadfæstet, og Indstævnte, skønt lovlig stævnet, hverken selv har mødt eller har ladet møde ved Sagens Foretagelse i Højesteret, vil den paastaede Stadfæstelse være at give.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande.

Tirsdag den 18 Januar.

Nr. 184. Højesteretssagfører Møldrup

mod

Sagfører Valdemar Andersen (Def. Liebe),

der tiltales for Fornærmelser imod Embedsmænd i Funktion.

Odense Købstads Ekstrarets Dom af 3 Oktober 1913: Sagfører Valdemar Andersen af Odense bør til Statskassen erlægge en Bøde paa 800 Kr. eller, saafremt Bøden ikke fuldt betales inden Eksekutionsfristens Udløb, hensættes i simpelt Fængsel i 80 Dage Saa bør han og betale Sagens Omkostninger, deriblandt Salærer til Aktor og Defensor, Overretssagfører Gram, og Sagfører, Etatsraad Kiørboe, 60 Kr. til hver samt til Defensor Udlæg 5 Kr. 91 Øre. Den idømte Bøde at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 August 1914: Underrettsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne V. Tegner og Axel Bang, betaler Tiltalte, Sagfører Valdemar Andersen, 100 Kroner til hver. Den idømte Bøde at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, og Dommen i det Hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For de i den indankede Dom fremstillede Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 101, jfr. § 39. Straffen findes at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde paa 1200 Kroner, subsidiært simpelt Fængsel i 3 Maaneder.

Thi kendes for Ret:

Valdemar Andersen bør til Statskassen bøde 1200 Kroner eller i Mangel af Bødens fulde Betaling inden 15 Dage efter denne Højesteretsdoms Forkyndelse hensættes i simpelt Fængsel i 3 Maaneder. I Henseende til Aktionens Omkostninger bør Landsover-samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførerne Møldrup og Liebe 150 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Odense Købstads Ekstraret hertil indankede Sag er Tiltalte, Sagfører Valdemar Andersen, sat under Tiltale for Fornærmelser imod Embedsmænd i Funktion. Tiltalte, der er født den 12 Januar eller 12 Februar 1871, er tidligere straffet ved Odense Købstads Politirets Dom af 14 Februar 1912 efter Odense Købstads Politivedtægt § 4, jfr. Lov 4 Februar 1871 § 6, med en bemeldte Købstads Politikasse tilfaldende Bøde af 30 Kr. og ved Højesterets Dom af 14 November s. A. efter Straffelovens § 101 med en Statskassen tilfaldende Bøde af 500 Kr., subsidiært simpelt Fængsel i 50 Dage.

Af Sagens Oplysninger, der tildels er tilvejebragte under en paa Foranledning her fra Retten foretagen Reassumption, fremgaar Følgende:

I. Den 2 Marts 1913 modtog Tiltalte et Brev fra Værten i »Grand Hotel« i Odense, hvori denne frabad sig hans Nærværelse paa bemeldte Hotel. Under Anbringende af, at Hotelværten var formaaet hertil bl. a. af Borgmesterfuldmægtig, Justitsraad Madsen i Odense, og at Adgangsformeningen, der savnede enhver Grund, var fornærmelig for ham, anlagde Tiltalte en Sag ved Odense Købstads Politiret mod nævnte Madsen, hvorunder han paastod denne idømt Bøde og Erstatning. Under denne Sag bemærkede Tiltalte, at den ordinære Dommer, da hans Navn vilde blive nævnt under Sagen, burde vige sit Sæde, hvilket Dommeren derefter gjorde. Som Sættedommer i Sagen blev derefter beskikket Herredsfoged i Bjerger-Aasum Herreder Theodor Regius Lerche Krarup, for hvem Sagen derefter foretoges i Retsmøder den 27 Marts, 3, 17 og 23 April 1913, indtil han sidstnævnte Dag eragtede, at han veg sit Sæde, da han følte sig staaende i fjendtligt Forhold til Tiltalte som en Følge af Forhaanelser, som Tiltalte havde

gjort ham til Genstand for i Retsmødet den 17 s. M. Under Sagen indstævnedes Tiltalte 8 Vidner og begærede dem ved sin Sagfører i Retsmødet den 27 Marts 1913 afhørt efter 5 fremlagte Sæt Vidnespørgsmaal. Efter at Sættedommeren paa Begæring af Indstævnte, Borgmesterfuldmægtig Madsens Sagfører, mod Tiltaltes Sagførers Protest havde bevilget Indstævnte Anstand til den 3 April s. A. for at gøre sig bekendt med Vidnespørgsmaalene og eventuelt fremsætte Protest mod dem, blev Sagen paany foretaget denne Dag, hvor Borgmesterfuldmægtig Madsens Sagfører fremlagde et Indlæg, indeholdende Protest mod, at flere af Vidnespørgsmaalene forelagdes Vidnerne, og hvor Tiltalte først begærede en kort Udsættelse til at gøre sig bekendt med Indlægget, hvilken bevilgedes ham, og derefter til Retsprotokollen imødegik Protesten. Herunder fremsatte han bl. a. følgende Bemærkninger til Protokollen:

»at nærværende Sag ved Dommerens Virksomhed var kommen ind i et galt Spor«,

»at Dommerens Opgave ikke var at indskrænke en Vidneførsel til det mindst mulige, thi ved at gøre dette plejes Uretten, men derimod at udvikle den til det mest mulige for at være sikker paa, at Sagen kom frem i den rette Belysning og Sammenhæng«,

»Dommeren kan ganske rolig overlade Komparenten at bestemme, i hvilken større eller mindre Vidtløftighed han ønsker et Vidne spurgt . . . og Censur overfor ham i den paagældende Retning er ganske unødvendig og utilladelig«.

Ved Begyndelsen af Retsmødet den 17 April 1913 fremlagde Tiltaltes Sagfører Vidnespørgsmaal til endnu et Vidne, Borgmester i Odense Bloch, og afsagde Sættedommeren en Kendelse, hvorved det eragtedes, at en stor Del af de fremsatte Vidnespørgsmaal som værende dels inkvisitoriske, dels uden Interesse for Sagen, ikke vilde kunne forelægges Vidnerne. Efter at Kendelsen var afsagt, lod Tiltalte tilføre Protokollen, at han: »forbeholdt sig at appellere den afsagte Kendelse, særlig fordi den med kemisk Nøjagtighed var vel egnet til at dække over en Skandale, som det var Komparentens Ret at faa fuldt oplyst, og som Komparenten blev afskaaret fra at faa paa saa godt som alle Punkter, hvor det havde Betydning for Sagen at faa Oplysning«.

Han begærede derefter Vidnerne afhørte efter de tilladte Spørgsmaal og en Del Spørgsmaal, som han derefter dikterede til Protokollen, og henstillede, at Vidnet, Borgmester Bloch, afhørtes først. Indstævntes Sagfører bemærkede, at han vilde protestere imod, at Størstedelen af Spørgsmaalene til dette Vidne forelagdes det, samt imod at Størsteparten af de til Protokollen dikterede ny Spørgsmaal til Vidnerne forelagdes dem, og begærede Udsættelse for at fremkomme med disse Protester i et Indlæg. I denne Anledning lod Tiltalte en Række Bemærkninger tilføre Protokollen og bl. a.:

»Det var jo en hidtil uset Besværlighed, der var forbunden med at faa en Injurie- og Erstatningssag oplyst, og man saa ret heraf, hvad Retsvæsenet kunde bruges til i paakommende Tilfælde her i Landet«,

»maatte Komparenten derfor forlange, at de i Dag allernaadigst tilladte Spørgsmaal forelagdes Vidnerne i Dag«,

»at ved de Manøvrer, der brugtes og tillodes under denne Sag, var der jo allerede sket den Ulempe, at et af Vidnerne havde forladt Byen.«

»Forøvrigt var det jo ret mærkværdigt, at det i vor Tid var saa svært at faa Sandheden født, medens der blev rakt Haand til at dække over enhver løgnagtig Bagvadskelse, og det havde været Komparentens Opgave ved denne Udvikling at paavise, at efter Lovgivningen havde Komparenten Krav paa Dommerens Støtte til, at Sandheden i alle dens Enkeltheder kom frem, uden at der allernaadigst blev dækket over noget som helst. Dette bad Komparenten tilført for at gøre opmærksom paa de Pligter, Dommeren efter Lovparagraferne havde.«

»Hvis Forholdet skulde være det, at Dommeren selv følte, at han ikke förstod Komparentens Tilførsler, der muligt granskede lidt ud over gängse Aandsudvikling, opfordrede Komparenten Dommeren til at træde tilbage, for at der kunde blive Plads til en højere Forstaaelse.«

Dommeren bevilgede derpaa »af Hensyn til de i Dag fremlagte og dikterede Spørgsmaals Antal og Art« Indstævnte Anstand til at fremkomme med skriftlig Protest.

Tiltalte havde under hans ovenomhandlede Protokollat ladet tilføre: »Sagfører Andersen afbrød her sin Protokoltilførsel i Anledning af, at Dommeren gaar hen til Modparten og indirekte opfordrer ham til at tage en ny Udsættelse for at svare paa denne Protokoltilførsel ved følgende Bemærkning i meget sigende Form: »Kan De nu svare paa det«, hvortil Modparten i nølende Form svarede »Nej«. Komparenten anmodede den tilstedeværende Modpart om at konstatere Rigtigheden heraf, og Komparenten maatte i Anledning af denne Bemærkning paa det bestemteste protestere imod, at Sagen blev trukket i Langdrag ved Begæring af eller Bevilling af Anstand for at svare paa denne Protokoltilførsel.«

Samtidig med, at Dommeren bevilgede den ovennævnte Anstand, bemærkede han (Dommeren) til Protokollen, at det Spørgsmaal, som han havde rettet til Indstævntes Sagfører, lød: »Skal De svare paa det?«

Tiltalte lod derpaa protokollere:

»Sagfører V. Andersen benægtede Rigtigheden af Dommerens seneste Protokoltilførsel og forbeholdt sig senere at føre Vidner derom.

»Iøvrigt fandt han, at Dommeren ved nu for anden Gang at paaberaabe sig Spørgsmaalenes Art paa Forhaand tog Standpunkt imod Spørgsmaalene, hvorved Komparenten bemærker, at Dommerens samme Bemærkning overfor de første Spørgsmaal dengang ved Kendelse i Dag viser sig at være bleven efterfulgt af Nægtelser i samme Aand og Tanke, saa Komparenten kunde jo af den skete Dommertilkendegivelse slutte, at noget lignende vilde ske næste Gang, og da det var Komparentens faste Overbevisning, at nærværende Sags Beskaffenhed, som jo ikke var nogen ganske almindelig Sag, hvem det var givet enhver Dommer i Fødselsdagsgave at have aandelig Udvikling til at udgranske Traadene i, overskred den fungerende Dommers Evner til at se til Bunds i, saa henstillede Komparenten, at Dommeren, efter at Vidneafhøringen var foregaaet i Dag, traadte tilbage, for at ny Sættedommer kunde blive beskikket . . . givet var det, at Komparentens

Spørgeret som Part var beskaaret til det mindst mulige, og givet var det, at fra Dommerens Side havde der manglet enhver Hensynstagen til Sagens ekstraordinære ikke for enhver Dommer gennemskuelige Traade. Komparenten kunde ikke faa sin Sag oplyst, som den burde oplyses, naar Fremgangsmaaden skulde være den, som af Dommeren hidtil anvendte, og derfor maatte Komparenten i de foreliggende kraftige Ord tilkendegive sine Tanker.

Under den fortsatte Vidneførsel lod Tiltalte bl. a. føre til Protokollen:

»Sagfører V. Andersen bemærker, at han allerede, forinden Vidnets Svar bliver oplæst og godkendt, har erklæret, at han i Anledning af Vidnets Svar vilde stille yderligere Spørgsmaal, og i saa Fald er det, hvad Komparenten udtrykkelig vil belære Dommeren om, Skik og Brug, at disse Spørgsmaal først forelægges, inden man indlader sig paa at binde Vidnet til at staa ved sin Forklaring. Det var saa meget mere nødvendigt i dette Tilfælde, som Komparenten maatte henlede Dommerens Opmærksomhed paa, at Vidnet først havde besvaret Spørgsmaal 8 urigtigt og derved vilde være kommen til at aflægge falsk Ed, dersom Komparenten ikke gennem et meget energisk Arbejde foran Rettens Skranke — et Arbejde, der ikke stod i Protokollen — til stort Mishag for Dommeren havde forlangt og nu faaet det stik modsatte Svar paa Spørgsmaal 8 ved Vidnets sidste Tilførsel til Protokollen.«

Tiltalte dikterede derefter til Protokollen 4 Kontinuationsspørgsmaal til det afhørte Vidne, og da Indstævntes Sagfører i den Anledning havde begært Udsættelse for at gøre sig nærmere bekendt med de i hvert Fald i Formen noget udviklede Spørgsmaal og for at fremsætte en eventuel Protest mod deres Fremsættelse, lod Tiltalte tilføre Retsprotokollen bl. a.:

»Sagfører V. Andersen . . . Komparenten maatte atter protestere mod den Trafik, der anvendtes i denne Sag, henpege paa, at det gjaldt at have en Dommer i Dommersædet, som paa Stedet baade kunde og vilde afsige Kendelser, som forefaldt under Vidnesager. En Fremgangsmaade, der praktiseredes som den i denne Sag, var ganske uudholdelig og var erfaringsmæssig ikke egnet til at bringe den utilsminkede Sandhed for Dagens Lys.«

Efterat Dommeren derpaa havde bevilget den begærte Anstand, blev det næste Vidne afhørt, og efterat det havde besvaret de tilladte af de Spørgsmaal, som oprindelig var fremlagt til dette Vidnes Besvarelse, forlangte Tiltalte Vidnet forelagt endnu to Spørgsmaal, som han dikterede til Protokollen, og de samme 4 nye Spørgsmaal, som han havde begært forelagt det forrige Vidne, hvorpaa Indstævntes Sagfører ogsaa begærede Anstand for eventuelt at fremsætte Protest imod, at disse Spørgsmaal forelagdes dette Vidne.

Tiltalte lod derefter Protokollen tilføre: »Sagfører V. Andersen bemærkede atter, at han havde Krav paa en Vidnedommer, der var i Stand til at overskue en Vidnesag paa Stedet, saaledes at Proceduren om Vidnespørgsmaalets Forelæggelse og Afgørelse af, hvorvidt de kunne forelægges, skete i samme Retsmøde. Ingen som helst Grund var der til at tilstaa Modparten Udsættelse for at protestere; det var en Imødekommenhed paa Komparentens Bekostning til Skade for Vidne-

førsels Indhold, som enhver erfaren Vidnedommer maatte indrømme Komparenten ikke burde finde Sted, og Vidneførsler blev ganske uudholdelige og intetsigende, dersom den Trafik skulde indføres, at hver Gang den, der førte Vidner, fandt Anledning til at komme med et nyt Spørgsmaal, saa var Vidnedommeren straks villig til at indrømme Udsættelse paa en løs Paastand, at der ønskedes at protesteres. Slig Fremgangsmaade er endnu aldrig set før, og det er sørgeligt, at man skal se den netop i en Sag, der angaar, hvorledes Embedspersoner bør optræde i det daglige Livs Forhold.«

Dommeren bevilgede derpaa Anstanden.

Under den derpaa følgende Afhøring af den fornævnte Hotelvært som Vidne protesterede denne mod Spørgsmaal 7 til ham, som lød:

»Har der været noget at udsætte paa Sagfører Andersens Opførsel eller Person«, under Anbringende af, at han ansaa det omspurgt for en Skønssag, og efter at der havde været procederet til Protokollen herom, eragtede Dommeren, at Spørgsmaal 7 af Hensyn til Vidnets Interesse i samme ikke vilde være at forelægge Vidnet. Ogsaa mod at besvare Spørgsmaal 21 til dette Vidne, der gik ud paa, om Vidnet havde fremkaldt en Anmodning — som Tiltalte gør gældende var sket til Vidnet, om at forbyde ham (Tiltalte) Adgang til sit Hotel —, derved, at Vidnet selv var begyndt at tale med de Personer, der senere rettede Anmodningen til Vidnet, eller nogen af dem om Tiltaltes Person og Anmodningen, protesterede Vidnet.

I den Anledning lod Tiltalte nogle Bemærkninger tilføre Protokollen, hvori bl. a. forekom følgende Udtalelser:

»Det var jo en god Maade for Modparten at komme uden om Sagen paa, naar Dommeren, som det var sket hidtil, vedblivende gav Vidnerne og Modparten Medhold i alt muligt, saasnart de aabnede Munden, men Komparenten havde Krav paa at faa denne Sag oplyst i alle dens Enkeltheder, og da Sagen krævede en større Begavelse, end man forlangte, at enhver Dommer skulde være i Besiddelse af, saa gentog Komparenten, at han vilde opfordre Dommeren til at fravige sit Sæde, da Komparenten ikke ansaa den fungerende Dommer for at være i Besiddelse af en saadan Overbegavelse. Hele Vidneførslen blev ødelagt fra Ende til anden til Gavn for Handlinger, som burde frem i Dagslyset, og Komparenten stod ikke her som et sort Faar, som det ved Vidnedommerens Haand skulde betydes, at det var omtrent ligegyldigt, hvad han sagde eller kom med, saa tog man intet Hensyn dertil.«

Ved edelige Vidneforklaringer er det bevist, at Tiltalte i Retsmødet den 17 April 1913, foruden det Protokollen tilførte, til Dommeren har udtalt, at Dommeren ikke havde Forstand paa det, som det drejede sig om, og ikke forstod at lede en Vidneførsel,

at Tiltalte under Afhøringen af et Vidne udtalte til Dommeren: »Rejs Dem dog op og gaa hen og tal med Vidnet«,

at Tiltalte til Dommeren udtalte, om det begyndte at klare paa Forstanden, eller om Forstanden begyndte at aabne sig, og

at Tiltalte udtalte til Dommeren: »De er ikke saa klog, som jeg er.«

Derhos har et Vidne edelig forklaret, at Tiltalte til Dommeren

sagde: »Synes De egentlig, Hr. Dommer, at der sker mig min Ret her idag«, og et andet Vidne, at Tiltalte til Dommeren udtalte:

»Det er vel Meningen, at jeg skal lade denne Sag falde, for den er bleven aldeles ødelagt ved denne Vidneførsel, og jeg forlanger at faa min Ret, og det kan jeg ikke faa paa den Maade.«

Endelig maa det anses godtgjort, at Tiltalte under Retsmødet den 17 April 1913 paa en haanlig Maade kastede Sagens Dokumenter hen paa Bordet foran Dommeren.

Sagfører Christian Laurits Harald Jensen, der den paagældende Dag var tilstede i Retten, har derhos under Ed forklaret, at Tiltaltes hele Optræden var haanende og fornærmende overfor Dommeren, og at saavel Tiltaltes Minespil som hans Tonefald og Bevægelser, naar han talte til Dommeren, var ganske utilstedelige, idet han bl. a., naar han havde brugt en eller anden stærk Udtalelse, vendte sig om mod de i Retten tilstedeværende med det mest smilende Ansigt.

Borgmesterfuldmægtig Madsens Sagfører under Sagen, Sagfører Johannes Jørgen Pedersen, har edelig forklaret, at han ikke havde tænkt sig andet, end at Tiltalte med sine Udtalelser havde til Hensigt at fornærme Dommeren, da han ikke kunde se nogen som helst anden Grund til at fremsætte disse, samt at han ikke i hele sin Praksis nogensinde har set en Sagfører opføre sig i Retten, saaledes som Tiltalte gjorde den 17 April 1913.

Sagfører Mads Peter Christian Greve, der var tilstede i Retten den paagældende Dag, har edelig forklaret, at han fik det Indtryk, at det var Tiltaltes Hensigt at genere Dommeren for at faa denne til at vige sit Sæde, da han (Tiltalte) mærkede, at Kendelserne gik ham imod.

Det er oplyst, at Sættedommeren under Sagen optraadte rolig og behersket og ikke ved sin Optræden gav Tiltalte Anledning til den af ham udviste Adfærd.

Det bemærkes, at de tre af Sættedommeren den 17 April 1913 afsagte Kendelser af Tiltalte blev indankede her for Retten med det Resultat, at ved nærværende Rets Dom af 28 Juli s. A. Hotelejerens Protest mod at besvare det ovenomhandlede Spørgsmaal 7 til ham forkastedes, og at en Del af de oprindelig fremlagte Spørgsmaal, som Sættedommeren ved sin Kendelse havde eragtet ikke kunde forelægges Vidnerne, vilde være at forelægge Vidnerne, medens Kendelserne iøvrigt stadfæstedes.

II. Efter at Tiltalte i Aaret 1911 havde anmeldt fhv. Vaskeriejer I. Chr. Jensen for Bedrageri, og efter at Fyens Stiftamt paa Grundlag af det i den Anledning optagne Forhør havde resolveret, at der ikke fandtes Føje til at beordre Aktion i Sagen, indgav Tiltalte et Andragende til Justitsministeriet, hvori han anholdt om at blive gjort bekendt med, hvad der var passeret under den nævnte Undersøgelse.

I Skrivelse af 16 August s. A. til Fyens Stiftamt anmodede Ministeriet derefter Amtet om at foranledige Tiltalte tilkendegivet, at Undersøgelsen var sluttet den 27 Juni s. A., at Amtet den 13 Juli s. A. havde resolveret, at der ikke fandtes tilstrækkelig Føje til at beordre Aktion i Sagen, og at Tiltalte, for saa vidt han ønskede at erholde Udskrift af Forhøret, maatte henvende sig til Byfogden i Odense. Ved

Skrivelse af 19 August s. A. kommunicerede Amtet Byfogden i Odense denne Skrivelse, og ifølge Erklæring fra Odense Byfogedkontor af 10 September 1912 samt Attestation af Underdommeren under Forhøret er disse Skrivelser under 23 August 1911 kommunicerede Tiltalte.

Tiltalte har benægtet at have modtaget saadan Kommunikation, og det er ikke oplyst, at den er kommen ham i Hænde, ligesom Tiltalte ikke har bestilt eller erholdt nogen Udskrift af det omhandlede Forhør paa Odense Byfogedkontor.

Den 27 August 1912 tilsendte Tiltalte Odense Stiftamt en saalydende Skrivelse:

»For Aar og Dag siden har jeg fremsat Anmodning baade for Amtet og for Justitsministeriet om at faa Bedragerisagen mod fhv. Vaskeriejer J. Chr. Jensen at se.

Ikke desto mindre har jeg til Dato hverken set Svar eller Sag, og jeg fornyer herved min Anmodning.

Jeg skal derhos efter den Anledning, Sagen giver, ikke undlade at udtale, at jeg for mit Vedkommende, dersom Sagen ikke gøres tilgængelig for mig, som den angaar, ikke kan opfatte det som andet end en chikanøs Sjoverstreg overfor min Person og en Maade at holde med en gemen Forbryder paa.

Jeg har nu i denne Anledning saa ofte været hos Stiftamtmanden, at jeg ikke ønsker at gaa forgæves oftere, og jeg maa anmode om, at der overfor min Person optrædes paa hæderlig og pæn Maade i Overensstemmelse med de Pligter, som fair Optræden tilsiger.

Det ser i høj Grad muggent ud, at Sagen J. Chr. Jensen hidtil er holdt skjult for mig, og det er i høj Grad utiltalende, at der indtil Dato fra Øvrighedens Side er holdt en kærlig Haand over en Storbedrager.«

Det bemærkes, at Tiltalte den 6 Juli d. A. har fremlagt et af ham selv affattet Indlæg med Bilag her for Retten, og at Tiltalte, efter at Aktor den 3 August d. A. havde exciperet og indladt og Defensor fremlagt en Skrivelse — og Sagen derefter var optaget, har indsendt en Skrivelse til Rettens Justitskontor, der maa opfattes som en Begæring om Sagens Reassumtion. Denne Begæring findes imidlertid efter de foreliggende Omstændigheder ikke at kunne tages til Følge.

Under den fornævnte Reassumtion er der af Stadslægen i Odense afgivet en Erklæring om Tiltaltes mentale Tilstand, der konkluderer derhen, at Tiltalte er lidende af en vel udtalt Sindssygdom (Paranoia) i et ret fremrykket Stadium forbunden med nogen Sløvelse af de aandelige Evner, at hans Forbrydelse imod den ovennævnte Sættedommer er et Led i hans Kamp mod den Sættedømmesværgelse af den juridiske Embedsstand, hvis Realitet han fuldtud tror paa, og at han beherskes af disse Forestillinger som af en virkelig fikts Idé, uden at han formaar at se Sagen fra andre Sider.

Efter at denne Erklæring tilligemed Sagens Akter af Retten var forelagt Retslægeraadet til Erklæring med Hensyn til Spørgsmaalet om Tiltaltes mentale Tilstand, nemlig til Vejledning ved Afgørelsen af Spørgsmaalet, om Tiltalte var tilregnelig, den Gang han udviste de Forhold, hvorfor han er sat under Tiltale under nærværende Sag, har Retslægeraadet i sin Svarskrivelse her til Retten udtalt, at det af den af Stadslægen i Odense foretagne Undersøgelse, sammenholdt med de

Oplysninger, der indeholdes i de Raadet forelagte Aktstykker, fremgaar, at Tiltalte lider af Sindssygdom (Forrykthed), som maa antages at have bestaaet i flere Aar.

Uanset disse Erklæringer finder Retten ikke efter det Oplyste at kunne antage, at Tiltaltes mentale Tilstand i Gerningsøjeblikkene har været en saadan, at Straffelovens § 38 eller dens § 39 vil kunne finde Anvendelse paa ham, og da Tiltalte ved det ad I beskrevne Forhold findes at have overfaldet Sættedommeren, Herredsfoged Krarup, med Haan under Udførelsen af dennes Embede og ved Afsendelsen af det ad II citerede Brev under de der omfklarede Omstændigheder findes at have gjort sig skyldig i samme Forhold overfor Amtmanden over Odense Amt, Stiftamtmand Simony, vil han være at anse efter Straffelovens § 101 med en Straf, der passende findes at kunne bestemmes til en Statskassen tilfaldende Bøde af 800 Kroner, subsidiært simpelt Fængsel i 80 Dage, samt tilpligte at betale Aktionens Omkostninger, og da Underrettsdommen har samme Resultat, og dens Bestemmelser om, at Tiltalte vil have at betale i Salær til Aktor og Defensor for Underretten 60 Kroner til hver og til Sidstnævnte for hafte Udlæg 5 Kroner 91 Øre, billiges, vil Underrettsdommen være at stadfæste.

Onsdag den 19 Januar.

Nr. 256.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Fabrikant **Harald Emil Cohn** (Def. Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af §§ 5 og 25 i Sundhedsvedtægt for Frederiksberg Kommune af 15 Juli 1913.

Frederiksberg Birks Politirets Dom af 9 Oktober 1914: Tiltalte, Fabrikant Harald Cohn, bør bøde 100 Kr. til Frederiksberg Birks Politikasse og betale denne Sags Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 3 Marts 1915: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Aktor for Overretten, Overretssagfører V. S. Salomonsen, betaler Tiltalte Harald Emil Cohn 25 Kr. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Udtrykket »Røgmasser« i det i den indankede Dom omtalte Tilhold af 24 Juli 1892 maa antages ogsaa at omfatte en Ud-

sendelse af Kulpartikler som den i Dommen skildrede. Men i Dommen er det iøvrigt rettelig antaget, at det nævnte Tilhold ikke længer kan anses bestaaende.

For Højesteret er det oplyst, at den i Tilholdet af 24 April 1914 omtalte Reservekedel nu er indrettet, og der bliver derfor ikke Spørgsmaal om at paalægge Tiltalte under Mulkt at efterkomme dette Tilhold.

Med disse Bemærkninger og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, der i det Væsentlige tiltrædes, vil Dommen kunne stadfæstes.

De Sagførerne for Højesteret tilkommende Salærer vil efter Omstændighederne være at udrede af det Offentlige.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Liebe og Møldrups hver 50 Kroner, der udredes af det Offentlige.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under denne fra Frederiksberg Birk Politiret paa Tiltalte, Fabrikant Harald Emil Cohns Begæring hertil indankede Sag er denne, der er født den 14 Maj 1857 og ikke forhen straffet, tiltalt for Overtrædelse af §§ 5 og 24*) i Sundhedsvedtægt for Frederiksberg Kommune af 15 Juli 1913.

Under 24 Juli 1892 blev der af Sundhedskommissionen for Frederiksberg under Henvisning til, at Skorstenen paa Tiltaltes paa Fuglevangsvej Nr. 13 beliggende Fabrik udsendte Røgmasser, der var til væsentlig Ulempe for de Omboende, i Henhold til § 48 i Bygningsloven for Frederiksberg af 11 April 1890 og § 27 i den da gældende Sundhedsvedtægt for Frederiksberg Kommune af 15 Januar 1883 givet Tiltalte Tilhold om inden 1 Maaned at træffe saadanne Foranstaltninger, at den nævnte Mangel derved blev afhjulpen.

Under 13 November 1906 blev der dernæst i Anledning af fremkomne Klager over Røgulemper fra Tiltaltes nævnte Fabrik af Sundhedskommissionen i Henhold til fornævnte § 27 i Sundhedsvedtægten af 15 Januar 1883, jfr. Tillæg til samme af 1 Maj 1906, givet Tiltalte et yderligere Tilhold, hvorefter der kun maatte anvendes Kulafharpning ved Fyring under Fabrikens Dampkedel eller Indblanding af saadant findelt Brændsel, naar Fabriken inden 2 Maaneder fra Tilholdets Dato indrettedes saaledes, at alle de ved Lufttrækket medrevne Kul- og Askepartikler tilbageholdtes i et mellem Kedel og Skorsten anbragt Støvkammer, hvorhos det tilføjedes, at Kulafharpningen kun maatte være Afharpning af et anerkendt røgfrit Brændsel.

*) Skal være: 25.

Paa Begæring af Sundhedskommissionen blev der i Efteraaret 1913 indledet offentlig Undersøgelse imod Tiltalte for Overtrædelse af de nævnte Tilhold, men ved Frederiksberg Birks Politirets Dom af 5 Februar 1914 blev Tiltalte frifunden.

Endelig blev der under 24 April 1914 af Sundhedskommissionen under Henvisning til, at der fra de Omboende var indløbet Klager over, at Tiltaltes Fabrik var til Géne for dem ved de Røgmasser og uforbrændte Kuldele, som udgik fra Skorstenen, og at de omhandlede Géner kun varigt kunde afhjælpes ved, at der indrettedes en behørig Reservekedel i Stedet for den hidtilværende, der maatte anses for at være for lille til at tilfredsstille Fabrikens Behov, naar der var Forstyrrelse i den store Kedels Drift, givet Tiltalte Tilhold om inden 2 Maaneder at indrette en Reservekedel, som tilfredsstillede de fornævnte Krav.

Under denne Sag sigtes nu Tiltalte for at have overtraadt de ham givne Tilhold dels derved, at der fra Fabrikens Skorsten oftere udsendes Kulpartikler til Géne for de Omboende, dels ved, at han har undladt at indrette den fornævnte Reservekedel.

Ved Politiundersøgelse er det nu konstateret, at der flere Gange, saaledes den 27 og 29 Maj 1914, den 3 og 11 Juni s. A., den 27 August s. A. og den 3 og 7 September s. A., har været et betydeligt Nedfald af Kulpartikler i de Fabrikken omliggende Ejendomme.

Idet der imidlertid ikke herved kan anses at foreligge nogen Overtrædelse fra Tiltaltes Side af de ham i 1892 og i 1906 givne Paalæg, som han maa antages ved tidligere af ham truffne Foranstaltninger at have efterkommet, bliver Spørgsmaalet alene, hvorvidt Tiltalte har paa draget sig Ansvar ved hidtil — hvad han har erkendt — at have undladt at indrette den i Tilholdet af 1914 ommeldte Reservekedel.

Til sit Forsvar i saa Henseende har Tiltalte gjort gældende, at Sundhedskommissionen formentlig ikke har haft Hjemmel til at give ham Paalæg om at indrette saadan Kedel, idet § 25 i Sundhedsvedtægten, der formentlig ligger til Grund for det ham i saa Henseende givne Paalæg, kun giver Sundhedskommissionen Ret til at stille Fordringer med Hensyn til »Ildstedet«, hvortil Kedlen ikke kan henregnes.

Heri kan imidlertid ikke gives Tiltalte Medhold, idet Sundhedskommissionen i bemeldte Bestemmelse i Sundhedsvedtægten, sammenholdt med Bestemmelserne i 3die Stk. i fornævnte § 48 i Bygningsloven for Frederiksberg af 11 April 1890, maa anses for at have haft fornøden Hjemmel til det stillede Forlangende om Reservekedels Anbringelse.

Tiltalte har imidlertid endvidere anført, at han forinden det heromhandlede Tilholds Meddelelse maatte likvidere sin Forretning, hvorefter der af en Prioritetshaver blev foretaget Udlæg til Forauktionering og Indsættelse til Brugelighed i hans fornævnte Ejendom, hvilken Retsforfølgning skal være afsluttet ved Tvangsauktion i Oktober Maaned 1914, hvorved Ejendommen overtoges af en anden Prioritetshaver.

Da Tiltalte imidlertid end ikke har anbragt i rette Tid at have givet Myndighederne Meddelelse om de ovenfor anførte Ændringer i Forholdene, da han har erkendt, at han selv under Tvangsrealisationen har benyttet Fabrikken, og da der ikke vil kunne tillægges det nogen

Betydning, at Fabrikken efter hans Anbringende under Likvidationen kun er gaaet med halv eller endnu mindre Kraft, naar henses til, at Ulemperne dog har vist sig under denne Tilstand, jfr. foran med Hensyn til, hvad der efter Tilholdets Ikrafttræden er konstateret ved de foretagne Politiundersøgelser af 27 August, 3 og 7 September 1914, maa Tiltalte anses for at have overtraadt Tilholdet af 24 April 1914 ved ikke at indrette Reservekedel.

For det af ham saaledes udviste Forhold vil Tiltalte, der iøvrigt efter de under et paa nærværende Rets Foranstaltning optaget Reas- sumtionsforhør tilvejebragte Oplysninger maa antages nu at have fore- lagt Sundhedskommissionen Forslag til tilfredsstillende Ordning med Hensyn til Indretning af Reservekedel, være at anse efter Lov 12 Ja- nuar 1858 § 2, jfr. Lov 28 Marts 1868.

Ved Underretsdommen er Tiltalte anset efter § 25 i fornævnte Sundhedsvedtægt af 15 Juli 1913 i Medfør af Sundhedsvedtægtens § 5 og oftnævnte Lov af 12 Januar 1858 § 2 med en Frederiksberg Birks Politikasse tilfaldende Bøde af 100 Kr.

Da Bødens Størrelse findes passende, da der efter den Maade, hvorpaa Sagen er indanket her for Retten, ikke bliver Spørgsmaal om under Mulkt at paalægge Tiltalte inden en vis Frist at indrette Re- servekedel, og da Dommens Bestemmelser om Sagens Omkostninger, som det er paalagt Tiltalte at udrede, tiltrædes, vil den indankede Dom kunne stadfæstes.

Nr. 329. Forladt Hustru **Gjertrud Sofie Nørskov, f. Jacobsen**
(Møldrup efter Ordre)

mod

Smed **Søren Andreas Nicolaj Christensen Borum** af Tromsø
(Ingen),

betræffende Underholdsbidrag.

Randers Købstads Politirets Dom af 1 August 1912: Indklagede, Smed Søren Andreas Nicolaj Christensen Borum, bør for Tiltale af Klagerinden, Gertrud Sofie Nørskov, født Jacobsen, af Ran- ders, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Marts 1915: Politirets- dommen bør ved Magt at stande. Der tillægges den for Appellantinden, forladt Hustru Gjertrud Sofie Nørskov, født Jacobsen, beskikkede Sag- fører for Overretten, Overretssagfører Dahl, i Salær 30 Kr., der ud- redes af det Offentlige.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Gjertrud Sofie Nørskov, født Jacobsen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Møldrup 80 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har Appellantinden, forladt Hustru Gjertrud Sofie Nørskov, f. Jacobsen, i Randers, i 1ste Instans ved denne Købstads Politiret som Indstævnte, Smed i Tromsø, Kongeriget Norge, Søren Andreas Nicolaj Christensen Borums sidste bekendte Værneting her i Landet paastaet Indstævnte tilpligtet som Fader til det af hende den 31 August 1911 fødte Barn, Bertha Viola Jensen Nørskov, at udrede Bidrag efter Overøvrighedens Bestemmelse overensstemmende med §§ 1 og 2 i Lov indeholdende Bestemmelser om Børn udenfor Ægteskab og disses Forældre af 27 Maj 1908. Ved Politiretsdommen er Indstævnte frifunden for Appellantindens Tiltale, og Sagen er nu af hende indanket her for Retten, hvor hun har gentaget sin for Politiretten nedlagte Paastand. Indstævnte er udebleven i begge Instanser.

Appellantinden har under en paa Overrettens Foranledning sket Genoptagelse af Sagen for Politiretten anført, at hun, efter at Samlivet mellem hende og hendes Mand, Arbejdsmand Jens Nørskov, i Maj Maaned 1907 var ophørt, har modtaget Besøg af ham en Gang i Sommeren samme Aar og en Gang i Sommeren eller Efteraaret 1908, men at hun derefter ikke har set noget til ham, før han en Maanedes Tid forinden Fødslen af hendes ovennævnte Barn paany aflagde hende et Besøg, og Appellantindens Mand har i Politiretten godkendt Rigtigheden af det saaledes Anførte. Vel bestyrkes det nu ved, hvad der iøvrigt er oplyst, at Samlivet mellem Appellantinden og hendes Mand har været hævet paa det Tidspunkt, da Avlingen af det ommeldte Barn maa være sket, men da de foreliggende Oplysninger ikke udelukker Muligheden af, at Barnet desuagtet er avlet ved Appellantindens Mand, vil Indstævnte — uanset at han under en efter Sagens Indbringelse for Overretten ved en norsk Ret foregaaet Afhøring maa anses at have erkendt at have haft Samleje med Appellantinden til en saadan Tid, at han kan være Fader til Barnet — ikke kunne anses som saadan. Det maa derfor billiges, at Indstævnte ved Politiretsdommen er frifunden for Appellantindens Tiltale, og bemeldte Dom, ved hvilken Sagens Omkostninger i 1ste Instans er ophævede, vil saaledes være at stadfæste.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 51—52.

Torsdag den 20 Januar.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin i forrige Instans nedlagte Hjemvisningspaastand.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, og idet de Højesteret forelagte nye Oplysninger ikke kan føre til andet Resultat end det i Dommen i saa Henseende antagne, maa det billiges, at Appellanten er tilpligtet at betale Indstævnte 2707 Kroner 11 Øre med Renter.

Det er her for Retten uomtvistet, at det arresterede Gods ikke ved Arrestens Foretagelse tilhørte Appellanten. Som Følge heraf maa det i Overensstemmelse med den af Appellanten nedlagte Paastand statuere, at Arresten har været ulovlig foretaget.

Processens Omkostninger for alle Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Den ovennævnte Arrestforretning bør anses som ulovlig foretaget. Appellanten, Konditor J. Emmery, bør til Indstævnte, Tømmermester Chr. Iversen, betale 2707 Kroner 11 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 2 Maj 1911, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten og Indstævnte hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved en den 28 December 1909 oprettet skriftlig Kontrakt bortlejede Indstævnte, Tømmermester Chr. Iversen i Aarhus, til Appellanten, Konditor I. Emmery sammesteds, fra den 15 November s. A. at regne forskellige Lokaler i den ham tilhørende Ejendom, Lille Torv Nr. 2 og Badstuegade Nr. 1 i bemeldte Købstad, for en Lejeafgift, der for de 2 første Aar var bestemt til 2400 Kr. og de 3 følgende Aar til 2500 Kr. aarlig, og som skulde betales med $\frac{1}{4}$ Aars Leje forud hver 15 Oktober,

15 Januar, 15 April og 15 Juli, dog at der gaves Lejeren 8 Respitdage, og ved en den 8 December 1910 oprettet skriftlig Kontrakt bortlejede Indstævnte til Appellanten fra den følgende 1 Januar at regne yderligere nogle Lokaler i samme Ejendom for en aarlig Leje af 400 Kr., der skulde betales fjerdingaarlig forud hver 15 Januar, April Flyttedag, 15 Juli og Oktober Flyttedag. Ifølge Kontrakterne vedvarede Lejemaalene, indtil de med henholdsvis $\frac{1}{2}$ og $\frac{1}{4}$ Aars Varsel af en af Parterne opsagdes til Ophør den derefter følgende almindelige April eller Oktober Flyttedag.

Den 29 April 1911 indgav Indstævnte til Fogden i Aarhus en Begæring, ved hvilken han, idet han gjorde gældende, at Appellanten efter Kontrakterne havde forbrudt sine Lejemaal, fordi han ikke havde betalt de i samme Maaned forfaldne Lejeafgifter, forlangte ham udsat af det Lejede samt Arrest foretaget hos ham til Sikkerhed for sine efter Kontrakternes Bestemmelser i et Tilfælde som det foreliggende tilkommende Huslejekrav, som han for Tiden til henholdsvis den 15 April 1912 og Oktober Flyttedag 1911 opgjorde til ialt 2641 Kr. 65 Øre, og efter at Fogden den 2 Maj næstefter havde indfundet sig i de lejede Lokaler, erklærede han Appellanten udsat af disse og Indstævnte indsat i sammes Besiddelse, hvorhos der til Sikkerhed for Indstævntes Krav, der med paaløbne Omkostninger opgjordes til ialt 2707 Kr. 11 Øre, blev gjort Arrest i en Del i Lokalerne forefundne Løsøregenstande.

Under nærværende Sag har Indstævnte i 1ste Instans ved Aarhus Byting søgt Appellanten til Betaling af sidstnævnte Beløb tilligemed Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 2 Maj 1911, indtil Betaling sker, hvorhos han har paastaet Arrestforretningen stadfæstet som lovlig gjort og forfulgt. Ved Underrettsdommen er denne Paastand tagen til Følge, hvorhos Appellanten er tilpligtet at godtgøre Indstævnte Processens Omkostninger i 1ste Instans med 50 Kr., og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han principalt har paastaet den hjemvist til ny Foretagelse for Underretten, subsidiært ligesom i 1ste Instans har paastaet Arrestforretningen ophævet og sig iøvrigt frifunden for Indstævntes Tiltale. Indstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Den 26 Oktober 1911 fremlagde Indstævnte Indlæg for Underretten, og efter at der derpaa var bevilget Appellanten gentagne Udsættelser af ialt 8 Uger, deraf 2 Uger ved Indstævntes Fremlæggelse af Indlægget, 4 Uger paa Grund af manglende Oplysninger og 2 Uger for at give Tilsvar, begærede han i Retsmødet den 21 December samme Aar Udsættelse til 1ste Retsdag 1912 til Fuldførelse af Tilsvar. Mod Indstævntes Indsigelse blev Udsættelse imidlertid nægtet, og Sagen derefter paadømt, uden at der fremkom yderligere Tilsvar fra Appellantens Side, og denne har nu til Støtte for sin Hjemvisningspaastand gjort gældende, at Nægtelsen af den af ham senest begærte Udsættelse har været ubeføjet. Da han imidlertid end ikke har anført, hvorfor han ikke har været i Stand til at afgive Tilsvar i den ham dertil indrømmede Tid, maa den af ham i Retsmødet den 21 December 1911 fremsatte Begæring anses at mangle Føje, og idet den af Appellanten ved denne Lejlighed begærte Udsættelse saaledes rette-

lig er ham nægtet, vil hans Hjemvisningspaastand ikke kunne tages til Følge.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appellanten anført, at han allerede før Indtrædelsen af Forfaldstid for de i April Maaned 1911 forfaldne Lejeafgifter var udtraadt af sine Lejemaal med Indstævnte og en Trediemand med dennes Samtykke i hans Sted indtraadt i disse, og at han derfor ikke skylder Indstævnte de indsøgte Beløb. Da Appellanten, der har søgt ved Vidner at godtgøre Anbringendets Rigtighed, imidlertid, navnlig naar ogsaa henses til, hvad der er oplyst ved en af Indstævnte foranstaltet Vidneførsel, ikke kan anses mod Indstævntes Benægtelse at have ført tilstrækkeligt Bevis i saa Henseende, vil der ikke kunne tages Hensyn til det af ham Anførte.

Subsidiært har Appellanten under Anbringende af, at han lovlig har opsagt Lejemaalene til Ophør til Oktober Flyttedag 1911, paastaet sig frifunden mod Betaling af Husleje til denne Dag, men da han ikke mod Indstævntes Benægtelse har godtgjort, at saadan Opsigelse har funden Sted, vil Paastanden ikke kunne tages til Følge.

Til Støtte for sin Paastand om Arrestforretningens Ophævelse har Appellanten anført, at det arresterede Gods ikke tilhører ham, men en Trediemand. Da Appellanten imidlertid end ikke har hævdet at have Bemyndigelse fra bemeldte Trediemand, der ikke selv har gjort sin Ret gældende under Sagen, til at optræde paa hans Vegne, vil der overfor Indstævntes Fastholdelse af, at Godset tilhører Appellanten, allerede som Følge deraf ikke kunne tages Hensyn til den nævnte Indsigelse.

Efter det Foranførte maa det billiges, at Arrestforretningen ved Underrettsdommen er stadfæstet, og at Appellanten er tilpligtet at betale Indstævnte det indsøgte Beløb, mod hvis Rigtighed han ingen særlig Indsigelse har fremsat, med Renter deraf som paastaet, og bemeldte Dom, ved hvis Bestemmelser i Henseende til Processens Omkostninger i 1ste Instans det maa have sit Forblivende, vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten vil Appellanten overensstemmende med Bestemmelserne i de ovennævnte Lejekontrakter have at tilsvare Indstævnte skadesløst.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at 2 af Appellanten henholdsvis den 30 Juni 1913 og den 11 August s. A. for Overretten fremlagte Afskrifter, den ene af et Tingsvidne, den anden af et Indlæg, ikke bærer Paategning om Originaldokumenternes Stempeling, og at det ikke af en af Appellanten den 3 November s. A. sammesteds fremlagt Afskrift af »Kontrakt« kan ses, at det originale Dokument er skrevet paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses ingen Stempelovertrædelse at foreligge under Sagen.

Fredag den 21 Januar.

Nr. 90. **Bestyrelsen for Byggeforeningen »Godthaab«**
(J. Kondrup efter Ordre)

mod

Snedkermester G. E. Bigum (Harboe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om en servitutstridig Benyttelse af en Ejendom.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Oktober 1914: Indstævnte, Snedkermester G. E. Bigum, bør for Tiltale af Citanterne, Bestyrelsen for Byggeforeningen »Godthaab«, i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger bør Citanterne til Indstævnte betale 80 Kr., der udrædes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret er det oplyst, at den i den indankede Dom omtalte Bagerivirksomhed er drevet ved Hjælp af en egentlig Bageri-Ovn og med væsentlig større Omsætning end i Dommen nævnt. Herefter maa Bageriet anses som et almindeligt Værkstedslokale, og da det er indrettet i Bygningens Stueetage, er der derved handlet i Strid med § 16 i den appellerende Byggeforenings Love. Som Følge heraf, og idet det bemærkes, at Indstævnte ikke for Højesteret har fastholdt den i forrige Instans fremsatte Indsigelse om, at Bestemmelsen i § 16 er bortfalden for hans Vedkommende som Følge af hans i Dommen omtalte Tilbud, vil han være at kende uberettiget til at bibeholde Bageriet, saalænge Staten eller Murermester Lytthans-Petersen har Penge indestaaende i Byggeforeningens Ejendomme.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Snedkermester G. E. Bigum, bør, saalænge Staten eller Murermester Lytthans-Petersen har Penge indestaaende i Appellanten, Byggeforeningen »Godthaab«s Ejendomme, være uberettiget til at bibeholde det i Ejendommen Matr. Nr. 23ao af Sundbyøster Badensgade Nr. 13, indrettede Bageri. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesterets-sagførerne J. Kondrup og Harboe hver 100 Kroner, der udrædes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I de for Byggeforeningen »Godthaab« gældende Love findes bl. a. følgende Bestemmelser:

»§ 5.

Ethvert af Foreningens 50 Medlemmer har ved Lodtrækning faaet tildelt en af de 50 Parceller hvori det til Foreningen købte Areal er delt. Naar det paa Parcellen opførte Hus er færdigt til Beboelse, udsteder Foreningen til vedkommende Medlem en Deklaration, som giver den Paagældende Ret til at faa Skøde paa Parcellen med paabygget Hus, naar Prioriteten til Hr. Murmester Lytthans-Petersen er afbetalt, og Vedkommende kan udbetale den af Staten tilstaaede Prioritet i Ejendommen, samt paa Betingelse af, at vedkommende Medlem indtil da er forbleven i Foreningen og opfyldt sine Forpligtelser efter Lovene og Deklarationen. Indtil disse Betingelser er opfyldt, vedbliver Parcellen og Huset at være Foreningens Ejendom.

§ 16.

Saa længe Hr. Lytthans-Petersen eller Staten har Penge indestaaende i Ejendommene, maa der ikke bygges højere end Stue, 1ste Sal og Kvist paa Terrænet og intet Hus indrettes til egentlig Fabriksvirksomhed med mekanisk Drivkraft, ej heller benyttes til meget støjende Virksomhed, og Stue, 1ste Sal og Kvist maa ikke indrettes til almindeligt Værkstedslokale.

§ 17.

De i disse Love indeholdte Bestemmelser skal, for saa vidt det er nødvendigt, lægges som Servitut paa de enkelte Ejendomme.«

Indstævnte, Snedkermester G. E. Bigum, der i en Aarrække har været Medlem af Foreningen, fik ved en i Overensstemmelse med Lovenes § 5 udstedt Deklaration af 21 November 1899 med Paategning af 30 Juni 1902, tinglæst inden Amager Birks Ret, henholdsvis den 1 Marts 1900 og den 21 Juli 1902, overdraget Medlemsret over den Foreningen tilhørende Ejendom, Matr.-Nr. 23 ao af Sundbyøster, Gade Nr. 13 i Badensgade.

Som det maa antages, i Foraaret 1901 lod Indstævnte foretage en Tilbygning til den paa Ejendommen værende Bygning og indrettede deri et mindre Bageri, der maa antages senere til Stadighed at være bleven drevet.

Efter at der i Aaret 1910 paa to Bestyrelsesmøder i Foreningen var bleven forhandlet angaaende dette Bageri, hvis Røg fra nogle Sider fandtes generende, og efter at et paa det første af disse Møder stillet Forslag om at forbyde Bageriet i Henhold til Foreningens Love var bleven forkastet, medens Bestyrelsen paa en den 26 November s. A. afholdt Generalforsamling bemyndigedes til »ved alle lovlige Midler at forhindre Røgen« fra Bageriet, berørtes Spørgsmaalet om Bageriets

Lovlighed ikke, før Indstævnte i Foraaret 1913 anmodede om at faa Skøde paa Ejendommen i Henhold til Lovenes § 5. Efter at dette Spørgsmaal havde været drøftet paa forskellige Bestyrelsesmøder, bemyndigedes Bestyrelsen paa den 22 November 1913 afholdt Generalforsamling til at ordne Sagen paa bedste Maade, eventuelt gennem Retssag. Det maa nu antages, at Bestyrelsen derefter har tilbudt at udfærdige Skøde til Indstævnte, naar denne forpligtede sig til at lade anvende Gasindfyring i Bageriet, hvad Indstævnte imidlertid vægrede sig ved.

Citanterne, Foreningens Bestyrelse, har derefter anlagt nærværende Sag, hvorunder de under Henvisning til Lovenes § 16 har paastaet Indstævnte kendt uberettiget til at indrette eller have indrettet Bageri i Ejendommens Stueetage, 1ste Sal eller Kvist, saalænge Staten eller Hr. Lyttbans-Petersen har Penge indestaaende i Foreningens Ejendomme, samt tilpligtet under en daglig Mulkt eller andet passende Tvangsmiddel at ophøre med selv eller ved andre at drive det i Ejendommen for Tiden indrettede Bageri, hvorhos de endelig har paastaet Sagens Omkostninger paalagt Indstævnte.

Naar Citanterne endvidere under Sagens Gang har nedlagt en subsidiær Paastand om, at Indstævnte tilpligtes at taale, at de i Lovenes § 16 ommeldte Bygge- og Benyttelsesindskrænkninger ved Skødningen lægges som Servitut paa Ejendommen, skal allerede her bemærkes, at denne Paastand, der ligger udenfor det oprindelige Sagsanlæg og den stedfundne Forligsmægling, ikke vil kunne tages under Paakendelse.

Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Det fremgaar af Proceduren og Sagens Oplysninger, at Bageriet er indrettet i Ejendommens Stueetage i Forbindelse med Køkkenet, saaledes at det samlede Areal ikke udgør udover nogle og fyrretyve Kvadratalen — hvorved bemærkes, at der af Arbejds- og Fabriks-tilsynet ses at være stillet Krav om, at der inden Udgangen af Oktober 1914 skal være tilvejebragt en Adskillelse af Bagerilokalet og Køkkenet, uden hvilken Bageriet ikke maa fortsættes —, at Bageriovn, der har Afledning til Husets almindelige Skorsten, er af Størrelse som »en almindelig stor Kakkelovn«, ligesom det af Indstævnte uimodsagt er anført, at den ikke har større Røgdudvikling end en saadan, og at Bageriet, hvori kun tilvirkes Fintbrød, derunder Kager, og hvis daglige Omsætning ikke overstiger 8 à 9 Kr., drives af Husets Lejer uden Bistand.

Forsaavidt nu Indstævnte har villet støtte sin Frifindelsespaastand paa, at Bestemmelserne i Lovenes § 16 ikke kan gøres gældende i dette Tilfælde, da Indstævnte forlængst mod at faa Skøde paa Ejendommen har tilbudt at indfri de i Ejendommen indestaaende Hæftelser, der omhandlede i § 5, kan der ikke gives ham Medhold heri, idet det maa antages, at de i § 16 paalagte Indskrænkninger skal gælde, saalænge de der nævnte Kreditorer overhovedet har Prioriteter indestaaende i Foreningens Ejendomme.

Derimod maa der gives Indstævnte Medhold i, at den i Ejendommen drevne Bagerivirksomhed efter sin Beskaffenhed ikke falder ind under de ifølge § 16 forbudte Virksomheder, hvorved bemærkes,

at det end ikke af Citanterne er anbragt, at den skulde være forbunden med stærk Støj.

Som Følge heraf vil Indstævnte være at frifinde, hvorhos Citanterne findes at burde tilsvare ham Sagens Omkostninger med 80 Kr.

Mandag den 24 Januar.

Nr. 26. Bestyrelsen for Kvandløse Andelsmejeri (Ingen)
mod

Den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidationsafdeling (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Bestyrelsen for Kvandløse Andelsmejeri, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelzers Kirke, førend det tillades den med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt den ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør den have tabt Sagen, og den ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 27. Bestyrelsen for Nørre-Jernløse Andelsmejeri
(Ingen)

mod

Den sjællandske Bondestands Sparekasses Likvidationsafdeling (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Bestyrelsen for Nørre-Jernløse Andelsmejeri, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelzers Kirke, førend det tillades den med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt den ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør den have tabt Sagen, og den ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 220. Firmaet Chas H. Christensen (Ingen)

mod

Aktieselskabet Bengta (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Firmaet Chas H. Christensen, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelzers Kirke, førend det tillades det med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt det ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør det have tabt Sagen, og det ej tillades videre derpaa at tale.

Nr. 482. Højesteretssagfører Ulf Hansen

mod

Jørgen Frederik Hansen (Def. Dietrichson),

der tiltales for Tyveri eller Hæleri.

Bjerge-Aasum Herreders Ekstrarets Dom af 13 Oktober 1915: Arrestanten Jørgen Frederik Hansen bør straffes med Tugthusarbejde i 2 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor, Sagfører Juul-Pedersen, 20 Kr. og Defensor, Overretssagfører Jens Rasmussen, 15 Kr. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 November 1915: Arrestanten Jørgen Frederik Hansen bør straffes med Tugthusarbejde i 4 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder de ved Underretsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Overretssagførerne R. C. Cortsen og Chr. Winther 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Ved de foreliggende i det Væsentlige i den indankede Dom fremstillede Oplysninger er der tilvejebragt et efter Lovgivningens almindelige Regler tilstrækkeligt Bevis for, at Tiltalte har stjaalet det i Dommen omtalte Ur med Kæde. Det maa herefter billiges, at Tiltalte ved Dommen er anset efter Straffelovens § 232 for 11te Gang begaaet simpelt Tyveri, men Straffen findes at

kunne bestemmes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Med denne Forandring i Straffetiden vil Dommen kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, dog at Straffetiden bestemmes til 2 Aar. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Jørgen Frederik Hansen, til Højesteretssagførerne Hansen og Dietrichson 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Bjerge-Aasum Herreders Ekstraret hertil indankede Sag tiltales Arrestanten Jørgen Frederik Hansen for Tyveri eller Hæleri.

Arrestanten er født den 2 Maj 1844 og har tidligere været anset 29 Gange efter Dom, deriblandt: ved Lehns Birks Ekstrarets Dom af 23 Februar 1880 efter Straffelovens § 228 med Fængsel paa Vand og Brød i 5 Dage, ved Vinding Herreds Ekstrarets Dom af 13 August 1881 efter Straffelovens §§ 100, 101, 119, jfr. § 144, og efter § 230 samt efter Fdg. 13 Februar 1775 § 4 og Pl. 27 November 1839 med lige Fængsel i 5 Gange 5 Dage og en Bøde af 20 Kr. til Herredets Politikasse, ved Aarhus Købstads Ekstrarets Dom af 14 September 1883 efter Straffelovens § 231, 1ste Stk., jfr. § 46, og Pl. 27 November 1839 § 1 med lige Fængsel i 6 Gange 5 Dage og en Bøde af 40 Kr. til Købstadens Politikasse, ved Sunds-Gudme Herreders Ekstrarets Dom af 5 Januar 1884 efter Straffelovens § 232, 1ste Led, jfr. § 57, og efter Lov 3 Marts 1860 § 1 samt efter Fdg. af 13 Februar 1775 og Pl. af 27 November 1839 med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og en Bøde af 40 Kr. til Herredernes Politikasse, ved Odense Herreds Ekstrarets Dom af 15 Juni 1885 efter Straffelovens § 232 for 5te Gang begaaet Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 §§ 1 og 3 med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved Langelands Herreders Ekstrarets Dom af 29 Oktober 1888 efter Straffelovens § 232 for 6te Gang begaaet Tyveri samt efter Straffelovens § 100 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 3 Aar, ved Lunde-Skam Herreders Ekstrarets Dom af 21 Juni 1892 efter Straffelovens § 232 og Lov 3 Marts 1860 § 3 med lige Straf, ved Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 10 December 1895 efter Straffelovens § 232, 1ste Stk., for 7de Gang begaaet Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 4 Aar, ved Bogense Købstads Ekstrarets Dom af 16 Marts 1900 efter Straffelovens § 232, 1ste Stk., for 8de Gang begaaet Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 med Tugthusarbejde i 4 Aar, ved Fredericia Købstads Ekstrarets Dom af 8 Februar 1909 efter Straffelovens § 232, 1ste Stk., for 9de Gang begaaet Tyveri og efter Lov 3 Marts 1860 § 3 under Hensyn til Bestemmelsen i Straffelovens § 39, sammenholdt med § 23, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage, ved Wedelsborg Birks Ekstrarets Dom af 10 Februar 1913

i Medfør af Straffelovens § 232, 1ste Stk., for 10de Gang begaaet Tyveri, jfr. Straffelovens § 39, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 4 Maaneder, og senest ved Hindsholm Herreds Politirets Dom af 10 December 1914 efter Lov 3 Marts 1860 § 3, jfr. Straffelovens § 39, og i Henhold til Lov Nr. 63 af 1 April 1911 § 8, 1ste Stk., med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 30 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Skomager Niels Rasmussen paa Rønninge Mark anmeldte den 3 September 1915 for Politiet, at der Mandag den 30 August var fra-stjaalet ham et nærmere betegnet Sølvcylinderur med vedhængende Messingkæde, som havde beroet frit fremme paa en Væg i hans Værksted, hvis Indgang er i Gavlen paa Huset, der ligger tæt ud til Vejen imellem Rønninge og Holts Mølle, og at Tyveriet antagelig var begaaet i Tiden mellem Kl. 4 og 5 Eftermiddag, medens han opholdt sig i Husets Køkken, af en Person, der ubemærket maatte være gaet ind i Værkstedet, hvortil Adgangen var ubindret.

Mistanken henleddes straks paa Arrestanten, om hvem det oplystes, at han ved den paagældende Tid var passeret ad den nævnte Vej, og han blev den 4 September 1915 anholdt som sigtet for Tyveriet.

Efter at det yderligere var oplyst, at Arrestanten havde bortbyttet et Lommeur med Kæde til en anden Person for en Trækkevogn m. m., bragtes Uret med Kæde tilstede, og Arrestanten erkendte at have været i Besiddelse af samme og at have foretaget den nævnte Byttehandel, men paastod at have købt begge Dele af en ham ubekendt Mandsperson, som han nærmere beskrev.

En Række under Sagen afhørte Personer har forklaret at have den paagældende Dag iagttaget en Person af Arrestantens Udseende i Nærheden af Skomager Rasmussens Bopæl paa eller ved Vejen. Særlig har den 14-aarige Tjenestdræng Ejner Pedersen forklaret, at han den 30 August d. A. »ved Mellemmadstid« saa en ældre Mand, der var iført mørk Overfrakke og bar en Vadsæk paa en Stok over den ene Skulder, paa Vejen ved Rasmussens Hus, og endvidere, at Personen gik ind i Huset ad den aabenstaaende Gangdør. Vidnet, der var beskæftiget paa en Mark i Nærheden, saa derpaa noget efter, at Personen gik paa Vejen imod Holts Mølle uden at være i Følge med nogen Anden. Ingen af de afhørte Personer har set andre end Arrestanten færdes paa Vejen ved den angivne Tid.

Under Sagen har Anmelderen paa behørig Maade godtgjort sin Ejendomsret til Ur og Kæde, der er vurderet til ialt 12 Kr., og aflagt Tilhjemlingsed med Hensyn til samme.

Arrestanten har vedblivende nægtet at have begaaet det paagældende Tyveri og ligeledes nægtet at have været i Anmelderens Hus.

Da Arrestanten selv i Overensstemmelse med det iøvrigt Oplyste har erkendt, at han den paagældende Dag har færdedes i Nærheden af Anmelderens Hus, da fornævnte Ejner Petersen efter i Retten at have taget Arrestanten i Øjesyn har forklaret, at Arrestanten i Paa-kledning og Udstyr ganske ligner den Person, som han ved den omforklarede Lejlighed saa gaa ind i Anmelderens Hus, da Arrestanten paa flere Punkter har afgivet aabenbart usandfærdige Forklaringer — hvorved bemærkes, at han først hævdede at have købt Ur og Kæde

ikke om Mandagen den 30 August, men først den paafølgende Onsdag, og trods en Række under Sagen afgivne, herimod stridende Forklaringer fastholdt ikke at have falbudt Kosterne til forskellige Personer Tirsdag den 31 August, og da Arrestanten, hvis Fortid taler stærkt imod ham, gentagne Gange er straffet for Tyveri af Genstande (derunder ogsaa Ure), der beroede frit fremme paa Steder, hvortil han, bl. a. under Betlervandringer, havde haft uhindret Adgang, findes det i Henhold til D. L. 6—17—10 og 11 og Frd. 8 September 1841 § 6 uden Betænkelighed at anse Arrestanten, der ogsaa under en tidligere Sag mod sin Benægtelse er dømt for Forsøg paa Tyveri, for skyldig i det ham paasigtede Tyveri, og han vil følgelig være at anse efter Straffelovens § 232 I for 11te Gang begaaet simpelt Tyveri efter Omstændighederne med Tugthusarbejde i 4 Aar. — — —

Overensstemmende hermed vil Underrettsdommen, som har anset Arrestanten i Medfør af Straffelovens § 241 I efter dens § 238 som for 11te Gang begaaet Hæleri med Tugthusarbejde i 2 Aar, være at forandre.

Tirsdag den 25 Januar.

Nr. 295. Gaardejer **Gustav Adolph Pettersson**
(Ulf Hansen efter Ordre)

mod

Amtmanden over Randers Amt paa det offentliges Vegne
(Aagesen efter Ordre)

angaaende Erstatning for uforskyldt Varetægtsarrest.

Viborg Landsoverrets Dom af 7 December 1914: Indstævnte, Amtmanden over Randers Amt paa det offentliges Vegne, bør for Tiltale af Citanten, Gaardejer Gustav Adolph Pettersson, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger ophæves, hvorhos der tillægges de henholdsvis for Citanten og for Indstævnte beskikkede Sagsførere, Overretssagførerne Dahl og Heise, i Salær hver 60 Kr., der udredes af det offentlige.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende, i det Væsentlige i den indankede Dom fremstillede Oplysninger kan Betingelserne for at tilkende Appellanten Erstatning ifølge Loven af 5 April 1888 § 1 ikke anses at være tilstede. Dommen, hvis Resultat herefter tiltrædes, vil derfor være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at udrede efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til det Offentlige betaler Appellanten Gaardejer Gustav Adolph Pettersson det Retsgebyr, som skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, som skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Højesteret havde været beneficeret for Indstævnte, Amtmanden over Randers Amt paa det offentlige Vegne, samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagfører Aagesen 120 Kroner. Saa betaler og Appellanten til Justitskassen 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Hansen 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende i Medfør af Lov om Erstatning for uforskyldt Varetægtsfængsel m. m. af 5 April 1888 § 3, 2det Stykke, umiddelbart ved Overretten anlagte Sag har Citanten, Gaardejer Gustav Adolph Pettersson af Ørsted Bjerggaard, der under en mod ham ved Østerlisbjerg og en Del af Sønderhald Herreds Politiret indledet Undersøgelse som mistænkt for Meddelagtighed i Brandstiftelse har været underkastet Varetægtsfængsel i Tiden fra den 18 Februar 1913 til den 10 April s. A., men som under den paafølgende Justitsag ved Højesterets Dom af 22 April d. A., der stadfæstede Overrettens Dom af 28 Juli 1913, blev frifunden for Aktors Tiltale, idet det i Dommen antoges, at det overfor hans Benægtelse ikke kunde anses godtgjort, at han havde gjort sig skyldig i det ham paasigtede Forhold, efter Stævning til Amtmanden over Randers Amt paa det offentlige Vegne nedlagt Paastand om, at der i Henhold til nævnte Lov tilkendes ham en Erstatning af 2500 Kr. for den Tort, den Lidelse og det Formuetab, der er tilføjet ham ved den saaledes udholdte, efter hans Anbringende uforskyldte Fængsling. Indstævnte har derimod paastaaet sig frifunden for Citantens Tiltale.

Den 14 Februar 1913 om Morgenen Kl. ca. 7¹/₄ opstod der Ild i den Citanten da tilhørende, i Rostved beliggende Gaard, der bestod af 3 sammenbyggede Udhuslænger, et særskilt beliggende Stuehus samt et Materialhus. Ilden opstod paa Loftet over Kostalden i Gaardens sydvestlige Hjørne og bredte sig til de tre sammenbyggede Længer, der næsten helt lagdes i Aske. Omtrent 3 Kvarter efter Brandens Opstaaen opdagedes der Ild indvendig i Taget over Stuehuset, men denne Ild blev dog straks slukket.

Under den i Anledning af Branden indledede Undersøgelse blev Mistanken for at have paasat Branden foruden mod Citanten rettet mod en i Citantens Tjeneste som saakaldet arbejdende Forvalter værende Person ved Navn Arthur Valdemar Pedersen, der under Forhørene tilstod ikke alene at have paasat den Brand, hvorved Udhuslængerne lagdes i Aske, men ogsaa at have paasat Ilden i Stuehusets

Tag. Ved Underrettsdommen blev han for sit Forhold i saa Henseende samt for Dokumentfalsk anset efter Straffelovens § 281 og Analogien af samme Lovs §§ 270 og 275 med Forbedringshusarbejde i 2 $\frac{1}{2}$ Aar, ved hvilken Dom han akviescerede.

Efter at det under Forhørene var oplyst, at Arthur Pedersen uden nogen direkte Medvirkning fra Citantens Side havde paasat Ilden saavel i Udhuslængerne som i Taget over Stuehuset, gik den mod Citanten rettede Mistanke navnlig ud paa, dels at han forinden Branden skulde have paavirket Arthur Pedersen til Ildspaesættelserne, dels at han ved sit Forhold under Branden skulde have gjort sig skyldig i Meddelagtighed i Ildspaesættelsen paa Stuehuset. Efter de under Forhørene afgivne Forklaringer maa der nu vel gaaes ud fra, at der mellem Arthur Pedersen, der kom i Citantens Tjeneste i Begyndelsen af Januar Maaned 1913, og Citanten har været talt om den Mulighed, at Gaarden kunde brænde, og om den Situation, som da vilde foreligge, men ligesom Arthur Pedersen har forklaret, at Citanten aldrig direkte har opfordret ham til Ildspaesættelse, og at han ikke har opfattet Citantens Udtalelser som en Opfordring i saa Henseende, saaledes give Samtalerne, forsaavidt disses Indhold overhovedet er oplyst, ikke tilstrækkelig Støtte for den mod Citanten rejste Mistanke for at have anstiftet Arthur Pedersen til Ildspaesættelserne.

Hvad Citantens Forhold under Branden angaar, har Arthur Pedersen forklaret, at han paa et Tidspunkt, da det kunde forudses, at Ilden efter al Sandsynlighed ikke vilde brede sig til Stuehuset, i Gaardens Have havde en Samtale med Citanten, under hvilken Citanten fremkom med en Beklagelse af, at Stuehuset, som det saa ud til, »ikke vilde gaa med«, men overfor Citantens Forklaring om intet at kunne erindre om en saadan Samtale, mangler der Føje til at gaa ud fra, at Citanten har udtalt sig som anført. Med Hensyn til Ildspaesættelsen paa Stuehusets Tag maa det efter det under Forhørene oplyste antages, at Citanten har været oppe paa Loftet, umiddelbart forinden den af Arthur Pedersen paasatte Ild opdagedes af den tilstedeværende Brandfoged. Citanten, der under Forhørene erkendte, at han under Branden havde været oppe paa Loftet, har forklaret, at det først var efter Opdagelsen af Ilden, at han kom til Stede paa Loftet; men idet hans Forklaringer i bemeldte Henseende efter Sagens Oplysninger maa antages at være urigtige, samt idet han ogsaa iøvrigt ved sit eget Forhold har givet Anledning til Fængslingen, findes der ikke Føje til — selv om Citanten nærmest maatte antages uskyldig i det ham paasigtede Forhold — at tilkendes ham nogen Erstatning, og Indstævnte vil derfor være at frifinde for hans Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger ville efter Omstændighederne være at ophæve, hvorhos der vil være at tillægge de henholdsvis for Citanten og for Indstævnte beskikkede Sagførere i Salær hver 60 Kr., der blive at udrede af det offentlige.

Den befalede Sagførelse har været lovlig, og under Sagen er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Nr. 207. Direktør S. Reddersen (Selv)

mod

Direktør C. P. Wedel (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til at fremsætte Modfordringer overfor et mod ham rejst Krav.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Februar 1915: Indstævnte Direktør S. Reddersen bør til Citanten Direktør C. P. Wedel betale de paastævnte 348 Kr. 65 Øre med Renter 6 % p. a. af 316 Kr. 50 Øre fra den 23 April 1903, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst. Det idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Da Appellanten i forrige Instans havde fremsat den i den indankede Dom nævnte Indsigelse, at Forliget af 23 April 1903 var afgjort ved, at han i 1903 og 1904 havde leveret Indstævnte Oplysninger til Brug for et Oplysningsbureau i Hamborg, for hvilket Indstævnte da var Korrespondent, svarede Indstævnte dertil, at han bestemt benægtede at have modtaget saadanne Oplysninger af Appellanten, hvorhos han iøvrigt henviste til, at bestridte Modkrav ikke kunde fremsættes overfor et rigtigt og purt Haandskrift som det foreliggende Forlig. Appellanten fremlagde da til Støtte for sin Indsigelse forskellige Dokumenter, deriblandt en af Indstævnte underskrevet »Opgørelse« af 11 Juli 1903 til Appellanten, hvori Indstævnte erkender for 149 Oplysninger fra 1 April til 30 Juni 1903 à 37½ Øre at være Appellanten skyldig 55 Kr. 88 Øre, hvorfra drages et Indstævnte tilkommende Beløb paa 26 Kr., medens Restbeløbet 29 Kr. 88 Øre, som det hedder i Opgørelsen: »er afskrevet paa det mellem os den 23 April d. A. oprettede Forlig«. I sin følgende Procedure udtaler Indstævnte sig aldeles ikke om dette Dokument.

Herefter og efter det iøvrigt Foreliggende maa der gaas ud fra, at Indstævntes fornævnte Benægtelse har været usandfærdig, og da den nys gengivne Sætning i Opgørelsen af 11 Juli 1903 ganske stemmer med hvad Appellanten har anbragt, nemlig at Parterne har været enig om, at Betalingen for Oplysninger skulde afskrives paa Forliget, maa der ved Sagens Paadømmelse gaas ud fra, at saadan Enighed har foreligget, og Indstævnte har da ikke under Henviisning til D. L. 5—14—6 kunnet fordre Spørgsmaalet om, hvorvidt Forliget var afgjort ved Levering af Oplysninger holdt udenfor Sagen.

Appellanten har nu paa forskellig Maade bestyrket, at han i Aarene 1903 og 1904 har leveret Indstævnte Oplysninger i stort Omfang, uden at Indstævnte har bevist, at disse Oplysninger paa anden Maade er betalt, og overfor de af Appellanten fremlagte Opgørelser, hvorefter han skal have leveret Indstævnte Oplys-

ninger til samlet Beløb 397 Kr., er Indstævnte ikke fra sin Side fremkommet med nogensomhelst Opgørelse over dette Mellemværende.

Som Følge af det anførte, og da Appellantens Anbringende om, at Gælden efter Forliget forlængst er afgjort, finder en indirekte Bestyrkelse dels ved Indholdet af en fremlagt Brevveksling mellem Parterne fra 1908 og dels derved, at Indstævnte har ladet 11 Aar hengaa uden at indtale den i Forliget ommeldte Gæld, maa der gaas ud fra, at denne Gæld forlængst er afgjort. Appellanten vil herefter være at frifinde.

Sagens Omkostninger i begge Instanser vil Indstævnte have at betale Appellanten med 300 Kr., hvorved bemærkes, at den i Forliget indeholdte Bestemmelse om, at Debitor skal betale »skadesløse Sagsomkostninger, derunder Sagførersalær, i alle Instanser uanset Dommens Resultat« i Medfør af D. L. 5—1—2 maa være betydningsløs. Endelig vil Indstævnte for sin usandfærdige Procedure være at anse efter Fr. 11 August 1819 med en Bøde af 100 Kr. til Justitskassen.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Direktør S. Reddersen, bør for Tiltale af Indstævnte, Direktør C. P. Wedel, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 300 Kroner. I Mulkt for unødigt Trætte betaler Indstævnte til Justitskassen 100 Kroner. Saa betaler han og til samme Kasse 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag søger Citanten Direktør C. P. Wedel Indstævnte Direktør S. Reddersen tilpligtet at betale 348 Kr. 65 Øre, som Indstævnte skal være ham skyldig ifølge Forlig af 23 April 1903, nemlig:

1) Hovedstol	316 Kr. 50 Øre
2) Inkassationsalær	31 — 65 —
3) Stempel til Forlig	0 — 50 —
	348 Kr. 65 Øre,

med Renter 6% p. a. af de 316 Kr. 50 Øre fra Forligets Dato og Sagens Omkostninger skadesløst.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Efter Citantens Fremstilling har han under 29 April 1908 transporteret Fordringen ifølge bemeldte Forlig til et under Sagen ført Vidne, Fru Franciska Kihl, som imidlertid ved en Tilbagetransport af 2 Oktober 1908, der ligesom fornævnte Transport er fremlagt under Sagen, atter overdrog Fordringen til Citanten.

Indstævnte har nu vel bestridt saavel Ægtheden som Rigtigheden af denne Tilbagetransport, men efter de foreliggende Oplysninger kan Rigtigheden af disse Indstævntes Anbringender ikke anses for tilstrækkelig godtgjort. Indstævnte har dernæst gjort gældende, at Gælden ifølge bemeldte Forlig forlængst af ham er afviklet ved, at han successive havde meddelt Citanten, der i sin Tid var Korrespondent for et Oplysningsbureau i Hamborg, Oplysninger for en nærmere angiven Betaling.

Citanten har imidlertid under Henvisning til, at Forliget er et rent og purt Haandskrift, protesteret imod, at de af Indstævnte saaledes fremsatte, af ham bestridte, Modfordringer tages under Paakendelse under denne Sag.

Og da nu denne Protest findes at maatte tages til Følge, vil Indstævnte være at dømme efter Citantens Paastand, der, forsaavidt angaar de paastaaede Renter og Sagsomkostninger, har Hjemmel i Forliget.

Nr. 471. Violinist **Peter Buschardt** (Ingen)

mod

Enkefru **Signe Smidth** (Ingen).

Højesterets Dom.

Appellanten, Violinist Peter Buschardt, som hverken selv møder eller ved Fuldmægtig lader møde til bestemt Tid for Højesteret, bør betale 80 Lod Sølv til Vor Frelsers Kirke, førend det tillades ham med denne Sag at gaa i Rette, og saafremt han ikke inden 3 Uger melder sig med Kvittering, at bemeldte 80 Lod Sølv er betalte, bør han have tabt Sagen, og ham ej tillades videre derpaa at tale.

Torsdag den 27 Januar.

Nr. 52. Assistent **Hoffmann** (Winther)

mod

Frederiksberg Kommunalbestyrelse (Asmussen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Pligt til at deltage i Udgifter til Asfaltering af en Gade.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 30 Marts 1914: Indstævnte, Assistent Hoffmann af Frederiksberg, bør til Citanterne, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, betale de paastævnte 1275 Kroner 13 Øre med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra den 22 August 1911, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten paastaaet sig frifunden, subsidært mod at betale 711 Kroner 67 Øre. Appellantens principale Paastand kan imidlertid ikke tages til Følge. I saa Henseende henviser Højesteret til de i den indankede Dom anførte Grunde, hvortil endnu kan føjes, at det har Formodningen imod sig, at den i Dommen ommeldte Overenskomst, hvorved der maa antages at være opnaaet væsentlige Fordele for den Appellanten nu tilhørende Ejendom, uden udtrykkelig Bestemmelse i saa Henseende tillige skulde have medført nogen Formindskelse i den Ejendommen hidtil vedtægtsmæssig paahvilende Forpligtelse til at bidrage til Gadens Asfaltering.

Til Støtte for den subsidære Paastand har Appellanten anført, at den indstævnte Kommunalbestyrelse af Frederiksberg Sporvejselskab har faaet betalt som Tilskud til Asfalteringsanlægget et Beløb af 35.967 Kroner 96 Øre, og at dette Beløb maa fradrages i den samlede Asfalteringsudgift 81,397 Kroner. Appellanten opgør herefter det Bidrag, han for sin Ejendoms Vedkommende kan komme til at svare, til det forannævnte Beløb 711 Kroner 67 Øre.

Der maa imidlertid gives Kommunalbestyrelsen Medhold i, at den Omstændighed, at Kommunen i Henhold til særlig Overenskomst med Sporvejselskabet har modtaget det forannævnte Bidrag fra dette Selskab, ikke kan paavirke den Appellanten efter Vedtægten paahvilende Forpligtelse. Herefter vil heller ikke Appellantens subsidære Paastand kunne tages til Følge. Dommen vil derfor være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 29 Juni*) 1908 vedtog Citanterne, Frederiksberg Kommunalbestyrelse, at asfaltere

*) Skal formentlig være: 21 December.

Allégade paa Frederiksberg og i Overensstemmelse med §§ 3 og 4 i den af Indenrigsministeriet under 18 Oktober 1900 stadfæstede Vedtægt om Anlæg og Overtagelse af Gader, Veje og Vandløb o. desl. i Frederiksberg Kommune at fordele Halvdelen af de med Asfalteringen forbundne Udgifter paa de tilstødende Grundes Ejere. Asfalteringen er derefter sket, og efter de af Citanterne fastsatte Fordelingsregler er der paalignet den Indstævnte, Assistent Hoffmann af Frederiksberg tilhørende Ejendom, Matr. Nr. 4 ac af Frederiksberg (Gadenummer 31 ved Allégade), et Beløb af 1275 Kr. 13 Øre, og da Indstævnte har nægtet at betale Beløbet, har Citanterne under denne her ved Retten som vedtaget Værneting anlagte Sag paastaet Indstævnte tilpligtet at betale dem dette Beløb med Renter deraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 22 August 1911, og Sagens Omkostninger.

Indstævnte paastaar sig frifunden med Tillæg af Sagens Omkostninger og har til Støtte herfor i første Række anbragt, at hans Ejendom ikke kan anses som tilstødende Grund til Allégade.

Af Sagens Oplysninger og Proceduren fremgaar det, at Citanterne fra Begyndelsen af Halvfemserne har tilstræbt at omdanne Allégade til en saakaldt Boulevard og i saa Henseende har truffet visse Overenskomster med forskellige af Grundejerne, saaledes at Ejendomsret eller Brugsret over de til Ejendommene hørende Forhaver er afstaaet til Kommunen, der derefter af de indvundne Arealer har skabt et Boulevardanlæg og en ny Kørebane med tilhørende Fortov langs de Huse, hvis Forhaver er afstaaede.

Den paagældende Del af Allégade er derved — med Bevarelsen af den tidligere Kørebane og de dertil hørende Fortov — udvidet saaledes mod Vest, at den — set i Fugleperspektiv og med Rækkefølge Øst til Vest — bestaar af: Den østlige Husrække, Fortov, Kørebane med deri nedlagt dobbelt Sporvognsspor, Fortov, Haveanlæg, Gangsti, Kørebane, Fortov, den vestlige Husrække, i hvilken Indstævntes Ejendom ligger.

Hvad særlig Indstævntes Ejendom angaar, maa det anses oplyst, at hans Forgænger i Besiddelsen efter sket Udstykning vederlagsfrit har tilskødet Kommunen den til Ejendommen hørende Forhave, beliggende mellem Ejendommens Bygninger og den daværende Allégade, for at der derpaa uden Udgift for ham kunde anlægges Vej m. v., imod at Kommunen meddelte Samtykke til, at den afstaaede Forhavegrund ogsaa i Fremtiden maatte medregnes til det efter Bygningsloven for Ejendommen krævede ubebyggede Areal, og saaledes, at der af Ejendommens Ejere skulde svares en vis aarlig Vejafgift.

Der vil imidlertid ikke kunne gives Indstævnte Medhold i hans ovennævnte Anbringende om, at Ejendommen ikke støder til Allégade, fordi den Kommunen overdragne Forhavegrund er anvendt til Haveanlæg, Kørebane, Fortov m. m. og derved adskiller Ejendommen fra den tidligere Allégade.

Ligesom nemlig det Passerede naturligt maa betegnes ved, at Allégade er udvidet, saaledes stemmer denne Betragtning ogsaa med, at den anlagte vestlige Kørebane m. m. ikke har faaet noget særligt Navn, men at de ved den liggende Ejendomme udgør de ulige Husnumre for Allégades Vedkommende, og hvis den vestlige Kørebane med tilhørende Fortov og Gangsti skulde betragtes som en ny anlagt Gade,

vilde dens Anlæg, da den har en mindre Bredde end 30 Alen, endog antagelig være i Strid med vedkommende Bygningslovs § 10.

Endelig kommer hertil, at det paagældende Areal efter det Ovenførte med Hensyn til Bebyggelse af Indstævntes Ejendom til en vis Grad stadig vil være at henregne under denne, saaledes at Ejendommen som Følge heraf maa anses som stødende til den gamle Allégade.

Indstævnte har dernæst anbragt, at det efter § 3 i den ovenomhandlede Vedtægt, hvori det hedder:

Naar en af det Offentlige allerede overtagen men hidtil enten slet ikke eller kun tildels brolagt Gade eller Vej forsynes med fuldstændig Brolægning, kan Kommunalbestyrelsen bestemme, at indtil Halvdelen af de dermed forbundne Udgifter skal godtgøres Kommunen af de tilstødende Grundejere,

kun er Udgifterne til Brolægningen af en ubrolagt eller Supplering af Brolægning af en tildels brolagt Gade eller Vej, som kan paalignes de tilstødende Grundejere med indtil Halvdelen, men at der i casu netop ikke er Spørgsmaal om noget saadant, da Allégade, da den overtoges af Kommunen som offentlig Bivej (i 1865), var forsynet med delvis Brolægning, idet — hvad der er uomtvistet under Sagen — Midten af Kørebanen var brolagt i ca. 16 Fods Bredde, hvortil der saa paa hver Side sluttede sig en ca. $4\frac{1}{2}$ Fod bred chausseret Banket, og man i 1892 lod denne Brolægning optage og Vejen chausseret i hele dens daværende Bredde.

Idet Indstævnte principalt gør gældende, at dette maa føre til hans fuldstændige Frifindelse, har han subsidiært paastaet sig frifunden mod at betale Halvdelen af de Udgifter, der vilde have været forbundne med at supplere den tidligere Brolægning med Stenbrolægning af de tidligere ubrolagte Dele af Allégade, hvorhos han har nedlagt en yderligere subsidiær Paastand.

I det saaledes Anførte kan der imidlertid ikke gives Indstævnte Medhold.

Den Omstændighed, at man i 1892 fjernede de 16 Fods Brolægning, der efter Citanternes uimodsagte Anbringende var af den Art gammeldags toppede Stenbro, der ofte findes paa Landeveje, kan ikke berøve Citanterne deres af Vedtægtens § 3 flydende Ret til at paaligne Grundejerne Bidrag til den nu foretagne Asfaltering; og ligesom dernæst Udtrykkene i nævnte § 3: »... dermed forbundne Udgifter« naturligt forstaaes som Udgifterne ved den »fuldstændige Brolægning« — derunder indbefattet Omlægning, Forandring eller Ombytning af den ældre delvise Brolægning med en til Gadens Forhold i Nutiden svarende og med den nu iøvrigt iværksatte Brolægningsforanstaltning passende Brolægning (in casu Asfaltering) — og ikke blot de Udgifter, der medgaar til at brolægge eller asfaltere det hidtil ubrolagte Stykke med Bibeholdelse af det gamle brolagte Stykke i utidssvarende Stand, saaledes findes det for Allégades Vedkommende usandsynligt, at der overhovedet — selv bortset fra, at Frederiksberg Kommune først ifølge Lov af 7 April 1899 er udskilt fra Københavns Amtsradsreds — ved de gamle Stens Fjernelse i 1892 er indvundet nogen nævneværdig Værdi, som Grundejerne vil kunne kræve fradraget i de med Asfal-

teringen forbundne Udgifter, og Indstævnte har da ejheller anført noget til Bestyrkelse af en saadan Antagelse.

Herefter, og da den stedfundne Asfaltering efter Proceduren maa anses som en »fuldstændig Brolægning«, samt da det af Indstævnte iøvrigt anbragte ikke skønnes at være af Betydning for Sagens Udfald, vil Citanternes Paastand være at tage til Følge, dog at Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Nr. 248. Husmand Jens Peter Nielsen (Møldrup efter Ordre)

mod

Gaardejer H. F. Digmann (Ingen).

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Berettigelse til Færdsel over et Vejstykke.

Frederiksborg Birks ordinære Rets Dom af 13 Marts 1913: De Indstævnte, Gaardejer Anders Hansens Enke af Kirkeværløse og Husmand J. P. Nielsen af Gandløse, bør for Tiltale af Citanter, Gaardejer H. F. Digmann af Værløse, under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 26 Oktober 1914: Appellanten Gaardejer H. F. Digmann af Værløse bør være berettiget til Færdsel ad det paa det under Sagen fremlagte Matrikulkort med C—D betegnede Vejstykke. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. Der tillægges Overretssagfører M. A. Meyer i Salær 40 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 1 Kr. 4 Øre, hvilke Beløb udredes af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Husmand Jens Peter Nielsen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesterets-sagfører Møldrup 120 Kroner, der udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende fra Frederiksborg Birks ordinære Ret hertil indankede Sag har i første Instans Appellanten Gaardejer H. F. Digmann af Værløse paastaet de Appelindstævnte Gaardejer Anders Hansens Enke af Kirkeværløse som Ejer af Matr. Nr. 103 u og 103 t i Gandløse og Husmand J. P. Nielsen af Gandløse som Bruger af en Del af disse Matr. Nr. tilpligtede, hver for sig eller Begge i Forening, under en daglig Mulkt inden en passende Tid at skaffe ham den ham tilkommende Vej til hans Jordstykke Matr. Nr. 103 e i Gandløse aabnet, udlagt og istandsat enten Vejstykket A—B eller Vejstykket C—D paa det at ham fremlagte Matrikulkort, samt til at betale ham Erstatning efter uvildige Mænds Skøn for Afsavnet af Vejen fra Afspærringen til Genaabningen og Sagens Omkostninger skadesløst, medens de Appelindstævnte har paastaet sig frifundet med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettsdommen blev de Appelindstævntes Paastand tagen til Følge, dog at Sagens Omkostninger ophævedes.

Efter at en af Appellanten tidligere institueret Appel af Underrettsdommen ved nærværende Rets Dom af 15 December 1913 var bleven afvist som Følge af, at Appellantens for Overretten fremsatte Paastand ikke skønnedes overensstemmende med den for Underretten nedlagte, hvorved det i Overrettsdommen bemærkedes, at dersom Ejeren af Værløse Kro afhænder Matr. Nr. 103 e, bør den mulige Vejret ikke følge Kroen, men Ejeren af bemeldte Matr. Nr. som saadan, har Appellanten nu for Overretten nedlagt Paastand om, at Underrettsdommen forandres derhen, at de Appelindstævnte hver for sig eller Begge i Forening kendes pligtige under en daglig Mulkt at skaffe Appellanten den ham tilkommende Vej til hans Ejendom Matr. Nr. 103 e i Gandløse aabnet og udlagt samt til at betale Appellanten Erstatning for Afsavn efter Rettens eller uvillige Mænds Skøn, subsidiært at Appellanten kendes berettiget til Færdsel ad det paa det fremlagte Matrikulkort med c—d betegnede Vejstykke, hvorhos Appellanten i begge Tilfælde paastaar de Appelindstævnte in solidum paalagt at udrrede Sagens Omkostninger for begge Retter.

Medens Appelindstævnte Gaardejer Anders Hansens Enke af Kirkeværløse, skønt lovlig stævnet, ikke har givet Møde for Overretten, har Appelindstævnte Husmand J. P. Nielsen af Gandløse efter den ham meddelte Bevilling til fri Proces givet Møde og paastaet Underrettsdommen stadfæstet og Appellanten tilpligtet at betale Sagens Omkostninger saavel for Underretten som for Overretten, disse sidste efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til den for ham beskikkede Sagfører, Overrettsagfører M. A. Meyer, hvilket denne i hvert Fald paastaar sig tillagt hos det Offentlige.

Idet det nu under Sagen er erkendt af Appellanten, at det ovennævnte, nu ikke eksisterende Vejstykke A—B ikke har været henyttet af Ejeren af Matr. Nr. 103 e i 60—70 Aar, at der saaledes maa være erhvervet Frihedshævd for denne Vej for Ejeren af Matr. Nr. 103 u, hvorunder Vejstykket hørte, at der ikke er oprettet noget skriftligt Dokument om Vejens mulige Flytning til Matr. Nr. 103 t ad Stykket C—D paa det fremlagte Kort, at han ikke kan bevise noget om en saadan Overenskomst Eksistens, samt at der aldrig paa

nævnte Stykke C—D har været anlagt nogen Vej, men den over Matr. Nr. 103 t skete Færdsel er foretaget over selve Jordstykket, findes Appellantens principale Paastand betræffende Pligt for de Appelindstævnte til Vejs Aabning og Udlægning m. m. ikke at kunne tages til Følge.

Den nedlagte subsidære Paastand støtter Appellanten i første Række paa, at der ved de afgivne Vidneforklaringer skal være ført fuldt Bevis for, at Appellanten har Hævd paa Ejendomsret over Stykket C—D. Alene som Følge heraf maa Færdseleiret ad C—D være hævdet som indeholdt i den større Ret, Ejendomsretten.

Herom fremgaar der af Sagen følgende:

1) Vidnet Husmand Jens Petersen af Værløse, 68 Aar gammel, der kender Forholdene, saa langt det kan huskes tilbage, og som i 18 Aar har tjent i Værløse Kro, hvis Ejer ogsaa ejede Matr. Nr. 103 e, har forklaret, at Stykket C—D har været markeret med Skelsten anbragt ca. 10 Alen fra Skellet, og betragtedes som hørende til Matr. Nr. 103 e, saa at Jordstykket mellem Stenene og Grænsen dyrkedes sammen med 103 e. En tidligere Ejer af 103 t, Jens Nielsen — cfr. nedenfor under Nr. 5 — fik imidlertid, efter hvad den tidligere Ejer af 103 e fortalte Vidnet, Lov til at indhegne Vejstykket og drive det sammen med sin tilgrænsende Jord, men Vidnet ved ikke, hvad han skulde give for det. Siden den Tid har Vidnet ikke nøjere kendt Forholdet.

2) Det ved Rettens 2det Vidnekammer — efter den indankede Doms Afsigelse — førte Vidne, Vognmand Carl Ernst Schulze heraf Staden, der er født 1855 i Værløse Kro, og som forlod Egnen i Aaret 1883, har forklaret, at Jordstykket C—D, saa langt han kan huske tilbage, og indtil han fraflyttede Egnen, er bleven drevet under Værløse Kro sammen med de tilstødende Jordskifter, og at der mellem Stykket C—D og Matr. Nr. 103 t var anbragt et Par Sten, som i Almindelighed blev kaldt for Skelstenene, hvilke har staaet paa samme Sted, saalænge Vidnet kan huske.

3) Vidnet, Husejer Mads Jensen, Gandløse Orne, 59 Aar gammel, der fra sit 7de til 18de Aar opholdt sig i Værløse Kro, og senere har været der et Par Aars Tid men ikke i de sidste 30 Aar, har forklaret, at Jordstykket C—D blev pløjet og besaaet fra Kroen som Ejer af Matr. Nr. 103 e, under hvilket det regnedes som hørende.

4) Vidnet Husejer Peter Koldby af Kirke-Værløse, 63 Aar gammel, der i 1886—87 var Lejer af Huset paa Matr. Nr. 103 t, har forklaret, at Jordstykket C—D dengang ikke betragtedes som hørende til 103 t, men til 103 e, og pløjedes og dyrkedes sammen med dette, og at der var to Skelsten, som markerede Grænsen.

5) Den under Nr. 1 nævnte Jens Nielsens Enke Elisabeth af Gandløse har som Vidne forklaret, at hun, der sammen med sin Mand boede i Huset paa Matr. Nr. 103 u og t i 15 Aar fra 1887, og selv forblev der ca. 1 Aar efter Mandens Død, ikke ved, om den her ommeldte Jordstrimmel hørte til Kroen, men at hendes Mand fik Lov til at benytte Jordstykket mod, at Kroejeren skulde have Lov til at køre derover, naar han trængte dertil, samt at Jordstrimlen af dem var indhegnet med Lægter, men at disse Lægter blev taget bort, naar der skulde køres ind paa Lodden.

6) Vidnet Afbygger Niels Andersen af Værløse, 66 Aar gammel,

har forklaret, at den ovennævnte Jens Nielsen har fortalt Vidnet, at han betalte Ejeren af Matr. Nr. 103 e Leje af det ommeldte Vejstykket ved at gøre Arbejde for Ejeren af Matr. Nr. 103 e.

7) Det ved Rettens 2det Vidnekammer efter Afsigelsen af den indankede Dom afhørte Vidne, Jordbruger Jens Christian Olsen af Kirke-Værløse, der i Aarene 1890—96 var Ejer af Værløse Kro, har forklaret, at Vidnet faa Dage efter at han var bleven Ejer af Kroen, der, saa vidt Vidnet ved, i umindelige Tider har haft Ejer fælles med Matr. Nr. 103 e, modtog Forespørgsel fra den daværende Ejer*) af Jordstykket C—D, om denne kunde leje Jordstykket af Vidnet paa samme Vilkaar som tidligere, at nævnte Lejer oplyste, at disse Vilkaar hidtil havde bestaaet i, at Lejeren ydede en eller maaske to Dages Arbejde i Høsttiden, medens Ejeren af Matr. Nr. 103 e havde Ret til at benytte Vejstykket saa meget han vilde, at Vidnet indgik paa at udleje til den tidligere Lejer det nævnte Jordstykket paa de ommeldte Vilkaar — der dog ikke blev overholdt af Lejeren med Hensyn til Høstarbejdet, hvorimod Lejeren paa anden Maade for Vidnet udførte Arbejdet, der efter Vidnets Skøn var nok saa meget værd som det aftalte Høstarbejde — at Vidnet til den Mand, til hvem Vidnet den 1 November 1896 afstod Kroen, meddelte, at Stykket C—D tilhørte Vidnet og fulgte med i Salget.

8) Vidnet Afbygger Carl Nielsen af Værløse, der har kendt Forholdene siden 1894, har forklaret, at en tidligere Ejer, der ogsaa hed Nielsen, gentagende har udtalt til Vidnet, at Stykket C—D var Digmans, men at Nielsen gjorde noget Arbejde for at have Brugen derover.

9) Vidnet Tømrer Andreas Otto Koch Jacobsen heraf Staden, der fra 1896—1904 har været Ejer af Værløse Kro, har forklaret, at Jens Nielsen sagde til Vidnet, at han var vant til at benytte Jordstykket som Have, hvad Vidnet, der som Regel kun kørte til Jordstykket Foraar og Efteraar, ikke havde noget imod, at Jens Nielsen sagde til Vidnet, at han, Vidnet kunde køre paa Jordstrimlen, naar han vilde, at Jens Nielsen i Besiddelsen blev efterfulgt af Appellindstævnte Nielsen — hvad der skete, før Vidnet solgte Kroen — og at Vidnet en Dag, noget efter at Appellindstævnte Nielsen havde overtaget Huset, da Vidnet kom derud, saa, at Jordstykket var indhegnet til en Hønsegaard, hvorimod Vidnet protesterede, med Bemærkning, at der var noget, der hed Hævd, og det ønskede Vidnet ikke, der skulde vindes paa Jorden.

Idet bemærkes, at Appellanten — der gør gældende, at der af Ejeren af Matr. Nr. 103 e forlængst var vundet Hævd paa Stykket C—D, da Appellindstævnte Nielsen tiltraadte Besiddelsen af Matr. Nr. 103 t — udtrykkelig har frafaldet at vinde selve Jordstykket C—D for sig, men kun ønsker Ret til at komme ind paa sin Ejendom, finder Retten nu paa Grundlag af de ovenfor gengivne Vidneforklaringer at maatte give Appellantens subsidiære Paastand Medhold, uden at det bliver nødvendigt at komme ind paa, hvad Appellanten iøvrigt har anført til Støtte for samme.

Sagens Omkostninger for begge Retter ville efter Omstændighederne være at ophæve.

*) Skal være: Lejer.

Der vil være at tillægge den for Appellindstævnte Nielsen beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 40 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 1 Kr. 4 Øre, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

**Nr. 241. Enkefru Elisabeth Marie Rosen, født Kierkegaard
(Réé)**

mod

Læge Scavenius-Nielsen (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Misligholdelse af en Overenskomst angaaende Overdragelse af en Lægepraksis m. v.

Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom af 4 September 1914: Indstævnte Læge C. Rosen eller hans i uskiftet Bo hensiddende Enke Elisabeth Marie Rosen, født Kierkegaard, bør til Citanten Læge Scavenius-Nielsen betale 6000 Kr. med Rente heraf 5 pCt. aarlig fra den 11 September 1913, til Betaling sker, men bør iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den ovenfor ommeldte Erklæring af 23 Januar 1912 ikke er udfærdiget paa anordnet Stempelpapir. Iøvrigt ses Stempelovertrædelse ikke at foreligge. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 22 Marts 1915: Appellantinden Enkefru Elisabeth Marie Rosen, født Kierkegaard, af Frederiksberg, bør til Appellindstævnte Læge Scavenius-Nielsen af Mern betale 6000 Kr. med Rente heraf 5 pCt. p. a., fra den 4 September 1913, til Betaling sker, samt Sagens Omkostninger for Underretten og Overretten med ialt 200 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellantinden 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Da Læge C. Rosen i Efteraaret 1911 paa Grund af Sygdom blev ude af Stand til at fortsætte sin Lægegerning i Storehedinge, overdrog han ved Kontrakt af 5 Oktober s. A. sin Praksis til Læge K. Reumert af København, saaledes at denne fra den 6 s. M. skulde overtage den paa forskellige nærmere Vilkaar, derunder at Rosen forpligtede sig til fra Overtagelsen at ophøre med Lægevirksomhed i Storehedinge og Omegn og til at gøre alt, hvad han kunde for at skaffe Reumert den afstaaede Praksis i samme Omfang, som Rosen havde haft den, og specielt drage Om-sorg for, at de faste Akkorder overførtes, at Vederlagssummen for Overdragelsen af Praksis skulde være højst 3000 Kr. paa nærmere Betalingsvilkaar, at Reumert, der i Tiden indtil 1 Februar 1912 skulde have Konsultationslokale og Ophold i Rosens Ejendom, fra sidstnævnte Tidspunkt skulde leje Rosens Ejendom for 900 Kr., eventuelt 1000 Kr., aarlig, og at han skulde have Forkøbsret til Ejendommen for en Sum af 14,000 Kr.

Reumert overtog herefter Besørgelsen af Rosens Praksis, uden at der skete nogen Bekendtgørelse om Overdragelsen, men i Januar Maaned 1912 henvendte Appelindstævnte Læge Scavenius-Nielsen af Mern, der havde bragt i Erfaring, at Rosen vilde opgive sin Praksis og sælge sin Ejendom, sig til ham, og efterat der var indledet Forhandlinger mellem dem om Overtagelsen, afgav Reumert under 23 s. M. til Rosen en Erklæring, hvorefter han, saafremt Rosen afhændede sin Ejendom, skulde fralytte denne inden 1 April s. A. mod en kontant Udbetaling af 500 Kr. og saaledes, at al Lejeafgift bortfaldt, saasnart Salget havde fundet Sted, hvorhos det i Erklæringen endvidere hedder: »samtidig annulleres alle — mundtlige og skriftlige — Aftaler og Kontrakter mellem Dr. Rosen og mig«, medens Reumert sluttelig forbeholder sig Praksisret overalt ogsaa i Storeheddinge.

Appelindstævnte, der af Rosen var bleven gjort bekendt med, at Ejendommen var udlejet til Reumert, der dog vilde flytte mod en Godtgørelse, men som ikke blev gjort bekendt med den ovenanførte Kontrakt iøvrigt eller med dens Annullation, og som maa antages at have betragtet Reumert som Rosens Medhjælper, fortsatte Forhandlingerne med Rosen, og ved Slutseddels af 28 Januar 1912 afkøbte han Rosen Ejendommen for en Sum af 18,500 Kr., saaledes at Tiltrædelsen skulde ske senest den 1 April s. A., hvorhos Slutseddelen indeholder følgende Bestemmelser:

»Læge C. Rosen forpligter sig til fra Tiltrædelsesdagen ikke at nedsætte sig i Storeheddinge eller 3 Mills Opland derfra«, og »Læge C. Rosen har Forpligtelse til at lade Praksis besørges fra sin Ejendom indtil Tiltrædelsesdagen«.

Man enedes om, at Reumert skulde besørges Praksis, indtil Appelindstævnte tiltraadte, hvilket efter at Salget af Ejendommen endelig var ordnet ved Købekontrakt af 7/9 Februar s. A., skete midt i Marts, og Reumert nedsatte sig derpaa andetsteds i Byen. Appelindstævnte opgav imidlertid allerede i Slutningen af s. A. sin Virksomhed i Storeheddinge, forlod Byen og nedsatte sig i Mern.

Under Anbringende af, at Rosen overfor Appelindstævnte under Forhandlingerne havde erklæret, at han ikke havde overdraget sin Praksis til Reumert, medens det ved Appelindstævntes Tiltræden viste

sig, at saa godt som hele Rosens Praksis var overgaaet til Reumert som Følge af Kontrakten af 5 Oktober 1911, samt under Henviſning til, at det var en bestemt Forudsætning ved Købet af Ejendommen, der er højst 12,000 Kr. værd, at Rosens Praksis eller i hvert Fald Størstedelen af den fulgte med, saaledes at Resten af Købesummen 6500 Kr. var Vederlag herfor, har Appelindstævnte i første Instans ved Frederiksberg Birks ordinære Ret paastaet Rosen tilpligtet at betale som Erstatning dels fornævnte 6500 Kr. dels 5500 Kr. for Tab ved formindsket Indtægt og Flytning, ialt 12,000 Kr., subsidiært 6500 Kr. eller et af Retten fastsat Beløb, med Rente 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 4 September 1913, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst.

Læge Rosen og efter hans under Sagen indtrufne Død hans Enke, Appellantinden Enkefru Elisabeth Marie Rosen, født Kierkegaard, af Frederiksberg, der hensidder i uskiftet Bo, procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved Underrettens den 4 September f. A. afsagte Dom blev Læge Rosen eller nu Appellantinden dømt til Betaling af 6000 Kr. med Rente, som paastaet, hvilket — sikkerlig af en Fejltagelse — er kendt at være fra 11 September 1913, medens Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har Appellantinden indanket her for Retten, hvor Appellantinden har gentaget sin Paastand om Frifindelse og subsidiært paastaet, at der i Erstatningen vedrørende Ejendomshandelen bør afgaa 500 Kr. for det Reumert betalte Vederlag for at fratage Leje-retten, medens Appelindstævnte, der har kontraappelleret Sagen, ligeledes har gentaget sin i første Instans nedlagte Paastand og subsidiært paastaet Erstatningen fastsat til 10,000 Kr. Begge Parter har derhos paastaet sig tillagt Sagsomkostningerne.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appellantinden i det væsentlige anbragt, at Læge Rosen ved den ovennævnte Handel med Appelindstævnte ikke til ham har overdraget sin Praksis, men kun Ejendommen, for hvilken — selv om den til Ejendomsskyld kun er ansat til 15,000 Kr. — den fastsatte Købesum er en passende Pris, at Rosen vel overfor Appelindstævnte har fortiet Kontrakten med Reumert, men ikke benægtet, at en Overdragelse af Praksis var sket, at Rosen var berettiget til ikke at omtale den skete Overdragelse, der ikke var bragt til hans Klientels Kundskab, og som var bortfaldet, forinden han solgte Ejendommen til Appelindstævnte, at Overdragelsen af Praksis til Reumert ikke havde efterladt sig nævneværdige Spor, idet kun ganske enkelte faste Akkorder, medens Kontrakten med Reumert bestod, overførtes til denne, samt at Appelindstævnte som Følge af Overdragelsen til Reumert intet Tab har lidt, idet han maatte være paa det rene med, at Reumert, selv om han kun var Rosens Vikar, vilde bevare en Del af den Praksis, han i ca. 4 Maaneder havde besørget, og som han med Appelindstævntes Samtykke fik Adgang til at besørge endnu et Par Maaneder.

Efter det ovenfor anførte og Sagens Oplysninger iøvrigt maa det imidlertid antages, at det ved Oprettelsen af den ovenomtalt Slutseddel har staaet Rosen klart, at Appelindstævnte kun købte Ejendommen for det anførte Beløb ud fra den Forudsætning, at den Læge-

praksis, Rosen havde skabt sig, overførtes til Appellindstævnte i det Omfang, Rosen var i Stand til at udvirke, og særlig at Appellindstævnte ikke regnede med den Mulighed, at Rosen forud havde overdraget sin Praksis til nogen anden, saaledes at denne i ret lang Tid havde haft berettiget Adgang til at overtage Rosens Praksis for egen Regning og Ret til at forlange Rosens Medvirken dertil. Herefter, og idet det efter Sagens Oplysninger maa antages, at Rosen ikke blot, medens Kontrakten mellem ham og Reumert bestod, har ydet saadan Medvirken, men at han ogsaa efter Oprettelsen af Slutsedlen med Appellindstævnte har foretaget Skridt, der var egnede til at medføre, at hans Praksis overgik til Reumert, findes Appellindstævnte at have Krav paa en Erstatning, der efter det foreliggende passende findes at kunne ansættes til det ved Underrettsdommen bestemte Beløb af 6000 Kr. med Rente som paastaet.

Appellantinden findes derhos at burde godtgøre Appellindstævnte Sagens Omkostninger saavel for Underretten som her for Retten med ialt 200 Kr.

Fredag den 28 Januar.

Nr. 282. Interessentskabet Andelsmejeriet **Boruplund**
(Henriques)

mod

Overretssagfører **Johnsen** som Mandatarius for **D. Kristensen**
med Flere (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa en Andel af Mejeriets Overskud for Regnskabsaaret 1910—11.

Lysgaard med flere Herreders Gæsterets Dom af 12 December 1913: De Indstævnte, Andelsmejeriet Boruplund, bør til Citanten, Sagfører Johnsen af Silkeborg, som Mandatarius for D. Kristensen af Asmildgaarde, A. Andersen af Svostrup, Jens Peter Nielsen, Nebel, Sehested Nielsen, Gravballe, Chr. Andersen, Svostrup, Anton Andersen, Asmildgaarde, R. Rasmussen, Nebel (Gødvad Mark), Laurs Peter Johansen, Nebel, Jens D. Kristensen, Dalsgaard, Thøgersen Knudsen, Nebel, Johannes Nielsen, Dalsgaard, M. Petersen, Gravballe Mark, Anders Kristian Nielsen, Svostrup, Anders P. Andersen, Gravballe, Niels Ole Nielsen, Gravballe, Søren Hansen af Gravballe Mark, Niels Nielsen, Asmildgaarde, Jens Fr. Christensen, Borup, I. P. Laursen, Gravballe, Niels Andersen, Asmildgaarde, Jacob Simonsen, Borup, Knud Sehested (Knudsen), Asmildgaarde, Niels Nielsen, Gravballe, A. Nedergaard, Borup, Søren Mikkelsen, Borup, Martin Sørensen, Borup, Gustavus Poulsen, Gravballe Mark, A. Andersen Dyhr, Asmildgaarde, Anton Kristensen, Borup, Jørgen Kr. Andersen, Asmildgaarde, Zart-

J. P. Laursen, Gravballe	29 Kr. 85 Ø.
Niels Andersen, Asmildegaard	136 — 40 —
Jacob Simonsen, Borup	42 — 29 —
Knud Sehested (Knudsen), Asmildegaard	93 — 69 —
Niels Nielsen, Gravballe	93 — 08 —
A. Nedergaard, Borup	53 — 73 —
Søren Mikkelsen, Borup	141 — 83 —
Martin Sørensen, Borup	46 — 93 —
Gustavus Poulsen, Gravballe Mark	13 — 89 —
A. Andersen Dyhr, Asmildegaard	170 — 08 —
Anton Kristensen, Borup	91 — 40 —
Jørgen Kr. Andersen, Asmildegaard	99 — 90 —
Zahrtmann, Asmildegaard	132 — 52 —
Chr. Sørensen, Gravballe	77 — 24 —
Christen Christensen, Borup	67 — 61 —
A. N. Andersens Enke, Svostrup (Gravballe Mark).	88 — 72 —
J. P. Jensen, Borup	161 — 21 —
P. S. Petersen, Nebel	47 — 66 —
P. Søndergaard, Svostrup	148 — 07 —
Chr. Nielsen, Gravballe	51 — 87 —
P. Jensens Enke, Borupgaard	457 — 72 —
Karl Poulsen, Borup	129 — 12 —
Marius Jensen, Borup	198 — 89 —
P. Klostergaard, Borup	259 — 44 —
A. F. Andersen, Gravballe Mark	69 — 39 —
Karl K. Kristensen, Allingskovgaard	57 — 99 —
Søren P. Jacobsen, Gravballe Mark	46 — 85 —
Ansgar Andersen, Gravballe Mark	165 — 99 —
Hans Kristensen, Borup	39 — 63 —
Anders Peder Andersen, Svostrup	98 — 84 —
Jens Klostergaard, Borup	394 — 61 —
P. Poulsen, Borup	93 — 84 —
S. Andersen, Borup	160 — 64 —
S. D. Kristensen, Dalsgaard	205 — 41 —
J. P. Jacobsen, Dalsgaard	205 — 53 —
Kristian Mølgaard, Borup	92 — 46 —
S. Olesen, Dalsgaard	241 — 25 —
Anton Nedergaards Enke, Gravballe	21 — 63 —
A. Nedergaard, Allingskovgaard	44 — 68 —
Anders Byriell, Borupholm	553 — 79 —
A. P. Andersen, Alling Nygaard	313 — 10 —
Johan Hammer, Allingskovgaards Mark . .	31 — 17 — og
Elisabeth Walsted, Allingskovgaards Mark	50 — 93 —,

har derpaa Appelindstævnte, Overretssagfører Johnsen i Silkeborg, i Henhold til erhvervet Kumulationsbevilling — som Mandatarius for de nysnævnte og tillige for tvende andre, nemlig Emil Poulsen af Gravballe Mark, der i Tiden fra den 1 November 1910 til den 1 Juli 1911 har leveret sin Mælk til Mejeriet, og Mejerist Chr. Rasmussen af Borup Mejeri, der indtil 1 November 1911 har forrettet Tjeneste som Mejerist

praksis, Rosen havde skabt sig, overførtes til Appelindstævnte i det Omfang, Rosen var i Stand til at udvirke, og særlig at Appelindstævnte ikke regnede med den Mulighed, at Rosen forud havde overdraget sin Praksis til nogen anden, saaledes at denne i ret lang Tid havde haft berettiget Adgang til at overtage Rosens Praksis for egen Regning og Ret til at forlange Rosens Medvirken dertil. Herefter, og idet det efter Sagens Oplysninger maa antages, at Rosen ikke blot, medens Kontrakten mellem ham og Reumert bestod, har ydet saadan Medvirken, men at han ogsaa efter Oprettelsen af Slutsedlen med Appelindstævnte har foretaget Skridt, der var egnede til at medføre, at hans Praksis overgik til Reumert, findes Appelindstævnte at have Krav paa en Erstatning, der efter det foreliggende passende findes at kunne ansættes til det ved Underrettsdommen bestemte Beløb af 6000 Kr. med Rente som paastaet.

Appellantinden findes derhos at burde godtgøre Appelindstævnte Sagens Omkostninger saavel for Underretten som her for Retten med ialt 200 Kr.

Fredag den 28 Januar.

Nr. 282. Interessentskabet Andelsmejeriet Boruplund
(Henriques)

mod

Overretssagfører Johnsen som Mandatarius for D. Kristensen med Flere (Liebe),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa en Andel af Mejeriets Overskud for Regnskabsaaret 1910—11.

Lysgaard med flere Herreders Gæsterets Dom af 12 December 1913: De Indstævnte, Andelsmejeriet Boruplund, bør til Citanten, Sagfører Johnsen af Silkeborg, som Mandatarius for D. Kristensen af Asmildgaarde, A. Andersen af Svostrup, Jens Peter Nielsen, Nebel, Sehested Nielsen, Gravballe, Chr. Andersen, Svostrup, Anton Andersen, Asmildgaarde, R. Rasmussen, Nebel (Gødvad Mark), Laurs Peter Johansen, Nebel, Jens D. Kristensen, Dalsgaard, Thøgersen Knudsen, Nebel, Johannes Nielsen, Dalsgaard, M. Petersen, Gravballe Mark, Anders Kristian Nielsen, Svostrup, Anders P. Andersen, Gravballe, Niels Ole Nielsen, Gravballe, Søren Hansen af Gravballe Mark, Niels Nielsen, Asmildgaarde, Jens Fr. Christensen, Borup, I. P. Laursen, Gravballe, Niels Andersen, Asmildgaarde, Jacob Simonsen, Borup, Knud Sehested (Knudsen), Asmildgaarde, Niels Nielsen, Gravballe, A. Nedergaard, Borup, Søren Mikkelsen, Borup, Martin Sørensen, Borup, Gustavus Poulsen, Gravballe Mark, A. Andersen Dyhr, Asmildgaarde, Anton Kristensen, Borup, Jørgen Kr. Andersen, Asmildgaarde, Zart-

mann, Asmildgaarde, Chr. Sørensen, Gravballe, Christen Christensen, Borup, A. N. Andersens Enke, Svostrup (Gravballe Mark), J. P. Jensen, Borup, P. S. Petersen, Nebel, P. Søndergaard, Svostrup, Chr. Nielsen, Gravballe, P. Jensens Enke, Borupgaard, Karl Poulsen, Borup, Marius Jensen, Borup, P. Klostergaard, Borup, A. F. Andersen, Gravballe Mark, Karl K. Kristensen, Allingskovgaard, Søren P. Jacobsen, Gravballe Mark, Ansgar Andersen, smsts., Hans Kristensen, Borup, Emil Poulsen, Gravballe Mark, Anders Peter Andersen, Svostrup, Jens Klostergaard, Borup, P. Poulsen, Borup, S. Andersen, Borup, S. D. Kristensen, Dalsgaard, I. P. Jacobsen, smsts., Kristian Mølgaard, Borup, S. Olesen, Dalsgaard, Anton Nedergaards Enke, Gravballe, A. Nedergaard, Allingskovgaard, Anders Byriel, Borupholm, A. P. Andersen, Alling Nygaard, Johan Hammer, Allingskovgaards Mark, Elisabeth Walsted, smsts., og Mejerist Chr. Rasmussen af Borup, betale ialt 8876 Kr. 86 Øre med det hans nævnte Mandanter hver især tilkommende ovenfor angivne Beløb tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 15 December 1911, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 3 Dage fra denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 23 November 1914: Gæsterechtsdommen bør ved Magt at stande. I Procesomkostninger for Overretten betaler Appellanterne, Bestyrelsen for Interessentskabet Andelsmejeriet Boruplund, til Appelindstævnte, Overretssagfører Johnsen, som Mandatarius for de Efternævnte, nemlig D. Kristensen, A. Andersen, Jens Peter Nielsen, Sehested Nielsen, Chr. Andersen, Anton Andersen, R. Rasmussen, Laurs Peter Johansen, Jens D. Kristensen, Thøgersen Knudsen, Johannes Nielsen, M. Petersen, Anders Kristian Nielsen, Anders P. Andersen, Niels Ole Nielsen, Søren Hansen, Niels Nielsen, Jens Fr. Kristensen, J. P. Laursen, Niels Andersen, Jacob Simonsen, Knud Sehested (Knudsen), Niels Nielsen, A. Nedergaard, Søren Mikkelson, Martin Sørensen, Gustavus Poulsen, A. Andersen Dyhr, Anton Kristensen, Jørgen Kr. Andersen, Zartmann, Chr. Sørensen, Christen Christensen, A. N. Andersens Enke, J. P. Jensen, P. S. Petersen, P. Søndergaard, Chr. Nielsen, P. Jensens Enke, Karl Poulsen, Marius Jensen, P. Klostergaard, A. F. Andersen, Karl K. Kristensen, Søren P. Jacobsen, Ansgar Andersen, Hans Kristensen, Anders Peter Andersen, Jens Klostergaard, P. Poulsen, S. Andersen, S. D. Kristensen, J. P. Jacobsen, Kristian Mølgaard, S. Olesen, Anton Nedergaards Enke, A. Nedergaard, Anders Byriel, A. P. Andersen, Johan Hammer, Elisabeth Walsted, Emil Poulsen og Chr. Rasmussen, 150 Kr. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For Højesteret har Appellanten frafaldet sin i forrige Instans fremsatte, i den indankede Dom nævnte Paastand, at Indstævntes Mandanter ved at deltage i Generalforsamlingen har godkendt Beslutningen om Overførelsen af Overskuddet til næste Aars Regnskab.

Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, samt idet en af Appellanten nedlagt subsidær Paastand om Frifindelse mod at betale Halvdelen af det paastævnte Beløb, maa anses uhjemlet, vil Dommen efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 400 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Interessentskabet Andelsmejeriet Boruplund, til Indstævnte, Overretssagfører Johnsen som Mandatarius for de i Dommen nævnte Personer, med 400 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at et Flertal af Interessenterne i Andelsmejeriet Boruplund havde fattet Beslutning om Mejeriets Flytning til Gravballe, udmeldte 61 Interessenter sig i April Maaned 1911 af Mejeriet, saaledes at Udtrædelsen skulde finde Sted den 1 November s. A., hvorhos de hver især overensstemmende med de for bemeldte Mejeri vedtagne Love betalte deres halve Andel af den ved Udmeldelsen paa Mejeriet værende Gæld. Under Anbringende af, at der tilkommer de udtraadte Interessenter en forholdsmæssig Andel af Mejeriets Overskud for Regnskabsaaret 1910—11, og at denne Andel for hver af de udtraadte Personer udgør følgende Beløb, nemlig for:

D. Kristensen, Asmildegaarde	147 Kr. 12 Ø.
A. Andersen, Svostrup	189 — 61 —
Jens Peter Nielsen, Nebel	82 — 13 —
Sehested Nielsen, Gravballe	120 — 15 —
Chr. Andersen, Svostrup	231 — 30 —
Anton Andersen, Asmildegaarde	41 — 69 —
R. Rasmussen, Nebel (Gødvad Mark).	188 — 21 —
Laurs Peter Johansen, Nebel	47 — 88 —
Jens D. Kristensen, Dalsgaard	82 — 24 —
Thøgersen Knudsen, Nebel	428 — 37 —
Johannes Nielsen, Dalsgaard	130 — 85 —
M. Petersen, Gravballe Mark	187 — 49 —
Anders Kristian Nielsen, Svostrup	40 — 74 —
Anders P. Andersen, Gravballe	285 — 58 —
Niels Ole Nielsen, Gravballe	196 — 73 —
Søren Hansen, Gravballe Mark	62 — 33 —
Niels Nielsen, Asmildegaarde	207 — 11 —
Jens Fr. Kristensen, Borup	179 — 43 —

J. P. Laursen, Gravballe	29 Kr. 85 Ø.
Niels Andersen, Asmildegaard	136 — 40 —
Jacob Simonsen, Borup	42 — 29 —
Knud Sehested (Knudsen), Asmildegaard	93 — 69 —
Niels Nielsen, Gravballe	93 — 08 —
A. Nedergaard, Borup	53 — 73 —
Søren Mikkelsen, Borup	141 — 83 —
Martin Sørensen, Borup	46 — 93 —
Gustavus Poulsen, Gravballe Mark	13 — 89 —
A. Andersen Dyhr, Asmildegaard	170 — 08 —
Anton Kristensen, Borup	91 — 40 —
Jørgen Kr. Andersen, Asmildegaard	99 — 90 —
Zahrtmann, Asmildegaard	132 — 52 —
Chr. Sørensen, Gravballe	77 — 24 —
Christen Christensen, Borup	67 — 61 —
A. N. Andersens Enke, Svostrup (Gravballe Mark).	88 — 72 —
J. P. Jensen, Borup	161 — 21 —
P. S. Petersen, Nebel	47 — 66 —
P. Søndergaard, Svostrup	148 — 07 —
Chr. Nielsen, Gravballe	51 — 87 —
P. Jensens Enke, Borupgaard	457 — 72 —
Karl Poulsen, Borup	129 — 12 —
Marius Jensen, Borup	198 — 89 —
P. Klostergaard, Borup	259 — 44 —
A. F. Andersen, Gravballe Mark	69 — 39 —
Karl K. Kristensen, Allingskovgaard	57 — 99 —
Søren P. Jacobsen, Gravballe Mark	46 — 85 —
Ansgar Andersen, Gravballe Mark	165 — 99 —
Hans Kristensen, Borup	39 — 63 —
Anders Peder Andersen, Svostrup	98 — 84 —
Jens Klostergaard, Borup	394 — 61 —
P. Poulsen, Borup	93 — 84 —
S. Andersen, Borup	160 — 64 —
S. D. Kristensen, Dalsgaard	205 — 41 —
J. P. Jacobsen, Dalsgaard	205 — 53 —
Kristian Mølgaard, Borup	92 — 46 —
S. Olesen, Dalsgaard	241 — 25 —
Anton Nedergaards Enke, Gravballe	21 — 63 —
A. Nedergaard, Allingskovgaard	44 — 68 —
Anders Byriel, Borupholm	553 — 79 —
A. P. Andersen, Alling Nygaard	313 — 10 —
Johan Hammer, Allingskovgaards Mark . . .	31 — 17 — og
Elisabeth Walsted, Allingskovgaards Mark	50 — 93 —,

har derpaa Appellindstævnte, Overretssagfører Johnsen i Silkeborg, i Henhold til erhvervet Kumulationsbevilling — som Mandatarius for de nysnævnte og tillige for tvende andre, nemlig Emil Poulsen af Gravballe Mark, der i Tiden fra den 1 November 1910 til den 1 Juli 1911 har leveret sin Mælk til Mejeriet, og Mejerist Chr. Rasmussen af Borup Mejeri, der indtil 1 November 1911 har forrettet Tjeneste som Mejerist

ved Andelsmejeriet Boruplund, og som angives at have kontraktmæssigt Krav paa Løn ved Afregning som Interessent — under nærværende Sag i 1ste Instans ved Lysgaard og Hids samt en Del af Houbjerg Herreders ordinære Ret gæsteretsvis søgt Appellanterne, Bestyrelsen for Interessentskabet, Andelsmejeriet Boruplund af Gravballe, til Betaling af samtlige de foranførte Andelsbeløb og de for nysnævnte Emil Poulsen og Chr. Rasmussen beregnede Overskudsandele af henholdsvis 46 Kr. 76 Øre og 260 Kr. 27 Øre eller ialt 8876 Kr. 86 Øre tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 15 December 1911, indtil Betaling sker. Ved Gæsteretsdommen er denne Paastand tagen til Følge, og Sagen er nu af Appellanterne indanket her for Retten, hvor de ligesom i 1ste Instans har paastaet sig i det hele frifundet for Appelindstævntes Tiltale. Appelindstævnte har derimod procederet til Gæsteretsdommens Stadfæstelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Appellanterne for Aaret 1910—11 har udarbejdet et Regnskab, som blev forelagt paa Mejeriets Generalforsamling den 14 December 1911. I bemeldte Regnskab var opført som »fordelt Overskud til Andelshaverne« et Beløb af 8331 Kr. 23 Øre, der, som det er in confesso, var udbetalt tidligere paa Aaret, saaledes at Appelindstævntes Mandanter havde faaet Del deri. Iøvrigt fandtes der ikke paa Regnskabet opført noget Overskud, men derimod som »Kassebeholdning, der overgaar til næste Aar«, et Beløb af 13,664 Kr. 88 Øre, hvoraf Størstedelen indestod i en Bank i Silkeborg, til hvilken et Antal af Appelindstævntes Mandanter en Tid forud for Generalforsamlingen havde henvendt sig med Protest mod, at Beløbet udbetaltes Appellanterne, forinden de udtraadte Interessenter var fyldstgjorte for de dem formentlig tilkommende Overskudsandele, en Protest, der af Banken forsaavidt toges til Følge, som denne først stillede Beløbet til Appellanternes Raadighed, efter at den fornævnte Generalforsamling var afholdt. For nærmere at godtgøre, hvad der foregik paa Generalforsamlingen, har begge Parter under Sagen ladet afhøre Vidner, efter hvis Forklaringer det maa antages, at Størstedelen af Appelindstævntes Mandanter var tilstede, og at Appellanternes Formand, inden Regnskabet blev oplæst og behandlet, udtalte, at de Udtraadte formentlig ingen Ret havde til at give Møde, men at de kunde faa Lov til at blive, indtil Regnskabet var oplæst, samt at Enhver kunde faa Lov til at gøre Bemærkninger til Regnskabet, men at naar dette var forbi, maatte enten de Udtraadte forlade Salen, eller ogsaa vilde de øvrige Interessenter gaa. Efter Oplæsningen tog en af Appelindstævntes Mandanter Ordet og rettede en Forespørgsel af formel Natur til Appellanterne, hvorpaa en anden af de Paagældende spurgte, om der intet Overskud blev udbetalt; hertil svarede Formanden, at der ikke kunde udbetales Penge, som de ikke havde; den sidstnævnte Forespørger spurgte nu yderligere, om der ikke kunde forhandles om Sagen, men da Formanden hertil svarede, at der var prøvet Forhandling saa tit i de to sidste Aar, at det vistnok var spildt Ulejlighed at forsøge paa ny, forlod de tilstedeværende af Appelindstævntes Mandanter lidt senere Salen, og Regnskabet godkendtes stiltiende af Generalforsamlingen, idet der ingen Indsigelse fremkom imod det.

Til Støtte for deres Frifindelsespaastand har Appellanterne anbragt, at den ovennævnte Generalforsamling har været beføjet til at

træffe Bestemmelse om, at det foreliggende Overskud overførtes til næste Aars Regnskab, og at den Omstændighed, at en Del af Interessenterne udtraadte af Selskabet, ikke kan bevirke nogen Forandring heri. Af Sagens Oplysninger fremgaar det imidlertid, at Overskuddet, der er fremkommet derved, at der af Mejeriet er indvundet større Udbytte af den af Interessenterne leverede Mælk, end der er betalt disse i Mælkepenge og udredet i andre Udgifter, hvert Aar, saa længe Mejeriet har bestaaet, er bleven fordelt mellem Interessenterne i Forhold til den af hvert enkelt Medlem leverede Mælkemængde, idet Udregningen dog ikke har været nøjagtig foretaget, saa at der snart er udbetalt noget mere, snart noget mindre end det forhaandenværende Overskud. Men herefter samt da Mejeriets Vedtægter ikke indeholder nogen særlig Bestemmelse med Hensyn til Anvendelsen og Fordelingen af det aarlige Overskud, maa dette anses udbetalt Interessenterne som en af deres Andelsret i Mejeriet flydende aarlig Indtægt, og de tilbageblivende Medlemmer af Mejeriet findes derfor at have været ubeføjede til ved den ovennævnte Generalforsamlingsbeslutning at overføre Overskuddet til næste Aars Regnskab til Dækning af Udgifter, som det ikke paahvilede de udtrædende Medlemmer at tilsvare, og saaledes at berøve dem Andel i Overskuddet. Der kan derhos ikke gives Appellanterne Medhold, forsaavidt de endvidere har anbragt, at Appellindstævntes Mandanter ved at deltage i oftnævnte Generalforsamling har godkendt Beslutningen om Overførelsen af Overskuddet til næste Aars Regnskab, hvorved særlig bemærkes, at de hverken var tilsagt til Mødet eller tilstedtes Adgang til dette som stemmeberettigede Medlemmer, og de maa derfor anses at have Krav paa Andel i Overskuddet i Overensstemmelse med deres foranførte Beregning, mod hvilken Appellanterne ikke har fremsat Indsigelse.

Appellanterne har dernæst hævdet, at fornævnte Emil Poulsen ikke er Medlem af Mejeriet, og at han saaledes ikke har Krav paa den ham beregnede Andel. Med Hensyn hertil fremgaar det nu vel af Sagens Oplysninger, at Mejeriets Bestyrelse — efter at Emil Poulsen, som i Efteraaret 1910 havde overtaget en hans Fader, der var Medlem af Mejeriet, tilhørende Ejendom og fortsat Mælkeleveringen til Mejeriet, i April Maaned 1911 havde udmeldt sig — nægtede at anerkende hans Medlemsret under Paaberaabelse af, at han ikke havde ladet sig optage i Overensstemmelse med Mejeriets Vedtægter. Det er imidlertid in confesso, at han som meldt indtil 1 Juli 1911 har leveret sin Mælk til Mejeriet, at han har modtaget Tilsigelser til Generalforsamlinger m. v., og at han i Foraaret 1911 sammen med de øvrige Interessenter har modtaget Forskud paa Aarsoverskuddet, og idet han saaledes har været behandlet som Medlem, maa Mejeriets Bestyrelse under alle Omstændigheder anses at have været ubeføjede til at berøve ham de Rettigheder, der følger af Medlemsretten, for den Tid, denne maa anses anerkendt, og da den beregnede Andel i Overskuddet

Færdig fra Trykkeriet den 10 Februar 1916.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 53—54.

Fredag den 28 Januar.

maa henhøre herunder, maa han anses at have Krav paa ovennævnte 46 Kr. 76 Øre.

Endvidere har Appellanterne gjort gældende, at Mejerist Rasmussen ikke har Krav paa Andel i Overskuddet, idet han ikke er Interessent i Mejeriet, men da de ikke har bestridt, at han, som af Appelindstævnte anført, har erholdt Løn, som om han var Interessent, nemlig i et Forhold af 19 Pund for 1000 Pund indleveret Mælk, samt da Andelen i Overskuddet som meldt beregnes efter leveret Mælkemængde, findes der ej heller at kunne tillægges denne Indsigelse nogen Betydning.

I Henhold til det Anførte maa det billiges, at Appellanterne ved Gæsteretsdommen er tilpligtede at betale Appelindstævnte i hans nævnte Egenskab 8876 Kr. 86 Øre tilligemed Renter heraf som paastaet, og bemeldte Dom, ved hvilken Processens Omkostninger i 1ste Instans er ophævede, vil saaledes være at stadfæste.

Efter Omstændighederne vil Appellanterne have at godtgøre Appelindstævnte i hans nævnte Egenskab Processens Omkostninger for Overretten med 150 Kr.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Mandag den 31 Januar.

Nr. 236.

Højesteretsagfører I. Kondrup

mod

Karl Peter Kristiansen (Def. Dietrichson),

der tiltales for Falsk.

Silkeborg Købstads og Birks Ekstrarets Dom af 21 Januar 1915: Tiltalte Karl Peter Kristiansen bør straffes med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage samt betale Aktionens Omkostninger, derunder i Salær til Aktor, Sagfører Bisgaard, og til Defensor,

Overretssagfører Johnsen, 20 Kroner til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 8 Marts 1915: Tiltalte Karl Peter Kristiansen bør hensættes til Forbedringshusarbejde i et Aar. Saa udreder han og Aktionens Omkostninger og derunder de ved Underrettsdommen bestemte Salærer samt i Salær til Aktor og Defensor for Overretten, Overretssagførerne Jørgensen og Heise, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Naar henses til de Omstændigheder, hvorunder Tiltaltes i den indankede Dom omtalte Tilstaaelse er afgivet og til den Maade, hvorpaa dens Indhold er tilført Retsprotokollen, kan der ikke tillægges denne Tilstaaelse afgørende Betydning. Imidlertid findes Sagens øvrige Oplysninger, der tildels er tilvejebragt efter Dommens Afsigelse, at gøre det utvivlsomt, at Tiltalte — hvad enten han egenhændigt har skrevet sin Farbroder Jens Kristjansens Navn under Kautionsbeviset eller ej — har gjort Brug af Beviset med Bevidsthed om, at det var falsk. I saa Henseende skal fremhæves, at det efter det Foreliggende maa anses for givet, at Beviset ikke er underskrevet af Jens Kristjansen eller af Nogen efter Bemyndigelse fra denne, og at det er ganske uantageligt, at Nogen uden Aftale med Tiltalte skulde have forsynet Dokumentet med falsk Underskrift og derefter tilbagesendt det til ham. Der er derhos fremkommet to Breve fra Jens Kristjansen henholdsvis til Tiltalte selv og til dennes Moder, hvilke bl. a. viser, at Jens Kristjansen gik ud fra som givet, at der forelaa et af Tiltalte begaaet Falsk, og desuagtet har Tiltalte Intetsomhelst foretaget sig for at faa Sammenhængen opklaret, men har indskrænket sig til at love Farbroderen at ordne Sagen og har senere tilskrevet denne en Anmodning om at »lade den Sag falde«.

Som Følge af det Anførte vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 268 med en Straf, der efter Omstændighederne og under Hensyn til midlertidig Straffelov 1 April 1911 § 13 findes at kunne bestemmes til Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage.

Thi kendes for Ret:

Karl Peter Kristiansen bør hensættes i Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 80 Dage. Saa betaler han og Aktionens Omkostninger, derunder de i Landsoverrettens Dom fastsatte Salarier, samt i Salarium for Højesteret til Højesteretssagførerne I. Kondrup og Dietrichson 50 Kroner til hver og til Sidstnævnte i Godtgørelse for Udlæg 75 Kroner.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Silkeborg By og Birks Ekstraret indankede Sag er Maler Karl Peter Kristiansen, der er født den 24 November 1886, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Falsk.

I Aaret 1911 ønskede Tiltalte at købe et større Parti Malerverer paa Kredit hos Farvehandler Johansen i Silkeborg, og da denne, der ansaa Tiltalte for en slet Betaler, afkrævede ham Kautions som Betingelse for at tilstaa ham yderligere Kredit, overleverede Tiltalte ham nogle Dage senere et »Vorgod den 12 September 1911« dateret og med Navnet »Jens Kristiansen Gaardejer« underskrevet Dokument, ifølge hvilket Underskriveren paa Tiltaltes Opfordring som Kautionist og Selvskyldner indestod Johansen for skadesløs Betaling af 30 Kr. af det Beløb, som Tiltalte maatte blive Johansen skyldig for Malerverer. Dokumentet var derhos til Vitterlighed paategnet Underskrifterne A. L. Lund og J. P. Christensen. I Tillid til Dokumentets Ægthed overlod Johansen, der vidste, at Tiltalte i Vorgod havde en Onkel af Navnet Kristiansen, der var velstillet, Tiltalte Varer paa Kredit til Beløb af noget over 30 Kr., men da Kristiansen senere efter af Johansen at være opfordret til at indfri Kautionsforpligtelsen erklærede Underskriften under Dokumentet for falsk, foranledigede Johansen en offentlig Undersøgelse indledet. I det første Forhør erklærede Tiltalte, at Dokumentet var ægte, idet han nærmere udsagde, at han havde sendt det i ikke underskreven Stand til ovennævnte Jens Kristiansen, der er hans Farbroder, ledsaget af et Brev, hvori han bad denne om at underskrive Dokumentet, og at han senere havde faaet det tilbage, forsynet med Underskrifter, men uden at Brev medfulgte. I det følgende, en Uge senere afholdte Forhør, under hvilket Kristiansen, der var mødt, fastholdt ikke selv at have underskrevet Dokumentet eller bemyndiget Andre til at underskrive det med hans Navn samt benægtede nogensinde at have faaet det tilsendt til Underskrift, vedgik Tiltalte ogsaa efter nogen Nægtelse saavel at have underskrevet Dokumentet med Kristiansens Navn som at have paaført det de tvende Underskrifter, der fremtræder som afgivne til Vitterlighed om Kristiansens Underskrift, idet han med Hensyn hertil erklærede, at de benyttede Navne var opdigtede. Efter at der var beordret Tiltale i Sagen, har Tiltalte imidlertid tilbagekaldt sin Tilstaaelse, og under den derefter skete Genoptagelse af Forhørene har han fastholdt, at Tilstaaelsen i det Hele er urigtig og — uanset at Jens Kristiansen har beediget Rigtigheden af sit ovenanførte Udsagn — gentaget sin i det første Forhør afgivne Forklaring, idet han som Grund til, at han tilstod, har angivet Frygt for, hvis han ikke gjorde det, at blive arresteret.

Da Sagens øvrige Oplysninger i høj Grad bestyrker Tilstaaelsens Rigtighed, uden at der er fremkommet Noget, som væsentlig taler herimod, vil der ikke kunne tages noget Hensyn til Tilbagekaldelsen, hvorimod det maa anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte falskeligt har underskrevet det ovennævnte Dokument saavel med Kristiansens Navn som med de to Navne, der fremtræder som hidrørende fra Vitterlighedsvidner ved Kristiansens Underskrift, og ved hvilke der efter det Foreliggende ikke kan antages at være sigtet til eksisterende Personer.

Ifølge Farvehandler Johansens Erklæring har Tiltalte afbetalt 15 Kr. paa den Gæld, for hvilken Johansen modtog Dokumentet til Sikkerhed. Johansen har fratrukket Krav paa Erstatning hos Tiltalte.

For sit anførte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 268 samt efter dens § 270, jfr. § 275, med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i et Aar.

Onsdag den 2 Februar.

Nr. 110. Handelsfirmaet **H. P. Duus** (Henriques)

mod

Handelsfirmaet **Thor E. Tulinius & Co.** (Rée)

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af Appellantens Erstatningskrav i Anledning af Indstævntes Misligholdelse af en Kontrakt om en Klipfisk-Leverance.

Sø- og Handelsrettens Dom af 16 Marts 1914: De Indstævnte, Handelsfirmaet Thor E. Tulinius & Co. ved Grossererne Thor E. Tulinius og J. Frimodt, bør til Citanten, Handelsfirmaet H. P. Duus, betale 885 Kr. 41 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 14 Januar 1914, indtil Betaling sker, men bør iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende tildels efter Afsigelsen af den indankede Dom tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at de af Appellanten foretagne Køb paa Mjøfjord og Seydisfjord var en særskilt ikke Parternes Mellemværende vedkommende Forretning, og at der ikke af Appellanten paa Leveringstiden kunde være foretaget Dækningskøb paa de i Sluttedlen omhandlede Leveringssteder. Herefter maa det antages, at det for en væsentlig Del skyldes Indstævntes Misligholdelse af de indgaaede Handeler, at Appellanten maatte lade sit Skib afsejle fra Island med en Ladning af Fisk, der efter det Oplyste var 400—500 Skippund mindre, end Skibet kunde have ført med sig.

Den Erstatning, der som Følge af det anførte maa tilkomme Appellanten, findes nu vel ikke at kunne beregnes til det af denne paastaede Beløb af 3241 Kr. 49 Øre, men vil efter samt-

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Silkeborg By og Birks Ekstraret indankede Sag er Maler Karl Peter Kristiansen, der er født den 24 November 1886, og som ikke ses tidligere at have været tiltalt eller straffet, sat under Tiltale for Falsk.

I Aaret 1911 ønskede Tiltalte at købe et større Parti Malerverer paa Kredit hos Farvehandler Johansen i Silkeborg, og da denne, der ansaa Tiltalte for en slet Betaler, afkrævede ham Kautions som Betingelse for at tilstaa ham yderligere Kredit, overleverede Tiltalte ham nogle Dage senere et »Vorgod den 12 September 1911« dateret og med Navnet »Jens Kristiansen Gaardejer« underskrevet Dokument, ifølge hvilket Underskriveren paa Tiltaltes Opfordring som Kautionist og Selvskyldner indestod Johansen for skadesløs Betaling af 30 Kr. af det Beløb, som Tiltalte maatte blive Johansen skyldig for Malerverer. Dokumentet var derhos til Vitterlighed paategnet Underskrifterne A. L. Lund og J. P. Christensen. I Tillid til Dokumentets Ægthed overlod Johansen, der vidste, at Tiltalte i Vorgod havde en Onkel af Navnet Kristiansen, der var velstillet, Tiltalte Varer paa Kredit til Beløb af noget over 30 Kr., men da Kristiansen senere efter af Johansen at være opfordret til at indfri Kautionsforpligtelsen erklærede Underskriften under Dokumentet for falsk, foranledigede Johansen en offentlig Undersøgelse indledet. I det første Forhør erklærede Tiltalte, at Dokumentet var ægte, idet han nærmere udsagde, at han havde sendt det i ikke underskreven Stand til ovennævnte Jens Kristiansen, der er hans Farbroder, ledsaget af et Brev, hvori han bad denne om at underskrive Dokumentet, og at han senere havde faaet det tilbage, forsynet med Underskrifter, men uden at Brev medfulgte. I det følgende, en Uge senere afholdte Forhør, under hvilket Kristiansen, der var mødt, fastholdt ikke selv at have underskrevet Dokumentet eller bemyndiget Andre til at underskrive det med hans Navn samt benægtede nogensinde at have faaet det tilsendt til Underskrift, vedgik Tiltalte ogsaa efter nogen Nægtelse saavel at have underskrevet Dokumentet med Kristiansens Navn som at have paaført det de trede Underskrifter, der fremtræder som afgivne til Vitterlighed om Kristiansens Underskrift, idet han med Hensyn hertil erklærede, at de benyttede Navne var opdigtede. Efter at der var beordret Tiltale i Sagen, har Tiltalte imidlertid tilbagekaldt sin Tilstaaelse, og under den derefter skete Genoptagelse af Forhørene har han fastholdt, at Tilstaaelsen i det Hele er urigtig og — uanset at Jens Kristiansen har beediget Rigtigheden af sit ovenanførte Udsagn — gentaget sin i det første Forhør afgivne Forklaring, idet han som Grund til, at han tilstod, har angivet Frygt for, hvis han ikke gjorde det, at blive arresteret.

Da Sagens øvrige Oplysninger i høj Grad bestyrker Tilstaaelsens Rigtighed, uden at der er fremkommet Noget, som væsentlig taler herimod, vil der ikke kunne tages noget Hensyn til Tilbagekaldelsen, hvorimod det maa anses tilstrækkelig godtgjort, at Tiltalte falskeligt har underskrevet det ovennævnte Dokument saavel med Kristiansens Navn som med de to Navne, der fremtræder som hidrørende fra Vitterlighedsvidner ved Kristiansens Underskrift, og ved hvilke der efter det Foreliggende ikke kan antages at være sigtet til eksisterende Personer.

Ifølge Farvehandler Johansens Erklæring har Tiltalte afbetalt 15 Kr. paa den Gæld, for hvilken Johansen modtog Dokumentet til Sikkerhed. Johansen har frafaldet Krav paa Erstatning hos Tiltalte.

For sit anførte Forhold vil Tiltalte være at anse efter Straffelovens § 268 samt efter dens § 270, jfr. § 275, med en Straf, der efter Omstændighederne findes passende at kunne bestemmes til Forbedringshusarbejde i et Aar.

Onsdag den 2 Februar.

Nr. 110. Handelsfirmaet **H. P. Duus** (Henriques)

mod

Handelsfirmaet **Thor E. Tulinius & Co.** (Rée)

betræffende Spørgsmaalet om Størrelsen af Appellantens Erstatningskrav i Anledning af Indstævntes Misligholdelse af en Kontrakt om en Klipfisk-Leverance.

Sø- og Handelsrettens Dom af 16 Marts 1914: De Indstævnte, Handelsfirmaet Thor E. Tulinius & Co. ved Grossererne Thor E. Tulinius og J. Frimodt, bør til Citanten, Handelsfirmaet H. P. Duus, betale 885 Kr. 41 Øre med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 14 Januar 1914, indtil Betaling sker, men bør iøvrigt for Citantens Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende tildels efter Afsigelsen af den indankede Dom tilvejebragte Oplysninger maa der gaas ud fra, at de af Appellanten foretagne Køb paa Mjøfjord og Seydisfjord var en særskilt ikke Parternes Mellemværende vedkommende Forretning, og at der ikke af Appellanten paa Leveringstiden kunde være foretaget Dækningskøb paa de i Sluttedlen omhandlede Leveringssteder. Herefter maa det antages, at det for en væsentlig Del skyldes Indstævntes Misligholdelse af de indgaaede Handeler, at Appellanten maatte lade sit Skib afsejle fra Island med en Ladning af Fisk, der efter det Oplyste var 400—500 Skippund mindre, end Skibet kunde have ført med sig.

Den Erstatning, der som Følge af det anførte maa tilkomme Appellanten, findes nu vel ikke at kunne beregnes til det af denne paastaaede Beløb af 3241 Kr. 49 Øre, men vil efter samtlige foreliggende Omstændigheder kunne fastsættes til 2500 Kroner med Renter.

Processens Omkostninger for begge Retter vil Indstævnte have at betale Appellanten med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Handelsfirmaet Thor E. Tulinius & Co. bør til Appellanten, Handelsfirmaet H. P. Duus, betale 2500 Kroner med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 14 Januar 1914, indtil Betaling sker, samt Processens Omkostninger for Sø- og Handelsretten og for Højesteret med 500 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Det er in confesso mellem Parterne i nærværende Sag, at Indstævnte, Handelsfirmaet Thor E. Tulinius & Co., som i Juni og Juli Maaned 1913 havde solgt Citanten, H. P. Duus, 2 Partier Klipfisk, der skulde være disponible i August dels paa Vestmanøerne ved Island, dels paa Nordfjord sammesteds og derfra skulde leveres ombord i et af Køberen stillet Skib, ved Skibets Ankomst til de nævnte Steder i Slutningen af August 1913 ikke var i Stand til at levere de omkontraherede Minimums-Kvanta, men at der paa Vestmanøerne leveredes 180 og i Nordfjord 72, altsaa ialt 252 Skippund for lidt.

Idet Citanten har oplyst, at han har videresolgt Partierne til en saadan Pris, at han, hvis de omkontraherede Minimumskvanta var leverede, vilde have haft en Meravance paa ialt 3241 Kr. 49 Øre, har han under nærværende Sag paastaaet sig tilkendt dette Beløb med Renter 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato, den 14 Januar d. A., og Sagens Omkostninger.

Det er under Sagen oplyst, at Citanten, da han efter saaledes at have faaet for smaa Kvanta indladet paa Vestmanøerne og i Nordfjord lod sit Skib fra Nordfjord løbe ind til de paa Islands Østkyst i Nærheden af Nordfjord liggende Pladser Mjøfjord og Seydisfjord, hvor han indkøbte ialt 225 Skippund Klipfisk til en Pris, som ikke ret meget oversteg den Pris, han skulde have betalt Indstævnte efter de indgaaede Kontrakter. Skibet fik saaledes paa 27 Skippund nær lige saa meget, som det vilde have faaet ind, hvis det havde faaet leveret de omkontraherede Minimumskvanta og ikke havde gjort disse yderligere Indkøb.

De Indstævnte har nu gjort gældende, at disse Indkøb maa betragtes som Dækningskøb, og at den Avance, Citanten har tjent paa disse Partier, derfor maa fradrages det paastævnte Beløb.

Han har paa Basis heraf under Sagens skriftlige Forberedelse udregnet den Erstatning, som Indstævnte er pligtig til at udrede, til 885 Kr. 41 Øre.

Under Sagens mundtlige Procedure har det været in confesso, at Indstævnte ikke kan undgaa at befale Erstatning, og Striden mellem

Parterne har kun drejet sig om Erstatningskravets Størrelse, og navnlig om, hvorvidt og i hvilket Omfang de paa Mjøfjord og Seydisfjord skete Køb maa betragtes som Dækningskøb. Citanten har under den mundtlige Procedure hævdet, at han ogsaa vilde have gjort disse Køb, selv om de omkontraherede Minimumskvanta var ham leverede. Omkostningerne ved Damperens Anløb af Mjøfjord og Seydisfjord og Tabet ved den derved skete Forsinkelse af Rejsen er ikke oplyst under Sagen.

Efter Købelovens § 25 bliver den Erstatning, som Sælgeren skal tilsvare, naar de solgte Genstande ikke leveres eller ikke leveres rettidig, i Mangel af Bevis for, at anden Skade er lidt, at fastsætte til det Beløb, hvormed Indkøbsprisen for andre Genstande af samme Art og Godhed overstiger Kontraktpriserne. Købeloven forlanger saaledes vel ikke, at der i saadanne Tilfælde skal gøres Dækningskøb, men den fastsætter den Erstatning, som den misligholdende Part skal svare den anden Part, efter de Priser, til hvilke et fornuftigt Dækningskøb vilde have kunnet være gjort; Køberen kan saaledes ikke i Erstatning kræve hele den Avance, han gaar glip af, ved at der leveres ham for lille et Kvantum uden at sandsynliggøre, at det ikke havde været ham muligt at begrænse Tabet ved et passende Dækningskøb eller paa anden fornuftig Maade.

Parternes Strid om, hvorvidt Købene paa Mjøfjord og Seydisfjord er gjorte i den Hensigt at inddække de Kvanta, Indstævnte havde haft Pligt til at levere, er derfor af mindre Betydning. Da der intet er oplyst om, at der ikke i Nærheden var anden Fisk at faa, og da der, bortset fra, hvad der er oplyst om Priserne ved de paa Mjøfjord og Seydisfjord skete Indkøb, intet er oplyst om Indkøbspriserne paa det paagældende Tidspunkt af Fisk paa Island, maa Retten ved Sagens Paadømmelse gaa ud fra, at der kunde have været gjort Dækningskøb til de paagældende Priser. Under denne Forudsætning kunde Citanten rettelig kun gøre Krav dels paa Differencen mellem disse Priser og Kontraktpriserne, dels eventuelt Erstatning for Omkostninger og Spild af Tid ved Skibets Anløb af de Fjorde, hvor Dækningskøb kunde foretages.

Som Sagen saaledes foreligger, og idet der ikke findes at kunne tages Hensyn til en af de Indstævnte under den mundtlige Procedure fremsat, men hverken under den skriftlige Forberedelse anført eller til Retsprotokollen dikteret Paastand om, at de Indstævnte principaliter kun burde dømmes til at betale et mindre Beløb end det fornævnte i den skriftlige Forberedelse anførte Beløb af 885 Kr. 41 Øre, findes Indstævnte at maatte dømmes til at betale dette Beløb med Renter som af Citanten paastaet, og idet Sagens Omkostninger ophæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 293. Grosserer **Mads Laier** (Harboe)

mod

Grosserer **Otto Andersen** og dennes Konkursbo, Byggeforeningen „**Flasketroens Villaby**“, **Etatsraadinde Th. Andersen** og **Kaptajn C. W. Søndergaard** (Ingen)

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ret til Hammerslag paa et af ham paa en Auktion gjort Bud.

Københavns Auktionsrets Kendelse af 22 August 1913: Det af Grosserer Mads Laier gjorte Bud paa den forauktionerede Panteobligation bekræftes herved efter Begæring med Hammerslag.

Samme Rets Kendelse af 2 September 1913: Nærværende Auktion kontinueres den 12 September d. A. Kl. 2¹/₂ Eftm.

Samme Rets Kendelse af 19 September 1913: Det bør have sit Forblivende ved den ved Kendelse af 2. ds. indrømmede Adgang for Pantedebitor eller andre Lysthavende til under Auktionens Kontinuation at gøre Overbud.

Samme Rets Kendelse af 22 September 1913: Auktionen bliver at fremme Mandagen den 29 ds. Kl. 2 Eftm.

Samme Rets Kendelse af 24 September 1913: Kendelsen af 22 ds. bør i det Hele staa ved Magt.

Samme Rets Kendelse af 29 September 1913: Auktionen bør nyde Fremme.

Samme Rets Kendelse af 29 September 1913: Auktionen over Panteobligationen qv hæves.

Højesterets Dom.

Paa en efter Begæring af Appellanten som Haandpanthaver den 20 August 1913 i Københavns Auktionsret afholdt Auktion over en af den indstævnte Byggeforening »Flasketroens Villaby« til Grosserer Otto Andersen den 10 September 1912 for 44,020 Kroner udstedt og den 11 s. M. thinglæst Panteobligation med Pant i Matr. Nr. 20 g og 20 m af Hvidovre By og Sogn blev Appellanten Højstbydende med 6900 Kroner. Efter at der dernæst paa nævnte Byggeforenings Vegne under Henvisning til, at den ej havde faaet Meddelelse om Auktionen, var fremsat Protest mod, at der gaves Appellanten Hammerslag, blev den derom opstaaede Disput afgjort ved Auktionsrettens Kendelse af 22 August 1913, hvorved Appellantens Bud, som det hedder i Kendelsen, bekræftedes med Hammerslag. De for Byggeforeningen mødte Sagførere nedlagde imidlertid derefter Paastand om, at denne fik Adgang til at gøre Overbud, og fik ved Auktionsrettens Kendelse af 2 September næstefter Medhold heri, og da Appellanten under Paaberaabelse af den første Kendelse protesterede mod, at nyt

Opraab fandt Sted, eragtede Auktionsretten den 19 September, at det maatte have sit Forblivende ved Kendelsen af 2 s. M. Appellanten begærede saa Anstand for eventuelt at foretage det fornødne til Appel af de sidste Kendelser; men denne Anstand, mod hvilken der baade fra Byggeforeningens og Indstævnte Søndergaards Side blev protesteret, blev nægtet ved Auktionsrettens Kendelse af 22 September, hvorved eragtedes, at Auktionen blev at fremme den 29 næstefer. En derefter fra Appellanten fremkommen Henstilling om foreløbigt at standse Auktionen, hvad Indstævnte Etatsraadinde Andersen, der ligesom Søndergaard ansaa sig berettiget til at tage Del i det eventuelle Auktionsprovenu, modsatte sig, førte kun til, at Auktionsretten ved Kendelse af 24 September fastholdt sin nysnævnte Kendelse af 22 s. M. Appellanten anmodede derpaa om enten i Egenskab af Ejer eller som Haandpanthaver at faa Obligationen og to andre fremlagte Dokumenter udleveret, men fik Afslag ved Auktionsrettens Kendelse af 29 September, hvori der henvistes til, at Dokumenterne henlaa i Retten som Bevismateriale og ikke kunde tilbageleveres, saa længe Auktionen ikke var hævet. Appellanten erklærede nu, at han tvungen af Omstændighederne begærede Auktionen standset, hvorefter denne hævedes ved Kendelse af samme Dato.

Appellanten paastaar for Højesteret, at Kendelsen af 22 August stadfæstes og at den senere fulgte Behandling, derunder de nævnte Kendelser, annulleres. Af de Indstævnte har Byggeforeningen givet Møde og har frafaldet sin Protest mod, at der gives Appellanten Hammerslag.

Herefter og idet Appellanten, der ved Kendelsen af 22 August blev stillet som om Hammerslag var givet, har Krav paa, at det, der senere i Strid hermed er foregaaet ved Auktionsretten, frakendes Betydning, vil hans Paastand være at tage til Følge.

Processens Omkostninger for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Den paaankede Auktionsretskendelse af 22 August 1913 bør ved Magt at stande. Den senere af Auktionsretten under Sagen brugte Behandling og de derunder afsagte 6 Kendelser af 2, 19, 22, 24 og 29 September s. A. bør uefterrettelige at være. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte, Byggeforeningen »Flaskekroens Villaby«, 10 Kroner.

serer Mads Laier højstbydende med 6900 Kr. og begærede i Henhold hertil derefter Hammerslag paa sit Bud.

Først efterat Retshandlingen var saavidt fremskredet, blev der givet Møde for Debitor efter den til Salg stillede Panteobligation i »Flaskekroens Villaby«, og protesteret imod, at der gives Hammerslag, eller at Auktionen i det Hele fremmes, uden at Pantedeblitor, Byggeforeningen for nævnte Villaby, har faaet Meddelelse om Auktionen.

Da det imidlertid ikke i Henhold til Lovgivningens Bestemmelser tilkommer en Debitor efter en i Haandpant given Panteobligation nogen speciel Meddelelse om Forauktioneringen af en saadan Obligation, idet Varselskravet efter Konkurslovens § 155 kun sker for at advare Pant-sætteren, og da ved fremlagt Beskikkelse og forøvrigt ved Haandpant-sætterens Tilstedeværelse i Auktionsretten tilstrækkeligt er konstateret Forretningens Lovlighed overfor Rekviritus, Grosserer Otto Andersen, kan der ikke tages noget Hensyn til den fremkomne Indsigelse, og Højstbydendes Begæring om, at det af ham gjorte Bud bliver stadfæstet ved Hammerslag, vil derfor være at tage til Følge.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Kendelse af 29 September 1913 er saalydende: Umiddelbart efter Afsigelsen i Dag af sidste Kendelse lod Rekvirenten Grosserer Mads Laier Protokollen tilføje, at han, uden at han kunde finde Rettens Standpunkt i det Hele eller sidstnævnte Kendelse berettiget, og idet han maatte tage ethvert Forbehold med Hensyn til den, herefter fandt sig foranlediget til at frafalde det af ham foraarsagede eksekutive Skridt, og at han maatte formene, at der derefter intet vilde være til Hinder for, at han fik de af ham fremlagte Dokumenter udleverede.

Retten skønnede herefter, at Auktionen over Panteobligationen qv vil være at hæve, og de af Rekvirenten fremlagte 3 Dokumenter, nemlig 1 Panteobligation, 1 Haandpantebrev og »Panteobligation og Haandpantebrev« at tilbagelevere paa hans Begæring.

Nr. 337. Malermester Charles Hansen (Bülow)

mod

Købmand G. W. Møller (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Betydningen af en paa en Overenskomst tegnet Tiltrædelseserklæring.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 17 Maj 1915: Indstævnte, Malermester Charles Hansen, bør til Citanten, Køb-

mand G. W. Møller af Dragør, betale de paastævnte 1500 Kroner med Renter 6 pCt. p. a. fra den 24 Oktober 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 100 Kroner. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Stempelforbehold med Hensyn til at et af Indstævnte den 29 Januar 1915 fremlagt Gældsbevis af 22 Juli 1914 fra Murmester C. Semberlund til Indstævnte og en af Citanten den 5 Marts 1915 fremlagt »Overenskomst« af 2 April 1914 mellem denne og Murmester Semberlund ikke er behørigt stemplet; iøvrigt intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Malermester Charles Hansen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at Murmester C. Semberlund af Dragør i December 1913 havde taget Opførelsen af en Villa samme Sted i Entreprise, lovede Indstævnte, Malermester Charles Hansen, at yde ham Pengeforstrækninger til dette Arbejde, og i Marts 1914 gav han Indstævnte Transport paa den samlede Entrepresesum 7570 Kr., der efter Entreprisekontrakten under Forudsætning af Arbejdets behørig Fremme skulde betales med $\frac{1}{3}$ den 1 Februar 1914, $\frac{1}{3}$ den 15 Marts s. A. og $\frac{1}{3}$ i Juni Termin eller senest i Juli s. A.

Under 2 April s. A. blev der mellem*) Citanten, Købmand G. W. Møller af Dragør, der havde leveret Semberlund Murermaterialier m. m. for ca. 3500 Kr., af hvilket Beløb han for 1000 Kr. havde faaet Dækning ved en paa Semberlund trukken og efter at være endosseret af Indstævnte diskonteret Veksel, oprettet følgende Overenskomst:

»For leverede Murermaterialier m. m. til Herr Grosserer Willadsens Hus i Dragør er jeg bleven skyldig til Herr Kbmd. G. W. Møller ca. Kr. 2500. 00

som jeg forpligtiger mig til at betale paa følgende Maade:

15 April udsteder jeg en 3-Md. Veksel stor Kr. 1000.00. Senest 1 September betaler jeg Restbeløbet kontant ca. Kr. 1500.00.«, og denne Overenskomst gav Indstævnte følgende Paategning:

»Ovenstaaende tiltrædes af mig, der ordner Herr Murerm. Semberlunds Pengesager.«, uden at Tidspunktet for Meddelelsen af denne Paategning, der efter Citantens Anbringende blev givet umiddelbart efter Overenskomstens

*) Her er formentlig Ordene: »Semberlund og« faldne ud.

Oprettelse og efter Indstævntes Fremstilling først længere Tid derefter, er oplyst.

De 1000 Kr. af Citantens Tilgodehavende fik han betalt ved en af Indstævnte paa Semberlund trukken Veksel, som Citanten efter Endossement af Indstævnte fik diskonteret i en Bank, hvor den ved Forfaldstid blev indfriet af Indstævnte, der ogsaa havde indfriet den ovennævnte Veksel, men: de den 1 September f. A. forfaldne 1500 Kr. blev ikke betalt.

Citanten har derefter under nærværende Sag paastaet Indstævnte dømt til Betaling af dette Beløb med Renter 6 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 24 Oktober f. A., til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst, hvorhos han har fremsat en subsidær Paastand, idet han til Støtte for sin principale Paastand i første Række har anført, at Indstævnte ved sin ovenanførte af ham selv konciperede Paategning har paataget sig at betale det nævnte Beløb eller har garanteret for dets Betaling.

Indstævnte har procederet til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet han har gjort gældende, at han ved nævnte Paategning, som han gav efter Citantens Anmodning, uden at dens Betydning blev nærmere omtalt, kun vil have tilkendegivet, at han var bekendt med, hvorledes Semberlund lovede at betale sine Kreditorer, for at han kunde disponere paa rette Maade for ham, hvorhos han har henvist til et af ham afgivet Regnskab, hvorefter han efter den 6 April og den 3 Juni f. A. at have modtaget de to Trediedele af Entreprisensummen havde tilgode ved Entreprisens Fuldførelse dels for Indfrielsen af de fornævnte Veksler, dels for Beløb udbetalte til Semberlund eller dennes Leverandører og dels for Kautionsforpligtelser overfor saadanne et saa stort Beløb, at han, naar den sidste Trediedel af Entreprisensummen — i hvilken der paa Grund af Mangler vilde blive afdraget 150 Kr. — forfaldt til Udbetaling, vilde faa et Tilgodehavende hos Semberlund af ca. 500 Kr.

Efter det ovenfor Anførte om Indstævntes, Citanten bekendte, Forhold til Semberlunds Entreprise — hvorved bemærkes, at Indstævnte har givet en lignende og samtidig oprettet Overenskomst mellem Citanten og Semberlund, vedrørende en anden Entreprise, og hvorefter en Veksel, der skulde udstedes for en Del af Citantens Tilgodehavende, skulde akcepteres af Indstævnte, en tilsvarende Paategning — og efter Ordlyden af Paategningen i Forbindelse med Overenskomstens Indhold findes Citanten imidlertid at have været berettiget til at antage, at Indstævnte derved paatog sig af Entreprisensummen, hvoraf i alt Fald de to Trediedele ved Paategningens Meddelelse efter det foreliggende endnu ikke var udbetalt, at tilbageholde til Fordel for Citanten det ommeldte Beløb. Da derhos Indstævnte efter det Tilsagn, han saaledes maa anses at have givet Citanten, ikke findes berettiget til at dække sit eget Tilgodehavende forud for Citantens, med Hensyn til hvis Størrelse der efter Semberlunds Anerkendelse i Overenskomsten ikke kan tillægges de af Indstævnte fremsatte ubeviste Indsigelser nogen Betydning, og idet bemærkes, at der ved en af Citanten hos Semberlund foretaget Arrestforretning forgæves er søgt Dækning for Fordringen eller nogen Del af denne, vil Citantens prin-

cipale Paastand være at tage til Følge, derunder Rentepaastanden, mod hvilken ingen speciel Indsigelse er fremsat, og saaledes at Sagens Omkostninger bestemmes til 100 Kr.

Torsdag den 3 Februar.

Nr. 35. **Siljans Sågverks Aktiebolag** i Sverige (Bache)

mod

Aarhus Trælasthandel, Aktieselskab (Bülow),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Misligholdelse af en med Indstævnte indgaaet Kontrakt om Tømmerleverance.

Sø- og Handelsrettens Dom af 26 August 1913: De Indstævnte, Aarhus Trælasthandel, Akts., bør for Tiltale af Citanterne, Siljans Sågverks Aktiebolag, i denne Sag frie at være. Sagens Omkostninger betaler Citanterne til de Indstævnte med 150 Kr. inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde, ved hvilke intet væsentligt findes at erindre, og med Bemærkning, at de Højesteret forelagte nye Oplysninger nærmest bestyrker det ved Dommen antagne Resultat, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. Processens Omkostninger for Højesteret vil Appellanten have at betale til Indstævnte med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret betaler Appellanten, Siljan Sågverks Aktiebolag i Sverrig, til Indstævnte, Aktieselskabet Aarhus Trælasthandel, med 500 Kroner. Saa betaler Appellanten og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kontrakt af 24—27 November 1908 købte de Indstævnte, Aarhus Trælasthandel, Akts., i Aarhus, af Citanterne, Siljans Sågverks Aktiebolag i Sverrig, 170 Jernbanevognladninger høvlede og pløjede Brædder, dels Fyr, dels Gran, at levere i Maanederne Maj til December (inklusive) 1909 med

et vist nærmere fastsat Antal Vognladninger pr. Maaned. Betalingen skulde erlægges kontant inden 30 Dage fra Fakturadatum med 2 pCt. Kasserabat. Endvidere var det fastsat, at saafremt de Indstævnte maatte købe, hvad Citanterne tilvirkede og tilbød udover disse 170 Vognladninger, skulde de Indstævnte erholde Eneforhandlingsretten i Danmark med Hensyn til Sælgernes høvlede Trævarer i Aaret 1909. Kontrakten sluttede med saalydende Bestemmelse (§ 13):

»Säljarne reservera sig för bristande leverans som kan härleda sig af eldsvåda, vattenflöde eller sådana förhållanden hvaröfver de icke kunna hålla kontroll«.

Citanterne begyndte Leveringen som aftalt i April Maaned 1909.

I en Skrivelse af 10 Maj s. A. udtaler de, at »på grund af mycket försenad vår hafva vi nämligen icke kunnat i rätt tid såga de dimensioner som beräknats«, og dette gentages i en senere Skrivelse af 12 s. M.

Efter at Citanterne i Løbet af Maanederne April—Juni (inklusive) havde leveret ialt 20 Vognladninger, skrev de under 6 Juli 1909, samtidig med at de meddelte, hvilke af de indgaaede Ordre, der i den nærmeste Tid kunde effektueres, følgende:

»dock vilja vi påpeka att den mer än 5 veckor försenade timmerflotningen förorsaker oss en del obehag då vi icke i rätt tid fått inberäknadt virke till sågning af dimensionerne«.

I Indstævntes Svarskrivelse af 8 s. M. udtaler de en Beklagelse af, at den sene Tømmerflaadning har sat Citanternes Arbejde noget tilbage, hvortil de skal tage mest muligt Hensyn ved deres Dispositioner, hvilket de allerede skulde have gjort tidligere, om de havde vidst noget mere positivt herom.

I en senere Skrivelse af 21 Juli udtaler Citanterne bl. a.:

»Edra afsändningsorder å 4 vagnar äro noterade, men torde dröja rätt länge med möjlighet af expedition.

Sträjk och blockad vid timmerskiljet här har nu fortgått 3 veckor«, og i en Skrivelse af 24 s. M. udtaler Citanterne:

»På grund af nu rådande blockad samt till den 26 ds. beslutad lockout vid härvarande timmerskiljeställe som synes bli oundviklig så hafva vi nu ej tillgång på mera furuvirke än möjligen inkomma order, till des arbetet återupp toges, men kan ju bli ovisst hurusnart detta sker ock om vi därefter, efter sågning, hinna få virket torrt i år«.

Den 26 s. M. svarede de Indstævnte, at de beklagede Meddelelsen om Udsigterne til en Lockout eller Strike, men de maatte naturligvis bøje sig for den Forsinkelse, en saadan Arbejdsstandsning vilde medføre i Ekspeditionen; men de forstod paa den anden Side ikke, at Standsningen skulde strække længere ud, end Arbejdsnedlæggelsen varede, thi det af dem købte Furuparti maatte jo dog nu allerede være savet for at blive tilstrækkeligt tørt til Hysling i Efteraaret.

Den 29 s. M. skrev Citanterne, at som de tidligere havde meddelt, blev Aarets Flaadningsarbejde forsinket i ca. 6 Uger, og da Tømmeret begyndte at komme frem til Skillestedet ved Mora, opstod der Blokade der, og de havde derfor hidtil ikke faaet noget af Aarets Fyrretømmer til Savværket. Da det derhos syntes troligt, at Standsningen ved Skillestedet kom til at vare adskilligt ind i August, vilde

det blive uvist, om de fik mere tørt Fyr i Aar, end den alt savede, og som muligen med Ombytning af nogle Dimensioner kunde strække til til Opfyldelse af de hidtil indgivne Ordre, hvilket de meget beklagede. Den 30 s. M. svarede de Indstævnte, at de selvfølgelig var beredte til at stille sig saa imødekommende overfor Citanterne som muligt, og de tilføjer: »Om en Annullering af en Del af købte Virke kan vi saaledes under de nuværende Forhold ikke indgaa, men vi haaber ved fælles Imødekommenhed at komme ud over Besværlighederne«.

I Citanternes Svar, dateret 5 August, udtaler de:

»Edert ärade af 30 Juli erkännes jämväl och skola vi rätta oss efter Eder önskan rörande lastningen så mycket det är oss möjligt, dock kan det hända såsom i nuvarande fall att det är knappt om virke så att vi därför icke kunnat få mera på vagnen än som af Eder relaterats«.

I Løbet af Juli Maaned havde Citanterne yderligere leveret 26 Vognladninger. Den 7 August meddelte Citanterne, at der den 4 s. M. var indtraadt Arbejdsstandsning ved deres Savværk, men at de forinden havde opsavet alt, hvad der hidtil var flaadet frem til Savværket af de for Leverancen til de Indstævnte anvendelige Dimensioner, hvorfor de var i Stand til nøjagtigt at angive, hvilke Partier der kunde paa-regnes af de endnu resterende Vognladninger, hvilket derefter nærmere opregnes og opgøres til ialt 31 Vognladninger. Derefter udtales følgende:

»Då arbetsnedläggelsen icke synes upphöra de närmaste dagarne hafva vi alltså ingen utsikt att kunna få sågadt ock torrt något ut-öfver ofvanstående att leverera till Eder på mellanvarande kontrakt utan måste vi härmed, med åberopande af den reservation som finnes i kontraktens 13de punkt, säga Eder att återstoden, på grund af förutrelaterede ledsamma förhållanden som icke ligga i vår makt att hålla kontroll öfver, icke kan af oss levereras till Eder, hvilket vi mycket beklaga«.

Da de Indstævnte under 9 s. M. spurgte, om det var Citanternes Hensigt at fortolke Kontrakten saaledes, at de efter at have leveret ca. 62 Vognladninger og efter fuldendt Levering af de nu opgivne 31 Vognladninger ikke agtede at levere de derefter resterende 77 Vogne, hverken paa et senere Tidspunkt i 1909 eller i Begyndelsen af 1910, med Tilføjende, at de vilde sætte Pris paa et tydeligt Ja eller Nej som Svar, skrev Citanterne under 12 s. M., at de endnu ikke kunde give noget bestemt Svar paa Spørgsmaalet om Fortolkningen af Kontraktens § 13. I en senere Skrivelse af 17 s. M. giver Citanterne imidlertid følgende Svar:

»Åberopande vårt aktningsfulla af 12te ds. få vi härmed, då sträjken tydligen visar sig blifva långvarig och vi alltså icke hafva mera virke att tillgå än hvad vi uppgifvit under den 7de ds., redan nu meddela Eder såsom slutligt svar å Edert ärade af 9de ds. att vi anse sträjken hafva brutit mellanvarande kontraktet med Eder å innevarande års tillverkning och anhålla få emotse Eder bekräftelse på att vi därom äro ense«.

Den 21 s. M. tilskrev de Indstævnte Citanterne, at de udsatte Aftagelsestiden i samme Tidsrum, som Striken varede, men derefter

maatte de paa det bestemteste forlange, at Citanterne opfyldte deres Kontrakt fuldt ud, og hvis dette ikke skete, maatte de købe de resterende Partier for Citanternes Regning til nugældende Priser og debitere Citanterne for Differencen. I en senere Skrivelse af 25 s. M. udtaler de Indstævnte, at de selvfølgelig maa finde sig i den Forsinkelse, der foranlediges af Striken.

Efter en yderligere Korrespondance, hvorunder Parterne fastholdt deres en Gang indtagne Standpunkter, skrev de Indstævnte den 13 September til Citanterne, at de herefter foretog Dækningskøb for Citanternes Regning, da disse ikke leverede de resterende Varer. Den 21 s. M. skriver Citanterne, at Tømmersorteringen nu er begyndt med uorganiseret Mandskab ved Mora Skillested, og at det synes at kunne blive muligt, om Vejret tillader det, at ekspedere noget ud over det tidligere opgivne, og dette fæstnes nærmere i en senere Skrivelse af 1 Oktober derhen, at der under Forbehold af gunstigt Vejr forventes at kunne leveres yderligere 5 à 6 Vogne i Oktober og et lignende Antal i November, men for December kan de ikke udtale sig. Paa denne Henvendelse svarede de Indstævnte under 25 September, at skønt de maatte fastholde, at Citanterne havde brudt Kontrakten, hvorfor de allerede havde indledet Forhandlinger om Dækningskøb, gik de ind paa at modtage, hvad Citanterne endnu maatte levere, men maatte forlange Erstatning for den Del af de 170 Vognladninger, som ikke blev leveret. Under 5 Oktober foreslog de Indstævnte en mundtlig Konference i Stockholm angaaende den foreliggende Tvist, men Citanterne svarede, at det var dem umuligt at møde i Stockholm.

Efter at der foruden 26 Vognladninger i August og 10 i September yderligere i Oktober var leveret 7 Vognladninger, hvorefter der saaledes ialt var leveret 89 Vognladninger, afsluttedes Mellemværendet med, at de Indstævnte den 18 Oktober meddelte Citanterne, at de efter de paa dette Tidspunkt gældende Priser havde et Modkrav for ikke leverede Vognladninger, der androg 5020 Kr. 47 Øre, hvilket Beløb tilligemed en Kasserabat, stor 169 Kr. 63 Øre, altsaa ialt 5190 Kr. 10 Øre, de tilbageholdt ved Betalingen for de i Tiden fra 27 August til 10 September leverede Vognladninger. Citanterne svarede, at de herefter ikke vilde effektuere Resten af de ca. 10 Vognladninger, som tidligere var stillet i Udsigt, hvorefter de Indstævnte i Skrivelse af 1 November meddelte, at deres Fordring paa Godtgørelse for manglende Leverance herefter forøgedes for 6 Vognladninger med 378 Kr. 30 Øre, som de tilligemed Kasserabat: 49 Kr. 61 Øre, fradrog ved Betalingen for de 3 seneste i Oktober leverede Vognladninger.

Siljans Sågverks Aktiebolag har derefter den 31 Juli d. A. her ved Retten, som vedtaget Værneting, inkamineret nærværende Sag, hvorunder de søger Aarhus Trælasthandel, Akts., tilpligtet at betale dem ialt 5576 Kr. 12 Øre, nemlig dels det ovenfor nævnte Beløb, 5190 Kr. 10 Øre, hvoraf fordres Renter 6 pCt. pro anno fra den sidste Fakturas Dato, den 10 September 1909, dels de ovennævnte 378 Kr. 30 Øre + en fra Kasserabattens Udregning hidrørende Differance paa 7 Kr. 72 Øre, eller ialt 386 Kr. 02 Øre, hvoraf ligeledes fordres Renter 6 pCt. pro anno fra den 15 Oktober 1909, alt til Betaling sker.

De Indstævnte procederer til Frifindelse, idet de overfor dette Krav paastaar at have et Tilgodehavende, som de har opgjort saaledes:

2 pCt. Kasserabat af 8481 Kr. 66 Øre	169.63
for lidt krediteret Kasserabat	7.72
Godtgørelse for ikke leverede 81 Vognladninger	5407.95
Ialt	<u>5585.30</u>

At Tømmerflaadingen i det paagældende Foraar har været forsinket, væsentligst som Følge af den sene Snesmeltning, men vel ogsaa i nogen Grad paa Grund af en ved Bielvene Nord for Mora Noret i Foraaret 1909 herskende Strike, kan efter det Oplyste ikke betvivles. Imidlertid vilde denne Forsinkelse ikke i og for sig have berettiget Citanterne til nogen Ophævelse af Kontrakten, og Citanterne har da heller ikke i deres ovenfor citerede Skrivelse af 17 August 1909 henvist hertil, men har der alene anført Striken ved Mora-Norets Skillested som det Forhold, der havde brudt Kontrakten. Idet endnu bemærkes, at en ubetydelig Strike, som fra den 4 til den 9 August 1909 herskede blandt Arbejderne ved Siljans Savværk, maa blive ganske uden Betydning i her omhandlede Henseende, staar alene tilbage det Spørgsmaal, om den af Citanterne i August 1909 foretagne Ophævelse af Kontrakten under Hensyn til sammes § 13 kan anses retfærdiggjort ved den ommeldte Strike ved Mora-Norets Skillested, som efter det i Sagen oplyste begyndte den 30 Juni 1909, og som havde til Følge, at Citanterne ikke fik noget Tømmer hjem gennem Mora-Norets Skillebom fra nævnte Dato og indtil den 7 September s. A., da Arbejdet genoptoges, om end kun med halv Kraft, af Tømmerejerne og deres Kontorpersonale og senere med andre Arbejdsvillige.

Citanterne har paa forskellig Maade søgt at godtgøre, at de i Eftersommeren 1909 manglede det fornødne Tømmer til deraf at kunne tilvirke til Levering i 1909, hvad der ifølge Kontrakten med de Indstævnte paa det Tidspunkt endnu stod tilbage at levere, og at dette skyldtes Striken i Forbindelse med den sene Flaadning af Tømmeret. De har saaledes som Vidne her for Retten ladet føre deres daværende Forvalter, Hr. Dahlmann, der paa væsentlige Punkter har bekræftet Rigtigheden af Citanternes Fremstilling, og de har endvidere fremlagt en Udskrift af et i November 1909 i Sverrig optaget Tingsvidne, mod hvis Gyldighed de Indstævnte forøvrigt har protesteret, samt en den 10 Februar 1911 af 3 af Siljans Funktionærer udstedt Erklæring, hvis Rigtighed den ene af Arresterterne har vedstaaet som Vidne her for Retten.

Selv om det ved det saaledes fremkomne kunde anses godtgjort, at Citanterne i Eftersommeren 1909 har manglet fornødent Tømmer til Opfyldelse af Kontrakten med de Indstævnte, og at denne Mangel har haft Sammenhæng med den ommeldte Strike, maaske i Forbindelse med den sene Flaadning af Tømmeret, og selv om der endvidere bortses fra den Mulighed, at denne Mangel tillige kunde have været en Følge af andre Omstændigheder, f. Eks. af den Maade, hvorpaa Citanterne inden det nævnte Tidspunkt havde disponeret over deres Beholdning af Tømmer fra tidligere Aar, som for en ikke uvæsentlig Del skulde anvendes og ogsaa er anvendt til Opfyldelse af Kontrakten

med de Indstævnte, og selv om det endelig antages, at en Strike af Omfang og Varighed som den her omhandlede vil kunne omfattes af Ordene i Kontraktens § 13, vil der dog ikke kunne gives Citanterne Medhold i deres Paastand.

De i denne Paragraf nævnte Forhold vil nemlig, som ogsaa af de Indstævnte gjort gældende, kun kunne indvirke paa Leveringspligten saa langt og i det Omfang, som det paagældende Forhold indvirker paa Leveringsmuligheden. Da nu det til Opfyldelse af Kontrakten med de Indstævnte bestemte Parti Tømmer paa det Tidspunkt, da Citanterne hævede Kontrakten, var til Stede, idet det henlaa dels ved Skillebommen, dels i Elvene Nord for samme, har Citanterne ikke under Henvisning til Striken været berettigede til helt at frigøre sig for Forpligtelsen til at levere de resterende Vognladninger, men det omhandlede Forhold har kun berettiget dem til at forlange de stipulerede Leveringstider udsat saa længe, indtil de efter Strikens Ophør blev i Stand til at levere kontraktmæssige Varer, hvilket efter det oplyste meget sandsynligt for de sidste Leveringers Vedkommende først vilde være blevet muligt i Løbet af 1910.

Da de Indstævnte i deres Korrespondance med Citanterne, jfr. bl. a. Skrivelsen af 25 Juli 1909, har stillet sig imødekommende paa dette Punkt, og da der endvidere ikke kan gives Citanterne Medhold i den af dem hævdede Forstaaelse af Kontrakten som angaaende deres »Aarsproduktion«, der skulde udelukke Kravet om at faa efterleveret i 1910 den Del af Leverancen, som Citanterne ikke maatte naa at faa leveret i 1909, har Citanterne været uberettigede til at hæve Kontrakten som sket, og de Indstævnte har som Følge deraf været beføjede til at foretage Dækningskøb, med Hensyn til hvis Udførelse der iøvrigt ikke er fremsat nogen speciel Indsigelse, og til at tilbageholde deres herfra hidrørende Tilgodehavende ved Afregningen med Citanterne.

I Henhold til det saaledes anførte vil de Indstævntes Frifindelsespaastand være at give Medhold.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaaet sig tilkendte, vil Citanterne have at godtgøre de Indstævnte med 150 Kr.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Fredag den 4 Februar.

Nr. 365. Højesteretsagfører Dietrichson

mod

Hans Peter Hansen og Anders Peter Pedersen
(Def. Møldrup),

der tiltales for Overtrædelse af Lov af 27 Maj 1908 om Tilsyn med Udførsel af Kød og af Bekendtgørelse af 23 November 1908.

Vordingborg Købstads Politirets Dom af 18 Februar 1915: De Tiltalte Hans Peter Hansen og Anders Peter Pedersen bør bøde henholdsvis 200 Kr. og 100 Kr. til Statskassen og, En for Begge og Begge for En, udrede Sagens Omkostninger. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 9 Juni 1915: Politiretsdommen bør ved Magt at stande. I Salær til Overretssagførerne Oskar Johansen og Rievers betaler de Tiltalte Hans Peter Hansen og Anders Peter Pedersen, En for Begge og Begge for En, 25 Kroner til hver. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Hans Peter Hansen og Anders Peter Pedersen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Dietrichson og Møldrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Under nærværende fra Vordingborg Købstads Politiret hertil indankede Sag er Slagter Hans Peter Hansen af Nyraad og Mursvend Anders Peter Pedersen af Bakkebølle sat under Tiltale for Overtrædelse af Lov Nr. 245 af 27 Maj 1908 om Tilsyn med Udførsel af Kød m. m. og af Bekendtgørelse Nr. 256 af 23 November s. A.

Tiltalte Hansen er født den 21 August 1872 og har under 15 Oktober 1913 til Vordingborg søndre Birks Politiprotokol for Overtrædelse af fornævnte Lov og Straffelovens § 257 vedtaget med Gentagelsesvirkning en Bøde til Statskassen paa 100 Kr.

Tiltalte Pedersen er født den 14 Juni 1880 og anset ved Stubbe-købing Herreds Ekstrarets Dom af 24 Maj 1899 i Medfør af Straffelovens § 253 med Fængsel paa Vand og Brød i 2 Gange 5 Dage og ved St. Thomas og St. Jans Politirets Dom af 16 November 1911 for Tyveri med Fængsel paa Vand og Brød i 7 Gange 48 Timer.

Sagens Omstændigheder er efter de Tiltaltes med det Oplyste stemmende Tilstaaelse følgende:

Den 15 August 1914 solgte Gaardejer Christian Pedersen af Græsbjerg Tiltalte Hansen en ca. 5 Maaneder gammel Gris, som han samme Dag, da den pludselig var bleven syg, idet den laa og sprællede og ikke kunde rejse sig op — efter hans Mening rimeligvis af Forstop-pelse som Følge af Fodring med tør Rugskraa — havde stukket ihjel

med en Kniv, uden at der var kommet Blod af den. Han gjorde forinden Salget Tiltalte Hansen, om hvem han vidste, at han købte selvdøde Kreaturer til Afkogning, bekendt med de nævnte Forhold vedrørende Grisen, som han derpaa solgte for 5 Kr. — medens den efter hans Mening som rask vilde have været ca. 50 Kr. værd — idet han gik ud fra, at Grisen ikke skulde bruges til Menneskeføde, men til Afkogning, hvad Tiltalte Hansen efter sin Forklaring forstod. Efter at have faaet Grisen hjem skar Tiltalte Hansen den op, hvorved han konstaterede, at Blodet havde samlet sig inde i den, hvad der efter hans Forklaring skyldtes, at Gaardejer Pedersen ikke havde slagtet den paa rette Maade, men »gennemstukket« den. Og da Tiltalte Hansen ikke fandt noget Tegn paa Sygdom i Grisen, besluttede han sig til at anvende den i sin egen Husholdning, hvorefter han slagtebehandlede den.

Den følgende Morgen kom Tiltalte Pedersen, der paa den Tid var Deltager i Tiltalte Hansens Slagterforretning, der dog lededes af Hansen, tilstede i Hansens Hjem, og da Tiltalte Pedersen nu hørte om Tiltalte Hansens Køb af Grisen og de nærmere Omstændigheder herved, gjorde han Fordring paa Halvdelen af den, idet han angav, at han havde lovet en halv Gris til en Kunde samme Dag.

Tiltalte Pedersen »tror« efter sin Forklaring, at Tiltalte Hansen, hvad denne imidlertid har benægtet Rigtigheden af, da udlod sig med, at han vilde sende Kødet til København.

Begge de Tiltalte kørte derpaa for at faa Grisen stemplet til Vordingborg, hvor Tiltalte Pedersen henvendte sig til Dyr læge Lund, hvem han foreviste Grisen efter hans Forklaring med Organerne, dog løse, men hvem han ikke meddelte noget om, at der havde været Noget i Vejen med Grisen, inden den blev slagtet. Grisen blev af Dyr lægen, der hævder ikke at have faaet Organerne forevist, stemplet med 1ste Klasses Stempel.

Tiltalte Hansen overlod derpaa Tiltalte Pedersen for 2 Kr. 50 Øre Halvdelen af Grisen, der vejede ca. 60 Pund, hvilken Halvdel Tiltalte Pedersen samme Dag vil have solgt for 55 Øre pr. Pund til en Skipper, der ikke har kunnet findes.

Den anden Halvdel anvendte Tiltalte Hansen dels i sin egen Husholdning, dels til Foræring til hans Svigerfader, hvem han gjorde bekendt med de nærmere Omstændigheder ved Grisens Erhvervelse, og som anvendte Flæsket i sin Husholdning, uden at det mærkedes, at der var Noget i Vejen med Kødet.

De Tiltalte har for deres Frifindelse hævdet, at de ikke har forset sig ved det skete Salg af den ene Halvdel af Grisen, idet den af Dyr lægen foretagne Stempling maatte erstatte den i fornævnte Lovs § 4 foreskrevne særlige Attest fra en Dyr læge.

Der kan imidlertid ikke gives de Tiltalte Medhold heri.

For det af de Tiltalte udviste Forhold ved under de saaledes foreliggende Omstændigheder at sælge den ene Halvdel af Grisen er de ved Politiretsdommen rettelig for Overtrædelse af § 4 i oftnævnte Lov, jfr. Landbrugsministeriets fornævnte Bekendtgørelse Nr. 256 af 23 November 1908, i Medfør af bemeldte Lovs § 6 anset med Statskassen tilfaldende Bøder, der findes passende bestemt for Tiltalte Han-

sens Vedkommende til 200 Kr. og for Tiltalte Pedersens Vedkommende til 100 Kr.

Da derhos Dommens Bestemmelser om Sagens Omkostninger, som det er paalagt de Tiltalte in solidum at udrede, tiltrædes, vil Politiretsdommen i det Hele være at stadfæste.

Nr. 426. Legatbestyrelsen for Frederik, Elisabeth og Birgitte Graaes Familielegat, fhv. kgl. Fuldmægtig F. G. I. Graae og Hustru Thygine, f. Lund (Henriques)

mod

Frøken Helga Graae (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Indstævntes Krav paa en Portion af et Familielegat.

Frederiksberg Birks ordinære Rets Dom af 29 Januar 1915: De Indstævnte, Legatbestyrelsen for »Frederik, Elisabeth og Birgitte Graaes Familielegat«, fhv. kgl. Fuldmægtig F. G. I. Graae og Hustru, Thygine Graae, f. Lund, bør til Citantinden, Frøken Helga Graae, betale 50 Kr. med Renter 5 pCt. aarlig fra den 23 Maj 1914, til Betaling sker, men bør iøvrigt for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 12 Juli 1915: De Appellindstævnte, Legatbestyrelsen for »Frederik, Elisabeth og Birgitte Graaes Familielegat«, fhv. kgl. Fuldmægtig F. G. J. Graae og Hustru, Thygine, f. Lund, af Frederiksberg, bør til Appellantinden, Frøken Helga Graae, der fremdeles bør nyde den hende efter fornævnte Fundats § 8 tillagte Portion af Frederik, Elisabeth og Birgitte Graaes Familielegat, betale 50 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 23 Maj 1914, til Betaling sker, men bør iøvrigt for hendes Tiltale i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger for begge Retter ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Saaledes som Sagen foreligger for Højesteret, er der kun Spørgsmaal om Indstævntes Ret til vedblivende at oppebære den Legatportion stor 100 Kroner, som ved den appellerende Legatbestyrelses Skrivelse af 14 December 1910 er tillagt hende aarlig efter Bestemmelserne i Fundatsen af 20 Maj 1903 § 8, men som Legatbestyrelsen senere har inddraget.

Den anførte Fundatsbestemmelse, ifølge hvilken Legatportionerne, med en Undtagelse, der er uden Betydning for denne Sag, bortgives »indtil videre«, giver Legatbestyrelsen Ret til at inddrage en i Henhold til Bestemmelsen tilstaaet Legatportion, og Indstævnte har ikke i Indholdet af den ovennævnte Skrivelse eller i det iøvrigt Foreliggende haft Føje til at gaa ud fra, at hun ved Tildelingen af den heromhandlede Portion havde opnaaet en af Legatbestyrelsens Skøn uafhængig Ret til at forblive i Nydelsen af denne.

Birketingsdommen vil derfor efter Legatbestyrelsens Paa-stand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten og for Højesteret findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Birketingsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsover- samt Hof- og Stadsretten og for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte, Frøken Helga Graae, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Kodiciel af 14 September 1895 bestemte Søstrene Elisabeth og Birgitte Graae bl. a., at en Del af deres Bo ved den Længstlevendes Død skulde tilfalde et efter dem og deres tidligere afdøde Broder Frederik opkaldt Familielegat. Ifølge § 5 i en af de nævnte Søstre samme Dag oprettet Fundats for dette Legat skulde Legatets Indtægter uddeles i Portioner paa 100, 200, 300 og 400 Kr. om Aaret, og ifølge § 8 skulde Legatet »ordentligvis« bortgives »for den Paagældendes Livstid, men fortabes, naar Legatnyderen enten paa Grund af forandrede Livsvilkaar ikke længere kan anses trængende til Understøttelse eller ved et vedblivende usædeligt Levnet gør sig uværdig til at nyde Legatet«. Som Legatbestyrelse indsatte Søstrene ved Fundatsen deres Brodersøn, fhv. kgl. Fuldmægtig F. G. J. Graae — hvem de ved forannævnte Kodiciel ogsaa havde indsat som executor testamenti i Boet efter den længstlevende af dem — og hans Hustru, Thygine, født Lund, og tillagde ved Fundatsens § 16 Førstnævnte »fuld Ret« til, saafremt han senere maatte ønske det eller anse det for nødvendigt, yderligere at føje et Tillæg til Fundatsen. »sigtende til Legatkapitalens Bevarelse eller til Sikring af Legatets Virksomhed efter de givne Regler«.

Ved Kodiciel af 12 Januar 1896 bestemte Søstrene bl. a., at der ved den første Uddeling af det nysnævnte Legat skulde tillægges Appellantinden, Frøken Helga Graae, en Portion paa 300 Kr. aarlig, og gav endvidere Legatbestyreren Ret til, saafremt hun senere maatte trænge til mere, at tilstaa hende yderligere 100 Kr. om Aaret. Fremdeles indeholdt denne Kodiciel følgende Bestemmelse:

»Skulde der, medens de 3 første af os til Bestyrelse af Familielegatet designerede er i Live opstaa Tvivlsspørgsmaal om Forstaaelse af en Bestemmelse i Fundatsen for det nævnte Legat, afgør Legatbestyreren Spørgsmaalet, uden at der kan rekureres til Domstolene med Hensyn til hans Afgørelse. De af os indsatte executores testamenti skal ligeledes kunne afgøre ethvert Spørgsmaal angaaende Fortolkning af samtlige vore Testamenter med tilhørende Kodiciiler uden Rekurs til Domstolene.«

I Henhold til § 16 i Fundatsen af 1895 og en Fuldmægtig Graae af den længstlevende af Legatstifterinderne den 19 Februar 1903 meddelt Fuldmagt til »for mig og paa mine Vegne at give Fundatsen dens endelige Form« oprettede Fuldmægtig Graae under 20 Maj 1903 en Fundats for »Frederik, Elisabeth og Birgitte Graae's Familielegat«, hvorved nogle mindre Ændringer foretoges i Fundatsen af 1895. Medens dennes § 5 optoges uforandret, fik saaledes § 8 følgende Affattelse i Stedet for den ovenfor citerede:

»Legatportionerne bortgives — med den i § 5 omhandlede Undtagelse — »indtil videre«; men ordentligvis bør den, hvem en saadan Portion er tillagt, beholde den for sin Livstid, medmindre . . .«

Ved første Uddeling af det saaledes oprettede Legat tillagdes der Appellantinden 500 Kr. aarlig. I Kommunikationskrivelsen — af 14 December 1910 — betonedes det, at 300 Kr. tillagdes hende i Henhold til Bestemmelserne i Frøkerne Graaes Testamente — hvorved sigtedes til Kodiciillen af 1896 — at 100 Kr. tillagdes hende yderligere »efter Bestemmelserne i Fundatsen af 20 Maj 1903 § 8« »med den Ret, der i fornævnte Testamente er givet Legatbestyrelsen«, og at 100 Kr. endelig vilde blive udbetalte hende »udenfor og imod de givne Bestemmelser i Testament og Fundats« »efter den af Frøken Birgitte Graae med Reservation givne Tilladelse« under al Reservation fra Legatbestyrelsens Side, ogsaa med Hensyn til eventuel Tilbagebetaling af udbetalte Beløb, saafremt der fra nogen Side maatte blive gjort Indsigelse eller fremkomme Reklamationer.

Under Henvisning til en paa Legatregnskabet af vedkommende Revision gjort Antegnelse om, at der manglede fundatmæssig Hjemmel til at tilstaa Appellantinden højere Beløb end 400 Kr. aarlig, blev der i Juni Termin 1913 kun udbetalt hende 200 Kr., og i December Termin s. A. nedsattes Udbetalingen til 150 Kr., idet Legatbestyrelsen meddelte hende, at nogen Udbetaling til hende af Legatmidler udover den hende testamentarisk sikrede Portion af 300 Kr. aarlig fremtidig ikke vilde finde Sted.

Idet Appellantinden gør gældende, at de Appelindstævnte, Legatbestyrelsen for det oftnævnte Legat, fhv. kgl. Fuldmægtig F. G. J. Graae og Hustru, Thygine, f. Lund, af Frederiksberg, har været uberegtigede til at foretage disse Nedsættelser af den hende tilstaaede Portion, har hun under denne Sag i første Instans ved Frederiksberg Birks ordinære Ret paastaaet de Appelindstævnte tilpligtede at betale hende 150 Kr. som Rest paa den hende for Aaret 1913 tilkommende Portion med Renter 5 pCt. pro anno fra Forligsklagens Dato den 23 Maj 1914.

De Appelindstævnte paastod principalt Sagen afvist i Henhold til

den ovenfor citerede Bestemmelse i Kodificillen af 1896 og sig tillagt Kost og Tæring. Subsidiært procederede de til Frifindelse.

Ved Underrettens Dom af 29 Januar 1914 ansaas de Appelindstævnte — idet Legatportionerne antoges tillagte for et Aar ad Gangen — uberettigede til at nedsætte en Portion for en enkelt Termins Vedkommende og tilpligtedes derfor at betale Appellantinden 50 Kr. pr. December Termin 1913 med Renter heraf, som paastaet, medens de iøvrigt frifandtes for Appellantindens Tiltale. Sagens Omkostninger, som begge Parter havde paastaet sig tilkendt, hævdedes.

For Overretten gentager Appellantinden sin i første Instans nedlagte Paastand, medens de Appelindstævnte procederer til Underrettsdommens Stadfæstelse. Begge Parter paastaar sig endvidere tillagt Appellsagens Omkostninger.

Forsaavidt angaar den Appellantinden ved den ovennævnte Skrivelse af 1910 under Reservation tillagte Lod, anfører Appellantinden, at den længstlevende af Legatstifterinderne, Frk. Birgitte Graae, har givet Samtykke til den herved fremkommende Forhøjelse af hendes Portion. Hertil kan imidlertid intet Hensyn tages, allerede fordi Rigtigheden af dette Anbringende ikke mod de Appelindstævnets Benægtelse er godtgjort.

Hvad angaar den anden Lod paa 100 Kr., hvorom Striden drejer sig, er denne Lod tillagt Appellantinden i Henhold til § 8 i Fundatsen af 1903, og Legatbestyrelsen støtter sin Berettigelse til at have frataget Appellantinden denne Lod paa Ordene i nævnte § 8, at Legatportionerne bortgives »indtil videre«. Umiddelbart derefter bestemmes det imidlertid i Fundatsen, »men ordentligvis bør den, hvem en saadan Portion er tillagt, beholde den for sin Livstid, medmindre« o. s. v., og ligesom det vistnok kan anses som Sædvane ved saadanne velgørende Legater, at vedkommende Legatnyder beholder Legatet for sin Livstid, medmindre Vedkommende af i Fundatsen foreskrevne Grunde forbyder Retten til samme, saaledes findes Appellantinden efter Legatbestyrelsens Skrivelse af 14 December 1910 at have haft al Føje til at antage, at det hende efter nævnte Fundats § 8 tillagte Legat tilkom hende for Livstid, medmindre hendes Livsvilkaar forandredes eller hun paa Grund af andet Forhold forbrød Retten til Legatet. Da Legatbestyrelsen nu ikke har oplyst, at der foreligger saadanne Grunde til at fratage Appellantinden det hende en Gang tillagte Legat, findes den at have manglet Berettigelse til at berøve hende den ommeldte Legatportion, og Appellantindens Paastand om at kendes berettiget til vedblivende at opbære denne Legatportion, og at der saaledes for December Termin 1913 tilkendes hende 50 Kr. af Legatet, vil herefter være at tage til Følge.

Den indankede Dom, ved hvilken Appellantinden, som anført, kun er kendt berettiget til for December Termin 1913 at opbære et Legatbeløb af 50 Kr., vil i Overensstemmelse hermed være at forandre, medens Dommens Bestemmelser om Sagens Omkostninger vil kunne tiltrædes.

Sagens Omkostninger her for Retten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Nr. 518. Højesteretssagfører Dietrichson

mod

Anton Andreas Olesen (Def. Bache),

der tiltales for Falsk.

Kriminal- og Politirettens Dom af 21 December 1915: Arrestanten Anton Andreas Olesen bør straffes med Forbedringshusarbejde i 1 Aar og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Johansen og Carlsen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Tiltaltes Forklaring om, at han ikke, da han fik Checkens Paalydende udbetalt, havde til Hensigt at bruge Beløbet, maa forkastes, og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte Anton Andreas Olesen til Højesteretssagførerne Dietrichson og Bache 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Anton Andreas Olesen, der tiltales for Falsk, er født den 6 Juli 1894 og tidligere ved Dom anset: ved nærværende Rets Dom af 23 August 1913 efter Straffelovens § 228, jfr. midlertidig Straffelov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 60 Dage og ved nærværende Rets Dom af 29 December 1914 efter Straffelovens § 253, jfr. Lov af 1 April 1911 § 13, med Fængsel paa sædvanlig Fangekost i 40 Dage.

Ved Arrestantens Tilstaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han har gjort sig skyldig i følgende Forhold:

Arrestanten, der i ca. 3 Maaneder havde arbejdet hos Cyklehandler Laurits Harboe Olsen, Wesselsgade Nr. 4, blev den 23 Juli d. A. af denne bemyndiget til at forevise og eventuelt for en Købesum af 150 Kr. sælge en Motorcykle til Kelner Jensen, Beværtningen Fredensgade Nr. 7, saaledes at Arrestanten skulde have 25 Kr. i Provision. Arrestanten indfandt sig samme Dag ved Middagstid med Motorcyklen i nævnte Beværtning, men da han ikke traf Jensen, gik han, der var interesseret i Provisionen, til Nøhrmanns Auktionsforretning,

Gl. Mønt Nr. 4, indsatte her uden at have nogen Bemyndigelse dertil Cyklen til Salg gennem Auktionsforretningen og modtog samtidig som Forskud paa Købesummen en Check, stor 75 Kr., paa den danske Landmandsbank, Hypotek- og Vekselbanks City-Afdeling, udstedt til Harboe Olsen, idet han urigtig foregav at være bemyndiget af Harboe Olsen til at modtage dette Beløb. Med Checken begav han sig til Landmandsbankens Cityafdeling, hvor han falskelig skrev Navnet Harboe Olsen, Vesselsgade Nr. 4, som Kvittering paa Checkens Bagside og modtog derpaa ved Kassen Checkens Paalydende, 75 Kr., som han var klar over, at Banken udbetalte ham i Tillid til Kvitteringens Ægthed, og som han derefter har brugt til egen Fordel, efter hans Forklaring dog efter en først efter Modtagelsen af Beløbet tagen Bestemmelse.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 268 efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 1 Aar.

Nr. 238. Sogneraadet for Rø Kommune (Winther efter Ordre)

mod

Lærer **Sommer** (Bache efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om en Lærer og Kirkesangers Fritagelse for at svare Bidrag til en selvejende Kirke.

Bornholms nordre Herreds Fogedrets Kendelse af 22 Oktober 1913: Den foranførte Udpantningsforretning ophæves.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 28 September 1914: Den paaankede Fogedkendelse bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Der tillægges Overretts-sagførerne Olivarius og Rievers i Salær hver 30 Kr., der udredes af det Offentlige. Intet Stempelforbehold her for Retten.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Højesteret findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten, Sogneraadet for Rø Kommune, 2 Kroner.

I Salarium for Højesteret tillægges der Højesterets-sagførerne Winther og Bache hver 100 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at der ved den af Appellanterne, Sogneraadet for Rø Kommune, foranstaltede Ligning til den selvejende Rø Kirke for Aaret 1912—13 var paalignet Appelindstævnte, Lærer Sommer af Rø, der er Lærer og Kirkesanger i Rø, et Beløb, som for Skatteaarets første Halvdel udgjorde 5 Kr. 4 Øre, undlod Appelindstævnte at betale dette Beløb efter Forfaldstid, idet han — i Overensstemmelse med hvad Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsnet havde udtalt i Anledning af en af ham desangaaende fremsat Forespørgsel — forment, at han med Urette var inddraget under Ligningen, og der blev derefter den 27 Januar 1913 af vedkommende Sandemand gjort Udpantning hos Appelindstævnte for Beløbet. Den saaledes foretagne Udpantningsforretning blev imidlertid efter dernæst stedfunden Procedure ved Bornholms nordre Herreds Fogedret ophævet ved en af Fogden den 22 Oktober s. A. afsagt Kendelse.

Efter erhvervede Summa- og Oprejsningsbevillinger af 20 April 1914 har Appellanterne, hvem der endvidere er meddelt Bevilling til fri Proces, ved Stævning af 14 Maj s. A. indbragt Sagen her for Retten, hvor de har paastaet Fogedkendelsen underkendt og den stedfundne Udpantning stadfæstet, hvorimod Appelindstævnte, hvem der ligeledes er meddelt Bevilling til fri Proces, har procederet til Fogedkendelsens Stadfæstelse. Hver især af Parterne har derhos paastaet Modparten tilpligtet at udrede Sagens Omkostninger efter Reglerne for beneficerede Sager, derunder Salær til deres beskikkede Sagfører, idet disse Salærer i hvert Fald paastaas udredede af det Offentlige.

Det maa antages, at den af Appellanterne foranstaltede Ligning er foretaget til Afdrag paa og Forrentning af tvende Laan, optagne i Henhold til Bestemmelsen i Danske Lov 2—22—64, hvorefter Kirkens Forsvar, naar Kirken ej med sine egne Indkomster kan hjælpes, skal overveje, ved hvad Middel den hjælpes kan, om de andre Kirker, som er under hans Tilsyn, kunde komme den til Hjælp med Laan og Forstrækning, eller om den kan hjælpes ved Sognemændenes Tilskud. Striden mellem Parterne drejer sig om, hvorvidt Appelindstævnte kan henregnes under »Sognemændene« i Rø Kommune og følgelig med Rette er inddraget under Ligningen, eller om dette ikke er Tilfældet.

Medens nu Appellanterne har anbragt, at der savnes Føje til i denne Forbindelse ikke at anse Appelindstævnte indbefattet under »Sognemændene« eller nu »Menigheden«, jfr. Lov om Kirkesyn m. m. af 19 Februar 1861 § 25 og Lov 19 Januar 1863 § 2, gør Appelindsævnte paa sin Side derimod gældende, at ligesom det ved Højesteretsdom af 22 Marts 1892 er statueret, at vedkommende Sogne-

præst ikke er pligtig til at deltage i et Tilskud til Kirken som det ommeldte, saaledes maatte dette ogsaa være Tilfældet med Degnene efter den Maade, hvorpaa Danske Lov i flere Henseender har ligestillet disse med Sognepræsterne, og at det ikke kan gøre nogen Forandring heri, at Degnekaldene paa Landet er blevet nedlagte i Henhold til Anordning for Almueskolevæsenet paa Landet af 29 Juli 1814 § 3, idet Degnens Forretninger ifølge samme Anordnings Bilag A § 32 overgik til de Skolelærere, der tillige er Kirkesangere, og Appelindstævnte ved Siden af sin Bestilling som Skolelærer har særskilt Kaldsbrev og Kollats som Kirkesanger, i hvilken Egenskab han ogsaa oppebærer særskilte Indtægter svarende til de tidligere Degnes.

Det kan nu vel ikke paa Forhaand antages, at ogsaa Degnen skulde være undtaget fra »Sognemændene« eller »Sognefolket« i alle de Tilfælde, hvor disse hinanden nærstaaende Ord i Danske Lov anvendes paa en Maade, der viser, at Præsten ikke omfattes deraf; men i flere Tilfælde omtaler Danske Lov dog »Degn« eller »Sædedegnen« i Forhold til »Sognefolket« eller »Sognemændene« paa en Maade, der viser, at han ikke er medindbefattet under disse, saaledes Danske Lov 1—2—16 og 2—15—5, ligesom det ogsaa af Indholdet af Danske Lov 2—22—39 og 73 samt 2—16—8 fremgaar, at Ordet »Sognemændene« og »Sognefolket« her er brugt i en Betydning, der ikke omfatter Degnen. Naar nu henses hertil samt til den Stilling, Degnen ifølge Danske Lov 2—15 indtog til Tjenesten i Kirken, findes det at maatte antages, at Ordet »Sognemændene« i Danske Lov 2—22—64 er brugt i en Betydning, der — ligesom det ikke omfatter Præsten — saaledes ej heller indbefatter Degnen, og at denne derfor efter Danske Lov ikke har været pligtig til at deltage i Tilskud til Kirken. I den saaledes trufne Ordning findes det ikke at have medført nogen Forandring, at Degnekaldene paa Landet er bleven nedlagte ved den ovennævnte Skoleordning af 29 Juli 1814 § 3, idet Degneembedernes Forretninger ved samme Anordnings Bilag A § 32 i alt væsentligt er henlagte til den som Kirkesanger ansatte Skolelærer — hvilken Stilling Appelindstævnte indtager — og det ej heller findes at kunne antages, at de ovennævnte Love af 19 Februar 1861 § 25 og 19 Januar 1863 § 2 ved at benytte Udtrykket »Menigheden« i Stedet for »Sognemændene« har tilsigtet nogen Forandring med Hensyn til Omraadet for den Kreds af Personer, der er pligtige at udrede Bidrag til Kirken.

Som Følge heraf maa det billiges, at den ommeldte Udpantningsforretning er blevet ophævet ved den indankede Fogedkendelse, og denne Kendelse vil saaledes være at stadfæste.

Sagens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne at burde ophæves, hvorhos der vil være at tillægge de henholdsvis for Appellanterne og Appelindstævnte beskikkede Sagførere, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær hver 30 Kr., som udredes af det Offentlige.

Mandag den 7 Februar.

Nr. 86. Sagfører **M. P. Madsen** (Selv)

mod

Ingeniørforretningen „**Lux**“ (Winther),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Skyld til Indstævnte.

Odense Købstads ordinære Rets Dom af 17 August 1914: Indstævnte, Sagfører M. P. Madsen, bør til Citanterne, Ingeniørforretningen »Lux«, Brostrøm, Nepper & Brostrøm, betale de paastævnte 450 Kr. med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 7 Februar 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger med 40 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Ved Odense Købstads Fogedrets Dekret af 9 September 1914 blev der givet Indstævnte Udlæg til Forauktionering for et Beløb af 554 Kr. 79 Øre i et Appellanten tilhørende Flygel.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 23 November 1914: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Den paa-ankede Udlægsforretning ophæves for saa vidt angaar et Beløb af 6 Kr. 10 Øre, men bør iøvrigt ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at der ikke imod Indstævntes Protest kan tages Hensyn til forskellige af Appellanten for Højesteret uden Lijemmel fremførte nye Anbringender og Paastande. Efter forskellige Højesteret foreliggende Skrivelser fra Indstævnte maa der gaas ud fra, at der kun skulde afdrages 75 Kroner kvartalsvis for begge de i den indankede Dom omtalte Diktafoner, og der maa derfor gives Appellanten Medhold i, at der ved Sagens Anlæg af forfaldne Afdrag kun var til Rest Afdragene pr. 1 November 1913 og 1 Februar 1914 paa tilsammen 150 Kroner. Herefter og idet Indstævnte, der efter Proceduren maa antages at have tilstillet Appellanten Provisionsnotaer over de inden Sagens Anlæg skete Salg, maa anses at have opfyldt sin Regnskabspligt, vil Appellanten kun være at dømme til at betale Indstævnte 150 Kroner med Renter, hvorhos Udlægsforretningen alene vil kunne stadfæstes for dette Beløb, men iøvrigt vil være at ophæve.

Processens Omkostninger for alle Retter vil være at op-hæve.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Sagfører M. P. Madsen, bør til Indstævnte, Ingeniørforretningen »Lux«, betale 150 Kroner med Renter 5 p. C. aarlig fra den 5 Februar 1914, indtil Betaling sker, og bør den ovennævnte Udlægsforretning, forsaavidt angaar detnævnte Beløb med Renter, ved Magt at stande, men iøvrigt være ophævet. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Appellanten og Indstævnte hver 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under nærværende Sag har de Appelindstævnte, Ingeniørforretningen »Lux«, i første Instans ved Odense Købstads ordinære Ret paastaet Appellanten, Sagfører M. P. Madsen i Odense, dømt til Betaling af 450 Kr., som han skal skyldte dem for forfaldne Afdrag paa Købesummerne for to ham leverede Diktafoner, A og B, m. v. tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 5 Februar 1914, og Sagens Omkostninger. Appellanten paastod sig frifunden, i alt Fald for Tiden, med Tillæg af Sagens Omkostninger, men da de Appelindstævntes Paastand er tagen til Følge ved Underrettsdommen, saaledes at Sagens Omkostninger er bestemt til 40 Kr., har Appellanten nu ved Stævning af 31 August 1914 indanket Sagen her for Retten, hvor han har gentaget sin Frifindelsespaastand, hvorhos han har nedlagt nogle subsidiære Paastande. I Forbindelse hermed har Appellanten paaanket til Ophævelse, i alt Fald for saa vidt angaar et Beløb af 6 Kr. 10 Øre, en af Fogden i Odense Købstad den 9 September 1914 til Opfyldelse af Underrettsdommen hos ham foretagen Eksekutionsforretning, hvorved der for et Beløb af ialt 554 Kr. 79 Øre er givet de Appelindstævnte Udlæg til Forauktionering i et ham tilhørende Flygel. Appellanten har derhos paastaet sig tilkendt Appelsagens Omkostninger. De Appelindstævnte har, skønt lovlig varslede, ikke givet Møde for Overretten.

Det fremgaar af Proceduren, at Appellanten ved Slutseddell af 26 April 1912 afkøbte de Appelindstævnte en A Diktafon for en Pris af 500 Kr., der skulde betales i Afdrag à 75 Kr. hvert Kvartal, første Gang den 1 Majs. A. I Slutseddelen bestemtes derhos, at Appellanten for de Diktafoner, som de Appelindstævnte i Løbet af et vist Tidsrum solgte i Odense, skulde have en Provision af 5 pCt. af Købesummerne, hvilken Provision skulde godskrives ham kvartalsvis. Endvidere fremgaar det af Proceduren, at de Appelindstævnte nogen Tid senere — som det maa antages den 20 September 1912 — solgte Appellanten en B Diktafon for 425 Kr., der skulde betales afdragsvis paa samme Maade som Betalingen for A Diktafonen.

Forsaavidt nu Appellanten har villet gøre gældende, at det efter de saaledes indgaaede Handeler var Mening, at han efter at have købt B Diktafonen vedblivende kun skulde afdrage ialt 75 Kr. pr.

Kvartal, og at der derfor ikke ved Sagens Anlæg resterede forfaldne Afdrag til et saa stort Beløb som af de Appelindstævnte indtalt, maa denne Indsigelse efter det Foreliggende anses at savne al Føje.

Appellanten har dernæst hævdet, at de Appelindstævnte har solgt flere Diktafoner i Odense end der paa en af dem fremlagt Opgørelse er godskrevet ham Provision for, men da der ikke kan antages i Anledning af den Appellanten tilsagte Provision at paahvile de Appelindstævnte nogen videregaaende Regnskabspligt overfor ham, og da Appellanten Intetsomhelst har oplyst til Bestyrkelse af sit nævnte Anbringende, vil der intet Hensyn kunne tages til samme, ligesom det maa blive uden Betydning, hvad Appellanten iøvrigt har anført til Støtte for sin Frifindelsespaastand.

Det maa herefter billiges, at Appellanten ved Underretsdommen er tilpligtet at betale det paastævnede Beløb med Renter som anført, og da det ligeledes maa have sit Forblivende ved Underretsdommens Bestemmelse om Sagens Omkostninger, vil Dommen være at stadfæste.

Til Støtte for sin Paastand om Udlægsforretningens Ophævelse har Appellanten paaberaabt sig, at Underretsdommen paa det Tidspunkt, da Forretningen afholdtes, var paaanket ved den ovennævnte Appelstævning af 31 August 1914, men da han har erkendt, at Stævningen, som ikke var forkyndt for de Appelindstævnte, ikke blev fremlagt eller forevist under Forretningen, vil den nævnte Paastand være at forkaste.

Ved den under Fogedforretningen stedfundne Opgørelse af de Appelindstævnets Fordring er der for Underretsdommens Forkyndelse beregnet et Gebyr af 1 Kr. 66 Øre, hvorhos den Sagfører, der gav Møde for de Appelindstævnte, og som ses herfor at have beregnet sig et Salær af 25 Kr., endvidere har beregnet sig et Honorar af 10 Kr. for Affattelse af Rekvisitionen til Fogedretten, hvilket Honorar Appellanten har paastaaet nedsat til 5 Kr. Da Honoraret findes passende at kunne bestemmes som af Appellanten paastaaet, samt da der maa gives ham Medhold i, at Gebyret for Underretsdommens Forkyndelse ifølge Sportelreglementets § 146 kun burde have været beregnet med 56 Øre, vil Udlægsforretningen efter Appellantens i saa Henseende subsidiært nedlagte Paastand være at ophæve for saa vidt angaar et Beløb af 6 Kr. 10 Øre.

Sagens Omkostninger for Overretten ville være at ophæve.

Nr. 150 og 280. Fodermester **P. Pedersen Vitting** (Henrique efter Ordre)

mod

Gaardejer **Chr. Therkildsen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om en Afskedigelses Lovlighed m. v.

Rougsø og en Del af Sønderhald Herreds Politirets Dom af 27 Januar 1914: Indklagede, Gaardejer Chr. Therkildsen af

Hollandsbjerg, bør til Klageren, Fodermester P. Pedersen Vitting, sammesteds, betale 625 Kr. og Sagens Omkostninger med 74 Øre. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Rougsø og en Del af Sønderhald Herreds ordinære Rets Dom af 9 Juni 1914: Indstævnte, Gaardejer Chr. Therkildsen af Hollandsbjerg, bør til Citanten, Fodermester Peter Pedersen Vitting, sammesteds, betale 100 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 28 August 1913, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 16 November 1914: Forsaavidt angaar den af Indstævnte, Fodermester P. Pedersen Vitting, nedlagte Paastand om, at Appellanten, Gaardejer Chr. Therkildsen, tilpligtes at levere ham en Gris paa 250 Ø eller at betale ham 100 Kr., afvises Sagen fra Politiretten. Iøvrigt bør Appellanten for Indstævntes Tiltale i denne Sag fri at være. I Sagsomkostninger for Politiretten betaler Appellanten til Indstævnte 74 Øre, hvorimod Indstævnte i Sagsomkostninger for Overretten til Appellanten betaler 50 Kr. Til Justitskassen bøder Appellanten 8 Kr. Der tillægges Indstævntes beskikkede Sagfører for Overretten, Overretssagfører Dahl, i Salær 40 Kr., der udredes af det Offentlige. De idømte Sagsomkostninger og den idømte Bøde udredes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 15 Februar 1915: Appellanten, Gaardejer Chr. Therkildsen, bør for Tiltale af Appelindstævnte, Fodermester P. Pedersen Vitting, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

Ved kongelig Bevilling af 4 Maj 1915 er det tilladt Appellanten under Appellen for Højesteret at forene den af ham mod Indstævnte anlagte, af Landsoverretten den 15 Februar s. A. paadømte Sag med den ved denne Ret under 16 November 1914 paadømte Sag mellem de samme Parter, saaledes at disse Sager procederes og paakendes under Et.

Efter Indholdet af de i Dommen af 16 November 1914 ommeldte Paategninger, hvormed Forligsklagen af 30 November 1912 er forsynet, maa der gaas ud fra, at ikkun Indstævnte er udebleven fra det til den 13 December næstefter berammede Forligsmøde, men at derimod Appellanten har indfundet sig til dette, og da den for Landsoverretten fremlagte Erklæring angaaende dette Punkt ikke giver tilstrækkelig Føje til at antage Andet, burde den ved Dommen skete Afvisning ikke have fundet Sted. Som Følge heraf vil Sagen, forsaavidt angaar Appellantens Paastand om Tilkendelse af en Gris eller Vederlag herfor, overensstemmende med hans derom for Højesteret fremsatte Paastand

være at foretage paany ved Landsoverretten og der at paakende i Realiteten.

Hvad de i de indankede Domme omhandlede Sager isvrigt angaar, bemærkes først, at Fæstemaalet mellem Appellanten og Indstævnte, som i Dommen af 16 November 1914 antaget, i Medfør af Tyendelovens § 39 maa anses at være fornyet for et Aar fra den 1 November 1912 at regne.

Den Tilkendegivelse, som Indstævnte sidstnævnte Dag gav Appellanten om, at denne ikke skulde eller ikke behøvede at vedblive med sit Arbejde for Indstævnte, da Fæstemaalet var udløbet, og som den følgende Dag efterfulgtes af den i Dommen af 15 Februar 1915 omtalte Udsættelsesforretning, findes dernæst under de foreliggende Forhold at maatte anses som en Afskedigelse.

Da der endelig savnes Føje til at antage, at Appellanten, der efter Afskedigelsen vægrede sig ved at fraflytte Boligen hos Indstævnte og som under Udsættelsesforretningen protesterede mod denne, har anerkendt Afskedigelsen som lovlig, findes Appellanten at have Krav paa det af ham paastaaede Lønbeløb for Tiden fra 1 November 1912 — 1 November 1913, stort 525 Kroner, medens der efter Sagens processuelle Stilling ikke vil kunne tilkendes ham Renter af Beløbet.

Da fremdeles den stedfundne Udsættelse efter det Anførte maa anses at have været ulovlig, og da det maa antages, at Appellanten derved har lidt Tort og Kreditspilde, findes Appellanten i den Anledning at have Krav paa en Erstatning, som efter Omstændighederne vil kunne bestemmes til 50 Kroner med Renter.

Forsaavidt angaar Bestemmelsen om Udredelsen af Sagens Omkostninger for Politiretten og den Indstævnte paalagte Bøde til Justitskassen, vil Dommen af 16 November 1914 kunne stadfæstes, idet dog herved bemærkes, at Hjemmelen for disse Bestemmelser maa søges i Tyendelovens § 71.

Processens Omkostninger for Landsoverretten i den ved nysnævnte Dom paakendte Sag samt for Højesteret vil være at ophæve.

Thi kendes for Ret:

Forsaavidt angaar den af Appellanten, Fodermester P. Pedersen Vitting, nedlagte Paastand om, at Indstævnte, Gaardejer Chr. Therkildsen, tilpligtes at levere ham en Gris paa 250 Ø eller betale ham Vederlag herfor, bør den ved Dom af 16 November 1914 paadømte Sag paany foretages ved Landsoverretten og sammesteds i Realiteten paakendes. Indstævnte

Færdig fra Trykkeriet den 17 Februar 1916.

G. E. C. Gads Forlag.

Højesteretstidende.

Udgivere: Højesterets Protokolsekretærer.

59. Aargang.

Højesteretsaaret 1915.

Nr. 55—57.

Mandag den 7 Februar.

bør til Appellanten betale 575 Kroner med Renter af 50 Kroner 5 pCt. aarlig fra den 28 August 1913, indtil Betaling sker. I Henseende til Bestemmelsen om Processens Omkostninger for Politiretten og om den Indstævnte paalagte Bøde bør Dommen af 16 November 1914 ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Landsoverretten i den ved nysnævnte Dom paakendte Sag samt for Højesteret ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner. I Salarium tillægges der Overretssagfører Dahl for Landsoverretten 40 Kroner og Højesteretssagfører Henriques for Højesteret 120 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Præmisserne i den indankede Dom af 16 November 1914 er saalydende: Under nærværende Sag har Indstævnte, Fodermester P. Pedersen Vitting af Hollandsbjerg, der har tjent Appellanten, Gaardejer Chr. Therkildsen sammesteds, fra 1 November 1911 indtil 1 November 1912, i 1ste Instans ved Rougsø og en Del af Sønderhald Herreds Politiret søgt Appellanten til som Rest paa tilgodehavende Løn at levere ham en Gris paa 250 Ø eller betale 100 Kr., hvorhos han under Anbringende af, at han den sidstnævnte Dag ulovlig er bleven bortvist af sin Tjeneste hos Appellanten, endvidere har søgt ham til Betaling af Løn for $\frac{1}{2}$ Aar med 525 Kr. Ved Politiretsdommen er Appellanten — der principalt paastod Sagen afvist, hvilken Paastand er forkastet ved Politirettens den 1 Juli f. A. afsagte Kendelse, og subsidiært nedlagte Paastand om Frifindelse mod Betaling af 54 Kr. 77 Øre — tilpligtet at betale Indstævnte 625 Kr. og Sagens Omkostninger i 1ste Instans med 74 Øre, og Sagen, derunder den afsagte Kendelse, er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han principalt har gentaget sin Paastand om Sagens Afvisning fra Politiretten, medens han subsidiært har paastaaet sig frifunden mod Betaling af 87 Kr. 50 Øre. Indstævnte har derimod procederet til Politiretsdommens Stadfæstelse.

Den befalede Forligsprøve i Sagen har været foretaget af Tyende-forligsmægleren i Ørsted Sogn i Henhold til tvende Klager, af hvilke den første, dateret den 4 November 1912, angaar Indstævntes Lønkrav i Anledning af den ham efter hans Anbringende overgaaede Bortvisning af Appellantens Tjeneste, medens han ved den anden, der er dateret den 30 s. M., har paaklaget sit Krav paa Restløn for Aaret indtil den 1 November 1912.

Den sidstnævnte Klage er i Politiretsakten indlemmet i Forbindelse med en Paategning paa samme, ifølge hvilken Forligsprøven er berammet til den 13 December 1912, og to ligeledes paategnede Bevidnelser, af hvilke den ene angaar »Forligsklagens« Forkyndelse, medens den anden, der er underskrevet af Forligsmægleren uden Datoangivelse, gaar ud paa, at der, da Appellanten ikke gav Møde, »altsaa« ikke opnaaedes Forlig. Da det herefter ikke er oplyst, at Forligsprøven er foretaget den berammede Dag, eller at Indstævnte har givet Møde ved samme — idet det tvertimod ifølge en af Indstævnte for Overretten fremlagt Erklæring fra Forligsmægleren maa antages, at denne har belavet sig paa at foretage Forligsprøven den 16 s. M., til hvilken Dag imidlertid Appellanten, der ikke gav Møde, ej heller ses at være varslet — vil der ikke kunne gaas ud fra, at Indstævntes Krav paa Restløn for Aaret til 1 November 1912 har været Genstand for behørig Forligsprøve. Sagen vil derfor, forsaavidt dette Krav angaar, ex officio være at afvise fra Politiretten, hvorimod der ikke vil kunne tilkendes Appellanten Kost og Tæring sammesteds, allerede fordi Paa-stand desangaaende først er nedlagt for Overretten.

Hvad angaar den øvrige Del af Indstævntes Krav, har Appellanten under Henvisning til, at Sagen efter for bemeldte Kravs Vedkommende at være paaklaget for Forligsmægleren den 4 November 1912 først er paaklaget for Politiretten den 16 December næstefter, til Støtte for sin Afvisningspaastand gjort gældende, at Sagen forsaavidt ikke er forfulgt med behørig Hurtighed og derfor vil være at afvise fra Politiretten i Medfør af Tyendelovens § 64. Efter det Oplyste er befalet Forligsprøve med Hensyn til den heromhandlede, rettidig paaklagede Del af Sagen foretaget den 23 November 1912. Naar dernæst henses til, at Indstævntes Ønske om at bringe de ved de tvende Forligsklager indtalte Krav for Retten under Et har givet ham nogen Føje til for det heromhandlede Kravs Vedkommende at udsætte Politiretsklagens Udtagelse, vil Indstævnte ikke kunne anses utilbørlig at have opholdt denne, og Appellantens Afvisningspaastand vil derfor, forsaa-vidt den har Hensyn til Indstævntes i Forligsklagen af 4 November 1912 ommeldte Krav, ikke kunne tages til Følge.

Efter Sagens Oplysninger var Indstævnte sæstet til at tjene Appellanten for Aaret fra 1 November 1911 til 1 November 1912, og vel har nu Appellanten hævdet, at det var en udtrykkelig Aftale, at Fæstemaalet skulde ophøre den sidstnævnte Dag, men da han ikke mod Indstævntes Benægtelse har godtgjort Rigtigheden heraf, maa Fæstemaalet, med Hensyn til hvilket det er uomtvistet, at der ikke har fundet nogen Opsigelse deraf Sted, som af Indstævnte gjort gældende, i Medfør af Tyendelovens § 39 anses fornyet for Aaret til den 1 November f. A.

Appellanten har imidlertid benægtet den 1 November 1912 at

have bortvist Indstævnte af sin Tjeneste, idet han har anført, at det af ham bemeldte Dag udviste Forhold, hvortil Indstævnte i saa Henseende sigter, alene er gaaet ud paa, at han, da Indstævnte lidt over Middag gav sig til at fodre Kreaturerne, tilkendegav ham, at han, da Tjenestetiden var udløben, ikke behøvede at arbejde længere, samt at Indstævnte derefter straks uden nogensomhelst Indsigelse forlod Arbejdet uden senere at genoptage det. Indstævnte har nu vel under Fastholdelse af at være bortvist hævdet, at han gjorde Indsigelse mod Fæstemaalets Ophør, men da han ikke paa noget Punkt har godtgjort Urigtigheden af Appellantens nysanførte Fremstilling, vil denne være at lægge til Grund ved Sagens Paadømmelse. Idet Appellanten herefter ikke kan anses at have bortvist Indstævnte af sin Tjeneste, maa Indstævntes herpaa støttede Krav om Halvaarsløn anses ubeføjet, og Appellanten vil forsaavidt være at frifinde for Indstævntes Tiltale i denne Sag.

Da Appellanten uden at godtgøre lovligt Forfald er udebleven fra den med Hensyn til Indstævntes sidstommeldte Krav berammede Forligsprøve, vil han i Medfør af Fdg. 10 Juli 1795 § 39 have at godtgøre Indstævnte Sagens Omkostninger for Politiretten med et Beløb, der bliver at fastsætte til 74 Øre, hvorhos han vil være at anse efter Fdg. 11 August 1819 med en Bøde af 8 Kr. til Justitskassen.

Efter Omstændighederne findes derimod Indstævnte at burde godtgøre Appellanten Sagens Omkostninger for Overretten med 50 Kr.

Der vil være at tillægge Indstævntes beskikkede Sagfører for Overretten i Salær 40 Kr., der bliver at udrede af det Offentlige.

Den befalede Sagførelse for Overretten har været lovlig, og under Sagen er ingen Stempelovertrædelse begaaet.

Præmisserne i den indankede Dom af 15 Februar 1915 er saalydende: Efter at Appelindstævnte, Fodermester P. Pedersen Vitting af Hollandsbjerg, der har tjent Appellanten, Gaardejer Chr. Therkildsen sammesteds, fra den 1 November 1911 til den 1 November 1912, og hvem Brugen af et Appellanten tilhørende Hus med en 2 Værelsers Lejlighed, uden at skriftlig Kontrakt derom var oprettet, var indrømmet som en Del af Lønnen for nævnte Tjeneste, ved Tjenesteforholdets Ophør havde vægret sig ved at fraflytte bemeldte Lejlighed, blev der efter Begæring af Appellanten den 2 November 1912 hos Appelindstævnte afholdt en Fogedforretning, hvorunder han, der erkendte at have lejet en anden Lejlighed, blev udsat af sin ommeldte Bolig. Under Anbringende af, at Tjenesteforholdet, idet der ikke ved dets Indgaaelse var aftalt noget om, at det skulde ophøre uden Opsigelse, i Medfør af Tyendelovens § 39 maatte anses fornyet for Tiden indtil den 1 November 1913, og at han som Følge af Bestemmelsen i § 12, 2det Stk., i Loven om Fæste-, Leje- og Tjenestehuse af 23 Maj 1902 ikkun kunde opsiges til Fraflytning med et halvt Aars Varsel til en 1 Maj, har Appelindstævnte derpaa under nærværende Sag i 1ste Instans ved Rougsø og en Del af Sønderhald Herreds ordinære

Ret paastaet Appellanten tilpligtet at betale i Erstatning for ham ved Fogedforretningen tilføjet Tort, Tab og Kreditspilde en Sum af 150 Kr. eller et ved Reitens Skøn fastsat Beløb tillige med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato den 28 August 1913, indtil Betaling sker. Ved Underrettsdommen er denne Paastand tagen til Følge saaledes, at Erstatningsbeløbet er bestemt til 100 Kr. med Renter som paastaet, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaet sig frifunden for Appelindstævntes Tiltale. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Overfor Appellantens Fremstilling, der gaar ud paa, at han, da Appelindstævnte over Middag den 1 November 1912 vildre fodre Appellantens Kreaturer, udtalte, at det behøvede han ikke, da det var over Fæstetid, hvorefter Appelindstævnte fratraadte Tjenesten, har Appelindstævnte ikke godtgjort, at han er bleven bortvist, og der maa heretter gaas ud fra, at Tjenesteforholdet er ophørt paa lovlig Maade.

Forsaavidt Loven af 1902 § 12, 2det Stk., ved sin Henviisning til de »almindelige Bestemmelser« i Forordningen af 27 Maj 1848 om Forbedring af Husmænds og Indersters Kaar maatte tage Sigte paa Forordningens § 11, kan denne Bestemmelse ikke finde Anvendelse i det foreliggende Tilfælde, idet det er ubestridt, at det under Sagen omhandlede Hus ikke har været givet Appelindstævnte i Livsfæste. Men ogsaa Forordningens § 4, 1ste Punktum, maa anses uanvendelig, allerede fordi den deri indeholdte Bestemmelse er given om Opsigelse fra Ejerens Side, hvorom der imidlertid ikke er Spørgsmaal under nærværende Sag, idet Tyendeforholdet efter det ovenanførte maa anses at være hævet, med Appelindstævntes Samtykke uden særlig Opsigelse. Da nu Appelindstævnte, hvis Brugsret efter Lovgivningens almindelige Regler maa være bortfaldet som Følge af Tyendeforholdets Ophør, herefter har været forpligtet til at fraflytte Boligen, findes Appellanten at have været berettiget til, som sket, at lade ham udsætte af Huset den 2 November 1912, hvorefter der ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende Appelindstævnte nogen Erstatning i Anledning af den afholdte Fogedforretning, og Appellanten vil derfor være at frifinde for hans Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter findes efter Omstændighederne at burde ophæves.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Torsdag den 10 Februar.

Nr. 31. Grosserer **Alfred Olsen** (David)

mod

Aktieselskabet Københavns Grundejerbank (Møldrup)

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Krav paa, at nogle ham tiltransporterede Søpantefordringer faar forlods Dækning af den ved en Tvangsauktion indkomne Købesum for et Skib.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 28 April 1913: De Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Grundejerbank, bør for Tiltale af Citanten, Grosserer Alfred Olsen, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Stempelforbehold tages med Hensyn til, at den den 14 September 1912 fremlagte Transport fra G. & O. Evanger til Citanten ikke er stemplet.

Højesterets Dom.

Efter de Højesteret foreliggende, tildels efter den indankede Doms Afsigelse tilvejebragte Oplysninger, maa det antages, at Appellanten ved Indfrielsen af de i Dommen omhandlede Fordringer til Beløb 20,175 Kr. 06 Øre har erhvervet den Søvante, som var knyttet til disse Fordringer, og som gik forud for den indstævnte Banks Panteret, til Fordel for samtlige de Personer, paa hvis Vegne han foretog Indfrielsen, og paa hvis Vegne han optræder under denne Sag, og da der ikke kan gives Banken Medhold i, at der foreligger Forhold, som berettiger den til at anse denne Søvante for ugyldig eller opgivet i Forhold til den, vil ovennævnte Beløb med Renter være at tilkende Appellanten hos Banken.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at burde ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Grundejerbank, bør til Appellanten, Grosserer Alfred Olsen, betale 20,175 Kroner 06 Øre med Renter heraf 5 pCt. aarlig fra den 6 August 1912, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I Januar 1911 dannedes Aktieselskabet »Arktisk Fiske-Olie Fabrik« med en Aktiekapital af 60,000 Kr. paa Initiativ af Citanten, Grosserer Alfred Olsen, der blev Selskabets administrerende Direktør. Selskabets Formaal var med et til Oliefabrik indrettet Skib at fabrikere Fiskeolie i islandske Farvande, og i det i saa Henseende erhvervede Skib — der fik Navnet »Alpha« — med staaende og løbende Maskiner m. v. gaves der de Indstævnte, Aktieselskabet Københavns Grundejerbank, 1ste Prioritets Panteret for et Selskabet ydet Laan, oprindeligt 40,000 Kr.

Der tilstødte straks Selskabet en Del Uheld; bl. a. strandede »Alpha«, hvorved der paaførtes Skibet en Skyld til Svitzers Bjergnings-entreprise, stor 17,141 Kr. 67 Øre.

Da det viste sig nødvendigt, hvis Selskabet ikke vilde likvidere, at rekonstruere det med Henblik paa et fast Fabriksanlæg paa Island ved Hjælp af ny Kapital, henvendte Citanten sig til dem, der havde

indskudt den oprindelige Kapital, med Anmodning om at deltage i Rekonstruktionen og indskyde yderligere Kapital, ligesom en østrigsk Forretningsforbindelse af Citanten — et Firma i Wien — indgik paa at tegne Aktier til Beløb 30,000 Kr.

Den 29 December 1911 tilskrev Selskabet de Indstævnte — hvor man ønskede et yderligere Laan — et Brev, hvori det bl. a. med Henblik paa Laanet siges:

»Til Dato er fast overtaget 120,000 Kr. nye Aktier under den Forudsætning, at der tegnes endnu Kr. 30,000, hvilket vi har det bedste Haab om, og at den gamle Aktiekapital nedskrives med 50 pCt., hvilket er vedtaget af Bestyrelsen.

Vi vil selvfølgelig give Banken fuld Pant i vort Skib og 1ste Prioritet i Fabrikens Bygninger og Maskineri.«

Ved de 30,000 Kr. sigtedes der til vedkommende østrigske Forretningsforbindelse, der havde betinget sin Aktietegning af, at han indvalgtes i Bestyrelsen, hvilket skete paa en ekstraordinær Generalforsamling den 13 Januar 1912, hvor Citanten iøvrigt gav en Fremstilling af Aktietegningen i Overensstemmelse med det i ovennævnte Brev indeholdte. Der viste sig hurtigt Vanskeligheder med at faa de 30,000 Kr. indbetalt. Den 20 Januar 1912 tilskrev Citanten det østrigske Firma om hel eller delvis Indbetaling, idet han — efter sit Anbringende i det væsentlige i Strid med Sandheden angav, at første Rate alt var indgaaet fra de andre Aktionærer; men først den 29 Februar 1912 lykkedes det Citanten — endda ved personlig at rejse til Wien — at opnaa en Cheque for 15,000 Kr. og Kaution for Resten, hvilke imidlertid begge viste sig værdiløse.

I Januar Maaned 1912 trængte nogle af Aktieselskabets Kreditorer — særlig Svitzers Bjergnings-entreprise — paa for at faa deres Tilgodehavende, og for at undgaa Arrest og andet, der kunde svække Selskabets Position paa et Tidspunkt, hvor der var Haab om Rekonstruktion, bevægede Citanten forskellige af dem, der havde tegnet nye Aktier, til i Dagene mellem den 16 og den 23 Januar at indbetale til ham et Beløb af ialt 24,500 Kr., der svarede til de af dem tegnede Aktiebeløb — for nogles Vedkommende dog kun Halvdelen — og med de saaledes til Raadighed stillede Midler blev indløst følgende i det væsentlige med Søpant forsynede Forpligtelser, der paaahvilede Aktieselskabet, nemlig:

	Kr. Ø.
1. Bjergeløn til Svitzers Bjergnings-Entreprise under den 22 Januar 1912	17,141 67
2. Kul leveret i Begyndelsen af November Maaned 1911 efter Rekvisition af Kaptajnen	1,651 57
indløst under 16 Januar 1912.	
3. Kul leveret til Skibet i Oktober Maaned 1911 efter Rekvisition af Kaptajnen	1,011 85
indløst under 19 Marts 1912.	
4. Varer leveret Skibet i November 1911 efter Rekvisition af Kaptajnen	49 27
indløst under 10 April 1912.	

	Kr. Ø.
5. Indklareringsudgifter i Januar Maaned	502 00
betalt den 12 April 1912.	
6. Gageforskud til Maskinmester Brinkløv og Hovmester Sommer	245 00
udbetalt i April s. A.	
7. Gager for December 1911 samt Januar og Februar 1912 til Maskinmester Brinkløv, Hovmester Sommer, Matros Sørensen og Matros Jens Petersen med . .	1,142 20
indløst den 2 April s. A.	
Ialt . . .	<u>21,743 56</u>

Den 3 April 1912 lod de Indstævnte foretage Arrest og derpaa — i Henhold til et under Arrestforretningen afsluttet Forlig — den 10 s. M. Eksekution i »Alpha«, der paa Tvangsauktion den 30 s. M. blev solgt til de Indstævnte for 20,000 Kr. og derefter af dem underhaanden solgt videre for ialt ca. 45,400 Kr. — hvorved de Indstævnte maa antages at have faaet Dækning for deres Tilgodehavende med Renter, men ikke heller mere.

Da der fra Citantens Side under Forfølgningen fremkom Krav om forlods Dækning af Salgsprovenuet for de ovennævnte Fordringer, paa hvilke han havde faaet Transport, men som Banken, der indtil da vil have savnet Kendskab til Transporternes Eksistens, nægtede at anerkende, enedes Parterne for at undgaa Disput under Auktionen om, at den fulde Købesum skulde indbetales til Grundejerbanken, og Spørgsmaalet om Citantens Krav paa forlods Dækning af Købesummen søges afgjort ved Søgemaal. I Henhold hertil har Citanten under nærværende Sag paastaaet de Indstævnte dømt til Betaling af de nævnte 21,743 Kr. 56 Øre, som han under Sagens Drift har nedsat til 20,175 Kr. 06 Øre med Renter deraf 5 pCt. aarlig fra Forligsklagens Dato, den 6 August 1912, samt Sagens Omkostninger skadesløst. De Indstævnte procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, idet de gør gældende, at de foreliggende Transporter er uden Betydning, da de paagældende Fordringer paa Selskabet eller Skibet maa anses bortfaldne ved Indfrielse af Selskabet selv ved Hjælp af Midler, der stod til dets Disposition som Aktiekapital eller dog som Laan, i hvilken Henseende de henviser til den ovenfor nævnte dem givne Meddelelse i Brev af 29 December 1911.

Efter Citantens Anbringende var den med Rekonstruktion for Øje foretagne Aktietegning imidlertid sket paa Betingelse af, at det østrigske Firma ikke alene — som sket — tegnede med bindende Forpligtelser de 30,000 Kr., men ogsaa indbetalte Beløbet i Selskabets Kasse, og de andres ved Tegningen paatagne Forpligtelse skulde først blive aktuel, naar dette var sket, hvorfor Indbetalingen af de 24,500 Kr. kun blev foretaget i det bestemte Øjemed at indløse de paagældende Fordringer og skete til Citanten personlig ikke til Selskabet.

Selv forudsat, at det mod de Indstævntes Benægtelse kan anses bevist, at Indbetalingen er sket til Citanten uden at blive indført i Selskabets Bøger, har Citanten i alt Fald ikke overfor de Indstævntes modsatte Anbringender godtgjort, at Aktietegningen var knyttet til vi-

deregaaende Betingelser — hvad det østrigske Firma angaar — end i Skrivelsen af 29 December 1911 angivet, nemlig at Firmaet tegnede Aktier for 30,000 Kr., eller at de 24,500 Kr., der i Størrelse i det væsentlige svarede til de af de indbetalende tegnede Aktiebeløb og i alt Fald betydelig oversteg den Svitzerske Fordring og den ovenfor under 2 nævnte Kulregning, er betalt som Laan paa den udtrykkelige Betingelse, at bestemt angivne Fordringer dermed skulde indløses og — med den til dem knyttede Søpanteret — tiltransporteres Citanten, eller at Betalingen til Fordringshaverne er sket for andres Regning end Selskabet, som hvis administrerende Direktør Citanten plejede at foretage stedfindende Udbetalinger.

Efter Indholdet af den ovennævnte Skrivelse af 29 December 1911, og da Citanten — hvad der er uomtvistet — paa Spørgsmaal fra de Indstævntes Direktør Krøger, om hvorvidt Gælden til Svitzer var betalt, har bekræftet dette uden at antyde, at saadant var sket af Citanten eller andre paa en saadan Maade, at der var taget Transport paa Fordringen med tilhørende Søpanteret, findes der at maatte gaas ud fra, at de paagældende Fordringer er definitivt indfrie, og idet de til Citanten foretagne Transporter herefter maa anses uden Betydning i Forhold til de Indstævnte, vil disses Paastand om Frifindelse være at tage til Følge, medens Sagens Omkostninger findes at burde ophæves.

Nr. 351. **Husejer Niels Madsen (Selv)**

mod

Husmand Andreas Larsen (Ingen)

betræffende Spørgsmaalet om Vejservitut paa Appellantens Ejendom.

Hillerslev-Hundborg Herreders ordinære Rets Dom af 31 Marts 1914: Indstævnte, Husejer Niels Madsen af Store Hillerslev bør under en Thisted Amtsfattigkasse tilfaldende Mulkt af 2 Kr. for hver Dag, han sidder Dommen overhørig, inden 4 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse bortfjerne de ovennævnte af ham anbragte Vejspærringer paa sin Ejendom Matr. Nr. 8 e af Store Hillerslev, samt paany udlægge den af ham opgravede Vej, der i den paa det fremlagte Situationskort som A—B betegnede Strækning førte over Ejendommen, i farbar Stand i dens tidligere Længde og Bredde til fri og uhindret Færdsel for de nuværende og fremtidige Ejere af Matr. Nr. 8 b af Lille Hillerslev. Indstævnte bør derhos betale Citanten, Gaardejer Andreas Larsen af Lille Hillerslev i Erstatning for Afsavn af Vejen et saa stort Beløb, som uvillige inden Retten udmeldte Mænd maatte bestemme, dog ikke over 200 Kr. Sagens Omkostninger ophæves. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige For-

kyndelse og Dommen i det hele at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 1 Februar 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. At efterkommes inden 8 Uger efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Efter at Sagens Parter og de i den indankede Dom nævnte 4 Mænd havde indgaaet den i Dommen gengivne Overenskomst af 1 Maj 1899, maatte Indstævnte være udelukket fra at gøre gældende, at der ved Hævd var hjemlet ham Ret til at benytte den paagældende Vej. — Med denne Bemærkning og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen for Efterkommelsen af det med Hensyn til Vejens Udlæggelse givne Paalæg bestemmes til 12 Uger fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Til Justitskassen betaler Appellanten, Husejer Niels Madsen, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efterat Mikkel Chr. Jensen, der ifølge 2 henholdsvis under 24 April 1847 og 31 Oktober 1855 udstedte Skøder var Ejer af Ejendommene Matr. Nr. 8 b af Lille Hillerslev og Matr. Nr. 8 e af Store Hillerslev — hvilke Ejendomme, som det fremgaar af et under Sagen fremlagt, af en Landinspektør udfærdiget Situationskort, adskilles fra hinanden ved det mellemliggende Matr. Nr. 19 a af Store Hillerslev — i en Aarrække havde benyttet en ca. 122 Alen lang og ca. 4¹/₂ Alen bred Vej paa Matr. Nr. 8 e som Adgang fra Matr. Nr. 8 b over Matr. Nr. 19 a til den øst for alle tre Ejendomme beliggende offentlige Byvej, afhændede han ved Skøde af 15 August 1894 Matr. Nr. 8 b til Appelindstævnte, Husmand Andreas Larsen af Skinnerup, og ved Skøde af 4 Januar 1899 Matr. Nr. 8 e til Appellanten, Husejer Niels Madsen af Store Hillerslev. Under 1 Maj s. A. blev der derpaa af Sagens Parter og 4 andre Mænd, af hvilke een, nemlig Anders Brink Andersen, var Ejer af det fornævnte Matr. Nr. 19 a, medens de øvrige ejede nærliggende Ejendomme, oprettet et Dokument af følgende Ordlyd:

»Dags Dato har vi undertegnede Mænd af Stor—lille Hillerslev Havland (Gaardmand Niels Kr. Poulsen, Andres Oddershede, Andres Larsen, Husmand Kr. Nielsen, lille Hillerslev — Gaardmand Anders Bunke Andersen, Husmand Niels Madsen af stor Hillerslev) indgaaet følgende Overenskomst, at der bibeholdes Vej fra Skællet imellem

Andres Oddershede og Andres Larsens Jorder som den nu er og lige øst fra Andres Larsens Lade til den skraa Fælled Vej lige syd om Niels Madsens Hus over Anders Bunke Andersens og Niels Madsens Jorder ligeledes som den nu er, der erlægges en Aarlig Afgift af 9 Kr. siger og skriver ni Krører til Anders Bunke Andersen og Niels Madsen saaledes at nævnte 2 Mænd faar 4 Kr. 50 Øre s. s. fire Kr. femti Øre hver, betalt paa deres Bopæl 1ste Gang 1ste November 1899 og saa fremdeles hver Aar ved samme Tid, nævnte Afgift erlægges saaledes: Niels Kr. Poulsen 3 Kr., Andres Oddershede 3 Kr., Andres Larsen 2 Kr., Husmand Kr. Nielsen 1 Kr., alt aarlig, Vejens Istand-sættelse og Vedligeholdelse udføres af os alle undertegnede i Fællesskab over Anders Bunke Andersens og Niels Madsens Jorder, saalænge som ovennævnte Afgift svares aarlig have fri Færdsel for os undertegnede Beboere paa nævnte Vej. Mælkevognsfærdselen bibeholdes ligeledes paa nævnte Vej. <

I Løbet af samme og de følgende Aar afhændede tre af Dokument-udstederne, nemlig Poulsen, Oddershede og Nielsen, deres Ejendomme, og den 27 Juni 1911 lod Appellanten for Appelindstævnte forkynde en Opsigelse af den foranførte Kontrakt til Ophør den 1 November 1911. I Anledning af denne Opsigelse skete der ingen Henvendelse til Appellanten hverken fra Appelindstævnte eller fra Ejerne af de Ejendomme, der i 1899 havde tilhørt de senere bortflyttede Dokument-udstedere, men i de sidste Dage af Oktober Maaned 1911 tilstillede 2 af de nysnævnte Ejere pr. Postanvisning Appellanten deres Bidrag til Vejens Vedligeholdelse. Appellanten nægtede imidlertid Modtagelsen af Anvisningerne og lod efter fornævnte 1 November Vejen afspærre for Færdsel samt opgrave.

Under Anbringende af, at den ommeldte Vej i umindelig Tid har gaaet paa samme Sted, og at det ved Oprettelsen af Dokumentet af 1 Maj 1899 var en Forudsætning, at Vejen for stedse skulde bibeholdes med fri Færdsel i samme Omfang som hidtil for de til enhver Tid værende Ejere af de berettigedes Ejendomme, har Appelindstævnte derpaa under nærværende Sag i 1ste Instans ved Hillerslev-Hundborg Herreders ordinære Ret paastaaet Appellanten tilpligtet dels under Tvang af Dagsmulkt at bortfjerne den af ham iværksatte Afspærring og paany at udlægge Vejen i farbar Stand, dels at yde Appelindstævnte i Erstatning for den ham ved Appellantens Adfærd tilføjede Skade et Beløb af 100 Kr. aarlig for Tiden fra den 1 November 1911 til den 23 Oktober 1913, paa hvilken Dag Appelindstævntes Ejendom, som han imidlertid havde solgt, blev overtaget af Køberen, eller subsidiært et ved Skøn af Retten eller ved uvillige Mænd fastsat Beløb. Ved Underretsdommen er Appelindstævntes Paastande tagne til Følge saaledes, at Appellanten er tilpligtet dels under en Dagmulkt af 2 Kr. til Thisted Amts Fattigkasse for hver Dag, Dommen siddes overhørig, at bortfjerne Afspærringerne og paany udlægge Vejen i farbar Stand til fri og uhindret Færdsel for de nuværende og fremtidige Ejere af Matr. Nr. 8 b af Lille Hillerslev, dels at udrede i Erstatning til Appelindstævnte et ved uvillige af Retten udmeldte Mænds Skøn bestemt Beløb, dog ikke udover 200 Kr. Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaaet sig frifunden

for Appelindstævntes Tiltale. Appelindstævnte har derimod procederet til den indankede Doms Stadfæstelse.

Naar Appelindstævnte har villet gøre gældende, at den omhandlede Vejrettighed ved Hævd er hjemlet for den ham tidligere tilhørende Ejendom, vil der intet Hensyn kunne tages hertil, da han ikke overfor Appellantens Benægtelse har godtgjort, at Vejen har været til, forinden ovennævnte M. C. Jensen blev Ejer af Ejendommen, og den Omstændighed, at Jensen, som meldt, tillige var Ejer af den tjenende Ejendom, Matr. Nr. 8 e, findes at maatte udelukke Muligheden af Hævd, forsaavidt hans Besiddelsestid angaar. Idet der forud for nærværende Sags Anlæg ikke var forløbet 20 Aar siden Jensen ved Bortsalg bragte de to Ejendomme under forskellig Besidder, kan der derhos ej heller blive Spørgsmaal om en paa Tiden efter Bortsalget støttet Hævdserhvervelse, og Sagens Udfald maa derfor alene bero paa Forstaaelsen af det ovenanførte, under 1 Maj 1899 oprettede Dokument.

Med Hensyn hertil har Appelindstævnte anbragt, at Dokumentets Oprettelse indgik den deri omhandlede Overenskomst som Ejere af de dem da tilhørende Ejendomme, og at Meningen med Dokumentet var at paalægge de 2 Ejendomme: Matr. Nr. 19 a og 8 e af Store Hillerslev en stedsevarende Færdselsservitut til Fordel for de øvrige Ejendomme saaledes, at Servitutens Opretholdelse alene var afhængig af, at Ejendommenes Indehavere erlagde de i Dokumentet betingede aarlige Beløb. Til Støtte for disse sine Anbringender har Appelindstævnte henvist til, at Appellanten — efter hvad der maa anses for at være in confesso — indenfor Tidsrummet indtil den 1 November 1911 har modtaget det i Overenskomsten fastsatte Vederlag fra de nye Ejere af Poulsens, Oddershedes og Nielsens Ejendomme samt ladet disse Mænd have fri Færdsel ad oftnævnte Vej. Vel har Appelindstævnte nu intet nærmere oplyst om de Forhandlinger, som gik forud for Oprettelsen af det omhandlede Dokument; men ligesom det i og for sig har Formodningen imod sig, at Dokumentet alene skulde stifte en personlig Ret for de Vejberettigede, og det tilmed en Ret, der kunde opsiges af de Vejforpligtede, saaledes tyde de i Dokumentet brugte Udtryk: »Bibeholdes Vej«, »som den nu er«, »og saa fremdeles hver Aar ved samme Tid«, »alt aarlig«, paa, at det har været Meningen med aarlig Ydelse at paalægge de tjenende Ejendomme en vedvarende Servitutbyrde. Da det derhos maa blive uden Betydning, at Dokumentet ikke er læst som servitutstiftende paa de tjenende Ejendomme, og at hverken disses eller de herskende Ejendomes Matr. Nr. er anførte i Dokumentet, naar der dog ikke er Strid om, hvilke disse er, samt da Appelindstævnte maa anses at have gjort lovligt Tilbud af den ham efter Dokumentet paahvilende Afgift, maa det billiges, at Appellanten under en Thisted Amts Fattigkasse tilfaldende Dagmulkt, der findes passende bestemt til 2 Kr., er tilpligtet dels at bortfjerne Afspærringerne og paany udlægge Vejen i farbar Stand til fri og uhindret Færdsel for de nuværende og fremtidige Ejere af Matr. Nr. 8 b af Lille Hillerslev, dels at udrede i Erstatning til Appelindstævnte et ved uvillige af Retten udmeldte Mænds Skøn bestemt Beløb, dog ikke udover 200 Kr., og bemeldte Dom, hvis Bestemmelser om, at Processens Omkostninger i første Instans er ophævet, tiltrædes, vil saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten findes efter Omstændighederne ligeledes at burde ophæves.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Fredag den 11 Februar.

Nr. 185. **Skattedepartementet paa Statskassens Vegne**
(den kst. Kammeradvokat)

mod

Aktieselskabet Carl Lunds Fabrikker (Møller),

betræffende Spørgsmaalet om Stempling af en Købekontrakt paa sammenlagt Ejendom.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Januar 1915: De Indstævnte, A/S. Carl Lunds Fabrikker, bør for Tiltale af Citanterne, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, i denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger betaler Citanterne til de Indstævnte med 100 Kr. Det Idømte at udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Da Sammenlægningen af de to af det indstævnte Aktieselskab købte Grundstykker havde fundet Sted, inden den i den indankede Dom omtalte Købekontrakt blev oprettet, maa Reglerne i Stempelovens § 67 komme til Anvendelse ved denne Kontrakts Stempling. Som Følge heraf vil Selskabet være at tilpligte at betale Appellanten det indtalte Beløb med Renter som paastaat.

Processens Omkostninger for begge Retter findes at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Indstævnte, Aktieselskabet Carl Lunds Fabrikker, bør til Appellanten, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, betale 4094 Kroner 45 Øre med Renter 5 pCt. aarlig af 4094 Kroner 20 Øre fra den 20 Maj 1914, indtil Betaling sker. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Købekontrakt af 10 August 1912 med paategnet Skøde af 3 September s. A. solgte A/S. Amagerbro til de Indstævnte, A/S. Carl Lunds Fabrikker, et i Kontrakten nærmere betegnet Areal, der ifølge Maalebrev af 27 Juni s. A. var matrikuleret som Matr. Nr. 157 af Amagerbro Kvarter, og som bestod af Matr. Nr. 19 a sammesteds, der til Ejendomsskyld var vurderet til 24,000 Kr., samt af en Parcel, stor 4901 m², af Matr. Nr. 18 sammesteds, hvilken sidste Parcel, der ikke var særskilt vurderet til Ejendomsskyld, Handlens Parter i en Købekontrakten paategnet Stempelberegning af 30 August 1912 paa Tro og Love i Henhold til Stempelovens § 67 ansatte til en Værdi af 3 Kr. pr. Kvadratalen eller 37,317 Kr. Stempelafgiften af Købekontrakten beregnedes herefter i den nævnte Stempelberegning saaledes:

1) dobbelt 1ste Klasses Takst (Stempelovens § 61, 1ste Stykke, og § 67 samt § 64, Punkt 3) af de to nævnte Beløb, tilsammen 61,317 Kr.	1226 Kr. 40 Øre
2) dobbelt 3die Klasses Takst (Stempelovens § 61, 3die Stykke, og § 64, Punkt 3) af Forskellen mellem bemeldte 61,317 Kr. og det samlede Vederlag, nemlig den egentlige Købesum, 272,871 Kr., og forskellige særlige Ydelser, 19,262 Kr. 50 Øre, altsaa tilsammen 292,133 Kr. 50 Øre, hvilken Forskel udgør 230,816 Kr. 50 Øre.	92 — 40 —
3) 2den Klasses Takst af forskellige i Købekontraktens §§ 4 og 5 ommeldte Ydelser.	44 — 60 —
4) dobbelt Deklarationsstempel af Hensyn til Bestemmelser i de nævnte Paragraffer i Kontrakten.	2 — 00 —
altsaa ialt . . .	
<u>1365 Kr. 40 Øre</u>	

med hvilket Beløb Kontrakten er stemplet.

Citanterne, Skattedepartementet paa Statskassens Vegne, der anser denne Stempelberegning for fejlagtig, og efter hvis Opfordring Handlens Parter ved en i Henhold til Stempelovens § 67 afgiven Erklæring har opgivet Ejendommens Værdi til 272,871 Kr. (lig Købesummen, 3 Kr. pr. Kvadratalen), har under denne Sag anbragt, at der af den paaældende Købekontrakt rettelig bør betales følgende Stempelafgift:

a) dobbelt 1ste Klasses Takst (Stempelovens § 67 samt § 64, Punkt 3), af den ifølge § 67 opgivne Værdi 272,871 Kr.	5457 Kr. 60 Øre
b) dobbelt Deklarationsstempel (som ovenfor under 4).	2 — 00 —
tilsammen . . .	
<u>5459 Kr. 60 Øre</u>	

Citanterne søger derfor de Indstævnte, mod hvem Søgsmålet efter disses og Sælgerens Anmodning er rettet, til at betale sidst-

nævnte Beløb med Fradrag af det anvendte Stempel, 1365 Kr. 40 Øre, altsaa 4094 Kr. 20 Øre, med Tillæg af den Amtsforvalteren for Stemplingen tilkommende Kendelse, 25 Øre, ialt 4094 Kr. 45 Øre, tilligemed Renter af 4094 Kr. 20 Øre 5 pCt. aarlig fra Stævningens Dato den 20 Maj 1914, til Betaling sker.

De Indstævnte paastaar sig frifundet, idet de formener, at der i Virkeligheden ikke er betalt for lav, men tværtimod for høj Stempelafgift af den paagældende Købekontrakt. De gør nemlig gældende, at den Omstændighed, at Matr. Nr. 19 a og en Parcel af Matr. Nr. 18 solgtes under Et, efter at være sammenlagte i Matrikulen til ét Matrikul-Nummer, Nr. 157, ikke kan medføre Pligt til at betale højere Stempelafgift, end der vilde have været at svare ved Salg af hver enkelt af de to Bestanddele af Matr. Nr. 157, og at Salget af bemeldte Parcel af Matr. Nr. 18 ikke kan medføre højere Stempel end Salget af hele Matr. Nr. 18. Da sidstnævnte Ejendom til Ejendomsskyld var vurderet til 41,000 Kr., burde der — hævder de Indstævnte — i deres Stempelberegning ovenanførte Poster 1 og 2 ikke have været regnet med 24,000 Kr. + 37,317 Kr. = 61,317 Kr. som den solgte faste Ejendoms Værdi, men kun med 24,000 Kr. + 11,000 Kr. = 35,000 Kr., og Posterne 1 og 2 burde derfor rettelig have været opgjorte til henholdsvis 700 Kr. og 102 Kr. 85 Øre, hvorefter det samlede Stempel kun vilde have udgjort 849 Kr. 45 Øre.

Citanterne har ikke bestridt, at den under 27 Juni 1912 stedfundne Sammenlægning af Matr. Nr. 19 a og en Del af Matr. Nr. 18 blev foretaget, efter at Handelen var aftalt, og udelukkende af Hensyn til Købernes (de Indstævntes) Dispositioner og for disses Regning. Herefter maa der imidlertid gaas ud fra, at det kun skyldes en Tilfældighed, at Handlens Parter ikke havde underskrevet Købekontrakten allerede før Sammenlægningen, og denne Tilfældighed findes ikke at kunne begrunde nogen Pligt til at betale højere Stempelafgift af Købekontrakten end, om denne var oprettet før Sammenlægningen. Da nu det anvendte Stempel, forsaavidt angaar de omtvistede Poster 1 og 2, overstiger, hvad der efter Stempellovens § 61, 1ste og 3die Stykke, vilde have været at betale i Afgift, beregnet efter hele Ejendomsskyldværdien af Matr. Nr. 19 a og Matr. Nr. 18 tilsammen, og da der maa gives de Indstævnte Medhold i, at den Omstændighed, at en Del af det sidstnævnte Matr. Nr. var undtaget fra Overdragelsen, ikke kan medføre nogen Pligt for dem til at betale yderligere Stempelafgift, vil de Indstævntes Frifindelsesaastand være at tage til Følge.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har paastaet sig tilkendt hos Modparten, findes Citanterne at burde godtgøre de Indstævnte med 100 Kr.

Mandag den 14 Februar.

Nr. 151. **Købmand Chr. Thomsen** (Aagesen efter Ordre)

mod

Gaardejer N. M. Nielsen Dahl (Dietrichson efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Misligholdelse af en Ejendomshandel.

Randers Købstads ordinære Rets Dom af 23 Februar 1914: Indstævnte, **Købmand Chr. Thomsen**, Randers, bør for Tiltale af Citanten, **Gaardejer N. M. Nielsen Dahl**, Ny Mølle, under denne Sag fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. Statskassens Ret forbeholdes i Anledning af, at den den 14 Juni 1913 fremlagte Genpart af Købekontrakt mellem S. Chr. Therkildsen og Indstævnte angaaende Ejendommen Matr. Nr. 114 a af Silkeborg Købstads Bygrunde og den samme Dag fremlagte Genpart af Skøde fra Citanten til Indstævnte paa Ejendommen Matr. Nr. 1 ax og 2 p af Engesvang ikke bærer Paategning om, at de tilsvarende Originaler er behørigt stemplet.

Viborg Landsoverrets Dom af 26 Oktober 1914: Appelindstævnte, **Købmand Chr. Thomsen**, bør til Appellanten, **Gaardejer N. M. Nielsen Dahl**, betale 1948 Kr. 48 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 19 August 1912, indtil Betaling sker. Saa bør han og under en Mulkt af 5 Kr. til Randers Købstads Kæmmerkasse for hver Dag, han i saa Henseende sidder denne Dom overhørig, udstede til Appellanten en Panteobligation af Indhold som det af Appellanten under Sagen fremlagde Udkast. I Procesomkostninger for begge Retter betaler Appelindstævnte til Appellanten 100 Kr. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at den i en af Appelindstævnte den 14 Juli 1913 for Underretten fremlagt Tingsvidneakt indlemmede Stævning ikke ses at have været skrevet paa behørig stemplet Papir. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

De af Appellanten fremsatte i den indankede Dom anførte Indsigelser imod Søgsmålet er i Dommen rettelig forkastede, idet de der angivne Grunde i alt Væsentligt tiltrædes. Appellanten har endvidere til Støtte for sin Frifindelsespaastand henvist dels til, at det til Tørvefabriken hørende Areal i Slutsedlen var opgivet til ca. 40 Tdr. Land, medens det i Virkeligheden udgjorde lidt over 31 Tdr. Land, dels til at Tilbehøret til Fabriken var mangelfuldt. Men efter det Foreliggende og navnlig, naar henses til det om Ejendommens Beskaffenhed Oplyste, og til, at Appellanten som i Dommen nævnt tidligere havde beset Ejendommen, maa det saaledes Anførte anses uden Betydning. Det maa herefter billiges, at Appellanten ved Dommen er tilpligtet dels at betale Indstævnte det deri nævnte Beløb, dels at

udstøede den der omtalte Obligation, og Dommen vil derfor forsaavidt kunne stadfæstes, dog at Bestemmelsen i Obligationen om Pant i Overensstemmelse med en af Indstævnte for Højesteret nedlagt Paastand maa bortfalde.

Processens Omkostninger for alle Retter findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande, dog saaledes at Bestemmelsen i Obligationen om Pant bortfalder og at Fristen for Obligationens Udstedelse regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse samt saaledes, at Processens Omkostninger for Underretten og for Landsoverretten ophæves. Processens Omkostninger for Højesteret ophæves ligeledes. Til Justitskassen betaler Appellanten, Købmand Chr. Thomsen, 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagførerne Aagesen og Dietrichson hver 120 Kroner samt Førstnævnte i Godtgørelse for Udlæg 13 Kroner 55 Øre, hvilke Beløb udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Den 20 Maj 1912 oprettedes der mellem Appellanten, Gaardejer N. M. Nielsen Dahl af Ny Mølle, og Appelindstævnte, Købmand Chr. Thomsen i Randers, en Sluttedel, ifølge hvis Indhold Appelindstævnte overdrog den ham ifølge Købekontrakt tilhørende Ejendom Nr. 12 i Søndergade i Silkeborg til Appellanten, medens Sidstnævnte til Appelindstævnte overdrog et ham tilhørende i Engesvang beliggende Tørreværk med Jordtilliggende, Maskiner og Redskaber, bl. a. paa Vilkaar, at Appelindstævnte skulde overtage den paa Ejendommen hæftende »Gæld til Silkeborg Bank paa 5000 Kr.« og til Appellanten udstede en 2den Prioritets Obligation paa 2500 Kr., der skulde forrentes med 5 pCt. p. a. og være uopsigelig fra Fordringshaverens Side »i 5 Aar fra Ejer til Ejer fra 11 Juli Termin« 1912 at regne. Ifølge Sluttedlens videre Indhold skulde alle Skatter, Renter og Afgifter samt Huslejen af begge Ejendomme opgøres til den 25 Maj s. A., paa hvilken Dag Overtagelsen skulde finde Sted, og Omkostningerne ved Skødernes Stempling og Tinglæsning samt Sagførersalær skulde betales med Halvdelen af hver af Parterne. Da Appelindstævnte har vægret sig ved at opfylde de ham ifølge Sluttedlen paahvilende Forpligtelser, har Appellanten derefter under nærværende Sag i 1ste Instans ved Randers Købstads ordinære Ret nedlagt endelig Paastand om, at han tilpligtes dels at betale ham 1948 Kr. 48 Øre, som han skal være Appellanten skyldig ifølge en under Sagen fremlagt Opgørelse over Silkeborgejendommens Indtægter og Udgifter, tilligemed Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra

Forligsklagens Dato, den 19 August 1912, indtil Betaling sker, dels at udstede til Appellanten en Panteobligation af Indhold som et af Appellanten under Sagen fremlagt Udkast. Ved Underrettsdommen er Appelindstævnte overensstemmende med sin derom nedlagte Paastand frifunden for Appellantens Tiltale, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han har gentaget sin i 1ste Instans nedlagte Paastand. Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appelindstævnte i første Række gjort gældende, at Handlen ikke var endelig, idet han, der ikke forud havde beset Tørveværket, ved Underskriften af Slutsedlen udtrykkelig betingede sig, at han ikke skulde være bunden ved Handlen, forinden der var forevist ham Skøde, Kort og Arealattest over Ejendommen og navnlig givet ham Oplysning om, hvilke Maskiner, Redskaber, Tipvogne og andet Løsøre der fandtes paa denne. Mod Appellantens Benægtelse har Appelindstævnte imidlertid ikke godtgjort, at der er taget noget Forbehold i nævnte Henseende, og under et af ham optaget Tingsvidne har Ejendomsmægler A. H. Fenger, der deltog i de forud for Slutsedlens Oprettelse mellem Parterne førte Forhandlinger, udsagt, at Appelindstævnte overfor Vidnet erklærede, at han ikke behøvede at se Tørveværket, idet han kendte dette, hvorhos Appelindstævnte under Sagens Drift for Underretten har vedgaaet at have beset Ejendommen i en tidligere Ejers Tid. Men herefter samt da Appelindstævnte under 23 Maj 1912 ved Paategning paa Købekontrakten mellem ham og Silkeborgejendommens tidligere Ejer har bemyndiget denne til at bortskøde bemeldte Ejendom til Appellanten, hvilket derpaa er sket, findes der ikke at kunne tages noget Hensyn til Appelindstævntes heromhandlede Indsigelse.

Appelindstævnte har dernæst anført, at han underskrev Slutsedlen under et formentlig ulovligt Pres, idet han blev truet med, at en senere afdød Sagfører, i hvis Besiddelse der henlaa en Del ustemplede Dokumenter, i modsat Fald vilde blive erklæret fallit, hvorved Appelindstævnte vilde blive ruineret ved Stempelbøder. Angaaende dette Forhold er der ikke tilvejebragt nærmere Oplysning — bortset fra, at fornævnte Fenger under Tingsvidnet har forklaret, at han, nogen Tid før Slutsedlen blev underskrevet, overfor Appelindstævnte har ladet Ytringer falde om, at Appelindstævnte skulde se at faa Silkeborgejendommen solgt, fordi bemeldte Sagfører snart gik fallit, og Appelindstævnte i saa Fald fik Stempelmulter for de hos Sagføreren liggende ustemplede Dokumenter, navnlig Købekontrakten om Silkeborgejendommen. Overfor Appellantens Benægtelse mangler der imidlertid efter det saaledes Foreliggende al Føje til at statuere, at det indgaaede Mageskilte af ovennævnte Grund skulde savne Gyldighed.

Appelindstævnte har endelig gjort gældende, at Handlen ikke kan være bindende for ham, da den i Slutsedlen omtalte Pantegæld af 5000 Kr. ikke, saaledes som han efter Slutsedlen maatte antage, var et almindeligt Obligationslaan, men derimod et Kautionslaan, og han har i saa Henseende nærmere gjort gældende, at han, saafremt der virkelig havde indestaaet et almindeligt Obligationslaan af 5000 Kr. til Silkeborg Bank, maatte gaa ud fra, at Ejendommens Værdi var mindst 15,000 Kr., men at den har vist sig at være af langt ringere Værdi.

Under Proceduren for Underretten maa det anses at være bleven in confesso, at det nævnte Beløb skyldtes til Rest paa en til Jens Sørensen Malmbæk udstedt Obligation med Pant i Ejendommen, og at de tidligere Ejere af Ejendommen, A. Andersen, P. E. Hvolbøll og A. Adamsen efter at have købt Obligationen havde belaaet den i Silkeborg Bank, men selv om de i Slutsedlen indeholdte Oplysninger angaaende bemeldte Panteobligation herefter — som det maa antages paa Grund af en Fejltagelse — er mindre nøjagtige, mangler der dog Føje til som Følge heraf at anse Handelen for uforbindende for Appelindstævnte.

Efter det anførte vil Appelindstævnte være at tilpligte dels at betale Appellanten det indsogte Beløb, mod hvis Størrelse ingen Indsigelse, der vil kunne komme i Betragtning, er fremsat, tilligemed Renter deraf som paastaet, dels under en daglig Mulkt til Randers Købstads Kæmnerkasse, der bestemmes til 5 Kr., at udstede til Appellanten en Panteobligation af Indhold som det under Sagen af Appellanten fremlagte Udkast.

Efter Omstændighederne findes Appelindstævnte derhos at burde godtgøre Appellanten Processens Omkostninger for begge Retter med 100 Kr.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at den i en af Appelindstævnte den 14 Juli 1913 for Underretten fremlagt Tingsvidneakt indlemmede Stævning ikke ses at have været skrevet paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses under Sagen ingen Stempelovertrædelse at foreligge.

Nr. 325. Kortforlægger P. Hansen (Selv)

mod

Aktieselskabet Carl Stenders Kunstforlag (Ingen)

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Ansvar i Anledning af Krænkelsen af en Eneret.

Andst-Slaugs Herreders ordinære Rets Dom af 8 September 1914: Indstævnte P. Hansen, Vamdrup, bør være uberettiget til fremtidig Forhandling af Eftergørelser af det foran omtalte, af Citanterne »Aktieselskabet Carl Stender, Forlag for Reproduktion af nordisk Kunst«, København, fremstillede, til Eneretsbeskyttelse anmeldte og anerkendte Postkort forestillende »et Parti af Skibelund Krat«. Fremdeles bør Indstævnte under Tvang af en Ribe Amtsfattigkasse tilfaldende Bøde af 2 Kr. for hver Dag, han i saa Henseende sidder denne Dom overhørig, til Citanterne udlevere sit Restoplæg af de af ham forhandlede Eftergørelser af foran omtalte Postkort. Indstævnte vil derhos have at erlægge en Bøde til Ribe Amtsfattigkasse, stor 200 Kr., og endelig have at erlægge til Citanterne en Erstatning stor 100 Kr.,

og Sagens Omkostninger med 60 Kr. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 22 Februar 1915: Underretsdommen bør ved Magt at stande, dog at Bestemmelserne om Udlevering af Restoplaget bortfalder. Processens Omkostninger for Overretten ophæves. Statskassens Ret forbeholdes med Hensyn til, at tvende af de Appelindstævnte, Aktieselskabet Carl Stenders Kunstforlag, den 31 Marts 1914 for Underretten fremlagte Syns- og Skønsforretninger ikke er skrevet paa behørig stemplet Papir. Det Idømte udredes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse og iøvrigt at efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse, og i Henhold til de i den indankede Dom under denne Del af Sagen anførte Grunde vil Dommen være at stadfæste. Da Appellanten findes at have brugt kendelige Udflugter for at skille Modparten ved sin Ret, vil han i Medfør af Forordningen 11 August 1819 være at anse med en Bøde til Justitskassen, efter Omstændighederne af 100 Kr.

Thi kendes for Ret:

Landsoverrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen bøder Appellanten Kortforlægger P. Hansen for unødigt Trætte 100 Kroner. Saa betaler han og til samme Kasse 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: De Appelindstævnte, Aktieselskabet Carl Stenders Kunstforlag i København, der under 14 December 1909 for vedkommende Ministerium havde anmeldt et Postkort, paa hvilket der fandtes en ved fotografisk Hjælp fremstillet Gengivelse af et Fotografi af et Parti fra Skibelund Krat, til Eneret i Henhold til Lov om Eftergørelse af Fotografier m. m. af 24 Marts 1865, har under nærværende Sag anbragt, at Appellanten, Kortforlægger P. Hansen af Vamdrup, har gjort Indgreb i Eneretten ved at eftergøre Postkortet og sælge Eftergørelsen til Forhandlere, samt at de formene, at han har solgt mindst 5000 Stykker af Kortet, der i Bogladerne sælges for 5 Øre pr. Stk., saaledes at den dem tilkommende Erstatning efter deres videre Anbringende i Analogi med Bestemmelserne i § 17 i Lov om Forfatterret og Kunstnerret af 1 April 1912 maa fastsættes til mindst 250 Kr. De har derfor i 1ste Instans ved Andst-Slaugs Herreders ordinære Ret nedlagt Paastand om, at Appellanten kendes uberettiget til for Fremtiden at forhandle Eftergørelser af Postkortet, at han tilpligtes under en daglig Mulkt til Konfiskation og Tilintetgørelse at udlevere det Restoplag af Kortet,

som han maatte ligge inde med, og idømmes en passende Bøde i Medfør af ovennævnte Lov af 24 Marts 1865 eller Lov om Eneret til fotografiske Arbejder af 13 Maj 1911, og endelig at han tilpligtes at betale dem i Erstatning 250 Kr. eller et af Retten eller uvillige Mænd fastsat Beløb tillige med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 4 December 1912, indtil Betaling sker. Ved Underrettsdommen er Appellanten kendt uberettiget til fremtidig Forhandling af Eftergørelser af Kortet og tilpligtet under en daglig Bøde af 2 Kr. til Ribe Amts Fattigkasse at udlevere sit Restoplæg af Eftergørelser af Kortet. Endvidere er han anset med en Bøde til Ribe Amts Fattigkasse af 200 Kr. og tilpligtet at betale de Appelindstævnte i Erstatning 100 Kr. samt i Procesomkostninger for Underretten 60 Kr. Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i 1ste Instans har paastaet sig frifunden for de Appelindstævntes Tiltale og derhos har nedlagt en subsidær Paastand. De Appelindstævnte har ikke givet Møde for Overretten.

Appellanten har erkendt, at han i Tyskland har ladet fremstille en Trykplade efter det af de Appelindstævnte forhandlede Postkort og ved Hjælp af denne ladet trykke et Parti Kort, som han derpaa har indført og forhandlet her i Riget, men han har til Støtte for sin Frifindelsepaastand i første Række gjort gældende, at han ikke har gjort Indgreb i de Appelindstævntes Eneret, idet de Postkort, som han har ladet trykke, ikke er fotografiske Eftergørelser, men almindeligt Bogtryk, hvorhos han i Forbindelse hermed har anbragt, at Kortene er fremstillet og solgt mindst 2 Aar før Sagens Anlæg, og at Søgsmålet saaledes ikke er anlagt inden den i Lov af 24 Marts 1865 § 3 og Lov af 13 Maj 1911 § 3 fastsatte Frist af Aar og Dag. Overfor de Appelindstævntes Benægtelse af, at Søgsmålet ikke er rettidig anlagt, og Opfordring til nærmere at dokumentere, hvornaar Fremstillingen og Forhandlingen af Eftergørelserne har fundet Sted, har Appellanten imidlertid intetsomhelst oplyst i nævnte Henseender, og idet der derfor maa gaas ud fra, at Forældelsen ikke er indtraadt, og at Forhandlingen af Eftergørelserne har fundet Sted, efter at Loven af 1911 er traadt i Kraft, samt idet det herefter bliver unødvendigt at komme ind paa, hvorvidt Eftergørelserne maa anses som fotografiske Eftergørelser, maa den stedfundne Forhandling her i Landet anses som et Indgreb i Eneretten, der i Modsætning til, hvad Appellanten har villet hævde, efter det foreliggende maa antages at være de Appelindstævnte lovlig tillagt.

Endvidere har Appellanten hævdet, at han har været i god Tro, idet det Postkort, hvorefter han har ladet Eftergørelserne fremstille, ikke — som foreskrevet som Betingelse for Eneretten — var forsynet med de Appelindstævntes Navn og Ordet »enerettiget«, men da han ikke har godtgjort Rigtigheden heraf, vil ej heller dette Anbringende kunne tillægges Betydning.

Som Følge af det anførte maa det billiges, at Appellanten ved Underrettsdommen er kendt uberettiget til for Fremtiden at forhandle Eftergørelser af det ommeldte Postkort, samt at han for sit ovennævnte Forhold er anset efter § 2 i Lov af 13 Maj 1911 med en Bøde til Ribe Amts Fattigkasse, og idet der efter Sagens Omstændigheder, derunder at Appellanten maa antages tidligere gentagne Gange at have

gjort Indgreb i de Appelindstævntes Enerettigheder, ikke findes Føje til at nedsætte den idømte Bøde, om hvis Forhøjelse der efter Sagens processuelle Stilling ikke bliver Spørgsmaal, vil Underrettsdommen i den anførte Henseende være at stadfæste.

Appellanten har derhos med Hensyn til den paastaaede Erstatning anbragt, at det af ham fremstillede Parti Postkort ikkun omfattede 1000 Stykker, og at han har solgt dem med en Avance af kun 9 Kr. Overfor de Appelindstævntes Anbringende af, at Oplag ikke plejer at andrage mindre end 5000 Stykker, og deres Benægtelse af, at Oplaget kun har udgjort 1000 Stykker, har han imidlertid ikke ved Fremlægelse af Ordreseddel eller Regning eller paa anden Maade godtgjort, at Oplaget ikke har været større end af ham angivet, og de Appelindstævntes Anbringende herom findes derfor at maatte lægges til Grund ved Sagens Paadømmelse. Men herefter findes det at maatte have sit Forblivende ved, at Erstatningen ved Underrettsdommen er fastsat til 100 Kr.

Endelig har Appellanten bestridt, at han har noget Restoplag af de omhandlede Kort, som han forlængst vil have solgt, og da de Appelindstævnte ikke heroverfor har godtgjort Rigtigheden af deres modstaaende Anbringende, vil det ikke kunne paalægges Appellanten under Dagmulkt at udlevere Restoplaget. Med denne Ændring samt idet der efter Sagens processuelle Stilling ikke bliver Spørgsmaal om at tilkende de Appelindstævnte Renter, vil bemeldte Dom, hvis Bestemmelser i Henseende til Processens Omkostninger i første Instans tiltrædes, saaledes være at stadfæste.

Processens Omkostninger for Overretten vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Statskassens Ret vil være at forbeholde med Hensyn til, at tvende af de Appelindstævnte den 31 Marts 1914 for Underretten fremlagte Syns- og Skønsforretninger ikke er skrevne paa behørig stemplet Papir. Iøvrigt ses under Sagen ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Nr. 456. Restauratør Harald Berthelsen (Selv)

mod

Overretssagfører Rudolf Sand (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Erstatning for Indstævntes — efter Appellantens Mening — uforsvarlige Udførelse af en Sag.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 11 Oktober 1915: Forsaavidt angaar det ovennævnte Beløb af 232 Kroner 99 Øre afvises denne Sag. Iøvrigt bør Indstævnte, Overretssagfører Rudolf Sand, for Tiltale af Citanten, Restauratør Harald Berthelsen, Hellerup, fri at være, og bør Citanten betale Indstævnte Sagens Om-

kostninger med 80 Kroner. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Der kan ikke tages Hensyn til de af Appellanten uden Hjemmel for Højesteret fremsatte nye Anbringender eller til de af ham ligeledes uden Hjemmel fremlagte nye Dokumenter.

Idet det bemærkes, at Appellanten ikke med Hensyn til den ved den indankede Dom afviste Del af Sagen har nedlagt Paa-stand om, at Sagen forsaavidt hjemvises til Paakendelse i Realiteten, vil Dommen i Henhold til de i den iøvrigt anførte Grunde være at stadfæste.

Efter Sagens Beskaffenhed og Appellantens Procedure findes han i Mulkt for unødigt Trætte at burde betale 100 Kroner til Justitskassen.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen bør Appellanten, Restauratør Harald Berthelsen, for unødigt Trætte bøde 100 Kroner. Saa betaler Appellanten og til samme Kasse 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Paa Grundlag af Forligsklage af 20 Juni 1912 førte Indstævnte, Overrettsagfører Rudolf Sand, ved Københavns Amts nordre Birks ordinære Ret en Sag for Citanten, Restauratør Harald Berthelsen, Hellerup, der herunder paa- stod nogle Reparationer og Indlæg af W. C. udførte i den af ham lejede Ejendom i Hellerup, hvori han driver Restauration. Efter at Birketingets Dom delvis var gaaet Citanten imod, indankede Indstævnte efter Citantens Begæring Sagen for Overretten, hvor han ligeledes procederede den for ham. Ved Overrettens Dom blev Birketingetsdommen, som det maa antages, stadfæstet med en mindre Ændring. I Salær m. v. for Førelsen af bemeldte Sag for begge Retter blev Citanten ved fornævnte Underrets Dom af 10 Marts 1915 dømt til at betale Indstævnte 207 Kroner 99 Øre foruden Renter heraf samt 25 Kroner i Procesomkostninger.

Citanten gør nu gældende, at Grunden til, at den af Indstævnte for ham førte Sag er gaaet ham imod, er at Indstævnte ikke paa behørig Maade har varetaget hans Tarv under samme, og at Indstævnte endvidere har undladt at lade Overretsdommen forkynde for Modparten, hvoraf Følgen er bleven, at Citanten hidtil end ikke har faaet udført, hvad han efter denne Dom havde Krav paa. I Henhold her- til paaastaar Citanten nu Indstævnte tilpligtet at betale 4000 Kroner i Erstatning, fordi Citanten intet W. C. har faaet indlagt, 80 Kroner,

som Citanten har maattet betale Modparten i Sagsomkostninger for Overretten, og 232 Kr. 99 Øre, som Citanten har betalt Indstævnte i Medfør af den ovennævnte Dom af 10 Marts 1915, ialt 4312 Kr. 99 Øre med Renter 5 pCt. p. Anno og nærværende Sags Omkostninger.

Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger.

Ved den ikke appellerede Dom af 10 Marts 1915 maa det anses endelig fastslaaet, at Beløbet 232 Kr. 99 Øre rettelig tilkommer Indstævnte, og Citantens Paastand om dette Beløbs Tilbagebetaling vil derfor ex officio være at afvise.

Iøvrigt vil Indstævnte være at frifinde, da Citanten intet har oplyst, hvorefter det kan lægges Indstævnte til Last, at den oftnævnte Overrettsdom ikke er bleven forkyndt, og da Rigtigheden af de Anbringender, hvorpaa Citanten iøvrigt støtter sin Paastand, ikke mod Indstævntes Benægtelse findes godtgjort ved det Retten forelagte.

Sagens Omkostninger findes Citanten at burde tilsvare Indstævnte efter Omstændighederne med 80 Kr.

Nr. 219. Overretssagfører **Bjarne Johnsen** (Selv)

mod

Direktionen for **Taarupgaard Stiftelse** (Ingen)

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Forpligtelse til som Ejer af en Kirketiende at vedligeholde et Kapel m. m.

Viborg Købstads ordinære Rets Dom af 23 September 1914: Indstævnte, Overretssagfører Bjarne Johnsen, Viborg, bør til Citanterne, Direktionen for Taarupgaards Stiftelse, betale 49 Kr. 47 Øre med Renter deraf à 5 pCt. aarlig fra den 14 Februar f. A., til Betaling sker, samt derhos være pligtig til for sig og efterfølgende Ejere af Taarup Sogns Kirketiende at holde Kapellet ved Taarup Kirke med Tønne Juels og Anna Cathrine Friis's Epitafium i forsvarlig god Stand. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Viborg Landsoverrets Dom af 22 Februar 1915: Appellanten, Overretssagfører Bjarne Johnsen, bør for sig og efterfølgende Ejere af Taarup Sogns Kirketiende være pligtig at holde Kapellet ved Taarup Kirke med Tønne Juels og Anne Cathrine Friis' Epitafium i forsvarlig god Stand, men bør iøvrigt for Tiltale af de Appellindstævnte, Bestyrelsen for Taarupgaard Stiftelse, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for begge Retter ophæves.

Højesterets Dom.

Efter de foreliggende tildels efter Afsigelsen af den indankede Dom tilvejebragte Oplysninger kan det ikke anses godtgjort, at

der paahviler Appellanten som Ejer af den største Del af Taarup Sogns Kirketiende nogen Forpligtelse til at vedligeholde det i Dommen omtalte Kapel m. m., en Forpligtelse, som det Appellanten meddelte Skøde, der er tinglæst uden Retsanmærkning, intet indeholder om. En saadan Forpligtelse findes navnlig ikke at kunne udledes af den i Dommen nævnte Bestemmelse i § 4 af Konditionerne for Auktionen den 27 Juni 1806, som optoges i det til Køberen den 15 December 1809 udstedte og den 15 Juni 1813 tinglæste Auktionsskøde, idet der her alene er Tale om Forpligtelse for Ejerne af Taarupgaard, hvorved der ikke uden videre kan forudsættes at være sigtet ogsaa til de i Forbindelse med denne Hovedgaard ved Auktionen solgte Tiender m. m. Og vel findes der som endvidere i Dommen berørt i Konditionerne for den i 1823 afholdte Tvangsauktion som 6te Post optaget en Bestemmelse, hvorefter blandt andet Taarup Kirkes Ejer er pligtig til Taarup Kirkes Kapels Vedligeholdelse ifølge de før nævnte Konditioner af 1806; men denne Bestemmelse, der ligesom de øvrige Konditioner optoges i det til Kongen den 2 Februar 1825 udstedte den 30 Maj 1826 tinglæste Auktionsskøde, er efter det om Konditionerne af 1806 nys bemærkede i sig selv uklar og er derhos efter det oplyste ikke overensstemmende med Sportelreglementets § 72 forlangt tinglæst som Behæftelse paa Kirke-tienden, ligesom der ej heller ses at være erhvervet noget Samtykke fra den indstævnte Stiftelses Direktion til Forpligtelsens Overførelse fra Taarupgaard til Kirketienden. Det samme Dag tinglæste kongelige Skøde af 19 April 1826 til L. F. Bahnson paa Taarupgaard med derunder hørende Tiender og Bøndergods fik da ogsaa ved Læsningen Retsanmærkning blandt andet om, at der paa Taarupgaard hæftede Forpligtelse til at vedligeholde Taarup Kirkes Kapel, og det maa, efter hvad der foreligger, antages, at Stiftelsens Direktion overensstemmende hermed indtil kort før Anlæggelsen af nærværende Sag har ment, at Forpligtelsen paahvilede Taarupgaards Ejere. Appellanten vil som Følge af det saaledes anførte efter den af ham nedlagte Paastand være at frifinde for Indstævntes Tiltale, hvorhos denne findes at burde betale Appellanten Processens Omkostninger for alle Retter med 500 Kroner.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Overrettsagfører Bjarne Johnsen, bør for Tiltale af Indstævnte, Direktionen for Taarupgaard Stiftelse, i denne Sag fri at være. Processens Omkostninger for alle Retter betaler Indstævnte til Appellanten med 500 Kroner. Saa betaler Indstævnte og til Justitskassen 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter at der under 5 April 1681 var meddelt Tønne Juel til Taarupgaard og Hustru Anne Catrine Friis kgl. Tilladelse til ved Testament frit at disponere over deres Midler og Formue, bestemte de ved nogle under 6 August 1681, 5 Maj 1685 og 4 September 1698 oprettede Fundatser, at visse nærmere angivne Ydelser af noget under Taarupgaard hørende Jordegods skulde anvendes til Vedligeholdelse af et Kapel ved Taarup Kirke og deres i Kapellet anbragte Epitafium, hvorhos Tilsynet med Overholdelsen af de trufne Bestemmelser ved en af Anne Catrine Friis den 21 Januar 1698 udstedt Fundats om Oprettelsen af Taarupgaard Stiftelse henlagdes til Bestyrelsen for Stiftelsen.

Den 27 Juni 1806 lod nævnte Bestyrelse Taarupgaard med underliggende Bøndergods og Tiende, derunder nedennævnte Kirketiende, bortsælge ved offentlig Auktion, idet det i Auktionskonditionerne bestemtes, at Ejerne af Taarupgaard skulde oppebære de til Vedligeholdelse af Kapellet ved Taarup Kirke efter Fundatserne henlagte Ydelser mod at være forpligtede til at holde Kapellet i »forsvarlig god Stand«, hvorhos Stiftelsens Bestyrelse forbeholdtes Ret til, saafremt Vedligeholdelsen forsømtes, at afhjælpe forefundne Mangler paa Taarupgaards Ejeres Bekostning. Disse Bestemmelser optoges i Auktionsskødet, der under 5 Juni 1807 forsynedes med kgl. Approbation.

Den 21 Juni 1823 blev Taarupgaard bl. a. med Kirketienden af Taarup og Kvals Sogne for et tiendeydende Hartkorn af 101 Td. 7 Skp. 1 Fdk. 1 Album efter Begæring af Kammeradvokaten for den kgl. Statsgjelds-Direktion som Udlægshaver stillet til Tvangsauktion i Henhold til Konditioner, ved hvilke der paalagdes Ejeren af Taarup Kirke Pligt »til Taarup Kirkes Capels Vedligeholdelse i Følge de Conditioner, hvorefter bemeldte Kirke tilligemed Taarupgaard er solgt fra Taarupgaard Stiftelse ved Auktion den 27 Juni 1806«. Ved Auktionen blev Ejendommen tilslaaet den kgl. Kasse, og efter at der senere gentagne Gange havde fundet samlet Salg Sted af Ejendommen og Tienden, blev bemeldte Tiende ved Skøde af 19 Februar 1912 særskilt overdraget til Appellanten, Overretssagfører Bjarne Johnsen i Viborg, som det hedder i Skødet »med dertil hørende Rettigheder og Forpligtelser«.

Under nærværende Sag har derefter de Appelindstævnte, Bestyrelsen for Taarupgaard Stiftelse, under Anbringende af, at det har været nødvendigt at foretage en Reparation af Kapellets Blytag, i første Instans ved Viborg Købstads ordinære Ret søgt Appellanten til at betale Udgifterne ved Reparationen eller 49 Kr. 47 Øre tilligemed Renter heraf 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 14 Februar 1913, indtil Betaling sker, samt til for sig og efterfølgende Ejere af Taarup Kirketiende at kendes pligtig til at holde Kapellet ved Taarup Kirke med Tønne Juels og Anne Catrine Friis' Epitafium i forsvarlig god Stand. Ved Underrettsdommen er de Appelindstævntes Paastand i det Hele tagen til Følge, og Sagen er nu af Appellanten indanket her for Retten, hvor han ligesom i første Instans har paastaaet sig frifunden for de Appelindstævntes Tiltale. De Appelindstævnte har derimod procederet til Underrettsdommens Stadfæstelse.

Til Støtte for sin Frifindelsespaastand har Appellanten villet gøre gældende, at Forpligtelsen til Vedligeholdelse af Kapellet paahviler det Jordegods, der ved ovennævnte Fundatser var henlagt hertil, og efter

dettes Bortsalg selve Stiftelsen. Ligesom imidlertid Vedligeholdelsen af Kapellet ved det med kgl. Approbation af 5 Juni 1807 forsynede Auktionsskøde paa behørig Maade maa anses paalagt Ejerne af Taarupgaard med tilhørende Kirker, Tiender og Bøndergods, saaledes foreligger der Intet, der kunde udelukke Stiftelsen fra med Hensyn til nævnte Vedligeholdelsespligt at henholde sig til Auktionskonditionerne for det i Aaret 1823 stedfundne Salg, hvorved bemærkes, at det ifølge Sagens Oplysninger i samtlige de efter dette Tidspunkt udstedte Skøder paa Taarupgaard med Kirketiende paalægges Køberne at respektere nævnte Vedligeholdelsespligt, som Appellanten ligeledes maa anses at have overtaget ved at modtage Skøde paa Kirketienden med dertil hørende Rettigheder og Forpligtelser, saaledes at det bliver uden Betydning om behørig Tinglæsning maatte have fundet Sted med Hensyn til Forpligtelsen, hvad Appellanten endvidere har bestridt. Appellanten vil derfor i Overensstemmelse med de Appelindstævntes Paastand være at kende pligtig til for sig og efterfølgende Ejere af Kirketienden at vedligeholde Kapellet med Epitafiet i forsvarlig god Stand.

Hvad dernæst det indsogte Beløb angaar, fremgaar det af en under Sagen fremlagt Regning, at Reparationen af Blytaget har fundet Sted i December Maaned 1911. Da det dernæst er in confesso, at Appellanten først efter dette Tidspunkt har købt Kirketienden, samt da der ikke med Hensyn til Vedligeholdelsespligten er givet Pant i nævnte Tiende, maa der gives Appellanten Medhold i, at det ikke paahviler ham at udrede den omhandlede Udgift ved Kapellets Vedligeholdelse, og han vil derfor i den anførte Henseende være at frifinde for de Appelindstævntes Tiltale i denne Sag.

Processens Omkostninger for begge Retter vil efter Omstændighederne være at ophæve.

Under Sagen ses ingen Stempelovertrædelse at være begaaet.

Onsdag den 16 Februar.

Nr. 92. Gaardejer **Peter Hansen** (Graae)

mod

Gaardejer **Hans Christian Christensen** (Harboe efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Berettigelse til Tørveskær paa en under Indstævntes Ejendom hørende Lod.

Odense Herreds ordinære Rets Dom af 28 Marts 1912: Indstævnte, Gaardejer Peter Hansen, Bregnemose, bør være uberettiget til at skære eller lade skære Tørv i den Citanten, Gaardejer Hans Chr. Christensen af Holmegaard, tilhørende Moselod Matr. Nr. 51 e af Verninge By og Sogn, og bør Indstævnte derhos til Citanten betale i Erstatning for den af ham i Aaret 1908 paa bemeldte Moselod foretagne

Tørveskæring, for Ulemper og Afsavn af Jord 20 Kr. med Renter heraf 5 pCt. p. a. fra den 9 Marts 1909, til Betaling sker. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 7 September 1914: Den indankede Dom bør ved Magt at stande. Sagens Omkostninger for Overretten ophæves. Til Odense Amts Fattigkasse bøder Overretssagfører V. Frandsen 150 Kroner og Overretssagfører Hecht-Pedersen 75 Kroner. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempel- forbehold for Overretten.

Højesterets Dom.

Af Sagens Oplysninger fremgaar det, at Retten til Græsning og Retten til Tørveskær i den i den indankede Dom ommeldte Fællesmose, hvoraf Lodden Matr. Nr. 51 e er udstykket, fra gammel Tid har, ialtfald i stort Omfang, været adskilt, og heri er der ikke sket nogen Forandring ved en i 1861 foretagen Udskiftning af Mosen.

Ved de af Appellanten paaberaabte Adkomstdokumenter i Forbindelse med de øvrige Højesteret forelagte tildels efter Dommens Afsigelse fremkomne Dokumenter samt de foreliggende Vidneforklaringer maa det derhos anses godtgjort, at Appellanten er berettiget til Tørveskæret paa den nævnte Lod, hvorved bemærkes, at en fra Jordfællesskabet hidrørende Ordning som den ommeldte ikke til sin Gyldighed udkræver Tinglæsning. Appellanten vil som Følge heraf være at frifinde.

Processens Omkostninger for alle Retter bliver efter Omstændighederne at ophæve.

Forsaavidt angaar de ikendte Bøder, maa det have sit Forblivende ved Dommen.

Thi kendes for Ret:

Appellanten, Gaardejer Peter Hansen, bør for Tiltale af Indstævnte, Gaardejer Hans Christian Christensen, i denne Sag fri at være. I Henseende til de idømte Bøder bør Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom ved Magt at stande. Processens Omkostninger for alle Retter ophæves. Til Justitskassen betaler Indstævnte 2 Kroner. I Salarium for Højesteret tillægges der Højesteretssagfører Harboe 120 Kroner, som udredes af det Offentlige.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under Henvisning til, at Appellanten, Gaardejer Peter Hansen af Bregnemose, i Sommeren 1908 uden Tilladelse har skaaret Tørv i den Appelindstævnte, Gaardejer Hans Chr. Christensen af Holmegaard, tilhørende Tørvelod, Matr. Nr. 51 e af Veringe By og Sogn, har Appelindstævnte under denne Sag i første Instans ved Odense Herreds ordinære Ret dels søgt Appellanten til Betaling af 20 Kr. i Erstatning for det herved opskaarne Areal, for Ulemper og for Afsavn af den Jord, der er benyttet til at aflægge de opskaarne Tørvemasser paa, med Renter af Beløbet 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato, den 9 Marts 1909, dels paastaaet ham og efterfølgende Ejere af hans Ejendom kendt uberetligede til Tørveskær paa nævnte Lod og Appellanten tilpligtet at betale Sagens Omkostninger. Appellanten procederede til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger, men ved Underrettens den 28 Marts 1912 afsagte Dom blev Appelindstævntes Paastand tagen til Følge, dog at Tørveskærsretten ikke frakendtes de fremtidige Ejere af Appellantens Ejendom, og at Sagens Omkostninger ophævedes.

Denne Dom har Appellanten nu efter erhvervet Oprejsningsbevilning indanket her for Retten, hvor han har genvtaget den af ham i første Instans nedlagte Paastand og derhos paastaaet sig tilkendt Appellens Omkostninger. Appelindstævnte procederer til Underrettsdommens Stadfæstelse med Tillæg af Sagens Omkostninger for Overretten.

Foreløbig bemærkes, at Tvisten efter Proceduren maa antages at angaa Tørveskærsretten paa fornævnte Matr. Nr. 51 e, saaledes som dettes Grænser er efter et af Appellanten her for Retten som Bilag S fremlagt Situationskort.

Til Støtte for sin Paastand gør Appelindstævnte gældende, at hverken det Skøde — af 12 September 1907 — i Henhold til hvilket han ejer den ommeldte Tørvelod, eller dennes Folium i Skøde- og Pantebøgerne udviser nogen paa Lodden hvilende Hæftelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at der fra gammel Tid har bestaaet en Adskillelse mellem Tørveskærsret og Græsningsret paa Lodden i Veringe Mose.

Appellanten har nu fra sin Side fremlagt Afskrift af tre Skøder, henholdsvis af 16 Juni 1856, 30 December 1865 og 6 December 1902, der maa antages at angaa Retten til Tørveskær paa den ommeldte Lod, og som udviser sammenhængende Overdragelser af denne Ret senest til Appellanten. Han gør derhos gældende, at han og hans Forgængere efter disse Skøder i Alderstid uanfægtet har udøvet den nævnte Ret.

Ligesom imidlertid den Omstændighed, at Appelindstævntes Skøde af 12 September 1907, der bl. a. omfatter Matr. Nr. 51 e af Veringe, intet nævner om, at Tørveskærsretten paa den østlige Del af samme skulde være udelukket fra Overdragelsen, paa Forhaand taler for, at Ejendomsoverdragelsen har omfattet ikke alene den mindre væsentlige Græsningsret, men ogsaa Tørveskærsret, uden at det selvfølgelig herimod kan komme i afgørende Betragtning, at Skødeudstederen, Bang Nielsen, ifølge hans som Vidne efter den indankede Doms Afsigelse afgivne, men af Appelindstævnte bestemt benægtede Forklaring før Skødets Underskrift vil have gjort Køberen bekendt med, at han ikke havde Tørveskærsret paa Lodden, og at denne derfor ikke medfulgte

i Købet, saaledes findes ejheller de ovennævnte tre af Appellanten i Afskrift fremlagte Skøder, der ikke ses at være tinglæst paa Ejendommens Folio, at kunne afgive nogen tilstrækkelig Hjemmel for den af ham paastaede Tørveskærret allerede af den Grund, at der ingen-
somhelst autentisk Oplysning foreligger om Udskiftningsforretningen af 1861 eller andre positive Data til Støtte for, at de fremlagte Skøder hidrøre fra virkelig Adkomstberettigede, og hertil kommer, at de foreliggende Ejendomsskøder paa Matr. Nr. 51 e intet Forbehold indeholde angaaende Tørveskærret for andre end Lodsejeren. Og da det nu heller ikke ved de af Appellanten førte Vidner kan anses tilstrækkelig godtgjort, at der i Alderstid — og kun om et saadant Tidsrum kan der under Sagen være Spørgsmaal — af ham og hans Forgængere har været udøvet et saadant stadigt Tørveskær paa det omhandlede Areal, at en fortsat Ret hertil derved kan anses erhvervet, findes den indankede Dom, hvis Bestemmelse om Sagens Omkostninger billiges, at maatte stadfæstes. Sagens Omkostninger for Overretten ville være at ophæve.

For utilbørligt Ophold af Sagen ville Parternes Sagførere for Underretten, Overretssagførerne V. Frandsen og Hecht-Pedersen, begge af Odense, være at anse efter Forordningen 16 Januar 1828 § 14, førstnævnte med en Bøde paa 150 Kr. til Odense Amts Fattigkasse, sidstnævnte med en Bøde paa 75 Kr. til sammø Kasse.

Nr. 350. Fru Laura Trochmann (Harboe)

mod

Fru Karen Elise Lerche (Ingen)

betræffende Spørgsmaalet om Lovligheden af en stedfunden Bortvisning af Tjenesten.

Sø- og Handelsrettens Dom af 15 Juli 1915: Indstævnte, Handlende Fru Laura Trochmann, bør til Citantinden, Fru Karen Elise Lerche, betale 297 Kr. med Renter 5 pCt. pro anno fra den 9 Juni 1915, til Betaling sker. Sagens Omkostninger hæves. At efterkommes inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Med Bemærkning, at Appellantinden for Højesteret har frafaldet den af hende i 1ste Instans nedlagte subsidiære Paastand, og iøvrigt i Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellantinden, Fru Laura Trochmann, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Under denne Sag søger Citantinden, Fru Karen Elise Lerche, Indstævnte, Handlende Fru Laura Trochmann, til Betaling af Gage for Maanederne Maj, Juni, Juli og August 1915 à 80 Kr.

eller	320.00
hvorifra fragaar dels et à conto oppebaaret Gagebeløb . 18.00	
dels et Beløb af	5.00
som hun skylder Indstævnte	23.00
	ialt . . . 297.00

hvoraf hun fordrer 5 pCt. pro anno fra Stævningens Dato, den 9 Juni 1915.

Indstævnte procederer til Frifindelse.

Det fremgaar af Sagens Oplysninger, at Citantinden har været Bestyrerinde af en Indstævnte tilhørende Broderiforretning i Smallegade Nr. 36, at Forholdet fra Citantindens Side var uopsigeligt indtil 1 September 1916, medens Indstævnte kunde opsiges med 3 Maaneders Varsel, at den maanedlige Gage var 50 Kr. + 5 pCt. af hele Salget, dog at Minimumsgagen var 80 Kr. maanedlig, og at Citantinden blev bortvist fra denne sin Stilling den 10 Maj d. A. Indstævnte gør gældende, at denne Bortvisning har været berettiget. Hun har herom oplyst, at hun, der havde faaet Formodning om, at Citantinden ikke lod alle i Forretningen udførte Arbejder komme hende — Indstævnte — til Gode, har ladet et herværende Detektivbureau optage Ordre i Forretningen i Dagene fra den 1 til den 7 Maj, og at Citantinden har undladt at optage disse Arbejder paa Salgslisterne og selv har beholdt de herfor indbetalte Beløb 4 Kr. 40 Øre.

Herom foreligger imidlertid følgende nærmere Oplysninger:

Indstævnte havde forbudt Citantinden selv at udføre Tegnearbejder og havde givet Ordre til, at alle saadanne skulle udføres i Hovedforretningen, hvor der blev tegnet hver Tirsdag og Fredag. Citantinden har erkendt, at hun af de paagældende Arbejder har udført forskellige Paategninger og herfor har modtaget ialt 1 Kr. 75 Øre, og at hun endvidere har udført Syarbejder til Beløb ialt 2 Kr. 10 Øre. Af disse Arbejder er det uomtvistet, at hun til Indstævnte har givet Underretning om Paategninger til ialt 70 Øre, og at hun om et Syarbejde, den største af de forskellige Poster, nemlig et Frakkenavn til 1 Kr. 50 Øre, har i Forvejen spurgt Indstævnte, om det kunde udføres i Hovedforretningen paa nærmere opgiven Tid, og faaet benægtende Svar, hvorefter hun, uden dog at underrette Indstævnte derom, selv paatog sig Arbejdet, som hun paastaar at have udført i sin Fritid, hvorfor hun ogsaa selv beholdt Vederlaget. Endvidere paastaar hun at have givet Underretning til Indstævnte om en Paategning paa et Stykke Lærred, Beløb 10 Øre, hvilket Indstævnte dog bestrider. Om de øvrige Arbejder: Paategninger til Beløb 95 Øre og et Syarbejde til 60 Øre, erkender hun at have udført dem uden at spørge i Hovedforretningen, om de kunde udføres dér og uden at underrette Indstævnte om, at hun selv paatog sig disse Arbejder, ligesom hun erkender selv at have beholdt Pengene, men hun paastaar, hvad der maa lægges til Grund ved Paadømmelsen, dels at hun har udført disse Arbejder i sit Hjem i sin Fritid, dels at hun paatog sig at udføre dem, fordi vedkommende

Kunder — 3: Detektivbureauets Udsendinge — sagde, at Arbejderne absolut skulde være færdige paa ganske kort Tid, og at hun derfor vidste, at det ikke kunde nytte at spørge i Hovedforretningen, og at vedkommende Kunder derfor maatte være gaaet andetsteds hen med disse Ordre, om hun havde afvist dem.

Det saaledes oplyste indeholder ikke tilstrækkeligt Grundlag for en Bortvisning, og det samme gælder et andet af Indstævnte paabe-raabt og af Citantinden indrømmet Forhold, det nemlig at Citantinden Lørdagen den 8 Maj om Eftermiddagen har af en Kunde modtaget 5 Kr., som hun ved sin Fratræden ikke havde gjort Regnskab for, idet hendes Forklaring, som ikke kan forkastes, gaar ud paa, at det havde været hendes Agt at optage Beløbet paa Regnskabet om Mandagen, men at hun ved sin Bortvisning blev forhindret heri.

Det er under Sagen oplyst, at Citantinden for egen Regning har købt forskellige Varer, bestemte til Paategning og til Paasyning. Hun har herom forklaret, at hun, der har en lille Pige at forsørge, hvorfor hun har været nødsaget til i sin Frihed at søge sin Indtægt suppleret ved Udførelse af Haandarbejder, har udført saadanne og efter Afale sendt dem til Søstre i Norge og Amerika, der har betalt herde for disse Arbejder. Endvidere forklarer hun, at hun, der ikke kom særlig godt ud af det med Indstævnte, længe havde været forberedt paa at blive sagt op, og det var hendes Agt derefter selv at begynde en Broderiforretning. For denne Mulighed udførte hun i sin Fritid forskellige Arbejder, for at hun kunde have dem færdige, naar hun skulde begynde sin egen Forretning.

Rigtigheden af denne Citantindens Forklaring er paa væsentlige Punkter bekræftet af nogle i Sagen afhørte Vidner. Naar en af Indstævntes Ekspeditricer, der overtog Citantindens Plads, har forklaret, at en Kunde har meddelt, at hun af Citantinden havde købt en Toilet-pude til 3 Kr. og en Kittel til 2 Kr. 50 Øre, og at Forretningens almindelige Pris for saadanne Ting var henholdsvis 6 Kr. og 1 Kr. 50 Øre, da har Citantinden hertil anført, at Pudene ikke var i sædvanligt Udstyr, og at Kittelen var paabegyndt, og at der derfor ikke har været noget usædvanligt ved de anførte Priser.

Ved det fremkomne kan det ikke anses bevist, at Citantinden har drevet nogen konkurrerende Virksomhed ved Salg for egen Regning til Forretningens Kunder. At hun til Slægtninge har solgt Arbejder, udførte af hende i hendes Fritid — at de skulde være udførte i hendes Arbejdstid i Forretningen, er ikke bevist — er ingen Bortvisningsgrund, og det samme gælder om de lignende Arbejder, som hun har udført for at have Varer liggende, om hun selv skulde begynde egen Forretning. At hun paa denne Maade har forberedt en ny med Indstævntes Forretning konkurrerende Virksomhed, indeholder intet Pligtbrud over for Indstævnte og har ikke berettiget denne til uden Varsel at afskedige hende.

Efter det saaledes anførte maa Citantinden anses som ulovlig bortvist, og hun vil derfor have Krav paa Gage for de ovennævnte Maaneder.

Forsaavidt Indstævnte subsidært har paastaet Frifindelse mod Betaling af Gage, beregnet efter 50 Kr. pr. Maaned, kan der heller ikke paa dette Punkt gives hende Medhold. Efter Kontrakten var der

tilsagt Citantinden en Minimumsgage af 80 Kr. maanedlig, og herefter maa hendes Krav beregnes. Der vil saaledes være at give Dom i Overensstemmelse med den af Citantinden nedlagte Paastand.

Sagens Omkostninger, som begge Parter har fordret sig tilkendt, vil kunne hæves.

Stempelovertrædelse foreligger ikke.

Nr. 323. »Garanti«, Dansk Andelsanstalt for Kautionsforsikring
(Liebe)

mod

Grosserer **Jens Toft** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Appellantens Erstatningspligt.

Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 14 Juni 1915: De Indstævnte, »Garanti«, Dansk Andelsanstalt for Kautionsforsikring, bør til Citanten, Grosserer Jens Toft, betale de paastævnte 2271 Kroner 37 Øre med Renter 5 pCt. aarlig fra den 10 December 1914, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger skadesløst. At efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

De i den indankede Dom anførte Policebestemmelser er uklart affattede. Under særligt Hensyn hertil samt til, at det, som nævnt i Dommen, er uomtvistet, at Indstævnte ikke blev sat i Kundskab om den af Andersen Hvam givne Besvarelse af de ham ved Tegningen af Forsikringen stillede Spørgsmaal, og at det ikke er godtgjort, at det appellerende Selskab har svaret Indstævnte paa det i Dommen omtalte Brev, findes det betænkeligt at statuere, at den Omstændighed, at Andersen Hvam, som anført af Selskabet, maa antages at have besvaret de nævnte Spørgsmaal paa væsentlig urigtig Maade, har kunnet give Selskabet Ret til at erklære Kontrakten for ophævet. Herefter og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Landsøver- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, »Garanti«, Dansk Andelsanstalt for Kautionsforsikring, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Ved Police Nr. 109 af 3 November 1913 forpligtede de Indstævnte, »Garanti«, Dansk Andelsanstalt for Kautionsforsikring, sig til at erstatte Citanten, Grosserer Jens Toft, det Tab — dog ikke ud over 10,000 Kr. — som denne maatte lide ved Uredelighed af Grosserer J. C. Andersen Hvam.

Under Anbringende, at denne har inkasseret og forbrugt Citanten tilhørende Summer af ialt 2271 Kr. 37 Øre, søger Citanten nu de Indstævnte til Betaling af dette Beløb med Renter 5 pCt. p. a. fra Forligsklagens Dato den 10 December 1914 og Sagens Omkostninger skadesløst.

De Indstævnte procederer til Frifindelse med Tillæg af skadesløse Sagsomkostninger.

Den omhandlede Forsikring blev tegnet efter Begæring af Grosserer Andersen Hvam.

I Policens § 1 hedder det:

»Forsikringen afsluttes paa Grundlag af de saavel af Forsikringstageren (den Betroede) som af den Garanterede eller af Andre paa deres Vegne forud for Policens Udstedelse afgivne skriftlige Oplysninger. Den Betroede og den Garanterede er hver især ansvarlige for Rigtigheden af de af Paagældende givne Oplysninger . . . «
og dens § 2 er saalydende:

»Skulde det vise sig, at der er falske eller væsentlig og forsætlig urigtige Angivelser i de Oplysninger, paa Grundlag af hvilke Forsikringen er afsluttet, kan Selskabet erklære Kontrakten for ophævet, saa snart dette konstateres, saaledes at den Garanterede i saa Fald ingen Fordring har paa Selskabet, og at de indbetalte Præmier tilhører dette.«

Forsaavidt de Indstævnte under Henvisning hertil gør gældende, at de af Andersen Hvam ved Forsikringens Tegnelser givne Oplysninger har vist sig at være i høj Grad urigtige, bemærkes, at de citerede Bestemmelser i Policen ikke kan antages at skulle hjemle en med Forholdets Natur saa stridende Regel, som at Citantens Ret efter Policen skulde være afhængig af Rigtigheden af de af Andersen Hvam givne Oplysninger, om hvilke det er in confesso, at Citanten ikke blev sat i Kundskab. Citanten ses vel som af de Indstævnte fremhævet, at have været inde paa at forstaa Policebestemmelserne paa anførte Maade, men herpaa kan der ingen afgørende Vægt lægges, og det saa meget mindre, som han tillige ses straks efter Policens Modtagelse at have protesteret mod den af den nævnte Forstaaelse følgende Begrænsning af hans Ret og udtrykkelig at have fralagt sig Ansvar for de af Andersen Hvam givne Oplysninger, uden at de Indstævnte mod hans Benægtelse har godtgjort at have svaret ham paa hans Reklamation.

De Indstævnte paaberaaber sig dernæst, at Citanten har besvaret et med Henblik paa den ommeldte Forsikrings Tegnelser til ham rettet saalydende Spørgsmaal:

»Hvis den Forsikringsssøgende allerede er i Deres Tjeneste, bedes det oplyst, hvilke Erfaringer De har om hans Ordenssans, Retskaffenhed og Paalidelighed«
paa følgende Maade:

»Jeg ved ikke at have noget at udsætte paa J. C. Andersen til Dato«, og at dette Svar er urigtigt, idet Andersen Hvam da allerede to Gange i Strid med sin Pligt havde undladt prompte at afregne Citanten til-

kommende Beløb, som han havde inkasseret, hvilket Forhold netop gav Anledning til, at Citanten som Betingelse for at fortsætte Forbindelsen med Andersen Hvam forlangte, at denne stillede den ovennævnte Kautions.

Da det imidlertid end ikke er assereret, at Andersen Hvam ved de omtalte Undladelser af omgaaende Afregning har gjort sig skyldig i uredeligt Forhold — det fremgaar af Sagen, at han straks paa Citantens Forlangende indbetalte de paagældende Beløb —, findes der ikke tilstrækkelig Føje til at betegne Citantens Besvarelse af det nævnte Spørgsmaal som »falsk« eller »væsentlig og forsættelig urigtig«, og ogsaa de Indstævntes heromhandlede Indsigelse maa derfor anses ugrundet.

De Indstævnte, som ingen Indsigelse har fremsat mod en af Citanten fremlagt Specifikation af det paastævnte Beløb, vil herefter være at dømme efter Citantens Paastand, der, forsaavidt angaar Sagsomkostningerne, findes hjemlet ved Policens § 16.

Torsdag den 17 Februar.

Nr. 97. Besidderinden af det Thygesonske Fideikommis, Enkegrevinde **Brockenhuus-Schack** (Graae)

mod

Amtmanden over Aarhus Amt (Bache efter Ordre),

betræffende Spørgsmaalet om Betydningen af en Kendelse afsagt af en i Henhold til Lov om Afløsning af Tienden af 15 Maj 1903 § 23 nedsat Kommission.

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom af 30 November 1914: Indstævnte, Enkegrevinde Brockenhuus-Schack, bør inden 6 Maaneder efter denne Doms lovlige Forkyndelse under en Aarhus Amts Fattigkasse tilfaldende Mulkt af 5 Kroner for hver Dag, hun i saa Henseende sidder Dommen overhørig, i Overensstemmelse med det den 16 Juni 1913 afholdte Syn forny Stolestaderne i Hvirring Kirke. Sagens Omkostninger ophæves. Der tillægges Overretssagfører Kaae i Salær 60 Kroner og i Godtgørelse for Udlæg 5 Kroner, hvilke Beløb udredes af det Offentlige. At efterkommes under Adfærd efter Loven. Intet Stempelforbehold.

Højesterets Dom.

Forsaavidt Sagen efter den skete Indstævning foreligger Højesteret til Paakendelse og med Bemærkning, at den i den indankede Dom nævnte Skrivelse fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet af 21 Maj 1913 maa forstaas saaledes, at Approbationen betinges af, at en mulig Udsættelse fra Provste-

synet om Stolestadernes Fornyelse tages til Følge, samt iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde, vil den efter Indstævntes Paastand være at stadfæste. — Appellantinden vil derhos have at udrede Processens Omkostninger for Højesteret efter Reglerne for beneficerede Sager.

Thi kendes for Ret:

Landsover- samt Hof- og Stadsrettens Dom bør ved Magt at stande, saaledes at Fristen regnes fra denne Højesteretsdoms Forkyndelse. Til det Offentlige betaler Appellantinden Besidderinden af det Thygesonske Fideikommis, Enkegrevinde Brockenhuus-Schack, det Retsgebyr, der skulde erlægges, og Godtgørelse for det stemplede Papir, der skulde bruges, saafremt Sagen ikke for Indstævnte, Amtmanden over Aarhus Amt, havde været beneficeret for Højesteret, samt i Salarium til Advokat Halkiers Dødsbo 30 Kr. og til Højesteretssagfører Bache 120 Kr. Saa betaler hun og til Justitskassen 10 Kr.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: Efter Begæring af Indstævnte, Enkegrevinde Brockenhuus-Schack, blev der i Henhold til § 23 i Lov Nr. 100 af 15de Maj 1903 nedsat en Kommission til Afløsning af de Forpligtelser, der overfor Hvirrings Sogns Kirke paahvilede det af hende besiddende Thygesonske Fideikommis som Ejer af Sognets Kirketiende. Ved denne Kommissions Forretning af 2 August 1911 med Ændring af 12 November 1912 blev den Kapital, der af Tiendens Afløsningssum vilde være at henlægge til Kirkens Vedligeholdelse og Drift, fastsat til 21,100 Kr., hvoraf 500 Kr. vare beregnede til Kirkens Stolestader, om hvilke Kommissionen bemærkede, at de vare »gode og stærke, men ubekvemme, grimme og trængende til Maling«. Ved at forespørge Indstævnte, om hun indgik paa den af Kommissionen saaledes truffne Afgørelse, meddelte Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet hende, at Provstesynet havde udtalt, at det ved Afleveringssynet over Kirken vilde anse sig for beføjet til at gøre Udsættelse om Fornyelse af Stolestaderne, hvilken Fornyelse antoges at ville koste ca. 1300 Kr., men Ministeriet tilføjede, at naar denne Udsættelse var afhjulpent og godkendt af Provstesynet, vilde de ovennævnte 500 Kr. kunne udbetales Indstævnte. Denne besvarede Ministeriets Forespørgsel bekræftende uden at indlade sig paa dets Meddelelse om Provstesynets Udtalelse eller paa den dertil knyttede Tilføjelse, og Ministeriet meddelte derefter i Skrivelse til Indstævnte af 21 Maj 1913 Approbation paa, at de det Thygesonske Fideikommis som Ejer af bemeldte Kirketiende paahvilende Forpligtelser overfor Kirken afløstes paa de af Kommissionen fastsatte Vilkaar, dog under Forbehold af, at Kirken blev afleveret i fuldt synsforsvarlig Stand og navnlig saale-

des, at de af Provstesyndet udsatte eller senere tilkomne Mangler vare afhjulpne. I samme Skrivelse meddelte Ministeriet Indstævnte, at det havde truffet Foranstaltning til Foretagelse af en extraordinær Synsforretning til Aflevering af Kirken, og underrettede Indstævnte om, at forsaavidt Provstesyndet maatte anse sig beføjet til ved Afleveringssyndet at gøre Udsættelse om Fornyelse af Stolestaderne, vilde de oftnævnte 500 Kr. være at fradrage i Kirkens Kapital, naar denne Udsættelse var afhjulpent og godkendt af Provstesyndet. Ved den derefter den 16 Juni 1913 afholdte extraordinære Synsforretning udsatte Provstesyndet samtlige Kirkens Stolestader til Fornyelse, hvilken ansloges at ville koste 1300 Kr. Denne Udsættelse har Indstævnte — uden at forlange Oversyn eller at indstille Sagen til Afgørelse af det fornævnte Ministerium i Overensstemmelse med Loven om Kirkesyn m. m. af 19 Februar 1861 § 29, jfr. §§ 30—31 — nægtet at efterkomme, idet hun formener, at Syndet ved det givne Paalæg har overskredet den det tilkommende Myndighed, hvorfor hun har ønsket Spørgsmaalet herom afgjort af Domstolene i Henhold til Lovens § 29, fjerde sidste Punktum.

Under denne Sag paastaar nu Citanten Amtmanden over Aarhus Amt paa det Offentliges Vegne efter meddelt fri Proces ved den for ham beskikkede Sagfører, Overretssagfører Kaae, Indstævnte tilpligtet under Dagsmulkt at berigtige den skete Udsættelse og anset med Bøde efter Lovens § 29, 8 Punktum.

Indstævnte paastaar sig frifunden.

Til Støtte herfor gør hun i første Række gældende, at Spørgsmaalet om, hvad der med Hensyn til Kirkens Stolestader kan kræves af Tiendejeren, er endelig afgjort ved Aføsningskommissionens af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet approberede Kendelse, hvorefter Tiendejeren dertil kun er pligtig at afstaa 500 Kr. Naar Kommissionens Forretning er endelig afsluttet, er der — hævder Indstævnte — ikke Brug for noget nyt Syn, idet de kirkelige Myndigheder efter hendes Formening kun have Krav paa, at der ikke i Tiden efter Kommissionsforretningens Afholdelse er sket Beskadigelser, som Tiendejeren har Ansvar for, og som ikke kunne være blevne tagne i Betragtning af Kommissionen, men om saadanne Beskadigelser er der i nærværende Tilfælde ikke Tale, da Stolestaderne, som det er uomtvistet, vare i den samme Stand under Kommissionsforretningen og under Afleveringssyndet. Heraf følger — gør Indstævnte videre gældende — at Afleveringssyndet, der efter hendes Mening ikke var noget Provstesynd i Kirkesynslovens Forstand, ikke har haft Myndighed til at give hende Paalæg om at forny Kirkens Stolestader, idet dette Paalæg er i direkte Strid med Kommissionens Afgørelse, hvorved hun er fritagen for at bekoste saadan Fornyelse.

I disse Betragtninger kan der dog ikke gives Indstævnte Medhold. Loven om Aføsning af Tienden af 15 Maj 1903 § 23 udtaler nemlig med Hensyn til den der ommeldte Kommissionskompetence kun, at Kommissionen (under Approbation af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet) har at fastsætte Størrelsen af den Kapital, der — i Forbindelse med Kirkens øvrige Indtægter — behøves til, at Kirken med Inventarium og Kirkegaarden for Fremtiden kan vedligeholdes og Kirken opfylde sine øvrige Forpligtelser, hvorimod Lovbestemmelsen ikke tillægger Kommissionen Myndighed til i Anledning af Aføsningen

at afgøre, om Kirken har Mangler, og hvorledes disse da skulle afhjælpes. Som Følge heraf maa det antages, at det i den Henseende fremdeles har sit Forblivende ved de derom hidtil gældende Regler, navnlig Synsloven af 19 Februar 1861, hvorefter det er Kirkesynet, som i første Instans har Myndighed og Pligt til at træffe de nævnte Afgørelser. Af denne Kirkesynets Stilling maa det være en nødvendig Følge, at det tilkommer og paahviler bemeldte Syn at paase, at Kirken med, hvad dertil hører, ved selve Afleveringen er i lovlig Stand.

Til det anførte kan iøvrigt føjes, at Afsløningskommissionen i det foreliggende Tilfælde ikke har foretaget andet, end hvad der ifølge det foran ommeldte tilkom den, og navnlig ikke har udtalt, at Stolestaderne ikke skulde fornyes før Kirkens Aflevering fra Indstævnte og at der saaledes ikke som af Indstævnte forment foreligger nogen Strid imellem Kommissionens og Kirkesynets Afgørelser.

Indstævntes ovenommeldte Indsigelse kan saaledes ikke tages i Betragtning.

I anden Række har Indstævnte dernæst anbragt, at det af Synet givne Paalæg ikke har Hjemmel i Loven af 19 Februar 1861, der efter hendes Mening giver en udtømmende Regel om de Krav, der kunne stilles til en Kirkes Stolestader, ved sine Bestemmelser i § 7, 7 og 8 Punktum, om Stolestadernes Forsyning med Rygstød, Skraapult og Hatteknager. Indstævnte har herved henvist til, at de paagældende Stolestader, som det er uomtvistet, opfylde Lovens nysnævnte Fordringer, at Afsløningskommissionen som ovenfor anført har betegnet dem som »gode og stærke«, og at Kravet om deres Fornyelse formentlig kun skyldes den Omstændighed, at de ikke anses for bekvemme nok.

Herom er det under Sagen oplyst, at den kgl. Bygningsinspektør i en Erklæring af 20 August 1912 har under Henviisning til Lovens § 3, 1 Punktum, udtalt, at Stolestaderne ere »i sjælden Grad ubekvemme«, og at Anskaffelsen af nye Stole for ham staar som noget af det, der mest tiltrænges ved Kirken, ligesom Provstesynet i en Erklæring af 3 Januar 1913 har betegnet det som sin »Hovedanke mod de nuværende Stole, at det Sæde, de afgive, gør det pinligt for ældre og svagelige Folk at holde ud i Kirken, medens Gudstjenesten varer«. Men den Omstændighed, at Kirkens Stole ikke findes at være tilstrækkelig bekvemme — en Anskuelse, som Indstævnte ikke deler — kan efter hendes Formening ifølge Synslovens § 7 ikke afføde nogen Pligt for Tiendejeren til at forny dem.

Heller ikke paa dette Punkt kan der gives Indstævnte Medhold, idet det ikke kan antages, at Kirkesynet i sine Fordringer til en Kirkes Stolestader skal se bort fra alle andre Forhold end de i Synslovens § 7, 7 og 8 Punktum, særlig omtalte; tværtimod maa det antages, at det ogsaa for Stolestadernes Vedkommende maa paahvile den, der har Ansvar for Kirkens Vedligeholdelse, at drage Omsorg for, at de fyldstegore Fordringer om »saadan Bekvemmelighed, som er fornøden til uforstyrret Andagt«, jfr. Synslovens § 3, 1 Punktum.

Idet Provstesynet saaledes ikke ved det givne Paalæg kan anses for at have overskredet den det tilkommende Myndighed, vil Indstævnte være at dømme til under en daglig Mulkt, der findes at kunne sættes til 5 Kr. og bliver at tillægge Aarhus Amts Fattigkasse, inden den

nedennævnte Frist at efterkomme det ommeldte Paalæg, hvorved bemærkes, at en Paastand, som Indstævnte maa antages subsidiært at have nedlagt om, at Dommen gøres afhængig af, at de ovenommeldte 500 Kr. udbetales hende, ikke kan tages til Følge, eftersom der i alt Fald først efter Opfyldelsen af den hende ifølge Synet paahvilende Pligt vilde kunne være Spørgsmaal om nogen Ret for hende til at faa Beløbet udbetalt.

Til at paalægge Indstævnte Bøde efter Lov 19 Februar 1861 § 29, 8 Punktum, findes der ikke Føje, da den ifølge Paragraffens 7 Punktum gældende Frist for Manglens Afhjælpning (nemlig til Udgangen af Maj Maaned 1914) ikke var udløben ved Sagens Anlæg, og der ikke ses ved Synet at være fastsat nogen anden og kortere Frist, som Indstævnte var pligtig at holde sig efterrettelig.

Sagens Omkostninger, som begge Parter have paastaaet paalagte Modparten, findes efter Omstændighederne at kunne ophæves.

Der vil være at tillægge den for Citanten beskikkede Sagfører, hvis Sagførelse har været lovlig, i Salær 60 Kr. og i Godtgørelse for Udlæg 5 Kr., hvilke Beløb ville være at udrede af det Offentlige.

Nr. 134. Gaardejer **Jens Larsen** (Selv)

mod

Godsejer **H. J. Andersen** (Ingen),

betræffende Spørgsmaalet om Lovligheden af en Tvangsauktion over en Panteobligation.

Passeret ved Københavns Auktionsret den 26 Juni 1914:

Efter sket Bud og Overbud blev Overretssagfører Povl Thomsen ved Fuldmægtig Torben Arentzen for Rekvirenten Højstbydende med 2000 - To Tusinde — Kroner, medens Grosserer Julius Parker, Vesterbrogade Nr. 2 C, blev næsthøjstbydende med 1850 Kr. Fuldmægtig Torben Arntzen begærede derpaa 2den Auktion berammet til Afholdelse her paa Kontoret. Grosserer Parker bemærkede, at Rekvirenten erklærede sig ude af Stand til i Dag at lade give Hammerslag for det højeste Bud.

Passeret ved samme Ret den 8 Juli 1914: Obligationen op-raabtes derefter til Bortsalg for det ved 1ste Auktion afgivne højeste Bud: 2000 Kr., uden at noget Bud fremkom. Fuldmægtig Arentzen vedstod sit ved 1ste Auktion for Rekvirenten afgivne Bud. Efterat Fuldmægtig Arentzen havde erklæret, at Budet approberedes, blev der givet Hammerslag for det nævnte Bud. Fuldmægtig Arentzen erklærede, at Transport paa Obligationen kan meddeles.

Højesterets Dom.

Foreløbig bemærkes, at der ikke kan tages noget Hensyn til de nye Dokumenter, som Appellanten har forelagt Højesteret,

eller til, hvad han har anbragt uden Hjemmel i den foreliggende Beskrivelse af det ved den paaankede Auktionsforretning passerede, efterdi der ikke i saa Henseende er forholdt overensstemmende med Forskrifterne i Plakaten af 12 Maj 1784.

Af bemeldte Beskrivelse fremgaar det, at der til Sikkerhed for, hvad Indstævnte havde tilgode hos Justitsraad Anders Nielsen ifølge et af denne udstedt rentebærende Gældsbevis for 3000 Kroner, der, som nærmere bestemt i dette, skulde betales afdragsvis, var givet Indstævnte Haandpant i en af nævnte Justitsraad Nielsen til Appellanten under 31 Maj 1910 udstedt og den 13 Juni s. A. tinglæst Obligation for 3000 Kr. med Panteret i Ejendommen Matr. Nr. 82 og 83 i Klædebo Kvarter, Købmagergade Nr. 63 og 65 her i Staden. — Efterat Indstævntes Sagfører i Statstidenden for den 8 Juni 1914 havde som optrædende »for en Kreditor« bekendtgjort, at der i Løbet af 8 Dage vilde blive berammet Tvangsauktion over en af Appellanten — hvis Adresse angives at være Sagføreren ubekendt — »for Justitsraad A. Nielsens Gæld i Haandpant stillet Obligation fra Sidstnævnte« med Pant i ovennævnte Ejendom, lod Indstævnte til Auktionsforvalteren indgive en Rekvisition af 13 Juni 1914, hvori der under Paabe- raabelse af, at Justitsraad Nielsen ikke havde overholdt Betalings- vilkaarene i Gælds brevet, fremsattes Begæring om, at den pantsatte Obligation maatte blive stillet til Tvangsauktion. Efter Be- kendtgørelse i Statstidenden for den 18 og 25 s. M. blev Obligationen derpaa stillet til Bortsalg ved en den 26 Juni 1914 afholdt Auk- tion, ved hvilken Obligationen saavel som det titnævnte Gælds- brev var tilstede, og hvor Indstævnte blev Højestbydende med 2000 Kroner. — Umiddelbart herefter begærede han imidlertid en 2den Auktion berammet, og en saadan blev derpaa efter for- udgaaede Bekendtgørelser i Statstidenden afholdt den paafølgende 8 Juli, ved hvilken Lejlighed der dog ikke fremkom noget Bud, hvorimod der efter en fra Indstævntes Side afgiven Erklæring om, at det af ham ved den foregaaende Auktion gjorte Bud approberedes, blev givet Hammerslag paa dette.

Den saaledes afholdte Auktionsforretning har Appellanten nu paastaaet annulleret, idet han til Støtte herfor har gjort gæl- dende, at Betingelserne for, at Indstævnte kunde lade Obligationen stille til Tvangsauktion, ikke har været tilstede, og at Auktions- forvalteren derfor burde have undladt at fremme Auktionen. — I saa Henseende har Appellanten navnlig paaberaabt sig, at der ikke har været givet ham den i Konkurslovens § 155 foreskrevne Frist til at indløse den pantsatte Obligation; men ligesom denne Formening uanset den ovennævnte Bekendtgørelses mindre hel- dige Affattelse maa anses ubeføjet, eftersom der efter den 8 Juni 1914 var forløbet over 14 Dage, inden den første Auktion blev afholdt, saaledes findes det af ham iøvrigt Anførte endnu mindre at være af nogen Betydning.

Idet den paaankede Auktionsforretning herefter vil være at stadfæste, maa det allerede heraf blive en Følge, at der ikke kan tages noget Hensyn til Appellantens Paastand om Annullation

af den Transport paa den solgte Obligation, som Auktionsforvalteren efter hans Anbringende skal have udfærdiget.

Thi kendes for Ret:

Den paaankede Auktionsforretning bør ved Magt at stande. — Til Justitskassen betaler Appellanten, Gaardejer Jens Larsen, 10 Kroner.

Nr. 373. Aktieselskabet **Dansk Træexport** (Selv)

mod

Handelsfirmaet **Schweder & Andersson**, Malmø (Ingen).

betræffende Spørgsmaalet om Aktieselskabets Berettigelse til at ophæve en Handel angaaende et Parti Planker.

Sø- og Handelsrettens Dom af 10 August 1915: Kontracitanterne: Handelsaktieselskabet »Dansk Træexport« ved dets Bestyrer, Hr. Moth-Børglum, bør til Hovedcitanterne, Handelsfirmaet Schweder & Andersson, Malmø, betale 1564 Kr. 72 Øre, med Renter heraf 6 % pro anno fra den 13 April 1915, til Betaling sker; Hovedcitanterne bør for Kontracitanternes Tiltale fri at være. Sagens Omkostninger ophæves. At efterkomme inden 3 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

Til forskellige nye Anbringender, som det appellerende Aktieselskab uden Hjemmel har fremsat for Højesteret, vil der ikke kunne tages noget Hensyn.

Idet det derhos bemærkes, at efter det Foreliggende har det indstævnte Firma under den mundtlige Procedure i foregaaende Instans frafaldet den i den indankede Dom berørte, under Skriftvekslingen fremsatte Indsigelse, at Firmaet ikke havde faaet behørigt Varsel til at overvære den den 22 Marts 1915 afholdte Skønsforretning, og iøvrigt i Henhold til de i Dommen anførte Grunde

kendes for Ret:

Sø- og Handelsrettens Dom bør ved Magt at stande. Til Justitskassen betaler Appellanten, Aktieselskabet Dansk Træexport, 10 Kroner.

Den indankede Doms Præmisser er saalydende: I December Maaned 1914 henvendte en Repræsentant for A/S Dansk Træexport, Carl C. Jensen, sig til Handelsfirmaet Schweder & Andersson i Malmø og udbad sig Tilbud paa et Parti Planker, som skulde bruges til Opdæmning af Vandet under Anlægget af Børnehusbroen her i København. Der er nogen Uenighed om, hvilke Fordringer der stilledes til Varens Kvalitet. Det svenske Firma gør gældende, at Jensen udtrykkelig erklærede, at Plankerne ikke behøvede at være 1ste Klasses, men at det kom an paa at faa en lav Pris. I den Slutseddel af 18 Februar 1915, hvorved Handelen senere kom i Stand, hedder det, at »blaat taales og lidt Vankant taales«. Schweder og Andersson sendte derefter det solgte Parti Planker i 2 Jærnbanevognladninger og tilstillede Dansk Træexport Faktura. Men allerede ved den første Vognladnings Ankomst reklamerede Dansk Træexport og gjorde gældende, at Varerne var ukontraktmæssige. Efter Anmodning fra Dansk Træexport sendte Schweder & Andersson 2 Repræsentanter hertil for at søge Sagen ordnet, og da disse henvendte sig til Dansk Træexports Direktør, blev de, efter hvad de har erklæret og senere under en her i Byen foretagen Vidneførsel forklaret, af denne henvist til at forhandle med Carl C. Jensen. Efter at have beset Plankerne, der henlaa ved Børnehusbroen, og efter en Del Forhandlinger, som væsentlig foregik paa Restaurationer, indgik de paa, — uden at ville anerkende, at Varerne var ukontraktmæssige, idet de mente, de svarede til de Aftaler, der var truffet med Jensen ved Handelens Afslutning, — at indrømme Køberen en Rabat af 5 Øre pr. Kbf. Schweder & Anderssons 2 Repræsentanter mente herefter, at Sagen var i Orden og rejste hjem, hvorefter den anden Vognladning blev afsendt. Imidlertid modtog Schweder & Andersson en Meddelelse fra Dansk Træexport's Direktør om, at han ikke vilde anerkende Overenskomsten om Rabatten, idet Jensen ikke havde Bemyndigelse til at binde Firmaet, og Mandag den 22 Marts 1915 modtog de endvidere fra Køberen Meddelelse om, at der samme Dag Kl. 10—12 vilde blive foretaget Syn og Skøn over Partiet. Denne sidste Meddelelse indtraf først efter Damperens Afgang til København, saaledes at det var Schweder & Andersson umuligt at give Møde under Forretningen til den berammede Tid. Skønsmændene, der kun besigtede den første Vognladning, men ikke paa fyldestgørende Maade den sidst ankomne, der henstod uaflosset paa Banen, har ikke udtalt sig om Forholdet mellem Varen og Prisen. De besvarede derimod en Række andre til dem af Køberen stillede Spørgsmaal og kom til det Resultat, at Partiet havde forskellige Mangler. Køberen stillede derefter Partiet til Sælgerens Disposition og foretog Dækningskøb til en betydelig højere Pris.

Da en mindelig Orden ikke opnaaedes, har Hovedcitanterne, Handelsfirmaet Schweder & Andersson, Malmø, under nærværende Sag paastaet Kontracitanterne, Handelsaktieselskabet »Dansk Træexport« ved dets Bestyrer Hr. Moth-Børghlum dømt til Betaling af Varernes Fakturapris med Tillæg af nogle Omkostninger og med Fradrag af den omtalte Rabat af 5 Øre pr. Kubikfod eller 1564 Kr. 72 Øre med Renter 6 % pro anno fra Hovedstævningens Dato, den 13 April 1915, til Betaling sker, og Sagens Omkostninger. Kontracitanterne procederer til Frifindelse med Tillæg af Sagens Omkostninger og har under en

Kontrasag opgjort deres Tab i Anledning af den ukontraktmæssige Leverance og det foretagne Dækningskøb til 860 Kr. 11 Øre, hvilket Beløb de har paastaet Hovedcitanterne dømte til at betale med Renter 6 % pro anno fra Kontraktstævningens Dato, den 16 April 1915, til Betaling sker. De har derhos paastaet sig tillagte Kontrasagens Omkostninger.

Inden for visse Grænser maa det betragtes som Skik og Brug, at Køberen af hertil fra Udlandet ankommende Ladninger Træløst beholder disse — eventuelt mod en Godtgørelse — selv om de lider af Mangler, som forringer Varens Værdi. Efter de foreliggende Oplysninger kan Retten herefter ikke betragte Kontracitanterne som havende været berettigede til at refusere hele det omtalte Parti og foretage Dækningskøb. De kunde højst have Krav paa en Nedsættelse af Prisen, men til at fastsætte Størrelsen af en saadan Prisredaktion savnes det fornødne Grundlag.

Retten skal herefter ikke komme nærmere ind paa en Gennemgang af Skønnet eller en Undersøgelse af Betydningen af, at der ikke blev givet tilstrækkelig Varsel, lige saa lidt som paa Spørgsmaalet om, hvorvidt de Indstævnte er bundne til den mellem Sagsøgernes Repræsentanter og Carl C. Jensen truffene Aftale om, at Varerne skulde modtages mod en Rabat af 5 Øre pr. Kubikfod.

Der maa herefter gives Dom efter Hovedcitanternes Paastand, dog at Omkostningerne i begge Sager efter Omstændighederne findes at kunne hæves.

Stempelovertrædelse ses ikke at foreligge.

Nr. 509.

Højesteretssagfører Liebe

mod

Georg Anker Arnold Christensen og Johannes Nielsen
(Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri.

Kriminal- og Politirettens Dom af 11 December 1915: Arrestanterne Georg Anker Arnold Christensen og Johannes Nielsen bør straffes, Christensen med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og Nielsen med Tugthusarbejde i 3 Aar, og, En for Begge og Begge for En, betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførerne Cortsen og Schmidt, 30 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

For det i den indankede Dom omhandlede Forhold vil de Tiltalte være at anse, Christensen i Medfør af Straffelovens § 241 efter dens § 238, som for 5te Gang begaaet Hæleri, Nielsen

efter de samme Straffebestemmelser og under Hensyn til Straffelovens § 64 som for 7de Gang begaaet Hæleri efter Omstændighederne med de i Dommen fastsatte Straffe, og Dommen vil derfor kunne stadfæstes.

Thi kendes for Ret:

Kriminal- og Politirettens Dom bør ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler de Tiltalte Georg Anker Arnold Christensen og Johannes Nielsen, En for Begge og Begge for En, til Højesteretssagførerne Liebe og I. Kondrup 40 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanterne Georg Anker Arnold Christensen og Johannes Nielsen tiltales for Tyveri.

Arrestanten Christensen er født den 30 November 1886 og senest anset ved Højesterets Dom af 22 December 1909 efter Straffelovens § 231, 2det Pkt., eller i Medfør af dens § 241 efter § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar.

Han har derhos bl. a. efter denne Dom i December 1912 og Januar 1913 været fængslet ved et af Rettens Kriminalkamre som mistænkt for Tyveri, hvilken Sag sluttede uden Tiltale.

Arrestanten Nielsen er født den 17 Juni 1882 og bl. a. anset ved Københavns Amts søndre Birks Ekstrarrets Dom af 7 April 1902 efter Straffelovens § 228, jfr. § 47, med Fængsel paa Vand og Brød i 3 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 24 Februar 1903 efter Straffelovens § 230 I med Fængsel paa Vand og Brød i 4 Gange 5 Dage, ved Frederiksberg Birks Ekstrarrets Dom af 28 November 1903 i Medfør af Straffelovens § 241 efter dens § 238 som for 3die Gang begaaet Hæleri med Fængsel paa Vand og Brød i 6 Gange 5 Dage, ved nærværende Rets Dom af 6 August 1904 efter Straffelovens § 231 I og II, jfr. § 64, samt efter Straffelovens § 231 II, jfr. tildels § 46, eller i Medfør af Straffelovens § 241 II efter dens § 238 som for 4de Gang begaaet Hæleri med Forbedringshusarbejde i 3 Aar, ved Esbjerg Købstads Ekstrarrets Dom af 6 Oktober 1908 efter Straffelovens § 232 I med Forbedringshusarbejde i 2 Aar, ved Ramsø-Tune Herreders Ekstrarrets Dom af 5 Februar 1913 efter Straffelovens § 232 II med Tugt-
husarbejde i 2 Aar og senest ved nærværende Rets Dom af 12 Juli 1915 efter Lov af 3 Marts 1860 § 1 med Tvangsarbejde i 30 Dage.

Sagens Omstændigheder er følgende:

Den 5 Juli d. A. anmeldte Tilskærer Morten Frederik Kastrup og har som Vidne med Ed bekræftet, at han samme Eftermiddag mellem Kl. 12 $\frac{1}{2}$ og 5 $\frac{1}{2}$ ved Indbrud i hans Lejlighed, Sjøllandsgade Nr. 8, 1ste Sal, var blevet bestjaalet for et blaåt Cheviot Jakkesæt, som havde beroet i et uafaalet Klædeskab i Soveværelset. Tyven eller Tyvene maatte have skaffet sig Adgang ad den med Smæklaas aflaaede Hoveddør ved Hjælp af fremmed Nøgle eller Dirk, da der ikke saas at være anvendt Vold, og havde sikkert fjernet sig ad Køkkendøren, da denne,

der havde været aflaaaset med indstukken Laas og Sikkerhedskæde, fandtes uafaaaset og Kæden aftaget, da Tyveriet opdagedes. Kastrup har tillige anmeldt at være bestjaalet for en Sparemærkebog med indklæbde Mærker, hvorom intet Yderligere er oplyst. Han har beediget, at Jakkesættet er frakommet ham som forklaret uden hans Vidende og Villie, og behørig godtgjort sin Ejendomsret til dette.

Det stjaalne Jakkesæt, der var ganske nyt og af Værdi 40 Kr., fandtes pantsat samme Eftermiddag Kl. 5,10 Minutter for 12 Kr. hos hos Pantelaaner H. Jensen, Nørrebrogade 112, af en Person ved Navn Wrønding, der havde opgivet at skulle pantsætte Klædningen for en Kammerat, der da opholdt sig i Beværtningen Nørrebrogade Nr. 80, Kælderen.

Vilhelm Victus Wrønding, der som Køkkenkarl i nævnte Beværtning har forklaret, at han den nævnte Eftermiddag efter at have været sendt i Byen fra Beværtningen kom tilbage omtrent Kl. 5, og da han gik gennem Beværtningslokalet, blev han af Arrestanterne anmodet om at pantsætte det ovennævnte Jakkesæt som de havde med, og som var indpakket i Avispapir; der blev sagt, at han nok skulde faa nogle Øre for sin Ulejlighed.

Arrestanten Christensen foregav at have betalt Tøjet med 69 Kr., og at det kun var benyttet to Gange og ikke maatte pantsættes under 12 Kr., og at han var nødt til at skaffe Penge, da han skyldte Arrestanten Nielsen 10 Kr. Efter at Wrønding havde pantsat Tøjet som ovennævnt, kom han tilbage og afleverede Laanesedlen og de 12 Kr., idet han lagde dem paa Bordet til Nielsen, der tog Pengene og gav ham 1 Kr. for hans Ulejlighed. Senere overleverede Nielsen Pengene til Christensen, der lagde dem i en Tegnebog.

Kelneren i nævnte Beværtning, Niels Peter Petersen, har edelig forklaret, at Arrestanterne kom sammen ned i Beværtningen, idet en af dem havde en Pakke med, og at de højest havde siddet sammen i Bagstuen en halv Snes Minutter, da Wrønding kom ned i Forstuen. En af Arrestanterne kaldte da paa Wrønding ved Fornavn, og efter nogle flere Minutters Forhandling mellem dem, hvorunder Wrønding blev anmodet om at pantsætte Tøjet, gik han og kom en halv Snes Minutter efter tilbage med Laanesummen. Arrestanterne sad da endnu sammen, og efter hvad Wrønding senere meddelte Vidnet, betalte han dem da Laanesummen. Arrestanterne tog saa en Genstand, men blev kun siddende to—tre Minutter, mens de nød denne, og forlod derefter hurtigt Beværtningen.

Begge Arrestanter, som efter det oplyste ofte færdedes sammen, have benægtet at have haft noget med Tyveriet af Jakkesættet at gøre; de have ligeledes hver for sig nægtet at have haft noget med Pantsætningen at gøre og erklæret, at det var Medarrestanten, der gav Wrønding Tøjet til Pantsætning og modtog Pengene af ham.

Arrestanten Christensens Forklaring gaar iøvrigt ud paa, at han, der havde kendt Arrestanten Nielsen en Maanedstid, den paagældende Dag saa Nielsen i Beværtningen Sølyst, Korsgade Nr. 25, hvor Nielsen tingede om et Sæt Tøj med en Arrestanten ubekendt Mand, hvilket Arrestanten senere har ændret til, at de vistnok forhandlede om Pantsætningen. Arrestanten gik saa alene til Beværtningen Nørrebrogade Nr. 80, hvor Nielsen umiddelbart efter kom ind med Tøjet indpakket

i Papir. Nielsen bad da Arrestanten om at pantsætte Tøjet, som han opgav at have købt i Sølyst, hvad Arrestanten ikke vilde, men henviste til Wrønding, hvem Nielsen da anmodede herom, idet han lovede ham 50 Øre herfor. Arrestanten har erkendt, at han under denne Forhandling udtalte, at Tøjet var 60—70 Kr. værd og kun havde været paa et Par Gange. Da Wrønding kom tilbage med Pengene, modtog Nielsen dem og gav Wrønding 1 Krone. Nielsen vilde rive Laanesedlen i Stykker, men Arrestanten bad da om den og fik den og vilde lægge den i sin Tegnebog; men efter Wrøndings Anmodning rev Arrestanten den itu. Arrestanten modtog derhos af Nielsen til en Genstand, hvilket efter hans seneste Forklaring dog var sket inden Pantsætningen.

Arrestanten Nielsens Forklaring gaar derimod ud paa, først at han ikke kendte Nogetsomhelst til Sagen og Intet vidste om, at Wrønding, hvem han til den først optagne Rapport urigtig erklærede ikke at mene at kende, havde pantsat noget Jakkesæt; Arrestanten nægtede derhos at have opholdt sig i Beværtningen Nørrebrogade Nr. 80 sammen med Medarrestanten, der da eftersøgte under det af Wrønding opgivne Navn Georg. Senere har Arrestanten erkendt, at han ved den paagældende Lejlighed traf Medarrestanten i Beværtningen og satte sig sammen med ham og hørte ham tale med Wrønding om at pantsætte Jakken, ligesom Arrestanten saa Wrønding komme tilbage og betale ham herfor. Han har nægtet at have bedt Arrestanten Christensen om at pantsætte Tøjet og oprindelig nægtet at have modtaget Pengene af Wrønding og betalt denne. Han har erklæret, at det kan være, han har sagt, at 1 Kr. ikke var for meget for Wrøndings Ulejlighed, og sluttelig erkendt, at han, medens Wrønding beholdt 1 Kr., tog de 11 Kr. og skød dem over til Christensen. Han har erklæret det for Opspind, at han vilde rive Laanesedlen i Stykker, og nægtet, at Wrønding har bedt herom. Arrestanten har derhos nægtet, at han den Dag havde været i Beværtningen Sølyst, og herom er ej heller Noget oplyst. Arrestanten har endelig erklæret, at han var i Gaarden, da Forhandlingen med Wrønding begyndte, hvilket strider mod det herom iøvrigt Oplyste.

Efter det saaledes oplyste og efter Arrestanternes vaklende og modstridende Forklaringer kan der ikke være Tvivl om, at de begge i Forening har ladet Wrønding pantsætte Jakkesættet til fælles Fordel. Da dette derhos er sket kort efter, at Tyveriet maa være begaaet, og kun nogle faa Huse fra Gerningsstedet, og da Arrestanterne efter deres Fortid er i høj Grad tyvagtige, maa de efter alt det foreliggende antages begge at være Gerningsmænd til eller medskyldige i Tyveri af Jakkesættet ved Indbrud.

Som Følge af det anførte vil Arrestanterne være at anse efter Straffelovens § 232, for Nielsens Vedkommende jfr. § 64, for groft Tyveri, for Christensens Vedkommende for 4de Gang og for Nielsens Vedkommende for 6te Gang begaaet, efter Omstændighederne, Christensen med Forbedringshusarbejde i 3 Aar og Nielsen med Tugthusarbejde i 3 Aar.

Nr. 537. Højesteretssagfører Asmussen

mod

Carl David Tørnblom (Def. I. Kondrup),

der tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Straffelovens § 16.

Kriminal- og Politirettens Dom af 18 Januar 1916: Arrestanten Carl David Tørnblom bør straffes med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og efter udstaaet Straffetid udbringes af Riget. Saa bør han og betale Aktionens Omkostninger, derunder Salær til Aktor og Defensor, Overretssagførererne Rievers og Olsen, 20 Kr. til hver. At efterkommes under Adfærd efter Loven.

Højesterets Dom.

I Henhold til de i den indankede Dom anførte Grunde er Tiltalte rettelig anset efter de i Dommen nævnte Straffebestemmelser, men Straffen findes at burde bestemmes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Han vil derhos som i Dommen sket være at dømme til efter udstaaet Straffetid at udbringes af Riget.

Thi kendes for Ret:

Carl David Tørnblom bør hensættes til Tugthusarbejde i 2 Aar. Iøvrigt bør Kriminal- og Politirettens Dom ved Magt at stande. I Salarium for Højesteret betaler Tiltalte til Højesteretssagførererne Asmussen og I. Kondrup 30 Kroner til hver.

I den indankede Doms Præmisser hedder det: Arrestanten Carl David Tørnblom tiltales for Tyveri og Overtrædelse af Straffelovens § 16.

Han, hvis opgivne Alder af 29 Aar er skønnet stemmende med hans Udseende, har tidligere her i Landet været anset ved Frederiksberg Birks Ekstrarets Dom af 2 September 1912 efter Straffelovens § 229, 4de Stk., jfr. tildels § 47, med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder og Udbringelse af Riget.

Ved Løsladelsen efter denne Strafs Udtaaelse, den 6 September 1913, blev han i Strafanstalten sat i Klasse 6 (udgaaende med ond Villie) og omtalt som professionel, international Tyv, paa en Gang sleben og storsnudet, brutal og samvittighedsløs.

Den 21 Oktober 1913 er han i Sverrig idømt 2 Aars Strafarbejde for 5te Gang begaaet Tyveri; denne Straf havde han afsonet den 24 Oktober 1915.

Ved Arrestantens Tiltaaelse og det iøvrigt Oplyste er det bevist, at han, som efter Udtaaelsen af den førstnævnte ham idømte Straf

og efter forinden til Københavns Politis Protokol over bortsendte Personer at være advaret om Virkningen af ulovlig Tilbagevenden her til Riget var bleven oversendt til Malmø, den 18 November 1915 uden Tilladelse er vendt tilbage her til Landet, hvor han har opholdt sig indtil sin Anholdelse her under Sagen, den 22 s. M.

Sidstnævnte Dato om Morgenen ved 5^{1/2} Tiden forsøgte Arrestanten at skaffe sig Adgang til et i Ejendommen Højbroplads Nr. 17, Stuen, værende Veksellererkontor for der at stjæle Penge. I Ejendommens Gaard, hvortil Adgangen var uhindret, stillede han en dér be-roende Stige op til et til nævnte Kontor hørende Vinduesfag. Han steg op ad Stigen, aabnede et af de øverste Vinduer, der stod paa Klem, for derefter at afhaspe det nedenunder siddende Vindue og stige ind derigennem. Han blev imidlertid paa det Tidspunkt opdaget af Forretningens Bud, der sov i Værelset indenfor Vinduet, men vaagnede ved Støjen. Arrestanten undløb, men blev forfulgt og anholdt.

Som Følge af det Anførte vil Arrestanten være at anse efter Straffelovens § 16 II og § 230 II, jfr. § 46, efter Omstændighederne med Forbedringshusarbejde i 18 Maaneder. . . .

I Medfør af den citerede § 16 vil Arrestanten derhos være at dømme til efter udstaaet Straffetid paany at udbringes af Riget.

Hermed sluttede Højesteretsaaret 1915.

Færdig fra Trykkeriet den 24 Februar 1916.

G. E. C. Gads Forlag.

Triers Bogtrykkeri (G. L. Lind & Numa Frænkel) København.